

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤ. ΑΡΓΑΣΑΡΗ ΛΟΜΒΑΡΔΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ Γ' ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

(1920 - 1921 - 1922)

ΤΕΥΧΟΣ Δ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1922

7.4

APRIL 1964

Th. S. Mačkov 1922.

[illegible]

Προκειμένου να αναγνωσθούν και επικυρωθούν τα πρακτικά της ΗΣΤΓ συνεδρίασεως της 27^{ης} Απριλίου, πλειοψηφία των μελών αποφάσισε να αποφασιστεί ότι δεν ανηγνώσαν τα πρακτικά της συνεδρίασης, αλλά να αναγνωσθούν επί των όρων, ή επικυρωθούν, αναλόγως γνώσει ατόμων. Η απόφαση αυτή ομόφωνα.

Πρόεδρος. Μάλιστα. Να αναδιατυπώσω την πρόταση. Παρακαλώ όλους να αναγνωστούν τα πρακτικά της ΠΖΕ συνεδριάσεως της 29 Απριλίου, τα όποια είναι βαλυστάκη.

Δελτῆς· γενομένης τῆς προτάσεως τοῦ ἀλλ' Προεδροῦ, ἐ-
ξέταστος τοῦ Προεδρείου ἀγκυρώσκει τὰ ὑποκείμενα καὶ ἐρω-
τᾷ τὴν Συνέλευσιν, ἂν ἐρεῖ ἀντιορρῆσιν.

Π. Γ. Αργυρόπουλος. Κύριε Πρόεδρε, επιθυμώ να
ερωτήσω και να έχω την διαβεβαίωσιν του Προεδρείου να
πράγματι ελήφθη απόφασις τῆς Συνελεύσεως, σύμφωνα με
το ἀναγοράζον, διότι ἐγὼ τὴν ἀντίληψιν ὅτι τοι
αύτη ἀπόφασις δὲν ελήφθη. Τὴν προκείμενὰ διεξήχθη κα-
ὼς ἀναφέρουσιν ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ἀλλ' οὐδεὶς ἀντελήφθη
ὅτι ἐπρόκειτο νὰ γενήθῃ τοιοῦτο ζήτημα. Ἀποδείξεις δὲ
εἶναι ὅτι ὁ συναδελφός κ. Γαρουφαλιάς εἰήτησε νὰ λυθῇ τὸ
ζήτημα, ἀλλὰ δὲν ἐδόθη εἰς τὸν πᾶσιν τοῦ κ. Προέδρου. Κατ'
ἀκολουσίαν ἐπιθυμῶ νὰ ἔχω τὴν δέλωσιν αὐτὴν ὡς πρά-
γματι τὸ Προεδρεῖον εἶναι πεπεισμένον ὅτι ελήφθη τοιαύ-
τη ἀπόφασις τῆς ἑθνοσυνελεύσεως καὶ ὅτι ἡ Συνέλευσις ὡρί-
σεν ὡχίστα ὅτι ἡ συνεδρίασις θ' ἀρχίσῃ τὴν 4 καὶ 30 μ.

Σ. Σωτηριάδης. Καὶ ἐρῶ πρὸς ὅτι δὲν γεννήται καὶ
 ἤχηται ὅτι εὐλήθη ἀπὸρχις τῆς Ὁθωνοκρατίας, ἐρ-
 σὺν εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Πρέσβης ἐκπροσώπευε τὴν Συνέλευ-
 σιν. Ὁ Πρέσβης τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλ. πρὸς ὅτι ἦν καλὴ ἡ
 ἡ Συνέλευσις ἀπὸ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς Κυβερνήσεως.
 Τοῦτο ἀπεδέχθη ὁ κ. Πρέσβης καὶ ἀνέκοινωνεν αὐτὸ εἰς
 τὴν Συνέλευσιν ἥτις ἐδέχθη τοῦτο, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ ἀντιπρὸς
 ἑκαστῆς τῆς Συνελεύσεως. Ἐκιν. ὑπὲρ αὐτῆς, πρὸς τὴν ἀντι-
 πρὸς καὶ ἐκαστῆς τῆς Συνελεύσεως. 1977

ΣΙΔΗΡΕΑ ΚΙΣ

СЛУЖБА ТИПУТ ҲОМИДОЗ 107 № 1

564

τίρησις αὐτῇ θὰ διετυπύτο καὶ θὰ ἐγένετο ζήτημα καὶ θὰ προσκλήετο συζήτησις, προκειμένου νὰ ληφθῇ ταχέως ἀπόφασις. Ἡ δὴλώσις τὴν ὁποίαν ἐκίμεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἦτο κατηγορηματική. Ἡ ἀπάντησις τὴν ὁποίαν ἐκίμεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἐπίσης ἦτο κατηγορηματική. Ἀντίρρησης τῆς Συνελεύσεως δὲν ὑπῆρξε. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀνυποθῇ ὅτι δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως;

Ν. Δεβίδης. Κύριε Πρόεδρε κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν ὁποίαν ἀκολουθῶ, περὶ σταματῶ εἰς τὰ Συνεδριάσεις ἀκριβῶς μέχρι τοῦ πέρας αὐτῶν. Δύναμι λαιπὸν νὰ βεβαιώσω, τοῦλάχιστον κατὰ τὴν ἀντιλήψιν μου, τὰ ἐξῆς. Ἐξήρσαν 160 με 161.

Πρόεδρος. Δὲν συζητοῦμεν ἐπὶ τῶν πρακτικῶν τῆς 27 συνεδριάσεως, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ψηφοφορία. Ἐβλήθη ἐπὶ τῶν πρακτικῶν τῆς 29, ὅτε δὲν ἐβλήθη κανεὶς.

Ν. Δεβίδης. Θὰ ρηθῶ, ἐκτὸς αὐτῶν ἀντικειμένων. Λοιπὸν ἐβλήσαν 160 με 161, δύο δὲ ἠγνήθησαν ψῆφον. Τὰ τῶν ψηφισάντων ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, μίκα ψῆφος εἶναι ἐπιφυλακτική.

Προῶτον οὖν τὰ ἐπ' ἐμοί, χωρὶς νὰ θέλω ν' ἀποδώσω μνημὸν εἰς τὴν κ. Προεδρίαν τὴν ὁποῖον ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν ἠγωνίζω καὶ ἔχω πάντα λόγον νὰ τιμῶ, ὅτι οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ τῶν ἐμῶν ἀλλήλων, ἀγροῦ καὶ τοῦ Παπὰ τὸ ἀλλήλων ἀμφισβητεῖται. Ὑμεῖς ἀπηγγεῖλατε οὐκ ἠ πρότασις, περὶ ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἐγένετο δεκτὴ. Κατ' ἐμὲ ὑπάρχει πλάνη, διότι ποῖα ἦτο ἡ πρότασις;

Οἱ παρὰδεχόμενοι ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν λέγουσι καὶ. Ἀριθμὸς μέγας, ὁμολογῶ, ὅτι εἶπε νὰ ἔχωμεν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἄλλος, μέγας, ἀριθμὸς εἶπεν ὅχι. Δύο εἶπον ἀρνούμεθα ψῆφον. Τί σημαίνει τούτο; Κατὰ τὰ κοινοβουλευτικὰ ἔθιμα, τὰ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἰσχύοντα ἐνταῦθα σὺν τοῖς ἄλλοις Κοινοβουλίοις, ἐκείνος ὅστις, τιθεμένου ζητήματος πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, λέγει ὅτι ἀρνούμαι ψῆφον, σημαίνει ὅτι δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐκτὸς ἐκὼν ἐρμητεύει τὴν ψῆφον τὴν ἀρνητικὴν, ὅπως δις ἐπραξά ἐγὼ, ὅτε ἐτίθετο ζήτημα ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν ὅτι παρὰτεθεῖσαν Κυβέρνησιν, κατὰ τὸ ὅποσον ἠγνήθη ψῆφον. Ἐδήλωσα ὁμῶς κατηγορηματικῶς ὅτι ἡ χονητὴ μου δὲν ἐνέχει ἑλλείψιν ἐμ-

πιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως δὲν ἐνέχει καὶ παροχὴν ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐπιμένω ἡ πρότασις ἣτις ἐτέθη ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως, κατὰ πεπληνήμενὴν ἐρμηνείαν, κατὰ τὴν κρίσιν μου πάντοτε, δοθεὶσαν παρὰ τοῦ Προεδρίου, θεωρήθη ὅτι ἐγένετο δεκτὴ ἐνῶ, τὸν αὐτὸν, ὅχι μόνον δὲν ἐγένετο δεκτὴ, ἀλλ' ἀπερρίφη, διότι καὶ ἡ ἐπιφυλακτικὴ ψῆφος, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λογισθῇ τελείως ὡς ψῆφος ἐμπιστοσύνης. Λέγω λοιπὸν ὅτι δὲν εἴμεθα, κύριε Πρόεδρε, ἐντάθην ἀλλήλοισι.

Συμβαίνει δυστυχῶς λαθὼν, τὰ ὅποια ἐνδέχεται νὰ μὴ θίγωσι τὰ συμφέροντα τῆς Ἐπικρατείας ἀλλὰ βέβαιως, συμβαίνουν λαθῶν.

Καὶ τώρα ἔρχομαι εἰς τὰ μετέπειτα λαβόντα χώραν. Εὐθὺς ὡς ὁ ἀξιότιμος τέως Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν ὅτι, μετὰ τὰ λαβόντα χώραν ἡ Κυβέρνησις ἐπιφυλάσσει ν' ἀπορρίψῃ, τούτῃσι περὶ τοῦ πρακτείου, ὁ ἐντιμὸς φίλος μου πληρεξούσιος, ἐκ Ὑπερῶν, καθ' ἣν στιγμὴν σύσσωμος ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις, μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἠγέρθη νὰ ἀνχωρήσῃ καὶ κατήρχοντο ἐκ τῶν ἱερῶν τῆς κλήσεως οἱ πληρεξούσιοι διὰ νὰ ἀνχωρήσωσι, συζητοῦντες τὰ λαβόντα χώραν, ὁ ἐντιμὸς πληρεξούσιος, ἐκ Ὑπερῶν εἶπε τὰ ἐξῆς. Κύριε Πρόεδρε, νὰ καλέσητε ἀμέσως τὴν Συνέλευσιν, ἵνα ὁρατῇ ἡ νῆα Κυβερνήτης.

Γ. Πάπ. Μοι ἐπιτρέπετε νὰ διατυπώσω τὸ πρῶτον ἐμὸν λεγθὲν;

Ν. Δεβίδης. Μάλιστα.

Γ. Πάπ. Εἶπον τούτο καὶ ἡ καμὴν παρατήρησιν ἐπὶ τῶν πρακτικῶν... δηλαδή, κύριε Πρόεδρε, πρὸς ἀπορρίψιν παρὰτεθεῖσας, τὰ συνέλθῃ ἡ Συνέλευσις, εὐθὺς ὡς τὰ ὁρωμασίᾳ τῆς νῆας Κυβερνήσεως. Τούτο εἶπον.

Δ. Γούναρης. Καὶ ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ εἰπῶ ὅτι, τὸ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ σκεφθῇ, πῶς εἶπον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ψηφοφορίας. Τὴν ἐπομένην δὲν εἶπον τούτο, ἀλλ' εἶπον ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑπέβαλεν ἤδη τὴν παρὰτεθεῖσαν καὶ ἐξήχησε νὰ κληθῇ ἡ Συνέλευσις ἀπὸ τῆς ὁρωμασίᾳ τῆς νῆας Κυβερνήσεως.

Ν. Δεβίδης. Μάλιστα. Ἐγὼ δὲν καθώρισα ἀκριβῶς τὰ σημεῖα. Δέχομαι ὅτι καὶ ἡ παρατήρησις ὑμῶν καὶ ἡ παρατήρησις τοῦ ἀξιότιμου ἐκ Ὑπερῶν συναδέλφου, εἶναι ὀρθή.

Συνεδρία III. 2342

Λαίπον, εξένεγκε την γνώμην του την απομικλήν ο κ. ἐν Ψαρῶν συνάδελφος.

Γ. Πώπ. Την εἰχὴν εἶπα πραγματοποιένως ἐγώ.

Ν. Δεβίδης. Συγχρίτως οἱ πληρεξούσιοι κατήργουν. Ἀποδείξτε δ' ὅτι δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις τῆς Συνέλευσεως περὶ συνεδριασθεως καθ' ὠρισμένην ἡμέραν εἶναι ὅτι τούτῳ δὲν ἀνταρᾶται ἐν ταῖς πρακτικαῖς.

Τινὲς Πληρεξούσιοι. Ποῖον;

Ν. Δεβίδης. Πρακτικῶ. Ἐλέχθη ὅτι ἡμεῖς τῇ ὁρκωμοσίᾳ τῆς νέας Κυβερνήσεως θὰ συνέλθῃ ἡ Συνέλευσις. Ἀλλ' ἡ Συνέλευσις περὶ τούτου ἐσιώπησεν. Ἡ Συνέλευσις περὶ τούτου δὲν ἀπεράσθη. . . . (Διαμαρτυρεῖται ἐκ τῆς κηρύσεως).

Τινὲς Πληρεξούσιοι. Απεράσθη κατηχητικῶς, ἀλλὰ δὲν ἐγένετο διαμαρτυρία.

Ν. Δεβίδης. Αὐτὴ, κύριε Πρόεδρε, εἶναι ἡ ἀντίληψις ἡ ἐμὴ, παρεκκλιθεὶς μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τὰ λαβόντα χώραν, παρεμείναντος δὲ καὶ ἐπὶ τινὲς ἐπειτὰ λεπτά τῆς ὥρας ἐν τῇ κηρύσει.

Εἶπον ταῦτα, ὡς δι' ἄλλον τινὰ σκοπὸν, ἀλλὰ διότι παρεκτρεθείς ἐνταῦθα μέχρι πέρους τῆς συζητήσεως, ταῦτα αὐτὴν ἐγὼ ἔσχον τὴν ἀντίληψιν, ἐπὶ τῶν γενομένων. Δὲν θέλω νὰ ἐξαγγῶ τὰ ἐκ τούτου συμπέρασμα. Πολλοὺ γὰρ δὴ. Ἐγὼ ἀπλῶς βεβαιῶ τὰ γεγονότα. Τὰ συμπέρασμα καὶ ἀνέκουν εἰς ἄλλους.

Ο κ. **Γ. Πώπ** λέγει ὅτι ἐκ τῶν πρακτικῶν ἐγένετο πλῆρες, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ ὀφειδῇ. Παραλείθησαν, προσθέτει τὰ πρὸ ἐμοῦ λεχθέντα, πρὶν ἢ ἐκφωνηθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως, ἥτις ἐξεφωνήθη μετὰ τὴν ἐκφωνήσασαν τὴν ὑπ' ἐμοῦ γενομένην, καὶ παρεκκλιῶ νὰ προστεθῇ ταῦτα εἰς τὰ πρακτικά. Εἶπον ἐπὶ λέγει τούτο, καθ' ἣν στιγμήν ὡς κατήργετο κύκλος συναδέλφων ἢ καὶ ἐλήθη καὶ σὺς δὲν εἴχετε ἀναγγεῖλαι ἢ νὰ τὴν ἀποσᾶτε. Δὲν νὰ ἐνοηθῇ, σαφῶς ὅτι ἡγενομένη πρότασις δὲν ἐγένετο ἀποσᾶς, ἀλλ' εἴχεν ἐννοεῖν πλείονα καὶ ὅτι ὡς πλείονα περικυλῶν ἡγεσθῇ ἀπὸ τῆς θέσεως, ὡς καὶ ἀπεσθῇ πρὸς σὺς καὶ σὺς εἶπον: «Κύριε Πρόεδρε, ὡς μὴ ἐπὶ τῆς παρεκτρεθείσης, ἡ Συνέλευσις θὰ καλῇ εἰθίς, θὰ καλῇ ἐκνωμοσίᾳ τῆς νέας Κυβερνήσεως. Τούτο ἐκφράσθη ἀπὸ πολλῶν, μετὰ τῶν ὁποίων ἦν καὶ ὁ ἐντιμὸς φίλος μου καὶ συνάδελφος ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Δεβίδης. Οὐδεμία ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο ἀντίρρησης. Σὺς δὲ μοι ἀπαντήσατε

«Μάλιστα. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως». Καὶ οὕτως ἐπεμικρίσθη ἡ συνεδρίασις. Ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀξιωματικῶν συναδέλφων, ἂν ὑπῆρξεν αὐτῇ ἡ ἀληθὴς εἰκὼν καὶ τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως καὶ τῆς ἐρμηνείας, τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἐδωκα.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Π. Ἀργυρόπουλος. Ἐν τῇ περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε, γίνῃ ἀποδεκτὸν νὰ ἀναγκασθῶσιν εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ συναδέλφου ἐκ Ψαρῶν, τότε θὰ παρακλήσῃ νὰ ἀναγκασθῶσιν καὶ ἐλεῖν τὰ ὅποια ἐγὼ ἐκλόπων νὰ εἶπω, ἂν ἐλάμβανον τὸν λόγον. Διότι εἶναι πολλὰ περὶ τὸν νὰ ζητῇται νὰ ἀναγκασθῶσιν εἰς τὰ πρακτικὰ, παρακλῶ τὰ ὅποια ἀρριθμῶ ὅτι ἐλέγχθησαν ἐπισήμως.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Ἐλέγχθησαν.

Πρόεδρος. Τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Πώπ διατυπωθέντα ὡς λεχθέντα πρὸ αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Προέδρου ἐλέγχθησαν καὶ ὁρθῶς τήμερον διευτυπώθησαν, ὑποθέτω δ' ὅτι καὶ σύσσωμος ἡ Ἰθυσυνέλευσις ἔχει νοπήν τὴν ἀντιλήψιν τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Πώπ λεχθέντων.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Πρόεδρος. Ἀλλ' ὁ κύριος ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, πληρεξούσιος, ὁ ἀξιωματικὸς καὶ σεβαστὸς συνάδελφος κ. Δεβίδης, ἐπέστεινε τὴν συζήτησιν καὶ ἐπὶ τῶν πρακτικῶν τῆς 27 Ἀπριλίου, εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τῶν ὁποίων, ὡς μὴ διανεληθέντων εἰς αὐτόν, ἐζήτησεν ὅπως ἡ προδωμὴν καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὴν γενομένην κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ψήφοροίαν καὶ εἴβεν εἰς ὅς δώσαντα κακὴν ἐρμηνείαν, καθ' ἣν στιγμὴν ἀνέγειλά τῆς ψήφοροίας τὸ ἀποτελεσμα.

Ν. Δεβίδης. Δὲν σὰς εἴβεν. Εἶπον ὅτι πλείονα νὰ ἐπὶ ἀνέγειται.

Πρόεδρος. Δὲν εἶπον ἐρμηνεύετε εἶπον ὅτι εἴβεν, διότι ἐδήλωσατε ὅτι δὲν ἀπεσθῆναι ἐρμηνείαν. Ἐμὲν ὑπογραμμίζοντες νὰ ἀπαντήσω πρῶτον ἐπὶ τοῦ θεματός τούτου, τὸ ὅποion παρεπιπτόντως ὑπειστέγεται εἰς τὴν συζήτησιν. Κατ' ἐμὴν ἀντίληψιν καὶ κατ' ἐμὴν πεποίθησιν, ἡ πρότασις περὶ ἐμπιστοσύνης ἐγένετο δευτῇ, διότι εἶχε τὴν πλειονοσύνην τῶν ψηφισάντων.

Οἱ δύο ἀντιθέτες ψῆφον δὲν ἀπορρίνονται ψῆφον ἀρ-

νοούμενοι, διότι δεν είναι ούτε υπέρ ούτε κατά. Ουδενί δε του Κληνισμού αναγράφεται ότι ο κληνόμενος ψήφον καταψηφίζει την πρότασιν· ούτος απέχει και ουδενίαν απορκινείται γνώμην ἐπὶ τῆς προτάσεως. Επομένως, κατὰ τὴν ἀντιλήψιν μου, παρ' ὅλα τὰ μειδιάματα τοῦ σεβαστοῦ καὶ παλαιοῦ μου φίλου καὶ παλαιούμου τῶν κοινοβουλευτικῶν ἀγώνων Ν. Λεβίδης, παρακαλῶ νὰ μὴ ἐπιτρέψῃτε νὰ μὴ ἀποδεχθῶ τὴν ἐρμηνείαν αὐτοῦ. Καὶ ἐγὼ ἀρκετὴ ἐπὶ παρακλήθηκα ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ, ὥστε οὐκ καὶ πολὺ ολιγοσπερα ἀπὸ αὐτὸν, καὶ ἐγὼ πλήρη τὴν ἀγκυρήσιν ὅλων τῶν κοινοβουλευτικῶν κινήσεων καὶ τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐθίμων. Επομένως φρονῶ ὅτι καλῶς ἐγένετο ἡ ἀναγγελία αὐτή. Ἀλλ' ἐν πρὶς στιγμὴν δεχθῶ ὅτι κακῶς ἐκ πλάνης ἰδιότητος μου καὶ ἐκ παρερμηνείας ἰδιότητος μου ἀνήγγειλα ὅτι ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή, τίνος σημασίαν δύνανται νὰ ἔχῃ τοῦτο ὡς πρὸς τὰ ἀποτελεσματικά, ὥστε νὰ γίνῃ λόγος περὶ αὐτῆς; Ἐάν ἡ Κυβέρνησις ἢ πρῶν ἤθελε θεωρήσει αὐτὴν ἰκανοποιημένην ἐκ τοῦ ἀποτελεσματος τοῦ ὁποῖον ἀνήγγειλα καὶ παρέμειναν εἰς τὴν Ἀρχὴν, θὰ ἐδικαιοντο ὥστε ὅχι. Συνάδελφοι νὰ βεβαιήσῃ τὴν Κυβέρνησιν ὅτι κακῶς παρακλήθηκα εἰς τὰ ἐθώλια τῆς Κυβερνήσεως, διότι τοῦτο ὁρμίζεται ἀπλῶς εἰς παρερμηνείαν τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς ψήφου. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησεν, ὅχι ὅτι καταψηφίσθη ἡ πρότασις τῆς, ἀλλ' ὅτι ἡ ἐμπιστοσύνη ἢ παρασχεθεῖσα ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἦτο τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ τῇ ἐπιτρέπηται νὰ ἐξουλοποιήσῃ διευθύνουσα τὰ κίνη. Επομένως τὸ ἀποτέλεσμα ἐπλήθυνεν καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπεχώρησεν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, οὐδέποτε ἡ πρότασις θὰ ἐθεωρεῖτο ἀπορριφθεῖσα ἀλλ' ὅτι ἡ ψηφοφορία δὲν θὰ ἦτο ἀρτία, καὶ κατ' ἀναλογίαν θὰ εἶδε νὰ ἐπαναληφθῇ. Διότι περὶ τούτου ἡ δύναμις νὰ γίνῃ λόγος, νὰ θεωρηθῇ ὅτι οἱ 161 ψῆφοι δὲν ἀπετέλεσαν τὴν ἀπολυτὸν πλειονότητα τῶν 383 παρόντων καὶ διὰ τοῦτο ἐπάρσεν ἡ ψηφοφορία νὰ ἐπαναληφθῇ.

Ν. Λεβίδης. Ἐγὼ ἠθέλησα, ἀπλῶς, ἀναφερθεῖν εἰς τὰ πρῶτα γεγονότα, νὰ ἀποδείξω ὅτι δὲν εἴμεθα ἀμεταχείριστα μέλη καὶ πλάνων.

Πρόεδρος. Ναι, ἀλλ' ἐγὼ δὲν δεχομαι ὅτι ἔν, ὑπῆρξε παρερμηνεία, ὑπῆρξεν ἐκ πλάνης τοιαύτη. Ὑπῆρξε παρερμηνεία, ἂν πρὶς στιγμὴν δεχθῶ τὴν γνώμην σας, ἐν τῇ πε-

ποιήται, τὴν ὑποῖον εἶχον ἐγὼ καὶ ἐγὼ, ὅτι οὕτως ἐγχείτω πρῶτα, καὶ καλῶς εἶπον ὅτι εἶπον.

Ερρῶμαι ἤδη εἰς τὸ ἔτερον ζήτημα.

Ο κ. τῶς· Πρωθυπουργός, ἡγεθεῖς ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἀνήγγειλε τὴν ὑποβολὴν τῆς παρατήσεως τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐζήτησε, κατὰ τὰ εἰωθίτα, τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποῖαν ἤθελεν ὁρισθῇ ἡ νέα Κυβέρνησις. Τὴν δηλώσιν ταύτην ῥητῶς ἐπανελάμβαν ἐγὼ. Τὴν δηλώσιν ταύτην τρίτος ἐπανέλαβεν ὁ κ. ἐκ Ὑπάρχων πληρεξούσιος, τόνισας μάλιστα αὐτὴν ἐτι μᾶλλον, παρόντων δὲ πάντων ἐκείνων οὐδ' ὅπου θὰ εἶχον ὥστε συμφέρον νὰ φέσωσιν ἀντιρρήσεις. Οὐδενίαν ἀντιρρήσιν, οὐδενίαν ἡγεθεῖται ῥωνή διακαρτωσίας, οὐδενίαν ἀντιρρήσιν. Επομένως ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή. Ἀνθρῶπος δὲ τῆς πείρας τῆς κοινοβουλευτικῆς· τοῦ ἀξιωματοῦ ἐξ Ἀττικῆς πληρεξουσίου, δὲ εἶναι δυνατόν νὰ ἀνηθή, ὅτι αἱ πλεῖστα, ἂν μὴ πᾶσαι καὶ ἀπορρίπτει τῆς Συνελεύσεως ἀντιρρήσεως μὴ οὐσης, λαμβάνονται κατ' αὐτὴν τὴν τρέπον. Επομένως εἶναι πρωτοφανὲς τὸ νὰ ἀναεῖσθαι ὅτι ὑπῆρξεν ἀπόρριξις τῆς Συνελεύσεως, κατ' ἡν στιγμὴν ὑπῆρξεν ἀπόρριξις αὐτῆς πλήρης, νόμιμος καὶ ἰσχυρὰ.

Π. Ἀργυρόπουλος. Κύριε Πρόεδρε. Κατ' αὐτὰς πολλοὶ τῶν συναδελφῶν καταγίνονται νὰ δώσωσιν ἐρμηνείαν εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς ἀρνήσεως ψήφου ἐκ μέρους ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀρνήθησαν ψήφον κατὰ τὴν τελευταίαν ψηφοφορίαν. Ἀποθετῶ ὅτι ἡ ἐρμηνεία αὕτη ἀνήκει εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀρνήθησαν ψήφον. Τοῦτο δὲ εἶναι δύο, ὁ ἀξιοτισμὸς συνάδελφοι, ἐκ Φλωρίνης καὶ Ἀργυροῦμης καὶ ἐγὼ. Νυνεπῶς εἰς ἡμᾶς ἀνήκει νὰ δώσωμεν τὴν ἐννοίαν τῆς ψήφου τὴν ὁποῖαν ἐδώκαμεν.

Πρόεδρος. Προσθεῖ δὲν ἐξηγήσῃτε τὴν ἐννοίαν τῆς ψήφου, ἣν ἐδώκατε.

Π. Ἀργυρόπουλος. Ἐν τῷ μεταξὺ διάρρησι καὶ διὰ τοῦ τύπου καὶ ἐνταῦθα συνάδελφοι ἠθέλησαν νὰ ἐξηγήσωσι καὶ νὰ δώσωσιν ἐρμηνείαν τῆς ψήφου μου. Εἰς ἐμὲ, ἐπαναλαμβάνω, ἀνήκει νὰ δώσω ταύτην. Ὅπως ἡ ἐρμηνεία τὴν ὑποῖον ἐδωκεν ὁ σεβαστὸς συνάδελφος· ἐξ Ἀττικοῦ βουλευτοῦ εἶναι ἀπολύτως ὀρθή. Ἀλλ' ἡ ἀρνήσις ψήφου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς περιστάσεις. Ὅρεϊλῶ νὰ δηλώσω ὅτι, ἐάν ἀρνήθην ψήφον, ἀρνήθην τοιαύτην, διότι δὲν ἐννοῶ νὰ λάβω μέρος εἰς

τὴν κοιμητικὴν ἐξέστη, ἡ ὁποία ἀνεπτύχθη μετὰ τῶν κοιμημάτων τῆς μερίδος μας. Διότι φρονῶ ὅτι τὴν στιγμὴν κατ' ἣν τὰ ἔθνη αὐτὰ συμφοροῦνται εἶναι ἐλθευμένη εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ἐθνικοῦ ἀρίζοντος, ἡ κοιμητικὴ διαπάλη, οἷα ἀνεπτύχθη μετὰ τῶν κοιμημάτων τῆς μερίδος μας, εἶναι καὶ ἀντεθνικὴ καὶ ἀντιλαϊκὴ. Καὶ ἐγὼ ἀρνούμενος ψῆφον, ἔδειξα ὅτι δὲν ἤθελα νὰ λάβω μέρος εἰς τὴν διαμάχην τῶν καθεστωτικῶν αἰσθῶν μερίδων ἐνταῦθα.

Γ. Μπαλιταζῆς. (Υπουργὸς Ἀρχ.)

Π. Ἀργυρόπουλος. Οὐτε δυσμενεῖς, οὔτε ἐπιδοκιμασικαὶ ψῆφαι ἦτο.

Γ. Μπαλιταζῆς. Ὡς εἰσθε σύμφωνος.

Π. Ἀργυρόπουλος. Ἐπικλημθάνω τὴν ἀκρόασιν πεποιθήσειν μου ὅτι ἀπορρίπτει τῆς Συνελεύσεως διὰ τὸ ζήτημα τῆς προσαλήψεώς μας ἐνταῦθα, καὶ τὴν ἐρωμασίαν τῆς ἱερέας Κυβερνήσεως, δὲν ἐλήφθη.

Πλειστοὶ Πληρεξούσιοι. Ὁχι, ὄχι. Ἐλήφθη.

Π. Ἀργυρόπουλος. Εἶναι ἡ γνώμη μου ἡ ἀτομικὴ. Ομιλῶ περὶ τῆς πεποιθήσεώς μου, ἡ πεποιθήσις μου δὲ ἡ ἀτομικὴ εἶναι αὕτη. Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀπαρτίσεως ταύτης, ἡ ὁποία διατείνονται οἱ κ. Συνάδελφοι ὅτι ἐλήφθη, θεωρῶ ὅτι δημιουργεῖται ἐν νεον κοινοβουλευτικῶν ἔθιμον, τὸ ὅποτον ἐγὼ ἀποκρούω καὶ ὡς ἀντισυνταγματικόν, διὰ τοῦτο δηλῶ ὅτι, ἐγὼ τοῦλάχιστον, δὲν δύναμαι διὰ τῆς παρουσίας μου νὰ ἐγκρίνω τὴν τελευτήσαν, διὰ τὴν λόγον δὲ τοῦτον καὶ ἀποχωρῶ τῆς αἰθούρας ταύτης. (Ἀπερχεταί.)

Ι. Παπαλουκάς. Αὐτὴ ἀποτελεῖ προσβολὴν ἐναντίον μας...

Χ. Βοζίκης. Ὁχι, ὄχι. Ἐκκρίσις εἶναι ἐλευθερὸς νὰ ἔχη τὴν γνώμην του.

Ἀναβάνων μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος**, λέγει ὅτι ἐγεννήθη ζήτημα τι ζήτημα πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς, ἀπὸ δὲν ἀνεγνώθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς 27 Ἀπριλίου. Ἀλλ' ἔφ' ἣς στιγμῆς ἐγεννήθη συζήτησις, εἰσηγημένου τοῦ πρέσβει τοῦ μου οἴκου πληρεξουσίου Ἀττικβοιωτίας κ. Λεβιδῆ, ἔχονεν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιληφθῶμεν αὐτοῦ, καὶ τοῦ κ. Λεβιδῆ δὲν ἐνεμείναν εἰς τὴν γνώμην του ταύτην διακηρύξας ὅτι τὸ ἀλάθητον ἔχει ἐξαιρέσεις καὶ παρουσιάζει τὴν ἐξαιρέσιν ταύτην ὁ κ. Συνάδελφος. Εἶναι ὑποχρέωσις τοῦτον τοῦ Σώματος ὅπως

ἐμφανεῖται ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἡ ὁρμή συνταγματικῆς γνώμης καὶ ἀποτελέσει τὴν νομολογίαν ἐπὶ τοιούτων ζητημάτων. Ἐκοιμήθησαν γνώμη τοῦ ἀξιολύτου ἐξ Ἀττικβοιωτίας τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τοῦ νεωτέρου κ. Ἀργυροπούλου, καὶ δὲν νὰ ἀκουσθῶσι καὶ αἱ ἀντίθετοι. Τὶ ἐπαρτίθη ὁ κ. Πληρεξούσιος Ἀττικβοιωτίας; Ὅτι δὲν εἶχεν ἔννοιαν ἀποδοχῆς τῆς προτάσεως ψήφου ἐμπιστοσύνης ἡ παρὸς τῶν 161 ψήφων. Ὁ κ. Πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ἐρμήνευσεν ὅτι αἱ ἀνητικαὶ ψῆφοι, ἐνῷ δὲν ἐρμηνεύονται ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων πληρεξουσίων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῶσι ψῆφοι ἐμπιστοσύνης, ψῆφοι κατὰ κράτος. Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη εὐδαιμονίας ἐρμηνείας, διότι τὴν ἐρμηνείαν τὴν διδὼν ὁ ἴδιος ὁ βουλευτὴς διὰ τῆς ψήφου του. Τὴν ἐδῶκατε οὐαὶ, κύριοι, εἰπόντες ναί. Καὶ εἶναι κατὰ κράτος ἡ ψῆφος ἐμπιστοσύνης. Τὴν ἐδῶκατε δ' οἱ ἐναντίαι φρονούντες, εἰπόντες ὄχι. Τὶ εἶναι ἀρνήσις τῆς ψήφου; Ἀρνήσις γνώμης μὴ συμμετοχῇ ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Τὸ ἄρθρον 19 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς λέγει: «Ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦλάχιστον τοῦ ενός τρίτου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς, μηδὲ ν' ἀπορρίψῃ τι ἄνευ τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν, ἡτις οὐδὲποτε δύναται νὰ εἶναι μικροτέρη τῶν τεσσάρων πέμπτων τοῦ κατὰ κράτος ὅρου τῆς ἀπαρτίσεως». Ἐν περιπτώσει τοῦ ψήφου ἡ ἀπάρτις ἀπορρίπτεται. Ἐτέθη ζήτημα θετικόν, ζήτημα παρὰ τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβερνήσιν. Ἐλήφθη 161 ὅπως τῆς ἀποδοχῆς, 110 κατὰ, ἐρμήνευσεν ὁ ψήφου 2. Ἡ ἀνητικὴ αὕτη, κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ κ. Λεβιδῆ, εἶναι κατὰ κράτος. Ἀλλ' ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἐρμηνευθῇ ἡ ἀνητικὴ ψῆφος κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ κ. Λεβιδῆ, ὅτι παρουσιάζει τὴν παράδοξον ἀντιφασίαν τῶν ἐννέων Υπουργῶν, ἀρνούμενων ψήφου, νὰ πιστευθῇ, ὅτι κατὰ κράτος εἰς αὐτοὺς, τὴν Κυβερνήσιν. Ἀναγρῶντες, κύριοι, εἰς τὰ πρακτικὰ τῶν προηγουμένων Συνεδρίων τῆς Βουλῆς, καὶ θέλετε ἰδεῖν ἐν πάσῃ ψήφου ὅτι ζήτημα τῆς ἐμπιστοσύνης, τοὺς Υπουργοὺς ἀρνούμενους. Διερωτήσαντες, ἔφη, κατὰ τὴν ὁποία παρουσιάζον ἐν τῇ Βουλῇ, εἴτε ὡς βουλευτῆς, εἴτε ὡς πληρεξούσιος κατὰ τὴν τελευταίαν εἰρηκοποιήσιν.

Χ. Βοζίκης. Ἐγὼ δὲν ἤμην κατὰ τὴν συνεδριάσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν συνεζητεῖτο αὐτό, καὶ ἤθελα νὰ μάθω ἢ ἡ πρῶσις εἶχε τεθῇ θετικῶς ἢ ἀνητικῶς.

Γ. Αναστασόπουλος. Ἀπὸ τῆς ἐρωτήσεως τοῦ κ. πληρεξουσίου Ἀρχαδίας κρίνων, ἀποδέχομαι ἐκ τῶν προτεσῶν τὴν γνώμην του. Ἐάν ἀναγνώσῃτε, λέγω τὰ πρακτικά, θέλετε ἴδῃ κατὰ πόσας τὰς ψηφοφορίας ἐπὶ ζητημάτων ἐμπιστοσύνης καὶ κατὰ τὰ πολιτικὰ ζητήματα τοὺς Ὑπουργοὺς ἀρνούμενους ὦσιν. Καὶ φέρω προχείρως ἐν ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν, ὅτε πρῶτον τῆς Κυβερνήσεως ὁ κεινήμενος Χαρίλαος Τρικούπης, ὁ δεύτερον καὶ ὑψηλότερον πάντως προσηλωμένος εἰς τὴν τήρησιν τῶν Συνταγματικῶν καὶ κοινοβουλευτικῶν θεσμῶν. Θὰ ἴδῃτε «Χαρίλαος Τρικούπης, Ἀρνούμεναι». Ἐάν ᾔτο ἡ ἀρνήσις ψήφου εἰς ζήτημα προτάσεως ἐμπιστοσύνης κατεψηφίσαις προτάσεως, θὰ εἶχονεν τὸ παλαιὸν ἁπλοῦς ὄχι μόνον τῶν Ὑπουργῶν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ζητημάτων κατὰ τὰ ὅποια θὰ ἐνεκρίνετο ἢ θὰ κατεψηφίζετο ἡ πολιτικὴ των, νὰ δίδωσιν τὸ σύνθημα τῆς κατεψηφίσεως καὶ ἐκ τούτων ἀρνούμενοι ψήφον. Καὶ ὅταν ἔχετε τοιαύτην ἐκδοχὴν τῶν κειμένων ἐπὶ σειρὰν δεκάδων ἐτῶν, ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἐλευθέρου πολιτεύματος, δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ γίνῃται συζήτησις, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ψήφου δὲν νὰ δίδηται ἐκ τῶν ὑπερῶν ἐρωτωμένων παντὸς ἀρνούμενου. Ἡ ἀρνήσις εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ὁ κατερχόμενος τοῦ βήματος καὶ ἀπερχόμενος ἀξιότιμος συναδελφός Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Ἀργυροπούλου εἶπεν ἡ ἀρνήσις εἶναι ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὴν ψηφοφορίαν. Θὰ ᾔτο δὲ τερατῶδες ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὴν ψηφοφορίαν νὰ θεωρεῖτο ὡς ἔχουσα τὴν σημασίαν τῆς ἀπορρίψεως τῆς προτάσεως, ἔχουσα μάλιστα τοιαύτην σημασίαν ὅποιαν εἶδει νὰ ἔχη ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν περιστάσεων, τὰς ὅποιας ἐτόνισεν ὁ κ. Πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ὅτι διερχόμεθα. Δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τοὺς ἔχοντας τὰ κείμενα τῶν νόμων, τὰ κείμενα τῶν ὁμολογιῶν τῶν πρακτικῶν ἐπὶ μίαν ἐβδουλοκονταετίαν, νὰ συζητῶσι σοβαρῶς ἐπὶ τούτου. Τὴν γνώμην ταύτην ἐξήνεγκαν καὶ ὅτε εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἐρωτηθῇ ἐπὶ τούτου ἅμα τῇ ψήφῳ παρὰ τοῦ νυν Π. βέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ πληρεξουσίου Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Ἡ ἐμπιστοσύνη ἐδόθη, ἐδήλωσα, ἔστω καὶ διὰ μίαν μόνον ψήφου. Καὶ ὅτε ἠρωτήθην τί ἐπιβάλλεται ἤδη νὰ γίνῃ, ἀπήντησα ὅτι ἄλλο εἶναι τὸ ζήτημα τούτο. Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐκεῖνος ὅστις θὰ ἀπορρίψω περὶ αὐτοῦ. Τούτο θὰ ἔκρινεν ὁ ἡγούμενος τῆς πλειονοψηφίας. Καὶ πῶς ἔκρινεν ἐκεῖνος, θὰ ἴδῃτε,

ἀδιαφοροῦν ἐν ἐγὼ εἶμαι εἰς ἐξ ἐκείνων οἱ ὅποιοι διεσπάραν εἰσικῶς πρὸς τὴν ληρυσίαν ἀπὸ τῆς παλαιότησεως. Οὐδὲν τῶν κυρίων Συνδελφῶν θέλω νὰ ἐτικρίνω, διότι δι' οἰονδήποτε λόγον εὐρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀρνηθῶσι τὴν ψήφον των. Ἀλλ' ἡ ἀρνήσις ψήφου εἶναι κηδὲν... Ἀλλὰ τὸ άρθρον 19 τοῦ Κανονισμοῦ μᾶς δίδει, τὴν κατηγορηματικὴν λύσιν τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ζητήματος. Λέγει: «ἐν περιπτώσει ἰσχυφίας, ἡ πρότασις ἀπορρίπτεται». Ὑποθέσατε ὅτι κρίνεται νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις τοῦ κ. πληρεξουσίου Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας «ἡ Συνλεύσις ἀρνεῖται τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς πρὸς τὴν Κυβερνήτην», καὶ ἐπὶ τῇ ἰσχυφίᾳ, δηλαδή, ἐλάμβανεν ἡ Κυβερνήσις μίαν ψήφον ἀλλομὴ κατω. Ποῦν θὰ ᾔτο τὸ ἀποτέλεσμα; Ἡ πρότασις περὶ ἀρνήσεως ἐμπιστοσύνης θὰ ἀπορρίπτετο καὶ θὰ ἐλάμβανε τὴν ἐμπιστοσύνην ἡ Κυβερνήσις, καίτοι εἶχε ψήφους 160. Κατὰ δὲ τὰς συνταγματικὰς θεωρίας τοῦ κ. Λεβιδῆ, ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς ἀντιθέτως τιθεμένης, οἱ ἀρνούμενοι θὰ ἐθεωροῦντο ὡς παρέχοντες ψήφον ἐμπιστοσύνης.

Διὰ τούτο, κύριοι, λέγω νὰ εὐχαριστηθῇτε νὰ λάβετε ἀνὰ χεῖρας οἰονδήποτε τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν ὅπου ψηφοφορίαι γίνονται καὶ θέλετε ἴδῃ ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ ἀρνοῦνται ψήφον ἐπὶ ζητημάτων ἐμπιστοσύνης ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἀρνήσις ψήφου τῶν Ὑπουργῶν εἶναι ἀρνήσις ἐμπιστοσύνης πρὸς ἐκτούς. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ περὶ τῷ θέμα τούτῳ καὶ νὰ εὖρω ὡς μόνον δικαιολογίαν τοῦ ὅτι τὸ ἀλάθητον δὲν εἶναι ἀπόλυτον, ὅτι δὲν εἶναι δόγμα δι' ἡμᾶς καὶ ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ λαμβάνηται ἐν τούτῳ ἐκ τῆς πρακτικῆς θέσει τὴν ὅποιαν ἔχει καὶ λόγω ὑψηλότητος καὶ λόγω ἡλικίας τοῦ ὁ ἀξιότιμος καὶ σεβαστὸς μοι συναδελφός ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Λεβιδῆς.

Ἐρχομαι εἰς τὸ ἕτερον θέμα, περὶ τῆς ἅμα τῇ ἐγκρίσει τοῦ νυν Ὑπουργείου ἀπορρίψεως τῆς Συνλεύσεως νὰ κληθῇ ἡ συνεδρίασις. Καὶ τούτο δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀντικείμενον συζήτησεως.

Εἶναι γνωστὸν κυρίως, ὅτι οἱ Κανονισμοὶ καὶ τὰ Συντάγματα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ περιλάβωσιν ὅλας τὰς διχοφύους περιστάσεις αἱ ὅποια ἐμφανίζονται ἐκαστοτε, ἀλλ' ἀφίενται εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν γεγονότων καὶ τὴν ἀντίληψιν καὶ διανοικν καὶ ὀρθὴν ἀπόφασιν τῶν Βουλῶν ἢ τῶν Συνελεύσεων.

Καί ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος δὲν ὑπῆρξε στιγμή κατὰ τὴν ὁποῖαν νὰ ἀνηθή τις τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς συνεδριάζουσας Βουλῆς τῆς Συνελεύσεως, ὅπως ἄμα τῷ κατὰ τὴν ἐνότητα ὕψους ζήτησιν τὴν ἐμφανίσιν αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτῆς. Κατὰ κοινοβουλευτικὸν καὶ συνταγματικὸν ἔθιμον, ἀδιάρκιστον καὶ ἀπαράβατον, εἰς πᾶσαι τὰς ἐποχὰς, καὶ ἐποχὰς πλήρους ἐλευθερίας καὶ ἐποχὰς ἀνότησεως ἐλευθερίας, διὰ νὰ μὴ εἴπω τὴν ἐξειδικευμένην λέξιν τυραννίας, ἐπὶ πολιτικῇ κρίσει ἀναγγέλλεται εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἐνεαὶ τοῦτοῦ ἐκείνου τοῦ λαοῦ ἡ Βουλὴ δὲν θὰ συνεδριάζῃ. Ἀναγγέλλεται δὲ συγχρόνως ὅτι ἄμα τῷ κατὰ τὴν ἐνότητα τῆς Κυβερνήσεως θὰ κληθῇ ἡ Βουλὴ εἰς συνεδρίασιν. Τοῦτο ἐγένετο καὶ κατὰ τὴν ἐσπεράν ἐκείνην. Ἦκουσθη ἡ πρότασις τοῦ εἰσηγημένου τῆς πλειονοψηφίας. Πᾶς τις ἠδύνατο νὰ εἴχῃ ἀντίρρηση, καὶ νὰ εἴχῃ τοιαύτην ὥσπερ τὴν στιγμήν ἐκείνην ν' ἀντίστη, νὰ ἀπορρίψῃ ἐκκέντριν τυχὸν λήθη. Τοῦτο δὲν ἐγένετο. Ἀρὰ ὑπῆρξεν ἀπόρριψις τῆς Ἑθνοπνευματώσεως. Ἀλλὰ καὶ ἐν τούτῳ δὲν ἀνεγάρχετο, καὶ Πληρεξούσιοι, ἐν ταῖς περὶ αὐτοῦ, περὶ τῆς ὑποχρέωσιν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Σώματος νὰ συνέλθῃ ἄμα τῷ κατὰ τὴν ἐνότητα τῆς νέας Κυβερνήσεως, εἶδε τὴν στιγμήν ταύτην, ληξάσης τῆς κρίσεως, νὰ εὐρισκώμεθα ἐνταῦθα συνεδριάζοντες.

Καὶ ἀναστρέφων ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὁ κ. Ἀναστασίου-Παυλὸς καὶ πάλιν εἰς τὰ περὶ αὐτοῦ παρελθόντων Συνεδρίων ἀναφέρει παρόμοιον γεγονός, λέγων ὅτι, διαφωνήσαντος τοῦ κειμένου τῆς Τριζούπης καὶ κατὰ τὴν ἐνότητα τῆς Ἀρχῆς, ἐκλήθη καὶ ἐσχημάτισε Κυβερνήσιν ὁ κεινὸς Ν. Δεληγιάννης.

Τυχόνων τότε διαβουλή, τῶν γραφείων τῆς Βουλῆς, λέγει ὁ κ. Πρεσβύτερος, καὶ ἐντεταλμένος τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δικτασσομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ἐκπροσωποῦντος τὴν πλειονοψηφίαν καὶ ἐρχομένου τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς καὶ τὰ Συνταγματικὰ ἔθιμα, ἐκλήθη καὶ μετέβη εἰς τὴν γραφείων τοῦ κεινὸς τῆς Τριζούπης καὶ ἐκβάν ἐντολὴν νὰ συντάξῃ προτάσεις πρὸς τοὺς κ. Βουλευτάς διὰ τὴν ἡμετέραν μετὰ μεταμορφίαν, ἀλλὰ καὶ ν' ἀνακοινώσω τοῦτο εἰς τὸν ἥθε-δον τῆς νέας Κυβερνήσεως, συνάδῃ τῇ ἐντολῇ τοῦ κεινὸς τῆς Τριζούπης ἀνδρός. Καὶ μετέβη πρὸς τὸν Προέδρον

τῆς νέας Κυβερνήσεως Νικολάου Δεληγιάννη, τῷ ἀνεκρίνω-σα τὴν ιδιότητά μου, τῷ ἀνεκρίνωσιν καὶ τὴν ἐντολὴν. — εἰσέτετο ἀκόμη περιβεβλημένος τὴν ἐπίσημον στολὴν τῆς ἐκκλησίας, — καὶ τῷ εἶπον ἐπαναλαμβάνων αὐτολεξεῖ τὰς λέξεις τοῦ κεινὸς τῆς Τριζούπης, ὅτι «πᾶσα Κυβερνήσις, εἴτε ἐκ τῆς Βουλῆς ἀπορροῦσται, εἴτε ἐξωθεν τῆς Βουλῆς ἐρχομένη, δεῖν ἄμα τῷ κατὰ τὴν ἐνότητα τῆς νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, διότι δὲν πρέπει οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τὸ κοινοβουλευτικὸν πολιτεῖμα νὰ ἀρῇσθαι. Ἀρᾷ μόνον τυπικῶς ὑπαρχούσης ὑπουργικῆς κρίσεως». Μετὰ τῆς εὐγενείας, ἥτις ἐγκρατέριζε τὸν ἄνδρα, μοι ἐξήγησεν, ὅτι τῷ ἀνεκρίνωσιν τὴν γνώμην τοῦ κεινὸς τῆς Τριζούπης, ἀνείκην δυνάτην νὰ εἴχῃ μικρὰ ἀναβολή.

Ταύτην δυνάτην νὰ ἀφῇτε πρὸς τῆς Βουλῆς, ἀπάντησα.

Πῶς εἶναι δυνάτην νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν;

Ἔχετε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσέλθῃτε εἰς τὴν Βουλὴν, νὰ κερσθῇ συνταγματικῶς ἡ Κυβερνήσις ἐν τῇ Βουλῇ ἢ νὰ ἀπέλθῃ. Εὐρίσκεσθε πρὸ τοῦ δικτασσομένου ἢ νὰ ἔλθῃτε εἰς τὴν Βουλὴν ἢ νὰ διαλύσῃτε ταύτην. Ἔχετε, τῷ εἶπον, προθεσμίαν ἡμετέρας ὥρας, καὶ ἀπῆλθον.

Μετὰ ἡμέτερον ὥραν ἐδραμοσύνθη τὴ διαταγὴ τῆς δικτασσεως.

Χ. Βοδίκης. Αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα.

Γ. Ἀναστασίου-Παυλός. Δὲν πρὶνεται ἤδη περὶ ζήτη-ματος τοιοῦτου, διότι τὸ ζήτημα τῆς δικτασσεως εὐρίσκεται μόνον ἐν ταῖς χερσὶν τῆς Συνταγματικῆς Συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ, περιορισμένης ἐν τούτῳ τὴν ἐκτασιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Στάματος. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι καὶ ἐν ὁ. κ. Προέδρος τῆς Συνελεύσεως, ἐν τῇ ἀντιλήψει τῇ ὀρθῇ τὴν ὁποῖαν εἶχε περὶ τῶν συνήθως οὕτω δικτασσομένων, δὲν ἐξήγησε προχθές ὅτι θὰ ἔχωμεν συνεδρίασιν ἄμα τῇ λήξει τῆς ὑπουργικῆς κρίσεως, πάλιν ἡ Συνέλευσις ὥσπερ νὰ συν-έλθῃ αὐτοδικαίως συνταγματικῶς, ἄμα τῇ ἐκτασιν τοῦ ὕψους. Ὑπομνήσθη. Τὰ περὶ αὐτοῦ ὡς ἔχουσιν ἀπαδεικνύουσιν τὴν ἀλήθειαν, ἀπέναντι δὲ τῇ ἀλήθειᾳ δὲν εἶναι ἐπιταρο-μένη καμμία συζήτησις καὶ καμμία τορρισταία. Ἐρχομένη λοι-πὴν καὶ τὰ δύο θέματα ἐξηγηθέντα κατὰ τὸ Συνταγμα καὶ τὰ κοινοβουλευτικὰ καθήκοντα, ἡ δὲ περαιτέρω συζή-τησις ἐπὶ τῶν δύο τούτων θεμάτων δὲν εἶναι ἐπιταρο-μένη. Ταῦτα εἶχον τὴν στιγμήν νὰ ἀναπτύξω πρὸς ὑμᾶς ἐπιφυλακ-τικῶς κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ κεινὸς τῆς Τριζούπης, ὅτι «πᾶσα Κυβερνήσις, εἴτε ἐκ τῆς Βουλῆς ἀπορροῦσται, εἴτε ἐξωθεν τῆς Βουλῆς ἐρχομένη, δεῖν ἄμα τῷ κατὰ τὴν ἐνότητα τῆς νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, διότι δὲν πρέπει οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τὸ κοινοβουλευτικὸν πολιτεῖμα νὰ ἀρῇσθαι. Ἀρᾷ μόνον τυπικῶς ὑπαρχούσης ὑπουργικῆς κρίσεως».

Συνεδρία ΠΗ΄. — 2352 —

σύμενος, ἐν ἄλλο θέμᾳ γεννηθῇ, νὰ λαβῶ τὸν λόγον, ἵνα καὶ ἐγὼ τὴν πενιχρὰν μου γνώμην συνεισφέρω εἰς τὰς γνώμας καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως. Εἵμεθα ἐνταῦθα τεταγμένοι διὰ τῆς μεγάλης ἐντολῆς τοῦ λαοῦ διὰ τῆς ψήφου τῆς 1 Νοεμβρίου, ἥτις μᾶς ἔδωκε, ὡς μόνον τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν ἀλλὰ καὶ πᾶς πολιτικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας. Εἵμεθα ἐνταῦθα ἐντεταλμένοι ὅσοι τῶν ἐλευθερίων καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους ἐν παντὶ σημείῳ τῆς ἐξελίξεως. (Παρυτεταμένῃ χειροκροτήματι).

Φ. Δραγούμης. Ἀρνηθεὶς ψῆφον, εἶχον ὑπ' ὄψει μου τὴν θεωρίαν τὴν ὁποίαν ἐξήνεγκεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως περὶ τῆς σημασίας τῆς ἀρνητικῆς ψήφου. Συμφωνῶ πλήρως πρὸς τὴν θεωρίαν ταύτην. Ὁ δὲ ἐνδιόθετος λόγος διὰ τὴν ὁποίαν ἐψήφισα οὕτω ἦτο ὅτι ἐξῆς ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ἤθελον νὰ παρακολουθήσω τοὺς ἐπιδιώκοντας τὴν δημιουργίαν ὑπουργικῆς κρίσεως καὶ ἀνυπερνησίας κατὰ τὰς κρίσιμωτάτας ταύτας στιγμὰς διὰ τὸ Ἔθνος. Ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ἤθελον νὰ ὑποστηρίξω Κυβέρνησιν κομματικὴν, θεωρῶν πᾶσαν κομματικὴν Κυβέρνησιν ἀνεπαρκῆ κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις.

Ὁ κ. Θ. Τουρκοβασιλῆς λέγει ὅτι ἡ ἀρνήσις σημαίνει ἔλλειψιν θάρρους ὅπως δώσῃ τις ψῆφον. Ἐφ' ὅσον δὲν διατυπώθη ἀντίρρησης παρὰ τῆς Συνελεύσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν, ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη ὡς ἔχει διατυπωθῇ καὶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Ὁ κ. Γ. Κίνας λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἂν ἡ πρότασις ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐγένετο δεκτὴ ἢ ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, δὲν εἶναι ζήτημα κοινοβουλευτικῆς ἐμπειρίας μόνον, ἀλλὰ καὶ ζήτημα ἐρμηνείας τῶν νόμων. Ἡμεῖς οἱ περὶ τοὺς νόμους ἀσχολούμενοι, γνωρίζομεν καλλίστα ὅτι ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς ἐξάγεται ὅτι ὁ βουλευτὴς ἢ ὑπερψηφίζει ἢ καταψηφίζει ἢ ἀπέχει ἀρνούμενος ψῆφον. Ἀπορῶ, δὲ, προσθέτει, πῶς ὁ κ. Λεβιδῆς ἤθελε νὰ συγχύσῃ τὴν ψῆφον ἀποχῆς ἢ ἀρνήσεως ψήφου τοῦ βουλευτοῦ, πρὸς τὴν καταψηφιστικὴν ψῆφον.

Τὸ ἕτερον ζήτημα, ὅπερ ἐθίξεν ὁ κ. Πληρεξούσιος, εἶναι τὸ ζήτημα ἂν ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐλάβεν ἢ δὲν ἐλάβε τὴν ἀπόφασιν νὰ συναλθῇ ἅμα τῇ ὀρκωμοσίᾳ τῆς νέας Κυβερνήσεως. Τὸ ζήτημα τοῦτο φρονεῖ ὅτι δὲν εἶναι ζήτημα κοινοβουλευτικῆς ἐμπειρίας ἢ ἐρμηνείας τῶν νόμων, ἀλλὰ ἀπορίας

καὶ μνήμης, καὶ βεβαίως ὅτι ὄντως ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις αὕτη. Ἐπεξηγῶν δὲ τοὺς λόγους, ὧν ἐνεκα ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις αὕτη, λέγει ὅτι τοῦτο συνέβη, διότι δὲν ἤλθομεν ἐνταῦθα ἐλεύθεροι, ἵνα κατ' ἄρεσκαιον πράττωμεν, ἀλλὰ δεσμιώταται τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς καὶ θελήσεως, ἵνα ταχθώμεν παρὰ τὸ πλεῖστον τοῦ ἀξιοτάτου ἡγέτου τοῦ Λαικοῦ κόμματος, ἀρίστου πλοηγοῦ τοῦ πολιτικῆς σκάφους, καὶ οὕτως νὰ καταψηφίζωμεν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἐννοίαν τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς, τὸ λαϊκὸν κόμμα, παλαιὸν ἐν μέσῳ πικρῶν δυσχερειῶν.

Καὶ ἐπιλέγει. Ἡμεῖς, νέοι ἄνδρες, γηραιὲ συνάδελφε, δὲν ἤλθομεν ἐνταῦθα πρὸς ἄρχον ὑπουργικῶν χειροφυλακίων ἢ πρὸς ἐπίτευσιν ὑπολογισμῶν καὶ συμφερόντων, ἀλλ' ἤλθομεν ὡς πιστοὶ διερμηνεῖς τῆς λαϊκῆς θελήσεως, καὶ προστάται τῶν ἐλληνικῶν συμφερόντων κατὰ συνειδήσιν. (Χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Ὑπάρχει ἀντίρρησης ἐπὶ τῶν πρακτικῶν;

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Ὁχι.

Πρόεδρος. Ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά, διορθούμενα ὡς ἐξῆς, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Πώπ. «Γ. Πώπ. Δηλαδή κύριε Πρόεδρε, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ παρεξηγητὴς τις, ἡ Συνέλευσις θὰ συναλθῇ ἅμα σὺν μετὰ τὴν ὀρκωμοσίαν τῆς νέας Κυβερνήσεως.

Ἀνακοινῶ μετὰ ταῦτα ὁ κ. Πρόεδρος ὅτι, ὀλίγον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδριάσεως, ἔλαβεν ἐπιστολὴν τοῦ ὀρκισθέντος σήμερον πρωθυπουργοῦ κ. Στράτου. Διὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ὁ κ. Στράτος, μοὶ ἀναγγέλλει ὅτι λαβὼν τὴν πρόσκλησιν τοῦ Προέδρου ὅπως προσελθῇ εἰς τὴν σημερινὴν συνεδρίαν, θεωρεῖ τὴν συνεδρίαν ταύτην ὡς ἀντικανονικὴν, διότι ἔπρεπε νὰ ἀναμείνῃ ἡ Συνέλευσις ὅπως ἀπαγγελθῇ πρὸς αὐτὴν ἐπισήμως καὶ ἀρμοδίως ὁ σχηματισμὸς τοῦ νέου Ὑπουργείου καὶ τότε μόνον νὰ συναλθῇ εἰς συνεδρίαν. Τὰ λεγθέντα διὰ μακρῶν, ἴσως πέρα τοῦ δέοντος, ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν πρακτικῶν, με ἀπαλλάττουσι τῶν ἐξηγήσεων περὶ τῆς κανονικότητος τῆς συνεδριάσεως ταύτης τὴν ὁποίαν ἐγὼ οὐδὲν εἶχον δικαίωμα νὰ ἀναβάλω, διότι εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτελέσω πιστῶς καὶ ἀπαρεγκλίτως τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν.

Καὶ ἐπὶ ἄλλου θέματος ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀναφέρει

ται. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι εἶναι περιττὸν ἐπ' αὐτοῦ νὰ ἀπασχολήτω τὴν Συνέλευσιν.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἐπιστολή.

Πρόεδρος. Μάλιστα. Ἀναγνώσκει τὴν ἐπιστολήν, ἔχουσιν οὕτω: «Κύριε Πρόεδρε. Ἐλθὼν εἰδοποιήσιν σας ὅπως προσέλθω εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως τὴν ὁρισθεῖσαν ὑπ' ὑμῶν διὰ σήμερον, 4.30' μ. μ.

Διαβάνω τὴν τιμὴν νὰ σῶς πληροφόρῃω ὅτι ἡ τοιαύτη συγκρότησις συνεδρίας, πρὶν ἢ ἀναγγελθῇ εἰς τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν ἀρμοδίως καὶ ἐπιστήμως ἡ λήξις τῆς ὑπουργικῆς κρίσεως, εἶναι ἀντικανονική. Ἄν ἐπιθυμεῖτε, ὡς Πρόεδρος τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, ὅπως διεξαχθῶσι τὰ πράγματα κανονικῶς, παρακαλῶ θερμῶς, νὰ ἔχητε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ἡ νῆα Κυβερνήσεως μετὰ τὴν ὀρκωμοσίαν θὰ εἶναι ἐτοιμή ὅπως προσέλθῃ εἰς τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Περὶ τοῦτου σῶς ὑπέσχετο ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τὴν παράκλησιν, ὅπως συνεννοηθῇτε μετὰ τῶν ἀρχηγῶν πάντων τῶν ἐν τῇ Ἑθνικῇ Συνελεύσει κομμάτων καὶ ὁμάδων. Ἀλλ' ὑμεῖς εὐρεστέγητε νὰ συνεννοηθῇτε μόνον μετὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἐνῶ ἡ τάξις ἀπῆται, προκειμένου νὰ ἐρμηνευθῇ μίξ δήλωσις τοῦ κ. Γούναρη, ἣν ὑμεῖς ἐχαρακτηρίσατε ὡς ἀπόφασιν τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, νὰ ἐρωτηθῇ τὸ ὅλον Σῶμα καὶ οὐχὶ μίξ μόνον μερὶς τοῦτου.

«Μετὰ τιμῆς, Ν. Στράτος. Τρίτη 3 Μαΐου ὥρα 1.20 μ.μ.»

Γ. Πάπ. Ἡ ἐπιστολή, τὴν ὁποῖαν ἀνεκονιώσατε, ἀπευθύνεται ἀπὸ μέρους τοῦ πληρεξουσίου τοῦ ἀπλοῦ ἢ τοῦ Προέδρου τοῦ νέου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου;

Πρόεδρος. Ἡ ἐπιστολή ἐγράφη τὴν Τρίτην 3 Μαΐου, ὥρα 1.20' μ.μ. Ἀλλὰ δὲν ἔχει τὸ πρᾶγμα δι' ἐμὲ σημασίαν. Πράγματι, κύριοι Συνάδελφοι, ὁ κ. Στράτος μοι ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ ἔλθῃ πρὸς συνάντησίν μου ἐν τῇ γραφείῳ τοῦ Προεδρείου καὶ μοι ὑπέσχετο τὴν γνώμην του, ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς τελευταίας συνεδριάσεως, δὲν ἀπετέλει ἀπόφασιν. Μὲ παρεκάλεσε δὲ νὰ συνεννοηθῶ μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν διαφόρων κομμάτων καὶ ὁμάδων, ὅπως χαρακτηρίσωσιν τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὡς μὴ ἀπόφασιν καὶ ὅπως δεχθῶσι νὰ μὴ ἐπαναληφθῇ ἡ συνεδρίασις, καθ' ἣν στιγμὴν εἶχε διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὁρίσει ἡ Συνέλευσις. Ἀπάντησα εἰς τὸν κ. Στράτον ὅτι προθύμως θέλω ἐκτελέσει τὴν ἐπιθυμίαν

του. Πράγματι δ' ἐζήτησα τὴν γνώμην, κατὰ πρῶτον λόγον βεβαίως καὶ καθ' ὃ εἶχον καθῆκον, τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πλειονοψηφίας τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως, τοῦ τέως πρωθυπουργοῦ, τοῦ ἀρχηγοῦ πάντως τῆς μερίδος ἐν τῇ Ἑθνοσυνελεύσει, τῆς ἀποτελούσης πλεον τοῦ ὅλου τῶν μερίδων τῆς ἡνωμένης ἀντιπολιτεύσεως. Ὁ κ. Γούναρης μοι ἐδήλωσε ρητῶς, προσοριῶς τε καὶ ἐγγράφως, ὅτι ἐμμένει εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ λεγθέντα καὶ προτεθέντα ἐν τῇ Ἑθνοσυνελεύσει, τὰ ὅποια ἡ Ἑθνοσυνέλευσις ἀπεδέχθη, οὐδενὸς ἀντιλεγόντος, καὶ ὅτι ἔδει ἡ Συνέλευσις νὰ κληθῇ εἰς συνεδρίασιν, εἴθως ἅμα τῇ ὀρκωμοσίᾳ τῆς νέας Κυβερνήσεως. Μετὰ τὴν δήλωσιν ταύτην τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πλειονοψηφίας τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως, ἐθεώρησα ὅτι ματαίως ἤθελον ἀπασχολήσαι τοὺς ἀξιοτίμους ἀρχηγοὺς τῶν ἄλλων κομμάτων ἢ ὁμάδων, διότι καὶ ἂν ὅλοι αὐτοὶ ἤθελον εὐρεθῇ σύμφωνοι εἰς τὴν ἐναντίαν γνώμην, τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ εἶχε πρακτικὴν ἐπιρροήν, διότι ἔδει ἐγὼ νὰ συμμορφωθῶ πρὸς τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἐμὴν πεποιθήσιν, ἐν πεποιθήσει ἀναγνωρίζοντος ὅτι ἡ Ἑθνοσυνέλευσις ὀρθῶς ἀπεφάνθη. Διὰ τοῦτο παρέλειψα νὰ ἀποκθῶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀρχηγούς, χωρὶς νὰ θεωρῶ καὶ ὅτι παρέλειψα τὸ καθήκόν μου. Ἐλπίζω ὅτι ἡ Συνέλευσις ἐπιδοκιμάζει τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνεργείας μου.

Ὀλόκληρος ἡ Συνέλευσις. Μάλιστα, μάλιστα.

Πρόεδρος. Ἐπειδὴ ὁμως ὅπωςδὴποτε ἀποδίδεται μομφή εἰς τὸ Προεδρεῖον, παρ' ἀνδρὸς, ὁ ὁποῖος τὴν στιγμὴν ταύτην εἶναι πρωθυπουργός.

Γ. Πάπ. (διακόπτων). Παρακαλῶ ἐπανέρχομαι πάλιν εἰς τὴν πρώτην μου ἐρώτησιν. Ἄν ἡ ἐπιστολή αὕτη ἀπηρθύνετο ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κατ' ἀνάγκην θὰ ἀπετέλει μομφὴν κατὰ τοῦ Προεδρείου καὶ θὰ εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δεχθῶμεν διὰ τινὰς στιγμὰς, τὴν παραίτησίν σας. Ἀλλ' ἐφόσον ἀπευθύνεται παρ' ἐνὸς πληρεξουσίου ἀπλοῦ, διαφωνούντος πρὸς τὸ σύνολον τῆς Συνελεύσεως, αὐτὸ δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν, καὶ παρακαλῶ τὴν Συνέλευσιν νὰ θεωρήσῃ ὡς μὴ γραφεῖσαν τὴν ἐπιστολήν. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Αθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης** λέγει ἔπειτα τὰ ἑξῆς: Ἐν ᾧ χρόνῳ διερχόμεθα ἐπικίνδυνον ἐθνικὴν ὥρην, ἐν ᾧ χρόνῳ ἑλαὸς θυσιάζει, ἄνω ἔχων τὴν καρδίαν, τὸ αἷμά

του καὶ τὸν ἄρτον του, εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος, τετάρτη ἤδη ἀπὸ διμμήνου κυβερνητικῆς κρίσεως παρκλῦει τὸ κέντρον τῆς σκέψεως καὶ τῆς βουλήσεως τῆς Ἑλλάδος, καθιστῶσα ἀδύνατον τὴν ὑπαρξίν σταθερᾶς Κυβερνήσεως. Πρέπει νὰ ἔχη κανεὶς παραζαλισθῇ ἀπὸ κομματισμὸν, διὰ νὰ νομίζῃ ὅτι ὁ λαὸς αὐτὸς, βλέπει ἀπχθῶς ὅτι συμβαίνει ἐδῶ ἀπὸ διμμήνου καὶ πρέπει νὰ τυρλώνηται ἀληθῶς ἀπὸ προσωπικῆς φιλοδοξίας ἢ κομματικοῦ πείσματος, διὰ νὰ μὴ διακρίνῃ ὁποῖον αἰσθημα ἀνγκουρίσεως καὶ ἐλπίδος ἐγέννησεν εἰς τὸν λαὸν τὸ ἀγγελθῆναι, ὅτι ἡ παροῦσα κρίσις ταχέως θὰ τετρατισθῇ διὰ κυβερνήσεως συνασπισμοῦ. Δυστυχῶς, ὅτι λέγεται καὶ γίνεται ἀπὸ δύο ἤδη ἡμερῶν, εἶναι τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἀνησυχῇ τὸν λαὸν καὶ πάντα μετ' αὐτοῦ αἰσθανόμενον, διότι καὶ πάλιν οὐδεμία βελτίωσις θὰ προκύψῃ. Ἐπρεπε ταχέως νὰ ὀρισθῇ ὁ Πρόεδρος τῆς νέας Κυβερνήσεως ἐκτὸς τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων. Ἐγὼ δὲ νομίζω ὅτι ἐνδεδειγμένος πρὸς τοῦτο εἶναι ὁ τέως Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅστις εἰς ὅλους ἐποίησεν ἐντύπωσιν ἀνδρός οὐχὶ λόγων ἀλλ' ἔργων, ἀπηλλαγμένος δὲ προσωπικῆς φιλοδοξίας. Ἐπρεπε νὰ διανεμηθῶσι τὰ Ὑπουργεῖα κατὰ τὴν δύναμιν τῶν κομμάτων κατ' ἀριθμὸν καὶ διὰ κλήρου, ἔστω, τὰ σπουδαιότερα. Διότι ἔπρεπεν ἤδη νὰ παρυσιάζετο Συνταγματικὴ Κυβέρνησις. Δυστυχέστατα, ἀντὶ τῆς εὐθύτης ταύτης, ἀπὸ δύο ἡμερῶν ἤδη παριστάμεθα πρὸ τεχνισμάτων δικολαβικῶν, ἀμφιβολῶν λόγων, κρυφινειῶν. Ὅστις νομίζει ὅτι ταῦτα δύνανται νὰ ἐξακολουθήσωσιν ὅτι ἡ παροῦσα κρίσις δύνανται νὰ ἀρῇσι τὰ πράγματα ὅπως καὶ ἄλλαι, παραγνωρίζει τὴν ἐλληνικὸν λαόν. Ἡ σημερινὴ κρίσις πρέπει νὰ τετρατισθῇ τάχιστα διὰ συμμαχικῆς τινος Κυβερνήσεως. Ὅστις δὲν ἐννοεῖ τοῦτο, τὸ ἐπαναλαμβάνω, παραγνωρίζει τὸν ἐλληνικὸν λαόν, τὸν μαχόμενον καὶ φορολογούμενον καὶ λησμονεῖ πρόσφατον ἔργον του.

Δὲν παρήλθε διετία ἀφ' οὗτο ὁ λαὸς αὐτὸς ἔδειξεν ὅτι ὑπὲρ πάντα ἄλλον σωφρονεῖ γνωρίζει καὶ νὰ ἐγκρατερῇ ἀλλὰ καὶ ἐγκαίρως νὰ εὕρισκῃ τρόπον νὰ θέτῃ εἰς τὴν θέσιν του πάντα παραγνωρίζοντα αὐτόν, νὰ πράττῃ δὲ τοῦτο χωρὶς νὰ κλονίζῃ τὴν πολιτικὴν δύναμιν τῆς Πατρίδος. Καλὸν θὰ ἦτο, εἰ δυνατόν, νὰ μὴ γίνῃ ἀνάγκη τοιαύτης ἐπεμβάσεως. Διὰ τοῦτο νομίζω καθήκον ν' ἀντιδράσῃ, ὅση μοι δύναμις, κατὰ παντός οἷος δὴποτε καὶ ἂν εἴναι, ὅστις συντε-

λαῖ εἰς ἐπιβράδυνσιν τῆς μόνης δυνατῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος λύσεως τῆς κυβερνητικῆς κρίσεως. Πρώτη ἐπίσημος ἐπιβράδυνσις εἶναι ἡ ζητούμενη ἀναβολὴ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως διὰ τοῦτο εἶμαι κατὰ τῆς ἀναβολῆς ταύτης. Καὶ συγχρόνως προτείνω κατὰ τὴν ἑλπίδα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως νὰ δώσῃ ἀπὸ τῶρα τέρας εἰς τὴν πρώτην ταύτην παρέλευσιν ἀπὸ τῆς μόνης λύσεως, τῆς συμμαχικῆς Κυβερνήσεως. (Χειροκρατήματα).

Ὁ κ. Φ. Δραγούμης λέγει ὅτι συμμερίζεται πλήρως τὰς γνώμας τοῦ προκληθέντος, εἰς ἃ καὶ πλειοδοτεῖ (χειροκρατήματα).

Δ. Γούναρης. Ὅτε κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν, κύριοι Συνάδελφοι, ἀνήγγειλα εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν παραιτήσιν τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προϊσταίμην, ἔκρινα ἐπιβεβλημένον νὰ προσθέσω ὅτι δέον ἡ Συνέλευσις νὰ κληθῇ εὐθὺς ἔκ τῆς ὀρκωμοσίης τῆς νέας Κυβερνήσεως. Εἰς τοῦτο προσέβην διὰ δύο λόγους· πρῶτον διότι ἐξετίμων καὶ ἐκτιμῶ τὴν κατάρτασιν τῶν ἐθνικῶν πραγμάτων ὡς ἐπιβάλλουσιν τὴν ὅσον ἐνσπὶ ταχύτερον τετρατισμὸν τῆς κρίσεως· δεύτερον δέ, διότι ἔχων ἀμφιβολίας ἐὰν θὰ ἐτετρατίζετο ἡ κρίσις κατὰ τὸν τρόπον στηριζόμενον ἐπαρκῶς ἐπὶ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐδάφους, ἐνόμισα ὅτι, ἐὰν καὶ ἀμφιβολία εἴη, ἤθελον ἀποδειχθῇ ὅτι οἱ ἐνδεδειγμένοι εἶναι ἐκ τοῦ πρώτου λόγου, ἵνα ὅσον τάχιστα ἐξελεγχθῇ ἡ κοινοβουλευτικὴ κατάρτασις καὶ κριθῇ κατὰ πόσον ὁ σχηματισμὸς τῆς Κυβερνήσεως τετρατίζει τὴν κρίσιν. Ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν ὑπέβαλα, μὴ γενομένης οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως, ἐξηγγέθη ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ὡς ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως ἢ μᾶλλον ὡς ὀρισμὸς τοῦ χρόνου κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ συνήρχετο ἡ Συνέλευσις. Κατὰ τὰ εἰρηθίκα δὲ ἡ τοιαύτη ἐξηγγελία ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως. Ἀποδεικνύει ἄλλως τοῦτο καὶ ἡ παρυσία ἡμῶν σήμερον ἐνταῦθα.

Διὰ τῆς παρυσίας ἡμῶν καθιστῶμεν δῆλον ὅτι ἡ ἐννοια τῆς τότε ληφθείσης ἀποφάσεως ἦτο νὰ συνέλθωμεν εὐθὺς ἔκ τῆς ὀρκωμοσίης τῆς νέας Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ἡ νέα Κυβέρνησις δὲν παρίσταται. Δὲν θέλω νὰ ἐλέγξω τὴν ἀπουσίαν αὐτῆς. Ἀλλ' ἐκινούμενος ἐκ τῶν λόγων ἐκ τῶν ὁποίων ἐκινήθην ὅτε ἐπηγγήθην τὴν πρότασίν μου, νομίζω ὅτι καθήκον ἔχομεν νὰ προσκαλέσωμεν τὴν νέαν Κυβέρνησιν

ἵνα ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως, διότι ἐμφανίζομένη ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως θὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν ἵνα καθορισθῇ τὸ ζήτημα, ἂν ἔχει ἢ δὲν ἔχει ἐπικρατές κοινοβουλευτικὸν ἔδαφος. Καὶ ἂν μὲν ἔχῃ τοιοῦτον, θὰ προσέλθῃ εἰς τὴν διαχειρίσιν τῶν κοινῶν μετὰ κύρους τὸ ὅποσον εἶναι ἀπαραίτητον, ἐὰν δὲ δὲν ἔχῃ τοιοῦτον, θὰ ἀπέλθῃ καὶ θὰ γίνῃ δυνατὸν νὰ ἐκκαθαρισθῇ πράγματι ἡ κρίσις διὰ τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ζητήματος, ἵσως καὶ πιθανῶς ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἡ λαϊκὴ συνείδησις θεωρεῖ ἐπιβεβλημένην καὶ κατὰ τῆς ὁποίας ἐγώ, οὔτε ἐν τῷ παρελθόντι ἀνταχθῆναι, οὔτε σήμερον ἔχω οὐδεμίαν διάθεσιν νὰ ἀνταχθῶ, ἀλλ' ἀπεναντίας. . . . (ἐκγδικτὴ χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων) ἀλλ' ἀπεναντίας ἔχω πλήρη καὶ ἐδράζον τὴν ἀπόφασιν νὰ βοηθήσω δι' ὅλων τῶν δυνάμεών μου. (Νέα χειροκροτήματα).

Προτείνω λοιπὸν ἵνα ἡ Συνέλευσις προβῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως προσκλησθῇ τὴν Κυβέρνησιν, τὴν σήμερον ὀρισθεῖσαν, ἵνα παρατεθῇ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς αὔριον Τετάρτης.

Α. Μομφεράτος. Νὰ σχηματισθῇ ἐπιτροπή.

Δ. Γούναρης. Νὰ παρκαλληθῇ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως νὰ διαβιβάσῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

Τινὲς πληρεξούσιοι Ἀπόψε νὰ κληθῇ.

Δ. Γούναρης. Ὅχι, νὰ κληθῇ διὰ τὴν συνεδρίαν τῆς αὔριον. Ἡ ψηφοφορία, κύριε Πρόεδρε, νὰ γίνῃ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Γ. Πάπ. Ὡς μέλος τῆς Συνελεύσεως, τὸ ὅποσον μετέσχον τῆς ληρθείσης ἀποφάσεως, θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐλάμβανε τὴν καλωσύνην ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀχαΐας πληρεξούσιος καὶ ἀρχηγὸς τῆς πλειονοψηφίας κ. Γούναρης, ἵνα ἐρμηνεύσῃ τὴν πρότασίν του. Πέρεται περὶ ἀποδύσεως προσφανῶς διὰ τῆς προτάσεώς του τῆς πολιτικῆς εὐθύνης τῆς νέας Κυβερνήσεως. Δὲν πρόκειται περὶ ἀποφάσεως ἐμφανιζούσης τὴν μορφήν τῆς δι' ἐντάλματος βιαίας προσαγωγῆς (ἰλκρότης). Καὶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ψήρου, ἥτις ἀναμνησθήτεως θὰ δοθῇ, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐνυπάρχῃ ἡ μορφή τῆς ἀποδοκιμασίας τῶν γενομένων ἀπὸ μέρους τῆς μὴ ἐμφανισθείσης Κυβερνήσεως, τῆς μὴ ἐξαγγειλιάσης, καὶ, σήμερον πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τὸν καταρτισμὸν τῆς, καὶ συνεπῶς ἡ ψήφος αὕτη, οὕτω πως διδομένη, νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα ὑπο-

λογισμοῦ τῶν κομματικῶν δυνάμεων ἐκείνων, οἵτινες, πιθανόν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν γνώμην μου ἀναμνησθήτεως, ἐν γνώσει τῆς ἐλλείψεως τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως πρὸς αὐτοὺς, ἀνέλκον νὰ διεκθύνωσι ἔστω καὶ ἐπὶ εἰκουσιτέσσονος ὄρασι, ἔστω καὶ εἰκοσι τέσσαρα λεπτὰ τῆς ὥρας ὑπεκθύνωσι τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας. Ἡ ἐννοία ἐπομένως τῆς ψήρου τῆς ἐμῆς, δι' ἧς θὰ παρεῖχον τὴν αἰτηθεῖσαν ἀναβολήν, θὰ εἶναι καὶ θὰ ἐνεγῇ καὶ τὴν ἐννοίαν τῆς ἀποδοκιμασίας τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς, ἡ ὁποία συγκροτηθεῖσα ἐκ τῆς μειονοψηφίας καὶ ἐν γνώσει τῆς ἐλλείψεως τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως πρὸς αὐτήν ἀνέλκον ὑπὸ τοιαύτας κρίσιμους περιστάσεις νὰ παύσῃ τοιαύτην τραγικὴν κωμωδίαν, τὴν ὁποίαν, ταύτην τὴν στιγμήν, ἵσως, συγγράφει διὰ τοῦ κήρατος τοῦ ὁ ἐλληνοῦς λαὸς μαχόμενος εἰς τὰ πεδία τῆς τιμῆς (χειροκροτήματα παρατεταμένα ἐκ τῶν θεωρείων καὶ τῆς Αἰθούσης).

Πλείστοι πληρεξούσιοι, ἀνθρωποῦσι. Μάλιστα. Μάλιστα.

Ὁ κ. Α. Μομφεράτος διαφωνεῖ κατ' ἀρχὴν πρὸς τὴν θεωρίαν ὅτι δὲν δύνανται νὰ σχηματισθῶσι Κυβερνήσεις παρὰ μόνον ἐκ τῆς πλειονοψηφίας, διότι ἀπειρὸ εἶσι τὰ παραδείγματα ὅτι καὶ ἐκ τῆς μειονοψηφίας σχηματίζονται Κυβερνήσεις. Παρατηρεῖ ὅμως ὅτι δὲν πρόκειται ἤδη περὶ τοῦτου ἀλλὰ περὶ ἄλλων ζητημάτων κοινοβουλευτικῶς γενηομένων ἐκ παρομοίας κατὰστάσεως. Καὶ ἀναφέρει ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐγεννήθη παρόμοιον πρὸς τὸ σήμερον παρουνσιαζόμενον ζήτημα τῆς μὴ ἐμφανίσεως τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως Γ. Θεωτῶν κατὰ τὰ εὐαγγελικά, ὅποτε ἀπερσιίσθη ὅπως δι' Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς διακηρυχθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ προσέλθῃ ἐνώπιον αὐτῆς καὶ ὅπως καὶ σήμερον δέον νὰ γίνῃ, καθίσσον θεωρεῖ ὅτι ἀπόσης τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τεθῇ ζήτημα ἐμπιστοσύνης. Ἐν τέλει, ἐπακκαλμβάνει ὅτι δὲν εἶναι πάντοτε ἀνάγκη νὰ περιβάλληται ἡ Κυβέρνησις ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας τοῦ Σώματος, ἐρόσον ὑπάρχει ὑπὲρ αὐτῆς ἐκδηλὸς ἡ λαϊκὴ θέλησις, νομίζει δ' ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνωνται κυβερνητικὰ μεταβολαί, ἐὰν ὑπάρχωσιν, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐκρεμαεῖς ὑποθέσεις, μὴ ἀχθεῖσαι εἰς πέρας ὑπὸ τῆς ἄνοι τοῦδε διαχειριζομένης τὰ κοινὰ Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. Θ. Τουρκοβασίλης παρατηρεῖ ὅτι συμβαίνει

πολύ περίεργα πράγματα, συνεδριάζουσας τῆς Συνελεύσεως καὶ μὴ προσερχομένης τῆς Κυβερνήσεως, ἣτις ὤφειλε πρὶν ἢ νὰ ἀναλάβῃ τὴν διακυβέρνησιν τῆς Χώρας νὰ προσέλθῃ ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς. Παρκαλιπούσα τοῦτο προσέβαλε τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ διαχωρήσῃ πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ νὰ προτείνῃ ὅπως ἀποσταλῇ ἀμέσως ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἵνα αὕτη προσέλθῃ ἀμέσως τὴν ἐσπερὰν ταύτην ἐν τῇ Συνελεύσει. (Χειροκροτήματα).

Σ. Σωτηριάδης. Κύριοι Συνάδελφοι, φρονῶ ὅτι ὡς συμπέρασμα τῆς ὅλης συζητήσεως πρέπει νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν ψῆφον τῆς Συνελεύσεως ἡ ἀκόλουθος πρότασις, ἡ ὁποία ἀναγκραίνεται εἰς τὰς περιστάσεις καὶ συγχρόνως συμβιβάζει ὅλων τὰς ἀντιλήψεις.

Ἡ πρότασις εἶναι ἡ ἀκόλουθος:

« Ἡ Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις μετὰ τὰ λεγθέντα ἀποφαίνεται ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος, καλέσας τὰ μέλη εἰς συνεδρίαν διὰ σήμερον ὥραν 4 1)2 μ. μ., ἐνήργησε συμφώνως πρὸς τὴν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 29 Ἀπριλίου ε. ε. ληρωθεῖσαν ἀπόφασιν. »

Διότι βέβαια πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἡ ἀπευθυνθεῖσα ἐκ μεριος τοῦ κ. Προέδρου τῆς νῦν Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως ἀποτελεῖ ἐν εἶδος μορφῆς πρὸς αὐτὸν καὶ ἀπαιτεῖται ἵνα ἡ Συνέλευσις δι' ἀποφασεὶς τῆς ἀπορνήσῃ ὅτι νομίμως ἐνήργησεν ὁ πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, καλέσας τὰ μέλη αὐτῆς εἰς τὴν σημερινὴν συνεδρίαν. Δεύτερον δὲ τὸ ἐξῆς: προσκαλεῖ, συμφώνως μὲ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος, τὴν νέαν Κυβέρνησιν, ἵνα ἐμφανισθῇ ἐνώπιον αὐτῆς κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς αὔριον καὶ ὥραν 5 μ. μ.

Δ. Γούναρης. Τῆς αὔριον, χωρὶς νὰ ὀρίσωμεν ὥραν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῇ ὥρα.

Χ. Βοζίκης. Ἐχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἀπεύθυνεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἰς τὸν Προεδρεῖον, δηλοῖ ὅτι θὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν Πέμπτην;

Σ. Σωτηριάδης. Μάλιστα ἀλλ' ἡμεῖς τὸν καλοῦμεν δι' αὔριον. Ἀποκρούων εἶπα ὁ κ. Σωτηριάδης τὴν γνώμην

τοῦ κ. Τουρκοβασίλη, ὅπως τὴν στιγμὴν αὐτὴν σκληρὴ ἐπιτροπὴ, λέγει ὅτι αὐτὸ εἶναι βαρὺ.

Θ. Τουρκοβασίλης. Τὸ νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνησιν ὁ κ. Στράτος ἐν γνώσει ὅτι δὲν ἔχει τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Σώματος καὶ τῶρα νὰ μὴ τολμᾷ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον αὐτῆς, αὐτὸ δὲν τὸ εὐρίσκετε βαρὺ;

Ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης** λέγει ὅτι οὐδὲν ἔχει νὰ κερδήσῃ τις ἀπὸ αὐτὸ παρὰ νὰ κοιμηθῇ μίαν νύκτα πρωθυπουργός. Συνεχίζει δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς προτάσεως ὡς ἐξῆς: « Προσκαλεῖ τὴν νέαν Κυβέρνησιν, ἵνα ἐμφανισθῇ ἐνώπιον αὐτῆς κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς αὔριον Τετάρτης. Ἀνατίθεται εἰς τὸν κ. Πρόεδρον νὰ ἀνακοινώτῃ τὴν παρούσαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν. »

Αὕτη εἶναι ἡ πρότασις, ἡ ὁποία νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ.

Δ. Γούναρης. Παρκαλιῶ τὸν κ. Συνάδελφον νὰ μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν πρότασιν του, καὶ εἰς τοὺς ἀξιοτίμους συναδέλφους, τοὺς ζητοῦντας ὅπως γίνῃ διὰ σήμερον ἡ πρόσκλησις, νὰ μὴ ἐπιμείνωσι.

Γ. Πάπ. Ἐγὼ ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὴν ψῆφον, τὴν ὁποίαν θὰ δώσω, παρέχων τὴν ἀνάγκην, δίδω τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ ἀνακοινώσω πρὸς τὴν Συνέλευσιν καὶ εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναρρεθέντας λόγους. Νομίζω δ' ὅτι ἡ ἐρμηνεία αὕτη τῆς ψήφου συνέπεσεν ἀπολύτως μὲ τὰ κλισήματα ὁλοκλήρου τῆς Συνελεύσεως.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Βεβαίως.

Πρόεδρος. Εἰς τὸ Προεδρεῖον κατετέθη ἡ ἐξῆς πρότασις (ἀναγινώσκει).

« Ἡ Γ' ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις μετὰ τὰ λεγθέντα ἀποφαίνεται ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος αὐτῆς, καλέσας τὰ μέλη εἰς συνεδρίαν διὰ σήμερον ὥραν 4 1)2 μ. μ., καλῶς ἐνήργησε. »

Χ. Βοζίκης. Θὰ παρκαλέσω τὸν κ. Συνάδελφον, τὸν ὑποβλήσαντα τὴν πρότασιν, νὰ δεχθῇ ἵνα ἀντὶ τῶν λέξεως «καλῶς» τεθῇ «κανονικῶς».

Σ. Σωτηριάδης. Νὰ ἐπικαλάβωμεν τὰς λέξεις ἐπιστολῆς;

Γ. Πάπ. Ὁρίω καὶ κανονικῶς.

Πολλοί. Μάλιστα.

Πρόεδρος. Λοιπὸν «ὁρίω καὶ κανονικῶς».

Ἐπικαλιμαίνομαι τὴν ἀνάγνωσιν.

« Η Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῇ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις μετὰ τὰ λεχθέντα ἀποφαίνεται ὅτι ὁ κύριος Πρόεδρος αὐτῆς, καλέσας τὰ μέλη εἰς συνεδρίασιν διὰ σήμερον ὡραν 4 Π. 2 μ.μ., ἐνήργησεν ὀρθῶς καὶ κανονικῶς, συμφώνως πρὸς τὴν ληρωθεῖσαν ἀπόφασιν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 29 Ἀπριλίου ἐ. π. καὶ προσκαλεῖ τὴν νέαν Κυβέρνησιν ἵνα ἐμφανισθῇ ἐνώπιον αὐτῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Τετάρτης. Ἀναθίσται εἰς τὴν κ. Πρόεδρον νὰ ἀνακοινώσῃ τὴν παρῶσαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ».

Ἐγκρίνεται ἡ Συνέλευσις τὴν πρότασιν ;

Πλείστοι πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Πρόεδρος. Ἡ πρότασις τίθεται εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ἀθ. Σουλ. Νικολαΐδης. Κύριε Πρόεδρε, τινὲς τῶν κ. Συνεδρέων καὶ ἐγὼ θὰ ψηφίσωμεν τὴν πρότασιν ταύτην μετὰ τὴν ἐξῆς ἐννοίαν ὅτι θὰ δώσωμεν τὴν ψῆφον βασιζόμενοι ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Προέδρου, ὅτι δὲν ἔχει ἀντίρρηση, ἀλλ' ἀπεναντίας θέλει προῦθι εἰς τὸν σχηματισμὸν οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως. Ἀρ' ἐτέρου ἡ ψῆφος ἡμῶν δηλοῖ ὅτι ἡ σήμερον Κυβέρνησις δὲν τυγχάνει τῆς ἐμπιστοσύνης ἡμῶν.

Θ. Τουρκοβασίλης. Παράλλω νὰ ὀρίσθῃ ψηφολέκτης καὶ εἰς ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ λαϊκὸν κόμμα, διότι παρατηρῶ ὅτι ἐκ τῆς ἀπουσίας τῶν πληρεξουσίων τῆς μεριδῶς τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος, ἡ νέα Κυβέρνησις συνεργάζεται ἀρνητικῶς μετὰ τῶν Φιλελευθέρων.

Πρόεδρος. Μάλιστα. Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν λεγούσι **ναί**, οἱ μὴ παραδεχόμενοι λεγούσιν **ὄχι**.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. **Φιλ. Δραγούμης** καὶ **Ἀν. Σκιαδαρέσης** καὶ ἄρχεται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν ἡ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Παρατῶθεις τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἐξῆς ἀποτέλεσμα, ὅπερ ὁ κ. Πρόεδρος ἀναγγέλλει ὡς ἐξῆς.

Πρόεδρος. Ἐψηφοφόρησεν ἐν ὄλῳ 167, ἅπαντες ἀποδεχθέντες τὴν πρότασιν. Ἐπομένως ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ, διὰ παμπληφίας τῶν παρόντων ἀνερχομένων εἰς 167 κατὰ τὸ κάτωθι παρατιθέμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ἔχον ὡς ἐπεται :

Χατζῆ Ἀχμέτ Ζαδὲ Χ'.	Ἐπαμ. Δεληγιάννης ...	Ν
[Χ' Ἰμβραήμ βεη.	Χαρὰλ. Βοζίκης.	Ν
Χασάν Ἐμὶν Ἰμβραήμ.	Ἀριστομένης Χηνιάδης. ...	Ν
Μεχμέτ Ρασιτ Ἰμβραήμ.	Βασίλειος Σαραφείμ.	Ν
Σολομών Δαβίδ Μιτράνης. Ν.	Νικόλαος Τσουχλός.	Ν
Φερὴ Ὀμέρ Ἐφέντης.	Νικόλ. Γ. Καλλελής.	Ν
Ἀλεξ. Ἀντωνιάδης.	Σπυρ. Μπενούκας.	Ν
Στέφανος Κωστόγλου.	Εὐάγ. Π. Γαρουφαλιάς. ...	Ν
Γεώργιος Τσαγρῆς.	Ἀλέξ. Κ. Καραπάνης.	Ν
Παναγ. Ζδρύλας.	Λυκούργος Τσουκλάς. ...	Ν
Περικλῆς Γ. Κουρτίδης.	Γ. Μερκούρης.	Ν
Χαρ. Θεοδωρίδης.	Ἰωάννης Δ. Ράλλης.	Ν
Ν. Ἀνδρ. Στράτος.	Γ. Ἀναστασόπουλος.	Ν
Γεώργ. Ἀλεξανδρόπουλος Ν.	Ἀντώνιος Μάτσας.	Ν
Δημ. Σπ. Τζωρτζόπουλος .	Λ. Μπουρνόζος.	Ν
Κωνστ. Τρικούπης.	Περ. Ἀργυρόπουλος.	Ν
Δημήτριος Γ. Τσιτσάρας. Ν.	Νικόλαος Λαβίδης.	Ν
Δημ. Ἰωάν. Κιτσάνος.	Ἰωάννης Βατίστας.	Ν
Περ. Ν. Κισμάνης.	Χρ. Ἡρ. Μητσόπουλος. ...	Ν
Ξενοφών Γ. Μαυρομάτης.	Γεώργιος Μάντακας.	Ν
Ἰω. Κ. Χριστοδουλιᾶς.	Κίμων Δ. Στάκος.	Ν
Γ. Ν. Καλαντζόπουλος.	Ἰωάννης Λιγινός.	Ν
Παναγ. Ἰωάν. Στάκος.	Ἰωάννης Κίνας.	Ν
Γεώργ. Καραπέτοπουλος. ...	Κ. Ἡλ. Δροσόπουλος.	Ν
Τάκης Φαρακκόπουλος. ...	Δημ. Σπηλιωτόπουλος. ...	Ν
Εὐστ. Παπακωνσταντίνου. Ν	Ἀναστ. Δ. Γαϊόκας.	Ν
Παναγ. Τσαλδάρης.	Π. Γκορίτσας.	Ν
Σταμ. Μερκούρης.	Δ. Κεμεζής.	Ν
Σπυρίδων Δεληγιάννης. ...	Ἀνδρ. Μισούλης.	Ν
Ἀποστόλος Ζούζουλας. ...	Δημ. Παναγιώτου.	Ν
Κωνστ. Πολυγενής.	Δημήτριος Γούναρης.	Ν
Σπυρίδων Στάης.	Α. Ρούφος Κανακάρης.	Ν
Σωτήρ. Σωτηριάδης.	Ἀνδρ. Στεφανόπουλος. ...	Ν
Ἰωάννης Καλούτσος.	Ι. Ν. Σισίνης.	Ν
Νικόλ. Τριανταφυλλάκος. ...	Ἀνδρ. Παναγιωτόπουλος. Ν	Ν
Στέφ. Σακελλαριάδης.	Γ. Α. Κρεσενίτης.	Ν
Σπυρ. Τσιακίπουλος.	Ἀγγ. Πετραλῆς.	Ν
Νικόλαος Βλάχος.	Ι. Θ. Γιαννίπουλος.	Ν
Θεοδ. Τουρκοβασίλης.	Δ. Σ. Στεφανόπουλος. ...	Ν
Παναγ. Σπυράκης.	Θεόδωρ. Σ. Ζαΐμης.	Ν

Π. Παναγιωτόπουλος... Ν
 "Αγγ. 'Αγγελόπουλος... Ν
 Γ. Α. Παπαγιαννόπουλος... Ν
 'Αριστοτέλης Φωτήλας... Ν
 'Αθην. Παπαλουδής... Ν
 Κων. Γεωργαντόπουλος... Ν
 Κωνστ. Φανίτσιος... Ν
 Ρετζέπ Δουρρή Χατζή Με-
 στάν... Ν
 Γεώργ. Ζερβός... Ν
 Μεχμέτ Σαχιδής 'Ισμαήλ... Ν
 Αλγυστός Θεολογίτης... Ν
 Ραίπ Χατζή Κερίμ... Ν
 Μεχμέτ Μουσταφά Μπαχμ-
 [πάν... Ν
 'Αστέριος Ζούμπας... Ν
 Μιχαήλ Ρουδής... Ν
 'Αναστ. 'Αναγνωστός... Ν
 Σερεφεντήν 'Αχμέτ 'Αλυσάν... Ν
 Κωνστ. Κουρτίδης... Ν
 'Αλέξ. Παπαθανάσης... Ν
 Βασίλειος Χατζηηλίας... Ν
 Γεώργιος Μπρίκας... Ν
 Χαλίτ Μεχμέτ Χαλίτ Βεη-
 (ζαδ... Ν
 'Αχμέτ Χιρμέτ... Ν
 Μεχμέτ Μουσταφά 'Ενεζλή... Ν
 Μιχαήλ Στεφανίδης... Ν
 Θεμ. Καρακλής... Ν
 Νικόλ. Καλογερόπουλος... Ν
 'Ιωάννης Ν. Βογιατζής... Ν
 'Αναστ. Παλαιολόγος... Ν
 Σάμος Μπαλάνος... Ν
 Παναγ. Λεβέντης... Ν
 Γ. Χατζηκωνσταντής... Ν
 Ευάγγ. Γ. Καλαμίδης... Ν
 Κ. 'Αργασιένης Λομβάρδος... Ν
 Φίλιππος Καρσός... Ν
 Νικόλ. Μουζάκης... Ν
 Γεώργιος Μαρής... Ν
 Δ. Δημ. 'Αναγνωστάκης... Ν
 Γεώργιος Κοκινάκης... Ν
 Μιχαήλ Μακράκης... Ν
 Μιχαήλ Μανασάκης... Ν
 'Αντώνιος Γαλιανάκης... Ν
 Νικόλ. Γερμανός... Ν
 Μάρκος Θεοδωρίδης... Ν
 Κίρκος Κότσινος... Ν
 'Αθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης... Ν
 Χριστόδουλος Γρόλλιος... Ν
 Νικόλαος Κουλιάνδρος... Ν
 Σπύρος Παππάς... Ν
 Γεώργιος Χατζηγεωργίου... Ν
 Τάσκος Γιαννούλης... Ν
 Γρ. Σαραντινός... Ν
 Κεμαλεδίν Βέης... Ν
 Μιλτ. Ζαφειρόπουλος... Ν
 Ζήσης Σαβαρίκας... Ν
 Στέφανος Δραγούμης... Ν
 'Αλ. Ριζά Βέης... Ν
 'Εμπετή Βέης Σές μπές... Ν
 'Ολέρ Δουρρή 'Υζέτ Βέης... Ν
 Θεδός Χατζηδημητρίου... Ν
 'Εμμανουήλ Κάκκος... Ν
 Σιγκής 'Ισάκ 'Αθραχ... Ν
 Δημ. Τσαλόπουλος... Ν
 Γ. 'Αλεξάνδρου... Ν
 Δαυίδ 'Αλχανάτης... Ν
 "Αγγελος Παπαζαχαρίου... Ν
 Πέπο Ναχαμά Μιλάχ... Ν
 Παναγ. Δαγγλής... Ν
 Π. Φλώρος... Ν
 Σπυρίδων Σάμος... Ν
 Κωνστ. Μελάς... Ν
 Σοέφανος Κατσαδήλας... Ν
 Δ. Κίγκας... Ν
 Τιμ. Νότη Μπότσαρης... Ν
 Γ. Γαλάκος... Ν
 'Αναστ. Α. Χρηστίδης... Ν

Π. Πρωτοπαπαδάκης... Ν
 Ευάγγ. Χατζή... Ν
 Γεώργιος Βηλαράς... Ν
 Κ. Φίλανδρος... Ν
 Κ. Σπυρίδης... Ν
 Γεώργιος 'Εξηντάρης... Ν
 'Αναστ. Μπακλαμπάσης... Ν
 Θεμιστ. Χρυσοβέργης... Ν
 'Αριστοτ. Τζαννέτος... Ν
 Ν. Γ. Θεοτόκης... Ν
 Τζών (Ιω.) Γ. Θετόκης... Ν
 Ξενοφ. Στρατηγός... Ν
 Σπυρ. Η. Βαλαωρίτης... Ν
 Δημήτριος Κόλλας... Ν
 'Αναστ. Σαλιδάρεσης... Ν
 Κωνστ. Ζερβός Ζυμάρης... Ν
 Σ. Παπαϊπέτης... Ν
 Μαρῖνος Γερούλανος... Ν
 'Αριστ. Παζής... Ν
 Διονύσιος Βινιεράτος... Ν
 'Αντ. Μουφεράτος... Ν
 Κ. Τυπάλδος 'Αλφοντάτος... Ν
 Μιλτ. Καθαλλιεράτος... Ν
 Κωνστ. Ι. Τσιτατελίκης... Ν
 Γεώργιος 'Αθ. Μπούσιος... Ν
 Χρ. Η. Γουλόπουλος... Ν
 Γεώργ. Κ. Βαρβούτης... Ν
 Μπεντρή Γιαγιά Βέης... Ν
 'Αλέξανδρος 'Ιωαννίδης... Ν
 'Αμπάς Σείτ... Ν
 'Ιωάννης Γ. 'Αντωνιάδης... Ν
 Ναδέρ Ραμκνάν... Ν
 Βασίλ. Ι. Βόζας... Ν
 'Αριστείδης 'Αθ. Ζήχος... Ν
 'Επαμ. 'Εμπερίδης... Ν
 'Αντώνιος Βιτάλης... Ν
 Βασ. Μαρκεζίνης... Ν
 Νικόλαος Καμπάνης... Ν
 'Εμμ. Λαδόπουλος... Ν
 Περικλής Ρεδιάδης... Ν
 Π. Πρωτοπαπαδάκης... Ν
 Νικόλαος 'Απεργής... Ν
 Δημ. Βουκόπουλος... Ν
 'Εσδ. Σκούρος... Ν
 Χριστόφορος 'Ασιμής... Ν
 'Αντών. Μεσσηνέζης... Ν
 Πέτρος Κυρ. Μκυρομυχάλης... Ν
 Παναγ. Κοσσονάκος... Ν
 Κων. Παπαμυχαήλπουλος... Ν
 Νικόλ. Γσιριγώτης... Ν
 Γεώργ. Μκυρομυχάλης... Ν
 Βρασιδης Λεϊπούλος... Ν
 'Ιωάννης Καραλλάς... Ν
 Σουλ. Χρηστάς... Ν
 Δημ. Πετραλάκης... Ν
 'Αντ. Καρατάλης... Ν
 'Αγαμέων Σιλήμων... Ν
 Μιχαήλ Σιάπκας... Ν
 Γεώργιος Μπαλτατζής... Ν
 Κ. Οικονομίδης... Ν
 Θεόδωρος Λυμπρίτης... Ν
 Νικόλ. Φίλιος... Ν
 Ρήγας Πάντος... Ν
 Μ. Μαργαρίτης... Ν
 Δ. Κοζάκης... Ν
 'Αλ. Κυρωζής... Ν
 Δημ. Γίδας... Ν
 'Ιωσήφ Κούνδουρος... Ν
 Μιχαήλ Κοθρής... Ν
 Μιχ. Καταπότης... Ν
 Νικόλ. Παπαδάκης... Ν
 Χρ. Βατιλαλός... Ν
 'Αντ. Παπαγεωργίου... Ν
 'Ορεστης Κυπρινός... Ν
 Δημ. Σαλτάς... Ν
 Γρ. Η. Βαμβούρης... Ν
 Δ. Α. Σάββας... Ν
 Λέλιος Μαλιάκας... Ν
 Μ. Σ. Βάλλης... Ν
 'Αντ. Μαργαλάς... Ν

Γ. Καλδής	Βασίλειος Ι. Σκουλής
Άλέλ. Μητρώου	Μανούσος Γ. Βολουδάκης
Νικόλ. Παρίτης	Μιχ. Δ. Παπαμιχαλάκης
Κ. Λουκουρέζος	Γεώρ. Στ. Φραγκουδάκης
Περ. Μπούτσος	Ν. Αβδουαχχέμ 'Ογλού Χατάν
Σπ. Κουμουνοπούδης	Βέης
Π. Σάκης	Χατζή Χαρούζ
Άγ. Μισουλής	λήπ
Γ. Δικαϊάκος	Άρίρ. Χαρούζ
Γ. Σπυριδίου	Σαλχ. Μεχμέτ 'Ογλού
Κ. Κουμουνοπούδης	Γεώρ. Ματσόπουλος
Ν. Κιλαντζάκος	Γεώρ. Χεκούμπογλου
Θ. Μοσχούλας	Έπαμ. Κ. Κώνστας
Γ. Σχοινιάς	Ησακλής Π. Θωκασσινός Ν.
Π. Άντωνιόπουλος	Έμμ. Σ. Χατζηδάκης
Βασ. Τσάρος	Νικόλ. Κ. Βλιάμος
Άθ. Αλιανός	Σουκρί Έφένδης
Σωτ. Κοτζιμάνης	Ναζήμ Έφένδης
Εύστ. Στουγιαννάκης	Χουρσίτ Μουσταφά
Χατζή Γιουσούφ Άλχ Ριζέ	Ίχσάν Βέης Φεζιλζαδέ
Σαλχ. Σερήκ Χατζή	Γεώργιος Κόκκινος
Χασάν Βέης Μεχμέτ Άλχ	Άντ. Βερζιρόγλου
Ι. Καυταζόγλου	Κωνστ. Χατζηγιαννάκης
Δημήτριος Δαγκλής	Φλώρος Φλωρίδης
Βασίλ. Μπάλλος	Νικ. Κωνσταντόπουλος
Παναγής Κοκκινάτος	Ιωάννης Οικονομίδης
Ρετζέπ Κηριμλής - Σεκερζή	Άντ. Χρηστομάνος
Έφένδης	Χρήστος Καρατζάς
Μεχμέτ Βέης Ζαδέ Ταήπ	Πέτρος Ίακώβου
Κοβόρη Όχ Παπαζιάν	Άθανάσιος Άργυρός
Χουσεΐν Ζαδέ Ίμβρικήμ	Γεώργιος Ζιάτσος
Δερβίς Χουσεΐν Ζαδέ Άλχ	Κωνσταντ. Μαρούλης
Θεολ. Γ. Έξηντάρης	Αχιλλεύς Μαλαμίδης
Σαράντης Ι. Σαραντίδης	Παναγ. Άλεξίδης
Πολύκλυτος Δ. Βεζερτζής	Νικόλ. Λεωνίδας
Ιωάννης Παπαδάτος	Ιωάν. Λεωνίδας
Μιλτιάδης Α. Σταμούλης	Κωνστ. Τερτίπης
Φίλιππος Μανουηλίδης	Δημήτριος Μπούσδρας
Μουσταφάς Βαδέ Νεχδ Βέη Ν	Σπυρίδων Άλεξιάδης
Έμμανουήλ Ι. Τσουδερός	Δημ. Κουκουλέτσος

Γεώργιος Δαγκλιόπουλος Ν	Σύρος Λιούμπης
Χρήστος Καρας	Ιωάννης Χρηστάκης
Ήλιος Μπασδέκης	Μενέλαος Μπατρίνης
Γεώργιος Κανούτσ	Ιωάννης Χατζής
Κωνστ. Στεργίουπουλος	Παντ. Παπαθανασίου
Γεώργιος Ραδινός	Άσμη Βέης
Χ. Χατζηπέτρος	Ευάγγελος Φιλίππιδης
Άλεξ. Παπαπυστόλου	Μιχαήλ Τυπάδης
Άθαν. Μισούλης	Σοφ. Βενιζέλος
Δημ. Θεοδωράκης	Νικ. Σεργεντάνης
Ιωάννης Μάνος	Γεώργ. Μαρκωντώνης
Άθαν. Ευταξίας	Γεώργ. Πανηγυράκης
Σταύρος Ι. Γάτος	Εύστρ. Γεωργιάδης
Νικόλ. Κρίτσας	Έμμανουήλ Θεοδωρίδης
Ιωάννης Χ. Κούσουλ	Γεώργ. Μυλωνογιάννης
Γεώργιος Δ. Χλωρός	Γεώργ. Ν' Φραγκούλης Άν- δρεάδης
Άλ. Α. Παπαθανασίου	Μάρκος Βολίκης
Ιωάν. Άν. Παπαλουκάς	Χριστόφ. Ροδοκανάκης
Δημήτριος Χατζίσκος	Ήλ. Άσπιώτης
Χαρίλαος Π. Ζαρίμπας	Α. Άνδρεάδης
Ερμόλαος Β. Βελλόπουλος Ν	Γεώργιος Πώπ
Ήλιος Γ. Άνδρεΐτσος	Άνδρέας Άράπης
Φίλιππος Δραγούμης	

Γ. Πώπ. Έπειδή, κ. Πρόεδρε, διετύπωσα την σκέψιν περί τής έννοιας τής ψήρου, την οποίαν έδωκα, μετά τὸ τέμαχ τής ψηφοφορίας, θά έπεθύμουν ν' άπευθύνω έν έρώτημα πρὸς τήν Συνέλευσιν, καί ἤδη άναμνησθητήτως έχω τήν άπάντησίν της, ὅτι ἡ ψήρος αὕτη εἶναι ψήρος άποδοκιμασίας κατὰ τής Κυβερνήσεως. (Παράτεταμένα χειροκροτήματα έν τῇ αἰθούσῃ καί ἀπό τῶν άκροατηρίων).

Πολλοί πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Γ. Πώπ. Άλλά συγχρόνως ἤθελον παρακχέσει τὸν κ. εισηγητὴν τής πλειοψηφίας, πληρεξούσιον Πατρῶν, ὅπως εὐαρεστηθῇ νά άνακοινώτῃ εἰς τήν Συνέλευσιν, αὐτὸς ὁ παραιτηθεῖς, καίτοι ἔλαβε 160 ψήρων πλειοψηφίαν, τί θά έπραττεν εἰς περίπτωσιν κατὰ τήν οποίαν, οὐχί συνέβη, διότι οὐδέποτε θά ἐδημιουργεῖτο τοιαύτη ἔκροθυμος κατάστασις, ἀλλά τί θά συνέβαινεν εἰς περίπτωσιν κατὰ τήν

ὅποιον ἡ Κυβέρνησις τῆς Χώρας εἶχεν ἐνώπιόν της ἀποτέλεσμα τοιαύτης ἀποδοκιμασίας ἀπὸ τοῦ κυριάρχου Σώματος, οἷον ἡ Συντακτικὴ Συνέλευσις, ἡ ἐκπροσωποῦσα ὅλην κληρὸν τὴν γνώμην τοῦ ἔθνους καὶ οὐχὶ τὰ κομματικὰ συμφέροντα καὶ τὰς προθέσεις ἀρχικῆς τῆς ἐξουσίας. (Χειροκροτήματα παρὰ τεταμένα.)

Δ. Γούναρης. Ὁ κ. Συνάδελφος μὲ ἐρωτᾷ τί θὰ ἐπραττον ἐγὼ, κατόπιν τοιαύτης ἀπορρίψεως τῆς Συνελεύσεως. Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ μὴ ἀπαντήσω, διότι εἶναι περίπτωσις, ἡ ὁποία εἰς ἐμὲ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παρουσιασθῇ.

Ὅσον διὰ τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν, θὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτὴν ἡ Κυβέρνησις, τοῦτο εἶναι ἔργον αὐτῆς, εἰς τοῦτο δ' ἐγὼ δὲν θέλω τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ ἐπεμβῶ.

Πρόεδρος. Ἀδελφοί, κύριοι, θὰ συνέλθωμεν τὴν ὥραν 5 μ. μ. Ἀνεστῇ ἡ Συνεδρίασις.

Μεθ' αὐτοῦ ἡ συνεδρίασις ὥρα 7 καὶ 40' μ. μ., ἔνθα ἐπαυκλήθη αὐριον Τετάρτην ὥρα 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος **Σ. Τσακόπουλος**
Σ. Παϊπέτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΘ'

Τῆς 4 Μαΐου 1922.

Ὅρα 5 καὶ 40' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεώρεῖα καὶ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν λαόν.

Ἀναγινώσκονται τὰ μήτω ἐπικυρωθέντα κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν Πρακτικὰ τῆς ΠΣ συνεδριάσεως τῆς 27 Ἀπριλίου.

Ὁ κ. **Ἀντωνιάδης** παρατηρεῖ ὅτι φέρεται ὡς ἄπων καὶ ὅτι κατεψήφισε τὴν Κυβέρνησιν. Παρκαλεῖ νὰ διορθωθῇ ἡ παράλειψις.

Ἐπίσης παρατηρεῖται καὶ ὁ κ. **Ν. Φαλαντζάκος**, λέγων ὅτι εἶπε τὰ ὅκλουθα, διακίπτων τὸν κ. Ράλλην· **«Ν. Κаланτζάκος.** Σεῖς εἶθε ἀναγνώστης νὰ ὁμιλήτε περὶ εὐπρεπείας, διότι δὲν τηρεῖτε αὐτήν, δεδομένου ὅτι

Ὑπουργὸς ὃν ἐξυβρίζετε τὸν κ. Στράτον, ἀρχηγὸν τοῦ Μεταρρυθμιστικοῦ κόμματος, διὰ τῶν πράξεων οὗτοι «ἐλεγκλότησαν οὗτος τὸ δημοσίον Ὑμμεῖον διὰ τῆς λήψεως ποσοῦ 395 χιλιάδων δραχμῶν δι' ἀποζημιώσιν».

Ἀναγινώσκονται μετὰ ταῦτα τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Φ. Δραγούμη** καὶ τοῦ κ. **Ἀθ. Σουλιώτου Νικολαΐδου**, ζητήσαντος ὅπως ἡ λέξις «πολιτικὴν», διορθωθῇ εἰς «πολιτικὴν», μεθ' ἧς τὰ Πρακτικὰ ἐπικυροῦνται.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακινῶν μετὰ τοῦτο τὸ ἐξῆς ἔγγραφο, ἀπευθυνθὲν πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως, ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Γ'

ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήλων Συνελεύσεως

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς ὅπως εὐαρετούμενος ἀνακινῶτε εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς κἀδικησε νὰ ἀποδεχθῇ τὴν παρτίτησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κ. **Δ. Γούναρη** καὶ νὰ διορίσῃ Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τὸν κ. **Ν. Α. Στράτον**.

Ὡσαύτως εὐηρεστήθη νὰ ἀποδεχθῇ τὴν παρτίτησιν τῶν κ. κ. **Γ. Μπαλτατζῆ**, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν· **Μιχαὴλ Γούδα**, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας· **Κ. Πολυγένη**, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας· **Π. Πρωτοπαπαδάκη**, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ· **Σ. Στρατηγοῦ**, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας· **Α. Ἀργυροῦ**, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας· **Δουκᾶ Κανακάρη Ρούφου**, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας· **Κ. Θεοδωρίδου**, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως· **Ν. Θεοτόκη**, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, ὡς καὶ τῶν ἀντι χαρτοφυλακίου ὑπουργῶν κ. **Χ. Βοζίκη** καὶ **Σπ. Στάη**, καὶ νὰ διορίσῃ ὑπουργοῦ·

Ἐπὶ τῆς Διαικισμένης τὴν **κ. Κ. Λυκουρέζον** ἐπὶ τῶν Ἑσπεριτικῶν τὴν **κ. Ν. Καρπετιόπουλον** ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἑκπαιδεύσεως τὴν **κ. Δ. Χαϊζίσκον** ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ πρωτῶν, ἐπὶ τῆς Γεωργίας τὴν **κ. Ἑμ. Λαδόπουλον** ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τὴν **κ. Ἀχιλ. Μαλαμιδην** ἐπὶ τῆς Συγκριτικῆς τὴν **κ. Κ. Δροσόπουλον** ἐπὶ τῶν Νομιστικῶν τὴν **κ. Κ. Τυπάλδον**, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ καὶ πρωτῶν ἐπὶ τῆς Περιβάλλουσας τὴν **κ. Ι. Λεωνίδαν**.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3ῃ Μαρτίου 1922.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Ν. Σιράτος

Ἀνέρχεται εἰς ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ πρωθυπουργός **κ. Ν. Σιράτος**, ὅστις ποιεῖται τὰς ἐξῆς ἀπὸ χειρογράφου δηλώσεις.

Ν. Σιράτος. (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Κύριοι Πληρεξούσιοι. Κληθεῖσα εἰς τὴν ἀρχὴν δυνάμει τῆς ἐντολῆς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἡ Κυβέρνησις, προσέρχεται σήμερον ἐνώπιον τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ συνταγματικοῦ αὐτῆς καθήκοντος καὶ θέλει ἐλθεῖται τὰς σκέψεις αὐτῆς, περιοριζομένη εἰς τὰ ἀπασχολοῦντα σήμερον κατ' ἐξοχὴν τὴν Χώραν ζητήματα. Τὰ ἑθνικὰ συμπεριφέροντα εὐρίσκονται ἐν σταδίῳ κρισιμότητος ἀπὸ τῆς ἀσκήσεως τῆς μετοικιστικῆς τῶν τριῶν Συμμάχων Κυβερνήσεων, ἣν εἶχε ἀποδεχθῆ ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις. Ἡ Ἑλλὰς ἐπιθυμεῖ εἰλινρινῶς τὴν εἰρήνην, ἀλλ' εἰρήνην δικαίαν, ἐκνοποιοῦσαν τὰ ἑθνικὰ αὐτῆς δικαιώματα, ἀνταξίως τῶν μεγίστων θυσιῶν τῆς Χώρας καὶ ἐρειδομένην ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ τε παγκοσμίου πολέμου, οὗτινος μετέσχεν ἡ Ἑλλὰς ὡς μέλος Συμμαχίας, κεκαλυμμένης ὑπὸ τὴν σηματίαν τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐθνῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ὡς καὶ τῶν ἐλληνικῶν ἐπιχειρήσεων, τὰς ὁποίας διεξήγαγεν ὁ ἐλληνικὸς στρατός ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ, ἐν ἀρχῇ ὡς ἐντολοδόχος τῶν Συμμάχων, ὕστερον δ' ὡς ἐκτελεστής τῆς κληρονομικῆς ἐντολῆς τοῦ ἔθνους. Ἡ Ἑλλὰς εἶναι διατεθειμένη ὅπως ὑποστῇ θυσίαν χάριν τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ παγκοσμίου ὑπὲρ τῆς εἰρήνης πύ-

θου καὶ ὅπως μὴ προσκρούσῃ εἰς τὰς φιλικὰς συμβουλὰς τῶν μετοικιστικῶν Συμμάχων Δυνάμεων.

Ἀλλ' αἱ θυσίαι αὗται δὲν εἶναι δυνατόν ποτε ν' ἀχθῶσι μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ παρνηθῇ ἡ Χώρα τῆς θέσεως τοῦ νικητοῦ καὶ ν' ἀναγνωρίσῃ τίτλους δικαίου ὑπὲρ τοῦ κατὰκτητοῦ, ἀπομακρυνθέντος διὰ τῆς νίκης τῶν ὀπλων ἀπὸ τῶν κατὰκτηθεισῶν περιφερειῶν.

Ὁ ἐλληνικὸς στρατός, ἐλευθερωτὴς ἐν ταῖς κατεχομέναις ὑπ' αὐτοῦ περιφερείαις, τῶν Ἑλλήνων, τῶν ἐν γενεῇ χριστιανικῶν καὶ τῶν ἀλλοθρήσκων πληθυσμῶν, δὲν δύναται νὰ θεωρήτῃ ὡς ἐκπληρωθὲν τὸ ἔργον του, εἰμὴ ὅταν ἡ τελικὴ συμφωνία τῆς εἰρήνης ἀναγνωρίσῃ καὶ ἐξασφαλίσῃ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἑθνικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἐλευθερωθέντων ἐλληνικῶν πληθυσμῶν. Πράττει δὲ πραγματικὰ ἐγγυήσεις ὑπὲρ τῶν ἐν γενεῇ χριστιανικῶν καὶ ἀλλοθρήσκων πληθυσμῶν, τῆς ἀσφάλειας τῶν ὀπρίων ἐγγυήσεις εἶναι ὁ ἐλληνικὸς στρατός.

Ἡ οἰκονομικὴ καταστάσις τοῦ Κοράντος ἐπιβάλλει μερίμνας κατ' ἐξοχὴν σοφίας, ὑπὸ τοῦς ἐξαιρετικὰς ὁρους ὑπ' οὓς τελεῖ ἡ Χώρα. Ὁ τραπεζικὸς προϋπολογισμός, πρέπει ν' ἀποβῇ ἱσοσκελὴς, ἀλλὰ τὸ τελευταῖον ἀναγκαστικὸν δάνειον, πλῆξεν τὸν ἐλληνικὸν λαὸν κατὰ τρόπον ἄνιστον, παρήγαγεν οἰκονομικὰς συνθήκας ἐν τῇ Χώρᾳ, αἵτινες δὲν ἐπιτρέπουσι προσφυγὴν εἰς νέαν προλογιστικὰ μέτρα εἰμὴ μόνον μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῶν οἰκονομικῶν ἐν μέτρῳ κόσμησάτω καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀποφυγῆς ποντῆς καιροῦ πλήγματος εἰς τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις τῆς Χώρας.

Ἡ δικαίσις τῆς Χώρας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαιολογηθῇ διεπομένη ὑπὸ συστήματος ἐπιτρέποντος τὴν ἀνὰ μίξιν του εἰς τὰ ἔργα τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ, τὴν ἀπεριόριστον ἐκχώρησιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας εἰς τὰς Κυβερνήσεις καὶ τὴν παράλυσιν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, χωρὶς ἡ Χώρα ν' ἀχθῇ τελικῶς διὰ τελείας παρακλῆσιν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος εἰς ἀνθεσθεωρήσεως θέραν κυβερνητικὴν δικτατορίαν ἢ εἰς κομμικτικὴν ὀλιγαρχίαν.

Τὸ ἐκλεγέν τῇ 1ῃ Νοεμβρίου 1920 ἀντιπροσωπευτικὸν Σῶμα ἀνεγνώρισεν ἐκυτό, ἐντολὴν τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ὡς Ἑθνικὴν Συνέλευσιν καὶ ἐπελήρθη τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος. Πλὴν ἡ κυρία λαϊκὴ ἐντολή, δι' ἣν το-

σούτη εύρεϊαν περιεβλήθη τὸ Σῶμα ἐξουσίαν, ἡ ἀποκατάστασις τούτου εἰς τὸν Θρόνον τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, ἐξ-επληρώθη διὰ πανδήμου δημοψηφίσματος ἄνευ ἀναιδέως τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως. Αἱ ἐθνικαὶ περιστάσεις, ἐπισπᾶσθαι κατ' ἐξοχὴν τὰς μερίδας τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, ἀπεμάκρυναν ταύτην τοῦ Συντακτικοῦ ἔργου καὶ περιώρισαν αὐτὴν εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν πολιτικὸν ἔργον, τὸ ἀνήκον μόνον εἰς τακτικὸν κοινοβούλιον. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἀπασχόλησις ἐπιβάλλει τὴν ἐλευθερίαν τῆς χρήσεως ἀπασῶν τῶν ἐκ τοῦ πολιτεύματος κυρώσεων, αἵτινες συντελοῦσιν εἰς τὴν ἐνκρόνισιν τῶν πολιτικῶν ἀποράσεων τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ Σώματος πρὸς τὴν λαϊκὴν θέλησιν. Ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις χειρίζεται συντακτικὴν ἐξουσίαν, ἐνῶ δὲ δὲν ἐκτελεῖ τὸ συντακτικὸν ἔργον, ἐπιτελεῖ πολιτικὰ ἔργα, ἐξαίρεσκα ἐκ τῆς παντὸς μέσου ἐπιτρέποντος τὴν ἐνάσκησιν τοῦ λαϊκοῦ ἐλεγχου ἐπὶ τῆς ἀναθεθείσης εἰς αὐτὴν ἐντολῆς. Οὕτω ἐδημιουργήθη ἐν τῷ Κράτει πολιτειακὴ ἀνωμαλία, νεκρωθεῖσα οὐσιαστικῶς τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, ἥς προσήλθομεν ἐντεταλμένοι ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀναστηλωταί. Τῆς ἀνωμαλίας ταύτης τὸν τερματισμὸν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς βασιλικῆς προνομίας τῆς διαλύσεως ζητεῖ ἡ Κυβέρνησις παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως.

Ἡ Κυβέρνησις, προσελθοῦσα ἐκ τῆς λαϊκῆς ψήφου τῆς πρώτης Νοεμβρίου 1920, ἐγκριτικῆς τῶν κοινῶν πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ἐπαγγελιῶν θέλει τηρήσει πιστῶς καὶ ἀπαρεγκλίτως ὅσα περιελάμβανε τὸ γενικὸν πολιτειακὸν πρόγραμμα τῶν συναγωνιστῶν τοῦ κοινῶν πολιτικοῦ ἀγῶνος. Ἐχουσιν δ' ὅμως ἰδίαν γνώμην, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διακυβερνητικὴν καὶ διοίκησιν τῆς Χώρας, ἐπιδιώκει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἰδίου αὐτῆς προγράμματος. Λαμβάνει δὲ τὴν τιμὴν ὅπως ζητήσῃ παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως ψῆρον ἐμπιστοσύνης ἐπὶ τῶν δηλώσεών της.

Ἐπεξηγῶν δὲ μετὰ τοῦτο ὁ κ. Πρωθυπουργὸς περικοπὰς τῶν γενομένων παρ' αὐτοῦ δηλώσεων, λέγει·

Θὰ μοὶ ἐπιτρέψετε νὰ παρᾶσχῶ καὶ προφορικῶς συμπληρώσεις τινάς. Ομιλῶν περὶ τῆς πολιτικῆς ἀνωμαλίας ἡ ὁποία ὑπάρχει ἐν τῇ Χώρα, ἐννοῶ τακτοποίησιν τῆς ἀνωμαλίας ταύτης χάριν τῆς λειτουργίας τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, ἡ ὁποία, ἐννοεῖται, οὔτε προεξοφλεῖται παρ' οὐ-

δενός, οὔτε δύνανται νὰ χρησιμοποιεῖται, παρὰ μόνον ὅταν ἡ ὑπεράτης ἀνάγκη καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους ἐπιβάλλωσι τοῦτο. Ἡθελᾷ νὰ παρᾶσχῶ τὴν ἐξηγήσιν ταύτην, ἵνα μὴ παρεξηγηθῇ ἡ παρᾶσχῶς ἡ περιεχομένη ἐν τῇ κυβερνητικῇ δηλώσει, ὅτι ἐνέχει ἄλλην τινὰ ἐννοίαν, παρὰ μόνον τὴν τῆς ἀνάγκης, ἵνα τὸ Σῶμα τεθῇ ἐντὸς τοῦ Πολιτεύματος.

Χθες κύριοι Συνάδελφοι, ἐγένετο συζήτησις, ἐνδεῖξασα τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Σώματος, τὴν ζωηράν, ὅπως τὴν παρῶσαν Κυβέρνησιν, μὴ τυγχάνουσιν τῆς ψήφου ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως, διαδεχθῇ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ τῶν μερίδων τῶν πολιτικῶν, αἵτινες συνέπραξαν κατὰ τὴν κοινὴν ἀγῶνα τὴν πολιτικὴν τῆς 1ης Νοεμβρίου. Δὲν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ παρίσταμαι κατὰ τὴν συνεδρίσιν τῆς χθές, καὶ θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκθέσω τὰς σκέψεις μου σήμερον. Δὲν ἀποκρούω, κύριοι, κατ' ἀρχὴν, τὸν καταρτισμὸν Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ καὶ τὴν συμμετοχὴν εἰς Κυβερνητικὸν συνασπισμὸν τοῦ πολιτικοῦ κόμματος, τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἡγήμαι. Ὑφίλειω ὅμως νὰ δηλώσω πρὸς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι αἱ Κυβερνήσεις συνασπισμοῦ ἐνέχουσι μεγάλους κινδύνους. Εἰδικῶς δὲ κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις ἡ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ ἐνέχει τὸν κίνδυνον τῆς συγχρόνου φθορᾶς ὅλων τῶν πολιτικῶν παρχάντων, τοὺς ὁποίους συνέδεε κοινὸν πολιτικὸν πρόγραμμα. Τὴν γνώμην ταύτην ἐφήρμοσεν ἐμπραγματώως, αὐτὸς ὁ ἐντιμὸς προϊστάμενός μου, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ὅποτε βαθμηδὸν ἡ πρώτη Κυβέρνησις τῆς 1ης Νοεμβρίου ἐξεφυλλίσθη. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, προέβη θαρραλέως εἰς καταρτισμὸν Κυβερνήσεως μονομεροῦς. ἔχων τὴν ἐπίγνωσιν ὅτι ἐν κόμμα πολιτικόν, ὃν κύριον τῆς κοινοβουλευτικῆς καταστάσεως, εἶναι ὀρθώτερον νὰ κυβερνήσῃ αὐτὸ τὴν Χώραν ὑπευθύνως καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἐνιαίου προγράμματος. Καὶ πρό τινος χρόνου ἔτι, θὰ μοὶ ἐπιτρέψετε νὰ κἀμῶ χρήσιν τῆς προτάσεώς σας...

Δ. Γούναρης. Μάλιστα.

Ν. Σιγάτος, προκειμένου περὶ ἐνδεχομένης ἐμφανίσεως τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς διαπραγματεύσεις εἰρήνης, ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος μοὶ ἔκαμιν τὴν τιμὴν νὰ μοὶ προτείνῃ, ἵνα μετᾶσχῶ τῆς ἀντιπροσωπείας ταύτης καὶ παρᾶσχῶ καὶ ἐγὼ τὴν μι-

κράν μου συνδραμὴν εἰς τὸ ἔργον τῆς διεξαγωγῆς τῶν συζητήσεων καὶ τῶν διαπραγματεύσεων. Ἐκκαμὰ πρὸς αὐτὸν μετὰ πάσης φιλικότητος τὴν παρατήρησιν, ὅτι, ἐὰν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, τέρμα τῆς ἐγκρημύτης τῆς πολιτικῆς μιᾶς Κυβερνήσεως ἠθέλομεν προτιθεῖν εἰς ἀτυχίαν τινά, ἠθέλομεν φθαρτὴ ἀμφοτέρω. Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐκαῖνοι οἵτινες ἐμυκνίζοντι ὡς μέλλοντες νὰ κερδήτωσι πολιτικῶς διὰ τῆς ἡττῆς τῆς μερίδος, ἥτις ἐκ τῶν ἐλλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου ἐξῆλθε νικήτρια, ἐὰν οἱ κίνδυνοι οὗτοι ἤθελον εὑρεῖ ἡμᾶς ἀμφοτέρους ἐρθραμένους καὶ ἀδυνατοῦντας νὰ ὑποστηρίξωμεν τὴν ἐντολὴν τῆς 1ης Νοεμβρίου εὐκόλως, ἤθελον ἐπιτύχει τοῦ σκοποῦ αὐτῶν. Ἠυδόκησεν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν τῆς παρατηρήσεώς μου καὶ ὁ ἴδιος μοι εἶπεν ὅτι ἐπιφυλλάσσει τὴν τελικὴν κρίσιν τοῦ καὶ μετὰ πάσης εἰλικρινείας θὰ σκεφθῇ ἐὰν θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν προτάσιν αὐτήν.

Εἶπον πρὸς ὑμᾶς ταῦτα, Κύριοι, διὰ νὰ ἔχητε ὑπ' ὄψιν σας τίνες οἱ ἐνδεχόμενοι μεγάλοι κίνδυνοι μιᾶς Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ. Δὲν ἀμφισβητῶ ὅτι ἡ κατὰστασις ἡ κοινοβουλευτικὴ τῆς τελευταίας ταύτης ἡμέρας ἀπέκτησε τοιαύτην ἀστάθειαν, ὥστε οἰαδῆποτε Κυβέρνησις διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς δυνάμεων μόνον δὲν εἶναι δυνατὴν νὰ ἐξακολουθήσῃ διαχειρίζομένη τὰ κοινά. Τοῦτο εἶναι ἀναμφισβήτητον. Ἀλλ' εἶναι ἀναμφισβήτητον καὶ ἕτερον ἐπίσης, ὅτι Κυβερνήσεις συνασπισμοῦ δὲν εἶναι δυνατὴν νὰ σχηματίζονται καὶ ὁ τρόπος ἡκούσα ἢ μᾶλλον ἀνέγνωσα εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὅτι ἐλέγχθη παρὰ τοῦ ἀξιότιμου πληρεξουσίου Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος συνεβούλευσε νὰ γίνῃ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ, ἀναλόγως τῆς δυνάμεως ἐκάστης μελλούσης νὰ συμπράξῃ μερίδος. Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ τρόπος, κύριοι, τοῦ καταρτισμοῦ τῶν Κυβερνήσεων συνασπισμοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμέ, ὡς βεβαίω, κύριοι, ὅτι, ἐὰν ἡ σύμπτωσις πολιτικῶν γνωμῶν ἤθελε φθάσει εἰς τοιοῦτον ἀποτέλεσμά, δὲν θὰ ἡγερων ζήτημα διανομῆς χαρτοφυλακίων. Κυβέρνησις συνασπισμοῦ ἀξία αὐτῆς, ἀξίαν ἔχει ταύτην καὶ κυρίαν τὴν σύμπτωσιν γνωμῶν πολιτικῶν ἂν ὅχι ἐν τῷ συνόλῳ ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἐν τῇ δι' ἀμοιβαίων τινῶν ὑποχωρήσεων ἀποτελέσει μιᾶς γενικῆς γραμμῆς πολιτικῆς κατευθύνσεως. Προκειμένου δὲ περὶ τῆς διαχειρίσεως σπουδαιωτάτων ζητημάτων διὰ τὴν Χώραν, ἡ σύμπτωσις γνωμῶν πρέπει νὰ

εἶναι ἀκεραία, διότι ἄλλως ἡ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ θὰ καταλήξῃ, κύριοι, εἰς Κυβέρνησιν συνασπισμοῦ ἢ ἐξαρθρώσεως. Ἐπειδὴ δ' αἱ πολιτικαὶ γνώμαι πρέπει νὰ στηρίζονται ἐπὶ τῆς εἰλικρινείας καὶ τῆς ἐντιμότητος, εἶναι ἀνάγκη ἢ προσοχῆται καὶ ἢ προσυμφωνία ἐπὶ τῶν πολιτικῶν ζητημάτων, οὐχὶ δὲ ἡ σύμπτωσις τῶν πολιτικῶν παραγόντων ἐπὶ τῇ βάσει διανομῆς χαρτοφυλακίων, μετὰ τινος δὲ ἡμέρας ἢ κατὰ τριῖν. (Χειροκροτήματα).

Σουλιώτης Νικολαΐδης. Ἐπιτρέπεται :

Ν. Στράτος. (Πρωθυπουργός). Ὁ χι. Σὺς παρακαλῶ νὰ τελειώσω. Τοιαύτην Κυβέρνησιν συνασπισμοῦ ἐγώ, Κύριοι, δὲν εἶμι διατεθειμένος νὰ δεχθῶ, εἶμι δὲ βεβαίως ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἐνὶ τῶν περὶ Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ, ἐννοεῖ Κυβέρνησιν σχηματιζομένην κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ συμπτώσεως γνωμῶν. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἕτερον τι ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Εἰς Κυβερνητὴν συνασπισμοῦ βεβαίως πρέπει νὰ συμματώσωνται μερίδες, αἵτινες δὲν διεχειρίσθησαν τὰ κοινὰ μέχρι τοῦδε, ἀδιόφορον ἐννὸς ἐλιγομελέστεραι, θὰ μετασχηματίζωνται ὡς κυρία βᾶσις ἢ μερίς, ἥτις διεχειρίσθη μέχρι τοῦδε τὰ κοινὰ. Ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία διεχειρίσθη τὴν ἐξουσίαν μέχρι τοῦδε, ὑπέχει εὐθύναν, διεξήγαγε πολιτικὴν ἐνεργειαν καὶ συγκομίζει ὅλας τὰς εὐθύναν, τῆς ἐνεργείας ταύτης. Δὲν εἶναι δυνατὴν νὰ εἰσέλθωσιν οἱ ἄλλοι εἰς κυβερνητικὴν συνασπισμὸν χωρὶς καθαρισμὸν τοῦ σημείου μέχρι τοῦ ὁποίου αἱ εὐθύναι τοῦ ἐνὸς τελειώνουσι καὶ ἀρχίζουσι αἱ εὐθύναι τῶν ἄλλων. Νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ, ἂν ἐνὶ μὲν ἀπαιτεῖ τοιαύτην προσεννόησιν τῶν πολιτικῶν παραγόντων, ἂν ἐτέρου δὲ ἀπαιτεῖ ἴναι ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις, ἡ τοιαύτην ἐκδηλοῦσα ἐπιθυμίαν, λάβῃ γνώσιν τῆς μέχρι τοῦδε διαχειρίσεως τῶν ἐθνικῶν ὑποθέσεων. Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις, ἐκδηλοῦσα τοιαύτην ἐπιθυμίαν καὶ τοιοῦτον πόθον. Σεβαστὴ εἶναι οἱ πόθοι τῆς καὶ πᾶς τις θὰ εἶναι εὐτυχής, καὶ πρῶτος ἐγώ, ἐὰν συντελέσω εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ζωηροῦ τούτου πόθου τῆς Συνελεύσεως. Ἀλλ' ἡ Συνέλευσις, Κύριοι, ἀγνοεῖ μέχρι σήμερον τὰ τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων τῆς Χώρας, διότι ἤκουσε μόνον γενικὰς γραμμάς. Ἐψήφισεν ἐπὶ τῇ βάσει γενικῶν δηλώσεων. Σήμερον δὲ, ὅτε ἐκδηλοῦται τοιοῦτον πόθον ἐκ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ προ-

κύψη μία κατάστασις πραγμάτων δυναμένη νὰ κατακυρωθῇ, ἴσως, πᾶν ὅ τι μέχρι τοῦδε ἡ ψῆφος τῆς 1ης Νοεμβρίου ἤξιώσε παρ' ἡμῶν ἐννοῶ τὴν σκοπιμότητά περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν πολιτικῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους, ἔχει τι ἄλλο - θὰ ἦτο ὅθιόν ἡ Συνέλευσις, ἵνα οὕτω δυνήθῃ νὰ ἐπιμετρήσῃ τὴν εὐθύνην τὴν περαιτέρω. Διὰ τοῦτο θὰ προστείνω, ἵνα παρακλήθῃς πρὸς τὴν συζήτησιν τῶν πολιτικῶν παραγόντων, ἧτις ἤθελε παρακολουθῆται τῇ ἀποχώρησιν τυχόν τῆς Κυβερνήσεως σήμερον, πρὸς κατὰ τὴν τῆς Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ, γένηται ἐπίσης ἐξέτασις τῶν πολιτικῶν ζητημάτων. τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων, παρ' ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῆς Συνελεύσεως, ἐκ τῶν εἰδημονεστέρων καὶ ἐπιρροεστέρων μελῶν τῆς, ἵνα διὰ δηλώσεως τούτων κατὰ τὴν γνωστὴν ὁ τρόπος τῆς διαχειρίσεως τῶν διπλωματικῶν ζητημάτων καὶ τὸ μέτρον τῆς εὐθύνης ἐκάστου.

Δ. Γούναρης. Κύριοι Συνάδελφοι! ὁ ἄρτι κατελθὼν τοῦ βήματος ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνέγνωσε πρῶτον τὰς δηλώσεις αὐτοῦ, τὰς ἀποτελοῦσας τὸ προγραμμα ὑπὸ τὸ ὅποιον ἡ Κυβέρνησις θὰ διαχειρισθῇ τὴν Ἀρχὴν. Μετὰ τοῦτο προσῆλθε εἰς προφορικὰς τινὰς ἀναπτύξεις, ἐκ τῶν ὁποίων, μία μὲν ἀπεώρα ἐπεξηγήσιν ἰδεᾶς τινὸς, ἐν ταῖς προγραμματικαῖς δηλώσεσιν, αἱ δὲ κατόπι ἀπεώρων θεωρητικαῖς τινὰς σκέψεις περὶ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὅποιον θὰ ἦτο πρόπον νὰ καταρτιθῇ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ. ἐξήτησε δὲ τὴν ψῆφον τῆς Συνελεύσεως ἐν τελει τῶν ἀγνωσθεῖτων δηλώσεων αὐτοῦ.

Κύριοι! φρονῶ ὅτι ἐπὶ τῶν δηλώσεων τούτων δὲν ἦλθεν ἀκρίβη ἡ στιγμήν ἵνα εἰσράτῳμεν τὴν γνώμην ἡμῶν, διότι αἱ δηλώσεις ἐμφανίζονται ὡς δηλώσεις κυβερνητικαὶ καὶ πρῶτον δὲον νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν ἡ Συνέλευσις δίδῃ τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐπομένως νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ἄκαιρον, ἂν ἐπελαμβάνομεν ὡς οὐδὲν ποτε, εἴτε τοῦ ζητήματος τῶν δηλώσεων, εἴτε τῶν θεωρητικῶν σκέψεων τῶν ἀρρωσῶν τὴν Κυβέρνησιν τοῦ συνασπισμοῦ, αἵτινες κατόπι ἐξετέθησαν. Διότι πάντων τούτων προηγεῖται ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως, ἂν ἡ καταρτισθεῖσα Κυβέρνησις ἀπολαύει ἢ οὐ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως. Ἐπομένως φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ προσέλθωμεν ἀμέσως εἰς τὴν ἐξουσαν τούτου τοῦ θέματος, μεθ' ὃ δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ

τῶν δηλώσεων ὡς καὶ ἐφ' οὐδὲν ποτε ἄλλου θέματος (ζωὴ καὶ χειροκρατήματα).

Ν. Στράτος. (Πρωτ.) Ἡ Κυβέρνησις ἐξετέλεσε τὸ καθήκον αὐτῆς πρὸς τὴν Συνέλευσιν κατὰ τὰ ἔθιμα τὰ κοινοβουλευτικά, πρὸς τὰ ὅποια συνεμορφώθη χρίστηως. Ἡ Κυβέρνησις, προσερχομένη ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς, δὲν ἐμφανίζει τὰς μερὰς τῶν ὑπουργῶν τῆς ἀλλὰ τὰς σκέψεις τῶν ἐγκερμάτων τῶν. Ἡ ψῆφος δὲ τῆς Συνελεύσεως δίδεται ἐπὶ τῶν κυβερνητικῶν δηλώσεων καὶ ἔχει ἐπὶ τῆς κυβερνητικῆς ἐμφανίσεως. Δὲν ἐγινούσθη ποτὲ νὰ προσέλθῃ Κυβέρνησις ἐνώπιον τοῦ κοινοβουλίου καὶ νὰ εἴπῃ διωρίστην, προσερχομαι, ψηφίσατε ἢ καταψηφίσατε.

Ἡ Κυβέρνησις προσερχομένη, ἐκδηλοῦ τὰς γνώμης αὐτῆς καὶ ζητεῖ τὴν ψῆφον τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τῶν γνωμῶν τῆς. Τοῦτο ἐπραξεν καὶ ἐγὼ καὶ ἐξήτησα ψῆφον ἐμπιστοσύνης. Ἐξήτησα νὰ γίνῃ ψηφοφορία, διότι δὲν δύναμαι οὐδ' ἐπ' στιγμὴν νὰ παραμείνω εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἐστὲρ μένος τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ κοινοβουλίου. Εἶμαι τέλειον τοῦ κοινοβουλίου περισσότερον παντὸς ἄλλου. Ἐν τῷ κοινοβουλίῳ ἠνδρώθη καὶ ἐκ τοῦ κοινοβουλίου ἀνεδείχθη. Διὰ τοῦτο ἐσπευσα νὰ ζητήσω ψῆφον ἐμπιστοσύνης. Ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἀνεκρίνωσε, νομίζω ὅτι εἶναι ἀθῆς ἐντελὴς. Ἐξήτησα ἵνα ψηφισθῇ ἐμπιστοσύνη ἢ δυπιστία, ἀσχετῶς πρὸς τὰς δηλώσεις, ἀποῦ ἀνεγνώσθησαν ἤδη αὐταί.

Δ. Γούναρης. Εἶπον ὅτι θεωρῶ ἄκαιρον δι' ἐμὲ νὰ συζητήσω ἐπὶ δηλώσεων πρὶν ἢ λυθῇ τὸ ἕτερον ζήτημα. Ἐγὼ δὲν εἶπον ὅτι ταῖς ἐκάνατε κακὰ. Εἶπον ὅτι δι' ἐμὲ εἶναι ἄκαιρον νὰ συζητήσω ἐπὶ δηλώσεων, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζονται ὡς κυβερνητικαὶ πρὶν ἢ ἴδωμεν ἂν ὑπάρχει Κυβέρνησις ἀπολαύουσα τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ κοινοβουλίου.

Ν. Στράτος. (Πρωθυπουργός.) Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῶν δηλώσεων πρὶν ἢ γίνῃ ψηφοφορία ἐπὶ ζητήματος ἐμπιστοσύνης. Ἐγὼ λέγω ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ψηφοφορία ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει μιᾶς Κυβερνήσεως, πρὶν ἢ ἀκουσθῇ αὐτή. Εὐτυχῶς δὲ ἠκούσθη αὕτη

Δ. Γούναρης. Ἐγὼ δὲν λέγω νὰ μὴ ἀκουσθῇ. Θεωρῶ μόνον πρόωρον τὴν συζήτησιν.

Ν. Στράτος. (Πρωθυπουργός). Ἐρῶσον ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος θεωρεῖ πρόωρον νὰ συζητηθῇ καὶ νὰ ἀπαντηθῇ, εἰναι τοῦτο ζήτημα ἀπορῶν αὐτόν.

Ἡκούσθησαν, κύριοι, αἱ δηλώσεις μου. Δότε μοι ἐμπιστοσύνην ἢ καταψηφισατέ με.

Γ. Μπούσιος. Κύριοι συνάδελφοι! ἐκ μέρους τῆς νεωστὶ ἐκφανισθείσης Κυβερνήσεως ἀνεγνώσθησαν προγραμματικαὶ δηλώσεις καὶ ἀνεπτύχθησαν γνώμαι ἐπὶ τῆς ιδέας σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως συναπτιγμοῦ. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος εἶπεν ὅτι, ἀσχέτως πρὸς τὸ περιεχόμενον τῶν δηλώσεων, πρέπει νὰ καθορισθῇ ἐν πρώτῃς ἡ θέσις τῆς Κυβερνήσεως ἢ κοινοβουλευτικῇ. Καὶ ἐτέθη ζήτημα ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅχι ὑπὸ ἀπόψεως περιεχομένου τῶν δηλώσεων τῆς, καλοῦ ἢ κακοῦ, ἀλλ' ὑπὸ ἀπόψεως κοινοβουλευτικῆς ἐμφανίσεως.

Δ. Γούναρης. Δὲν εἶπον τοῦτο.

Γ. Μπούσιος. Σὺς παρκαλῶ νὰ καθορίσῃτε τότε σαφέστερον τί θέλετε νὰ εἴπητε.

Δ. Γούναρης. Ἡ Κυβέρνησις ἀνέγνωσε δηλώσεις καὶ ἐζήτησε τὴν ἔγκρισιν τῶν δηλώσεων τῆς. Ἐγὼ εἶπον ὅτι δὲν συζητῶ ἐπὶ τῶν δηλώσεων τούτων, διότι θεωρῶ τὸ πρόβλημα ἄκακρον. Θεωρῶ δὲ τοῦτο ἄκακρον, διότι ἐπιφυλάσσομαι νὰ ἐμιλήσω ἐπὶ τῶν δηλώσεων τούτων, ἐάν ἡ Συνέλευσις ἀποφανθῇ ὅτι ἔχει ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἐάν δὲν ἔχῃ ἐμπιστοσύνην, εἰναι μηχανισμὸς νὰ συζητηθῶμεν ἐπὶ δηλώσεων κυβερνητικῶν, αἱ ὑποῖαι μετὰ μίαν ὥρην δὲν θὰ εἶναι πλέον δηλώσεις κυβερνητικαί.

Γ. Μπούσιος. Ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐτίθετο τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον προελάσετε τὴν κυβερνητικὴν ἀλλαγὴν, εἶχον τὴν τιμὴν νὰ εὐρεθῶ σύμφωνος μετὰ τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἐπὶ τοῦ ζήτηματος, ὅτι δὲν δύναται νὰ τεθῇ ζήτημα ἐμπιστοσύνης ἄνευ ὁρισμένου συγκεκριμένου θεματός. Καὶ θὰ ἤθελον νὰ μάθω καὶ ἐγὼ, ὁ νεώτερος ἱεραρχικῶς ἀπὸ τοὺς ἀξιολύτους ἀρχηγούς τῶν δύο κομμάτων, ποῖον εἶναι τὸ θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποῖου θ' ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις, δίδουσα ἢ ἀρνούμενη ψῆφον ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν· τί θὰ ἔχωμεν ὅπ' ὅψιν ἡμῶν, ἵνα ἀποφανθῶμεν ἂν ἔχωμεν ἢ δὲν ἔχωμεν

ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν; Θὰ ἔχωμεν ὅπ' ὅψιν τὰς δηλώσεις αὐτῆς;

Δ. Βοκοτόπουλος. Βεβαίως.

Δ. Γούναρης. Ἀργότερον θὰ ἴδωμεν.

Γ. Μπούσιος. Ὁ κ. Γούναρης λέγει ὅτι ἀργότερον θὰ ἀπερρωθῶμεν ἐπ' αὐτοῦ. Δὲν ἔχομεν λοιπὸν τὰς γνώμας τοῦ ἡγέτου τοῦ μεγαλειτέρου κόμματος ἐν τῇ Συνελεύσει. Ἄρα δὲν δύναμεθα νὰ ἔχωμεν ἀρτίαν γνώσιν τῶν γνώμων ὅλης τῆς Συνελεύσεως, ἵνα ἀποφανθῶμεν ἐπ' αὐτοῦ. Ποῖον εἶναι τὸ ἕτερον θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἡμεῖς κρίνομεν θὰ δώσωμεν ἢ δὲν θὰ δώσωμεν ψῆφον ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν; Ποῖον εἶναι αὐτὸ τὸ ὁποῖον προαχθεῖ; Ἡ ἐμφάνισις τῆς Κυβερνήσεως; Ἡ ἐμφάνισις τῶν προσώπων τῶν ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν; Ὁ τρόπος τῆς ἐμφανίσεως τῆς Κυβερνήσεως; Αὐτὸ δὲν τὸ καθορίζει ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἀλλὰ σιωπῶ, διότι εἰναι πράγματα διαμεριζομένα ἔξω τοῦ κοινοβουλίου. Εἶναι πράγματα μὲ τὰ ὁποῖα ζῇ καὶ τὰ ὁποῖα κινεῖται ὁ ἐλληνικὸς λαὸς ἀπὸ ἡμερῶν. Εἶναι πράγματα, τὰ ὁποῖα ἔρχονται νὰ ἀποσυνθεσῶσι καὶ νὰ καταρρακώσωσι τὸ κυρίαρχον αὐτὸ Σῶμα καὶ τὸ πολίτευμα. Αὐτὰ εἶναι τὰ θέματα, τὰ ὁποῖα ἤθελον νὰ ἔχωμεν ὅπ' ὅψιν ἢ νὰ μὴ ἔχωμεν, διὰ νὰ δώσωμεν ψῆφον ἐμπιστοσύνης. Γνωρίζομεν ὅλοι τὴν προέλευσιν τῆς Κυβερνήσεως. Παρητήθη μία Κυβέρνησις καὶ ἐκάλυπεν ὁ Βασιλεὺς, ὁ παρχάγων τοῦ πολιτευματος, ὁ δικαιοῦμενος ὅπως κρίνῃ ἐπὶ τοιούτων περιπτώσεων, πῶς πρέπει νὰ διευθετηθῇ τὸ δημιουργηθὲν κενόν. Ἐκάλυπεν ἕνα ἐκ τῶν παρχηγόνων τῆς ἀρχικῆς συμπολιτεύσεως τῆς I Νοεμβρίου καὶ ἀνέθηκεν εἰς αὐτόν τὴν κατὰ τὴν τῆς νεας Κυβερνήσεως. Καὶ παρουσιάσθη ἡ Κυβέρνησις ἐνώπιον ἡμῶν. Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ γεγονότος θὰ κρίνωμεν, ἂν ἐδικαιοῦτο τὸ Σπέρμα νὰ ἀναθεσθῇ τὴν ἐντολήν;

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Ὅχι, ὅχι.

Γ. Μπούσιος. Βεβαίως ὅχι. Εἶναι τρόπος τοῦ λέγειν.

Καὶ ἐγὼ εἶμαι σύμφωνος μεθ' ὧν. Μήπως θὰ ἐξετασώμεν ἂν ἐδικαιοῦτο ὁ προεδρεύων τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, ὅπως ἀποδεχθῇ τὴν βασιλικὴν ἐντολήν καὶ σχηματίσῃ μίαν Κυβέρνησιν καὶ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως; Βεβαίως ναι. Ὡστε δὲν ὑπάρχει ζήτημα προαρχματικὸν ἐπὶ τοῦ ὁποῖου νὰ κρίνωμεν.

Ἐπὶ τίνος λοιπὸν ζήτηματος θὰ δώσωμεν ψῆφον;

Δ. Βοκοτόπουλος. Ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Γ. Μπούσιος. Μάλιστα. Ἐρίσαν ὅμως ὁ Ἀρχηγὸς μίαν μεγάλην μερίδα τῆς ἀντιπολιτευσεως λέγει ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῶν δηλώσεων, ἠθέλωμεν νὰ γνωρίζωμεν τί θὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν διὰ νὰ ἀπορροηθῶμεν. Διότι διὰ νὰ κατελήξωμεν εἰς τὴν παροχὴν ψήφου ἐμπιστοσύνης, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἓν θέμα συγκεκριμένον καὶ τὸ θέμα αὐτὸ λέγει. Ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐθεώρησε καλὸν νὰ φέρῃ ἐντὸς τῆς Συνελεύσεως καὶ τὰς διαπραγματεύσεις, αἱ ὁποῖαι διεξήχθησαν ἀνεπισήμως μεταξὺ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος.

Ν. Στράτος. (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔρεξα τοιοῦτό τι. Τὸ μόνον πράγμα τὸ ὁποῖον ἀνέρεξα εἶναι μία συνομιλία, ἡ ὁποία ἐγένετο μεταξὺ τοῦ κ. Γούνερη καὶ ἐμοῦ εἰς παρωχημένην ἐποχὴν, πρὶν ἐνὸς μηνός.

Γ. Μπούσιος. Ὅχι περὶ αὐτοῦ, περὶ Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ.

Ν. Στράτος. (Πρωθυπουργός). Δὲν ὁμίλησα περὶ αὐτοῦ, ἀνέρεξα μόνον τὰ λεχθέντα χθὲς, ἐδῶ.

Γ. Μπούσιος. Πολὺ καλὰ. Ἀλλ' ἂν μίξ Κυβερνήσις ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ἀξιοῖ παρ' αὐτῆς τὴν παροχὴν μίαν ψήφου, δὲν πρέπει νὰ φέρῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς αὐθωρὲς ἐν ζήτημα ἐκ τοῦ ὁποίου φαίνεται ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ τηρήσῃ τὴν Ἀρχήν.

Ν. Στράτος. (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ δὲν εἶπον ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ τηρήσῃ τὴν Ἀρχήν. Ἐγὼ δὲν ὁμίλησα ὡς πρωθυπουργὸς περὶ Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ.

Χθὲς ἐγένετο μία συζήτησις, προταθεῖσα ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, καὶ ἐξεθῆκα τὴν γνώμην τῆς μερίδος μου, δηλῶ δ' ὅτι ἡ συζήτησις, ἡ ὁποία ἐγένετο, δὲν σημαίνει ὅτι σπεύδω ν' ἀπέλθω ἐκ τῆς ἐξουσίας. Δὲν εἶμαι ποτὶς διατεθειμένος, ἐὰν ἔχω τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Συνελεύσεως ν' ἀπέλθω.

Γ. Μπούσιος. Ἐπ' αὐτῶν τῶν δηλώσεων θὰ ἤθελα νὰ ἐμιλήσω πρὶν ἢ κριθῇ ἡ θέσις τῆς παρούσης Κυβερνή-

σεως. Ἀλλὰ προέχει τὸ ἕτερον ζήτημα. Δὲν ἔχωμεν πρὸ ἡμῶν πρὸς σκέψιν τίποτε ἄλλο. κατ'ἐπὶ τῆς σιωπῆς τὴν ὁποίαν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος τηρεῖ ὡς πρὸς τὴν ἀξίωσιν, ἵνα τεθῇ ζήτημα ἐμπιστοσύνης παρὰ τὰς πραγματικὰς δηλώσεις.

Ν. Στράτος. Ἐγὼ προσεκάλεσα ψῆφον ἐπὶ τῶν δηλώσεών μου. Ἐὰν δοθῇ ψῆφος ἐμπιστοσύνης, θὰ θεωρήσω τὰς δηλώσεις μου ἐγκριθείσας. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος θέλει ψῆφον γενικὴν. Ἐὰν δὲν μοι δοθῇ ψῆφος ἐμπιστοσύνης, θὰ παραιτηθῶ, καὶ δὲν θὰ ἔχω οὐδεμίαν ἀξίωσιν ἂν ἐνελερίθησαν αἱ δηλώσεις μου ἢ μή. Ἐὰν μοι δοθῇ ψῆφος ἐμπιστοσύνης, θὰ θεωρήσω τὰς δηλώσεις μου ἐγκριθείσας.

Γ. Μπούσιος. Οὐδεμίαν ὑπάρχει δυσκολία ἐν μέρους μου καὶ τῶν μετ' ἐμοῦ συνεργαζομένων συναδελφῶν νὰ δηλωθῇ ὅτι εἰς πᾶσαν Κυβερνήσιν, προσεχομένην ἐκ τῆς οἰκογενείας τῆς συμπολιτεύσεως, τῆς συναγωνισθείσης κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 1ης Νομβρίου 1920, προσερχομένης ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως καὶ ζητούσης τὴν ὑποστήριξιν τῆς αὐτῆς οἰκογενείας τῆς συμπολιτεύσεως μετὰ ἢ ἀνευ πραγματικῶν δηλώσεων, οὐδεμίαν ὑπάρχει, λέγω, δυσκολία, ἵνα χορηγηθῇ ψῆφος ἐμπιστοσύνης, ἐνεχούσα τὴν ἔννοιαν πιστώσεως κοινοβουλευτικῆς πρὸς διαχείρισιν τῶν κοινῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ν' ἀσκηθῇ ἐπ' αὐτῆς ἀπαραιτήτως ὁ ἔλεγχος καὶ ἀρθῇ ἡ τυχὴν χορηγουμένη ἐμπιστοσύνη. Ἐπομένως ὑπὸ τὴν ὄψιν ταύτην τιθεμένου ζητήματος, ἔχομεν νὰ χορηγήσωμεν τὴν ζητούμενην ψῆφον ἐμπιστοσύνης. Ἀλλὰ, κύριοι, δὲν λύεται τὸ ζήτημα μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἐμπιστοσύνης μόνον. Ἡ Χώρα θέλει Κυβερνήσιν. Ἀπὸ δύο μὴνῶν καὶ πλέον εὐρισκόμεθα εἰς διαρκῆ κυβερνητικὴν κρίσιν. Ἡ κυβερνητικὴ αὕτη κρίσις δὲν δύναται παρὰ νὰ ἐπηρεάξῃ σπουδαίως τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων. Πρέπει νὰ ἐπ'ἀνέλθωμεν εἰς τὴν ἀρχικὴν ὑπόστασιν τῆς συμπολιτεύσεως. Πρέπει ν' ἀναθεωρήσωμεν τὴν κοινὴν ἐντολήν, τὴν ὁποίαν ἐλάβομεν ἀπὸ τὸν ἐλληνικὸν λαόν, νὰ ἐπανευρεθῶμεν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἐντολῆς ταύτης, καὶ ἐκ τῆς ἐντολῆς αὐτοῖς ἐννοιοῦν τὴν ἀντιλήψιν τοῦ καθήκοντός μας, ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὸν σχηματισμὸν Κυβερνήσεως τῆς Χώρας πρὸς καλυτέραν διοίκησιν ἐσωτερικῶς καὶ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων ἐξωτερικῶς. Ὁφείλομεν νὰ παράσχωμεν ἡμεῖς ἡ Συνέλευσις, ἐκ τῆς πλει-

ανοφηρίαις τῆς προεληθείσης ἀπὸ τῶν ἐκλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου μίαν ὅχι βραχυβίαν, ὅχι ὑπὲρ αἰρετὴν καὶ φθαρτὴν πλεινοφηρίαν ἐκκρετωμένην ἐκ δύο ἢ τριῶν προσχωρήσεων ἢ ἀποσιμνήσεων Κυβερνητικῶν, ἀλλὰ Κυβερνήσιν βιώσιμον ἀπηλλαγμένην ἀπὸ πάσης κοινοβουλευτικῆς κομματικῆς ἀποσχολήσεως, διὰ τὴν ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἐκτάκτως δυσχερεῖς συνθήκας. Ἐφ' ὅσον δ' ἀνεπιτήδμως ἐγνώθησαν αἱ προσπάθειαι αἱ καταβληθεῖσαι κατὰ τὴν διαρκεῖν τῆς προσώρου κυβερνητικῆς κρίσεως καὶ αἱ συναντήσεις τῶν γνωμῶν τῶν προσχόντων μελῶν τῆς Συνελεύσεως, νομίζω ὅτι ἐκεῖ πρέπει νὰ τείνωμεν καὶ ν' ἀποβλεπωμεν ἀσχετῶς πρὸς τὴν ψήφον, ἡ ὁποία θὰ δοθῇ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἀσχετῶς πρὸς τὴν θέσιν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐνεργησθή ἐνώπιον ἡμῶν διὰ τὴν ἐκτελέσῃ ἕνα τύπον τοῦ Συντάγματος, διὰ ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ πολιτικοῦ πρχόντος, ὅστις ἐπεμβαίνει ὁσάκις παρουσιάζεται κυβερνητικὴ κρίσις. Δὲν προχωρῶ περὶ σφόδρην ὡς πρὸς τῆς λεπτομερείας τοῦ θεματός τούτου, διότι ὡς παρετήρησεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἔχει καὶ τὴν πρώτην ἢ τοιαύτην Κυβέρνησιν συνασπισμοῦ, καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ ἐν στενωτέρῳ κύκλῳ, μετὰ τῶν ἀρμοδιωτέρων κοινοβουλευτικῶν πρχόντων, τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ὅχι ἐν πληθούσῃ Συνελεύσει ὅπως αὐτὴν τὴν ὥραν.

Πάντως ἡ παροχὴ τῆς ψήφου τῆς ομάδος, τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἡγώμαι, θὰ ἔχη σημασίαν ὅτι παρέχεται ψήφος ἐμπιστοσύνης ἐν εἴδει ψήφου πιστώσεως πρὸς Κυβέρνησιν ἀπαρτιζομένην ἐξ ὁμοφρονῶν συναδελφῶν προσχωμένων ἐκ τῆς κοινῆς λαϊκῆς ψήφου τῶν ἐκλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου. Κυβέρνησιν ἐμφανιζομένην ἐνώπιον ἡμῶν καὶ ζητούσαν τοιαύτην πίστωσιν πρὸς διαχείρισιν τῶν κοινῶν πρχμάτων.

Ο κ. Π. Δαγκλῆς ποιεῖται ἀπὸ χειρογράφου τὰς ἐξῆς δηλώσεις:

«Τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὰς σημερινὰς συνθήκας, ὅρ' ἃς διατελεῖ ἡ Χώρα, καὶ ὅτι ὑπὸ τοιαύταις περιστάσεσι τὸ ζήτημα τῆς Κυβερνήσεως δὲν πρέπει νὰ λάβῃ κομματικὸν χαρακτῆρα, φρονεῖ ὅτι ἐπιβάλλεται εἰς αὐτὴν, ὅπως ἐν ἀναμονῇ τῶν ἔργων τῆς Κυβερνήσεως, μὴ προκαλέσῃ διὰ τῆς ψήφου τοῦ νέου κρίσιν».

Αθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης. Εἶμαι ὑποχρεωμένος

νὰ λάβω τὸν λόγον καὶ ν' ἀπασχολήσω τὴν Συνέλευσιν, ἢ καὶ μὴ ἀνήλων εἰς οὐδὲν τῶν νῦν κομμάτων καὶ ἐπομένως μὴ διχθετῶν παρὰ μίαν ψήφον τὴν ἰδικήν μου. Εἶμαι, λέγω, ὑποχρεωμένος νὰ λάβω τὸν λόγον καὶ νὰ ὑποστηρίξω τὴν χθεσινὴν πρότασιν μου περὶ λύσεως τῆς παρούσης κρίσεως διὰ συμμαχικῆς Κυβερνήσεως. Διότι ἡ γνώμη αὕτη δὲν εἶναι ἀτομικὴ μου μόνον· διότι ἡ γνώμη αὕτη εἶναι γνώμη καὶ ἐπιθυμία τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, τοῦ στρατευομένου καὶ τοῦ ἄλλου. Τὸ σκῆφος τῆς Πολιτείας, κύριοι Πληρεξούσιοι, κλυδωνίζεται ἀπὸ διμῆνον. Ἡ διαρκούσα κρίσις τὸ ἀφίνει ἀκυβέρνητον. Ἄν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐνεκὰ τῆς μέχρι τοῦδε ἐξελίξεως τῶν κομμάτων, εἶναι ἐνδεδειγμένοι νὰ κυβερνήσωσιν αὐτό, δὲν δύναται νὰ συμφωνήσωσιν εἰς σύστασιν συμμαχικῆς Κυβερνήσεως, βεβαίως, κύριοι Συνάδελφοι, εἰς τὸν λαὸν τὸν στρατευόμενον καὶ τὸν ἄλλον θὰ παρὰ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ οὗτοι ἐν πλήρει τρικυμίᾳ σχεδὸν διαπληκτίζονται. Βεβαίως, κύριοι Συνάδελφοι, εἶναι δύσκολος ἡ σύμπραξις, ἢ οἱ συμπράττοντες διαπνέονται ἀπὸ διαφόρους ιδεῶν καὶ φέρονται πρὸς διαφόρους σκοπούς. Ἀλλὰ τὸ προέχον ζήτημα εἶναι τὸ τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς, ἐπὶ τοῦ ζητήματος δὲ τούτου ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Μεταρρυθμιστικοῦ κόμματος καὶ ὁ κ. τοῦ Λαϊκοῦ, καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς ιδεῶν ὁμοῦνται καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν φέρονται. Ταύτης τῆς διαφορᾶς μὴ ὑπαρχούσης, κινεῖς δὲν δύναται νὰ πείσῃ τὸν ἐλληνικὸν λαὸν ὅτι, ἐάν δὲν συμφωνήσωσιν οὗτοι εἰς σύστασιν συμμαχικῆς Κυβερνήσεως, αἰτία τούτου θὰ εἶναι τὸ πῶς ἔχουσιν μετὰ τῶν τῶν κόμματα. Ἀλλ' αἱ ὑπάρχουσαι κομματικαὶ ἀντιπάθειαι εἶναι τοιαύται, ὥστε αἱ περιστάσεις ἐπιβάλλουσι νὰ μὴ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀντιπάθειαι. Πρὶν ἢ κατέλθω τοῦ βήματος, δηλῶ ὅτι δὲν συμφωνῶ μετὰ τοῦ ἐκ Γρεβενῶν συναδελφου, νομίζοντος ὅτι ἐν τῇ Συνελεύσει δὲν πρέπει ν' ἀνκρησθῇ τι περὶ συστάσεως Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ. Ἀπ' ἐναντίας, κατ' ἐξοχὴν πρέπει νὰ λέγηται ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει τοῦ λαοῦ ἡ γνώμη καὶ ἡ ἐπιθυμία. Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις δὲν εἶναι μόνον διὰ τὴν χεῖροκτοτὴν ὅτι δύο ἢ τρεῖς ἀποφασιζοῦσι καὶ παρυσιαζοῦσιν εἰς αὐτήν.

Ο κ. Φ. Δραγούμης δηλοῖ, ὅτι συμφωνεῖ πρὸς ὅσα ὁ κ. Νικολαΐδης ἐδήλωσεν.

Ν. Στράτος. Ὁ ἀξιώτιμος κ. Πληρεξούσιος Θεσσαλο-

ρικῶν ἀνακοινώσεων νὰ δώσωμεν ψῆφον; Ἀλλ' αὐταὶ οὐδὲν
καθυσυχάζουσιν ἡμᾶς περὶ τῆς τηρητέας ἐν τῷ ἐθνικῷ
ζητήματι πολιτικῆς. Κύριοι! ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ
κατὰ τὴν ὁποίαν ἀρχηγὸς κόμματος κατατρέχεται κατὰ τῆς
ἀνεξαρτησίας, διαμαρτυροῦμαι ἐν ὀνόματι τῆς ἀνεξαρτησίας
καὶ ἐπαναλαμβάνω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶπον καὶ ἄλλοτε· εἶπον ὅτι
ἐὰν ἡ ἀνεξαρτησία εἶναι ἄρνησις, καὶ λέγω ναί, εἶναι ἄρνη-
σις, ἀλλὰ ἄρνησις τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐξουσίας, καὶ δίδει τὸ δι-
καίωμα εἰς ἐλαίους, οἱ ὁποῖοι θέλουσι νὰ ἐκτελέσωσι τὰ κα-
θῆκόν των, νὰ τὸ ἐκτελέσωσιν ἀνεπηρέαστως, μὴ ἐπηρεάζόμε-
νοι ἀπὸ οὐδενὸς κομματικῶν ἐπηρεασμῶν. Διὰ τοῦτο ἐπανα-
λαμβάνω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπον γὰρ, ὅτι ἐγὼ δὲν ἐννοῶ διὰ
διὰ τῆς ψήφου μου, ψηφίζων ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς ἢ ὑπὲρ τοῦ
ἄλλου κόμματος τῆς μερίδος ἡ ὁποία προέκυψεν ἀπὸ τὰς ἐκ-
λογὰς τῆς πρώτης Νοεμβρίου, δὲν ἐννοῶ νὰ συντελέσω εἰς
τὰς διαμάχας τῶν κομμάτων τῆς μερίδος μας, κεκηρυγμένους
ὑπὲρ τῆς ἰδέας τοῦ συνταγματικοῦ, διότι ἡ Χώρα ἔχει ἀνάγκην
μῆς ἰσχυρᾶς κοινοβουλευτικῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία νὰ ὁ-
δεύῃ ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ νὰ λύσῃ τὴν κατὰστασιν. Ὅπως
δὲ νὰ προσθέσω τὸ ἐξῆς· ὅτι ἔχω τὴν πεποίθησιν, ὅτι δὲν
ὑπάρχει διαφορὰ ἀντιλήψεων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πορείαν τοῦ ἐ-
θνικοῦ ζητήματος μεταξὺ τῶν μερίδων τῆς συμπολιτεύσεως.
Αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διὰ
τὰς εὐθύνας τοῦ παρελθόντος, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἐπι-
τροπή. Οὔτε δύναται νὰ γίνῃ ἐπιτροπή, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ
ἐναποθεθῶσι τὰ μυστικὰ ταῦτα. Ἐκαστος φέρει τὴν εὐθύνην,
ἐφ' ὅσον διοικεῖ. Ὅταν ὁ ἄλλος συμμετάσχῃ τῆς διοικήσεως,
ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἀναλαμβάνει ὁ ἄλλος τὴν εὐθύνην.
Ταῦτα εἶχον νὰ εἶπω, καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἡ ψήφός μου
δὲν εἶναι ἄρνησις· εἶναι μὴ συμμετοχὴ εἰς τὴν διαμάχην τῶν
κομμάτων, τὰ ὁποῖα προέκυψαν ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς τῆς 1ης
Νοεμβρίου, τῆς ὁποίας τὰς ἀρχάς, δύναμαι νὰ εἶπω, ὅτι ἡ-
κολούθησα καὶ τηρῶ ἀπαρεγκλίτως. Διὰ τοῦτο, μὴ θέλων
νὰ συμμετάσχω εἰς τὴν διαμάχην τῶν κομμάτων, θὰ ἀρνηθῶ
καὶ πάλιν τὴν ψήφον μου, συνεπῆς πρὸς ἐμαυτόν.

Ὁ κ. **Φ. Δραγούμης** παρατηρεῖ ὅτι, ὅταν εἰς πληρε-
ξούσιος παραμένει ἀνεξάρτητος, ἵνα διευκολύνῃ τὴν δημιουρ-
γίαν κομμάτων ἀρχῶν καὶ ὅχι καιροσκόπων, ἐπιτελεῖ
ἔργον θετικὸν καὶ εἶναι ἄξιος τιμῆς καὶ οὐχὶ περιφρονή-
σεως.

Δ. Γούναρης. Δὲν εἶπον τοιοῦτό τι ἐγώ, οὐδ' ἐπαχῆ
ὅτι λέγετε.

Φ. Δραγούμης. Καταρέθητε ἄλλοτε κατὰ τῶν ἀνε-
ξαρτητῶν, ὀνομάσαντες αὐτοὺς καιροσκόπους.

Δηλοῦ ἐν τέλει ὁ κ. Δραγούμης ὅτι θὰ παρκαμείνῃ ἀνε-
ξαρτητος μέχρις ὅτι εὖρη τὸ κόμμα ἐκεῖνο τῶν ἀρχῶν εἰς τὸ
ὁποῖον νὰ δύνηται νὰ μετέσχῃ καὶ ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης.

Ὁ κ. **Περ. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος**, δευτερολογῶν, λέ-
γει ὅτι, ὅσον καὶ ἂν εἶναι δυσάρεστος ἡ ἀνεξαρτησία εἰς
τοὺς ἀρχηγούς τῶν κομμάτων, οὗτος θὰ παρκαμείνῃ τοιοῦτος,
φρονῶν ὅτι ἐξυπηρετεῖ τὴν Χώραν, ἀρνεῖται δὲ εἰς τὸν ἐλ-
ληνικὸν λαὸν νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ἀνεξαρτητικῆς αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** παρατηρεῖ ὅτι μετὰ περισ-
τῆς ὁρμῆς ὁ κ. Συνάδελφος ἀναπτύσσει τὰς γνώμας του,
δηλῶν ὅτι εἶναι καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ μένῃ ἀνεξάρτητος.
Εἰς τοῦτο δὲν θὰ εἴχῃ κανεὶς ν' ἀντείπῃ, ἂν μὴ προχωρῶν
διὰ τῶν δηλώσεών του δὲν ἔθιγε τὴν ἐνέργειαν τῶν εἰς
κόμματα συγκεκροτημένων. Ἐπὶ τῇ ευκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ, θὰ
παρεκάλει τὸν κ. Συνάδελφον ὑπὸ τὸ πρόγραμμα τοῦ ἀνε-
ξαρτήτου νὰ κατέλθῃ καὶ εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα ἐνώπιον
τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Π. Ἀργυρόπουλος**, ζητεῖ ν' ἀπαντήσῃ.

Πρόεδρος. Κύριοι Πληρεξούσιοι, δὲν ἔχετε τὸν λόγον.
Τὸν λόγον ἤδη ἔχει ὁ κ. Λεβίδης. Ὁμιλεῖτε κατόπι τῶν
ἤδη ἐγγεγραμμένων.

Ὁ κ. **Ν. Λεβίδης**, προσημαζόμενος, λέγει ὅτι ἐπὶ το-
σούτου σοβαροῦ ζητήματος, καθήκον ἔχει νὰ ἐρμηνεύσῃ
τὴν ψήφον, ἣν πρόκειται νὰ δώσῃ, ὡς πράττει πάντοτε,
ἵνα δύνωνται νὰ κρίνωσι τὴν πολιτείαν του οἱ ἐπὶ σειρὰν
ἐτῶν συγκαταβατικῶς ἀποστέλλοντες αὐτὸν ἐνταῦθα συμ-
πολιταὶ του.

Ν. Στράτος. (Πρωθυπουργός). Ὁχι συγκαταβατικῶς,
ἀλλ' ἐπαξίως.

Ὁ κ. **Ν. Δ. Λεβίδης**, ἐξακολουθῶν, λέγει, ἐλπίζει, ὅτι
ὅπως καὶ πάντοτε θελεῖ ἀκουσθῇ μετὰ προσοχῆς, παρατηρεῖ
δ' ὅτι αἱ γνωσταὶ ἀπὸ πολλοῦ πολιτικαὶ γνώμαι τοῦ κ. Προ-
έδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀποκεκρυσταλλωμέναι ἤδη ἐν ταῖς
δηλώσεσιν αὐτοῦ, ἄς πρὸ μικροῦ ἠκούσαμεν, ἀνταποκρίνον-
ται πρὸς τοὺς πόθους τοῦ λαοῦ. Πλὴν ὅμως παρατηρεῖ
ὅτι ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς καταστάσεως, ὡς οὐδὲν ἐμάθομεν

κατὰ τὸ παρελθόν, οὕτω καὶ ἤδη οὐδὲν ἐπληροφόρηται πρὸς τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἥτις δυνάττον νὰ νομίζῃ, ὅτι δὲν ἔχει τι ἀνακοινώσιμον.

Ν. Στράτος. (Πρωθ. . Βεβαίως δὲν ἦτο δυνάττον ν' ἀνακοινώσω διαπραγματεύσεις ἀπολύτως μυστικές. ἡγούμενος Κυβερνήσεως ἡ ὁποία τελεῖ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Συνελεύσεως. Ἐν ἡ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις ἤθελε τύχει τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Σώματος, πρῶτον καθ' ἑαυτὴν μου θὰ ἦτο νὰ ζητήσω τὴν σύστασιν εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἵνα ἡ Κυβέρνησις ἐπικοινωνῇ μετ' αὐτῆς καὶ δι' αὐτῆς μετὰ τοῦ κοινοβουλίου καὶ καθιστῇ τὸ κοινοβουλευτικὸν Σῶμα διὰ βεβαίωσεως ἀριτείναντων τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνήμερον, καὶ τῷ παρέχει τὰ μέσα νὰ ψηφίσῃ ἐν ἐπιγνώσει, διότι μέχρι σήμερον ψηφίζει ἐν ἀγνοίᾳ πλήρη τῶν ἐξωτερικῶν πραγμάτων.

Ο κ. Ν. Δ. Δεβίδης γάρ, λέγει, πολὺ διὰ τὰς δηλώσεις ταύτας. Συνεχίζων δὲ δικαιολογεῖ τὴν ἀρνήσιν ψήφου κατὰ τὴν πρὸ διμήνου γενομένην συζητήσιν ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ πολιτικοῦ ζητήματος, λόγῳ τῆς πικτελοῦς ἀγνοίας, εἰς ἣν εὐρίσκειτο περὶ τῆς θέσεως τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν πραγμάτων καὶ τὴν καταψηφιστικὴν κατὰ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς τέως Κυβερνήσεως κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν νομοσχεδίων, λόγῳ τῆς σπατάλης καὶ τῶν ἀλογίστων δαπανῶν. Ἦδη, προκειμένου ζητήματος ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν νέαν Κυβέρνησιν, πιστεύει ὅτι ἡ φαινομένη τρικυμία δὲν εἶναι ἐντελὴς πραγματικὴ, ἀλλὰ διαβλέπει εἰς τὸν ὁρίζοντα προσεγγίζουσαν τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν διαλλαγὴν.

Ἀναγνωρίζων ὅτι ἡ φιλοτιμία τῶν ἀρχηγῶν κομμάτων ἐπιβάλλει εἰς αὐτοὺς ν' ἀμύνωνται μέχρις ἐσχάτων τῶν γνώμων αὐτῶν, παρακαλεῖ νὰ τῷ ἐπιτραπῇ νὰ διαβλέπῃ τὴν μέλλουσαν νὰ ἐπέλθῃ διαλλαγὴν, χάριν τῆς γαλήνης τοῦ τόπου.

Ν. Στράτος. (Πρωθυπουργός). Ἐπειδὴ ἐκάλυπτε πικραίνεισιν ὀρθοτάτας. . . .

Ν. Δ. Δεβίδης. Ὅχι πικραίνεισιν, ἀλλὰ γνώμης εἶπον.

Ν. Στράτος. (Πρωθ.). Αἱ παρ' ὑμῶν ἐκφερόμεναι γνώμη ἐπέχουσι τὴν θέσιν πικραίνεσιν δι' ἐμὲ καὶ διὰ τοῦτο οφείλω νὰ τὰς δηλώσω ὅτι, γενομένης προχθὲς συζήτησεως μετὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως καὶ ἐμοῦ, ἀκριβῶς περὶ διευθετήσεως τῶν πραγμάτων, καθ' ἣν σιγ-

μὴν ὑπῆρχε μεγάλη ὀξύτης, ἐξῶ τοῦ κοινοβουλίου μετὰ τῶν δύο μερίδων, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως μετ' αὐτῶν λέγοντα, ὅτι μετὰ τὴν ἐμφάνισίν μου εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ τὴν πληροφορίαν καὶ σινοδότησιν καὶ ἂν εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα, θὰ μετὰ τὴν συζητήσιν περὶ τῆς διευθετήσεως τῶν πραγμάτων τῆς Πολιτείας ἄνευ πάθους καὶ ἐν ἀπολύτῳ ἡρεμίᾳ καὶ ἐν τῷ συμφέροντι τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν πραγμάτων τῆς χώρας.

Ν. Δ. Δεβίδης. Δὲν ἀμφέβηλον περὶ τῶν τοιούτων αἰσθημάτων ὑμῶν, ὡς ἐπίσης δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ ὁ ἑαυτοῦ τῶν ἡγετῶν ὑπὸ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων ἐμφορεῖται διὰ τοῦτο προλαβόντως εἶπον ὅτι διαβλέπω ἐγγὺς τὴν γαλήνην.

Καὶ ἤδη, κύριοι, προκειμένου νὰ εὐρεθῶμεν πρὸς ζητήματος ἐμπιστοσύνης, μετὰ τὰ λεχθέντα πρὸς τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι βαρὺς θέλει ἐπιπέσει ὁ πέλεκυς ἐπὶ τῆς παρρησιασμένης σπατάλης τοῦ δημοσίου χρηματός, θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸ προταθὲν ὅτι εἶναι ἱσως καιρὸς νὰ σκερθῇ ἡ Συνέλευσις περὶ ἀποβολῆς τῆς συντακτικῆς τηθέντος....

Ν. Στράτος. Ἴνα ἀποκατασταθῇ ἡ βραχυκίνητη προνομία.

Ο κ. Ν. Δ. Δεβίδης λέγει ὅτι θὰ ἡδύνετο ἐπὶ τούτου διὰ μακρῶν νὰ ὁμιλήσῃ. Ἐπιφυλασσόμενος ὅμως νὰ πράξῃ τοῦτο ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, παρρησιάζει ἤδη ὅτι ἤθελεν εἰσθαι ὀλέθριον διὰ τὰ ἐθνικὰ πράγματα ἵνα ἡ Συνέλευσις μεταβληθῇ εἰς ἀπλήρη Βουλὴν πρὶν ἢ περατώτῃ ὁλόκληρον τὸ συντακτικὸν αὐτῆς ἔργον, διὸ καὶ δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Α. Μάτεσις. Πολὺ ὠραῖα. Ὁρθότατα.

Ν. Δ. Δεβίδης. Ὅθεν ἀναβάλλων τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ μεγάλου τούτου θέματος καὶ ἐπιφυλασσόμενος ὡς πρὸς τοῦτο, δὲν κωλύομαι, νὰ δώσω ψῆφον ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὰ προλαβόντως ἐπ' αὐτοῦ λεχθέντα, ὅτι διαβλέπει ἐν τῷ ὁρίζοντι τὴν γαλήνην διὰ τοῦ καταρτισμοῦ Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ, αἰτοῖ δὲν ἀποκρύπτει τὰ μειονεκτήματα αὐτῶν ἐγκλείουσιν ἐν αὐταῖς αἱ τοικυῖται κυβερνήσεις, καὶ ἰδίως ὅτι ἐξαφανίζουσι τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον, οὐχ' ἔτιον φρονεῖ ὅτι ὑπάρχουσι περιστάσεις ἐξαιρετικαὶ ἐπιβάλλου-

σαι τὸν σχηματισμὸν τοιούτων Κυβερνήσεων. Ἀνὰ κέρει δ' ἐπ' εὐκαιρίᾳ τὰ κατὰ τὸν ἱερὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα γενόμενα. Ἀπευθυνόμενος εἶτα πρὸς τὰς ἑλληνίδας κοροδίας πάντων, παρκαλεῖ ν' ἀρεθῶσι κατὰ μέρος αἱ κομματικαὶ διαμάχαι καὶ διὰ τῆς ἐνώσεως νὰ δημιουργηθῇ ἐν κομματὶ τὸ Κομματὶ Ἀκρίον.

Ἐφόσον ἐκότερος τῶν ἀρχηγῶν, ὃν ἀνιγνωρίζει τὴν πολιτικὴν περίστασιν καὶ τὰ ἐξ ἑαυτοῦ προσόντα, δὲν δύναται νὰ δημιουργήσῃ Κυβερνήσιν ἐδράσιν, ἥς εἴπερ ποτε ἡ ἕλλοτε ἔχοντες ἀπόλυτον ἀνάγκην, ὥστε νὰ φερώμεθα πρὸς τὴν Κυβερνήσιν συνασπισμοῦ, εἰς περίπτωσιν καὶ ἡν παρ' ἐλπίδα ἡ παρούσα Κυβέρνησις καταλίπη τὴν Ἀρχήν, πεποιθεν ὅτι ὁ κ. Πρύεδρος αὐτῆς, γενόμενος ὑπουργὸς ἐν συμμαχικῇ Κυβερνήσει, δὲν θέλει χαλαρώσει τὴν ζήτησιν καὶ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ ἐκ τῆς τοιαύτης μετατροπῆς, καὶ εἰς τοῦτο ἐνισχύεται, ἐνθυμούμενος τὴν δρᾶσιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ δεκαεννεαμελεῖ ἐπιτροπῇ τῆς ἀντιπολιτευσεως.

Ὁ κ. Θ. Δυμπρίτης λέγει ὅτι, παρκαλεθήμενος ἀπὸ εἰκοσι καὶ ἐπτὰ ἐτῶν ἐν τῇ Βουλῇ, πλειστάκις ἔλαβεν τὸν λόγον ἐπὶ συζητήσεων ἐθνικῶν, καὶ μόνον κατὰ τὴν παρούσῃν Συνέλευσιν παρέλιπε τοῦτο, διότι ἀνέμενε νὰ ἀκούσῃ τὰς θετικὰς γνώμας τῆς πρώτης Κυβερνήσεως, τὸν περὶ τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων γενικώτερον, ὅσον καὶ περὶ τοῦ Μικρασιατικοῦ ζητήματος. Ἀλλὰ καίτοι ἐπὶ δεκαοκτὶ μὲν διαχειριζομένη ἡ πρώτη Κυβέρνησις τὰ ἐθνικὰ ζητήματα, μετέβη δὲ πρὸς τοῦτο καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ νὰ ἀντιληφθῇ τὰς γνώμας τῶν Δυνάμεων καὶ κανονίσῃ τὴν πορείαν αὐτῆς, ὅμως οὐδὲν μέχρι τοῦδε θετικὴν ἀποτέλεσμα ἐνεργήσεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὥστε νὰ ἀντιληφθῶμεν καὶ ἡμεῖς ὅπου εἶναι καὶ ἐπὶ τούτων σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως. Ἐνῶ δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ κατάστασις, σπεύδει καὶ πάλιν αὕτη, δημιουργηθείσης ὑπουργικῆς κρίσεως, νὰ καταλάβῃ τὴν ἐξουσίαν, ἵνα ἀκολουθήτῃ τὴν αὐτὴν τακτικὴν.

Τοῦτο, λέγει ὁ κ. Δυμπρίτης, ἔχων ἀπέναντί μου τὰς θετικὰς δηλώσεις τῆς νέας Κυβερνήσεως τοῦ κ. Στράτου, ὅστις μᾶς δηλοῖ τίνας σκέψεις ἔχει ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων καὶ μᾶς παρέχει τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ σπεύσῃ πρὸς τὴν ταχεῖαν λύσιν τοῦ Μικρασιατικοῦ ζητήματος, τοῦτο,

ἐπικινδυνεύω, ἀποκρούω καὶ δηλῶ ὅτι θὰ δώσω τὴν ψήφον μου ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Στράτου. Προσθεταὶ δ' ἐν τέλει ὁ κ. Δυμπρίτης ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ εἰς παρομοίας περιστάσεις πρόπει καὶ Κυβερνήσεις νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὰς θελήσεις τῶν Δυνάμεων, ἀλλὰ νὰ προτάσσωσι τὰς ἰδίαις αὐτῶν ἐθνικὰς θελήσεις καὶ σκέψεις, αἵτινες κατ' ἀνάγκην δὲν δύναται παύσῃ νὰ κατακτείνωσι σεβαστὰ παρ' αὐτῶν. Ὅλοι ἡμεῖς ἐπιθυμούμεν τὴν λύσιν τοῦ Μικρασιατικοῦ ζητήματος, ἐνδιαφερόμενοι οὐ μόνον διὰ τοὺς ἑλληνικοὺς ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἀρμενικοὺς καὶ διὰ πάντας τοὺς χριστιανικοὺς πληθυσμούς. Ἀλλ' ἡ λύσις αὕτη, ἐπιφέρει, ὁ κ. Δυμπρίτης, δὲν θὰ ἐπιέλθῃ διὰ τῆς ἀλλαγῆς ἐκάστοτε Κυβερνήσεων, ἀλλὰ διὰ θετικοῦ προγράμματος, ὑπερ ὅμως δὲν ἐξεδηλώθη μέχρι τοῦδε.

Ὁ κ. Περ. Ίαν. Ἀργυρόπουλος λαμβάνων καὶ τρίτην φοράν τὸν λόγον, λέγει ὅτι αὐτὸς οὐδέποτε κατεφέρθη κατὰ τῶν συνεδελφῶν αὐτοῦ, ἀκολουθούντων ὠρισμέναις ἰδέαις καὶ ὠρισμέναις ἀρχαῖς, ὡς κατηγορήσεν αὐτὸν παρεξηγήσας ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Ἀκρίου Κομματός. Ἰσως ἡ διατύπωσις τῶν γνώμων αὐτοῦ νὰ μὴ ᾔτῃ ἡ προσήκουσα, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἔπρεπε νὰ παύδῃ ὁ κοινοβουλευτικώτερος αὐτοῦ κ. Γούναρης. Δηλοῖ δὲ καὶ πάλιν ὅτι μετ' ἑλκαστοῦ οὗτος δὲν ἔ' ἀπομακρυνθῇ τῶν ἀνεξαρτήτων αὐτοῦ γνώμων, εἰς ἃς ἐμμένει, μὴ θέλων ν' ἀντιληφθῇ εἰς τὰς διαμάχας τῶν μερίδων τῶν προσελθουσῶν ἐκ τῆς 1 Νοεμβρίου, τὴν ἐνωσιν τῶν ὁποίων ὁλοφύχως εὐχεται.

Ὁ κ. Δ. Τσουκαλᾶς λέγει ὅτι ἡ αἰτία τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτικῆς ὀξείας κρίσεως εἶναι ὁ τρόπος τῆς διαχείρισεως τῶν κινήων. Ὅλα τὰ μεγάλα Κράτη διηλθον παρομοίας κρίσεις, ἐδοκιμάσθησαν δ' ὅλοι αἱ μέθοδοι καὶ ἐπεκράτησεν ὁ συνασπισμός. Ἀπεδείχθη ὅτι τὰ μεγάλα ζητήματα δὲν λύονται ὑπὸ Κυβερνήσεων κομματικῶν. Εὐρίσκει βεβῆν τὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Γούναρη ὅτι δὲν δύναται νὰ συζητηθῶσιν αἱ ἐξωτερικαὶ ὑποθέσεις ἐν τῇ Συνελεύσει. Κηρύσσεται ἐν τούτοις ὑπὲρ τοῦ σχηματισμοῦ κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἣν πρῶτος αὐτῆς ἐπρότεινε καὶ ἦτις ὑπάρχει εἰς τὰ ἄλλα Κράτη. Ἡμεῖς δὲν συνεμorfώθημεν πρὸς τὰ παραδεδομένα ὑπὸ πάντων τῶν Κρατῶν, μολονότι οὐχὶ ἄπαξ διεκήρυξα τοῦτο, προσδὼν τὰ νῦν συμβαίνοντα. Ἦδη, λέγει, ὁ κ. Στράτος προσεχώρησε πρὸς τὴν

γνώμην τῆς συστάσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Φρονεῖ ὅτι μόνον διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἐπιλυθῶσιν εὐθέτερον τὰ ἐθνικὰ ζητήματα. Διηλοῦ ἐν τέλει ὅτι θὰ δώσῃ ψῆφον ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ὁμιλῶν περὶ τοῦ προνομίου τοῦ Στέμματος, λέγει ὅτι δὲν εἰσηκούσθῃ ἡ γνώμη ὅπως μὴ κηρυχθῇ ἡ Συνλευσις Συντακτικῇ, διὸ καὶ περιήλθουμιν εἰς ἀδιέξοδον.

Πρόεδρος. Οἱ Πληρεξούσιοι κ. **Δ. Πετρακάκος** καὶ **Γ. Χλωρός**, ὑπέβλυν τὴν ἐξῆς ἔγγραφον δῆλωσιν εἰς τὸ Προεδρεῖον (ἀναγινώσκει): «Οἱ προαδευτικοί, θεωροῦντες ὅτι τὸ σχηματισθὲν ὑπουργεῖον μειονοψηφίας ἀποτελεῖ ἀντίρρυσιν τῶν κοινοβουλευτικῶν θεσμῶν καὶ διὰ τοῦ δόγματος τῆς δεδηλωμένης, ὅπερ ῥητὴν ἐντολὴν ἔλαβεν ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τῆς 1 Νοεμβρίου νὰ κατοχυρώσῃ κατὰ πάσης ἐπιβουλῆς, κισθάνονται τὴν υποχρέωσιν νὰ διακηρυχθῶσιν καὶ νὰ δηλώσωσιν ὅτι θέλουσιν ἀρνηθῇ ψῆφον ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν Κυβέρνησιν».

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** (Πρωθυπ.), λέγει κατόπιν ὅτι κισθάνουμι τὴν ἀνάγκην, κύριοι συνάδελφοι, νὰ ἐπανέλθω ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τοῦ ζητήματος ἐπίσης τῆς Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ, διότι ταῦτα ἐθίγησαν διὰ μακρῶν ὑπὸ τῶν ἀξιοτίμων προκαταρθευσάντων συνάδελφων. Ὁ καταρτισμὸς Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ κατὰ τὴν γνώμην μου, οὐδεμίαν ἔχει σχέσηιν μετὰ τὴν ἀνάγκην τῆς συστάσεως Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Ὁ καταρτισμὸς Κυβερνήσεων συνασπισμοῦ ἓνα ἔχει λόγον· ἐφόσον ὑπάρχει κοινοβουλευτικὴ εὐστάθεια, ν' ἀποκατασταθῇ ἡ εὐστάθεια μὴ ὄντος εὐχεροῦς νὰ γίνῃ προσφυγὴ εἰς τὴν λαὸν, διότι ἡ μὴν καὶ ἀληθὴς καὶ ἡ γνησίᾳ εὐστάθειᾳ παρέχεται διὰ τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς καὶ μόνης καὶ οὐχὶ διὰ τῶν συνδυασμῶν τῶν παρλαμενίων ἐν τῷ κοινοβουλίῳ. Λοιπὸν παρυσιστῆται ἡ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ μόνον ὡς μία θεραπεία προσωρινή, ὅταν ἡ εὐχέρεια τῆς προσφυγῆς εἰς τὸν λαὸν δὲν ὑπάρχει καὶ ἡ εὐστάθειᾳ ἡ κοινοβουλευτικὴ τῆς δικαιοσύνης τῶν μερίδων ὑφίσταται. Εἶπον ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως ὅτι αἱ Κυβερνήσεις τῶν συνασπισμῶν ἐνέχουσι κινδύνους μεγάλους· οἱ ἀγορεύσαντες δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνκισώσωσι τὴν ὑπάρξιν κινδύνων. Ὁ ἀξιοτίμος συνάδελφος ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βιωτικῆς κ. Τσουκλῆς ὠμίλησε περὶ τῶν Κυβερνήσεων συνασπισμοῦ, αἱ ὁποῖαι κατηρτίσθησαν εἰς τὰ

μεγάλᾳ Κράτῃ καὶ διαρκούντος τοῦ μεγάλου πολέμου. Νομίζω ὅτι ἡ ἐκτίμησις τῆς δραστηότητος τῶν Κυβερνήσεων τούτων εἶναι πεπλημένη. Κυβερνήσεις συνασπισμοῦ ἐγένοντο, κύριοι, ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Ἡ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ, ἡ Γαλλικὴ, ἡ πρώτη ἐμφανισθεῖσα μετὰ τὴν ἐνάρξιν τοῦ παγκοσμίου πολέμου, κατέληξεν εἰς τὸ νὰ ρηθεῖρ διαρκῶς καὶ τὴν στρατιωτικὴν παράστασιν τῆς Γαλλίας καὶ τὴν ἐσωτερικὴν συνοχὴν, ἀπεκατεστάθη δ' ἡ συνοχή, ἡ τάξις καὶ ἡ πειθαρχία, καὶ ἐβεβλήθη ἡ νίκη, ὅταν ἐσαρώθησαν αἱ Κυβερνήσεις τοῦ συνασπισμοῦ καὶ ἐγήθη ἡ δύναμις τοῦ Κλεμανσώ μετὰ τὴν ἐνικαὴν κατεύθυνσιν τῆς πολιτικῆς καὶ μετὰ τὴν χεῖρα τὴν στιβαράν, ἡ ποῖα ἤτο ἀνωτέρω τῶν συμβιβασμῶν τῶν ὑπουργικῶν θαλάμων. Ἐρχομαι εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπῆρξε Κυβέρνησις συνασπισμοῦ, ἡ ποῖα ὑφίσταται ἀκόμη. Μὴ λητμονῶμεν, κύριοι, ὅτι ἐν τέλει κατέληξεν ἡ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιτροπὴν, διότι περὶ ἐπιτροπῆς ἐπρίκειτο εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ πολέμου τὸ πενταμελὲς, ἀποτελούμενον ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς τῶν Στρατιωτικῶν, τῶν Ναυτικῶν, τῶν Ἐξωτερικῶν, τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Ἐφοδισμοῦ.

Ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς ἰδιαιτέρας τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐξήλθεν εἰς ρῶς ὁ ἀληθὴς Κυβερνήτης, ὁ ὁποῖος κατετίθησε τὴν Κυβέρνησιν συνασπισμοῦ Κυβέρνησιν ἐνικαὴν, διότι ἐδούλευσεν ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ὑπὸ τὴν μεγαλειτέραν δικαιοδικὴν δύναμιν. Ὅταν ἐνεφανίσθη λοιπὸν ὁ κ. Λόυδ Τζώρτζ, ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ὑπουργοῦ, γενόμενος Πρωθυπουργός, παρκακαρθέντος τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων Ἀγγλίων κ. Ἀσλουνθ, παρυσισαθῇ τὸ φαινόμενον ὅτι ἐν τῇ Κυβερνήσει τὴν τοῦ συνασπισμοῦ 380 Συντηρητικῶν ἀνέχονται τὴν πρωθυπουργίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν 125 ἀπεσπασμένων Φιλελευθέρων. Διὰ τί; Διότι κυβερνᾷ ἡ δικαιοδικὴ ὑπερηχὴ. Καὶ ἐκεῖ βλέπετε λοιπὸν, ὅτι ἐξεφυλίσθη ὁ συνασπισμὸς εἰς τὴν δικαιοδικὴν τοῦ πνεύματος. Καὶ σήμερον δέ, ὅποτε, λήξαντος τοῦ πολέμου, ἐξοκολουθεῖ ἡ Κυβέρνησις τοῦ συνασπισμοῦ, μὴ λητμονῶμεν ὅτι ἐνεφανίσθησαν ἐπιφανέστατοι πολιτικοὶ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι κλονίζουσι τὸ πολιτικὸν οἰκοδόμημα, λεγόντες ὅτι, παρελθόντων τῶν πολιτικῶν κινδύνων, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξοκολουθῇ νὰ ὑφίσταται Κυβέρνησις συνασπισμοῦ, διότι ἀνκισεῖ τὸν κοινοβουλευ-

τακὸν ἔλεγχον. Αἱ Κυβερνήσεις τοῦ συνασπισμοῦ, ἔξω, ἐν Εὐρώπῃ, ἔσχον λοιπὸν τὴν θάσιν ταύτην καὶ ὅπου δὲν ὑπῆχθησαν εἰς τὴν βίαν τὴν ἀληθῆ, εἰς τὴν ὑπεροχὴν τὴν πνευματικὴν, κατέληξαν εἰς καταστροφὴν. Ἀλλ' ἔχομεν καὶ τὸ ἐλληνικὸν προηγούμενον τοῦ 1878, ὅτε ἐγένετο Κυβερνητικὸς συνασπισμὸς ἐκ τῶν ἀρχηγῶν ὅλων τῶν Κομμάτων.

Ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη κατέληξε νὰ λιθοβοληθῇ ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Τὴν ἐπαύριον δὲ, εἰς ἐκ τῶν λιθοβοληθέντων, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν περισσύτερον δύναμιν, ἠγήθει· τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ἀείμνηστος Ἀλέξανδρος Κουμουνδούρος, ἔλυσε τὸ ζήτημα τὸ ἐθνικὸν διὰ τῆς προαχρήσεως τῆς Θεσσαλίας.

Γ. Ἀναστασόπουλος. Δὲν ἐρθάρεθον συγχρόνως.

Ν. Στράτος. (Πρωθ.). Θέλετε νὰ ὑπεκλύγητε τὴν γενικὴν φθορὰν; Θέλετε νὰ ἐμιλήσητε περὶ ἀληθοῦς Κυβερνήσεως συνασπισμοῦ; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ περιληφθῶσιν ὅλα τὰ Κομμάτα.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Τί ἐννοεῖτε;

Ν. Στράτος. Ἐγὼ ἀπαντῶ εἰς τὸν πληρεξούσιον Ἀττικῆς καὶ Βαιωτίας καὶ λέγω ὅτι, ὅταν πάντες οἱ παράγοντες, οἱ ἐκπροσωποῦντες λαϊκὰς ομάδας, μετέχουσι μιᾷς Κυβερνήσεως, ὁσηδήποτε καὶ ἂν ὑπάρξῃ φθορά, δὲν εἶναι πλήρης, διότι δὲν ὑπάρχει ὁ μέλλων νὰ κερδήσῃ ἐξ αὐτῆς. Ἀλλ' ὅταν ἐκ τῶν παράγοντων αὐτῶν μένει τις ἔξω τοῦ συνασπισμοῦ, ἐκφυλίζονται μὲν οἱ ἄλλοι, ὑπάρχει δὲ εἰς ὁ ὁποῖος θὰ κερδήσῃ ἐκ τῆς φθορᾶς τῶν ἄλλων.

Ἐὰν ἄλλοτε ἐγένετο Κυβέρνησις συνασπισμοῦ καὶ δὲν ὑπῆρξε φθορά, τοῦτο προέκυψε διότι τότε, καὶ συγκεκριμένως τῷ 1878, δὲν ὑπῆρχε πολιτικὸς ἠγέτης ἔξω τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ οὕτω ὁ Κουμουνδούρος, σχηματίσας κυβερνήσιν συνασπισμοῦ, ἔσωσε τὴν χώραν καὶ κατηύθυνε τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸν λιμένα. Ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὴν κυβερνήσιν τοῦ συνασπισμοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συγκρότησιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ζήτημα τὸ ὅποιον ἤγειρα ἐγὼ καὶ τοῦ ὁποίου ἀληθὴς πατήρ εἶναι ὁ κ. Τσουκλᾶς, διότι ἀπὸ μηνῶν προέτεινε τὸ ζήτημα τοῦτο, νομίζω ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἶναι ἄσχετος πρὸς τὸν τρόπον τοῦ σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως, ἀποτελεῖ δὲ ἀνάγκην ἀπαραίτητον, ἐφόσον τὸ Κράτος διανύει πολεμικὴν περίοδον καὶ περίοδον διπλωματικῶν διαπραγματεύσεων, καὶ εἶναι τελείως

ἀδύνατον νὰ ἀνγκαιωθῶσιν ὠρισμένα ζητήματα, ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως. Ἐνεκα τούτου τοῦ λόγου, τὸ σύστημα τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐπιτροπῶν ἐλειτούργησεν ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μεγάλου πολέμου κατὰ τρόπον τελειώτατον. Ὑπῆρχον κοινοβουλευτικαὶ ἐπιτροπαὶ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀνεκοινοῦντο τὰ πάντα, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐν πολυμελὲς σωματεῖον ἐκ τῆς Βουλῆς ἀριστίνδην ἐκλεγόμενον, διότι πρέπει νὰ μετέχουσι πρόσωπα ἐπιφανῆ καὶ ἐξωκειωμένα περὶ τὴν ἀπόλυτον ἐχεμύθειαν, ἤλεγχε τοὺς ὑπουργούς. Καὶ κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο διεξήχθη ὅλη ἡ διαχείρισις τοῦ πολέμου καὶ ἡ διπλωματικὴ διαχείρισις τῶν Γαλλικῶν κυβερνήσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παγκοσμίου πολέμου. Ἐν Γερμανίᾳ, διὰ τοῦ νέου Συντάγματος, εἰσῆχθη ὑποχρεωτικῶς ἐπιτροπὴ διὰ τὰ στρατιωτικὰ καὶ ἐξωτερικὰ ζητήματα. Οὐχὶ δὲ μόνον τοῦτο· ἀλλὰ κατήρτισαν καὶ μεγάλην ἐπιτροπὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνέθεσαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπουσίας τῆς Βουλῆς τὴν παρακολούθησιν τῶν κυβερνητικῶν ἔργων, ἥτοι διαρκῆ κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Μεχρι τοιοῦτου σημείου ἔρρεον. Δὲν νομίζω ὅτι τοῦτο εἶναι πρᾶγμα ἀξιοσώστου διὰ τὰ ἐλληνικὰ ἔθνη καὶ ἔθνη. Ἀλλ' ἡ λειτουργία κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὰ ἐξωτερικὰ πράγματα καὶ τὰ στρατιωτικά, διακρούσας τοῦ πολέμου, εἶναι ἀπαραίτητος, διότι εἶναι ἐντελὲς ἀδύνατον, κύριοι, νὰ ἀνγκαιωθῶσιν ἐκ μέρους τῶν Προέδρων τῶν Ὑπουργικῶν Συμβουλίων ὠρισμένα ἀντικείμενα ἀπολύτου ἐχεμυθείας. Ἀλλὰ καὶ ἔλεγχος κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐκ μέρους τῶν Συνελεύσεων ἐπὶ τῆς ὅλης πολιτικῆς τῶν Κυβερνήσεων. Καὶ οὕτω φθάνομεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ ἔλεγχος ἐπὶ δεκαπεντάμηνον δὲν ἐγένετο ἐπὶ τῶν πολιτικῶν ζητημάτων. Ἀνακοινώσεις τινὲς ἐγένοντο ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς ἀρχηγούς τῶν κομμάτων ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Ἡ Συνέλευσις ἐψήφισε πολλάκις ἐν λευκῇ, ἀλλὰ καὶ ὁσάκις ἐγένετο ἔλεγχος, ἀντεμετώπιζον οἱ ἐλέγχοντες τὴν ἄρνησιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ λέγοντος· Κύριοι, ἐγὼ δὲν δύναμαι ν' ἀπαντήσω. Καὶ ὅταν τοιαύτη ἀπάντησις ἐδίδετο, φυσικὸν ἦτο ὅτι πᾶς τις ἔπρεπε νὰ σταματήσῃ τὸν ἔλεγχον, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐλέγξῃ τίς τινα, ὅταν δηλοῖ οὗτος ὅτι ἐνεκα ἀναγκῶν ἐθνικῶν ἀδυνατεῖ ν' ἀπαντήσῃ. Νομί-

ζώ ότι, εάν ή επιτροπή ελαιοτύργει, θά εἴχμεν μίαν δικ-
θεδωσίαν ἐξ ἐπιρριων μελῶν τοῦ κοινοβουλίου, τὰ ὅποια
ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τῶν ὑπουργῶν, θά ἡδύναντο νά λάβωσι γνώσιν
πολλῶν λεπτομερειῶν καὶ διαθεδαίωσιν ὅτι καὶ ὑποθέσεις
τοῦ Κράτους τυγχάνουσι διαχειρίσεως δεξιᾶς, ὡς καὶ ποῖα
εἶναι ἡ εὐθύνη καὶ τίνες οἱ ὑπάρχοντες τῆς καλῆς ἢ κακῆς ἐκ-
θέσεως τῶν πραγμάτων τῆς Χώρας.

Δ. Γούναρης. Δύο θέματα ἐβίβησαν κατὰ τὸ μᾶλλον
καὶ ἥττον εὐρέως, ὑπὸ διαφόρων ἀξιοτιμῶν συναδέλφων, ἀνεκ-
θόντων ἐπὶ τοῦ βήματος· τούτου πρὸ ἐμοῦ. Ἐπιφυλάσσομαι
περὶ τοῦ δευτέρου τῶν θεμάτων τούτων, περὶ τῆς Ἐπιτρο-
πῆς, ὅταν γίνῃ ἀντικείμενον ἰδικιτέρως συζητήσεως ἐν τῇ
ἀίθρᾳ τούτῃ, νά εἶπω τὴν γνώμην μου. Τὸ δεύτερον ἐπε-
μένως θέμα εἶναι οὐχὶ ἐπίκαιρον, διότι διὰ νά συζητηθῇ,
πρέπει νά γίνῃ πρότασις εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἥτις νά λάβῃ
περὶ αὐτῆς ἀπόφασιν. Ὅταν ἡ πρότασις ὑποβληθῇ θά συ-
ζητήσωμεν περὶ αὐτῆς.

Τὸ πρῶτον θέμα εἶναι ἐντελῶς ζέον πρὸς τὸ θέμα τῆς
ἐσπέρας τούτης. Τὴν ἐσπέραν τούτην ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν
Κυβερνητικὴν, δὲν νομίζω δ' ὅτι εἶναι εὐπρεπές νά συζητηθῇ,
ὑπαρχούσης τῆς Κυβερνήσεως, καὶ μάλιστα ἄρτι ἀρχιθεῖσης
ἐνώπιον ἡμῶν, νά συζητήσωμεν περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν θά
γίνῃ ἡ διὰδοχὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Ν. Στράτος. Ἡ συζήτησις ὑπῆρξεν ἐντελῶς ἀκαδη-
μαικῇ.

Δ. Γούναρης. Ἀπὸ εὐλάβειαν, τοῦλάχιστον, δὲν φρονῶ
ὅτι ἐπιτρέπεται, πρὶν ἢ ἀποθάνῃ ἡ Κυβέρνησις, νά μεριμνή-
σωμεν περὶ τῆς διαδίκου αὐτῆς. (Χειροκροτήματα).

Ν. Στράτος. (Πρωθ.). Κύριε Πρόεδρε, οἱ κύριοι αὐτοὶ (δει-
κνύει τὰ θεωρεῖα) σπεύδουσι νά ἴδωσι τὴν Κυβέρνησιν θνήσ-
κουσαν, ἀλλὰ δὲν θά κερδήσωσι τίποτε. Ὁ ἔντιμος ἀρχηγὸς
τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος εἶχε πληρέστερον δίκαιον νά ἀνελκοί-
νωσὴ τὰς περὶ τῆς τοῦ, ὅτι ἡ συζήτησις περὶ τοῦ τρόπου
καθ' ὃν θά καταρτισθῇ μία Κυβέρνησις, διαδεχόμενη τὴν πα-
ροῦσαν, εἶναι ἄκαιρος καὶ ἐπομένως χρεακτῆρα ἔχει αὕτη ἀ-
καδημαϊκὸν, ὡς παρετήρησα διακλύπτων αὐτὸν. Εὐηρεστήθη
ἐν τέλει νά εἴπῃ ὅτι ὁθρὸν εἶναι νά μὴ σκεπτόμεθα περὶ τῆς
διαδοχῆς τῆς Κυβερνήσεως, πρὶν ἢ αὕτη ἀποθάνῃ. Τὸν εὐχα-
ριστῶ διὰ τὴν ἐπεκδήθειαν, τὴν ὅποῖον εὐηρεστήθη νά ψάλλῃ.
Ἐφόσον ὁμῶς πρὶν αὐτῇ περὶ τοῦ ἐπικαίρου ἢ ἀκαίρου τῆς

συζητήσεως, θεδωίω δ' εἰς τὴν συζήτησιν ἔδωκαν ἀφορμὴν
καὶ ἰδικαί μου εἰσηγήσεις κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Κυβερ-
νητικῶν μου δηλώσεων, ἔγω ἀνάγκην νά εἶπω εἰς τὴν Συ-
νέλευσιν ὅτι ἐπελήφθη τῆς συζητήσεως, διότι ἄλλος τις
χθές, ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἤρξατο
αὐτῆς τῆς συζητήσεως, ὅχι πρὶν ἢ ἀποθάνῃ ἡ Κυβερνησις,
ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀποθάνῃ αὕτη. (Χειροκροτήματα).

Δ. Γούναρης. Ὁ ἀξιότιμος πρωθυπουργὸς δὲν ἤτο ἐδῶ
χθές καὶ φησινεαὶ ὅτι δὲν ἀνέγνωσεν ὅσα εἶπον.

Ν. Στράτος. (Πρωθ.). Ἐξαιρετικῶς ἀνέγνωσεν μόνον
τὰ ἰδικὰ σας.

Δ. Γούναρης. Ἐγὼ εἶπον εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι πρέ-
πει νά ἐμφανισθῇ ἡ Κυβέρνησις, διὰ νά ἴδωμεν ἂν ἔχει τὴν
ἀπαιτούμενον κοινοβουλευτικὴν ἐδραρ. Καὶ εἰ μὲν ἔχει
τούτο, νά προχωρήσῃ εἰς τὸ ἔργον μετὰ κύρους, τὸ ὅποῖον
εἶναι ἀπαραίτητον εἰς αὐτὴν διὰ νά διαχειριθῇ τὰ κοινὰ,
εἰ δὲν ἔχει τούτο, νά μεριμνήσωμεν περὶ τῆς λύσεως, ἢ
ὅποια πρέπει νά τελεσθῇ, ἵνα ἡ κρίσις περατωθῇ.

Ν. Στράτος. (Πρωθυπουργός). Σύμφωνοι εἰμεθα.

Δ. Γούναρης. Τούτο εἶπον. Δὲν εἶχον ἀπάντην μου Κυ-
βερνητικὴν, ἢ ὅποια νά ζητῇ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Συνελεύ-
σεως καὶ ἡ ὅποια νά μοὶ λέγῃ κατὰ τίναν τρόπον θά ληρθῇ
πρὶν αὖτε περὶ τῆς διαδοχῆς τῆς. Ἐγὼ ἔθελον τὸ ζήτημα νά
ἐλθῇ ἡ Κυβέρνησις, νά ἴδωμεν ἂν θά μείνῃ ἢ θά πέσῃ. Δὲν
συναζήτησα ἐγὼ περὶ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ κακχυρισμοῦ τῆς
Κυβερνήσεως· δὲν ἐξήνεγκα τὰς γνώμας μου περὶ αὐτοῦ· δὲν
ὡμίλησα περὶ συνασπισμοῦ. Πρὸ πάντων δὲ δὲν πρέπει νά
λητμονηθῇ ὅτι ἐγὼ δὲν ἤμην Κυβερνησις, ἀλλ' ὅτι ἤμην εἰς
ἐκ τῶν πληρεξουσίων, ἀντιπροσωπεύων καὶ τὰς γνώμας ἐνὶ
κόμμῳ, δὲν παρουσιάζω δ' ἐξαιρετικὸν τι φαινόμενον νά
νομίζω ὅτι θά πέσῃ ἡ Κυβέρνησις, λαγὼν τι περὶ τῆς διαδο-
χῆς τῆς, ἐνῶ εἶναι λίαν ἐξαιρετικὸν φαινόμενον κατὰ τὴν
πρώτην ἡμέραν ἡ Κυβερνησις νά μεριμνᾷ περὶ τοῦ τίς θά
τὴν διαδεχθῇ.

Ν. Στράτος. Εἶπον ὅτι χθές ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ
κόμματος, μὲ τὸ κύρος τὸ ὅποῖον ἔχει, ἀρχηγὸς κόμματος
πρωθυπουργεύσαντος ἕως χθές καὶ ὅχι μὲ τὴν ἰδιότητά
ἀπλῶς πληρεξουσίου, ἐποίησατο λόγον περὶ τοῦ τρόπου
σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως, ἥτις θά διεδέχετο τὴν ἰδικήν
μου, εἰάν προσήρχετο χθές ἵνα καταρτισθῇ. Διότι χθές αὖ

ρισί, δὲν ἠθέλητε νὰ ἀποτρέψετε, οὔτε τὴν ἀσθενεῖαν ἀκόμη διότι ἠθέλητε νὰ καθυστερήσετε ἐνταῦθα τὴν Κυβέρνησιν, ἢ μὴ τῇ ὀγκωμοσίᾳ αὐτῆς.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. "Οχι.

Ν. Στράτος. Καθ' ἣν ὥραν εἶχε στηθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῇ ἐκ τῆς γκαλιολίνης, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν εἶχον καμμίαν ὁρεξιν νὰ ἔλθω προῶς καὶ ἀντικανονικῶς, διότι καὶ θανατικὴ καὶ ἐκτελέσεις πρέπει νὰ γίνωνται μετὰ κατὰδικαστικὴν ἀπόφασιν νομίμως λαμβανομένην, καθ' ἣν ὥραν ἐστήνατο ἡ γκαλιολίνη, ἐλαχίστα ἐν τῇ μερίμνῃ περὶ τῆς κεφαλῆς, ἡ ὁποία θὰ ἐδιδέχετο τὴν ἀποκοπτομένην. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Σήμερον λοιπὸν τίποτε τὸ ἀληθές δὲν εἰναι, ἐγὼ, Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προσερχόμενος ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν μου τὸ τί ἐγένετο χθὲς καὶ τὸ τί ἐλέγχθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ἀνέπτυξα καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην μου, γνώμην τὴν ὁποίαν εἶπον ὅτι ἀναπτύσσω, οὐχὶ ὡς Προθυπουργός ἀλλὰ καθ' ὃ ἔχω δικαίωμα καὶ καθήκον, ὡς ἀρχηγὸς πολιτικῆς μερίδος.

Κύριοι προκειμένου νὰ γίνῃ μία ψήφορος ἐμπιστοσύνης, εἶναι πιθανὴ ἡ παροχὴ τῆς ἐμπιστοσύνης, εἶναι πιθανὴ καὶ ἡ ἀρνήσις. Τὰ τῶν ψήφων καὶ τὰ τῶν συνειδήσεων ἄδηλα. Ἐγὼ δὲ ὑπ' ὄψιν μου ὅτι, ὅταν μία Συνέλευσις ἀκούει δηλώσεις καὶ πρόκειται νὰ ψηφίσῃ, δὲν μετροῦνται καὶ ψήφοι ἐκ τῶν προτέρων διὰ τῶν Σωματίων ἀλλὰ διὰ τῶν συνειδήσεων καὶ διὰ τοῦτο δὲν προτρέχω νὰ εἶπω ὅτι εἶναι ἐτοιμοθάνατος ἡ Κυβέρνησις καὶ κακῶς πράττει νὰ ὁμιλῇ περὶ τῆς διαδύχου, διότι νομίζω ὅτι πάντες οἱ παριστάμενοι ἐνταῦθα ἔχουσι τὴν ὑποχρέωσιν, ὅταν ἐμφανίζεται μία Κυβέρνησις, ἥτις μάλιστα ἔλαβε κοινὴν μετ' αὐτῶν ἐντολήν, μετὰ τῶν ὁποίων κοινὴν διεξήγαγε ἀγωνία, νὰ κρίνωσι ταύτην ἐπὶ τῇ βάσει πεποιθήσεων, συνειδήσεων καὶ οὐχὶ διὰ μετρήσεως κεφαλῶν καὶ σωματίων μόνον. (Χειροκροτήματα).

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περὶ τὴν ἐκτελεστέαν ἢ συζητήσις, ὑποβάλλεται δ' εἰς τὸ Προεδρεῖον ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἡ ἐξῆς πρότασις, ἣν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἀναγινώσκει.

« Ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις, μετὰ τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνή-

σεως, ἐκφράζονται πρὸς αὐτὴν τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς, εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν ».

Προκειμένου νὰ γίνῃ ψήφορος ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως, ὁ κ. Πρόεδρος προτείνει ὅπως ἡ Συνέλευσις προῶς εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ ἐν τῇ Ἡμ. Διατάξει, τῇ Νομοθετικῇ, ἀναγεγραμμένου νομοσχεδίου « περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων καὶ πληρωμῆς τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους κλπ. τοῦ 1922—23 καὶ 1921—22 », διότι ἀπαιτοῦσι ταῦτα ἐπιτακτικὰ τοῦ Κράτους ἀνάγκη.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. Προέδρου γίνεται δεκτὴ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως καὶ εἰσέρχεται αὕτη εἰς τὴν

**Ἡμερησίαν Διάταξιν
τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.**

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν καὶ σύνολον τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ νομοσχεδίου.

« Περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων καὶ πληρωμῆς τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν εἰδικῶν Ταμείων καὶ Ὑπηρεσιῶν τῆς χρήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1922—23, βάσει τοῦ κατὰθετεμένου προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1921—1922 », ἔχων οὕτω.

Ἄρθρον μόνον.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2595 « περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων καὶ πληρωμῆς τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν εἰδικῶν Ταμείων καὶ Ὑπηρεσιῶν τῆς χρήσεως 1921—22 », ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς χρήσεως 1922—23, τῆς ὁποίας, μέχρις ὅπου κατὰτεθῇ καὶ ψηφισθῇ ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων αὐτῆς, τὰ ἔσοδα βεβαιοῦνται καὶ εἰσπράττονται βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1921—22, χορηγομένων ἰσχυρίσμων πρὸς τοὺς μῆνας, τῆς διὰ τοῦ παρόντος καθισταμένης προσωρινῆς διαχειρίσεως, δωδεκαμηνορίων τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1921—22 ἀναγεγραμμένων πιστώσεων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καταχωρίσεώς του ».

Προτάσσει μετὰ τοῦτο τοῦ κ. **Δ. Γούναρη**, γενομένη ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, κυροῦνται ὑπ' εὐθύνην

τοῦ κ. Προέδρου μέχρι τοῦ σημείου τούτου τὰ Πρακτικά τῆς γενομένης συνεδριάσεως.

Προκειμένου εἶτα νὰ ἀρχίσῃ ἡ ψήφοφορία ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως, ὁ κ. **N. Καλαντζάκος** λέγει ὅτι θὰ ἐπεθύμει νὰ μᾶλλον, ἐὰν εἶναι δυνατόν, ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Βουλῆς τὸν ἀριθμὸν τῶν παρόντων πληρεξουσίων φιλελευθέρων. Χρειαζέται δὲ ὁ ἀριθμὸς αὐτῆς, προθέτει, τόσον εἰς ἡμᾶς, τοὺς ἀπορρέουσιντες ἐκ τῆς ἐκλογῆς τῆς 1ης Νοβρίου 1920 πολλῶ δὲ μᾶλλον εἰς τὴν ὑπο κρίσιν Κυβερνήτην, διότι ἔχω δι' ἐλπίδας ὅτι ἡ Κυβέρνησις, καὶ αὐτὴ ἀπορρέουσα ἐκ τῶν αὐτῶν ἐκλογῶν, δὲν θὰ προσημετήσῃ τῆς ψήφους ταύτης, ὅποτε ἀσφαλῶς θὰ καταπέσωσι τὰ διημιδύμενα ὅτι ἡ Κυβέρνησις εὐρίσκεται ἐν συμφωνίᾳ μετὰ τῶν φιλελευθέρων. (Θόρυβος).

Ἀρχίζει μετὰ ταῦτα ἡ ψήφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ὡς ψηφολεγτῶν, τῶν κ. κ. **N. Κωνσταντοπούλου** καὶ **Δ. Τζωρτζοπούλου**.

Περαιτωθείσης τῆς ψήφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς ὁ κ. Πρόεδρος ἀνγγεῖλεν ὡς ἑξῆς τὸ ἀποτέλεσμα.

Πρόεδρος. Παρόντες κατὰ τὴν ψήφοφορίαν 335.

Ἐξ αὐτῶν ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς προτάσεως 15.

Κατὰ τῆς προτάσεως 170.

Ἠγγέθησαν ψῆφον 2 καὶ δὲν ἐψηφοφόρησαν οἱ 9 ὕπουργοι.

Ἐπομένως ἡ πρῶτα περὶ ἐμπιστοσύνης δὲν ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 170 κατὰ 15 κατὰ τὸ κατωτέρω πρακτικόμενον πρωτόκολλον, ἔχον ὡς ἑξῆς:

Χατζῆ Ἀχμέτ Χαδὲ Ν"	Ν	Χαρ. Θεωδωρίδης.	Ν
Βραχμ. Βέη	Ν	Ν. Ἀνδρ. Στράτος.	παρ.
Χετάν Ἐρίν Ἰμβρακίμ.	Ν	Γεώργ. Ἀζεξινδρουπούλου.	Ο
Μεχμέτ Ἰκσὴτ Ἰμβρακίμ.	Ν	Δημ. Σπ. Τζωρτζοπούλου.	Ν
Σολωμὼν Δαβὶδ Μιτράνης.	Ο	Κωνστ. Τρικούπης.	Ο
Φερὴτ Ὀμέρ Ἐρέντης.	Ν	Δημήτριος Γ. Τσιτσάρας.	Ο
Ἀλέξ. Ἀντωνιάδης.	Ν	Δημ. Ἰωάν. Κατσάνος.	Ν
Στέφανος Κωστήγλου.	Ν	Περ. Ν. Σισμάνης.	Ν
Γεώργιος Τσαγρᾶς.	Ν	Ξενοφὼν Γ. Μαυρομάτης.	Ν
Παναγ. Ζηρόλας.	Ν	Ἰω. Κ. Χριστοδουλίδης.	Ν
Περικλῆς Γ. Κουρτίδης.	Ν	Γ. Ν. Καλαντζοπούλου.	Ν

Παναγ. Ἰωάν. Στάϊκος.	Ν	Ἰωάννης Κίνιας.	Ο
Γεώργ. Καρπετόπουλος.	παρ.	Κ. Ἡλ. Δροσόπουλος.	παρ.
Τάκης Φαρμακόπουλος.	Ο	Δημ. Σπηλιωτόπουλος.	Ο
Εὐστ. Παπαζωνταντίνου.	Ο	Ἀναστ. Δ. Γκιόκας.	Ο
Παναγ. Τσακλάρης.	Ο	Π. Γκορίτσας.	Ο
Σταμ. Μερκούρης.	Ο	Δ. Κρεμύνης.	Ν
Σπυρίδων Δεληγιάννης.	Ο	Ἀνδρ. Μιαούλης.	Ο
Ἀπόστολος Ζούζουλας.	Ο	Δημ. Παναγιώτου.	Ν
Κωνστ. Πολυγένης.	Ο	Δημήτριος Γούναρης.	Ο
Σπυρίδων Στάης.	Ο	Δ. Ρούφος Κανακάρης.	Ο
Σωτήρ. Σωτηριάδης.	Ο	Ἀνδρ. Στεφανόπουλος.	Ο
Ἰωάννης Καλούτσος.	Ν	Ι. Ν. Σισίνης.	Ο
Νικόλ. Τριανταφυλλᾶκος.	Ο	Ἀνδρ. Παναγιωτόπουλος.	Ο
Στέρ. Σάκελλαριάδης.	Ο	Γ. Κρεστανίτης.	Ο
Σπυρ. Τσακίπουλος.	Ο	Ἀγγ. Πετροζιλιάς.	Ο
Νικόλαος Βάρδογλης.	Ν	Ι. Θ. Γιαννόπουλος.	Ο
Θεοδ. Τουρκοβάσιλης.	Ο	Δ. Σ. Στεφανόπουλος.	Ο
Παναγ. Σπυράκης.	Ο	Θεόδωρ. Σ. Ζαΐμης.	Ο
Ἐπαμ. Δεληγιάννης.	Ο	Π. Παναγιωτόπουλος.	Ο
Χαράλ. Ποζίκης.	Ο	Ἀγγ. Ἀγγελλόπουλος.	Ο
Ἀριστομένης Χηνιάδης.	Ο	Γ. Α. Παπαγιαννόπουλος.	Ο
Βασίλειος Σεραφεῖμ.	Ο	Ἀριστοτέλης Φωτήλας.	Ο
Νικόλαος Τσουῆλος.	Ο	Ἀθαν. Παπαλούδης.	Ο
Νικόλ. Γ. Καλλέλης.	Ν	Κων. Γεωργαντόπουλος.	Ο
Σπυρ. Μπενούκας.	Ο	Κωνστ. Φανίτσιος.	Ν
Εὐάγ. Π. Γαρουφαλιάς.	Ο	Ρετζέπ. Λουτφῆ Χατζῆ Με-	
Ἀλέξ. Κ. Καραπάνος.	Ν	στάν.	Ν
Λυκούργος Τσουκαλᾶς.	Ν	Γεώργ. Ζερβός.	Ν
Γ. Μερκούρης.	Ο	Μεχμέτ. Σααδῆ-Ἰσμαήλ.	Ο
Ἰωάννης Δ. Ράλλης.	Ο	Ἀύγουστος Θεολογίτης.	Ν
Γ. Ἀναστασόπουλος.	Ο	Ραῖπ Χατζῆ Κερίμ.	Ο
Ἀντώνιος Μάτσης.	Ο	Μεχμέτ Μουσταφᾶ Μπαλαμ-	
Λ. Μπουρνίζος.	Ο	(πάν.	Ο
Περ. Ἀργυρόπουλος.	ἀν.	Ἀστέριος Ζουριμπᾶς.	Ν
Νικόλαος Λεβίδης.	Ν	Μαχμήλ Γούδας.	Ο
Ἰωάννης Βατίστας.	Ο	Ἀναστ. Ἀναγνώστου.	Ο
Χρ. Ἡρ. Μητσόπουλος.	Ο	Σερεφεντήν Ἀχμέτ Ἀλιβάν.	Ο
Γεώργιος Μάντακας.	Ν	Κωνστ. Κουρτίδης.	Ν
Κίμων Δ. Στάϊκος.	Ο	Ἀλέξ. Παπαθανάσης.	Ν
Ἰωάννης Λιγινός.	Ο	Βασίλειος Χατζηλιάς.	Ν

Γεώργιος Μπρίκας... Ν Όμερ Δουρή Ίζέτ Βέη... Ο
 Χαμίτ Μεχμέτ Χαμίτ Βέη Θεοδός. Χατζηδημητρίου... Ο
 [ζαδε... Εμμανουήλ Κίρκος... Ο
 Άχμετ Χισμέτ... Ν Σιακής Ίσκάκ Άβραάμ... Ο
 Μεχμέτ Μουσταφά Ένεζλ... Ν Δημ. Τσολόπουλος... Ο
 Μιχαήλ Στεφανίδης... Ο Γ. Άλεξάνδρου... Ο
 Θεμ. Κικκαράς... Δαυίδ Άλχανάτης... Ο
 Νικολ. Κηλογερόπουλος... Ν Άγγελος Παπαζιχαρίου... Ν
 Ίωάννης Ν. Βογιατζής... Ο Ιέπο Ναχκιά Μαλάχ... Ο
 Άναστ. Παλαιολόγος... Ν Πανηγ. Δαγκλής... Ν
 Σίμος Μπαλάνος... Ο Π. Φλώρος... Ν
 Πανηγ. Λεβέντης... Ο Σπυρίδων Σίμος... Ο
 Γ. Χατζηκωνσταντής... Ο Κωνστ. Μελάς... Ν
 Ευάγγ. Γ. Καλαμίδας... Ο Στέφανος Κατσαδήμας... Ν
 Κ. Άργκασής Λαμβάρδος... Ο Δ. Κίρκος... Ο
 Φίλιππος Κερρέρ... Ο Γεμ. Νότη Μπότσαρης... Ν
 Νικόλ. Μουζάκης... Ο Γ. Γαλλός... Ν
 Γεώργιος Μαρής... Άναστ. Α. Χρηστίδης... Ν
 Δημ. Άναγνωστάκης... Ν Πέτρος Δημ. Μπεμπής... Ν
 Γεώργιος Κοκκινάκης... Ν Βύγγ. Χατζής... Ν
 Μιχαήλ Μακράκης... Ν Γεώργιος Βηλαράς... Ν
 Μιχαήλ Μανασάκης... Ν Κ. Φίλανδρος... Ν
 Μιχαήλ Σαλαμπάνης... Ν Κ. Σπυρίδης... Ν
 Άντώνιος Γαλιανάκης... Ν Γεώργιος Έξηντάρης... Ν
 Νικόλ. Γερμανός... Ο Άναστ. Μπακάμπασης... Ν
 Μάρκος Θεοδωρίδης... Ο Θεμιστ. Χρυτοβέργης... Ν
 Κίρκος Κότσανος... Ο Αριστ. Τζαννέτος... Ν
 Ά. Σουλιώτης Νικολαΐδης... Ο Ν. Γ. Θεοτόκης... Ο
 Χριστόδουλος Γρόλλιος... Ν Γζών (Ίω.) Γ. Θεοτόκης... Ο
 Νικόλαος Κουλάνδρος... Ν Ξενοφ. Στρατηγός... Ο
 Σπύρος Παππας... Ν Σπυρ. Π. Βαλαωρίτης... Ο
 Γεώργ. Χατζηγεωργίου... Ο Δημήτριος Κόλλας... Ο
 Τάσκος Γιαννούλης... Άναστ. Σιαδαρέσης... Ο
 Γρ. Σαρκαριανός... Ο Κωνστ. Ζερβός Ζυμάρης... Ο
 Κεμαλεδίν Βέης... Ν Σ. Παϊπέτης... Ο
 Μιλτ. Ζαφειρόπουλος... Ν Μαρίνος Γερούλανος... Ο
 Ζήσης Σαβαρίκας... Ο Άριστ. Παΐζης... Ο
 Στέφανος Δραχούμης... Διονύσιος Βινιεράτος... Ν
 Άλχη Ριζά Βέης... Ν Άντ. Μομπεράτος... Ο
 Άμπτή Βέης, Σές μπές... Κ. Τυπάλδος Άλφονσάτος παρ.

Μιλτ. Καβαλλιεράτος... Ν Νικ. Φίλιος... Ο
 Κωνστ. Ι. Τσιτσεσλίκης... Ν Ρήγας Πάντος... Ο
 Γεώργιος Ά. Μπούσιος... Ν Μ. Μαργαρίτης... Ο
 Χρ. Π. Γουλόπουλος... Ν Δ. Καζάκης... Ν
 Γεώργ. Κ. Βαρβοΐτης... Ν Άλ. Κυρώζης... Ο
 Μπεντρή Γιαγιά Βέης... Ν Δημ. Γιδας... Ο
 Άλεξάνδρος Ίωαννίδης... Ν Ίωσήφ Κούνδουρος... Ο
 Άμπας Σεΐτ... Ν Μιχαήλ Κοθρής... Ν
 Ίωάννης Γ. Άντωνιάδης... Ν Μιχ. Καταπότης... Ν
 Ναδέρ Ραμαντάν... Ο Νικόλ. Παπαδάκης... Ν
 Βασίλ. Ι. Βύζας... Ν Χρ. Βασιλακάκης... Ν
 Άριστείδης Άθ. Ζάχος... Ν Άντ. Παπαγεωργίου... Ν
 Έπαμ. Έμπειρίκος... Ο Όρέστης Κυπριανός... Ν
 Άντώνιος Βιτάλης... Ο Δημ. Σάλτας... Ν
 Βασ. Μαρκεζίνης... Ο Γρ. Π. Βαυβούρης... Ν
 Νικόλαος Καμπάνης... Ο Δ. Α. Σάββας... Ν
 Έμμ. Λαδόπουλος... παρών Δέλιος Μελιάκας... Ν
 Περικλής Ρεδιάδης... Ο Μ. Σ. Βάλλης... Ν
 Π. Πρωτοπαπαδάκης... Ο Άντ. Μαργαρίτης... Ν
 Νικόλαος Απέργης... Ο Γ. Καλδής... Ν
 Μιχ. Καμπάνης... Ο Άλεξ. Μητρέλης... Ν
 Δημ. Βοκοτόπουλος... άρν. Νικόλ. Παρίτσας... Ν
 Θεόδ. Σαούρος... Ο Κ. Λουκουρέζος... παρών
 Χριστόφορος Άσιμής... Ο Περ. Μπούτος... Ο
 Άντών. Μεσσηνέζης... Ο Σπ. Κουμουνδούρος... Ο
 Πέτρ. Κυρ. Μαυρομιχάλης... Ο Π. Σάκκης... Ν
 Πανηγ. Κοσσανάκος... Ν Άγ. Μισυρήτης... Ο
 Κων. Παπαμιχαήλπουλος... Γ. Δικαιάκος... Ο
 Νικόλ. Τσιριγώτης... Ο Γ. Σπηλιόπουλος... Ο
 Γεώργιος Μαυρομιχάλης... Κ. Κουμουνδούρος... Ο
 Βρασίδης Λεύπουλος... Ο Ν. Κλαντζάκος... Ο
 Ίωάννης Κρελλάς... Ν Θ. Μοσχούλας... Ο
 Στυλ. Χοιστέας... Ο Γ. Σχοινάς... Ο
 Δημ. Πετρακάκης... Ο Π. Άντωναρόπουλος... Ο
 Άντ. Καρτάλης... Ο Βασ. Τσάφος... Ο
 Άγαμέμνων Σλήμαν... Ο Άθ. Αϊλιανός... Ο
 Μιχαήλ Σιάπας... Ο Σωτ. Κοτζαμάνης... Ν
 Γεώργιος Μπαλτζής... Ο Γ. Ρουσίδης... Ν
 Κ. Οικονομίδης... Ο Έυστ. Στουγιαννάκης... Ν
 Θεόδωρος Λυμπρίτης... Ν Χατζή Γιουσούφ Άλχη Ριζά... Ν

Σαλῆ Σεφῆκ Χατζῆ... Ν Γεώργιος Κόκκινος... Ν
 Χασάν Βέης Μεχμέτ 'Αλῆ... Ν 'Αντ. Βεζιρζόγλου... Ν
 Ι. Καυταζόγλου... Ν Κωνστ. Χατζηγιαννάκης... Ν
 Δημήτριος Δαγκλῆς... Ν Φλώρος Φλωρίδης... Ν
 Βασίλ. Μπάλκος... Ν Νικ. Κωνσταντόπουλος... Ν
 Παναγῆς Κοκκινάτος... Ν Ἰωάννης Οἰκονομίδης... Ο
 Ρετζέπ Κηριμλῆς Σεκερζῆ... Ν 'Αντ. Χρηστομάνος... Ν
 'Εφένδης... Ν Χρῆστος Καρατζῆς... Ο
 Μεχμέτ Βέης Ζαδὲ Τάηπ... Ν Πέτρος Ἰακώβου... Ο
 Κεβόρη 'Οχ. Παπαζιάν... Ν 'Αθανάσιος 'Αργυρός... Ο
 Χουτεῖν Ζαδὲ Ἰυβραήμ... Ν Γεώργιος Ζιάτσος... Ο
 Δεβδῆ Χουσεῖν Ζαδὲ 'Αλῆ... Ν Κωνσταντ. Μαρούλης... Ο
 Θεολ. Γ. 'Εξηντάρης... Ν 'Αχιλλεὺς Μαλνιμίδης... παρ.
 Σαράντης Ι. Σαραντίδης... Ν Παναγ. 'Αλεξίδης... Ο
 Πολύλυτος Δ. Βεζερτζῆς... Ν Νικόλ. Λεωνίδας... Ν
 Ἰωάννης Παπαδάτος... Ν Ἰωάν. Λεωνίδας... παρ.
 Μιλτιάδης Α. Σταμούλης... Ν Κωνστ. Τερτίπης... Ο
 Φίλιππος Μενουλιδῆς... Ν Δημήτριος Μπούσδρας... Ο
 Μουσταφᾶς Ζαδὲ Νεῆδ βεη... Ο Σπυρίδων 'Αλεξιάδης... Ο
 'Εμμανουήλ Ι. Τσουδερός... Ν Δημ. Κουκουλέτσος... Ο
 Βασίλειος Ι. Σκουλᾶς... Ν Γεώργιος Δασκαλόπουλος... Ο
 Μανούσος Γ. Βολουδάκης... Ν Χρῆστος Καρρῆς... Ο
 Μιχ. Δ. Παπαμιχελάκης... Ν Ηλίας Μπασιδέλης... Ο
 Γεώρ. Στ. Φραγκουδάκης... Ν Γεώργιος Κανούτης... Ο
 'Αβδουραχῆμ 'Ογλου Χασάν... Ν Κωνστ. Στεργιόπουλος... Ο
 Βέης... Ο Γεώργιος Ραδινός... Ο
 Χατζῆ Χαρούζ 'Αλῆ Γκα... Ν Χ. Χατζηπέτρος... Ν
 λήπ... Ο 'Αλεξ. Παπαποστόλου... Ο
 'Αρίφ Χαρούζ... Ο Αθην. Μικούλης... Ν
 Σαλῆ Μεχμέτ 'Ογλου... Ο Δημ. Θεοδωράκης... Ν
 Γεώρ. Ματσόπουλος... Ο Ἰωάννης Μάνος... Ν
 Γεώρ. Χεκούμογλου... Ο Αθην. Φύταξίας... Ν
 'Επαμ. Κ. Κώνστας... Ν Σταῦρος Ι. Γάτος... Ο
 'Ηρακλῆς Π. Θαλασσινός... Ο Νικόλαο, Κρίτσας... Ν
 'Εμμ. Σ. Χατζηδάκης... Ο Ἰωάννης Χρ. Κούσουλας... Ν
 Νικόλ. Κ. Βλιάμος... Ο Γεώργιος Δ. Χλωρός... Ο
 Σουκρί 'Εφένδης... Ν 'Αλ. Α. Παπαθανασίου... Ν
 Ναζῆμ 'Εφένδης... Ο Ἰωάν. 'Αν. Παπαλουκάς... Ο
 Χουρσίτ Μουσταφᾶ... Ν Δημήτριος Χατζίσκος... παρ.
 Ἰχσάν Βέης Φεζηλδὲ... Ν Χαρίλαος Π. Ζαρίμπας... Ο

Ερμόλαος Β. Βελλόπουλος... Ο Γεώργ. Μαρκαντωνάκης... Ν
 'Ηλίας Γ. 'Ανδρέτσος... Ν Γεώργ. Πανηγυράκης... Ν
 Φίλιππος Δραγούμης... Ο Εὐστρ. Γεωργιλαδάκης... Ν
 Σίμος Λιούμπης... Ο 'Εμμανουήλ Θεοδωρίδης... Ν
 Ἰωάννης Χρηστάκης... Ν Γεώργ. Μυλωνογιάννης... Ν
 Μενέλαος Μπατρίνος... Ο Γεώργ. Χ' Φραγκούλης 'Αν-
 Ἰωάννης Χατζῆς... Ο δρεάδης... Ν
 Παντ. Παπαθανασίου... Ν Μάρκος Βολίνας... Ν
 'Ασμη Βέης... Ν Χριστόφ. Ροδοκανάκης... Ν
 Ευάγγελος Φιλιππίδης... Ο 'Ηλ. 'Ασπιώτης... Ν
 Μιχαήλ Τυπάδης... Ν Α. 'Ανδρεάδης... Ο
 Σοφ. Βενιζέλος... Ν Γεώργιος Πώπ... Ο
 Νικ. Σεργεντάνης... Ν 'Ανδρέας 'Αράπης... Ν

Ν. Στράτος (Πρωθυπουργός). Παρκαλῶ τὴν Συνέλευσιν ὅπως διακόψῃ τὰς ἐργασίας αὐτῆς μέχρι οὐ λυθῇ ἡ ἐκρα-
 γεῖσα ὑπουργικὴ κρίσις.

Πρόεδρος. Δέχεται ἡ Συνέλευσις νὰ διακόψῃ τὰς ἐρ-
 γασίας τῆς μέχρις οὐ λυθῇ ἡ ἐκραγεῖσα ὑπουργικὴ κρίσις;

Δ. Γούναρης. Παρκαλῶ νὰ ὁρισθῇ νὰ διακοπῶσιν αἱ
 ἐργασίαι μέχρι τῆς ὁρκωμοσίας τῆς νέας Κυβερνήσεως.

Πρόεδρος. 'Ερωτῶ τὴν Συνέλευσιν. Δέχεται νὰ δια-
 κοπῶσιν αἱ ἐργασίαι μέχρι τῆς ὁρκωμοσίας τῆς νέας Κυ-
 βερνήσεως;

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, Μάλιστα.

Πρόεδρος. Λύεται ἡ συνεδρίασις.

Μεθ' οὗ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 9 μ. μ.

'Ο Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

Κ. 'Αργ. Λομβάρδος

'Ηλ. Μπασιδέλης

Π. 'Ιακώβου

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ζ'

Τῆς 9 Μαΐου 1922

Ὅρα 5 καὶ 55' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ
 τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ δια-
 τάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα καὶ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος
 εἰς τὸν λαόν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, ἀπὸ τοῦ σημείου ἀρ' οὗ εἶχον ἐπικυρωθῇ κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν, ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Προέδρου, μετὰ τινὰς παρατηρήσεις τῶν κ. κ. **N. Μαργαρίτη** καὶ **Δ. Καζάκη**, ἐν σχέσει πρὸς τὴν δοθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν ψῆφον.

Ἀνακκοιῶ εἶτα ὁ κ. **Πρόεδρος** πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὸ κάτωθι ἔγγραφον, διχθιδασθὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

**Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Γ' ἐν Ἀθήναις
Ἑθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως.**

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρκαλέσω ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενος ἀνακοινώσῃτε εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἡδύκαχε ν' ἀποδεχθῇ τὴν παραίτησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Νικ. Στράτου καὶ νὰ διορίσῃ Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπουργὸν ἀνευ χαρτοφυλακίου τὸν κ. Πέτρον Πρωτοπαπαδάκη.

Ὡαύτως εὐηρεστήθη νὰ ἀποδεχθῇ τὴν παραίτησιν τῶν ὑπουργῶν κ. κ. Κων. Λυκουρέζου, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης· Γεωρ. Καρπετοπούλου, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν· Δημ. Ν. Χατζίσκου, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως· Ἐμμ. Λαδόπουλου, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Γεωργίας· Ἀχιλ. Μελαιδίη, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας· Κων. Δροσοπούλου, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας· Κων. Τυπάλδου, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν· Ἰωάν. Λεωνίδα, ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως.

Διώρισε δὲ ὑπουργοὺς·

Ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τὸν κ. Γ. Μπαλτατζῆν· ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης τὸν κ. Δημ. Γούννην· ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν τὸν κ. Νικ. Στράτον· ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τὸν κ. Κ. Πολυγένην· ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τὸν κ. Ἐμμ. Λαδόπουλον· ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τὸν κ. Μιχ. Γούδαν· ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας τὸν κ. Ξεν. Στρατηγόν· ἐπὶ τῆς Γεωργίας τὸν κ. Ἀθανάσιον

Ἀργυρόν· ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως τὸν κ. Μάρκ. Θεοδορίδην· ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν τὸν κ. Νικ. Θεοτόκην· ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν τὸν κ. Ἰωάννην Λεωνίδα· ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ τὸν κ. Γεώργιον Μερκούρη· ἐπὶ τοῦ Δημοσίου Θησαυροῦ τὸν κ. Κ. Λυκουρέζον· καὶ ὑπουργὸν Γενικὸν Διοικητὴν Θεσσαλονίκης τὸν κ. Σπυρ. Στῆν, ὑπουργὸν Γενικὸν Διοικητὴν Κρήτης τὸν κ. Γεώρ. Καρπετόπουλον, καὶ ὑπουργὸν Γενικὸν Διοικητὴν Ἠπείρου τὸν κ. Δημ. Χατζίσκον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαΐου 1922.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Π. Πρωτοπαπαδάκης

Ἀνακοινοῖ ἐπίσης ὁ κ. **Πρόεδρος** ὅτι ὑπέβαλον τροπολογίας οἱ ἐξῆς πληρεξούσιοι.

Ὁ κ. **Π. Ἰακώβου** τοῦ νομοσχεδίου «περὶ μισθοῦ ἄξιωματικῶν κλπ.»

Ὁ κ. **Γ. Χλωρὸς** τοῦ νομοσχεδίου «περὶ καταστάσεως ἄξιωματικῶν παθόντων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ».

Ἀμρότεροι θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ὁ κ. **Ι. Δ. Ράλλης**, λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἀνακοινωθέντος ἐγγράφου τοῦ διορισμοῦ τῆς νέας Κυβερνήσεως, παρατηρεῖ ὅτι δι' αὐτοῦ καθιεροῦται αὐτοτελής ὁ θεσμὸς τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀνευ χαρτοφυλακίου. Καί ναι μὲν ἀναγνωρίζει ὅτι ἐδημιουργήθη ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἡμῶν πολιτεύματος ἡ ἔννοια τοῦ ἀνευ χαρτοφυλακίου Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, πλὴν ὅμως αὕτη οὐδέποτε ὑπῆρξεν αὐτοτελής, ἀλλὰ πρὸς τὴν ιδιότητι ταύτην αἰετοτε ὑπῆρξεν συνδεδεμένη καὶ ἡ ιδιότης τοῦ ὑπουργοῦ, τοῦ διευθύνοντος ἐν ἑκ τῶν κατὰ νόμον ὁργανωμένων ὑπουργείων. Ἡ ἀντίληψις δ' αὕτη ἐπυρράνεν καὶ κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος τῷ 1911, τοῦ θεσμοῦ τούτου διὰ τοῦ Συντάγματος ἀποκρουσθέντος. Διὰ τοῦτο ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν του διὰ τὴν εἰσαγομένην ταύτην σήμερον καινοτομίαν, παρὰ τὰς ὑπαρχούσας διατάξεις τοῦ Συντάγματος καὶ τὰ κοινοβουλευτικὰ ἔθιμα, τοσοῦτω δὲ μᾶλλον καθόσον καὶ παρ' οἷς κράτεσιν ἰσχύει ὁ θεσμὸς οὗτος τῆς αὐτοτελοῦς ὑπάρχουσας Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συντρέχουσι σοβαροὶ λόγοι ἐπιβάλλοντες τοῦτο, ὥς ἡ πολυσχιδὴς ἀπασχόλησις

τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς γενικά ζητήματα. Ἐν προκειμένῳ ὅμως δὲν δύναται νὰ ὑποστηρίχθῃ ὅτι συντρέχουσι καὶ παρ' ἡμῖν τοιοῦτοι λόγοι.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἑτέρου σημείου τοῦ ἐγγράφου τοῦ διορισμοῦ τῆς νέας Κυβερνήσεως, τοῦ διορισμοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ Δημοσίου Θηταυροῦ, φρονεῖ ὅτι ἐγένετο παραβίασις τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐθίμων, καθόσον ἡ κύρωσις καὶ δημοσίευσις τοῦ νόμου τοῦ συνιστῶντος τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, ἐγένετο παρχτύπως καὶ παρ' ἀντισυνταγματικῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἐμφανισθεῖσα ἐνώπιον τῆς λαϊκῆς ἀντιπροσωπείας μετὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς καὶ μὴ περιβληθεῖσα διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης ταύτης, ἀπεξεδύθη τῆς σπουδαιοτέρας τῶν εὐθυνῶν, ἃς καθορίζει τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος, τῆς πολιτικῆς, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ κρηπίδωμα τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Διὰ τοῦτο καὶ πάντοτε ἐτηρήθη ἀπαρεγκλίτως ἡ ἀρχή, ὅπως μετὰ τὴν ἄρνησιν τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τῆς κατόπιι τούτου ἐπερχομένης παραιτήσεως ταύτης μέχρι τοῦ καταρτισμοῦ τῆς νέας Κυβερνήσεως, οὐδεμία ἐπιτελεῖται πρᾶξις, ἥτις θὰ ἐπέσυρε πολιτικὴν εὐθύνην. Ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ἐνεργείας ταύτης τῆς παραιτηθείσης Κυβερνήσεως, οὐδεμίαν ἐπεχούσης ἀπὸ τῆς παραιτήσεως τῆς πολιτικῆς εὐθύνης, ἀπέμεινε ἐκτεθειμένον τὸ Στέμμα καὶ παραβιάσθησαν τὸ τε Σύνταγμα καὶ τὰ κοινοβουλευτικὰ ἔθιμα.

Ὁ κ. **Χαρ. Βοζίκης** λέγει ὅτι ἡ ἰδέα περὶ ὑπουργῶν ἄνευ χαρτοφυλακίου, ἔλλοθεν ὑποβλήθεισα κατὰ τὴν Ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν, υἱοθετήθη παρ' αὐτῆς, φρονεῖ δ' ὅτι σφάλλεται ὁ κ. Βάλλης ἀποκρούων αὐτὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι πᾶν ὅ,τι δὲν ἐγγράφη ἐν τῷ Συντάγματι, δὲν ἔπεται ὅτι καὶ ἀπαγορεύεται. Ἀπόδειξις ὅτι αὕτη ἡ προνομιῶν Κυβέρνησις, ἡ διαχειρισθεῖσα τὰ κοινὰ ἀπὸ τοῦ 1917, καθιέρωσε νόμῳ τὸν τίτλον τῶν ἄνευ χαρτοφυλακίου ὑπουργῶν, οἵτινες ἔχουσι τὰ αὐτὰ δικιώματα καὶ τὰς αὐτὰς εὐθύναι, ἃς καὶ οἱ ἄλλοι ὑπουργοί, καθότι οὐδεμία ἐν τῷ νόμῳ ἐκείνῳ γίνεται διάκρισις περὶ τούτου.

Ὁ κ. **Ράλλης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν ὠμίλησε περὶ διακρίσεως ὑπουργῶν ἄνευ χαρτοφυλακίου, ἀλλὰ περὶ πρωθυπουργοῦ.

Χ. Βοζίκης. Καὶ περὶ τούτου οὐδεμία δύναται νὰ γίνη διάκρισις, διότι, ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν, ὅτι καὶ οἱ ἄνευ χαρτοφυλακίου ὑπουργοὶ ὑπέχουσι τὰς αὐτὰς εὐθύναι, τὰς ὁποίας καὶ εἰ μετὰ χαρτοφυλακίου τοιοῦτοι.

Α. Τσουνκαλᾶς. Δὲν προτίθεμαι ν' ἀναμιχθῶ εἰς τὴν λεπτομερειακὴν συζήτησιν τῶν ἀξιοτίμων προκλητάντων. Ἐπειδὴ ὅμως ἐγένετο λόγος περὶ πολιτεύματος, εἶμαι ὑποχρεὸς νὰ παρεμβῶ. Πολίτευμα δὲν ὑπάρχει, κυβερνῶμεθα δ' ἐπὶ ἐν καὶ ἡμῖς ἔτος οὐχὶ διὰ πολιτεύματος ἀλλὰ διὰ Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ἀποτελούσης ἄρνητιν πολιτεύματος καὶ ἐπαναστατικὴν κατάστασιν. Τὸ πολίτευμα ἡμῶν συνταγματικόν, κοινοβουλευτικόν, ἐρείδετχι ἐπὶ δύο βάσεων· τῶν προνομίων τοῦ Στέμματος καὶ τῆς ὑπουργικῆς εὐθύνης, κατὰ τὰ παραδεδεγμένα παρὰ πάντων τῶν συνταγματικῶν καὶ κοινοβουλευτικῶν συγγραφέων. Καὶ αἱ μὲν προνομίαι τοῦ Στέμματος εἰσι τυπικαί, ἐκτὸς τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς, ἥτις, ὑφισταμένης τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, δὲν ὑφίσταται ἐφόσον ἡ τυραννικὴ Κυβέρνησις διαπράξῃσιν πληθὺν ἐγκλημάτων στρεφόμενων, οὐ μόνον κατὰ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ πολιτεύματος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς ζωῆς, τιμῆς καὶ περιουσίας ἐκατοντάδων χιλιάδων ἀτόμων, οὐδεμίαν ἔδωκαν εὐθύνην, πρᾶγμα τὸ ὅποῖον οὐχὶ τιμηκὸν τυγχάνει διὰ τὴν Συνέλευσιν. Ἐπομένως κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα δὲν ὑφίσταται καὶ ἀντὶ νὰ κατατριβώμεθα εἰς θεωρίας, ἃς σπεύσωμεν εἰς περάτωσιν τοῦ συντακτικοῦ ἔργου, ἵνα πχύσωμεν κυβερνῶμενοι εἰκὴ καὶ ὡς ἔτυχεν ἄλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πολιτεύματος.

Ν. Στράτος (Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν). Ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος Ἀττικοβοιωτῆς ἐποιήσατο παρατήρησιν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κύρωσιν τοῦ νόμου περὶ ἰδρύσεως Ὑπουργείου θησαυροφυλακίου. Ἡ γενομένη ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς παραιτηθείσης Κυβερνήσεως κύρωσις τοῦ νόμου, ὑπῆρξεν πρᾶξις ἐπιτεταγμένη, ἐφόσον ἡ διαχείρισις τῶν Κυβερνητικῶν καθηκόντων ἐκ μέρους τῆς πεσοῦσης Κυβερνήσεως ὑφίστατο ἤδη. Ὑπενθυμίζω εἰς τὸν πληρεξούσιον Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ὅτι, καίτοι ἡ Κυβέρνησις κατεψηφίσθη ἐν τῇ Συνελεύσει εἶχε δικαίωμα νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῆς ἐνασχέσεως τοῦ προνομίου τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς. Ἐφόσον ἡ παραιτήσις τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶχε πραγματοποιηθῇ, διὰ τοῦ διορισμοῦ διαδόχου Κυβερνήσεως, ἡ ἐνά-

σκησις ἦτο πλήρης, καὶ μέχρι τοιούτου σημείου ἐξικνεῖτο ὥστε νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνη ἡ ἐνάσκησις τοῦ βασιλικοῦ προνομίου τῆς διαλύσεως, ἐν ἀντὶ Συνελεύσεως εἰχομεν Βουλὴν, ἡ ὁποία θὰ ἦτο διαλυτὴ ἐκ τοῦ πολιτεύματος. Βεβαίως δοσίλογος ἡ Κυβέρνησις ἦτο ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ ἤδη ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀσκήσῃ μετὶ ἀκόμῃ δικαίωμα κυρώσεως νόμου, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐψηφισμένος ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως· κατ' ἀκολουθίαν ἐξετέλεσε ἐπιταγὴν τῆς Συνελεύσεως, ἡ ὁποία ἐψήφισε τὸν νόμον. Προέβη λοιπὸν εἰς πρᾶξιν καθαρῶς τυπικὴν, διότι δὲν ἐπραξε πρᾶξιν διὰ πρωτοβουλίας, ἡ ὁποία νὰ εἶναι ἐξελεγχσιμος ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως· ἐπεκύρωσε νόμον ὁ ὁποῖος ἦτο ἐψηφισμένος διὰ παμφηφίας τῆς Συνελεύσεως, ἐλαχίστων φερόντων ἀντίρρησην. Τὸ πρᾶγμα ἀντίκειται εἰς τοῦτο, εἰς τὸ ὅτι ἔθιμον ὑπάρχει καὶ ὅχι συντακτικὴ ἀπαγόρευσις ἢ συντακτικὴ ἐπιταγὴ. Ἐπεκράτησεν ἔθιμον ὅτι, ὅσας Κυβερνήσεις παραιτεῖται, καταψηφισμένη, δὲν προβαίνει εἰς πράξεις οὐσιαστικῆς διοικήσεως, καὶ παρκαλῶ οἰαδήποτε πρᾶξις διοικήσεως ἡ ὁποία ἐγένετο ὑπὸ τῆς παραιτηθείσης Κυβερνήσεως ὡς φωραθῇ ὅτι ἐγένετο, ἵνα ἐλεγχθῇ. Ἄλλ' ἐνταῦθα πρόκειται περὶ κυρώσεως νόμου, ὁ ὁποῖος ἔχει ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως καὶ ἀποτελεῖ ἀκριβῶς ἐκδήλωσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως.

Ταῦτα ἐγένοντο.

Ἐπάρχει μία κύρωσις, ἡ ὁποία δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο παρὰ τυπικὴ πρᾶξις τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία εἶχε σκοπὸν νὰ διευκολύνῃ τὴν συγκρότησιν τῆς νέας Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **I. Ράλλης** ἀπαντῶν, λέγει ὅτι δὲν ἤλεγξε τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἑσωτερικῶν ἀλλὰ τὴν πρᾶξιν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὴ τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅστις ἐκπροσωπεῖ σήμερον αὐτήν, ἀποκτήσασαν διὰ τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως κοινοβουλευτικὴν εὐθύνην. Ἀναφερόμενος δὲ εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν περὶ τῶν ἐπικρατούντων ἐθίμων μεθ' ἐκάστην παραίτησιν Κυβερνήσεως, φρονεῖ ἀντιθέτως ὅτι τὰ ἔθιμα ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἀπρόγναιστον λίθον διὰ τὸ πολίτευμα καὶ διὰ τοῦτο ἐτηρηθήσαν ἀπαρεγκλίτως μέχρι τοῦδε. Φρονῶν δ' ὅτι τὸ προβαλλόμενον ἐπιχείρημα περὶ τοῦ δικαίωματος τοῦ δυνατοῦ τῆς διαλύσεως τῶν Βουλῶν ὑπὸ τῶν παραι-

τουμένων Κυβερνήσεων εἶναι ἀπλῶς εὐλογοφανές, παρατηρεῖ ὅτι ἡ κύρωσις νόμου, ὡς συνέβη ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὑπὸ Κυβερνήσεως μὴ ἐχούσης εὐθύνην, ἀφίνει ἀκάλυπτον τὸν ἀνεύθυνον Ἀρχοντα καὶ ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἀντικοινοβουλευτικὴν. Ἐπὶ πλέον δ' ἀποτελεῖ καὶ ἑλλειψὶν σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἀνώτατον Ἀρχοντα.

II. Πρωτοπαπαδάκης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Κύριοι Πληρεξούσιοι· παρὰ πάντων ἀνεγνωρίσθη ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῆς ἀπερισπάστου ἀπασχολήσεως τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ὑφίστης σημασίας ἐκκρεμῶν ἐθνικῶν ζητημάτων. Κατεπίγουσα ἐπίσης ἐκρίθη ἡ μέριμνα πρὸς τακτοποίησιν τῶν οικονομικῶν τοῦ Κράτους καὶ ταχύτερα ἢ συντελεσις τοῦ ἔργου τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως.

Ἡ πρὸ μικροῦ ἀνγκοινωθεῖσα ὑμῖν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως Κυβερνήσις, ἥς ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προΐσταμαι, συνεκροτήθη ἐκ τῶν συναδελφῶν, ὧν τὰ ὀνόματα ἀνεκοινώθησαν Ὑμῖν, καὶ τῶν ὁποίων συμπίπτουσιν αἱ γνώμαι περὶ τοῦ τρόπου τῆς ὅσον ἐνεστὶν ἀποτελεσματικωτέρας ἐξυπηρετήσεως τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν.

Ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῆς ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀνάγκην τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως, ἣν καὶ ἐλπίζει ὅτι θὰ παρασχητε.

Ὁ κ. **N. Καλογερόπουλος** λέγει ὅτι ἡ ἐνάσκησις τῆς προνομίας τοῦ Στέμματος διὰ τοῦ διορισμοῦ τῶν ὑπουργῶν, ἀποτελεῖ τεκμήριον ἐμπιστοσύνης πρὸς τοὺς διοριζομένους ὑπουργούς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀκλόνητον. Δύναται νὰ καταλυθῇ δι' ἐναντίας ψήφου τῆς Συνελεύσεως, ἥς τὰ μέλη δύνανται νὰ ἐκφράσωσι δισπιστίαν πρὸς τὴν διοριζομένην Κυβέρνησιν, ἂν τυχὸν ὑπάρχει τοιαύτη. Λέγων ταῦτα, δὲν ἐκφράζει, λέγει, δισπιστίαν πρὸς τοὺς κ. Ὑπουργούς, διότι ἅπαντας περιβάλλει δι' ἀπεριόριστον ἐκτιμῆσεως καὶ περισσῆς συμπαθείας. Παρατηρεῖ ὅμως ὅτι τὰ ἀπὸ τῆς προχθὲς γεγόμενα ἀποτελοῦσι νέαν κοινοβουλευτικὴν νομολογίαν παραδόξον, εἰσαγομένην παρ' ἡμῖν, διότι ἐνῶ ἔπρεπε μετὰ τὰς γενομένας δηλώσεις ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Στράτου νὰ διεξαχθῇ συζήτησις καὶ μετὰ τοῦτο νὰ δοθῇ ψήφος ἐμπιστοσύνης, τοιαύτη συζήτησις, τῇ ἀπακινήσει τοῦ κ. Γούναρη, δὲν ἐγένετο, ζητεῖται δὲ τοῦτο τῶρα διὰ προγράμματος κυβερνητικῆς.

Δέν έννοεῖ διὰ τοῦτο διατί καί σήμεραν νά τεθῇ ζήτημα ἐμπιστοσύνης ἐπὶ κυβερνητικοῦ προγράμματος, τὸ ὁποῖον οὔτε ἀνεπτύχθη, οὔτε ἐκθεσίς τις ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο. Τὸ τοιοῦτον ἀπλῶς καί ἀπώλειαν χρόνου θά ἐσημείωνε καί ἄσκοπον εἶναι, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον οὐδὲ ἀντίρρησης τις ἠκούσθη κατὰ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Κυβερνήσεως. Ὑποδεικνύων δ' ἐν τέλει ὅτι πρέπει νά ψηφισθῶσιν ἐπείγοντα νομοσχέδια, ἀφορῶντα τὴν κοινωνίαν καί ἰδίᾳ νά προχωρήσῃ τὸ ἔργον τὸ συντακτικὸν τῆς Συνελεύσεως, ὥστε νά ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὴν λαὸν ἡ ἐντύπωσις ὅτι συνήλθομεν ἐνταῦθα ἵνα διακωλύσωμεν τὰς συζητήσεις ἐπὶ τοῦ Συντάγματος, δηλοῖ καί πάλιν ὅτι, δέν θέτει ζήτημα ἐμπιστοσύνης, διότι δέν ὑπάρχει ἀντικείμενον πρὸς παροχὴν ψήφου ἐμπιστοσύνης.

Ο κ. **Αλ. Καραπάνος** ποιεῖται τὴν ἐξῆς ἀπὸ χειρογράφου δηλώσιν. «Συνεπεῖς πρὸς τὴν πολιτείαν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἀπορυγίντος νά φέρῃ οἰονδήποτε πρόσκομμα εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐθνικῶν ὑποθέσεων καί ἐγείρῃ πολιτικὸν ζήτημα, ἐφίσον ἡ ὑπεύθυνος Κυβέρνησις δέν ἀπεδέχετο νά παρεκκολληθῇ καί διευκολύνῃ ταύτην διὰ τῶν γενικῶν δηλώσεων καί τῆς καταθέσεως τῶν ἀνγκυρίων ἐγγράφων, φρονούμεν ὅτι καί σήμεραν δέν δυνάμεθα νά προκαλέσωμεν ἡμεῖς τὴν συζήτησιν, ἥτις ὑπὲρ τὰς παρούσας συνθήκας δέν εἶναι δυνατόν νά καταστή διαφωτιστικὴ καί λυσιτελεῖς. Ὡς τίθεται ὅμως τὸ ζήτημα τῆς ἐμπιστοσύνης πραγματικῶς ἐπὶ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς Κυβερνήσεως, οφείλομεν νά παρατηρήσωμεν ὅτι, ὡς ἐσηματίσθη αὕτη, δεικνύει ἐμμονὴν εἰς τὴν αὐτὴν ἐξωτερικὴν, στρατιωτικὴν καί οἰκονομικὴν πολιτικὴν, ἐπὶ τῆς διαχείρισεως τῆς ὁποίας ἡ Συνέλευσις δις ἤδη ἀπεφάνθη ἀποδοκιμαστικῶς. Εἴμεθα συνεπῶς ἠναγκασμένοι νά ἀρνηθῶμεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν οὕτω καταρτισθεῖσαν Κυβέρνησιν».

Πλείστοι Πληρεξούσιοι. Οὔτε τὴν θέλομεν.

Ο κ. **Α. Μάτεσις** λέγει ὅτι ἔδει ἡ νέα Κυβέρνησις, κατόπι τῶν ἐπανειλημμένων πολιτικῶν κρίσεων, νά ζητήσῃ τὸ βάπτισμα τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Σώματος, τὸ δὲ ζήτημα ἀν' ἡ ψηφοφορία δέον νά γίνῃ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἢ δι' ἀναστάσεως ἀποτελεῖ λεπτομέρειαν. Ἄλλ' ἡ ψήφος ἐμπιστοσύνης δέον νά περιορισθῇ εἰς τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως, τὰς ἀφορώσας τὸ πολιτικὸν μέρος, καί δέν ἔπρεπε

νά συνδυασθῇ πρὸς τὰς γνώμας τῆς Κυβερνήσεως, σχετικὰς πρὸς τὸ συντακτικὸν ἔργον τοῦ Σώματος, διότι ἐπὶ τοῦ συντακτικοῦ ἔργου οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Κυβέρνησιν δύνανται καί οφείλουσι νά ἔχωσιν γνώμην, ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τὴν ἰδιότητα αὐτῶν ὡς πληρεξουσίων, ἀκόμη καί ὡς ἀρχηγῶν. Συμφωνεῖ εἰς ὅτι τὸ συντακτικὸν ἔργον δέον νά ἐπισπευθῇ ὅσον εἶναι τὸ δυνατόν, ἀλλὰ δέν ἔπρεπεν αἱ περὶ τοῦτου σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως νά τεθῶσιν ὡς ζήτημα ἐμπιστοσύνης. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι δέον τὸ σχετικὸν μέρος τῶν δηλώσεων νά μὴ ληρθῇ ὑπ' ὅψιν κατὰ τὴν ψηφοφορίαν καί νά μείνῃ μόνον τὸ πολιτικὸν μέρος, ἐφ' οὗ δηλοῖ ὅτι θά δώσῃ ψήφον ἐμπιστοσύνης.

Ο κ. **Γ. Μπούσιος** ἀναφερόμενος εἰς τὰς συνεννοήσεις του μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν δύο πολιτικῶν μερίδων διὰ τὴν συμμετοχὴν του εἰς τὴν ἤδη ἐμφανιζομένην Κυβέρνησιν, λέγει ὅτι ἡ μὴ συμμετοχὴ του οφείλεται εἰς διαφωνίαν του ὅσον ἀφορᾷ τὴν διοικητικὴν ὀργάνωσιν, ἰδίως τῶν Νέων Χωρῶν, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν Γ. Διοικήσεων. . . .

Ν. Κаланτζάκος. Νά κατարγηθῶσι.

Γ. Μπούσιος.... τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ Κρατικοῦ καί τὴν ἱδρύσιν νέων ὑπουργείων. Ἐν τούτοις, ἐξακολουθεῖ, παρὰ τὴν διαφωνίαν του ταύτην, δέν κωλύεται νά ἐκδηλώσῃ τὴν εὐχαριστήσιν του διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς νέας Κυβερνήσεως, κοινοβουλευτικῶς ἰσχυρᾶς. Ἡ νέα συμμαχικὴ Κυβέρνησις, λέγει, ἐμφανιζομένη πρὸ τῆς Συνελεύσεως, ζητεῖ ψήφον ἐμπιστοσύνης διὰ βραχειῶν κυβερνητικῶν δηλώσεων. Δέν ἐπιμένω νά προκαλέσω δηλώσεις περὶ τῆς τηρηθησομένης ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, ἀρκούμενος εἰς τὰς γενικὰς γραμμάς, ἐφ' ὧν εὐρέθημεν ἀρχικῶς σύμφωνοι μετὰ τῶν ἀξιοτίμων ἡγετῶν τῶν συμπραττόντων κομμάτων, ἐπιφυλασσόμενος ἵνα παρεκκολληθῶ βῆμα πρὸς βῆμα τὴν ἐξελίξιν τῆς σχετικῶς πρὸς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα δράσεως ἢ ἀδρανεῖας τῆς. Διὰ τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν ἀναμένομεν τὰ σχετικὰ φορολογικὰ μέτρα καί τὰς οἰκονομίας.

Ἐάν, λέγει, ἐπρόκειτο νά κανονίσωμεν τὴν θέσιν μας ἀπέναντι τῆς Κυβερνήσεως, θά ἐλαμβάνομεν ὑπ' ὅψιν ὅτι τὰ δύο τρίτα αὐτῆς πεντάκις κατεψηφίσσαμεν ἐντὸς δύο μηνῶν, εἰς τὸ ἕτερον τρίτον πρὸ πέντε ἡμερῶν παρῆσαν κοινοβουλευτικὴν πίστωσιν διὰ ψήφου ἐμπιστοσύνης. Θά ἔπρεπε ὅθεν νά δώσωμεν δύο καί ὄχι ἓν καί νά ἀποτελεσθῇ

οὕτω κράμα ἐμπιστοσύνης καὶ δυσπιστίας, ἀνάλογον πρὸς τὸ μῆγμα τῆς Κυβερνήσεως. Θὰ ᾔτο ὀρθὸν ν' ἀποφύγωμεν τὴν ἀνισορροπὴν ἀπαρίθμητιν ψήφων δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἂν δὲν τεθῇ ἄλλοθεν ζήτημα ἐμπιστοσύνης. Λόγω τῆς συνθέσεως καὶ τῆς νέας ἐμφανίσεως τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, δυνάμεθα νὰ παρὰσχῶμεν αὐτῇ κοινοβουλευτικὴν πίστωσιν διὰ ψήφου ἐμπιστοσύνης, ἐν ἀναμονῇ τοῦ ἔργου τῆς.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος**, ὁμιλῶν διὰ μακρῶν, θὰ ᾔρχετο, λέγει, νὰ παρὰσχῶμεν τὸ ζήτημα ἐμπιστοσύνης. — ἄλλ' ἀφοῦ τοῦτο ἐτέθη ἐπὶ τῇ βίβλῃ τοῦ ἀνακοινωθέντος παρὰ τῆς Κυβερνήσεως βερχέος προγράμματος, δὲν δύναται νὰ περὶδῃ τοῦτο, καίτοι θέλει κατ' ἀνάγκην δώσει ψήφον ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν σχηματισθεῖσαν Κυβέρνησιν χάριν καὶ μόνον τῆς πατρίδος. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο δὲν εἶναι πρόγραμμα· εἶναι τρόπος ἀποφυγῆς πρὸς ἀναγκοίνωσιν προγράμματος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπόμενον ἦτο νὰ συμβῇ μετὰ τὴν θριαμβευτικὴν εἰσβολὴν τοῦ μετακρουθμιστικοῦ κόμματος εἰς τὴν σχηματισθεῖσαν Κυβέρνησιν. Ἀντιθέτως δ' εἴτα ἐκτενῶς τὰς προγραμματικὰς διαφορὰς μεταξὺ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ τοῦ κόμματος τοῦ κ. Στράτου, αἵτινες εἶναι κολοσιάζαι τόσο ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, διότι λέγει ἡ Κυβέρνησις ἐδέχθη τὴν ἐκκένωσιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὑπ' ὠρισμένους ὅρους, ἀπορεῖ κατὰ τὴν τρόπον θέλει ἐπέλθαι ἡ σύμπραξις καὶ θὰ ἐπεθύμει νὰ ἀκούσῃ ὅποῖαι τινὲς εἶναι αἱ γνώμαι ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου ἐθνικοῦ ζητήματος.

Δ. Γούναρης (ὕπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Ὅσακις ἠγέρθη συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ζητήματος, οὐδεμίαν γνώμην ἐξήνεγκα. Ἐδήλωσα ὅτι εὐρίσκωμαι πρὸ ἀδυναμίας νὰ εἰπω τι καὶ ἡ Συνέλευσις ἀπεδέχθη τὴν πρότασίν μου. Τοῦτο δέον νὰ ληρῇ ὑπ' ὅψιν κατὰ τὴν ἀγόρευσιν ὑμῶν.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος**, λαμβάνων τοῦτο ὡς δεδομένον καὶ ἥδη, συγκρίνει αὐτὸ πρὸς τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ κ. Στράτου δηλώσεις καὶ τονίζει καὶ πάλιν τὴν ὑριστικαμένην μεταξὺ τῶν δύο κομμάτων διαφορὰν, φρονεῖ δ' ὅτι δὲν εἶναι ἄξιον τῆς Συνελεύσεως νὰ μὴ θελήσῃ νὰ γνωρίσῃ ἀπὸ τῶρα τὰς γνώμης τῆς νέας Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ δὴ τὰς τοῦ κ. Γούναρη.

Ἀλλὰ πλὴν τῆς διαφορᾶς ταύτης ὑπάρχει τοιαύτη καὶ

ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ συντακτικοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως μεταξὺ τῶν δύο ἀρχηγῶν, τοῦ μὲν προτείναντος ὅπως μέγα ἔργον τῆς Συνελεύσεως παρὰπειθῇ εἰς ἀπλὴν Βουλὴν, κηρήσσοντος οὕτω αὐτοῦ τοῦ Σώματος τὴν χρεωκοπίαν αὐτοῦ ἐν τῷ συντακτικῷ ἔργῳ, τοῦ δὲ νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως εἰς τὸν Ἀνώτατον Ἀρχοντα, ὅπως ἀποκατασταθῶσιν οὕτω αἱ προνομίαι τοῦ Στέμματος. Ἀλλὰ τοῦτο, ἐπαναλαμβάνει, φέρει τὴν Συνέλευσιν εἰς τὴν θέσιν μιᾶς ἐταιρείας χρεοκοπησάσης, τοῦθ' ὅπερ θεωρεῖ βέβηλον, καὶ ἀπορεῖ πῶς, οὔτε εἰς πληρεξούσιος ἠγέρθη νὰ διαμαρτυρηθῇ.

Β. Μαρκεζίνης. Δὲν ἐγένετο ἐπὶ τούτου συζήτησις, ἄλλως θὰ ἐλάμβανον τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις**, παρρησιῶν ὅτι τοῦτο εἶναι ἄτρετον πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐμπιστοσύνης, λέγει ὅτι καὶ ἂν ὀλίκληρος ἡ Συνέλευσις ἐκφράσῃ ἀντίθετον γνώμην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ ζητήματος συντακτικοῦ, τοῦτο οὐδὲν ἐπιδορᾷ ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐμπιστοσύνη δὲν τίθεται εἰς ζήτημα συντακτικόν.

Ν. Στράτος. (Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν). Μετὰ τὰς δηλώσεις, τὰς ὁποίας ἀνέπτυξα ἐνώπιον τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, ἐθεώρησα ὀρθὸν νὰ προτείνω εἰς τὴν Συνέλευσιν ἵνα κηρύξῃ αὐτῇ ἐαυτὴν διαλυτὴν. Τοῦτο δὲν ἦτο βεβήλωσις, οὔτε προσβολή, διότι ἐζήτουν τὴν γνώμην αὐτῆς τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως. Δὲν προσῆλθον εἰς τὴν Συνέλευσιν λέγων θὰ εἴς διαλύσω· ἀλλ' ἐζήτησα παρ' αὐτῆς τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως ἵνα κηρύξῃ ἐαυτὴν διαλυτὴν.

Τοῦτο ἦτο ὑψίστη εὐλάβεια πρὸς τὰ δικαιώματα τῆς Συνελεύσεως. Διατί ἐζήτησα τοῦτο; Ἀνέπτυξα τοῦτο καὶ προφορικῶς καὶ εἶπον ὅτι ἡ Συνέλευσις, ἐκτὸς τοῦ ἔργου τοῦ συντακτικοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖται καὶ εἰς τὸ ὁποῖον δὲν κατῴρθωσε παρὰ ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς ἀρχῆς νὰ εὐρίσκηται, λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν περιστάσεων, αἵτινες ὑφίστανται περὶ τὴν Ἑλλάδα, δεῖ ὡς Σῶμα πολιτικόν. Κατ' ἐξοχὴν δὲ δεῖ ὡς Σῶμα πολιτικόν, δίδων Κυβερνήσεις καὶ ρίπτων Κυβερνήσεις. Ἐφόσον δὲ δεῖ ὡς Σῶμα πολιτικόν, ἦτο δυνατόν, ὡς ἀπεδείχθη, λόγῳ τῆς πολιτικῆς συνθέσεως αὐτῆς νὰ φθάσῃ εἰς τὸ κυβερνητικὸν ἀπροχώρητον. Καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τοῦτο, τότε μίαν μόνην ἐξουσίαν ὑπάρχει ἡ ὁποία τὸ κυβερνητικὸν ἀπροχώρητον παρὰπέμπει ἐνώπιον

του λαού, ἵνα καταστήσῃ αὐτὸ προχωρήσιμον, ἡ βασιλικὴ ἐξουσία. Καὶ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας αἱ προνομίαι βεβαίως εὐρίσκονται σήμερον ἐν νεκρώσει. Διὰ τοῦτο εἶπον καὶ προέτεινα ἐγὼ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἵνα σκεφθῇ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προνομιῶν ἐκείνων αἰτινες θὰ φέρωσι τὸν λαὸν τὸν κυρίαρχον παρὰ πάντα ἄλλον εἰς τὴν θέσιν, ἵνα καθορίσῃ τὰ κυβερνητικὰ πράγματα. Τῆς Συνελεύσεως μὴ ἀποδεχθεῖσης τὴν γνώμην ταύτην, καταψηφίσας με, δὲν ὑπάρχει πλέον τοιοῦτο ζήτημα. Τί ὑπάρχει; Ἡ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ ὡς προϊόν τῆς καταψηφίσεως ταύτης.

Σ. Σωτηριάδης. Μὲ τίνας δηλώσεις;

Ν. Στράτος. Αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ Συνέλευσις ἐμμένει εἰς τὸ ἀδιάλυτον, ὅπως αὕτη ἐμμένει, εἶναι ἀδύνατον νὰ παράσῃ κυβερνήσιν βιώσιμον. Διὰ τοῦτο συμφέρον ἦτο νὰ παραμερισωσι τὰ δύο κόμματα τὰς λεπτομερειακὰς διαφωνίας των, νὰ συμπέσωσιν αἱ γνώμαι των εἰς τὰς κυρίαι γραμμὰς καὶ νὰ παράσχωσιν εἰς τὴν χώραν μίαν κυβερνήσιν βιώσιμον, ἢν ἡ κυβέρνησις αὕτη ἔχει τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Συνελεύσεως. Ὡς εἶπον δὲ τελευταίως καὶ ὡς ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν, ἐγὼ δὲν προσεξοφλῶ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Συνελεύσεως, διότι νομίζω ὅτι οἱ πληρεξούσιοι ψηφίζουσι κατὰ συνείδησιν καὶ ὄχι κατὰ Σώματα.

Ὁ **κ. Μητσόπουλος** χαίρει διότι ἐδόθησιν αἱ πληροφορίες αὗται, διότι ἄλλως, λέγει, ἔπρεπε νὰ πιστευθῇ ὅτι ὅλοι οἱ εὐπατρίδες πληρεξούσιοι θὰ ὠθοῦν ἐν ἐνκνίᾳ περιπτώσει εἰς τὸ ἀδιέξοδον τὰ πράγματα τῆς χώρας.

Ἀλλά, συνεχίζει, καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως τὸ ἐμφανιζόμενον κυβερνητικὸν θέαμα εἶναι ἀπρεπές, πολὺ δὲ χειρότερον ἐκείνου τὸ ὅποῖον ὑπῆρχε διότι μεταπεσοῦσης τῆς ἐως χθὲς ἀντιπολιτεύσεως εἰς τὴν Κυβέρνησιν, μεθ' ἧς συνεχωνεύθη, παύει πλέον νὰ ὑπάρχῃ ἀντιπολιτεύσις, τοῦθ' ὅπερ εἶναι ἀνάξιον τῆς Συνελεύσεως. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλ' ὑπάρχει ὁ κίνδυνος μεθ' αὐτὸν νὰ κληθῇ, τιθεμένου περὶ διλήματος τοῦ Σταυμάτος, νὰ παραδοθῇ καὶ πάλιν ἡ χώρα εἰς χεῖρας τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, εἰς χεῖρας τοῦ φυγάδος. Περαιτῶν δὲ λέγει ὅτι ὡς προφήτης προεῖδε ταῦτα καὶ διὰ τοῦτο ἐψήφισε πάντοτε, οὐχὶ μὲ περιωρισμένην ἀλλὰ μὲ ἀπεριόριστον ψῆφον, ὑπὲρ τῶν προηγουμένων Κυβερνήσεων.

Μὲ θλιψὴν τοῦ δὲ θλ. πράξῃ, ἐπιλέγει, καὶ τώρα τὸ ἴδιον χάριν τῆς πατρίδος αὐτοῦ καὶ μόνον.

Ὁ **κ. Δ. Βοκοτόπουλος** λέγει, ὅτι τρία εἶναι τὰ θέματα ζητήματα: 1) τὸ ἀνακοινωθὲν ἤδη ἐν πρόγραμμῳ τῆς Κυβερνήσεως; 2ον) τὸ τῆς παροχῆς ψήφου ἐμπιστοσύνης καὶ 3ον) τὸ τῆς νομίμου συγχροτήσεως τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ θέσις αὐτῆς ἐναντὶ τῆς Συνελεύσεως. Ἀπὸ τοῦ τελευταίου δὲ τούτου καὶ ἔρχεται τῆς ομιλίᾳς του, παρατηρῶν συγχρόνως ὅτι ὁ διθείς ὑπὸ τοῦ κ. Μάτσει χαρακτηρισμός ὅτι τὸ Σῶμα εἶναι καὶ Βουλὴ καὶ συνταγματικὴ Συνέλευσις καὶ κατ' ἀκολουθίαν διαλυτὴ, δὲν εἶναι ὀρθός.

Ὁ **κ. Α. Μάτσει** δικνύπων, τονίζει, ὅτι ἔκαμε τὴν διάκρισιν ταύτην ἵνα διασφηνίσῃ, ὅτι τὸ ζήτημα ἐμπιστοσύνης δύναται νὰ προκληθῇ ἐπὶ θεματοῦ πολιτικῆς φύσεως οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ συνταγματικοῦ ταιούτου, καθόσον τὸ Σύνταγμα εἶναι ὑπὲρ τὰ κόμματα.

Ὁ **κ. Δ. Βοκοτόπουλος** παρέρχεται, λέγει, τὰς ὑπὸ τῶν προκληθέντων ἀναπτυχθείσας γνώμας περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο κομμάτων πρὸς καταρτισμὸν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἔρχεται νὰ ἐρωτήσῃ ἐπὶ τίνος ζητήματος τίθεται ἡ προτασίς ἐμπιστοσύνης, ἐρώσιν ἡ νὰν Κυβέρνησις οὐδὲν ἐξεβήκε πολιτικὸν πρόγραμμα, ἀλλὰ καίτοι προκληθεῖσα ἐξακολουθεῖ νὰ σιωπῇ. Οὐδὲν δικαιολογεῖ τὴν πρόκλησιν ζητήματος ἐμπιστοσύνης πρὸς αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἐρώσιν δὲν ἐξεβήκεν αὕτη πολιτικὸν πρόγραμμα καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἰσχυρισμῶν του ὅτι εἶναι ἀπαράκλητον νὰ ὑπάρχῃ θέμα, ἐπ' οὗ νὰ προκληθῇ ψηφοφορία περὶ ἐμπιστοσύνης, ἀναγινώσκει τὰς δηλώσεις τοῦ τέως προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἤδη ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ὑπ' αὐτὸν Κυβερνήσεως, δι' ὧν ἐτονίζετο ὀρθῶς, ὅτι αὕτη προσερχομένη διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Συνελεύσεως, δὲν ἐμφανίζει τὰς μαρφὰς τῶν ὑπουργῶν ἀλλὰ τὰς σκέψεις τῶν ἐγκαρφάλων των, ἦτοι τὸ πολιτικὸν αὐτῆς πρόγραμμα.

Τὸ πρᾶγμα, φρονεῖ, ὅτι ἐξαιρετικὴν κοινοβουλευτικὴν σημασίαν, καθόσον ἡ ἐμφάνισις Κυβερνήσεως μὴ ἀνακοινώσας οὐδὲν πολιτικὸν πρόγραμμα καὶ ζητούσης ἐν λευκῷ ψῆφον ἐμπιστοσύνης, ἀποτελεῖ παράδοξον τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐθίμων, ἀδικόρως τῶν πολιτικῶν

προσώπων, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι πάντα ἄξια ἐκτιμήσεως.

Ἐξαιρουμένων ὁ κ. Βολοτόπουλος λέγει ὅτι συμφωνεῖ πληρέστερα πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Δ. Ράλλη ἀναπτυθέντα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν δημιουργούμενον αὐτοτελεῖ θεσμὸν τοῦ προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἄνευ χαρτοφυλακίου. Ἀναπτύσσων δὲ πῶς ἐνεργήσῃ ὁ δῆθεν θεσμὸς τοῦ ὑπουργοῦ ἄνευ χαρτοφυλακίου ἐπὶ τῆς ἐπανατακτικῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου καὶ ὃν διετήρησε τὸ μετεπαναστατικὸν καθεστῶς, παρατηρεῖ ὅτι οὗτος ἐρημόστη μόνον, προκειμένου περὶ τῶν Γενικῶν Διοικητῶν καὶ οὐχὶ περὶ προϊσταμένων ὑπουργείων, ἀσκούντων κυβερνητικὴν ἐξουσίαν. Νομίζει κατ' ἀκολουθίαν ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἐπεκτείνωμεν τὸν θεσμὸν τοῦτον καὶ ἐπὶ τοῦ προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τοσοῦτω μάλλον καλῶς ἀπὸ τοῦ 1833 διὰ Β. Δ. καθωρίσθη ἡ δημιουργία τῶν ὑπουργείων τῶν ἀσκούντων κυβερνητικὴν ἐξουσίαν καὶ τὰ διάφορα Συντάγματα ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων καθώρισαν τὰ τῶν ὑπουργῶν, τὴ Β. Δ. δὲ τοῦ 1853, ἀναγνωρίσαν τὸν θεσμὸν τοῦ προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διετήρησαν οὐχ ἥττον τοῦτον ἀναποσπαστῶς συνδεδεμένον μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ διευθύνοντος ἐν ἐκ τῶν κατὰ νόμον ἰδρυμένων ὑπουργείων. Τὸ αὐτὸ ὀρίζεται καὶ διὰ τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος. Διὰ τοῦτο συμφωνῶν μετὰ τοῦ κ. Ι. Ράλλη, φρονεῖ ὅτι παρανόμως καὶ ἀντισυνταγματικῶς διωρίσθη ἡ παρούσα Κυβέρνησις καὶ παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως μὴ νομίσῃ ὅτι ὀδηγεῖται εἰς τὰς σκέψεις ταύτας ἐκ πνεύματος ἀντιπολιτευτικοῦ ἀλλ' ἐκφέρῃ τὰς γνώμης του, χάριν τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν κοινοβουλευτικῶν ἡμῶν θεσμῶν.

Ὁ κ. Α. Ἰωαννίδης ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἐπ' ἐσχάτων γινόμενα καὶ τὰς ἀλλεπαλλήλους ὑπουργικὰς κρίσεις, ἰδίᾳ δὲ τὰ διατρέξαντα ἀπὸ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς ὑπὸ τὴν ἀρχηγὴν τοῦ Μεταρρυθμιστικοῦ κόμματος Κυβερνήσεως, τονίζει ὅτι ἐδημιουργήθη τὸ ἀκυβέρνητον ἀτονισμὸς διὰ τῆς ἐνεργείας τῆς Συνελεύσεως τῆς βασιλικῆς προνοίας. Ἐπ' ἐνδεικτικῶς ἀναφέρει τὰ πρὸ ἑαυτοῦ λεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ περὶ τῶν κινδύνων, οὓς δημιουργεῖ ἡ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον διατήρησις παρὰ τῇ λαϊκῇ ἀντιπροσωπείᾳ τῆς ιδιότητος, τῆς συντακτι-

κῆς Συνελεύσεως καὶ ἐπαναλαμβάνει καὶ πάλιν τὴν ἀνάγκην, ὅπως περαιώσῃ αὕτη, ὅσον τάχιστα τὸ συντακτικὸν αὐτῆς ἔργον, παραπέμπουσα τοῦτο ἐν ἀνάγκῃ καὶ εἰς τὴν προσεχῇ Βουλὴν.

Ἄλλως τε, φρονεῖ, ὅτι τὰ δικαιώματα τῆς Συνελεύσεως, τῆς προσελθούσης ἐκ τῶν ἐκλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου περιορίζονται ἐκ τοῦ δημοψηφίσματος τῆς 22 Νοεμβρίου, δι' οὗ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ περιορίσωμεν τὰς ἤδη ὑπαρχούσας προνοίας τοῦ Στάτους.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι, διακρίποντες, παρατηροῦσιν ὅτι τὸ θέμα ἐρ' οὐ ὀμιλεῖ ὁ ἀγορεύων, δὲν εἶναι τῆς παρούσης συζητήσεως.

Ι. Δ. Ράλλης. Ὅσον ἀφορρεῖτε περιστοτέρας εὐθύνας τοῦ Στάτους, ἐπὶ τοσοῦτον φέρεσθε εὐλαχῶς πρὸς Αὐτὸ καὶ φαίνεσθε σεβόμενος Τοῦτο.

Ὁ κ. Α. Ἰωαννίδης ἐξακολουθῶν, ὑποστηρίζει ὅτι τὸ θέμα προκύπτει ἀφ' ἑαυτοῦ, δημιουργηθὲν ἐκ τῆς πολιτικῆς κρίσεως καὶ τοῦ ἀνακύψαντος σοβαροῦ κινδύνου τοῦ ἀκυβερνήτου, καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν ἀνάγκην τῆς ταχίστης περαιώσεως τοῦ συντακτικοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ δικαίου αὐτῆς. Αἱ Συνελεύσεις, λέγει, δὲν ἀρνοῦνται τὰ δικαιώματα αὐτῶν ἐκ κανόνων καὶ διατάξεων, ἀλλ' ἐκ τῶν δικήσεων τῆς κοινῆς γνώμης, ἐκ τῶν ὑπαγορεύσεων τῆς λαϊκῆς θελήσεως.

Ἐν τέλει προθέτει ὅτι θὰ ἐπεθύμει νὰ ἤκουε παρὰ τῆς νέας Κυβερνήσεως δηλώσεις σαφεῖς ἐπὶ τῶν κυριωτέρων ζητημάτων καὶ δὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ πολεμικοῦ ἡμῶν ζητήματος. Ἀναφερόμενος δ' εἰς τὴν ψυχολογίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἣτις ἔχει σφάται εἰς ὅξυ σημεῖον, νομίζει ὅτι ἐπιβάλλεται εἰς τὴν ἑθνικὴν Συνέλευσιν νὰ ἐξετάσῃ εὐρέως τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν ζήτημα, ὅπερ συζητεῖται εὐρύτατα ἐν τῇ ξένῳ τύπῳ, καὶ μόνον ἀγνοεῖται καὶ ἀποκρύπτεται ἀπὸ τὴν ἀμέτῳ ἐνδιαφερόμενον ἑλληνικὸν λαόν, ὅστις δικαιούται νὰ μάθῃ ἐν ἡθ' ἐξακολουθήσῃ ὁ πόλεμος, πῶς καὶ νὰ τίνα μέτρα θὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ εἰς ὁποῖας ἐθνικὰς θυσίας εἶναι ἀνάγκη, ὑποχωρῶν, νὰ υποβιηθῇ πρὸς τερματισμὸν τῆς καταστάσεως. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅπως ὀρίσθῃ παρὰ τῆς Συνελεύσεως ὁρισμένη ἡμέρα πρὸς συζήτησιν τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ ὅλον ἐθνικὸν ἡμῶν ζήτημα.

Περ. Ιακ. Ἀργυροπούλος. Κύριε Πρόεδρε. Εἶναι εἰς ἄκρον

εὐχάριστον, ὅτι ἡ συγκρότησις τῆς νέας συμμαχικῆς Κυβερνήσεως ἐξάγει τὴν Χώραν τοῦ ἀκυβερνήτου, εἰς ὃ εἶχε περιέλθει. Εὐχόμεθα καὶ τρέφομεν τὴν πεποιθήσιν ὅτι τὰ μέλη τῆς νέας Κυβερνήσεως, ἐν ἀδιασπαστῇ ἀλληλεγγύῃ θὰ συντονίσωσι τὰς προσπάθειάς των διὰ τὴν κατὰ τὴ δύναμιν ταχθεῖαν καὶ αἰσίαν λύσιν τοῦ φλέγοντος ἐθνικοῦ ἡμῶν ζητήματος, καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπιδιώξῃ ἤδη ἀνευδρότως τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διεθνούς θέσεως τῆς Ἑλλάδος. Περὶ τὰ δύο ταῦτα κεντρικὰ θέματα περιστρέφεται ἡ ἐπιτυχία ἢ ἡ ἀποτυχία πάσης Κυβερνήσεως. Ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ τῆς ἐπιλύσεως τῶν δύο τούτων θεμάτων δηλῶ, ὅτι οὐ μόνον θὰ ὑπερψηφίσω τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ καὶ ἐκθύμως θὰ προσφέρω τὰς ἀσθενεῖς μου δυνάμεις εἰς ὑποβοήθησιν καὶ εὐόδωσιν τοῦ ἔργου αὐτῆς.

Ο κ. **Χ. Βοξίτης** ἀντικρούει τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Βακατοπούλου λεγθέντα περὶ τοῦ θερμοῦ τοῦ ἄνευ ὑπουργικοῦ χαρτυφυλακίου πρωθυπουργοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ προγράμματα τῶν δύο κομμάτων, ἐξ ὧν ἀποτελέσθη ἡ Κυβέρνησις, παρατηρεῖ ὅτι δὲν ὑπάρχει προγραμματικὴ διαφωνία. Ἡ Συνέλευσις καλεῖται ἐπομένως ν' ἀποφανθῇ ἂν ἡ συγκρότησις τῆς Κυβερνήσεως ἐκ τῶν δύο κομμάτων ἐγένετο καλῶς. Ο λαὸς ἐπιθυμεῖ νὰ ἴδῃ ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐξέλεξε ἡνωμένους, συναρξαζομένους. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα ἐμπιστοσύνης, παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο ἐτίθη καὶ κατόπι τῶν ὅσων παραδιαφόρων πληρεξουσίων ἐλέχθησαν καὶ κατόπι τῆς δηλώσεως τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων.

Ο κ. **Ι. Παπαλουκάς** λέγει ὅτι τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ἐρεῖδεται ἐπὶ τῆς κυριαρχίας τοῦ λαοῦ. Ἰνα μὴ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία ὅτι καὶ ἐπὶ στιγμὴν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐκπροσωπεῖ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων του ἐκδηλουμένην, καθιερώθη ἡ κοινοβουλευτικὴ εὐθυξία ὡς ἔθιμον, καὶ ἅμα μικρὰ ἀμφισβήτησις ὑπάρξῃ, ὁφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ θέτῃ ζήτημα ἐμπιστοσύνης. Δὲν ἔχουσι λοιπὸν δίκαιον οἱ ἀξιώσιμοι κ. Καλογερόπουλος καὶ Βακατόπουλος γνωματεύοντες τὰ ἐναντία. Ἡ Κυβέρνησις ἐσχηματίσθη κατὰ τὰς εὐχὰς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἡδύνατο νὰ ἔχῃ γίνεαι ἀπὸ τῆς 4 Νοεμβρίου καὶ τῆς 25 Φεβρουαρίου καὶ τῆς 10 Μαρτίου, ὥστε νὰ μὴ παρουσιάσῃ ἡ Συνέλευσις τὸ θέαμα τῆς ἀδυναμίας, ὅπως δώσῃ βιώσιμον Κυβέρνησιν. Ἄν δὲ δὲν ἐγένετο τοῦτο, δὲν πταίουσιν οἱ πληρεξούσιοι ἀλλ' ἡ ἑλλειψὶς ὁργανώ-

σεως τῶν κομμάτων, οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ πρότερον ἡ σύμπτωσις τῶν ἀντιλήψεων ἢ ἀπὸ προχθὲς ἐπιτευχθεῖα. Ὡς κατηρτίσθη καὶ πρоруσιάζεται ἡ παρούσα Κυβέρνησις εἶναι προωρισμένη νὰ ἐπιλύσῃ τὰ μεγάλα προβλήματα τὰ ὀρθούμενα πρὸ ἡμῶν. Πρῶτον ἀναμένει ὁ ἑλληνικὸς λαὸς νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ταχύτερον τὸ πρόβλημα τῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως, διὰ λύσεως ἱκανοποιούσης τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν καὶ ἐπιδιωκούσης τὴν ταχίστην ἐπάνοδον τῶν τετιμημένων ἐφ' ἑδρῶν εἰς τὰς ἐστίας των. Δεύτερον ἀναμένει ὁ ἑλληκὸς λαὸς τὴν ταχίστην ἐξυγίαισιν τῶν οικονομικῶν τοῦ Κράτους, δι' ἐπιδιώξεως καὶ ἐπιτυχίας ὧν τῶν δυνατῶν οικονομικῶν καὶ ἂν ὑπάρξῃ ἀνάγκη καὶ φορολογικῆς τινος διαρρυθμίσεως, ἡ διαρρυθμίσαις αὕτη νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ πληῖξῃ τὰς ἀρκετάς θυσίας εἰς αἶμα καὶ χρῆμα ὑποστάσας λαϊκὰς τάξεις. Τρίτον ἀναμένει ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὴν ἀνακαίνισιν καὶ διοργάνωσιν τῆς ἐπιτελικῆς διοικήσεως, οὕτως ὥστε πᾶν κρατικὸν ὄργανον νὰ ἀφοσιωθῇ μόνον εἰς τὸ καθήκον του καὶ πᾶσα ἰδέα ἐπιηρεασμοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πολιτικῆς, ὃ δὲ πληρεξούσιος ἢ βουλευτὴς ἀραιρεθῇ τοῦ ἀνισοῦ καὶ ἐκνευριστικοῦ καὶ ἐκτὸς τοῦ κύκλου τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἔργου τοῦ διεκπεραιωτοῦ τῶν ὑποθέσεων τῶν πολιτῶν καὶ ἀρεθῇ ἐλεύθερος ὅπως ἀφοσιωθῇ εἰς τὸ κύριον ἔργον αὐτοῦ, τὴ τῆς συντάξεως τοῦ πολιτεύματος, τοῦ νομοθετικοῦ καὶ τοῦ ἐλέγχειν τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως. Ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν δ' ὅτι καὶ τὰ τρία ταῦτα προβλήματα θὰ λύσῃ ταχέως καὶ κατ' εὐχὴν ἡ Κυβέρνησις, δηλοῖ ὅτι θέλει δώσῃ ἀνεπιφύλακτον ψῆμον ἐμπιστοσύνης εἰς αὐτήν.

Ο κ. **Α. Σκιαδερδέσης** δηλοῖ ὅτι, σιγήτας μέχρι σήμερον ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος, αἰσθάνεται ὅτι ἔχει καθήκον νὰ ἐξηγήσῃ τὰς ἀντιλήψεις του. Φρονεῖ ὅτι διὰ τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας τῆς 1 Νοεμβρίου καθωρίσθησαν σαφῶς οἱ σκοποὶ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, τῶν σκοπῶν δὲ τούτων οὐδόλως ἀπεμακρύνθησαν αἱ διάφοροι ἑκτοτε Κυβερνήσεις. Διεφώνησαν μόνον ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς τούτων, καὶ ἐν τῇ διαφωνίᾳ ταύτῃ κατετρίβοντο εἰς τὰς λεπτομερείας μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ καταπίπτῃ ὁ σημεῖρις ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐν τῇ λαϊκῇ συνειδήσει, εἰς ὃ καὶ συνήρουν οἱ ἐλλοχεύοντες ἐχθροὶ τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς, ἀνάγοντες τὰς διαφωνίας εἰς τὰ οὐσιώδη σημεῖα τοῦ προγράμματος τῆς 1 Νοεμβρίου. Εὐτυχῶς, θεῖα συνάρσει, οἱ ἡγέ-

ται τῶν δύο μεγάλων κομμάτων, ἀντιληθέντες τὸν κίνδυνον τῆς καταδρασθιώσεως τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, συνησπίσθησαν κατὰ τὴν ὑστάτην ταύτην στιγμήν καὶ ἀπετέλεσαν Κυβέρνησιν δυναμένην καὶ τυχέως καὶ ἀσφαλῶς νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ βαρὺ ἔργον, ὅπερ μᾶς ἀνετέθη. Ἐὰν διὰ τοῦ τοιοῦτου συνασπισμοῦ, ὡς εἶπεν ὁ ἐντιμὸς πληρεξούσιος Ἀττικῆς, ἐπῆλθε τὸ ἄτοπον νὰ ἀπομείνῃ ὡς ἀντιπολίτευσις τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, δὲν φρονεῖτε κύριοι συνάδελφοι, ὅτι διὰ τῆς καταψηφίσεως τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἐπῆρχετο ἄλλο φοβερώτερον κακόν, νὰ τεθῇ, δηλονότι, ὁ ἀνεύθυνος Ἀρχὸν εἰς τὸ σκληρότατον δίλημμα, ἢ νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ δικαϊώματος τῆς διαλύσεως τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ὅπερ δὲν ἔχει, ἢ νὰ καλέτῃ ἐπὶ τὴν δικαιοσύνην τῆς χώρας τὸ κόμμα ἐκεῖνο ὅπερ ὡς ὑπόλειμμα τοῦ καταλυθέντος καθεστώτος δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ τοιοῦτον δικαίωμα, κατὰ τὰς πρόσφατους ἀκόμη δηλώσεις τοῦ σεβαστοῦ ἡγέτου τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος; Ἐγώ, τοῦλάχιστον, διαβλέπων τὸν κίνδυνον τοῦτον καὶ πεπεισμένος ὅτι ἡ νέα Κυβέρνησις εἶναι ἀρτία ὑπὸ τὴν προεδρίαν ἀνδρὸς χαροκτῆρος ἀδαμαντίνου καὶ ἐργατικότητος καὶ μωρῶσεως σπανίας, δυναμένου δὲ νὰ ἀντλή ἐκ τῶν συνεργαζομένων κομμάτων τὰς σφοδτέρας γνώμας καὶ ὑπεράνω προσωπικῶν καὶ κομματικῶν βλαψῶν νὰ ἀτενίσῃ εὐθέως πρὸς τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους, θὰ ψηφίσω ἀνεπιφυλάκτως ὑπὲρ αὐτῆς. (παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Ο κ. **Δ. Πετρακόπουλος** νομίζει, ὅτι ἡ παρούσα Συνέλευσις ἐκλήθη, ὅχι μόνον διὰ νὰ κατοχυρώσῃ τὰς λαϊκὰς ἐλευθερίας, ἀλλὰ διὰ νὰ διδάξῃ καὶ ἐμπεδώσῃ εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν καὶ τὴν πολιτικὴν εὐπρέπειαν. Διὰ τῆς συνθέσεως ὅμως τοῦ νέου ὑπουργείου κατὰ τρόπον πρωτοφανῆ, ἀνετράπη καὶ ἡ στοιχειώδης ἀκόμη πολιτικὴ ἠθική. Αναφερόμενος εἰς τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ νέου ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, εὐρίσκει ὅτι ὁ κ. Στράτος ἔλαβε ἀθαρτίαν τῶν ἰδίων γνωμῶν καὶ πεποιθήσεων. Ἀναγινώσκει πρὸς ἀπόδειξιν περικοπὰς ἀρθρῶν τοῦ ὀργάνου του τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων», καὶ καταλήγων δηλοῖ ὅτι οἱ προεδρευτικοὶ δὲν θ' ἀποστῶσι τῆς ψήφου ἐνότητος, ἐφόσον τὴν πλειονοψηφίαν ἐν τῇ Κυβερνήσει κατέχει ἡ πλειονοψηφία τῆς Συνελεύσεως, καὶ δὴ ὁ κ. Γούναρης. Ἐκαμει, προσθέτει,

τὰς παρατηρήσεις ταύτας, ἵνα δοθῇ μάθημα πολιτικῆς εὐπρεπείας διὰ τὸ μέλλον.

Ο κ. **N. Δεβίδης**, ἀναφερόμενος εἰς ὅσα εἶπε κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν, διδὼν τὸ σημερινὸν τέρμα τῆς λήξεως τῆς ὑπουργικῆς κρίσεως, χαίρει, λέγει, διὰ τὸ ἐπελθόν ἀποτέλεσμα. Λυπεῖται δὲ μόνον διότι δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν σχηματισθισμένην Κυβέρνησιν καὶ ὁ κ. Γ. Μπούσιος, ὁ ὅποιος ὅμως πέποιθεν ὅτι καὶ οὕτω θέλει ἐνισχύσει τὴν Κυβέρνησιν, ἐν ἣ περιπτώσει αὕτη ἤθελεν ἐκτελεσεῖ τὰς ἐπαγγελίας αὐτῆς. Ομιλῶν δὲ κατόπι ἐπὶ τοῦ ἀνακαινωθέντος Κυβερνητικοῦ προγράμματος, λέγει ὅτι ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην θὰ δώσῃ καὶ οὗτος ψῆρον ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Αναφέρον δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἀναπτύσσων τὸ ἐκτεθὲν πρόγραμμα ὑπὸ τοῦ κ. Στράτου, ὅπερ ἐξαίρει, κακίζει τὴν Κυβέρνησιν Γούναρη, διότι οὐδεμίαν αὕτη ἐξήνεγκε γνώμην ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ζητήματος ἀλλὰ καὶ διὰ τὸς σπατάλας τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως. Αἵτινες ὑπερέβησαν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὴν Κυβερνήτιν Βενιζέλου.

Δ. Γούναρης (ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Δὲν ἔλαβα μέρος εἰς τὴν οικονομικὴν συζήτησιν. Ἄν ἐλαβάρνετε, θὰ ἀντέκρουον ὑμᾶς, ὡς ἀντέκρουσα καὶ τοὺς ἄλλους ὁμιλήσαντας ὑπὸ τὸ ταυτοῦτον πνεῦμα.

Ο κ. **N. Δεβίδης** ἀπαντῶν λέγει ὅτι δὲν θὰ ἐδήχετο νικητῆς ἐκ τῆς συζητήσεως ταύτης, ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος. Ἐπανερχόμενος δὲ καὶ πάλιν εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ κ. Στράτου, τὸ ὅποιον ἐπηγγέλλετο, ἐσωτερικῶς μὲν, οικονομικῶς ἀπληρεῖς, ἐξωτερικῶς δὲ προστασίαν θετικὴν τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς, λέγει ὅτι θὰ δώσῃ ψῆρον ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὑπὸ τὴν ὅρον τῆς ἐφαρμογῆς ἐν τῇ νῆα Κυβερνήσει τοῦ προγράμματος τοῦ κ. Στράτου. Θὰ ἔχῃ κατ' ἀκολουθίαν ἡ ψῆφος τοῦ τὴν ἔννοιαν ἀρριότης ἐμπιστοσύνης ἀλλὰ καὶ ἐπιφυλάξεως ὑπὸ τὴν ὅρον ὅμως τοῦ δικαϊώματος, ὅπως πᾶσα πράξις τῆς Κυβερνήσεως ὀρίσταιται τὴν ἐλεγχον καὶ ὑπόκειται εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως. Δὲν θὰ εἶναι ψῆφος ἐν λευκῷ.

Ἐρχόμενος δὲ μετὰ τοῦτο εἰς τὸ ζήτημα τοῦ συντακτικοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως, ἀποκρούει τὰς ἀκουσθείσας γνώμας περὶ ἀκρίβου τεματισμοῦ οὗτοῦ, διότι ἡ προεπεξεργασία αὐτοῦ ἔχει σχεδὸν περτωθῇ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ δὲν ἀπαιτεῖται παρὰ ὀλίγη μόνον ἐργασία τῶν Εἰσηγητῶν, ἵνα ἡ

τοῦτο τελείως ἐτοιμον ἐντὶς ἐλαχίστου χρόνου. Ἐρ' ὧ καὶ λυπεῖται διαφωνῶν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο πρὸς τὸν κ. Στράτιν. Ἐριττῶν δ' ἐν τέλει τὴν προτοχὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου τῆς Κυβερνήσεως, διότι τοῦτο, λέγει, εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποσον δίδει εἰς χίτην τὴ γόνιτρον καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, διότι ἄλλως, προσθέτει, «σφαρωθήσμεθα μὲν ἡμεῖς, ἀλλὰ σφαρωθήσεσθε καὶ σεῖς», περὶ τοῦ τὴν ἀγρίρευσιν χίτου, ὑποστηρίζων ὅτι ἐὰν οἱ ἡγέται τῶν κομμάτων περὶτρέψωσι τοὺς φίλους αὐτῶν Εἰσηγητὰς νὰ δικαίωσιν τὴν ἐπιδειχθεῖσαν τελευταίως νωχέλειαν, τὸ συνταγματικὸν ἔργον δύναται νὰ περὶτωθῇ ἐντὸς ἐνὸς ἢ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος τοῦ πολὺ μηνός.

Μηδενὶς ἐτέρου λαβόντος μετὰ ταῦτα τὴν λόγον, ἡ συζήτησις κηρύσσεται περὶτωμένη, ἀνακρινού δ' ὁ κ. **Πρόεδρος** ὅτι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὑπεβλήθη πρὸς ψήφισιν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἡ ἐξῆς πρότασις.

Ἡ Συνέλευσις, ἀκούσας τῆς δηλώσεως τοῦ προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκφράζει τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ προβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν Διάταξιν.

Οἱ περὶδεχόμενοι προσθέτει, τὴν πρότασιν λέγουσι **ναί**. Οἱ δὲ περὶδεχόμενοι λέγουσιν **οχι**.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι Ρεθύμνης κ. **Μ. Βολουδάκης**, καὶ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. **Δ. Τζωρτζόπουλος** καὶ ἄρχεται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν ἡ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Περὶτωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς ὁ κ. Πρόεδρος ἐξαγγέλλει ὡς ἐξῆς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας.

Πρόεδρος. Παρόντες κατὰ τὴν ψηφοφορίαν 248.

Ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς προτάσεως 201.

Κατ' αὐτῆς 30.

Ἠρνήθησαν ψῆφον οἱ 17 κ. κ. Ὑπουργοί.

Ἐπυμένως ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ κατὰ τὸ κείμενον περὶτωθέντων προτάσεων, ἔχον οὕτως.

Χατζῆ	Ἀχμέτ	Ζαδὲ	Χ'.	Σολομών	Δαβὶδ	Μιτρούνη.	Ν.
[Χ'	Ἰμβραήμ	βέη	..	Ν	Φερίτ	Ὀμέρ	Ἐφέντης.
Χασὴν	Ἐμὶν	Ἰμβραήμ.	..	Ν	Ἀλεξ.	Ἀντωνιάδης.	
Μεχμέτ	Ριχτῆ	Ἰμβραήμ.	..	Ν	Στέφανος	Κωστήγλου.	

Γεώργιος	Τσαγρῆς		Ο	Ἀλέξ.	Κ.	Καραπάνος	... Ο
Παναγ.	Ζδρίλας		Ν	Λυκούργος	Τσουκαλάς	..	Ν
Περικλῆς	Γ.	Κουρτίδης	...	Γ.	Μερκούρης		παρ.
Χαρ.	Θεοδωρίδης		Ν	Ἰωάννης	Δ.	Ράλλης	... Ν
Ν.	Ἀνδρ.	Σεράτος	...	πρ.	Ι'	Ἀναστασόπουλος	... Ν
Γεώργ.	Ἀλεξανδρόπουλος	Ν	Ν	Ἀντώνιος	Μάτσας		Ν
Δημ.	Σπ.	Τζωρτζόπουλος	Ν	Λ.	Μπουρνόζος	...	Ν
Κωνστ.	Τρικούπης		Ν	Πέτρ.	Ι.	Ἀργυρόπουλος	... Ν
Δημήτριος	Γ.	Τσιτσάκης	..	Ν	Νικόλαος	Λεβίδης	... Ν
Δημ.	Ἰωάν.	Κατσάνος	..	Ν	Ἰωάννης	Βατίστας	 Ν
Περ.	Ν.	Σιτμάνης		Ν	Χρ.	Ἡρ.	Μητροπούλος
Ξενοφών	Γ.	Μαυρομάτης	..	Ν	Γεώργιος	Μάνταλας	... Ν
Ἰω.	Κ.	Χριστοδουλάς	..	Ν	Κίμων	Δ.	Στάϊκος
Γ. Ν.	Καλαντζόπουλος	..	Ν	Ἰωάννης	Λιγινός	...	Ν
Παναγ.	Ἰωάν.	Στάϊκος	..	Ν	Ἰωάννης	Κίνιας	... Ν
Γεώργ.	Καπετίπουλος	παρ.	Ν	Κ.	Ἡλ.	Δροσόπουλος	... Ν
Τάκης	Φαρμακόπουλος	..	Ν	Δημ.	Σπηλιωτόπουλος	...	Ν
Εὐστ.	Παπακωνταντίνου	... Ν	Ν	Ἀναστ.	Δ.	Γκιόκας	... Ν
Παναγ.	Τσακιδάκης		Ν	Π.	Γκορίτσας		Ν
Σταμ.	Μερκούρης		Ν	Δ.	Κρεμνίτης		Ν
Σπυρίδων	Δεληγιάννης	..	Ν	Ἀνδρ.	Μισούλης		Ν
Ἀπόστολος	Ζουζούλας	..	Ν	Δημ.	Παναγιώτου		Ν
Κωνστ.	Πολυγενής	... παρ.	Ν	Δημήτριος	Γούναρης	... παρ.	Ν
Σπυρίδων	Στάης	 παρ.	Ν	Α.	Ρούφος	Κανακάρης	... Ν
Σωτήρ.	Σωτηριάδης	..	Ν	Ἀνδρ.	Στεφανόπουλος	... Ν	Ν
Ἰωάννης	Καλούτσος		Ν	Ι. Ν.	Σισίνης		Ν
Νικόλ.	Τριχταφυλλάκης	...	Ν	Ἀνδρ.	Παναγιωτόπουλος	...	Ν
Στέφ.	Σακελλαριάδης		Ν	Γ. Α.	Κρεσενίτης	...	Ν
Σπυρ.	Τσιχόπουλος	..	Ν	Ἀγγ.	Πετραλῆς		Ν
Νικόλαος	Βέρβογλης	..	Ν	Ι. Θ.	Γιαννίπουλος		Ν
Θεοδ.	Τουρκοθαρίλης	...	Ν	Δ. Σ.	Στεφανόπουλος		Ν
Παναγ.	Σπυράκης		Ν	Θεόδωρ.	Σ.	Ζαίμης	
Ἐπαμ.	Δηληγιάννης	...	Ν	Π.	Παναγιωτόπουλος		Ν
Χαράλ.	Βοζίκης		Ν	Ἀγγ.	Ἀγγελόπουλος		Ν
Ἀριστομένης	Χηνιάδης	..	Ν	Γ. Α.	Παπαγιαννίπουλος	..	Ν
Βασίλειος	Σεραφείμ	...	Ν	Ἀριστοτέλης	Φωτήλας	..	Ν
Νικόλαος	Τσοῦγλος	...	Ν	Ἀθαν.	Παπαλούδης		Ν
Νικόλ.	Γ.	Καλλελής	...	Κων.	Γεωργαντόπουλος	...	Ν
Σπυρ.	Μπενούκας		Ν	Κωνστ.	Φανίσιος		Ν
Εὐάγ.	Π.	Γαρουφαλῆς	...	Ρετζέπ	Λουτφῆ	Χατζῆ	Μεστών.

Γεώργ. Ζερβός Ο
Μεχμέτ Σακδής Ίσμαήλ . Ν
Αύγουστος Θεολογίτης . . Ο
Ραίπ Χατζή Κερίμ Ν
Μεχμέτ Μουσταφά Μπαμαμ-
[πάν
'Αστέριος Ζούρμπας
Μιχαήλ Γούδας παρ.
'Αναστ. 'Ανγκινώστου . . . Ν
Σερεφεντήν 'Αχμέτ 'Αλυσάν Ν
Κωνστ. Κουρτιδής
'Αλεξ. Πιπλινάκης
Βασίλειος Χατζηηλίας
Γεώργιος Μπρίκας
Χαμίτ Μεχμέτ Χαμίτ Βεη-
[ζαδὲ
'Αχμέτ Χισμέτ
Μεχμέτ Μουσταφά 'Ενεζλή Ν
Μιχαήλ Στεφανίδης Ν
Θεμ. Κωνσταντίνος
Νικόλ. Καλογερόπουλος . . .
'Ιωάννης Ν. Βογιατζής . . Ν
'Αναστ. Παλιολόγος
Στῆμος Μπαλάνος Ν
Παναγ. Λεβέντης Ν
Γ. Χατζηκωνσταντίνος . . . Ν
Ευάγγ. Γ. Καλαμίδης . . . Ν
Κ. 'Αργασιάνης Λομβάρδος . Ν
Φίλιππος Καρρέρ Ν
Νικόλ. Μουζάκης Ν
Γεώργιος Μαρής
Δ. Δημ. 'Ανγκινωστήκης . Ο
Γεώργιος Κοκινάκης
Πιχαήλ Μακρικής
Μιχαήλ Μανασάκης
Μιχαήλ Σακλαμπάνης . . .
'Αντώνιος Γαλιανάκης . . .
Νικόλ. Γερμανός Ν
Μάρκος Θεωδωρίδης . . . παρ.
Κίρκος Κότσανος Ν

'Αθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης Ν
Χριστοδουλος Γρόλλιος . . .
Νικόλαος Κουλιάνδρος . . .
Σπύρος Παππᾶς
Γεώργιος Χατζηγεωργίου . Ν
Γάσκος Γιαννούλης
Γρ. Σαραφιανός Ν
Κεμαλεδιν Βένος
Μιλτ. Ζαφειρόπουλος . . . Ν
Ζήσης Σαβαρίκας Ν
Στέφανος Δραγούμης . . .
'Αλῆ Ριζά Βένος Ν
'Αμπτή Βένος Σέσμπες . Ν
'Ομέρ Δουρῆ Ίζέτ Βένος . .
Θεδῖος Χατζηδημητρίου . .
'Εμμανουήλ Κάικος Ν
Σιακῆς Ίσακ 'Αβραάμ . . Ν
Δημ. Γαλιόπουλος Ν
Γ. 'Αλεξάνδρου Ν
Δαυίδ 'Αλχανάτης Ν
'Αγγελος Παπαζαχαρίου . Ν
Πέπο Ναχαρά Μαλάχ
Παναγ. Δαγκλής
Π. Φλώρος
Σπυρίδων Στῆμος
Κωνστ. Μελάς
Σοέφανος Κατσαδήμας . . .
Δ. Κίγκας
Τιμ. Νύτη Μπότσαρης . . .
Γ. Γάλλος
'Αναστ. Α. Χρηστίδης
Πέτρος Δημ. Μπέμπης . . .
Ευάγγ. Χατζής
Γεώργιος Βηλαρῆς Ο
Κ. Φιλανδρος Ο
Κ. Σπυρίδης
Γεώργιος 'Εξηνατάκης . . .
'Αναστ. Μακάμπασης
Θεμιστ. Χρυσοβέργης . . . Ο
'Αριστοτ. Τζαννέτος Ο

Ν. Γ. Θεοτόκης παρ.
Τζών (Ίω.) Γ. Θετόκης . . Ν
Ξενοφ. Στρατηγός παρ.
Σπυρ. Π. Βιλαωρίτης . . . Ν
Δημήτρος Κόλλας Ν
'Αναστ. Σιαδαρέσης Ν
Κωνστ. Ζερβός Ζυμάρης . . Ν
Σ. Παπαπέτης Ν
Μαρτῖνος Γερούλανος Ν
'Αριστ. Παζής Ν
Διονύσιος Βινιεράτος
'Αντ. Μομφεράτος Ν
Κ. Τυπάλδος 'Αλφονσάτος .
Μιλτ. Καβαλλιεράτος . . . Ν
Κωνστ. Ι. Τσιτεσελίκης . . Ν
Γεώργιος 'Αθ. Μπούσιος . .
Χρ. Π. Γουλόπουλος
Γεώργ. Κ. Βαρθούτης
Μπεντρή Γιαγιά Βένος . . . Ν
'Αλέξανδρος 'Ιωαννίδης . . Ν
'Αμπᾶς Σείτ Ν
'Ιωάννης Γ. 'Αντωνιάδης . .
Ναδῆρ Ραμαντίν Ν
Βασίλ. Ι. Βύζας Ν
'Αριστείδης 'Αθ. Ζάχος . . Ν
'Επαμ. 'Εμπεριτίος Ν
'Αντώνιος Βιτάλης Ν
Βικτ. Μαρκεζίνης Ν
Νικόλαος Καμπάνης Ν
'Εμμ. Λαδίπουλος παρ.
Περικλῆς Ρεδιάδης Ν
Π. Πρωτοπαπαδάκης . . . παρ.
Νικόλαος 'Απέργης Ν
Μιχ. Καμπάνης Ν
Δημ. Βουσιόπουλος
Θεδῖ. Σκούρος
Χριστόφορος 'Ασιμῆς . . . Ν
'Αντών. Μεσσηνέζης Ν
Πέτρος Κυρ. Μαυρομιχάλης . Ν
Παναγ. Κοσσονάκης Ν

Κων. Παπαμιχαλόπουλος . .
Νικόλ. Γιοργιάτης Ν
Γεώργ. Μαυρομιχάλης . . .
Βρασίδας Λεύπουλος . . . Ν
'Ιωάννης Καρελλάς Ν
Στυλ. Χρηστάς Ν
Δημ. Πετραλάκης
'Αντ. Καρτάλης Ν
'Αγαμέμνων Σλήμαν . . .
Μιχαήλ Σιάπας Ν
Γεώργιος Μπαλτατζής . . . παρ.
Κ. Οικονομίδης Ν
Θεόδωρος Λυμπρίτης . . .
Νικόλ. Φίλιος Ν
Ρήγας Πάντος Ν
Μ. Μαργαρίτης Ν
Δ. Καζάκης Ν
'Αλ. Κυρώζης Ν
Δημ. Γίδας Ν
'Ιωσήφ Κούνδουρος
Μιχαήλ Κοθρῆς
Μιχ. Καταπότης
Νικόλ. Παπαδάκης
Χρ. Βατιλακάκης
'Αντ. Παπαγεωργίου
'Ορέστης Κυπριανός
Δημ. Σήλτας
Γρ. Π. Βαμβούρης
Δ. Α. Σάββας Ο
Λέλιος Μαλιάκης Ο
Μ. Σ. Βάλλης
'Αντ. Μαργαζός Ο
Γ. Καλδῆς Ο
'Αλέξ. Μητρέλιας
Νικόλ. Παρίτης
Κ. Λουκουρέζος παρ.
Περ. Μπούτος Ν
Σπ. Κουμουνδούρος Ν
Π. Σάκης Ν
'Αγ. Μισυρής Ν

Συνεδρία 4'.

— 2428 —

Γ. Δικκιαῖκος. Ν Ἀρίφ. Χαφούζ.
 Γ. Σπηλιόπουλος. Ν Σελή Μεχμέτ Ὀγλού. . . . Ν
 Κ. Κουμουνοῦρος. Ν Γεώρ. Μιτσόπουλος. . . . Ν
 Ν. Κιζαντζάκος. Ν Γεώρ. Χελύμπουλου. . . . Ν
 Θ. Μοσχούλας. Ν Ἐπαμ. Κ. Κώνστας. . . . Ν
 Γ. Σχοινᾶς. Ν Ηρακλῆς Π. Θαλασσινός Ν.
 Π. Ἀντωνρόπουλος. . . . Ν Εμμ. Σ. Χατζηδάκης. . . . Ν
 Βασ. Τσάφος. Ν Νικόλ. Κ. Βλιάμος. . . . Ν
 Ἀθ. Αἰλιανός. Ν Σουκαὶ Ἐφένδης. Ν
 Σωτ. Κοτζαμάνης. Ν Νεζήμ. Ἐφένδης.
 Γ. Ρουσιδης. Ν Χουσεῖν Μουσταφᾶ.
 Εὐστ. Στουγιαννάκης. . . . Ν Ἰχσὴν Βέης Φεζήλζαδὲ. . . Ν
 Χατζῆ Γιουσούφ Ἀλῆ Ριζᾶ. Ν Γεώργιος Κόκκινος.
 Σαλῆ Σεφῆκ Χατζῆ. . . . Ν Ἀντ. Βεζιροῦλου.
 Χατὴν Βέης Μεχμέτ Ἀλῆ. . . Κωνστ. Χατζηγιαννάκης Ο
 Ι. Καυταζόγλου. Ν Φλώρος Φλωρίδης. . . . Ο
 Δημήτριος Δαγκλῆς. Ν Νικ. Κωνσταντόπουλος. . . Ο
 Βασίλ. Μπάλκος. Ν Ἰωάννης Οἰκονομίδης. . . Ν
 Παναγῆς Κοκκινάτος. . . Ο Ἀντ. Χρηστομάνος. . . . Ν
 Ρετζέπ Κηριμλῆς - Σεκερζῆ Χρῆστος Καρκατζᾶς. . . . Ν
 Ἐφένδης. Ν Πέτρος Ἰακώβου. Ν
 Μεχμέτ Βέης Ζαδὲ Ταήπ. Ν Ἀθανάσιος Ἀργυρῆς. . . παρ.
 Κεδῆρη Ὀχὴν Παπαζιάν. . . Ν Γεώργιος Ζιάτσος. Ν
 Χουσεῖν Ζαδὲ Ἰμβρικήμ. . . Ν Κωνσταντ. Μαρούλης. . . . Ν
 Δερβίς Χουσεῖν Ζαδὲ Ἀλῆ. Ν Αχιλεὺς Μιλαμίδης. . . . Ν
 Θεολ. Γ. Ἐξηνατάρης. . . Ο Παναγ. Ἀλεξίδης. Ν
 Σαράντης Ι. Σαραντίδης. . . Νικόλ. Λεωνίδας. Ν
 Πολύκλυτος Δ. Βεζερτζῆς. Ο Ἰωάν. Λεωνίδας. . . . παρ.
 Ἰωάννης Παπαδάτος. Κωνστ. Τερτίπης. Ν
 Μιλτιάδης Α. Σταμούλης. . . Δημήτριος Μπούσδρας. . . Ν
 Φίλιππος Μενουελίδης. . . Σπυρίδων Ἀλεξιάδης. . . Ν
 Μουσταφᾶς Ζαδὲ Νεῆδ Βέη Ν Δημ. Κουκουλέτσος. . . . Ν
 Ἐμμανουήλ Ι. Τσουδερός. Ο Γεώργιος Δατκαλιόπουλος. Ν
 Βασίλειος Ι. Σκουλᾶς. . . Ο Χρῆστος Καρᾶς. Ν
 Μινοῦσος Γ. Βολουδάκης. Ο Ἡλίας Μπασδέκης. . . . Ν
 Μιχ. Δ. Πηπμιχελάκης. Ο Γεώργιος Κανούτας. . . . Ν
 Γεώρ Στ. Φραγκουδάκης. Ο Κωνστ. Στεργιόπουλος. . Ν
 Ἀβδουραχμήμ Ὀγλού Χατάν Γεώργιος Ραδινός. . . . Ν
 Βέης. Ν Χ. Χατζηπέτρος. Ν
 Χατζῆ Χαφούζ Ἀλῆ Γκαλήπ Ν Ἀλέξ. Παπαποστόλου. . . Ν

Ἀθαν. Μισούλης. Παντ. Παπαθανασίου. . . .
 Δημ. Θεοδωράκης. Ἀσμῆ Βέης. Ν
 Ἰωάννης Μάνος. Ν Εὐαγγέλος Φιλιππίδης. . .
 Ἀθαν. Εὐταξίας. Ν Μιχαὴλ Τυπάδης.
 Σταῦρος Ι. Γάτος. Ν Σοφ. Βενιζέλος.
 Νικόλαος Κρίτσας. Ν Νικ. Σεργεντάνης. . . . Ο
 Ἰωάννης Χ. Κούσουλας. . . Ν Γεώργ. Μαρκαντωνάκης. . .
 Γεώργιος Δ. Χλωρός. . . . Ν Γεώργ. Παναγιωτάκης. . . Ο
 Ἀλ. Α. Παπαθανασίου. . . Ν Εὐστρ. Γεωργιλάδης. . . Ο
 Ἰωάν. Ἀν. Παπαλουκάς. Ν Ἐμμανουήλ Θεοδορίδης. . Ο
 Δημήτριος Χατζῆτσος. . παρ. Γεώργ. Μυλωνογιάννης. . .
 Χαρίλαος Π. Ζαζίμπας. . . Ν Γεώργ. Χ' Φραγκούλης Ἀν-
 Ἐρμόλαος Β. Βελλόπουλος Ν δρεάδης.
 Ἡλίας Γ. Ἀνδρεῖτσος. . . Μάρκος Βολίκας.
 Φίλιππος Δραχούμης. . . . Ν Χριστόφ. Ροδοκανάκης. . Ο
 Σῆρος Λιούμπης. Ν Ἡλ. Ἀσπιώτης. Ο
 Ἰωάννης Χρηστάκης. . . . Ν Α. Ἀνδρεάδης. Ν
 Μενέλαος Μπατρῆνος. . . Ν Γεώργιος Πώπ.
 Ἰωάννης Χατζῆς. Ν Ἀνδρέας Ἀράπης. . . . Ν

Πρόεδρος. Προτείνω εἰς τοὺς κ. Πληξουσίους ὅπως ἀπὸ αὐρίων αἱ συνεδριάσεις ἀρχίζωσιν εἰς τὰς 6 μ. μ. Δέχεται τοῦτο ἡ Συνελευσις;

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα.

Πρόεδρος. Λύεται ἡ συνεδρίασις.

Μεθὸ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 9 καὶ 15' ἵνα ἐπαναληφθῇ αὐρίον ὥρα 6 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς

Ε. Κ. Κώνστας

Ν. Μουζάκης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 4Α'

Τῆς 10 Μαΐου 1922.

Ὦρα 6 καὶ 35' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα καὶ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν λαόν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως μετὰ διορθώσεις τινὰς τοῦ κ. Ν. Καλογεροπούλου.

Ἀνακοινούνται κατὰ τὰ ἐξῆς:

— Ἡ Μ. Σουλτάνη, σύζυγος τοῦ πλήρεξουσίου Μ. Σουλτάνη, δι' ἐπιστολῆς αὐτῆς παρακαλεῖ ὥπως διερμηνευθῇ ἡ ἔκφρασις τῆς βαθυτάτης αὐτῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Συνέλευσιν διὰ τὴν παρ' αὐτῆς ἐκδηλωθεῖσαν τιμὴν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ συζύγου τῆς.

— Ὁ σύνδεσμος τῶν ιδιοκτητῶν οἰκιῶν Βίλου παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὥπως ἀποδεχθῇ τὰ αἰτήματα τῶν κτηματιῶν Ἀθηνῶν Πειραιῶς.

— Οἱ λειτουργοὶ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ νομοῦ Εὐρυτανίας, παρακαλοῦσιν ὥπως ἐξομοιωθῶσι ὡς πρὸς τοὺς μισθοὺς, πρὸς τοὺς δικαστικούς.

— Ἡ Φανὴ γυνὴ Γ. Κοραντζῆ ζητεῖ ὥπως ἀπολυθῶσι τοῦ στρατοῦ τὰ ὄψανά μονογενῆ τέκνα ἢ νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὴν ζώνην τοῦ ἐσωτερικοῦ.

— Ὁ σύνδεσμος δημοσίων ὑπαλλήλων τοῦ νομοῦ Σερῶν παρακαλεῖ ὥπως, ὅμα ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον τῶν ὑπαλλήλων, ἀποσταλῶσιν ἀντίτυπα εἰς ὅλους τοὺς συνδέσμους τῶν, ἵνα ὑποβάλλωσι τὰς ἐκθέσεις τῶν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

— Οἱ γκαζοπληκτοὶ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Κωνσταντίνων ζητοῦσιν οικονομικὴν ἐνίσχυσιν.

— Οἱ λειτουργοὶ τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως Ἀδριανουπόλεως ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα, ζητοῦντες: 1) προσθήκην ὑποδιευθυντοῦ ἐν τοῖς Γυμνασίοις· 2) καθορισμὸν μισθοῦ 3) αὐξήσιν 10 ο)ο μεθ' ἑκάστην τριετίαν καὶ ἐτίδωκα 10 ο)ο διὰ τὰ τέκνα.

— Τὸ προσωπικὸν τῆς ὑπηρεσίας τῶν φυλακῶν Τριπόλεως ζητεῖ αὐξήσιν μισθοῦ.

— Ὁ μουφτῆς Ἀδριανουπόλεως παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὥπως ἐλθῇ Β. Διάταγμα περὶ διορισμοῦ Ἀρχιμουφτῆ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν δικαίων τῶν Μουσουλμάνων.

— Ὁ σύνδεσμος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων Καλλιπόλεως, παρακαλεῖ ὥπως τῷ ἀποσταλῇ τὸ ὑποβληθέντι νομοσχέδιον πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως, πρὸς μελέτην καὶ ἐπεξεργασίαν αὐτοῦ.

— Τὸ ἐργατικὸν Κέντρον Ἀθηνῶν ζητεῖ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἐργατῶν ἐκ τοῦ συνθετικοῦ φόρου, τὴν ἐπιβολὴν φορολογίας ἀναδρομικῶς, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1918 εἰς τὰ τραπεζιτικὰ κηρύσσημα καὶ Ἀγωνόμους Ἐταιρείας καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῶν Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐταιρειῶν εἰς τὴν καταβολὴν φόρων.

— Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι Καλαμῶν παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν, ὥπως ἀπαλλαγῶσι τοῦ συνθετικοῦ φόρου.

— Ἐπιτροπὴ δημοσίων ὑπαλλήλων, ὑπηρετούντων ἐν Πάτραις, παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὥπως ψηφίσῃ νόμον διὰ τοῦ ὁποῖου νὰ παρέχεται ἡ αὐτὴ πρόσθετος αὐξήσις τοῦ μισθοῦ κατὰ 10 ο)ο καὶ εἰς αὐτούς.

— Στρατιωτικοὶ κατάδικοι, κρατούμενοι ἐν ταῖς φυλακαῖς Αἰγίνης, ζητοῦσι τὴν ἀποστολὴν τῶν εἰς τὸ Μέτωπον.

— Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Οὐζοῦν — Ἀλῆ, Θεσσαλονίκης, ζητοῦσιν ὥπως διαταχθῇ ἡ Ἐφορεῖα Θεσσαλονίκης, ἵνα μὴ ἐνοικιάζῃ τόπους εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Ζουμπάνης πρὸς κηλίεργεαν, διότι περιορίζονται οἱ πρὸς βοσκὴν τόποι τῶν.

— Ὁ λαὸς τῆς περιφερείας Ἐδέσσης παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὥπως ἀντικλήσῃ τὴν ἀπίρχσιν περὶ μεταθέσεως τοῦ νομάρχου Πέλλης, ἀπολαύοντος τὴν ἐπίτησιν τοῦ λαοῦ περιφερείας Ἐδέσσης.

— Ὁ Ἀθανάσιος Κωλοφωτιάς, ἔχων καὶ τοὺς δύο υἱοὺς του εἰς τὸ Μέτωπον, ζητεῖ ὥπως εἰς τὸν μεγαλύτερον ὄνοματι Βασίλειον, χορηγηθῇ ἡ ἀπαιτούμενη ἀδεία, ἵνα δώσῃ τὰς ἀπολυτηρίου ἐξετάσεις εἰς τὸ Διδασκαλεῖον Λαμίας.

— Ἐπιτροπὴ σταριδεμπόρων Πύργου, ζητοῦσι ὥπως λόγω τῆς προαγορᾶς σταφιδοκάρπου λάβῃ κύρος νόμου ἡ ἐρμηνευτικὴ ἐγκύκλιος τοῦ ἀρθροῦ 7ου τοῦ νόμου 2749.

— Οἱ δικηγόροι Μελιγαλᾶ παροῦνται ἐκκλησίαν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὥπως μὴ πραγματοποιηθῇ ἡ μετάθεσις τοῦ εἰρηνοδίκου Βαλαμῆτου.

— Τὸ προσωπικὸν τῆς ὑπηρεσίας τῶν φυλακῶν Μετολογγίου ζητεῖ βελτίωσιν τῆς θέσεώς του, ὥπως καὶ τῶν δικαστικῶν.

— Αἱ χῆραι τῶν ἐν πολέμοις θανόντων στρατιωτῶν ζητοῦσι τὴν αὐξήσιν τῆς συντάξεώς των.

— Οἱ λειτουργοὶ τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως τῆς ἐπαρχίας

Καλαβρύτων ζητούν την δικαθιμίτιν των πρὸς τὴν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου.

— Τὸ ὑπηρεσιακὸν προσωπικὸν τῶν φυλακῶν Ζακύνθου παρκαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐνισχυθῇ οικονομικῶς.

— Τὸ ὑπηρεσιακὸν προσωπικὸν τῶν φυλακῶν Πύργου ζητεῖ τὴν οικονομικὴν βελτίωσιν του.

— Ὁ σύνδεσμος τῶν δημοτ. ὑπαλλήλων Δράμας παρκαλεῖ, ὅπως ἀποσταλῇ αὐτοῖς τὸ ὑποβληθὲν ὑπαλλήλικόν νομοσχέδιον πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως, πρὸς μελέτην καὶ ἐπεξεργασίαν.

— Οἱ κατῳικοὶ τῆς περιφερείας Ἐνωτίας ζητοῦσι τὴν παρκαμὸν τῶν νομάρχου Πέλλης ἐν τῇ θέσει του.

— Ὁ πρόεδρος τοῦ Κτηματικοῦ Συνδέσμου Πειραιῶς ὑποβάλλει εἴηχὴν ὅπως μέχρι 30 Ἰουνίου ἐ.λ. γίνωνται δεκταὶ πληρωμαὶ φόρων καὶ κατὰ προσόδου καὶ συνθετικοῦ διὰ μικτῶν νομισμάτων, ἐν δὲ βραχυθῇ ἡ προθεσμία νὰ γίνη κοινὴ τοιαύτη καὶ διὰ τὰς ἑξαετίας καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν ἐνοικίων.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Γεωργικοῦ Συναιτερισμοῦ Μέσσης Ρόπης Πραχίου, πληροφορηθεὶς τὴν μετὰ τὴν τοῦ νομάρχου Δράμας, παρκαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως παρκαμὸν αὐτοῦ ἐν τῇ θέσει του.

— Ὁ κ. Κ. Μελάς (πληρεξούσιος Ἰωαννίνων) ζητεῖ ἄδειαν ἀποδράμας δι' Ἀλυστίαν.

Συνενάται τῆς Συνελεύσεως ἡ ἄδεια χορηγεῖται.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. Κ. Κουμουνοδόγος (Μεσσηνίας), Σ. Κουμουνοδόγος (Μεσσηνίας), Δ. Πετρακάκος (Λακωνίας), Γ. Σχοινᾶς (Μεσσηνίας), Ν. Μουζάνης (Ζακύνθου) κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 680 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 911 μεταγενεστέρου «περὶ κατωστάσεως ἀξιωματικῶν παθόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ».

— Ὁ πληρεξούσιος Χίου κ. Ἀναστ. Ἀνδρεάδης ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2752 τῆς 9 Ἀπριλίου 1922».

— Ὁ πληρεξούσιος Πρεβέζης κ. Π. Κοκκινᾶτος ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2749 περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου 1.600.000.000 ἀρχ. καὶ προσθήκην ἑτέρου ἀρθρου τροπο-

ποιούντος τὴν 2ην παράγραφον τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ νόμου 2749».

— Ὁ πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης κ. Γεώργ. Ἀλεξάνδρου ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συντάξεως ἐνεκῶν στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς ὑπηρεσίας».

— Ὁ κ. Ν. Θεοτόκης (ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) ἀνακοινεῖ ὅτι ἀποσύρει τὸ εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν κατατεθέν νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθρου 18 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 357 νόμου περὶ στρατολογίας», διότι τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ θέλει περιληφθῇ ἐν τῷ «Ὁργανισμῷ τοῦ Στρατοῦ».

— Ὁ πληρεξούσιος Κυκλάδων κ. Β. Μαργεζίνης ὑποβάλλει προσθήκην εἰς τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἀπονουμῆς συντάξεως, ἐνεκῶν στρατιωτικῆς ἢ ναυτικῆς ὑπηρεσίας».

— Ὁ κ. Μ. Γούδας (ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐπιχρίσεως τῶν μερῶν, ἐφ' ὧν ἀποξηραίνεται ἡ σταφίς, διὰ βλαβερῶν κίπτου».

— Προτάσει τοῦ κ. ὑπουργοῦ καὶ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως τὸ νομοσχέδιον κηρύσσεται **καταπελιγόν** καὶ ψηφίζεται κατ' ἀρχήν.

— Ὁ πληρεξούσιος Καρπύρας κ. Ἀνατ. Σιαδαρέσης ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀπονουμῆς συντάξεως, ἐνεκῶν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας».

— Ὁ κ. Γ. Μπαλτατζής (ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2109 «περὶ ἐλέγχου βεβαιώσεως καὶ ἐκτιμήσεως τῶν ἐκ τοῦ Ἑνωπικοῦ πολέμου ζημιῶν».

— Ὁ κ. Ξεν. Στρατηγός, (ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐπιβολῆς προσθέτου φρολογίας διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ συμπληρώσιν τοῦ Λιμένος Κατακόλου».

— Εἰσέρχεται κατόπι ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

— Ἐπὶ ἀναφορᾶς Ἰωάν. Δημητράκοπουλου, ὁ κ. Ἀρ. Παπαζαχαρίου παρκαλεῖ νὰ ἀνυψηθῇ ἡ συζήτησις ἐπ' αὐτῇ, ἵνα συζητηθῇ ὅταν προσκομισθῇ ὁ σχετικὸς φάκελος. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῇ ἀναφορᾷ αὐτοῦ ὁ στρατηγός Δημή-

την κ. Γ. Υπουργόν επί των Στρατιωτικών να λάβη γνώσιν ταύτης.

Ο κ. Γ. **Αλεξανδρόπουλος** ζητεί να εμειλήσῃ ἐπὶ τῆς ἀναρροᾶς, προταμισθέντος ἐν τῇ μετὰ τὸ φεβρουάριον. Ἀναβάλλεται ὡς ἡ συζήτησις, ἀποφάσκει τῇ Συνελεύσει, διὰ τὴν πρόωγὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν Ἐπερωτήσεων, ἵνα λάβωσι γνώσιν τοῦ φεβρουαρίου καὶ ἄλλοι πληρεξούσιοι.

Ἐπὶ ἀναρροᾶς Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Κασσάνδρας ζητούντος ν' ἀπαγορευθῇ ἡ ὕλοτομία ἀπὸ τοῦ ἐκείναι κοινωτικοῦ δάιτους, ὁ κ. Γ. **Αλεξάνδρου** συνιστᾷ τῇ ἀναρρᾶν καὶ παρακαλεῖ νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸς πρόληψιν δυσ-ἀρεστών γεγονότων.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις κάνουνσι καὶ οἱ κ. κ. **Κ. Κότσα-νος** καὶ **Ν. Γερμανός**.

Ἐπὶ ἀναρροᾶς Θ. Ρούγκου καὶ λοιπῶν ἐνοικιαστῶν φόρου δεκάτης τῆς ἐπαρχίας Καλλιθέων, ζητούντων νὰ τὰς χρησιθῶσιν οἱ φόροι, ὁ κ. **Τσιτσελίνης** παρακαλεῖ τὴν κ. Υπουργόν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ τὴν ἀναρρᾶν, ἣν εἰτενῶς ἀναπτύσσει, καὶ νὰ δώτῃ τελειωτικὴν λύσιν εἰς τὴν πολυπλοκὴν τοῦτο ζήτημα νομοθετικῶς, διότι δι' ἐγκυκλίων καὶ δι' ἀναβολῶν δὲν δύναται νὰ λυθῇ τοῦτο.

Ο κ. **Κ. Ανκουρέζος** (Υπουργὸς ἐπὶ τοῦ Δημ. Θετη-ρου) δηλοῖ ὅτι θὰ ἐξετάσῃ ἐπισταλμένως τὸ ζήτημα.

Ἐπὶ ἀναρροᾶς κτηριατῶν Ἀθηνῶν, παρὰ πινουμένων διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων, ὁ κ. **Α. Τσουκαλᾶς** συνιστᾷ ὅπως καὶ οἱ φόροι πληρώνονται εἰς μικτὸν νόμισμα ἀφ' οὗ εἰς μικτὸν εἰσπράττουσι τὰ ἐνοίκια καὶ οἱ ἰδιοκτῆται.

Ο κ. **Σ. Σωτηριάδης** συνηγορῶν, συνιστᾷ νὰ κανονισθῇ καὶ τοῦτο καὶ τὸ ζήτημα φόρου ἐκ κληρονομίων.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (πρωθυπουργός). Ἐφόσον ὑπάρ-χουσιν ὑποχρεώσεις ἀνειλημμέναι πρὸ τῆς 25 Μαρτίου θὰ πληρωθῶσιν εἰς μικτὸν νόμισμα, ἐφόσον ὁμοίως μετὰ, τότε εἰς Γεωργ. Σταύρους.

Ο κ. **Σ. Σωτηριάδης**, ἐμιλῶν ἐν ἐκτάσει, ἐπὶ τοῦ φόρου ἐκ κληρονομίων, ἀνιλύει τὰ τοῦ νόμου καὶ παρακαλεῖ νὰ διευκρινισθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ο κ. **Ι. Πάλλης** ἐρωτᾷ σχετικῶς πῶς θέλει πληρωθῇ ὁ δηλωθεὶς πρὸ τῆς 25 Μαρτίου φόρος ἀλλὰ μὴ βεβαιωθείς ἐξ ἀμελείας αὐτῶν τῶν ἀρμοδίων ὑπαλλήλων, συνιστᾷ δ'

ὅτι εἶναι δίκαιον ὅπως καὶ οἱ φόροι αὗτοι καὶ οἱ τῆς αὐτο-καλλισεργείας πληρώνονται εἰς μικτὸν νόμισμα, διότι τοῦτο εἶναι δίκαιον.

Ο κ. **Α. Μάτεσις** κάνουναι τὰς αὐτὰς συστάσεις, τονί-ζων ὅτι ἡ ὑποχρέωσις ἔχει ἀναληφθῇ ἀφ' ἧς ἐδηλώθησαν οἱ ἐν λόγῳ φόροι.

Ο κ. **Πρωτοπαπαδάκης** (πρωθυπουργός), ἀπαντῶν, συμπεριφέρει τὰς γνώμης τῶν προκλησάντων καὶ δηλοῖ ὅτι θέλει μελετηθῇ τὸ ζήτημα.

Ο κ. **Α. Παλαιολόγος** ἐπὶ ἀναρροᾶς τοῦ πρωτοπικροῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν σιλικῶν Χαλκίδος συνιστᾷ τὴν ἀναρρᾶν καὶ παρακαλεῖ νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν, διότι εἶναι δικαιοσύνη, λαμβανόμενου ὑπ' ὄψιν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀνταποκριθῇ τὸ προσωπικὸν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ μετὰ τὸ πῶτον τὸ ὅπῃον λαμβάνει.

Ο κ. Γ. **Αλεξάνδρου** ἐπὶ ἀναρροᾶς Ἀβράμ. Λευ-κόχειρος, διευθυντοῦ τοῦ Μεταρρακτικοῦ Γραφείου Κρήτης, συνιστᾷ τὴν ἀναρρᾶν καὶ παρακαλεῖ νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν.

Ο κ. **Σ. Σωτηριάδης** ἐπὶ ἀναρροᾶς πολιτικῶν συν-ταξιολόγων Παρκαίων, συνιστᾷ τὴν ἀναρρᾶν ὡς δικαιοσύ-νην.

Τὴν αὐτὴν σύστασιν κάνουν καὶ οἱ κ. **Τσουκαλᾶς**.

Ἐπὶ ἀναρροᾶς τῶν καταικτικῶν Ἀργεῶν, παρὰ πινουμένων διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ ηλεκτρικοῦ ρεύματος, ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης** παρακαλεῖ, ὅπως ἐπεμβῇ τὸ ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας καὶ κανονίσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο, διότι ἀρκετὰ κερδίζει ὁ ἐκείναι ἐργολάβος.

Ἐπὶ ἀναρροᾶς Γεωργίας γῆρας Κωνστ. Χαρώνη, ζη-τούσης σύνταξιν, ὁ κ. **Ι. Γιαννόπουλος** παρακαλεῖ νὰ λη-ρῇ ὑπ' ὄψιν, ὥστε ἡ δοθησομένη σύνταξις νὰ εἶναι ἐπαρκής.

Ο κ. **Ι. Παπαλουκάς**, ἐμιλῶν ἐπὶ ἀναρροᾶς οἰκογε-νείων ἐρέδρων τῆς κλάσεως 1904, ἀναπτύσσει διὰ μαζίων τὴν κατὰστάσιν τῶν ἐρέδρων τῆς κλάσεως ταύτης, ἐβε-ρημένων ἀπάντων διὰ βερῶν οἰκογενειακῶν καὶ λόγῳ τῆς ἡλικίας τῶν ἀδυνατούντων νὰ προσφέρωσι πραγματικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν στρατόν. Ἀρῶν δὲ ἀναρρεῖ σχετικῶς λεπτομερείας περὶ τῶν λόγων τῆς προσκλήσεως καὶ αὐτῶν καὶ τῶν κλάσεως τοῦ 1903, ποιεῖται ἐκκλητικὴν θερμὴν

εις τὰ αισθημάτα δικαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας καὶ τοῦ καλῶς ἐννοουμένου συμφέροντος τοῦ στρατοῦ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως, συνιστῶν ὅπως διαταχθῇ ἡ ἀπόλυσις τῶν ἀτυχῶν τούτων ἐρδρων καὶ γίνῃ ἐν ἀνάγκῃ ἡ ἀνεπλήρωσις αὐτῶν ὑπὸ τῶν διὰ διαφόρους λόγους μετατεθέντων ἐκ τοῦ Μετώπου εἰς τὴν ζώνην τοῦ ἐσωτερικοῦ λοιπῶν ἐρδρων.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι ἐπιδοκιμάζουσι ταῦτα καὶ ζητοῦσι νὰ συζητηθῇ ἡ ἀναφορὰ ἄλλην ἡμέραν παρόντος καὶ τοῦ ἀρμοδίου ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ.

Ο κ. Ι. Παπαλουκάς λέγει ὅτι ἐπιφυλάσσεται νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ζήτημα παρόντος καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ο κ. Γ. Ἀναστασόπουλος παρατηρεῖ ὅτι τὸ θέμα τῆς ἀπολύσεως τῶν ἐρδρων τῆς κλάσεως τοῦ 1904 εἶναι γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος, ὥστε ἡ Ἐθνοσυνέλευσις νὰ μὴ ἀρκεσθῇ εἰς τὰ λεγθέντα. Ἄν ἀπουσιάζει ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τὴν στιγμήν, ὑπάρχει ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ αἰθούσῃ. Καὶ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἀξιοῖ ν' ἀκούσῃ τὴν γνώμην τῆς. Ἄν αὕτη σιωπῇ, ἡ Συνέλευσις φρονεῖ ὅτι οἱ ἐρδροι τοῦ 1904, ἐνῶ οὐδὲν εἰσφέρουσιν ἤδη εἰς τὸ στρατιωτικὸν ἔργον, ἀραιοῦσιν ἐκ τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας μακρὰν τοῦ ἔργου των, ἔργου εἰς τοὺς στρατιῶνας καὶ δικαίως δυσφοροῦσι, βεβύλωσι δὲ σπουδαίως καὶ τὸ δημόσιον Ταμεῖον. Συνιστᾷ καὶ οὗτος ἵνα ἡ Κυβέρνησις σκεφθῇ περὶ τούτου καὶ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῆς κλάσεως ταύτης.

Ο κ. Α. Μάτεσις συνηγορεῖ ἐπίσης θερμῶς ὑπὲρ τῆς ταχείας ἀπολύσεως τῶν ἐρδρων τῆς κλάσεως τοῦ 1904.

Ο κ. Ι. Παπαλουκάς υποβάλλει ἐπίσης καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν δικησιῶν οἰκογενειῶν τοῦ χωρίου Μεθενίτης τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος, αἵτινες μετὰ τὰς τρεῖς τρομερὰς ληστείας ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν, τὰς διαπραχθείσας κατὰ τῶν κατοικῶν ἐξωθῇ τοῦ χωρίου, καὶ τὴν βεβύλωσιν τοῦ πληθίου δάσους Παλαιοστούβαλιν ὡς φωλεῖς τῶν ληπτῶν, ἐκλείσθησαν εἰς τοὺς σῆκους των, ἀδυνατοῦσαι νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὰς

ἐργασίας των, καὶ ζητεῖ ὅπως τὴ ταχύτερον ὁ κ. Ὑπουργὸς διατάξῃ τὴν ἔδρυσιν ἀστυνομικοῦ σταθμοῦ.

Ο κ. Ν. Στράτος (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν) παρακαλεῖ τὸν κ. Πρίεδρον ὅπως τῇ δικησιᾷ αὐτῇ ἀμέσως ἡ ἀναφορὰ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ δὲ δηλοῖ ὅτι εἶναι διατεθειμένος, χάριν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τῆς πηγνώσεως τῆς τάξεως, νὰ λάβῃ σύντομα μέτρα καὶ νὰ ἐνεργήσῃ μετὰ πάσης δραστηριότητος.

Ο κ. Ι. Παπαλουκάς, ἐπὶ ἀναφορὰν τῶν ὑπαλλήλων διαφόρων καταστημάτων Ἀθηνῶν, αἵτινες κατὰ τὴν τῆς ἀδικατολογίας παρὰ τῶν καταστηματαρχῶν αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων εἰδῶν, ζημιονῶνται σημαντικῶς λόγῳ τοῦ περιουσιοῦ τοῦ φιλοδωρήματος, παρακαλεῖ τὰς ἀρμοδίας Ἀρχὰς νὰ μεριμνήσωσι πρὸς θεραπείαν τούτου.

Ο κ. Ν. Γερμανὸς ὁμιλῶν ἐπὶ τῇ ἐρωτήσεώς του εἰς πῦρον σημεῖον εὐρίσκει τὸ ζήτημα τῆς κατὰ κράτος ἐλευθέρου τελωνιακῆς ζώνης ἐν Θεσσαλονίκῃ, τοῦζει τὴν ἀνάγκην τῆς ταχίστης κατὰ κράτος ταύτης, τοσούτω μάλλον καθόσον τὸ ἐκ τούτου μέλλοντι νὰ προκύψωσιν ὠρελῆματα, θὰ εἶναι σφοδρώτατα, ἐνῶ ἡ ἀπαιτηθεῖσα μὲν δαπάνη δὲν θὰ εἶναι μεγάλη.

Ο κ. Σ. Στρατηγός (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας) δίδει σχετικὰς πληροφορίες περὶ τοῦ σημείου εἰς ὃ εὐρίσκειται ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως τὸ ζήτημα ταῦτα καὶ ὑπόσχεσιν ὅτι λίαν ταχέως θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἀναξίς τῆς κατὰ κράτος.

Ο κ. Ἐμ. Δαδόπουλος (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν), ὁμοίως ὑπόσχεσιν ὅπως μετὰ τὴν περάτωσιν τῆς περὶ τῆς μελέτης μελετήσῃ τὴ τῆς ἀπαιτηθεῖσας δαπάνης.

Ο κ. Ν. Γερμανὸς ἐξακολουθῶν, ὁμιλεῖ περὶ τῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Ἑταιρείας Μπακαλίων περὶ κατὰ κράτος ὑπονόμων Θεσσαλονίκης, ἡν ὑπαρκατηρίζει ὡς σκανδαλώδη καὶ συννοθεύσαν κατὰ τὴν ἐπιβολήν, ἐξ οὗ καὶ ἐδημιουργήθη μέγας πᾶταγος. Παρακαλεῖ ὅπως ἡ σύμβουσις αὐτῇ ἔλθῃ ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως, καθότι, δυνάμει ἐδικαῦ νόμου, ἐγκρίσιν αὐτῆς παρὰ μόνου τοῦ Ὑπουργοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ γίνῃ.

Ο κ. Γ. **Αλεξανδρόπουλος** παρεμβάινων, λέγει ότι ως τώρ Γενικός Διοικητής Μακεδονίας δύναται να πληροφορήσῃ τὴν Συνέλευσιν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς κατασκευῆς ἐλευθέρως τελωνιακῆς ζώνης, ὅτι καίτοι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ προξένου τῆς Σερβίας ἐγένετο προκαταρκτικὴ συμφωνία πρὸς διευκόλυνσιν τῆς μεταφορᾶς τῶν σερβικῶν ἐμπορευμάτων, ἐν τούτοις ἡ τελικὴ συμφωνία δὲν ὑπεγράφη, μὴ ἐλθόντος τοῦ ἀναμενόμενου ἀντιπροσώπου τῆς Σερβίας. Ὅτι τὸ ζήτημα ἐρρυθμίσθη κατὰ τὸ δυνατόν προχείρως. Ἐξ ἄλλου ὅμως πρὸς κατασκευὴν τῆς ζώνης ταύτης θ' ἀπαιτεῖτο σοβαρὰ δαπάνη μὴ ἐπιτρεπομένη κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις, ἐφόσον ἄλλως τε οὐδεμία ἐταιρία προτερέρη πρὸς κατασκευὴν. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν σύμβασιν τῶν ὑπονομιῶν, τονίζει ὅτι δικτελεῖ ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῶν ἀνασχετικῶν παρασκευαστικῶν ἐνεργειῶν, καὶ ἐξηγεῖ ὅτι ἡ σύμβασις δὲν ἐγένετο διὰ δημοπρασίας, χάριν ευκολίας διὰ τὴν κατασκευὴν, ἥτις ἦτο ἐπείγουσα διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν, ἐνῶ δὲν θὰ ἐπῆρχετο οἰκονομία μεγαλύτερα τῶν 200 χιλ. δραχμῶν.

Ο κ. Ν. **Γερμανός** λέγει ὅτι δι' ὧσων εἶπε δὲν ἐσκόπει νὰ θῇ τὴν προαλήσαντα, οὐτινοῦς ἐκτιμᾷ δεόντως τὰς ὑπηρεσίας, ὅς προσέφερεν ὡς Γενικός Διοικητὴς Μακεδονίας, παρακαλεῖ ὅμως ὅπως ἡ σύμβασις αὕτη ὑποβληθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ο κ. Ε. **Στρατηγός** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι δύναται εἰδικοῦ νόμου, προκειμένου περὶ συμβάσεων ἀφαιρωτῶν κατασκευῶν ἔργων ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἡ ἔγκρισις τούτων ἀνήκει εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Συμπληρῶν πληροφορεῖ ὅτι λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ ζητήματος τῆς κατασκευῆς τῶν ὑπονομιῶν καὶ τῆς ἐπείγουσας ἀνάγκης συνεστήσεν ἐπανειλημμένα συμβούλια, ὧν τὰς ἐκθέσεις ὑποβλήθεισας αὐτῷ μικρὸν πρὶν τῆς τελευταίας κυβερνητικῆς κρίσεως, δὲν προέλαβε νὰ μελετήσῃ, ὅπερ ὅμως ἤδη θὰ πράξῃ ἀμελλητί.

Εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου

Ο κ. Ν. **Καλαντζάκος** λαμβάνων ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διευθέσεως τὸν λόγον, ζητεῖ νὰ προταχῶσι τὰ ὑπ' ἀριθ.

34 καὶ 36 ἐν τῇ Ἡμερ. Διευθετεῖ στρατιωτικὰ νομοσχέδια, κηρυσσόμενα καταπαύοντα, τὰ ὅποια ἀπορεῖ πῶς δὲν ἐψηφίσθησαν ἀκόμη, καίτοι εἶχε ληρῆ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως νὰ ψηφισθῶσι.

Πρόεδρος. Πέρεται περὶ στρατιωτικῶν νομοσχεδίων καὶ δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν πρῶταξιν ἀπόντος τοῦ κ. Υπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν. Ἄλλως τε τὰ νομοσχέδια ταῦτα ἔχουσιν ἀνάγκην μελέτης τινὸς καὶ διὰ τοῦτο ἐπεβραδύνθη ἡ ψηφισις αὐτῶν.

Ο κ. Α. **Τσουκαλᾶς** παρακαλεῖ νὰ προταχθῇ καὶ ψηφισθῇ ἡ πρὸ πολλοῦ ὑποβληθεῖσα καὶ ψηφισθεῖσα κατ' ἀρχὴν πρῶτασις νόμου «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου ἐν Αἰγίνῃ», ἐκ λάθους δὲ φερομένη ὡς μὴ ψηφισθεῖσα κατ' ἀρχήν.

Τὴς αὐτᾶς συστάσεως κάμνουσι καὶ οἱ κ. κ. Α. **Σπηλιωτόπουλος**, Α. **Μάτσεις**, Περ. **Ίαν.** **Αργυρόπουλος**, Γ. **Αναστασόπουλος**, προτείνοντες νὰ ψηφισθῇ κατ' ἀρχὴν ἡ ἐν λόγῳ πρῶτασις.

Γενόμενης δεκτῆς τῆς προτάσεως ταύτης ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου διὰ τὴν ἐκτελεστικὴν κοινωφελῶν ἔργων ἐν Αἰγίνῃ».

Γίνονται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκταί, προτάσει τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως κ. **Κωνστ. Δομβάρδου**, κατ' ἀρχήν, αἱ προτάσεις νόμων.

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΤΜΗ περὶ ἀνοικοδομήσεως τοῦ ἐν Ζακύνθῳ ναοῦ τοῦ Αγίου Διονυσίου».

2) «Περὶ διοικήσεως τῶν ἱερῶν ναῶν Ζακύνθου».

Προκειμένου μετὰ τοῦτο νὰ προταχθῶσιν, προτάσει διαφόρων πληρεξουσίων διάφορα νομοσχέδια, ὁ κ. **Πρωθυπουργός** ἀποκρούει τούτο, συνιστῶν νὰ ψηφισθῶσι κατὰ σειράν τὰ ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει ἀναγεγραμμένα καὶ πλεον ἐπείγοντα νομοσχέδια, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς συζητήσεως τούτων νὰ προταχθῶσιν ὅσα ζητοῦσιν οἱ κ. Πληρεξούσιοι.

Γίνεται κατόπιν τούτου δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τῶν δημοσίων λειτουργῶν τῶν διοριζομένων Ὑπουργῶν».

Γίνεται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὴν εἰς α' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἐκδόσεως χαρτίνων κερμάτων τῶν

δέκα λεπτόν» μετά παρατηρήσεις του κ. **Ι. Ράλλη**, δευτέρως γενομένης υπό του υπουργού επί του Δημοσίου Θησαυρού κ. **Κ. Ανκουρέζου**, όπως τὰ εισερχόμενα εἰς τὸν Δημοσίαν Ταμεῖον ἐφοικρμένα κέρματα μὴ ἐξάγονται εἰς νέαν κυκλοφορίαν καὶ διὰ λόγους ἀκόμη ὑγείας.

Πρόεδρος, β' συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 2749, περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου δρχ. 1.600.000.000».

«Ἀρθρον 1ον (ἀναγινώσκεται).

«Ο κ. **Ε. Λαδόπουλος** (Υπουργός ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν), λέγει ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: «**Απαλείφεται** ἐκ τοῦ 1ου ἐδαφίου τοῦ 1ου ἄρθρου ἡ τελευταία αὐτοῦ περίοδος ἡ ἀφορῶσα τὸν καθορισμὸν τῶν πρὸς τὸν δημοσίον πληρωμῶν διὰ Β. Δ.

«**Επίσης ἀπαλείφεται** ἐν ὁλόκληρῳ τὸ 2ον ἐδάφιον, τὸ ἀφορῶν τὸν καθορισμὸν τῶν προθεσμιῶν, ταςσόμενης προθεσμίας διὰ τὰς Τραπεζὰς καὶ διὰ τοὺς ἰδιώτας τῆς 20 Μαΐου.

«**Επίσης ἀπαλείφεται** τὸ 2ον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ἀντικαθίσταμενον διὰ τῆς ἑξῆς τροπολογίας. (Ἀναγινώσκεται). «**Ἡ ἀληθὴς ἔννοια** τῆς α' παραγράφου τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 2749 εἶναι ὅτι, τὸ ποσοστὴν τοῦ προϋρισταμένου χρέους κλπ.

«Ο κ. **Ι. Ράλλης** παρατηρεῖ ὅτι, ἐπειδὴ τὸ νομοσχέδιον διὰ τῶν ὑποβληθέντων τροπολογιῶν ἔρχεται μετανεβάλλεται, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ. Φρονεῖ διὰ τοῦτο ὅτι πρέπει νὰ ἀνατυπωθῇ μετὰ τῶν τροπολογιῶν αὐτοῦ καὶ ἐπειτα νὰ γίνῃ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις.

«Ο κ. **Π. Πρωτοπαπαδάκης**, (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου) ἀναρχόμενος ἐπὶ τὸ βῆμα, λέγει ὅτι κυριώτερος λόγος δι' ὃν ὑπεβλήθη τὸ νομοσχέδιον ἦτο, ὡς ἐξηγήτην καὶ ὅτε ὑπέβαλε τοῦτο, ἵνα τὸν Δημοσίον Ταμεῖον ἀπαλλαγῇ μεγάλου ποσού Στεμμάτων, τὰ ὅποια θὰ ἐξηργαυνοῦτο διὰ Γεωργ. Σταύρων πρὸς τοὺς ξένους ὑπηκόους. Ἀναφέρει δὲ διὰ μακρῶν τὰς διεξαχθείσας μετὰ τῶν Τραπεζῶν διαπραγματεύσεις, τὰς ὁποίας καὶ κατὰ τὴν α' συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου ἀνέπτυξεν ἐνώπιον καὶ τῆς Συνελεύσεως διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τακτομένων προθεσμιῶν μέχρι τῶν ὁποίων ὑποχρεοῦνται αὐτοὶ νὰ δέχονται Στέμματα καθὼς καὶ τὰς ὑποχρεώσεις

τὰς ὁποίας ἐλάβανον αὐτοὶ διὰ τῆς χορηγουμένης εἰς αὐτὰς δεκαήμερον προθεσμίας ἐπὶ πλέον ἐκείνης, ἡ ὁποία ἐδίδετο εἰς τοὺς ἰδιώτας.

«**Ἄλλ'** ἐπὶ πλέον, ἐξακολουθεῖ ὁ κ. Πρωθυπουργός, τὸν Δημοσίον εἶχε συμφέρον νὰ συνταρῇ τὴν τριμηνὴν προθεσμίαν τὴν καθορισθεῖσαν διὰ τοῦ πρώτου ψηφισθέντος νομοσχεδίου περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου, διότι ἐθέλητε νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἀκουσμένην ἐμπορεύων τῶν Στεμμάτων, ἐξ' ἧς διάφορα ἄτομα ἐκμεταλλευόμενα τὸν νόμον ἐκείνησαν διὰ διαφόρων συνδυασμῶν οὗς ἐπενόησαν μέγαν ποσόν.

«Ο νόμος, προσθέτει ὁ κ. Πρωθυπουργός, δὲν ἐγένετο ἵνα προσπαθῇ ἁπλῶς κέρδη εἰς διάφορα ἄτομα ἀλλ' ἵνα ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἐθνικὰς ἀνάγκας ἐν κρίσει τῆς πρυτάνους, καὶ δὲν ἦτο ἐπιτετραχμένον εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ παρίδῃ τὸ ἄτοπον τοῦτο. Ἀλλὰ καὶ ἄλλας ἁπλᾶς πρόσθετος λόγος ἐπέβαλε τὴν ὑποβολὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ὁ λόγος νὰ προληφθῇ ἡ ἐξαργύρωσις ἐκκαταμυσίων ὧλων, ἀνηκόντων εἰς ξένους ὑπηκόους, ἔχοντάς καταθέσει ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἰδίᾳ ἐν Αἰγύπτῳ δι' ὁμοῦς νομισμάτων, περὶ ὧν καὶ ξέναι προσβεῖλαι ἐκκινῶν πρὸς ἡμᾶς λόγον.

«Αὐτοὶ εἶναι οἱ λόγοι τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἐπὶ λέγει ὁ κ. Πρωθυπουργός. Ἐπειδὴ ὅμως, ἐξακολουθεῖ, τὸ νομοσχέδιον δὲν κατωρθώθη νὰ ψηφισθῇ ἐν καιρῷ, καὶ δὲν ἐπραγματοποιήθησαν καὶ μετὰ τῶν Τραπεζῶν μενεόμεναι συμφωνίαι, ὑπεβάλλοντα εἰς ἑξῆς τροπολογίαι: 1. ἡ πρὸς θεσμικῇ τῇ συναλλαγῇ διὰ Στεμμάτων καὶ διὰ Γεωργίων Σταύρων διὰ τὰς πρὸ τῆς 25 Μαρτίου ἀνελημμένας ὑποχρεώσεις τάσσεται κοινῇ, ὁρίζομένη μέχρι τοῦ προσέχοντος Σεπτεμβρίου.

Πλεῖστοι Πληρεξούσιοι. «Ὁχι. «Ὁχι. Μέχρι τῆς 20 Μαΐου.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (Πρωθυπουργός). «Ἔστω μέχρι τῆς 20 Μαΐου.

2) «Ἐνεκ τῆς τροπολογίας ταύτης αἰτεῖται ἡ ὑποχρέωσις τῶν Τραπεζῶν, ὅπως ἔχωσι τὰ ἡμίση τῶν κεφαλαίων αὐτῶν εἰς Στέμματα μέχρι τῆς ἡμέρας, ἣν εἴχμεν ὁρίσει διὰ τοῦ νομοσχεδίου.

3) «Ἀντικαθίσταται τὸ 2ον ἄρθρον δι' ἑτέρου ἐπεξηγούντος σαφῶς καὶ αἶροντος τὰς ἀρχὰς τοῦδε ὑφιστάμενος ἀμφιβολίας περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν δεδουλευμένων τόκων

Ὁ κ. Π. Πρωτοπαπαδάκης ἀπκντῶν, λέγει ὅτι κα-
κῶς ἔπραξαν γὰρ καλέσωσιν ὅσους ἐκάλεσαν ἤδη τοιοῦτους
καταθέτας. Τὸ θέμα ὁμῶς τοῦτο εἶναι ἄσχετον πρὸς τὸ

συζητούμενον νομοσχέδιον και θέλει κανονισθή δι' άλλου ειδικού νόμου.

Ο κ. **N. Καλογερόπουλος** λέγει ότι προς αποφυγήν τούτου, να δηλωθή υπό του κ. Υπουργού ότι αι εισήχουσιν καταθέσεις δεν τίγονται καθόλου.

Ο κ. **A. Μάτεσις** συνιστά ουχι να δηλωθή αλλά να τεθή σφαής εν τῷ νομοσχεδίῳ διάταξις, ότι ο παρών νόμος δεν αφορά τις εις χρυσίν καταθέσεις.

Ο κ. **Θεοδωρακάκης** θεωρεῖ σπουδαῖον να κανονισθῇ οριστικῶς τὸ ζήτημα τούτο, ουχι διὰ τὸ κεφάλαιον ἀλλὰ διὰ τοὺς τόκους, καθόσον τίγονται κληροδοτήματα και περιουσίαι τῶν κοινοτήτων τῶν Εξωτερικῶν, αἵτινες θέλουσιν ὑποστῇ μεγάλαις ζημίαις.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (Πρωθυπουργός). Εἰμαι σύμφωνος.

Συμφώνως δὲ πρὸς ὅσα ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐβοίας πληρεξούσιος εἶπε, ποιοῦμαι τὴν δήλωσιν ἥδε ότι, οἱ ὀφειλόντες εἰς χρυσὸν οὐδὲν ἐκ τοῦ νόμου ἀποκτάσι δικαίωμα να καλέσωσι τοὺς πρὸς οὐδὲ ὀφείλουσι ἵνα ἐξοφλήτωσι τὴν ὀφειλὴν τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου περιλαμβανόμενων δανείων παρεχόμενων εὐκολιῶν.

N. Καλογερόπουλος. Καὶ ἡ Συνέλευσις ἀποδέχεται.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Συγχρόνως κάμνω τὴν δήλωσιν ἐν σχέσει πρὸς τὸ νομοσχέδιον, ἡτις προεκληθῇ κατόπι παραστάσεων τοῦ Ἑμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου και ἄλλων κατήχρηται κατόπι γνωμοδοτήσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἡτις να καταχωριθῇ εἰς τὰ πρακτικά και να γραφῇ ότι ἀποδέχεται αὐτήν και ἡ Συνέλευσις ότι, «Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18 τῆς 8ης Ἀπριλίου ἐ. ε. ἐγκυκλίου τοῦ Υπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐρμηνευτικῆς τοῦ Νόμου 2747 «περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου» ὁρίζεται, μετὰ τὴν ἄλλων, ότι ἐπὶ προαγορῶν ἐμπορευμάτων, εἰάν τὸν προπωληθὲν πᾶνγμα παραδοθῇ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου, τὸ ἀντίτιμον θὰ καταβληθῇ εἰς Γεωργίους Στράτους ἢ νέου τύπου χαρπονήματα καθόσον πρὸ τῆς παραδόσεως και μέχρι τῆς ἐξολογήσεως τοῦ νόμου, δὲν ἔδυνατο ὁ πωλητὴς να ἀξιώσῃ τὴν καταβολὴν τοῦ ἀντιτίμου, ἐνῶν ὁ ἀγοραστὴς θὰ εἰσπράξῃ τὸ ἀντίτιμον ἐξ ὀφειλῶν τοῦ Εξωτερικοῦ Στράτους. Π. Α. Ο.

Ἡ αὐτὴ ἐρμηνεία ἐφαρμόζεται κατ' ἀναλογίαν και ἐπὶ

τῶν ὑπόχρεώσεων τῶν ἐμπόρου ἐξ ἀνοίγματος πιστώσεων (credit confirmé) πρὸς προμήθειαν ἐμπορευμάτων ἐφόσον αἱ φορτωτικαὶ ἀφίκοντο και παρεδίδοντο εἰς τὸν ἔμπορον μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου, καθόσον πρὸ τούτου δὲν ἔδυνατο ὁ χορηγὴς τὴν πίστωσιν να ἀξιώσῃ τὴν ἐξοφλήσιν αὐτῆς. ὁ δὲ ἀγοραστὴς θὰ εἰσπράξῃ τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐμπορεύματος εἰς Γεωργίους Στράτους.

Λαμβάνει μετὰ τούτο τὴν λόγον ὁ κ. **Γ. Μπούσιος**. ὁ ὅποιος πειεῖται παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς § 3 τοῦ ἀρθρου ὁ ὅποιος προτείνων να ἀπαιτηθῇ ἡ φράσις «εἴτε κατ' ἄτομον κλπ.» και να μείνῃ μόνον ἡ λέξις «ὁμαδικῶς».

Ο κ. **Πρωτοπαπαδάκης** δέχεται τὴν τροπολογίαν ταύτην.

Ο κ. **Μπούσιος** προοίμενος εἶτα διχοφύρους παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ 2ου ἀρθρου τοῦ νομοσχεδίου, εἰς ὃς δὲ διὰ σχετικὰς ἐξηγήσεις ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἀνκέρεται εἰς τὰς εἰς χρυσὸν καταθέσεις και λέγει ότι και ἐπειδὴ αἱ Τράπεζαι ἐρεῖται δόμεναι ἐπὶ τοῦ νόμου 987, εἰσέπραξεν κέρδη μὴ ἀνήκοντα εἰς αὐτὰς ἀλλ' εἰς τὸ Δημόσιον κατ' ἐιδικὴν τοῦ νόμου διάταξιν, πρέπει ἡ Κυβερνησις να ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, πρέπει ἡ Κυβερνησις, ὥστε ἡ προκύψατα ἐντεῦθεν ὠφέλιμα να λογισθῇ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου. Ἐρχόμενος δὲ μετὰ λαὶα να λογισθῇ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου. Ἐρχόμενος δὲ μετὰ τοῦτο εἰς τὸ ζήτημα τῶν εἰς χρυσὸν καταθέσεων και ἀναφέρειν τὸ 3ον ἀρθρον τοῦ νόμου 987, εἰς ὃ ὑπάγονται και φέρον τὸ 3ον ἀρθρον τοῦ νόμου 987, εἰς ὃ ὑπάγονται και οἱ ἔχοντες συναλλαγὰς εἰς χρυσὸν ἰδιωτικῶς, προτείνει να προστεθῇ εἰς τὸ νομοσχέδιον ἀρθρον 3ον κατὰ τὸ ὅποιον αἱ ὑπάρχουσαι εἰς χρυσὸν ὑποχρεώσεις δὲν ὑπάρχοντα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ νόμου περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου. Προτείνει ἐν τῷ αὐτῷ ὅπως γίνῃ μελέτη περὶ ριζικωτέρας μεταρρυθμίσεως τοῦ νόμου 987, ἵνα διακαρύνωνται αἱ πληρωμαὶ τῶν εἰς χρυσὸν ὀφειλόμενων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπικρατεστέρου ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος, ἐπὶ τῆς δὲ να τροποποιηθῇ ἡ κλίμαξ τοῦ συνθετικοῦ φόρου, ὥστε να μὴ μειωθῇ ἡ δὲ τῶν συνθετικοῦ φόρου τρόπον ὥστε να μὴ μειωθῇ ἡ δὲ τῶν συνθετικοῦ φόρου δόξα ἐγγύησις διὰ τὰ ἀναγκαστικὰ δάνεια.

Ο κ. **Π. Πρωτοπαπαδάκης** συμφωνῶν πρὸς τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Μπούσιου, δέχεται τὴν πρότασιν αὐτοῦ ὅπως τεθῇ ἀρθρον 3ον ἐν τῷ νόμῳ ἐν σχέσει πρὸς τὰς εἰς χρυσὸν ὑποχρεώσεις, τὸ ὅποιον ἔχει ὡς ἐξῆς:

"Αρθρον 3ον. Αί υπάρχουσιν εις χρυσίν υποχρεώσεις δὲν υπάγονται εις τὰς δικτάξεις τοῦ άρθρου 7 τοῦ νόμου περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου".

Ο κ. Γ. Ἀλεξανδρόπουλος, λαμβάνων μετὰ τοῦτο τὸν λόγον, ἐμπεῖ διὰ μακρῶν περὶ τῶν συμβάσεων ἐπὶ προθεσμίᾳ, φρονεῖ δ' ὅτι ἡ τοιοῦτή ἡ ζητηθεῖσα γνώμη τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, καθότι ὁ νόμος ρητῶς ἀναφέρει ἐπὶ τῶν τοιούτων υποχρεώσεων ὅτι αὗται πληρώνονται διὰ συνθέτου νομίσματος καὶ οὐχὶ διὰ Γεωργίων Σταύρων. Αἱ συμβάσεις διὰ τῆ ἐμπροσθέντος δὲν εἶναι, λέγει, συμβάσεις ὑπο προθεσμίαν ἀλλὰ συμβάσεις ὑπὸ αἵρεσιν καὶ δὲν πρέπει νὰ συγχωνῶνται τὰ ζητήματα.

Ἐρμηνεύων δὲ τὴν ἐννοίαν τοῦ άρθρου 7 τοῦ νόμου περὶ ἐπιτελικῶν ἀναγκαστικοῦ δανείου, ὑποστηρίζει ὅτι ὁ νόμος οὗτος παρέχει προνόμιον εἰς τοὺς ὀφειλέτας πρὸς τὸ Δημόσιον ἐκ συμβάσεων ὑπὸ προθεσμίαν συντελεθεισῶν εἰς τὸ παρελθὲν, διότι ἐθεώρηται οὕτως ὅτι αἱ ὑπο προθεσμίαν συμβάσεις, ἅμα τῇ συνάψει αὐτῶν, καταρτίζονται ὀριστικῶς καὶ τελείως, ἀνακλησόμεναι ἐκτέρωθεν ὑποχρεώσεις ὀριστικαὶ καὶ ἀμετάκλητοι, τοῦτοστιν ἡ σύμβασις λαμβάνει βεβαίαν νομικὴν ὑπαρξίν. Οἱ τοιοῦτοι ἀρξοφειλέται ἀπὸ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς τοιαύτης συμβάσεως ἔχουσιν ὑπέγνων τὴν περικοπὴν αὐτῶν καὶ τὴν προτωπικὴν τῶν ἐλευθερίαν πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ τούτων τῶν ὀφειλετῶν ἐνόησαν ὁ νόμος νὰ κηρύξῃ ληξιπροθεσμίας τὰς ἀπαιτήσεις, διότι εἶναι μὲν κάτοχοι τραπεζογραμμάτων, δὲν εἶναι ὅμως καὶ οἱ πραγματικοὶ δικαιούχοι τῆς ἀξίας τῶν τραπεζογραμμάτων, τὰ ὅποια ἔχουσιν εἰς χεῖρας αὐτῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου. Διὰ τοῦτο ὁ νόμος ἠθέλησε νὰ μὴ πλήξῃ αὐτοὺς διὰ τῶν διατάξεων τοῦ καὶ παράσχῃ τὸ προνόμιον, ἵνα ἐντὸς τριμήνου ἐξοφλήσῃσι τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν τὰς ἐνοχικὰς διὰ συνθέτου νομίσματος καὶ οὐχὶ διὰ Γεωργίων Σταύρων. Τὴν τοιαύτην ἐννοίαν τοῦ νόμου οὐδεὶς νομικὸς, οὐδεὶς δικαστὴς θὰ παρίδῃ. Ἐὰν δὲ τὸ Δημόσιον ἀξιῶτῃ νὰ εἰσπράξῃ τὰς τοιαύτας ἀπαιτήσεις τοῦ διὰ Σταύρων, ἐπιζητεῖ νὰ κατὰ στρατηγήσῃ τὸν νόμον καὶ ν' ἀπορύγῃ τὸ βάρος τοῦ δανείου, τὸ ὅποιον βάρος πρέπει νὰ ὑποστῇ καὶ τὸ Δημόσιον. Οἱ μισθωταί, λόγου χάριν, λειβαδίων τοῦ Δημοσίου, μισθώσαντες ταῦτα κατ' Ὀκτώβριον παρελθόντος ἔτους καὶ ὑποσχε-

θέντες τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθώματος κατὰ τὴν 10 Ἀπριλίου 1922, δικαιοῦνται νὰ πληρώσωσι τὸ ἐνόμιον διὰ συνθέτου νομίσματος καὶ οὐχὶ διὰ Σταύρων. Διότι ἡ τοιαύτη σύμβασις εἶναι ὑπὸ προθεσμίαν, καὶ τὴν ὁ νόμος ἐκήρυξε ληξιπροθεσμίαν. Πρέπει δὲ ν' ἀπορύγῃ τὸ Δημόσιον τὰς δίκας, διότι οἱ δὲν δικαστήριον θὰ δώτῃ ἄλλοιαν ἐρμηνείαν εἰς τὰς τοιαύτας συμβάσεις.

Ο κ. Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ἀπαντῶν, ἐμπεῖ διὰ μακρῶν περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ὅστις, λέγει, δὲν ἀποτελεῖ ζήτημα δυνάμενον νὰ λυθῇ διὰ νομικῆς θεωρίας, ἀλλ' εἶναι πραγματικότης πρὸς τὴν ὁποίαν ὀφείλουεν πάντες νὰ ἐντυπισθῶμεν. Ἀναφέρει δ' ὅτι αἱ πρὸ τῆς 25 Μαρτίου υπάρχουσιν συμβάσεις εἶναι ἀμφοτεροβαρεῖς τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις ἐκτερου δὲν θὰ ἐγένετο ἐντὸς τοῦ τριμήνου, ὑποστηρίζει ὅτι βάσις τοῦ νόμου εἶναι νὰ συμπετάσχωσιν εἰς τὸ δάνειον τὰ τέμεικα ὅλων τῶν συναλλασσομένων καὶ τοῦ Δημοσίου αὐτοῦ συμπεριλαμβανομένου.

Βεβαίως θέλουσι παρουσιασθῇ δυσχερεῖαι τινες, πλὴν ὅμως πρέπει νὰ δεχθῇ τις ὅτι δημιουργεῖται μὴ πραγματικὴ κατάστασις, ἥς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παρίδωμεν τὰς συνεπείας. Ἐπὶ τοῦ παρδείγματος ὅπερ ἔρρεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μεσσηνίας πληρεξούσιος περὶ τῶν ἀγοραπωλητῶν ἀεινήτων, παρατηρεῖ ὅτι καὶ μὲν, προκειμένου νὰ πληρώῃ ὁ ἀγοραστής τὸ πρὸ τῆς 25ης Μαρτίου συμφωνηθέν τίμημα μετὰ τὴν 25 Μαρτίου καὶ ὑποχρεούμενος νὰ πληρώσῃ τοῦτο εἰς Γεωργίους Σταύρους θὰ εὐρεθῇ ἴσως πρὸ δυσχερείας, ἀλλ' ἐξ ἑτέρου δὲν πρέπει νὰ παροραθῇ, ὅτι ἐὰν ὑποχρεοῦμεν τὸν πωλητὴν νὰ δεχθῇ τὸ τίμημα εἰς μικτὸν νόμισμα, θὰ ἐζημιώσωμεν αὐτὸν πρόφανως καὶ ἀδίκως ἐν τῇ προπαθείᾳ ἡμῶν νὰ προστατεύσωμεν τὸν ἀγοραστὴν, ὅστις ἦτο ὁ κάτοχος τοῦ χρήματος κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου καὶ ὅστις κατὰ τὸ πνεῦμα τούτου, ἔδει νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὸ δάνειον.

Ν. Καλαντζάκος. Τότε νὰ δώσωμεν τὸ δικαίωμα εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας νὰ δύναται ὁ ἀγοραστής νὰ δικαίῃ τὴν ἀγοραπωλησίαν.

Δ. Π. Γούναρης. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ὀρθόν, διότι θὰ διατρέξωμεν τὸν κίνδυνον νὰ ἴδωμεν πλείστας συμβάσεις διαλυομένας φαινομενικῶς μόνον ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου, πράγματι ὅμως δι' ἄλλα αἰτίαι, ἴσως, μὴ ἄξιαι νομικῆς προ-

“Άρθρον 3ον. Αί υπάρχουσιν εις χρευσίν υποχρεώσεις δεν υπάγονται εις τας δικταξείας του άρθρου 7 του νόμου περί αναγκαστικού δανείου”.

Ο κ. Γ. Αλεξανδρόπουλος, λαμβάνων μετὰ τοῦτο τὸν λόγον, ἐμφαίνει διὰ μακρῶν περὶ τῶν συμβάσεων ἐπὶ προθεσμίας, φρονεῖ δὲ ὅτι ἦτο περιττὴ ἡ ζητηθεῖσα γνώμη τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, καθότι ὁ νόμος ρητῶς ἀναφέρει ἐπὶ τῶν τοιούτων υποχρεώσεων ὅτι αὐταὶ πληρώνονται διὰ συνθέτου νομίσματος καὶ οὐχὶ διὰ Γεωργίων Σταύρων. Αἱ συμβάσεις διὰ τὰ ἐμπροσθέντα δεν εἶναι, λέγει, συμβάσεις ὑπὸ προθεσμίας ἀλλὰ συμβάσεις ὑπὸ αἵρεσιν καὶ δεν πρέπει νὰ συγχέωνται τὰ ζητήματα.

Ερμηνεύων δὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ άρθρου 7 τοῦ νόμου περί ἐσωτερικοῦ αναγκαστικοῦ δανείου, ὑποστηρίζει ὅτι ὁ νόμος οὗτος παρέχει προνόμιον εἰς τοὺς ὀφειλέτας πρὸς τὸ Δημόσιον ἐκ συμβάσεων ὑπὸ προθεσμίας συντελεσθεισῶν εἰς τὸ παρελθὲν, διότι ἐθεώρηται ὁτιῶς ὅτι αἱ ὑπὸ προθεσμίας συμβάσεις, ὅσα τῇ συνάψει αὐτῶν, καταρτίζονται ὀριστικῶς καὶ τελείως, ἀνελκυσθύνονται ἐκτέρωθεν ὑποχρεώσεις ὀριστικῆ καὶ ἀμετάκλητοι, τοῦτεστιν ἡ σύμβασις λαμβάνει βεβαίαν νομικὴν ὑπόσχεσιν. Οἱ τοιοῦτοι ἄρα ὀφειλέται ἀπὸ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς τοιαύτης συμβάσεως ἔχουσιν ὑπέχαιον τὴν περιουσίαν αὐτῶν καὶ τὴν πρωτοπικὴν τῶν ἐλευθερίαν πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ τούτων τῶν ὀφειλετῶν ἐνόηται ὁ νόμος νὰ κηρύξῃ ληξιπροθεσμίας τὰς ἀπαιτήσεις, διότι εἶναι μὲν κάτοχοι τραπεζογραμματίων, δεν εἶναι ὅμως καὶ οἱ πραγματικοὶ δικαιοῦχοι τῆς ἀξίας τῶν τραπεζογραμματίων, τὰ ὅποια ἔχουσιν εἰς χεῖρας αὐτῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου περί ἀναγκαστικοῦ δανείου. Διὰ τοῦτο ὁ νόμος ἐθέλησε νὰ μὴ πληξῇ αὐτοὺς διὰ τῶν διατάξεων του καὶ παράσχω τὸ προνόμιον, ἵνα ἐντὸς τριμήνου ἐξοφλήσῃσι τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν τὰς ἐνοχικὰς διὰ συνθέτου νομίσματος καὶ οὐχὶ διὰ Γεωργίων Σταύρων. Τὴν τοιαύτην ἔννοιαν τοῦ νόμου οὐδεὶς νομικός, οὐδεὶς δικαστὴς θὰ παρίδῃ. Ἐὰν δὲ τὸ Δημόσιον ἀξιώτῃ νὰ εἰσπράξῃ τὰς τοιαύτας ἀπαιτήσεις του διὰ Σταύρων, ἐπιζητεῖ νὰ κατὰ στρατηγήσῃ τὸν νόμον καὶ ν’ ἀποσύγῃ τὸ βάρος τοῦ δανείου, τὸ ὅποσον βάρος πρέπει νὰ ὑποστῇ καὶ τὸ Δημόσιον. Οἱ μισθωταί, λόγου χάριν, λειψαδίων τοῦ Δημοσίου, μισθώσαντες ταῦτα κατ’ Οκτώβριον παρελθόντος ἔτους καὶ ὑποσχε-

θέντες τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθώματος κατὰ τὴν 10 Ἀπριλίου 1922, δικαιοῦνται νὰ πληρώσῃσι τὸ ἐνόςαιον διὰ συνθέτου νομίσματος καὶ οὐχὶ διὰ Σταύρων, διότι ἡ τιμὴ τῆς σύμβασις εἶναι ὑπὸ προθεσμίας, καὶ ταῦτα ὁ νόμος ἐκήρυξε ληξιπροθεσμίων. Πρέπει δὲ ν’ ἀποσύγῃ τὸ Δημόσιον τὰς δικαί, διότι οἱ δεν δικαστήριον θὰ δώτῃ ἀλλοίαν ἐρμηνείαν εἰς τὰς τοιαύτας συμβάσεις.

Ο κ. Α. Γούναρης (Ἰπποπότος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ἀπην- τῶν, ἐμφαίνει διὰ μακρῶν περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ὅστις, λέγει, δεν ἀποτελεῖ ζήτημα δυνάμενον νὰ λυθῇ διὰ νομικῆς θεωρίας, ἀλλ’ εἶναι πραγματικότης πρὸς τὴν ὁποίαν ὀφείλουεν πάντες νὰ ἐντοπισθῶμεν. Ἀναφέρων δ’ ὅτι αἱ πρὸ τῆς 25 Μαρτίου υπάρχουσιν συμβάσεις εἶναι ἀμφοτερο- ἡρεῖς τῶν ὁποίων ἡ ἐκτελεσις ἐκτετατοῦ δεν θὰ ἐφίνετο ἐντὸς τοῦ τριμήνου, ὑποστηρίζει ὅτι βᾶντις τοῦ νόμου εἶναι νὰ συμμετάσχουσιν εἰς τὸ δάνειον τὰ τιμῆα ὁλῶν τῶν συναλ- λασσομένων καὶ τοῦ Δημοσίου αὐτοῦ συμπεριλαμβανομένου.

Βεβαίως θέλουσι παρυσιασθῇ δυσχερεῖς τινες, πλὴν ὅμως πρέπει νὰ δεχθῇ τις ὅτι δημιουργεῖται μὴ πραγ- ματικὴ κατάστασις, ἥς δεν ἐπιτρέπεται νὰ παρίδωμεν τὰς συνεπείας. Ἐπὶ τοῦ παρὰδείγματος ὅπου ἔφερον ὁ ἀξιότιμος ἐκ Μισσηνίας πληρεξούσιος περὶ τῶν ἀγοραπωλητικῶν ἀει- νήτων, παρατηρεῖ ὅτι καὶ μὲν, προκειμένου νὰ πληρώτῃ ὁ ἀγοραστής τὸ πρὸ τῆς 25ης Μαρτίου συμφωνηθέν τιμῆμα μετὰ τὴν 25 Μαρτίου καὶ ὑποχρεούμενος νὰ πληρώσῃ τούτο εἰς Γεωργίους Σταύρους θὰ εὗρεθῇ ἴσως πρὸ δυσχερείας, ἀλλ’ ἐξ ἑτέρου δεν πρέπει νὰ παροραθῇ, ὅτι ἐὰν ὑποχρε- οῦμεν τὸν πωλητὴν νὰ δεχθῇ τὸ τίμημα εἰς μικτὸν νό- μισμα, θὰ ἐζημιούμεν αὐτὸν πρόφανως καὶ ἀδίκως ἐν τῇ προσπάθειᾳ ἡμῶν νὰ προστατεύσωμεν τὸν ἀγοραστήν, ὅστις ἦτο ὁ κάτοχος τοῦ χρήματος κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νό- μου καὶ ὅστις κατὰ τὸ πνεῦμα τούτου, ἔδει νὰ συμμε- τάσχω εἰς τὸ δάνειον.

Ν. Κаланτζάκος. Τότε νὰ δώσωμεν τὸ δικαίωμα εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας νὰ δύναται ὁ ἀγοραστής νὰ δι- κλῇ τὴν ἀγοραπωλησίαν.

Α. Π. Γούναρης. Καὶ τοῦτο δεν εἶναι ὀρθόν, διότι θὰ διατρέξωμεν τὸν κίνδυνον νὰ ἰδῶμεν πλείστας συμβάσεις διαλυομένας φαινομενικῶς μόνον ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου, πραγματικῶς ὅμως δι’ ἄλλα αἰτίαι, ἴσως, μὴ ἔξει νομικῆς προ-

σεκσίας, και ούτω αντι να προλάβωμεν ενδεχομένως σπανίας τινος περιπτώσεις, δημιουργούμεν κατ'ελάχισιν επιπτώσεις καταβολεύσεις των κανόνων του δικαίου.

Καταλήγων υποστηρίζει την ανάγκην της ψηφίσαι του υπό συζήτησιν νομοσχεδίου.

Ο κ. Α. Μάτεσις φρονεῖ ὅτι ὁ τίκος τῶν ὁμολογιῶν, τῶν πρὸ τῆς λήξεως καταβλλομένων καταθέσεων, δέον ν' ἀνήκῃ εἰς τοὺς καταθέτας, ἀπὸ οὗτοι ἐξαγκυλλίζονται νὰ δεχθῶσιν ἀντὶ τῶν μετρητῶν χρημάτων ἑτέρων ἀξ. ἢ λαττωμένην χωρὶς ἐκ τούτου νὰ στερῶνται τοῦ τίκου τῆς καταθέσεως. Πρὸς τοῦτοις ὑποβάλλει τροπολογίαν ὅπως οἱ δικαιοῦχοι καταθέσεων τιμήματος ἀπαλλοτριώσεων δυνάμει τοῦ νόμου 2052 λαμβάνωσι τὸ εἰς μετρητὰ ὀφειλόμενον ἐν τρισὶν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς νόμισμα.

Ο κ. Ι. Δ. Ράλλης παρατηρεῖ τὸ ἄτοπον ὅπερ ἐπέρχεται εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐξ ὑπατιότητος τῆς ὑπηρετικῆς δὲν ἐβεβαιώθησαν οἱ δηλωθέντες πρὸ τῆς 2ῃ Μαρτίου ἐκ μέρους τῶν ὑποχρέων φόροι. οἷτινες ἀδικονοῦνται προφανῶς, ὑποχρεοῦμενοι ἤδη νὰ καταβάλωσι τοὺς φόρους εἰς ἑκέραιον νόμισμα, ἐνῶ ἂν ἐβεβαιούντο ἐγκαιρῶς οἱ φόροι, θὰ ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ καταβάλωσι τοὺς τοὺς εἰς μικτὸν νόμισμα, διὸ φρονεῖ ὅτι δέον νὰ κερθῇ τὸ ἄτοπον τοῦτο.

Ο κ. Γ. Μπούσιος συμφωνεῖ πρὸς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ράλλη, ἀνκέρων πλεῖστα παραδείγματα.

Ο κ. Χ. Βασιλακάκης ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ συζήτησις ἀποδεικνύει ὅτι ὁ νόμος περὶ δανείου ἐψηφίσθη ἐπιεικῶς.

Δ. Γούναρης. Οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ νόμου ἀπεδείχθη ἀνεπάρκυστος. Κατὰ τὴν ἐρμηνείαν του ὑποδεικνύεται ἐκαστοτὴ ἀνάγκη ἐπεξηγήσεων καὶ ἐρμηνειῶν τῶν διατάξεων αὐτοῦ.

Ο κ. Σ. Σωτηριάδης υποστηρίζει ὅτι πρέπει ν' ἀναγραφῇ διάταξις καθ' ἣν τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου νὰ ἰσχύῃ καὶ διὰ τοὺς φόρους ὧν ἡ γενεσιουργὸς αἰτία ὑπάρχει πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀναγκαστικοῦ δανείου. Εἰδικώτερον διὰ τὸν φόρον τῆς κληρονομίας, ὅστις εἰσλήθη πρὸ τῆς ἰσχύος τούτου πρέπει νὰ ἰσχύσῃ τὸ ἄρθρον 7, διότι εἶναι ἡνίσσον καὶ ἄδικον ὁ κληρονόμος νὰ λαμβάνῃ μέρος τῆς κληρονομίας εἰς μικτὸν νόμισμα, καὶ νὰ πληρῶν τὸν φόρον εἰς Γεωργίους, Σταύρους.

Ο κ. Γ. Αναστασόπουλος προτείνει νὰ ἀναγραφῇ ὡς δὴλῶσις ὅτι οἱ παρόντες τοῦ νόμου, ἦτοι οἱ ἀννοούμενοι

ν' ἀποδεχθῶσι κατὰ τὰς διατάξεις καὶ προθεσμίας τοῦ νόμου καὶ καταβολὴν τῶν ὀφειλόμενων εἰς μικτὸν νόμισμα, ἦτοι εἰς Γεωργίους, Σταύρους καὶ Στέμματα, ὑπόκειται, οὐχὶ μόνον εἰς ἀπίστας τὰς δαπάνας τοῦ ὀφειλέτου ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἀνθρώπιν τῶν ἐντεῦθεν ζημιῶν του.

Κηρυχθείσης μετὰ τοῦτο περαιωμένης τῆς συζητήσεως, γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴν εἰς β' συζήτησιν τὸ ἄρθρον 1ον ὡς ἐτροποποιήθη, τὸ ἄρθρον 2ον ὡς ἀντεκατεστάθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, προτιθεμένου ἐν αὐτῷ καὶ 2ου ἐδαφίου τῇ προτάσει τοῦ κ. Μπουτίου ἔχοντος ὡς ἐξῆς: «Αἱ ὑπάρχουσαι εἰς γρυσὴν ὑποχρεώσεις δὲν ὑπάρχοντι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθρου 7 τοῦ νόμου περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου».

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν καὶ τὸ ἄρθρον 3ον προστεθέν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἔχον ὡς ἐξῆς: «Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως», ἀναβάλλεται δέ, λόγῳ τῶν τροπολογιῶν, ἡ ψήφισις τοῦ συνόλου, τὸ ὅποῖον προτάσει τοῦ κ. Προέδρου, γενομένη δεκτὴ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, θέλει ψηφισθῇ αἶσιον, καίτοι ἡ αὐριανὴ συνεδρίασις ἔχει ὀρισθῇ διὰ συντακτικὴν ἐργασίαν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῆς ἐπιδόσεως τῶν δηλώσεων καὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ συνθετικοῦ φόρου τῶν καθαρῶν προσόδων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν, μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, τὸ νομοσχέδιον.

Περὶ κηρώσεως τῆς ἀπὸ 26 Νοεμβρίου (9 Δεκεμβρίου) 1921 προσθέτου νομοματικῆς συμβάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος, Βελγίου, Γαλλίας, Ἰταλίας καὶ Ἑλβετίας, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται ἡ ἀπὸ 26 Νοεμβρίου (9 Δεκεμβρίου) 1921 πρόσθετος νομοματικὴ σύμβασις μεταξὺ Ἑλλάδος, Βελγίου, Γαλλίας, Ἰταλίας καὶ Ἑλβετίας, ἥς τὸ καίμενον ἐξ ἁρθρῶν ἑνδεκα ἑπεται γαλλιστὶ καὶ ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει.

ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΜΒΑΣΙΝ ΤΗΣ 6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1885

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Βέλγων, ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας καὶ τὸ Ὁμοσπονδικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας.

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἐν Ἑλβετίᾳ δημιουργηθεῖσαν κατὰστασιν ἐκ τῆς συρροῆς ταλλήρων τῶν Κρατῶν τὰ ὅποια ὑπέγραψαν τὴν Ἀκτινικὴν Νομισματικὴν Ἐνῶσιν καὶ Βελγικῶν κερμάτων, καὶ ἐπιθυμοῦντες ὥπως ἐπιτρέψωσιν εἰς τὸ Βέλγιον νὰ θεραπεύσῃ τὰς νομισματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἀποικίας αὐτοῦ, τοῦ Κογκό, ἀπεφάσισαν νὰ συνάψωσι πρὸς τοῦτο Σύμβασιν, πρόσθετον εἰς τὴν Σύμβασιν τῆς 6 Νοεμβρίου 1885, διορίσαντες ὡς πληρεξουσίους τῶν.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Βέλγων, τοὺς κ. κ.
LIEBAERT, Ὑπουργὸν τῆς Ἐπικρατείας
LE GRELLE, Ἐπιθεωρητὴν τῶν Νομισματοκοπειῶν
ROMBOUTS, Ἐπίτιμον γενικὸν διευθυντὴν τοῦ Θησαυροφυλακίου.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, τοὺς κ. κ.
ARNAUNE, Μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου, Ἐλεγκτὴν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

PARMENTIER, Διευθυντὴν τῆς γενικῆς κινήσεως τῶν κεφαλαίων.

DE MOÛY, Ὑποδιευθυντὴν τῆς γενικῆς κινήσεως τῶν κεφαλαίων.

BOUVIER, Διευθυντὴν τοῦ Νομισματοκοπείου.

PEAN, Ὑποδιευθυντὴν τῶν διοικητικῶν ὑποθέσεων καὶ τῶν Διεθνῶν Ἐνώσεων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, τὸν κ.
ΑΘΗΝΟΓΕΝΗΝ, Ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ τῶν Ἐπανορθώσεων.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας, τὸν κ.
CONTE ROSSINI, Γεν. Διευθυντὴν τοῦ Θησαυροφυλακίου
Τὸ Ὁμοσπονδικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας, τοὺς κ. κ.

DUNANT, Πρεσβευτὴν τῆς Ἑλβετίας ἐν Παρίσι.

LEOPOLD DUBOIS, Πρόεδρον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλβετικῆς Τραπεζῆς.

MEYER, Μέλος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἑλβετικοῦ Συμβουλίου.

CONVENTION MONETAIRE ADDITIONNELLE
A LA CONVENTION DU 6 NOVEMBRE 1885.

Sa Majesté le Roi des Belges, le Président de la République Française, Sa Majesté le Roi des Hellènes, Sa Majesté le Roi d'Italie et le Conseil Fédéral de la Confédération Suisse.

Ayant pris en considération la situation créée en Suisse par l'afflux des écus des Etats signataires de l'Union Monétaire Latine et des monnaies divisionnaires belges, et voulant permettre à la Belgique de pourvoir aux besoins monétaires de sa Colonie du Congo, ont résolu de conclure à cet effet une Convention Additionnelle à la Convention du 6 novembre 1885, et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi des Belges
M. M. LIEBAERT, Ministre d'Etat.
LE GRELLE, Commissaire des Monnaies.
ROMBOUTS, Administrateur, Directeur Général honoraire de la Trésorerie.

Le Président de la République Française.
M. M. ARNAUNE, Membre de l'Institut, Conseiller-Maitre à la Cour des Comptes.
PARMENTIER, Directeur du Mouvement Général des Fonds

DE MOÛY, Sous-Directeur du Mouvement Général des Fonds.

BOUVIER, Directeur de l'Administration des Monnaies et Médailles.

PEAN, Sous-Directeur des Affaires Administratives et des Unions Internationales au Ministère des Affaires Etrangères.

Sa Majesté le Roi des Hellènes.
M. ATHENOGENES, Délégué Hellénique à la Commission des Réparations.

Sa Majesté le Roi d'Italie
M. CONTI ROSSINI, Directeur Général du Trésor.
Le Conseil Fédéral de la Confédération Suisse.

M. M. DUNANT, Ministre de Suisse à Paris.
LEOPOLD DUBOIS, Président du Conseil d'Administration de la Société de Banque Suisse.
MEYER, Membre du Conseil National Suisse.

BACHMANN, Μέλος τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλβετίας.
 RYFFEL, Τμηματάρχην τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Οἱ τινες, ἀφοῦ ἀνεκοίνωσαν τὰ πληρεξούσιά των, εὐρεθέντι ἐν τάξει, συνεφώνησαν τὰ ἑξῆς:

Ἄρθρον 1.

Κατὰ προσωρινὴν παράβασιν τῶν διατάξεων τῆς ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1885 Νομισματικῆς Συμβάσεως, ἐπικυροῦται καὶ διατηρεῖται μέχρι νεωτέρας συμφωνίας τὸ ὑπὸ τῆς Ἑλβετίας ληφθὲν μέτρον τῆς ἄρσεως ἐκ τῆς κυκλοφορίας Βελγικῶν, Γαλλικῶν, Ἑλληνικῶν καὶ Ἰταλικῶν ταλλήρων, ὡς καὶ τῶν Βελγικῶν κερμάτων.

Ἄρθρον 2.

Κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τῆς ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1885 Νομισματικῆς Συμβάσεως καὶ τῶν εἰς ταύτην προσηρημένων συμφωνιῶν, θὰ ληρθῇ πρόνοια, ὑπὸ τοῦς ἐν τοῖς ἐπαμένους ἄρθροις καθοριζομένους ὅρους, περὶ τοῦ ἀποθέματος τῶν ἀργυρῶν νομισμάτων τῆς Λατινικῆς Ἐνώσεως, τῶν διακατεχομένων νῦν ὑπὸ τῆς Ἑλβετίας καὶ ἅτινα ἂ ἐρχονται εἰς τὰς ἑξῆς ποσότητας:

Βελγικὰ τάλληρα	28.915.000 φρ.
εἰς ἃ προσθετέον	6.495.000 » εἰς τάλληρα
τῆς Ἐνώσεως ἀποδοτέα ὑπὸ τοῦ Βελγίου, εἰς ἀντάλλαγμα ἴσης ποσότητος κερματικῶν Βελγικῶν νομισμάτων.	
Γαλλικὰ τάλληρα	130.255.000 φρ.
Ἑλληνικὰ »	915.000 »
Ἰταλικὰ »	65.405.000 »

Ἄρθρον 3.

Ἀπὸ τῆς 15 Ἰανουαρίου 1927, θὰ ἐπιστραφῶσιν εἰς τὰ οἰκία Κράτη τὰ ἐν Ἑλβετία τάλληρα τοῦ Βελγίου, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας μέχρι τῶν ἑξῆς ποσότητων:

Βέλγιον	6	ἐκατομμύρια φράγκων
Γαλλία	130	» »
Ἰταλία	30	» »

Ἡ παλιννόστησις αὕτη θὰ ἐνεργηθῇ εἰς ἴσα τμήματα κατὰ τριμηνίαν καὶ εἰς διάστημα πέντε κατ' ἀνώτατον ὅρον ἐτῶν.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἀντίτιμον τῶν ἐπιστραφησομένων, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ταλλήρων, θὰ

BACHMANN, Membre de la Direction Générale de la Banque Nationale Suisse.

RYFFEL, Chef de Service du Département Fédéral des Finances.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Par dérogation temporaire aux dispositions de la Convention Monétaire du 6 novembre 1885, la mise hors cours par la Suisse des écus belges, français, grecs et italiens et des monnaies divisionnaires belges est ratifiée et maintenue jusqu'à nouvel accord.

Article 2.

Par dérogation aux dispositions de la Convention Monétaire du 6 novembre 1885 et des arrangements annexes à cette convention, il sera disposé dans les conditions déterminées aux articles ci-après, du stock de monnaies d'argent de l'Union Latine actuellement détenues par la Suisse et dont la consistance est la suivante:

écus belges	28.915.000 frs
auxquels s'ajouteront	6.495.000 » d'écus de l'Union à remettre par la Belgique en échange d'une somme égale de monnaies divisionnaires belges.
écus français	130.255.000 frs
écus grecs	915.000 »
écus italiens	65.405.000 »

Article 3.

A partir du 15 Janvier 1927, il sera procédé au rapatriement de Suisse des écus à l'empreinte de la Belgique, de la France et de l'Italie, pour les quantités ci-après déterminées:

Belgique	6 millions de francs
France	130 » » »
Italie	30 » » »

Ce rapatriement aura lieu par fractions égales échelonnées de trois mois en trois mois dans un délai maximum de cinq ans.

Article 4.

Le remboursement des écus rapatriés conformément aux stipulations de l'article précédent sera fra-

πληρωθῇ εἰς ἴσας κατὰ τριμηνίαν δόσεις καθοριζομένης κατὰ τρόπον, ὥστε τὸ ὅλικόν ποσὸν νὰ ἐξοφληθῇ ἐντὸς πέντε κατ' ἀνώτατον ὅρον ἐτῶν, ἀπὸ τῆς 15 Ἰανουαρίου 1927.

Ἡ πληρωμὴ θὰ ἐνεργηθῇ ὑποχρεωτικῶς εἰς χρυσὸν μέχρι ποσοῦ 2 ἐκατομμυρίων φρ. διὰ τὸ Βέλγιον, 20 ἐκ. φρ. διὰ τὴν Γαλλίαν καὶ 6 ἐκατομμυρίων ἐξακοσίων ἐξήκοντα χιλιάδων φρ. διὰ τὴν Ἰταλίαν, διὰ δὲ τὸ ἐπὶ πλεόν, εἴτε εἰς χρυσὸν εἴτε εἰς ἀργυρᾶ Ἑλβετικὰ νομίσματα τῶν 5 φρ., εἴτε διὰ συναλλαγματικῶν πληρωτέων ἐν Ἑλβετίᾳ διὰ τῶν ἰδίων νομισμάτων ἢ διὰ τραπεζογραμμάτων νομίμως ἐν αὐτῇ κυκλοφορούντων.

Αἱ ὑποχρεωτικῶς εἰς χρυσὸν πραγματοποιηθήσασιν πληρωμαὶ θὰ κατανεμηθῶσιν εἰς ἴσα μέρη κατὰ τὰς τριμηνιαίας δόσεις.

Τὰ ἐξόδα τῆς μεταφορᾶς θὰ κατανεμηθῶσι συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1885 συμφωνίας.

Ἄρθρον 5.

Ἀπὸ τῆς 15 Ἰανουαρίου 1925, τὰ συμβαλλόμενα Κράτη ὑποχρεοῦνται νὰ πληρῶνωσιν εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἐκάστην λήξιν ἀπομένοντος πρὸς παλιννόστησιν ἀποθέματος ταλλήρων τῆς Λατινικῆς Ἑνώσεως, τόκων ὀριζόμενον εἰς 4 ο/ο ἐτησίως μέχρι τῆς 15 Ἰανουαρίου 1929 καὶ εἰς 4 1/2 ο/ο ἐτησίως ἀπὸ τῆς 15 Ἰανουαρίου 1929 μέχρι τῆς 15 Ἰανουαρίου 1932.

Οἱ τόκοι οὗτοι θὰ ἐκκαθαρίζονται καὶ θὰ καταβάλλονται κατὰ τριμηνίαν εἰς χρυσόν, ἢ εἰς ἀργυρᾶ Ἑλβετικὰ νομίσματα τῶν 5 φρ., ἢ διὰ συναλλαγματικῶν πληρωτέων ἐν Ἑλβετίᾳ διὰ τῶν ἰδίων νομισμάτων ἢ διὰ τραπεζογραμμάτων νομίμως ἐν αὐτῇ κυκλοφορούντων.

Ἄρθρον 6.

Τὸ Βέλγιον, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἰταλία ἐπιφυλάσσονται νὰ ἀποσύρῳσιν ἐξ Ἑλβετίας καὶ νὰ ἐξαργυρώσωσιν εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἐν ὅφει, ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ 4ου ἄρθρου, τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἐν ἄρθρῳ 3 ὀριζομένου ἀποθέματος.

Ἐν ᾗ περιπτώσει πρὸ τῆς λήξεως τοῦ πρώτου ἔτους ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἐν τῶν συμβαλλομένων κρατῶν ἤθελε πραγματοποιήσῃ εἰς χρυσόν, ἢ εἰς Ἑλβετικὰ ταλλήρα τὴν ἐξόφλησιν τοῦ τρίτου τοῦ βαρύνοντος αὐτὸ ποσοῦ ταλλήρων, ἡ Ἑλβετία θὰ ἀπαλλάξῃ αὐτὸ ἐκ τοῦ ὅλου τῶν ὀφειλομένων, συμφώνως τοῖς ὅροις τοῦ 5ου ἄρθρου, τόκων.

ctionné en paiements égaux échelonnés de trois mois en trois mois, de telle sorte que le compte soit soldé dans un délai maximum de cinq ans à partir du 15 Janvier 1927.

Il s'effectuera obligatoirement en or à concurrence de 2 millions de francs pour la Belgique, 20 millions de francs pour la France et 6 millions six cent soixante mille francs pour l'Italie et, pour le surplus, soit en or soit en pièces d'argent de 5 francs frappées à l'empreinte de la Suisse, soit en traites payables dans cet Etat avec les mêmes monnaies ou avec des billets de banque y ayant cours légal.

Les paiements à acquitter obligatoirement en or seront répartis par fractions égales entre toutes les échéances trimestrielles.

Les frais de transport seront réglés conformément aux dispositions de l'article 5 de l'Arrangement du 6 Novembre 1885.

Article 5.

A partir du 15 Janvier 1925, les Etats contractants s'engagent à payer à la Suisse, sur le montant du stock d'écus de l'Union Latine demeurant à rapatrier à chaque échéance, un intérêt qui est fixé à 4 o/o l'an jusqu'au 15 Janvier 1929 et à 4 1/2 o/o l'an du 15 Janvier 1929 au 15 Janvier 1932.

Ces intérêts seront arrêtés et payés par trimestre en or ou en pièces d'argent de cinq francs frappées à l'empreinte de la Suisse ou en traites payables dans cet Etat soit avec les mêmes monnaies, soit en billets de banque y ayant cours légal.

Article 6.

La Belgique, la France et l'Italie se réservent le droit de rapatrier de Suisse et de rembourser à tout moment, à vue, aux conditions stipulées dans l'article quatrième tout ou partie du stock déterminé à l'article troisième.

Au cas où avant l'expiration de la première année qui suivra la signature de la présente convention, l'un des Etats contractants effectuerait en or ou en écus suisses le remboursement du tiers des écus à sa charge, la Suisse lui fera remise de l'ensemble des intérêts dûs aux termes de l'article cinquième.

"Αρθρον 7.

Ἡ Ἑλβετία ἐπιφυλάσσεται νὰ διαπραγματευθῇ εἰς πᾶσαν στιγμὴν ὡς μέταλλον τὸ ὅλον ἢ μέρος τῶν ταλλήρων τῶν λοιπῶν συμβαλλομένων Κρατῶν περὶ ὧν προνοεῖ ἡ παροῦσα σύμβασις. Ὁφείλει ὅμως, ἐὰν προτίθεται νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ οὕτω παρεχομένου αὐτῇ δικαιώματος, νὰ γνωστοποιήσῃ τοῦτο εἰς τὸ ἐνδιαφερόμενον Κράτος, ὅπερ δύναται πάντως νὰ ἀνακοινώσῃ ἐντὸς 15 ἡμερῶν, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόσυρσιν τῶν ταλλήρων ὅτινα ἡ Ἑλβετία προτίθεται νὰ διαπραγματευθῇ καὶ εἰς τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἐν ὧν, ὑπὸ τοὺς ἔρους τοῦ 4ου ἄρθρου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ Ἑλβετία θὰ παραιτηθῇ, μέχρις ἀναλόγου ὁρίου, τοῦ διὰ τοῦ 3ου ἄρθρου παρεχομένου αὐτῇ δικαιώματος.

"Αρθρον 8.

Ἡ Ἑλβετία ἐξουσιοδοτεῖται, ὥπως κόψῃ τάλληρα μέχρις ἂξις 80 ἑκατομμυρίων φράγκων. Ἐννοεῖται ὅμως, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν ἤδη κοπέντων Ἑλβετικῶν ταλλήρων θὰ καταλογισθῇ εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο. Πρὸς τοῦτο δύναται νὰ χρησιμοποίησιν νομίσματα τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν, μέχρι τῶν ἐξῆς ποσῶν:

Βελγικὰ τάλληρα ἢ τάλληρα ἐπιστραφησόμενα ὑπὸ τοῦ Βελγίου εἰς ἀντάλλαγμα Βελγικῶν κερμάτων φρ.	29.410.000
Ἑλληνικὰ τάλληρα	915.000
Ἰταλικὰ	35.405.000

"Αρθρον 9.

Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἀναλήψεως καὶ ἐξοφλήσεως ὑπὸ τοῦ Βελγίου, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας, τῶν ἀργυρῶν αὐτῶν πενταφράγκων τῶν ἀποσυρθέντων τῆς κυκλοφορίας ἐν Ἑλβετίᾳ, ἡ τελευταία αὕτη παραιτεῖται, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς Νομισματικῆς Ἑνώσεως, τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 14 τῆς ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1885 Συμβάσεως παρεχομένου αὐτῇ πλεονεκτήματος.

"Αρθρον 10.

Τὸ ἄρθρον 13 τῆς ἀπὸ 25 Μαρτίου 1920 προσθέτου Συμβάσεως ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς:

Ἐξουσιοδοτεῖται ἡ Βελγικὴ Κυβέρνησις ὅπως, κατὰ προσωρινὴν παράβασιν τῆς ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1885 Συμβάσεως, κόψῃ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἀποικίας τοῦ Κογκὸ εἰδικὰ νομίσματα ἐκ κατωτέρου μετάλλου ὀνομαστικῆς ἂξις 2 καὶ 1 φράγκου ὡς καὶ 0.50. τοῦ φράγκου.

Article 7.

La Suisse se réserve le droit de négocier, à tout moment, comme métal argent, tout ou partie des écus à l'empreinte des autres Etats Contractants qui font l'objet de la présente Convention. Toutefois, elle devra, si elle veut faire usage de la faculté qui lui est ainsi laissée, en donner notification à l'Etat intéressé qui pourra toujours faire connaître, dans un délai de quinze jours son intention de procéder au rapatriement des écus que la Suisse se propose de négocier et à leur remboursement à vue dans les conditions de l'article quatrième. Elle sera dans ce cas dessaisie, jusqu'à due concurrence, du droit qui lui est concédé par l'article troisième

Article 8.

La Suisse est autorisée à frapper des pièces de 5 francs à son empreinte pour une valeur de 80 millions de francs, étant entendu que le montant des écus suisses déjà frappés sera imputé sur cette somme. Elle pourra faire usage à cet effet de monnaies des Etats Contractants à concurrence de:

écus belges ou écus remis par la Belgique, en échange de monnaies divisionnaires belges frs	29.410.000
écus grecs	915.000
écus italiens	35.405.000

Article 9.

En considération de la reprise et du remboursement par la Belgique, la France et l'Italie des pièces d'argent de 5 francs à leurs empreintes retirées de la circulation en Suisse, la Suisse renonce, pendant la durée de la présente Convention, pour le cas de liquidation de l'Union Monétaire, au bénéfice de l'article 14 de la Convention du 6 novembre 1885.

Article 10.

L'article 13 de la Convention additionnelle du 25 mars 1920 est remplacé par la disposition suivante:

Le Gouvernement Belge est autorisé par dérogation temporaire à la Convention du 6 novembre 1885, à frapper, pour les besoins de la Colonie du Congo, des monnaies spéciales de métal inférieur auxquelles seront attribuées les valeurs nominales des pièces de 2 francs, 1 franc et 0 fr. 50.

Τὰ νομίσματα ταῦτα δὲν θὰ εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ δημόσια ταμεία τοῦ Βελγίου ὡς καὶ εἰς τὰ τῶν λοιπῶν Κρατῶν τῆς Ἑνώσεως.

Αἱ κοπεῖσαι ποσότητες θὰ καταλογισθῶσιν εἰς τὴν ποσὴν τῶν ἀργυρῶν κερμάτων τὸ ὀρισθὲν διὰ τὸ Βέλγιον, διὰ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1908 προσθέτου Νομισματικῆς Συμβάσεως.

Ἄρθρον 11.

Ἡ παροῦσα πρόσθετος Σύμβασις θὰ ἐπικυρωθῇ, καὶ δ' ἐπικυρώσεις θὰ ἀνταλλαγῶσιν ἐν Παρισίοις ὥσον τὸ δυνατόν ταχύτερον, τὸ βραδύτερον δὲ τὴν 15 Ἀπριλίου 1922.

Ἡ Σύμβασις αὕτη θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ μετὰ παρέλευσιν πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ρηθισῶν ἐπικυρώσεων.

Εἰς πίστωσιν τούτου οἱ οἰκτεῖοι πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν συμφωνίαν.

Ἐγένετο ἐν Παρισίοις τὴν 26 Νοεμβρίου (9 Δεκεμβρίου) 1921, εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον ὅπερ θὰ παραμείνῃ κατεθεσμιμένον εἰς τὰ Ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, τούτου δὲ ἀκριβὲς ἐπικυρωμένον ἀντίγραφο θὰ διαβιβασθῇ εἰς ἐκάστην συμβαλλομένην Δύναμιν.

Ὑπογρ.

JUL. LIEBAERT
CH. LE GRELLÉ
ROMBOUTS
A. ARNAUNE
J. PAPMENTIER
DE MOÛY
C. BOUVIER
R. PEAN
ΙΩ. ΑΘΗΝΟΓΕΝΗΣ
CONTE ROSSINI
DUNANT
LÉOPOLD DUBOIS
DR. S. MEYER
DR. C. BACHMANN
RYFFEL

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ces monnaies ne seront pas reçues par les caisses publiques de la Belgique et des autres Etats de l'Union.

Les quantités émises seront imputées sur les contingents de monnaies divisionnaires d'argent attribués à la Belgique par la Convention Monétaire additionnelle du 4 novembre 1908.

Article 11.

La présente Convention additionnelle sera ratifiée les ratifications en seront échangées à Paris le plus tôt que faire se pourra et, au plus tard, le 15 avril 1922. Elle entrera en vigueur cinq jours francs après l'échange des dites ratifications.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Arrangement.

Fait à Paris, le 9 décembre 1921, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les Archives du Ministère des Affaires Etrangères de la République Française, et dont une copie, certifiée conforme, sera remise à chaque Puissance Contractante.

signé : JUL. LIEBAERT
CH. LE GRELLÉ
ROMBOUTS
A. ARNAUNE
J. PAPMENTIER
DE MOÛY
C. BOUVIER
R. PEAN
JEAN ATHENOGENES
CONTE ROSSINI
DUNANT
LÉOPOLD DUBOIS
Dr. S. MEYER
Dr. G. BACHMANN
RYFFEL

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δευτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζητήσιν τὰ νομοσχέδια :

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ νόμου 2633 περὶ διαθέσεως πῶν ἐντὸς τοῦ νέου σχεδίου τῆς κασίσης ἐκτάσεως Θεσσαλονίκης περιλαμβανομένων ἐκινήτων, ἔχον οὕτως :

“Ἀρθρον μόνον.

1. Ἡ ἐννοια τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 2633 εἶναι ὅτι, κατὰ τὰς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ νόμου τούτου ἐκποιήσεις, προκειμένου περὶ ἐκποίησης οἰκοπέδου διατιμηθέντος κατὰ τὸν νόμον 2633 εἰς ἀξίαν κατωτέραν τῶν δέκα χιλιάδων δραχμῶν ἐν ὅλῳ, ἐπιτρέπεται ἡ χρησιμοποίησις κτηματογράφων ἀντιπροσωπευόντων οἰκοπέδα μόνον τοῦ αὐτοῦ τομῆως, ἑκάστου τῶν ὁποίων ἔχει ἐπιφάνειαν μεγαλειτέραν τῶν 150 τετρ. μέτρων, ἢ μικροτέραν μὲν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ ἀξίαν ἐκτιμηθεῖσαν κατὰ τὸν νόμον 1394 τοῦλάχιστον ἴσην τῇ ἐλαχίστῃ τιμῇ διατιμήσεως τοῦ ἐκποιουμένου οἰκοπέδου τοῦ τομῆως.

2. Εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 2633 προστίθεται δευτέρα παράγραφος ἔχουσα οὕτω :

Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο κρινόμενα ὡς χρησιμοποιήσιμα παλαιὰ κτίρια, χρήζοντα δ' ἐπισκευῆς, ἐνσχύσεως ἢ μεταρρυθμίσεως ὅπως συμμορφωθῶσι πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ νέου σχεδίου, δύνανται νὰ ἐκκενῶνται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ἔφασκε, ἢ ἐπὶ τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ νέου σχεδίου ὑπηρεσίᾳ δι' ἡτιολογημένης πράξεώς της ἥθελε θεωρήσει τοῦτο ὡς ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῶν κατὰ τὰ ἄνω ἐργασιῶν. Ἡ ἀνωτέρω διάταξις τεθῆσεται εἰς ἐφαρμογὴν διὰ Β. Διατάγματος δι' οὗ ὁρισθῆσεται ὁ τρόπος καὶ οἱ ὅροι τῆς ἐκκενώσεως.

3. Τὸ δεύτερον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ νόμου 2633 ἔχον οὕτω : «ἰσχύουσι δὲ καὶ ἀπέναντι τρίτων ἐφ' ὅσον ἀπαγορεύεται ἡ ἐκποίησης τοῦ παραχωρηθέντος» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς : «τὰ βάρη ταῦτα καὶ εἰδικώτερον αἱ ὑποθήκαι καὶ προσημειώσεις ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς μεταγραφῆς τοῦ τίτλου ἐγγράφονται ἐν τοῖς οἰκείοις βιβλίοις ὑποθηκῶν κλπ. ἐπὶ τοῦ νέου κτήματος καὶ μετὰ οἰανδήποτε ἐκποίησης τοῦ κτήματος τούτου πρὸς τρίτον, ἢ τοιαύτη δὲ ἐγγραφὴ ἀνατρέχει εἰς τὸν χρόνον τῆς μεταγραφῆς τοῦ τίτλου καὶ θεωρεῖται γενομένη ἀμέσως μετὰ τὴν μεταγραφὴν αὐτοῦ δι' ὃ καὶ προηγείται πάσης ἄλλης ἐγγραφῆς μεταγενεστέρως τῆς μεταγραφῆς τοῦ τίτλου, τῆς μεταξὺ πῶν ἀναγενομένων βαρῶν προτεραιότητος κανονιζομένης καθ' ἣν τὰς

εἶχον ταῦτα πρότερον καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ κτηματογράφῳ σειρὰν τῶν βαρῶν. Μετὰ τὴν παράδον τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐνιαισίου προθεσμίας οὐδεμία ἐγγραφὴ ἰσχύει ἀπέναντι τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἐκποίησις τρίτου».

4. Ἐφόσον τὰ περὶ ὧν ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου 2633 οἰκοπέδα μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου δὲν ἐξεποιήθησαν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2633, ἡ ἀγορὰ αὐτῶν θεωρεῖται ἔγκυρος. Ὁ ἀγοραστής τῶν οἰκοπέδων τούτων ὀφείλει ἵνα ἐντὸς τετραμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἀσπληρώσῃ τὸ τίμημα αὐτῶν καὶ ἀρξῇται τῆς ἐπὶ τοῦ ἀγορασθέντος οἰκοπέδου ἀνεγέρσεως οἰκοδομῆς, συμπληρῶν ταύτην μέχρι τοῦ μεγίστου ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ κανονισμοῦ προβλεπομένου ὕψους ἐντὸς προθεσμίας ταχολησομένης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας κατὰ τὴν χορήγησιν τῆς σχετικῆς πρὸς ἀνέγερσιν οἰκοδομῆς ἀδείας. Ἡ μὴ τήρησις οἰουδήποτε τῶν ἀνωτέρω ὅρων, βεβαιουμένη καθ' ὃν τρόπον θέλει ὀρίσει ἀπόφασις τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, συνεπάγεται τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀγορᾶς, ἰσχύουσας ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὡς πρὸς ταύτην τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου 2633».

Περὶ διορισμοῦ 50 ὑποτρόφων φοιτητῶν κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1921—1922, ἔχον οὕτως :

“Ἀρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται ὅπως κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1921—22 καὶ κατὰ τὰ τέσσαρα ἐπόμενα ἔτη διορίζωνται κατόπιν διαγωνισμοῦ πεντήκοντα ὑπότροφοι τοῦ Κράτους φοιτηταί, ἵνα σπουδάσωσι τριάκοντα πέντε μὲν ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ Σχολῇ, δέκα πέντε δὲ ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Ἡμετέρου Πανεπιστημίου, κατὰ προτίμησιν υἱοὶ ἢ ἀδελφοὶ πεσόντων ἐν πολέμῳ.

Ἡ ὑποτροφία συνίσταται εἰς διακοσίας δραχμὰς μηνιαίας, καταβαλλομένης τοῖς δικαιούχοις εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνός.

“Ἀρθρον 2.

Πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὑποτροφιῶν ἀναγράφεται ἐν τῷ εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως ἀνάλογος πίστωσις κατ' ἔτος.

“Ἀρθρον 3.

Κυροῦται ὁ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 43939 πράξεως, δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 221 τῆς 20 Σεπτεμβρίου 1921 Πα-

εφαρμόσει της Έφμερίδος της Κυβερνήσεως, προκηρυχθείς διαγωνισμός υποτρόφων και ό έπακολουθήσας διορισμός τοιούτων, προς πληρωμή των υποτροφιών των όποιων επιτρέπεται ν' αναγραφή σχετική πίστωση εν τοίς προϋπολογισμοίς των χρήσεων 1921—22 και 1922—23.

Άρθρον 4.

Αί υποχρεώσεις των υποτρόφων, ως και αι λεπτομέρειαι της εφαρμογής του παρόντος νόμου, κανονισθήσονται διά Β. Διατάγματα.

Ζητείται μετά τουτέ υπό του κ. Γ. Σχοινά ή πρόταξις και ψήφισις του υπ' αριθ. 34 εν τη 'Ημ. Διατάξει νομοσχεδίου «περί των εν ύπηρεσία παθόντων άξιωματικών».

Πλείστοι πληρεξούσιοι της άριστερης διαμαρτύρονται διά της προτάξεως ταύτης, ζητούντες νά λυθή ή συνεδρίασις.

Γίνονται είτα δι' άναστάσεως δεκτά εις α' κατ' όρθρον συζήτησιν ως έτροποποιήθησαν υπό του κ. Υπουργού τή νομοσχέδια.

1) «Περί τροποποιήσεως του νόμου 1132 περί 'Ιεραιτικών Σχολών».

2) «Περί Έπιτροπείας των εν Σάμω 'Ιερών Μονών».

3) «Περί άναγνωρίσεως των άποφοίτων του 'Ιεροδιδασκαλείου και Συλλόγου των Μικρασιατών «Ανατολή», ως ίσοτίμων προς τους άποφοίτους των πρό της νέας διαρρυθμίσεως τριταξίων Διδασκαλείων του Κράτους» και

4) «Περί εξασφαλίσεως της άγροτικής περιουσίας των κοινοτήτων των τέως δήμων Έβάνης, Πλαταμώδους, Φλεσσιάδος, Πύλου και Κολλωνίδων».

Ο κ. Γ. Πώπ, λαμβάνων κατόπι τον λόγον, λέγει ότι ή παρακαλέση την κ. Πρόεδρον του Υπουργικού Συμβουλίου και τους Υπουργούς των Στρατιωτικών και Οικονομικών όπως δεχθώσι και ψηφισθώσι τή νομοσχέδια περί μισθών άξιωματικών και στρατιωτικών συντάξεων. Τοϋτο είναι καθήκον της Συνελεύσεως, ήτις δέον νά προασπίση την αξιοπρέπειαν εκείνων, οίτινες παρέχουσι τή πάντα από της οικιακής των γαλήνης μέχρις αύτης της ζωής των υπέρ Πατρίδος.

Ν. Θεοτόκης (Υπουργός επί των Στρατιωτικών). Παρακαλώ την Συνέλευσιν νά δεχθή όπως τή Νομοσχέδια ταύτα αναγραφώσιν πρώτα εις την 'Ημερησίαν Διάταξιν της προ-

τεχούς Δευτέρως διά νά δοθή ούτω καιρός και εις τους νέους Υπουργούς Οικονομικών και Θησαυροφυλακίου νά μελετήσωσιν ταύτα. Επίσης δε νά προταχθί και τή υπ' αριθ. 34, περί παθόντων άξιωματικών εν ύπηρεσία, τή όποιαν προέτεινε νά προσαχθί ό κ. Γ. Σχοινάς.

Ο κ. Γ. **Αναστασόπουλος**, προτείνει ίνα εις την 'Ημερησίαν Διάταξιν της Δευτέρως προταχθί τή νομοσχέδιον περί αναπήρων πολέμου.

Μεθ' λύεται υπό του κ. Προέδρου ή συνεδρίασις ώρα 10 και 15' μ. μ. ίνα επανακληθί άξιον ώρα 6 μ. μ.

Ο Πρόεδρος
Κ. Αργ. Λομβάρδος

Οί Γραμματείς
Ν. Μουζάκης
Β. Βύζας

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β'

Της 11 Μαΐου 1922

Όρα 6 και 55' μ. μ. ο κ. **Πρόεδρος** άναλθών επί της έδρας κηρύσσει την έναρξιν της συνεδριάσεως, και διατάσσεται ν' άνοιχθώσι τή θεωρετή και νά επιτραπή ή είσοδος εις τον λαόν.

Αναγινώσκονται και επικυρούνται τή πρακτική της προηγούμενης συνεδριάσεως μετά παρατηρήσεις των κ. κ. Γ. **Αλεξανδροπούλου**, ζητήσαντος νά διορθωθί ή εν τελει της άγορεύσεως αύτου λέξις «ρήτρα», διά της λέξεως «δί- και», και του κ. Γ. **Μπουσίου**, ζητήσαντος νά συμπληρωθί διευκρινιζομένη, ή λελανθασμένως διατυπωμένη τελευταία πρότασις της άγορεύσεώς του, εν σχέσει προς τή υποβληθείσας παρ' αύτου προτάσεις περί μεταρρυθμίσεως του νόμου 987 και περί τροποποιήσεως της κλίμακας του συνθετικού φόρου.

Ανακοινούνται κατόπι τή εξής.

— Αί οικογένειαι των έφένδρων της κλάσεως 1904 του Νομού Φθιώτιδος και Φωκίδος παρακαλοϋσιν όπως οί επί μακρόν ύπηρετοϋντες έφένδοι της κλάσεως 1904 άπολυθώσιν.

— Ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** (πληρεξούσιος Κυκλάδων) υποβάλλει τροπολογία του σχεδίου νόμου «περί άπο-

Συνεδρία 4B'.

— 2464 —

νομής συντάξεως, ἕνεκα στρατιωτικῆς ἢ ναυτικῆς ὑπηρεσίας».

Ο κ. **A. Μεσσηνέζης** (πληρεξούσιος Κυκλάδων) υποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ ὀργανισμοῦ κλπ. τοῦ ἱεροῦ ιδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου».

— Ο κ. **Ἀλέξ. Ἰωαννίδης** (πληρεξούσιος Κοζάνης) υποβάλλει ψήφισμα «περὶ χρήσεως τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Συντάγματος καὶ ἐπὶ τῆς Συνελεύσεως».

Οἱ πληρεξούσιοι **Ἀμπᾶς Σεϊτ**, **K. Παππαζιάν** καὶ **Ἀχμέτ Ταϊπ** υποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ 3ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος.

Προκειμένου μετὰ τοῦτο νὰ εἰσέλθῃ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** ὁ ὁποῖος ἀναφέρων τὰς τελευταίας ἐν τῷ Ἀγγλικῷ Κοινοβουλίῳ γενομένας συζητήσεις περὶ τῶν ἐν Μικρασίᾳ διαπραχθεισῶν σφαγῶν τῶν Χριστιανῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων, λέγει ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῶν δύο τελευταίων ἐβδομάδων εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ἠκούσθη μία εὐγενὴς φωνὴ ὑπὲρ τοῦ πάσχοντος καὶ σφαγιαζομένου χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἀνατολῆς. Δὲν ἦτα δυνατόν παρὰ ἡ ἀνέκθεον γνωστὴ ἐπὶ φιλανθρωποῖς καὶ χριστιανικοῖς αἰσθηματικῇ εὐγενὴς φυλῇ νὰ συγκινηθῇ πρὸ τῶν προσφάτων ἀποκαλύψεων τῶν τερατογενημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν γίνονται εἰς βάρος τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς. Κιτόπει τῶν ἐκ θέσεων, αἱ ὁποῖαι ἐδημοσιεύθησαν ἐκ μέρους τῶν Ἀμερικανῶν καὶ λοιπῶν κύτοπτῶν τῶν τραγωδιῶν τῶν διεξαχθεισῶν εἰς βάρος τῶν Ελλήνων καὶ λοιπῶν χριστιανῶν τοῦ Πόντου καὶ τῆς ὅλης Ἀνατολῆς, ἐγένετο πρότασις καὶ ἐλήφθη ἀπόφασις ἵνα σταλῇ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τόπου ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς ριζικωτέρας ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος τούτου. Καὶ ἐσχηματίσθησαν ἐντεῦθεν ἀποφάσεις δυνάμεναι νὰ ἐπηρεάσωσι τὰς μέχρι τοῦδε εἰλημμένας καὶ μὴ καθορισθείσας εἰσέτι ἀποφάσεις τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος ἡμᾶς ζητήματος.

A. Βοκοτόπουλος. Ὑπὸ τίνων Δυνάμεων ἀποτελέσθη ἡ ἐπιτροπὴ;

Γ. Μπούσιος. Ἡ Ἀγγλία ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν καὶ προσεκάλεσε τὴν Γαλλίαν, Ἰταλίαν καὶ Ἀμερικὴν

ἵνα συμμετάσχωσιν ὀλιγίμου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν. Αὐτὰ ὅλα ἐπληροφωρήθη ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας.

A. Βοκοτόπουλος. Συνεφώνησαν;

Γ. Μπούσιος. Νομίζω ὅτι, ὅχι μόνον συνεφώνησαν ἀλλ' ἀπεφασίσθη νὰ μετάσχη καὶ ἡ Ἑλλὰς δι' ἀντιπροσώπου. Ἐκκοινοποιήθη δὲ ἡ ἀπόφασις καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἀγκύρας, ἥτις δὲν ἠδύνατο βεβαίως ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐξετάσιν, διότι τότε θὰ ὠμολόγει τὰ γενόμενα καὶ ἠναγκάσθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐπιτροπῆς. Θὰ παρεκάλουν ὡς ἐκ τούτου, πρῶτον μὲν τὴν Συνέλευσιν νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους διὰ τὴν εὐγενῆ πρωτοβουλίαν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἄλλων Δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι θὰ συμμετάσχωσιν εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτήν, ἀρ' ἑτέρου δὲ τὴν Κυβέρνησιν νὰ δηλώσῃ ὅτι ἔχει γνῶσιν ἐπίσημον τῶν γενομένων καὶ ἂν ἔλαβε γνῶσιν τῆς προτάσεως, ὅπως συμμετάσχη καὶ ἡ Ἑλλὰς δι' ἀντιπροσώπου τῆς εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτήν καὶ ἂν ὦρισεν καὶ τὸ πρόσωπον.

Ο κ. **A. Τσουκαλᾶς** λέγει ὅτι προέλαβεν αὐτὸν ὁ κ. ἐκ Κοζάνης πληρεξούσιος, διότι ἐσκόπει νὰ υποβάλῃ τοιαύτην πρότασιν. Πρὸ ἡμερῶν, προσθέτει, ἐζήτησα τοῦτο, καὶ ἡ μὲν Κυβέρνησις, καθ' ἃ ἐδήλωσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, θὰ προέβινεν εἰς τοιαύτας ἐνεργείας. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν κυβερνητικῶν ἐνεργειῶν ἐπιβάλλεται ἐκ παραλήλου καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς Συνελεύσεως, κυριάρχου Σώματος, ἥτις μέχρι τοῦδε δὲν ἐγένετο. Νομίζω ὅτι δεόν νὰ προβῶμεν ἐκφράζοντες τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Συνελεύσεως πρὸς τοὺς διακρωτίσαντας τὸν κόσμον, ἐν σχέσει πρὸς τὰ πρωτοφανῆ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου διαπραχθέντα ἐγκλήματα κατὰ τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν. Ἐπι δὲ μᾶλλον τοῦτο καθόσιν ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἀγκύρας, ὡς καὶ ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καθ' ἃ πρὸ ἡμερῶν ἀνέφερα, ἵνα καλύψωσι τὰ ἐγκλήματα αὐτῶν, κατηγόρησαν ψευδῶς καὶ συκοφαντικῶς τὸν ἐλληνικὸν στρατὸν ὅτι δῆθεν προέβη εἰς ἀδικοπραγίας κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν ὅτι δῆθεν προέβη εἰς ἀδικοπραγίας κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ κατεχομένων μερῶν.

Ο κ. **A. Μάτεσις**, συμφωνῶν πρὸς τοὺς προλαλήσαντας, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργόν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅπως καταθέσῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα περὶ τῶν μαρτυριῶν καὶ τῶν σφαγῶν τῶν χριστιανικῶν λαῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς γενομένης

πρὸς ἑτοὺς συζητήσεως μέχρι σήμερον, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν στοιχείων τούτων ὁρίσθῃ ἡμέρα συζητήσεως διὰ τὴν πρω-
σεγῇ Δευτέραν.

Ο κ. **Χρ. Μητσόπουλος** λέγει ὅτι αἱ γνωσθεῖσαι περὶ σφαγῶν εἰδήσεις εἶναι εἰδήσεις προερχόμεναι ἀπὸ τὴν τύ-
πον, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἔχῃ λεπτομερῆ γνώσιν τὸ
Υπουργεῖον ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τοῦτο
φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ πρὶθῇ εἰς ἐπίσημον ἀναικινώσιν τού-
των ὁ κ. Υπουργὸς ἢ ἐπικυλισθῇ συζήτησις

Δ. Γούναρης. Νὰ ἀνελθῇ πρὸς κοινὴν διὰ τὴν Δευ-
τέραν ἡ συζήτησις.

Ο κ. **Χρ. Μητσόπουλος** ἀνελθὼν λέγει, τότε τὴν ὁμι-
λίαν του. Φρονεῖ ὅμως ὅτι, ἀπὸ ἡκούσθη εὐγενῆς
φωνῇ ἐν τῷ Ἀγγλικῷ κοινοβουλίῳ καὶ διακηρυχθεὶς διὰ
τῆς ἐνεργουμένης σφαγῆς τοῦ εὐγενεστέρου τῶν λαῶν, δὲν
ἦτο δυνατόν νὰ μὴ γεννηθῇ συγκίνησις ἐν τῇ Ἐθνοσυν-
ελεύτει καὶ νὰ μὴ προκληθῇ ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἐγνωστό-
νῃς καὶ πρὸς τὴν σφίγαν τὴν πρωτοβουλίαν τῆς δια-
κηρυχθεῖς διὰ τῆς τουρκικῆς σφαγῆς καὶ πρὸς τὸν διαπύ-
σιν κήρυκα τῶν ἑλληνικῶν δικαίων κ. **Ὁκάνωρ**. Τὸ
Λονδίνον, προθέτει ὁ κ. Μητσόπουλος, εἶναι ἡ καρδιά τῆς
γῆς καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ κινήσῃ αὕτη στιγμής συγ-
κινήσεως διὰ τοὺς ὑποτροπαίους διαγμούς καὶ διὰ τὰς ἀ-
παιτίας σφαγῆς τῶν ἐν Ἰωνίᾳ λαῶν. Διὰ τοῦτο ἡ Ἑλλὰς
μετ' εὐγνωμοσύνης ἀπευθύνει χειραγιστὴν πρὸς τοὺς εὐγε-
ναῖς Ἀγγλοὺς, οἵτινες ὕψωσαν φωνὴν ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν
δικαίων καὶ ὑπὲρ τῆς τυραννουμένης Ἑλλάδος.

Ο κ. **Ἀθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης**, συμφωνῶν,
κατ' ἀρχὴν μετὰ τῶν προκληθέντων, φρονεῖ οὐχ ἦτο
τον ὅτι πᾶσα ἀπώρισις ἐκ μερὸς τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως
πρέπει νὰ ληρῇ μετὰ τὰς ἐπισήμους ἀναικινώσεις καὶ
σκέψεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τοῦ τε κ. Υπουργοῦ ἐπὶ
τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως, λαμβανόμενου ὑπ'
ὄψιν ὅτι τὸ ζήτημα σχετίζεται πρὸς τὸ ὅλον ἐξωτερικὸν
ζήτημα.

Ο κ. **Περ. Ίαν. Ἀργυρόπουλος** λέγει ὅτι τὸ Υ-
πουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐν γνώσει τῶν γενομένων σφα-
γῶν, πρέπει νὰ δώσῃ καὶ τὴν ἀριθμὸν τῶν θυμάτων. Διὰ τοῦτο
φρονεῖ ὅτι, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ζήτημα τοῦτο ἀναικινεῖται
ὑπὸ τοῦ παγκοσμίου τύπου, ἡ Ἐθνοσυνέλευσις πρέπει νὰ

ἀπευθύνῃ εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῶν Συμμάχων Δυνάμεων,
διακηρυχτικὴν συνοδούσασα κλήν καὶ μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ
τῶν θυμάτων, ἰδίᾳ τῶν ἐν Πόντῳ.

Ο **Χρ. Βασιλακάκης** λέγει ὅτι δὲν ἔχομεν ἀνάγκην
νὰ μάθωμεν ἡμεῖς τὰ ἀποτρόπαια γεγονότα διὰ μέσου τῆς
Ἀγγλίας, διότι τὰ γνωρίζομεν καὶ διακηρυχθέντες χω-
ρὶς οὐδεὶς τῶν ἐν Εὐρώπῃ νὰ συγκινήθῃ. Ἐπειδὴ ὅμως σή-
μερον καὶ πάλιν ἀναικινεῖται καὶ κινεῖται συγκίνησιν τὸ
ζήτημα τοῦτο τοῦς ἐν Εὐρώπῃ, τίποτε ἄλλο δὲν ἐπιβάλλ-
εται εἰς ἡμᾶς νὰ πράξωμεν παρὰ νὰ σπεύσωμεν νὰ δια-
κηρυχθῶμεν καὶ πάλιν, καὶ τοιαύτην, προθέτει, πρόκειται
ὁποῦναι.

Περ. Ίαν. Ἀργυρόπουλος. Τηλεγραφικῶς γάλαστα.

Ο κ. **Χ. Ροδοκανάκης** φρονεῖ ὅτι, ἐφόσον ἡ Κυβερνή-
σις δὲν ἔχει συγκεντρώσει τὰς ἀναγκαίους πληροφορίες περὶ
τῶν γενομένων κακουργημάτων, αἱ ἐπίσημοι ἐκθέσεις τῶν
Ἀμερικανῶν καὶ τῶν Ἀγγλῶν, τῶν διεσπασμένων τὰ ἐνδύ-
τερα τῆς Μ. Ἀσίας, αἵτινες ἀνεκοινώθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ
καὶ προεκήλυσαν τὴν συγκίνησιν τοῦ Ἀγγλικῷ Κοινοβου-
λίῳ, εἶναι ἐπαρκῆ τεκμήρια τῆς κρατούσης ἐν Μ. Ἀσίᾳ
καταστάσεως. Ἐπὶ τῇ βάσει ὅθεν τῶν τεκμηρίων τούτων
φρονεῖ ὅτι πρέπει ἡ Συνέλευσις, ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ εὐχαριστή-
σῃ τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ διακηρυ-
κθῇ διὰ τὰ γεγνημένα.

Ἀπορῶσει μετὰ τοῦτο τῆς Συνελεύσεως ἀναβάλλεται ἡ
περιτέρω ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου συζήτησις, ὁρίζεται δὲ
πρὸς αὐτῆς ἡμέρα εἰδικῆς ἐπ' αὐτοῦ συζητήσεως ἡ πρωτε-
χῆς Δευτέρα.

Ἐιτέρεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ νομοθετικοῦ καὶ Συντακτικοῦ αὐτῆς ἔργου

Ἐξελθόντος τοῦ κ. Προέδρου τὴν ψήφισιν τοῦ συνό-
λου τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 7
τοῦ νόμου 2749 περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου δοξαμῶν 1,
600. 000. 000» πλεῖστοι τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων ζητου-
σι νὰ ὁμιλήσωσιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου.

Ο κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι συμφώνως τῷ Κανόνι-
σμῳ ἐπὶ τοῦ συνόλου οὐδεμία ἐπιτρέπεται συζήτησις καὶ
συνεπῶς εἰς οὐδέν ἐν δύνανται νὰ δώσῃ τὸν λόγον.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Πρωθυπουργός). Πρόκειται περί εξηγήσεων, ως ζητούν οι κ. κ. Συνάδελφοι ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου, κ. Πρόεδρε.

Πρόεδρος. Μάλιστα, ἀλλὰ μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Λοιπόν. Ψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2749 περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου δραχμῶν 1.600.000.000».

Γ. Μπούσιος. Παρκακλῶ, κ. Πρόεδρε. Κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν φαίνεται τοῦ νομοσχεδίου ἐξετυπώθη λελανθησμένως ἢ συμφώνως πρὸς τὴν πρότασίν μου, ἣν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐδέχθη χθές, ὑποδειχθεῖσα διόρθωσις εἰς τὸ τέλος τοῦ 6' ἐδαφ. τοῦ 1ου ἄρθρου, ὅτι ἀντὶ τοῦ «δυναμένη νὰ γίνῃ ὁμαδικῶς διὰ κοινοποιήσεως ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου» ἐπρεπε νὰ τεθῇ «γινόμενη ὁμαδικῶς κατ' εἶδος πιστωτικῆς σχέσεως».

Δ. Γούναρης (Υπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Μάλιστα, κ. Πρόεδρε· πρόκειται περὶ λάθους καὶ οὕτω νὰ διορθωθῇ.

Ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως γίνεται δεκτὴ ἡ προταθεῖσα διόρθωσις, μεθ' ἧς γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, ἔχον οὕτως.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2749 περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου δραχμῶν 1.600.000.000».

Ἄρθρον 1.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2749 τασσομένη τρίμηνος προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου τούτου δύνανται νὰ ἐξοφλῶνται ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν αἱ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ὑφιστάμεναι ὀφειλαὶ πρὸς οἰαδήποτε φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, περιορίζεται μέχρι τῆς 20 Μαΐου ἐ. ἔ.

Ἡ ὑπὸ τῆς παραγράφου 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προβλεπομένη πρόσκλησις ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν καὶ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν τῶν δανειστῶν τῶν ἐπιτρέπεται νὰ ἐνασκηθῇ μέχρι τῆς 20 Μαΐου ἐ. ἔ., γινόμενη ὁμαδικῶς κατ' εἶδος πιστωτικῆς σχέσεως διὰ τῆς ὑπὸ τῆς αὐτῆς παραγράφου καθοριζομένης δηλοποιήσεως.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἀληθὲς ἔννοια τῆς α' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2749 εἶναι ὅτι, διὰ τὸ παρὸν τοῦ προϋφισταμένου

χρέους τὸ ἐπιτρεπόμενον νὰ ἐξοφληθῇ δι' ὁμολογιῶν, αἱ ἐκ μολογίαι διδονται ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτῶν ἀξίᾳ, χωρὶς νὰ ἐκπύωνται οἱ ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1922 μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς δεδουλευμένοι τόκοι τῶν ὁμολογιῶν. Ἀφ' ἐτέρου ὅμως τὸ ποσὸν τοῦ χρέους, ὅπερ θέλει ἐξοφληθῇ δι' ὁμολογιῶν, ὑπολογίζεται ἀνευ τοῦ συμπεφωνημένου τόκου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου, ἥτοι ἀπὸ τῆς 25 Μαρτίου 1922.

Αἱ ὑπάρχουσαι εἰς χρυσὸν ὑποχρεώσεις δὲν ὑπάρχονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου.

Ἄρθρον 3.

Ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως».

Ὁ κ. **Α. Τσουκαλᾶς**, λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ψηφισθέντος ἀνωτέρω ἐν συνόλῳ νομοσχεδίου, ζητεῖ διασαφήσεις περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐνοικίων, μετὰ τὴν συντόμευσιν τῆς προθεσμίας μέχρι τῆς 20 Μαΐου.

Ὁ κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Πρωθυπουργός), ἀπαντῶν, λέγει ὅτι συντομευθεῖσης διὰ τοῦ νέου νομοσχεδίου τῆς τασσομένης τριμήνου προθεσμίας μέχρι τῆς 20 Μαΐου, ποιοῦμαι τὴν δῆλωσιν ὅτι πᾶσα δΟΣΟΛΗΨΙΣ μετὰ τοῦ νομικῶν καὶ φυσικῶν προσώπων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Δημοσίου, πέρα τῆς 20 Μαΐου θέλει γίνεσθαι εἰς Γεωργίους Σταύρους.

Ε. Χατζηδάκης. Περιλαμβάνεται καὶ ἡ 20 Μαΐου;

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Πρωθυπουργός). Μάλιστα· νὰ γραφῇ παρακαλῶ ὅτι τὸ μέχρι τῆς 20ῆς Μαΐου σημαίνει συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς 20ῆς Μαΐου.

Ὁ κ. **Γ. Πῶπ** παρατηρεῖ ὅτι κακῶς ἐγένετο ὑπο τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἐρμηνευτικὴ δῆλωσις διὰ τὰ ἐνοίκια, διότι ἡ περὶ ἐνοικίων διάταξις εἶναι εἰδικὴ ἐν τῷ νόμῳ καὶ δὲν δύναται παρ' οὐδενὸς νὰ μετατραπῇ δι' ἐρμηνευτικῶν ἐγκυκλίων, οὐδὲ δύναται νὰ ἀναγραφῇ κ' αὕτη ἐν τοῖς Πρακτικοῖς, ἀνευ ἀνατροπῆς αὐτοῦ τοῦ νόμου. Ἄν πρέπει νὰ γίνῃ τοῦτο, θὰ γίνῃ δι' ἄλλου νόμου καὶ οὐχὶ δι' ἐρμηνευτικῶν δηλώσεων.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργός** ἀπαντῶν, λέγει ὅτι ἐν τῷ πρώτῳ νομοσχεδίῳ εἶχε ταχθῇ ὠρισμένη προθεσμία ἀπὸ τὴν

οποίαν εξήρουντο τὰ κ. β. γ. αντικείμενα καὶ τὰ ἐνοίκια ἐπὶ τριμήναν. Εἰσαχθέντος ὁμοῦ τοῦ νέου νομοσχεδίου ὡς περιορισαντος τὴν προθεσμίαν τοῦ τριμήνου μέχρι τῆς 20 Μαΐου, εἶναι ἀνεκφυσιζήτεον ὅτι ἐκπύσῃ καὶ πᾶσα ἐξαίρεσις.

Γ. Πάπ. Διὰ τὰ προπληρωθέντα τότε ἐνοίκια, τί θέλει συμβῆ. Θὰ ἐπιστραφῶσι τὰ Στέμματα;

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Πρωθυπουργός). Τὰ προπληρωθέντα ἐνοίκια καλῶς ἐπληρώθησαν καὶ οὐδεὶς γεννᾶται ἐκατέρωθεν ὑποχρέωσις.

Γ. Πάπ. Τότε ἔχει καλῶς.

Ο κ. Σ. Σακελλαριάδης ζητεῖ δῆλωση τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ διασφαρικὴν τῆς β' παραγράφου τοῦ 1ου ἄρθρου, ἂν ἐν τῇ ἐνόψει τῆς λεξείας «Τραπεζῶν» ἐννοεῖ τὰς ἀνωμόμους τραπεζικὰς ἐταιρεῖας ἢ καὶ τὰς ἰδιωτικὰς.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Ἐννοοῦνται μόνον αἱ ἀνωμόμοι τραπεζικαὶ ἐταιρεῖαι.

Ο κ. Δ. Παναγιώτου, κατὰγγέλλων τὴν Ἐταιρείαν Ἀερίωφτος ὡς ἀπορνούσαν νὰ ἐκδώσῃ ἀποδείξεις πληρωμῆς πρὸς εἰσπραξίν τοῦ κατακυλωθέντος ρεύματος φωταερίου καὶ ηλεκτρικοῦ ρεύματος, παρακαλεῖ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν νὰ δηλώτῃ τὶ δέον νὰ πράξωσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ κατακυλωταί.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Πρωθυπουργός). Οἱ ἰδιωτικαὶ εἶναι ὑπόχρεοι συμφώνως τῷ νόμῳ 2749, νὰ πληρώσωσιν εἰς σύνθετον νόμισμα τὰς ὀφειλὰς των πρὸς τὴν Ἐταιρείαν. Ἐν τῇ περιπτώσει ἡ Ἐταιρεία δὲν θέλει νὰ δεχθῇ τὰ χρήματα, τότε νὰ καταθεσῶσι ταῦτα εἰς μίαν τῶν Τραπεζῶν ὑπολογίζοντες τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πληρωμῆς τοῦ ἀντιστοίχου μηνὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ νὰ καλέσωσι τὴν Ἐταιρείαν νὰ εἰσπράξῃ τὰ κατατεθέντα. Ἄν τὰ κατατεθέντα εἶναι ὀλιγώτερα ἢ περισσότερα τοῦ ποσού, τὸ ὅποῖον δικαιούται ἡ Ἐταιρεία νὰ εἰσπράξῃ, τοῦτο θέλει κανονισθῇ ἄλλᾳ τῇ ἐκδίσει τῶν σχετικῶν λογχορισμῶν, διὰ συνθέτου πᾶντοτε νομίσματος.

Ο κ. Ν. Καλογερόπουλος παρατηρεῖ ὅτι ἡ Ἐταιρεία δὲν ἐξέδωκε τοὺς σχετικούς λογχορισμούς των κατακυλωτῶν, διότι εἰσπράττουσι διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου. τὸ ὅποιον ἔχει ἐπιταξῇ αὐτήν, ἐζήτησε πρὸ πολλοῦ δι' αἰτήσεώς τῆς ἀπὸ τοῦ Υπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν νὰ

κανονίσῃ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς πληρωμῆς. Ἀλλὰ τὸ Δημόσιον δὲν ἀπήντησεν εἰσέτι.

Ο κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης λέγει ὅτι οὐδεμὶς ταισῶται; αἰτήσεως ἔχει γνώσιν. Τῷ ἀνερθεῖν, εἶναι ἀληθές, τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐβραδύνει νὰ ἀπαντηθῇ ἐπὶ μίαν μόνον ἡμέραν, εἰρεθεῖς εἰς ἀκριβοῦσιν περὶ τοῦ ἂν ἡ Ἐταιρεία ἦτο Ἑλληνικὴ ἢ Γαλλικὴ μετὰ τὴν προσφορὰν παρ' αὐτῆς διὰ μέσου τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας μεγάλου ποσού Σταμμάτων πρὸς ἐξοργύρωσιν. Εὐθὺς ὁμοῦ ὡς ἐβεβαίωθη ὅτι ἡ Ἐταιρεία εἶναι ἐλληνοικιστικὴ, ἔσπευσε νὰ ἀπαντηθῇ ὅτι ὠρεῖται νὰ συμμορφωθῇ καὶ αὐτὴ πρὸς τὴν ἐλληνικὴν νόμον. Ἀπὸ τοῦ δὲ, προσθεταί, πῶς γίνεται περὶ τοῦ ζητήματος λόγος.

Ο κ. Ν. Καλογερόπουλος λέγει ὅτι ἡ Ἐταιρεία δὲν μετέβη εἰς τὴν Πρεσβείαν πρὸς ἐξοργύρωσιν τῶν Σταμμάτων, ἀλλ' οὐσα ὠρεῖται πρὸς Γαλλικὴν Ἐταιρείαν, ἥτις τὴ ἐχορήγησεν διάφορα εἶδη καὶ ἀνθρακας διὰ παραγωγὴν αερίωφτος καὶ ρεύματος, ἐδήλωσεν ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ πληρώσῃ εἰς Γαλλικὴν Ἐταιρείαν ἐν ἑκατομυρίων καὶ πλέον δραχμῶν εἰς σύνθετον νόμισμα.

Πρωθυπουργός. Πότε τοῦτο; Μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου βεβαίως.

Ν. Καλογερόπουλος. Δὲν γνωρίζω. Γινώσκω μόνον ὅτι ἀμρότεροι αἱ Ἐταιρεῖαι, ἢ τε Ἑλληνικὴ καὶ ἢ τοῦ Ἀερίωφτος, εἰσπράττουσι διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου εἰς μικτὸν νόμισμα καὶ λειτουργοῦσιν ὑπὸ τὴν ἐπιβλέψιν μηχανικῶν τοῦ δημοσίου. Πῶς θὰ πληρωθῶσιν αὐταὶ ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν των; Τοῦτο ἐζήτησεν ἡ Ἐταιρεία Ἀερίωφτος νὰ κανονισθῇ ὑπὸ τοῦ Υπουργείου, διότι, καθὰ καὶ εἶπεν ὁ Διευθυντής αὐτῆς, δὲν ᾔθελεν ἡ Ἐταιρεία νὰ φορτωθῇ με στέμματα, τὰ ὅποια νὰ μὴ ἐδέχετο ὁ Δημοσίος Τημίαις. Ἀλλὰ τὸ Υπουργεῖον οὐδὲν εἰκνύνει.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Πρωθυπουργός). Δὲν γνωρίζω ὅποια εἶναι αἱ γρημικτικαὶ σχέσεις μετὰ τὴν Ἐταιρείαν καὶ Δημοσίῳ. Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον βλέπω, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἀξιότιμου Συνδέλου, εἶναι ὅτι Ἑλληνικὴ Ἐταιρεία εὐθὺς ὡς ἐψήφισθη ὁ νόμος, ἔσπευσε νὰ πληρώσῃ εἰς Γαλλικὴν Ἐταιρείαν ποσὸν τὸ ὅποῖον ὠρεῖται εἰς Γεωργικὰς Σταύρους καὶ εἰς Στέμματα, τὰ ὅποια ἡ Γαλλικὴ Ἐται-

ρεία έσπευσε νά ανταλλάξη διά τής Γαλλικῆς Πρεσβείας μέ Γεωργίους Σταύρους.

Ν. Καλογερόπουλος. Ὡστε, διότι ἡ Ἑλληνική Ἐταιρεία κατέχει τὸ ὀφειλόμενον ἐξ ἀνθρώπων καὶ ἄλλων εἰδῶν ἀντίτιμον εἰς Γαλλικὴν Ἐταιρείαν εἰς δραχμὰς μικτάς, δὲν θέλετε ἡ Γαλλικὴ Ἐταιρεία νὰ πληρωθῇ;

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Οὐδὲν τοιοῦτο, εἶπον. Λέγω μόνον ὅτι ἡ Ἐταιρεία, ἀφοῦ εἰσπράττει διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου, δὲν εἶχε νὰ χάτῃ τίποτε. Ἡδύνατο νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ τῇ εἶπῃ αὐτὰ εἰσέπραξαι καὶ οὐδὲν πλεον.

Παρατωθείσης τῆς συζητήσεως ταύτης ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) προτείνει ὅπως τὸ κηρυχθέν κατεπεῖγον καὶ ψηφισθὲν κατ' ἀρχὴν νομοσχέδιον, «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐπιχρίσεως τῶν μερῶν ἐφ' ὧν ἀποξηραίνεται ἡ σταφύλη διὰ βουβίας κύβρου» ψηφισθῇ εἰς ἀ' ἀνάγνωσιν ὡς ἐπεῖγον.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. Υπουργοῦ γίνεται δεκτὴ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, κηρύσσεται **ἐπεῖγον** τὸ νομοσχέδιον καὶ ἀρχεῖται ἡ κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις αὐτοῦ.

Γίνονται δι' ἀνεκτάσεως δεκτὰ εἰς ἀ' ἀνάγνωσιν τὸ ἄρθρον 1, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐπίσης καὶ τὸ ἄρθρον 2.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3ου γίνεται δεκτὴ τροπολογία ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Γ. Γιαννοπούλου** καὶ **Β. Χατζηηλία**, ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου μετὰ τὴν λέξιν «σταφίδος» προστεθῇ «μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος νόμου» μεθὺ γίνεται δεκτὸν τὸ ἄρθρον 3ον.

Γίνονται ἐπίσης δεκτὰ τὰ ἄρθρα 4ον, ὡς ἐτροποποιήθη ὡς καὶ τὸ 5ον.

Ὁ κ. **Γ. Σπηλιόπουλος** ζητεῖ μετὰ τοῦτο τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τῆς συζητήσεως τοῦ Συντάγματος, ἵνα προτείνῃ τὴν συντόμευσιν τοῦ χρόνου τῶν ἀγορεύσεων τῶν ἄρθρων τοῦ Συντάγματος ἀπὸ 3¼ τῆς ὥρας εἰς 20'.

Συστάσει ὁμοῦς τοῦ κ. Υπουργοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης παρκετεῖται τοῦ λόγου καὶ ἀρχεῖται ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ 1ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος «περὶ θρησκείας» μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ κ. **Προέδρου** ὅτι συμφώνως τῷ Κανονισμῷ οἱ κ. κ. Ἀγορεύοντες δὲν δικαιῶνται νὰ ἐμειλίσωσι κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου

παρὰ μόνον 1¼ τῆς ὥρας, καθὼ συμπληρωθέντος τοῦ δωδεκάωρου.

Λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Δ. Κατσάνος**, ὅστις παρατηρεῖ ὅτι ἀνευ σοβαρῶν λόγων διεξήχθη ὁ ἀγὼν μεταξὺ τῶν λέξεων «ἀνεκτὴ» καὶ «ἐλευθερά», διότι φρονεῖ ὅτι οἱ συντάκται τῶν πρώτων ἡμῶν πολιτευμάτων διὰ τῆς λέξεως «ἀνεκτὴ» ἠθέλησαν νὰ διατρανώσωσιν ὅτι τὸ ὕψ' ἡμῶν προσθευόμενον θρησκευτικὸν δόγμα εἶναι τὸ ὀρθότερον, καὶ τοῦτο πιστεύει ἀρχαϊκῶς ὁ Χριστιανὸς Ἕλληνας. Δεδομένου δ' ἄλλως τε ὅτι οὐδεὶς ἐπιβάλλεται περιορισμὸς εἰς τὰ τῆς λατρείας τῶν ἄλλων ἐν τῷ κράτει θρησκειῶν, ἢς Μωαμεθανικῆς κλπ. αἵτινες τελοῦσιν ἀκωλύτως τὰ τῆς λατρείας αὐτῶν, φρονεῖ ὅτι οὐδεὶς λόγος συντρέχει ὑπὲρ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς λέξεως «ἀνεκτὴ» διὰ τῆς λέξεως «ἐλευθερά», τοσούτω μᾶλλον καθίσσον τοῦτο θὰ ἐπέδρα δυσχερέστεως ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῶν ἐν τῷ κράτει Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ὁ κ. **Α. Βιτάλης** δηλοῖ ὅτι ἀποσύρειτὴν παρ' αὐτοῦ ὑποβληθεῖσαν τροπολογίαν· οὐχ ἥττον φρονεῖ ὅτι δέον νὰ ἐξοβελισθῇ ἡ λέξις «ἀνεκτὴ». Ἀνασκοπῶν δ' ἱστορικῶς τὰ τοῦ ἄρθρου, παρατηρεῖ ὅτι ἡ λέξις «ἀνεκτὴ» ἐτέθη εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὸ ἀνακτῆσαν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἔπρεπε νὰ ἀνακηρύξῃ διὰ λόγους θρησκευτικoὺς καὶ ἐθνικοὺς ὡς πρυτανεύουσιν θρησκείαν τὴν ὀρθόδοξον χριστιανικὴν. Ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, φέρει ὡς ἐπιχείρημα τὰ πολιτεύματα τοῦ Ἰονίου Κράτους, ἅπερ ἐλευθεριώτερον καθώριζον τὰ περὶ θρησκειῶν. Ὑπερχμινόμενος ἐν τέλει τῆς καθολικῆς θρησκείας, προτείνει ὅπως ἀντικατασταθῇ ἡ λέξις «ἀνεκτὴ» διὰ τῆς λέξεως «ἀποδεκτὴ» ἢ «ἐλευθερά».

Πρόεδρος. Μηδενὸς ἐτέρου ζητήσαντος τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ 1ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, κηρύσσεται περατωμένη ἡ ἐπὶ τούτου συζήτησις.

Γ. Μπούσιος. Προτεινομένων πολλῶν προτάσεων καὶ τροποποιήσεων τοῦ 1ου ἄρθρου, ἐρωτῶ τίς θὰ τεθῇ πρώτη;

Πρόεδρος. Θὰ τεθῇ ἡ πρότασις ὅπως μείνῃ τὸ ἄρθρον 1ον ὡς ἤδη κεῖται ἐν τῷ ἰσχύοντι Συντάγματι.

Ν. Α. Λεβίδης (Πρόεδρος τῆς Συνταγμ. Ἐπιτροπῆς). Ἐφόσον οὐδεμίαν ἐπηνέχθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς μεταβολὴ ἐπὶ τοῦ 1ου ἄρθρου, δύναται νὰ τεθῇ τοῦτο ὡς ἔχει ἐν τῷ καμμένῳ Συντάγματι.

Πρόεδρος. Αναγινώσκω τὸ ἰον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ὡς ἔχει νῦν Ἀναγινώσκει.

Οἱ παρὰδεχόμενοι τοῦτο παρκαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσι.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη.

Χ. Βασιλακάκης. Διευκρινίζεται διότι δὲν ἀπερρίθη δι' ἀναστάσεως ἡ Συνέλευσις.

Πρόεδρος. Ὑποβάλλω ἀντιθέτως τὴν πρότασιν.

Οἱ μὴ παρὰδεχόμενοι τὸ ἄρθρον ἰον τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος, ὡς ἔχει, παρκαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσιν.

Ἐλάχιστοι πληρεξούσιοι ἐγείρονται.

Πρόεδρος. Ἡ πρότασις ἀπερρίθη.

Ἐπομένως γίνεται δεκτὸν τὸ ἰον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος περὶ Ὁμητικῆς ἔχον οὕτως:

«Ἡ ἐπικρατούσα θρησκεία ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, πάντα δὲ ἄλλη γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἀνεκτὴ καὶ τὰ τῆς λατρείας αὐτῆς τελοῦνται ἀκωλύτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων, ἀπαγορευομένου τοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ πάσης ἄλλης ἐπεμβάσεως κατὰ τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας»

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 2ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. **N. Δ. Αεβίδης**, ὡς δ. μ. μ.

Ὁ κ. **N. Αεβίδης**, πρόεδρος τῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπῆς καὶ εἰσηγητῆς, ποιούμενος τὴν εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 παρὰγράφου 1 τοῦ Συντάγματος περὶ τοῦ αὐτοκράτου τῆς Ἐκκλησίας, λέγει ὅτι τὸ αὐτοκράχλον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, ἥδη ἀπὸ τῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1821, ἐθέσπισεν ἡ Ἑλλάς, ὡς ἐθέσπισεν αὐτὸ ἀδικόπως διὰ τῶν Ἐθνικῶν Συνελεύσεων κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τῆς Ἐπιδάμου, τῆς Τριζῆνος, τοῦ Ἀργαίου. Εἶχον ὑπ' ὄψιν αὐτῶν αἱ Ἐθνοσυνελεύσεις ἐκεῖναι ὅτι αὐτῆς ὁ κοιδιμος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ὁ Ε' εἶχεν ἀναγκασθῆ νὰ ἀπορίσῃ τοὺς τε Φιλικούς καὶ τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, ἐξαναγκασθεὶς ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης Ἀλλὰ καὶ ὁ Κορῆς, ἀμὲν τῇ ἐθνεργασίᾳ, συνεβούλευσε τὸ αὐτοκράχλον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας.

Ἡ Ρωσσία ἀφ' ἑτέρου, οὐ μόνον κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν

τοῦ 21, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Τόμου, ἐν ἔτει 1850, κρύφα καὶ δεδηλωμένως ἀντεδρα κατὰ τοῦ αὐτοκράτου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, βουλευομένη ἵνα αὐτὴ ἐξαρτῆται ἀπὸ τῶν Πατριαρχείων καὶ ἐπομένως ἐπηρεάζηται ὑπὸ τῆς Ρωσσίας, εἰς ἣν ἐκ ποικίλων λόγων ὑπενεδίδον τὰ Πατριαρχεῖα. Ἐν ἄλλοις λόγοις ἤθελεν ἡ Ρωσσία νὰ ἔχῃ τὸν πῶδα αὐτῆς ἐν Ἑλλάδι, ἐνῶ συγχρόνως, ἐκ πνεύματος πικρὰς ἐκείνου, ἤθελε νὰ πείσῃ τὴν κόσμον, καὶ ἰδίᾳ τὴν Ἀνατολήν, ὅτι αὐτὴ ἡγεῖται τῆς Ὁρθοδόξιας. Μήπως καὶ κατὰ τὸ 1823, ὅτε εἶχε προτείνει νὰ διακριθῇ ἡ Ἑλλάς εἰς τρεῖς Ἡγεμονίαι, δὲν εἴχεται ἵνα αὐτὴ ἀντιπροσωπεύωνται ὑπὸ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχείων; Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους καὶ κατὰ τὸ 1849 ἐσκευοῦνται ἡ Ρωσσία τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίαν, ἵνα προλάβῃ τὸ αὐτοκράχλον αὐτῆς.

Καὶ ὁ κ. **N. Αεβίδης** ἀρνηγεῖται τὰ τότε σκευωρηθέντα.

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ 1833 ἡ Ἑλλάς ἀνεκέρυσε τὸ αὐτοκράχλον τῆς ἐνταῦθα Ἐκκλησίας. Καὶ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τοῦ 1844 ἐπεκύρωσε τὴν ταυτίαν ἀνεξαρτησίαν, μεθ' ἣν ἐπῆλθεν ὁ Τόμος καὶ ὁ Κανονιστικὸς νόμος κατὰ τὸ ἔτη 1850 - 1852, καθ' ἣν ὁριστικώτατα πλέον ἰδρύθη τὸ αὐτοκράχλον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας. Καὶ συνεχίζον ἀναφέρει πῶς ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ τὸ αὐτοκράχλον τῆς ἐν Ρωσσίᾳ Ἐκκλησίας.

Διεξοχόμενος δὲ τὰ κατὰ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τοῦ 1844 καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τοῦ 1863, ἀπαρτίζει διὰ πολλῶν ἐπιχειρημάτων τὴν ἐξάρτησιν τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἡ Ἐκκλησία Κράτους ἀνεξαρτήτου δεῖν νὰ ἦναι καὶ αὐτὴ ἀνεξάρτητος.

Οὐδὲ εἶναι, προσθέτει, ἀκριβές, ὡς ὑπεστήριξεν ἐνῶπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ ἄξ. πληρεξούσιος ἐκ Κοζάνης, ὅτι ἐξητηνησαν δῆθεν τὰ Πατριαρχεῖα, διότι ἀρνηθησαν ἀπ' αὐτῶν Ἐπισκοπαὶ καὶ Μητροπολεις, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος δεῖν νὰ ἐξαρτῆται ἐκ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐφίσον ἡ Ἑλλάς ἀνακτῇ τὰς χώρας αὐτῆς, ἐπὶ ταύτῃ ἐνισχυέται καὶ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ ζήτημα τῆς δούλης Ἐκκλησίας δὲν εἶναι γεωγραφικόν, ἀλλὰ πολιτικόν. Ὅσω μείζων ἡ Ἑλλάς, τόση ἰσχυρότερη καὶ τὸ Πατριαρχεῖον.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ κ. Λεβίδης, περὶ τὴν ἀγύρευσίν του, κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, προτείνει δ' ὅπως ἡ α' ἢ τοῦ ἄρθρου 2 μείνῃ ὡς ἔχει, ἐπιφυλασσόμενος ν' ἀναπτύξῃ τὰς γνώμας του ἐπὶ τῆς β' ἢ περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς μεταφράσεως τῶν Ἁγίων Γραφῶν.

Ὁ κ. **X. Μητσόπουλος**, λαμβάνων τὸν λόγον, παρατηρεῖ μετὰ λύπης του ὅτι πρόκειται νὰ ὁμιλήσῃ πρὸ κενῆς αἰθούσης, πρῶτον. Προβαίνων οὐχ ἦττον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν γνώμων αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ 2ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, ἀποκρούει τὰ λεχθέντα ὅτι δεόν νὰ ἐμμένωμεν διὰ λόγους ἱστορικοὺς εἰς τὴν διατήρησιν τῆς α' ἢ τοῦ ἄρθρου ὡς ἔχει, παρατηρῶν ὅτι τὰ Συντάγματα δὲν πρέπει νὰ ὦσιν ἀκαμπτὰ, στυγνά, ἀπολιθωμένα, ἀλλὰ συντεταγμένα κατὰ τρόπον προλαμβάνοντα ἀπάσας, εἰ δυνατόν, τὰς δυναμένας νὰ παρουσταθῶσι περιπτώσεις, ἄνευ προφυγῆς εἰς τὴν ἀναθεώρησιν ἢ εἰς τὴν μεταβολὴν αὐτοῦ δι' ἐπαναστάσεων.

Ἐν προκειμένῳ, παρατηρεῖ ὅτι τὸ 2ον ἄρθρον ἀπαγορεύει ἐσχεῖ τὴν ἐνωσιν τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν Πατριαρχείων, ὅπερ δὲν εἶναι ὀρθόν, καθόσον πιθανὸν νὰ συντρέξωσι περιπτώσεις καὶ γεγονότα ἐπιβάλλοντα τὴν ἐνωσιν ταύτην.

Τονίζει δ' ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὅτι, ἐὰν ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἀπετέλει τμῆμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου δὲν θὰ συνέβαινε τὸ φοβερὸν γεγονός, ἢ ἐκλογή, ὡς Πατριάρχου τοῦ Μητροπολίτου Μελετίου.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι, τῆς πτέρυγος τῶν Φιλελευθέρων, διαμαρτύρονται διὰ τὰς φράσεις τοῦ ρήτορος ἐναντίον τοῦ Πατριάρχου.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι (τοῦ κέντρου καὶ τῆς δεξιᾶς). Δὲν τὸν ἀνεγνώρισαν.

Δημιουργεῖται θόρυβος.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** γρούει τὸν κώδωνα καὶ ἐπιβάλλει τὴν τάξιν.

Ὁ κ. **X. Βοζίκη** συνιστᾷ εἰς τοὺς κ. Πληρεξούσιους νὰ παύσωσι τὰς μεταξὺ αὐτῶν ἀντεγλήσεις.

Ὁ κ. **X. Μητσόπουλος**, συνεχίζων καὶ ἐπιμένων εἰς τὰς ἀπόψεις του, παρατηρεῖ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου πληρεξουσίου κ. Λεβίδου λεχθέντα περὶ τοῦ σλαβικοῦ κινδύνου, ὅτι οὗτος καθίσταται σοβαρώτερος, λόγῳ τῆς ἐξασθενήσεως τῶν Πατριαρχείων συνεπείᾳ τῆς ἀποσπάσεως ἐξ αὐτῶν τῶν Αὐ-

τοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ὥστε ἀντιθέτως ἡ ὑπαρξίς τοῦ κινδύνου τοῦτου νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ἐνωσιν τούτων μετὰ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου. Ἀποδείξεις τῆς ἐπελθούσης ἐξασθενήσεως εἶναι τὸ γεγονός ὅτι, ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δὲν ἠδυνήθη νὰ συναμικληθῇ πρὸς τὴν Κεθολικὴν, ἥτις ἐπεξετάθη πανταχοῦ, ἐνῶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ ἔμεινε πολὺ περιορισμένη, ἀκριβῶς λόγῳ τῆς μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπελθούσης μειώσεως τῆς δυνάμεως τῶν Πατριαρχείων, συνεπικουρούσης ὅμως καὶ τῆς ἀποσπάσεως ἐξ αὐτῶν τῶν διαφόρων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Ἀνασκοπῶν δὲ ἱστορικῶς τοὺς λόγους, δι' οὓς τὰ Συντάγματα ἡμῶν ὡς καὶ τὰ πρῶτα πολιτεύματα, ἀνεκλήρυξαν τὸ Αὐτοκέφαλον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἐγκλειμένους δὲ εἰς τὴν τότε παντοδύναμον ἰσχύν τῆς Τουρκίας καὶ τὰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις, ὑφ' αἷς διετέλει ἡ Εὐρώπη ἐλίκληρος, καὶ παρατηρῶν ὅτι καὶ τότε εὐρέθησαν ἄνδρες κατὰ πάντα ἄξιοι καὶ μεγάλης μορφώσεως, ὡς ὁ ἀειμνηστὸς Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ὁ Κόκκινος καὶ ἄλλοι, οἵτινες ὑπεστήριξαν τὴν ἐνωσιν, δὲν εὐρίσκεται ὅτι σήμερον συντρέχουσιν οἱ λόγοι οὗτοι, ὁπότε ἡ Τουρκία ἐξηθένθησεν ἡ δὲ Ἑλλὰς ἐμεγαλύνθη.

M. Καβαλλιεράτος. Λησμονεῖτε ὅμως ὅτι ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Πατριάρχου δεῖται τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Σουλτάνου;

Ὁ κ. **A. Γούναρης** (ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι σήμερον τὸ κλίμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως οὐδεμίαν ἀναγνωρίζει δικαιοδοσίαν ἀναμίξεως εἰς τὰ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τοῦ Σουλτάνου ἢ τῆς Πύλης· ἐπομένως οὐδὲ περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Πατριάρχου ἀναγνωρίζει δικαιοδοσίαν τινὰ εἰς τὸν Σουλτάνον.

Ὁ κ. **X. Βοζίκη** ὁμοίως παρατηρεῖ ὅτι ἀπὸ τετραετίας ἤδη ἡ Ὁρθόδοξος ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησία ἀντετάχθη πρὸς πᾶσαν ἀνάμιξιν τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως.

Γ. Μπούσιος. Τοῦτο ἰσχύει σήμερον, λόγῳ τῆς ἐκκρεμότητος καὶ τῆς πολιτικῆς ἀδυναμίας ἐν ἣ εὐρίσκεται ὁ Σουλτάνος. Δὲν θὰ ἰσχύῃ ὅμως καὶ αὔριον.

A. Γούναρης. Ὅχι λόγῳ τῆς ἐκκρεμότητος. Θὰ ἰσχύῃ πάντοτε, διότι ἡ Ἐκκλησία τοῦ κλίματος τοῦ Πατριαρχείου

χρίου δὲν θέλει πλέον νὰ υποταχθῇ εἰς τὸν Σουλτάνον. Ἡ Ἀνατολικὴ Ἑκκλησία διὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς δυναμείας ἐκλήρυξε πλέον αὐτὴν ἀνεξάρτητον. Καὶ τοῦτο θὰ διατηρηθῇ, διότι ἡ Ἑκκλησία ἔχει τὴν δύναμιν νὰ τὴ διατηρήσῃ.

Ο κ. **X. Μητσόπουλος** χαίρων διὰ τὰς δηλώσεις ταύτας, ἐκκαλοῦσθαι καὶ ἀναπτύσσει τὰ ἀγαθὰ, ἅτινα θὰ προκύπτουν ἐκ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑκκλητικῆς ἡμῶν μετὰ τοῦ Πατριαρχείου, δι' ἧς πλὴν ἄλλων θὰ ἡδυνάμεθα νὰ καθυδαρῶμεν τοὺς ἐκ τῶν ὑποδοχέων ἀδελφοὺς ἡμῶν.

Ο κ. **N. Στράτος** Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἑλωπερικῶν, ἐρωτᾷ τὸν ἀγορεύοντα τί προτείνει. Ἐν ζήτησιν τὴν κατὰ τὴν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ἑκκλητικῆς ἡμῶν καὶ τὴν ἐνωτικὴν ταύτης μετὰ τῶν Πατριαρχεῶν ἡ μὲν τὴν ἔρσιν τῶν διὰ τοῦ Συντάγματος καθιερουμένων ἀπαγορεύσεων.

X. Μητσόπουλος. Δὲν ζητῶ τὴν ἐνωτικὴν τῶν Ἑκκλησιῶν σήμερον. Ἰσχυρὰ τὴν μετακτῆσιν τοῦ κειμένου τοῦ 2 ἄρθρου, κατὰ τὸν ὅτι νὰ κατὰ τὴν δύναμιν ἡ ἐνωτικὴ ἀπὸ τῆς βελούτου, ὅτε θὰ εἶναι τοῦτο ἀναγκαῖον, λαμβανόμενον ὑπὸ ὅψιν τῶν περιστάσεων καὶ ἐργασίαν τῆς ἐποικίας, ἐξέβηκα ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς. Νομίζω ὅτι τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ διὰ τῆς παροχῆς τοῦ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Συντάγματος προταθέντος σχεδίου ἄρθρου 2 τοῦ Συντάγματος, ἔχοντος οὕτως: (ἀναγινώσκει).

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἑκκλησία τῆς Ἑλλάδος, κεφαλὴν γνωρίζουσα τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὑπάρχει ἀναποσπᾶστος ἡνωμένη δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης καὶ πάσης ἁλλῆς ὁμοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἑκκλησίας, τηροῦσα ἀπαρσάλευσιν, ὡς ἐλεῖναι, τοὺς τε ἱεροὺς ἀποστολικούς καὶ συνοδικούς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις. Οὗτα δὲ αὐτοκράτως, ἐνεργούτα ἀνεξαρτήτως πάσης ἁλλῆς Ἑκκλησίας τὰ κυριαρχικὰ αὐτῆς δικαιοῦμα, καὶ διοικουμένη ὑπὸ ἱερῆς Συνόδου ἀρχιερέων, ἡ ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἑκκλησία, δύναται νὰ εἰσέλθῃ καὶ ὑπαχθῇ εἰς τὴν διοικητικὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἐξουσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

1) μετὰ ψήφισμα τῆς συγκληομένης ὁλοκληρῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος· 2) μετὰ ψήφισμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κινοβουλίου, λαμβανόμενον διὰ ψήφου τῶν 2) 3) τῶν ὁμοδόξων αὐτοῦ μελῶν, καὶ 3) μετὰ δημοψήφισμα τῶν ὁμοδόξων πολιτῶν.

« Ἡ εἰς τὴν Πατριαρχικὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν ὑπαγωγή τῆς Ἑλληνικῆς Ἀυτονομῆς Ἑκκλησίας συντελεσθήσεται, μετὰ εἰσηγήσιν πρὸς τοῦτο τῆς Ἑκκλησίας ταύτης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ συμφωνίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, συμφωνίας ἐξασφαλιζούσης τὰς εἰδικωτέρας ἐπικρατικὰς ἀνάγκας τῆς Ἑλληνικῆς Ἑκκλησίας. Τὴν συμφωνίαν ταύτην κυρώσει νόμος. »

« Οἱ λειτουργοὶ τῶν ἀνεγνωρισμένων θρησκειῶν ὑποκεινται εἰς τὴν αὐτὴν ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἐπιτήρησιν, εἰς ἣν καὶ οἱ λειτουργοὶ τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας. »

« Ἡ εἰς οἰονδήποτε γλωσσικὸν τύπον δημοσίευσις μεταγλωττίσεων τοῦ Ἱεροῦ Βιβλίου ἀπαγορεύεται ἀπολύτως. Τοῖς παραβάταις κατὰ τὴν ἑκκλησίαν ποινὴ. Τῶν δημοσιευμένων παρακρίσεων τοῦ Ἱεροῦ Βιβλίου ἐνεργεῖται κατὰσχέσις καὶ καταστροφή. »

Ο κ. **N. Στράτος** φρονεῖ ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ θεσπευθῇ τὸ πρᾶγμα ὅν ἀπὸ τοῦδε ἐδηλωέτο καὶ ἐγένετο ἀποδεικτὸν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὅτι τὸ ἄρθρον 2 οὐ δὲν εἶναι θεμελιώδες, δυνάμενον συνεπῶς νὰ τροποποιηθῇ ὅτεποτε ἤθελε παρασταθῇ ἀνάγκη.

Ο κ. **X. Μητσόπουλος** ἐξηγεῖ τοὺς λόγους, δι' οὓς ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ προτείνῃ τὴν κατὰ τὴν τῶν περιορισμῶν τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑκκλητικῆς ἡμῶν μετὰ τῶν Πατριαρχεῶν νὰ καθορίσῃ δὲ καὶ τὰς περιπτώσεις, ὅπως αὕτη θὰ ἡδυνάτο νὰ συντελεσθῇ, καὶ πρὸς τοῦτο ἀνέγραψε τὰς ἐν τῇ 3' τρεῖς περιπτώσεις.

Ο κ. **A. Γούναρης** Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, παρατηρεῖ ὅτι, γενομένης δεκτικῆς μεταβολῆς τινος ἐν τῇ 4' 2' τοῦ σχεδίου τοῦ κ. Πληρεξουσίου, καθορίζουσι, οὐχὶ ὑπαγωγὴν τῆς Ἑκκλητικῆς ἡμῶν ὑπὸ τὰ Πατριαρχεῖα ἀλλ' ἐνώσιν ταύτης μετ' αὐτῶν, δὲν θὰ ἔρεον ἀντιρρήσεις εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς παραγράφου ταύτης.

« Ὅσον ἀφορᾷ τὴν 6' 2' τοῦ σχεδίου τοῦ κ. Πληρεξουσίου Ἀττικῆς εὐρίσκει ταύτην περιττήν. »

Ο κ. **X. Μητσόπουλος** ἀποδεχόμενος τὴν προτεινομένην μεταβολὴν ἐπιχειρεῖ νὰ συνεχίσῃ.

Ο κ. **A. Μομφερράτος** διαμαρτύρεται διὰ τὰς πράξεις ταύτας τοῦ κ. Πληρεξουσίου.

Ἐπακολουθοῦσιν ἀντεγκλήσεις μεταξύ τοῦ ἀγορεύοντος καὶ τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Α. Μομφερράτου** καὶ **Σ. Κουμουνδούρου**.

Ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος**, ἀδείξ τῆς Συνελεύσεως, καίτοι ἀγορεύων πλέον τῆς ὥρας, συνεχίζει τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δύο τελευταίων § τοῦ σχεδίου τοῦ ἀρθροῦ 2ου, καὶ ἰδίᾳ τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς μεταγλωττίσεως τῶν Ἀγίων Γραφῶν καὶ τοῦ καθορισμοῦ αὐστηροτάτων ποινῶν κατὰ τῶν παραδοτῶν.

Ὁ κ. **Α. Γούναρης** (Ἵπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο εἶναι ζήτημα τοῦ Ποινικοῦ νόμου. Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ παρενδύωμεν ἐν τῷ Συντάγματι διατάξεις, αἵτινες εἶναι ἀποκλειστικὸν ἀντικείμενον τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης.

Ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος**, περὶ τὴν ἀγορεύσιν του καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὴν πεῖραν, ἣν ἔχει, καὶ τὴν βαθεῖαν γνῶσιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, πέποιθεν ὅτι ἡ Συνέλευσις θ' ἀποδεχθῇ τὰς προτάσεις τοῦ αἵρουσα τὴν διὰ τοῦ ἡδὴ καιμένου ἀρθροῦ 2ου τοῦ Συντάγματος ὑρισταμένην ἀπαγορεύσιν τῆς ἐνώσεως τῆς αὐτοκεφάλου ἡμῶν Ἐκκλησίας μετὰ τῶν Πατριαρχείων, ἵνα ἡ δυνατὴ αὐτῇ, ὡς ἐποτε ἤθελε παρκατῆ ἀνάγκη.

Λύεται εἴτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 10 μ. μ. διὰ τὴν ἐπὶ ἀνακολληθῇ τὴν προτεχῇ Παρασκευὴν ὥραν 6 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος Οἱ Γραμματεῖς καὶ κ. κ.
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος **Β. Γ. Βύζας**
N. Μουζόκης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 4Γ

Τῆς 13 Μαΐου 1922.

Ὦρᾳ 6 καὶ 35' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἑκκλήσιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοίχθωσι τὰ θεμερεῖα καὶ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὴν λαόν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως μετὰ τὴν διόρθωσιν ὅτι κακῶς φέρεται ὡς ἐψηφισμένον εἰς β' ἀνάγνωσιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀπαγορεύσεως ἐπιχρίσεως τῶν μερῶν, ἐφ' ὧν ἀποξηραίνεται ἡ σταφὶς κλπ.», ἐνῶ ἐψηφίσθη εἰς α', σήμερον δὲν θέλει ψηφισθῇ εἰς β'.

Ἀναγιγνώσκονται κατόπι τὰ ἐξῆς:

— Ὁ Πρόεδρος τῆς πανεπαγγελματικῆς ἐνώσεως Ἀγρίτης ποιεῖται ἐκκλήσιν πρὸς τὴν Συνέλευσιν, ὡς ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου «περὶ ιδρύσεως ἐπαγγελματικῶν Ἐπιμελητηρίων».

— Ὁ Ἀναστάσιος Φραγκόπουλος, ἀπὸ στρατός ὑπολοχαγός, ὑπηρετήσας εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἐπὶ δεκαπενταετίαν καὶ προσβληθεὶς ἀπὸ φυματίωσιν ἐκ τοῦ τραύματος του, ζητεῖ ὥπως ἀποφυλακισθῇ, προφυλακισθεὶς κατόπι διατάγης Στρατ. Διοικήσεως Θεσσαλονίκης.

— Τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν Σχολείων τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ζητεῖ, ὥπως τῷ δοθῇ ἐπίδομα 50 τοῖς οὖ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του.

— Ἡ «Παμμαθησιακὴ προμηθευτικὴ ἐνώσις», διαρρηγνύουσα τὴν ὁμόθυμον ἐπιθυμίαν τῆς ἀγροτικῆς τάξεως Μεσσηνίας, ὑποβάλλει θεομένην παράκλησιν ὥπως αἱ ποινικαὶ διατάξεις τοῦ σταφιδικοῦ νομοσχεδίου ἐπεκταθῶσι καὶ ἐπὶ ἐμπορῶν ἐξαγωγέων σταφίδος καὶ σύκων, ἵνα πύστη ἡ βοήθεια τούτων.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ κτηματικοῦ Συλλόγου Ἡλείας, κατόπι τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου τοῦ ἀποκλείοντος τὴν ἐπιχρίσιν τῶν ἀλωνίων τῆς σταφίδος διὰ βοσκῆς κόπρου, παρκαλεῖ ὥπως προηγουμένως ἐξευρεθῇ ὁ κατ' ἀλλότ' ἄλλοις τρόποις ἀποξηραντικῆς σταφιδοκάπρου.

— Αἱ κοινότητες Λουκαβίτης, Δελφίμπυλ' καὶ Βαλκινίδου παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν, ὥπως ἐλθῇ αὐταὶ ἀρωγὴ διὰ τὰς ἀγαστροφάς, ἃς ὑπέστησαν ἐκ τῆς πεσοῦσης χαλάζης.

— Ἀνάπηροι ἀνθυπασπισταὶ, προχθέντες ὡς τοιοῦτοι δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νόμου 2588, ζητοῦσιν, ὥπως τοῖς δοθῇ ὁ βαθμὸς τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ, ἵνα λάβωσι τὴν σύνταξιν τοῦ ὑπολοχαγοῦ καθὼς ὀρίζει ὁ νόμος.

— Ἡ ὁμοσπονδία τῶν ἐπαγγελματικῶν τῆς Μαγνησίας, λαβοῦσα γνῶσιν τοῦ ἀνακοινωθέντος τοῦ Ἐμπορ. Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν περὶ μὴ ιδρύσεως ἐπαγγελματικῶν ἐπιμελητηρίων, ποιεῖται ἐκκλήσιν πρὸς τὴν Συνέλευσιν, ὥπως ἐπισπεύσῃ τὴν ψήφισιν τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου «περὶ ιδρύσεως ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων».

— Οἱ ἑφῆδροι τῆς κλάσεως τοῦ 1911 αὐτοκινήτων παρακαλοῦσιν, ὥπως, λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ τῆς κλάσεως 1922 ἔχουσι τε-

λείως εκπαιδευθῇ αὐτοὶ δὲ ἀνέρχονται εἰς τὴν ἀριθμὸν 90, ἀπολυθῶσιν.

— Οἱ ἐκ μονιμοποιήσεως προσερχόμενοι διανομῆς καὶ συντελεστικὴ τῆς Τηλ. Διευθύνσεως Ἀθηνῶν αἰτοῦνται τὴν ἐπέμβασιν τῆς Συνελεύσεως πρὸς τερματισμὸν τῆς ἀδικίας, ὥς πρὸς τὴν προχωροῦν των, ἥτις ἐσημειώθη εἰς τὴν κλάδον τοῦτον.

— Ἡ Μαρὶα Ἀναγνωστῆκη, ἀδελφὴ διωχθέντων ὑπὸ τοῦ Βενιζελισμοῦ ἀδελφῶν καὶ νῦν στρατευομένων, αἰτεῖται ὥπως μοὶ ἐνεργηθῇ ἡ ἀπειλούμενη κατ' αὐτῆς ἐξώσις ἐκ τῆς οἰκίας, ἐν ἣ κατοικεῖ.

— Ο κ. Θεοδωράκης (πληρεξούσιος Ἰδρυκ.) ζητεῖ ἄδειαν ἀπουσίας διὰ τὴν Αἴγυπτον.

Συνκινοῦσης τῆς Συνελεύσεως ἡ ἄδεια χορηγεῖται.

— Ο κ. Ν. Γ. Βλιάμος (πληρεξούσιος Σάμου) υποβάλλει ψήφισμα «περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ 37ου ἁρθρου τοῦ Συντάγματος».

— Ο κ. Κ. Τσιτσελίκης (πληρεξούσιος Κοζάνης), υποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἐξ ἀνωμαλῶν δικαιοπραξιῶν ἐννόμων σχέσεων ἐπὶ ἀκινήτων ἐν ταῖς Νέαις Χώραις πλὴν τῆς Θράκης».

— Οἱ κ. κ. Μ. Θεοδωρίδης (Ἰπουργὸς ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως) καὶ Κ. Λυκουρέζος (Ἰπουργὸς ἐπὶ τοῦ Δημ. Θεταυροῦ), υποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως δρχμῆς 300 χιλιάδων διὰ βοηθήματα χορηγηθέντα εἰς τραυματικὰ ἀναπήρους καὶ περιθάλψιμους οὐλογενεῖς θυμάτων πολέμου, λόγῳ τῶν ἐορτῶν τοῦ Πάσχα».

— Ο κ. Μ. Θεοδωρίδης (Ἰπουργὸς ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως), υποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 1960 καὶ 2503 περὶ περιθάλψεως θυμάτων πολέμου».

— Ο Σ. Τσιακόπουλος (πληρεξούσιος Ἀρχαδίας) υποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 773 τοῦ ἔτους 1917 καὶ ἐπαναρχίας τῆς ἰσχύος τοῦ ἁρθρου 14 τοῦ τροποποιουμένου ΓΡΕΕ νόμου περὶ Ἀστυνομίας τοῦ Κράτους».

— Ο Χ. Βοζίκης (πληρεξούσιος Ἀρχαδίας) υποβάλλει τὰς ἐξῆς προτάσεις νόμων.

1) «Περὶ βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἐν Θράκῃ».

2) «Περὶ ἐνίσχυσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐν Θράκῃ Μουσουλμανικῶν, Ἰσραηλιτικῶν καὶ Ἀρμενικῶν κοινοτήτων».

3) «Περὶ ὑπαλλήλων τῆς Πολιτικῆς Διοικήσεως Θράκης».

4) «Περὶ Ἐποικισμοῦ ἐν Θράκῃ καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν κατοίκων αὐτῆς».

Ποιούμενος δ' εὗρετ' ἐν εἰσήγησιν ἐπ' αὐτῶν ὁ κ. Βοζίκης, λέγει ὅτι, διοικήσας ἐπὶ ἔτος καὶ πλέον ὡς διοικητὴς ἐν Θράκῃ τῇ ἐμπιστοσύνῃ τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβάλλει τὰ πορίσματα τῶν μελετῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν Συνέλευσιν, ὡπως ληφθῶσι τὰ ἀνάλογα μέτρα βελτιώσεως αὐτῆς. Εἶναι, συνεχίζει, γνωστὰ αἱ διαφωνίαι καὶ ὑπάρχουσιν μεταξὺ τῶν ἐν Θράκῃ κοινοτήτων καὶ οἱ διωγμοὶ, οἵτινες ἐξετελέσθησαν ἀπὸ τοῦ 1913 μέχρι τοῦ 1915, ὅτε ὁ ἐλληνικὸς πληθυσμὸς αὐτῆς ἀνῆρχετο εἰς 300 χιλ., κατόπι ἐιδικῶν νόμων ἐφαρμοσθέντων ὑπὸ τῆς Τουρκίας. Ἀναφέρει δ' ὅτι οἱ ἐκτοπισθέντες καὶ ἐκπατρισθέντες Ἕλληνες ἀνέρχονται εἰς 203 χιλ. ἐξ ὧν 100—

150 χιλ. εὐρίσκονται ἐν Ἑλλάδι, ἄλλοι δὲ καταστράφησαν ἐκεῖ, κατασχεθείσης τῆς περιουσίας αὐτῶν καὶ ἐξωντώθησαν ἀναρρέων ἐπίσης τὰς ἄλλας εἰς κτήνη καταστρώφας, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἀνέρχεται διὰ τὰ μεγάλα ζῷα εἰς 91,613, ἐκτὸς τῶν μικρῶν κτηνῶν, ὧν ἡ καταστροφή εἶναι παρμεγίστη, φρονεῖ ὅτι κατόπι τῆς καταστάσεως ταύτης ἀπαιτεῖται ἰδίᾳ μέριμνα διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς Θράκης. Πρὸς τοῦτο, λέγει, υποβάλλει προτάσεις ἐιδικῶν νόμων, ἀφορώντων, πρῶτον τὴν ἐπιστροφήν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων ἐν Θράκῃ, καὶ δεύτερον τὴν ἐποίκισιν τῆς Θράκης, τόσον ἐκ Θρακῶν ἐξ Ἑλλάδος, ὅσον καὶ ἐξ Ἑλλήνων ἐκ Πόντου, ζητῶν πρὸς τοῦτο νὰ ἀναγκρῶσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ αἱ ἀνάλογοι πιστώσεις. Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο τὴν ὑπαλληλικὴν ὀργάνωσιν τῆς Θράκης, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ διοικηθῇ ἡ Θράκη διὰ μονίμων ὑπαλλήλων, κατόπι γνωματεύσεως ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς, ἐρῶσιν διὰ τῶν συνήθων νόμων δὲν δύναται νὰ γίνη τοῦτο. Ομιλῶν εἴτα περὶ ἐνίσχυσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐν Θράκῃ Μουσουλμανικῶν, Ἰσραηλιτικῶν καὶ Ἀρμενικῶν κοινοτήτων, λέγει ὅτι ἡ Γεν. Διοίκησις προέβη ἤδη εἰς ἐνίσχυσιν αὐτῶν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἄλλη ἐνίσχυσις καὶ προτείνει νὰ νομοθετηθῇ ὡρισμένον πρὸς τοῦτο ποσόν. Ἀναφέρει εἴτα ἐν ἐκτάσει τὴν τῶν, καθ' ὃν διεσκήλησαν ἐν Θράκῃ

κατὰ τὴν 1ην Νοεμβρίου 1920 αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ κατὰ τὰ περὶ τοῦ νόμου ἐκείνου, ὅστις ἔπαισεν ἰσχύων, λέγει ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποβληθῇ καὶ περὶ τούτου νόμος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐκατὶ μειονότητες.

Διαφοροὶ Πληρεξούσιοι διαμαρτύρονται φρονούντες ὅτι ἐφόσον ἡ συνθήκη αὕτη δὲν ἐπεκυρώθη διὰ νόμου ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, δὲν δύναται νὰ δεσμευθῇ ὑπ' αὐτῆς ἡ Ἑλλάς.

Ὁ Χαρ. Βοζίκης ἀντικρούων τὰς γνώμας ταύτας, λέγει ὅτι συμφέρον τῆς Ἑλλάδος εἶναι νὰ δεσμευθῇ διὰ τῆς συνθήκης ταύτης.

Τὸ αὐτὸ ὑποστηρίζει καὶ ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος**, τονίζων ὅτι διὰ τῆς συνθήκης ταύτης αἱ Δυνάμεις παρητήθησαν δικαιωμάτων των, ὑποθετικῶν ἄλλης ἐπικυδαιμονείας ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, ὑφισταμένης δὴθεν ἀπὸ τῶν συνθηκῶν τοῦ 1830 καὶ 1864.

Ὁ κ. Ἀλ. Ἰωαννίδης παρατηρεῖ ὅτι οὐδέποτε ἔσχον δικαιώματα ἐν Θράκῃ αἱ Δυνάμεις. Μένοντες ἐν Θράκῃ δύναμει τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων.

Χαρ. Βοζίκης. Ἔστω καὶ τοῦτο. Ἐν πάσῃ περιπτώσει εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἔχωμεν νόμον ἐκλογικὸν ἐν Θράκῃ, καὶ πρὸς τοῦτο ὑποβάλλω σχετικὴν πρότασιν νόμου, ἐν ᾗ περιλαμβάνονται διατάξεις, τόσον περὶ τῆς ἐγγραφῆς τῶν ἐκλογέων, οἵτινες πρέπει νὰ ἀποκτήσωσι πρῶτον τὸ δικαίωμα τοῦ δημότου, ὅσον καὶ περὶ τῶν ἄλλων προσόντων ἅτινα δεόν νὰ ἔχωσιν, ἵνα ἐξασκήσωσι τὸ δικαίωμά των τοῦτο καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ ἄλλοι ἐκατὶ πληθυσμοί.

Τὰ μέτρα ταῦτα, εἶχον καθήκον νὰ ὑποδείξω, ἐπιλέγει ὁ κ. Βοζίκης, καὶ παρακαλῶ ὅπως παραπεμφθῶσιν αἱ ὑποβληθεῖσαι προτάσεις μου εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις νὰ μελετήσῃ ταῦτα καὶ νὰ ὑποβάλλῃ τὰς σκέψεις αὐτῆς, ὥστε νὰ μὴ ἐγκαταλειφθῇ ἡ σπουδαιότερα ἐπαρχία τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν τύχην αὐτῆς, ὡς ἔχουσιν ἐγκαταλειφθῇ πολλὰ τοιαῦτα τῆς Παιλαῖας Ἑλλάδος.

Ὁ κ. Ἀθ. Ἀργυρός (ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας), ὑποβάλλει μετὰ τοῦτο τὰ ἐξῆς δύο νομοσχέδια·

- 1) «Περὶ συστάσεως ταμείου τῆς ἰλαίας» καὶ
- 2) «Περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ ἀρθροῦ 18 ἐδᾶφ. I τοῦ νόμου 2522 τῆς 24 Σεβρίου 1920 περὶ παραχωρήσεως.

τῆς ἐποδείας τῶν κολλητικῶς καλλιεργουμένων γαιῶν καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀγροτικῆς νομοθεσίας.

Εἰσηγούμενος διὰ βρυχέων τὰ νομοσχέδια ταῦτα εἰς τὴν Συνέλευσιν ὁ κ. Ὑπουργός, ἐξάγει τὴν σπουδαιότητα τοῦ πρώτου, διότι, λέγει, καίτοι αἱ πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ δαπάναι θὰ ἀνέλθωσιν εἰς 6—7 ἑκατομμύρια, ἅτινα θὰ καλυφθῶσι διὰ προκίρετικῆς φερολογίας ἐπὶ τῇ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαιῶν, ὅμως τὰ εἰσοδήματα ἅτινα θὰ προσέλθωσιν ἐκ τῆς καταστροφῆς τοῦ δάκου ἐπὶ 15 ἑκατομμ. ἐλαιοδένδρων, ὅσα προβλέπονται διὰ τοῦ νομοσχεδίου, θὰ φθάσωσιν εἰς τὸ πᾶν τῶν 150 ἕως 180 ἑκατομμυρίων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεῦτερον νομοσχέδιον, τοῦτο, λέγει, ἀποβλέπει εἰς τὴν αὐθεντικὴν ἐρμηνείαν τοῦ νόμου 670, περὶ τῆς ἐξαφελίσεως τῆς ἡρτημένης ἐποδείας, ὅστις θέλει ἰσχύσει καὶ νῦν.

Προτείνει μετὰ τοῦτο ὁ κ. Ὑπουργός ὅπως τὰ ἐν λόγῳ νομοσχέδια κηρυχθῶσι κατεπείγοντα καὶ γίνωσι δεκτὰ κατ' ἀρχήν.

Ἐπίσης παρακαλεῖ ὅπως συνέλθῃ ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κεντροβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἐπισπεύσῃ τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν πρὸ τινος ὑποβληθέντων παρ' αὐτοῦ φυτοπαθολογικῶν νομοσχεδίων.

Ἀποφάσκει τῆς Συνελεύσεως γίνεσθαι δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ ἀμφότερα τὰ ἑνωτέρω νομοσχέδια κηρυσσόμενα **κατεπείγοντα**, γίνονται δεκτὰ κατ' ἀρχήν.

Εἰσάγεται κατόπι ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ νομοθετικοῦ καὶ συντακτικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς 3' κατ' ἄρθρον καὶ εἰνολὸν συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον·

Περὶ ἀποζημιώσεως τῆς ἐπιχρίσεως τῶν μερῶν, ἐφ' ὧν ἀποξηραίνεται ἡ στεφάνη, διὰ βοείας κόπρου, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Ἀποζημιεῖται ἡ ἐπιχρίσις τῶν ἁλωνίων ἢ τῶν ἄλλων μερῶν, ἐφ' ὧν ἀποξηραίνεται ἡ στεφάνη, διὰ βοείας ἢ ἄλλης κόπρου.

Ἄρθρον 2.

Ὁ παραδόχης τῆς ἑνωτέρω διατάξεως τιμωρεῖται διὰ ἀδικητικῆς ποινῆς μέχρι δροχημῶν διτχιλίων.

Άρθρον 3.

Απαγορεύεται ἡ ἐξαγωγή τῆς παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ άρθρου 1 ἀποξηρανθείσης σταφίδος, μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος νόμου.

Άρθρον 4.

Διὰ Β. διατάγματος δύναται ἐκάστοτε νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ ἀποξηρανσις τῆς σταφίδος δι' οἰουδήποτε ἄλλου τρόπου, ὅστις ἤθελε κριθῇ ἀνθυγιαίνως ἐφαρμοζομένων καὶ εἰς τὴν τοιαύτην ἀπαγόρευσιν τῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων άρθρων.

Άρθρον 5.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς κητεχωρίσεως εἰς τὴν Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ο κ. **Πρόεδρος**, ψηφισθέντος τοῦ νομοσχεδίου, συνεστῆ εἰς τὴν Κυβερνήσιν ὅπως σπεύσῃ ἐγκρίτως καὶ προμηθευθῇ τὸν ἀπαιτηθῆναι διὰ τὴν ἐπίστρωσιν τῶν σταφιδικῶν ἀλωνίων χάρτην, διότι ἐπτάλησον πρὸς αὐτὸν πλείστα πρὸς τοῦτο ἀναφορὰ ἐκ τῶν σταφιδόρων μερῶν.

Οἱ κ. **Γ. Παππαγιαννόπουλος** καὶ **Α.Θ. Εὐταξίας** συνιστῶσιν ὅπως ὁ εἰσαχθὲς χάρτης ᾗ ἀτελής. Ἐπίσης νὰ κατστή ἀτελής καὶ ἡ ἐξαγωγή καὶ ἄλλων ἀντικειμένων χρησίων διὰ τὴν ἀποξηρανσιν, ὡς ξυλίας, συρμάτων κλπ.

Πρόεδρος. Ἐξακούουσιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ 2 άρθρου τοῦ Συντάγματος περὶ Θρησκείας.

Ο κ. **Β. Μαρκεζίνης** λέγει, ὅτι τὸ 2ον ἄρθρον περὶ Θρησκείας ὀρίζει κεφαλὴν τῆς ἐκκλησίας τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Παύλου πρὸς Ἐφεσίους. Κατόπι καθορίζει τὴν ἀναπόσπαστον ἐνωσιν αὐτῆς μετὰ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας καὶ πάσης ἄλλης ὁμοδόξου, ὁμοίως τὴν ἀπαρξάλευτον τήρησιν τῶν ἱερῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων καὶ ἱερῶν παραδόσεων. Ἀναγράφει εἰς τὸ αὐτοκέφαλον τῆς ἐκκλησίας ἀπέναντι τῆς τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου. Τὸ Οἰκουμινικὸν Πατριαρχεῖον ἰδρῦθη ἀπὸ τοῦ 7^{ου} Αἰῶνος, ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, ἀπὸ τοῦ 11^{ου} δὲ ὑπάκουον οἱ Ἕλληνες εἰς τὸ Οἴκ. Πατριαρχεῖον. Ἀλλ' εὐθὺς ἀπὸ τοῦ 1821, τῇ προτροπῇ τοῦ Φαρμακίδου καὶ τοῦ Κοραΐ, ὤρίσθη τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ αἱ δεήσεις πρὸς

τὸν Ὑψίστον ἐτελοῦντο ὑπὲρ πάσης Ἐπισκοπῆς Ὁρθόδοξου καὶ οὐχὶ τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου. Ὅτε τέλος ἐλευθερώθη τὸ Κράτος, ἐξεδόθη τὸ Β. Δ. τοῦ Νεοπλίου τῆς 23 Ἰουλίου 1833 δι' οὗ ἐπὶ ἐπὶ τὸ αὐτοκέφαλον, ἀλλ' ἐπιμένοντας τοῦ Πατριαρχείου εἰς ἀνησιν ἀναγνωρίσεως τοῦ αὐτοκεφάλου, ἐγένοντο πολλὰ ἐνέργειαι ὅπως μεταπισθῇ τὸ Πατριαρχεῖον καὶ ἐπὶ Οἴκ. Πατριαρχεῖον Ἀνθίμου Ε'. ἐξεδόθη ὁ Τόμος ὁ συνοδικὸς τῆς 29 Ἰουνίου 1850 δι' οὗ ἐκηρύττετο τὸ ἀνεξάρτητον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Κων. πόλεως καὶ διοικητικῶς καὶ πνευματικῶς. Κατὰ τούτου ἐξηγήθη ὁ Φαρμακίδης καὶ τέλος ἐπὶ ἔληθεν ἡ ὁρμή ἀντίληψιν τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐθεωρήθη τὸ αὐτοκέφαλον ὡς διοικητικὴ ἀνεξαρτησία, παραμενοῦσης τῆς δογματικῆς ἐνώσεως. Κατὰ τοῦ αὐτοκεφάλου ἐγείρονται οἱ φρονούντες ὅτι μειῶται τὸ γόητρον τοῦ Πατριαρχείου διὰ τῆς ἀποτίσεως, ὅπερ ἀποκρίσκει ὁ βήτωρ, ἰσχυρίζομενος ὅτι ὁ 12^{ος} Κανὼν τῆς Δ. ἐν Χαλκηδόνι Οἴκ. Συνόδου ἐπιβάλλει τὸ αὐτοκέφαλον τῆς ἐκκλησίας, παρκαλοῦσάσης τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν. Ἐστῆρες, λέγει, εἶναι αἱ διακρίσεις τῶν σχέσεων ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας. Κατὰ τὴν 1ην ἡ Πολιτεία εἶναι ὑποτεταγμένη εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπως ἐν Ἰταλίᾳ ἡ ἀρχὴ τοῦ Παπισμοῦ. Κατὰ τὴν 2ην, ἡ ἐκκλησία εἶναι ὑποτεταγμένη εἰς τὸ Κράτος ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ, σύστημα Ἑρσκινοῦ. Κατὰ τὴν 3ην, ἐκκλησία καὶ Πολιτεία λειτουργοῦσιν ἐν τῷ Κράτει, ὡς ἐν ταῖς Ἑνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀρκτῆς, Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Ὁμοσπονδίου Κράτους τῆς Ἀμερικῆς καὶ κατὰ τὴν 4ην, τὴν ἰσχυροῦσαν πρὸς ἡμῖν, ὅπου εἶναι κεχωρισμένοι ἀλλὰ καὶ συναρτῆς ἡ Πολιτεία καὶ ἡ Ἐκκλησία.

Θεωρῶν ὅτι ἡ πίστις, ἡ πατρὶς καὶ ἡ γλῶσσα ἀποτελοῦσι τὴν ἐθνικὴν τοιάδα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἡ Πολιτεία μετὰ τῆς ἐκκλησίας ἀπεργάζονται τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἔθνους, δι' ὅπου εἶπε ὅτι δεῖν νὰ γίνῃ καὶ τὸ 2ον ἄρθρον δεκτὸν ὡς προτείνεται πρὸς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος. Ἀναφερόμενος δ' εἰς τὰ ὀρθόδοξα, τονίζει τὴν ἀνάγκην, ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς μεταφράσεως τῶν Ἀγίων Γραφῶν διάταξις, ὡς καὶ ἡ τελευτῶν κήρυξις.

Ο κ. **Δ. Τσουκαλᾶς**, ἀρχόμενος τοῦ λόγου του, ἐρωτᾷ εἰς τὴν ἀποφασίσαν καὶ ὡρεῖται ἐθνικῶς καὶ ἐκκλησιαστικῶς

αὐτὸς νὰ ἀποσπασθῶσιν αἱ Μητροπόλεις τῶν Νέων Χωρῶν καὶ νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τῆς αὐτοκεφάλου τῆς Ἑλλάδος Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὰ μέχρι τοῦ νῦν ἱσχύοντα, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐξελέγετο ὑπὸ τῶν 12 Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν καὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει παρεπιδημούντων τοιούτων ὑποψηφίων μετὰ τῶν τριῶν ὑποψηφίων, οὓς προέτεινεν ἡ ἐκλογικὴ Συνέλευσις, ἀπαρτιζομένη ἐκ δύο λαϊκῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξ ἑξ λαϊκῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐπαρχιῶν Κιςκαρείας, Ἐρέσου, Ἡρακλείας κτλ. ἐκ 35 λαϊκῶν ἀντιπροσώπων, ἐμπόρων, ἐπιστημόνων, τραπεζίτων κλπ. Ἐκ 12 μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, παρεπιδημούντων ἐν Κωνσταντινουπόλει Μητροπολιτῶν καὶ πάντων τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοιούτων ἀνερχομένων εἰς 80.

Ἦδη, ἀποσπασμένων 72 Μητροπόλεων, τῶν εἰς τὴ Βουλγαρίαν, Σερβίαν καὶ Ἑλληνικὸν Κράτος προστεθεισῶν κτλ. παρκαμένους ὑπὸ τὸν οἰκουμενικὸν Θρόνον μόνον 17 Μητροπόλεις, ὅτε ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησίας καὶ κειμένου τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ὡς καὶ τοῦ Πατριαρχείου, δὲν δύναται νὰ παράσχη τὰ ἐχέγγυα ἐκεῖνα, ἅτινα θεωροῦνται ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἂν. Ἀλλὰ καὶ ἕτερος ὑφίσταται σπουδαιότατος λόγος. Ὡς γνωστὸν, ἀπὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων ἡ Ῥωσικὴ διπλωματία εἰργάζετο διὰ τῆς ἰδρύσεως Ῥωσικῶν μοναστηρίων, ἐκκλησιῶν, σχολείων καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, ἵνα ἀποκτήσῃ ἐμπράγματα δικαιώματα ἐπὶ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων. Πλὴν, ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ ἡ Ῥωσικὴ τῶν Τσάρων, κατάρθωσεν ὁ μολσεβιζισμὸς. Ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ, διὰ τῶν διωγμῶν αὐτοῦ, ἀπωκίσθησαν ὑπὲρ τὰς 400 χιλιάδας Ῥώσων, ἐγκαταστάθησαν ἐν Κωνσταντινὸν καὶ προσκτησάμενοι οἰκίας καὶ ἐκκλησίας συνοικίαις, κινδυνεύουσι νὰ ἐκρωσίσωσι τὴν περιγεγῆσιν πρωτεύουσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους.

Ὁ κίνδυνος, οὗτος ἤρξατο ἐκδηλούμενος κατὰ τὸν μᾶλλον ἐμφανῆ τρόπον, διὰ τῆς γενομένης ἀνεγέρσεως ἀνοριακοῦ Ῥωσικοῦ ναοῦ ἐν Παγκηλίτῳ (Ταξίμ) καὶ ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τῶν ἐν Φαναρίῳ Ῥωσικῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιερέων, τελείως κερωρισμένης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ῥωσικὸν Ἀρχιερατικὸν Συμβούλιον, ὅπερ ἐκδικάζει τὰ διαζύγια μετὰ τῶν Ῥώσων καὶ διεσθύνει

πάσας τὰς ἐκτὸς τῆς μολσεβιζικῆς Ῥωσικῆς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις. Ἡ προβεβλημένη ἀμφισβήτησις ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ Κράτει ὑπαρξίς ἐκκλησιαστικῆς διαρχίας, ἐλέγχεται ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἀνακρίβης. Ἐννοούμενης τῆς Κύπρου, θὰ ἔχωμεν τὴν ἐκκλησίαν ταύτην αὐτοκέφαλον, τοῦ αὐτοκεφάλου ταύτης μὴ δυναμένου νὰ καταργηθῇ, ἅτε δημιουργηθέντος ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων Ἐρέσου καὶ Τρούλλου. Ἀναφέρων καὶ ἄλλα εἰσι περὶ ἀδείξιμα πρὸς ἀπόδειξιν τούτου, παρατηρεῖ ὅτι ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἐπεμβαίῃ διὰ τοῦ Πατριαρχείου εἰς τὰ ἐσωτερικὰ πράγματα τοῦ ἐλευθέρου Βασιλείου. Ὡς γνωστὸν, ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἐλευθέρου Βουλγαρικοῦ Κράτους ἦτο ἐξηρητημένη ἀπὸ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίαν καὶ ἐκ τούτου, οὐ μόνον δὲν ἐβλάβη τὸ Βουλγαρικὸν Βασίλειον, ἀλλὰ τοῦναντίον, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Βουλγαρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπεμύνηκε ἐνεργῶς παρὰ τῇ Τουρκικῇ Κυβερνήσει ὑπὲρ τῶν ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ Βουλγαρικῶν ἐκκλησιῶν. Καὶ ἐν Βοσνίᾳ καὶ Ἐρζεγοβίᾳ τέσσαρες Μητροπόλεις ἐξηρτῶντο ἐκ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, παρ' οὗ καὶ ἐξελέγοντο οἱ Μητροπολίται αὐτῶν μέχρι τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης μέχρι καὶ τοῦ νῦν δὲν εἶναι αὐτοκέφαλος, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὁ Μητροπολίτης αὐτῆς ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Συνταγματικῷ κατέχων τὸν Θρόνον, ἐκλέγεται καὶ δικάζεται ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ομοίως καὶ Μητροπόλεις τῶν Ν. Χωρῶν ἐξαρτῶνται μέχρι σήμερον ἐκ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Τὴν ἀπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἀποσπασίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἐπακάλεσαν πλεῖστοι ὅσοι, ἡμεδαποὶ τε καὶ ἀλλοδαποὶ, συγγραφεῖς ὁ Σπένσερ κτλ. ὡς ἀσύγγνωστον σφάλμα τῆς ἑλληνικῆς πολιτικῆς, ὅπερ συνεπήγαγεν, ἀφ' ἐνὸς μὲν ὑποδούλωσιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ Κράτος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐξασθένησιν τῆς δυνάμεως καὶ δραστηριότητος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, τὸσον ἀντικανονικῶς, τὸσον ἀσυνέτως καὶ ἀκρίτως, κατὰ τὸν Δουρναβῶ, διέκοψε τὸν μακρῶν αὐτῆς δεσμὸν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ ἐμμορφώθη εἰς ἀνεξάρτητον ἐκκλησίαν. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Συντάγματος τοῦ 1884 ὁ Κωλέτης καὶ πλεῖστοι ἄλλοι πληρεξούσιοι, ἰδίως οἱ Ἐπτανήσιοι, ἐξήραν

τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα τῆς μετὰ τοῦ Πατριαρχείου ἐνώσεως, ὁ δὲ πρεσβύτερος Λομβάρδος στεντορεῖα τῇ φωνῇ ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς μὴ διχοσπῆς τῶν σχέσεων τῆς ἐκκλησίας μετὰ τοῦ Πατριαρχείου, ἀποκαλέσας πρῶτον προδότην ἐκείνον ὅστις ὑπὸ τὴν καθεστὴν ἐθνικὴν ἀποψιν πειράχεται νὰ διακρήξῃ καὶ τὸν ἐσχατον τῶν κρίκων τῶν συνδεόντων, ἡμᾶς μετὰ τῶν δούλων ἀδελφῶν. Κατακλήγων, λέγει, ὅτι, ανεξαρτήτως τοῦ ἐν ἡ ὡς ἄνω γνώμη του περὶ τῆς μὴ ἀποσπάσεως τῶν Ν. Χωρῶν ἐκ τοῦ Πατριαρχείου εἶναι ὀρθή ἢ οὐ, ἀνάγκη πᾶσα ἐπιβάλλει ὅπως ἡ τοιαύτη ἐρώτησις μὴ ἀνεγκυρῇ ἐν τῷ Συντάγματι ἀλλὰ περικλείη πρὸς καθόριστον ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσίας.

Προκαίμενος νὰ λάβῃ τὸν λόγον ὁ κ. Σ. Σωτηριάδης, ὁ κ. **Ν. Λεβίδης** παρατηρεῖ ὅτι, καίτοι διεξάγεται σπουδασιώτατη συζήτησις, ἀπουσιάζουσι τὰ πλείστα τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ ἰδίως ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὡς ἐπίσης, ὅτι παρίστανται ἐλάχιστοι πληρεξούσιοι. Διὸ ἐκφράζει τὴν λύπην του καὶ διαμκτυρεται.

Ὁ κ. **Γ. Πῶπ** παρατηρεῖ ὅτι πρόκειται περὶ συζητήσεως ἐπὶ τοῦ Συντάγματος, ἥτις γίνεται ἐνώπιον κενῶν ἐδρῶν. Προτείνει ν' ἀριθμηθῶσιν οἱ παριστάμενοι διὰ ν' ἀποδειχθῇ τίνας ἐργάζονται, καὶ ἀπευθύνεται πρὸς τὴν ἀντίληψιν τοῦ κ. Προέδρου, ἄλλως, λέγει, θὰ ὑποβάλλῃ ἐνστάσιν ἀπαρτίας.

Πρόεδρος. Πολλοὶ τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων εὐρίσκονται εἰς τὰ παρκαίμενα γκαρεῖν τῆς Βουλῆς. Ἄν ὅμως θέλετε ν' ἀναγνωσθῇ ὁ κατάλογος, δὲν ἔχω ἀντίρρησην.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ν. Λεβίδης, Γ. Μπούσιος, Γ. Δ. Ράλλης, Α. Εὐταξίας, Γ. Πῶπ, Α. Χριστομάνος καὶ Γ. Κούσουλας** ὑποβάλλουσιν ἐνστάσιν ἀπαρτίας.

Ἐν τῷ μεταξύ πολλοὶ πληρεξούσιοι εἰσέρχονται καὶ καταλαμβάνουσι τὰς θέσεις των.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** παρακαλεῖ τοὺς ὑποβállοντες τὴν ἐνστάσιν ν' ἀποσύρῳσι τὴν ἐνστάσιν, ἵνα προχωρήσωσιν εἰς ἐργασίαν τῆς Συνελεύσεως.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι ζητοῦσι τὸν λόγον, διαμκτυρεται διὰ τὴν παρατηρουμένην μακροθυρίαν τῶν ἀπορριπτόντων.

Πρόεδρος. Εἰς οὐδένᾳ δύνανται νὰ δώσω τὸν λόγον μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐνστάσεως.

Προτελούντων ἀμετῶν πληρεξουσίων, οἱ ὑποβállοντες

τὴν ἐνστάσιν τῆς ἀπαρτίας, δηλοῦσιν ὅτι ἀποσύρουσιν αὐτήν.

Ὁ κ. **Κ. Πολυγένης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν) λέγει ὅτι πρὸς στιγμὴν ἀπεμακρύνθη τῆς αἵθουσῆς ἐξ ἄλλου ὁμοῦ τὰς γνώμας αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου, ἔχει ἐκφράσει ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ δὲν φρονεῖ ὅτι μισοὶ τὴν συζήτησιν ἢ ἀπουσία αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης**, βυλῶν ἐπὶ τοῦ 2ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, παρατηρεῖ γενικῶς ὅτι παρὰ τοῖς νεώτεροις κρατέσιν οὐδαμῶς λαμβάνεται μέριμνα, ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ θρησκείας διατάξεις, αἵτινες ἀρίενται εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον ἀντιλήψιν καὶ πεποιθήσιν ἐκάστου ἀτόμου. Καὶ ἀναφέρει ἐν παραδείγματι τὰ κρατοῦντα ἐν ταῖς Ἡνωμέν. Πολιτείαις, ἐν Γαλλίᾳ μετὰ τὴν Γαλλικὴν Ἐπαναστάσιν καὶ ἀλλοῦ. Παρ' ἡμῶν ὅμως, ἐξαιρουμένη, διὰ λόγους θρησκευτικούς καὶ ἐθνικούς, ὡς ὑπεστήριξεν καὶ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ, δέον νὰ ἀναγκασθῶσιν ἐν τῷ Συντάγματι ἡμῶν αἱ περὶ θρησκείας διατάξεις, ὡς προτείνονται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι ἡ θρησκεία παρ' ἡμῶν εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ Κράτους· εἶναι ἡ αἰχμή ἐν ἡ διεσώθη κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας τὸ ἔθνος, καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου οὐδεμίαν ἀντίθετον γνώμη ὑπεστήριχθη, αἴτε ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ, εἴτε ἐν ἄλλαις κύκλοις. Μόνον ἐπανίσθησαν οἱ κίνδυνοι τῆς ἐξασθενήσεως τοῦ Πατριαρχείου διὰ τῆς ἀποσχίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν ἐλευθερουμένων χωρῶν, δι' οὓς λόγους εὐρέως ἀνέπτυξεν ὁ ἁγιότατος ἐκ Κοζάνης πληρεξούσιος καὶ τίνας ἄλλαι τῶν κ. κ. Συνδελφῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ λεγθέντα, παρατηρεῖ ὅτι, ἐὰν τὸ Πατριαρχεῖον δὲν ἀνεγνώρισεν τὸν ἀποχωρισμὸν τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν Νέων Χωρῶν, θὰ ὑποχρεωθῶσι νὰ πράξωσι τοῦτο βραδύτερον, ὡς καὶ κατὰ τὸ 1813. Συνεχίζων, ὑποστηρίζει ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ πῶς εἶναι δυνατόν ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας ἐλευθεροῦ Κράτους, νὰ ἐνεργῇται ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν Πατριαρχεῶν, ἐχόντων τὴν ἐδρὰν των ἐπὶ ξένου ἐδάφους, καὶ ἀπορεῖ διὰ τίνας λόγους προτείνεται ἡ μεταβολὴ τοῦ ἄρθρου πρὸς ἐνέργειαν τῆς καταργήσεως τοῦ ἀντικειμένου.

Γ. Πῶπ. Ζητοῦμεν ὅπως ἐκθῶσιν οἱ περιορισμοί, οἱ διὰ τοῦ Συντάγματος καθοριζόμενοι, ὥστε νὰ εἶναι δυνατόν ἡ

ένωσις. Καί εἰς τούτο προσεχώρησε χθές ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀρχαίας καί Ἡλίδος πληρεξούσιος.

Δ. Γούναρης (Υπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης.) Ἐγὼ εἶπον τὸ ἐξῆς· δὲν εἶναι περιστάσις σήμερον διὰ νὰ συζητήσωμεν τὸ αὐτοκέφαλον ἢ τὸ μὴ αὐτοκέφαλον, τίσπ' ἄλλον καθέσθαι οὐδεμία οἰκδῆποτε ἀνάπτυξις καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πρέπει νὰ καταργήσωμεν τὸ αὐτοκέφαλον. Συζητήσις λοιπὸν, περὶ τοῦ ἂν τὸ αὐτοκέφαλον ἔχει ὀρθῶς ἢ οὐ, δὲν ὑπάρχει.

Σ. Σωτηριάδης. Ἐγὼ ὑποστηρίζω νὰ μείνῃ ὡς ἔχει ἡ διάταξις, διότι δὲν δύναμαι νὰ ἰννοήσω πῶς θὰ ὑπαρθῇ ἡ Ἑκκλησία τῆς ἐλευθέρου Ἑλλάδος εἰς ἄλλην τινά.

Δ. Γούναρης (Υπουργός). Ἐγὼ εἶπον ὅτι καὶ ἐκεῖνοι αἱ ὁποῖοι φρονοῦσιν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ μία ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ αὐτοκέφαλον νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ καταργηθῇ, ζητοῦσι νὰ μὴ τεθῇ εἰς ἀνυπέρβλητος φραγμὸς εἰς τὴν διεξχωγὴν αὐτοῦ τοῦ πράγματος. Ἄν ἐρωτήσῃτε ἐμέ, θὰ σᾶς ἔλεγον ὅτι φραγμὸς δὲν ὑπάρχει, διότι ἡ διάταξις περὶ αὐτοκεφάλου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς θεμελιώδης. Κατ' ἀκολουθίαν πᾶσα περαιτέρω συζήτησις δὲν νὰ γίνηται ἐπὶ τῆς βάσεως ταύτης. Ἀλλὰ δυνατόν τις νὰ εἴπῃ ὅτι θέλει τούτο, τὸ ὁποῖον σᾶς λέγετε, ὅτι δὲν εἶναι ἡ διάταξις αὕτη θεμελιώδης. Νὰ καθορισθῇ τότε τούτο κατὰ τρόπον μὴ γεννῶντα ἀμφιβολίας ἐν τῇ μέλει. Θὰ προσέτινον νὰ γίνη ἐν ψήφισμα κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ διάταξις νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ θεμελιώδης. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γνώμην περὶ τοῦ θεμελιώδους ἢ μὴ, ἀρῶ τὰ αὐτὴν κατὰ μέρος. Ἐγὼ θεωρῶ ὅτι δὲν εἶναι θεμελιώδης. Φρονῶ ὅτι δύναται νὰ μεταρρυθμισθῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 108 ὡς τοῦτο θὰ διαμορφωθῇ. Ἡ πρότασις ὁμῶς τοῦ κ. Μητσοπούλου προτείνει τρεῖς ὅρους, αἱ ὁποῖαι εἶναι ὅσοι εἰδικοί, χρήσιμοι, ὠφελίμοι, διὰ τὴν περίπτωσιν αὐτήν, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 108 θὰ ἐρίσῃ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ γίνηται ἡ μεταρρυθμισις τοῦ Συντάγματος.

Ἀναλύων δὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Μητσοπούλου ὁ κ. Γούναρης, ἐξακολουθεῖ ὡς ἐξῆς. Βλέπω λοιπὸν ὅτι ἡ μία ὁμὰς ζητεῖ ν' ἀφαιρεθῇ ὁ φραγμὸς πρὸς κατάργησιν τοῦ αὐτοκεφάλου. Κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν εἶναι φραγμὸς. Ἡ ἄλλη ζητεῖ νὰ τεθῇ ἡ διάταξις ὑπὸ περισσοτέρως ἐγγύ-

σεις. Νομίζω ὅτι ἐν καὶ μόνον ὑπολείπεται πρὸς συζήτησιν, ἐὰν ἡ διάταξις εἶναι ἢ δὲν εἶναι θεμελιώδης. Οἱ θάλλοντες τυχὴν θεμελιώδη, δέον νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τῶν μίαν πεπρατήρησιν. Προκειμένου νὰ θεωρηθῇ θεμελιώδης ἢ μὴ θεμελιώδης μία διάταξις, ἀποδέξασθε εἰς τὴν πραγματικότητα τῆς κοινῆς συνειδήσεως κατὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τίθεται ὑπὸ συζήτησιν ἡ διάταξις. Τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ συζητεῖται τὸ αὐτοκέφαλον, ἐὰν ἡ κοινὴ συνειδήτης θεωρεῖ τὸ αὐτοκέφαλον θεμελιώδες, δηλαδὴ τὸ θεωρεῖ μὴ ἐπιδεκτὸν μεταβολῆς, κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην μὴ ἀνυσχεῖτε. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐθνικὴ συνειδήσις θὰ δεχθῇ ὅτι τὸ αὐτοκέφαλον πρέπει νὰ καταργηθῇ, νὰ εἰσθε βέβαιον ὅτι οἰκδῆποτε ἐνέργεια καὶ δῆλωσις ἡμῶν δὲν θὰ ἰσχύσῃ νὰ μεταβάλῃ τὴν συνειδήσιν ταύτην. Μὴ συζητεῖτε λοιπὸν ὅποια τις διάταξις τοῦ Συντάγματος εἶναι θεμελιώδης καὶ ὅποια τις δὲν εἶναι. Θεμελιώδεις εἶναι ἐκεῖναι αἱ διατάξεις τοῦ Συντάγματος, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν γίνεται ἡ ἀπόφασις περὶ θεμελιώδους ἢ μὴ αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν στιγμὴν τὴν ὁποίαν τίθενται ὑπὸ συζήτησιν ἂν πρέπει νὰ διατηρηθῶσιν ἢ ἂν δὲν πρέπει, ἡ λαϊκὴ συνειδήσις προστατεύει ἐγκλείουσα αὐτὰς ἐν αὐτῇ. Ὑπάρχουσι διατάξεις αἱ ὁποῖαι εἶναι θεμελιώδεις. Διὰ τί; Διότι τὴν καθώρισε οἰοσδῆποτε θεμελιώδης; Διότι προέκυψεν ἐξ οἰοσδῆποτε συλλογισμοῦ; Ὀχι. Ἀλλὰ διότι ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ εἶναι τὸσοντον ἐρριζωμέναι, ὥστε εἰς τὸν ὁ τολμητίας ὅστις ἤθελεν ὑψώσει χεῖρα κατὰ τῶν διατάξεων αὐτῶν, δὲν ἤθελε προφθάσει νὰ τὴν ὑψώσῃ, διότι θὰ τὴν ἐβλεπε ἀποκεκομμένην ἀπὸ τὸ ἀνέρον αὐτοῦ σώμα. Δὲν εἶναι ζήτημα συλλογισμῶν, σκέψεων, ἀποφάσεων τῆς στιγμῆς ταύτης. Εἶναι ζήτημα συνειδήσεως λαϊκῆς, καὶ δι' αὐτὸ σᾶς λέγω μὴ συζητῶμεν, ἐὰν ἡ διάταξις αὕτη εἶναι θεμελιώδης ἢ ὄχι. Ἐὰν αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὅλοι τὴν εἶπομεν θεμελιώδη, ἡ διάταξις αὕτη θὰ μεταβληθῇ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ λαϊκὴ συνειδήσις ἤθελε θεωρήσῃ αὐτὴν μεταβλητέαν. Καὶ τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἠθέλομεν θεωρηθῇ αὐτὴν ὡς μὴ μεταβλητέαν οὐδεὶς θὰ τὴν ἐσέβετο. Λέγω λοιπὸν ὅτι ἡ διάταξις αὕτη καθ' ἑαυτὴν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ θεμελιώδης διότι πρόκειται οὐχὶ περὶ δόγματος· πρόκειται περὶ ζητήματος μὴ θίγοντος τὴν Ἑκκλησίαν.

πρόκειται περί ζητήματος μὴ θίγοντος τὴν ὑπαρξίν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας· πρόκειται περί ζητήματος, προσθήτως, μὴ θίγοντος τὰς σχέσεις τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν. Ἐγὼ δὲ συμφωνῶ μὲ ἐκείνους οἱ ὅποιοι εἶναι ἐναντίον τοῦ αὐτοκεφάλου. Ἡ ἐμὴ πεποίθησις εἶναι ὅτι, ὅπως ἀπόψε ἐκείνοι οἱ ὅποιοι εἶναι ἐναντίον τοῦ αὐτοκεφάλου εἶναι ἀδύνατον νὰ φθάσωσι μέχρι τοῦ σημείου νὰ προτείνωσι τὴν κατάρτησιν τοῦ αὐτοκεφάλου, λέγω ὅτι εἰς εἰς ἀνυπόθετον ἐποχὴν καὶ ἂν ἐπανέλθῃ τὴ ζήτημα καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, θὰ συναντήσῃ τοὺς αὐτοὺς ἀμεταβλήτους λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἀπόψε κανεὶς δὲν λέγει ὅτι πρέπει νὰ καταργήσωμεν τὸ αὐτοκέφαλον. Εἰμαι ἀκαρδάντως πεπεισμένος, ὥστε νὰ μὴ γεννᾶται οὔτε ὁ ἄριστος ἐνδοικισμὸς ὅτι ἡ κατάρτησις τοῦ αὐτοκεφάλου καὶ ἂν θὰ προταθῇ, θὰ γίνῃ ποτὲ δεκτὴ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν φθάνω καὶ μέχρι τῆς ἐξαντλήσεως ἐν τῇ ἐμῇ σκέψει καὶ ἐρεύνῃ τοῦ θέματος, ὅν πρέπει ἢ δὲν πρέπει νὰ καταργηθῇ τὸ αὐτοκέφαλον, διότι φρονῶ ὅτι, εἴτε πρέπει, εἴτε δὲν πρέπει, εἶναι ἀδύνατον νὰ λείψῃ τὸ αὐτοκέφαλον ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν.

Αὕτῃ εἶναι ἡ γνώμη μου περὶ τοῦ μέλλοντος ὅπως καὶ περὶ τοῦ ἐνεστώτος. Δὲν πρέπει ὅμως ν' ἀνησυχῇ τις ἐκ τοῦ ὅτι θὰ τεθῇ μία διαδικασία κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ δύναται νὰ ἐπανέλθῃ καὶ νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὴν διοικητικὴν ἐκκλησιαστικὴν διαδικασίαν τοῦ Πατριαρχείου ἡ Ἑλλην. Ἐκκλησία. Δὲν κινδυνεύει, κύριοι, τὸ αὐτοκέφαλον ἐξ αὐτῆς, διότι τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐπανέλθῃ ἡ συζήτησις αὕτη, πολλοὶ τῶν κυρίων, οἱ ὅποιοι ὑποστηρίζουσι τὴν ἀνάγκην τῆς διατάξεως αὐτῆς, θὰ ἐννοήσωσιν ὅτι δὲν δύναται νὰ καταργηθῇ τὸ αὐτοκέφαλον. Ἐπὶ πλέον ὅμως πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὅταν διαμιάς πράξεις τῆς Συνελεύσεως, χαρακτηρηθῇ οὕτως ἢ ἄλλως μία διατάξις, δὲν εἰμὲθα ἐξησφαλισμένοι ὅτι δεσμευόμεν ἐκείνο τὸ Σώμα, ἐκείνο τὸ πολιτικὸν ὄργανον τὸ ὅποion θὰ ἔχῃ αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν νὰ μεταρρυθμίσῃ τὰς διατάξεις τὰς μὴ θεμελιώδεις, νὰ μὴ μεταρρυθμίσῃ τὰς διατάξεις τὰς θεμελιώδεις. Δὲν δύναμαι νὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι τοιαύτη ἀπόφασις Συνελεύσεως, χρητυτούσης θεμελιώδης ἢ μὴ θεμελιώδης μίαν διατάξιν θὰ ἐδέσμευε συνταγματικῶς, νομικῶς τὴν Συνέλευσιν, ἡ ὁποία θὰ εἴχεν ἐξ αὐτῆς τὸ ἀναθεωρητικὸν ἔργον.

Ἐγὼ ἀκριβολοῶ περὶ τῆς τυπικῆς ἀποχρεωτικότητος ταύτης ἀποφάσεως ἡμῶν ἐπὶ τοῦ ὁργάνου τοῦ ἀναθεωρητικοῦ, οἷον θὰ καθιερωθῇ διὰ τοῦ Συντάγματος. Ἀλλ' ἀναζητῶντας τῶν ἀκριβολιῶν τούτων, ἔρχεται ἡ πραγματικότης ὅτι τὴν στιγμὴν καθ' ἣν καὶ περιστάσεις ἤθελον ὑπαρκεῖσθαι ἵνα γίνῃ μεταβολὴ τις, νὰ εἴσθε βέβαιοι ὅτι θὰ παρίδῃ ἢ τότε ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ ἢ Συνέλευσις τὸν χαρακτήρα, τὸν ὅποion ἡμεῖς θέλομεν καὶ φέρω παράδειγμα τὴν κατὰ τὸ 1911 γενομένην ἀναθεώρησιν. Οὐδέποτε ἐγένετο ἀναθεώρησις κατὰ τοὺς ὅρους, κατὰ τοὺς ὁποίους εἶχε τῆς ἡ προηγουμένη Συνελεύσεως. Διότι εἶχονεν τὸ Σύνταγμα τοῦ 1864 τὸ ὅποion ὥριζε πῶς γίνεται ἡ ἀναθεώρησις. Ἐγένετο ἡ ἀναθεώρησις κατὰ τὸ 1911 κατὰ τοὺς ὅρους ταύτους; Διότι λέγω δὲν δυνάμεθα νὰ πταχτικῶμεν ἀπὸ μίαν φράσιν τυπωμένην ἐπάνω εἰς ἕνα χαρτί καὶ γενομένην δεκτὴν πρὸ 20, 30, 40, 50 ἐτῶν. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ν' ἀνησυχῶμεν ἐὰν θ' ἀναγνωρισθῇ τὸ ἀναθεωρητικὸν αὐτῆς καὶ ἄλλων διατάξεων τοῦ Συντάγματος;

Α. Τσουκαλᾶς. Ἐγὼ ὑπέβλεπα τὴν γνώμην ὅτι, προκειμένου περὶ τῶν Νέων Χωρῶν, ἐξακλόουθετὶ τὸ μὴ αὐτοκέφαλον.

Δ. Γούναρης. (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Ἡ σχέση τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν εἶναι νὰ ὑπάρξῃ ἐν τῷ Συντάγματι. Σήμερον ἔχομεν τὴν σχέσιν τοῦ αὐτοκεφάλου διὰ τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα καὶ θὰ τὴν κάμωμεν καὶ διὰ τὴν Νέαν. Καὶ ὅταν θὰ φθάσωμεν εἰς τὴν χωριστὴν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ Κράτους, πρέπει καὶ τοῦτο νὰ τεθῇ ἐν τῷ Συντάγματι. Δὲν πρέπει ποτὲ ἰδίως ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, νὰ παρίδῃ ὅτι τὴν Ἐκκλησίαν της ἢ τὴν ἀναφερῇ πάντοτε τὸ Σύνταγμα της. Σήμερον ἔχομεν τὴν σχέσιν τοῦ αὐτοκεφάλου ἢ τὸ ἀναφέρωμεν, ἢ ἀφῆσωμεν δὲ τὴν εὐχέρειαν, ἡ ὁποία ἄλλως τε ὑπάρχει καὶ ἀνευ-εὐδικῆς περὶ τοῦτου μνείας, ἵνα ἂν κρίνωμεν ποτὲ ἡμεῖς ἢ ἑτεροὶ μετὰ τινα καιρὸν, ὅτι πρέπει τοῦτο ν' ἀλλάξῃ. νὰ δυνάμεθα νὰ τὸ ἀλλάξωμεν.

Ἐξετάζων εἶτα τοὺς τρόπους κατὰ τοὺς ὁποίους εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἡ μεταρρυθμισίς αὕτη, λέγει ὅτι ἡ συζήτησις περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον θὰ γεννηθῇ ἐκ τοῦ ὅτι θὰ γεννηθῇ τὸ θέμα ἐν τῇ κοινῇ γνώμῃ, διότι θὰ ἐμπανισθῶσιν ἄνθρωποι τινες,

ιεράρχαι, πολιτικοί, θεολόγοι ἢ ἄλλοι καὶ θὰ εἰπωσιν ὅτι πρέπει νὰ ἐνωθῶμεν ἡ οὐ. Ἐὰν τὸ ὕμα ἐμφανισθῇ, βεβαίως οἱ μὲν θὰ εἶναι ὑπὲρ τῆς ἀγνώμης, οἱ δὲ ὑπὲρ τῆς β, καὶ θὰ ὑπάρξῃ ἀμφισβήτησις. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ὁ τρόπος τῆς λύσεως τῆς ἀμφισβήτησεως αὐτῆς, ἡ κατάστασις φυσικῶς θὰ χειροτερεύσῃ, ἡ ἔρις ἡ ὑπάρχουσα θὰ ἐνταθῇ, ἐνῶ δὲν ὑπάρχῃ λύσις τῆς ἀμφισβήτησεως αὐτῆς θὰ ἐπέλθῃ αὕτη.

Δ. Βοκοτόπουλος. Θὰ διακριθῶσιν οἱ ὀρθόδοξοι εἰς δύο μερίδας.

Δ. Π. Γούναρης. Ἐγὼ νομίζω ὅτι ἐὰν συμπέσῃ καὶ ἡ ιεραρχία καὶ ἡ πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς καὶ ἡ πλειονοψηφία τῶν Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων πολιτῶν νὰ θέλωσι τὴν ἐνωσιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον, οὐδεὶς θὰ δυνήθῃ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ, οὐδεὶς θὰ δύναται νὰ ἔχῃ γνώμην ὅπως μὴ γίνῃ τοῦτο. Ἀς μὴ ἐξασκοῦν ἡμῶν λοιπὴν συζητοῦντες ἂν πρέπει νὰ ἔχωμεν ἢ ὄχι τὸ αὐτοκέφαλον, οὔτε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ ἅς περιορίσωμεν τὴν συζήτησιν εἰς αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶπομεν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει, δεδομένου ὅτι δὲν ὑποστηρίζεται παρ' οὐδενὸς ἡ κατάργησις τοῦ αὐτοκεφάλου, εἶναι ὅτι σήμερον περιττεῖται ἡ συζήτησις ἂν καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ εἶναι χρήσιμος ἡ κατάργησις, διότι ἡ τοιαύτη συζήτησις θὰ γίνῃ ἄνευ πρακτικοῦ συμπεράσματος κατ' ἀνάγκην. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως πολιτικῆς εἶναι οὐχὶ τελεία ἡ κατανόησις τῶν ὅρων. Διότι, κύριοι, εἴμεθα πάντες πολιτευόμενοι, οφείλομεν νὰ μὴ παρεκγινώσκωμεν μίαν στοιχειώδη βᾶσιν τῆς πολιτικῆς ἐνεργείας ἥτις εἶναι αὕτη· ὅτ. τὰ πολιτικὰ προβλήματα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λυθῶσι παρὰ ὅταν θελήσωσιν τοῦτο τὰ πράγματα. Τὰ προβλήματα τὰ πολιτικὰ δὲν τίθενται ἀκκαδημαϊκῶς, διότι ὑπὸ τὴν μορφήν ὑπὸ τὴν ὁποίαν θὰ ἐμφανισθῶσιν ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ὅλης πολιτικῆς τῆς Χώρας, θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον συζητήσεως.

Προτείνεται νὰ καταργηθῇ τὸ αὐτοκέφαλον καὶ νὰ γίνῃ ἐνωσις τῶν ἐκκλησιῶν; Προτείνεται το. Ἄλλως δύναται νὰ λέγηται ἡ συζήτησις ἱστορικὴ ἢ φιλολογικὴ, ἀλλ' ὅχι πολιτικὴ. Ἀλλ' οὔτε καὶ τοιαύτη θὰ ἡδύνατο νὰ ὀνομασθῇ ἡ συζήτησις αὕτη, διότι ἡ ἱστορικὴ ἀφορᾷ τὸ παρελθόν, ἡ φιλολογικὴ τὸ παρόν, ἐνῶ ἡ προκειμένη τὸ μέλλον. καὶ θὰ ἡδύνατο νὰ λεχθῇ, ὅτι εἶναι μᾶλλον προφητικὴ.

Ὁ κ. Σωτηριάδης συνεχίζων, λέγει ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν γνώμην του, διότι καὶ αὕτη ἡ εὐχέρεια πρὸς ἄρτιν τοῦ αὐτοκεφάλου ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς ἐννοίας τοῦ Κράτους. Τὸ πολὺ νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ διάταξις ὡς μὴ θεμελιώδης, καὶ ἐὰν τυχόν, ὅπερ δὲν πιστεύει, ὑπάρξῃσιν συνθήκαι δικαιολογοῦσαι τὴν ἄρσιν τοῦ αὐτοκεφάλου, τότε νὰ ἀναθεωρηθῇ αὕτη κατὰ τοὺς ὅρους, οἵτινες θὰ τεθῶσι διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος.

Ἀλλὰ θὰ εὐχηθῶ, λέγει καταλήγων, ὅπως τάχιστα ἀνατεῖλῃ ἡμέρα καθ' ἣν, πληρωμένου τοῦ πεπρωμένου τῆς Φυλῆς, θὰ ὑπάρξῃ μία καὶ μόνη ἐκκλησία Ἑλλήνων ἀνεξαρτήτων καὶ ἐλευθέρων, ἀποτελούντων μίαν ἐλευθεράν μεγάλην ἑλληνικὴν πατρίδα! (χειροκροτήματα).

Διακόπτεται ἐνταῦθα ἡ συνεδρίασις, ὥρᾳ 9 καὶ 50' μ.μ. διὰ νὰ ἐπανακληθῇ τῇ 10 καὶ 30 μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

(Ὥρᾳ 11 καὶ 30' μ.μ.)

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδρίασεως ὁ κ. **Α. Μάτεσις** λαμβάνων τὸν λόγον, λέγει ὅτι ἡ ὑπαγωγή τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον δὲν εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, εἴτε εἰς ὕλην, εἴτε εἰς πολιτικὴν δύναμιν ἢ πρὸς αὐξήσιν τοῦ ἠθικοῦ αὐτῆς κύρους, διότι τὸ γόητρον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εἶναι τόσον μέγα, ἐρειδόμενον ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἱστορικοῦ αὐτῆς μεγαλείου, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον ἢ μικρότερον ἀριθμὸν τῶν εἰς τὸ κλίμα τοῦ Πατριαρχείου ὑπαγομένων ἀρχιερέων.

Δ. Γούναρης. Σήμερον οὐδεὶς συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τοῦ αὐτοκεφάλου· κατ' ἀκολουθίαν οὐδὲ ἐπιχειρήματα δύναται νὰ προβληθῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι προϊόντος τοῦ χρόνου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἐμφανισθῶσι περιστάσεις ἀπρόβλεπτοι ἐπιβάλλουσαι τοῦτο.

Α. Μάτεσις. Εἰς τὸ ἐπιχείρημα ὅτι δέον διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀρχιερέων νὰ περιφρουρήσωμεν τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα τοῦ Πατριαρχείου, ἀπαντῶ ὅτι τοῦτο βασιζέται ἐπὶ ἀπλῆς ὑποθέσεως, διότι ὡς διεμορφώθη τὸ πολίτευμα τοῦ Πατριαρχείου διὰ τῶν ἐθνικῶν κανονισμῶν, εἰς τὴν

ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου λαμβάνει μεγίστην μέρος ἡ λαϊκὴ παράγων. Ἐρῶσον δ' ἅπασι ἐξηλθούσιν τῶν ἀποστολικῶν καὶ συναδικῶν κληόνων καὶ τῇ πολιτειᾷ τοῦ Πατριαρχείου καθιερώθη διὰ Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, τῇ πολιτειᾷ τοῦτο, καίτοι λαβὼν τὸ θεῖον κύρος, εἶναι ἐν τῷ τοῖς ἔργον ἀνθρώπινον, εἶναι ἔργον μετὰ κλήτον, οὐδαὶς δὲ δύναται νὰ προβλέψῃ ἀπὸ τοῦδε τίς θὰ εἴναι ἡ πολιτικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἐξέλιξις, ἣν θὰ λάβῃ τὸ ζήτημα τῶν πατριαρχικῶν ἐκλογῶν, καὶ τίνες ἐπιρροαὶ θὰ κρατῶσιν ἐν αὐτοῖς οὕτως ὥστε, χωρὶς νὰ θιγῇ τῇ ἡθελίαι ἐμπνεύσει ἐκλογὴ τοῦ Πατριάρχου, νὰ δύναται τις νὰ γνωρίσῃ τίνες ἰδέαι θὰ ἐπικρατήσωσιν ἐν ταῖς πολιτικαῖς κατεστημέναις. Πρόσφατον τοῦτο παράδειγμα ἔχομεν τὴν τελευταίαν ἐκλογὴν, καθ' ἣν, μίᾳ προσκληρικῇ Συνέλευσιν, διευθυνομένη ἀπὸ ἀξιομαχτικῶν, ὑπὴρχοντες τῆς θεολογίας αὐτῆς εἰς τοὺς ἐν Φανκρίῳ ἐκλεκτορῶν.

Ι. Πάλλης. Ἐρχετο ἡ ἐκλογὴ ὡς πρὸ τετραετίας ἡ ἐκλογὴ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν.

Ἀθ. Εὐταξίας. Ἐκλογὴ καθ' ἣν δὲν ἔλαβε μέρος ἡ Ἱεραρχία, δὲν εἶναι ἐκλογὴ.

Α. Μάτεσις. Εἶναι ὅμως μίᾳ πραγματικῇ κατὰστασις. Ἐξαιρουμένων δὲ λέγει ὅτι ἡ συγκώνουσις τῆς αὐτοκεφαλῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν πρέπει νὰ γίνῃ εἰς μίαν καὶ μόνην περίπτωσιν ὅταν ὁ Βόσπορος θὰ εἴναι ἑλληνικός. Ἀλλὰ τότε δὲν θὰ μᾶς ἐμποδίσῃ βεβαίως τὸ Σύνταγμα, διότι θὰ ὑπάρξῃ περίπτωσις ἀναθεωρήσεως. Ἀλλὰ τὸ νὰ θέσωμεν ἀπὸ τοῦδε δικτάξεις κιδιχάς, ὑποδεικνύουσας ἐνδοκτιμὴν εἰς τὸ κύρος τοῦ δόγματος ὡς ἡνικῆς ἀληθείας, διασείομεν τὸ δόγμα τούτου. Καὶ ὑπάρχει κίνδυνος ἐν δεδομένη στιγμή νὰ χρησιμεύσῃ ἡ δικαίαις τοῦ δόγματος ὡς ὅπλον εἰς ἐπεμβάσεις καὶ πιέσεις προπαγανδιστικάς πρὸς μείωσιν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἰδίως μάλιστα ὅταν ληθμονηθῶσιν αἱ δοκιμασίαι καὶ περιπέσει, ὡς ἐσχάτως διήλθου.

Ο κ. Α. Εὐταξίας λέγει ὅτι ἀντιτίθεται πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τοῦ ἀξιοτιμοῦ ἐκ Κοζάνης πληρεξουσίου, λυπεῖται δὲ διότι οὗτος δὲν εἶναι παρὼν. Συνεχίζων, φρονεῖ ὅτι τὸ αὐτοκεφάλαιον τῆς Ἐκκλησίας εἶναι θεμὸς θρησκευτικὸς διακαίτων τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιῶν ἀπὸ τῆς Πατριαρχίας. Τὸ αὐτοκεφάλαιον ἀνεγνωρίσθη ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας, εὐθύς

ὡς ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνεξαρτησία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἴδει, ἴσως ἴσως, ν' ἀνεγνωρίσθῃ τὸ αὐτοκεφάλαιον. Ἀναφέρων ἱστορικῶς τὰ ὑπὸ τοῦ Μάουερ γινόμενα, τὰς ἐνεργείας τοῦ Φαρμακίδου, καὶ τὴν κατὰ ταῦτα ἀνεγνωρίσιν παρὰ τῶν Πατριαρχικῶν τοῦ αὐτοκεφαλίου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὴν ἐξον ὅπως ὅπως αὐτὴ συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς συναδικαίους καὶ ἀποστολικούς κανόνες, κλονίζονται μὲν τὰ τῆς δικαιοσύνης, φρονεῖ ὅτι δὲν προκρίνεται νὰ ἐξετασθῇ τὸ αὐτοκεφάλαιον, ἀλλὰ νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν ἡ Ἐκκλησία θεὸν νὰ διατελῇ ἐξηρημένη ἐκ τῆς Πολιτείας.

Ἰστορῶν δ' ἐπειτα ἐν ἐκτάσει τὴν συμβολὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ κατὰ τοὺς πάλαι χρόνους καὶ σήμερον, τινίζει ὅτι ἡ μὲν Ἐκκλησία ἦτις δὲν εἶναι ἐλευθερία ἐν Ἑλλάδι, εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλληνική.

Διὰ τοῦτο προτείνει ὅπως κατεστήσωμεν αὐτὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐπαναφέρωμεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀρχικὴν ἀρχαιότητα, καθ' ἣν ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας ἐνεργεῖται ὑπ' ὀλοκληρίου τῆς Ἱεραρχίας, καθορίζομένου ὅτι «διοικεῖται ὑπὸ τῆς Συνόδου τῶν Ἀρχιερέων». Διὰ τοῦ τρόπου τούτου νομίζει ὅτι ἀποκαθιστῶμεν αὐτὴν εἰς ἴσην τῇ Πολιτείᾳ δύναμιν, ὥστε νὰ δύνῃται ν' ἀποκαταστήσῃ πλήρως πρὸς τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς. Ἐπὶ πλέον ἀναγινώσκει ἀκτινῶν κανόνες Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἐξ ὧν συναγεται ὅτι ἡ θεμία τῆς Διοικήσεως ὑπ' ὀλοκληρίου τῆς Ἱεραρχίας εἶναι θεμελιώδης. Ἐν τέλει ἀντιτίθεται εἰς τὴν πρῶτην τῆς διὰ δημοψηφίσματος ἐπεμβάσεως τοῦ λαοῦ εἰς τὰς τῆς Ἐκκλησίας διὰ τοὺς κινδύνους ὡς θὰ προκύβῃ, ἀναφέρων καὶ τὴν ἐν Ἀκαρνανίᾳ ἐπισυνεδέσαν ἐπανόστασιν διὰ τὴν καθαρὴν τοῦ αὐτοκεφαλίου.

Ο κ. Φ. Δραγοῦμης κηρύσσει ὑπὲρ τῆς τροποποιήσεως τοῦ 2. άρθρου εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ἀποκλείηται τὸ δυνατόν τῆς ἐκ νέου ὑπαγωγῆς τῆς αὐτοκεφαλῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ἐὰν ἡθέλων ποτὲ συμφωνήσῃ πρὸς τοῦτο αἱ ἐκκλησιαστικαὶ καὶ ἡ ἐλληνικὴ Πολιτεία.

Ὡς πρὸς τὴν β' παράγραφον τοῦ 2. άρθρου, τὴν ἀναγομένην εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς μεταφοράσεως τῶν ἱερῶν κειμένων, λέγει ὅτι αὕτη παρέλκει καὶ πρέπει νὰ διαγραφῇ, διότι ἀποταλάσκει ἐπὶ τὴν τῆς Πολιτείας εἰς καθαρῶς ἐκκλησιαστικὴν

υπόθεσιν. "Αλλως τε δὲν ἐπρόκειτο διὰ τῆς παραγράφου τεύ-
της νὰ προστατευθῇ ἡ γλῶσσα τῆς λατρείας, ἥτις οὐδέ-
ποτε διέτρεξε κίνδυνόν τινά, ἀλλὰ μόνον τὸ πνεῦμα τῶν
κειμένων, ὅπερ εἶναι δυνατόν νὰ διαδίδηται παρὰ τῷ λαῷ
ἡλλοιωμένον διὰ μεταφράσεων ἀνακριβῶν. Ἡ ἐκκλησία,
εἶπεν, εἶναι ἱκανὴ νὰ προστατεύσῃ μόνη τῆς τὸ πνεῦμα τῶν
Γραφῶν, ἐγκρίνουσα ἐκείνας τῶν μεταφράσεων αἵτινες δὲν
ἀλλοιοῦσι τοῦτο.

Ὁ κ. **Ηρ. Θαλασσινός** λέγει ὅτι, ὡς ἔχει διατυπω-
θῇ τὸ ἄρθρον 2, καλῶς ἔχει διατυπωθῇ, ἐκτός μιας ἂντι-
φάσεως, καθίστον, ἐνῶ παραδέχεται ὅτι ὀφείλει ἡ ἐκκλησία
νὰ τηρῇ ἀπαρταλεύτους τοὺς ἀποστολικούς καὶ συνοδικούς
κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις, ἐν τούτοις ἐγκαθιδρύει
Σύνοδον ἀρχιερέων, ἥτις εἶναι ἄγνωστος εἰς τοὺς κανόνας
τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ κ. **N. Καλαντζάκος**, ἐξετάζων τοὺς πρόσληθέντας
λόγους παρὰ τῶν ὑποστηρίζοντων τὴν μεταβολὴν τοῦ ἄρθρου,
εὐρίσκει ὅτι εἰς δύο κυρίως κατηγορίας διακρίνονται οὗτοι·
εἰς τὸ ὅτι διὰ τῆς ἀποσχίσεως ἐπέρχεται ἡ ἐξασθένη-
σις τοῦ Πατριαρχείου, ἰδίᾳ προκειμένου διὰ τὴν ἐκλο-
γὴν Πατριάρχου, καὶ β') ὅτι δυσχεραίνεται ἡ ἑνώσις τῆς
Ἐκκλησίας ἡμῶν μετὰ τῶν Πατριαρχείων εἰς τὴν εὐτυχῇ
περίπτωσιν τῆς πραγματεύσεως τῶν ἐθνικῶν μας ὁνείρων.
Ἀμφοτέρους τοὺς λόγους τούτους δὲν εὐρίσκει σοβαροῦς, διὸ
καὶ κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ ἄρθρου ὡς ἔχει.

Ὁ κ. **A. Πετρανάκος** λέγει ὅτι οὐδὲν ἄρθρον τοῦ Συν-
τάγματος προεκάλεσε τόσας ὀξείας συζητήσεις καὶ τόσας
σφοδρὰς ἀντιγνωμίας, ὅσας τὸ δεύτερον ἄρθρον, διὰ τοῦ
ὁποίου ὀργανοῦται ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἀλλὰ καὶ ρυθμι-
ζονται αἱ σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὴν Πολιτεῖαν, σχέσεις ὧν
ἡ ἔρευνα ἀπετελέσεν ἀσίποτε ἐν ἀπὸ τὰ δυσχερέστερα πο-
λιτικὰ προβλήματα. Ἐκ τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας ἀπορρέει
ὡς θεμελιώδης ἀρχὴ τὸ δικαίωμα τῆς ὑπεράτης ἐποπτείας,
τὰ ὅρια δὲ τῆς δικαιοδοσίας τῆς ὁποίας εἶναι πολλῶ μάλ-
λον ἐκ τῆς ἡθικῆς τάξεως δεδομένα. Τέσσαρα ζητήματα
παρατηρεῖ, πρὸς ὅσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δευτέρου ἄρ-
θρου ὅπως ἐκ τῆς ἱστορικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τοῦ
αὐτοκεφάλου παρήχθη ἡ ἀρχὴ ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἡ κατα-
στάσα αὐτοκέφαλος δὲν ἀσκεῖ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς πέρα
τοῦ Κράτους, οὕτω δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ ἡ ἰδίᾳ εἰς

ἐξουσίαν πέρα τῶν ὁρίων τοῦ Κράτους τιθεμένην. Τὸ αὐ-
τοκέφαλον εὐρίσκει βαθέως καχεκαγμένον καὶ προστριβὸς
εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ· ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πο-
λιτικῆς σκοπιμότητος τυγχάνει ἀποκρουστικῆς ἡ ὑπαγωγή
τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρ-
χεῖον. Προχωρῶν εἰς τὸ δεύτερον ζήτημα ἐρμηνεύει τὴν
συνταγματικὴν ἐννοίαν τῶν ἱερῶν κανόνων. Ἀμφισβητήσεις
τελευταίως παρήχθησαν καὶ ἐπὶ τῆς συνταγματικότητος
τῆς σημερινῆς ἱερᾶς Συνόδου. Τέλος τὸ τέταρτον ζήτημα
ἐνεφάνισεν τὴν Αὐγουστον τοῦ 1920, τὸ Ὑπουργεῖον Βενι-
ζέλου καὶ υἱοθέτησαν σήμερον οἱ Φιλελεύθεροι. Ἀποκρούει
ὅμως τὰς προτάσεις αὐτῶν, διότι ἡ Μ. Ἐκκλησία
δύναται νὰ ἐκχωρήσῃ ἡμῖν διὰ τῆς τῆς προνομίον
τοῦ χειροτονεῖν, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχωσιν τὰ τοῦ 28
Κανόνος τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐμπόδιον εἰς
τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀφομοίωσιν τῆς Θεσσαλίας. Καταλήγων
κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως ἀναλλοιώτου τοῦ 2
ἄρθρου, ὑποβάλλει ὅμως ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Συνελεύσεως ψή-
φισμα διὰ τοῦ ὁποίου κηρύσσονται ἀντισυνταγματικαί, ἀκυ-
ροι καὶ μηδέποτε ὑπάρξασαι αἱ ἀποφάσεις τοῦ ἀπόκλη-
θέντος ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, ὅπως ἐδρά-
σθη ἡ ἀνεξαρτησία καὶ τὸ κύρος τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ κ. **N. Ασβίδης** λαμβάνων τὸν λόγον, λέγει ὅτι εἴπερ
τις ἡ ἄλλος ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως τετρακισθῶσι
τὰ καχύτερα καὶ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος συζητήσεις καὶ ἐπι-
καλεῖται πρὸς τοῦτο τὴν μαρτυρίαν τῶν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ
συναδελφῶν του. Διὰ τοῦτο δὲν φρενέται μὴ κατηγορηθῇ
ἐπὶ κωλυσιεργίᾳ, ἀν παρατηρήσῃ ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραπέ-
νον διὰ τὴν εὐπρέπειαν τῆς συζητήσεως νὰ ἐξοκολοθῇ
αὕτη πρὸς κενῆς αἰθούσης, καθόσον θὰ ἐλάμβανε τὸν λόγον
ἐπὶ τῆς 6 ἡ τοῦ ἄρθρου 2ου, ἥτις ρυθμίζει σοβαρώτατον
ζήτημα, τὸ ζήτημα τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς μεταφράσεως
τῶν Ἀγίων Γραφῶν. Ἐνεκα τούτου προτείνεται νὰ λυθῇ ἡ
συνεδρίασις.

Δεκτῆς γενομένης τῆς προτάσεως ταύτης, ὁ κ. Πρό-
εδρος λείπει τὴν συνεδρίαν ὥρα 1 καὶ 50 π. μ., τὴν ἐπικυ-
λινῶν αὐτὴν σήμερον ὥρα 6 π. μ.

Ὁ Πρόεδρος· Οἱ Γραμματεῖς
Κων. Ἀργ. Λομβάρδος Π. Ἰακώβου
Στ. Μερκούρης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ (Δ')

Τῆς 14 Μαΐου 1922.

Ὡς 6 καὶ 20' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς τῆς ἐδρῆς κηρύσσει τὴν ἐνρξίν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα καὶ ἐπιτροπὴ ἡ αὐτῆς εἰς τὸν λαόν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινούνται κατόπι τὰ εἰρη.

— Ὁ Ἀναστασιος Πασάς ἐργολάβος ζητεῖ τὴν ἐκδορὶν πιστοποιητικῶν ἐπαγγέλματος παρὰ τοῦ Ὑπουργείου

— Οἱ ἰδιῶται Γρηγορ. Γιαννοῦλης, Σπ. Μασταλῆς καὶ Ὁμ. Ἀντωνιάδης αἰτοῦσιν, ὥπως ἀπαγορευθῇ εἰς τοὺς πληρεξουσίους δικηγόρους νὰ παρίστανται εἰς τὰ δικαστήρια.

Οἱ δημόσιοι ἀπὸ τῆς Πύργου παρκαλλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν, ὥπως ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς τοῦ συνθετικῶ φέρου.

Ὁ κ. **Αδ. Ἀργυρός**, (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ άρθρου 27 τοῦ νόμου 247 περὶ ἐξαεργαλίας τῆς ἀγροτικῆς περιουσίας κλπ.» τοῦ 1914.

— Ὁ κ. **Κ. Δροσόπουλος** (πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βαιωτίας), ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ μισθοῦ τῶν ἀξιοκρατικῶν καὶ ἀρχικλεουστών τοῦ Β. Ναυτικοῦ».

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Δ. Τζωρτζόπουλος**, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, **Α. Κυρώλης**, Λαρίσης, **Γ. Καλλιαντζόπουλος**, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, **Δ. Κρεμέλης**, Ἀττικῆς καὶ Βαιωτίας κτλ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ὁρίου ἡλικίας τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου».

— Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εὐαγγελέως τῶν ἐν Ἀθήναις ἑρετῶν, ὥπως τῷ χορηγηθῇ ἄδεια πρὸς πονηρὴν διώξιν τοῦ πληρεξουσίου Κυαλάδου κ. **Ἐπαμ. Ἐμπειρίκου**.

Ἡ αἴτησις αὕτη παραπέμπεται πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ἐπιτροπὴν, ἵνα ὑποβάλῃ τὴν ἐκθεσὶν τῆς.

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Β. Σεραφεὶμ καὶ Ἀριστ. Χινιάδης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τῆς παρκαλλῆς 2 τοῦ άρθρου 83 τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀπονουῆς συντάξεως ἐνεκῆ πολιτικῆς ὑπερτέρας».

Οἱ πληρεξούσιοι **Σ. Σωτηριάδης**, **Επ. Δεληγιάννης**, **Χρ. Ἀσιμῆς** κλπ. ὑποβάλλουσι προσθήκην εἰς τὸν νόμον «περὶ ἀπονουῆς συντάξεως εἰς στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν ὁπληρέτας».

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ νομοθετικοῦ καὶ συντακτικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Πρόεδρος. Ἐξακολουθήσας τῆς συζήτησεως ἐπὶ τοῦ 2ου άρθρου τοῦ Συντάγματος.

Παρακαλῶ ὅσους νὰ ἀναγῶν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ δικαστὴ ἡ συνεδρίασις εἰς τὰς 7, ὥπως προπεμψάμεν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Προεδρείου τῆς Συνελεύσεως καὶ **Α. Μ.** οἱ Βασιλεῖς τῆς Γεωμετρίας, αἰτῶν ἀναχωρεῖν, καὶ θὰ ἐπαναληφθῇ αὐτὴ εἰς τὰς 9. μ. μ.

Πλείστοι Πληρεξούσιοι προτείνουσι νὰ δικαστὴ ὑπὸ τοῦδε ἡ συνεδρίασις καὶ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν 9 καὶ 12 μ. μ. νὰ δηλωθῇ δε ὅτι θὰ ψηφισθῇ ἀπὸ τοῦ 2ου άρθρου τοῦ Συντάγματος.

Πρόεδρος. Δεχεται τὴν πρότασιν τούτων ἡ Συνέλευσις.

Πλείστοι Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν). Πρὸ τούτου παρακαλῶ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ Συνέλευσις νὰ ψηφισθῇ ἀπὸ τοῦ εἰς α' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ μισθοῦ ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν κλπ.» καὶ τὴν Δευτέραν προσάγω τὰς ἐπὶ τῶν διαφόρων άρθρων αὐτοῦ τροπολογίας.

Ὁ κ. **Γ. Μπουσίος** παρατηρεῖται ὅτι ζητήσιν νὰ προσάγῃται σχετικαὶ τινες πινάκες.

Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς). Μάλιστα. Καὶ τοῦ πινάκος θέλω προσκομίσαι τὴν Δευτέραν.

Δεχτὴς γενόμενος μετὰ τούτου τῆς προτάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, γίνεται δι' ἀνιστοσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ μισθοῦ ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν καὶ τῶν τούτοις ἀντιστοιχεύοντων καὶ ἐξομολογούμενων».

Πρόεδρος. Ἀποδιδόσκοντος τοῦ πληρεξουσίου Μ. Σουλτάνη, ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς συμπληροῦται διὰ τοῦ πληρεξουσίου Ἀττικῆς κ. **Α. Μανταῖ**.

Μέθῃ δικαστὴται ἡ συνεδρίασις ὥς 6 καὶ 30' μ. μ., ἵνα ἐπαναληφθῇ τὴν 9 καὶ 12 μ. μ.

Μετά την διακοπήν

Πρωτ. 10 και 10. μ. μ.

Ἐπαναληφθεῖσης τῆς συνεδριάσεως, συνεχίζεται ἡ συζή-
τησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Συντάγματος.

Λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **N. Δ. Δεβίδης** ὁ ὁποῖος λέγει
ὅτι ἀπαντῆρεται καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2, καίτοι ὁμιλή-
σεν ἐπ' αὐτοῦ, ἐννοῶν νὰ ἐμμεσῇ ἐπὶ τῶν ἰδεῶν, τὰς ὁποίας καὶ
πρότερον ἐπὶ τοῦ θέματος ἐξηγήσας, χαίρει δὲ διότι καὶ ὁ ἡγε-
της τοῦ λαοῦ καὶ κόμματος κ. Δ. Γούναρης συνεφώνησε μὲ τὰς
ἰδέας αὐτοῦ καὶ τὸ αὐτοκεφάλον τῆς Ἐκκλησίας θέλει παρη-
γεῖναι ἐπ' ὠφελίᾳ τῆς Ἐκκλησίας. Παρητηρεῖ μόνον ὅτι, δεχό-
μενος ὁ κ. Γούναρης κατ' ἀρχὴν τὴν πρότασιν τοῦ κ. Μητσο-
πούλου, κλονίζει καὶ διασπείρει τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν βᾶσιν τοῦ
αὐτοκεφάλου. Ἐπειδὴ ὁμοῦ αἱ κατὰ τοῦ αὐτοκεφάλου ἐξε-
νεργηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ κ. Μπουσίου γινώμαι, περὶ τοῦ ὅτι τὸ
Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον θέλει ἐξασθενήσει ἡθικῶς καὶ
ὀλικῶς δὲν εἶναι ὀρθαί, διότι εἶναι γινώμαι προσερχόμεναι
ἐκ γεωγραφικῶν λόγων καὶ οὐχὶ ἐξ ἱστορικῶν καὶ πολιτι-
κῶν, ὡς αἱ ἰδικαί του, καὶ διότι τὸ ἐλληνικὸν Κράτος δύ-
ναται νὰ ἀναγκάσῃ εἰς ἑαυτὰ ἐκτομυρίων πρὸς ἐνίσχυσιν
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐὰν ληφθῇ ἀνάγκη, τονίζει
ὅτι ἐπ' αὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ ὑπαχθῇ ἡ ἐλευθερία Ἐκκλη-
σία τῆς Ἑλλάδος εἰς ἐκκλησίαν ἐδρεύουσαν εἰς Κράτος
ἐχθρικόν, διότι τότε θὰ κινδυνεύσῃ νὰ διακινδυνεύσωμεν καὶ
τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἐλληνικοῦ Κράτους. Ἀλλως
τε, προσθέτει, μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον, τοῖς αἰσὶς δύνα-
ται νὰ προῖδῃ τὰ αἰεὶν συμβεβηκότα, καὶ καλὸν εἶναι νὰ
ἀποφύγωμεν τοὺς νεωτερισμούς, προκειμένου περὶ τοιούτου
σπουδαιότητος θεματος. Παρεχθαίνων δ' ἐν τῷ σημείῳ
τούτῳ τοῦ λόγου του καὶ ὁμιλῶν περὶ τῶν ἐν τῇ
Συνελεύσει γενομένων συζητήσεων, λέγει, ὅτι κακῶς ὑπάρ-
χουσιν οἱ μεμφιμοιροῦντες διὰ τὸ ἄσκαπον δῆθεν τῆς πα-
ρούσης Συνελεύσεως, καθότι ἡ παρούσα Συνέλευσις, οὐ μόνον
κατωτέρα δὲν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀνωτέρα τῶν ἄλλων τυγχά-
ναι, διότι συνεζητήθησαν ἐν αὐτῇ καὶ συζητηθήσονται πολλοὶ
σπουδαιότερα θεματὰ ἐκείνων, ὅτινα συνεζητήθησαν κατὰ
τὰς παλαιότερας Συνελεύσεις.

Ἀλλ' ἤκουσα, λέγει ὁ κ. Δεβίδης, καὶ τινα λεχθέντα
περὶ τοῦ ἐκ Ρωσίας κινδύνου, κατόπιν τῆς καθόδου καὶ

ἐγκαταστάσεως τῶν Ρώστων ἐν Κων/πόλει. Οὐδεὶς, τονί-
ζει, πρέπει νὰ ὑπάρῃ φόβος, μὴ ἐκρωσισθῇσι τὰ Πα-
τριαρχεῖα, ἀφ' οὗ ταῦτα ἔμειναν ἀλώεττα καὶ ἰσχυρά
ἐπὶ Τουρκοκρατίας, εὐρισκόμενης ἐν τῷ κολοφῶνι τῆς δι-
κτῆς. Ἀλλ' ἐάν, προσθέτει, ἀνακαλυφθῶσιν οἱ Ρῶσται
ὀπουνεμέοντες τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν καθεστὸς ἐν
Κωνσταντινουπόλει, τότε θὰ τολμήσωμεν καὶ θὰ κηρύξω-
μεν αὐτοὺς σχισματικούς, ὡς τοὺς Βουλγάρους, βεβαίως
ὅτι καὶ αὐτοὶ ἄπασι θέλει ταχθῇ πρὸς τὸ πλευρὸν
μας, διότι συμφερει αὐτῇ ἔχει νὰ πράξωμεν τούτο.

Ἀλλ' ἰσχυρίζονται, λέγει ὁ κ. Δεβίδης, οἱ ἀντιρρονον-
τες καὶ ἐρωτῶσι τί θέλει συμβῆναι τὸ αὐτοκεφάλον, ἐν ᾗ περι-
πτώσει ἤθελεν ἔλθει ἡ μεγάλη ἡμέρα, καθ' ἣν ἠθέλωμεν γίνε-
ται κύριον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Θὰ ἔχωμεν τὸ αὐτοκέ-
φαλον ἀφ' ἑνὸς καὶ τὰ Πατριαρχεῖα ἀφ' ἑτέρου; Ἀλλ'
ὡς ἔλθῃ ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ θὰ κοιμηθῶσι καὶ οἱ νόμοι
καὶ οἱ Κανόνες. Δὲν θέλει πλέον ὑπάρξει τότε ζήτημα.
Ἀλλ' αἰτεῖ καὶ νὰ συμβῇ, συνεχίζει ὁ κ. Δεβίδης, ἡ
Κων/πολις θέλει μείνῃ πάντοτε ἡ θερησκευτικὴ πρωτεύ-
ουσα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, αἱ δὲ Ἀθῆναι ἡ πολιτικὴ
πρωτεύουσα, καὶ περὶ τούτου θέλει πείσει πάντα ἔχοντα
ἐνκντίαν γνῶμην, ὅταν ἔλθῃ ἡ κατάλληλος ὥρα. Ἐνταῦθα
ὁ Παρθενών, ἐκεῖ τὰ Πατριαρχεῖα. Ἀναφερόμενος μετὰ
ταῦτα εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἐπὶ Δικαιοσύνης Ὑπουρ-
γου κ. Δ. Γούναρη, ἐν ᾗ ἐγενετο λόγος περὶ δημοψηφίσμα-
τος, ὅπερ ἐμμέσως ζητεῖται νὰ τεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ, συνι-
στᾷ καὶ ἱκετεύει νὰ ἀπορευθῇ ἐν τούτῳ τῷ θεματι τὸ
δημοψήφισμα, διότι θέλει εἶσθαι πρόξενον μεγάλων κακῶν.
Καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὴν δευτέραν ἀγόρευ-
σιν τοῦ ὁμήτωρ ἐπὶ τοῦ κ' ἐδαφίου τοῦ 2ου ἄρθρου,
πρωτῶ, προκειμένου νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ β' ἐδαφίου τοῦ
αὐτοῦ ἄρθρου, τίς τάξις θέλει ἀκολουθηθῇ ἐν τῇ συζητήσει;
παρητηρῶν ὅτι ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τὰ ἐδάφια ταῦτα συνεζη-
τήθησαν κεχωρισμένως.

Ὁ κ. Δ. Γούναρης ἀπαντῶν, δηλοῖ ὅτι δὲν δύ-
ναται νὰ διακριθῇ τὸ ἄρθρον, ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχῃ τροπολο-
γία ζητοῦσα τὴν μεταβολὴν τοῦ ἄρθρου κατὰ τὴν β' παρὰ-
γραφον, ἡ τροπολογία αὕτη θέλει συζητηθῇ καὶ ψηφισθῇ
ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, πρῶτον αὕτη καὶ ἔπειτα τὸ ἄρθρον,
ὥστε βαδίσωμεν συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμόν, ἀδικηφόρως

δὲν ἡ ἐν λόγῳ τροπολογία συνεζητήθη καὶ ἀπερρίθη ἐν τῇ ἐπιτροπῇ. Ὅμοιαι ὁμοίως ἀπορρίχων τὴν τροπολογίαν καὶ ἀποστηρίξαι αὐτήν, ἔνα γίνωσκιν ὅσα ἀνωτέρω εἶπον. Ἀλλῶς αὐτὴ σὺδαμῶς συζητηθήσεται, τοῦ κ. Προέδρου μὴ ὄντος ὑποχρέου νὰ ζητῇ νὰ ἀνευρίσκη τὰς ἀπορρίχουσας προτάσεις, ἐφόσον αὐταὶ δὲν ἀποστηρίζονται ὑπὸ τῶν ἀποβαλλόντων αὐτάς. Περικαλιῶ νὰ ἀναιμαρτῇ τούτο εἰς τὴν Πράκτικόν, διότι ἐπὶ ταύτης τῆς βράσεως θέλει διεξάγεσθαι εἰς ἕκαστον ἄρθρον ἡ συζήτησις.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου προτίθεται ὑπάρχουσι δύο προτάσεις τῆς ἐπιτροπῆς, μία, ἣτις ἀρῇται τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ άρθρου ἀμετάβλητόν, καὶ ἑτέρα, ἣτις μεταβάλλει τὸ δεύτερον ὡς ἐξῆς: (ἀναιμαρτῶσαι) «τὸ καίμενον τῶν Ἀγίων Γραφῶν τρεῖς ἀνελαιώματα» εἰς ἄλλον «ἁγιστῶν τύπων ἀπόδοσις τοῦτον ἀπαγορεύεται ἀπὸλυτός. Ἐιδικῶς νόμος, θέλει προνοήσῃ περὶ τιμωρίας τῶν παραβάτων τῆς διατάξεως ταύτης».

Ο κ. Λεβίδης. Καμῆχων κατόπι τούτων τῶν λόγων ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ 2ου ἁρθροῦ τοῦ Συνταγματος, λέγει ὅτι τὰ ἄρθρα τῶν Συνταγμάτων δὲν εἶναι δοκιμαζόμενα, ὡς ὁ κ. Ἡρότης τοῦ Ἀνακτορίου ἀπατήσκειν, ἀλλ' ἀπόρριπτα πολιτικῶν καὶ ἱστορικῶν γεγονότων, καὶ δὲν δύναται νὰ γίνηται εἰσὶν καὶ ὡς ἐτυχεν ἐπ' αὐτῶν πᾶσα συζήτησις. Ἐξῆρτων δὲ πῶς ἐν τῷ Συντάγματι τῆς Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς τοῦ 1911 ἀνεγράφη ἡ κωνσταντῆ διάταξις περὶ τῆς μεταφράσεως τῶν Γραφῶν, καίτοι, ὅτε τὸ Σύνταγμα τῶν 1844, ὅτε τὸ τοῦ 1863 ἀναγράφοντι τι περὶ αὐτῆς, δόκει οὐδέποτε, λέγει, ἡδύνατο νὰ φαντασθῶσιν οἱ πολιτικοὶ ἐκεῖνοι ἄνδρες ὅτι θὰ ἐγένετο οὐδεὶς ποτε ἀπόπειρα περὶ διαστρεβλώσεως τῆς γλώσσης τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ οὗ τοῦ Ἑλλαδικοῦ, ὥστε νὰ προνοήσῃ καὶ περιορισθῇ πάντοτε αὐτήν. ἀναφέρων δ' ὅτι αἱ τοιαύτης ἀναγραφῆς τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911 ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὸ 1899 ἀπόπειρα τῆς μεταφράσεως τῶν Ἑλλαδικῶν, ἣν ἀποκαλεῖ αἱρεσὶν «λαλῆς» ἡρῆθη ὁ δημοσιογράφος Β. Παβρολάκης συντάξας αὐτὴν «Ἀνατολίτικῶς» καὶ οὐ ἀντετάχθησάν, ὡς δημοσιογράφος Π. Κωνσταντίνου καὶ ἄν Κωνσταντίνου, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι δημοσιογράφοι σερβικῶν ἁρθρῶν, ἐν οἷς ἀπεδοκίμουντο καὶ κινδύνουσι εἰς μέλλοντος νὰ προκύψωσιν ἐκ τούτων ἀναγέρων ἐπίσης τῶς

μετέπειτα λαβύδας χάσαν ἀναιμαρτῆς σκηνῆς ἐν τῇ ἐδῶ Σταδίῳ κατὰ τῆς μεταφράσεως τοῦ Ἑλλαδικοῦ, ὅτε τότε μάλιστα ἐξύπνησεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ διαφώτισαν τὸν λαόν περὶ τοῦ ἐπικινδύνου τῆς μεταφράσεως τῶν Γραφῶν, λέγει ὅτι κατὰ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως μνηστὴ καὶ οὗτος καὶ ὁ κ. Βυταξῆς ἡγωνίσθησαν καὶ πάλιν τότε. Ἀλλ' ὅτι δὲν ἐπετεύχθη τῷ 1911, δεόν νὰ ἐπιτευχθῇ τώρα, καὶ διὰ τούτου ἡ Ἐπιτροπὴ μετεσκέυασε τὴν εἰσηγήσει τοῦ τοῦ ἐδῶ β' τοῦ άρθρου 2, διὰ τῆς ἀρκετέσεως τῶν λαέων «ἄνευ τῆς προηγουμένης ἐγκρίσεως καὶ τῆς ἐν Κωνσταντίνῃ Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας» καὶ τῆς προτίθεως τῶν φράσεων «εἰδικῶς νόμος, θέλει» κ.τ.λ.

Παρατηρῶν δ' ὅτι οὐδαποτε οἱ αἱρεῖς ἐρθεῖς ἐξέστην τὴν μετάφρασιν τοῦ Ἑλλαδικοῦ κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους, ἀλλὰ μόνον ξενόθρησκον καὶ ἄλλοι προπαγανδιστῆ, διότι εἶχον συμφέρον εἰς τούτο, ἐσχυρίζεται ὅτι οὐτὴ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν μετάφρασιν τῶν Ἀγίων Γραφῶν, διότι ταῦτα πράττουσιν θὰ ἀντετίθωτο εἰς ἅπαντας τὰς περὶ τούτου πράξεις τῶν συναλλήλων Σиноδῶν, δι' ὧν, οἱ μόνον ἀπαγορεύεται ἡ μετάφρασις καὶ τιμωροῦνται οἱ μεταφράσαντες, ἀλλ' ἀρκεῖται καὶ ὁ ἀναιμαρτῶσων αὐτάς.

Ἱστορῶν εἶτα τὴν καθύπερθε τοῦ Κυρίλλου Λούβαρη, γενομένην κατὰ τὸ 1638 ὑπὸ τῆς μεγάλης Συνόδου ἐν Κωνσταντίνῃ, ὅστις διὰ λόγους πολιτικούς εἶχε φιλοτεχνήσῃ μετάφρασιν τοῦ Ἑλλαδικοῦ, ὡς καὶ τὴ ἐν Μολδαβίᾳ, Ἱεροσολύμοις καὶ ἄλλαχού ἐπὶ τοῦ ἰδίου ζητήματος ἀπορριπθέντα κατὰ πάσης μεταφράσεως, ὑπὸ πέντε Σиноδῶν, ὡς καὶ ὅτι καὶ ἡ Ἐλευθερὰ Ἑλλάς, ὅτε ἀπέτιναξε τὴν τυραννίδα (σὺν καὶ αὐτῇ ἀνεθεώρησι τὴν μεταφράσιν τοῦ Ἑλλαδικοῦ, ἐπιφέρει ὅτι μετακινουμένη εἰς ζήσαντες νὰ μεταφράσῃ τὰς Ἱερὰς καὶ τοῦ Γραφῶν πρὸς γινώσκον διότι τῶν ἀπλοιστέρων, διότι οὗτοι γινώσκουσιν ταῦτα. Ἄν δὲ πάλιν θέλουσι διὰ τῶν μεταφράσεων νὰ μεταδώσῃ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ἑλλαδικοῦ εἰς τοὺς ἀπλοιστέτους, διεξήρῃται, προσθέτει, μέγαλον ἄγαν, διότι διὰ τῆς μεταφράσεως τοῦ πέν ἁρθρῶν ἣν ὁ λαὸς καὶ ὁ λαὸς ἦν πρὸς τὸν Θεόν καὶ ὁ λαὸς ἦν ὁ λαός, εἰς τὸ ἄν ἄρρη εἶναι ἡ ἀπο-

θεῖται καὶ ἡ κοινότης εἶναι ὁ Θεὸς καὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἡ κοινότης. οὗτοι, οὐ μόνον οὐδὲν θέλουσι κατανοήσαι ἀλλὰ τὸν κοινὸν θέλουσι παρανοήσαι πλήρως τὸ κεῖμενον τοῦ Ἐκκλησιολογίου, πρὸς μεγίστην καὶ ἀνεπανάριθτον βλάβην καὶ καταστροφὴν ἐθνικὴν.

Καίτοι δ' οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα, λέγει ὁ κ. Λεβιδής, καὶ γνωστὸν τυγχάνει ὅτι ἡ μετάφρασις τῶν Γραφῶν ἀντιβαίνει πρὸς αὐτὸ τὸ ὁρθόδοξον ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν καθεστῶς. ἐν τούτοις ὁ ψευδομητροπολίτης Ἀθηνῶν Μελέτιος ἐν ὑπομνήματι, τὸ ὑποῖον ἐξέδωκε πρὸς οὐθμισιν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, συνεβούλευσε καὶ τὴν μετάφρασιν τῶν Γραφῶν, καίτοι ἐγίνωσκεν ὅτι τοῦτο δὲν ἐπατρέπετο.

Δ. Γούναρης (Ἰ. Γ. Π. ὑπὸ τῆς Δικαιοσύνης). Βεβαίως ἦν ὅτι δὲν ἐγίνωσκε τίποτε. Ἦτο τελείως ξένος ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας!

Ν. Λεβιδής. Καὶ ὅμως ὁ ψευδομητροπολίτης οὗτος Μελέτιος καὶ ψευδοπατριάρχης ἐπειτα γινόμενος, δὲν ὤκνησε καὶ ἐκεῖ, ἐν λόγῳ τὸν ὑποῖον ἀπήγγελε, νὰ κάμῃ τὰς ἰδίας παροτρύνσεις, ὥσπερ ἡ γλῶσσα τῶν Γραφῶν νὰ μὴ κατανοῇται ὑπὸ πάντων.

Καὶ συνεχίζων ὁ κ. Λεβιδής, ἀποκαλεῖ ἀποτρόπαιον καὶ κρωρισμένον τὸν Μελέτιον τοιαύτη διαπράττοντα καὶ σχευωροῦντα, παραβιάζων δ' αὐτὸν πρὸς τὸν κατὰ τὸ 1275 πατριάρχην ἐν Κ)πόλει Ἰωάννην τὸν Βεγκον, ἐπὶ Αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Παλαιολόγου, ὁ ὁποῖος ὑπέκρινε εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ ἐξήτησε νὰ ὑποτάξῃ τὸν ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς τὸν Πάπαν, καίτοι ὁ Πατριάρχης οὗτος εἶχε τὸ ἐλαφροντικὸν ὅτι ἐξετέλει διαταγὰς τοῦ Παλαιολόγου, ζητούντος διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ περισώσῃ τὴν πρωτεύουσάν του, ἐνῶ ὁ Μελέτιος πράττει, ὡς πράττει, αὐτὴν θαιρέτως καὶ κακοδοῦλως καὶ προδοτικῶς, καταλήγει φρονῶν ὅτι πρέπει πάση θυσίᾳ νὰ περιφουρήσωμεν τὸ ἁλῶσιμον τῶν ἱερῶν ἡμῶν παρακταθηκῶν καὶ ἐκ πνεύματος θρησκευτικῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ πνεύματος ἐθνικοῦ, λαμβανόμενου ὑπ' ὅψιν ὅτι μόνον ἡμεῖς ἐξ ὅλων τῶν χριστιανικῶν λαῶν ἔχομεν τὸ προνόμιον νὰ ἔχωμεν καὶ ν' ἀναγιγνώσκωμεν εἰς τὴν, πάλαιον ἡμῶν γλῶσσαν τὸ κεῖμενον τῶν Ἱερῶν Γραφῶν. Περαιτέρω δ' ὅτι οὐδεὶς τῶν κ. κ. Πατριάρχων θέλει δεχθῇ τοιοῦτῃ νεωτερισμῶν εἰς τὰς

τῆς Ἐκκλησίας, προτείνει ὅπως ἀκριβῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ψηφισθῇ ἡ β' παράγραφος τοῦ ἀρθροῦ 2, ὡς μετεσκευάσθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, διότι δι' αὐτῆς τὰ πάντα ικανοποιούνται, προλαμβάνεται δὲ πᾶς ἐν τῷ μέλλοντι κίνδυνος πατὰ πάσης ἀπρεπείας καὶ ἱεροσυλίας τῶν ἱερῶν ἡμῶν κειμένων. (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** παρτήρει ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον θίγει θέμα, ὅπερ ἔδει νὰ πραγματευθῶμεν καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἴμεθα Συντακτικὴ Συνέλευσις ἀλλ' ἀπλῆ Βουλὴ. Θὰ ἦτο, προσθέτει, διατεθειμένος νὰ βοηθήσῃ, ἔστω καὶ διὰ τῆς σιωπῆς του, τὴν ταχυτέραν ἐπιψήφισιν τοῦ Συντάγματος, πλὴν ὅχι ὅμως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀρθροῦ. Ἐξακολουθῶν ἀναφέρει ἱστορικῶς πῶς ἐγεννήθη τὸ ζήτημα τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ἐκκλησίας καὶ εἰς ὁποίας σκέψεις προήλθε μετὰ τοὺς πολέμους 1912 - 1913 περὶ τοῦ ὠφελίμου ἢ μὴ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς αὐτὴν τῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν ἢ τῆς καταργήσεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Μετὰ τὴν ἐνωσιν, λέγει, τῶν τμημάτων τῶν νέων χωρῶν ἡ ἐλληνικὴ Πολιτεία ἐπεξέτεινε ἐπίσης διοικητικὰς νόμους καὶ περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ θρησκευτικῶν πραγμάτων καὶ οὕτω δὴ λειτουργήθη ἐν καθεστῶς μικτῶν, ἐφόσον διοικητικῶς αἱ Μητροπόλεις καὶ αἱ Ἐπισκοπαὶ τῶν Νέων Χωρῶν ἐξηκολούθουν νὰ τελῶσιν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριαρχείου, μακτιωθεῖσιν ἀπασῶν τῶν ἐνεργειῶν, ἕνεκα τῶν παρεμπιπτόντων γεγονότων πρὸς ὑπαγωγὴν αὐτῶν ὑπὸ τὴν αὐτοκεφαλὴν ἐκκλησίαν. Πρόκειται, προσθέτει, περὶ πεντήκοντα καὶ ἐνὸς ἐν ὅλῳ Μητροπολιτικῶν καὶ Ἐπισκοπικῶν θρόνων, εἰς τοὺς ὁποίους, εἰν προστεθῶσι καὶ αἱ ἐν Σερβίᾳ, Δωδεκανήσοις κτλ. ὑπάρχουσαι Μητροπόλεις καὶ Ἐπισκοπαί, ἀφίνουσιν ὑπὸ τὸ Πατριαρχεῖον 11 μόνον Μητροπόλεις καὶ Ἐπισκοπὰς, ὅπερ οὕτω ἀπογορευοῦται. Συνεχίζων ἀναπτύσσει τὸν τρόπον καθ' ὃν γίνεται ἡ ἐλεογὴ τοῦ Πατριάρχου, ὅστις ὅμως δὲν ἐτηρήθη κατὰ τὴν τελευταίαν ἀντικανονικὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ, καθόσον ἐναντι τῶν 275 μελῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἅτινα ἔδει νὰ συμμετάσχῃσι, συμμετέσχον μόνον 105, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐκλογῆς.

Θ. Χρυσοβέργης. Τοῦτο συνέβη, διότι ἡμποδίσθησαν οἱ ἀντιπρόσωποι νὰ λάβωσι μέρος ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυ-

βερνήσεως.

Α. Ίωαννίδης. "Όχι από την Κυβέρνησιν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς Ἀρμῆς.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** ἐξαιολογῶν, λέγει ὅτι ἐξ ὧν ταῦτων ἐγεννήθη παρ' αὐτοῦ ἡ ἰδέα ὅτι δὲν νὰ ληφθῇ μέγιστα προγραμματικὰ περὶ τῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τῆς διοικήσεως τῶν Ἑκκλησιῶν τῶν Νέων Χωρῶν, καὶ ἀναφέρει ἐν ἐκτῷσι πῶς ἔχουν σήμερον τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, λόγῳ τῆς κατὰ διοικήσεως.

Α. Μάτεσις αὐτὰ τὰ ὅποια ἐξιστορεῖτε, εἶναι ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς ἀποσχίσεως ἐκ τῶν Πατριαρχείων τῶν Ἑκκλησιῶν τῶν Νέων Χωρῶν.

Γ. Μπούσιος. Ὅτε ἐπαυρῶν τῆς γνωστῆς προτάσεως μου ἐν τῇ Ἑπιτροπῇ πρὸ ἑτοῦς, δὲν εἶχε γίνει ἡ ἀντικαταστάσις ἐκείνη. Σήμερον βεβαίως θὰ ἐσαεπτομὴν ἂν ἔπαυε νὰ προτείνω ταῦτα. Ἀλλὰ φρονῶ ὅτι ἔδει νὰ καταβληθῇ ταῦτα φροντὶς νὰ ἐξαιολογηθῇ παρκαμένους ἀμετάκλητος ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ κύρος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** λέγει ὅτι, παρκαμένου περὶ μετρίων πρὸς συντήρησιν τοῦ κυρίου καὶ τοῦ μεγάλου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἑκκλησίας, πάντες εἴμεθα σύμφωνοι. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ διὰ τῆς ὑπαγωγῆς τῆς αὐτοκεφάλου ἡμῶν Ἑκκλησίας εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως.

Γ. Μπούσιος. Φρονῶ ὅτι δὲν νὰ ἀρῶμεν τὸ ἄρθρον 2 ἀπορριπτόντων, ἀλλὰ νὰ δεχθῶμεν ψήφισμα διὰ τοῦ ὁποίου νὰ καθορίζηται ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν εἶναι θεμελιώδης, δυνάμενη νὰ τροποποιηθῇ, ἐφόσον ἄλλως τε δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι συνοδικὸς τόμος χειραφετήσεως τῶν Ἑκκλησιῶν τῶν Νέων Χωρῶν.

Αθ. Εὐταξίας. Οὐδεὶς Κανὼν ἐπιβάλλει τὴν ἐκδοσιν συνοδικοῦ τόμου χειραφετήσεως, διότι ἡ χειραφέτησις πᾶσις ἐκκλησίας ἐπερχεται ἅμα τῇ ἀπελευθερώσει ἰπso jure. Τὸ προτιμότερον εἶναι νὰ ἀρῶμεν τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** παρκατεῖ, ὅτι ὅλα ταῦτα δὲν συμφωνοῦσι πρὸς τὴν προγραμματικὴν καὶ ἀναφέρει ὅτι ἄπασαι καὶ ἐκκλησίαι τῶν Νέων Χωρῶν εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν διακυβερνήσιν καὶ τοῦ Πατριαρχείου, ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος δὲν προσῆλθε εἰς τὴν ὑπαγωγὴν τῶν ἐκκλησιῶν τούτων ὑπὸ τὴν αὐτοκέφαλον ἐκκλησίαν, ὅτε καὶ τὰ 1915 ἐχρημάτισεν Ἐκπαιρῆς.

Ὁ κ. **Α. Εὐταξίας** λέγει δὲν προσῆλθε εἰς τοῦτο λόγῳ τοῦ πολέμου καὶ ἐπικαταλείβοντι ὅτι εἰκταῖον θὰ ἦτο νὰ μὴ γίνῃ πλέον συζήτησις.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** πληροδοτῶν φρονεῖ ὅτι τὸ 2 ἄρθρον ὑποτελεῖ ἀνοίκειον ἐπέμβασις τῆς Πολιτείας εἰς τὰ τῆς Ἑκκλησίας, ὥστε νὰ εἶναι λυσιστελής ἡ διαγραφὴ αὐτοῦ πλὴν διὰ λόγους ἱστορικοῦς δυνάμεθα νὰ τὸ διατηρήσωμεν.

Ἡ ἐπέμβασις τῆς Πολιτείας ἀποκρίνεται, λέγει, διὰ τοῦ κηρύσματος τοῦ τρόπου, καὶ ὃν διακρίνεται ἡ Ἑκκλησία καὶ τοῦ ὅριστος Συνόδου.

Α. Γούναρης. (Ἐκπαιρῆς ἐπὶ τῇ Διακυσίνῃ). Ἡ φράσις τοῦ ἄρθρου, ἢ, σχολιάζει ὁ κ. Συνάδελφος, δὲν ὀρίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποτελούντων τὴν Σύνοδον ἀλλὰ καθορίζει τὴν εἶδη θεμελιώδους ὁργάνου ὅτι ἡ διοίκησις τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ μονομερὴς ἀλλὰ συλλογικῶς.

Γ. Μπούσιος. Μάλιστα, ἀλλ' ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς φράσεως ταύτης τὸν Συντάγματος ἐγένετο ὁ καταστατικὸς νόμος ὁ καθορίζων τὴν Σύνοδον πενταμελῆ.

Α. Γούναρης. Τὸ Σύνταγμα δὲν καθορίζει ἀπὸ πόσους θὰ ἀποτελεῖται ἡ Σύνοδος. Ὁ νόμος ὥρισε πέντε· ἡδύνατο νὰ ὥρισῃ καὶ περισσοτέρους ἢ καὶ ὅλους τοὺς ἱεράρχας.

Γ. Μπούσιος. Νὰ ὥρισωμεν δι' ἐρμηνείας ὅτι, λέγοντες ἐν τῷ Συντάγματι Σύνοδον, ἐννοούμεν ὅλους τοὺς ἱεράρχας.

Α. Γούναρης. Τὸ Σύνταγμα ὀρίζει τὴν διοίκησιν τῆς αὐτοκεφάλου ἐκκλησίας συλλογικῶς. Ὁ νόμος δύναται νὰ ὥρισῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν τῆς Διοικούσης Συνόδου. Ἐὰν ἐδεχόμεθα τὴν ἐρμηνείαν τοῦ κ. Πληρεξουσίου, θὰ ἐδεσμεύμεν τὴν ἐκκλησίαν, ὅσον ἀρῶν τὸν κατεχρησμένον τῆς διοικήσεως Σύνοδον.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** φρονεῖ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ τοῦτο, καθόσον, ἐν ὑπαχθῶσιν ὑπὸ τὴν Αὐτοκέφαλον ἡμῶν Ἑκκλησίαν καὶ Μητροπόλεις καὶ καὶ Ἐπισκοπικὰ τῶν Νέων Χωρῶν, κατὰ τοὺς ἀποστολικούς καὶ συνοδικούς Κανόνας, ἅπαντες οἱ ἱεράρχαι θὰ δικαιῶνται νὰ συμμετέχωσιν εἰς τὴν Διοίκησιν τῆς Ἑκκλησίας συνερχόμενοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἅπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους. Προτείνω ὅθεν νὰ ὥρισωμεν ὅτι ἡ διοίκησις τῆς Ἑκκλησίας ἐνεργεῖται συμφώνως πρὸς τοὺς ἀποστολικούς καὶ συνοδικούς Κανόνας.

Ὁ κ. **Α. Γούναρης** ὁμιλῶν διὰ μικρῶν, νομίζει ὅτι ταῦτα δύναται νὰ ὥρισῃ ὁ νόμος. Καὶ ἂν ἡ νομοθετικὴ Ἐξουσία δὲν

Συνεδρία 4Δ'.

— 2512 —

δύναται νὰ ἐξετάσῃ τοὺς Κανόνες, δὲν ἐννοεῖ διατὶ θὰ δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο ἡ Συνέλευσις. Ἐπομένως εὐρίσκει περιττήν τὴν πρότασιν τοῦ κ. Πληρεξουσίου.

Ο κ. Μπούσιος περὶ τῶν λόγων τοῦ καὶ ἀνακεφαλαιῶν τὰς ἀντιλήψεις τοῦ, ἐπιμένει εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι ἐὰν ἐπισπασώμεν τὴν ὑπαγωγὴν τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν Ν. Χωρῶν διοικητικῶς ὑπὸ τὴν Αὐτοκράτορα ἡμῶν Ἐκκλησίαν, θὰ ἐκιδυνεύομεν νὰ ἰδῶμεν τὸ Οἰκουμέν. Πατριαρχεῖον ἀποφιλούμενον. Ἐξ ἐτέρου ὁμοῦ παρατηρεῖ ὅτι ἡ διοίκησις τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν Ν. Χωρῶν δὲν ἀπέχει πολὺ τοῦ ἀκυβερνήτου, καὶ φρονεῖ ὅτι περὶστατα ἐπείγουσα ἡ ἀνάγκη, ἵνα σκερθῶμεν καὶ λαβώμεν τὰ προσήκοντα μέτρα πρὸς ρύθμισιν τοῦ τρόπου, καθ' ὃν δέον νὰ ἐνεργεῖται ἡ διοίκησις τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων.

Ο κ. Δ. Μπούσδρας λέγει ὅτι δέον νὰ διαγραφῇ ἐκ τοῦ Συντάγματος ὁλόκληρον τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον 2ον διὰ λόγους ἀναρμοδιότητος, ἣν διακρίνει εἰς ἀπὸλυτον καὶ σχετικὴν. Ἀπὸλυτον μὲν καθύστερον ἄρρηξ τὴν ὕλην τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἄρθρου, ἥτις εἶναι καθαρῶς θεολογικὴ, ὥστε νὰ μὴ δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον διατάξεων ἐν τῷ Πολιτεύματι, σχετικὴν δὲ ὅσον ἀφορᾷ τὸ Σῶμα, ὡς προσωπεῖται τοῦ ἔθνους, ἥτις δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ ρυθμίσῃ συμφῶνως πρὸς τοὺς ἱεροὺς ἀποστολικούς καὶ συνοδικούς Κανόνες τὰ ζητήματα ταῦτα. Οὐδυνῶς δὲ φοβεῖται μὴ διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς διατάξεως τῆς α' ἢ τοῦ ἄρθρου 2 θὰ ἐγεννήτο ζήτημα ἀκυβερνήτου τῆς Ἐκκλησίας, καθόσον αὕτη θὰ διωκεῖτο συνφθὰ τοῖς ὑπάρχουσιν ἱεροῖς Κανόσιν.

Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι δέον νὰ διαγραφῇ καὶ ἡ β' ἢ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, περὶ ἀπαγορεύσεως τῶν μεταφράσεων τῶν Ἀγίων Γραφῶν, διότι ἐὰν τὸ καίμενον εἶναι σαφές, οὐδὲν ἔχει νὰ πάθῃ ἐκ τῆς σαφούς μεταφράσεως, ἐὰν δὲ δὲν εἶναι σαφές, τότε εἶναι μαιταιοπνία νὰ προσπαθῶμεν ν' ἀποκορύπτωμεν τοῦτο. Ἐὰν ἐξ ἐτέρου τὸ περιεχόμενον τούτων εἶναι χρήσιμον, δέον νὰ καταστήσωμεν αὐτὸ κτῆμα τοῦ λαοῦ, ἂν δὲ δὲν εἶναι χρήσιμον, ἐπίσης, κάλλιον νὰ γνωρίζῃ τοῦτο ὁ λαός.

Ἀνακεφαλαιῶν καὶ ὑποστηρίζων τὴν ἀνάγκην τῆς διαγραφῆς καὶ τῆς β' ἢ, παρατηρεῖ ὅτι καὶ ἂν αὕτη παραμείνῃ, οὐδόλως θὰ δυνήθῃ νὰ κατισχύσῃ τῆς ἐξελίξεως καὶ τοῦ νεότερου πνεύματος, ὥστε νὰ δεσμεύσῃ ταῦτα.

Ἐν περιπτώσει ὅμοιως καθ' ἣν παρ' ἐλπίδα ἤθελεν ἀποφασισθῇ νὰ μείνῃ τὸ ἄρθρον 2ον ἐν τῷ Συντάγματι, φρονεῖ, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν λαϊκὴν κρίσιν, ὅτι εἶναι περιττὴ ἡ φράσις «κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἡμῶν Ἱεροῦν Χριστῶν», ἀφού τοῦτο ἐννοεῖται διὰ τοῦ ὀρίσμου «Ἡ Ορθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος». Ἐπίσης φρονεῖ, ἂν ἤθελε παραμείναι ἡ ἀνω φράσις, ὅτι ἐδεῖ, πρὸς ἀπαραγμένην συγκύσεως τῆς λέξεως «κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἡμῶν Ἱεροῦν Χριστῶν», νὰ ἀντικαταστήθῃ ἡ δευτέρα διὰ τῆς λέξεως «κύριον». Ν' ἀντικαταστήθῃ ἡ ἀδόκιμος λέξις «ὄλον» διὰ τῆς λέξεως «πατῶν» καὶ ἡ λέξις «ἐπιτηρησις» διὰ τῆς λέξεως «ἐπιτηδεύειν». Νὰ διασαφηνισθῇ ἐπίσης περὶ τίνων ἁγίων γραφῶν πρόκειται διὰ τῆς προσθήκης τῶν λέξεων «τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἁγίας» καὶ ν' ἀπαιτηθῇ ἡ τεθείσα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς πρόσθετος διάταξις περὶ κυρώσεως, καθόσον ἡ νομοθετικὴ Ἐξουσία ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κυρώσῃ τὴν ἀπαγορεύσιν.

Ο κ. Γ. Καλδῆς ὑποστηρίζει ὅτι πρέπει νὰ μὴ θιγῇ μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ Αὐτοκράτορα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ διὰ συνταγματικῆς διατάξεως νὰ καταστῇ δυνατὴ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ ρύθμισις τῶν σχεσέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Οἰκουμένικον Πατριαρχεῖον, ἀναλόγως τῶν παρουσιασθέντων ἐθνικῶν ἀναγκῶν καὶ περιστάσεων τοῦτο δὲ διότι τὸ Πατριαρχεῖον δὲν εἶναι μόνον ἡ ὑπάτη ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀνωτάτη ἐθνικὴ Ἀρχὴ τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ, ὁ ὁποῖος διέσωσε τὴν ἐθνικὴν τοῦ συνείδεσθαι διὰ τῆς προστασίας καὶ τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ κύρους αὐτοῦ. Δὲν εἶναι κατ' ἀκολουθίαν ἐπιτετραμμένον νὰ ἀδιαφορήσωμεν διὰ τὸ μέλλον καὶ τὴν τύχην τοῦ Οἰκουμένικου Πατριαρχείου, ὅχι μόνον ἐκ λόγων εὐγνωμοσύνης, ἀλλὰ ἐκ λόγων ἐθνικῆς συμφωνίας διὰ νὰ σώσωμεν τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτηρὰ αὐτοῦ, τῶρα μάλιστα ὅτε ὑπεβλήθη τοῦτο τῶν πλείστων αὐτοῦ ἐπαρχιῶν καὶ θὰ κινδυνεύσῃ ὥς ὅσον συνεπεί τῆς ἁγίας ἐγκαταστάσεως Ρώσων ἐν Τουρίκῃ. Ἀποφύγει τὸ δημολήρημα εἰς τὸ ἐκκλησιαστικόν τοῦτο ζήτημα, διότι εἶναι ἐπικίνδυνον διὰ τὴν λαόν, μὴ δυνάμενον νὰ διακρίνῃ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀπὸ τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα καὶ θεωρεῖ ἡμετέρας ἐγγυήσεις τὴν γνώμην τοῦ Οἰκουμένικου

Πατριαρχείου τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν 2/3 τῆς Βουλῆς.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν Ἀγίων Γραφῶν ὑποστηρίζει τι πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ ἡ μετάφρασις αὐτῶν, τῇ ἐγκρίσει τῆς Συνόδου τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Πατριαρχείου, χάριν τῆς ἡθικοποιήσεως τοῦ λαοῦ.

Ο κ. Δ. Βοκοτόπουλος φρονεῖ ὅτι εὐκατεῖον ἔθελεν εἶσθαι νὰ μὴ ἐρίνετο συζήτησις ἐπὶ τοῦ τοῦ ἁγίου, ἀφοῦ ἐπὶ 90 ἔτη οὐδὲν διακυβάνθη ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ, οὔτε ἐκκλησιαστικῶς, οὔτε πολιτικῶς. Ἀλλ' ἀφοῦ ἡ πρότασις τοῦ κ. Μητσοπούλου, ἥτις ἄλλως ἀπερρίφθη ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ, καὶ ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Μπουσίου ἀνακίνησαν τὸ ζήτημα, εὐρον δὲ πλὴν ἄλλων ὑποστηρικτὰς καὶ τὸν ἡμέτερον τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κ. Γούναρη καὶ θέλουσι γεννηθῇ ζήτημα, ἐν ᾗ περιπτώσει ἐπικρατήσωσιν αἱ προτάσεις αὐτῶν, λαμβάνει τὸ λόγον ὅπως καθιερωθῶσι καὶ διευκρινισθῶσιν ἅπαντες διὰ παντός ταῦτα, ὡς μὴν ἄλλα καὶ ὅπως καθοδηγηθῶσι τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν πράγματα ἐν τῷ μέλλοντι.

Πρωτίστως δέ, λέγει, πρέπει νὰ καθιερωθῇ τί ἐστὶ αὐτοκράχον ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ καὶ πόθεν καὶ πῶς προήλθε τοῦτο, εἴπειτα δὲ τίς ὁ θεσμός τῆς ἱερᾶς Συνόδου, καθ' ὃν ἀμφότερων πολλὰ ἐδέχθησαν ἐν τῇ Συνελεύσει. Ὁ κ. Μητσοπούλος διὰ τῆς προτάσεως τοῦ ζητεῖ νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἁγίῳ διότιξ, ὅπως ἡ Ἑλλην. Ἑκκλησία δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον. δέχεται δὲ τὴν πρότασιν ταύτην ὁ κ. Γούναρης.

Δ. Γούναρης (ὕπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Ἦναι κακὴ ἡ διατύπωσις. Ἐγὼ διώρθωσα τὴν πρότασιν. Ἐθνη καὶ λαὸν νὰ συγχωνευθῇ, ἀποφυγὼν οὕτω τὴν λέξιν ἐνωθῇ, διότι τοῦτο θὰ ἐσήμαινε ὅτι μετὰ τοῦδε εὐρισκόμεθα ἐν ἀποσχισμῷ.

Γ. Μπούσιος. Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι ὀρθόν. Νὰ τεθῇ «νὰ ἐκπελθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς Ἑκκλησίας».

Δ. Γούναρης. Οὔτε αὐτὸ, διότι αὐτὸ σημαίνει τὸ ἴδιον καὶ ἐστὶ πλέον.

Δ. Βοκοτόπουλος. Εἴτε τὸ ἐν, εἴτε τὸ ἕτερον λεχθῇ, δὲν σώζει τὰ πράγματα, διότι ἡ οὐσία εἶναι ἡ ἴδια, ἀμφότερα δὲ ἀναιροῦσι τὸ αὐτοκράχον κατὰ τοῦ ὁποῖου οὐδεὶς ἔχουσα νὰ εἴπῃ τι. Τὸ αὐτοκράχον τῶν Ἑκκλησιῶν, ὑφισταμένον ἀπὸ αἰώνων, καθιερωθὲν διὰ τοῦ ΙΖ' Κανόνος τῆς

Δ' Οἰκουμ. Συνόδου, καὶ τοῦ ΔΗ' τῆς ἐν Τρούλῳ Συνόδου καὶ ἄλλων, σημαίνει νὰ μὴ ἔχῃ ἡ Ἑκκλησία κοσμικὸν Ἀρχηγόν, νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ ἄλλας Ἑκκλησίας ὡς ἐκτὴν, ἀλλὰ νὰ δικτελῇ ἐν ἐνότητι δογματικῇ πρὸς αὐτὰς, ἀποτελεῖ δὲ ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ Κράτους, ἐν ᾗ λειτουργεῖ ἡ Ἑκκλησία καὶ ἐξυπηρετεῖ τὴν πολιτικὴν ὀργανισμὸν αὐτοῦ. Αὐτὸ εἶναι τὸ αὐτοκράχον, τὸ ὁποῖον ἔτο ὑποχρεωμένη νὰ καθιερώσῃ καὶ καθιέρωσιν καὶ ἡ Ἑλλάς, εἰθὺς ὡς ἀπελευθερώθη, ἐκάρωσε δὲ ἡ Βασιλεῖα τοῦ 1833, ἐκάρωσε δ' ἐπειτα τῷ 1844 αὐτὸ, τὸ Συντάγμα τῆς Ἑλλάδος, τοῦτέστι αὐτὸς ὁ λαὸς. Τότε δὲ ἐχρησίσθη συνεννόησις μετὰ τοῦ Πατριαρχείου, οὐχὶ δι' ἄλλον τινὰ λόγον, ἀλλὰ διότι πολὺ καὶ κληρικοὶ, ἡγωνισθέντες ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος ἔμενον ἔξω τοῦ Βασιλείου, ἄλλοι δὲ πολιτικοὶ διέβλεπον εἰς τὸ αὐτοκράχον ἐθνικὸν δικαίον. Τὸ Γένος ἐγνώριζε τότε ὡς ἀρχηγόν τὸν Πατριάρχην. Ὁ Πατριάρχης ἔτο ἐθνάρχης καὶ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ κατανενοῶσι πῶς ἠδύνατο νὰ συμβιβασθῇ τοῦτο πρὸς τὴν ἐνότητα τοῦ ἔθνους.

Ἀλλὰ καὶ διὰ δογματικούς ἀκόμη λόγους ἐπεβλήθη ἡ μετὰ τῶν Πατριαρχείων συνεννόησις καὶ ἐξεδόθη τῷ 1850 ἡ περίφημος τήναις περὶ τοῦ Αὐτοκράχου τῆς Ἑλληνικῆς Ἑκκλησίας, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀναγνωρίσθη τὸ Αὐτοκράχον, καλεῖται δὲ ἐν αὐτῷ αὐτηγεωτέρῃ ἀδελφῇ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἑκκλησίας. Ἀναγνωρίσθη δ' ἐν αὐτῷ καὶ ὁ θεσμός τῆς ἱερᾶς Συνόδου πρὸς διοίκησιν τῶν Ἑκκλησιαστικῶν πραγμάτων τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1833 καθιερωθῇ καὶ ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῆς Βασιλείας.

Α. Μάτεσις. Ἡ συζήτηςις προσκλήθη οὐχὶ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ διότι τὸ Πατριαρχεῖον ἡμρισθῆται τοῦ Κανόνος, οὗς προστατεύει.

Δ. Βοκοτόπουλος, Διόλου. Οἱ λόγοι εἶναι ἐκεῖνοι, οὗς ἀνέφερα· λόγοι τυπικοὶ ἄπλως.

Οὕτως ἔχοντας λοιπὸν τὸ Αὐτοκράχον, λέγει ὁ κ. Βοκοτόπουλος, οὐδὲν βλέπω νὰ ἔχῃ λόγον ἡ πρότασις, ἡ ἀποβλέπουσα νὰ κανονίσῃ, διὰ συνταγματικῆς μάστιγος διατάξεως, ἐν τῷ μέλλοντι τι τὸ ὁποῖον οὐδενὸς θὰ δεῖσθαι κανονισμοῦ, διότι, ὅταν σὺν Θεῷ ἡ Κωνσταντινούπολις γίνῃ Ἑλληνική! δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον ἀνάγκη τοῦ αὐτοκράχου, καὶ συνεπῶς δὲν βλέπω τίνα λόγον δύναται νὰ ἔχῃ εἰς αὐτὴν διότιξ περὶ τοῦτου ἐν τῷ Συντάγματι. Ἐάν,

συνεχίζει, θέλετε διὰ τοῦτο νὰ ἐνισχύσητε τὴν ἐξουσίαν τοῦ Πατριαρχείου, οὔτε τοῦτο θέλετε ἐπιτύχει, διότι ἡ ἐξασθενησις τοῦ Πατριαρχείου, ἀρξάμενη ἐκ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀρχῆς τῶν ἐθνικοτήτων, δυνάμει τῆς ὁποίας ἀπεμακρύνθησαν αὐτοῦ καὶ Ἑκκλησίαι, Ρωμανίαι, Βουλγαρίαι, καὶ Σερβίαι, δὲν δύναται δι' οὐδενὸς μέτρου νὰ ἐνισχυθῇ. Θὰ ἠδύνατο μόνον νὰ ἴστατο εἰς τὸ ἠθικὸν αὐτοῦ ὕψος τὸ Πατριαρχεῖον καὶ εἰς τὴν αἴγλην αὐτοῦ, ἂν ὁ κληρὸς αὐτοῦ ἴστατο εἰς τὸ ὕψος του. Ἀλλ' ἀπ' ὅσα τελευταίως ἐγένοντο, ἀπεδείχθη ὅτι εἰς ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ἐχθρῶν τοῦ Πατριαρχείου ὑπῆρξεν ὁ πατριαρχικὸς κληρὸς, ὅστις ὑπέιχων εἰς τοὺς Κυνδύληδες καὶ δὲν γνωρίζω εἰς τίνες ἄλλους Γυπαρχίους, ἐξελέγε ψευδοπατριάρχην τὸν Μελέτιον.

Οἱ κ. κ. **Δ. Γούναρης** καὶ **Γ. Μπούσιος** παρατηροῦσιν ὅτι δέκα καὶ τρεῖς μόνον Μητροπολῖται ἐλησμονήσαν τὴν ἀποστολὴν των, ἐνῶ ὁ ἄλλος κληρὸς διεμακρυνήθη καὶ δὲν ἀνεγνώρισεν τὰ γενόμενα, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ κακίζηται ὁλόκληρος ὁ πατριαρχικὸς κληρὸς. Φέρουσι δ' ὡς παράδειγμα τὸν κληρὸν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μελετίου ὡς Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, ὁ ὅποιος, πλὴν ἐλαχίστων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐνοχος διὰ τὰ γενόμενα.

Ο κ. **Ἐμμ. Χατζηδάκης**, συμφωνῶν μετὰ τοῦ κ. Βοκοτόπουλου, παρατηρεῖ ὅτι, ἐν ὃ Ἀμασείας ἐδείκνυε τὸ ἀκαταύρυστον σθένος, ὁ Μελέτιος δὲν θὰ ἐξελέγετο Πατριάρχης.

Ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος**, ἐμμένων εἰς τὰς γνώμας αὐτοῦ καὶ κακίζων διὰ δριμυτάτων φράσεων τὸν πατριαρχικὸν κληρὸν διὰ τὴν στάσιν του, ἔρχεται εἰς τὴν εξέτασιν τῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. Μπουσιου ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῶν ἐν ταῖς Ν. Χώραις Μητροπολιτῶν, ἧτις συνταγματικῶς εἶναι ἀκαθόριστος, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἰσχύει ἔτι ἐκεῖ τὸ ἐλληνικὸν Σύνταγμα. Ἡ παρατήρησις αὕτη, λέγει, εἶναι πεπλανημένη, ὅχι μόνον διότι μετὰ τὴν συνθήκην τῶν Ἀθηνῶν οἱ ἐν ταῖς Ν. Χώραις Μητροπολῖται, εἶναι Μητροπολῖται τοῦ ἐλληνικοῦ Βασιλείου, δυνάμει τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ καὶ δυνάμει τῶν Ἱερῶν Κανόνων, καθ' οὓς πᾶσα ἐπαρχία τοῦ κλήματος τοῦ Οἴκου Πατριαρχείου, προσαρτίζεται εἰς αὐτὸ καὶ πολιτικῶς ἀλλὰ καὶ ἐκκλησιαστικῶς.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, συμφωνῶν, παρατηρεῖ ὅτι ἂν ὑπάρχει ἀκόμη ἡ ἀνωμαλία τοῦ καθορισμοῦ τῆς θέσεως τῶν ἐν ταῖς Ν. Χώραις Μητροπολιτῶν,

αἵτινες δὲν ἐπάτρεψαν ἀπὸ τοῦ 1913 νὰ ρυθμισθῇ ἡ ἐκκλησιαστικὴ θέσις τῶν Μητροπολιτῶν τούτων πρὸς τὸ Οἶκον Πατριαρχεῖον, δὲν ἐπεται ὅτι δὲν ἰσχύει ἐν ταῖς Ν. Χώραις τὸ Σύνταγμα. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν ταῖς Ν. Χώραις Ἑκκλησίαι ἔχουσι τύποις μόνον τὴν ἐξάρτησιν αὐτῶν ἐκ τοῦ Οἴκου ἐκκλησιαστικοῦ Πατριαρχείου. Λέγω ταῦτα, προσθέτει ὁ κ. Γούναρης, πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν γνωμῶν τοῦ κ. Μπουσιου, φρονούντος ὅτι δὲν ἰσχύει ἔτι ἐν ταῖς Ν. Χώραις τὸ Σύνταγμα.

Ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** συμφωνῶν, λέγει ὅτι, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχουσιν, ἀποδείξας ὅτι οἱ ἐκεῖ Μητροπολῖται ἀσθεδοτοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἀναξίως τινὲς τούτων, καὶ δὴ ὁ ἀθλιὸς Μιτυλήνης καὶ ὁ διαβόητος Γενναδίος Θεσσαλονίκης, λόγῳ τῆς διπροσώπου πολιτικῆς, ἣν μετήλθον, φθάσαντες μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε, ὅχι μόνον νὰ κατάρτισωσιν εἰδικὰ δικαστήρια, ἵνα καταδικάσωσιν ἑλληνας κληρικούς, ἀλλὰ νὰ ἀναθεματίσωσι κατὰ τὴν ψευδοπανάστας καὶ αὐτὴν τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα. Καὶ διὰ τοῦτο ἐπληρώτησεν ἀπὸ τοῦ 1916, πρωθυπουργοῦ ὄντος τοῦ κ. Σκουλούδη, περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἔλαβε δὲ τὴν ἀπάντησιν ὅτι εἶχεν ἀνατεθῇ εἰς τὸν τότε ἐκεῖ Πρόεδρον κ. Καλλέργην νὰ κανονίσῃ τὸ ζήτημα μετὰ τὸ Πατριαρχεῖον καὶ νὰ ἐκδοθῇ ὁ σχετικὸς Τόμος, καὶ τοῦτο, λόγῳ σεβασμοῦ πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ οὐχὶ δι' ἄλλον οὐσιώδη λόγον. Τὸ ζήτημα συνεπῶς τοῦτο ἔχει λυθῇ, λέγει ὁ κ. Βοκοτόπουλος, κανονικῶς, καὶ διὰ τοῦτο οὐδεμίαν χρειάζεται διατάξιν ἐν τῷ Συντάγματι.

Ἰσχυρίζεται προσέτι ὁ ρήτωρ ὅτι καὶ δι' ἄλλους ἀκόμη λόγους, ἂν ἡ Συνέλευσις ἤθελε δεχθῇ τὰς προταθείσας προτάσεις, πᾶσα διατάξις ἤθελεν εἶσθαι ἀνεφάρμοστος ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι θὰ προσκυπτε τὸ ἄτοπον, ἵνα ἡ Ἑκκλησία τῆς Ἑλλάδος διοικῆται ἐκ Κων/πόλεως, καταργουμένης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπερ εἶναι ἀδύνατον, διότι οὐδεὶς θὰ ἐδέχετο τοῦτο.

Ο κ. **Ι. Πάλλης** παρατηρεῖ ὅτι, προκειμένου περὶ ἀναθεωρήσεως ἐν τῷ μελλόντι μίας διατάξεως, θὰ ἀπώλутαι μάτην εἰς ἀσκόπους συζητήσεις ὁ χρόνος. Διὰ τοῦτο παρατείνει νὰ τεθῇ ἐν τῷ Συντάγματι Γενικὴ Διατάξις περὶ ἀναθεωρητέων διατάξεων, αἵτινες νὰ συζητηθῶσιν ἐπὶ ἐπιστῇ ἡ ὥρα τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ τότε νὰ ἀρχο-

ληθῇ ἡ Βουλὴ καὶ νὰ λειψώσιν καὶ ἀνικαλὶ αὐταὶ συζητήσας.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** ἀπαντῶν, λέγει ὅτι πρόκειται περὶ ἐξαιρετικῆς δικτάξεως, καὶ δὲν βλάπτει νὰ συζητηθῇ τὴν ἄδιαφόρως ποῦ θὰ τεθῇ κατὰ τὴν κατάστασιν τῶν ἀρθρῶν τοῦ Συντάγματος. Δι' αὐτὸ συζητεῖται ἡ πρότασις τοῦ κ. Μητσοπούλου. Ἀσκόπως ἤθελεν εἰσθαι μόνον ἡ συζήτησις περὶ Αὐτοκρατορίας, ἥτις ἀφορᾷ ὅντος τὸ μέλλον, διότι τὸ μέλλον, λέγει, δὲν ἰσχύει εἰς ἡμᾶς, ἀλλ' εἰς ἐκείνους οἵτινες θὰ ἀποτελῶσιν αὐτὸ.

Ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** συνεχίζων μετὰ τοῦτο τὴν ἀγόρευσιν αὐτοῦ καὶ παρατηρῶν ὅτι τὸ ἄρθρον 2ον ἀποτελεῖ διάταξιν θεμελιώδη τοῦ Συντάγματος, ὡς εἶναι αἱ διατάξεις περὶ Βασιλείας, περὶ διανοχῆς, κλπ. φρονεῖ ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς δὲν πρέπει νὰ συζητησώμεν καὶ νὰ θίξωμεν τὸ ἄρθρον, διότι τοῦτο πράττοντες παραβιάζομεν τὴν λαϊκὴν ἐντολὴν τῆς 1 Νοεμβρίου 1920, ἥτις ὥρισεν εἰς ἡμᾶς τῆς δευτερευούσης μόνον δικτάξεις νὰ συζητησώμεν, ἵνα ἐξαπαλλίσωμεν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ. Ἀπακροῦσιν ἐπειτα τὸ δημοψήφισμα, διότι τοῦτο καὶ γενόμενον θὰ κατέληγεν εἰς σχίσμα, ἀποκρούει διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὴν ἑτέραν ἐγγύησιν τῶν 2/3 τῆς Βουλῆς, διότι ἐπὶ πλέον τοῦτο εἰς οὐδὲν ἄλλο θὰ κατέληγε παρὰ εἰς τὸ νὰ σπείρῃ σπόρους ἐκκλησιαστικῆς διακρίσεως καὶ διχονοίας. Ἀναφέρων δὲ ἐν τέλει ὅτι ὁ ἀείνων ἡμεῖς, Ὁ Δεληγιάννης, εἰθεώρει τὰς συνταγματικὰς δικτάξεις ὡς τὸ ἄρχοντα μυστύρια, πρὸς τὰ ὅποια μετὰ δέους πρέπει τις νὰ προσέρχεται, νομίζει ὅτι τὸν αὐτὸν πειρασμὸν πρέπει νὰ δεικνύῃ καὶ ἡ Συνέλευσις εἰς τὸ συζητούμενον Σύνταγμα, ἀπορρέουσιν ἀσκόπως συζητήσεις, ἐκεῖ ὅπου αὐταὶ δὲν χρειάζονται, ἵνα μὴ δημιουργηθῶσιν ἀνυπολόγιστοι ἐκ τούτων βλάβαι.

Ο κ. **Α. Παππαζαχαρίου**, παρκατούμενος τοῦ λόγου, δηλοῖ ὅτι δεχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Μητσοπούλου, δὲν ἀποδέχεται ὅμως τὸ δημοψήφισμα, φρονῶν ὅτι ὁ λαὸς δὲν πρέπει νὰ καλεῖται νὰ ἐκφράσῃ γνώμην ἐπὶ τοιούτων θεολογικῶν ζητημάτων.

Ο κ. **Περ. Ίαν. Ἀργυρόπουλος** ζητεῖ νὰ ἐκπνεύθωμεν εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1861. Ὑποστηρίζει διὰ μακρῶν, ἐπὶ τῇ βάσει κειμένων ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἱστορικῶν, ὅχι μόνον τὴν διακρίσιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπαγωγὴν τῶν νέων Μητροπό-

λεων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος· ὑποστηρίζει τοὺς λόγους, δι' οὓς ἀντίθετος ἀπόφασις, ἐκτὸς τῆς ἀντικανονικότητος αὐτῆς, θὰ ἐμείνῃ ἀντὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, ὅστις ἐσθηρίχθη ἀείποτε, διότι ἐτήρησε τὸ δόγμα καὶ ἡ Ἐκκλησία οὐδέποτε ποιεῖται φιλετισκὰς διακρίσεις. Κατακρίνει τὸ ὑποστηρίχθαι ὑπὸ τοῦ κ. Γούναρη δημοψήφισμα καὶ ἐν τέλει, στηρίζοντος εἰς ἑτέρον ἐκκλησιαστικὸν δόγμα, ὅτι καὶ ἐκκλησιαστικαὶ ὑποθέσεις δὲν δύναται νὰ ὦσιν ἀντικείμενον ἀνθρώπων λαϊκῶν, ὑποστηρίζει ὡς ἄρχὴν τὴν μη ἀνάγκην τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας εἰς τὰ τῶν Πατριαρχείων.

Ο κ. **Α. Τσουκαλὸς** λέγει ὅτι, ὑποκρίσεως ἐκκλησιαστικῆς διακρίσεως ἐν Ἑλλάδι, ἔφασκεν ἡ μὲν Παλαιοὶ Ἑλλὰς ὑπόκειται εἰς τὸ αὐτοκρατορικόν, καὶ δὲ Νεαὶ Χῶραι καὶ ἡ Κορφή ὑπόκεινται εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἰναι φανερόν σι, ψηφίζοντες τῆς δικτάξεως αὐτῆς τοῦ Συντάγματος, θὰ εὐρεθώμεν πρὸ τοῦ ἐξῆς διλήμματος· ἢ νὰ ἀποσπάσωμεν ἀμέσως τὰς Νέας Χώρας τοῦ Πατριαρχείου, πρᾶγμα ὅπερ ἀπέδειχθη ὅτι θέλει ἀποβλέψει καὶ ἐξασθενήσει τελείως τὸ Πατριαρχεῖον, ἢ νὰ παραβιάσωμεν ἀμέσως τὸ Σύνταγμα, καθιστῶντες αὐτὸ θρηνηγέας. Τοῦτου ἐνεκα καὶ ἐπεὶ δὲ ἔχεται στερεῶς πρὸς τὴν κόσμησιν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Συντάγματος, προτείνει ὅπως δι' ἐμφανείας ἢ δηλώσεως ἐπιτραπῇ εἰς τὸ Κράτος ἢ ἐπὶ τινος χρόνον, κανονίζοντος νομοθετικῶς, παρκατοῦ τῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν ὑπὸ τὸ Πατριαρχεῖον. Διὰ τὸ ζήτημα τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας ὀρθόν, λέγει, ἤθελεν εἰσθαι, ὅπως δι' ἐμφανευτικῆς δικτάξεως ἐπιτραπῇ καὶ ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας δι' ἐκκλησιαστικῆς ἐκκλησίας. Τέλος διὰ τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τὸ Βλαγγέλιον, ἐξηγῶν τὸ ζήτημα τῆς μεταρρύθμισης, παραδέχεται ὅτι δεόν νὰ διαγραφῇ ἡ φράσις «ἄνευ τῆς προηγουμένης ἐγκρίσεως τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας», ἀπαγορευθῇ δὲ ἀπολύτως ἡ μετάφρασις.

Ο κ. **Α. Ἰωαννίδης**, ἀναπτύσσων διὰ μακρῶν τὰ τῆς δημιουργίας τῆς Αὐτοκρατορίας ἡμῶν Ἑκκλησίας, παρατήρει ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς διοικητικῆς ἀποσχίσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐκ τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου ἐρρυθρίσθησαν αἱ σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Πολιτείαν, ἥτις ἐνασχεῖ ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῶν τῆς Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας. Φρονεῖ ὅτι ἡ ἐποπτεία αὕτη εἶναι ἀναγκασιότατη.

οὐδ' εὐρίσκει ὅπου τὰ λέχθέντα περὶ δυσμενὺς ἐπιδράσεις ἐπὶ τὴν τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολὴν τῆς ἀνχιλίσεως τοῦ Κράτους. Ἐν συνόψει ὑποστηρίζει ὅτι δέον τὸ ἄρθρον 2ον νὰ μείνῃ ὡς ἔχει νῦν ἐν τῷ Συντάγματι.

Ο κ. **Α. Μομφεράτος** ὑποστηρίζει ὅτι δέον τὸ ἄρθρον νὰ γίνῃ δεκτὸν ὡς ἔχει ἐν τῷ Συντάγματι.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ παρεμβαίνων ὁ κ. **Δημ. Π. Γούναρης** προτείνει, ὅπως τετρακτισθῇ ἡ συζήτησις, νὰ ἐξευρεθῇ μέση λύσις, καθ' ἣν νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ α' ἢ τοῦ ἁρθρου 2, ὡς ἤδη ἔχει αὕτη ἐν τῷ Συντάγματι, μετὰ τὸν ἐξῆς δύο δηλώσεων, α' ν' ἀποδεχθῇ ἡ Συνέλευσις: 1) ὅτι ἡ περὶ αὐτοκεφαλίου τῆς Ἐκκλησίας διάταξις δὲν εἶναι θεμελιώδης καὶ συνεπὶς ὑπὸκειται εἰς τὰς περὶ ἀναθεωρήσεως διατάξεις τοῦ Συντάγματος καὶ 2) ὅτι ἡ ἐννοια τῆς φράσεως «ὅτι ἡ Ἐκκλησία διοικεῖται ὑπὸ ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιερέων», ἀφίησι τὴν καθορισμὸν τῆς συγκροτήσεως τῆς ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν β' ἢ τοῦ ἁρθρου 2, φρονεῖ ὅτι περιττεῖται ἡ προστεθεῖσα διάταξις τῆς κυρώσεως καὶ προτείνει νὰ μείνῃ ἡ β' αὕτη ὡς ἔχει ἐν τῷ Συντάγματι, μὴ καθιερωμένης, ὡς προτείνει ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς διαγραφῆς τῆς φράσεως «ἀνεῖ τῆς προηγούμενης ἐγκρίσεως καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας», τῆς ἀπολύτου ἀπαγορεύσεως τῆς μεταφράσεως τῶν Ἀγίων Γραφῶν, καθόσον νομίζει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς μεταφράσεως τῶν θρησκευτικῶν βιβλίων ἀφορᾷ αποκλειστικῶς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ο κ. **Ν. Α. Λεβίδης**, ἀντιθέτως, ὑποστηρίζει ὅτι δέον νὰ καθορισθῇ ἀπόλυτος ἀπαγόρευσις τῆς μεταφράσεως, τὸνίζων τοὺς κινδύνους τοὺς δυναμένους νὰ προέλθωσιν ἐκ τούτου.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα. Μάλιστα.

Ο κ. **Δ. Π. Γούναρης** δηλοῖ ὅτι ἀποδέχεται τοῦτο πλὴν φρονεῖ ὅτι δέον νὰ διαγραφῇ ἡ λέξις «ἀπολύτως» ὡς πλεοναστικὴ.

Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις κηρύσσεται περικοπέντη. Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ κ. **Δ. Γούναρη** ὅπως τὸ ἄρθρον 2ον τοῦ Συντάγματος γίνῃ δεκτὸν ὡς προτείνεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος, πλὴν τῆς προταθείσης νέας διατάξεως περὶ κυρώσεως καὶ διαγραφομένης ἐκ τοῦ τέλους τοῦ α' ἀδαφίου τῆς β' ἢ τῆς λέξεως «ἀπολύτως».

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν παρκαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσιν.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη.

Ἐπομένως τὸ ἄρθρον 2ον τοῦ Συντάγματος ἐγένετο δεκτὸν ὡς ἐξῆς:

Ἄρθρον 2.

«Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, κεφαλὴν γνωρίζουσα τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὑπάρχει ἀναποσπάστως ἠνωμένη δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλῃ καὶ πάσης ἄλλῃς ὁμοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τηροῦσα ἀπαρασάλευτως, ὡς ἐκεῖναι, τοὺς τε ἱεροὺς ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς κανόνας καὶ τὰς ἱεράς παραδόσεις· εἶναι δὲ αὐτοκέφαλος, ἐνεργοῦσα ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλῃς Ἐκκλησίας τὰ κυριαρχικὰ αὐτῆς δίκαιώματα, καὶ διοικεῖται ὑπὸ ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιερέων. Οἱ λειτουργοὶ ὅλων τῶν ἀνεγνωρισμένων θρησκειῶν ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἐπιτήρησιν, εἰς ἣν καὶ οἱ λειτουργοὶ τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας.

Τὸ καίμενον τῶν Ἀγίων Γραφῶν τηρεῖται ἀναλλοίωτον· ἡ εἰς ἄλλον γλωσσικὸν τύπον ἀπόδοσις τούτου ἀπαγορεύεται».

Δ. Π. Γούναρης. Ἡδὴ παρκαλῶ, κ. Πρόεδρε, νὰ τεθῶσιν εἰς ψηφοφορίαν αἱ προταθεῖσαι ὑπὸ ἐμοῦ δύο δηλώσεις.

Ο κ. **Χ. Βοζίκη** παρατηρεῖ, ἐπὶ τῆς α' δηλώσεως, ὅτι αὕτη δέον νὰ τεθῇ κεχωρισμένως: 1ον), ἂν δέχεται ἡ Συνέλευσις ὅτι ἡ διάταξις περὶ αὐτοκεφαλίου τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι θεμελιώδης, καὶ 2ον) ἂν παραπεμπῇ αὕτη εἰδὼς τὴν διάταξιν ταύτην εἰς τὰς περὶ ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος διατάξεις.

Πρόεδρος. Οἱ παραδεχόμενοι ὅτι ἡ περὶ αὐτοκεφαλίου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν διάταξις δὲν εἶναι θεμελιώδης, παρκαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσιν.

(Ἐγείρονται οἱ πλεῖστοι.)

Πρόεδρος. Η Συνέλευσις παρεδέχθη.

Οί κ. κ. **Χ. Βοζίνης, Β. Μαρκεζίνης, Α. Μισυρλής** ποιοῦνται τὴν δῆλωσιν ὅτι διαφωνοῦσι, πρὸς τὴν ἀποφασιν τῆς Συνελεύσεως, θεωροῦντες ὅτι ἡ διατάξις εἶναι θεμελιώδης.

Πρόεδρος. Οἱ παρεδεδεγμένοι ὅτι ἡ περὶ αὐτοκαθάρτου τῆς Ἐκκλησίας διατάξις, ὡς μὴ θεμελιώδης, ὑπόκειται εἰς τὰς περὶ ἀναθεωρήσεως διατάξεις τοῦ Συντάγματος, παρεκαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσι. (Ἐγείρονται οἱ πλείστοι).

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη.

Συνεπῶς γίνεται δεκτὴ ἡ κάτωθι δῆλωσις.

«Ἡ Συνέλευσις δέχεται ὅτι ἡ περὶ αὐτοκαθάρτου τῆς Ἐκκλησίας διατάξις τοῦ άρθρου 2 τοῦ Συντάγματος, ὡς μὴ θεμελιώδης, ὑπόκειται εἰς τὰς περὶ ἀναθεωρήσεως διατάξεις τοῦ Συντάγματος, ὡς αὐταὶ θέλουσι διακηρυχθῆναι».

Πρόεδρος. Οἱ παρεδεδεγμένοι ὅτι ἡ ἐννοια τῆς ἐν τῷ άρθρῳ 2 φράσεως ἐστὶ «ἡ Ἐκκλησία διοικεῖται ὑπὸ τῆς Συνόδου Ἀρχιερέων», ἐφίησι τὸν καθορισμὸν τῆς συγκροτήσεως τῆς ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, παρακαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσιν. (Ἐγείρονται οἱ πλείστοι).

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη.

Συνεπῶς γίνεται δεκτὴ ἡ κάτωθι δῆλωσις.

«Ἡ Συνέλευσις δέχεται ὅτι ἡ ἐννοια τῆς ἐν τῷ άρθρῳ 2 φράσεως ἐστὶ «ἡ Ἐκκλησία διοικεῖται ὑπὸ τῆς Συνόδου Ἀρχιερέων ἐφίησι τὸν καθορισμὸν τῆς συγκροτήσεως τῆς ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν».

Ο κ. **Α. Τσουκαλῆς** προτείνει ὅπως ἡ ἀπορριψθεῖσα διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν συζήτησις ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων γενομένων σφαγῶν τῶν Χριστιανῶν ἀναβληθῇ διὰ τὴν συνεδρίαν τῆς προσεχοῦς Τρίτης, καθόσον δὲν παρεσχέθησαν αὐτῷ εἰσέτι περὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἰσλαμικῶν Ἰσχυογείων καὶ ζητηθεῖσαι σχετικὰ πληροφορίαι.

Πρόεδρος. Λέγεται ἡ Συνέλευσις ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ ζητήματος τούτου, ὡς καὶ καὶ ἐπερωτήσεται διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην;

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα.

Πρόεδρος. Δεκτῆς γενομένης τῆς προτάσεως, τὴν προσεχῆ Δευτέραν ἡ Συνέλευσις θέλει συζητήσῃ ἐπὶ τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων καὶ ἐπὶ τῆς νομοθετικῆς αὐτῆς ἐργασίας.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

Μεθ' αὐταῖς ἡ συνεδρίασις ὥρα 3 καὶ 50 π. μ., ἐν ἀπαναληφθῇ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥραν 6 π. μ.

Οἱ Γραμματεῖς

Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Π. Ἰακώβου

Ἀλ. Ἰωαννίδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 4Ε'

Τῆς 16 Μαΐου 1922.

Ὦρα 6 καὶ 30 π. μ. Ο κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεώρετα καὶ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν λαόν.

Ἀναγιγνώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.

Ο κ. **Α. Βοκοτόπουλος** λέγει ὅτι ἀκυβόνηται τὸν λαόν, οὐχὶ διὰ νὰ διορθωθῶσι τὰ πρακτικά, ἐφόσον ἐκτίθενται ἐν αὐτοῖς τὰ τῆς δηλώσεως τῆς Συνελεύσεως περὶ μὴ θεμελιώδους τῆς διατάξεως περὶ τοῦ θεμελίου τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀκταχωρισθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως ὅτι ἡ ἀπόρριψις αὐτῆς τῆς Συνελεύσεως ἐν τῇ προειρητῇ ὥρᾳ, ἐλήφθη ἐναντίον τοῦ Κανονισμοῦ τῶν συντακτικῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως. τοῦτα δὲ, διότι ὁ κ. Γούνγκης δὲν ὑπέβαλεν ἐγγράφως τὴν σχετικὴν πρότασιν πρὶ τέσσαρων ἡμερῶν. Ἡ ἐπιμενευτικὴ συνεπῶς δῆλωσις ἐγενετο δεκτὴ ἐν ἀγνοία τῆς Συνελεύσεως, ἀφοῦ δὲν εἶχεν ὑποβληθῇ κατὰ τὸν Κανονισμὸν προηγουμένως ἐγγράφως ἡ πρότασις.

Ο κ. **Ν. Λεβίδης** προτείνει, ἐφόσον δὲν ἤθελεν ὑπάρξει ἀντίρρησης, ὅπως εἰς τὸ ὑποβληθὲν ἄρθρον, πρὶ τῆς λέξεως Ὁρθόδοξος, προστεθῇ «ἡ Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία», διότι αὕτη εἶναι ὁ πραγματικὸς τίτλος τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἀδιαφύκτως ἐν εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1864 παρελείφθη νὰ ἀναγραφῇ τοῦτο.

Ο κ. **Α. Μάτεσις** ἀποκρούει τὴν πρότασιν ταύτην, φρονῶν ὅτι πικρὸγνωστον τυγχάνει ὅτι Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία.

Ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** εύρισκει όρθήν τήν παρατήρησιν, άλλ' άπαξ ψηφισθέντος του άρθρου, ώς τουτο έψηρίσθη, ουδεμία επιτραπεται να γίνη προσθήκη.

Τήν αὐτήν γνώμην διατυποῖ καί ο κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος**, παρατηρῶν οτι κατὰ τὸν Κανονισμὸν ουδεμία φράσις ψηφισθέντος κειμένου δύναται νὰ προστεθῇ ἢ ἀκριβεθῇ.

Επικυροῦνται μετὰ τοῦτο τὰ πρακτικά.

Ἀνακοινοῦνται κατόπι τὰ ἑξῆς:

— Ο Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Γεωργίου καὶ Συνκινητήριον Ἀγαθίας, ἐκφράζων τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὴν ἀτελεῖ εἰσαγωγὴν χάριτος πρὸς ἀποζητήσαντι τοῦ σταφιδοκόρου, παρακαλεῖ συγχρόνως ὅπως εἰς τὸ νομοσχέδιον τεθῇ εἰδικὴ διάταξις περὶ μονοπωλιακῆς προμηθείας τούτου.

— Ο Κωνσ. Κυρίτσας, ὑποβιβασθεὶς ἀπὸ Οἰκονομικὸς Ἐφορὸς β' τάξεως εἰς γραμματέα α', ζητεῖ ὅπως ἐπαυρωθῇ τὸ γενόμενον αὐτῷ ἄδίκημα.

— Ο Σύνδεσμος Τραπεζιτῶν καὶ ἀναπήρων πολέμου Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐπιτεκμήνηται τὴν ψήφισιν τοῦ περὶ συντάξεως νομοσχεδίου των.

— Ο Λαϊκὸς Πολιτικὸς Σύλλογος Ἰωαννίνων ὑποβάλλει παρακλήσιν περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2074 περὶ βοσκῶν.

— Ἡ Λέσχη τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων Ἰωαννίνων ζητεῖ τὴν χορήγησιν πρωτοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

— Οἱ στρατιωτικοὶ κατὰδικαι Ἀκρονικηίας παρακαλοῦσιν, ὅπως γίνη ἀποδεκτὴ ἡ αἴτησις των περὶ ἀποφυλάξεως των καὶ ἀποστολῆς αὐτῶν εἰς τὸ Μέτωπον.

— Ἡ Λέσχη τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων Μακεδονίας ὑποβάλλει αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν «περὶ τροποποιήσεως τοῦ άρθρου 24 τοῦ νόμου 1640 περὶ φαρμακείας καθερῶν προσόδων».

— Ο Δ. Κανελλόπουλος κτηματίας συνιστᾷ ὅπως γίνη προμήθεια ἡχογράφου καὶ εἰς κυλίνδρους διὰ τὴν ἐπίστασιν των ἁλωνίων περὶ ἀποζητήσεως τῆς σταφίδος.

— Οἱ χαλαζόπληκτοι κάτοικοι Κοινότητος Κωνσταντίνης (Μασηνίας) παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐλθῇ κερὶ εἰς αὐτοὺς τελείως κατασταφέντας.

— Ἐπιτροπὴ τῶν Συνταξιούχων Ἀξιωματικῶν ζητεῖ

ὅπως ὁ ὑπὸ ψήφισιν νόμος τῶν στρατιωτικῶν συντάξεων, φέρῃ εἰς ἴσην μοίραν καὶ τοὺς προϋπηρετήσαντας καὶ τοὺς νῦν ὑπηρετοῦντας ἀξιωματικούς.

— Οἱ συμβουλευτικοὶ Ἀργεῶς δι' ἀναφοράς των ἑκατοῦσιν ἐπ' αὐτῇ τῶν δικαιοματιῶν των, λόγω τῆς ὑπερτιμήσεως ὅλων τῶν εἰδῶν.

— Ο σύλλογος ποιμένων Ἀττικῆς, ὑποβάλλων παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων γεωργῶν, ζητεῖ τὴν τροποποίησιν ἰδίως τοῦ άρθρου 48, ἵνα συμπεριληφθῶσιν καὶ αἱ ἀκτημόνες ποιμένες.

— Οἱ κ. κ. **Γ. Καλδῆς, Μ. Λαίλιος, Δ. Σάββας, Ν. Παρίτσας, Δ. Σάλλας**, (πληρεξούσιοι Λέσβου κλπ.) ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἀγοροδικῆς τοῦ Νομοῦ Λέσβου».

— Οἱ κ. κ. **Ν. Καλλαντζάνος καὶ Α. Μισουρλῆς** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συντάξεως τῶν ἀξιωματικῶν».

— Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τῆς αἰτήσεως πρὸς χορήγησιν ἄδειας περὶ ποινικῆς διώξεως τοῦ πληρεξουσίου Κυζιχίων **Ἐπ. Ἐμπειρίκου**, ἀπορρινωμένη ὅπως χορηγηθῇ ἡ ἄδεια αὕτη.

— Ο πληρεξούσιος Κερκύρας κ. **Α. Σνιαδαρέσης** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 345, περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν Δήμηρχον Λευκαδίων ἀνατιθειμένου κληροδοτήματος κ.τ.λ.»

— Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν ἐν Κρήτῃ Ἐφετῶν ὅπως χορηγηθῇ ἄδεια πρὸς ποινικὴν διώξιν τοῦ πληρεξουσίου τοῦ Νομοῦ Ἡρακλείου κ. **Γεωργίου Κοκκινάκη**.

Ἐπίσης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει Εἰσαγγελέως τῶν Ἐφετῶν, ὅπως χορηγηθῇ ἄδεια πρὸς ποινικὴν διώξιν τοῦ πληρεξουσίου τοῦ νομοῦ Ἀδριανουπόλεως **Φερῆτ Μπέη**.

— Ἀμφότεραι παραπέμπονται πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ἐπιτροπὴν, ἵνα αὕτη ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς.

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Θ. Πετρακάκος**, (Αἰωνίας) **Ε. Παπακωνσταντίνου** (Αργολίδος καὶ Κορινθίας), **Α. Γυιόκας** (Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας) **Ι. Γιαννόπουλος** (Ἀρχ-

μίας δαπανών δι' αὐτοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς καὶ χρησιμο-
ποιήσις ἐν τῷ Μετώπῳ (2ον) ἐπαρκροῦν τῆς ἀπογραφῆς
τοῦ 1912 ἐκ τοῦ Μετώπου εἰς τὴν ζώνην τοῦ ἐσωτερικοῦ
(καὶ 3ον) ἡ ἀπόλυσις τῆς κλάσεως τοῦ 1904 περὶ ἧς ἐγεί-
νετο λόγος.

Ο κ. **Αγ. Παππαζαχαρίου** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κα-
τοίκων τοῦ χωρίου Οἰζούν· Ἀλφ., Θεσσαλονίκης, καὶ παρα-
καλεῖ νὰ σταλῇ αὕτη εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργόν.

Ο κ. **Ι. Κούσουλας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν λειτουργῶν
τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, Καλαβρύτων ζητούντων ὅπως
τὸ παρεχόμενον εἰς αὐτοὺς ἐπίδομα μονιμοποιηθῇ ὡς μι-
σθός. Ἡ αἴτησις αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ, προσθέτει,
ἐὰν θέλωμεν νὰ ἴδωμεν, νέους τρεπόμενους εἰς τὸ διδα-
σκαλικὸν ἐπάγγελμα καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν λύσιν τοῦ
διδασκαλικοῦ ζητήματος.

Ο κ. **Κ. Πολυγένης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύ-
σεως κλπ.) δίδει σχετικὰς ἐξηγήσεις καὶ υποσχέται ὅτι θὰ
λάβῃ πᾶσαν μέριμναν.

Ο κ. **Ν. Μουζάκης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ προσωπικοῦ
φυλακῶν Ζακύνθου.

Ο **Α. Μάτεσις** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Κτηματικοῦ
Συνδίσκου Πειραιῶς, ὃν καὶ μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ τροπο-
ποιητικοῦ τοῦ ἀναγκαστικοῦ δανείου νόμου, θεσπεύονται
κατὰ τὸ πλεῖστον τὰ αἰτήματά του.

Ο κ. **Α. Παππαποστόλου** καταθέτει καὶ ἀναπτύσ-
σει ἀναφορὰν τῶν προσωρινῶν υποδιδασκάλων τῆς ἐκπαιδευ-
τικῆς περιφέρειας Τρικυλίων-Καρδίτσας, συνιστῶν ὅπως χο-
ρηγηθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἐπίδομα, ἐφ' ὅσον κρίνονται ἐπαρκεῖς
διὰ τὴν ὑπηρεσίαν των, καὶ ἐν γένει βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Ο κ. **Κ. Πολυγένης** δηλοῖ ὅτι θὰ υποβάλῃ νομοσχέ-
διον λίαν προσεχῶς, ρυθμίζον τὰ ζητήματα τῶν δημοδι-
δασκάλων.

Ο κ. **Α. Βιτάλης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Μαρίας Ἀ-
ναγνωστάκη καὶ παρακαλεῖ ὅπως αὕτη διαβιβασθῇ εἰς τὸ
Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης.

Δ. Π. Γούναρης. (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης).
Παρακαλῶ, κ. Πρόεδρε, νὰ μοὶ διαβιβάσθῃ ἡ ἀναφορὰ
αὕτη.

Ο κ. **Δ. Καζάνης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου καὶ
Ἐπαγγελημικῶν Σωματείων Ἀφρίσης, ζητεῖ δ' καὶ ἐπ' αὐ-

καίριά ὅπως προταχθῇ καὶ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ
Ἐπαγγελημικῶν Ἐπιμελητηρίων».

Ο κ. **Ν. Δεβίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ὑπαλλήλων
διανομέων καὶ συσκευαστῶν τοῦ Τηλεγραφεῖου Ἀθηνῶν
περὶ μονιμοποίησός αὐτῶν. Τὴν ἀναφορὰν ὑποστηρίζουσι
καὶ οἱ κ. κ. **Χ. Μητροπόπουλος** καὶ **Α. Μάτεσις**.

Ο κ. **Γ. Σχοινῆς** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν χαλαζο-
πλήκτων κατοίκων Ἀνδανείας, Παιτίσσου καὶ Εὔας καὶ
συνιστᾷ νὰ βοηθηθῶσιν οὗτοι καταστραφείσης τῆς ἐποχῆς
πρὸν ἐξαχάξαι, καθόσον τὸ διατεθὲν διὰ πάλιν νόμου κε-
φάλαιον ἔχει πρὸ πολλοῦ ἐξαντληθῇ.

Ο κ. **Κ. Λυκουρέζος** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ Δημοσίου
Θησαυροῦ) δηλοῖ ὅτι θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα.

Ο κ. **Α. Ἀργυρός** (Ὑπουργὸς ἐπὶ Γεωργίας), λέγει ὅτι
κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῆς
Γεωργίας ἐξηκρέωσε τὰς ζημίας αἰτίνας ἐγένοντο ἐκ χαλά-
ζης καὶ αἰτίνας ἀνῆλθον εἰς 30-40 εκατομμύρια. Δὲν εἶναι
εὐκόλῳ δι' ἐνὸς νόμου νὰ λυθῇ τοιοῦτον ζήτημα, τὸ ὁποῖον
ἡμῶς μελετᾷ καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ λάβῃ πᾶσαν μέριμναν.

Ο κ. **Ν. Κаланτζάκος**, ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾷ τῶν ιδιω-
τῶν **Γ. Γιαννούλη, Σ. Μασταλῆ** καὶ **Ὁρ. Ἀντωνιάδου**,
λέγει ὅτι οἱ πληρεξούσιοι δὲν πρέπει νὰ ἐκτελῶσι καὶ
ἔργα δικηγορικά. Ἐπίσης, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, λέγει ὅτι
πρέπει νὰ λυθῇ καὶ τὸ ζήτημα τῶν πληρεξουσίων, οἵτινες
ἔχουσι καὶ τὴν ιδιότητα δημοσίων ὑπαλλήλων. Προτείνει νὰ
ψηφισθῇ ψήφισμα, καθ' ὃ οἱ πληρεξούσιοι νὰ μὴ δύναται νὰ
δικηγορῶσιν, οὔτε νὰ εἶναι ταύτοχρόνως καὶ δημόσιοι ὑπάλ-
ληλοι.

Προκαταμένου ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Περὶ
σίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας, ὁ Ὑπουργὸς
ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. **Ν. Στράτος**, ὑποβάλλει σχέδιον
νόμου «περὶ καταργήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ νόμου 2186
περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου»,
ποιοῦμενος βραχέϊαν εἰσήγησιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Συνέλευσιν.

Δηλοῖ δ' ὅτι, εἰθὺς ὡς ἡ Συνέλευσις ψηφίσῃ τὸ Σύνταγμα,
θέλει εἰσηγηθῇ τὴν ψήφισιν παγίου ἐκλογικοῦ νόμου.

Ἀπαντῶν μετὰ τοῦτο εἰς ἐρώτησιν τοῦ πληρεξουσίου
κ. **Σ. Κουμουνδούρου**, λέγει ὅτι θέλει εἰδικῶς τότε μετα-

βληθήναι ἡ ελλογιμὸς νόμος καὶ ὅτι θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Κυριακοπούλου ὑποβληθεῖσαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου πρώτησιν νόμου, μετὰ τὴν δὴλασιν ὁμοῦς ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι ὑπερ τῆς εὐχρηστικῆς τοῦ ἐνίκου τῆς ψήφου ἐν Ἑλλάδι.

Ἐπὶ τούτοις εἰτε ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου

Ο κ. **Κ. Τερτίπης**, λαμβάνων ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τὸν λόγον, ὑποβάλλει πρώτησιν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου, ὅπως, καὶ περὶ ἀποκλιταστάσεως τῶν ἀκτινῶν ἐν Ἑλλάδι, Γεωργίων σχεδίου νόμου κηρυχθῇ κατεπεὶρ, ὡς τῆς σπουδαιότητος αὐτοῦ καὶ ψηφισθῇ καὶ ὡς κατ' ἀρχήν. Τὸ νομοσχέδιον, λέγει, εἶναι ὀριμὸν πρὸς συζήτησιν, διότι κατετίθη εἰς τὴν Σύγκλητον, ὑπ' αὐτοῦ ὡς Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας πρὸ πάντε περιποιομένων, ἐτυπώθη ἔκτοτε, διανεμήθη εἰς τοὺς κ. Πληρεξουσίου, ἀπεστάλη πρὸς ὅλους τοὺς ἐν Ἑλλάδι, Γεωργ. Συλλόγους καὶ Συνεταγμένους, ἵνα λάβωσι γνώσιν τοῦτου καὶ ἐπιφέρωσι τὰς κρίσεις των, ἐδοκιμασθῇ, ἔκτοτε εἰ, καὶ πλεονεξίας τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφημερίδων καὶ τῶν ἐπικριτῶν, καὶ φρονεῖ ὅτι εἶναι δίκαιον, καὶ ψηφισθῇ. Τούτῳ δὲ προσθεταί, τοσούτω πολλόν, καὶ ὅσον καὶ εἰς τοὺς μελετητὰς Ἐπιτροπὴν εἶχε παρατεταρθῇ ἔκτοτε, ἄλλα δυστυχῶς αὐτῇ, καὶ τοῖς τετρακτί, ἐκλήθη πρὸς συνεδρίαν, ἐν ταῖς αὐτῇ ἐν ἀπαρτί κατωρθώσε καὶ εὐρεθῇ καὶ ἐξενέγκῃ τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου γνώμην τῆς. Τὸ αγροτικὸν ζήτημα, ἐπιλέγει, εἶναι ὑψίστης σπουδαιότητος καὶ πάντες γνωρίζομεν ὅτι ἐγκυμονεῖ μεγίστους κινδύνους διασκαλευσέως τῆς δημοτικῆς τάξεως, ἐὰν δὲν ᾔθελε ψηφισθῇ μέχρι τέλους Μαΐου.

Τὸ αὐτὸς τούτοις κληνοῦσι καὶ οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ἡλίας Μπασιδέης** καὶ **Ι. Δασκαλόπουλος**, τούτοις ὅτι τὸ ἐπείγον τοῦ ζητήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δηλώ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, τοῦ κληθείσα, δὲν κατ' ὅρους νὰ συζητήσῃ ἀπαρτίαν. Ἐν τῇ Συνέλευσιν κατ' ἀποφασιστὴν ἀποκρίσκει νὰ ἀνυποστήσῃ ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Τερτίπης.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Διακρίσεως), λέγει ὅτι, ἀρῶ ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν κατ' ὅρους νὰ συνέλθῃ ἵνα,

ὑποβάλλῃ τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς, φρονεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, λαμβανόμενου ὑπ' ὄψιν ὅτι δέον νὰ λυθῇ ριζικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο, οὐτινος τὴν σπουδαιότητα ἡ Κυβέρνησις οὐδέποτε παρῆδε. Ἐπειδὴ ὁμοῦς τὴν ἐβδομαδα ταύτην δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον, νομίζει, ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ εἰδικὴ ἡμέρα πρὸς συζήτησιν καὶ ὡς τοιαύτην προτείνει νὰ ὁρισθῇ ἡ προσεχὴς Τρίτη.

Οἱ κ. **Η. Μπασιδέης** καὶ **Ι. Δασκαλόπουλος** παρκαλεῖσιν ὅπως ὁρισθῇ τὸ Σάββατον, τοῦλάχιστον, ἀντὶ τῆς Τρίτης.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** ἐπιμένει εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ.

Ο κ. **Ν. Καλογερόπουλος** φρονεῖ ὅτι, ἀρῶ τὸ νομοσχέδιον παρεπέμφθη εἰς Ἐπιτροπὴν, δικαίως ἀντιμενοῦ πάντες νὰ ἀκούσωσι τὰς γνώμας αὐτῆς, καίτοι, καὶ ἐξαιρέτως κατόπι, μελετῆς τοῦ ζητήματος, μεθ' ἧς προσδοκῶν ἡ Συνέλευσις εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου. Ἡ ζητούμενη ὁμοῦς ἐμπεισμένη ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, ἀπάψε ἰσοδυναμεί πρὸς ἀναρκοχίαν.

Πλειστοί, Θεσσαλοὶ πληρεξούσιοι ζητοῦσι νὰ λάβωσι τὸν λόγον. Ἀκούονται δὲ ἐν μέσῳ τῶν δικηματοριῶν αὐτῶν καὶ τοῦ θορύβου, αἱ φράσεις, καὶ ἀγροτικῆς πληθυσμὸς εὐρίσκειται ἐν ἐξαγέρσει καὶ ἀνακρόνῃ.

Ν. Καλογερόπουλος, δὲν εὐρίσκειται ἐν ἀληθείᾳ λέγοντες ὅτι οἱ ἀγροῖται εὐρίσκονται ἐν ἐξαγέρσει, καὶ διὰ τοῦτο ἔπραξε νὰ ἀναμείνωμεν τὴν ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν συνῆλθε, πρέπει νὰ ἀφαιρῶμεν κενὸν εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Γεωργίας νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ ὅποιον εἶναι σπουδαιότατον, νὰ λάβῃ δὲ γνώσιν αὐτοῦ καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ τότε νὰ εἰσέλθῃ εἰς συζήτησιν.

Δ. Γούναρης. Ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἤδη γνώμην πρὸς τοῦ.

Ν. Καλογερόπουλος. Ἀνὰ ἀνέκδοτον γνώσιν, κ. Πρόεδρε, δὲν θὰ ἐδέχτο νὰ συζητηθῇ ἐμπεισμένως τοῦτο, διότι ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς δικηματοριῶν αὐτοῦ λατρεμέναι αἱ ὁπαῖαι, καὶ δὲν ἐξαιτάμεθα, ἐπαρκῶς ὡς τὸ πρὸς Συνέλευσιν, θέλει γίνῃ δημευσις περιουσιῶν.

Ο κ. **Δ. Γούναρης**, πρὸς τῶν καὶ πάλιν ἱερῶς ὁρισθῇ ἡμέρα συζητήσεως ἡ προσεχὴς Τρίτη, δηλώ ὅτι ἡ συζήτησις θέλει ἐξακολουθήσῃ μέχρι τοσούτου καὶ ἐπὶ τῇ

θέματος, διακαπτημένου εν ανάγκη του συντάκτικου έργου της Συνελεύσεως, την Τετάρτην και την Πέμπτην.

Αποφάσει μετά του το της Συνελεύσεως γίνεται δεκτή η πρότασις του κ. Υπουργού επί της Διακρίσεως, όπως το νομοσχεδιον κληρηθῇ **κατεπειγον**, ίνα έξελεθῇ της Επιστάσεως και συζητηθῇ την προσεχῇ Τρίτην προτασσομένη εν τη Ημερησία Διατάξει.

Ο κ. **Γ. Αλεξάνδρου** ζητεῖ όπως εν τῷ νομοσχεδίῳ περιληφθῶσι και τὰ μοναστηριακά κτήματα και διὰ τὸ τοῦ Αγίου Όρους.

Ο κ. **Χ. Μητσόπουλος** διαμαρτύρεται διὰ τὰς εὐνοηθῆσαν νὰ εἰπωσι κατὰ τοῦ Αγίου Όρους, πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς ἐπάλλεως τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου, μεγάλου τοῦ δημουργηματός της ἑλληνικῆς μεγαλonoίας, καυχήματος εἰς αὐτὸν ἑλληνικὸν Γένος. Οὐδένος, λέγει, τὸ αἷμα ἀφῆμαζεν ὁ Ἄθως, ἀλλὰ τὸ ἴδιον αἷμα τῶν ἔχουσιν ὑπερ τῶν πάντων οἱ ὄντι πατέρες τοῦ ἱεροῦ Όρους, καὶ αἷμα τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ αἰῶνας μακροῦς δουλείας πάντοδα πῆ, ἐκθρέψαντες καὶ πωτάντες καὶ ἐθίσαντες νὰ ὁρῶσι εἰς τὸ ὄνομα της μεγάλης πατρίδος καὶ εἰς τὴν ἐλπίδα της ἐλευθερίας. Ἀδύνατον νὰ μὴ δακρῇ ὁφθαλμός ἐπὶ τῇ λήθῃ τοῦ βαρυτάτου γερασμοῦ καὶ της λατρείας, ἥτις οφείλεται εἰς τὸ Ἀγιώτατον Όρος. Οὐαὶ δ' ἡμῖν ἐν καὶ τούτων τὴν βοήθην διαταλεύωμεν.

Πρότασις εἰς τὰ τῶν κ. κ. **Α. Στεφανοπούλου** καὶ **Γ. Χρυστένιτη**, προτάσσεται καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτή ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐπιβολῆς προσθέτου φορολογίας διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ λιμένος Καττάλῳ».

Εἰσὶς προτάσει τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Ι. Κινια**, **Α. Μπορνόζου**, **Γ. Σπηλιοπούλου** καὶ λοιπῶν, προτάσσεται, κηρυσσόμενον **κατεπειγον**, καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχὴν τὸ σχεδίον νόμου «περὶ ὑδραυλικῶν ἐν γένει ἔργων».

Πλείστοι ἄλλοι πληρεξούσιοι ζητοῦσι νὰ προταγῶσι διάφορα νομοσχέδια.

Ο κ. **Π. Πρωτόπαπαδάκης**, (Πρωτοπουργός), ἐγερόμενος, παρὰ τῆς ὅτι ἐάν ἐξακολουθήσῃ ἡ πρόταξις διαφόρων νομοσχεδίων, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ καταρτίσῃται Ἡμερησία Διάταξις. Συνιστᾷ διὰ τοῦτο ὅπως ἡ Συνέλευ-

σι, προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων, καθ' ἣν σειράν εἶναι τὰ ἀναγεγραμμένα ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει.

Πρόεδρος. Αὐτὸ εἶναι καὶ ἡ ἰσχυρὴ γνώμη. Ὁ Πρόεδρος, καὶ προβαίνομεν εἰς τὴν ψήφισιν τῶν νομοσχεδίων κατὰ σειράν.

α' Συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τῶν δημοσίων λειτουργῶν τῶν διοριζομένων Υπουργῶν».

Αποφάσει της Συνελεύσεως γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ νομοσχέδιον.

Γίνεται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχεδίον νόμου.

Περὶ ἐκδόσεως χαρτίνων κερμάτων τῶν δέκα λεπτῶν ἔχον οὐκίας

Ἄρθρον 1.

Μέχρις οὗ τοῦ τεθῶσιν εἰς κυκλοφορίαν νέα μεταλλικὰ κέρματα, ἐπιτρέπεται ὅπως ἐκτυπωθῶσι καὶ τεθῶσιν εἰς κυκλοφορίαν χάρτινα δεκάλεπτα κέρματα νομισματικῆς ἀξίας μέχρι δραχμῶν πεντακοσίων χιλιάδων (500.000).

Τὰ κέρματα ταῦτα θέλουσιν εἶσθαι υποχρεωτικῶς δεκτὰ ὡς νόμιμον νοῦμα ἐπὶ τῇ νομισματικῇ αὐτῶν ἀξίᾳ, ἐν μὲν ταῖς ἰδιωτικαῖς συναλλαγαῖς μέχρι ποσοῦ δραχμῶν δύο δι' ἑκάστην πληρωμὴν, εἰς δὲ τὰ δημόσια ταμεῖα ἀπεριόριστως.

Εὐθὺς ὡς καταστῇ δυνατὴ ἡ κυκλοφορία νέων μεταλλικῶν κερμάτων, θέλουσιν ἀποσυρθῇ τῆς κυκλοφορίας τὰ ὡς ἄνω χάρτινα δεκάλεπτα ἀνταλλάσσόμενα διὰ μεταλλικῶν.

Διὰ Β. διατάγματος ὁρισθῆσεται ὁ χρόνος καὶ ὁ τρόπος της ἐφαρμογῆς της περὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεως τοῦ προηγουμένου ἀδαφίου, ὡς καὶ ἡ προθεσμία μετὰ τὴν παρέλευσιν της ὁποίας τὰ μὴ προσαχθισόμενα πρὸς ἀνταλλαγὴν δεκάλεπτα θέλουσι παῦσι, ἔχοντα νόμιμον κυκλοφορίαν.

Τὰ μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην ὑπολειφθισόμενα δεκάλεπτα θὰ γίνωνται δεκτὰ μόνον ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου, ἀλλ' ἐντὸς ἐτησίας καὶ ἀνώτατον ὅριον προθεσμίας, μετὰ τὴν παρέλευσιν της ὁποίας παραγράφονται ὁριστικῶς εἰς ὄφελος τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 2.

Διὰ Β. διατάγματος, προτάσει τοῦ Υπουργοῦ τοῦ θησαυροῦ ἐκδοθισμένων, καθορισθῆσεται ὁ τύπος, αἱ διαστάσεις, τὸ χρῶμα, ὁ ἐλεγχος της διαχειρίσεως, ἡ ἀνταλλαγὴ καὶ καταστροφή τῶν ἐφθαρμένων καὶ πᾶσα λεπτομέρεια διὰ τὴν κυκλοφορίαν τῶν δεκάλεπτων χαρτίνων κερμάτων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 680, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 311 μεταγενέστερου τοιοῦτου «πρὸς καταστάσεως ἀξιωματικῶν παθόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ» κομιδῶναι τὸν λόγον ὁ κ. Γ. Σχοινᾶς. Ὑποστηρίζων τροπολογίας αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου, λέγει ὅτι καὶ μετὰ τοὺς δύο νικητοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους ἡ Πατρις ὑπεσχέθη νὰ ἐκχωρήσῃ ὡς ἀνταποδοτικὰ καὶ ὡς ἀνταποδοτικὰ ἐκείνους ἀξιωματικούς, οἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν μεγάλην τῆς Πατρίδος ἀλλοτρίωσιν καὶ ἀνὰ πᾶσαν ἐκ πολεμικῶν τραυμάτων καὶ πρὸς τοῦτο ἐθήρισε τὸν νόμον 680, ὅστις ὑπῆρξε δίκαιος καὶ ἵστος. Αὐτοῦτος ἡ λαϊκὴ ἡγεσία ἐνέσκηψε ἐν Ἑλλάδι τὸν Ἰούλιον τοῦ 1917, περὶ οὗ οὐ μόνον τὸ νομικὸν ἀνέστη, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθνος, καὶ τὸν νόμον 680, ἐτροποποίησαν διὰ τοῦ νόμου 911. Ὁ νόμος οὗτος εἰσήγαγε τὰς διακρίσεις καὶ τὴν ἀνισότητα μεταξὺ τῶν παθόντων ἐκ πολεμικῶν τραυμάτων ἀξιωματικῶν, εἰς τὸν ὅσον, ὥστε, δὲν ἠδύνατο καὶ ζῆσι, εἴη ὅσον ἐζήσῃ καὶ τὸ καταλυθὲν καθεστὸς καὶ πρὸς τοῦτο ἐγένετο τὸ ὑπὸ ἐπιψηφισμὸν νομοσχεδίων. Ἀλλὰ καὶ τὰ νομοσχέδια τοῦτο δὲν ἀπέφυγε τὰ ἐλλοττώματα τῆς ἀνισότητος καὶ τῶν διακρίσεων, διότι ἐνὶ δίκαιον 3 τοῦ νομοσχεδίου ἐπὶ τὸν ὅσον, γόνται αὐτοδίκαιως εἰς μόνον διαθεσιμότητα πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ ἀνέκοντες εἰς τὸν νόμον 680, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ πολλοὶ ῥίπα ὄνουντες πρὸς τὸ καταλυθὲν καθεστὸς, δὲν ἀπανεχόνται αὐτοδίκαιως οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκείνοι, οἵτινες, ἀνέκοντες εἰς τὸν νόμον 680 ὑπῆλθον διὰ τοῦ νόμου 911, εἰς τὴν κλάσιν τῶν δι' ἐλαφροῦς ὑπηρεσίας ἀξιωματικῶν, γ' ἀνταποδοτικῶν, ὡς βοηθητικοί. Ἡ διάκρισις αὕτη εἶναι ἄδικος, διὰ τοῦτο προτείνεται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ εἰς τὴν ὅσον, ὥστε καὶ οἱ βοηθητικοὶ ἀξιωματικοὶ νὰ ἀπανεχόνται αὐτοδίκαιως εἰς μόνον διαθεσιμότητα.

Ἄλλ' αὐτοῦτος λέγει καὶ ἄλλην διακρίσιν εἰσαγεῖν τὸ ὑπὸ ἐπιψηφισμὸν νομοσχεδίων. Ἐνδὲ διὰ τοῦ νόμου 680 τὸ δικαίωμα προδιδασμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν λογίζεται ὡς τὸ πρῶ-

τὸν παρεπέμθησαν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ τοῦ 2ου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου τὸ δικαίωμα τοῦ προδιδασμοῦ διὰ πάντα μετὰ τὴν ἐπιψηφισμὸν τοῦ νομοσχεδίου παρκαπεμπούον ἑνώπιον τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς λογίζεται ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ ἐν κατεχῆν ὅς ἐτροποποιήθη. Εἶναι προφανές ὅτι ἀδικίαι, ἡτις πρέπει νὰ λείψῃ, ἵνα ἀποκατασταθῇ ἡ ἰσότης μεταξὺ τῶν ἐν πολέμῳ παθόντων ἀξιωματικῶν, ἡτις ἰσότης ἀποτελεῖ τὴν ἀντιπαράστασιν τῆς παιδαγωγίας ἐν τῷ στρατεύματι. Προτείνει ἐν τέλει τὸ ἄρθρον 1 νὰ τροποποιηθῇ συμφωνῶς πρὸς τὰς παρκαπησεις τοῦ.

Ὁ κ. Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν), ἀντικρούων τὰς τροπολογίας τοῦ κ. Σχοινᾶ, παρατήρει ὅτι λόγοι πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 680, ἡνάγκασαν αὐτὸν νὰ κατάρτισιν τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίον, τὸ ὁποῖον πληροῖ τὰς ἀνάγκας καὶ τῶν κατὰ τοῦ Βαλκανικοῦ καὶ κατὰ τοὺς μεταγενέστερους πολέμους ἀγωνισθέντων. Δὲν ἐπετρέπετο δὲ ὁ νόμος 680 νὰ ὑπάρχῃ λελάνθησιν καὶ νὰ ἐκχωρηθῶσι καὶ μετέπειτα τὴ λήθη.

Ὁ κ. Π. Ἰακώβου προτείνει τροπολογίαν τοῦ 3ου ἄρθρου καθ' ἣν ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν δύναται νὰ ἀνθέσθῃ ἐνεργὴν ὑπηρεσίαν εἰς ἀνέκοντες ἀξιωματικούς τῇ αἰτήσῃ των.

Ὁ κ. Περ. Ἰαν. Ἀργυροπούλου ζητεῖ ὅπως μὴ ἀπαλειφθῇ ἡ διάταξις τῆς τροπολογίας, δι' ἣς δίδεται ἐπίδομα εἰς τοὺς εἰς μόνον διαθεσιμότητα ἀξιωματικούς τοὺς ἀνὰ λαμβανοντας μὴ μάχιμον ὑπηρεσίαν. Ἐπίσης νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον πρὸς αὐτοῦ δι' ἐπιψηφισμὸν, ὅπως εἰ ἐν μόνον διαθεσιμότητι ἀνὰ λαμβάνωσι τῇ αἰτήσῃ των ὑπηρεσίαν. Ὑποστηρίζει θερμῶς νὰ δοθῇ ἐπίδομα εἰς τοὺς ἀνέκοντες δι' ἐξοχὰς κινήσεως, καὶ ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκλητικῆς ἐκτιμήσῃ, ἵνα εἰς τοὺς ἐπὶ τῇ ἐξοχῇ καὶ τὰς ἀπὸ πλοῦς πληρωθῶσιν οὗτοι τὸ ἥμισυ εἰσιδήμων.

Ὁ κ. Γ. Κλωρός λέγει ὅτι τὸν ὑπόβαλλον τὴν ὑπὸ ψηφισμὸν νομοσχεδίον κ. Ὑπουργὸν διέλαθεν ὅτι ὑπῆκε μετὰ εἰς τὸν θάνατον καὶ διὰ τοῦτο οὐδεὶς ἀλαμβάνεται πρόνοια διὰ τοῦ νομοσχεδίου πρὸς προστασίαν τῶν γῆρων καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν, τῶν ὑποκειμένων εἰς τὸν

νόμον 680. Συνεπείκ τούτου είναι τὰ ἐξῆς: δύο ἄτοπα: 1) ὅτι, ὁ ἐν νόμῳ διαθεσιμότητι δικτελεσθεῖς ἀξιωματικός, ὅστις διὰ τοῦ νόμου 911 ἐπαγγέλλεται εἰς τὴν ἐνεργεῖαν καὶ ἐπεξεργασθῇ, θὰ δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὴν ἐνεργητικὴν σὺν-τάξιν τοῦ νόμου 680, εἰὼς ἡ γῆρας καὶ τὰ ὁρατὰ αὐτοῦ, ἀνὰ πρῶτον ἡδιστα, τὰς δὲ ἀπολαύσκει τοῦ ἐνεργητικότη-τος τούτου καὶ 2) ὅτι, ὁ διὰ τοῦ νόμου 911 ἐξελθὼν τῆς μόνι-μου διαθεσιμότητος ἀξιωματικός, δύναται, ἐπανεξετασά-μενος, νὰ ἐπαγγέλῃ εἰς τὴν διαθεσιμότητα καὶ νὰ ἀπα-λαύσῃ τῶν σχετικῶν ἐνεργητικῶν, ἀνὰ πρῶτον ἡδιστα, αὐ-τάς, τότε ἡ γῆρας καὶ τὰ ὁρατὰ αὐτοῦ οὐδαμῶς ἀπολαμ-βάνουσι τοῦ ἐνεργητικότητος. Τὰ ἄτοπα ταῦτα αἰρούνται λέγειν διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ ἀποδοχῆς τῶν παρ' αὐτῷ ὑπο-βληθεισῶν τροποποιήσεων.

Ο κ. **Γ. Μπούσιος** λέγει ὅτι ὁ νόμος 680 προέβλεπε νὰ ἰσθῶσιν εἰς διαθεσιμότητα οἱ ἀνίκαιοι συνεπείκ τοῦ νόμου 911, κατὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ ἡδίκησε τινὰς ἐξ αὐτῶν καὶ τοὺς ἐκρατήσεν εἰς μάχην ὑπηρεσίαν μέχρι τέλους 1918, ὅποτε διὰ τοῦ νόμου 911 ἐτέθησαν εἰς ἐλαφρὴς ὑπηρετικὴν ὁποῦ μένουσι μέχρι σήμερον, ὥστε ἐτηρήθησαν ἐν μάχῃ ὑπηρετικῇ ὡς ἐπὶ πλέον ἔτη. Δι' αὐτοὺς δικαίον εἶναι νὰ γίνῃ μία ἐξαι-ρασις, προδικαστοῦ ἐνός-τι βαθμοῦ, ἀπὸ ὑπηρετικῆς ἀγῶμης ἐνεργῶς κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἄλλους τοὺς ἐξ ἀρχῆς τεθέντας εἰς διαθεσιμότητα παρόντας. Οὗτοι δὲ νὰ μὴ παραπεμθῶσιν οὐδόλῳ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἀλλὰ διηλθῶν ἡδη διὰ τοῦ νόμου 911, ἢ νὰ ἐμπαρτισθῶσιν ὅλοι γενικῶς πρὸς τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ οἱ κριθέντες διὰ τοῦ νόμου 680 ὡς ἀνίκαιοι, καὶ οἱ κριθέντες διὰ τοῦ νόμου 911 δι' ἐλαφρὴς ὑπηρεσίας.

Ο κ. **Α. Παλλαποστόλου** ποιεῖται παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ 1ου ἀρθροῦ, ζητῶν ν' ἀπκλειθῇ τὸ α' ἐδάφιον, καθότι δὲν πρέπει νὰ παραπεμθῶσιν εἰς νέαν ἀναθεώρησιν οἱ δι' ἐλαφρὴς ὑπηρετικῆς κριθέντες, κατὰλληλοι.

Ο κ. **Ν. Θεοτόκη** λέγει ὅτι, προκειμένου νὰ καταρ-γῇ τὴν αἰ θέσεις αὐτῆς καὶ νὰ ἀπομεινωθῶσιν αὐτῶν οἱ παλαιῶν ἀξιωματικοί, εἶναι ἀνάγκη νὰ παραπεμθῶσιν ἐκ νέου, ὅπως, κληρονομηθῇ ἡ ὁριστηκὴ κατὰστασις τῶν ἢ θὰ τεχθῶσιν εἰς ἐνεργὴν ὑπηρεσίαν ἢ εἰς μόνιμον διαθεσι-μότητα.

Ο κ. **Γ. Ἀλεξάνδρου** συνιστᾷ νὰ ἱκανοποιηθῶσι πλου-σίως οἱ τὸ σῶμα αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Παιδείδος θυσιάσαντες καὶ νὰ μὴ γίνῃται συζητήσις, ποῦ θὰ ὑπαχθῶσι, διότι εἶναι ἀνάγκη τοῦτο τῆς Συνελεύσεως. Προτείνει δὲ πρὸς τοῦτο νὰ φορολογηθῶσιν οἱ ἐκπαιδευτικοί, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι, ὡς τὰ τέσσαρ' ἐπὶ τὰς ἐπὶ τὴν ἀπέρουχον νὰ μετασχωτὶ τοῦ πύκου, μεταβαίνοντα εἰς τὸ Μέτωπον.

Ἀναγινώσκειται μετὰ τοῦτο καὶ γίνεται δι' ἀνατιτάσεως, δευτέρου τοῦ ἀρθροῦ 1.

Ἐπὶ τοῦ 2ου ἀρθροῦ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Ἀνα-στασόπουλος**, ὅστις, διὰ μακρῶν ομιλιῶν, προτείνει νὰ ἐπεκταθῇ ἡ προαγωγή κατὰ τρεῖς βαθμοὺς διὰ τοὺς ὑπο-λογαγοὺς καὶ ἐφεξῆς, διότι ἀκρωτηριασθέντες οὗτοι κατὰ τοὺς πρώτους πολέμους καὶ μὴ δυνήντες νὰ συμμετάσχῃσι τοῦ δευτέρου πολέμου, δὲν πρέπει νὰ καρπωθῶσιν εἰς ἓνα βαθμὸν, καθ' ἣν ἐπόχην ἐνεκα τῶν ἱστορικῶν πολέμων μας ῥαγδαίαν ὑπῆρξαν καὶ ἀλλεπάλληλοι αἱ προαγωγαί. Ὑποστηρίζει προσέτι ὅτι δεῶν οἱ συνταγματάρχαι, ἐλά-χιστοι ἄλλως, τοῦλάχιστον οἱ ἔχοντες ἐν συνόλῳ τεσσαρά-κονταετὴ ὑπηρεσίαν, νὰ προαχθῶσιν εἰς ὑποστράτηγους. Ἐπίσης ζητεῖ ἵνα οἱ ἐφεδροὶ ἀνάπηρεοι ἀξιωματικοί, μονι-μοποιούμενοι, τεχθῶσιν εἰς τὴν μόνιμον διαθεσιμότητα, διότι δι' αὐτοὺς προέχει πρωτίτως καὶ τῆς ὕλικῆς ἀμοι-βῆς ἢ ἡθικῆς ἱκανοποίησις. Συνιστᾷ ἐπίσης νὰ μονιμοποιή-θῃσι καὶ οἱ ἐφεδροὶ ἀπολαύσαντες καὶ οὗτοι τῆς ἀνη-κούσης εἰς αὐτοὺς τιμῆς.

Ο κ. **Α. Μάτσος** λέγει ὅτι ἡ παροχὴ ἀνωτέρων βαθ-μῶν εἰς τοὺς ἀνάπηρεους πολέμου δὲν εἶναι ἔργον δικαιοσύ-νης μόνον, ἀλλὰ καὶ ὀγίους στρατιωτικῆς πολιτικῆς, διότι ἐμπεδώνει τὸ στρατιωτικὸν πνεῦμα, αὐτὸς θὰ ἔχῃ ἐπὶ πολὺ ἀκόμη ἀνάγκη τὸ ἔθνος.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Χρ. Μητσό-πουλος**, φρονῶν ὅτι εἶναι ἡ τελευταία τιμὴ, ἣν ἀναμέ-ναισιν οὐτοὶ διὰ τῆς προαγωγῆς αὐτῶν εἰς στρατηγούς, καὶ δὲν πρέπει ἡ Πολιτεία νὰ ἀρνηθῇ ταύτην εἰς αὐτούς. Προ-καί ἐπίσης ὁ κ. Μητσόπουλος ὅτι καὶ οἱ ἐφεδροὶ πρέπει νὰ μόνιμοποιηθῶσιν ἵνα ἱκανοποιηθῶσι καὶ οὗτοι τὰς αὐτὰς πρὸς τοὺς ἄλλους προσενεγκόντες ὑπηρεσίας.

Ο κ. Υπουργὸς δὲν δεχέται τὰς προταθείσας τροποπο-γίας.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δευτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 2, 3, τὸ ἄρθρον 1, ἀπορριφθεῖσθαι τῆς τροπολογίας τοῦ κ. **Χλωροῦ**, τὸ δ, μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Ν. Καμπάνη**, συμφωνούντος πρὸς τὸν κ. Σχοινῶν καὶ τονίζοντος ὅτι, τὸ μόνον ἀνισότης ἄλλὰ καὶ δυσπιστία γεννᾶται πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς τούτους, ὡς ὑποκρούει ὁ Ὑπουργὸς κ. **Θεοτόκης**.

Ἐπὶ τοῦ δυν ἄρθρου ὁ κ. **Δ. Πετρακάκος** προτείνει τροποποίησιν, ἀρρῶσθαι εἰς τὴν ὑπολογικὴν Μοσχουλέαν, ἥρως τοῦ 1897. Μεθ' οὗ γίνεται δεκτὸν τὸ ἄρθρον δ, ὡς καὶ τὸ β, εἴτα δὲ καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, ἔχον ὡς ἐξῆς:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 680, ὡς ἐνσωποποιηθῇ διὰ τοῦ νόμου 911 περὶ κατωτάτους ἀξιωματικῶν ποσόνων ἐν ὑπηρεσίᾳ.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 680, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 911, ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς:

Ὁ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικὸς τίθεται εἰς διαθεσιμότητα παύοντος ἐν ὑπηρεσίᾳ ἕνεκα τραυματίων, προσερχομένων ἐν συμβεβηκότων τοῦ πολέμου ἢ τοιούτων ἐν διατεταγμένῃ ὑπηρεσίᾳ, ἐὰν ταῦτα ἐπιφέρωσιν ἀνικανότητα διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 680, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 911, ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς:

Οἱ ἐν τῇ κατεστάτῃ διαθεσιμότητος παύοντες ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀξιωματικοὶ δὲν κατέχουσιν ὀργανικὰς θέσεις, προάγινται δὲ ἐφόσον δὲν καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ ὀρίου ἡλικίας, παρκαλουθῶντες τὸν προβιβασμὸν τοῦ ἀμέσως ἀρχαιότερου αὐτῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ὅπλῳ ἢ Σώματι καὶ ἐφόσον ὁ τελευταῖος αὐτοῦ δὲν προάγεται μονομερῶς δι' ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας ἢ ἐπ' ἀνδραγαθία, καὶ μέχρις ἀπακτίσεως δύο ἀκόμη βαθμῶν, πλὴν τοῦ Συνταγματάρχου καὶ Ὑποστρατήγου, προαγομένων ἀπὸς ἕταν εἰς τὸν ὁμοειδήμῳ των νεώτερος αὐτῶν, οἰουδὶποτε ὅπλου, προαχθῇ εἰς ἀνωτέρον βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ προκαταμένου τρις.

Τὸ δικαίωμα τοῦ προβιβασμοῦ, διὰ πάντα οἰουδὶποτε βαθμῶν, μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος νόμου, τὸ πρῶτον παραπεμπόμενον ἐνέκριναι τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τιθέμενον εἰς κατὰστασιν διαθεσιμότητος πα-

ύοντος ἐν ὑπηρεσίᾳ, λογίζεται ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ ἐν κατείχῃ ὅταν ἐτραυματίσθῃ.

Οἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τιθέμενοι εἰς κατὰστασιν διαθεσιμότητος παύοντες ἐν ὑπηρεσίᾳ δύνανται καὶ πρὸ τῆς καταλήψεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ὀρίου ἡλικίας νὰ τεθῶσιν εἰς ὁποσδήποτε ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν λαμβάνοντες τὴν κατὰ τὸν παρόντα νόμον τὴν τάξιν.

Οἱ εἰς κατὰστασιν διαθεσιμότητος παύοντες ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀξιωματικοὶ δύνανται νὰ ἀναλάβωσι δημοσίαν ὑπηρεσίαν, λαμβάνοντες ὡς μισθὸν των, ἢ τὸν τοῦ βαθμοῦ των ἢ τὸν πῆς δημοσίας θέσεως, κατ' ἐκλογὴν των.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀξιωματικούς ὁ Ὑπουργὸς των Στρατιωτικῶν δύναται νὰ ἀναστήσῃ στρατιωτικὴν μὴ μάχιμον ὑπηρεσίαν, ἀναλὼντος τῆς ἐπιδόσεως αὐτῶν καὶ ἐν τῇ ἀναπηρίᾳ ἀπομενόντες αὐτοῖς ἰκανότητες, ἀποφαινομένης περὶ τοῦτου ἐν ἀνάγκῃ τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 3.

Ἀξιωματικοὶ, οἵτινες ὡς ἀξιωματικοὶ υπέστησαν τραύματα ἐν συμβεβηκότων των πολέμων, ἢ ἐν τῇ ἐκτελέσει διατεταγμένης ὑπηρεσίας, ὡς καὶ κατὰ τοὺς ἀγῶνας τῆς Βορείου Ἠπείρου, κατεστῶσιν αὐτοῖς ἀνικανὸς διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ ὑπαρθόντες εἰς τὸν νόμον 680, ἀποστρατεύονται, λαμβάνοντες ὡς σύνταξιν τὸν μισθὸν τοῦ ὑπολοχαγοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ βαθμοῦ, ἐν κατέχοντι κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος.

Ὅσοι ἐν τῶν ἀνωτέρω ἀπέκτησαν βαθμοὺς πλείονας τοῦ ὑπολοχαγοῦ, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀνωτέρω διατάξιν, ἐκτὸς ἐὰν δηλώσωσιν ἐγγράφως ἐντός τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ὅτι ἐπιθυμοῦσι νὰ ὑπαρθῶσιν εἰς τὴν ἀνωτέρω διατάξιν.

Εἰς τὰς διατάξεις ταύτας ὑπαρτῶνται καὶ οἱ ὄντες ἐν ὁποσδήποτε ταύταις.

Ἑξαξιωματικοὶ, οἵτινες δυνάμει τοῦ ἀρθρου 1 παράγρ. 1 τοῦ νόμου 2588, προήχθησαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ, ἀποστρατεύονται λαμβάνοντες ὡς σύνταξιν τὸν μισθὸν τοῦ ὑπολοχαγοῦ.

Ἑξαξιωματικοὶ, οἵτινες δυνάμει τοῦ ἀρθρου 4 παράγρ. τελευταίου τοῦ νόμου 2588, προήχθησαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποσπιστοῦ, ἀποστρατεύονται λαμβάνοντες ὡς σύνταξιν τὸν μισθὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ.

Ἡ σύνταξις ἀπάντων των ἀνωτέρω μεταβιβάσεται εἰς τὰς οἰκονομίας αὐτῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ νόμου 680, ὡς ἐνσωποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 911.

Προσωριναί διατάξεις.

Άρθρον 4.

Οι δυνάμει του νόμου υπ' αριθ. 680 της 21 'Οκτωβρίου 1915 τεθέντες εις την κατάστασιν της διαθεσιμότητος παθόντες εν υπηρεσία, οίτινες, κατόπιν του νόμου υπ' αριθ. 911 της 6 Σεπτεμβρίου 1917, ανέκληθησαν εν ταύτης, εις τον ενεργόν στρατόν και παραμένουσιν εισέτι εν αὐτῷ, μετατίθενται και αὖθις εις την κατάστασιν της διαθεσιμότητος παθόντος εν υπηρεσία άνευ της ἐκ νέου παραπομπῆς αὐτῶν ἐνώπιον της Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφόσον συντρέχουσιν οἱ ἐν τῷ 1 ἁρθρῷ του παρόντος νόμου αναφερόμενοι λόγοι. Δὲν προβιάζονται δὲ εις ἀνώτερον βαθμὸν ἐφόσον ἀπέκτησαν τὸς ἐπὶ τῇ βάσει του παρόντος νόμου προβλεπομένους βαθμοὺς του δικαιώματος προβιβάσμου αὐτῶν, λογιζομένου ὅτι τὸ πρῶτον ἐτέθησαν εις την κατάστασιν διαθεσιμότητος παθόντος εν υπηρεσία.

Ἐκ τῶν ὑπαγομένων εις τὰς διατάξεις του παρόντος ἁρθρου οἱ ἐπιθυμοῦντες δύνανται νὰ παραμείνουν εις τὰς τάξεις του ενεργοῦ Στρατοῦ, μὴ μετατιθέμενοι εις την κατάστασιν της διαθεσιμότητος παθόντος εν υπηρεσία, ἐὰν δηλώσωσι τοῦτο ἐγγράφως εἰπὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του παρόντος νόμου, μὴ δικαιούμενοι μετὰ τοῦτο νὰ αἰτήσωνται ἐν τῷ μέλλοντι ὅπως τεθῶσιν εις κατάστασιν διαθεσιμότητος παθόντος εν υπηρεσία.

Ὅσοι ἐκ τῶν κατὰ τὰς διατάξεις του παρόντος ἁρθρου ἐδικαιούντο νὰ τεθῶσιν εις κατάστασιν διαθεσιμότητος παθόντος εν υπηρεσία, διατελοῦσιν ἤδη ἐν ἀποστρατεία, δὲν μετατίθενται εις την κατάστασιν διαθεσιμότητος παθόντος εν υπηρεσία, ἀλλὰ παραμένουσιν ἐν τῇ καταστάσει της ἀποστρατείας ἐν ἣ διατελοῦσι λαμβάνοντες μόνον την διὰ του νόμου 680 ὀριζομένην σύνταξιν.

Δὲν ὑπάγονται εις την προηγουμένην διάταξιν ὅσοι, ἀνακληθέντες εις ἐνέργειαν ἐκ της καταστάσεως της διαθεσιμότητος παθόντος εν υπηρεσία, ἀπεστρατεύθησαν καὶ βαθμοὺς ἀνωτέρους τῶν ὑπὸ του παρόντος νόμου προβλεπομένων.

Άρθρον 5.

Οἱ κατόπιν του νόμου υπ' αριθ. 911 παραπεμφθέντες ἐνώπιον της Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τραύματα του πολέμου ἢ τοιαῦτα ἐν διατεταγμένην υπηρεσία, και μὴ μετατεθέντες εις κατάστασιν διαθεσιμότητος παθόντος εν υπηρεσία, ἀλλὰ κριθέντες παρ' αὐτῆς, δι' ἐλαφροῦς ὑπηρεσίας, δύνανται νὰ ζητήσωσι την ἀναθεώρησιν αὐτῶν παρὰ της Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, πρὸς τὸν

σκοπὸν της μεταθέσεως αὐτῶν εις την κατάστασιν της διαθεσιμότητος παθόντος εν υπηρεσία, ἐφόσον συντρέχουσιν αἱ περιπτώσεις του ἁρθρου 1 του παρόντος νόμου.

Τὸ δὲ δικαίωμα του προβιβάσμου αὐτῶν εις τοὺς βαθμοὺς οὓς προβλέπει ὁ παρὼν νόμος λογίζεται οὐχὶ ὅτι οὗτοι τεθῶσιν εις διαθεσιμότητα παθόντος εν υπηρεσία, ἀλλ' ὅτι τὸ πρῶτον παρεπέμθησαν εις την εξέτασιν της Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, εἴτε δυνάμει του νόμου 680 εἴτε του 911.

Δὲν ὑπάγονται εις την ἀνωτέρω διάταξιν ὅσοι ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔλαβον βαθμοὺς ἀνωτέρους ἐκείνων, οὓς προβλέπει ὁ παρὼν νόμος.

Εἰς τὰς διατάξεις του παρόντος ἁρθρου ὑπαγομέναι και ὅσοι παραπεμφθέντες ἐνώπιον της Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τραύματα του πολέμου ἢ ἐν διατεταγμένην υπηρεσία, δυνάμει τῶν νόμων 680 και 911, ἐκρίθησαν παρ' αὐτῆς ἱκανοὶ και ὡς ἡ κατάσταση ἐπεδεικνύη ἤδη, λογῶ τῶν τραυμάτων.

Άρθρον 6.

Διὰ Β. διατάγματος, ἐφαπὰξ ἐκδοθησομένου, θέλουσι καθορισθῇ τὰ της ἐκτελέσεως του παρόντος νόμου, καθέστι ἁρθρὸς της ἐφαρμογῆς τῶν ἐν τῷ ἁρθρῷ 8 του νόμου 680, ὡς ἐπικατεστάθη τοῦτο διὰ του ἁρθρου 14 του νόμου 911.

Διὰ Β. διατάγματος ὁμοίως θέλουσι καθορισθῇ και ἐνῆλπον δικαιώματα, διὰ τοὺς ἐν τῇ καταστάσει διαθεσιμότητος παθόντος εν υπηρεσία διατελοῦντας ἀξιωματικούς και ἀνθυπασπιστάς πρὸς τὰ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν, ἅτινα διατηροῦν, αἱ εἰρημέναι και ἐν ἀποστρατεία.

Τὸ ἁρθρον 13 του νόμου 911, ὡς και πᾶσα διάταξις ἐνυπακούουσα εις τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ της Γ' ἐν Ἀθήναις Ἑθνικῆς Συνελεύσεως και παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθῆτω διὰ της Ἑφημερίδος της Κυβερνήσεως και ἐκτελεσθῆτω ὡς νόμος του Κράτους.

Διακρίπτεται μετὰ ταῦτα ἡ συνεδρίασις ὥρα 11 π.μ., ἵνα ἐπαναληθῇ τὴν 10 π.μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν.

Ὡρα 10 και 50 π.μ.

Πρόεδρος. Ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνεδρίασις.
Ε' συζητήσις ἐπὶ του σχεδίου νόμου «περὶ ἀποιομῆς συντάξεως ἑνεκα στρατιωτικῆς ἢ ναυτικῆς ὑπηρεσίας».

Ο κ. Περ. Γακ. Αργυρόπουλος, παρουσιάζει γενική εισήγησην του νομοσχεδίου. εκθέτει τὰς νέας γενικάς αρχάς, ἐν ὧν ἐβασίσθη τὸ πρῶτον καὶ αἰτίνας ἐπιδιώκουσι τὴν ἀνακρίθωσιν τῶν ἐσχυρῶν μέχρι τούδε διατάξεων περὶ ἀπονομῆς συντάξεως, αἰρουμένης τῆς πολυνομίας καὶ τῆς ἀνισότητος, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν καθορισμὸν τούτων. Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, ὑπομνηστικὴν τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὑποβληθεῖσαν τροπολογίαν εἰς τὸ ἀρθρον 61 τοῦ Συντάγματος, περὶ καθορισμοῦ μιᾶς πηγῆς ἐξ ἧς νὰ προέρχονται καὶ κανονίζονται αἱ συντάξεις, ἀναφέρει τοὺς διαφοροὺς περὶ συντάξεων νόμους, οἵτινες περιέχοντες διαφοροὺς εἰδικὰς διατάξεις ἐδημιούργησαν ἀνισότητα καὶ δικροσίαν. Νέας ἀρχὴς εἰσέταγεν ὁ νόμος 728 τοῦ 1916, ὅστις οὖτως περιελάθεν εἰς τὰς διατάξεις του μόνον τοὺς ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ καὶ ἀνω βαθμοφόρους, ἐνῶ τὰς τῶν ὀπλιτῶν συντάξεις ᾤχετο νὰ ὑπομείνῃ, ὡς ἔτι καὶ σημερινόν, ὁ νόμος τοῦ 1864. Τὸ ἔδικόν τοῦτο ἔρχεται νὰ ἀρχῇ ὁ παρὼν νόμος, ἐρχόμενος τῆς ἀντιλήψεως ὅτι ἡ σύνταξις δὲν εἶναι χάρις καὶ δῶρεα τοῦ Κράτους, ἀλλὰ ὑποχρέωσις αὐτοῦ πρὸς ἐκείνους, οἵτινες, παρσχόντες ἐπὶ σειράν ἐτῶν τὰς ὑπηρεσίας τῶν αὐτῶν, ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσωσι νὰ ἀσφαλισθῇ ἡ ζωὴ των, ὅταν δὲν θὰ δύνανται νὰ ἐργασθῶσιν.

Εἰσερχόμενος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀρχῶν τοῦ νόμου, λέγει ὅτι δι' αὐτοῦ καθιεροῦται πρώτη ἀρχή, ὅτι ἡ σύνταξις χορηγεῖται, εἴτε ἐνεκὰ ἀποστρατείας ἢ ἀνικανότητος ἢ ἀποτάξεως εἰς ὅλους τοὺς στρατιωτικούς. Ἐτέρα ἀρχὴ εἶναι ἡ καθιερούμενη διὰ τοῦ άρθρου Βου', ὡς ἐπίσης καὶ ὁ κανονιστὴς συντάξιμου μηνίου μισθοῦ.

Ἐτέρα καινοτομία τοῦ νόμου εἶναι, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σύνταξιν λόγῳ ἀποστρατείας, ὅτι αὕτη χορηγεῖται ὅχι μόνον μετὰ συμπληρώσιν ὅρετους ὑπηρετίας, ἀλλὰ καὶ ἐν ὁ στρατιωτικὸς κατὰλησθῇ ὑπὸ τοῦ ὅριου τῆς ηλικίας.

Συνεχίζων, φέρει παρατηρήσεις εἰς τὸ ἀρθρον ὅσον ὅπως ἡ προσκύλησις ἢ χορηγοῦμένη κατὰ 1,50 τοῦ μισθοῦ διὰ πᾶν ἐπὶ πλέον ἔτος ἀπὸ τοῦ 31ου ἐπενταθῇ καὶ διὰ τοὺς ἤδη ἔχοντας συμπληρώσει 10ετῇ ὑπηρεσίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνταξιν ἀνικανότητος, ἀναφέρει λεπτομερῶς τοὺς νόμους οἵτινες κατὰ κρισὺς ἐκδοθέντες ἐκκλόνουν ταύτην, παρατηρεῖ ὅτι διὰ τοῦ νόμου τούτου ρυθμίζεται τὸ ζήτημα κατὰ τρόπον δίκαιον δι' ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς

στρατιωτικούς, καὶ ἰδίᾳ τοὺς ὀπλίτας, τοσούτῳ μάλλον καθύσον ἡ Κυβερνητικὴ βιοθέτησα τὸν ὑπ' αὐτοῦ ὑποβληθέντα πῖνακα, δι' οὗ ἠρξήσαν τὰ αρχικῶς ἐπιζόμενα ποσὰ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ καὶ κατω', οὕτως, ὥστε ὁ στρατιώτης νὰ λαμβάνῃ συντάξιν δραχμ. 304, Συνεπικουρούσης δὲ καὶ τῆς πρώτης περιπτώσεως τοῦ άρθρου 12 ἐπὶ πινταλοῦς στερεότητος τῆς ἐξάσεως καὶ ἀκρωτηριασμοῦ καὶ χρηστικῆς δύο μελῶν, αὕτη κερδάνει κατὰ 70 ο ρ ὅτοι τοῦ στρατιώτου κατὰ 150 ὀκτώμη δραχμὰς. Ἀναγινώσκων δὲ τὸ ὑπόμνημα τῶν ἀναπήρων τραυματιῶν, δι' οὗ οὗτοι ζητοῦσιν ὅπως κανονισθῇ σύνταξις μηνιαίως, δραχμ. 600 διὰ τὴν πρώτην κατηγορίαν, 350 διὰ τὴν δευτέραν καὶ 220 διὰ τὴν τρίτην, φρονεῖ ὅτι πρόκειται περὶ παρανοήσεως ἐπὶ τῆς δικαρίσεως τῶν διαφορῶν κατηγοριῶν, καθύσον διὰ τοῦ νομοσχεδίου παρεχεται πρόσθετον ἐπίδομα ἐπὶ συρροῇ μερικῶν ἀναπήρων μετρούμενων ἀνὰ 51100 ἐκ δραχμῶν 10, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐπέλθῃ χῆσις τῆς συντάξεως 100 ο ρ.

Συνεχίζων, τινάζει ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ κέρει καὶ μίαν ἄλλην ἀδικίαν, καθύσον διαγράφονται αἱ δικαρίσεις αἱ καθιερούμεναι μετὰ τοῦ νόμου 116 καὶ 680, ὅσον ἀφορᾷ τὰς συντάξεις τῶν οἰκογενειῶν τῶν στρατιωτικῶν, ἀνακηρυσσόμενον ὅτι ὁ στρατιωτικὸς δικαιούται τῆς αὐτῆς συντάξεως, εἴτε ἀπεθάνει ἐν πολέμῳ, εἴτε ἐν διατεταγμένῳ ὑπηρεσίᾳ.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σύνταξιν ἀποτάξεως, τὸ νομοσχέδιον ἀναγνωρίζει τοιαύτην μετὰ 10ετῇ ὑπηρεσίαν.

Αὐταί, λέγει, εἰναι ἐν γενικαῖς γραμμαῖς αἱ ἀρχαὶ ἐν ὧν ἐβασίσθη τὸ νομοσχέδιον. Ἀναπτύσσει κατόπιν διαφοροὺς τροπολογίας, καὶ ἐπικρίσας εἰς τὸ αρχικῶς καταρτισθέν νομοσχέδιον καὶ αἰτίνας, κατὰ μέγα μέρος ἐγενοντο δεκταὶ ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ. Ἐπικρίνει μόνον ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ πρόταξις του περὶ δεκαπλασιασμοῦ τῆς παρεχομένης εἰς τοὺς παλαιούς συνταξιούχους ὀπλίτας συντάξεως, δεδομένου ὅτι αὗτοι δὲν εἶναι πολλοί, ἡ δὲ παρεχομένη σύνταξις εἶναι σχεδὸν ἀσήμαντος, καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ σύνταξις εἶναι ὄφρα, τοῦ Κράτους, ὑπεχώρησε πρὸ τῆς ἀναγνωρίσεως ὅτι εἶναι ὑποχρέωσις αὐτοῦ.

Π. Πρωτοππαδάκης (Πρωτοπυργεῖς). Ἀντικρίων τὸν ῥήτορα, λέγει, τι οὐδαπῶς ἡ σύνταξις ἐθεωρήθη δω-

βέα, ἀλλ' ἀνεκαθεν ἀνεγνωρίσθη ὡς δικαίωμα. Ἀποδείξει, ὅτι γίνονται κρατήσεις πάντοτε λόγω συντάξεως, ἢ δικαιούνται ἢ λαμβάνουν οὗτοι.

Ο κ. Ν. Δεβίδης ἐρωτᾷ ἐν δυνάμει τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐξουσιονύται καὶ συντάξεις τῶν στρατιωτικῶν πρὸ τοῦ 1912 πρὸς τὰς μετὰ ταῦτα.

Ο κ. Ν. Θεοτόκης (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρ. ἐπεξηγῶν ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν, καθόσον ὑπάρχει ἀρχὴ παγκοσμίως ἀνεγνωρίσθη ὅτι ἡ σύνταξις κανονίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μισθοῦ. Μέχρι τοῦ 1912 ὑπῆρχε μία κατηγορία συντάξεων. Ἀπὸ τοῦ ἐτους δὲ τούτου διὰ τοῦ νόμου 728 ἐκλονίσθη δευτέρᾳ κατηγορίᾳ. Αἱ δικτάξεις δὲ τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουσι μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα συντάξεων, ἅτινα θὰ γεννηθῶσιν ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ, ἐξαιρητικῶς θέλουσι ἰσχύει δι' ὁρισμένᾳ κατηγορίας ἀναγραφόμενης εἰς τὸ ἄρθρον 35 ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1921.

Ο κ. Γ. Πώπ παρατηρεῖ ὅτι αἱ συντάξεις, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νέου μισθοῦ, πρέπει νὰ δίδονται κατὰ τὴν γενικὴν κορχὴν περὶ δικαιώματος συντάξεως ἀπὸ τῆς στιγμῆς καὶ ἢν ὁρίζεται ὁ νέος μισθός. Ἡ μέθοδος τῆς δημοσιονομικῆς δικαιωμάτων, ἐπὶ τῇ βάσει χρονολογιῶν, καὶ νομοθετικῶς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δικαίου εἶναι ἐντελὲς ἄτοπος. Διὰ τοῦτο πρότειναι ὅπως αἱ συντάξεις ἐπὶ τοῦ νέου μισθοῦ ὁρισθῶσιν ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁρίσθησαν οἱ μισθοὶ τοῦ ἐτους 1920.

Ο κ. Περ. Ιαν. Ἀργυρόπουλος ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι, πρὸς τὰς προσπάθειάς ὅπως ὁ νόμος εἶναι ἰδεωδῶς δικαίος, ὑπάρχει ὅμως μία κατηγορία τῶν τεχνιτῶν τοῦ Β. Ναυσταθμοῦ, ἐργοστασιακῶν, ἐργοδηγῶν κ.τ.λ. ἥτις ἀδικεῖται, καθόσον οὗτοι, καίτοι ἀμείβονται ἐπαρκῶς, ἔχουσι βαθμοὺς πολὺ μικροὺς μὴ δυνάμενοι νὰ ὑπερβῶσι καὶ μετὰ 30 ἔτη ὑπηρεσίας τὸν βαθμὸν τοῦ ἀρχιτελευστῶ. Ἰνὰ μὴ ἀποστῶμεν τῆς ἀρχῆς καὶ θέσωμεν εἰδικὰς διατάξεις, φρονεῖ καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Υπουργὸν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν νὰ φροντίσῃ περὶ τούτου ὅπως βαθμολογηθῶσιν οὗτοι κατὰ τὸν τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ τοῖς παρέχεται δικαίωμα εἰς μεγαλύτερον σύνταξιν. Ἐν τέλει, ἀναφέρων ὅτι διὰ τοῦ παρόντος νόμου καταργεῖται καὶ ὁ νόμος 1960 περὶ «περιθάλψεως τῶν στρατιωτικῶν», ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως ὅσον τάχιστα τὸ Υπουργεῖον Περιθάλψεως, μετατραπῇ εἰς Υπουργ-

γεῖον Περιθάλψεως, μετατραπῇ εἰς Υπουργεῖον Συντάξεων Δημοσίας Ὑγείας καὶ Ἀτιλήψεως, πρὸς ὑπαγωγὴν εἰς αὐτὸ ὅλων τῶν Συντάξεων, καὶ περὶ μερίμνης ὑπὲρ τῆς δημοσίας ὑγείας.

Ο κ. Μ. Θεοδωρίδης (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως) πληροφορεῖ ὅτι ἔχει σχεδὸν περαιοθῇ πᾶσα ἡ ἐργασία, ὥστε νὰ εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθῇ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον μετ' ὀλίγας ἡμέρας.

Ο κ. Π. Δαγκλῆς λέγει ὅτι τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχέδιον πληροῦ ὁπωσδήποτε τῆς μεγάλης οικονομικῆς ἀνάγκης τῶν ἐν συντάξει στρατιωτικῶν, ἀλλ' ἔχει τὸ μειονέκτημα ὅτι δὲν αὐξάνει τὰς συντάξεις ὅλων, ἀλλ' αὐξάνει μόνον τὰς τῶν ἐν τῷ μέλλοντι ἀποστρατευθησομένων.

Ο κ. Ν. Θεοτόκης (Υπουργὸς) ἐπαναλαμβάνει τὰς αὐτὰς ἐξηγήσεις, ἀνέδωκεν εἰς τὸν ἀξιότιμον ἐξ Ἀττικῆς πληρεξούσιον.

Ο κ. Π. Δαγκλῆς συνεχίζων, ποιεῖται παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ νομοσχεδίου, ἰδίᾳ δὲ διὰ τοὺς ἐξ ἀποστρατείας ἐφεδρικοὺς ἀξιωματικούς, οἵτινες ἀνακληθέντες πρὸς ὑπηρεσίαν ἐν πολέμῳ προσβιβάσθησαν κατὰ τὴν νέαν ταύτην ὑπηρεσίαν των, ὅτι πρέπει νὰ κανονισθῇ ὅτι οὗτοι θέλουσι λάβει τὴν σύνταξιν τοῦ νέου βαθμοῦ εἰς ὃν ὑπηρετήσαν τοὐλάχιστον ἐπὶ ἐξ μηνῶν, συμφώνως πρὸς τὴν μισθὸν ὃν ἔλαβον κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν των ταύτην.

Ποιεῖται μετὰ τοῦτο τῆς ἐξῆς παρατηρήσεις:

Ἐπὶ τοῦ 11ου ἁρθροῦ, ὅτι δίκαιον εἶναι ὅπως ἡ σύνταξις ἐπὶ παντελοῦς ἀνικανότητος, στερήσεως τῆς ὁράσεως, κλπ. ὁρισθῇ ἀνωτέρα κατὰ τι τῆς ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου ὁριζουμένης.

Ἐπὶ τοῦ ἁρθροῦ 21 ὅτι δίδεται δικαίωμα συντάξεως εἰς τὴν χήραν, ἐὰν ὁ γάμος εἴχετε τελεσθῇ πρὸ τοῦ τραύματος. Τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον, ἐνῶ ἀντιθέτως φρονεῖ ὅτι διευκολύνεται ὁ γάμος.

Ἐπὶ τοῦ ἁρθροῦ 23, ὅτι αἱ χήραι ἢ αἱ πατέρες ἢ αἱ μητέρες τῶν κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον φονευθέντων στρατιωτικῶν μὲ ποῖον νόμον θὰ συμφορῶσιν ὡς πρὸς τὸν κανονισμὸν τῶν συντάξεων των; Μὲ τὸν προηγούμενον καθ' ὃν ἔλαβον τὴν σύνταξιν των, ἥτις ἦτο γλισχροτάτη, ἢ μὲ τὸν παρόντα ὑπερδίκαιότερον; Νομίζει ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐπεξήγησις ὅτι διὰ τὰς περιστάσεις ταύτας δέον ν' αὐξηθῇ ἡ σύνταξις των, συμφώνως πρὸς τὸν ψηφισόμενον νόμον.

Ἐπὶ τοῦ ἔρκρου 32, φρονεῖ ὅτι δέον ν' ἀπκλειφθῇ ἡ παρὰγραφος 3, διότι αἶρει τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὅποια δίδει εἰς τοὺς ἐν μονίῳ δικθεσιμότητι ἀξιωματικούς ὁ νόμος 680, καθ' ὃν ὁλόκληρος ὁ μισθὸς τοῦ ἀξιωματικοῦ μεταβιβάζεται καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ἐπομένως δέον δι' αὐτοὺς νὰ μείνῃ ἐν ἰσχύϊ ὁ νόμος 680.

Ὁ κ. **N. Θεοτόκης** (Ἵπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) δίδει τὴν ἐξῆς διαισάφτισιν τῆς 3ης παρὰγραφου τοῦ ἄρθρ. 32.

«Οἱ ἐν μονίῳ δικθεσιμότητι τιθεμενοι ἀξιωματικοὶ θὰ λαμβάνωσι τὴν ἐν ἐνεργείᾳ μισθὸν των, μεθ' ὅλων τῶν παρακολουθημάτων των, ἐφόσον δὲν ἀπεστρατεύθησαν. Ἀποστρατευόμενοι δὲ θὰ λαμβάνωσι τὴν ἐν τῷ νομοσχέδιῳ ἀναγραφόμενον μισθὸν τοῦ βαθμοῦ των».

Ὁ κ. **H. Δαγκλῆς** συνεχίζει, παρατηρεῖ ἐν τέλει, ὡς πρὸς τὴν ἑνέρξιν τοῦ χρόνου τῆς ἐργασίας τῆς νέας συντάξεως, ὅτι αὕτη δέον ν' ἀρχίσῃ, ἂρ' ἢ ἐτέθησαν εἰ νέου μισθοί, συμφωνῶν πρὸς τοῦτο μετὰ τοῦ κ. Πάπ.

Ὁ κ. **A. Τσουκαλᾶς** φρονεῖ ὅτι διὰ τοὺς ἀναπήρους πολέμου πρέπει νὰ αὐξηθῇ κατὰ τι τὸ ποσοστὸν τῆς συντάξεώς των, καθότι λόγῳ τῶν αὐξανόμενων ἀναγκῶν δὲν δύνανται νὰ ἀποζήσωσιν οὗτοι. Προτείνει ἀντὶ τῶν 450 δραχμ. νὰ δοθῶσιν εἰς αὐτοὺς δραχμ. 500.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐν ἀποστρατεῖᾳ ἀξιωματικούς, παρατηρεῖ ὅτι προσήκει καὶ δι' αὐτοὺς ἡ ἰδία μέριμνα, καὶ χαίρει ὅτι διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου αἶρεται ἡ ἀπὸ πολλοῦ καθιερωθεῖσα ἀνισότης μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν πρὸ τοῦ 1912 καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ἄτυχῶς δημιουργεῖται νέα ἀνισότης εἰς τοὺς ἀξιωματικούς, τοὺς πρὸ τοῦ 1921 καὶ τοὺς μετὰ τὸ 1921, ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς τιμῆς τῆς δραχμῆς· τὸ ὅποσον δὲν εὐρίσκει ὄρθον. Παρατηρῶν δ' ὅτι αἱ συντάξεις δίδονται, λόγῳ τῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν πατρίδα, πρὸς ἄνδρας μὴ δυναμένους νὰ ἐπιδιώξωσι οἰονδήποτε ἄλλο ἐπάγγελμα, φρονεῖ ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἐπέλθῃ πλήρης ἐξίσωσις πρὸς πάντας τοὺς ἀξιωματικούς καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ ἄμεσον πρὸς τοῦτο μέτρον, καθότι οὐδὲν Κράτος δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀνισότητος.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** δὲν εἰσέρχεται, λέγει, εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ νομοσχεδίου, παρατηρεῖ ὅμως, προκειμένου περὶ τῆς διαδικασίας τοῦ καθορισμοῦ τῶν δικαιουμένων εἰς σύντα-

ξιν, ὅτι αἱ στρατιωτικαὶ συντάξεις δὲν σχετίζονται πρὸς τοὺς μισθοὺς τοὺς δεδομένους ἐν ὑπηρεσίᾳ, οὐδὲ ἐξαρτῶνται ἀπὸ κρατήσεως, ὡς γίνεταί τοῦτο εἰς τοὺς πολιτικούς συνταξιούχους. Διὰ τοῦτο διαφωνεῖ πρὸς αὐτὴν τὴν βᾶσιν τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὅποσον δημιουργεῖ νέαν κατηγορίαν προνομιούχων συνταξιούχων ἀπεναντι τῶν πρὸ τοῦ 1920 τοιούτων, ὡς καὶ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν.

Σημειώτατε, προσθέτει, ὅτι αἱ συντάξεις δίδονται πρὸς ἐπάρκειαν δικτροφῆς καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχωσι διαφοραὶ δικαιούχων τῆς αὐτῆς προελεύσεως καὶ κατηγορίας. Καὶ ἐν τούτοις ὑπάρχουσι, διότι ἐνῶ εἰς συνταγματάρχους, ἤδη ἀποστρατευθεῖς, θὰ λαμβάνῃ σύνταξιν δρ. 513, ὁ συνταγματάρχης, ὅστις θ' ἀποστρατευθῇ ἐφεξῆς, θὰ λαμβάνῃ σύνταξιν δραχμ. 896, ὁ δὲ μισθὸς τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ συνταγματάρχου τῷ 1915 ἦτο δρ. 580 τῷ δὲ 1917 δραχμ. 711, ὅτε δὲ, πολὺ πιθανόν, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἰσοτιμίας τῆς δραχμῆς ἐπανέλθωμεν εἰς τοὺς μισθοὺς ἐκείνους, εἰ συνταξιούχοι θὰ λαμβάνωσι περισσότερα ἀπὸ τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ. Ἐπικρατεῖ τὴν ἀρμοσίωσιν τῶν πρὸ τοῦ 1912 συντάξεων, ἀλλὰ προτείνει νὰ τηρηθῇ αὕτη ἡ ὁμοιομορφία καὶ ἐφεξῆς. Ἐὰν θεωρηθῶσιν ἀνεπαρκεῖς αἱ μέχρι τοῦ 1920 ἀρμοιωθεῖσαι συντάξεις, εἰς τὴν ἐξῆς ν' αὐξηθῶσιν ὅλαι ὁμοιομορφῶς, ἀναλόγως τῶν σημερινῶν ἀναγκῶν. Ἡ σύνταξις εἶναι συμπληρωματικὸς μισθὸς διδόμενος κατόπι ὑπηρεσίας ἢ μετὰ θάνατον πρὸς συντήρησιν τοῦ ἀφυπηρετημένου ἢ τῶν ἀπορφανιζομένων οὐκείων του, ὡς καὶ τῶν ἀναπήρων, θυμάτων πολέμου. Διὰ τοῦτο, ἐπαναλαμβάνει διαφωνεῖ κατὰ τὴν βᾶσιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ προτείνει τὴν ἀναθεώρησιν αὐτοῦ, ἄλλως, δηλοῖ ὅτι δὲν θέλει ψηφίσει τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Περ. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος** λέγει ὅτι, καὶ κν ἡ Κυβέρνησις θέλει δεχθῇ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Μπούσιου, θὰ ἦτο δύσκολον νὰ συνετάχθῃ τοιοῦτον νομοσχέδιον, καθόσον ὑπάρχουσι διάφοροι λόγοι ἀποστρατείας, ὡς οἱ εὐεργετικαὶ νόμοι κλπ. καὶ διὰ τοῦτο συνετάχθη τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχέδιον ὡς συνετάχθη. Γενικὴ βᾶσις, οἷα ζητεῖται, τίθεται ἀπὸ τοῦδε, λαμβάνεταί δὲ πρόνοια, ὥστε αἱ πλῆλαι συντάξεις νὰ δυνηθῶσιν νὰ προσεγγίσωσι πρὸς τὰς νέας.

Ὁ κ. **A. Μάτσας** παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν νὰ ἀποβάλῃ εἰδικώτερον εἰς τοὺς ἀναπήρους τῆς α' κατηγο-

ρίας, ήτοι τούς ἀπολέσαντας ἀμφοτέρους τούς ὀφθαλμούς ἢ δύο τῶν ἄκρων μελῶν, οὔτινες δὲν δύνανται νὰ ζήσωσιν ἀνευ τῆς βοήθειας καὶ ἐτέρου προσώπου· ἐπομένως ἡ σύνταξις αὐτῶν δέον νὰ ἐπαρξῇ καὶ πρὸς συντήρησιν αὐτῶν καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ βοηθητικοῦ προσώπου. Διὰ τοῦτο συνηγορεῖ, ὅπως ἡ σύνταξις τῆς α' ταύτης κατηγορίας ὀρισθῇ, συμφώνως πρὸς τὸ ὑπόμνημα τοῦ Σωματείου τῶν τραυματιῶν. Ἐπίσης συνηγορεῖ, ὅπως ἐξισωθῶσιν αἱ συντάξεις τῶν στρατιωτικῶν τοῦ τε παρόντος καὶ τοῦ παρελθόντος.

Ὁ κ. **N. Λεβίδης** εὐρίσκει χρίστιν καὶ κατ' ἀρχὴν καὶ ἐν ταῖς λεπτομερείαις τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐν τισὶ μὴ σφαιερὸν ὡς πᾶν νομοθετημα. Διὸ καὶ ἀποκρούει τὴν προταθεῖσαν ἄμεσον κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἀφοῦ καὶ ὁ εἰσηγητὴς τοῦ νομοσχεδίου, ἐπὶ τοῦ ὅλου τοῦ νομοθετήματος ὠμίλησεν. Ἐξετάζων δὲ μετὰ τοῦτο τὴν ἀφορμὴν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς συντάξεως τοῦ νομοσχεδίου, παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἐκπληροῦνται δι' αὐτοῦ ἡ ἐπιδιωκόμενος σκοπός, καθότι δημιουργεῖται ἀνισότης μετὰ τῶν ἀξιοματικῶν, ἣν οὐ μόνον ὕλικῶς ἐπιβλέψῃ ἀλλὰ καὶ ἠθικῶς ὁλεθρίαν εὐρίσκει, διότι φθάνει νὰ θίγῃ αὕτη αὐτὴν τὴν πειθαρχίαν καὶ ἀξιοπρέπειαν τοῦ στοκατεύματος. Ἀναφέρει δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τὰ ἐν ἄλλοις Κράτεσι τηρούμενα, καὶ δὴ ἐν Γερμανίᾳ. Φρονεῖ διὰ τοῦτο ὅτι πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ καὶ νὰ μεταρρυθμισθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Ἀλεξ. Παπαθανασίου** ὑποστηρίζει ὅτι ἡ βᾶσις τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἰσότητος. Ἡ βᾶσις, ἣν ἔθηκεν ὁ κ. Ὑπουργός, ὅτι ἡ σύνταξις ἀποτελεῖ ποσοστὸν τοῦ μισθοῦ δὲν εἶναι ὀρθή, διότι ἡ ἀξία τῆς δραχμῆς δὲν εἶναι σταθερά. Οὕτε διάκρισις δύνανται νὰ γίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει ὑπηρετιῶν, διότι πάντες εἰσέφερον τὰς ὑπηρεσίας, ὡς εἶχεν ἀνάγκη ἡ Πατρίς ἐκάστοτε. Ἐπομένως μόνη βᾶσις ἀπομένει ἡ βᾶσις τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν, καὶ ἐπειδὴ αὐταὶ εἶναι αἱ αὐταὶ δι' ὅλους, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πλήρης ἀφομοίωσις ὅλων τῶν συντάξεων.

Ὁ κ. **Ἀγγ. Παπαζαχαρίου** παρατηρεῖ ἐπίσης, ὅτι τὸ νομοσχέδιον παρέχει ἀνισότητας μετὰ τῶν παλαιῶν καὶ νέων ἀξιωματικῶν.

Δ. Γούναρης (Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Ζητεῖτε νὰ αὐξηθῇ ἡ σύνταξις τῶν παλαιῶν ἢ νὰ μειωθῇ ἡ

σύνταξις τῶν νέων;

Α. Παπαζαχαρίου. Νὰ αὐξηθῇ ἡ τῶν παλαιῶν.

Δ. Γούναρης (Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Τὸ Κράτος δὲν ἔχει χρήματα ν' αὐξήσῃ τὰς παλαιὰς συντάξεις.

Ὁ κ. **Παπαζαχαρίου**, ἐμμένων εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ, προκαλεῖ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ κ. **Ἀργυροπούλου**, ὁ ὁποῖος ὑποστηρίζει τὸ ἀδύνατον τῆς μετεβολῆς τοῦ νομοσχεδίου δι' οὓς λόγους εἶπεν ἥδη.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος** ἐρωτᾷ τίς εἶναι ἡ διαφορὰ ἢ ἀπαιτηθεμένη ὅπως αἱ συντάξεις αἱ παλαιαὶ ἐξομωθῶσι πρὸς τὰς νέας.

N. Θεοτόκης (Ὑπουργός). Δώδεκα ἐκτομμύρια.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι εἶναι μείζων ἡ βλάβη ἢ προσγενομένη διὰ τῆς ἀδικίας, παρὰ ἡ ζημία ἥτις θέλει προγίνει εἰς τὸ Κράτος, ἐὰν τοῦτο δαπανήσῃ τὰ 12 ἐκτομμύρια. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ διατάσῃ νὰ διαθέσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο.

Ὁ κ. **N. Καλαντζάκος**, εὐρίσκων ἐσφαλμένην τὴν βᾶσιν τοῦ νομοσχεδίου, λέγει ὅτι θὰ συνετάσσεται καλῶτερον τοιοῦτον νομοσχέδιον, ἂν συνετάσσεται καὶ προσήγετο εἰς δύο κεχωρισμένα νομοσχέδια, ἀφαιρῶντα τὸ μὲν, εἰς τοὺς συνταξιούχους ἀξιωματικούς, καὶ τὸ ἄλλο εἰς τοὺς ἀναπήρους, ὅτε ἀσυζητητὴί θὰ ἐψήφισεν ὑπὲρ τοῦ δευτέρου τούτων. Παρατηρῶν δ' ὅτι ἂν θελήσωμεν νὰ προσεγγίσωμεν τὰς παλαιὰς συντάξεις πρὸς τὰς νέας, δὲν θὰ ἀρκέσωσι καὶ τὰ 12 ἐκτομμύρια, διότι θὰ χρειασθῶσι 30, φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταστήσωμεν παγίως τὰς δεδομένας σήμερον συντάξεις, διότι ὅτε μεθαύριον θὰ βελτιωθῇ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις, δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ μειώσωμεν ταύτας. Δηλοῖ ἐν τέλει ὅτι τὸ νομοσχέδιον, εἰσαγόμενον κεχωρισμένως εἰς τὴν Συνέλευσιν, θὰ ἐπιτύγχανεν ἀσφαλέστερον καὶ δικαιοτέρον τὸν σκοπὸν αὐτοῦ.

Ὁ κ. **N. Γίδας** λέγει ὅτι ἐφαρμοζομένου τοῦ νομοσχεδίου, ὡς τοῦτο ἔχει, δὲν θ' ἀπαιτηθῶσι παρὰ 500 περίπου χιλ. δραχμῶν ἐπὶ πλέον διὰ τὰς δεδομένας συντάξεις ἐπὶ μίαν διετίαν. Ἐνῷ ἂν μεταβληθῇ, θὰ ἀπαιτηθῶσι περὶ τὰ 12 ἐκτομμύρια, τὰ ὅποια δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ διαθέσῃ τὸ Κράτος.

Πρόεδρος. Εἰς τὸ προεδρεῖον ὑπεβλήθη πρότασις, ὅπως τὸ νομοσχέδιον ψηφισθῇ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως. Ἡ

πρότασις ἔχει υπογραφῇ ὑπὸ τῶν κ. κ. Γ. Μπουσίου, Α. Τσουκλά, Α. Παπαζαχαρίου, καὶ ἄλλων πληρεξουσίων.

Οκ. Δ. Γούναρης (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) παρατηρεῖ ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς υποβολῆς τῆς προτάσεως εἶναι καθάρν πρόθεσις πρὸς μεταίωσιν τῆς ψήφισεως τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Γ. Μπουσίος** διευκρινίζοντας, λέγει ὅτι οὐδεμίαν τοιαύτην πρόθεσιν ἔχει ἡ πρότασις του, ἀλλ' ἀπαθλῆπει εἰς τὸ νὰ ἀρῇ τὴν δι' αὐτοῦ καθιερωμένην ἀδικαιολόγητον ἀνισότητά.

Μετὰ θερμῶδη διαλογικὴν συζήτησιν μετὰ τοῦ Υπουργοῦ κ. Δ. Γούναρη καὶ τοῦ κ. Γ. Μπουσίου ὁ τελευταῖος ἀποσύρει τὴν πρότασιν αὐτὴν καὶ ἀρκεται ἡ κατ' ἄρθρον συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1ον, 2ον, 3ον, ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ, ἡ μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Καλαντζάκου**, 6, 7, 8, 9, 10 καὶ 11ον.

Ἐπὶ τοῦ 12 ποιοῦνται παρατηρήσεις οἱ κ. κ. **Ν. Καλαντζάκος**, **Β. Μαρκεζίνης**, **Γ. Αναστασόπουλος** καὶ **Σουλιώτης Νικολαΐδης** ὡς πρὸς τοὺς τελείως ἀνικάνους, προτείνοντας σχετικὰ τροπολογίαι, ὧν τινες μόνον ἐδέξατο ὁ κ. Υπουργός· μεθ' ἐγένετο δεκτὸν τὸ ἄρθρον 12, ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ.

Ἐγένοντο ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 13, 14, 15, 16, μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Μαυρομάτη**, καὶ ἐδέξατο ὁ κ. Υπουργός, τροποποιήσας τὸ ἄρθρον, 17 καὶ 18.

Ἐπὶ τοῦ 19 οἱ κ. κ. **Ι. Ράλλης** καὶ **Γ. Πῶπ** εὐρίσκουσιν ἀκατανόητον τὴν φράσιν «ἐν σώματι στρατοῦ κατέχονται μὲν χώρων ἐν εἰρήνῃ», δίδεται δ' αὐτοῖς ἡ ἐξήγησις ὅτι πρόκειται περὶ χωρῶν κατελαχθέντων μὲ στρατιωτικὴν ἐντολήν.

Τροπολογίαις ἐπίσης τῆς σχετικῆς τοῦ ἰδίου ἄρθρου δικτάξεως, περὶ τῆς προσμετρήσεως τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐν ξέναις σχολαῖς φοιτῶντων ὑποβλήλουσιν οἱ κ. κ. **Ν. Καλαντζάκος**, **Α. Χηνιάδης** καὶ **Β. Σεραφεῖμ** περὶ τῶν ὑγειονομικῶν καὶ φαρμακευτικῶν ἀξιοματικῶν ὡς καὶ οἱ κ. κ. **Π. Ι. Ἀργυρόπουλος** καὶ **Χ. Μητσόπουλος**, ὑπερμυνημένους τῆς δικτάξεως, μεθ' γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον, ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν τὸ ἄρθρον 20ον.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 21ου ὁ κ. **Γ. Πῶπ** εὐρίσκει καινοφανῆ τὴν διάταξιν τῆς § 3 διὰ τὴν σύνταξιν τῶν χωρῶν, καὶ ζητεῖ τὴν διόρθωσιν αὐτῆς.

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης** ζητεῖ νὰ διαγραφῇ ἡ διαταξὶς τῆς § 4 ὡς τελείως ἄσχετος. Τὰς αὐτὰς συστάσεις κάμνουν καὶ οἱ κ. κ. **Γ. Πῶπ** καὶ **Σ. Σωτηριάδης**, πρὸς τοὺς δίδει σχετικὰς ἐξηγήσεις ὁ κ. Υπουργός τῆς Δικαιοσύνης.

Γίνεται δεκτὴ, ἐν τελείῃ ἡ πρότασις, καὶ ἡ διατάξις ἀπαλείφεται τῇ συναινέσει τοῦ ἡμετέρου Υπουργοῦ, μεθ' τὸ ἄρθρον γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὡς ἐτροπολογήθη.

Γίνεται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 22, 23 μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ. **Χατζηδάκη**, **Γ. Καλδῆ** καὶ **Β. Μαρκεζίνης**, μετὰ γενόμενης ἀποδεκτοῦς ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ, τῶ 24, 25, 26, 27 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ, τῶ 28, 29, 30, 31, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ, μετὰ τῆς ὑποβληθείσης τροπολογίας τῶν κ. κ. **Ν. Βλιάμου** καὶ **Β. Μαρκεζίνης**, 32, 33, 34, 35, μετὰ γενόμενης δεκτῆς ἐπ' αὐτοῦ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. **Β. Μαρκεζίνης**, ὡς περὶ ληφθῶσι καὶ οἱ κατὰ τὸ ἔτος 1921 προβέβασθαι, ἐν ἀποστρατεῖα ἀξιοματικοὶ ὡς καὶ αἱ καλογέναι αὐτῶν, 36ον 37, ἀπορριβείναι τῆς τροπολογίας τοῦ κ. **Καλαντζάκου**. Προστίθεται μετὰ τούτων νῦν ἄρθρον 38, ὡς γίνεται δεκτὸν, μεταβιβάζεται δ' ἡ σειρά τῶν ἐφεξῆς ἄρθρων 39, 40 καὶ 41. Ἐπὶ τοῦ νῦν αὐτοῦ ἄρθρου 39, ὑποβάλλει τροπολογίαν, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἀξιοματικούς τῆς Χωροφυλακῆς, ὁ κ. **Γ. Πῶπ**, ἥτις δὲν γίνεται δεκτὴ. Γίνονται εἴτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 39, 40 καὶ 41, ἀναβιβάζεται δ' ἡ ψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου, λόγῳ τῶν ἐπανεγχεισθῶν τροπολογιῶν.

Γίνονται εἴτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ σχέδια νόμων.

Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2611 τῆς 8 Ἀυγούστου 1921 «περὶ ἀνοικαιοσύσεως ἀξιοματικῶν ἐν τῇ σειρᾷ ἀρχαιοτήτος, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Κυροῦνται ἅπαναι αἱ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1920 γενόμεναι ἀνακλήσεις ἀποστρατείας, ἀποτάξεως, παρατήσεως ἢ ἀπολύσεως ἀξιοματικῶν καὶ ὑποξιοματικῶν τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς καὶ οἱ προβέβαστοι ἀξιοματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν.

Άρθρον 2.

Η χρονολογία του προδικασμού αξιωματικών και ανθυποπιστών προαχθέντων εις ανωτέρους βαθμούς υπό της προσωρινής Κυβερνήσεως Θεσσαλονίκης από 6 Σεπτεμβρίου 1916 μέχρι 14 Ιουλίου 1917 δεν μεταβάλλει την αρχαιότητα, την οποίαν είχαν εις τον προηγούμενον βαθμόν, εν σχέσει προς αρχαιότερους των προαχθέντας εν τῷ αὐτῷ χρονικῷ διαστήματι μετ'ακολουθήσαν χρονολογίαν.

Άρθρον 3.

Η αρχαιότης των ἐκ τῆς Κρητικῆς Χωροφυλακῆς προσελθόντων αξιωματικών τοῦ Ὑγειονομικοῦ ἀποκαθίσταται, ὡς αὕτη ἐκαυονίσθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 10 Ἰουλίου 1913, καταργουμένης πάσης ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διατάξεως τῶν νόμων 820, 1343 καὶ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ 2644 νόμου.

Άρθρον 4.

Η ἐρμηνεία τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2644 εἶναι ὅτι εἰς τὴν διάταξιν ταύτην ὑπάρχονται ἅπαντες οἱ αξιωματικοὶ καὶ ανθυποπιστοὶ ἐγγεγραμμένοι καὶ μὴ εἰς τοὺς κατὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ διὰ τοῦ νόμου 2644 κυρωθέντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος ἰσχύοντες πίνακες προδικασμῶν.

Άρθρον 5.

ὑπ'ἐπ'τρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, νὰ προκαλέσῃ Β. Δ. περὶ προδικασμῶν αξιωματικῶν, ἐν ἀποστρατεία ἢ παραιτήσει διατελούντων, εἰς οὓς δύνανται νὰ ἀπονειμῶσιν εἰς ἢ καὶ δύο κατ' ἀνώτατον ὅρον βαθμοὶ ἐντὸς τοῦ εἰρημένου χρονικοῦ διαστήματος, παρακολουθούντων ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει καὶ τῶν διὰ τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ νόμου 2644 καὶ τῶν τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ αὐτοῦ νόμου καθοριζομένων δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων.

Ἡ σύνταξις αὐτῶν κανονίζεται κατὰ τὰ διὰ τοὺς ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1921 ἀποστρατευθέντας αξιωματικούς ὀριζόμενα.

Άρθρον 6.

Οἱ ἐξ ὑπαξιωματικῶν κατὰ τὴν διάρκειαν ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1916 μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου 1920 προαχθέντες εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ανθυποπιστοῦ ἐν τῷ ἐνεργῷ Στρατῷ καὶ τῇ Χωροφυλακῇ, πλὴν τῶν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ ἢ διακεκριμένην πράξιν, ἀποκητήσαντες δὲ ἢ μὴ τὸν βαθμὸν τοῦ αξιωματικοῦ τάσσονται πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς προαχθέντας μετὰ τὴν 1ην Νοεμβρίου 1920 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1921 εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ανθυποπιστοῦ ἢ τὸν τοῦ ανθυπομοιράρχου κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τὴν ἐκ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ ἀπορρέουσαν.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν σειράν ἀρχαιότητος αὐτῶν πρὸς τοὺς συναδέλφους των ἄλλων κατηγοριῶν, διὰ μὲν τοὺς συμπληρώσαντας τὸν πρὸς προδικασμὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ανθυποπιστοῦ χρόνον ὑπηρεσίας μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1917, ὡς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ανθυπολοχαγοῦ προδικασμῶς των θέλει λογισθῇ, ἀσχετῶς πρὸς τὴν χρονολογίαν τοῦ Β. διατάγματος καὶ μόνον πρὸς καιροσμὸν τῆς σχετικῆς αὐτῶν πρὸς τοὺς λοιποὺς ανθυπολοχαγοὺς τοῦ οἰκείου ὅπλου ἢ σώματος ἀρχαιότητος, ἢ 31 Δεκεμβρίου 1918. Διὰ τοὺς συμπληρώσαντας τοῦτον μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1918, κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω ἔρους, ἢ 31 Δεκεμβρίου 1919, καὶ διὰ τοὺς συμπληρώσαντας τοῦτον μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1919, ἢ 31 Δεκεμβρίου 1920.

Άρθρον 7.

Ἡ σειρά ἀρχαιότητος τῶν θυλάμων τοῦ νόμου 1110, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῶν νόμων 1226 τῆς 27 Μαρτίου 1918 καὶ 1404 τῆς 5 Μαΐου 1918, μονιμοποιηθέντων ἐφεδρῶν αξιωματικῶν καὶ ανθυποπιστῶν ἢ τε γενικῇ καὶ ἢ καθ' ὅπλιον ὀρίζεται ὡς ἑξῆς :

1) Οἱ ὀνομασθέντες ἐφεδρῶν ανθυπολοχαγοὶ κατὰ ἢ πρὸ τοῦ ἔτους 1914 τάσσονται κατὰ τὴν οἰκίαν σειράν τοῦ Β. διατάγματος τῆς μονιμοποιήσεως των εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν ὁμοιοβαθμῶν των τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ τῶν μέχρι τῆς χρονολογίας τοῦ διατάγματος συμπεριλαμβανομένης ἀποκητάντων τὸν βαθμὸν τούτον.

2) Οἱ προερχόμενοι ἐκ τῶν οὐλαμῶν τῶν ἐφεδρῶν αξιωματικῶν τοῦ 1914 ὀνομασθέντες ἐφεδρῶν ανθυπολοχαγοὶ τὸ ἔτος 1915, ἀδιακρίτως βαθμοῦ μονιμοποιήσεως, τάσσονται εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν ἐκ τοῦ Σχολείου τῶν Εὐελπίδων κατὰ τὸ ἔτος 1916 ἐξεληθέντων ανθυπολοχαγῶν.

3) Οἱ ἐκ τῶν οὐλαμῶν τοῦ 1915 προερχόμενοι ὀνομασθέντες ἐφεδρῶν ανθυπολοχαγοὶ τὸ 1915 τάσσονται εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν ἐκ τοῦ σχολείου Εὐελπίδων κατὰ τὸ ἔτος 1917 ἐξεληθέντων ανθυπολοχαγῶν.

4) Οἱ ἐκ τῶν ἐκτάκτων Οὐλαμῶν τοῦ ἔτους 1915 καὶ 1916—1917 καὶ τῶν ἐκτάκτων Οὐλαμῶν Θεσσαλονίκης προερχόμενοι, ὀνομασθέντες ἐφεδρῶν ανθυπολοχαγοὶ ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1916 καὶ ἐντεύθεν, τάσσονται εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1918 ἐξεληθέντων τοῦ σχολείου Εὐελπίδων ανθυπολοχαγῶν καὶ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος μονιμοποιηθέντων ἀρχαιότερων τῶν ἐφεδρῶν.

5) Οἱ ἐξ ἐφεδρῶν ανθυποπιστῶν προερχόμενοι, οἱ μὲν ἀποκητήσαντες τὸν βαθμὸν τοῦ ἐφεδρῶν ανθυποπιστοῦ πρὸ τοῦ 1916, τάσσονται εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν μονιμοποιηθέντων, περὶ

ὡν τὸ ἐδάφ. 4. Οἱ δὲ ἐξ ἐφάδρων ἀνθυπασιστικῶν προαχθέντων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον μετὰ τὴν 6 Σεπτεμβρίου 1914 εἰς τὸ ἀριστερὸν τούτων.

6) Οἱ ἐξ ὀπλορχηγῶν μονιμοποιηθέντες ἐφεδρὸι ἀξιωματικοὶ ἢ ἀνθυπασιστικῆς τάξεως μεταξὺ τῶν μὲν ἐκ τῆς ἀρχαιότητος τοῦ βαθμοῦ, ὃν πρὸ τῆς προαγωγῆς τῶν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἀξιωματικοῦ ἢ ἀνθυπασιστικοῦ εἶχαν ἢ ἐκ τῆς ἡλικίας τῶν ἂν δὲν ὑπερέττησαν ὡς ὑπαξιωματικοί, μεταξὺ δὲ τῶν συναδέλφων τῶν τοῦ οἰκείου ὅπλου ἢ σώματος, εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν ἐν τῷ 5 ἐδαφίῳ ἀναγραφέντων.

Ἄρθρον 8.

Οἱ ἐκ τοῦ σχολείου τῶν Ἑυελπίδων καὶ τοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ τοῦ ἔτος 1916—1920 ἐξεληθέντες ἀξιωματικοί, συμπληρωθέντων καὶ τῶν εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα προσηρσάντων, λαμβάνοντες μεταξὺ τῶν τῆν διὰ τῶν ἀρθρῶν 10 καὶ 11 τοῦ νόμου 2644 ὁριζήμενην σειράν ἀρχαιότητος, τάσσονται ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀξιωματικούς εἰς τὸ δεξιὸν τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος προαχθέντων ἢ μονιμοποιηθέντων ἀξιωματικῶν, ἐφόσον αἱ τοῦ παρόντος ἐιδικαὶ διατάξεις δὲν ὀρίζουσιν ἄλλως.

Οἱ λόγῳ ὅμως τῆς ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ ἀρχαιότητος δυνάμενοι τὰ τύχῃ συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἀρθρ. 6, εὐνοϊκωτέρως σειράς ἀρχαιότητος, λαμβάνουσι τούτην.

Ἄρθρον 9.

Οἱ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 2588 μεταφερόντες ἐκ τοῦ ἐφεδρικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν ἐνεργὴν Ἀνθυπασιστικὴν ἢ Ἀνθυπολοχαγικὴν, οἱ μὲν μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου 1920 συμπληρώσαντες τὸν πρὸς προβιβασμὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασιστικοῦ τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ χρόνον ὑπηρεσίας, ὑπάγοντα, ὡς πρὸς τὴν σειράν τῆς ἀρχαιότητος, εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρῶν 6 τοῦ παρόντος νόμου, οἱ δὲ ἀποκλήσαντες τὸν πρὸς προβιβασμὸν χρόνον μετὰ τὴν 1 Νοεμβρίου 1920, λαμβάνουσι τὴν ἐκ τῆς χρονολογίας τοῦ Β. Δ. τῆς μεταφοράς τῶν οἰκείων σειράν ἀρχαιότητος.

Ἄρθρον 10.

Τὸ ὅριον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ πρὸς προβιβασμὸν χρόνου ὑπηρεσίας, περὶ τοῦ τὰ ἀρθρὰ 1, 2, 3 τοῦ νόμου 2588 ἐκτελεῖται μέχρι τέλους τοῦ παρόντος πολέμου.

Ἄρθρον 11.

Ἡ ἐννοια τοῦ ἐδαφ. γ' τοῦ ἀρθρῶν 15 τοῦ νόμου 2644 εἶναι ὅτι τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 4ον τοῦ νόμου Στρατιωτικὸν Συμβούλιον, ὅπερ θέλει ἀποτελεσθῆ ἐξ Ἀντιστρατήγων, ἐπιλαμβανόμενον τῆς ἐξετάσεως τῶν εἰς αὐτὸ διαβιβασθέντων καὶ διαβι-

βασητομένων, ὑποθέσεων ἀξιωματικῶν ὑποπεσόντων εἰς πρόξαις ἐπιβαλοῦσας τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου περὶ κατάρσεως τῶν ἀξιωματικῶν κλπ. θέλει, ἀνευ διαδικασίας τινός, συντάσσει δι' ἑκαστον προαχθὲν ἐκφέρων τὴν γνώμην του περὶ μεταθέσεως αὐτοῦ εἰς ἀρχίον, ἀπόταξιν ἢ ἀποστρατεῖαν.

Ἄρθρον 12.

Τὰς περὶ ἐπαγγελματικῆς ἀνεπαρκείας τῶν ἀξιωματικῶν ἐκθέσεις, περὶ ὧν τὸ ἐδάφ. δ' τοῦ ἀρθρῶν 15 τοῦ νόμου 2644, δύνανται νὰ ὑποβῶσι καὶ οἱ ἐιδικαὶ ἐπιθεωρηταὶ ὡς καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τοὺς ἀξιωματικούς αὐτῆς, καὶ ὁμοεπίσταται ἐκ τῶν Διοικητῶν τῶν προϊσταμένων αὐτῶν ἀρχῶν.

Ἄρθρον 13.

Διορθοῦται ἡ ἐσφαλμένως ἀναγραφείσα χρονολογία τοῦ διὰ τοῦ νόμου 2644 κυρωθέντος Νομοθετικοῦ διατάγματος «3 Δεκεμβρίου 1920» εἰς τὴν πραγματικὴν τοιαύτην «15 Δεκεμβρίου 1920» ὡς καὶ ἡ ἐν τῷ ἀρθρῷ 1ῳ τοῦ νόμου 2644 ἀναγραφείσα ἐπίσης ἐσφαλμένη χρονολογία τοῦ κυρωθέντος τούτου διατάγματος «3 Δεκεμβρίου» εἰς «15 Δεκεμβρίου».

Ἄρθρον 14.

Ἡ σειρά ἀρχαιότητος τῶν εἰς τὸν ἐνεργὸν στρατὸν καταγέντων ἐφεδρῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασιστικῶν τοῦ πεζικοῦ περὶ ὧν αἱ § α' καὶ β' τοῦ ἀρθρῶν 1 τοῦ νόμου 209, ἀπέναντι τῶν ὁμοιοβάθμων τῶν τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ, τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ προερχομένων κανονίζεται ἐκ τοῦ συνόλου τῆς ἐν τῷ ἐνεργῷ στρατῷ ὑπηρεσίας αὐτῶν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ ἢ ἀνθυπασιστικοῦ, μὴ προσμετρούμενου τοῦ χρόνου τῆς ἐπὶ πλέον ὑπηρεσίας ὃν ἐν τῷ στρατῷ διήνυσαν ἐπὶ πλέον ἐφεδρῶν ἐναντι ὁμοιοβάθμων τῶν τῆς αὐτῆς ἀπογραφῆς ἢ ἀπογραφῆς ἐναντι προγενεστερῶν τοιούτων, λόγῳ τῆς ἐπὶ πλέον παρμονῆς τῶν ἐν τῷ στρατεύματι. Ἡ δὲ καθ' ὅπλον καὶ ἡ γενικὴ σειρά ἀρχαιότητος τῶν μονιμοποιηθέντων ἐφεδρῶν τῶν λοιπῶν ὅπλων κανονίζεται συμφώνως τοῖς ἀνωτέρω, ὡς χρονολογία τοῦ Β. Δ. διατάγματος τῆς μονιμοποιήσεως τῶν, ἀλλὰ διὰ μόνον τὸ ζήτημα τῆς ἀρχαιότητος, λογιζομένης τῆς χρονολογίας τοῦ Β. Δ. τῆς μονιμοποιήσεως τῶν ἀμέσως ἀρχαιότερων τῶν τοῦ πεζικοῦ.

Ἡ μεταξὺ τῶν καταταγέντων ἐφεδρῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασιστικῶν σειρά ἀρχαιότητος περὶ ἧς ἡ § γ' τοῦ αὐτοῦ ἀρθρῶν τοῦ νόμου 209 κανονίζεται.

1) Διὰ τοὺς ἐκ τοῦ προπαρασκευαστικοῦ Σχολείου τῶν ἐφεδρῶν ἀξιωματικῶν προερχομένους ἐκ τῆς σειράς ἐπιτυχίας αὐτῶν κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις τοῦ αὐτοῦ σχολικοῦ ἔτους

μετά την αφαίρεσιν των αριθμῶν βαθμολογίας των μὴ κοινῶν μαθημάτων καὶ ἀσχέτως πρὸς τὴν χρονολογίαν τοῦ Β. διατάγματος τῆς ὀνομασίας των ὡς ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, οἱ δυνάμει ὅμως τῆς 2 § τοῦ ἄρθρου 106 τοῦ Β. διατάγματος τῆς 22 Ἀπριλίου 1893 ἀποκλήσαντες τὸν βαθμὸν τοῦ ἐφέδρου ἀνθυπολοχαγῶ τάσσονται εἰς τὸ ἀριστερὸν των μεθ' ὧν συνεφοίτησαν ἐν τῇ Σχολείῳ.

2) Διὰ τοῦς ἐκ των ἐκπαιδευτικῶν οὐλαμῶν τοῦ νόμου Γ' 27Ε' τοῦ 1912 προερχομένους διὰ τὸ αὐτὸ σχολικὸν ἔτος ἐκ τῆς σειρᾶς ἐπιτυχίας των, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 13 τοῦ Β. διατάγματος τῆς 24 Μαρτίου 1914, καὶ

3) Διὰ τοῦς ἀποκλήσαντας τὸν βαθμὸν τοῦ ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ ἢ ἀνθυπασπιστοῦ δυνάμει των νόμων Γ' 1ΑΒ' τοῦ 1909, Α' 1ΕΓ' τοῦ 1886 καὶ ΔΡΕ' τοῦ 1912 ἐκ τῆς χρονολογίας τοῦ Β. διατάγματος τῆς ὀνομασίας των, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ χρονολογίᾳ, ἐκ τῆς ἀρχαιότητος τοῦ προηγούμενου βαθμοῦ ἐν συνεχείᾳ θεωρουμένου.

Ἄρθρον 15.

Κυροῦνται τὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ των Στρατιωτικῶν διαταχθέντα κατὰ τὰ ἔτη 1921—1922 πρὸς σύνταξιν των πινάκων προβιβασμοῦ καὶ μὴ των ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν ἐν γένει ὡς πρὸς τὴν μὴ τήρησιν των κανονισμῶν χρονολογίων τῆς ὑποβολῆς των προτάσεων, τῆς συντάξεως των πινάκων, τῆς ἐνεργείας των προβιβασμῶν, τῆς γνωμοδοτήσεως των διαφόρων Στρατιωτικῶν ἀρχῶν, τὰ τοῦ τρόπου τῆς συγκροτήσεως τοῦ Ἀνωτέρου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου καὶ συγκλήσεως αὐτοῦ ἐν Σύμβῳρῳ, ἐπιτροπομένου εἰς τὸν ὑπουργὸν των Στρατιωτικῶν, ἵνα ἐνθὺς τοῦ τρέχοντος ἔτους συγκαλέσῃ ἐκ νέου τὸ Ἀνώτερον Στρατιωτικὸν Συμβούλιον πρὸς σύνταξιν συμπληρωματικῶν πινάκων προβιβασμοῦ καὶ μὴ, περιλαμβανόντων τοὺς ἐλλείπει προτάσεων καὶ λοιπῶν σχετικῶν στοιχείων μὴ συμπεριληφθέντας εἰς τοὺς συνταχθέντας ἤδη παρὰ τοῦ εἰρημένου Συμβουλίου πίνακες.

Οἱ συμπληρωματικοὶ οὗτοι πίνακες, κυροῦνται διὰ Β. Διατάγματος, ἀποτελοῦσι συμπλήρωμα των κατὰ τ' ἀνωτέρω συνταχθέντων πινάκων, οἱ δὲ ἐκ των ἐν αὐτῷ περιλαμβανομένων καὶ ἐχόντων τὰ πρὸς προβιβασμὸν προσόντα παραλειφθέντας, προαχθέντων νεώτερον των, προάγονται λογιζομένης τῆς ἀρχαιότητος των ἀφ' ἧς προήχθησαν οἱ νεώτεροί των.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν των Στρατιωτικῶν νὰ προκαλῇ αὐτεπαγγέλτως τὰ οἰκεία Β. Δ. περὶ προβιβασμοῦ καὶ συγχρόνως ἀποστρατείας ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν περὶ ὧν τὸ ἀνώτερον Στρατιωτικὸν Συμβούλιον ἀπεφάνθη ἢ θέλει

ἀποφανθῇ ὅτι δύνανται νὰ προβιβασθῶσιν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἀποστρατευόμενοι συγχρόνως.

Ἄρθρον 16.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 2644, αἱ παράγραφοι α', β', δ' τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Νόμου 299 ὡς καὶ πᾶσα προγενεστέρα ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Περὶ παρατάσεως των προθεσμιῶν ἀναθεωρήσεως ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ καταλόγων βιβλιαρίων κατὰ τὸ ἐν ἔτος κλπ.

Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 1.

Αἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 10 τοῦ νόμου 1075 καὶ 11 τοῦ νόμου Γ' ΣΚΑ' προθεσμίαι διὰ τὴν ἐτησίαν ἀναθεώρησιν των ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ των καταλόγων βιβλιαρίων δύνανται νὰ παραταθῶσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει μέχρι τέλους Ἰουλίου ἐ. ἔ. διὰ Β. Διατάγματος, προτάσει των ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Ἑσωτερικῶν Ὑπουργῶν.

Ἐν αἷς περιφερείαις ἰσχύει ὁ περὶ βιβλιαρίων τρυτότητος νόμος Γ' ΣΚΑ', τὴν δικυρότην των βιβλιαρίων θέλουσιν ἐνεργῆσαι αἱ αὐταί, αἱ διὰ τὸ ἐν ἔτος ἐκλεγεῖσθαι ἐπιτροπὰς.

Ἄρθρον 2.

Ἐγκρίνονται αἱ ὑπ' εὐθύνην τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου χορηγηθεῖσαι εἰς τοὺς Νομάρχας προκαταβολαὶ ἐκ δραχμῶν ἐν συνόλῳ εἴκοσι χιλιάδων (20,000) διὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Δημοψηφίσματος τῆς 22 Νοεμβρίου 1920.

Πρὸς τακτοποίησιν των προκαταβολῶν τούτων ἐπιτρέπεται νὰ ἐκδοθῶσιν ἐπ' ὀνόματι των Νομαρχῶν ἰσόποσκα πρὸς τὰ χορηγηθέντα αὐτοῖς ποσὰ τακτικά χρηματικὰ ἐντάλματα, ἐπὶ τῇ βάσει μόνον των ἐξοφλητικῶν αὐτῶν ἀποδείξεων, ἀναγγραφομένης εἰδικῆς πιστώσεως εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ των ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου των Ἑσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1922—23.

Περὶ συμπληρώσεως των περὶ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου καὶ των περὶ Ἀρείου Πάγου διατάξεων.

Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 1.

Τὸν κατὰ τὸν νόμον 2739 μετέχοντα τῆς συνθέσεως τοῦ πρώτου τμήματος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου Εἰσαγγελεὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου, μὴ ὑπάρχοντα, ἀπόντα ἢ κα-

λυσίμενον, αναπληροῦσιν οἱ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ Ἀντεισαγγελεῖς κατὰ τὴν σειράν τῆς ἀρχαιότητος αὐτῶν. Εφόσον δὲ ὁ προηγουμένος κατ' ἀρχαιότητα Ἀντεισαγγελεὺς ἀναπληροῖ τὸν μὴ ὑπάρχοντα Εἰσαγγελέα, τῆς συνθέσεως τοῦ δευτέρου Τμήματος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου μετέχει ἡ ἐπόμενος κατὰ σειράν ἀρχαιότητος Ἀντεισαγγελεὺς.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἀριθμὸς τῶν Ἀρροπαγιτῶν δύναται ν' αὐξάνῃ ἐκαστοτε διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, ἐπὶ τῇ βάσει γνωμοδοτήσεως τῆς ἐλαμελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, μὴ υποχρεωτικῆς διὰ τὸν Ὑπουργόν. Οὐδέποτε ὅμως δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς δεκαεὶς ἐν ὅλῳ.

Ἄρθρον 3.

Καταργεῖται ὁ νόμος 1585 τῆς 24 Δεκεμβρίου 1918 περὶ κυρώσεως τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 18 Ἰουνίου 1918 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου ΧΜΖ' περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ Δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου κλ., προστίθεται δὲ εἰς τὸν ΧΜΖ' νόμον ἄρθρον 9ον ἔχον οὕτως:

«Ὑπαρχόντων νομίμων κωλυμάτων, ὁ Ἀρείος Πάγος συγκατατίθεται ἐν ἐλαμελείᾳ καὶ δι' ἀριθμοῦ κατωτέρου τοῦ ὅλου τῶν μελῶν αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδέποτε πρὸς νόμιμον συγκρότησιν ὁ ἀριθμὸς οὗτος δύναται νὰ εἴναι κατώτερος τῶν ἑνδεκά».

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ νόμου 2723 περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ ἐντοπιῶν ὑπαλλήλων νόμου προστίθεται τὸ ἐξῆς ἐδάφιον. «Ὡςπύτως αἱ διατάξεις τοῦ περὶ ἐντοπιῶν ὑπαλλήλων νόμου δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὰ μέλη τῶν Πρωτοδικείων τῶν ἐδρευσάντων εἰς ὅσας πόλεις ἐδρεύει καὶ Ἐφετείων.

Ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει ἀπὸ τῆς καταχωρίσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. Πρόεδρος, προτείνει εἶτα ὅπως ἡ συζήτης περὶ τῶν Τουρκικῶν σφικτῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ, ἀντὶ τῆς σήμερον, γίνῃ τὴν αὐρίαν Τετάρτην, ἀσχοληθῇ δ' ἡ Συνέλευσις εἰς νομοθετικὴν ἐργασίαν. Ἡ πρότασις γίνεται δεκτὴ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως καὶ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 3 καὶ 45' π. μ. ἔκλινε ἀπὸ τὴν σήμερον ὥρα 6 π. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

Κων. Ἀργ. Λομβάρδος

Π. Ἰακώβου

Ν. Μουζάκης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 4^η

Τῆς 17 Μαΐου 1922,

ὥρα 6 30' π. μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας ἀνυψοῦσι τὴν ἐγκύριον τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα καὶ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν λαόν.

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης** παρατηρεῖ ὅτι ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἐν σελίδι 10^η φέρεται ἐψηφισμένον καὶ κατὰ τὸ σύνολον αὐτοῦ τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀποκλιτατάσεως ἀξιωματικῶν ἐν τῇ σειράν ἀρχαιότητός των», ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν ἐψηφίσθη. Ἀνκφέρων δ' ὅτι εἶχε ζητήσῃ μετὰ τοῦ κ. Λεβιδῆ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ ὅτι, καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεγινώσκοντο ἐν τῷ Προεδρείῳ, ψηφίζοντα διέσθρα νομοσχέδια, ἔσπευσε πρὸ τοῦ Προεδρείου, ἵνα βεβαιωθῇ ἐν μεταξύ τῶν ψηφιζομένων ἦτο καὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον, λέγει ὅτι τὸν ἐβεβαίωσαν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ τούτου.

Πρόεδρος. Τίς σᾶς εἶπεν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ αὐτοῦ. Διότι ἐγὼ δὲν σᾶς εἶπον τι.

Ι. Ράλλης. Δὲν γνωρίζω τίς μοι εἶπε τοῦτο. Παρκαλῶ μόνον τὸ Προεδρεῖον νὰ γνωρίσῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἂν ἐκ σφάλματος φέρεται ἀνκαγεγραμμένον ἐν τοῖς πρακτικοῖς τὸ νομοσχέδιον, ἄλλως νὰ μοι δοθῇ ὁ λόγος.

Πρόεδρος. Δὲν πρὶκειται περὶ σφάλματος καὶ ἔχετε τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης**, λαμβάνων τὸν λόγον καὶ ἀνκφέρων ὅτι πολιτευόμενος ἀπὸ τοῦ 1906 ὑπὸ τοὺς ἀειμνήστους ἀρχηγούς Δελιγιάννην, Θεοτόκην, καὶ Ράλλην, λέγει ὅτι οὐδέποτε εἶδε τοιαύτην ἀσέβειαν πρὸς τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα καὶ τοιαύτην ἀπολυτοκρατίαν ἀσκουμένην κατὰ τὴν ἐπιτροχάδην ψήρσιν τῶν νομοσχεδίων. Ἰσχυρίζεται ὅτι πρὶκειται περὶ σπουδαιοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου, κυροῦντος πάντα τὰ γενόμενα ἐπὶ τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος καὶ ὅτι ἀδικοῦνται δι' αὐτοῦ ὡς ἐψηφίσθη πλεῖστοι ἀξιωματικοὶ δεινοπαθήσαντες. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν πλέον εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὴ ψηφίζωνται τὰ νομοσχέδια δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, παρ' αὐτοῦ προκαλουμένης, καὶ θέλει τότε κατανοηθῇ ἂν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποδοθῇ εἰς αὐτὸν ἡ μοιρὰ τῆς δημοκρατίας.

Ο κ. **Πρόεδρος** λέγει ότι δεν πρόκειται, ούτε περι άσεβείας προς τὸ πολίτευμα, ούτε περι άλλης τινός παραβιάσεως. Τὸ νομοσχέδιον, ανεγεγραμμένον ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει πρὸ πολλοῦ, ἐζητήθη καὶ προταχθῆ μετὰ τῶν άλλων καὶ προταχθέν ἐψηφίσθη, ἀφοῦ ἀνεγνώσθη ἀρθρον πρὸς ἄρθρον. Δὲν ἀρνοῦμαι, προσθέτει, ὅτι δὲν ἦτο σύμφωνος ὅλοι ἡ Συνέλευσις, ἀλλ' ἡ πλειονοψηφία ἐδέχθη καὶ τὸ νομοσχέδιον ἐψηφίσθη.

Ο κ. **I. Ράλλης** συνεχίζων, λέγει ὅτι διὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου τοῦτου κυροῦται ἡ κακοήθεια, ἡ γενομένη διὰ τοῦ προβιβασμοῦ νεκρῶν ἀξιωματικῶν, καὶ ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ γεγόμενος κατὰ τῆς τυραννίης ἀγὼν διεξήχθη μάτην. Προσθέτει δ' ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο θέλει ἔχει μέγαν ἀντίκτυπον μετὰ τοῦ κύκλου τῶν ἀξιωματικῶν.

Ο κ. **N. Δεβίδης** λέγει ὅτι, ὦν ἐγγεγραμμένος καὶ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου κατόπι παραστάσεων ἀξιωματικῶν μεταβάντων παρ' αὐτῶ, καὶ ἀρνηγούμενος πῶς εὑρέθη πρὸ τοῦ Προεδρείου, ὅτε ἤκουσεν ὅτι ἐψηφίζοντο στρατιωτικὰ νομοσχέδια, κραυγάζων ἵνα λάβῃ τὸν λόγον, συνηντήθη, ἐκεῖ μετὰ τῶν κ. κ. Σπυράκη καὶ N. Καμπάνη, οἱ τινες εἶπον αὐτῶ ὅτι δὲν ψηφίζεται τὸ νομοσχέδιον, δι' ὃ ἐνδιεφέρετο. Δὲν ἐφ' ἀντάζετο λοιπὸν ὅτι θὰ ἐψηφίζετο τὸ νομοσχέδιον, διότι δὲν ἠδύναντο τις καὶ ἀντιληφθῆ τί συνέβαινε τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὸ προεδρεῖον, καθίσαν ἦτο τοῦτο πλήρες ὑπαλλήλων καὶ άλλων, καίω δὲ ἴσταντο ἅπαντες οἱ κ. κ. Πληρεξούσιοι ὄρθιοι. Διὰ τοῦτο νομίζει ὅτι ἡ ψηφισις νομοσχεδίου, φερομένου ὡς ψηφισθέντος ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὑφ' ἀρπάσθη.

Ο κ. **I. Ράλλης** λέγει ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονός, ὅτι αὐτὸς μετὰ τοῦ κ. Δεβίδη, εὑρέθησαν πρὸ τοῦ Προεδρείου, ἀποδεικνύει ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἐψηφίσθη.

Ο κ. **Δεβίδης** ἐξακολουθῶν, λέγει ὅτι ἡ ψηφισις τοῦ νομοσχεδίου ὑφ' ἀρπάσθη καὶ ἂν ἐσκόπει καὶ λάβῃ ἐπ' αὐτοῦ τὸν λόγον, θὰ ἔλαμνε τοῦτο, οὐχὶ ἵνα ὑποβάλῃ τροπολογίας ἢ καὶ ὁμιλήσῃ κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοθετήματος, ἥτις ἔχει ὡς βᾶσιν αὐτῆς τὸ γεφυρώμα, περὶ τοῦ γεφυρώματος τοῦτου ὁμιλήσῃ, διότι, λέγει, ὅτι εἶναι ὑπὲρ γεφυρῶν, οὐ μόνον ἐν τῷ στρατιωτικῷ κύκλῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄπαις τοῖς άλλοις κύκλοι· καὶ δὴ καὶ ἐν ταῖς πτέρυξι τῆς Συνελεύσεως, ἐφόσον οὐδὲ

μία ζημία θὰ ἠδύναντο καὶ ἐπέλθῃ κατὰ τῶν πρωτοστατικῶν κατὰ τοὺς ἀγῶνας τῆς 1ης Νοεμβρίου. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν καὶ ψηφισθῆ ἀδικαταρτήτως νομοσχέδιον δι' οὗ ἐκκαταρτίζονται ἐκεῖνοι οἱ τινες ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, κατεπατήσαντες τὸν στρατιωτικὸν αὐτῶν ὄρκον, εἰσέλθοντες ἀπὸ τινός ἐκκαταρτίσεως ἐκεῖνοι, οἱ τινες, πιστοὶ μένοντες, εἰς τὸν ὄρκον αὐτῶν, ὑπέστησαν τὰ πάνδεινά καὶ οἱ ὅποιοι δικαίως ἐν τοιαύτῃ κατὰ τῆς εὐρισκόμενοι, θὰ σβύναι πρὸς αὐτοὺς τὰ πικρὰ ἡμῶν παράγκυα· τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁπλίων πάντες καθήκον ἔχοντες καὶ ἐπιδιώξωμεν ἐπαναφέροντες τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν γαλιάνην καὶ λαοκρατορίας ὡς τέκνη τῆς αὐτῆς πατρίδος τῇ παρελθόν.

Ταῦτα, λέγει, ἐσκόπου καὶ εἶπω ἐν εὐρύτῃ συζητούμεν τοῦ νομοσχεδίου. Ἀλλ' ἀτυχῶς ἐξηπατήθημεν. Ὑπείδῃ, δέ, προσθέτει, καὶ τυπογραφικὰ πλάκες τοῦ νομοσχεδίου, δὲν εἶναι πλάκες Μωσαῖας, συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως εἰσθῶν ἔξω τῆς αἰθερίας ταύτης καὶ πλάκες αὐτῆς καὶ θεωρηθῇ ὡς μὴ ψηφισθέν τὸ νομοσχέδιον, ἐπαρρημένως οὕτω καὶ πλήρους ματαξὺ τῶν συμμαχητῶν κατὰ τὴν 1 Νοεμβρίου διάλλαγῆς, διότι, προσθέτει, καίτοι διεφωνήσαντο πρὸς τὴν Κυβέρνησιν εἰς γνώμας πολιτικάς, ὅμως πάντοτε διετελέσθησαν καὶ πρέπει καὶ διατελεῖσθαι ἐν ὁμονοίᾳ κοινοβουλευτικῇ. Ἄς λάβῃ δέ, ἐξακολουθεῖ, ὅπ' ὅψιν αὐτῆς ἡ Κυβέρνησις ὅτι μετὰ τὴν ἐνωπὴν τῶν κομμάτων, δὲν ἐμειναιμεν παρὰ ἡμεῖς οἱ ὀλίγοι πρὸς ἐξάσκησιν ἐλέγχου κυβερνητικοῦ, οἱ τινες δὲν πρέπει καὶ ἔλθωμεν εἰς σύγκρουσιν, πρὸς τοὺς πολλούς, διότι οἱ ὀλίγοι γίνονται πολλοί. Διὰ τοῦτο συνιστᾷ καὶ πάλιν καὶ ἀναθεωρηθῇ ἡ ψηφισις τῆς Συνελεύσεως καὶ καὶ θεωρηθῇ ὡς μὴ ψηφισθέν τὸ νομοσχέδιον, διότι καὶ ἐν τύποις ψυχροῖς θεωρηθῇ ὅτι ἐψηφίσθη, οὐσίᾳ ὅμως δὲν ἐψηφίσθη καὶ πρέπει καὶ μείνῃ σεβαστῇ ἡ κοινοβουλευτικὴ ἡμῶν ἱστορία.

Ο κ. **Χαρ. Βοζίκης** λέγει ὅτι, ὦν τὸ προέχον ζήτημα ἦτο ἐψηφίσθη ἢ οὐ τὸ νομοσχέδιον, ἢ βεβαίως τοῦ προεδρείου θὰ ἦτο ἀρετὴ καὶ οὐδενὸς άλλου θὰ ἐχρειάζετο ἡ μαρτυρία, διότι τὸ καὶ βεβαίως τις ὅτι ἐψηφίσθη ἢ δὲν ἐψηφίσθη τοῦτο ἡ ἐκεῖνο τὸ νομοσχέδιον, οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν. Κατὰ τὴν ιδίαν του γνώμην, λέγει, ἐξ αὐτῶν τῶν ἀντιλεγόντων, ζητησάντων τὴν πρόταξιν ἢ τὴν ἀναβολήν, φρονεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐψηφίσθη. Ἀλλ' ἀπὸ άλλης

απόψεως, τῆς απόψεως τοῦ τρόπου τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου, ἐξετάζομενον τοῦ ζητήματος, καθ' οὗ διεμαρτυρήθη ὁ κ. Ράλλης, παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἐκπληθύνῃ αὐτὸν τοῦτο, διότι καὶ ἐν τῷ παρελθόντι συνέβαινεν οὐχὶ ἄπαξ νὰ ψηφισθῶσιν ὑπὸ τῶν σεβαστῶν ἀρχηγῶν ἐν πρωιναῖς τοῦ ὥρου νομοσχέδια. Ἀποκρούων δὲ μετὰ τοῦτο τὴν ἐξενεχθεῖσαν γνώμην περὶ ἀσκουμένης, τυραννίας, ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας, κατὰ τῆς μειονοψηφίας, λέγει ὅτι διὰ καὶ αὐτοῦ τοῦτο ἡ πλειονοψηφία, τὴ καὶ αὐτὴν εὐρισκόμενη ἐν ἀμύνη κατὰ τῆς μειονοψηφίας. Τελευτῶν κακίζεν τὸν τρόπον καθ' ὃν ψηφίζονται πολλάκις τὰ νομοσχέδια, καθ' οὗ τρόπου οὗτος πολλάκις ἐξηγήθη, καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ παύσῃ ἡ τοιαύτη κατὰστασις χάριν αὐτῆς τῆς τακτικῆς τῆς Βουλῆς, ἐπικυλούμενος πρὸς τοῦτο τὴν προσαρχήν, οὐ μόνον τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τῆς πλειονοψηφίας, ἀλλὰ καὶ τῆς μειονοψηφίας.

Ὁ κ. **Ράλλης**, χαρακτηρίζων ὡς παραδοξὸν καὶ πρωτοφανῆ τὴν θεωρίαν τοῦ κ. Βαζιάνη, ὅτι τὰς εὐθύνας τῆς πλειονοψηφίας φέρει ἡ μειοψηφία, καὶ ἀντικρούων ταύτην διότι ἀντικρούει ταύτην ἡ λογικὴ, παρατηρεῖ ὅτι ἐν μόνον εἶναι βέβαιον, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀνεγνώσθη, ἀλλὰ δὲν ἐψηφίσθη, οὔτε συμφωνεῖ πρὸς τὸ Σύνταγμα, οὔτε συμφωνεῖ πρὸς τὸν Κανονισμὸν καὶ δὲν ἐκπροσωπεῖ τὴν γνώμην τῆς Βουλῆς. Πρόκειται περὶ νομοσχεδίου προσωπικοῦ ἐνδιαφέροντος τὸν κ. Μπασιδέην, ὡς φαίνεται ἐν ταῖς διατάξεσι τοῦ άρθρου 5. Κλονισθείσης οὕτω τῆς πεποιθήσεως ἐπὶ τοῦ νόμου, ἐξ ὅσων ἐνταῦθα ἐλέγχθησαν, ὁ νόμος οὗτος οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἡθικὴν ἀξίαν.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος**, φρονῶν ὅτι ἐξ ὧν ὅσα ἐλέγχθησαν τὸ νομοσχέδιον εἰσίσταται ἐν ἐκκρεμότητι, δὲν ὑπολείπεται παρὰ νὰ ἀνελθῇ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως καὶ νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ψηφισθέν τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὰ τὰ ζητούμενα, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀνκληθῇ νομοσχέδιον ψηφισθέν.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργός** ὑποστηρίζει τὸ ἴδιον, δηλῶν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀνκληθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Ν. Λεβίδης**, τριτολογῶν, λέγει ὅτι ἂν ἐτίθετο ὑπὸ τῶν ἀντιτεθέντων τὸ ζήτημα περὶ κακῆς πίστεως τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τοῦ προεδρίου, θὰ εἶχε λόγον ἡ ἄρνησις

τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀρνηθῇ τὴν πρότασιν των. Ἄλλ' ἐφύσταν δὲν πρόκειται περὶ μειώσεως τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ἄρνησις δὲν ἔχει λόγον. Πρόκειται περὶ πλάνης *de facto*, καὶ οὐδεὶς μειοῦται ἀνεγνώριζον αὐτήν. Ἀναφερόμενος δὲ εἰς τὰ λεγόμενα περὶ παρεμποδίσεως τοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως ὑπὸ τῆς μειονοψηφίας, παρατηρεῖ ὅτι μετὰ τὴν ἐνωσιν τῶν κομματικῶν τοιαύτη μειονοψηφία δὲν ὑπάρχει· ὑπάρχουσι μόνον, ἐπικυλινθάνει, ολίγοι, οἵτινες οὐδὲ νὰ ἀμυνθῶσι θὰ ἔδυνάτο κατὰ τῶν πολλῶν, ἐὰν οὗτοι προσήρχοντο καὶ ἐξήσκουον τὸ ἔργον αὐτῶν. Ἀναφέρει τοὺς ἀειμνήστους Γεωργίου καὶ Δεληγιάννην, οἵτινες προσήρχοντο εἰς συνεδριάσεις καὶ ἐκάθηντο ἐπὶ 14 ὥρας ὥρα ἐν αὐταῖς. Τὸ ἔργον λοιπὸν τῆς Συνελεύσεως δὲν παρεκκλίνει ἡ μειονοψηφία, ἀλλ' οἱ ἐπὶ μακρὸν ἀγασμένοι, ἐν οἷς ὁ ἡγετὴς τοῦ Ἀκταίου κόμματος, λόγῳ εὐγλωττίας, καὶ βεβαιῶν ὅτι ἐὰν εἴχομεν ἑτέρους τινὰς ὁμοίους αὐτῷ, τὸ ἔργον τῆς Συνελεύσεως δὲν θὰ ἐπαρκοῦτο οὔτε μετὰ πεντήκοντα ἔτη (ἰλαστικῶς). Ἡμεῖς τουναντίον ἐπικουρούμεν εἰς τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἄλλως ἂν ἠθέλαμεν, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ κυρτεῖν τὰ νομοσχέδια.

Δ. Γούναρης. Δὲν νομίζομεν ὅτι θὰ ἠδυνάσθε νὰ πράξετε τόσον εὐκόλως τοῦτο, καὶ δὲν τὸ πράττετε χαρίζομενοι. Διότι νομίζω ὅτι δὲν εἶναι τόσον εὐκόλη δουλειὰ αὕτη. Δὲν ἀρκεῖ δὲ εἰς τὸ κύρος ὧν νὰ μᾶς ἀπειλήτε.

Γ. Ἀναστασόπουλος. Ἀλλῶς τε μὴ πράττοντες τοῦτο, παραβαίνετε τὸ καθήκον σας, ὅπερ δὲν εἶναι τῶν ἀρχόντων.

Ν. Λεβίδης. Αὐτὸ τὸ γνωρίζω ἐγὼ ἂν δύναμαι νὰ τὸ κῆμω. Ἀλλὰ παρακαλῶ νὰ τεθῇ θέμα, κ. Πρόεδρε, εἰς τὴν συζήτησιν, διότι δὲν χρειάζεται νὰ λεχθῶσι πλείονα ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Π. Σπυράκης** λέγει ὅτι μετὰ λύπης τοῦ ἐμαυτοῦ ἐπὶ ὁ κ. Λεβίδης ἐπεκαλέσθη τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ περὶ τῆς ψηφίσεως ἢ οὐ τοῦ ψηφισθέντος νομοσχεδίου, ἰδίῃ· οὗτος εἶπεν εἰς τὸν κ. Λεβίδην ἐπὶ λέγει τὰ ἑξῆς: Δὲν πρόκειται, κ. Πρόεδρε, περὶ νομοσχεδίου γενικοῦ ἀφορώτος εἰς τὴν ἀρχαιότητα τῶν ἀξιοματικῶν, ἀλλὰ περὶ νομοσχεδίου ἀφορώτος εἰς τοὺς ἀποτάκτους. Ἀπορεῖ δὲ τίνα λόγον εἶχεν ἡ ἐπικλήσις τῆς στρατιωτικῆς αὐτοῦ τιμῆς, καθότι οὗτος λέγει ἔχει τὸ θάρρος νὰ εὐλόγησεν τὰς γνώμας αὐτοῦ περὶ οὐδενὸς δεσμευμένου.

Ο κ. **Δουκ. Τσουκαλᾶς** δὲν προτίθεμαι, λέγει, νὰ συζητήσω τὸ ζήτημα, διότι τὸ νομοσχέδιον ἐψηφίσθη, ἀλλ' ἐν θορόβῳ καὶ ἀταξίᾳ, ὡς ἄλλως ψηφίζονται τὰ πλεῖστα τῶν νομοσχεδίων. Πρακτικῶς πάντοτε μέχρι λύσεως τῶν συνεδριάσεων καὶ πρακτικῶς ὅτι ἀπ' αὐτοῦ, εἰσῆλθον ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ, τὸ αὐτὸ συμβαίνει. Ἐνθυμούμαι, ὅτι περὶ τὰς φοιτητὰς διαμαρτυρίας, αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον περὶ κίσχυρος-θερδείας, ἐν ἔτει 1916, ἐψηφίσθη τὴν 2 μ. μ., ἀφοῦ ἡ Βουλὴ ἀπ' ἐσπέρας εἰργάζετο, τῶν βουλευτικῶν ἐδρῶν οὐσῶν ἄνδρων ὡς καὶ τῶν θεωρειῶν. Οὐδὲ εἶναι δυνατόν ἄλλως γενέσθαι, ἐφόσον μακρηγοροῦμεν. Ἀπαιτεῖται δὲ ὡς πλεῖστάκις εἶπον ἡ ἐφαρμογὴ τῆς κλεψύδρας, ἄλλως οὐδὲν ἐστὶ τῶν δεόντων γενέσθαι. Πρέπει νὰ περικόσωμεν ὡς τάχιστα τὸ συντακτικὸν ἔργον, ἵνα τὸ Κράτος κυβερνηθῇ, διότι ὡς ἔχομεν πολιτικῶς, εἴθετε ἀκυβερνητοί. Ἐχομεν μέγιστον νομοθετικὸν ἔργον νὰ ἐκτελέσωμεν, διότι ἡ τριετής τυραννίς κατέστρεψε τὸ Κράτος καὶ παρέδωκεν ἡμῖν ἑρείπια, ἐπὶ τῶν ὁποίων δεόν νὰ ἀνεγείρωμεν. Πρέπει νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν ἐλεγχὸν, ἄνευ τοῦ ὁποίου οὐδὲν δύναται νὰ βελτιωθῇ.

Ο κ. **N. Καλαντζάκος**, ἔχων, λέγει, νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ 2ου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου καὶ ζητήσας τὸν λόγον ὅτι ἀνεγινώσκετο τὸ νομοσχέδιον, ἔχει τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐψηφίσθη, οὐδεμίαν δ' ἔχει σημασίαν ἂν τις ἐθελοκώσῃ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τοὺς κ. **Συνάδελφους**. Ἰκέσθη τὸ ὅποσον μόνον ἔχει νὰ πρακτικῶς εἶναι ὅτι αἱ μόνον ἀπασχολοῦντες τὴν Συνέλευσιν εἰς ὅλα τὰ ζητήματα εἶναι οἱ κ. κ. Πληρεξούσιοι τῆς Ἀττικῆς, οἱ ὅποιοι, ὅσκις ἐμφανισθῇ ἀναφορὰ τις, ὡς ἐκ συνθήματος ἐγείρονται καὶ λαμβάνουσι τὸν λόγον. Δὲν ἔχουσι συνεπῶς τὸ δικαίωμα νὰ πρακτικῶς κατ' ἄλλων ὅτι παρακαλοῦσιν τὸ ἔργον τῆς Συνελεύσεως.

Πρόεδρος. Μὴ ὑποχούσης ἄλλης ἀντιρρήσεως καὶ πρακτικῶς ἐπικυροῦνται.

Ο κ. **N. Καμπάνης** λέγει ὅτι κυρωθέντων τῶν Πρακτικῶν ἤδη, θελεῖ ὑποβάλλει μετ' ἄλλων συναδελφῶν πρότασιν νόμου, ἐν ἣ θὰ περιλαμβάνωνται αἱ ἐπὶ τοῦ ψηφισθέντος νομοσχεδίου μὴ συζητηθεῖσαι τροπολογίαι. Παρακαλεῖ δ' ὅπως ἡ πρότασις τοῦ αὐτοῦ προτιμηθῇ.

Πρόεδρος. Μάλιστα.

— Ἀνακοινούνται ἤδη τὰ ἐξῆς:

— Ο **Πανελλήνιος Σύνδεσμος Μηχανικῶν καὶ ὁδηγῶν Αὐτοκινήτων** ὑποβάλλει μετὰ πρὸς περιορισμὸν τῶν ἐκ τῶν αὐτοκινήτων δυστυχημάτων.

— Ο **Σύνδεσμος Κτηματιῶν Θεσσαλονίκης** μὴ καίσης ζώνης, πληροφορηθεὶς τὴν μελετώμενον νομοσχέδιον περὶ ἀφαιρέσεως τοῦ ἐνὸς τετάρτου τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν, διαμαρτύρεται ἐντόνως καὶ παραπονεῖται διὰ τοὺς υπερβολικοὺς φόρους.

— Ο **πληρεξούσιος Χίου κ. Χρ. Ροδοκανάκης** ζητεῖ ἀδειαν ἀπουσίας διήμερον.

Συναίνουσης τῆς Συνελεύσεως ἡ ἀδεια χορηγεῖται.

— Ο **πληρεξούσιος Κοζάνης κ. Α. Ἰωννίδης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2444 κτλ».

— Ο **πληρεξούσιος Μεσσηνίας κ. Γ. Σπηλιόπουλος** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μισθοῦ Ἀξιωματικῶν, Ἀνθυποστράτηγων καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων κτλ».

— Ο **πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης κ. Γ. Ἀλεξάνδρου** ὑποβάλλει τροπολογίαν τῶν ἀρθρῶν τοῦ Συντάγματος.

Οἱ **πληρεξούσιοι Θεσσαλονίκης κ. κ. Α. Παπαζαχαρίου καὶ Χ. Γρόλλιος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου, «περὶ κατασκευῆς καὶ ἀποπερατώσεως Δημοσίων ἔργων ὁδοποιίας, καὶ ἄλλων ὁμοίων».

Οἱ **πληρεξούσιοι κ. κ. Π. Δαγκλῆς (Ἰωαννίνων) καὶ Γ. Καλδῆς (Λέσβου)** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μισθοῦ Ἀξιωματικῶν, Ἀνθυποστράτηγων κτλ».

Οἱ **πληρεξούσιοι Μεσσηνίας κ. κ. Γ. Σπηλιόπουλος καὶ Β. Τσάφος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἐξαπαλίσεως τῆς ἀγροτικῆς περιουσίας τῶν τέως Δήμων Ἐράνης, Πλεταμώδους, Φλεσιᾶδος, Πύλου καὶ Κολωνίδων κτλ».

Οἱ κ. **Κ. Λυκουρέζος**, (Υπουργὸς ἐπὶ τοῦ Δημοσίου Θεσπεριῶν) καὶ **Μ. Θεοδωρίδης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Περιθαλψέως), ὑποβάλλουσι σχεδίου νόμου «περὶ ἐγκρίσεως πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐκ Κυκλάδων προσφύγων».

Οἱ κ. κ. **Δ. Μπούδρας, Ἀλ. Παπαποστόλου καὶ Γ. Δασκαλόπουλος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κήρυξεως ἐρμηνείας τοῦ ἀρθροῦ 18, περὶ κληρικῶν καὶ κληρονομηθέντων γυναικῶν».

Ἀνέρχεται εἰς τὴν βῆμα ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. **Εὐμ. Λαδόπουλος**, ὅστις υποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ παροχῆς ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους παλικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετὰς.

Ποιοῦμενος βροχῆται αὐτοῦ εἰσήγησιν εἰς τὴν Συνέλευσιν λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισεν ὅτι εἶχε καθήκον νὰ υποβάλῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, μετὰ τὴν λήψιν ταιούτων μέτρων διὰ τοὺς δικαστικούς ὑπαλλήλους καὶ ἑξωμικτικούς, καὶ πέποιθεν ὅτι ἡ Συνέλευσις θέλει προῶν εἰς τὴν ταχέϊαν αὐτοῦ φήρισιν. Τὸ διδόμενον ἐπίδομα ἐπιλέγει, ἀνέρχεται ἀνεξαιρέτως διὰ πάντας τοὺς ὑπαλλήλους εἰς 30 ἐπὶ τοῖς 100 ἐπὶ τοῦ μηνιαίου αὐτῶν μισθοῦ.

Πλειστοὶ Πληρεξούσιοι. Νὰ κηρυχθῇ κατεπείγων.

Ἀναβαλλομένης μετὰ τοῦτο τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων, ἀποφάσκει τῆς Συνελεύσεως, εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν.

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου

Πλειεῖται τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων ζητοῦσι τὸν λόγον ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, καὶ προτείνουσιν ὅπως προταχθῶσι πρὸς φήρισιν διάφορα νομοσχέδια κηρυσσόμενα κατεπείγοντα.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργός**, ἀποκριθεὶς τὰς προτάσεις ταύτας, παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μεταβάλληται ἐκάστοτε ἡ Ἡμερησία Διατάξις καὶ ζητεῖ νὰ τηρηθῇ ἡ σειρά τῆς φήρισεως τῶν ἐν αὐτῇ ἀναγεγραμμένων νομοσχεδίων.

Ὁ κ. **Πρόεδρος**, παρατηρῶν ὅτι τὰ νομοσχέδια εἶναι δύο κατηγόριων, τὰ προερχόμενα ἐκ κυβερνητικῆς πρωτοβουλίας καὶ τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς πρωτοβουλίας τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων, ἤτοι αἱ Προτάσεις νόμων, λέγει ὅτι, ἐπεὶ δὲν προτιμῶνται πάντοτε τὰ κυβερνητικά, αἱ προτάσεις νόμων δὲν θὰ καθορθῶν νὰ φηρισθῶσι ποτε. Διὰ τοῦτο θὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, ἵνα καθιεργῇ τὴν κρατοῦσαν συνήθειαν, ὅπως ταῦτα ἀναρχοφῶνται χωρισμένως ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει, καὶ θὰ τὰ συγχωνεύσῃ.

Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῇ Δικαιοσύνῃ). Ἀντὶ τοῦ πράξετε τοῦτο, μεταφέρατε ὅσα εἶναι ἐπείγοντα εἰς αὐτὴν στήλην τῶν κυβερνητικῶν νομοσχεδίων.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀνυστάσεως δεκτὸν τὸ σύνταγμα τοῦ νομοσχεδίου.

Περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἐνεκα στρατιωτικῆς ἢ ναυτικῆς ὑπηρεσίας (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐψηφίσθη κατὰ τὴν β' ἀνάγνωσιν) ἔχον οὕτως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Γενικαὶ Διατάξεις

ΤΜΗΜΑ Α'.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ Εἰς ΣΥΝΤΑΞΙΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΣ ΑΥΤΗΣ

Ἄρθρον 1ον.

1. Ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος νόμου παρέχεται εἰς τοὺς στρατιωτικούς δικαίωμα.

α) Εἰς σύνταξιν ἀποστρατείας.

β) Εἰς σύνταξιν ἀνικανότητος.

γ) Εἰς σύνταξιν ἀποτάξεως.

2. Δικαίωμα εἰς σύνταξιν παρέχεται ἐπίσης ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὰ ἀποτελοῦντα τὴν ἀνάγωγαν τοῦ στρατιωτικοῦ πρόσωπα.

3. Αἱ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον συντάξεις, κατὰλογίζονται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Κράτους, κατὰβάλλονται ἐκ τοῦ Δημοσίου ταμείου.

Ἄρθρον 2ον.

1. Στρατιωτικοὶ κατὰ τὸν παρόντα νόμον νοσοῦνται πάντες οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰ διάφορα ἐπλά, τώματα, κλάδους ἢ εἰδικότητας τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, τὴν χωροφυλακὴν καὶ τὸ Λιμενικὸν Σώμα ἑξωμικτικοὶ καὶ ὀπλίται, καὶ οἱ πρὸς αὐτοὺς δυνάμει τῶν νόμων ἀντιστοιχοῦντες ἢ ἐξομοιούμενοι.

2. Ὅπου ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ἀναφέρεται ὁρισμένως βαθμαφῶρος τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, νοεῖται ἅμα καὶ ὁ ἀντιστοιχὸς τοῦ στρατοῦ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος, κατὰ τὴν ἐν τῷ ἐπομένῳ ἄρθρῳ 3 καθορισμένην ἀντιστοιχίαν.

"Αθήναι 3ον.

1. Μισθός, επί τη βάσει του οποίου κανονίζονται οι συντάξεις των στρατιωτικών κατὰ τὴν προέχοντα τάξιν, εἶναι ὁ κατὰ μέσον ὅρον ἀνέμων ἀνταξίας, κατὰ τὴν κατωτὴν ἐξιστάμενη, εἰς τοὺς βαθμοὺς οὓς ἔφερον ἢ πρὸς οὓς, ἀνταποσώζον ἢ ἐξωμεινύοντο κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας των.

2. Ἄν ὁ στρατιωτικὸς ὑπηρετήσεν ἐλάχιστον τοῦ ἔτους, ὁ μέσος ὅρος ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῆς ὑπηρεσίας του.

3. Ἡ δι' ἀνακλήσεως εἰς ἐνέργειαν νεωτέρων ὑπηρεσιῶν ἐν ἐξεδραεῖ προκληθέντων ἀποστράτων ἢ παρεξημένων στρατιωτικῶν ἢ ὅπωςδήποτε ὑπηρετησάντων, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν πρὸς σχηματισμὸν τοῦ κατὰ τὴν ἀνωτέρω μέσου ὁρου, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τελευταίου βαθμοῦ.

4. Διὰ μόνον τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ὁ συντάξιμος μισθὸς τῶν στρατιωτικῶν ὁρίζεται δι' ἐλάχιστον βαθμὸν ὡς ἑξῆς:

α. Ἀντιστράτηγος καὶ Ἀντιναύαρχος	δὲ 1670
β. Ὑποστράτηγος καὶ Ὑποναύαρχος	1310
γ. Συνταγματάρχης καὶ Πλωτάρχης	1120
δ. Ἀντιστράτης καὶ Ἀντιπλωτάρχης	1010
ε. Ταγματάρχης καὶ Πλωτάρχης	900
στ. Λοχαγὸς καὶ Ὑποπλωτάρχης	660
ζ. Ὑπολοχαγὸς καὶ Ἀνθυποπλωτάρχης	560
η. Ἀνθ' γός, σημαχοφόρος καὶ δὲν. σημαχοφ.	560
θ. Ἀνθ' στῆς καὶ Ἀρχικελευστής α' τάξ.	450
ι. Ἀρχικελευστής	425
ια. Ἐπιλοχίας καὶ Κελευστής	330
ιβ. Λοχίας καὶ ὑποκελευστής	320
ιγ. Δεκανέας καὶ δίοπος	310
ιδ. Στρατιώτης καὶ νεώτης	300
ιε. Νεώτερος	270

5. Αἱ νόμοι συντάξεως χορηγήσει, κατὰ βέλλοντάς κατὰ τὰς εἰδικὰς περὶ τοῦτου κανονισμὸν καὶ ἀνεξαρτήτως πρὸς τοὺς κατὰ τὴν προηγούμενην ἐδάρειον συνταξίμους μισθοὺς.

6. Ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς συντάξεως συνίσταται εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ κατὰ τὴν ἐδάρ. 1 μισθοῦ, ὁ μέγιστος δὲ εἰς τὸ σύνολον αὐτοῦ.

ΤΜΗΜΑ Β'.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΙΑΣ

"Οροι κτήσεως καὶ ποσὸν αὐτῆς.

"Αθήναι 3ον.

Ὁ στρατιωτικὸς κατὰ τὴν δικαίωμά εἰς σύνταξιν ἀποστράτειας.

α. Ἐάν συμπληρώσῃ 25 ἔτων τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν.

β. Ἐάν κατὰ τὴν ἐδάρ. 1 μισθοῦ ἡλικίας.

"Αθήναι 3ον.

1. Ἡ σύνταξις ἀποστράτειας, ἢ δυναμένη ἐν πάσῃ περίπτωσηί εἶναι μικροτέρη τοῦλάχιστου ὁρου, συνίσταται εἰς ἓκα πρὸς τὴν ἐτῆ τῆς ὑπηρεσίας πεντηκαστὰ τοῦ μισθοῦ.

2. Ἡ ἡλικία τοῦ ἐδάρ. 1 σύνταξις περιορίζεται κατὰ τὸ ἐν πεντηκαστὸν τοῦ μισθοῦ δι' ἐλάχιστον ἔτος ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ 31 καὶ ἐφεξῆς, δὲν δύναται ὅμως νὰ ὑπερβῇ τὸν μέγιστον ὅρον.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΟΣ

α. "Οροι κτήσεως καὶ κατήγοροι αὐτῆς.

"Αθήναι 6ον.

1. Συνέπειν τραυματικῶν λαβάντων ἐν πολέμῳ ἢ ἐξ ατυχημάτων ἐν τῇ ἐκτελέσει ὑπηρεσίας ἐν πολέμῳ ἢ μὴ, ὡς καὶ συνέπειν νοσημάτων προκληθέντων ἢ ἐκπαιδευθέντων ἐκ τῶν πρὸς τὴν ἐν εἰρήνῃ, ἐν ἐπιστρατεύσει ἢ πολέμῳ ὑπηρεσίαν σχετιζομένων νοσημάτων, κινδύνων ἢ ατυχημάτων, παρεχούσιν εἰς τὸν στρατιωτικὸν, κατὰ τὴν ἐδάρ. 1 μισθοῦ, διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἀνικανότητος, ὁριστικὴν ἢ προσωρινήν, κατὰ τὰς ἐπομενὰς διατάξεις.

2. Ὡς σχετιζομένη πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν λογίζεται καὶ ἡ ἐν πολέμῳ ἢ ἐπιστρατεύσει μετεκκίνησις τοῦ στρατιωτικοῦ, εἴτε λόγω ἀδρείας, εἴτε πρὸς ἐπιστροφήν εἰς τὴν ἐστίναν τοῦ μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν τοῦ καὶ ἐντὶς αὐτῶν ἀπ' αὐτῆς.

3. Αἱ ὡς ἀνω συνέπειν παρέχουσι δικαίωμα εἰς σύνταξιν μόνον ἂν ἐξεδραεῖσιν ἐντὸς ἐνός ἔτους τὴν βραχυτέραν ἀπὸ τῆς ἐκ τῶν τάξεων ἀπομακρύνσεως τοῦ στρατιωτικοῦ.

4) Θεωρείται στρατιωτικός εξομολούμενος προς στρατιώτην και πᾶς μὴ εστρατευμένος πολίτης ἀδιακρίτως φύλου, ὑποστῆς ὅπωςδήποτε ἐκ συμβεβηκότος τοῦ πολέμου ἢ ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐν πολέμῳ ἢ μὴ, μείωσιν τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος, ἐν αἱ ἐκ τοῦ πηλύνματος συνέπειαι ἐξεδηλώθησαν τὸ βραδύτερον ἐντὶ ἐξαμήνου ἀπὸ τοῦ ἐπανερχόντος αὐτὴν λόγου.

"Ἀρθρον 7ον.

1). Ἡ σύνταξις εἶναι ὀριστική· α) ἐὰν ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω τραυμάτων ἢ νοσημάτων ἐπῆλθε διαρκὴς μείωσις, τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος, τοῦλάχιστον 10 ο/ο ἢ, ἐπὶ ἐπὶ ἐξέδρων ἀξιωματικοῦ, ἀνθυπασιιστοῦ ἢ ἀρχικελευστοῦ, μὴ προσερχομένου ἐξ ἀποστρατείας, ἐπῆλθε διαρκὴς μείωσις τῆς πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ προτέρου τοῦ ἐπαγγέλματος ἱκανότητος· β) ἐὰν ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω τραυμάτων ἢ νοσημάτων ὁ μόνιμος ἀξιωματικός, ἀνθυπασιιστής ἢ ἀρχικελευστής κατὰ τὴν ἀνίκαντος καὶ διὰ μόνον τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

2. Διαρκὴς μείωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος θεωρεῖται πάντοτε ὀριστικὴ ἐπὶ παντελοῦς στερείσεως τῆς ὁράσεως ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἐπὶ ἀκρωτηριασμοῦ ἢ παντελοῦς ἀχρηστίας ἐνὸς τοῦλάχιστον μέλους ἄκρου.

"Ἀρθρον 8ον.

1. Ἡ σύνταξις εἶναι προσωρινή, ἐὰν ὁ κατώτερος τοῦ ἀνθυπασιιστοῦ ἢ ἀρχικελευστοῦ κριθῇ ὅπωςδήποτε ἀνίκαντος διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, λόγῳ τραυμάτων ἢ νοσημάτων, κατὰ τὸ ἄρθρον 6, ὑποστῇ δ' ἅμα καὶ πρόσκαιρον μείωσιν τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος, τοῦλάχιστον 10 τοῖς ἑκατῶν.

2. Ἡ σύνταξις εἶναι ἐπίσης προσωρινή, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν ἐπὶ πλέον διαφοράν, ἐὰν ὁ παθὼν ἀξιωματικός, ἀνθυπασιιστής ἢ ἀρχικελευστής, ἐκτὸς τῆς διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἀνικανότητος, ὑπέστη καὶ πρόσκαιρον μείωσιν τῆς ἱκανότητος πρὸς ἐργασίαν, ἢ οἱ βαθμοὶ πηρὸς τυχὸν δικαίωμα εἰς μείζονα σύνταξιν.

"Ἀρθρον 9ον.

1. Διὰ Β. Δικτάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν, τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν, ὁρισθῶσονται λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 πηρὸς

χοντα δικαίωμα συντάξεως τραυματικῆ καὶ νοσηματικῆ ἢ συνέπειαι αὐτῶν καὶ τὸ κατώτατον καὶ ἀνώτατον ὅριον τῆς ἐξ αὐτῶν μείωσεως τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος εἰς ἑκατοστά (1-100 τοῖς ο/ο).

2. Διὰ μόνον τὸν κανονισμὸν τῆς συντάξεως ἢ μείωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος διακρίνεται εἰς τμήματα ἐκ πάντε ἑκατοστών ἑκάστον, βαθμὸς δ' αὐτῆς ἐν ἑκάστῃ τυγεκκριμένη περιπτώσει εἶναι ὁ παριστάμενος διὰ τοῦ τελευταίου ἑκατοστοῦ τοῦ τμήματος εἰς ὃ περιλαμβάνεται.

3. Ἐν συρροῇ πλείονων βλαβῶν, ὧν οὐδεμία συνεπάγεται μείωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος 100 ο/ο, βαθμὸς αὐτῆς εἶναι ὁ τῆς βαρυτέρας βλάβης, ἡρξημένος διὰ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀμέσως ἐπομένης βαρυτέρας, ὑπολογιζομένου ἐπὶ τῆς μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τοῦ βαθμοῦ τῆς πρώτης μείωσεως ὑπολειπομένης ἱκανότητος τοῦ παθόντος· ἐὰν οὖν ἦτον ἡ βαρυτέρα βλάβη συνεπάγεται μείωσιν, τοῦλάχιστον 20 ο/ο, ὁ βαθμὸς τῶν ἐπομένων λογίζεται ἡρξημένος κατὰ ἐν τμήμα διὰ τὴν ἀμέσως ἐπομένην βαρυτέραν, κατὰ δὲ διὰ τὴν τρίτην, καὶ οὕτω καθεστῆς.

"Ἀρθρον 10ον.

1. Ἡ σύνταξις ἀνικανότητος παρέχεται ἐπὶ τῇ βάσει γνωμοδοτήσεως τῆς οἰκείας Ἀν. Στρατ. ἢ Ναυτ. Ὑγειν. Ἐπιτροπῆς, ἣτις μετ' ἐξέτασιν τοῦ παθόντος βεβαιῶσι τὴν ὑπαρξίν τῆς παρεχούσης δικαίωμα εἰς σύνταξιν βλάβης καὶ τὸ διαρκές ἢ μὴ αὐτῆς, ἐν δὲν πρόκειται περὶ τινος τῶν ἐν ἐδαφ. 2 τοῦ άρθρου 7 μνημονευομένων, καὶ προσδιορίζει ἀκριβῶς ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Β. Δικτάγματος, τὴν ἐκ τῆς βλάβης ταύτης πραγματικὴν ἀνικανότητα τοῦ παθόντος, καὶ τὴν διαρκείαν τῆς προσωρινῆς συντάξεως κατὰ τοὺς ὁρίονες τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ άρθρου 11.

Ἐν συρροῇ πλείονων βλαβῶν, ἡ ἐπιτροπὴ προσδιορίζει ἰδιαιτέρως τὴν ἐξ ἑκάστης αὐτῶν ἀνικανότητα, τοῦ ὅπου βαθμοῦ τῆς ἀνικανότητος τοῦ παθόντος ὑπολογιζομένου, συμφώνως πρὸς τοὺς ἐν ἐδαφ. 3 τοῦ προηγουμένου άρθρου κανόνας, κατὰ τὸν κανονισμὸν τῆς συντάξεως.

2. Ἡ μείωσις τῆς πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ προτέρου ἐπαγγέλματος ἱκανότητος τῶν μὴ ἐξ ἀποστρατείας προσερχομένων ἐξέδρων ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασιιστῶν ἢ ἀρχικελευστῶν, δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν διαβάθμισιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 11 ἐδ. 1. Β. Δικτάγματος, ἢ ἐκτίμησις δ' αὐτῆς

ανεργείται κατ' απόλυτον κρίσιν τῆς οἰκείας Α. Υ. Επιτροπῆς ἐπὶ τῇ βράσει τῶν λοιπῶν ὁρισμῶν, τοῦ αὐτοῦ Β. Δ. καὶ τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν τοῦ προτέρου ἐπαγγελμῆτος τοῦ παθόντος.

Ἄρθρον 11ον.

1. Ἡ προσωρινὴ σύνταξις κατεβάλλεται ἐπὶ διετῇ περιόδον, δυναμένη νὰ ἀνανεωθῇ μετὰ τὴν λήξιν αὐτῆς, καὶ κατόπιν νὰ εἰσέλθῃ ἐπὶ δευτέραν διετίαν. Δύνανται οὖν ἡττων, ἐπὶ τῇ βράσει τῆς γνώμας τῆς οἰκείας Α. Υ. Ἐπιτ., ἡ ἀκύρωσις ἢ ἡ ἀνανέωσις αὐτῆς, νὰ προσδιορίζηται διὰ περίοδον βραχυτέραν τῆς διετίας.

2. Ἡ σύνταξις δύναται νὰ ἀνανεωθῇ διὰ πόσον ἴσον κατώτερον ἢ ἀνώτερον τοῦ ἀρχικοῦ, ἀναλόγως τοῦ κατὰ τὴν νέαν ἐξέτασιν βαθμοῦ τῆς μειώσεως τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος, ἢ μετατρέπεται εἰς ὀριστικὴν σύνταξιν, ἐφόσον βεβαιωθῇ τὸ διακρίεσθαι τῆς μειώσεως ἢ πάλαι ἐντελῶς, ἢ νῦν ἢ μείωσις ἐξέλιπε τελείως ἢ κατ' ἥλθε κατὰ τὴν 10 τοῖς ἑκατόν.

3. Μετὰ τὴν πάροδον τῆς δευτέρας διετίας, τὸ βραχυτέρον, ἢ προσωρινὴ σύνταξις, ἢ μετατρέπεται εἰς ὀριστικὴν ἢ πάλαι ἐντελῶς, συμφώνως πρὸς τὴν περὶ τούτου γνωμοδότησιν τῆς οἰκείας Α. Υ. Επιτροπῆς.

4. Συνταξιοῦχος παθὼν περιπλοκὴν ἢ ἐπιδεινῶσιν τῆς κατεστάσεώς του, δύναται καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς ὀρισθείσης διὰ τὴν προσωρινὴν σύνταξιν περιόδου νὰ προκαλέσθαι νέαν αὐτοῦ εξέτασιν πρὸς βελτίωσιν τῆς συντάξεώς του.

5. Αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο περίοδοι λογίζονται ἀρχόμεναι ἀπὸ τῆς ἀκύρωσιν τῆς ἀρχικῆς συντάξεως.

β') Ποσὸν τῆς συντάξεως.

Ἄρθρον 12ον.

1. Ἡ σύνταξις ἀνικανότητος, προσωρινῇ ἢ ὀριστικῇ συνίσταται:

α) Ἐπὶ παντελοῦς στερέσεως τῆς ὁράσεως ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν, ἀκρωτηριασμοῦ ἢ παντελοῦς ἀγρηγίας δύο ἄκρων μελῶν ἢ διαρκυς ἀπωλείας τῶν διανοητικῶν δυνάμεων ἐπαγρομένης πλήρη ἀνικανότητος εἰς τὴν μέγιστον ὅσον τῆς συντάξεως. Βί: τοὺς κατώτερους ὁμοῦ τοῦ Ἀνθυπασιπαστού ἢ Ἀρχιεπιστοῦ στρατιωτικοῦ καὶ τοὺς ἐν ἑαυτοῦ ἀξιωματικούς παρέχεται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ

καὶ πρόσθετον μηνιαῖον ἐπίδομα, ἴσον πρὸς τὸ ἥμισυ τῆς συντάξεως.

β) Ἐπὶ σωματικῆς βλάβης καθιστώσης τὸν μέννον ἢ εἰς ἀποστρατείας ἐφόδον ἀξιωματικόν, ἀνθυπασπιστὴν ἢ ἀρχικελευστὴν ἀνικανὸν διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, εἰς τὴν ἐλάχιστον ὅσον τῆς συντάξεως, ἢ μὴ εἰς ἄλλων διατάξεων δικαιούται εἰς μείζονα σύνταξιν.

γ) Ἐπὶ παθῶν τῶν λοιπῶν περιπτώσεων εἰς ἴσιν πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἀνικανότητος ἑκατοστὰ τοῦ μεγίστου ὅρου. Προκειμένου ὅμως περὶ ἐρέθων ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν ἢ ἀρχικελευστῶν, μὴ προσερχομένων εἰς ἀποστρατείας καὶ ὑποστάντων διαρκεῖ μείωσιν τῆς πρὸς ἐξακλουθῆσιν τοῦ προτέρου τῶν ἐπαγγελμῆτος ἱκανότητος, ἢ σύνταξις αὐτῶν δὲν δύναται ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ἦ μικρότερη τοῦ ἐλάχιστου ὅρου.

2. Ἐν συρροῇ πλείονων βλαβῶν, ὧν ἡ κυρίως συνεπάγεται ἀνικανότης 100 οἰ, παρέχεται ἐκτὸς τῆς κατὰ τὸ ἐδάφ. 1 συντάξεως, καὶ ἐφόσον δὲν ὑρίσκειται περίπτωσις χορηγίας τοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ἐδάφ. ἐπιδόματος, πρόσθετον ἐπίδομα συνιστάμενον εἰς δεκάμην, δεκά μηνιαῖος δι' ἑκάστον κατὰ ἐδάφ. 2 τοῦ ἁρθροῦ 9 τοῦ μέρους τῆς ἐκ τῶν παρεπομένων βλαβῶν ὀλικῆς ἀνικανότητος.

3. Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο πρόσθετα ἐπιδόματα δὲν μεταβιβάζονται εἰς τὴν οἰκογένειαν, κανονίζονται δὲ καὶ ἀπονέμονται σὺν τῇ συντάξει καὶ κατὰ τὰ περὶ συντάξεων κοινὰ.

Ἄρθρον 13ον.

Ἡ ὀριστικὴ σύνταξις ἀνικανότητος παρέχεται εἰς τοὺς ἀξιωματικούς, ἀνθυπασπιστὰς ἢ ἀρχικελευστὰς, ἐφόσον δὲν ὑρίσκειται περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 680, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων ἢ ὡς τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος.

γ') Διαδικασία.

Ἄρθρον 14ον.

1. Ἡ σύνταξις ἀνικανότητος παρέχεται, ἐν ἀποδειχθῇ κατὰ τὰς ἐπομένους διατάξεις, ὅτι συντρέχουσιν οἱ ὅροι τοῦ ἁρθροῦ 6.

2. Οἱ παθόντες κατὰ τὸ ἐδάφιον 1ον τοῦ ἁρθροῦ 6ου ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τῶν ἁρθρῶν 15 καὶ 16 τοῦ

νον ως πρὸς τὰ ἀφορῶντα τὴν πιστοποίησιν τῆς Ἀνωτάτης Ὑγεινῆς. Ἐπιτροπῆς, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ ἢ ἀπόδειξις τῶν περιστάσεων τοῦ πηθήματος ἐνεργεῖται κατὰ τὰ ὀρισθησόμενα διὰ Β. Δικτάγματος, ἐφ' ἧς ἐκδοθησόμενου, δι' οὗ θὰ προσδιορισθῶσι καὶ αἱ πρὸς ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν αἰτήσεων προθεσμίαι.

3. Ἀποδεικνυμένου ὅτι ὑπάρχει ὡς πρὸς τὸ πάθημα βαρὺ πλάτυμα τοῦ στρατιωτικοῦ, δὲν γεννᾶται δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἀνικανότητος.

Ἄρθρον 15ον.

1. Ὁ παθὼν ἐκ τραυμάτων ἢ νοσημάτων, ἀσχετῶν ὁπωσδήποτε πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας ἐν πολέμῳ ἢ ἐν ἐπιστρατεύσει, δέον νὰ ὑποβάλλῃ ἐντὸς τοῦ βραδύτερου δέκα ὀκτῶ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του, ἐπὶ ποινῇ ἀπαρδεύτου, εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν τὴν περὶ τούτου αἴτησίν του. Ἐπὶ ἀμέσῳ θανάτῳ τοῦ παθόντος, ἢ αἰτήσις ὑποβάλλεται ὑπὸ παντὸς δικαιομένου εἰς σύνταξιν, ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου, ἐπὶ ποινῇ ἀπαρδεύτου.

2. Ὁ Ὑπουργός, λαβὼν τὴν αἴτησιν, διατάσσει τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ παθόντος εἰς τὸ ἐγγύτερον τῇ κατοικίᾳ αὐτοῦ στρατιωτικὸν ἢ ναυτικὸν νοσοκομεῖον, τριμελῆς δ' ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ διευθυντοῦ καὶ δύο τῶν ἐν αὐτῷ ὑπηρετούντων ἰατρῶν, μετ' ἐξέτασιν τοῦ παθόντος, ἀποφαίνεται περὶ τοῦ εἶδους καὶ τῶν συνεπειῶν τοῦ παθήματος καὶ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν. Ὁ παθὼν δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὴν εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου παραμονὴν του ἐν τῷ νοσοκομείῳ μέχρι τῆς ἐλπίσεως τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐάν κατὰ τὴν ἀδύνατον ἢ ἐξέτασις τοῦ παθόντος, ἢ ὁ γὰρ τοῦ κατ' ἀμέσον τρόπον ἐπελθόντος θανάτου αὐτοῦ, ἢ ἐπιτροπῆς, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὸ σύνολον τῶν περιστάσεων, γνωμοδοτεῖ περὶ τῶν ἀνωτέρων.

3. Ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργός διατάσσει συγχρόνως τὴν παρὰ τῆς ἀρμόδιας, λόγῳ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ παθόντος, στρατιωτικῆς ἢ ναυτικῆς ἀρχῆς, ἐνεργεῖν ἐπαρκῶς πρὸς μόνωσιν δικαστικῆς πεποιθήσεως ἀνακρίσεις πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν περιστάσεων τοῦ παθήματος καὶ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν.

4. Ὁ ἐνεργῶν τὰς ἀνακρίσεις δικτυπώνει λεπτομερῶς τὸ ἐκ τούτων κατὰ τὴν γνώμην του πόρισμα ἐν ἐκθέσει, ἣτις μετὰ τοῦ σχετικοῦ φακέλλου ὑποβάλλεται εἰς τὸ ἀρμόδιον

Ὑπουργεῖον, ἐπιμελεῖται δ' αὐτοῦ ἀποστέλλεται μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς κατὰ τὸ ἐδάφιον 2 ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν Ἀν. Στρατιωτικὴν ἢ Ναυτικὴν Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπὴν, ἀναλόγως τῆς ιδιότητος τοῦ παθόντος, ἣτις μετ' ἐξέτασιν αὐτοῦ, ἐάν κριθῇ ἀναγκαστικὸν ἐφόσον εἶναι δυνάτῃ, ἀποφαίνεται ὀριστικῶς ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ 3 θεμάτων, ἐνεργούσα ἄμα καὶ τὰ ἐν ἄρθρῳ 10 ὀριζόμενα. Ἀδυναμία προσελεύσεως τοῦ παθόντος ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, συγχωρεῖται μόνον διὰ λόγους ὑγείας, πιστοποιουμένους ὑπὸ τῆς ἀρχικῶς ἐξεκαστῆς αὐτὸν κατὰ τὸ ἐδάφιον 2 ἐπιτροπῆς.

Ἡ γνωμοδότησις τῆς Α. Ὑ. Ἐπιτροπῆς μεθ' ὁλοκλήρου τοῦ σχετικοῦ φακέλλου ὑποβάλλεται εἰς τὸ οἰκεῖον Ὑπουργεῖον.

5. Ἐπὶ στρατιωτικῶν, ἐκτελούντων ὑπηρεσίαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἢ αἰτήσις ὑποβάλλεται εἰς τὴν οἰκείαν διπλωματικὴν Ἀρχήν, τὴν ἐδρεύουσαν ἐν τῇ χώρῃ ἐν ἣ οὗτοι ὑπηρετοῦσι, καὶ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης εἰς τὴν οἰκείαν προξενικὴν Ἀρχήν, ἣτις διορίζει τριμελῆ ἐξ ἱατρῶν ἐπιτροπὴν ἀπορρινωμένην κατὰ τὸ ἐδαφ. 2, ἐνεργεῖ δὲ τὰς κατὰ τὸ ἐδάφιον 3 ἀνακρίσεις καὶ τὰ ἐν ἐδαφ. 4 ὀριζόμενα.

6. Ἡ δαπάνη πρὸς ἐνεργεῖαν τῶν ἀνακρίσεων καὶ ἡ δαπάνη τῆς ἱατρικῆς ἐξετάσεως ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εἶναι εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου.

7. Ὁ καθορισμὸς τῆς σχέσεως τοῦ παθήματος πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ παθόντος εἶναι ὑποχρεωτικός διὰ τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον καὶ τὰ δικαστήρια, ἐάν τὸ πόρισμα τῶν ἀνακρίσεων εὐρίσκηται ἐν πλήρει συμφωνίᾳ πρὸς τὴν ὁμολογίαν γνωμοδότησιν τῆς οἰκείας Α. Ὑ. Ἐπιτροπῆς.

8. Αἱ γνωμοδοτήσεις τῶν ἱατρῶν καὶ αἱ ἀνακρίσεις δέον νὰ συντελεσθῶσιν ἐπὶ τῶν παθόντων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς αἰτήσεως, ἐπὶ δὲ τῶν παθόντων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐντὸς δύο ἐτῶν.

Ἄρθρον 16ον.

1. Ὁ παθὼν ἐκ τραυμάτων ἢ νοσημάτων, προσελθόντων ἐνεκα τῆς ἐν πολέμῳ ἢ ἐπιστρατεύσει ὑπηρεσίας του, δέον ἐντὸς τοῦ βραδύτερου δέκα ὀκτῶ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκ τῶν τάξεων ἀπολύσεώς του, ἐπὶ ποινῇ ἀπαρδεύτου, νὰ ὑποβάλλῃ τὴν περὶ συντάξεως αἴτησίν του εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργόν, ὅστις παραπέμπει αὐτὴν εἰς τὸν οἰκεῖον Σωματάρχην, ἢ ἐνδερινήτην ἢ πρείσταχμενον ὑπηρεσίας, ὁφείλοντα νὰ παρὰ

σχή, ἐπὶ τῇ βίᾳ τῶν παρ' αὐτῷ στοιχείων, πάσαν χρή-
σιν περὶ τῶν περιστάσεων ἐν γένει τοῦ παθήματος πλά-
ροφορίαν, ἀπαικίτητος δὲ ἐπίσημον πιστοποίησιν περὶ τοῦ
Σώματος, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τύπου τῆς ὑπηρεσίας του.

Ἐπιμελεῖται τοῦ Ὑπουργοῦ, προκαλεῖται ἀρμόδιος καὶ
πᾶσα ἀναγκαία πληροφορία περὶ τῆς τυγῆν διὰ τὴν πλ-
θύναν νοσηλείας τοῦ στρατιωτικοῦ, περὶ τῆς διὰ τὴν στρα-
τιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἀνικανότητος τοῦ καὶ περὶ τῶν λόγων
τῆς ἐκ τῶν τάξεων ἀπολύσεώς του, ἂν αὐτὴ εἴχεν ἦδον
συμπληρωθῇ πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως.

Τὰ τῶν ἀνωτέρω πιστοποιήσεων ὁρισθῆνται διὰ Β.
Δικτάγματος.

Ἐπὶ ἀμέσου θανάτου τοῦ παθόντος, ἡ αἵτησις ὑποβάλλ-
εται ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τοῦ θανάτου ὑπὸ πρυτὸς δικα-
νομένου εἰς σύνταξιν, ἐπὶ ποινῇ ἀπαρδεύτου.

2. Τὰ κατὰ τὸ ἐδάφιον 1 στοιχεῖα συγκεντρουμένα,
ἀποστέλλονται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ μετὰ τῆς
αἰτήσεως τοῦ παθόντος εἰς τὴν οἰκείαν Ἀν. Ὑγ. Ἐπι-
τροπὴν, ἥτις μετ' ἐξέτασιν τοῦ παθόντος, ἐφίσην αὐτὴ κρι-
θεῖσα ἀναγκαίᾳ εἶναι δυνατόν, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὸ σύν-
ολον τῶν ἐκ τῶν προσκυθέντων ἐγγράφων προκύπτωντων
στοιχείων, βεβαίωσιν ἂν ἡ βλάβη ὀφείλεται εἰς τὴν λόγω τοῦ
πολέμου ἢ τῆς ἐπιστρατεύσεως ὑπηρεσίαν του κατὰ τοὺς
ὅρους τοῦ ἄρθρου 6 καὶ ἐν κατακρατικῇ περιπτώσει γνω-
μοδοτεῖ κατὰ τὰ ὁριζόμενα ἐν ἄρθρῳ 10.

Ἀδυναμία προσελεύσεως τοῦ παθόντος ἐνώπιον τῆς ὡς
ἄνω Ἐπιτροπῆς συγγωρεῖται μόνον διὰ λόγους ὑγείας πισ-
τοποιουμένους, αἰτήσαι τοῦ ἐνδιαφερομένου, διὰ βεβαίωσας
τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐγγυτέρου τῇ κατοικίᾳ αὐτοῦ στρατιω-
τικοῦ ἢ νηυτικοῦ νοσοκομείου.

3. Ἡ Ἀν. Ὑγ. Ἐπιτροπὴ δικαιούται νὰ προκαλέσῃ
τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐγγράφων, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν αὐ-
τῆς δὲν παρέχωνται ἐξ αὐτῶν ἐπαρκῆ στοιχεῖα πρὸς μίρ-
ρωσιν τῆς γνώμης τῆς.

4. Ἡ γνωμοδότησις τῆς Ἀν. Ὑγ. Ἐπιτροπῆς, ὡς πρὸς
τὴν βεβαίωσιν τῆς σχέσεως τοῦ παθήματος πρὸς τὴν ἐν
πολέμῳ ἢ ἐπιστρατεύσει ὑπηρεσίαν τοῦ παθόντος, εἶναι
ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον καὶ τὰ δικα-
στήρια μόνον ἂν εἶναι ὁμόφωνος.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ συντάξεως ἀποτάξεως.

Ἄρθρον 17ον.

1. Εἰς σύνταξιν ἀποτάξεως δικαιούνται, μετὰ δεκαετῇ
ὑπηρεσίαν, οἱ κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἰσχυούσας διατάξεις καὶ
πρὸ τῆς κτήσεως τοῦ εἰς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίω-
ματος τιθέμενοι εἰς ἀπόταξιν ἢ ἀπολύμενοι τῶν τάξεων
στρατιωτικοί, εἴτε διὰ λόγους πειθαρχικούς ἢ ὑπηρεσιακὴν
ἀνεπάρκειαν, εἴτε διὰ σωματικὴν ἢ πνευματικὴν βλάβην
μὴ πληροῦσαν μὲν τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 6 ὡς πρὸς τὸν
ἐπενεργόντα αὐτὴν λόγον, καθιστῶσαν ὅμως αὐτοὺς ἀνι-
κάνους διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

2. Ἐν ἐλλείψει δεκαετοῦς ὑπηρεσίας, ὁ ἀποτασσόμενος
ἢ ἀπολύμενος στρατιωτικός, δικαιούται εἰς ἀνάληψιν τῶν
διὰ κρατήσεις λόγω συντάξεως καταβληθέντων, ἢ εἰς ἐπα-
πλῆ χρηματικὸν βόηθημα ἴσον πρὸς τὸν ἐπὶ τρίμηνον μισθὸν
τοῦ βαθμοῦ του κατὰ τὸ ἄρθρον 3, ἂν δὲν καταβλήθησαν
κρατήσεις ἢ ἂν τὸ σύνολον αὐτῶν εἶναι μικρότερον τοῦ κατὰ
τ' ἀνωτέρω μισθοῦ τοῦ τριμήνου.

Ἄρθρον 18ον.

Ἡ συντάξις ἀποτάξεως συνίσταται εἰς ἴσα πρὸς τὰ εἶτα
τῆς ὑπηρεσίας πεντηκοστὰ τοῦ μισθοῦ, δὲν δύναται ὅμως
νὰ εἶναι μικρότερα τῶν δύο τρίτων τοῦ ἐλαχίστου ὅρου διὰ
τοὺς κεκτημένους βαθμὸν τοῦλάχιστον ἀνθυπαυσιστοῦ ἢ
ἀρχικελευστοῦ.

ΤΜΗΜΑ Ε'

Ὑπολογισμὸς τῆς πρὸς σύνταξιν ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 19ον.

1) Ἡ πρὸς σύνταξιν ὑπηρεσία λογίζεται ἀφ' ἧς ὑπηρε-
τεῖ ὁ στρατιωτικὸς ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρ-
θρου 2.

2) Ἡ ἐν στρατιωτικοῖς ἢ νηυτικοῖς σχολείοις μαθη-
τεία τῶν στρατιωτικῶν, προσμετρεῖται ὡς ὑπηρεσία στρα-
τιωτικὴ ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 17ου ἔτους τῆς
ἡλικίας των.

3) Ὁ χρόνος τῆς κατὰ τὰ ἐδάφια 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος
ἄρθρου ὑπηρεσίας ὑπολογίζεται διπλάσιος α) διαρκούσης
ἐμπολέμου καταστάσεως τοῦ Κράτους, ὡς πρὸς πάντας ἐν

μένει τούς ἐν ὑπηρεσίᾳ στρατιωτικούς. ἐφόσον δὲν συμπύπτει πρὸς χρόνον διαθεσιμότητος ἡ ἀργία β) ὡς πρὸς τούς στρατιωτικούς τούς ὑπηρετούντας, ἐν σώματι στρατοῦ κατέχοντι ξένην Χώραν ἐν εἰρήνῃ ἢ τούς ἐν αἰγυλωσίᾳ ἐκ πολυεμελῶν ἐπιχειρήσεων, ἐὰν οἱ τελευταῖοι ἀποδεδειγμένως ἐξεπλήρωσαν τὸ καθήκον των.

4) Ἡ διάρκεια τῶν πρὸς οἰουδήποτε δικαστηρίου κατὰ γινώσκωμενων ποινῶν ἐνεκὰ πλημμελήματος δὲν λογίζεται ὡς χρόνος συντάξιμου ὑπηρεσίας.

Ἡ διάρκεια τῆς προφυλακίσεως δὲν λογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας, εἰμὴ ἐν περιπτώσει ἀθώωσης ἢ ἀπολύσεως τοῦ κατηγορουμένου.

Ο χρόνος τῆς παρὰ νόμου ἀπουσίας καὶ τῆς λιποταξίας, καὶ ἐπηκόλουθησεν κατὰ δίκην, δὲν λογίζονται ὡς χρόνος συντάξιμου ὑπηρεσίας.

5) Ο χρόνος τῆς διαθεσιμότητος ἡ ἀργίας ὑπολογίζεται ὡς συντάξιμος.

6) Ἡ συντάξιμος ὑπηρεσία τῶν στρατιωτικῶν ἀποστρατευομένων ἢ ἀπολυομένων λόγῳ ὀρίου ἡλικίας, ὑπολογίζεται ὡς συντάξιμος.

7) Ἡ συντάξιμος ὑπηρεσία τῶν στρατιωτικῶν ἀποστρατευομένων ἢ ἀπολυομένων λόγῳ ὀρίου ἡλικίας, ὑπολογίζεται μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ ὀρίου, τῶν δὲ ἐνεκὰ οἰουδήποτε ἄλλου λόγου ἀπομακρυνομένων τῶν τάξεων, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐν τῇ Ἑβδομαερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς περὶ τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν διοικητικῆς πράξεως ἐν ἐλλείψει δημοσιεύσεως, ἢ ὑπηρεσίας ὑπολογίζεται μέχρι τῆς χρονολογίας τῆς πράξεως.

8) Εἰς τὴν συντάξιμον ὑπηρεσίαν τῶν ἀποστρατευομένων ἢ τῶν δι' ἀνάγκην νόσημα ἀποτραπυμένων στρατιωτικῶν, τῶν ὑπηρετούντων ἐν ἐνεργείᾳ, ἐπὶ βαθμῇ τοῦλάχιστον ἀνθυπασπιστοῦ ἢ ἀρχικλευστοῦ, προστίθεται τρίμηνον χρονικὸν διάστημα πρὸς ἐπαύξεισιν τῆς ὅλης ὑπηρεσίας των, ὅπερ ὅμως δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διὰ τὴν σύνταξιν ἀποστρατείας ἢ ἀποτάξεως ἐλάχιστου χρόνου ὑπηρεσίας, ὡς καὶ πρὸς σχηματισμὸν τοῦ κατὰ τὸ ἐδάφ. 1 τοῦ άρθρου 3 μέσου ὅρου.

9) Τὸ κατὰ τὴν συγκαταστάσιν τοῦ συντάξιμου χρόνου, παρακύπτων ἑκατὸν τῶν δώδεκα μηνῶν διάστημα, λαο-

γίζεται πλεονεξία, ἐὰν εἴναι τοῦλάχιστον ὅσον πρὸς 6 μηνῶν.

10) Ἡ δι' ἀνακλήσεως εἰς ἐνεργείαν ὑπηρεσίας τῶν ἐφεδρῶν στρατιωτικῶν ἀποτελεῖ ὑπηρεσίαν συντάξιμον, ὑπὲρ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ άρθρου 3 ἐδάφ. 3.

ΤΜΗΜΑ Γ

Σύνταξις οἰκογενειῶν τῶν στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 20ον

Ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ στρατιωτικοῦ ἔχουσι δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἡ γήρᾳ καὶ τὰ ὀρφανὰ νόμιμα ἢ νομιμοποιητὰ ἀνήλικα καὶ ἄγαμα ἄρρενα ἢ ἄγαμα θήλεα τέκνα.

α) τοῦ ὑπὲρ τούς ὅρους τοῦ άρθρου 6 φρονεθέντος ἢ ἀποθανόντος.

β) τοῦ τυγόντος ὁριστικῆς συντάξεως ἀνικανότητος, ἢ τοῦ ἀποδυνάμυντος, προσωρινῆς τοιαύτης, κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου του.

γ) τοῦ ἀποστράτου ἢ τοῦ ἀποκτηθέντος, τὸ πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα.

δ) τοῦ τυγόντος συντάξεως κατὰ τὸ ἄρθρον 17, ἢ τοῦ εἰς τοιαύτην σύνταξιν δικαιουμένου.

ε) τοῦ ἀποθανόντος ἐν ἐνεργείᾳ μετὰ δεκάετη τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 21ον

1. Ἡ γήρᾳ τοῦ στρατιωτικοῦ ἔχει δικαίωμα εἰς σύνταξιν εἰς μὲν τὰς περιπτώσεις α καὶ β τοῦ προηγουμένου άρθρου, εἰς τὴν περιπτώσιν τῆς λόγῳ ἀνάγκης νόσηματος ἀποστρατεύσεως, ἀποτάξεως ἢ ἀπολύσεως καὶ εἰς τὴν περιπτώσιν τοῦ θανάτου του ἐν ἐνεργείᾳ, ἐὰν ὁ γάμος ἐτελέσθῃ πρὸ τοῦ τραύματος ἢ τῆς ἀναμφισβητήτου ἐκδηλώσεως τοῦ νοσήματος, εἰς τὴν περιπτώσιν γ' ὡς καὶ ἐπὶ τῆς διὰ λόγους πειθαρχικοῦς ἢ δι' ὑπηρεσιακὴν ἀνεπαρκείαν ἀποστρατείας, ἀποτάξεως ἢ ἀπολύσεως, ἢ δι' ὑπηρεσιακὴν ἀνικανότητα, ἐὰν ἀπὸ τοῦ γάμου συμπληρωθῇ ἐνὸς παραγματούχοις ἔτους ὑπηρεσίας τοῦ συζύγου.

Ἐὰν ἐκ τοῦ γάμου ὑφίσταται τέκνον, ἡ γήρᾳ δικαιούται εἰς σύνταξιν καὶ μετὰ τὴν συνταξιοσύνην τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παραγράφον ὁρῶν.

2. Ἡ δι' ἀνακλήσεως ἐκ τῆς ἐφεδρείας ὑπηρεσίας τῶν

αποστράτων ως και το κατά το έδαφ. 7 του άρθρου 19 τμήνον δέν λαμβάνονται υπ' όψιν προς συμπλήρωσιν του κατά το έδαφ. 1 χρόνου ύπηρεσίας.

3. Η μετά συνταξιούχου συζευθεύσα και τα έκ τούτου γάμου τέκνα δέν έχουσι δικαίωμα εις σύνταξιν, εξαιρέσει της περιπτώσεως α του προηγούμενου άρθρου.

4. α) Το εις σύνταξιν δικαίωμα απόλλυται, εάν ή χήρα έλθη εις νέον γάμον ή εκπέση της επιτροπείας των τέκνων αυτής δι' αίσχραν διαγωγήν.

β) Εις την άνω περίπτωσιν του εδαφίου τούτου τα δικαιώματα των τέκνων παραφυλάσσονται.

5. Γάμος τελεσθείς υπό στρατιωτικού άνευ της κατά τα κεκανονισμένα διοικητικής άδείας ή μη έγκριθείς μεταγενεστέρως επί τη αίτήσει αυτού, δέν παρέχει δικαίωμα συντάξεως. Εις την περίπτωσιν όμως α του άρθρου 20, το εις σύνταξιν δικαίωμα παραφυλάσσεται και μη ύπαρχούσας άδείας ή μεταγενεστέρως έγκρίσεως.

"Άρθρον 22ον

1. Η σύνταξις της χήρας του στρατιωτικού συνίσταται α) εις την περίπτωσιν α του άρθρου, εις τα πέντε δέκατα του μεγίστου όρου της συντάξεως του συζύγου, συντρεχόντων τέκνων, προστίθενται δύο μέν δέκατα διά το πρώτον, ανά εν δέ δέκατον δι' έκαστον των λοιπών, μέχρι συμπληρώσεως του μεγίστου όρου.

Η σύνταξις αυτή παρέχεται, εφόσον δέν υφίσταται περίπτωσις εφαρμογής των διατάξεων του νόμου 680, ως ετροποποιήθη διά μεταγενεστέρων ή ως τροποποιείται διά του παρόντος, τηρουμένης πάντως της εξαιρέσεως της περιπτώσεως γ' του έδαφ. 2 του άρθρ. 35 του παρόντος νόμου.

β) εις τας περιπτώσεις β-ε του αυτού άρθρου 20, εις τα πέντε δέκατα της εις τον σύζυγον άπονεμηθείσης ή άπονεμητέας συντάξεως, αυξανόμενη συντρεχόντων τέκνων, κατά τον κανόνα της περιπτώσεως α του παρόντος εδαφίου μέχρι συμπληρώσεως ολοκλήρου της συντάξεως του συζύγου.

2. Έν τη περιπτώσει ε του άρθρ. 20 ως άπονεμητέα εις τον στρατιωτικόν σύνταξις θεωρείται ή αποτελουμένη εξ ήτων προς τα έτη της ύπηρεσίας του πεντηκοστών του μισθοϋ, ήτις όμως δέν δύναται διά τους κεκτημένους βαθμόν τουλάχιστον άνθυπασπιστου ή άρχικελευστου, να είναι μικροτέρα των δύο τρίτων του ελάχιστου όρου.

3. Η χήρα και τα όρφανά του εν ενεργεία άποθανόντος πρό της συμπληρώσεως 10ετούς ύπηρεσίας, ως και του μη δικαιομένου εις σύνταξιν αποτάξεως, δικαιούνται εις την ανάληψιν των δια κρατήσει λόγω συντάξεως κατχθληθέντων ή εις εφάπαξ χρηματικόν βοήθημα, κατά τα όριζόμενα εν έδαφ. 2 του άρθρου 17.

4. Ένηλικιούμενων, άποκαθισταμένων ή έκλιπόντων βαθμηδόν των δικαιοϋχων τέκνων, ή σύνταξις της χήρας περιορίζεται ανάλογως επί τη βάσει του εν έδαφ. 1 κανόνος, διά πράξεως του Υπουργού των Οικονομικών και παύει διά του θανάτου της χήρας.

5. Θανούσης της χήρας συζύγου ή κηρυχθείσης άφάντου ή άπωλεσάσης το δικαίωμα της συντάξεως, εάν μέν κατά τον χρόνον τινός εκ των γεγονότων τούτων ύπάρχη εν τέκνον, ή σύνταξις περιορίζεται εις τα επτά δέκατα, δι' έκαστον δ' επί πλέον τέκνον τηρείται ο κανών του εδαφίου 1.

Μη ύπαρχούσης χήρας, ή σύνταξις του τέκνου ή των τέκνων ορίζεται ως εν τη προηγούμενη παραγράφω.

Η σύνταξις αυτή περιορίζεται κατά τα εν έδαφ. 1 όριζόμενα και παύει διά της ένηλικιώσεως ή άποκαταστάσεως ή του θανάτου πάντων των τέκνων.

6. Συντρεχόντων χήρας και τέκνων, ή σύνταξις ανήκει κατά το ήμισυ μέν εις την χήραν, κατά το έτερον δ' ήμισυ εις τα τέκνα κατ' ίσας μερίδας.

Έάν τα τέκνα ή τινά τούτων διατελώσιν υπό επιτροπείαν άλλου και ουχί της μητρός, δύναται να απαιτηθώ ή εις αυτή κεχωρισμένη κατχθλή του ανήκοντος ποσού εκ της συντάξεως.

7. Έάν προς τη εκ του πατρός γεννηται ύπερ των τέκνων δικαίωμα συντάξεως και εξ ύπηρεσίας της μητρός των, ή σύνταξις αυτών κληνίζεται επί τη βάσει του αθροίσματος των ποσών των συντάξεων εις ας δικαιούνται ή θα έδικαιούντο οι γονείς.

8. Το κατά τον χρόνον του θανάτου του πατρός άνικανον προς άσκησιν οίουδήποτε βιοποριστικού επαγγέλματος ένήλικόν και άγαμον άρρεν τέκνον δικαιούται εις σύνταξιν. Η άνικανότης αυτή δέον να πιστοποιηται ομορώνως υπό της έγγυτέρας στρατιωτικής επιτροπής των απάλλαγων, ής ή γνωμοδότησις υποβάλλεται εις την δι-

κείαν 'Αν. 'Υγ. 'Επιτροπήν, ὁριστικῶς ἀποφαινόμενῃ περὶ τῆς πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν ἀνιχνεύσεως, δυνάμενῃ δὲ ἐν κρίνῃ ἀνελκίστον, νὰ προβῇ εἰς ἐξετάσιν τοῦ ἀνιχνεύου.

Ἀρθρον 23ον.

1. Θανόντος τοῦ στρατιωτικοῦ, ὑπὸ τινι τῶν περιστάσεων α-ε τοῦ ἀρθρου 21, καὶ ἐν ἀγκυλῇ ἢ ἐν χρεῖᾳ ἄνευ τέκνων, δικαιούνται εἰς σύνταξιν, συνισταμένην εἰς τὸ ἡμισυ τῆς εἰς τὸν ἀποθανόντα ἀπονειμθείσης, ἡ ἀπονειμθείσης σύνταξέως.

α) ὁ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἔχων συμπληρωμένον τὸ 60ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ πατρός.

β) ἡ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου αὐτοῦ γῆρα μητέρα ἢ ἐντὸς διετίας ἀπ' αὐτοῦ χρευσσάσα μητέρα, ἢ ἐπὶ νόθου τέκνου ἡ φυσικῇ αὐτοῦ μητρί.

γ) αἱ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὀρφανὰ πατρὸς ἢ ἐντὸς διετίας ἀπ' αὐτοῦ στρεφθεῖσαι τὸν πατρός τινι ἀδελφαί.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἀρθρου ὡς ἀπονειμθεῖς σύνταξις εἰς τὸν φονευθέντα ἢ ἀποθανόντα ὑπὸ τῶν ὁρῶν τοῦ ἀρθρου 6, θεωρεῖται ἡ τοῦ μεγίστου ὅρου.

2. Τῆς αὐτῆς σύνταξέως δικαιούνται καὶ οἱ ἀνῆλικοι ἀγκυμοὶ ἀδελφοὶ τοῦ ἐν πολέμῳ φονευθέντος ἢ ἐκ τραυματίων ἢ νοσημάτων τοῦ πολέμου ἢ τῆς ἐπιστρατεύσεως ἀποθανόντος ἀγκυμοῦ ἢ ἐν χρεῖᾳ ἄνευ τέκνων στρατιωτικοῦ, ἐν κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ εἶναι ὀρφανὸν πατρός ἢ ἐστρατεύθῃσαν αὐτοῦ ἐντὸς διετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀδελφοῦ τινι.

3. Ἡ σύνταξις τῶν κατὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο προσώπων προσκαύχεται κατὰ τὸ ἡμισυ ἐὰν πλείονες τοῦ ἐνὸς υἱοὶ ἢ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐφονεύθῃσαν ἢ ἀπέθανον κατὰ τοῦ ὅρου τοῦ θου. Ἐὰν οἱ φονευθέντες ἢ ἀποθανόντες ὑπερβῇσαν ὑπὸ διαφόρους βαθμοὺς, ἡ σύνταξις καὶ ἡ προσκαύχσις αὐτῆς προσδιορίζονται ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς εἰς τὸν ἀνωτέρον βαθμὸν ἀπονειμθείας.

4. Ἀποβιώσαντος τοῦ πατρὸς ἡ σύνταξις αὐτοῦ μεταβιβάζεται ολόκληρος εἰς τὴν γῆραν μητέρα καὶ τοὺς τυχόντες ἀνῆλκους ἀδελφούς ἢ ἀδελφάς, μὴ υπαρχούσης δὲ γῆρας μητρός, ἀφαιρουμένης ἀφ' αὐτοῦ, ἀπωλεσθείσης τῆς δικαιοῦσας τῆς σύνταξέως ἡ θανούσης βραδύτερον, περιέρχεται ολόκληρος εἰς τοὺς ἀδελφούς ἢ τὰς ἀδελφάς.

5. Ἡ σύνταξις τινι ἀδελφῶν πᾶσι διὰ τῆς ἐνηλικιω-

σεως, ἀποκαταστάσεως ἢ θανάτου αὐτῶν, ὅτε ἡ ἑλπίς μερὶς τὴν προσκαύχων τὴν τῆς γῆρας μητρός.

6. Αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων β καὶ γ τοῦ ἐδαφίου 4 τοῦ ἀρθρου 21 ὡς καὶ αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφίων 2, 3, 6 καὶ 8 τοῦ ἀρθρου 22 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ εἰς πρὸς τὰ κατὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο δικαιούμενα εἰς σύνταξιν πρόσωπα.

Ἀρθρον 24ον.

1. Ἐὰν ὁ ὑπὸ τοὺς ὁρῶν τοῦ ἀρθρου 6 ἀποθανὼν στρατιωτικὸς κατέλειπεν ἐν ζωῇ, ἐκτός τῆς γῆρας συζύγου ἢ τέκνων δικαιουμένων εἰς σύνταξιν, καὶ γῆραν μητρός, τῆς σύνταξέως τῆς γῆρας συζύγου ἢ τῶν τέκνων μετέχει ἰσοῦς ὅπως ἡ γῆρα μητρός κατὰ τὸ τρίτον μὲν ἐὰν ἡ γῆρα συζύγου εἴναι ἄτεκνος ἢ κατελείφθησαν ὡς τὸν τέκνα δικαιούμενα εἰς σύνταξιν, κατὰ τὴν τέταρτον δ' αὐτῆς ἐὰν ἡ γῆρα συζύγου ἔχει τοιαῦτα τέκνα.

2. Ἡ μερίς τῆς γῆρας μητρός ἐκλιπούσης, προσκαύχεται τὴν τῆς γῆρας συζύγου ἢ τῶν τέκνων.

3. Αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθρου πρώτου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς φυσικῆς μητρός, ἐὰν αὕτη εἴναι ἀγκυμὴ ἢ γῆρα κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ τῆς.

Ἀρθρον 25ον.

1) Ὁ ὑπὸ τῶν ὁρῶν τοῦ ἀρθρου 6 θανὼν τοῦ στρατιωτικοῦ ἀποδεικνύεται, τήρουμένων ἀναλόγως τῶν ἐν ἐκάστῃ περιπτώσει ἐπιζυγμένων ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 14-16.

2) Αἱ διατάξεις τοῦ ἰστικτοῦ δικαίου περὶ ἀφάνειας, δὲν ἐφαρμόζονται ὡς πρὸς τὴν εἰς σύνταξιν δικαιοῦσιν τῶν ἀνιχνεύων τῶν ἐν πολέμῳ ἢ ἐπιστρατεύσει ἐξαφανισθέντων στρατιωτικῶν.

ΤΜΗΜΑ Ζ'.

Ἐναρξίς συντάξεως καὶ συρροή συντάξεως καὶ μισθοῦ.

Ἀρθρον 26ον.

1. Τὸ δικαίωμα τῆς σύνταξέως ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἐκ τῶν τάξεων ἀποκαλύψεως τοῦ στρατιωτικοῦ ἢ ἀπὸ τῆς ἐπομένης τοῦ θανάτου τοῦ. Τὸ τελευταῖον ἰσχύει καὶ ἐπὶ σύνταξιούχου.

Ἡ ἐποκαύχσις τοῦ στρατιωτικοῦ λογίζεται ἐκ τοῦ κατὰ τὴν ἐπομένην ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφαρμογῇ τῆς Κορ

βερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς περὶ τούτου διοικητικῆς πράξεως, ἐν ἐλλείψει δὲ δημοσιεύσεως, ἀπὸ τῆς χρονολογίας αὐτῆς.

2. Τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 23 δικαίωμα τῆς συντάξεως τῆς ἐντὶς διατίτας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ στρατιωτικοῦ χηρεοῦστος μητρὸς ἢ τῶν ὑπὸ τοῦς αὐτοὺς ὅρους ἀπορφανιζομένων πατρὸς ἀδελφῶν ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου ἢ πατρὸς.

3. Κηρυχθεῖσης ἀφανείας, τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως ἄρχεται ἀπὸ τῆς τελευταίας στιγμῆς τοῦ κινδύνου ἢ τῆς τελευταίας περὶ τοῦ ἀράντου εἰδήσεως, κατὰ τὰ ἐν τῷ νόμῳ ὀριζόμενα.

4) Ἐπὶ ἐξαφανίσεως τοῦ στρατιωτικοῦ ἐν πολέμῳ ἢ ἐπιστρατεύσει, τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως ἄρχεται ἀπὸ τῆς τελευταίας στιγμῆς τοῦ κινδύνου ἢ τῆς τελευταίας περὶ ἀράντου εἰδήσεως, ἂν ἡ ἐξαφάνισις παραταθῇ ἐπὶ ἐξαίτηνον. Τὰ τῆς βεβαιώσεως τῆς ἐξαφανίσεως καὶ τῆς παρατάξεως αὐτῆς ὀρισθῆσονται διὰ Β. Διατάγματος.

Ἄρθρον 27ον.

1. Εἰς τὸν ὅπωςδῆποτε ἀπομακρυνόμενον τῶν τάξεων στρατιωτικόν, ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ ἀνθυπασπιστοῦ ἢ ἀρχικελευστοῦ ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἄνω, παρέχεται ἐπὶ τριμῆνον ἀπὸ τῆς ἀπομακρύνσεως ὁ μισθὸς αὐτοῦ, ἐξαίρεσει τῆς περιπτώσεως τῆς παραιτήσεως πρὸ τῆς κτήσεως τοῦ εἰς σύνταξιν ἀποστρατεύσεως δικαιώματος.

2. Ὁ μισθὸς τοῦ τριμήνου καταβάλλεται καὶ εἰς τὴν χήραν παχτὸς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον στρατιωτικοῦ καὶ τὸ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ ἀνήλικα καὶ ἄγαμα ἄρρενα ἢ ἄγαμα θήλεα τέκνα αὐτοῦ, τήρουμένου καὶ τοῦ ἐδαφίου 8 τοῦ ἁρθροῦ 22.

3. Ὁ μισθὸς ἀποθνήσκον εἶναι συνταξιούχος, καταβάλλεται ἐπὶ τρεῖς μῆνας· εἰς τὴν χήραν ἢ τὰ ἀνήλικα καὶ ἄγαμα ἄρρενα ἢ ἄγαμα θήλεα τέκνα αὐτοῦ ὀλόκληρος ἢ σύνταξις αὐτοῦ τοῦ θανόντος.

4. Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις τοῦ ἁρθροῦ τούτου ἢ πληρωμῇ τῆς τυχόν ἀπονεμμένης συντάξεως ἄρχεται ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ τριμήνου.

5. Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον τούτου καταβολὴ τοῦ μισθοῦ τοῦ τριμήνου, χωρεῖ ἀνεξαρτήτως τοῦ κατὰ τὸ ἐδάφ. 2 τοῦ

ἁρθροῦ 17 καὶ κατὰ τὸ ἐδάφ. 3 τοῦ ἁρθροῦ 22 παρεχομένου τυχόν βοηθήματος.

6. Β. Διατάγμαθ' ὅθ' κανονίσῃ τὰς λεπτομερεῖς τῆς καταβολῆς τοῦ μισθοῦ τοῦ τριμήνου.

Ἄρθρον 28ον.

1. Δὲν καταβάλλεται διπλῇ σύνταξις ἢ σύνταξις καὶ μισθὸς συγχρόνως.

2. Ἐπιτρέπεται σύγχρονος καταβολὴ συντάξεως καὶ μισθοῦ εἰς τοὺς τυχόντας συντάξεως ὑπὲρ τοὺς ὅρους τοῦ ἁρθροῦ 6 καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν, εἴτε ἀπ' εὐθείας, εἴτε μὴ, γενόμενα συνταξιοῦχα.

3. Δὲν ἀποκλείεται ἡ σύγχρονος καταβολὴ συντάξεως καὶ ἀποζημιώσεως ἐνθα ρητὴ διάταξις νόμου τὸ ἐπιτρέπει.

ΤΜΗΜΑ Η'.

Ἀναστολὴ τῆς ἀσκήσεως τοῦ εἰς σύνταξιν δικαιώματος.

Ἄρθρον 29ον.

1. Τὸ εἰς σύνταξιν ἢ καταβολὴν αὐτῆς δικαίωμα δὲν δύναται νὰ ἀσκηθῇ ἐὰν ὁ συνταξιούχος καταδικασθῇ α') εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν, ἀφ' ἧς καταστῇ ἀμετάκλητος ἢ ἀπόφασις καὶ μέχρι λήξεως τῆς ποινῆς· β') ἀποβάλῃ τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν, ἐφόσον διαρρεῖ ἡ ἀποβολή, καὶ γ') ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἄνευ ἀδείας τοῦ Ἰπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐφόσον διαρρεῖ ἡ ἀπουσία.

Ἀρθέντος τοῦ λόγου τῆς μὴ ἀσκήσεως, αὕτη ἐπερχομένη αὐτοδικαίως, ἐπιτρέπεται μόνον ὡς πρὸς τὸν μέλλοντα χρόνον, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἐπιμένου μηνός, ἀφ' ἧς ἐξέλιπεν ὁ λόγος οὗτός.

2. Κηρυχθεῖσης ἀφανείας, τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα δύναται νὰ ἀσκηθῇ ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς τελεσιδικίου περὶ ἀφανείας ἀπαφάσεως, πλην τῆς περιπτώσεως τῆς ἐν πολέμῳ ἢ ἐπιστρατεύσει ἐξαφανίσεως τοῦ στρατιωτικοῦ, ὅτε δύναται νὰ ἀσκηθῇ μετὰ ἐξαίτηνον ἀπὸ τῆς ἐξαφανίσεως.

ΤΜΗΜΑ Θ'.

Ἀναγνώρισις καὶ προστασία δικαιώματος.

Ἄρθρον 30.

Τὰ ἀπαρῶντα ἐν γένει τὴν ἀποβολὴν τῶν αἰτήσεων συν-

τάξεως, τὴν ἀπονομιμὴν καὶ τὴν ἀπονουμὴν αὐτῶν, τὴν ἐνώπιον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου σχετικὴν διαδικασίαν, τὴν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων προσφυγὴν καὶ τὴν ἐν γένει ἀναγνώρισιν ἢ προστασίαν τοῦ δικαίου κατὰ τὸν παρὸν νόμον συντάξεως, ἀέπονται ὑπὸ τῶν ἐκαστοῦ ἐξουσιῶν διατάξεων «περὶ ἀπονομῆς συντάξεων ἐνεκὰ πολιτικῆς ὑπηρεσίας» καὶ τῶν εἰδικῶν περὶ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου διατάξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 31ον

1. Ἡ ἐν τῷ παρελθόντι ὑπηρεσίᾳ τῶν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ άρθρου 2 τοῦ παρόντος νόμου ὑπηρετούντων κατὰ τὴν ἰσχύϊν αὐτοῦ ἡ ἐφεξῆς εἶναι συντάξιμος, ἐφ' ὅσον αὐτὴ πληροῖ τοὺς ὅρους τοῦ ἐδαφίου ἐκείνου.

2. Ὁ χρόνος καθ' ὃν διετέλεσαν ἐν οἰκισίᾳ πολιτικῆς ὑπηρεσίας οἱ στρατιωτικοὶ πρὸ τῆς ἐν τῷ στρατῷ ἢ τῷ ναυτικῷ κατὰτάξεώς των, ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ἢ τῷ ναυτικῷ πολιτικῆς ὑπηρεσίας των, ὁ χρόνος τῆς πρὸ τῆς Κρητικῆς Πολιτικῆς Δημοσίας ὑπηρεσίας ὡς καὶ τῆς Συμμαχικῆς τοιαύτης, ὁ χρόνος τῆς ἐν τῇ πρώτῃ ἀστυρματικῇ ὑπηρεσίᾳ, λογίζονται ὡς χρόνος στρατιωτικῆς συντάξεως ὑπηρεσίας. Ὁ χρόνος ὑπηρεσίας ἐν τῷ Μακεδονικῷ καὶ Ἡπειρωτικῷ ἀγῶνι λογίζεται ὡς συντάξιμος ὑπηρεσία διὰ πάντας τοὺς μετασχόντας εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους ἰδιώτας. Ὁ τρόπος τῆς ἐξαιρέσεως τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας ὁρισθῆσεται διὰ Β. Διατάγματος. Οἱ ἐν τῇ στρατιωτικῇ τυπογραφίᾳ ὑπηρετήσαντες ἰδιῶται, πρὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ νόμου 357 κατὰτάξεως αὐτῶν, καὶ δικτελοῦντες ἐκτετε ἐν τῇ αὐτῇ ὑπηρεσίᾳ ἀπολυθέντες τοῦ εὐεργετήματος, καὶ ὑπεκρίβηται ὡς χρόνος συντάξεως, ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν ὡς ἰδιωτῶν.

Ἄρθρον 32ον

1. Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 680, ὡς αὐτὸς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων, ἀρτιγραφίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἡ διὰ τοῦ ἀνωτέρου ὁριζουμένη σύνταξις χορηγεῖται κατὰ τὰς αὐτὰς διατάξεις καὶ εἰς τὰς γῆρας τῶν ἐν πολέμῳ πιπτόντων ἢ ἐνεκὰ τραυματίων τοῦ πολέμου ἢ τοιαύτων ἐν διατεταγμένῃ ὑπηρεσίᾳ ἀποδιδόντων ἀξίωμα-

τικῶν καὶ ἀνθυποστιστῶν, ἐν ἀποδεδειγμένῳ ἀποδίδωσιν ἐκ τούτων».

2. Πᾶσαι ἐν γένει αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 680, ὡς αὐτὸς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων καὶ ὡς τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος, ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀρχικελευστῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ καὶ τοῦ Ἀεροπλοῦντος, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἀγῶν.

3. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπονομῆς συντάξεως δυνάμει τοῦ νόμου 680 καὶ τῶν τροποποιησάντων αὐτὸν μεταγενεστέρων, σύνολον ἀποδιδόνθαι θεωρεῖται ὁ κατὰ τὸ ἐδαφίον 4 τοῦ άρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου συντάξιμος δι' ἐκαστον βῆμα ἐκ μέρους.

Ἄρθρον 33ον

1. Ὁ χρόνος τῆς ἐν κατὰστάσει πηκτικῆς ἐνεργείας ὑπηρεσίας τῶν ἐν τῇ Ἀεροπλοικῇ ὑπηρεσίᾳ ὑπηρετούντων προσμετρεῖται διπλάσιος. Ὁ διπλασιασμός αὐτός χορηγεῖται ἀνεξαρτήτως τοῦ διπλασιασμοῦ τῆς περιπτώσεως α' τοῦ ἐδαφ. 3 τοῦ θροῦ 19.

2. Ὁ ἐν ταῖς συνεργείαις τοῦ Π. Ναυτοῦ χρόνος ὑπηρεσίας ὡς ἡμερομισθίων τῶν δυνάμει τῶν νόμων 548 καὶ 2128 κατὰτάχθεντων ὡς τακτικῶν μαθητευομένων τεχνιτῶν, τεχνιτῶν καὶ ἀρχιτεχνιτῶν, ὑπηρετούντων δὲ ὡς τοιαύτων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου, λογίζεται ὡς χρόνος συντάξεως στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἐν ἀποδεικνύεται κατὰ τὰς περὶ τούτου διατάξεις τῶν πρὸς ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω νόμων Β. Διατάγμάτων τῆς 8 Φεβρουαρίου 1915 καὶ 30 Ἰουλίου 1920.

Ἡ προηγουμένη ὑπηρεσία ὡς ἡμερομισθίων ἐν ταῖς συνεργείαις τοῦ Π. Ναυτοῦ τῶν πρὸ τοῦ νόμου 548 κατὰτάχθεντων ὡς τακτικῶν μαθητευομένων τεχνιτῶν, τεχνιτῶν ἢ ἀρχιτεχνιτῶν, ὑπηρετούντων δὲ ὡς τοιαύτων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου, ὡς καὶ ἡ ὑπηρεσία ὡς ἡμερομισθίων τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ὑπηρετούντων ὡς μονίμων μηχανικῶν ἢ ὑπαξιωματικῶν ἢ Ἀξιωματικῶν εἰς τὸν Στόλον, λογίζεται ὡς χρόνος ὡς στρατιωτικῆς συντάξεως ὑπηρεσίας, ἐν ἀποδεικνύεται κατὰ τὸν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω μνημονευομένων Β. Διατάγμάτων διατεταγμένην διαδικασίαν.

3. Οἱ ἡμερομισθιοὶ τεχνῆσαι τοῦ Π. Ναυτικοῦ ὡς καὶ αἱ οἰκονομικαὶ αὐτῶν δικτελοῦνται εἰς σύνταξιν κατὰ τὸν

παρόντα νόμον, μόνον εάν συντρέχωσιν οι όροι του άρθρου 6 ή των περιπτώσεων α και β του άρθρου 20.

Διὰ τὸν κανονισμὸν τῆς συντάξεως ταύτης οἱ ἡμερομίσθιοι τεχνῖται ἐξομοιοῦνται πρὸς ὑποκελευστάς.

4. Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὑπάγονται οἱ τακτικοὶ ἐργάται τοῦ Πολ. Ναυτικοῦ καὶ οἱ ἐν αὐτῷ πολιτικοὶ μάχιμοι καὶ ὑπηρεταί, ἐξομοιοῦμενοι, διὰ μόνον τὸν κανονισμὸν τῆς συντάξεως, οἱ μὲν τακτικοὶ ἐργάται πρὸς ὑποκελευστάς, οἱ μάχιμοι πρὸς διόπους καὶ οἱ ὑπηρεταί πρὸς ναύτας.

5. Ἡ πρὸ τοῦ νόμου 645 τοῦ 1915 ὑπηρεσία τῶν ὁπωσδήποτε ταχθέντων ἢ προσληφθέντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν φάρων καὶ ὑπὸ οἰωνδήποτε ιδιότητι ὑπηρετησάντων εἰς φάρους, ρανούς ἢ σηματοφόρους, λογίζεται συντάξιμος, ἐφόσον πιστοποιεῖται ἐκ τῶν παρὰ τῇ Διευθύνσει τῶν φάρων τηρουμένων μητρώων.

Ἄρθρον 34ον

Οἱ ἐπὶ πολεμικῶν πλοίων διοριζόμενοι ἐπίτακτοι ἀξιωματικοί, οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ τὰ πληρώματα τῶν ἐπιτετασμένων ἢ τῶν δι' ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους προσλαμβανόμενων ἢ ἐκτελούντων τοιαύτην ἐμπορικῶν πλοίων, ὡς καὶ αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν, δικαιοῦνται εἰς τὴν κατὰ τὸν παρόντα νόμον σύνταξιν, εάν συντρέχωσιν οἱ όροι τοῦ άρθρου 6 ἢ τῶν περιπτώσεων α καὶ β τοῦ άρθρου 20.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος άρθρου οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ τὰ πληρώματα τῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἐξομοιοῦνται ὡς ἑξῆς.

Οἱ πλοίαρχοι πρὸς ὑποπλοίαρχους.

Οἱ ὑποπλοίαρχοι καὶ ἀνθυποπλοίαρχοι πρὸς τοὺς ἀνθυποπλοίαρχους.

Οἱ ἔχοντες δίπλωμα μηχανικοῦ α' τάξεως πρὸς τοὺς ἀνθυποπλοίαρχους, οἱ ἔχοντες δίπλωμα μηχανικοῦ β' τάξεως πρὸς τοὺς σηματοφόρους.

Οἱ ἔχοντες δίπλωμα μηχανικοῦ γ' τάξεως πρὸς τοὺς ἀρχικελευστάς.

Οἱ ναύκληροι καὶ ἀρχιθερμασταὶ πρὸς τοὺς κελευστάς καὶ οἱ λοιποὶ πρὸς τοὺς ναύτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Τελευταῖαι καὶ μεταβατικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 35ον

1. Εἰς τὸν παρόντα νόμον ὑπάγοντα μόνον τὰ ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ γεννηθέντα δικαιώματα συντάξεως.

2. Ἐξαιρητικῶς δικαιοῦνται εἰς σύνταξιν, κανονιζομένην κατὰ πάσας τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου:

α) Οἱ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1921 καὶ μετὰ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἀποστρατευθέντες, ἀποταχθέντες ἢ ἀπολυθέντες ἀξιωματικοί, ἀνθυπασπισταὶ καὶ ἀρχικελευσταί, ἢ οἱ πρὸς αὐτοὺς ἀντιστοιχοῦντες ἢ ἐξομοιοῦμενοι, αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν, ὡς καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἀποβιωσάντων ἐν ἐνεργείᾳ τοιούτων στρατιωτικῶν.

β) Οἱ εἰς τὸ παρελθὲν παθόντες κατὰ τοὺς όρους τοῦ άρθρου 6 ὡς καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς όρους εἰς τὸ παρελθὲν ἀποθανόντων, εἴτε ἀνεγνωρίσθη ἤδη διὰ πράξεως τοῦ Ἐλεγκ. Συνεδρίου, εἴτε μὴ, τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμά των.

γ) Αἱ κατὰ τὰ άρθρα 6 καὶ 11 τοῦ Νόμου 680 τυχοῦσαι συνταξέως χῆροι καὶ ὀρφανὰ ἀξιωματικῶν ἀποβιωσάντων συνεπείᾳ νοσημάτων τοῦ πολέμου.

3. Ἐάν τὸ δικαίωμα εἶναι ἀνεγνωρισμένον ἤδη, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν πρὸς ἀπόδειξιν αὐτοῦ ὀριζόμενων ἐν τῷ παρόντι νόμῳ, ἐξαιρέσει τῆς περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀνικανότητος, συμφώνως πρὸς τοὺς ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὀρισμούς, γνωμοδοτήσεως τῆς οἰκείας Ἀν. Ὑγ. Ἐπιτροπῆς. Ἐάν τὸ δικαίωμα δὲν εἶναι ἀνεγνωρισμένον, ἡ ἀναγνώρισις αὐτοῦ γίνεται ὑπὸ τοὺς όρους καὶ κατὰ τοὺς ὀρισμούς τοῦ παρόντος νόμου.

4. Ἡ κατὰ τὸν παρόντα νόμον σύνταξις καταβάλλεται εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις τοῦ εδαφίου 2 ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ἀφ' ἧς λογίζεται ἀρχομένη καὶ ἡ προσθεσμία πρὸς ὑπόβολήν τῶν αἰτήσεων τῶν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑπαγομένων, ἐφόσον πρόκειται περὶ δικαιώματος μὴ ἀναγνωρισθέντος ἤδη ἢ περὶ βιβαίωσης τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀνικανότητος.

Ἄρθρον 36ον

Αἱ διατάξεις τοῦ άρθρου 32 τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρ-

ρίζονται ἐπὶ τῶν τυχόν κατὰ τὸν νόμον 680 ἀποστρεφέντων ἤδη, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν γηγενῶν καὶ ὁρμηγῶν τῶν κατὰ τοὺς πολέμους ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐφεξῆς φονευθέντων ἢ ἐκ τραυματίων ἀποθανόντων ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασιῶν καὶ ἀρχικλευστῶν, ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον δὲ τοῦτο συντάξεις κατὰ βῆλ्लεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 37ον

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον συντάξεως, πύβει ἡ πληρωμὴ τῆς τυχόν κατὰ τοὺς νόμους 759 τοῦ 1917 καὶ 960 τοῦ 1920 καταβάλλομένης, εἰς ἀναπήρους πολέμου καὶ οἰκογενεῖας θυμάτων πολέμου περιθάλψεως, ἡ δὲ καταβληθεῖσα ἤδη περιθάλψις συμψηφισμένη, ἐκπίπτει ἀπὸ τῆς καταβλητέας αὐτῆς συντάξεως.

2) Ἐπίσης μετὰ ἐξέλιξιν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου πύβει παρεχόμενη ἡ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω νόμους περιθάλψις εἰς ἀναπήρους πολέμου ἢ οἰκογενεῖας θυμάτων πολέμου, ἐάν ἐντὸς τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δὲν ὑποβῶσιν ἀρμοδίως αἰτήσιν πρὸς κανονισμὸν τῆς κατὰ τὸν νόμον τοῦτον συντάξεως τῶν. Ἀπορριπτομένης τῆς περὶ συντάξεως αἰτήσεως ὡς ἀβάσιμον κατ' οὐσίαν, ἡ παρεχόμενη περιθάλψις πύβει ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς περὶ τούτου πράξεως τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

Ἄρθρον 38ον

1. Ἡ σύνταξις τῶν στρατιωτικῶν παντὸς βαθμοῦ τῆς ξηρῆς καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἀντιστοιχοῦντων ἢ ἐξομοιουμένων, ἐφ' ὅταν πάντες οὗτοι ἀπομικρυνθέντες τῶν τάξεων πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1921, ἐπὶ συντάξει βαθμοῦ τοῦλάχιστον ἀνθυπασιῶν ἢ ἀρχικλευστῶν δὲν ὑπῆλθον δι' οἰομένην ποτε λόγον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 627, ὡς καὶ ἡ σύνταξις τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐκ τούτων ἀποβιβάσιντων ἢ τῶν πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1921 ἀποθανόντων ἐν ἐνεργείᾳ τούτων στρατιωτικῶν, καγόνίζονται συμψήφως πρὸς τὸν νόμον 728 τῆς 15ης Ἰουλίου 1916, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐδάφια β' καὶ γ' τοῦ άρθρου 2 τοῦ νόμου 2059 τῆς 28ης Φεβρουαρίου 1920, ἐάν συντρέχωσιν οἱ ὅροι τῶν διατάξεων τούτων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κατὰ τὸν κανονισμὸν τῆς λαμβανομένης συντάξεως ἀναγνωρισθείσης ὑπηρεσίας τῶν.

Ἡ σύνταξις τῶν λοιπῶν ὁπλιτῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρῆς καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν τούτοις ἀντιστοιχοῦντων ἢ ἐξομοιουμένων, ἀπομικρυνθέντων ἤδη τῶν τάξεων, μὴ δικαιωθέντων δὲ εἰς σύνταξιν βαθμοῦ τοῦλάχιστον ἀνθυπασιῶν ἢ ἀρχικλευστῶν, αὐξάνεται εἰς τὸ τριπλάσιον, τῶν δὲ οἰκογενειῶν αὐτῶν εἰς τὸ ἐξαπλάσιον τῆς κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις ἀνηκούσης αὐτῶν.

3. Ἡ κατὰ τὰ ἐδάφια 1 καὶ 2 αὐξήσις ἀρχεται τὴν 1ην τοῦ ἐπομένου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου μηνός.

4. Ἡ κατὰ τὸ ἐδάφιον 2 αὐξήσις χορηγεῖται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀνευ γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

5. Οἱ κατὰ τὰ ἐδάφια 1ον συνταξιούχοι ὑποβάλλονται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κυζημένης συντάξεως εἰς κρατήσεις ἐπὶ ἐκτάτης, συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 727 ὡς αὐταὶ ἐρροποποιήθησαν διὰ τοῦ Νόμου 1450 τῆς 18 Φεβρουαρίου 1918.

6. Οἱ δικαιούμενοι συντάξεως λοχαγοῦ ἢ ὑποπλοίαρχου μόνιμοι ἀνθυπασιῶν καὶ ἀρχικλευστῶν τάξεως λαμβάνουσι σύνταξιν ὑπολογιζομένην κατὰ τὰς καίμενας διατάξεις πρὸς ἀποδοχὰς λοχαγοῦ ἢ ὑποπλοίαρχου α' τάξεως.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 6 τοῦ νόμου 728, ὑπάγονται καὶ οἱ ἔχοντες συμπληρωμένην δεκαοκταετη συντάξιμον ὑπηρεσίαν ἐν συνόλῳ, ὑπηρετήσαντες δὲ ὡς ἑσεδροι ἀξιωματικοὶ εἰς τοὺς δύο πολέμους 1897 καὶ 1912—13.

Ὁ λογισμὸς τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν συμπεριλαμβανομένων, διὰ τῆς ἐκ τοῦ Σχολείου τῶν Ἐυελπίδων ἐξελθόντας περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 32 τοῦ νόμου ΓΦΝΣΤ' προβλέπει, ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ εἰρημένου νόμου ἐξελθόντας τοῦ στρατεύματος διὰ παραιτήσεως ἀλλὰ μόνον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑπὸ τῶν άρθρων 6 τοῦ νόμου 728 ὁρίζομένου χρόνου ὑπηρεσίας.

Ἡ σύνταξις ὅμως τούτων ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 39ον

1. Καταργεῖται πᾶσα καίμενη γενικὴ ἢ εἰδικὴ διατάξις ἀφροῦτε κατ' οἰονδήποτε τρόπον τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα

τῶν προσώπων περὶ ὧν προνοεῖ ὁ παρὼν νόμος, ἢ τὴν ἀναγνώρισιν ὑπηρεσίας αὐτῶν ὡς παρεχούσης ὁπωσδήποτε τοιοῦτον δικαίωμα.

2. Ἐξαιρούνται τῆς καταργήσεως α) οἱ εἰδικοὶ νόμοι δι' ὧν ἀπενεμήθησαν συντάξεις ὑπὲρ ὀρισμένου προσώπου ἢ προσώπων· β) αἱ κείμεναι διατάξεις τοῦ λογιστικοῦ νόμου ἐφ' ὅσον δὲν ἀντικείμεται εἰς τὸν παρόντα, τηρουμένης ἁέποτε τῆς διατάξεως τοῦ άρθρου 28 τοῦ παρόντος νόμου· γ) τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου ΓΦΠΕ τοῦ 1911 περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Val de Grâce μαθητείας τῶν κατατασσόμενων ἀνθυπιάτρων· δ) τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου 353 τοῦ 1914 περὶ καταβολῆς, ἀντὶ συντάξεως, ἀμοιβῆς ἀφυστηρέσεως εἰς τοὺς μονίμους ὑπαξιωματικούς, καὶ ὁ σχετικὸς αὐτῷ νόμος 1061 τοῦ 1917, ε) ὁ νόμος 492 τοῦ 1914 «περὶ τῆς ἀμέσου ἀποστρατεύσεως ἄνευ ἐκδόσεως Β. Δ. τῶν αὐτεπαγγέλτως ἀποστρατευμένων ἀξιωματικῶν δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΝΡ τῆς 14 Μαρτίου 1910, ὧν ἡ ἀποστράτευσις ἐλογίσθη ἄκυρος», ζ) τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 358 τοῦ 1914, ἀφορῶν τὴν συντάξιμον τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ οικονομικοῦ καὶ φαρμακευτικοῦ κλάδου, ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἀποστρατείας τῶν μέχρι τοῦ ἀνκιδιορισμοῦ τῶν εἰς ἀντιστοίχους κλάδους τῶν στρατ. ὑπαλλήλων· ζ) ὁ νόμος 640 τοῦ 1915 «περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν παθόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρον ἢ ὡς τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος· η) ὁ νόμος 1471 τοῦ 1918 περὶ προσμετρήσεως χρόνου ὑπηρεσίας ὑγειονομικῶν ἀξιωματικῶν ὑπηρετησάντων παρὰ ξένους συμμάχικους στρατοὺς· θ.) ὁ νόμος 1514 τοῦ 1918 περὶ αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας τῶν ἐγγάμων ὑπενωματάρχων καὶ χωροφυλάκων· ι.) τὸ ἄρθρον 20 τοῦ νόμου 2516 τοῦ 1920, ἐξαιρέσει τῶν ἀντιδικινουσῶν εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεων αὐτοῦ περὶ συντάξεως ἀνωτέρου βαθμοῦ· ια.) τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 1821 τοῦ 1920, τῆς συντάξεως τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων προσώπων διεπομένης ὑπὸ τῶν μέχρι τοῦδε ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελαν ἀποδειχθῇ κατὰ τοὺς ὁρίσμους τοῦ παρόντος νόμου, ὅτι συντρέχουσιν αἱ παρέχοντες τὴν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον σύνταξιν ὅροι· ιβ.) τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 785 τοῦ 1917, ἀφορῶν τὴν συντάξιμον ὑπηρεσίαν καὶ τὸν διὰ τὴν σύνταξιν βαθμὸν τῶν ἀγγε-

λιάρων τοῦ Π. Ναυτικοῦ· ιγ.) τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ν. Δ. τῆς 9ης Αὐγούστου 1914 ἀφορῶν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν κατὰ τὸ Ν. Δ. τοῦτο διαριζομένων ἐπὶ ἀκτασίαν ἐπικυρώσων ἀνθυποπλοίαρχων, τῆς συντάξεως ταύτης διεπομένης καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ὑπὸ τῶν πρὸ τοῦ παρόντος νόμου ἰσχυουσῶν διατάξεων.

Προσωριναὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 40ον

1) Συνταγματάρχαι, συμπληρώσαντες 40 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ὧν πέντε ἐστὶ ἐν τῷ βαθμῷ τούτῳ, παρὰλειφθέντες δὲ κατὰ τοὺς τελευταίους προδιόρισμους Ὑποστρατήγων, ἀποστρατεύμενοι ἐντὶς τοῦ ἔτους 1922 λαμβάνουσι τὴν βαθμὴν καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ Ὑποστρατήγου.

2) Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νομοῦ 2709 ὑπάρχοντι καὶ αἱ ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ ἐκ τῆς γάμου τῆς μητρὸς.

Ἄρθρον 41ον

Διὰ Β. Διατάγματος καθορισθήσονται αἱ λεπτομερεῖαι τοῦ παρόντος νόμου.

Πρόεδρος. β' συζητήσις τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μισθῶν ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν καὶ τῶν τούτοις ἀντιστοιχούντων καὶ ἐξουσιοδοτημένων».

Ο κ. Γ. Πάπ, λαμβάνων τὸν λόγον, προβάλλει τὸ συνταγματικὸς ἀπαρμόδιον τῶν τροπολογιῶν τῶν ὑποβληθεισῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, διότι κατὰ τὸ 57 ἄρθρον τοῦ Συνταγματος κανονίζεται ρητῶς ἡ δικαιοσύνη τοῦ τρόπου τῆς ψηφίσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῶν νομοσχεδίων. Το ἀρχικὸν νομοσχέδιον ἐψηφίσθη κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν, αἱ δὲ τροπολογίαι ἀποτελοῦσι νομοσχέδιον ἐντελὲς διάφορον καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ κατὰ τὰς λεπτομερεῖας.

Ν. Θεοτόκης. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν. Ως ἐνθυμασθε, κατὰ τὴν ψήφισιν εἰς α' ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου, ὑπεβλήθη ἡ γνώμη νὰ μετατραπῇ ἡ χορηγούμενη εὐ-ξήσις τῶν μισθῶν εἰς ἐπίδομα. Οὐλοῦντο ὅτι ἡ νὰ αὕτη ἰδέα ἐθεωρήθη ὑπ' ἐμὲν ἁρπῆ καὶ ἐπὶ τῇ βύσει αὐτῆς ἐρρήμισα τὰς ὑποβληθείσας τροπολογίας.

Γ. Πάπ. Αἰνέει ἰδέαν, τὰς ὁποίας ἠθέλησατε νὰ ἐφαρμόσατε, δὲν ὑπῆξαν ἀτυχῶς αἱ καλύψαι, σὺς ὠδήγησαν

δ' ἔλονται εἰς ὑποβλήν τροπολογιῶν ἀντισυνταγματικῶν. Δὲν πρέπει νὰ τῷ ἢ ἀρχῇ ὅπως διὰ τροπολογιῶν ἀνατρέπηται ἄρδην ἡ βῆσις νομοσχεδίων ἐψηφισμένων εἰς δύο ἀνγκυώσεις. Πρωτὶνὰ διὰ τοῦτο νὰ γίνῃ συζήτηση ἐπὶ τῶν τροπολογιῶν, ἵνα μὴ ἀκουσθῶσι συζητήσεις ἀνέμοροι καὶ διὰ τοῦς δίδονται, ἀλλὰ καὶ ἰδίως τοῦς λαμβάνοντες ἐπὶ τῇ βῆσι τῶν ἀντισυνταγματικῶς ὑποβληθειῶν τροπολογιῶν.

Ὁ κ. Δ. Α. Γούναρης (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) παρατηρεῖ ὅτι οὐδὲν εἶναι ἀντισυνταγματικὴ ἡ ὑποβληθεμένη τροπολογία ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅστις ὑποβλήων νομοσχέδιον περὶ αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης μεταρρυθμίζει τὸ ἀρχικῶς ὑποβληθέν νομοσχέδιον διὰ τῆς ὡς εἴρηται τροπολογίας, ἢ καὶ ἤδη ὑποστηρίζει.

Ὁ κ. Γ. Μπούσιος φρονεῖ ὅτι, προβληθέντος ἀπαρδεκτοῦ τοῦ νομοσχεδίου, δεῖν νὰ λυθῇ προηγουμένως τὸ προδικαστικὸν τοῦτο ζήτημα καὶ εἶτα νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ.

Τὴν πρότασιν ταύτην ὑποστηρίζει καὶ ὁ κ. Γ. Πώπ.

Πρόεδρος. Ἐρωτῶ τὴν Συνέλευσιν, δέχεται ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἰσάγεται συνταγματικῶς.

Πλειοὶ πλεονεξοῦσιν. Μάλιστα. Μάλιστα.

Πρόεδρος. Ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή.

Ὁ κ. Γ. Ἀλεξάνδρου διαμαρτύρεται, προτείνων ὅπως ἡ Συνέλευσις ἀποφυνθῇ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Οἱ κ. κ. Γ. Μπούσιος καὶ Γ. Πώπ, ἀμειψόμενοι τὴν παραδοχὴν τῆς προτάσεως ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως, προτείνουν ὅπως ἡ πρότασις ὑποβληθῇ ἀρνητικῶς.

Πρόεδρος. Ὑποβλήτω τὴν πρότασιν ἀρνητικῶς.

Δέχεται ἡ Συνέλευσις ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ, εἶναι ἀπαρδεκτὸν συνταγματικῶς;

Οἱ παρδεχόμενοι τὴν πρότασιν παρκαλλοῦνται νὰ ἐγερθῶσι.

Ἐλάχιστοι ἐγείρονται.

Ἡ Συνέλευσις δὲν παρεδέχθη.

Ὁ κ. Γ. Μπούσιος λαμβάνων μετὰ τοῦτο τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ 1ου ἄρθρου, παρατηρεῖ ὅτι διὰ τῆς γενομένης τροπολογίας τοῦ νομοσχεδίου καὶ καταργουμένου παντὸς ἑτέρου ἐπιδό-

ματος, ἀδικοῦνται οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Στρατιᾶς Μ. Ἀσίας, οἵτινες κατὰ τοὺς πύνακας, οὓς ἔθηκεν ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, λαμβάνουσιν ἐπιδόμα τροφῆς, ἐνοίκιον, νομισματικὴν διαφοράν καὶ ἡμερησίαν διαφορὴν μισθοῦ, ἐνῶ πάντα ταῦτα ἀντικαθίστανται δι' ἐνὸς ἐπιδόματος 40 ο/ο.

Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν). Δηλῶ ῥητῶς, καὶ ἡ δήλωσίς μου κῆτη παρκαλλῶ ν' ἀνταρραφῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι «τὰ διδόμενα διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιδόματα 30 ο/ο καὶ 40 ο/ο δὲν θίγουν τὰ ἤδη χορηγούμενα, ἐπιδόμα τροφῆς, νομισματικῆς διαφοράς, ἡμερησίας διαφοράς μισθοῦ κλπ. ὅτι δι' αὐτοῦ παρεχεται σύνολον ἀπὸζημιώσεως σχεδὸν ἴσον πρὸς τὸν ὀριζόμενον διὰ τοῦ πρώτου νομοσχεδίου μισθόν».

Ὁ κ. Γ. Μπούσιος προτείνει, μετὰ τὴν δήλωσιν ταύτην, ν' αὐξήσωμεν τὸ ποσὸν, ὅπερ παρέχεται εἰς τοὺς ἀξιωματικούς ἐν Μ. Ἀσίᾳ κατὰ τὸ ποσὸν τῆς ἡμερησίας διαφοράς μισθοῦ, πρὸς ἀποφυγὴν λογιστικῶν ἀνωμαλιῶν.

Ὁ κ. Ν. Θεοτόκης λέγει ὅτι δύναται νὰ γίνῃ τοῦτο, πλὴν πρέπει νὰ γίνῃ πρότερον ἀκριβὲς ὑπολογισμός.

Ὁ κ. Π. Δαγμλῆς παρατηρεῖ ὅτι διὰ τοῦς ἐν διαθεσίμῳ ἀξιωματικούς οὐδεὶς γίνεται λόγος. Ἐρωτᾷ ἂν θὰ διδεται καὶ εἰς αὐτοὺς τὸ ἐπιδόμα.

Ν. Θεοτόκης. Παρκαλλῶ νὰ ὑποβλήτε σχετικὴν τροπολογίαν.

Ὁ κ. Π. Ἰακώβου λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν εἰσάγει αὐξήσεις ἀνελύγους τῶν περιστάσεων. Αἱ ἀνάγκαι τοῦ βίου ἀπὸ τοῦ 1914 ἐπενταπλασιάσθησαν, ἐνῶ αἱ μισθοὶ τῶν ἀξιωματικῶν μόλις κατὰ τὸ 1/3 αὐξάνονται. Διὰ τοῦς ταγματάρχας προτείνει αὐξήσιν κατὰ 100 δραχμὰς τῆς ὀριζόμενης διὰ τοῦ πρώτου νομοσχεδίου αὐξήσεως καὶ αὐξήσιν διὰ τοῦς ὑπολοχαγοὺς εἰς 850 καὶ ἀνθυπολοχαγοὺς εἰς 750 δραχμὰς. Ἐπιμένει εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς τροπολογίας τοῦ ταύτης καὶ εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ πρώτου νομοσχεδίου, διότι φρονεῖ ὅτι δέον νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν στελεχῶν τοῦ στρατοῦ διὰ μεμορφωμένων ἀξιωματικῶν, οἵτινες ἐξτελέσουν τὸ καθήκοντων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ διπλωματικὸν ἡμῶν σώμα, ὅπερ δὲν ἠγωνίσθη εἰς τὸν διπλωματικὸν ἡμῶν ἄγωνα μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως. Τονίζει ἐν τέλει τὴν ἀνάγκην τῆς οἰκονομικῆς ἐνίσχύσεως

τῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες, λόγῳ οἰκονομικῆς δυσχερείας, ὑποβάλλουσιν ἀθρόως τὰς παραιτήσεις των.

Ν. Θεοτόκης. Δὲν εἶναι τοῦτο ἀκριβές.

Ο κ. Γ. Ἀλεξάνδρου διαμαρτύρεται, διότι ἀνέκαθεν οἱ ἀξιωματικοὶ ἀπετέλεσαν τὸν στόχον τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους, τὸ ὅποῖον σκληρότατα πάντοτε ἐφέρθη πρὸς αὐτούς. Ἐνῶ, λέγει, ζητεῖ τὸ κίμα των, τοὺς ἀρεῖται καὶ αὐτὸν τὸν ἄρτον. Ὡς ἐλήφθη μέρος καὶ διὰ τοὺς δικαστικούς, δέον νὰ ληρῇ μέρος καὶ διὰ τοὺς ἀξιωματικούς. Τοῦτο, λέγει, ἐπεδίωξεν, ὁ κ. Ὑπουργὸς διὰ τὸν πρῶτον κατατεθέντος νομοσχεδίου, τὸ ὅποῖον οὐκ ὁμολογῶς σήμερον τροποποιεῖται κατὰ τῆς ἐπελθούσης κυβερνητικῆς μεταβολῆς.

Συνεχίζων ἐφιστᾷ τὴν προσην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ δηλοῖ ἐκ μέρους τῶν ἀξιωματικῶν ὅτι οὗτοι δὲν εἶναι διατεθειμένοι νὰ δεχθῶσι τὴν τροποποίησιν.

Ο κ. Α. Τσουκαλᾶς διαμαρτύρεται, λέγων ὅτι ὁ κ. Πληρεξούσιος δὲν δύναται νὰ παρουσιάσῃται ὡς ἐκπροσωπῶν τοὺς ἀξιωματικούς.

Ο κ. Γ. Ἀλεξάνδρου καταλήγει, παρκαλεῖ τὸν μὲν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἐναινεῖ εἰς τὸ πρῶτον ὑποβληθέν νομοσχεδίον, τὴν δὲ Συνέλευσιν ν' ἀποδεχθῇ τοῦτο, μὴ καθιερώσῃ ἐξίρεσιν ὡς πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (Πρωθυπουργός.) Φοβούμενοι κύριοι Πληρεξούσιοι μὴ εἰσεχώρησε παρὰ τῆς ἐκείνης εἰς τὸ ὑποβληθέν θέμα, διότι ὁμολογῶ ὅτι δὲν βλέπω τὴν διαφοράν ἢ ὁποῖα ὑπάρχει μετὰ τοῦ νομοσχεδίου, τοῦ ἀρχικῶς ὑποβληθέντος, καὶ τῶν τροπολογιῶν, τὰς ὁποίας ὑπεβαλεν ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργός. Καὶ τὴν κατ' ἀρχὴν συζήτησιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ἂν δὲν ἀπατώμην, ἀνεγνωρίσθην παρὰ πάντων ὅτι πρέπει νὰ βελτιωθῇ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἐπεζητηθῇ ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὅποιον θὰ ἐγένετο ἡ βελτίωσις αὕτη. Κατὰ τὸ ἀρχικὸν νομοσχεδίον αὐξάνονται οἱ μισθοί, κατὰ τὰς ὑποβληθούσας τροπολογίας δὲν αὐξάνονται μὲν οἱ μισθοί, ἀλλὰ προστίθεται εἰς τὸν μισθὸν ἐπίδομα, τὸ ὅποῖον δίδεται εἰς τοὺς ἀξιωματικούς καὶ τὸ ὅποῖον φέρει μηνιαίαν ἀπόδοσιν, σχεδὸν ἀκριβῶς, τὸ πρὸς τὸ ὅποιον ἐπρότεινε τὸ νομοσχεδίον. Ὁ μισθὸς τοῦ ἀντιστρατήγου, λόγῳ χάριν, εἶχεν ὀρισθῇ εἰς 2,500 δραχμάς, ἀποκοπτομένης τῆς δεκάδραχμου ἡμερησίας ἀποζημιώσεως, ἢ ὁποῖα δι-

δεταὶ σήμερον εἰς αὐτόν. Σήμερον ἡ μισθοδοσία καὶ τὸ ἐπίδομα ἀνέρχονται εἰς 2,100 δραχμάς. Εἰς ταῦτα προστίθεται ἡ δεκάδραχμος ἡμερησίας ἀποζημιώσεως ἀνερχομένη μηνιαίως εἰς 308 δραχμάς καὶ συνεπῶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποβληθεισῶν τροπολογιῶν ὁ ἀντιστρατήγος λαμβάνει μηνιαίως 2,408 δραχμάς ἀντὶ τῶν 2,500, ὅσας ὥριζε τὸ ἀρχικὸν νομοσχεδίον.

Γ. Ἀλεξάνδρου. Διὰ τοὺς κατωτέρους δὲν εἶναι ἐπαρκές.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Ἄν δὲν εἶναι ἐπαρκές διὰ τοὺς κατωτέρους, θὰ τὸ ἐξετάσωμεν καὶ θὰ τὸ κίμωμεν ἐπαρκές, διότι οὐδεὶς σήμερον εἶναι ἀντιθέτου γνώμης εἰς τὸ νὰ μὴ βελτιωθῇ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν ἀξιωματικῶν οὕτως, ὥστε νὰ μὴ περικοπῶνται οὗτοι ἐξ οἰκονομικῶν περιστάσεων ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶς ὑψηλῆς ἀποστολῆς των. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὰς μηνιαίας ἀποδοχάς.

Ἄλλη διαφορά μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ νομοσχεδίου καὶ τῶν ὑποβληθεισῶν τροπολογιῶν, εἶναι ὅτι, ἀντὶ τῆς αὐξήσεως νὰ δοθῇ ὡς μισθός, δίδεται ὡς ἐπίδομα.

Διὰ τὴν ἀνάγκην γίνεται τοῦτο; Γίνεται ἀναμφισβητήτως διὰ τὸν λόγον ὅτι, ἐάν ποτε ἤθελε καταστῇ δυνατόν, καὶ ὅχι μόνον δυνατόν ἀλλὰ ἐπιβεβλημένον ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, ὥστε τὸ ἐπίδομα αὐτὸ νὰ μὴ χρειάζεται διὰ τὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἐργαζομένη σήμερον νὰ θεωρεῖται, νὰ εἶναι δυνατόν ν' ἀποκοπῇ. Δυνατὸν ὅμως νὰ μὴ εἶναι ἐπαρκές εἰς τὸ μέλλον, ὅτε θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὸ αὐξήσωμεν.

Ἐπεξηγῶν δὲ διὰ μακρῶν ὅτι ἐάν τις εἰσπράξεις, αἱ ταλαιωνεῖσαι λ. γ., ὑπολογιζόμεναι σήμερον εἰς 400 ἑκατομ., βελτιουμένης τῆς δακρυῆς μέχρι τοῦ ἀρτίου γίνωσι 100 ἑκατομμύρια, δὲν θὰ εὐρὴ ὁ προϋπολογισμὸς νὰ πληρώσῃ τὰς αὐξήσεις τὰς ὁποίας σήμερον δίδωμεν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἡυξημένων τούτων εἰσπράξεων, εἰς τοὺς ἀξιωματικούς, ὑπαλλήλους κτλ.; λέγει ὅτι ἀναμφισβητήτως τότε θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ περικόψωμεν μισθοὺς.

Ὅταν δ' ἐπιστῇ ὁ χρόνος ἐκεῖνος καὶ εὐχομαι νὰ μὴ βραδύνῃ, πιστεύω ὅτι ὑπάρχει οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ὁ ὅποιος νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ περικοπὴ τοῦ μισθοῦ δὲν θὰ εἶναι ὀδυνηρότερα ἀπὸ τὴν μείωσιν ἢ καὶ τὴν ὀλοσχερῇ περικο-

πὴν τοῦ ἐπιδόματος. Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ὀφείλω νὰ δηλώσω εἶναι ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἀφοῦ ἀνεγνώρισε τὴν ἀνάγκην καὶ ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ αὐτὸ τὸ ἐπίδομα, θὰ ἐξακολουθήσῃ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀνολογίαν, εἴτε ν' αὐξάνῃ ἐκάστοτε, εἴτε νὰ μείωνῃ τὸ ἐπίδομα τὸ ὅποῖον αἱ περιστάσεις θὰ ἐπιβάλλωσι.

Νὰ εἶναι δὲ βέβαιον οἱ κ. κ. Ἀξιωματικοὶ ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπίδομα εἶναι ἀναγκαστικόν, θὰ διατηρηθῇ διότι ὁ φόβος εἶναι οὗτος, καθόσον ἐνόησα, ὅτι τὸ ἐπίδομα εἶναι εὐκόλῳ ν' ἀποκοπῇ, ἐνῶ ἡ μείωσις τοῦ μισθοῦ εἶναι δύσκολος.

Γ. Ἀλεξάνδρου. Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ λόγος. Εἶναι ἡ ἐξαιρέσις ἡ ὁποία γίνεται. Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καμμία ἐξαιρέσις δι' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Κράτους· εἶναι ζήτημα ἀξιοπρεπείας· εἶναι ζήτημα τιμῆς.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Κύριε συνάδελφε, ἡ ἐξαιρέσις, ἂν δὲν ἀπατώμαι, εἶναι μία. Συμφωνῶ μαζί σας. Ἰσως δὲν ἔπρεπε ἡ ἐξαιρέσις αὐτὴ νὰ ἐγίνετο, δὲν θὰ ἐπαναληφθῇ δὲ εἰς τὸ μέλλον. Εἶναι σφάλμα. Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον θέλω νὰ γίνῃ καταληπτόν, εἶναι τοῦτο· ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἐπιδόματων, πλὴν τῆς μοναδικῆς ἐξαιρετικῆς περιπτώσεως τῆς αὐξήσεως τῶν δικαστικῶν μισθῶν. Ὁμολογῶ ὅτι ἡ αὐξήσις ἐκείνη ἦτο σφικτὴ καὶ ὅτι ἡ αὐξήσις ἐκείνη ἔπρεπε νὰ δοθῇ ὡς ἐπίδομα. Μόνον βελτιουμένης τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως θὰ ἔπαυεν ἡ χορήγησις τοῦ ἐπιδόματος καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι εὐχόμαι νὰ ἐπέλθῃ τοῦτο τὸ ταχύτερον, διότι τοῦτο θὰ ἐσθμύνει τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ὁλοκλήρου τῆς Χώρας. Τότε μόνον θ' ἀποκοπῇ τὸ ἐπίδομα. Ἀλλὰ βεβαιώητε, κύριοι Συνάδελφοι, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους θὰ ἐπιβάλλῃ τότε καὶ τοῦ μονίμου μισθοῦ τὸν περιορισμόν. Τοῦτο θέλω νὰ γίνῃ νητὸν καὶ καταληπτόν· ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν βλέπει διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ἐπιδόματος καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ μονίμου μισθοῦ. Ἐὰν αἱ περιστάσεις ἐπιβάλλωσιν, ὅπερ ἔπущεται, τὴν αὐξήσιν, θὰ γίνῃ αὐξήσις τοῦ ἐπιδόματος. Ἐὰν τοῦντίον αἱ περιστάσεις ἐπιβάλλωσιν τὴν μείωσιν, ὅπερ εὐχόμαι, θὰ γίνῃ ἡ μείωσις ἐστὶν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ μείωσις τοῦ ἐπιδόματος, θὰ ἐπέλθῃ δὲ ἀναγκαστικῶς τότε καὶ μείωσις τοῦ μισθοῦ αὐξηθέντος. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι, διὰ τῆς συγκρίσεως τῶν πινάκων, τοὺς ὁποίους ἔχουσιν ἀνὰ χεῖρας οἱ κ. κ. Συνάδελφοι, γίνεται ἁπλά-

φανές, ὅτι διὰ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβῶς γίνεται ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον προέβλεπον καὶ τὸ ἀρχικὸν νομοσχέδιον. Θὰ ἐξετάσωμεν μετὰ προσοχῆς τὰς παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας ὁ συνάδελφος κ. Ἀλεξάνδρου ἔκρινεν περὶ τῶν κατωτέρων ἀξιωματικῶν, καὶ ἐὰν πράγματι διὰ τοῦ ἐπιδόματος δὲν πλητίζουσι τὰ ἐπίδομα πρὸς τὴν μισθὸν, τὴν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου καθοριζόμενιν, θὰ ζητήσωμεν νὰ κάμωμεν πᾶσαν δυνατὴν βελτίωσιν.

Ὁ κ. **Δ. Γίδας** λέγει ὅτι ἐκρίνει ν' ἀγορεύῃ, ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν ἀνάγκην τῆς ψήφισις τοῦ πρώτου νομοσχεδίου. Μετὰ τὰ λεχθέντα ὁμῶς ὑπὸ τοῦ κ. Πρωτοπυργίου παρατεῖται καὶ φρονεῖ ὅτι καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἀναγνωρίζοντες τὴς οἰκονομικῆς δυσχερείας τοῦ Κράτους, μετ' ἐμπιστοσύνης θὰ ἀρρήσωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀνάγκας τῶν.

Προκειμένου νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις, ὁ κ. **Πωπ** δηλοῖ ὅτι, διὰ νὰ λάβῃ ἕκαστος τὴν εὐθύνην τῆς ἰδίης αὐτοῦ ψήφου, γνωστοποιεῖ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον ὅτι θὰ ζητήσῃ ὅπως τὸ νομοσχέδιον ψηφισθῇ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 9.30' μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν 10.30' μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν.

ὥρα 10.55' μ. μ.

Ἐπαναλαμβάνομένης τῆς συνεδριάσεως, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Ι. Κίνιας**, ὅστις πρὸ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, θὰ ἐπεθύμει νὰ διαπιστωθῇ ὅτι ἡ τε Πολιτεία ὡς καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἔχουσιν σαφῆ ἐπίγνωσιν τῶν ἀμφοτέρωθεν ὑποχρεώσεων τῶν. Νομίζει ὁμῶς ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν πρέπει ν' ἀναπτύξῃ τοὺς λόγους, δι' οὓς ἀφίσταται διὰ τῆς ἡδὴ τροπολογίας τοῦ ἀπὸ τοῦ πρὶ ἡμερῶν ὑποβληθέντος νομοσχεδίου. Δὲν φρονεῖ ὅτι εἶναι τὸ ἴδιον ὁ πάγιος μισθὸς πρὸς τὸ ἐπίδομα, καὶ ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν ὅτι αἱ οἰκονομικαὶ δυσχερεῖαι, αἵτινες βαρύνουσι τὸν ἀξιωματικόν, δὲν προκειταὶ νὰ παρέλθωσιν εἶναι αἱ δυσχερεῖαι, ἅς δημιουργεῖ ἡ κρατικὴ ἐξέλιξις, καὶ αἵτινες δὲν θὰ μεταβληθῶσι. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι δεῖ νὰ διχοτομηθῶσιν τὰ παρεχόμενα

επιδόματα, αυξανόμενου κατὰ 20 ο/ο γενικῶς τοῦ μισθοῦ, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκ 10 ο/ο καὶ 20 ο/ο νὰ δοθῇ ὡς ἐπίδομα.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (Πρωτ.). Φρονῶ ὅτι συμμέρον ἔχουσιν οἱ ἀξιωματικοὶ νὰ λάβωσι τὴν αὐξήσιν ὡς ἐπίδομα καὶ οὐχὶ ὡς μισθόν, ὅστις θὰ ὑπόκειται εἰς ἀνάλογον κριτήριον, λόγῳ συντάξεως.

Ο κ. Ι. Κινίας παρατηρεῖ ὅτι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου χορηγεῖται τὸ ἐπίδομα μέχρι πέρματος τῆς παρούσης ἐπιστρατεύσεως, μετὰ τὴν παροδὸν δὲ ταύτης θὰ δύναται νὰ κατηργηθῇ, ἐνῶ ὁ μισθὸς δὲν εἶναι εὐκόλῳ νὰ κατηργηθῇ. Ὑποστηρίζει ὡς ἐκ τούτου τὴν πρότασίν του, ὅπως διατηρηθῇ τὸ ἐπίδομα, οὕτως καὶ 20 ο/ο νὰ προστεθῶσιν εἰς τὴν πάγιον μισθὸν.

Ο κ. Α. Τσουκαλᾶς λέγει ὅτι ἀληθῶς οἱ ἀξιωματικοί, ἰδίᾳ δὲ οἱ ἀπὸ τοῦ ταγματάρχου καὶ κάτω δὲν δύνανται νὰ ἐπαρξώσιν εἰς τὰς ἀνάγκας των.

Ο κ. Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργός) λέγει ὅτι ἀποδέχεται τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ταγματάρχου καὶ κάτω.

Ο κ. Π. Πρωτοπαπαδάκης (Πρωθυπ.) ἀποδέχεται ὅπως αὐξήθῃ τὸ ἐπίδομα των, προκειμένου μὲν περὶ ταγματάρχων καὶ λοχαγῶν κατὰ 5 ο/ο, προκειμένου δὲ περὶ ὑπολοχαγῶν, ἀνθυπολοχαγῶν, καὶ ἀνθυποκμιστῶν κατὰ 10 ο/ο, ἀμειντέρων τῶν κατηγοριῶν.

Ο κ. Α. Τσουκαλᾶς συνεχίζων φρονεῖ ὅτι δεόν νὰ ἀπαιτηθῇ ἡ τελευταία φράσις τοῦ α' ἐδαφίου τοῦ Ιου ἔρθρου «μέχρι πέρματος τῆς ἐπιστρατεύσεως».

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Ὁρίζεται τοῦτο μετὰ τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἡμᾶς τῇ ἀποστρατεύσει θέλουσι βελτιωθῇ αἱ οικονομικαὶ συνθήκαι, ὥστε νὰ εὐρεθῶμεν, ὡς ἐλπίζω, εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ δυνήθωμεν νὰ ἐλαττώσωμεν καὶ τοὺς μισθοὺς.

Ο κ. Α. Τσουκαλᾶς λέγει, ὅτι δὲν φρονεῖ ὅτι ἡμᾶς τῷ πέρματι τῆς ἐπιστρατεύσεως θὰ ἐπέλθῃ καὶ οικονομικὴ βελτίωσις.

Ο κ. Α. Γούναρης (Ὑπουργός ἐπὶ τῇ Δικαιοσύνῃ) ὑποστηρίζει ἀντιθέτως ὅτι, ἡμᾶς τῷ πέρματι τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως, θέλει ἐπέλθῃ ἐξυγίαισι τῆς δραχμῆς διὰ τῆς πτώσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος,

Ο κ. Α. Τσουκαλᾶς, ἐμμένων εἰς τὰς ἀντιλήψεις του, ὑποστηρίζει ἐν τριακτῇ περιπτώσει τὴν διαγραφὴν, ἐρῶσαν δὲν εἶναι ἀκριβὲς καθορισμένος ὁ ὅρος «ἐπιστρατεύσεις».

Ο κ. Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργ. Στρατ.) ποιεῖται τὴν δήλωσιν ὅτι διὰ τοῦ ὅρου «ἐπιστρατεύσεις» ἐν τῷ Ιω ἔρθρῳ ἐννοεῖται ἢ τε γενικῇ ὡς καὶ ἡ μερικὴ ἐπιστρατεύσεις.

Ο κ. Α. Τσουκαλᾶς ἀκόμη τοῦτου φρονεῖ ὅτι ἀπὸ διὰ τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους ὀρίζεται τὸ ἐπίδομα μέχρι ἐξαμήνου ἀπὸ τοῦ πέρματος τῆς ἐπιστρατεύσεως, οὕτω δεόν νὰ ὀρισθῇ καὶ διὰ τοὺς ἀξιωματικούς. Συνεχίζων δὲ καὶ ἀνελκύων τὸ νομοσχέδιον, θεωρεῖ ἐπιβεβλημένον ἐκ τῆς νῦν διαμαρτυρηθῆ διὰ τὰ λεγόμενα ὑπὸ πληρεξουσίου ἐν τῇ αἰθούρῃ ταύτῃ ἀξιωματικοῦ, ἰσχυριθέντος ὅτι ἐκπροσωπεῖ τοὺς ἀξιωματικούς καὶ ὅτι οὗτοι δὲν θὰ ἀποδεχθῶσι τὸ νομοσχέδιον. Οὐδεὶς ἐν τῇ αἰθούρῃ ταύτῃ ἐκπροσωπεῖ τοὺς ἀξιωματικούς, διότι οἱ πληρεξούσιοι ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ τμήμα εἶναι καὶ οἱ ἀξιωματικοί, καὶ ὅτι θίγει τοὺς ἀξιωματικούς τὸ λεγθέν ὅτι δὲν θὰ ἀποδεχθῶσι τὸ νομοσχέδιον, διότι ὁ σκεπτικὸς ἀποτελεῖ κλάδον τῆς Πολιτείας ὡς καὶ οἱ λοιποὶ κλάδοι καὶ ἔχει καθήκον νὰ ὑποτάσσεται εἰς τοὺς νόμους.

Ο κ. Γ. Ἀλεξάνδρου λέγει ὅτι ἐδικαιούτο νὰ ὀμιλήτῃ ἐξ ὀνόματος τῶν ἀξιωματικῶν, διότι ἐπολέμησαν ἐπὶ κεφαλῇς αὐτῶν καὶ ἔδωκε τὴν ἐνδοξοτέρην μάχην κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπιστρατεῖαν ἐπὶ κεφαλῇς τριῶν συνταγματῶν.

Ο κ. Γ. Πάπ ὀμιλεῖ περὶ τῆς γενομένης συζήτησεως ὡς ἀναξίως καὶ τῶν παρεχόντων καὶ ἐκείνων οἵτινες θὰ λάβωσι. Προσθάτει δ' ὅτι ἀπὸ τῆς ὑπόθεσιν τοῦ νομοσχεδίου ἐγένοντο ὑπὸ τῆς αὐτῆς Κυβερνήσεως τροπολογίαι, αἵτινες μεταβάλλουσι τὴν ἀρχικὴν βᾶσιν του, καὶ προτείνει ὅπως ψηφισθῇ τὸ ἀρχικὸν νομοσχέδιον προστιθεμένης διατάξεως καθ' ἣν τὰ διδόμενα νὰ θεωρηθῶσιν ὡς προσωρινὸς μισθὸς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ ἐξ μῆνας μετ' αὐτὴν.

Ο κ. Α. Μάτεσις λέγει ὅτι, μετὰ τὴν ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει διασκευὴν, εὐρίσκει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ὀλίγον ἀπέχει τοῦ ἀρχικοῦ ὑποβληθέντος. Προτείνει ὁμοίως ὅπως τὰ ἐπιδόματα διατηρηθῶσι καὶ μετὰ τὴν ἐξαμηνίαν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἐπιστρατεύσεως, μέχρις οὗ ἤθελεν ἄλλως ἀποφασισθῇ διὰ Β. Διατάγματος. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι τὰ ἐπι-

δόματα διὰ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας δέν νά ἐρίζωνται οὐχί συλληθῶν ἀλλὰ προσθετως, διὰ προσθέτου ἐπιδόματος δι' ἑκάστον μέλος τῆς οἰκογενείας, νά ὡσι δέ πάγια καί οὐχί μόνον διαρκούσης τῆς ἐπιστρατεύσεως.

Ο κ. Π. Πρωτοπαπαδάκης (Πρωθυπουργός), δηλοῦ ὅτι δέχεται τήν πρότασιν τοῦ κ. Πάπ περὶ παρატάσεως τῆς χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος ἐπὶ ἑξ μῆνας ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς ἐπιστρατεύσεως.

Ο κ. Ν. Καμπάνης λέγει, ὅτι εὐχῆς ἔργον θά ᾔτο νά ἐψηφίζετο τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἐξ ἀρχῆς ὑπεβλήθη. Κατόπι ὅμως τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, φθάνομεν σχεδὸν εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα καὶ διὰ τοῦ ἤδη συζητουμένου νομοσχεδίου, ἀφοῦ μάλιστα τὸ ἐπίδομα θέλει διατηρηθῇ καὶ ἑξ μῆνας μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπιστρατεύσεως. Ὑποστηρίζει εἰτα, ὡς πρὸς τὸ ἐπίδομα τοῦ 10 ο/ο διὰ τὴν ἐκ τριῶν μελῶν καὶ πλέον οἰκογένειαν, ὅτι δέον τοῦτο νά καθορισθῇ ὡς γίνεται εἰς τοὺς δικαστικούς καὶ ἐλαιοδευτικούς λειτουργοὺς 5 ο/ο ἢ 10 ο/ο κατὰ κεφαλὴν δι' ἑκάστον τέκνον καὶ τὴν σύζυγον. Εἰτα ὑποστηρίζει ὅτι δέον ν' ἀπαλλαγῶσι τοῦ φόρου καθαρῆς προσόδου οἱ ὑπάλληλοι καὶ νά ὀρισθῇ ὅπως αὗτος καταβάλληται ἐπὶ τοῦ ποσοῦ, ὅπερ μένει μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων.

Ο κ. Π. Πρωτοπαπαδάκης λέγει ὅτι πρέπει ἡ Συνέλευσις νά ἀναγνωρίσῃ ὅτι πᾶς Ἕλλην αἰσθάνεται ὑπερηράνειν, προσφέρων κατὰ τὸ μέτρον τῶν οικονομικῶν αὐτοῦ δυνάμεων εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ταμείου τοῦ Κράτους, τῆς ὁποίας ἂς μὴ ζητῶμεν νά στερησώμεν οὐδένα.

Ο κ. Ἀγ. Παπαζαχαρίου λέγει ὅτι, ἐπειδὴ διὰ τοῦ ὑποβλλομένου νομοσχεδίου αἴρονται αἱ ἄδικαι διακρίσεις, αἵτινες ὑπῆρχον διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ζώνῃ καὶ τῷ Μετώπῳ ὑπηρετούντας ἀξιωματικούς, περὶ ὧν διὰ μακρῶν ἄλλοτε εἶχεν ὁμιλήσει, εὐρίσκει ἄρτιον τὸ νομοσχέδιον καὶ συνιστᾷ νά ψηφισθῇ τοῦτο, ὡς ἔχει, καὶ ὅχι νά χωρισθῇ εἰς δύο νομοσχεδία.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περτωμένη ἡ συζήτησις ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου καὶ ἀρχεται ἡ κατ' ἄρθρον ἀναγνώσις τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀναγινώσκεται τὸ ἄρθρον 1ον καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν, ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἀναγινωσκόμενον τοῦ ἄρθρου 2 ὁ κ. Γ. Σπηλιόπουλος, προτείνει τροπολογίαν, ὅπως λαμβάνωσιν ἐπίδομα καὶ οἱ ἔχοντες δύο τέκνα. Τὴν αὐτὴν τροπολογίαν ὑποστηρίζει καὶ ὁ κ. Ἰω. Ράλλης παρρησιάζων ὅτι, ἐάν ἡ διάταξις μείνῃ ὡς ἔχει, δημιουργεῖται ἀνομοιομορφία ἐν τῇ νομοθεσίᾳ ἡμῶν, ἀφοῦ εἰς τοὺς δικαστικούς καὶ εἰς τὰ ἄλλα νομοθετήματα περὶ ἐπιδόματων, τὰ ἐπίδομα διδύνται κατ' ἄτομον.

Ἐπίσης ὁ κ. Γ. Πάπ ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις, προτείνει δ' ὅπως τεθῇ ὡς ἄρθρον 2, τὸ ἄρθρον τὸ ὑπάρχον ἐν τῷ δικαστικῷ νομοσχεδίῳ, καὶ τοῦτο διὰ τὴν νομοθετικὴν ὁμοιομορφίαν.

Ἐπίσης συνιστᾷ νά ληρῇ ὑπ' ὄψιν, χάριν τῆς κοινωνικῆς ἀπίψεως, καὶ ἡ ἀπορροή μητῆρ καὶ ἡ ἀπορροή γήρα ἀδελφῆ καὶ νά προστεθῇ καὶ δι' αὐτὰς τὸ ἀνάλογον ἐπίδομα, νά παύσῃ δὲ λόγῳ οικονομικῶν ἡ συνεχὴς αὕτη ἀνισότης, ἡ ὁποία ὠδυνᾷς δικαιολογεῖται.

Ο κ. Γ. Μπούσιος, ποιούμενος τὰς αὐτὰς συστάσεις, ἀμνηστικῶς ἐπὶ τῇ β' § τοῦ ἄρθρου ὑποστηρίζει ὅτι πρέπει νά καταργηθῇ ἡ διάταξις διὰ τὴν μὴ κρατήσιν τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου, διότι διὰ τῶν κρατήσεων αὐξάνει ἡ περιουσία τῶν ἀξιωματικῶν, δίδει δὲ εἰς αὐτὸν ὡς καὶ εἰς τὸν κ. Γ. Πάπ ἐξηγήσεις σχετικὰς ὁ κ. Πρωθυπουργός ὡς καὶ ὁ κ. Υπουργός ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ο κ. Π. Τακόβου προτείνει ὅπως, ἀντὶ «τριῶν», τεθῇ «δύο» μελῶν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἀλλ' ὁ κ. Υπουργός δὲν δέχεται τοῦτο.

Ο κ. Γ. Κούσουλας ὑποστηρίζει τροπολογίαν τοιοῦτον: ἀντὶ τοῦ 10 τοῖς ο/ο τεθῇ 5 τοῖς ο/ο δι' ἑκάστον τέκνον, χάριν τοῦ ὁμοιομορφοῦ τῆς νομοθεσίας, ἣν ἀπορρίπτει ὁ κ. Υπουργός.

Ο κ. Ἀγγελόπουλος συγκαίνει τὰς διδομένας αὐξήσεις πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς, πρὸς ἐκείνας, ἂς λαμβάνουσιν οἱ δικαστικοί, καὶ παρρησιάζει ὅτι αἱ πρῶται εἰναι πολὺ μεγαλύτεραι. Ἀπορεῖ διὰ τοῦτο πῶς ἐγείρονται παρὰ πᾶσα δικὰς μισθοδοσίας τῶν δικαστῶν, καὶ φραεῖ ὅτι πρέπει νά ἀρῇ ἡ ἐπιπρατοῦσα πλάνη.

Γίνεται μετὰ ταῦτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 2, ἀναβάλλεται δ' ἡ ψήφισις τοῦ συνόλου λόγῳ τῆς ὑποβληθείσης τροπολογίας.

Ο κ. Πρόεδρος δηλοῦ ὅτι κατὰ τὴν αἰριανὴν συν-

εδρίκουν θέλει γίνει ή ανάκληθεΐσιν συζήτησις επί των τουρκικών σφαγών και ουχί συζήτησις επί του Συντάγματος, συμφώνως προς την ειλημμένην απόφασιν υπό τῆς Συνελεύσεως, λυσι δέ μετά ταῦτα τήν συνεδρίκουν ὥρᾳ 1 μ. μεσονύκτιον, καί ἐρῖζει ἔνα ἐπαναληπθῆν ἄσπῃ αὐρον ὥρᾳ 6. μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. Τσιακόπουλος
Γ. Καλαντζόπουλος

ΣΤΗΝΕΔΡΙΑ ΖΖ

Τῆς 18 Μαΐου 1922.

Ὡρᾳ 6 καί 30' μ.μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τήν ἐνκρίσιν τῆς συνεδριάσεως καί δικτάσκει νά ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα καί ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὴν ἑαῶν.

Ἀναγιγνώσκονται τὰ πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ὁ κ. Α. Τσουκαλᾶς παρατηρεῖ ὅτι, ὥς ἔχει δικτυπωθῆ ὁ νόμος περὶ συντάξεων, δὲν φαίνεται ὅτι λαμβάνεται προνοια περὶ τῶν γηρῶν καί ὀρφανῶν.

Ὁ κ. Π. Ίαν. Ἀργυρόπουλος λέγει ὅτι κανονίζεται τὸ ζήτημα ἐν τῷ ψηφισθέντι νομοσχεδίῳ ἐν τῷ ἀρθρῷ 8 § 1. Γίνεται σαφές λόγος περὶ τῆς συντάξεως τῶν ὀπλιτῶν, ἡ ὁποία τριπλασιάζεται, διὰ δὲ τῆς οἰκονομείας ἐξαπλῆτιζεται.

Α. Τσουκαλᾶς. Ἐγὼ ὁμιλῶ διὰ τὰς γῆρας καί ὀρφανῶν πρὸς τοῦ 12 φονευθέντων ἀξιωματικῶν.

Π. Ἀργυρόπουλος. Αὐταὶ ὑπάρχοντι εἰς ἄλλον νόμον.

Ὁ κ. Ν. Θεοτόκης (Γ' πουργός ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν), δηλοῖ ὅτι συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ γῆραι καί τὰ ὀρφανὰ τῶν πρὸ 1912 συνταξιούχων ἐν ἀρθρῷ 38.

Ὁ κ. Π. Πρωτοπαπαδάκης (Πρωθυπουργός) ὁμοίως ποιεῖται τὴν αὐτὴν διατάφησιν.

Ὁ κ. Γ. Ράλλης, ἐπὶ τοῦ δελτίου τοῦ τύπου λαμβάνων τὸν λόγον, δικημαρτύρεται διὰ τὴν πρόπον τῆς συντάξεως αὐτοῦ καὶ ἐμφράζεται δριμύτατα κατὰ τοῦ συντάσσοντος αὐτὸ ὑπαλλήλου, ἐρίτῃ δ' ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Προέδρου καὶ παρακαλεῖ αὐτὴν νά λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὰς παρατηρήσεις του.

Ὁ κ. Ν. Λεβίδης παρατηρεῖ ἐπίσης, ὅτι, καίτοι τὰ εἰσήματα πρακτικά εἶναι ἀρίστη συντακτικῶν, περιλαμβάνονται ἐπικριδῶς τὰ ἐνταῦθα γῆρας λαβόντα γῶραν, τὸ δελτίον τοῦ Τύπου δὲν λέγει τίποτε. Φαίνεται ἐν ταυτὶ περιπτώσει, ὅτι δὲν ἔχει λόγον ἡ λειτουργία τοῦ δελτίου καὶ πρέπει νά καταργηθῇ τούτο, ἀπορεῖ δὲ δικτὶ δὲν συνεζητήθη ἡ κόμη ἡ περὶ αὐτοῦ ὑπεβλήθησιν πρὸ τινος πρῆταξίς του. Ἀνκρεῖται δ' ὅτι ἄλλοτε ποτε προθυπουργός, τῆς Ἐλλᾶδος, ἐχειροδίκητε κατὰ ὑπαλλήλου τῆς Βουλῆς, ἀκρίτως ἐκτελοῦντος τὴν καθήκον αὐτοῦ, νομίζει ὅτι δὲν πρέπει νά ὠθηθῶσι τὰ πράγματα μέχρι τοῦ σημείου τούτου, ὅπως νά ἐπαναληφθῇ παρὰ τινος τῶν κ. Πληρεξουσίων τὸ τότε γενόμενον. Τοῦτο δέ, λέγει, διότι πρόκειται περὶ Συνελεύσεως, καὶ τὰ πρακτικά πρέπει νά λαμβάνωσι πλήρη καὶ ἀκριβῆ δημοσιότητα.

Ὁ κ. Ἀθ. Εὐταξίας, ποιούμενος τὰ αὐτὰ πράγματα κατὰ τῆς συντάξεως τοῦ δελτίου τοῦ Τύπου, ἀνκρεῖται ὡς παράδειγμα τὰ δημοσιευθέντα ἐν αὐτῷ περὶ τῆς πρὸ τινος οἰκονομικῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀναγκαστικοῦ δελτίου. Δὲν ἐδημοσιεύθησαν πρὸς τρεῖς μόνον σειράς, καὶ αὐταὶ διεστρέβλωμενα.

Ὁ κ. Γ. Ράλλης, ἐκφράζων καὶ πάλιν δριμύτερον τὰ πράγματα αὐτῶν, λέγει ὅτι καταργηθῶσι ὡς κακὸν τὴν ὑπαλλήλου τοῦ δελτίου τοῦ Τύπου.

Πρόεδρος. Πάστω τὰ πράγματα τῶν κ. Ν. Πληρεξουσίων καὶ θέλω λάβει τὰ προσήκοντα μέτρα. Παρακαλῶ ὅμως τοὺς κ. Συνεδεμένους νά δικτυπώσωσιν ὡρισμέναν σημεία περὶ τῆς ἀγορεύσεως καὶ διεστρέβλωσεως τῶν ἀγορεύσεων αὐτῶν, διότι εὐρίσκω ὅτι εἶναι ἀρίστη νά δικτυπώμενα καταργηθῶσι. Ἐν τῇσδε περιπτώσει λαμβάνω ὑπὸ σημείωσιν τὰς παρατηρήσεις τῶν κ. Πληρεξουσίων.

Μη ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως κατὰ τῶν πρακτικῶν τὰ πρακτικά ἐπικυροῦνται.

Ἀναγιγνώσκονται εἰς τὰ ἐξῆς.

Διάρρησις ὑπαλλήλου Βόλου παρακαλοῦσιν, ὅπως τοῖς χορηγηθῇ ἀνάλογον ἐπίδομα.

Οἱ δημοῖσι ὑπαλλήλοι Κοπικητῆς ζητοῦσι τὴν τροποποίησιν τοῦ κατατεθέντος νομοσχεδίου κατὰ 50 ο.σ. εἰς τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους καὶ 60 ο.σ. εἰς τοὺς κατωτέρους ὑπαλλήλους.

Οἱ δημοῖσι ὑπαλλήλοι Λαρίσης παρακαλοῦσιν ὅπως

ή προτεινόμενη παροχή επίδοματος από 30 αλ. αυξήθη εις 50 ο/ο.

— Ο Σύλλογος τῶν δημοσίων υπαλλήλων Κοζάνης παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως συνηγορήσῃ καὶ διατῇ ἐπίδομα 50 ο/ο.

— Οἱ δημόσιοι υπάλληλοι Τριπόλεως ζητοῦσιν αὐξήσιν μισθοδοσίας τῶν κατὰ 50 ο/ο καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ συνθετικοῦ φόρου.

— Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῆς Γεωργικῆς Συναγερτικῆς Τραπεζίης διακατεύρεται διὰ τὴν ἀξίωσιν τῶν Βιομηχανικῶν χρέου, ζητούντων ἐπιδοτὴν φορολογίαν πρὸς προστασίαν τῆς ἐγγυήτου βιομηχανίας. διότι ἡ νέα αὕτη φορολογία βαρύνει τοὺς γεωργικοὺς πληθυσμούς.

— Οἱ κτίριοι Ἀθωκίου παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἔλθῃ αὐτοῖς ἀρωγῇ, ἐπειδὴ κατεστράφησαν τελείως ἐκ τῆς πεσούσης χαλάζης.

— Ἡ καλλιμαχικὴ Ἔνωσις Σερβίων υποβάλλει εὐχὴν ταχεύειν ἐπιτηρίδας τοῦ ἀργυτικοῦ νομοσχεδίου.

— Τὸ δικητικὸν Συμβούλιον Γεωργικῆς Ἐνώσεως Μεγαλοπόλεως διακατεύρεται κατὰ τῆς μελετουμένης φορολογίας προβάτων καὶ κτηνῶν.

— Τὸ κοινοτικὸν Συμβούλιον Δόβρας, Ἰωαννίνων, παρακαλεῖ, ὅπως μεταρρυθμισθῇ ὁ νόμος 2074 περὶ βοσκῶν μὴ παρεχομένου τοῖς κτηνοτρόφοις δικαιοῦματος βοσκῆς δωρεὰν πέρα τῶν 25 κερῶν.

— Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Σκαμναλίου ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 2044 περὶ βοσκῶν, ὥστε οἱ κτηνοτρόφοι νὰ μὴ ἔχωσι δικαίωμα νὰ βοσκῶσι δωρεὰν πλεονα τῶν 25 κτηνῶν.

— Τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν σχολείων Τριπόλεως ζητεῖ, ὅπως τῷ χορηγηθῇ ἐπίδομα 50 ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῶν.

— Ὁ Σπυρίδων Λεϊβάδης, ἀμισθος ὑποθηκοφύλαξ Ζαχόλης, ζητεῖ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ νόμου 1870.

— Ὁ Σύλλογος τῶν υπαλλήλων Ἀνωάνων Ἑταιριῶν παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ἵνα θεσπισθῇ, ὅπως οἱ μισθοὶ τῶν υπαλλήλων τῶν ἑταιριῶν μὴ προσμετρῶνται ὡς ἔσοδον πρὸς φορολογίαν τῆς συνολικῆς προσόδου.

— Οἱ προσωρινοὶ υποδιδασκαλοὶ Τρικυάλων καὶ Καρδίτσας ζητοῦσιν, ὅπως ληρθῇ πρόνοια διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

— Ὁ Γεώργ. Γκιόνας, πολιτικὸς συνταξιούχος καὶ λοιποὶ παρακαλοῦσι τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ περὶ τῆς βελτιώσεως τῶν συντάξεων των.

— Ἡ Ὀλγα, χήρα Ἰωάν. Τραπεζῆ ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ μεταφορῆς εἰς τὴν ζώνην τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τῶν νεωτέρων υἱῶν, εἰς οὗς ἐγένετο ἡ μεταβιβάσις τῶν δικαιωμάτων.

— Ὁ πληρεξούσιος Λαρίσης κ. Ἀντ. Γ. Καργάλης υποβάλλει πρόνοιαν νόμου «περὶ τῶν ἐν Βίλφ ἱερῶν νεῶν Ἀγ. Νικολάου καὶ Ἀγ. Κωνσταντίνου».

— Οἱ κ. κ. Ἀγ. Πετραλιῆς, Θεόδ. Μοσχούλας, Χρ. Ἀσιμῆς, Ἰω. Θ. Γιαννόπουλος, Περ. Μπουττός, Α. Κουκουλέτσος, Ι. Σισίνης, Ἀ. Στεφανόπουλος, Α. Μπουρνόζος, καὶ Ἐρμόλ. Βελλόπουλος, υποβάλλουσι πρότασιν νόμου, «περὶ τροποποιήσεως τοῦ άρθρου 4 τοῦ νόμου 2611 «περὶ ἐπαναφορῆς τῶν ἀπολυθέντων υπαλλήλων».

Ὁ κ. Ἀναστάσ. Σκιαδαρῆς, πληρεξούσιος Κερκύρας, υποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἐνδοκ πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

Προκειμένου ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἡμερ. Διάταξιν, ὁ κ. Γ. Μπούσιος παρατηρεῖ ὅτι καὶ στελλόμενοι ὑπὸ τῶν διαφόρων πολιτῶν καὶ συζητούμενοι ἐνταῦθα ἀναφορὰ δὲν ἐνεργοῦνται, ὥστε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ἀναφορῶν τῆς Συνελεύσεως στέλλονται. Θεωρεῖ σπουδαῖον τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ παρακαλεῖ τὴν κ. Πρόεδρον νὰ λάβῃ πρόνοιαν, ὥστε νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν τῶν ἐνεργειῶν ἡμῶν ἐνταῦθα οἱ ἐνδιαφερόμενοι πολῖται.

Πρόεδρος. Ἐπειδὴ αἱ διαφοροὶ Ἐπιτροπὰὶ ἐκινῶσιν σχεδὸν λειτουργοῦσαι, αἱ ἀναφορὰὶ κατ' ἀπόρκειν ἄλλως τε τῆς Συνελεύσεως, στέλλονται εἰς τὰ οἰκεία ὑπουργεῖα ἵνα λαμβάνωσι γνῶσιν αὐτῶν οἱ κ. κ. Ὑπουργοί, οἵτινες καὶ διαβιβάζουσι τὰς ἀπαντήσεις αὐτῶν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Συνελεύσεως.

Γ. Μπούσιος. Ἐν τῷ αὐτῷ περὶπτώσει, παρακαλῶ ὑμᾶς, κ. Πρόεδρε, νὰ λάβῃτε πρόνοιαν νὰ διαβιβάζητε ὑμεῖς διὰ τοῦ γραφείου σας εἰς τοὺς πολῖτας τὰς ἀπαντήσεις τῶν κ. Ὑπουργῶν, ὅπως θὰ ᾔτο καὶ ὀρθότερον καὶ ἀσφαλότερον, θὰ ἐρχίνοτο δ' ὅτι δὲν μένομεν ἀδιαφοροὶ ἐνταῦθα διὰ τὰς ὑποθέσεις των.

Ὁ κ. Α. Δαγκλῆς ποιεῖται ἐπίσης παρατηρήσεις

περί έπερωτήσεως αύτου, ή όποία, ένώ έφερε τόν αριθμόν πρότερον 12, ήδη εδρίσκειται εις τό βάθος τής 'Ημερ. Δικταζέως και παρκαλει νά προταχθῇ.

Πρόεδρος. Έπελθούσης τής ύπουργικής κρίσεως, παρκαλεσα νά άναθεωρηθῇ ή 'Ημερησία Δικταζή και πλεῖσται τών έπερωτήσεων άποσύρθησαν, μεταβληθείσης ούτω τής έν αύτῇ σειράς. Αύτός είναι ο λόγος δι' όν μεταβλήθη ή σειρά τών έπερωτήσεων έν τῇ 'Ημ. Δικταζῇ.

Ο κ. **Γ. Πώπ**, επί εζιζήσεως έπείγοντος ζητήματος λαμβάνων τόν λόγο, επικαλεῖται τήν ύμεσον προσοχήν του κ. Υπουργού επί των Οικονομικών και ιδιαιτέρως του κ. Πρωθυπουργού. Αί Τράπεζαι, λέγει, εδημοσίευσαν σήμερον ομαδικώς προσκλήσεις πρὸς τοὺς καταθέτας αύτων νά άναλάβωσιν ο ται μέχρι τής 20ῆς Μαΐου τὰ έν αύταῖς άποθέματα αύτων εις μικτόν νόμισμα, διότι ἄλλως, πέρα τής 20ῆς Μαΐου, τὰ άποθέματα ταῦτα θέλουσι μείνει εις λογαριασμόν αύτων εις Γ. Σταύρους και εις όμολογίας. 'Η δήλωσις αύτη, εζκαλουθεῖ, άποτελεῖ πράξιν δημοσιεύσαν τῆς πιστοτικῆς τών πιστωτῶν, κέρσαν τήν έννοιαν αύτῆς τῆς ύπαρξεως των τραπεζικῶν ίδρυμάτων και φυλάδουσιν άπ' αύτων πᾶσαν πίστιν τῆς κοινωνίας. Τὸ χρέμα των καταθετῶν δέν εδρίσκειται σήμερον εις τὰ τεμείχ των Τραπεζῶν, νά άναδίδῃ, ἄλλ' έχει μεταβληθῇ εις συνάλλαγμα εξωτερικόν, ἐξ οὗ αύται έχουσι κερδήσει και κερδιζούσιν άμύθητα ποσά. Θέλει δε συμβῆν τό ἐξῆς μετα τήν 20ην Μαΐου, θά άναρᾶσωσιν αύται στέμματα με τήν ἀξίαν τῆς τριάντατα μιλιά δραχμῶν, με τήν όποίαν πωλῶνται ταῦτα σήμερον, και θέλουσι πληρώσει δι' όμολογίων, ἔπειτα τοὺς πιστωτάς, αύτων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς έννοιας τῆς αύτων ἀξίας. Οὕτω, μία Τράπεζα, έχουσα καταθέσει 400 εκατομ., θέλει κερδήσει ή μάλλον θέλει κλέψαι περί τὰ 80 εκατομμύρια. Ἐτέρα έχουσα 100 εκατομμύρια θέλει κερδήσει 20 εκατομμύρια και οὕτω καθεξῆς.

Χ. Βασιλακάκης. Ποῦται είναι καί Τράπεζαι αύται;

Γ. Πώπ. Όλοι, πλὴν τῆς 'Εθνικῆς Τραπεζῆς, ή όποία και έν τῇ περιστάσει ταύτῃ, άποφύγετα νά συμμετάσχη τῆς ομαδικῆς δηλώσεως, ἔρθει και πάλιν εις τό ἠθικόν ὕψος, εις ο̃ έχει τοποθετησει αύτήν ή ελληνική κοινωνία. Διὰ τοῦτο ο̃ κ. Πρωθυπουργός, ο̃ όποῦς δέν συνήθισε νά θεωρεῖ τὰ ίδρύματα ταῦτα, θά κατεπλάγη ιδών τήν αὐ-

θάδειαν αύτήν και θά λάβῃ τὰ μέτρα αύτου, ὥστε καί Τράπεζαι νά άποδώσωσιν εις τοὺς καταθέτας αύτων ὅσα στέμματα έχουσιν εισπράξει ἐξ όφειλετῶν των μέχρι τῆς 20ῆς Μαΐου, διότι τὰ πέρα τούτου άποτελοῦσι καθαράν κλοπὴν.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (Πρωθυπουργός). Κύριε! όφείλω νά δηλώσω πρὸς τήν Συνέλευσιν, ὅτι καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ χρονικόν διάστημα ἔκαμα ὅ,τι ἦτο δυνατόν διὰ νά περιορίσω, κατὰ τὸ ἐφικτόν τὰς άποδόσεις, τὰς όποίας καί Τράπεζαι εἶχον δικαίωμα νά κάμουν πρὸς τοὺς καταθέτας των εις Σταύρους και στέμματα. Ἐκαμα και πολλὰς ύποχωρήσεις εις τὰς Τραπεζάς, διὰ νά κατορθώσω νά μειωθῇ κατὰ τι δυνατόν τὸ άποδοτέον εις τοὺς καταθέτας ποσόν. 'Ηλπίζον ὅτι μέχρι τέλους δέν θά ἐγένετο ή πρόσκλησις, τήν όποίαν εἶδον σήμερον έν ταῖς ἐφημερίσιν, ὅπως δέν ἔγεινε τοιαύτη ἀπὸ τήν 'Εθνικὴν Τράπεζαν, ή όποία έχει και τὰ μεγαλύτερα ποσά καταθέσεων. Διὰ τῆς προσκλήσεως, ή όποία ἐγένετο, οἱ καταθέται τρέχουσι πάντοτε τοὺς κινδύνους, τοὺς όποίους ο̃ ἀξιότιμος ἐκ Ύαφρων κ. Πληρεξούσιος ἀνέπτυξεν, εἶχον δὲ ὑπ' ὄψει μου έν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει τῆς Συνελεύσεως νά υποβάλω ψήφισμα, τὸ όποῖον και θά υποβάλω ἐντὸς ὀλίγου, διὰ τοῦ όποίου θά παρεκωλύετο πᾶσα κατάχρησις, ή όποία εἶναι δυνατόν νά γίνῃ. Διότι δύναται, πράγματι νά συμβῶσι δύο τινά, τὰ όποῖα ο̃ νόμος δέν ἦτο δυνατόν νά προῖδῃ. Δέν ἠδυνήθη ο̃ νόμος νά προλάβῃ ὅλα τὰ τεχνάσματα, τὰ όποῖα ἐγεννήθησαν διὰ τῆς χρησιμοποίησεως αὐτῆς τῆς πληρωμῆς εις Σταύρους και Στέμματα. Δύο εἶναι τὰ κύρια σημεῖα ἐπὶ των όποίων πρέπει νά προσέξωμεν εις τὸ ψήφισμα, τὸ όποῖον θά ψηφίσωμεν. Τὸ πρῶτον εἶναι τὸ ἐξῆς. Αἱ Τράπεζαι δέν έχουσι τὸ δικαίωμα νά καλέσωσι τοὺς καταθέτας των νά πληρωθῶσι τὸ ὅλον ή μέρος των καταθέσεων των διὰ μικτοῦ νόμισματος παρὰ μόνον διὰ ποσόν τῶσον, ὅσον και αύται εισπράξαν ἐκ δανείων, τὰ όποῖα εἶχον εις τοὺς πολίτας, οἵτινες προσῆλθον και ἐπλήρωσαν τὰς Τραπεζάς εις μικτόν νόμισμα, προστιθεμένων έννοεῖται εις τὸ ποσόν τοῦτο και των στεμμάτων των ἀντιστοιχούντων εις τὰ έν τῇ Τεμείω των στέμματα κατὰ τήν 26 Μαρτίου. Ὑπάρχει και ἑτέρον θέμα, τὸ όποῖον πρέπει νά προσέξωμεν. Δύναται νά συμβῇ ή ἐξῆς κατάχρησις. 'Η παρ. 6 τοῦ άρθρου 7 τοῦ νόμου τοῦ δανείου περιλαμβάνει, ὅτι καί Τράπεζαι, ὡς και

τῶν Ταμείων Πραγματειαζόντων καὶ Δανείων, δικαιούνται διὰ δημοσιοποιήσεως αὐτῶν, δημοσιευομένης εἰς τρεῖς τοῦλάχιστον ἐκ τῶν εὐρέως κυκλοφορούντων ἐν Ἀθήναις ἡμερησίων ἐφημερίδων, νὰ προσκαλέσῃ τοὺς ἐξ οὐκ ἀσκήσαντες αἰτίας δανειστές των κατ' εἶδος πιστωτικῆς οὐχὶ κατ' ἄτομον πρὸς αὐτοὺς ὑποχρεώσεων των. Αἱ πρὸς τοὺς μὴ προσελθόντας δανειστές ὑποχρεώταις τῆς ὀφειλετικῆς Τραπεζῆς ἢ τοῦ Ταμείου Πραγματειαζόντων καὶ Δανείων, ὑποτεθήσονται καὶ ἐν ἐκπληρωθῶσιν, ἐξουλοῦνται παρ' αὐτῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῆς 1. παραγράφου τοῦ παρόντος άρθρου».

Αὐτὸ τὸ «ἐξοφλεῖται παρ' αὐτῶν», δύναται νὰ δώτῃ λαβὴν πρὸς καταχρησιν. Σήμερον, ἐγὼ ἡ Τράπεζα, λέγω πρὸς ὅλους τοὺς καταθέτας μου προσέλθετε νὰ παραλάβετε ὅλα τὰ εκατομμύρια, τὰ ὅποια ἔχετε καταθέσει παρ' ἐμοί. Ἀλλ' ἐνῶ λέγω τοῦτο, εἰς τὰ Ταμεία μου δὲν ἔχω παρὰ πέντε εκατομμύρια. Ἐὰν ἀφήσωμεν τὰ πράγματα ὥπως ἔχουσιν, ὥστε ἡ Τράπεζα νὰ ἐξοφλῇ τὴν καταθέτην ὅταν οὗτος προσέλθῃ, δύναται νὰ συμβῇ ἡ Τράπεζα αὐτὴ νὰ ἐξακολουθῇ ν' ἀγοράζῃ στέμματα καὶ νὰ πληρώνῃ ὅσα κίς προσέρχονται οἱ καταθέται, μετὰ ἕνα μῆνα κλπ. διὰ νὰ λάβωσιν τὴν κατάθεσιν των. Εἰς τὴν πρότασιν λοιπόν, τὴν ὁποίαν προτίθεμαι νὰ υποβάλω εἰς τὴν ψῆφον τῆς Συνελεύσεως ἀπὸψε, θὰ περιληφθῇ ἡ διάταξις ὅτι καὶ Τράπεζαι, καὶ ὅποια καλοῦσι τοὺς καταθέτας των νὰ τοὺς πληρώσουν, εἶναι ὑποχρεωμένοι, ὅχι νὰ κρατήσωσι παρ' ἐκταῖς τὰ ποσά, τὰ ὅποια θὰ παραληφθῶσι τυχόν ἀπὸ τοῦ προσκληθέντος καταθέτας, ἀλλὰ νὰ τὰ καταθέσωσι παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ ὁλόκληρα εἰς Γεωργίους Σταύρους καὶ στέμματα, ὥστε νὰ εἶναι πραγματικὴ, νὰ μὴ εἶναι εἰκονικὴ ἢ προσκλητικὴ, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ.

Πρόκειται λοιπόν νὰ λάβωμεν δύο ἀποφάσεις· πρώτην ὅτι οὐδεμία Τράπεζα δύναται νὰ προσκαλέσῃ νὰ πληρώσῃ τὰ στέμματα εἰς ποσὴν περισσότερον ἐκείνου τοῦ ὅποιον πραγματικῶς οἱ ὀφείλονται τῆς προσήλθον καὶ ἐπληρώσαν. Δεύτερον, ὅτι τὸ ποσὸν αὐτό, τὸ ὅποιον διὰ τῆς προσκλήσεως προσέρχεται εἰς τοὺς καταθέτας, ὀφείλει ἡ Τράπεζα τὴν τελευταίαν ἡμέραν, δηλαδή τὴν Παρασκευὴν, νὰ τὸ ἔχῃ καταθέσει ἐν τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ. Αὐτὰ εἶναι τὰ δύο σημεῖα περὶ τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ προνοηθῶμεν διὰ τῆς προτάσεως, ἣν θὰ υποβάλω. Νομίζω ὅτι τὸ πραγμα

εἶναι καθαρὸν. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ν' ἀπορρίψωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος, πᾶσαν συζήτησιν, ἐπιφυλασσόμενοι, ἂν ὑπάρχει ἀντίρροσος τις, ὅταν υποβληθῇ τὸ ψήφισμα νὰ συζητήσωμεν.

Ι. Ράλλης. Κύριε Πρόεδρε· ἐὰν καλῶς ἐνθυμούμαι, εἰγεὶν υποβλήθη παρ' ἡμῶν τροπολογία, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ Τράπεζαι εἶναι ὑποχρεωμένοι, ἵνα τὸ ἡμισυ τῶν κεφαλαιῶν των μετατρέψωσιν εἰς στέμματα, καὶ ἀπετύρθη ἡ τροπολογία ἡμῶν ἐκείνη κατόπι τῆς δηλώσεως τῶν Τραπεζῶν πρὸς ὑμᾶς ὅτι δὲν ἤθελον προβῇ εἰς τὴν πρόσκλησιν αὐτὴν τὴν ἀθρόαν.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Ὁχι. Κατόπι τῆς πρὸς ἐμὲ δηλώσεως, ὅτι δὲν θ' ἀναλάβωσιν τὰς ὑποχρεώσεις πρὸς τοὺς ἀλλοδαποὺς καταθέτας διὰ τὴν λογαριαστικὴν των.

Ι. Ράλλης. Ἦδη ὅμως, ὅτε γαίνονται διαπραττούσαι ὅσα καταγγέλλησαν, νομίζω ὅτι ὀρθὸν θὰ ἦτο νὰ ἐπανέλθωμεν διὰ ψήφισματος εἰς τὴν ἀρχικὴν ἡμῶν γνώμην καὶ νὰ τὰς ὑποχρεώσωμεν, ὅπως τὸ ἡμισυ τοῦ κεφαλαίου των μετατρέψωσιν εἰς στέμματα.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Χειρότερον θὰ ἦτο αὐτό.

Εἰστέχεται κατόπι ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων

Πρόεδρος. Οἱ κ. κ. Α. Μάτσας, Α. Τσουκαλάς καὶ Σ. Σωτηριάδης παρακαλοῦσι τὸν κ. Ὑπουργόν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ πληροφορηθῇ τὴν Συνέλευσιν περὶ τῶν σφαγῶν καὶ μαρτυρίων τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν τῆς Μ. Ἀσίας ἐκ μέρους τῶν Κεμαλικῶν κατὰ τὸ διακρεῦσθαι ἔτος ἀπὸ τῆς γενομένης ἐν τῇ Συνελεύσει συζητήσεως καὶ κατάρθεσιν πάντα τὰ σχετικὰ ἔγγραφα.

Ο κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς ἔχει τὸν λόγον.

Γ. Μπαλταζής. (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν).

Κατὰ τὴν πρὸ ἔτους λαβούσῃν χώραν συζήτησιν ἐν τῇ Ἑθνοσυνελεύσει περὶ τῶν ἀνθελληνικῶν ἐν Τουρκίᾳ διωγμῶν, ἔλεγον ὅτι οἱ διωγμοὶ ἐκείνοι μόνον πρὸς τοὺς διενεργηθέντας ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὴν ἐκκλήσιν τῆς ἐλληνικῆς ἐπανάστασεως ἠδύναντο νὰ παραβληθῶσι. Ἀτυχῶς, τὰ τελεσθέντα καὶ ἐλθόντα εἰς φῶς ἔκτοτε ὄργια, ὑπερβάλλουσι κατὰ πολὺ καὶ κατὰ ποσὸν καὶ κατ' ἐκτακτὴν ἀπάσας τὰς προτέραις ὁμοιοτήτας, αἵτινες καθιστοῦσι πρὸς ὄψιν τὴν ἐμπνεύσαντων αὐτὰς προθέσιν τὴν κατὰ σύστημα δηλοῦσι ἐξόντωσιν πικρῆς Ἑλληνικῆς

χριστιανού ἐν ταῖς Χώραις ταῖς διοικουμέναις ἀπ' εἰθελῶν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανικῶν Ἀρχῶν. Προκληθεῖς ὑπὸ ἐρωτήσεων ἀξιοτίμων συναδελφῶν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ κομίσω εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅσας ἔχομεν σχετικὰς πληροφορίες καὶ ἐκ τῶν ἰδίων πηγῶν καὶ ἐκ ξένων μαρτυριῶν. ὧν θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ ἐκτιμήσητε τὴν ἀκριβείαν καὶ αἵτινες ἀποτελοῦσιν ὡρὴν εἰκόνα τῆς δημιουργηθείσης φρικιαστικῆς καταστάσεως ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, αἵτινες ἀπέμειναν εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ ἐν αἷς διαβίουσι μετὰ τῶν Τούρκων χριστιανικοὶ πληθυσμοί. Εἰς τὸ μακρὸν μαρτυρολόγιον τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς προστίθεται οὕτω νέα σειρά θυμάτων, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ, τοῦ κατατείνοντος εἰς τὴν μεταβολὴν τῆς ἐθνολογικῆς συνθέσεως τῶν Χωρῶν τούτων, εἰς τὰς πλείονας τῶν ὁποίων δὲν ἀπετέλουν τὴν μειονότητα μέχρις ἐσχάτων οἱ ἡμέτεροι ὁμογενεῖς.

Ἄλλ' ἐνῶ εἰσέτι γράφεται τὸ τελευταῖον κεφάλαιον τῆς αἰμοταγροῦς ἱστορίας τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς, — τὴν φράσιν ταύτην παραλαμβάνω ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Ἀμερικανοῦ κ. Γιόουελ —, ἡ συνειδήσις τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἐξεγείρεται καὶ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν τοῦ Ἀτλαντικοῦ, στιγματίζουσα ἐν ἀποτροπιασμῷ τοὺς σφαγεῖς, θεωρῶ δὲ ἐπιβαλλόμενόν μοι νὰ ἀνακοινώσω αὐτολεξεῖ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅ τι εἶπεν ἡ Α. Α. ὁ Πάπας, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς ἐν τῷ Βατικανῷ συναθροισθέντας διὰ τὸ Συνέδριον τῆς Εὐχαριστίας, ἀναμνησθεῖς ὅτι ἦτο ἡ ἐπέτειος τοῦ ἀπόπλου τῶν στόλων τῶν χριστιανικῶν Δυνάμεων τῶν ναυμαχηθέντων παρὰ τὴν Ναύπακτον. «Εἴμαι εὐτυχής, εἶπεν ὁ Πάπας, βλέπων συνελθόντας ἐνταῦθα τοὺς χριστιανούς κατὰ τὴν ἀλησμόνητον ἐπέτειον τοῦ ἀπόπλου τῶν χριστιανικῶν στόλων, οἵτινες ἤρξαντο τὴν νίκην ἐν Ναυπάκτῳ ἐναντίον τῶν βαρβάρων Μουσουλμάνων. Προσευχθῶμεν εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν τῶν ἀγωνιζομένων κατὰ τῆς βαρβαρότητος». Εἰς τὴν παγκόσμιον αὐτὴν διαμαρτυρίαν ἔχω δι' ἐλπίδος ὅτι θὰ μετὰσχῶσι πάντες ὅσοι ἐγκλείουσιν ἐν τῇ ψυχῇ των ἰδεώδη πολιτισμοῦ καὶ δικαίου, ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ θρησκευματος διότι δὲν δύναμαι νὰ ἀμφιβάλω ὅτι μετ' ἐπίγνωσιν τῶν διαπραχθέντων καὶ διαπραττομένων ἐν Ἀνατολῇ καὶ αὐτοὶ οἱ πεπολιτισμένοι ὁμόθητοικοὶ τῶν δραστῶν, ὅπουδήποτε

τῆς γῆς καὶ ἀν ζῶσι, θὰ προσέλθωσιν ἐν πνεύματι ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης, συναγωνιστὰς εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα πρὸς συντήρησιν τῶν ὑπολειφθέντων χριστιανῶν, ἀφοῦ μάλιστα τὴν ἐξοντωτικὴν μανίαν τῶν Τούρκων δὲν κατῴρθωσαν ν' ἀνταχαιτίσωσιν, οὔτε τὸ ὁμόθητοικον, προκειμένου περὶ Κιρκασίων, οὔτε τὸ ὁμιμον, προκειμένου περὶ Ὀθωμανῶν Μουσουλμάνων, ἀντιθέτων τοῦ Κεράλ, οἵτινες ἐκκενώθεισας τῆς Νικομηδείας πληρηκαλούθησαν κατὰ χιλιάδας τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν φεύγοντες τὴν σφαγὴν καὶ εὐρόντες παρ' ἡμῶν στέγην καὶ περίθαλψιν.

Καὶ συνεχίζων ὁ κ. Ὑπουργός, ἀναφέρει πληροφορικὰς διωγμῶν καὶ ἐλτοπίσεων ἐν Πόντῳ, διαπραχθέντων μετὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1921, ὅποτε καὶ ἐγένετο ἡ τελευταία συζήτησις ἐπὶ τῶν ἀνθελληνικῶν διωγμῶν ἐν Τουρκίᾳ. Κατὰ μῆνιν Ἰούλιον τοῦ 1921, λέγει, εἰς τὰς περιφερείας Τραπεζούντας, Σουρμενίων, Ριζούντας, ἐξετόπισαν ὅλον τὸν ἄρρενα πληθυσμὸν ἀπὸ 15 ἕως 60 ἐτῶν. Καθ' ὁδὸν τοῦς πλείστους τῶν ἐκτοπιζομένων κατέσφαξαν, οἱ δὲ ὑπόλοιποι ἀπέθανον ἐκ τῶν βασάνων καὶ τῆς πείνης. Ἀναφέρων δ' ἐπίσης διὰ μακρῶν καὶ ἐν λεπτομερείαις, φρικιαστικαῖς ἀληθείαις, καὶ δι' ἀριθμῶν τὰ λαβόντα χώραν ἐν Τριπόλει (Πόντου), Κερκασούντι, Ἀμασειᾷ, Ὀρδοῦ, Πάφρῳ καὶ ταῖς γύρω περιφερείαις καὶ χωρὶς αὐτῶν, ὅχι μόνον κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ἄλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἀρμενικῶν πληθυσμῶν, καταριθμῶν τὰς συληθείσας καὶ καταστραφείσας ἐκκλησίας καὶ τὰ σχολεῖα, καὶ καταριθμῶν τὰς κρηναίους καὶ καταστραφείσας ἑλληνικὰς περιουσίας λέγει γνωρίζετε τί ἔλεγον διαπραττόντες πάντα ταῦτα; — Ἄς ἔλθωσι τῶρα οἱ Ἀγγλοὶ, οἱ Ἀμερικανοί, καὶ ὁ Χριστὸς σας νὰ σᾶς σώσῃ!

Σημειώσατε, κύριοι, ὅτι ἡ ἐξοντωσις τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ γίνεται πλέον ἐπίσημος καὶ ἀπροκαλύπτως. Ἡ κεκαλιμένη ἀγριότης ἐφύρεε δραστηκότατον μέτρον ἐξουλοθρευσσεως καὶ καταστροφῆς τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου, τὰ Δικαστήρια Ἀνεξαρτησίας, τὰ ὁποῖα οὐδὲν ἄλλο εἶναι, ἢ ἡ ἐπίσημος ἐμφάνισις τοῦ ἐξοντωτικοῦ σχεδίου τῶν Τούρκων ἐναντίον τῶν χριστιανῶν. Σήμερον τὰ «Δικαστήρια Ἀνεξαρτησίας» λειτουργοῦσι καὶ ἐκδίδουσιν ἐνερθεῶν τὰς ἐπίσημους διαταγὰς θανατώσεως τῶν ἐγκρι-

τωτέρων χριστιανών. Πράττειται περί γενομένων συγκεκριμένων και άκρυφισθητήτων, υπό των ιδίων Τούρκων ουλογούμενων. Ουτως ή εν Σαμφούντι εκδιδόμενη εφημερίς «Έχελι» εν τῷ υπ' αριθ. 27 φύλλῳ τῆς 18ης Σεπτεμβρίου 1921 ἀναφέρει ὅτι τῇ «Δικαστήρις τῆς Ἀνεξαρτησίας» κατεδίκασαν εἰς τὸν δ. ἀρχόντης θάνατον τοὺς ἑλληνας καθηγητὰς τοῦ Ἀμερικανικοῦ σχολείου Μεζιρουν, Θεοχαρίδην, Χατζηλαμπὸν Γεωργίου, Ἀναστασίου Συμεῶν. Ἐπίσης ἀπηγορεύθησαν οἱ Ἀζάρος Ι. Τερζογλου, Πρωσκουῆς Χατζηλαμπρου, Πίλῆς Τερζογλου, Ἀναστασιος Χορχορογλου, Παναγιώτης Καραόγλου, Στάκος Δ. Ἐξηκολοσογλου, Θεόφιλος Βασιλειάδης, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φίλιππος, Ἰσακ Λ. Τονάτογλου, ὁ δευτερος παρέρχης τῆς ἑλληνικῆς συνοικίας τῆς πόλεως Φάτσας, Λεωνίδας.

Καὶ ἐξακολουθῶν ὁ κ. Ὑπουργός, ἀναφέρει, ἀναγινώσκων ἐκ τῶν τουρκικῶν ἐφημερίδων, τὰ ὀνόματα ἀπάντων τῶν ἑλλήνων, τῶν αὐτῷ μαρτυρησάντων καὶ καταδικασάντων διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν τὴν εθνικὴν ἡμῶν ἰδέαν ἐν ταῖς ἀνω ἐξημέναις περιφερείαις.

Καὶ ταῦτα μὲν λέγει ἐν Πόντῳ.

Ἄλλ' ἂν στρέψωμεν, κύριοι, τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ἰσχυρὴν Βυθινίαν. Ἀπὸ τὴν ἑλληνικωτάτην αὐτὴν καὶ χριστιανικωτάτην περιφέρειαν, τὴν περιφέρειαν Γιάλοβας-Νικουηδείας, Νικαίας, Μπιλετζίκ, Μπόκου, Δουζε, Ἀδᾶ-Παζάρ, τίποτε ἄλλο δὲν ἔχει μείνει, πλὴν τῶν ἀρχαίων μαρμάρων καὶ τῶν λίθων, τὸ ὅποδον νῦν δεικνύει ὅτι ἀπὸ τοῦ 1920, μέχρι τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1921 ὑπῆρχεν ἀκόμη ἐκεῖ μὴ πλουσίαι, ἰσχυρά, πεπολιτισμένη καὶ πολυἀριθμὸς Ἑλλᾶς! Ὅτε κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον τὰ στρατεύματά μας, τοις τομέως Νικουηδείας, - Ἀδᾶ Παζάρ, ἐξεκένωνον τὴν μεγάλην ἐκείνην καὶ πλουσιωτάτην περιγὴν διὰ νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν κατὰ τοῦ Ἑσκή-Σέρηρ ἐπίθεσιν, ἐξήκοντα χιλιάδες Ἑλλῆνες, Ἀρμένιοι, Κιρκασίται, Ἀλβανοὶ καὶ Τούρκοι ἀκόμη, ἐφρουρον οὐδὲ μὲ τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν, ἐφρουρον ἀφ' ἑνὸς τὸ πᾶν πρὸ τοῦ ἐπερχομένου Τούρκου, καὶ εἰσέρχοντο εἰς τὰς πλοῖα, ἀφ' ἡνίκας δισεχέτορμουρίου καὶ πλέον περιουσίας καὶ μὴ λαμβάνοντες ἄλλο μὲν ἐκ τῶν ἀπὸ τὴν ψυχὴν των.

Ἡ φρίκη τοῦ ἐπερχομένου Τούρκου μετέδιδετο καὶ ἐκ τῆς λυπῆς τὸ πᾶν, καὶ ὁ Τούρκος ἐπαραχώρει, διερχόμενος τὴν

Σαγγάριον πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἀδᾶ-Παζάρ, κτίων καὶ ἐκμηδενίζων τὸ πᾶν. Ἀπὸ τὴν περιγὴν αὐτὴν, ἡ ὁποία περιελαμβάνει, ἐκτὸς τῶν Τούρκων, τοὺς πληθυσμῶς πενήκοντα περίπου ἑλληνικῶν πόλεων καὶ χωρίων, τέσσαρα ἑκατὸν ἀρμενικῶν καὶ μέγαν ἀριθμὸν Κιρκασικῶν, τίποτε τὸ χριστιανικὸν σήμερον δὲν ἔχει μείνει ἡσυχαστον, καὶ ἡ Ἑλλὰς περιθάλπει ἤδη πολλὰς χιλιάδας Ἑλλήνων, Κιρκασίων, καὶ Ἀρμενίων τῶν μερῶν τούτων, ἐνῶ ἔτι καὶ ἑκατὸν χιλιάδες ἀνθρωπίνων υπάρξεων χριστιανῶν ἔχουσι φρικωδέστατα σφραγισθῆ ἢ εἶχον ἀποθάνει εἰς τὴν ἐξορίαν μέχρις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς καὶ τῇ ὥστῃ τῶν λευκά, οὗτοι σήμερον κατ' ὅλην τὴν Νικουηδικὴν καὶ Βυθινικὴν γῆν. Νίκαια, Λευκίαν, Ὀρτάκιοι, Φουδουτουλιά, Κεζα - Σού, Νερχώριον, Μπιλού, Χένδεκ, Γαζίδη, Δουτζε, Χουδί, Χατζή - Ὀτμάν, Ἀδᾶ-Παζάρ, Νικουηδεῖα, ὑπερεκατοντὰς ἄλλῃ πόλεων καὶ χωρίων, εἴνευ ἡ νεκρὰ ἔκτασις, κατὰ τὴν ὁποίαν, οὐδεὶς ἀνὴρ πλέον θά συναντήσῃτε ὑπάρχον, δαίτημα, ἔστω, ἐκ τῶν ὑπερεκατὸν ἐξήκοντα χιλιάδων μέχρις ὅτε ὑπάρχουσιν ἑλληνικῶν καὶ ἀρμενικῶν υπάρξεων.

Ἡ Παναγία τῆς Νικαίας, τὸ μέγαστον τοῦτο μαρτυρεῖται χριστιανικὴν κειμήλιον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τοῦ θύλου, ἐκείσθη τὸ πρῶτον ἀνακαταπόμενον τὸ Σύμβολον τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, τὸ «Πιστεύω» μας, ὑπάρχει ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἑτοῦς μόνον εἰς εἰρήνῃ, καὶ ὁ «Ἄγιος Πνευματικὸς» μας, ὁ ἅγιος τοῦ ὁποίου ἐκ βάθρων αὐτοῦ πρὸ ὀλίγων μηνῶν, ἰσπεδωθέντος ἀπὸ τοῦ τάφρου τοῦ καὶ κοπείσης τῆς ἑσθῆς, εἰσὶν εἰς τὴν ὁποίαν ἡ εὐχὴ παρὰ τοῦ ἁγίου θεοῦ μας ἔφερε μαρτυρησάντα καὶ μαρτυρηθέντα τὸν Ἄγιον, καὶ αὐτὸς καίτοι ἤδη εἰς εἰρήνῃ!

Εἰς τὴν περιφερειακὴν γεωγραφικὴν ἔκτασιν Νικαίας, - Λευκῶν - Μπιλετζίκ - Σαϊκούτ - Μάλλου Δουζε - Ἀλμυρί - Καρασού - Ἀδᾶ-Παζάρ - Νικουηδεῖα - Γιάλοβας, τὴν γεωγραφικὴν αὐτὴν περιγὴν ἐκτάσεως διπλασίας τῆς ἰδικῆς μας Πελοποννήσου, οὐθὼδὲς πλημμελοῦν καὶ πλεονεχῶν ἐκ τῶν κειμένων ἀπὸ χριστιανῶν, δὲν ἔχει μείνει, σήμερον, κύριοι, οὔτε ἐν κτὴν ἀνθρώπων ὄν, ἀπὸ τοῦς πιστεύοντες εἰς τὴν θεοσκέλειαν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ εὐχὴ ἀπορρίμνεται, ἐξόντως καὶ ἐκμηδενίζεται τῶν χριστιανῶν καὶ Κιρκασίων εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν ὑπεράνω ἐκτασιν, ἐνεργηθεῖσα ὑπὸ τὴν διοικήσιν καὶ ἀρχὴν τῶν ἀνωτέρων Τούρκων ἡγεμονικῶν καὶ ἀνωτέρων

πολιτικῶν ὑπαλλήλων, ἐκτελούντων τὰς ὁδηγίας τοῦ Κεμάλ, ὅποιοι οἱ Τζεμάλ τῆς Νικαίας, Τζεμάλ ὁ διοικητῆς τοῦ Καραμουσάλ, Χκιτ Βέης, καὶ ὁ καὶ οὐκ ἀνέχων τοῦ Γκέ-
 ζε, Κιαζήμ Βέης, Μουδρίης τοῦ Καρασού, ὁ Χιλιάρχος Κιαζήμ Βέης, ὁ ἀρχιτυμμορίτης Γκισούρ Ἀλῆς καὶ τοποὶ
 ἄλλοι, ἡ οἰκικὴ μεχοὺς ἐνός, ὅπως σὰς εἶπον, ἐξόντως κατὰ
 τρόπον, πρὸ τοῦ ὁποίου ὠχοῖσιν καὶ αὐτοὶ αἱ μεγάλα
 ὑπὸ τοῦ Νέρωνος σφαγαὶ τῶν χριστιανῶν, εἶναι βεβαίως
 τὸ φρικτικώτερον παράδειγμα ἀγριότητος, ἀπὸ ὅσα ἔχει
 νὰ μᾶς ἀναφέρῃ ἡ ἱστορία.

Σημειῶνω τὸ περιστατικὸν τοῦτο, ἐνδεικτικώτατον τοῦ
 τρόπου καθ' ὃν οἱ Τούρκοι ἐνεργοῦσι τὴν ἐξόντωσιν τῶν χρι-
 στιανικῶν πληθυσμῶν. Ὅτε τὸν παρελθόντα Ἰούλιον
 τὰ ἐλληνικὰ στρατεύματα εἰσῆρχοντο εἰς τὴν Κιου-
 ταχείαν, εὐρέθησαν πρὸ τοῦ ἐξῆς τραγικῶς παραδόξου θεά-
 ματος. Αἱ χριστιανικαὶ γυναῖκες καὶ τὰ χριστιανικὰ παῖδια,
 τὰ ὅποια ἐξῆλθον πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἐλευθερωτοῦ στρα-
 τοῦ, ἦσαν μὲ τὴν ὄψιν καὶ τὰ σώματα δεικνύοντα πραγ-
 ματικὴν ὑγίαν, ἐνῶ οἱ ὀλίγοι ἄνδρες χριστιανοί, οἱ ὅποιοι
 ἐξῆλθον, ἦσαν κάτωχοι, ἀδύνατοι, κήρυνοι τὴν ὄψιν, ὡς
 ἄνθρωποι ἐξεληθέντες τοῦ χόματος καὶ τῶν τάφων. Καὶ
 εἶχον τῶ ὄντι κυριολεκτικῶς ἐξέλθει τοῦ χόματος καὶ
 τῶν τάφων. Οἱ Τούρκοι, ἐφκρμόζοντες τὸ πρόγραμμά των
 τῆς ἐξόντωσης, εἶχον ἐξορίσει ὅλον τὸν ἄρρενα πληθυσμὸν,
 οἱ δὲ ὀλίγοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, τοὺς ὁποίους ἐβλεπον οἱ στρα-
 τιῶται μᾶς, εἶχον κατορθώσει νὰ παραμείνωσιν ἐν
 Κιουταχείᾳ, ζῶντες ἐπὶ ἔτος εἰς λάκκους, εἰς ὑπονόμους
 καὶ εἰς φρέατα καὶ περιθελπόμενοι κρυφίως ὑπὸ τῶν συγ-
 γενῶν των! Εἰς τὸ Σιβρί Χισσάρ, πόλιν καταφυγμένην με-
 χρὶς ἐσχάτων ἀπὸ Ἀρμενίων κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ προ-
 χωρῶν πρὸς τὸν Σαγγάριον κατὰ τὸν παρελθόντα Αὐγου-
 στὸν ὁ ἐλληνικὸς στρατός, δὲν εἶρε παρὰ ἓνα μόνον
 Ἀρμένιον. Ὅλοι αἱ ἄλλαι χιλιάδες τῶν Ἀρμενίων ἀνδρῶν,
 ἐννοῶ δὲ ἄνδρας καὶ τὰ μετρίων τῶν δώδεκα ἐτῶν παῖδια,
 εἶχον ἐκτοπισθῇ καὶ ἀποθάνει εἰς τὴν ἐξορίαν. Οἱ Τούρκοι
 εἶχον ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς προελάσεως τοῦ ἐλληνικοῦ
 στρατοῦ συλλάβει καὶ τοὺς ὑπολειφθέντας τότε τεσσαράκοντα
 περίπου ἄνδρας Ἀρμενίους, τοὺς μὴ λόγῳ τῆς τοπικῆς των
 λαχρὸς ἐκτοπισθέντας, καὶ τοὺς ἐπνίξαν ὅλους εἰς τὸν Σαγ-

γάριον! Σημειώσω ὅτι τὰ γυναικόπαιδα τῶν Ἀρμενίων
 τοῦ Σιβρί Χισσάρ, ἀμέσως μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς πό-
 λεως ταύτης ἀπὸ τὸν ἐλληνικὸν στρατὸν, ἐζήτησαν με-
 ταγωγικὰ μετὰ ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν στρατιὰν καὶ ἐγκα-
 τέλιπον τὴν πατρικὴν των πόλιν, καταφυγόντα εἰς τὸ Ἐ-
 σκῆ Σεχίρ, φοβούμενα νὰ παραμείνωσιν ἐκεῖ εἰς ἐποχὴν
 ἀκόμη κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ στρατός μας προήλκυε πρὸς
 τὴν Ἀγκυραν.

Ἀναφέρων μετὰ ταῦτα τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ Προύσσης
 λαβόντα χώραν, ἐν Μάρρη καὶ ἀλλαχοῦ, ὁ κ. Ὑπουργός, λέ-
 γει· Καὶ τὸ ἀναμφισβήτητον τεκμήριον τούτων, ὁ ἱατρός κ.
 Γιόουελ, μέλος τῆς Ἀμερικανικῆς ἀποστολῆς, ἥτις ἀφίκετο
 ἐσχάτως ἐν Χαρπούτ, ὑπέβαλεν ἡμᾶς τὴν ἀρίστην του ἐν Κων-
 σταντινὺν μακρὰν ἐκθεσιν πρὸς τὸν Ὑπατον Ἀρμοστήν των
 Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀνευ οὐδεμιᾶς προσω-
 πικῆς προκαταλήψεως κατὰ τῶν θρησκευτικῶν πεποιθή-
 σων καὶ ἀπολύτως ἀμερολήπτως τονίζει τὰ ἐξῆς· «Τὸν
 παρελθόντα Ὀκτώβριον ἀνέλαβον ὑπηρεσίαν ἐν Χαρ-
 πούτ. Τὸν Μάρτιον συνελήφθη ὑπὸ τῶν Κεμαλικῶν, ἀνευ
 ἀφορμῆς τινος, καὶ ἀπηλλάχθη ἐξω τῆς χώρας. Μετὰ τὴν ἀπέ-
 λασίν μου αἱ κεμαλικαὶ Ἀρχαὶ συνελάβον καὶ ἑτέρους τρεῖς
 ἐκ τῶν συναδέλφων μου, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ δύο γυναῖ-
 κες. Πάντας τοὺς ἐκακοποίησαν κατὰ τὸν κτηνωδέστερον
 καὶ χυδαίωτερον τρόπον, μολοντί τῷ φιλανθρωπικῷ ἔργῳ
 τῆς Ἀμερικανικῆς ἀποστολῆς ἐξετείνετο καὶ εἰς τοὺς Μου-
 σουλμάνους. Οἱ Τούρκοι, ἐνθαρρυνόμενοι ὑπὸ τῶν ἀμφιτα-
 λαντεύσεων καὶ διαπραγμῶν τῶν Συμμάχων κατὰ τὴν πε-
 ρίοδον τῆς ἀνακωχῆς καὶ μετ' αὐτήν, καθίστανται ὁήμεροι
 πλέον μισαλλόδοξοι καὶ πρὸς τὰς μειονότητες.»

Τοῦτο ἀναφέρει ὁ κ. Γιόουελ καὶ τονίζει ὅτι, ἐὰν ξένη
 δύναμις δὲν σπεύσῃ πρὸς βοήθειαν τῶν μειονοτήτων, τὰ τε-
 λευταῖον κεφάλαιον τῆς αἰματηρᾶς ἱστορίας τῶν χριστι-
 ανῶν τῆς Μ. Ἀσίας θὰ ἔχῃ συμπληρωθῇ. Ἀναφέρει ἀκολου-
 θῶς ὁ κ. Γιόουελ· «Μέγας ἀριθμὸς χριστιανῶν προσφύγων,
 τοσαυτῶς ἀσθενούντων, ἔχουσι ριφθῇ ἀνευ οἴκτου εἰς τὰς ὁδοὺς
 ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ εἶναι καταδικασμένοι νὰ ἀποθάνωσι.
 Τὸ νοσοκομεῖον παιδῶν ἐκλείσθη ἀνευ λόγου ὑπὸ τῶν
 Τούρκων, πλεῖστα δὲ οἰκίαι, πρέχουσιν ἀσυλον εἰς πρόσ-
 φυγας, κατελήφθησαν ὑπὸ Τούρκων ὑπαλλήλων. Οἱ Ἀρ-
 μένιοι τῶν περιφερειῶν ἐκεῖνων περιήλθον εἰς κατὰστρον

δουλείας. Δεν έχουν το δικαίωμα να ταξιδεύουν ούτε να μεταβιβάσιν από μια πόλιν εις άλλην. Εύρεθην εις την ανάγκην να επιστρέψω 75,000 δολάρια εις 'Αρμενίους της 'Αμερικής, οι οποίοι με απέστειλαν χρήματα διὰ τὰ ἔξοδα τῶν ἐν 'Ανατολίᾳ συγγενῶν τῶν. Πᾶσαι αἱ περιουσίαι τῶν ἐκτοπισθέντων χριστιανῶν ἐδημεύθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων. Οἱ χριστιανοὶ δὲν δύνανται νὰ υποβάλωσι μνημόσις εἰς τὰ δικαστήρια. Νέος νόμος, δημοσιευθεὶς ἐσχάτως, στρεφὶ τοὺς χριστιανούς τοῦ κληρονομικοῦ δικαίωματος ἐπὶ περιουσιῶν ἄλλων πλὴν τῶν τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ. Οἱ χριστιανοὶ ρίπτονται εἰς τὰ φυλακὰς πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν εἰσπράξεως χρημάτων ἐκ τῶν συγγενῶν τῶν. Αἱ χριστιαναὶ γυναῖκες ἐγκαταλείπονται εἰς τὰ χερσὶν, χωρὶς νὰ δικαιοῦνται ν' ἀποταθῶσιν εἰς τὰ δικαστήρια. Οἱ Τούρκοι δημόσιον ὑπὸ ἀλλήλους, ἢ ὅποιοι δὲν ἔλαβον μισθὸν ἀπὸ ἐξαμῆνου καὶ ἐντεῦθεν, δηλοῦσιν ὅτι τὸ μόνον μέσον ἐξουδεύσεως χρημάτων συνίσταται εἰς τὴν ἔντεχνον δήμευσιν τῶν περιουσιῶν τῶν χριστιανῶν. Τὰ δαινοπαγήματα τῶν χριστιανῶν, αἵτινες ἐκτοπίζονται ἐκ τῶν περιφερειῶν τοῦ μετώπου, ἐξοικολογούσιν. Ἡ κατάστασις τῶν ἑλλήνων εἶναι ἄλλαν φρικωδέστερά τῃς τῶν 'Αρμενίων. Ἐκ τῶν 30,000 Ἑλλήνων, οἵτινες ἐγκατέλειπον τὴν Σεβάστειαν, 5000 ἀπέθανον πρὶν ἢ δυνηθῶσι νὰ φθάσωσιν εἰς Χαρπούτ, 2000 ἀπέθανον ἐν Χαρπούτ, κατὰ τὴν χειμῶνα, καὶ 3000 ὑπέκυον εἰς τὸ μαύρον τέλος εἰς τὰς ἀνατολικὰς τοῦ Χαρπούτ ὁδοῦς. Σταθμοὶ βοήθειαν τῆς Ἐπιτροπῆς συνετελέθησαν μετὰ τὴν Σεβάστειαν — Χαρπούτ καὶ Δικονέζην πρὸς παροχὴν βοήθημάτων εἰς τοὺς πρόσφυγας, μολοντί καὶ αἱ εἰχὼν καταληφθῇ. Τὰ δύο τρίτα τῶν ἐκτοπισθέντων Ἑλλήνων εἶναι γυναῖκες καὶ παῖδες. Οἱ Τούρκοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐλεγάσιν τὰς καλυτέρας γυναῖκας ἐκ τῶν ἐκτοπιζομένων. Ἐάν οἱ 'Αρμένιοι, τονίζει ἀπεριφράστως ὁ κ. Γιόουελ, ἀποσπασθῶσιν ἐκ τῆς 'Ανατολίας, οἱ ἐπὶ ὧν τε χριστιανοὶ ἢ ἐξοικονομήσιν. Τὰ πτωχέτα τῶν θυμάτων εἶναι ἐγκατεστημένον κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν καὶ κατατρώγονται ὑπὸ τῶν κυνῶν καὶ λύκων καὶ τῶν γυπαετῶν. Αἱ κυριώτεραι ἀποσκευαὶ τῶν θυμάτων τῶν ἀτυχῶν τούτων θυμάτων εἶναι ἡ δυσπενετία καὶ ὁ πῦρ. Αἱ τουρκικαὶ Ἀρχαὶ λέγουσιν ἐξυθεραίως ὅτι ἔχουσιν ἀποφασίσει ἐκ προέμελλας τὴν ἐξόντωσιν ὅλων τῶν ἑλλή-

νων. Αἱ πράξεις τῶν ἀποδεικνύουσι τελείως τὰς ἀπειλὰς τῶν. Κατὰ τὴν αἰγυμὴν ταύτην αἱ σφαγαὶ καὶ οἱ ἐκτοπισμοὶ ἐπανήρχισαν καθ' ὅλην τὴν ἐκτασιν τῆς Μ. 'Ασίας, ἀπὸ τῶν λιμενῶν τοῦ Εὐξείνου μέχρι τῶν 'Ανατολικῶν ἀκτῶν τῆς 'Ανατολίας.

Ἰδοὺ, κύριοι Πληρεξούσιοι, ἡ εἰκὼν τῆς φρίκης, ἡ δημιουργηθεῖσα ἐν τῷ τουρκικῷ κράτει ἐκ τῆς ἐντάσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐξοντωτικοῦ σχεδίου κατὰ τῶν χριστιανῶν. Εἰκὼν διαγραφομένη διὰ τῶν πληροφοριῶν τοῦ κ. Γιόουελ. Εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀπολύτως ἀκριβοῦς τοῦ ἀναιμωσθητοῦ καὶ τοῦ συγκεκριμένου τῶν πληροφοριῶν, ὁ 'Αμερικανὸς Διευθυντὴς τῆς ἀμερικανικῆς ἀποστολῆς ἀπέστειλε πρὸς τοὺς 'Γάλλους καὶ τὴν κατωθεὶ ἐπιστολήν. «Εἴμαι πρόθυμος εἰς πᾶσαν στιγμήν νὰ ἐξετασθῶ ὡς κάρτερος ἐνώπιον οἰκιστοῦ Ἐπιτροπῆς ἐξουσιοδοτημένης νὰ προβῇ εἰς ἀνακρίσεις διὰ τὴν ἐν 'Ανατολίᾳ κατάστασιν. Αἱ τουρκικαὶ διαψεύσεις τῶν δημοσιευθειῶν καταγγελιῶν εἶναι ἀκριβῶς ὅποια ἀντιμένοντο. Γιόουελ. Ταγματάρχης. Διευθυντὴς τῆς 'Αμερικανικῆς Ἀποστολῆς ἐν Χαρπούτ».

Αὕτη εἶναι ἡ ξηρὰ ἀφήγησις τῶν γεγονότων, ἅτινα ἡδυνήθημεν νὰ ἐξακριβώσωμεν κατὰ τὴν ὁδόν, δύναμις νὰ εἴπω, αὐθεντικόν. Ἐκ τούτων εὐκόλως συμπεραίνεται τί συμβαίνει εἰς τὰς ἄλλας ἐπαρχίας τῆς Μ. 'Ασίας, ὅπου ὁ ἔθνος δὲν εἰσχωρεῖ, καὶ ὅπου διεργεῖται καὶ ἐκεῖ διωγμὸς καθ' Ἑλλήνων καὶ 'Αρμενίων. Ὅπως διευκολύνω δὲ τὰ συμπεράσματα εἰς ὃ ἔχθητε κατ' ἀντιφρόνην, σὰς ἀναφέρω ὅτι, ὅτε εὐρισκόμην ἐν Λονδίνῳ κατὰ τὸν περελθόντα χειμῶνα, ἀντιπροσώποι τοῦ 'Αρμενικοῦ ἔθνους μὲν ἐξέβαλόντων ὅτι ἐν ταῖς 'Αρμενικαῖς ἐπαρχίαις τοῖς εὐρισκόμεναῖς ἀνατολικῶς καὶ νοτιοανατολικῶς τῆς Τραπεζούντης, ἐπαρχίαις ἐνθα οἱ 'Αρμένιοι κατοικοῖσι ἡριθαιδύντο κατὰ ἐκαστομύριον, ἀπέμειναν σήμερον μετὰ τὰς σφαγὰς ὅλον ἐκταντάδες τινὲς καὶ ἀνερχόμενοι, ὅπως, ὅτε εἰς γλίλους ἤ αὐτοὺς αὐτὸ ἦν, πλὴν τῶν μαρτυριῶν ἅτινα ὑπέστη διὰ τὸν ἀκούοντος τοῦ Χιμιτικῆς καθεστῶτος καὶ τοῦ τοῦτο διὰ τὸν γέντος νεοτουρκικοῦ, ἀπώλεσε, κατὰ πληροφορίες δοθείσας ἡμῖν ὑπὸ ἀρμοδίων, ἀπὸ τοῦ 1914 μέχρι τοῦ 1921, 1 ἐκ 400.000 προσώπων ἐκ σφαγῶν καὶ ἐκτοπισμῶν. Ἡ κατάστασις οὕτη ἀντιφρόνην νὰ συγκινῇ πᾶσαν ἐκείνην ὅ-

χήν και να προκληθήν τούς λόγους, οἵτινες ἠκούσθησαν ἐσχάτως εἰς τὸ Ἀγγλικόν Κοινοβούλιον καὶ ὡν μετὰφρασίς διενεμήθη ἤδη πρὸς τὰ μέλη τῆς Συνελεύσεως. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης προκύπτει ἐν ζήτημα, οὗτινος ἐπιτακτικῶς ἐπιβάλλεται ἡ διενθέγησις· ἐν δηλονότι, μετὰ τὴν κτηθεῖσαν αἰματηρὰν πεῖραν, εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ παραμεινωσὶ πληθυσμοὶ χριστιανικοὶ ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν κυριαρχίαν καὶ διοίκησιν. Εἶναι ὀρθόν νὰ προσταυθεῖται δι' εἰδικῶν διατάξεων αἱ μειονότητες ἐν Χώραις εὐνομουμέναις καὶ δυναμέναις νὰ ἀμιλληθῶσιν ἀπὸ ἀπόψεως δικαιοσύνης καὶ πολιτισμοῦ πρὸς τὰ μᾶλλον προηγμένα Κράτη, οἵκοθεν προβάλλει τὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ καθεστώτος, ὅπερ δέον νὰ ἐκλύσῃ ἐκεῖ ὅπου ἡ βαρβαρότης καὶ ἡ ὁμιότητης ἐξέκοντο εἰς τὴν ἀγριότητα, ἥς ἠκούσκατε τὴν ἀγαλίνωτον καὶ ἀποτροπαίαν ἐκδήλωσιν.

Ἡ ἀποστολὴ ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ὑπὸ τῶν τριῶν Συμμάχων Μεγάλων Δυνάμεων εἰς τὰ μέρη ἐνθα διεδραματίσθησαν οἱ διωγμοὶ καὶ αἱ σφαγαί, ἐάν πραγματοποιηθῇ, παρέχει τὴν ἐλπίδα ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε διδάγματα θὰ συντελέσωσιν εἰς διατύπωσιν ἀποφάσεων περὶ τῶν ληπτέων μέτρων, ὅπως τεθῇ ὀριστικόν τέλος εἰς καταστάσεις στιγματίζουσας τὴν σύγχρονον ἱστορίαν. Ἐπιτροπὴ ἐξεταστικὴ ζητεῖται ὅπως σταλῇ καὶ ἐν ταῖς ὑφ' ἡμῶν κατεχομέναις Χώραις τῆς Μ. Ἀσίας, μετὰ τὰς συκοφαντίας τῶν κεμαλικῶν. Ἡμεῖς εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ ἀνοίξωμεν διὰ πλάτος τὰς πύλας ἡμῶν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην. Γνωρίζομεν τί θὰ ἀποκομίσωμεν ἐξ ἀμερολήπτου ἐξετάσεως τῆς ἐλληνικῆς διοικήσεως καὶ ἐκεῖ ἐπὶ ὅπου διεξήχθησαν πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ἐπὶ δὲ μᾶλλον εἰς τὴν τὴν ζώνην τὴν ἀπ' εὐθείας δι' ἐλληνικῶν Ἀρχῶν διοικουμένην ὑπὲρ τῆς Ὑπᾶτης Ἀρμενίας, τῆς Σμύρνης. «Ἐπικείμενον τοῦ δικτατορισμοῦ τῶν πραγμάτων τῆς Ἀνατολῆς, ὑπεχόμεν πάντες οἱ συναγωνισθέντες κατὰ τὸν μέγαν πόλεμον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἐγκαταλίπωμεν εἰς τὴν τύχην τῶν καὶ ἐκτεθειμένους εἰς τὴν μάχαιραν τῶν κεμαλικῶν τοὺς χριστιανούς τῆς Μ. Ἀσίας. Ἡ Ἑλλὰς οὐδαμῶς ἐφείσθη θυσιῶν, συνεχίζουσα μὲν τὸν ἀγῶνα καὶ διὰ τοῦ αἵματος τῶν τέκνων τῆς ἀπελευθερώσεως τρία περίπου ἑκατομμύρια Μουσουλμάνων καὶ χριστιανῶν. Τονίζω ὅτι ἔδωκε τὴν ἐλευθερίαν καὶ πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους, οὓς

ἀπήλλαξεν ἀπὸ τῆς βίαιας στρατολογίας καὶ τῶν ἄλλων ποικίλων πιέσεων τῆς Ἀγκύρας, ἡ ἐλληνικὴ στρατιωτικὴ κατοχὴ καὶ ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς ἀνενοχλήτως νὰ ἐπιδεθῶσιν εἰς τὰς εἰρηνικὰς ἐργασίας τῶν. Ἐκπολιτιστικῶς παράγων ἐν τῇ ἐγγύς Ἀνατολῇ, ὅπου ἀπὸ γυλιετηρίδων ζῇ καὶ δρᾷ ὁ Ἑλληνισμός, ἐγονιμοποίησε τὰς Χώρας αὐτάς διὰ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ του. Καὶ ἐν βαθεῖα συναίσθησει τῆς ἀποστολῆς τῶν ἀνενδότης συνεχίζει τὸ ἔργον του. Ἡ ἐπ' ἐσχάτων πολεμικῇ δράσει του, ἐξ ἧς ἀπέρρευσε ἡ κατοχὴ σημαντικοῦ τμήματος τῆς Μ. Ἀσίας, ἀποτελεῖ τὸ πραγματικόν καὶ συγκεκριμένον στήριγμα τῆς πολιτικῆς, τῆς ἐμπνεομένης ὑπὸ τῶν ἰδεωδῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων διεξήχθη ὁ παγκόσμιος πόλεμος. Εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην, ἣν ἐνισχύει σήμερον ἡ ἐξεγερθεῖσα κατὰ τῶν οἰκτρῶν τοῦ κόσμου ὁμοτήτων κοινὴ γνώμη, ἡ Ἑλλὰς θὰ συνεισφέρῃ ὅτι συνεκόμισαν καὶ θὰ συγκαομίσωσιν ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ ἀλήθεια τῶν τέκνων τῆς.

Ὁ κ. **A. Μάτσεις** λέγει ὅτι οἱ Ἕλληνες τῆς Τραπεζούντος καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία κατὰ τὴν κατάληψιν αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ρωσικῶν στρατευμάτων κατὰ τὴν παγκόσμιον πόλεμον, ἀνέλαβον ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῶν τοὺς Μουσουλμάνους συμπολίτας τῶν, ὡς προκύπτει ἐξ ἐπισήμων τουρκικῶν ἐγγράφων. Τὴν ἀμοιβὴν διὰ τὰς ὑπηρεσίας ταύτας ἔδωκεν ὁ Κεμάλ διὰ τῆς φοινισατικῆς τραγωδίας τοῦ πολυπαθοῦς Πόντου. Ἀναφέρει δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ 1919 φονευθέντας καὶ θανατωθέντας εἰς τὰς διαφόρους πόλεις τοῦ Πόντου, οἵτινες κατὰ τὴν ἐν Ἀμισῷ ἐκδιδομένην ἐφημερίδα «Ἐχολῇ» εἶναι οἱ ἐξῆς: Δικηγόροι. Ἐλευθέριος Τερζιμαμούλογος, Λαυρέντιος Ταουτζόγλου, Γιάγκο Ἐφένδης Ἰορδανίδης. Ἱατροί. Χράλαμπος Γρηγοριάδης, Παῦλος Ραφαήλογλος, Ἀβραάμ Χρυσοφίδης, Ἀδαμάντιος Ἀρζουμανίδης, Ἀνστάσιος Τεπεκτσόγλου, Πάρις Χαμλαδζής. Φαρμακοποιοί. Θεολόγος Δημητριάδης, Χριστάκης Χριστοφορίδης, Ἀλεξάνδρος Ὀρδουλόγλου. Ὁ δημοσιογράφος Βασίλειος Παπαδόπουλος. Ὁ διδάσκαλος Θεο. Ἰορδανίδης. Ὁ ἱερεὺς Ἰορδάνης Καταμζογλου. Ὁ ὑποδιοικητὴς τῶν Μονοπωλίων καπνοῦ Κωνστ. Κωνσταντινίδης καὶ ὁ ὑπάλληλός του Νικ. Ἰορδανόγλου. Ὁ διευθυντὴς τῆς Ὀθωμανικῆς Τραπεζῆς Παῦλος Παπαδόπουλος. Οἱ τραπεζίται καὶ ἔμποροι Γρηγόριος Γρηγοριάδης,

Ἀλέξ. Ίγνιάρογλου, Θεογένης Ήμριεντζόγλου, Σάβ-
 βας Ἀντώνογλου, Ἡλίας Παναγιωτογλου, Περικλῆς Νικό-
 λαΐδης, Σωκράτης Σκεντέρογλου, Θεμ. Ἀντώνογλου, Θε-
 μεττοκλῆς Κόκκινος, Γεώργ. Πυρλόγλου, Νικ. Θεολόγου,
 Χατζῆς Τσινέκογλου, Δημ. Ἀλεξιάδης, Δημ. Ξυδιᾶς, Περ-
 ρικλῆς Κουζούτσικ, Γεώργ. Τσεβούσογλου, Γω. Βουδούρο-
 γλου, Γω. Μκυρίδης, Ἀνέστης Μελίδης, Ἀντ. Χατζηαν-
 τώνογλου, Κυρ. Βουδούρογλου, Μουράτ. Τσελεμητσόγλου,
 Ἀντ. Τσίνογλου, Παντελῆς Ἀρζόγλου. Δοιοὶ ἐπαγγελ-
 ματίει. Ἀλέκος Χαραλάμπογλου, Θεόδωρος Γιάγκογλου,
 Παναγ. Κωνδουλανάπτης, Κωνστ. Χατζῆ-Χαραλάμπογλου,
 Κωνστ. Τσινέκογλου, Χρ. Χατζηγεωργόγλου, Σπύρος Κου-
 ριουμτζόγλου, Γεώργιος Σαββόγλου, Παν. Λαζάρογλου,
 Χρ. Καρακασόγλου, Δημ. Παπάζογλου, Μιλτιάδης Χατζη-
 σάββας. Ὁ Ἐπίσκοπος Εὐθymiός, ὁ κλητὴρ τῆς Μητροπό-
 λεως καὶ ὁ Α.Κολλάρας ἀπέθκνον ἐν ταῖς ρυλκαῖς. Τὰ ὀνή-
 ματα ταῦτα ἀντιπροσωπεύουσι καὶ τῆς ἄλλης γιλιχίδας
 τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἐμκρτόρησαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πα-
 τρίδος.

Ἀναφέρει, λέγει, τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ὅπως ἀναγραφῶν ὡς
 φόρος τιμῆς πρὸς τὴν ἱεράν αὐτῶν μνήμην, εἰς τὰ ἐπίσημα
 καὶ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ τῆς Συνελεύσεως, ὡς θὰ
 ἀναγραφῶσι καὶ εἰς τὸ καθημαγμένον πᾶνθεον τῶν ἑλλη-
 νικῶν θυσιῶν. Ἀναφέρει εἰς τὴν τραγωδίαν τῆς Πάρρας καὶ
 τὸ γεγονός, ὅπερ θὰ μείνῃ μοναδικόν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ὅτι 535
 πρόκριτοι τῆς Πάρρας ἐκλείσθησαν ὅπως σφαγῶσιν ἐντός
 μιᾶς ἐκκλησίης, ὅπου ὁ ἱερεὺς ἐτάλεσε τὴν νεκρώσιμον ἀκολου-
 θίαν ἐν μέσῳ τῆς κατανύξεως τοῦ ἐκκλησιασματοῦ, τὸ
 ὅποτον παρέδιδε πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ τὴν φυγὴν τοῦ εἰς
 τὸν Κύβιον, μετ' ὀλίγον δὲ ἐσφάγησαν ὅλοι μετὰ τοῦ
 ἱερέως! Ἐν Ἀμισῷ, ὁ κάπνέμπορος Κοσμίδης, συλληφθεὶς
 μετὰ τοῦ νεαροῦ υἱοῦ του, ὅπως σώσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀτιμώ-
 σεως, ἐπυροδόγησέ καὶ ἐρρύενυσεν αὐτὸν καὶ κατόπι ἐπυροδό-
 γησε κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του. Πρὸς δικαιολογίαν αὐτοῦ ὁ
 Κεμάλ, ἐν ἐγγράφῳ αὐτοῦ τῆς 15 Φεβρουαρίου 1922 πρὸς
 τοὺς τρεῖς Ἀρμοστὰς τῶν Δυνάμεων, λέγει ὅτι ταῦτα πάντα
 ἐγένοντο πρὸς κατὰ πνίξιν δῆθεν ἐπαναστατικοῦ κινήματος
 καὶ μετὰ περιστῆς εἰρωνείας καὶ ἰτχυρίτης προσθέται πρὸς
 τοὺς Ἀρμοστὰς, ὅτι τὰ ἔλαθ' ἐπράττον καὶ αἱ Κυβερνήσεις

αὐτῶν εἰς τῆς ἰδίας αὐτῶν Χώρας. Ὁμοίαν δικαιολογίαν
 εἶδεν ὁ Ἰππουργὸς Γιουσούφ Κεμάλ, ὅταν εἶχον συλληφθῇ ἐν
 Ἀττάλειᾳ 680 πρόκριτοι Ἕλληνες καὶ ἀπεστάλησαν πρὸς
 ἐξόντωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Καὶ ταῦτα ἐγένοντο ἐπὶ
 παρουσίᾳ Ἰταλικοῦ θωρηκτοῦ, ὅπερ λέγεται ὅτι ἠπειλήσε
 βουδωχθίσαι τὴν πόλιν, ἂν δὲν ἔπαιον αἱ κατὰ διώξεις.
 Ἀλλ' οἱ Τούρκοι γινώσκουσι μέχρι τίνος σημείου πρέπει νὰ
 ρωθῶνται τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀπειλᾶς. Πρόκειται ἀπὸ περὶ
 προδιαγεγραμμένου σχεδίου τῶν Τούρκων πρὸς ἐξόντωσιν
 τῶν ἑλλήνων καὶ βελτίωσιν τοῦ εὐρὸς κλίματος ἐπι-
 τυχίαν ἔχοντος συστήματος τῆς ἀρμενικῆς ἐξοντώσεως.
 Ἀλλὰ τὸ σχέδιον εἶναι εὐρύτερον· ἀποβλέπει εἰς τὴν γε-
 νικὴν ἀπομακρύνσιν παντὸς Εὐρωπαίου ἐκ τῆς Τουρκίας,
 καὶ ζητεῖ νὰ καταστήσῃ εἰς τοὺς Εὐρωπαίους ἀδύνατον
 τὴν ζωὴν ἐν Τουρκίᾳ.

Ἀναφέρει ἐπιτετὰ πληροφορίας τῆς ὁποίας εἶλθεν ἐκ Σμύρ-
 νης πρὸς ἄξιόπιστων προσώπων, ὅτι οἱ Ἕλληλοι στρατιωτικοί,
 οἵτινες ἦσαν αἰχμαλῶται τοῦ Κεμάλ καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθε-
 ρωσίν των ἐπαρκασημορορήθησαν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυ-
 βερνήσεως, ἐδήλωσαν δ' ὅτι δὲν εἶναι ἄξιοι τοῦ παρκατήμου,
 διότι ὁ τρόπος καθ' ὃν μεταχειρίσθησαν τὴν τιμὴν αὐτῶν
 οἱ Τούρκοι, δὲν ἐπιτρέπει εἰς αὐτοὺς νὰ φέρωσι τὸ παρά-
 σσημον. Λόγοι ἄξιοι τῶν μεγάλων γαλλικῶν παρκαδόσεων τῆς
 στρατιωτικῆς τιμῆς, λόγοι ἀνδρῶν ὑπερόχου τιμῆς! Ἀλλὰ
 ὡς ἐπληροφορήθη, οἱ γενναῖοι ἐκεῖνοι ἄνδρες δὲν ἐπανεῖδον
 ἄκομῃ τὸ ἔδαφος τῆς Πατρίδος των, καὶ τοῦτο φρονεῖ διότι
 ἀπηγορεύθη εἰς αὐτοὺς, ὅπως μὴ διαφωτισθῇ ἡ κοινὴ γνώμη
 περὶ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων. Γάλλος, κατέχων ἐξέ-
 χουσαν πολιτικὴν θέσιν ἐν Σμύρνῃ καὶ πολέμιος σφοδρῶς
 τῆς Ἑλληνικῆς κατοχῆς, τοποθετηθεὶς ἤδη ἐν Κιλικίᾳ,
 ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐν Σμύρνῃ συμπολίτας του ὅτι, ἰδὼν τὰ
 ἔργα τῶν Τούρκων, ἤδη μετέβαλε γνώμην καὶ φρονεῖ ὅτι
 μόνη προστασία τῶν Εὐρωπαίων ἐν Ἀσίᾳ εἶναι ἡ παρουσία
 τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Οἱ Τούρκοι θεωροῦν ἑαυτοὺς νι-
 κητάς τῶν Γάλλων, καὶ λέγει ὅτι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες δέσιν
 νὰ κηδόμεθα εὐθύς μετὰ τοὺς Γάλλους τοῦ κύρους καὶ τοῦ
 γοήτρου τῆς Γαλλίας, διότι γινώσκουμεν ὅτι δέον νὰ ἐπανεῖλθῃ
 ἡ Γαλλία εἰς τὴν παλαιὰν θέσιν της ὡς σηματοφόρος τῆς
 ἐλευθερίας. Ἠδὲ, λέγει, ἡκούσθη τὸ σάλπισμα τῆς

αφυπνίσσεως τῆς κοινῆς γνώμης ἀπὸ τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν καὶ ἀπὸ τὸν αἰώνιον θρόνον τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Προτείνει νὰ γίνῃ ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως εὐχαριστήσεως πρὸς αὐτοὺς καὶ διαμαρτυρίας διὰ τὰς σφαγὰς Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου νὰ ἰδρυθῇ ἐπιτροπὴ διαφωτισμοῦ, μεθ' ἧς νὰ ἐργασθῶσιν ἐντατικῶς πάντες οἱ δυνάμενοι παρόντες, εἴτε ἐκ τοῦ κοινοβουλίου, εἴτε ἐκτὸς αὐτοῦ, μὴ ἀκούμενοι εἰς τὰς ἐνεργείας τῶν διπλωματικῶν ἡμῶν ἀντιπροσώπων καὶ τοῦ Γραφείου τοῦ Τύπου, καθέσων τὰ μέσα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσι πρὸς πλήρη διαφωτισμὸν τῆς κοινῆς γνώμης. (Χειροκρατήματα).

Ο κ. Α. Τσουκαλᾶς, περιγράφων διὰ μακρῶν τὰ βασανιστήρια τῶν χριστιανῶν καὶ τὰς καταστροφάς, ἃς ὑπέστησαν ὑπὸ Τούρκων, διακρίβει τοὺς διωγμοὺς εἰς τέσσαρας περιόδους καὶ ἀνευρίσκει ὅτι ἀπὸ 30 Μαΐου μέχρι 8 Ἰουνίου 1914, ἐν διαστήματι 9 ἡμερῶν καταστράφησαν διὰ μυρίων βλαπτικῶν 127 χιλιάδες χριστιανῶν. Περιγράφων δὲ τὰ μέσα, δι' ὧν ἐδολοφύοντο τοὺς χριστιανικοὺς πληθυσμοὺς καὶ τὰς οἰκογενείας των, χαρακτηρίζει ὡς ἀνήκουστα καὶ πρωτοφανῆ μαρτύρια των. Εἴτα εἰσέρχεται εἰς τὰς μετέπειτα καταστροφὰς καὶ κατὰ τὴν εἰς τὰς καταστροφὰς τοῦ Πόντου τῶν μηνῶν Ἰουνίου, Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου, τοῦ παρελθόντος ἔτους, καθ' ἃς ἐξοντώθησαν τριακόσκιαι πέντε χιλιάδες χριστιανῶν καὶ εἴτα εἰς τὰς πρὸ ἡμερῶν σφαγὰς καὶ καταστροφὰς τοῦ τρέχοντος μηνός. Διηγούμενος τὰ πρωτοφανῆ μαρτύρια, λέγει ὅτι ἐπὶ τῇ βῆσει ἀποδείξεων, ἃς προσκομίζει, ὁλοκλήρως ὁ πληθυσμὸς τῆς Πάρου ἐκ 40 χιλιάδων Ἑλλήνων καταστράφη, διασωθέντων πέντε μόνον χιλιάδων εἰς Μήδειαν διὰ τῆς φυγῆς καὶ ἐκ τῶν ἀπομεινάντων 35 χιλιάδων μόνον 100, διαφυγόντες εἰς τὰ ὄρη, ὅπου ἡ αὐτὴ τοὺς ἀναμένει τύχη. Μετὰ τὴν περιγραφὴν τῶν φρικωδῶν μαρτυριῶν καὶ βλαπτικῶν ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Πόντου καὶ τὴν παντελῆ ἐξόντωσιν, λέγει ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὰς ὁθωμανικὰς ὁμολογίας καὶ τὰς τῶν ἰθυόντων τὰς τύχας Γάλλων, Ἀγγλῶν κλπ. καὶ ἄρχεται ἐκ τῶν Ὀθωμανικῶν. Ἀναγινώσκει δὴλώσιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Δρυὰτ Φερὴτ Πασσᾶ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Ὀθωμανικῆς Γερουσίας τὴν 9ην 22 Ὀκτωβρίου 1918, καθ' ἣν ἡ ἐκμηδένισις τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν ἦτο ἐγκλημα πρὸς τὸν ἕνα

οὐδενὸς λόγου καὶ ἀποδοτέον εἰς τὸ κράτος. «Ἐνώσις καὶ Πρόδοσις» Ἀνέρερε δ' ὅτι οἱ ἀπελαθέντες Ὀθωμανοὶ ὑπάρχοντες ἐνέρχονται εἰς 550 χιλιάδας. Ο κ. Τσουκαλᾶς ἀναγνώσκει κατὰ τὴν ἀποσπασματικὰν ἀφῆρσιν ἐφημερίδων, ἐν αἷς γράφεται ὅτι ἡτὰ ἀκατανόμηστα ἐγκλήματα δύνανται ἀποδοθῶσιν εἰς τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ὁθωμανικὸν λαόν. Ἐπίσης ἀναγνώσκει ἀποσπασματικὰ ἀφῆρσιν τῆς ὁθωμανικῆς ἐφημερίδος «Ἀδελφικ», διὰ τῶν ὁποίων ὁμολογεῖται ὅτι Κεραλικαὶ συμμορίαι κατέσφαξαν Ἀγγλοὺς, Ἕλληνας καὶ Ἀρμενίους, ἐν Σαμψούντι, καὶ ἀποδίδονται αἱ σφαγαὶ εἰς τὴν βραδύτητα τῆς λήξεως τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος, χαρακτηρίζονται δὲ ὁ Μουσταφὰ Κεμάλ καὶ οἱ περὶ αὐτῶν ὡς κακοῦργοι.

Ἐξακολουθῶν ὁ κ. Τσουκαλᾶς, ἀναγινώσκει ἐκθεσιν διαβιβασθεῖσαν διὰ τοῦ κ. Μπριάν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, διὰ τῆς ὁποίας δηλοῦται ὅτι καὶ Σύμμαχοι Δυνάμεις ἔχουσι πλήρῃ τὴν συνείδησιν ὅτι δὲν ἀποδίδουσι εἰς ἐγωιστικὰ συμφέροντα ἀλλὰ πρὸ παντός εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν τῶν λαῶν καὶ τοῦ δικαίου τῆς ἀνθρωπότητος. Ο δωδέκατος ὅρος τοῦ δεκατετραλόγου τοῦ Οὐίλσονος, ἐπὶ τῇ βῆσει τοῦ ὁποίου ἔλαβε χώραν ἡ ἔξοδος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον, λέγει· καὶ ἅλλαι ἐθνότητες, καὶ εὐρισκόμεναι τὴν στιγμὴν ταύτην ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν, δύνανται ἀσφαλίσθωσι δι' ἀναμφισβητήτου ἀσφαλείας διὰ τὴν ὑπαρξίν των καὶ ν' αὐξηθῶσι κατὰ τὸν ὁρισμὸν αὐτονομικόν. Ο κ. Μπάλφουρ, ἐν ἐκθεσὶ πρὸς τὸν Πρόεδρον Οὐίλσονος, λέγει ὅτι «ἡ ὑπόθεσις καθ' ἣν εἶναι δυνατὴ ἡ ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς συμβίωσης μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνότητων, εἶναι ἐδύνατος». Ἀναγινώσκει ἐπίσης ὁμολογίας τῶν Ἰαλλων περὶ τῶν σφαγῶν. Οὗτοι δ. κ. Πουανκαρέ, πρὸς τὸν Πρόεδρον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἰς τὰ Ἰλίσσια τὴν 29 Ἰουνίου 1919, ἀναγινώρizei τὰς τουρκικὰς ἀμότητας, πλείοτερον δὲ καὶ δριμύτερον ὁ κ. Κλεμανσώ, ἐν τῇ διακοινώσει του πρὸς τὸν Φερὴτ Πασσᾶ, (25 Ἰουνίου 1919) πρόεδρον τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Καὶ ὁ κ. Μιλλερὰν ἐν τῇ διακοινώσει πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν ἀντιπροσωπείαν λέγει ὅτι ἐφθάσεν ὁ καιρὸς ὅπως ταῦτα τέρμα εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ἄλλων λαῶν ἐπικυριαρχίαν τῶν Τούρκων, καὶ εἰς τὰς ἀμότητας

κρίτων ατίμως κατέπληξαν και επαναστάτησαν την κοι-
νήν γνώμην της ανθρωπότητας. Οι σφαγάντες 'Αρμένιοι
πολυγίνονται εις 800 χιλιάδας. Ο κ. Μπρίκν άπαντων
εις την γεωσυγκτήν Μαρτέν την 6 Νοεμβρίου 1916, λέγει
οτι η Κυβέρνησις της Γαλλικής Δημοκρατίας στυγματίζει
τά εγκλήματα των Νεοτούρκων. Η εν 'Αμισφ έδρεύουσα
'Αμερικανική έταιρεία υποβάλλει έκθεσιν εις τον 'Υπατον
'Αρμοστήν την 8 'Ιουνίου 1921, δι' ης διαμαρτύρεται διά
της φοβεράς σφαγής της 'Αμισφ, περί τούτου δε, λέγει,
εδημοσιεύθη και ανακοινωθέν εις την Παρισινήν «Χρόνον».
Ο κ. Βίντερτον εν τη Βουλῇ των Κοινοτήτων εἶπεν, οτι η
Βρετανική Κυβέρνησις έχει εις την κατοχήν της άποδείξεις
δια της έκταπίσεως των Ελλήνων άνδρων, γυναικων και
των παιδιών.

Και καταλήγων ο κ. Τσουκαλάς, αναγινώσκει άποσπά-
σμα του βιβλίου του 'Αλλου συγγραφέως Νικολ «Οι
σύμμαχοι και αι κρίσεις του Ανατολικού», όπου μέλις πρό-
ηγως εξέδωκε, εν ος αναγράφονται αι νεκί ωμότητες κατὰ
όργια των καυκασιων, και συνιστά όπως η Συνέλευσις, ου
μόνον διαμαρτυρηθῇ προς τον παπολιτισμένον κόσμον δια της
ωμότητος και τα όργια ταύτα, άλλ' έκφράσῃ και την
σταθεράν αυτής άπόφασιν περί περικόττωσς του έθνικου
αγώνος και έκκαλοποιήσεως των δικαίων τούτων. (Χειρο-
κροτήματα).

Διακόπτεται η συνεδρίασις ώς 9 και 40' μ. μ. Ίνα
επανκληρηθῇ την 10 και 30' μ. μ.

Μετά την διακοπήν

Όρσ 11 και 30' μ. μ.

Επανκληρηθείσης της συνεδριάσεως ο κ. **Πρόεδρος** άνα-
κοινεί οτι η **επι των Στρατιωτικων Κοινοβουλευτικῶν**
Μηνροπή καταθέτε την έκθεσιν αυτής επί της αναφοράς
του συνταγματάρχου Γραβάνη Παρικλῆς, άπορρινωμένη
οτι δεν ούτος νη επανκληρήσῃ την εν σφ. σφαγῇ άρχικό-
τατα αὐτοῦ και πάντα τὰ δικαιώματά του.

Επ'ανάκλησιν ορμένης μετά τούτο της συζήτησεως επὶ
των τουρκικων σφαγών, ο κ. **Σ. Σωτηριάδης** λέγει οτι
του θέματος εξάντληθέντος, άποδεικνύεται οτε κέρως σφα-
γών τῶν Τουρκικων διωγῶν οὐδέν άλλος εἶναι παρά η

πλήρης εξόντωσις του χριστιανισμού εν 'Ανατολῇ δι'
οργανωμένου και συστηματικού τρόπου. 'Αλλ' εκείνο
το όποτον είναι το θρόν, και εφ' ου προκλεῖ την
προσοχήν της Συνελεύσεως, είναι οτι οι Τουρκοί,
διαπράττοντες, οτε διαπράττουσιν, έχουν κατάρτισιν και
πλήρη προπαγάνδαν ἵνα άνετρέπη πάσαν εξέγερσιν εν
Ευρώπῃ και άλλαχού. Και αναφέρει, ου μόνον την τεχνικήν
εξέγερσιν των Ινδιων, προς της οποίας ήρξεντο καμ-
πτουμένη η κοινή γνώμη εν Ευρώπῃ, άλλὰ και την ίδρυσιν
'Υπουργείου Προπαγάνδας εν 'Αγκύρῃ, εις την διάθεσιν του
οποίου ετέθησαν πολλά εκατομμύρια λιρών προς τον σκοπόν
τούτον. Δεν συνεπεί τούτου να λάβωμεν και ημεῖς τὰ ανά-
λογα μέτρα. Ιδρύοντες οργανωμένην προπαγάνδαν, και δη
εις κέντρα ενθα να δύναται να δῇ κατ'επισημαστικῶς.
Προτείνει δε να ιδρυθωσιν ειδικὰ γραφεῖα εν 'Αμερικῇ
Παρσισίς, Λονδῶν και άλλαχού.

Ο κ. **Γ. Μπαλτατζῆς** (Υπουργός επί των 'Εξωτερικων)
ἀναλῶ οτι υπάρχουνται τοιαῦτα γραφεῖα, εις αὐτὰ δ' ορεῖ-
ται και η τελευταία εξέγερσις της κοινῆς γνώμης εν
Ευρώπῃ, και αι άλλαι εντῷ 'Αγγλικῷ και τῷ άλλῳ τύπῳ
δεδομέναι πληροφορίαι περί της καθόλου καταστάσεως και
κρίσεως του 'Ανατολικου ζητήματος. Οὐδέν, δε, προσθέτει,
να εὖρη εὐσχερότερον τηρητὴν η λειτουργία των γραφείων
τούτων ἀπὸ αὐτῶν.

Ο κ. **Σ. Σωτηριάδης** συνιστᾷ εν τοιαύτῃ περιπτώσει
να εὐσιγῇ πλείτερον τὰ γραφεῖα ταῦτα, όπως επιτευχθῇ
εἰς επιδιωκόμενος σκοπός.

Ο κ. **Γ. Πάπ** παρατηρεῖ οτι, εἰρόσιν ἔχομεν την
εχθρότητα των ξενων Κυβερνήσεων, τίποτε δὲν θάλαι γίνεαι,
και ἐκεῖ πρέπει να στέφωμεν την προτοχήν ἡμῶν.

Ο κ. **Αντ. Μάρις** λέγει οτι τοι το εἶναι όλως άσχετόν
ἀπὸ τῆν κοινῇ γνώμην, προς την οποίαν πρέπει να
επικρατῶμεν.

Διακοπτομένης εν τῷ σημείῳ τούτῳ της συζήτησεως, ο
κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινεί οτι ο 'Υπουργός επί του 'Εκπαιδευ-
θου κ. **Κ. Λυκουρέζος** υποβάλλει σχεδίου νόμου
περί ἐρμηνείας των νόμων περί αναγκαστικού δανείου,
περ' θεωρεῖ ως επείγον.

Ο κ. **Σ. Σωτηριάδης** και άλλον παρηξούσαι ζήτησιν
να υποβληθῇ ψήφισμα, ως άλλως τὸ κ. 'Εκπαιδευτικός

υποσχέθη.

Ο κ. Π. Πρωτοπαπαδάκης (πρωθυπουργός) λέγει ὅτι κατὰ τὴν γνώμην τῶν νομικῶν δὲν εἶναι δυνατὴν νὰ ἐκδοθῇ ψήφισμα πρὸς μεταβολὴν ψηφισθέντος νόμου.

Πλείστοι πληρεξούσιοι διαμαρτυροῦνται, ἀντικρούοντες τὴν γνώμην ταύτην τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ο κ. Γ. Πώπ λέγει ὅτι, εφόσον ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος ὥστε νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον, κηρυσσόμενον κατεπεῖργεν ἀπὸ τὴν ἐσπέραν ταύτην, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ καθιερωθῇ ἡ ἀρχὴ ὅπως διὰ ψηφισμάτων ἀνατρέπονται οἱ νόμοι. Συνιστᾷ διὰ τοῦτο νὰ ψηφισθῇ κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον. Ἀπαντῶν δ' εἰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Ἀργυροπούλου, ὑποδεικνύοντος ὅτι αἱ Τράπεζαι δύνανται νὰ ἐκμεταλλευθῶσι τὸν ἐν τῷ μεταξύ χρόνον, κατανοήσασκε τι ἔστωπον εἰς ὃ περιέπεσαν, ὅ' ἀναστρίλωσιν τὴν ἐκδηλωθεῖσαν διὰ τῆς δηλώσεώς των διάθεσιν τῆς ἀρχαγῆς τοῦ ξένου χρήματος, ἣν ᾔρχισαν νὰ ἐκμεταλλεύωνται. Ἄλλως τε καὶ Τράπεζαι ἐδήλωσαν εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὅτι δὲν θὰ ἐκάλουν τοὺς καταθέτας αὐτῶν πρὸς ἀνάληψιν τῶν καταθέσεών των, παρὰ ἐκείνους μόνον ὅτινες δὲν θὰ ἐβαρύνοντο καλούμενοι νὰ ἀναλάβωσι τὰς ἐκτῶν καταθέσεις καὶ ἔχουσιν ὑποχρέωσιν νὰ τηρήσωσι τὰς ἐαυτῶν ὑποσχέσεις. Ἐπὶ πλέον αἱ Τράπεζαι ἔχουσι καὶ ἄλλο ἐπιδαρυντικὸν κατ' αὐτῶν, τὴν παρότρυνσιν καταθετῶν εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ἵνα ἐξαργυρώσωσι τὸ ἐκτῶν χρήμα εἰς βέρος τῆς μικρᾶς ἀλλ' ἀδυνατοῦ Ἑλλάδος. Καὶ δι' αὐτὸ νομίζει ὅτι θὰ σταματήσωσιν, ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ νομοσχεδίου, τὴν κατήφορον εἰς ὃν φέρονται, χάριν τοῦ συμφεροντοῦ των. Ἡ πρᾶξις αὕτη τῶν τραπεζῶν ἀποτελεῖ αἰφνιδισμὸν.

Ο κ. Περ. Ίαν. Ἀργυρόπουλος λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ αἰφνιδισμοῦ ἀλλὰ περὶ ἀνεκμενομένης πράξεως, ἣν οὕτως προσέθεν ἤδη, τονίσις ὅτι αἱ Τράπεζαι θὰ ἐκάλουν τοὺς καταθέτας των τὴν τελευταίαν ἡμέραν νὰ ἀναλάβωσι τὰς καταθέσεις των.

Ο κ. Πώπ συνεχίζων, ἀποκαλεῖ, λέγει, αἰφνιδισμὸν, διότι δὲν ἐρανατάζετο ὅτι θὰ ἐμφανίζοντο πλούσιοι ἐν Ἑλλάδι ἀποβάντες καὶ ἐν Χώρα δημοκρατικῇ ἐριστοκράται διὰ τοῦ χρήματος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἵνα προβῶσιν εἰς τὴν πρᾶξιν, εἰς ἣν θέλουσι νὰ προβῶσιν. Ἀναφέρων δὲ μετὰ τοῦτο ὁ κ. Πώπ καὶ ἀναγινώσκων τοὺς ἱστορησμούς.

δικρίτων Τραπεζῶν καὶ ἀποδεικνύων ὅπως κέρδη θὰ ἐκαρποῦντο αὐταί, ἐπὶ τῇ βίσει τῶν καταθέσεων, τὰς ὁποίας ἔχουσι παρ' αὐταῖς καὶ τὰς ὁποίας ἐὰν ἤθελον νὰ ἀποδώσωσιν ἐν τρισίνῃμέραις αἵτινες ὑπολείπονται πρὸς περάτωσιν τῆς προθεσμίας, ὡς δηλοῦσιν, ὑποστηρίζει τὴν ἔμμεσον ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ο κ. Χ. Βασιλακάκης λέγει ὅτι αἱ Τράπεζαι ἔχουσιν ὑποκαταστήματα καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, καὶ καταθέσεις εἰς χρυσόν, αἵτινες εἶναι ἐλληνικὰ χρήματα.

Γ. Πώπ. Δὲν ὁμιλῶ ἐνταῦθα παρὰ περὶ ἐλληνικῶν χαρτονομισμάτων, τὰ ὁποῖα εὐρήνται ἐν τῇ Χώρα.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (πρωθυπουργός). Μετὰ τῶν Τραπεζῶν εἰσέταξαν σύμφωνοι ὅπως ἀνελκθῶσιν ἐν ἡμεριπτώσει αὐταὶ ἤθελον καλέσει τοὺς καταθέτας των, αἱ ἐνταῦθα καταθέσεις. Πᾶν ἄλλο χαρτονομισμὸν ἐλληνικόν, εὐρισκόμενον ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἡμεῖς δὲν τὸ ἀναγινώρισκαμεν, διότι τοῦτο καὶ ἡμεῖς εἶναι ἐμπόρευμα.

Ο κ. Γ. Πώπ περὶ τῶν ἐν τῇ Χώρα ἀφῆρυσιν αὐτοῦ καὶ τονίζων ὅτι ἐὰν αἱ Τράπεζαι ἐκμεταλλευοῦνται τὰς γενομένης πρὸς αὐτῶν δηλώσεις καὶ ἀπέδιδον τὰς καταθέσεις, τὰς ἔχουσι, θὰ ἐκμεταλλεύωνται, τονιστὴ καὶ πάλιν τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ὅτι διὰ τῶν διαλαμβανόμενων ἐν αὐτῷ μέτρων αἱ Τράπεζαι δὲν θὰ δυνήθωσι νὰ ἐπιτύχωσι τὸν σκοπόν, ὃν ἐπεδίωξαν εἰς βέρος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Ο κ. Δ. Βοκοτόπουλος, ὁμιλῶν διὰ μακρῶν καὶ ἀνεκρούων τὰς ἐκφρασεῖς γνώμας περὶ ὑποβολῆς νόμου καὶ οὐχὶ ψηφίσματος, παρατηρεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις εἶναι κυρίαρχον Σώμα καὶ οὐδεὶς περιορισμὸς δύναται νὰ τεθῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς, ἀλλ' οὐδὲ διακρίσεις νὰ γίνωσι περὶ τοῦ πᾶν νομοθέτημα ἢ ψηφίσμα δύναται αὕτη νὰ ψηφισθῇ ἢ μή. Τοῦτο, λέγει, ἐπράττον καὶ ὅλοι αἱ προηγουμένοι Συνελεύσεις, τοῦτο ὑποστηρίζουσι καὶ ὅλοι οἱ περὶ τούτων ἀσχοληθέντες συγγραφεῖς. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι δύναται αὕτη νὰ προβῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς ὑποβολὴν ψηφίσματος, ἀδιαφορῶν ὅτι αὐτοῦ μεταβάλλεται νόμος προηγουμένως ψηφισθεὶς παρ' αὐτῆς ἢ παρ' ἄλλης Βουλῆς. Ἐχει, προσέτι, ἡ Συνέλευσις καὶ ρύσει καὶ θέσει τὴν ἐξουσίαν τοῦ συντάσσειν τὸ πολίτευμα καὶ τὸ νομοθετεῖν, ἀποδείξας δι' αὐτοῦ ὅτι ἡ Συνέλευσις τοῦ 1864 μέχρι τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐνομιθέται, τὴν τελευταίαν δ' ἡμέραν

των εργασιών της εψήφισε τον ελεγκτικόν νόμον.

Ο κ. Γ. Μπούσιος λέγει ότι, εφ' όσον είμαστε πάντες σύμφωνοι περί τής ουσίας, να προδώμεν εις την έκδοσιν ερμηνευτικού ψηφίσματος του συμπληρωματικού νόμου περί αναγκαστικού δανείου, όπερ έχει δικαίωμα να εκδώσει η Συνέλευσις. Τοῦτο δέ τοσούτῳ μάλλον καθόσον δέν πρόκειται περί νόμου ἀλλὰ περί ερμηνευτικοῦ ψηφίσματος. Συνεχίζων, παρατηρεῖ ὅτι αἱ Τράπεζαι διὰ τῆς δημοποιήσεώς των, καλέσασαι ὁμοδικῶς ὅλους τοὺς πιστωτάς των, παρέβησαν τὴν ψηφισθέντα ὡς ἄνω νόμον, ἐν ᾧ ὁρίζεται ὅτι δέον νὰ καλέσωσι τοὺς πιστωτάς των «ὁμοδικῶς μὲν» ἀλλ' ἐκχωρισμένως «κατ' εἶδος πιστωτικῆς σχέσεως».

Ο κ. Α. Γούναρης (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι ἐν τούτῳ ἐγκρίνεται ἡ παράβασις τοῦ νόμου ἐπιχειρηθεῖσα ὑπὸ των Τραπεζῶν. Αἱ Τράπεζαι ἐκέλευσαν σήμερον τὸ μέγιστον μέρος των πιστωτῶν αὐτῶν νὰ πληρωθῶσιν εἰς μικτὰ νομίσματα, ἐπιφυλασσόμεναι, ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως αὐτῶν, νὰ χρησιμοποιοῦσι τὰς ἑτέρας διάταξιν τοῦ νόμου κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ πιστωταὶ ὡς ἀρνηθέντες νὰ λάβωσι τὰς καταθέσεις των, θέλουσιν ὑποβληθῇ εἰς τὸ δηνεχῆς εἰς τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρωθῶσιν εἰς μικτὸν νόμισμα, ἐνῶ εἶνε βέβαιον καὶ ἀναμφισβήτητον, δυνάμενον ν' ἀποδεχθῇ ἀμέσως ἐκ των βεβλίων των Τραπεζῶν αὐτῶν, ὅτι τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα προσκαλοῦσι τοὺς καταθέτες αὐτῶν ν' ἀναλάβωσι, δέν ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς ταμείοις αὐτῶν. Ἐπομένως εὐρισκόμεθα πρὸ πλήρους καταδολιεύσεως τοῦ νόμου, ἡ ὁποία δέν εἶναι ἐπιτετραμμένη εἰς ἰδρύματα ἀξιούντα νὰ ἐκτιμηθῶσιν ὡς σοβαρὰ ἰδρύματα διότι ὅταν μίαν Τράπεζαν ἔχει εἰς τὰ ταμεία αὐτῆς 10 — 20 εκατομμύρια καὶ προσκαλεῖ νὰ πληρωθῶσι καταθέσεις 200 καὶ 300 εκατομμυρίων, δέν δύναται νὰ λέγηται ὅτι εἶναι σοβαρὸν ἱδρυμα. Προσπαθεῖ νὰ καταδολιευθῇ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου, κατὰ τὴν ὁποίαν, δέν οὐ κατὰθέται ἀρνηθῶσι νὰ προσέλθωσι νὰ ἀναλάβωσι τὰ χρήματά των, θέλουσιν ὑποχρεωθῇ νὰ πληρωθῶσι καὶ περὶ τῆς προθεσμίας εἰς μικτὸν νόμισμα. Διὰ τοῦτο ἡ ἔννοια τοῦ νόμου ἦτο ἐλτὸς ἀμφιβολίας. Δέν δύναται τις νὰ καλέσῃ τὸν δανειστήν του νὰ πληρωθῇ χωρὶς νὰ ἔχῃ δικαίωμα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ καταβάλῃ εἰς αὐτόν, καὶ δέν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ τὰς συνεπεῖς τοῦ νόμου ἐπὶ

των δανειστῶν ὡς ἀρνηθέντων νὰ πληρωθῶσιν ὅταν δέν ἔχῃ τὴν ἐκτέλεσιν νὰ προσφέρῃ ἐκεῖνο τὸ ὅπῃον λέγει ὅτι τοῖς προσφέρει. Διὰ τοῦτο δέν χωρεῖ ἀμφιβολία ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 1ου τοῦ ψηφισθησομένου νομοσχεδίου θὰ δώσωμεν τὴν ἐρμηνείαν πραγματικῶς τελείως σύμφωνον μετὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νομοθετήματος ὅπερ ἐψηφίσκαμεν.

Ο κ. Γ. Μπούσιος συνεχίζων, ἐπιμένει εἰς τὴν ἀπόψιν του ὅπως διὰ ψηφίσματος τῆς Συνελεύσεως γίνῃ ἡ δέουσα ἐρμηνεία.

Πλείστοι Πληρεξούσιοι. Μάλιστα. Μάλιστα.

Ο κ. Κ. Λυκουρέζος (Υπουργὸς ἐπὶ τοῦ Δημοσίου Θησαυροῦ), δηλοῖ ὅτι ἀποδέχεται ὅπως ἀντὶ νόμου ἐκδοθῇ ἐρμηνευτικὸν ψήφισμα, πλὴν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑποβληθέντος σχεδίου νόμου.

Ἡ Συνέλευσις ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Υπουργοῦ καὶ προβαίνει εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ των ἄρθρων τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περί ἐρμηνείας των νόμων περί αναγκαστικοῦ δανείου».

Πρόεδρος. Ἄρθρον 1ον. (Ἀναγινώσκεται).

Ο κ. Γ. Πάπ προτείνει προσθήκην καθορίζουσαν τὸν τρόπον τοῦ ἐλέγχου τῆς ἐφαρμογῆς ὑπὸ των Τραπεζῶν των δικτάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου.

Ο κ. Α. Γούναρης λέγει ὅτι εἰς τὸ τέλος θὰ προστεθῇ ἴδιον ἄρθρον 4ον καθορίζον τὰ τοῦ τρόπου τοῦ ἐλέγχου.

Μετὰ γίνεταί δι' ἀναστάσεως δεκτὴν τὸ ἄρθρον 1ον.

Ἄρθρον 2ον. (Ἀναγινώσκεται).

Ο κ. Γ. Πάπ, παρατηρῶν ὅτι δέον νὰ ἐκσυγκρισθῶμεν κατὰ πάντα καταδολιεύσεως παρὰ των Τραπεζῶν, προτείνει ὅπως ἐρισθῇ ὅτι αἱ Τράπεζαι ὑποχρεοῦνται νὰ καταθέσωσι παρὰ τῷ Υπουργείῳ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας καταλόγους ἰννομαστικῶν των πιστωτῶν αὐτῶν κατὰ προσή.

Α. Γούναρης. Διὰ τοῦ νέου ἄρθρου, ὡς διατυπύεται ἀμφιβανέται μέρη.

Γίνονται εἴτε δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 2ον καὶ 3ον.

Ο κ. Α. Γούναρης προτείνει μετὰ τοῦτο, ὅπως πρὸς πρόκλησιν των κινδύνων οὗς ἐτόνισεν ὁ κ. Πάπ, προστεθῇ 4ον ἄρθρον ἔχον οὕτω.

«Ἄρθρον 4. Διὰ Β. Δ. κἀννοισθήσεται ὁ ἐλέγχος τῆς τηρήσεως των δικτάξεων τοῦ παρόντος ψηφίσματος, ὡς καὶ τὰς τῆς ἀποδόσεως των εἰς τοὺς δανειστάς των

Τραπεζών όφειλομένων εν καταθέσεων αύτων».

Κ. Ανκουρέζος. (Υπουργός). Αποδέχεται την προτάσιν.

Γίνεται ειτα δευτὸν δι' ἀναγκάσεως τὸ ἴον ἄρθρον.

Ο κ. **Α. Μάτεσις** παρακαλεῖ, ὅπως ληρῇ ὑπὸ τῶν ἡμερῶν, ἢ προσηλῇ, ἢ προσέτιναι κατὰ τὴν σύλητησιν τοῦ σχεδίου νόμου ὃν ἤδη ἐρμηνεύομεν, προκαλεῖν περὶ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἀπαλλοτριωτῶν κτημάτων, οἵτινες πληρώνονται 2/3 τῆς ἀξίας αὐτῶν εἰς στέμματα. ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑπολοίπου 1/3 τοῦ ἡμισυ τοῦ Τραπεζίων τῶν Παρακταθηκῶν πληρώνει ἐπίσης ἐπίσης εἰς στέμματα.

Ο κ. **Π. Πρωτοπαπαδάκης** (Πρωθυπουργός), λέγει ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ δευτὴ προσθήκη τοιαύτη ἐν τῷ ἐκτίσῃ.

Γίνεται εἰτα δι' ἀναγκάσεως δευτὸν τὸ σύνολον τοῦ ψηφίσματος, ἔχον οὕτως:

Τ' Η ΦΙ Σ Μ Α

Η Γ. ἐν Ἀθήναις Ἑθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψηφίζει:

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι τοῦ άρθρου 1 ἐδαφίου 6 τοῦ νόμου 2749, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ συμπληρωματικοῦ αὐτοῦ νόμου, εἶναι, ἡ ἀκρίλουτος:

Τὸ δικαίωμα τῶν Τραπεζίων, ὡς καὶ τοῦ Τραπεζίου Παρακταθηκῶν καὶ Δανείων, ὅπως διὰ δημοποίησεως αὐτῶν προταχέσονται τοῖς δανεισταῖς αὐτῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς αὐτοὺς ὑποχρεώσεων των, ἔχει ὡς ἀναγκαστικὴν προϋπόθεσιν τὴν ἐν τῷ Τραπεζίῳ τοῦ καλούντος ἰδρύματος, κατὰ τὴν ἡξίαν τῆς κατὰ τοῦ ἀνωτέρου νόμου προθεσμίας, ὑπερῶν ποσῶν μικτοῦ νομίσματος ἴσου πρὸς τὰ πιστώματα δι' ἃ ἀρκεῖται διὰ τῆς προταχέσεως τὸ ἀνωτέρον δικαίωμα. Εἰς τὸ πᾶν τοῦτο ὑπολογίζονται ὡς καὶ ἐκπληρούμενα (στέμματα) ὅσα προήλθον, συμφώνως τῆς ἀνωτέρου νόμου, ἐκ τῆς ταμικῆς αὐτῶν καταστάσεως κατὰ τὴν ἡμετέραν τῆς ἰσχύος αὐτῶν καὶ τῶν κατόπιν γενομένων αὐτοῖς γενομένων δυσκολησιῶν, ἀποκλεισμένων τῶν ἐξ ἐιδικῆς ἀγορῆς κτηθεισῶν ὑπολογισμῶν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἐδαφίου 8 τοῦ νόμου 2749 δικαίωματος τῶν Τραπεζίων νὰ ἐξόφλησονται κατὰ τὴν διατάξει τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ αὐτοῦ άρθρου τῶν πρὸς

αὐτοῖς μὴ προσελθόντας δανεισταῖς των ὑποχρεώσεως αὐτῶν, περὶ ὧν ἡ κατὰ τὸ αὐτὸ ἐδαφίον δημοποίησις αὐτῶν, γίνεται ὑποχρεωτικῶς διὰ καταθέσεως τοῦ ὀφειλομένου ποσῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 ἐδαφίου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Τραπεζίαν τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῆς 23 Μαΐου 1922.

Ἄρθρον 3.

Τὸ δικαίωμα δικαιοῦται, ἵνα τὸ πᾶν τῶν πιστωμάτων των μὴ προσελθόντων πρὸς ὀλικὴν ἢ μερικὴν ἐξόφλησιν πιστωτῶν αὐτοῦ, περὶ οὗ ἡ ἀπὸ 13 Μαΐου ε. ε. πρόσκλησις, καταθέσῃ πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Τραπεζίαν ἢ τὸν Τραπεζιὸν Παρακταθηκῶν.

Ἄρθρον 4.

Διὰ Β. Διατάγματος κανονισθήσεται ὁ ἐλεγχος τῆς τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ψηφίσματος, ὡς καὶ τῆς τῆς ἀποδόσεως τῶν εἰς τοὺς δανεισταῖς τῶν Τραπεζίων ὀφειλομένων ἐν καταθέσεων αὐτῶν».

Ο κ. **Γ. Μπούσιος**, φρονεῖ μετὰ τὴν ψήφισιν ἤδη τοῦ ψηφίσματος, ὅτι δὲν νὰ δηλωθῇ ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ τυχούσιν καὶ διὰ τὴν Ἑθνικὴν Τραπεζίαν».

Ο κ. **Π. Πρωτοπαπαδάκης** (Πρωθυπουργός), εὐρίσκει τοῦτο περιττὸν καθότι ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα αὐτοπροκαίρετως ἐδήλωσεν ὅτι δὲν προτίθεται νὰ καλέσῃ τοὺς πιστωτὰς αὐτῆς πρὸς ἀνάληψιν. Ἐπ' ἐκκρίσιν δέ, λέγει, ὅτι ἡ Ἑθν. Τράπεζα, ἐνῶ ἐδικαιοῦτο ἐκ τοῦ νότου χαρτονομίσματος, ὅτι ἐξέδωκε τῶν 550 ἐκατομμυρίων, νὰ δώσῃ τὸ ἡμισυ αὐτοῦ εἰς τὸ Κράτος, εἰς στέμματα, ἦτοι τὰ 275 ἐκατομμύρια, ἔδωκε μόνον περὶ τὰ 80 ἐκατομμύρια καὶ τὰ ὑπόλοιπα εἰς ἀκέραιον νομίσμα.

Ο κ. **Γ. Μπούσιος** ἐπεξηγῶν, λέγει ὅτι ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα εἶναι Ταμίαις τοῦ Κράτους καὶ ὅτι θὰ ἡδύνατον ἀλάβῃ τὰ στέμματα τὰ ὅποια εἶχεν καὶ νὰ τὰ δώσῃ εἰς τὸ Κράτος πρὸς ἐξόφλησιν τῶν δανειστῶν αὐτοῦ.

Δ. Γούναρης. (Υπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Κατὰ τὴν εἶναι νὰ λεχθῇ μίαν διασάφισιν, διότι ἐξεφράσθη ἡ πρόνοις ὅτι ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα διὰ νὰ ξεφορτωθῇ τὰ στέμματα τὰ ὅποια τῆς μένουσιν, θὰ εἴπῃ εἰς τὸ Κράτος πᾶν αὐτὰ τὰ στέμματα καὶ πληρώσῃ μὲ αὐτὰ τὰς ὑποχρεώσεάς σου, καὶ ὅτι τοῦτο θὰ ἐγίνετο εἰς βλάβην τῶν δανειστῶν τοῦ Κράτους διὰ συμπαιγνίας μεταξὺ τῆς Τραπεζῆς καὶ τοῦ Κράτους. Κύριαι τοιαύτη ὑπόβλη δὲν

φθάνει οὐδὲ μέχρι τῆς Τραπεζῆς οὐδὲ μέχρι τοῦ Κράτους.

Γ. Μπούσιος Τίσιν τὸ καλύτερον.

Δ. Γούναρης. "Οχι τίσιν τὸ καλύτερον. Τίσιν τὸ χειρότερον δι' ἐκείνους, οἱ ὅποιοι κάμνουν τοιαύτης ὑπονείας διὰ τὴν Τράπεζαν τοῦ Κράτους. Ο ὑπουργὸς τοῦ Δημοσίου Θεσαυροῦ, ὁ ὅποιος θὰ ἐλάμβανεν ἀπὸ μίαν Τράπεζαν χωρὶς νὰ ἔχη ὑποχρέωσιν στέμματα, ἔχοντα ἄξιον 30 ἢ 70 δραχμ. ἀπὸ 50 δραχμ. διὰ νὰ τὰ δώτῃ ἀπὸ 40 δραχμ. εἰς τοὺς δανειστὰς τοῦ Κράτους καὶ ὠφελήσῃ οὕτω τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν, ἣν διεπράτε κατὰ κράτος. Τοιαύτη πράγματι δὲν δύνασθε νὰ λέγητε. Πολὺ ὀλιγώτερον ἔχετε δικαίωμα νὰ λέγητε ὅτι τοιαύτη πράξις δύναται νὰ γίνῃ διὰ νὰ ἀποτρέψῃ ζημίαν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ἢ προσπαθίσῃ ὠφελῆσαι πρὸς αὐτήν. Καὶ περικαλῶ, ὅσκις γίνεται λόγος ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, εἴτε περὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, εἴτε περὶ ἐκείνων οἱ ὅποιοι διαχειρίζονται τὴν οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους, νὰ καταβῇ καὶ περισσώτερον προσοχή, ὥστε νὰ μὴ συμβαίῃ τὸ ἄτοπον, ἐξ ἀκτανότητος, τῶν ὧσιν λέγυνται, νὰ ἐκσπενδανίζωνται τοιοῦτου εἴδους προσβολαὶ κατὰ προσώπων ἱσταμένων ὑπερῶν τοιοῦτου εἴδους ὑπονείων.

Πρόεδρος. Παρακαλῶ ὅπως ἡ Συνέλευσις ἐγκρίνῃ καὶ ἐπικυρωθῇ τὰ πρακτικὰ μέχρι τοῦ σημείου τούτου.

Ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως τὰ πρακτικὰ κυροῦνται μέχρι τοῦ σημείου τούτου.

Συνεχιζομένης μετὰ τοῦτο τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν καμνυμένων ὁμοτήτων, ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος** φρονεῖ ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμένον νὰ διεξάγῃται ἡ συζήτης, ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ καὶ σοῦκοῦ τούτου θέματος κατὰ τὴν μετὰ μεσονύκτιον ὥραν. Ἐπ' ἐκείνῃ κατακρίναι τὴν καθιερωθεῖσαν συνήθειαν τῶν παννυχίδων, ὅπως εἰς ἐμὴν ἄλλα Κελευσολιον παρκατρεῖται, καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον ὅπως ἀκονισθῇ ἡ ἀρχὴ καὶ αἱ συνεδριάσεις τῶν ἑσπέρων τῆς 5 μ. μ. Ἦδη δηλοῖ ὅτι, εὖν πρίκειται νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτης, καίτοι εἶναι ἀναγκαζομένης νὰ διαλύσῃ ὁ ἀναγκασθῇ μετὰ λύτης τοῦ ν' ἀποχωρήσῃ.

Ὁ κ. **Δ. Π. Γούναρης** παρκατρεῖ ὅτι τὰ δύο τρίτα τῶν ὧσιν τῶν συνεδριάσεων κατανεμίσκονται εἰς πρῶτηρήσεις ἐπὶ τῶν πρακτικῶν, τοῦ δελτίου τοῦ τύπου καὶ τῶν ἀναφορῶν, ὥστε νὰ μὴ ἀπομένῃ χρόνος πρὸς ἐργα-

σίαν. Παρακαλεῖ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολομένους νὰ ἐπιτρέψωσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ ἐργασθῇ, καὶ φρονεῖ ὅτι δὲν νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτης ἀκριβῶς λόγω τῆς σπουδαιότητος τοῦ ζητήματος.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο διεξάγεται ζωηρὰ συζήτης μετὰ διαφύσεων πληρεξουσίων, ἄλλων ἐπιμενόντων εἰς τὴν διακοπὴν καὶ ἄλλων εἰς τὴν συνέχισιν τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Α. Σουλιώτης Νικολαΐδης** δηλοῖ ὅτι κατὰ τῆς κατὰστάσεως, ἣτις ἐδημιουργήθη ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκ τῶν διαμειφθέντων, νομίζει ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμένον νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτης ἐπὶ τῶν σοῦκοῦ ζητήματος, καὶ διὰ τοῦτο, λέγει ἀποχωρεῖ. (Ἐξέρχεται τῆς αἰθούσης).

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρκατρεῖ ὅτι δὲν ἔχει δικαίον ὁ ἀξιώτης συνάδελφος ἀποχωρήσας, καθύσον αἱ γενόμεναι ὁξείαι πρὸς τὰ ζητήματα δὲν ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς συζητήσεως.

Συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν σφαγῶν τῶν χριστιανῶν, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Π. Δαγκλῆς**, ὅστις λέγει ὅτι αἱ τραυματικαὶ καὶ ἀπηνεῖς καταδιώξεις, καὶ σφαγαὶ κατὰ τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν τοῦ Πόντου καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τὰς ὁποίας ἀφηγήθη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἑξωτερικῶν καὶ οἱ λοιποὶ προαγορεύσαντες, πληρηῶς οὐκ αἰσθάνονται ἀποτροπιασμοῦ, οὐ μόνον τὴν ἐλληνικὴν ἀλλὰ καὶ πᾶσαν χριστιανικὴν ψυχὴν. Αἱ καταδιώξεις αὗται, ὧν μόνος σκοπὸς εἶναι ἡ ἐξόντωσις τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ἐφθασάν εἰς τοιαύτην ἐντάσιν, ὥστε ἐξήγειραν τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ὅστις, πρωτοστατούντων εὐγενῶν ἀνδρῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας, ὑψώσαν φωνὴν ὑπὲρ τῶν ἀκαταδυναστευμένων Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων, καὶ κατέπειτα τὰς Κυβερνήσεις τῆς πρωτοβουλίας τῆς Ἀγγλίας ν' ἀποστείλῃσι διεθεταὶ ἐπιτροπὰς πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐξακριβώσιν τῶν ἀποτροπῶν ἐξοντωτικῶν μετρῶν τῶν πρὸ ἐτῶν ἡδὲ ἐφαρμοζομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἐπιτεθέντων δὲ τελευταῖον εἰς τὸν ὑψιστον βαθμὸν. Ἐπιδοκιμαζει, λέγει, διὰ τοῦτο τὴν πρότασιν περὶ συντάξεως ψηφίσματος, πρὸς εὐγνωμοσύνην ἅφ' ἐνῇ πρὸς τοὺς ὑψώσαντας φωνὴν διὰ τὴν διαπραττόμενην, ἀλλ' ἐπὶ πλέον φρονεῖ ὅτι πρέπει ἡ Κυβερνήτης, νὰ ἐντείνῃ τὰς ἐνέργειάς αὐτῆς, ὥστε τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα νὰ προσπορισθῇσι καὶ τὴν προσήκουσαν ὠφελίαν ἐκ τῆς ἐν Ἑυρώπῃ ἐξεργασθείσης γνώμης.

Ο κ. **Ηρ. Θαλασσινός** λέγει ότι, εάν οι Τούρκοι εφίσκοντο ἐν ἀμύνη, θά ἠδύνατο νὰ εἶρη δικαιολογίαν τῆς ἡστάσεως καὶ ἡ διαγωγὴ αὐτῶν κατὰ τῶν ἐν Πόντῳ καὶ τῇ Ἰωνίᾳ ἐλληνικῶν πληθυσμῶν. Ἀλλ' ἐφόσον εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ ἐν ταῖς Χώραις ἐκείναις οἰκοῦντες πληθυσμοὶ οἰκοῦσιν ἐν τῇ ἰδίᾳ Χώρᾳ, συνεχίζοντας τὸ ἐκπολιτευτικὸν αὐτῶν ἔργον, οὐδεμίαν δικαιολογίαν τῆς ἀπειθείας διαγωγῆς τῶν Τούρκων ὑπάρχει. Ἀλλὰ φαίνεται, λέγει, ὅτι οἱ Τούρκοι διαπράττουσιν, ὅσα διαπράττουσι ἔργα, ἵνα δικαιολογήσωσι τὴν αἰσχρὴν ἥσαν τὴν ὁποίαν ὑπέστησαν ὑπὸ τοῦ μεταξέντου καὶ ἀπελευθερώσαντος τῶ ἐλληνικῶ ἐλεύθερου ἐδάφους ἐλληνικοῦ στρατοῦ. Ἀναφέρων δὲ μετὰ τοῦτο στατιστικὰς πληροφορίες περὶ τῶν ὑπὸ τῶν κεκαλιγμένων γενομένων στρατῶν καὶ ἄλλων καταστροφῶν, τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ἀναμνηστικῶν δὲ ἐξ ἄλλου ἐκθέσεις διαφόρων ξένων, Ἀμερικανῶν καὶ ἄλλων μεταξέντων πρὸς ἐρευνᾶν τῶν γενομένων, ἐν αἷς ἀναφέρονται τὰ φρικτὰ μαρτύρια τὰ ὅποια συνώδευσαν τὰς καταστροφὰς ταύτας, εὐρίσκει περὶ τὴν τὴν ἀποστολὴν ἐπιτροπῶν ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊκῶν πρὸς ἐρευνᾶν τῶν παρὰ πάντων γνωστῶν φρικταλοτήτων, καὶ νομίζει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θά ἀκολουθήσῃ πολιτικῇ, δι' ἧς θά ἐκανοποιηθῶσι τὰ ἐθνικὰ δίκαια καὶ καὶ θυσίαι ὅσα; ὑπέστη διὰ τὰ δίκαια ταῦτα ἡ ἐλληνικὴ φυλὴ.

Ο κ. **Γ. Μπούσιος** λέγει ὅτι κατὰ τῆς γενομένης συζητήσεως ἡ Συνέλευσις πρέπει 1) νὰ ἐκφράσῃ τὸν ἀποτροπικσμὸν αὐτῆς διὰ τὰ γεγνημένα καὶ 2) νὰ ἐκφρασθῇ ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ ἔθνους πρὸς τὸν Ἀγγλικὸν λαόν καὶ τοὺς λοιποὺς τοὺς συντελέσαντας νὰ γίνῃ ἡ εὐρυτάτη ἐρευνᾶ καὶ ἡ ἀποκάλυψις τῶν γενομένων φρικταλοτήτων. Οὐσιαστικῶς ὅμως πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ βαθύτεραν ἔννοιαν ἢ διατύπωσις τοῦ καταρτισθέντος ψηφίσματος, διότι ἀρκετὰ μέχρι τοῦδε ἐγένοντο ἐθνικὰ μνημόσυνα διὰ τὰ περὶ ταῦτα θύματα καὶ ἀν ταῦτα θά ἐξακολουθήσωσι δὲν θά ὑπάρξωσιν ἴσως ἄλλὰ θύματα ἵνα κάμωμεν καὶ νὰ ταῖα. Νὰ καταδείκνυται ὅτι δὲν εἰμὲν ἔθνος κλαυθμηρῶντων, ἀλλὰ ὅτι δυνατά καὶ μὲν νὰ διεκδικήσωμεν τὰ δίκαιά μας. Τοῦτο ὅμως λέγει ἀνήκει εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις μεθ' ὅσα ἐλέγχθησαν ἀπ' ἡμῶν καὶ μεθ' ὅσα ἐξηγγέλθησαν κατὰ τὸν καταρτισμὸν αὐτῆς νὰ σταθῇ κατὰ τὴν τὴν τρόπον θά ἀντιμετωπίσῃ

τὴν κατὰ τὴν ἐκείνην θετικῶς, ἐφόσον δὲ δὲν κωλύεται νὰ κατεστήσῃ κοινῶν τῶν σκέψεων αὐτῆς καὶ τὴν Συνέλευσιν. Ἀπατεῖ, δὲ, λέγει, ὅχι μόνον λόγους, ἀλλὰ καὶ ἔργα παρ' αὐτῆς ὥστε νὰ μὴ ἐμφανίζωμεθα ὡς Ἑθνεοφρονούντων.

Ν. Στράτος (Ἰπποκράτης ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν). Ἡ συζητήσις ἥτις διεξήχθη τὴν ἐσπέραν ταύτην δὲν εἶχε τὸν σκοπὸν τῆς θρηνωδίας. Σκοπὸν εἶχε νὰ διαπιστώσῃ τὴν σφοδαίαν τῶν ἐγκλημάτων, τὰ ὅποια διαπράχθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκικων ἀρχῶν μετὰ πρόγραμμα ἐξοντωτικὸν τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῶν χριστιανῶν ἐν γένει τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ διαπίστωσις δὲ τῶν ἐγκλημάτων τούτων εἶναι ἐνέργεια πολιτικὴ σπουδαία, παράγουσα τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν ζητήματος. Ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἐκθέσῃ τὰς σκέψεις τῆς περὶ τοῦ παχέου. Ἀλλ' ἡ παρουσία 300 χιλιάδων στρατοῦ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ καὶ παμμέγισται θυσίαι εἰς αἷμα καὶ χρῆμα, τὰς ὁποίας ὑπέστη ἡ Χώρα καὶ εἶναι ἐτοιμὴ νὰ συνεχίσῃ, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν θρηνοδεῖ, ἀλλ' ὅτι εὐμένει εἰς τὴν ἐρρωμένην τοῦ ἐθνικοῦ προγράμματος.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο παρατωμένη ἡ συζητήσις, ἀναγινώσκεται δ' ὑπὸ τοῦ κ. **Γ. Αναστασοπούλου** τὸ καταρτισθὲν ψήφισμα καὶ πόρισμα τῆς συζητήσεως καὶ ὑποβάλλεται πρὸς ψήφισιν εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ο κ. **Γ. Πάπ** ποιεῖται πρῶτον παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὸ γλωσσικὸν μέρος τοῦ ψηφίσματος, ὑποδεικνύων ὅτι πρέπει νὰ διαγραφῇ ἡ λέξις κ ρ ε μ ἄ λ α. Ὅσον δ' ἄφορᾷ τὴν οὐσίαν, θά ἔπρεπε, προσθέτει, νὰ περιεῖχε τοῦτο ἔννοϊον, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρτι γενομένης δηλώσεις, ὑπὸ μέλους τῆς Κυβερνήσεως, οἰονεὶ ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, ὅτι δὲν θά καταλίπη τὸν ἀγῶνα πρὶν ἢ ἐκανοποιηθῇ τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ θυσίας, οὐ μόνον χάριν τοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ χάριν τῆς χριστιανοσύνης. Νὰ εἴρῃ τοῦτέστι τύπον ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως.

Ο κ. **Α. Τσουκαλᾶς** εὐρίσκει ἐπίσης τὸ ψήφισμα ὡχρὸν ἐντονον, κατώτερον δὲ τοῦ κατὰ παρελθούσαν ὁμοίαν συνεδρίαισιν συνταχθέντος καὶ συνιστᾷ ὅπως μεταρρυθμισθῇ τοῦτο ἐντονώτερον.

Ο κ. **Α. Μάνεσις** προτείνει ὅπως ἀνατεθῇ εἰς τὸν Πρωτοδρετὸν νὰ καταρτίσῃ ἐν ἡμερίᾳ τὸ ψήφισμα, νὰ ἀναγνώσθῃ

δε τούτο καὶ ψηφισθῇ κατὰ τὴν κύριαν τὴν συνεδρίαν.

Ὁ κ. **Ἀναστασόπουλος** λέγει, ὅτι ὁ καταρτισμὸς τοῦ ψηφισματος δὲν ἐγένετο ἐπὶ τῇ βῆσιν ἰδίων αὐτοῦ γνωμῶν ἀλλ' εἶναι ἀπόρροια. οὐ μόνον τῶν γνωμῶν τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ καὶ τῶν νεωτέρων φρικιαστικῶν γεγονότων, ἅτινα ἔλαβον χώραν, δὲν ὑπερεῖ δε, οὔτε ὡς πρὸς τὴν ἐκφράσιν ἐγνωμοσύνης πρὸς πάντας ἐκείνους αἰτινας ὑψώσαν φωνὴν διαμαρτυρίας διὰ τὰ γενόμενα. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν λέξιν «καρναλίκον», αὕτη, λέγει, εἶναι ἡ ἀριζούσα, διότι κατὰ τὴν ἐκφράσιν τὴν εἰκόνα τῆς φρίκης, ἣν ἐνεχουσι τὰ διεστραμμένα εἰς βάρος τοῦ ἔθνους ἐν Ἀνατολῇ. Κατόπι δέ, συνεχίζει τῶν δηλώσεων, ἃς ἔαμεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς, δὲν χρειάζεται νὰ τεθῇ ἄλλο τι ἐν τῇ ψηφίσματι. Ἄλλως τε ἡ τηρητέα πολιτικὴ, ἐπιλέγει, ἀνήκει ἄλλου. Ἐν τούτοις ἡ Συνέλευσις εἶναι ἐλευθέρη νὰ πράξῃ ὅ, τι θέλει.

Ὁ κ. **Π. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος**, συμφωνῶν μετὰ τοῦ κ. Πώπ, φρονεῖ ὅτι τὸ ψηφισμα ἠδύνατο νὰ εἴπῃ περισσότερα ἐκείνων τὰ ὅποια δὲν δύναται νὰ εἴπῃ ἡ Κυβέρνησις. Τὰ ἐνταῦθα λεγθέντα δὲν πρέπει νὰ φαίνονται ἀποτελοῦντα μόνον διαμαρτυρίαν, ἀλλὰ νὰ δηλώτρῃ ὅτι ἐν τῇ διαμαρτυρίᾳ ἡμῶν ἐνυπάρχει καὶ ἡ δύναμις, δι' ἧς δύναμεθα νὰ περικόσωμε, ἡμεῖς ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἐγκατέλειπον οἱ σύμμαχοι, ὥστε ἐπισημειώσαντο ὅτι μάχονται ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἐν Ἀνατολῇ.

Ὁ κ. **Δ. Τσουνκαῆς** φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ γίνωσι δύο ψηφίσματα χωρισμένα, ἐν δι' οὗ νὰ ἐκφράζηται ἔντονος διαμαρτυρία τῆς Συνελεύσεως διὰ τὰ γενόμενα καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς, καὶ ἕτερον ἐκδηλωτικὸν τῆς ἐγνωμοσύνης ἡμῶν πρὸς τοὺς ὑψώσαντας τὴν φωνὴν τῶν διεστραμμένων.

Πλειστοὶ πληρεξούσιοι ζητοῦσι νὰ γίνῃ διακοπὴ 5 λεπτῶν, ὡπως μεταρρυθμισθῇ τὸ ψηφισμα.

Δεκτῆς γενόμενης τῆς προτάσεως ταύτης, διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5 λεπτά.

Μετὰ αὐτὴν διακοπὴν

Ὁρα 3 καὶ 55' π. μ.

Ἐπικαλεσθεὶς τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Ἀναστασόπουλος** ἀναγγελλοῦσιν ἀπὸ τοῦ βήματος τὸ ψηφισμα μετὰ

καρρυμισθὲν κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τῆς Συνελεύσεως ὡς ἑξῆς:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἡ Γ' ἐν Ἀθήναις Ἑθνικῇ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Μετὰ βεβητάτη; συγκινήσεως πρὸ τῆς ἱστορήσεως καὶ τῆς εἰσερχοῦς εἰκόνας καὶ τῶν ἀποτροπαίων κακουργημάτων καὶ καὶ πρόσθεν, ἀλλὰ ἀπὸ τριετίας κατὰ σύστημα διατρέσσονται ἐν τῇ καρναλοκρατούμενῃ Ἀσίᾳ ἐναντίον τῶν ἀσίων ἑλληνικῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων περὶ τὰ δύο ἑκατομμύρια, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδες ἐξοντώθησαν διὰ πυρὸς, σιδήρου, ἀγχύης καὶ μαρτυρικῶν διωγμῶν, ἐκπροσωποῦσιν τὴν πανελλήνιον ψυχὴν σπαρτασμένην καὶ φρικώσαν ἐν τούτῳ.

Ψηφίζει

Καταγγέλλει εἰς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον τὰ ἐγκλήματα ταῦτα, δι' ὧν συντελεῖται κατὰ τὸν ἀγριώτερον καὶ θηριαδέστερον τρόπον ἡ ἐξόντωσις τῆς ἑλληνικῆς καὶ πάσης χριστιανικῆς ἐθνότητος ἐν Μ. Ἀσίᾳ.

Ἰκοντεν ἐν συγκινήσει τὰς ἐκδηλώσεις ἀπροκαλύπτου συμπηθείας καὶ ἐνδιαφέροντος τοῦ Ἀγιοτάτου Ποντίφικος Ρώμης καὶ τῶν κορυφῶν τῶν Ἀγγλικῶν καὶ Ἀμερικανικῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν λαῶν, τῶν Κοινοβουλίων καὶ τοῦ Τύπου τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἐπὶ τρεῖς κακουργήμασιν, ἅτινα συγκαλύπτει ἐν ἀποτροπιασμῇ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν.

Ἀπευθύνεται πρὸς τὰ κισθήματα τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης τῶν ἐθνῶν λαῶν καὶ τῶν χριστιανικῶν Κυβερνήσεων τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς πρὸ τοῦ διωγμοῦ λαοῦ ἱστορικοῦ καὶ τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ, διωγμῶν, ὃν δὲν ἔχει νὰ δεῖξῃ ἡ ζοφερώτερη ἐποχὴ τῶν αἰώνων.

Καὶ ἐπικαλεῖται τὴν ἀντίληψιν τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος πρὸς διάσωσιν τῶν διωκόμενων, ὑπὲρ ἐλευθερώσεως τῶν ὁποίων ἀγωνίζεται ἡ Ἑλλάς.

Πρόεδρος. Δέχεται ἡ Συνέλευσις τὸ Ψήφισμα.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται ὁμοφώνως τὸ ψηφισμα, μετὰ προτάσει τοῦ κ. **Ἀναστασοπούλου**, ἀποφαίνεται ὡς ἐπὶ ταῦτα τὸ ἐλεγχτικῶς εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, εἰς τὸν Ἀγιοτάτην Πάπαν Ρώμης, καὶ τὰς κορυφὰς τῶν Ἀγγλικῶν καὶ Ἀμερικανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἐπὶ τῇ εἰς τὰ Κοινοβούλια καὶ τὸν διεθνή

τύπον και εις πᾶσαν ὑπεροχὴν προσωπικότητι τῆς Εὐρώ-
της καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἐκείνους ἐκ τῶν ὑποὺν
συμπληθῆς ἡγεθῆναι φωνή ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν δικαίων καὶ
τῶν μαρτυρούντων χριστιανικῶν πλῆθυσμῶν.

Γενουμένης δεκτικῆς τῆς προτάσεως ταύτης, εἰσέρχεται ἡ
Συνελεύσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς αὐτῆς ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου
νόμου

«Περὶ μισθοῦ ἀξιωματικῶν, ἀνθυποσπιστῶν καὶ τῶν
τούτοις ἀντιστοιχοῦντων καὶ ἐξομοιουμένων».

Ὡς ἐτροποποιήθη, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτι-
κῶν καὶ ἐψηφίσθη κατὰ τὴν δ' ἀνάγνωσιν, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἀπὸ 1ης Μαΐου ε. ῥ. χορηγεῖται λόγῳ τῆς ὑπερτελέ-
σεως τῶς διαφόρων εἰδῶν τοῦ βίου εἰς ἅπαντας τοὺς ἀξιω-
ματικούς, ἀνθυποσπιστάς καὶ τοὺς τούτοις ἀντιστοιχοῦντας
καὶ ἐξομοιουμένους, τοὺς μισθοδοτούμενους συμφώνως πρὸς
τὸν προσηρτημένον τῷ παρόντι πῖνακα, μηχανικὸν ἐπίδομα
ἐπὶ τοῦ μισθοῦ παρουσίας τοῦ πίνακος τούτου μέχρι πέρυ-
τος τῆς παρούσης ἐπιστρατεύσεως καὶ ἕξ μῆνας μετ' αὐτήν.

Εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας ἢ εὐρισκομένους ἐν Μ. Ἀσίᾳ
ἀνθυποσπιστάς, ἀνθυπολοχαγοὺς ἢ ὑπολοχαγοὺς 50 οἱ, λο-
χαγοὺς καὶ ταγματάρχας 40 οἱ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἀξιω-
ματικούς 40 οἱ.

Εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας ἢ εὐρισκομένους ἐκτὸς τῆς Μ.
Ἀσίας ἀνθυποσπιστάς, ἀνθυπολοχαγοὺς καὶ ὑπολοχαγοὺς
40 οἱ, λοχαγοὺς καὶ ταγματάρχας 35 οἱ καὶ εἰς τοὺς λοι-
ποὺς ἀξιωματικούς 30 οἱ.

Τὰ ἐπιδόματα ταῦτα χορηγοῦνται καὶ εἰς τοὺς συμβού-
λους τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης, τοὺς μὴ μισθοδοτου-
μένους κατὰ τὸν νόμον 2751 «περὶ ἀποδοχῶν τῶν δικη-
στικῶν ὑπαλλήλων».

Ἄρθρον 2.

Ἐπίσης χορηγεῖται μηχανικῶς εἰς ἅπαντας τοὺς ὡς ἀνω-
τέρω ἐγγράμους ἀξιωματικούς, ἀνθυποσπιστάς κλπ. τοὺς
ἔχοντας ἄνω τῶν τριῶν μελῶν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ τῶν (σύ-
ζυγον καὶ τέκνα) καὶ μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ηλικίας.

τῶν διὰ τὰ ἐκ νομίμου γάμου ἄρρενά τε καὶ θήλεα 10 οἱ
ἐπὶ τοῦ μηχανικοῦ μισθοῦ παρουσίας, τοῦ ἐν τῷ προσηρτη-
μένῳ τῷ παρόντι πῖνακι ἀναγραφομένου.

Τὰ ὡς ἄνω ἐπιδόματα εἰς οὐδεμίαν κράτησιν ὑπὲρ τοῦ
Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ, οὔτε ἄλλην
τινὰ, οὔτε κατάσχετιν ὑπόκεινται.

Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος κανονισθένται δι' ὑπουρ-
γικῶν διαταγῶν.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον κα-
ταργεῖται.

ΠΙΝΑΞ

Τοῦ μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν, ἀνθυποσπιστῶν καὶ τῶν τού-
τοις ἀντιστοιχοῦντων καὶ ἐξομοιουμένων σὺν τοῖς ἐπι-
δόμασι.

Βαθμοί	Μισθὸς παρουσίας	Ἐπιδ. Ἐσω. περικοῦ	Τὸ ὅλον ἐ- σώματος	Ἐπίδομα Μ. Ἀσίας	Τὸ ὅλον Μ. Ἀσίας	
Ἀντιστήτης	1500 30%	450	1950	40%	600	2400
Ἵπποστήτης	1200 30%	360	1560	40%	480	1680
Συνταγματάρχης	1000 30%	300	1300	40%	400	1400
Ἀντιστήτης	900 30%	270	1170	40%	360	1260
Ταγματάρχης	800 35%	280	1080	45%	360	1160
Λοχαγός	650 35%	227.50	877.50	45%	292.50	942.50
Ἵπολοχαγός	500 40%	200	700	50%	250	750
Ἀνθυπότης	450 40%	180	630	50%	225	675
Ἀνστήτης	325 40%	130	455	50%	162.50	487.50

Ἀναγράφεται δ' ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως, ἡ ὁποία
καὶ ἀποδέχεται ταύτην, ἡ ἐξῆς δῆλωσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ
ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν. «Ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιω-
τικῶν ποιεῖται τὴν δῆλωσιν ὅτι ἡ ἐν τῷ παρόντι νομο-
σχεδίῳ ἀναγραφὴ μισθοῦ λοχαγοῦ δοχμ. 650, κανο-
νίζει ἤδη εἰς τὸ πᾶν τοῦτο τὴν κανονικὴν μισθὴν λο-
χαγοῦ».

Μεθ' οὗται ἡ συνεδρίασις ὥρα 4 π. μ., ἵνα ἐπαναληφθῇ
σήμερον ὥρα 6 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Φωτῆλας
(δυσκανάγνωστος)

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 'Η'

Τῇ: 19 Μαΐου 1922

Ὁρᾷ ὅ καὶ 25' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἐνάρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεώρετ' καὶ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν λαόν.

Ἀνακρινόμενται εἴτε τὰ ἐξῆς:

— Ὁ Ἐπαρμενώνδης Κονδύλης, ἀποστράτης, ὑπολογγός, παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ καὶ ἀκουσθῇ τὸ Β. Διάταγμα, δι' οὗ ἐτέθη ἐν ἀποστρατεῖα λόγφ ἡλικίας.

— Ἡ Πανελλήνιος Ἐνωσις προσωπικοῦ ἐλξέως τῶν σιδηροδρόμων παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς υλικῆς θέσεως τῶν μελῶν αὐτῆς.

— Οἱ Σύλλογοι Δημοσίων ὑπαλλήλων Θεσπικῆς, Σερρών, Ἰωαννίνων, Λευκαδῆς, Μεσολογγίου καὶ Βίλου παρκαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως αὐξήθῃ ἡ ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου χορήγησις ἐπιδόματος ἀπὸ 30 ο/ο εἰς 50 ο/ο.

— Ἡ Ἐπιτροπὴ Δημοσίων ὑπαλλήλων Καβάλλας παρκαλεῖ, ὅπως ὑποστηρίχθῃ ἡ ὑποβληθεῖσα πρότασις τῆς Λέσχης Δημοσίων ὑπαλλήλων Ἀθηνῶν, ἵνα ὁρίσθῃ ἡ αὐξήσις τοῦ ἐπιδόματος εἰς 50 τοίς ο/ο.

— Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον Λέσχης Δημοσίων ὑπαλλήλων Βεργίας παρκαλεῖ, ὅπως τὸ ἐπίδομα καθορισθῇ εἰς 50 ο/ο.

— Διάφοροι ὑπάλληλοι Σάμου ζητοῦσιν τὴν οικονομικὴν τῶν βελτίωσιν, διότι περιῆλθον εἰς ἀπεγνωσμένην κατὰστασιν.

— Δημοσιοὶ ὑπάλληλοι Παιτρῶν, ἐκφράζοντες εἰς τὴν Κυβέρνησιν θερμότητάς, εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ κατὰστασιν νομοσχεδίου περὶ παροχῆς μηνιαίου ἐπιδόματος 30 ο/ο παρκαλοῦσιν ὅπως αὐξήθῃ τοῦτο εἰς 50 ο/ο.

— Πολιτικοὶ ὑπάλληλοι Θράκης ὑποβάλλουσι παράκλησιν πρὸς τὴν Συνέλευσιν, ὅπως τὸ ἐπίδομα τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων ὁρισθῇ εἰς 50 ο/ο.

— Τὸ κοινοτικὸν Συμβούλιον Μοννοδενδρίου παρκαλεῖ ὅπως τροποποιηθῇ ὁ νόμος περὶ βουζων.

— Οἱ πληρεξούσιοι Ἀρχιδίας κ. κ. **Β. Σεραφεῖμ** καὶ **Ἀρ. Χηνιάδης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ 1ου ἄρθρου τοῦ νόμου 3748.

— Ὁ πληρεξούσιος Κοζάνης κ. **Ἀλ. Ἰωαννίδης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2644 τῆς 8ης Αὐγούστου 1921 περὶ ἀποκαταστάσεως ἀξιωματικῶν ἐν τῇ σειρᾷ ἀρχαιότητος».

Ὁ κ. **Δ. Πετρακάκος** ὑποβάλλει πρότασιν ψηφίσματος «περὶ ἀκυρώσεως τῶν νόμων 792 καὶ 929 τοῦ 1917».

Εισέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Πρόεδρος. Ἐξακολουθήσεις τῆς συζήτησεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Συντάγματος «περὶ τοῦ Δημοσίου Δικαίου τῶν Ἑλλήνων».

Κάμνω τὴν δικασφρσιν ὅτι κατὰ τὸν Κανονισμόν ἡ συζήτησις γίνεται κατὰ τὴν σειράν τῶν ἄρθρων τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος.

Ὁ κ. **Λεβίδης** ἔχει τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** ζητεῖ πρὸ τούτου ὅπως δοθῇ εἰς αὐτὸν ὁ λόγος, ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν πρότασιν ψηφίσματος αὐτοῦ, ἣν ὑπέβαλε πρὸ πολλοῦ περὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμόν, διότι αἱ προτάσεις αὐταὶ εἶναι σχετικαὶ μὲ τὸ ἄρθρον 2.

Πρόεδρος. Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κανονισμοῦ. (ἀναγινώσκει) «Προτάσεις κλπ. ἐκτὸς ἂν ἀποφασίσῃ ἄλλως ἡ Συνέλευσις».

Δ. Πετρακάκος. Ἐγὼ ὑποβάλλω ψήφισμα ἐπὶ τούτου, τὸ ὁποῖον κατέθηκε ἤδη.

Δ. Γούναρης. Πάντα τὰ ψηφίσματα, τὰ ὑποβαλλόμενα ἐρ' ἐκάστου ἄρθρου φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ μείνωσιν, ἵνα συζητηθῶσιν εἰς ὠρισμένην ἡμέραν, καὶ νὰ ἀποτελέσωσιν εἰδικὸν ἄρθρον. Ὡστε νὰ προχωρήσῃ τώρα ἡ συζήτησις κανονικῶς.

Πρόεδρος. Προχωροῦμεν λοιπὸν εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. **Ν. Δ. Λεβίδης** λαμβάνων τὸν λόγον, παρατηρεῖ ἐν πρώτοις ὅτι παρὰ τὰ λεγόμενα ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ Συντάγματος θέλει ἀπαιτήσῃ μακρὸν χρόνον, ἀντιθέτως θέλει περατωθῇ αὕτη πολὺ ταχέως, καθόστο, ἐκτὸς τοῦ ἄρθρου 108 τοῦ Συντάγματος, ἐκ τῶν ἄλλων μόνον περὶ τὰ

εἴκοσι καὶ δύο θὰ προκαλέσωσιν ὅπωςδήποτε συζητήσεις. Ἄλλ' αἱ συζητήσεις αὗται, ἐλπίζει, μὲ τὸ πνεῦμα τῆς οἰκονομίας τοῦ χρόνου, ὅτι θὰ τετακτισθῶσι ταχέως. Προκειμένου περὶ τοῦ ἤδη ὑπὸ συζήτησιν κεφαλαίου «περὶ Δημοσίου δικαίου τῶν Ἑλλήνων», καίτοι δὲν εἶναι εἰδικὸς εἰσηγητὴς ἐν τούτοις παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐκθέσῃ τὰς γνώμας του, διότι ἐνεκὰ τῶν παρεμπιπτόντων γεγονότων ὑπεχρεώθη ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συντάγματος νὰ μεριμνήσῃ περὶ προστασίας τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν. Ἀναφέρων δὲ λεπτομερέστερον τὰς διαφορὰς τροποποιήσεως, αἵτινες ἐγένοντο εἰς τὰ ἄρθρα 3 — 20 τοῦ Συντάγματος, ἐξαίρει τὴν ἐπ' αὐτῶν γενομένην ὑπὸ τῶν Εἰσηγητῶν ἐργασίαν καὶ φρονεῖ ὅτι αἱ τροποποιήσεις αὗται θέλουσι γίνεαι δεκταὶ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως. Ἀρχόμενος μετὰ τοῦτο τῆς συζητήσεως τοῦ 3ου ἁρθροῦ τοῦ Συντάγματος, ἀναφέρει ὅτι προσετέθη ἐπ' αὐτοῦ ἡ πολυθρόλλητος διάταξις «περὶ ἀπονουμῆς καὶ ἐκτάσεως πολιτικῶν δικαιωμάτων εἰς τὰς γυναῖκας», περὶ ἧς κατὰ τὴν γενομένην εἰσηγήσιν τοῦ Συντάγματος εἶπε τὴν αὐτοῦ γνώμην, καίτοι ὦν οὐχὶ ἐκ τῶν νεωτέρων. Ἡ πρότασις, λέγει, τοῦ κ. Δ. Π. Γούναρη πληρεξουσίου Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος, ἔχει ὡς ἐξῆς: «Ἐδάφ. 2. Διὰ νόμου δύναται νὰ καταργηθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει πᾶσα διάκρισις τῶν φύλων ὅσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα κλπ.» καὶ «Ἐδάφ. 3. Ἰκανότης ἀναγνωρισθεῖσα κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον, δὲν δύναται ν' ἀραιεθῇ, οὔτε νὰ μειωθῇ διὰ νόμων κλπ.». Ἡ δὲ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς διατυπωθεῖσα πρότασις ἔχει ὡς ἐξῆς: «Νόμος εἰδικὸς θέλει κλπ.». Ἐπὶ τῶν προτάσεων τούτων θέλει διεξαχθῇ ἡ συζήτησις καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου μέρους τοῦ ἁρθροῦ, διὰ τὸ ὅποιον οὐδεμία ἀντίρρησης ὑπάρχει, ἀλλ' οὔτε πρότασις τις.

Καὶ ἀρχόμενος τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ προτάσεων, λέγει ὅτι οὗτος ἐμμένει εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ ὡς καὶ ὁ κ. Μομφερράτος, πλὴν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ τεθῇ ἐν τῷ ἁρθρῳ ἡ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς φιλοτεχνηθεῖσα διάταξις: «Νόμος δύναται νὰ ὀρίσῃ τὴν ἀπονουμὴν καὶ τὴν ἐκτασιν πολιτικῶν δικαιωμάτων εἰς τὰς γυναῖκας», ἀλλὰ ν' ἀναγραφῇ ἀπὸ τοῦδε ἐν τῷ Συντάγματι ἡ ἀναγνώρισις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων εἰς τὰς γυναῖκας.

Ὁ κ. Δ. Γούναρης φρονεῖ, τὸν αὐτὸν, ὅτι διὰ τοῦ Συντάγματος δὲν δύναται ν' ἀναγνωρισθῇ ἄλλο τι παρὰ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν. Ἀλλὰ περὶ τούτου, λέγει, ὅτι θέλει συνεργασθῇ ἐν καιρῷ μετὰ τοῦ κ. Λεβιδῆ.

Ὁ κ. Λεβιδῆς δέχεται τοῦτο, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ, ὑποχωρῶν εἰς τὴν γνώμην τοῦ κ. Γούναρη, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰς τὴν γνώμην τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. Κ. Λυκουρέζος, λαμβάνων τὸν λόγον ὡς εἰσηγητὴς ἐπὶ τῶν ἁρθρ. 3 — 11 τοῦ Συντάγματος, παρατηρεῖ ὅτι ὁ τίτλος «περὶ δημοσίου δικαίου τῶν Ἑλλήνων» ἀπησχόλησε πολλοὺς συγγραφεῖς καὶ τὴν Συνέλευσιν τοῦ 1864, ὅτε ἐζητήθη ν' ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ «τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου», ὅπερ ὅμως δὲν ἐγένετο δεκτόν. Ὑποστηρίζει τὴν γνώμην ὅτι δὲν πρέπει καὶ ἤδη νὰ μεταβληθῇ ὁ τίτλος οὗτος, ἐφόσον ὁ χρόνος καὶ ἡ μακρὰ σιωπὴ ἐκύρωσε τοῦτον.

Καὶ ἤδη λέγει ἔρχομαι εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἁρθροῦ 3ου. Ὁ κ. Ν. Στράτος (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν) παρεμβαίνων, λέγει, ὡς πρὸς τὸ γεννηθὲν ζήτημα τῆς ψήρουτῶν γυναικῶν, ὅτι τὸ σχέδιον τὸ ὑποβαλλόμενον ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸ σχέδιον τὸ ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῆς πολιτικῆς μερίδος, ἦν ἐκπροσωπεῖ, εἶναι τὸ ἴδιον. Εἴμεθα σύμφωνοι ὅπως πᾶν δικαίωμα χορηγούμενον διὰ νόμου καθίσταται δικαίωμα συνταγματικόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον 3 ὑπάρχει διάταξις περὶ ὁρίσμου τῆς ἀποκτήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ πολίτου, διάταξις ἥτις ὡς ἔχει ἐν τῷ Συντάγματι ἐνέχει κινδύνους διότι λέγει ὅτι «πολιταὶ εἶναι ὅσοι ἀπέκτησαν ἢ ἀποκτήσωσι τὰ πρὸς τὸν πολίτου κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους». Παρεσχεύασα διὰ τοῦτο τὴν ἐξῆς τροπολογίαν: «Ἡ ιδιότης τοῦ Ἑλλήνος πολίτου ἀποκτᾶται κατὰ τοὺς ὁρίσμους τῶν νόμων». Ἡ διατύπωσις τοῦ πράγματος καθίσταται οὕτω νομικωτέρα. Ἐὰν ἡ Συνέλευσις δὲν ἔχει ἀντίρρηση νὰ τεθῇ ἡ διάταξις αὕτη.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Ὁ κ. Κ. Λυκουρέζος ἐξακολουθῶν, φρονεῖ ὅτι πλὴν τῆς νομικωτέρας αὐτῆς διατυπώσεως, ἣν ἐποίησατο ὁ κ. ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργῶν, τὸ κείμενον τοῦ ἤδη ἁρθροῦ 3 καλῶς ἔχει, καὶ δὲν νομίζει ἀναγκαῖον ν' ἀναπτύξῃ τὰς διαφορὰς λεπτομερικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν δια-

φόρων τούτου χωρίων. Τονίζει ότι είναι ανάγκη να διακηρυχθῇ ἡ ἀναγορευομένη ἐν τῷ ἄρθρῳ περὶ ἰσότητος μεταξύ τῶν πολιτῶν, ἥτις δημιουργηθεῖσα διὰ τῆς περὶ δικαίου φιλοσοφίας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων μετὰ τὴν παρακμὴν τούτων, εἶχεν ἐκλίπει καὶ παρέστη ἀνάγκη μεγάλων καὶ μακρῶν ἀγώνων, ὅπως καὶ πάλιν ἐπικρατήσῃ.

Τὸ μόνον σημεῖον, λέγει, ὅπου εἶδει νὰ ἀποσχολήσῃ τὴν Συνέλευσιν, εἶναι ἡ προτεινομένη νέα διάταξις περὶ ἀπονομῆς διὰ νόμου πολιτικῶν δικαιωμάτων εἰς τὰς γυναῖκας. Ἀναπτύσσων δὲ τὰς γνώμης αὐτοῦ, ὥς ἐξήνεγκεν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ, ἥτις κατέληξεν εἰς τὴν ὑπ' ὄψει τῆς Συνελεύσεως προσθήκην, καὶ παραλληλίζων τὴν πρότασιν ταύτην πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ τῇ ἐπιτρέψῃ νὰ διαφωνήσῃ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσθήκην τοῦ ἐδαφίου, δι' οὗ καθορίζεται ὅτι ὁ νόμος, ὅστις θὰ παρέτχε δικαιώματα πολιτικὰ εἰς τὰς γυναῖκας, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ μεταβληθῇ ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἀρθροῦ 108 περὶ ἀναθεωρήσεως· διότι, καίτοι ἀνγκυριζέει ὅτι ἡ πρόοδος καὶ ἡ ἐξελίξις ἐπιβάλλουσιν ἡμῖν νὰ καταστήσωμεν εὐχερῇ τὸν τρόπον τῆς παροχῆς πολιτικῶν δικαιωμάτων εἰς τὰς γυναῖκας, ὧν ἀνγκυριζέει ἐν πολλοῖς τὴν πολιτικὴν ὀριμότητα καὶ τὴν συμβολήν, ἰδίᾳ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, εἰς τὰ πολιτικὰ τῆς Χώρας πράγματα, οὐχ ἥττον φρονεῖ ὅτι δεόν νὰ τηρήσωμεν πᾶσαν ἐπιφύλαξιν ἐν τῇ ἀπονομῇ τῶν δικαιωμάτων τούτων, διό καὶ ὑποστηρίζει ὅτι δεόν ν' ἀρεθῇ ἐλευθερία ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία νὰ κανονίξῃ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Καταλήγων, δηλοῖ ὅτι ὡς σδήποτε εἶναι κεκρυμμένος κατὰ τῆς παροχῆς εἰς τὰς γυναῖκας τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν γνώμην ὅτι δεόν νὰ μὴ δεσμευθῇ διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ προτεινομένου γ' ἐδαφίου τοῦ ἀρθροῦ 3 ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ πληρεξουσίου ἐξ Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία.

Ὁ κ. Δ. Βοκοτόπουλος, παρεχόμενος τὸ α' ἐδάφιον τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ Συντάγματος, ἐφ' αὗ δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησης, ἐξετάζει τὴν προσθήκην περὶ τοῦ καθορισμοῦ ὅτι διὰ νόμου δύναται νὰ παρεσχεθῶσι πολιτικὰ δικαιώματα εἰς τὰς γυναῖκας. Κηρύσσεται, κατὰ τοῦ καθορισμοῦ τούτου, καθόσον δὲν εὐρίσκει ὅτι εἶναι ἐκδηλὸς εἰς τοῦτο ἡ καινὴ συνείδησις, ἥτοι ἡ ἐθνικὴ κυριαρχία, οὔτε θὰ εἶναι ποτέ.

Ἐξεδηλώθη, λέγει, ἡ κοινωνικὴ ἀνάγκη τῆς παροχῆς δικαιωμάτων πολιτικῶν εἰς τὰς γυναῖκας. Ἀλλ' ἡ πρότασις αὕτη δύναται νὰ προερχῇ ἐκ πνεύματος ἐλευθεροφροσύνης ἢ διαφύρων ἄλλων λόγων, οὐχὶ ὅμως ἐκ τῆς κοινῆς συνηδήσεως, ἥτις οὐδὲν εἰς ἐξεδήλωσε τὴν ἀνάγκην ὅτι δεόν ν' ἀπονεύωμεν τοιαῦτα δικαιώματα εἰς τὰς γυναῖκας, τὰ ὅποια ἄλλως οὐδεμίαν πληροῦσιν πολιτικὴν ἀνάγκην.

Δ. Γούναρης Νομίζετε ὅτι εἶναι δικαίωμα;

Δ. Βοκοτόπουλος Ναι· εἶναι δικαίωμα.

Δ. Γούναρης. Ὁ κ. Συνάεδρος νομίζει ὅτι πρόκειται περὶ δικαιώματος. Ἐδῶ εἶναι τὸ λάθος. Πρόκειται περὶ καθήκοντος, περὶ ὑποχρεώσεως. Πᾶς πολίτης Ἕλλην, εἴτε ἄρρην εἶναι, εἴτε θῆλυ, ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ ἐκείνην τὴν λειτουργίαν τοῦ πολιτικοῦ ὁργανισμοῦ εἰς τὴν ὁποίαν δύναται νὰ εἶναι χρήσιμος. Οὕτω νὰ θέσῃτε τὸ ζήτημα καὶ νὰ μὴ ὁμιλῆτε περὶ δικαιώματος, τὸ ὅποῖον εἴχετε σεῖς ἢ ἐγώ, ἢ ἂν πρέπει νὰ ἔχωσιν ἢ ὅχι αἱ γυναῖκες ψῆφον. Νὰ ὁμιλήσῃτε περὶ χρησιμότητος, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἔχωσι, ψηφίζουσαι ἢ μὴ ψηφίζουσαι αἱ γυναῖκες ἢ οἱ ἄνδρες. Καὶ διὰ νὰ ὁμιλῆτε περὶ τῆς χρησιμότητος τὴν ὁποίαν ἔχουσιν αἱ γυναῖκες, καὶ ἂν πρόκειται περὶ καθήκοντος ἢ δικαιώματος, πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ ὁποῖα εἶναι ἡ θείσις τὴν ὁποίαν κατέλαβον ἢ τείνουσι νὰ κατὰλάβωσιν ἐν τῷ κοινωνικῷ ὁργανισμῷ αἱ γυναῖκες, ὅτε θὰ κριθῇ τίνας εἶναι ἐλεῖναι· αἱ ὁποῖαι θὰ κληθῶσι νὰ ἐκτελέσωσι τὸ καθήκον τοῦτο. Ἀπὸ μόνης τῆς ἀπόψεως ταύτης δύναται νὰ κριθῇ τὸ ζήτημα καὶ οὐχὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἄλλης, δικαιώματος τοῦτέστιν ἡμῶν, τὸ ὅποῖον θὰ δώσωμεν διὰ ν' ἀμείψωμεν τὴν α. ἢ β ὑπηρεσίαν (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Δ. Βοκοτόπουλος παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἐτέθη ὀρθῶς τὸ ζήτημα παρὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐξ Ἀχαΐας Ἡγέτου. Τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς γυναικὸς δὲν εἶναι τοῦ φυσικοῦ δικαίου, ὡς δὲν ἦτο τῶν ἀνδρῶν, παρ' ὧν κατεκτήθη.

Δ. Γούναρης. Οὐδεὶς ἦτο ὁ δυνάμενος νὰ δώσῃ ἢ ν' ἀφαιρέσῃ τὸ τοιοῦτο δικαίωμα. Τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου ἐκτήθη ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὅποιοι εἶχον τὴν δύναμιν νὰ τὸ κατακτήσωσιν. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐλεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐκτήσαντο τὸ δικαίωμα αὐτὸ, δὲν εἶναι ἐλεῖνοι οἱ ὅποιοι ζητοῦσι τοῦτο, ἀλλ' εἶναι ἀντιπρόσωποι πράγματι τοῦ λαοῦ, ἔχοντες συνκρίσθῃσιν ὑποχρεώσεως τὴν ὁποίαν

έχουσι νά μεταδώσωσι, τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς πάντας ἐκείνους, ὅχι δικαίωμα ἄλλῃ καθήκον, εὐρισκόμεθα πρὸ τοῦ ἐδάφους τῆς υποχρεώσεως ἡμῶν νά ἐμπιστευθῶμεν αὐτὸ πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι πρὸς συγκρότησιν τῆς κοινωνίας δύνανται ἐξίχως νά χειρισθῶσι τοῦτο. (ζωηρὰ χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** ἐπαναλαμβάνει ὅτι οἱ ἄνδρες κατέκτησαν τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου ἄλλ' αἱ γυναῖκες δὲν δύνανται ἐπὶ τοῦ πράγματος νά τὸ ἐξιώσωνται. Δίδοντες ψήφον εἰς τὰς γυναῖκας καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν, πράττομεν τι τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει εἰς ὅλα τὰ πεπολιτισμένα κράτη.

Ὁ κ. **Περ. Ίαν. Ἀργυρόπουλος** ἀντικρούων τὸν ἱσχυρισμὸν τοῦτον τοῦ κ. Βοκοτοπούλου, ἀπεκρίθη τὰ Κράτη εἰς τὰ ὁποῖα αἱ γυναῖκες ἀπέκτησαν ἤδη τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ὅταν καὶ τοῦ ἐκλεγέσθαι.

Ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** ἐξοκολουθῶν, λέγει ὅτι ἡ ψήφος παρεχόμενη εἰς τὰς γυναῖκας, θ' ἀνατρέψῃ τὴν ἐλληρικὴν οἰκογένειαν, θὰ εἰσαγάγῃ τὴν διχόνοιαν καὶ θὰ ἐπιδράσῃ κακῶς εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ νομοθετικοῦ σώματος.

Τὸ ἐλάττωμα τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας τῶν ἀνδρῶν θὰ ἐπικταθῇ καὶ εἰς τὰς γυναῖκας. Πάντως ὅμως, καὶ ἂν ἤθελε γίνεαι δεκτὴ ἡ προτεθῆκη ὅτι διὰ νόμου δύναται νά χορηγηθῶσι πολιτικὰ δικαιώματα εἰς τὰς γυναῖκας, δὲν πρέπει νά γίνῃ δεκτὴ ἡ ἐτέρω ἐν τῇ προτάσει διάταξις, καθ' ἣν ἡ προηγουμένη διάταξις καθίσταται συνταγματική, καθίσαν φρονεῖ ὅτι διὰ τοῦτο δεσμεύεται ἑσάει ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία, μὴ δυναμένη νά ἄρῃ τὸ ἀπ᾽ ἀπονειμηθὲν δικαίωμα εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ ἂν ἤθελε κατὰ τὴν ἐκδηλὸς πρὸς τοῦτο ἡ λαϊκὴ συνείδησις.

Ἐρχόμενος εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 3, προτείνει ὅπως ἐν αὐτῷ προστεθῇ ἡ ἐξῆς διάταξις:

«Τὸ Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος διακρίνεται διοικητικῶς εἰς νομούς, ἕκαστος δὲ τῶν νομῶν εἰς δήμους. Τὰ ὅρια τῶν νομῶν ὁρισθῇ ποντὶ διὰ νόμων ἀμεταβλήτων, τὰ δὲ ὅρια τῶν δήμων διὰ νόμου ὑποκειμένου εἰς μεταβολὰς, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας». Τὴν πρότασιν ταύτην, λέγει, ὑπέβαλεν ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ πληρεξουσίου **Εὐβοίας κ. Ν. Καλογεροπούλου** καὶ ὑποστηρίζει τὴν

ἀνάγκην τῆς παραδοχῆς αὐτῆς, τονίζων τὰ ὀλεθρία ἀποτελέσματα τῆς ἐλλείψεως παγίου διοικητικοῦ ὀργανισμοῦ. Διὰ τὴν καταδείξιν δὲ τὴν ὀλεθρίαν ἐπίδρασιν τῆς ἐλλείψεως ταύτης, ἀναφέρει τὰ ὑπὸ τοῦ Βενιζέλου ἐπιχειρηθέντα διὰ τῆς ἐφαρμοσθείας διοικητικῆς διακρίσεως τῶν κοινοτήτων, ἧς περιγράφει τὴν πλήρη ἀποτυχίαν καὶ ἣτις ἐφημέροσθη μόνον πρὸς πολιτικὴν αὐτοῦ ἐπικράτησιν. Ἐν τῇ ἐκείνῃ ὑποστηρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς διακρίσεως τοῦ Κράτους εἰς ἰσοπληθεῖς νομούς, οἵτινες νά καταστῶσιν ἀμετάβλητοι, φρονῶν ὅτι τοῦτο εἶναι θέμα ἀναγόμενον εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν κεφάλαιον «περὶ δημοσίου δικαίου τῶν Ἑλλήνων», ἐφ᾽ ὅσον ἡ διοικητικὴ αὕτη διακρίσις εἶναι συνδεδεμένη πρὸς τὴν ἀσκήσιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου. Εἶναι ἐπιβεβλημένον νά καθορισθῇ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μεταβολὴ τῆς διακρίσεως ταύτης, ἀπ᾽ ὁρισθείσης παρὰ τῶν διαφόρων Κυβερνήσεων, ἥτοι πολιτικῶν κομμάτων πρὸς πολιτικὴν ἐπικράτησιν.

Ὁ κ. **Ν. Σιγάτος** διαφωνῶν πρὸς τὴν γνώμην τοῦ κ. Βοκοτοπούλου, ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου, λέγει ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν εἶναι ἐκ τῶν ἱερωτάτων. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπέκτησαν οἱ ἄνδρες διὰ τῆς ἐπαναστάσεως, ἐνῶ ἡ γυνὴ ὡς ἐκ τῆς ιδιότητός της δὲν δύναται, νά ἀποκτήσῃ τοῦτο διὰ τῆς βίας. Ἀλλ' ἔχει ἀπέναντί της λαὸν ἐλεύθερον, ὁ ὁποῖος δύναται νά χορηγήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο. Εἶναι ἐξεταστέον βεδαιῶς ἂν ἡ γυνὴ ἐφθασεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἐξελίξεως, ὥστε νά δύναται νά ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου. Ἀλλ' ὅλη ἡ δρᾶσις τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἀποδεικνύει ὅτι εἶναι ἱκανὴ καὶ πρέπει νά ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου. Διὰ τῆς ὑποβληθείσης ὑπὸ τοῦ κ. Γούναρη προτάσεως, δὲν χορηγεῖται ἄλλως τε ἀμέσως τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας, ἀλλ' ἀνοίγεται ἡ ὁδὸς τῆς διὰ νόμου χορηγήσεως, ὅταν θεωρηθῇ ὅτι δύναται νά γίνῃ τοῦτο. Συμφωνεῖ κατ' ἀκολουθίαν ἀπολύτως μετὰ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Γούναρη, ἀρᾷ ἄλλως τε καὶ ὁ ἴδιος ἔχει ὑποβάλῃ παρομοίαν πρότασιν, συγχορευθεῖσαν ἤδη μετὰ τῆς ὑπὸ συζήτησιν τοιαύτης.

Ὅσον ἀρρῶν τὴν ἐτέραν πρότασιν τοῦ κ. Βοκοτοπούλου, περὶ διοικητικῆς διακρίσεως, φρονεῖ ὅτι αὕτη δὲν πρέπει νά γίνῃ ἀποδεκτὴ, διότι αἱ λεπτομέρειαι καὶ διατάξεις

ένος νόμου δὲν πρέπει νὰ γίνωνται συνταγματικοὶ θεσμοί. Ἐὰν δὲ ἀπέτυχεν εἰς, νόμος, δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει λόγῳ τῆς ἀποτυχίας αὐτῆς νὰ εἰσχυθῇ ἡ διοικητικὴ διαίρεσις εἰς τὸ Σύνταγμα, διότι τὰ σφάλματα, τὰ ὅποια ἐν προκειμένῳ εὐρίσκομεν, εἶναι εὐκόλῳ σήμερον νὰ διορθωθῶσιν, ἐνῶ προκειμένου περὶ συνταγματικῆς διατάξεως, τοῦτο θὰ εἶναι δυσχερές.

Ὁ κ. **Β. Μαργεζίνης** ἐρωτᾷ ἂν θὰ διατηρηθῇ ὁ ὑπάρχων νόμος.

Ν. Στράτος (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν). Κύριοι τῷ 1909, ὡς Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν τῆς τετσαρκοκονθημέρου Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν ἀείμνηστον Ράλλη, ὡς πρωθυπουργόν, εἶχον παρascευάσει νομοσχέδιον περὶ τακτοποιήσεως καὶ δημοτικῆς διοικήσεως ἐπὶ τῇ βάσει Δήμου ἔχοντος μείζονα πληθυσμόν, εὐρύτερα ὅρια καὶ αὐτοτέλειαν οἰκονομικὴν. Ὅτε ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ἔπεσε καὶ διεδόθη αὐτὴν ἡ Κυβέρνησις ὑπὸ τὸν ἀείμνηστον Μαυρομυζήλην, ὑπεβλήθη ὁμοίον νομοσχέδιον ὑπὸ τοῦ τότε Υπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν κ. Τριανταφυλλάκου, καὶ ἐγὼ ὡς εἰληγητῆς τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπεξεργάσθην τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ἐπὶ ταύτῃ τῇ βάσει. Δυστυχῶς ἡ τότε πολιτικὴ κατὰστασις δὲν ἐπέτρεψε τὴν ψήφισιν αὐτοῦ εἰμὴ μόνον εἰς δευτέραν συζήτησιν, κατὰ τὸ παλαιὸν σύνταγμα, τὸ ὅποῖον καθόριζε τρεῖς ἀναγνώσεις. Ὅτε ὁ νόμος τῶν κοινοτήτων ἐψηφίζετο ὑπὸ τῆς ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς, ὑπεπτήριξα τὸν νόμον ἐκείνον ὑπὸ τὴν ἀρχήν, τὴν ὁποῖαν ἀνέπτυξα πρὸ ἐλίου.

Εἶπον δὲ τότε ὅτι ὁ νόμος εἶναι ἀνεπαρκὴς διὰ νὰ δώσῃ διοίκησιν καλὴν εἰς τὴν Χώραν, διότι συνεδέετο στενῶς μὲ ὁλόκληρον σύστημα νομοθετημάτων αὐτοδιοικήσεως, ἄνευ τοῦ συνόλου τῶν ὁποίων αἱ προσδοκώμενοι καρποὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συγκομισθῶσιν. Ἐν τούτοις ὁ νόμος οὗτος ἔσχε τὸ ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα ὅτι κατήργησε τὴν ὑπάρχουσαν τότε ἱεραρχίαν τῶν δημοτικῶν παρχόντων, ἣτις ἐπέβλεπε τὴν πολιτικὴν ἐξέλιξιν τῆς Χώρας. Εἶπον τότε ὅτι πρέπει νὰ ἀποκατασταθῶσι δῆμοι ἀγροτικοὶ ἄρτιοι καὶ αὐτοτελεῖς, νὰ τακτοποιηθῇ καλῶτερον ἡ διοίκησις τῶν ἀστικῶν δήμων καὶ νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ αὐτοδιοίκησις ἡ νομαρχικὴ. Τοῦτο καὶ γί-

νεται. Σήμερον ἐπιτροπὴ διὰ νόμου κατασταθεῖσα ἐν τῷ Υπουργείῳ τῶν Ἑσωτερικῶν ἐργάζεται πρὸς παρασκευὴν νομοθετημάτων διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς νομαρχικῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἡ ἐπιτροπὴ προὐχώρησεν ἤδη εἰς τὸ ἔργον τῆς τοῦτο. Τὴν δευτέραν ἡμέραν, ἂφ' ἧς ἀνέλαβον τὴν διεύθυνσιν τοῦ Υπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν, ἔδωκα ἐντολὴν εἰς τὸν Διευθυντὴν τῆς Δημοτικῆς διοικήσεως, ἵνα ἀρχίσῃ πάραυτα ἡ ἐργασία πρὸς παρασκευὴν τῆς ὁργάνωσεως τῶν Δήμων, ἐπὶ τῇ βάσει Δήμου μεγάλου καὶ αὐτοτελοῦς. Ἐλπίζω ὅτι τὸν Ὀκτώβριον, ἐὰν ἐξακολουθήσωμεν κατέχοντες, τὰ ἐδώλια ταῦτα, θὰ ὑποβάλω τὸ ὅλον σύστημα τῆς νομαρχικῆς καὶ δημοτικῆς αὐτοδιοικήσεως ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Χρ. Βασιλανόκης** λέγει ὅτι πιστεύει εἰς τὸν φερινισμὸν καὶ λόγῳ ἀνάγκης κοινωνικῆς ἀλλὰ καὶ λόγῳ δικαίου. Διὰ τοῦτο κηρύσσεται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπὲρ τῆς παροχῆς ἡμέσων δικαιωμάτων πρὸς τὴν γυναῖκα, ἥτις τὸ ἕτερον ἡμισυ τοῦ ἀνδρός ἀποτελοῦσα, δὲν δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀρτιότητα ἀμφοτέρων. Ἐφόσον δὲ δὲν δυνάμεθα νὰ στρεψώμεν αὐτὴν τῶν δικαιωμάτων, τὰ ὅποια ἔχει καὶ ἀσχετὴ διὰ τὴν οἰκογενειακὴν εὐημέρειαν, δὲν δυνάμεθα κατ' ἴσον λόγον νὰ στρεψώμεν αὐτὴν καὶ τῶν δικαιωμάτων τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἔχῃ ἐν τῇ Πολιτείᾳ. Ἐφ' ᾧ νομίζει ὅτι καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι πρέπει νὰ δοθῇ εἰς αὐτήν. Ἀναφέρων δ' ὅτι ἐν τῷ Γερμανικῷ Συνατάγματι ὑπάρχουσι διατάξεις περὶ πλήρους ἰσοπολιτείας, καὶ ὅτι ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ ἔχει ἀναγνωρισθῇ τὸ δίκαιον τοῦτο εἰς τὴν γυναῖκα, κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Υπουργοῦ κ. Δ. Γούναρη. Ἀλλ' ἐπειδὴ παρατηρεῖται ἀντίθεσις τις ἐν τῇ Συνελεύσει, ὑποβάλλει, προσθέτει, πρὸς συμβιβασμὸν τῶν ἀντιφρονούντων τὴν πρότασιν, ἵνα τεθῇ ἐν τῷ Συνατάγματι διάταξις, δι' ἧς νὰ ὁρισθῇ ὅπως ἐνεργηθῇ μετὰ πενταετίαν δημοψήφισμα περὶ τούτου ὑπὸ τῶν γυναικῶν, οὗτινος νὰ συμμετάσχωσιν αἱ γυναῖκες αἱ ἄγουσαι ἡλικίαν 23 ἐτῶν καὶ ἀνω. Ἐὰν τὸ δημοψήφισμα ἐκείνο δώσῃ ἀμφίβολον ἀποτέλεσμα, μεθ' ἑτέραν πενταετίαν νὰ ἐνεργηθῇ ἕτερον δημοψήφισμα, τὸ ὅποῖον φερνεῖ ὅτι θέλει λύσει τελειωτικῶς τὸ ζήτημα, διότι θὰ ἔχῃ τότε τελείως ὠριμάει καὶ ἐν Ἑλλάδι ἡ ἰδέα αὕτη.

Ο κ. Δ. Γούναρης (Υπουργός επί της Δικαιοσύνης) καὶ εἰσηγητῆς τῆς προτάσεως περὶ παροχῆς δικαιομάτων εἰς τὴν γυναῖκα, λαμβάνων τὸν λόγον καὶ διὰ μακρῶν ὁμιλιῶν, λέγει ὅτι ὑπὸ τὴν κρίσιν καὶ τὴν ψῆφον τῆς Συνελεύσεως εὐρήσκει προτάσεις, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν δύνανται εἰς νὰ εἴπῃ ὅτι πάντες οἱ ἐπεξεργασθέντες τὸ θέμα σχεδὸν εὐρέθησαν σύμφωνοι. Νὰ θεωρεῖται ἐν τῷ Συντάγματι διάταξιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἀρρομίσσις τῶν δύο φύλων, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι καὶ τοῦ ἀναλαμβάνειν οἰκονομικὰς δημοσίας λειτουργίας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἢ, μὴ θέτοντες τοιαύτην διάταξιν, θὰ δεχθώμεν ὅτι τὸ Σύνταγμα θεωρεῖ ὡς ἀδύνατον τὸ τοιοῦτον. Περὶ τούτου πρόκειται. Δὲν πρόκειται αὐτὴν τὴν στιγμήν ν' ἀπορνηθώμεν, ἂν εἰς τὰς γυναῖκας, ἂν εἰς τὸ ἕτερον ἡμῶν θὰ δοθῇ ἡ ἀρρομίσσις αὐτή, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ἐλλογικὰ δικαιώματα, ἀλλὰ πρόκειται περὶ τοῦ ἂν δὲν ἀπορνηθώμεν ἡμεῖς ἀπὸψε εἰδῶ, ἀπορνηθῆμεν κυριαρχικῶς ὅτι εἶναι ἀδύνατον ποτὲ νὰ δοθῶσι τοιαῦτα δικαιώματα, καίτοι κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην καὶ ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ἔχρουσι παρὰ χωρηθῇ ταῦτα. Ἦθελον δὲ νὰ εἶδω τίς θὰ εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχη τὸ θάρρος νὰ κηρύξῃ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ὅτι ἔχει αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀνάδαντον, τὴν ἐδράκιν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὄχι μόνον τῶρα, ἀλλὰ καὶ ἔσχει εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν εἰς τὴν ἐλληνικὴν κοινωνίαν νὰ δεχθῇ ὅπως τὸ ἕτερον τῶν φύλων δύνανται νὰ ἐξομοιωθῇ μετὰ τὸ φύλον, τὸ ὅποῖον σήμερον κατέχει τὰ δικαιώματα ταῦτα. Αἱ διαμαρτυρίαι, αἱ ὁποῖαι ἀπευθύνονται κατὰ τῆς τοιαύτης καὶ ὑπ' ἐμοῦ διχτυπωθείσης προτάσεως, ἀποδεικνύουσιν ὅτι οὐδεὶς ἔχει τὴν γνώμην ὅτι δύνανται νὰ προσεξοφλήσῃ τὸ μέλλον· ἀλλὰ περὶ τίνος ἑτέρου πρόκειται παρὰ περὶ τούτου—ἂν δὲν προσεξοφλήσωμεν τὸ μέλλον—ὅτι οἱ μέλλοντες ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, οἱ ἐξ ἀνδρῶν προσήκομενοι, δὲν θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα ν' ἀπορνηθῶσιν ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν θὰ ἀποκτήσωσι τὸ δικαίωμα τοῦτο; Θὰ μοὶ κάμῃ κατὰπληξιν ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀνερχόμενος ἐπὶ τὸ θέμα τοῦτο ἤθελον ὑποστηρίξῃ τοιαύτην τινὰ ὑπερόγκον οὐτοπίαν, ὅτι ἐν Ἑλλάδι δὲν θὰ κατὰστῇ

ποτε δυνατόν, ἐν οἱδήποτε ἐποχῇ τοῦ μέλλοντος, νὰ ἀφομοιωθῶσιν ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα ταῦτα αἱ γυναῖκες πρὸς τοὺς ἄνδρας.

Ἀντικρούων δὲ περικιτέρῳ παρατήρησιν τοῦ κ. Καντατζόγλου, ὁ ρητὴρ, λέγει ὅτι ἐὰν καὶ ἐν τῷ παλαιῷ Συντάγματι δὲν ἀπαγορεύεται ἡ χορήγησις τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας, οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ παρυσιάζωνται σήμερον ἀντιδράταις, ἀφοῦ πρόκειται ἀπλῶς περὶ ἐρμηνείας. Ἀντικρούει ἐπίσης ἕτερον παρατήρησιν, καθ' ἣν οὐδεμία μεταβολὴ ἐπῆλθεν ἀπὸ τῆς ψήφσεως τοῦ παλαιοῦ Συντάγματος μέχρι σήμερον δικαιολογούσα τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νεοῦ θεσμοῦ, καὶ βεβαίως ὅτι τοιαύτη κοινωνικὴ μεταβολὴ ἐπῆλθεν ἤδη μεγάλη καὶ εἰς ὁλόκληρον μὲν τὸν κόσμον, ὡς ἀποδεικνύει ἡ πανταχοῦ σχεδὸν τοῦ κόσμου εἰσαγωγὴ τοῦ θεσμοῦ τούτου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Διὰ τῆς παρὰ χωρήσεως τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας δὲν χαρίζομεν εἰς αὐτάς δικαιώματι. Ἡ μέριμνα περὶ τῶν κοινῶν δὲν εἶναι δικαίωμα, τὸ ὅποῖον δυνάμεθα νὰ χαρίζομεν, ἀλλὰ καθήκον, δεδομένου ὅτι οἱ ἐκλογεῖς εἶναι οἱ φορεῖς τῶν ἰδίων συμφερόντων, καὶ ἐπομένως καὶ τῶν κοινῶν. Τοιούτων συμφερόντων φορεῖς εἶναι καὶ αἱ γυναῖκες. Τίσον εἰς τὴν ἀστικήν τάξιν ὅσον καὶ εἰς τὴν ἀγροτικήν αἱ Ἑλληνίδες ἐργάζονται ἐξ ἴσου πρὸς τοὺς ἄνδρας. Οὐδὲν ὑπάρχει ἔργον τὸ ὅποῖον νὰ ἐπιχειρῇ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ ὅποῖον νὰ μὴ ἐπιχειρῇ καὶ ἡ γυνή. Καὶ εἰς τὴν οὐκογένειαν τοῦ ἐργάτου ἐπίσης τὸ αὐτὸ συμβαίνει. Ἐρώτησιν τοῦτο εἶναι ἀληθές, δὲ δυνάμεθα νὰ στερήσωμεν αὐτάς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀσκήσεως τοῦ καθήκοντός των ἀπέναντι τῆς Πολιτείας.

Ἀντικρούων ἐπίσης περικιτέρῳ παρατήρησεις, καθ' ἃς ἡ χορήγησις δικαιωμάτων εἰς τὴν γυναῖκα θὰ φέρῃ ἐμπόδια καὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐνότητα τῆς οἰκογενείας, λέγει· ἐὰν ἤθελε τις λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ τὰς παρατηρήσεις ταύτας, θὰ κατέληγεν ὅπως εἰς τὰς ἐγγάμους γυναῖκας μὴ δοθῇ τὸ δικαίωμα νὰ ἔχωσιν χωριστὸν δικαίωμα ψήφου. Θὰ συνίστων εἰς τὸν κ. Συνάδελφον, τὸν ἐξεγκλίνοντα τὰς παρατηρήσεις ταύτας, νὰ περιορίσῃ τὴν ἐγκρίσιν του διὰ τὰς ἐγγάμους γυναῖκας καὶ νὰ ἐπιφυλαχθῇ νὰ ἀναπτύξῃ τὰς ιδέας του ὅταν γίνῃ πρότασις περὶ παρὰ χωρήσεως ψήφου εἰς τὰς ἀγάμους, ὅποτε ἐπιφυλάσσομαι νὰ τὸν πείσω. Ὑπάρχει ὁμοίως καὶ μία ἄλλη ἀντίρρηση, ἐξακολουθεῖ ὁ κ. Γούναρης, ὅτι διὰ τῆς παροχῆς ψήφου ἀπομακρύνομεν

τὴν ἐλληνίδι γυναικί ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν οἰκογένειαν. Ἀντικρούω τὸ ἐπιχειρήμα τοῦτο, παρρητιῶν ὅτι ἂν ἡ γυνὴ τῆς ψήφου παρὰ τοῦ ἀνδρὸς δὲν ἀπεικονεῖται αὐτὸν τῆς οἰκογενείας του, δὲν βλέπω διατί θ' ἀπομακρύνῃ τὴν γυναικί. Ἡ γυνὴ οὐδέποτε θὰ ἐμποδισθῇ ἐκ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ καθηκόντων της, ἐν δικθέρῃ μίαν ἡμέραν διὰ νὰ ψηφίσῃ. Ἀντικρούω ἐπίσης τὸ ἐπιχειρήμα ὅτι ἡ γυνὴ λαμβάνουσα τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου θὰ πολιτικολογῇ διακρίως, φρονῶν ὅτι καὶ τοῦτο δὲν δύναται νὰ τὴν ἀπασχολήσῃ ἐκ τῶν οἰκτικῶν της ἔργων, ὅπως δὲν ἀπασχολεῖ καὶ τοὺς ἄνδρας. Τὸν κεντρίον ἡ χορήγησις τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας, θ' αὐξήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον των ὑπὲρ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τῆς Χώρας, ἐνδιαφέρον ἄλλως τε τὸ ὑποῖον καὶ σήμερον ἀπεδείχθη, ὡς ἀποδεικνύει ἡ τελευταία πολιτικὴ περίοδος, ἥτις παρουσίᾳ τῆς γυναικὸς τὰ μέγιστα ἐνδιαφερόμενός διότι εἶναι ἡ ἰδιοσυγκρασίᾳ των αὐτῇ. Ἀντικρούω ἐπειτα ἄλλην παρρητίαν, καὶ ἢ ἢν κινδυνεύει ἡ οἰκογενειακὴ ἡρεμία ἐν περιπτώσει πολιτικῶν διαφωνιῶν μετὰ τῶν συζύγων, ὑπερβυλίζει ὅτι τοιαῦτα διαφωνίαι ὑπάρχουσι καὶ σήμερον, ὅποτε στερεῖται τοῦ δικαίωματος τῆς ψήφου ἡ γυνή. Ἡ παρὰ τῆς ψήφου ἐπομένως οὐδὲν περισσώτερον θὰ προσθήσῃ, δεδομένου ὅτι ἡ ἐκδήλωσις τῆς διαφωνίας δὲν θὰ ἐπέλθῃ διὰ τῆς ψήφου, ἥτις εἶναι μυστικὴ, ἀλλὰ διὰ τῶν προηγηθεισῶν συζητήσεων. Πάντα τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα φρονῶ ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ συντελέσωσιν εἰς τὸ νὰ μὴ κληθῇ καὶ ἡ γυνὴ νὰ μετέσχῃ εἰς τὴν συγκρίτησιν τῆς Πολιτείας.

Κύριοι, ἐπιλέγει ὁ κ. Γούναρης, μὴ φανταζώμεθα ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι ἐν κατώτερον τοῦ ἀνδρὸς. Τοῦτο εἶναι μία ἀπλή πρόληψις, ἡ ὁποία εὐρίσκεται λεληθότως ἐρριζωμένη παρὰ πολλοὺς ἐξ ἡμῶν. Ἡ γυνὴ εἰσπορεῖ νὰ εἶναι κατὰ τι διάφορος τοῦ ἀνδρὸς, μόνον κατὰ τὸν χαρακτῆρα. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὴν καθιστᾷ ὀλιγώτερον ἱκανὴν νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὰ δημόσια πράγματα. Παράδιδοντες τὴν διαχείρισιν τῆς ὑπερτάτης δυνάμεως τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας, δὲν ὑπάρχει κίνδυνος ὅτι τὴν παραδίδωμεν εἰς στοιχεῖον ὀλιγώτερον συντηρητικὸν τοῦ ἀνδρὸς. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως ἄλλως τε δὲν γίνεται διὰ νὰ παρχωρηθῇ ἀμέσως τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου. Πρόκειται μόνον ν' ἀποφραθῶμεν ἂν εἶναι δυνατόν

εἰς τὴν ἐλληνικὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν νὰ δώσῃ ἐν τῷ μέλλοντι αὐτὸ τὸ δικαίωμα εἰς τὰς γυναῖκας. Διὰ τοῦτο, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ψηφισθῇ ἡ διάταξις αὕτη καὶ νὰ δοθῇ ἡ εὐχέρεια, ἵνα ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία τῆς Χώρας παρακολουθήσῃ τὴν ἐξελίξιν των πραγμάτων. (χειροκροτήματα).

Ο κ. Κ. Λυκουρέζος (ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ Δημοσίου Θεσαυροῦ) παρκαλεῖ μετὰ τοῦτο τὴν Συνέλευσιν ὅπως δεχθῇ ν' ἀναγορῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἡ κάτωθι δήλωσις, ὡς ἐρμηνεία τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ χθὲς ψηφισθέντος ψηφίσματος περὶ τῆς ἐννοίας των νόμων περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου.

Ἡ ἔκθεσις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 ἐδ. 6 τοῦ Νόμου 2749 δικαίωματος των Τραπεζῶν νὰ ἐξορλήσωσι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐδ. 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τὰς πρὸς τοὺς μὴ προσελθόντας δανειστάς των ὑποχρεώσεις αὐτῶν, περὶ ὧν ἡ κατὰ τὸ αὐτὸ βον ἐδάφιον δηλοποιήσις, γίνεται ὑποχρεωτικῶς διὰ κατὰ θέσεως τοῦ ὀφειλουμένου κατ' εἶδος πιστώσεως ποσοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 ἐδ. 4 τοῦ αὐτοῦ Νόμου παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῆς 24ης Μαΐου 1922, τῆς τοιαύτης κατὰ θέσεως γινόμενης οὐχὶ κατ' ἄτομα δικαιούχων ἀλλ' ὁμαδικῶς κατ' εἶδος πιστώσεων.

Ἡ ὡς ἄνω γινόμενη κατὰ θέσις γνωστοποιεῖται διὰ δημοσίευσιν των Τραπεζῶν, ὁμαδικῶς ἐπίσης κατ' εἶδος πιστώσεως γινόμενης καὶ δημοσιευομένης εἰς τρία ἐκ των εὐρέως κυκλοφορούντων ἐν Ἀθήναις ἡμερησίων φύλλων.

Ο κ. Αλ. Γ. Ἰωαννίδης ἐρωτᾷ ἂν αἱ Τράπεζαι, αἵτινες θὰ κατέθετον παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ τὸ ποσὸν ὅπερ καλοῦσι τοὺς κατὰ θέσιν αὐτῶν ν' ἀναλάβωσι, ἐξ οὗ καὶ θὰ ἀποδειχθῇ ὅτι πράγματι εἶχον ἐν τοῖς Τραπεζαῖς αὐτῶν τὸ ἀπαιτούμενον μικτὸν νόμισμα, τὸ ὅποσον ἐπεζητήθη διὰ τοῦ χθὲς ψηφισθέντος ψηφίσματος, θὰ εἶχον τὸ δικαίωμα ν' ἀναλάβωσι τοῦτο πάλιν παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (Πρωθυπουργός). Ἐκ των πληροφοριῶν, ἃς συνέλεξα, προκύπτει ὅτι αἱ Τράπεζαι δὲν εἶχον πλέον των 40-50 ο/ο ἐκ των στεμμάτων ἅτινα ὑπεχρεοῦντο νὰ δώσωσιν εἰς τοὺς κατὰ θέσιν των. Ἄν ὅμως συνέβαινε νὰ κατὰ θέσωσι παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ ἔναι ἐξ αὐτῶν ὁλόκληρον τὸ ποσόν, κατὰ τὸν νόμον δὲν ὑποχρεοῦται ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτοὺς ταῦτα πρὸς ἀπό-

δοσιν εις τους δικαιούχους, οτινες θα στραφῶσι πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν νὰ ἀναλάβωσι τὰς καταθέσεις των.

Ο κ. **Α. Ἰωαννίδης** παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἀφορίσιν ὅλης τῆς κινήσεως τῶν ἄλλων Τραπεζῶν παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ὅπερ δὲν εὐρίσκει ὀρθόν.

Ο κ. **Π. Πρωτοπαπαδάκης** λέγει ὅτι δὲν φαντάζεται τοιοῦτο ἐνδεχόμενον, διότι ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα πιστεύει ὅτι θ' ἀρῇσιν εἰς τὰς ἄλλας Τραπεζὰς τὴν διαχείρισιν τῶν καταθέσεων τούτων, δι' ἧς ὅμως αὕτη θὰ εἶναι ὑπεύθυνος ἀπέναντι τῶν καταθετῶν.

Ο κ. **Γ. Μπούσιος** φρονεῖ ὅτι ἐρίσων ἡ Κυβέρνησις, ἡ διαχειριζομένη τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἡ ὑπεύθυνος, ὑποβάλλει τὰν δῆλωσιν ταύτην, ἡ Συνέλευσις δὲν πρέπει νὰ φέρῃ ἀντίρρησην.

Γίνεται εἴτε δεκτὴ δι' ἀναστάσεως ἡ ἀνω δῆλωσις.

Ἀναγινώσκεται καὶ ἐπικυροῦται τὸ μὴ ἐπικυρωθὲν μέρος τοῦ πρακτικοῦ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Μεθ' ἴεται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ἡ συνεδρίασις ὥρα 9 καὶ 45' μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ αὐρίον 6 μ. μ.

Ο Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. Τσιακόπουλος
Ν. Μευζάκης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 40'

Τῆς 20 Μαΐου 1922.

Ὡρα 6 40' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀναγῶσι τὰ θεωρεῖα καὶ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν λαόν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως μετὰ τινὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. **Δεβίδη**, ὅτι αὐτὸς δὲν εἶπε νὰ χορηγηθῶσι τὰ πολιτικά δικαιώματα διὰ νόμου, ἀλλὰ νὰ χορηγηθῶσι ταῦτα ἀπὸ τοῦδε διὰ τοῦ Συντάγματος.

Πρόεδρος. Ἀνακοινῶ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομικῆς Ὑπουργὸς κ. **Μ. Γούδας** ἀνέλαβε καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Τ.Τ.Τ.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Λέσχης τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων Ἐάνθης, παρακαλεῖ, ὅπως αὐξηθῇ τὸ ἐπίδομα των εἰς 50 ο/ο.

Ἡ Λέσχη Δημοσίων ὑπαλλήλων Ἀρτης παρακαλεῖ ὅπως τὸ ἐπίδομα ἐπὶ μηνιαίου μισθοῦ αὐξηθῇ εἰς 50 ο/ο, εἰτι δὲ τὴν ἀπαλλαγὴν των ἀπὸ τοῦ συνθετικοῦ φόρου τοῦ μισθοῦ καὶ τῶν ἐπιδομάτων.

Τὸ Προεδρεῖον τῆς Λέσχης τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων Μακεδονίας παρακαλεῖ, ὅπως λυθῇ οἰκτικῶς τὸ μισθολόγιον τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, λαμβανομένης προνοίας ὡς ἐλήφθη καὶ διὰ τοὺς δικαστικούς καὶ εκπαιδευτικούς ὑπαλλήλους.

Οἱ ἀνάπηροι πολέμου Θεσσαλίας παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν, ὅπως μεταρρυθθῶσιν εἰς τὴν β' σειρὰν ἐρεδρείας.

Οἱ Ἕλληνες ἐροπλισταὶ παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν, ὅπως καταργηθῇ ὁ νόμος 1043, καθόσον οὗτος ὑπῆρξεν ὀλέθριος διὰ τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν.

Οἱ πληρεξούσιοι **Α. Ἀράνης, Δ. Κρεμέζης, Ν. Ι. Χριστοδουλῆς** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ 2743 νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1920 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ νόμου 2024 κλπ».

Ο κ. **Β. Λεόπουλος**, πληρεξούσιος Λακωνίας, ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀπονομῆς συντάξεων ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

Ο κ. **Μ. Γούδας** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τοὺς νόμους περὶ σμύριδος», καὶ παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως δεχθῇ καὶ κηρυχθῇ τοῦτοκατεπεύγον ψηφισθῇ δὲ κατ' ἀρχήν.

Ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται **κατεπεῖγον** καὶ ψηφίζεται κατ' ἀρχήν.

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης **Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τῆς αἰτήσεως περὶ παροχῆς ἀδείας πρὸς ποινικὴν δίωξιν τοῦ πληρεξουσίου Φλωρίνης κ. **Παντελῆ Παπαθανασίου**, δι' ἧς ἀποφαίνεται ὅτι δέον νὰ χορηγηθῇ ἡ ἀδεια αὕτη.

Πρόεδρος. Ἐπ' ἐγκρίσει συνιστᾷ εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, Ἐπιτροπὴν, ὅπως συνερχομένη ἀπορρίψῃ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον ἐπὶ τῶν ἐγκριμῶν αἰτήσεων πρὸς παροχὴν ἀδείας πρὸς ποινικὴν δίωξιν πολλῶν ἐκ τῶν κ. Πληρεξουσίων, διὰ τὴν μὴ μένῃ ἐλτεθειμένη ἢ ὑπόληψις τούτων.

Ο κ. Χρῆστος Μητσόπουλος, πληρεξύσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ὑποβάλλει πρότασιν περὶ προθέκης διατάξεως εἰς τὸ 3ον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος.

Ο κ. Ἀθ. Σουλ. Νικολαΐδης, λαμβάνων τὴν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, λέγει ὅτι κατὰ τηλεγραφήματα τῶν ἐρμεσίδων, ἄτινα ἀναγινώσκει, ἐν τῇ Ἀγγλικῇ Βουλῇ ἐκδόθησαν ἀγορεύσεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ὑπὸ τῶν καμολικῶν διαπραχθεῖσιν σφαγῶν ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ ὑπὸ τὸ μᾶλλον φιλοτουρκικὸν πνεῦμα, καὶ τοῦτο καθ' ἡν στιγμήν πρὸ δημεῖον ἡμεῖς κατόπι συζητήσεως προέβημεν εἰς ψήφισμα διακηρυτικῆς διὰ τῆς ὁμοτιῆτος τῶν Τούρκων. Φρονεῖ ὅτι δεόν νὰ ἐπαναχθῇ τὸ ζήτημα εἰς συζήτησιν καὶ νὰ ληφθῇ ὅτι σοβαρὰ μέτρα πρὸς διέλυσιν τῶν προσπαθειῶν τῆς ἐν Εὐρώπῃ φιλοτουρκικῆς προπαγάνδας.

Ο κ. Δ. Η. Γούναρης (Υπουργὸς ἐπὶ τῇ Δικ.) παρακαλεῖ τὸν ἀγορεύοντα ὅπως παρατηρήσῃ τῇ ὑποβαλλομένῃ προτάσει, καθόσον πρόκειται περὶ σοβαρωτάτου ζητήματος, ὅπερ δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ ἤδη προχείρως καὶ ἐπὶ τῇ βᾶσει ἀνεξακριβύτων πληροφοριῶν. Δύναται ἄλλως τε νὰ ὑποβάλῃ τὴν σχετικὴν ἐπερώτησιν ὅπως τὸ θέμα τοῦτο συζητηθῇ κατ' ἄλλην ἡμέραν, ὡς γίνεται κανονικῶς.

Ο κ. Νικολαΐδης δηλοῖ ὅτι παρατείνεται ἐπὶ τοῦ παρόντος τῆς συζητήσεως, ἐφόσον δύναται νὰ μεταφερθῇ ἡ συζήτησις εἰς ἄλλην ἡμέραν.

Ο κ. Δ. Η. Γούναρης (Υπουργὸς ἐπὶ τῇ Δικαιοσύνης) παρατηρεῖ ὅτι δὲν ὑπάρχει θέμα πρὸς συζήτησιν, ἐφόσον μάλιστα καὶ ὁ ζητήσας τὴν λόγον παρητήθη.

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ νομοθετικοῦ καὶ συντακτικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Πρόεδρος. Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ 3ου ἁρθρου τοῦ Συντάγματος.

Ο κ. Α. Μομφερᾶτος ὁμιλῶν διὰ μικρῶν, λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας εἶναι σπουδαιότερον, διό

δεόν νὰ μελετηθῇ καλῶς, τοῦτο. Παρατηρεῖ δ' ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ὅτι παρ' ἡμῶν δὲν ἐπετελέσθη ἡ ἀπαιτούμενη ἐν τῇ κοινωνίᾳ κίνησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος παραλλήλως πρὸς τὰς ἐνταῦθα προσπάθειάς ἡμῶν.

Ἀναφερόμενος εἰς τὴν χθεσινὴν εὐγλωττον καὶ χειμαρρῶδη συνηγορίαν τοῦ ἀξιοτίμου ἐξ Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος πληρεξουσίου ὑπὲρ τῆς ἀναγραφῆς διατάξεως ἐν τῷ Συντάγματι περὶ ἀναθέσεως εἰς τὴν νομοθετικὴν Ἐξουσίαν τοῦ δικαιοῦτος ὅπως παρ᾽ ἑσχῇ αὕτη πολιτικὰ δικαιοῦματα εἰς τὰς γυναῖκας, παρατηρεῖ ὅτι ἡ εὐγλωττία τοῦ αὐτοῦ εἶχε πηγὴν μᾶλλον τὴν καρδίαν καὶ τὸ αἶσθημα ἢ τὴν πραγματικότητα. Ἦδη, αὐτός, κεκηρυγμένος ὑπὲρ τῆς παραχῆς τῶν πολιτικῶν δικαιοῦμάτων εἰς τὰς γυναῖκας ἀπὸ τοῦδε, θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ ἀπόψεως. Συνεχίζων ἀναφέρει τὰ ἐπιχειρήματα τῶν κατὰ τῆς ἀπονομῆς πολιτικῶν δικαιοῦμάτων εἰς τὰς γυναῖκας κεκηρυγμένων, συνιστάμενα κυρίως εἰς τὸ ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν δύο φύλων ἰσότης εἶναι φυσικῶς ἀδύνατος, λόγῳ τοῦ διαφόρου αὐτῶν προορισμοῦ, ἐξ οὗ καὶ δὲν δύνανται αὐταὶ νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὴν φύσιν τοῦ αἵματος, διὸ καὶ δὲν πρέπει νὰ βουλευώμεναι. Ἐπίσης δ' ὅτι ἡ θέσις τῆς γυναικὸς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ εἶναι τοιαύτη, ὥστε διὰ τῆς παραχῆς εἰς αὐτὴν ψήφου θὰ παραλύσῃ ὁ οἰκογενειακὸς δεσμός.

Ἐξετάζων εἶτα τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ὑπὲρ τῆς παραχῆς κεκηρυγμένων, συμφωνεῖ πρὸς τοὺτους, καθόσον, λέγει, αἱ γυναῖκες ἐργάζονται εἰς τὰς διαφορὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, πεπαικισμέναι δὲ διὰ λεπτοτέρας ἀντιλήψεως εὐδοκίμουσιν ἰδίᾳ εἰς τὰς λογιστικὰς ὑπηρεσίας. Διευθύνουσι καταστήματα καὶ ἐπιχειρήσεις. Διὰ τὴν στερήσωμεν αὐτάς τῆς ψήφου, ἀποῦ καὶ τὸ ὑποστηρίζομεν ὅτι δὲν δύναται νὰ μετέχωσι τοῦ φόρου τοῦ αἵματος δὲν εἶναι τελείως ἀκριβές, ἐνώσω δυναμέμεθα νὰ τὰς χρησιμοποιοῦμεν εἰς τὰς ὑγειονομικὰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας. Ἀναφέρων δὲ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὅτι ἐν τῇ Ἱστορίᾳ ἀναφέρονται γυναῖκες στρατηλάται, ὡς ἡ Μαρκέλλα ἐν Ρώμῃ, ἡ Μπουμπουλίνα ἐν Ἑλλάδι κλπ., φρονεῖ ὅτι δεόν νὰ χορηγήσωμεν εἰς τὰς γυναῖκας πολιτικὰ δικαιοῦματα, διότι ἡ γυνὴ ἔχει ἀνάγκην νὰ ζήσῃ, ν' ἀμυνθῇ. Δὲν εἶναι δ' ἀληθές, προσθέτει, ὅτι ἡ γυνὴ δὲν δύναται ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὰ πολιτικά, καθόσον καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀγροτικὰς

πληθυσμούς αἱ γυναῖκες συζητοῦσι περὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων μετὰ τῶν συζύγων αὐτῶν. Ἐξ ἄλλου ὑποστηρίζει ὅτι καὶ κατὰ τὸ κείμενον τοῦ ἀρθροῦ 3, ὅπερ ἀνακηρύσσει τὴν ἰσότητα, δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ στερεώμεν αὐτὰς τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, διότι οὕτω τὸ ἡμῖς τῆς κοινωνίας δὲν συμμετέχει εἰς τὰ κοινά, ἡ δὲ λεγόμενη σήμερον Λαϊκὴ Ἀντιπροσωπεῖα εἶναι ψευδής. Τοῦτο, προσθέτει, ἀνακηρύσσεται καὶ διὰ τοῦ ἀγγλικοῦ ρητοῦ, ὅτι αἱ Κυβερνήσεις κυβερνῶσι διὰ τῶν κυβερνωμένων, ἐπομένως καὶ παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ ἡμίσεος τοῦ λαοῦ. Καταλήγων, κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς παροχῆς ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ δικαιώματος, οὐ μόνον τοῦ ἐλλέγειν ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐκλέγεσθαι. (Χειροκροτήματα).

Ο κ. **Χρ. Μητσόπουλος**, εὐρίσκων ἐν πρώτοις τὸ ἄκαιρον τῆς σπουδῆς τῆς εἰσαγωγῆς τοιοῦτου θεσμοῦ διὰ συνταγματικῆς ρήτηρας, ἐὰν ἡ Συνέλευσις ἤθελεν ἀποδεχθῇ τοῦτο, παρατηρεῖ ὅτι τοιοῦτος θεσμὸς θέλει ἀνατρέψει τὸ παρ' ἡμῖν πολιτικὸν καθεστῶς, ἀφοῦ ἡ μέχρι τοῦδε πολιτικὴ κατὰστάσις δὲν ὑπῆρξεν ἀνεπαρκὴς ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης. Τὸ λεχθὲν, προσθέτει, ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος ἀνεγνωρίσθη διὰ λόγους ἐκπολιτιστικούς ἐν ἅπαντι τῷ πεπολιτισμένῳ κόσμῳ, δὲν εἶναι ἀληθές, διότι οὔτε ἐν Γαλίᾳ, οὔτε ἐν Ἰσπανίᾳ, οὔτε ἐν Πορτογαλίᾳ, οὔτε ἐν τῷ περισσώτερον πολιτισμένῳ κράτει τῆς γῆς, ἐν Ἑλβετίᾳ, οὔτε ἐν Αὐστρίᾳ, οὔτε ἐν τοῖς κράτεσι τοῦ Ἀἰμοῦ ἀνεγνωρίσθη τοῦτο, δὲν ἐφημερίσθη δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἰταλίᾳ.

Δ. Γούναρης (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Ἡ Ἰταλίᾳ παρεδόθη τοῦτο καὶ ἐψηφίσθη νόμος, ὁ ὅποτος δὲν ἐφημερίσθη, διότι δὲν ὑπῆρξεν ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος.

Χρ. Μητσόπουλος. Νομίζω ὅτι οὐχὶ δι' ἑλλειψιν χρόνου δὲν ἐφημερίσθη ὁ νόμος, ἀλλὰ διότι δὲν ὠρίμασεν ἀκόμη ἡ ἰδέα τοῦ τοιοῦτου θεσμοῦ.

Καὶ συνεχίζων ὁ κ. Μητσόπουλος λέγει, ὅτι θὰ ἔρκει ἄλλως ἢ ῥήτρας τοῦ ὑπάρχοντος συντάγματος, ἵνα ἐξαφελίσῃ τὸ δικαίωμα ἐν τῷ μέλλοντι εἰς ἐκείνους οἵτινες τὸ ζητοῦσι. Δὲν εὐρίσκει συνέπῳς ἀναγκαίαν τὴν ἀναγραφὴν εἰδικῆς ρήτηρας ἀπὸ τοῦδε ἐν τῷ συζητούμενῳ νῦν συντάγματι, πρὸς παραπομπὴν τοῦ ζητήματος εἰς μέλλουσαν Βουλὴν. Φρονεῖ ὡς ἐκ τούτου ὅτι ἡδύνατο νὰ παραπεμφθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὸ περὶ ἀναθεωρητέων διατάξεων 108

ἄρθρον, ὡς παρεπέμφθη διὰ δηλώσεων καὶ τὸ περὶ αὐτοκεφάλου ζήτημα. Ἡ γυνή, προσθέτει, ἀρκετὰ δρᾷ ἐν τῇ ἐλληνικῇ κοινωνίᾳ καὶ ἐν τῇ ἐλληνικῇ Πολιτείᾳ καὶ οὐδεμία ὑπάρχει ἀνάγκη, ἵνα δοθῇ αὐτῇ καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου, διότι, ὡς ἔχουσι τὰ παρ' ἡμῖν πολιτικὰ πράγματα, ἡ γυνή ἐν τῷ πολιτικῷ πεδίῳ, κατόπι στατιστικῶν μελετῶν, ἡ ἐγγράμματος, παρουσιάζει τὸ φαινόμενον ὅτι τῷ 1911 ὑπῆρχον ἐν Ἑλλάδι ἐγγράμματι γυναῖκες 17 ἐπὶ τοῖς % μετὰ τῆς Κρήτης, 14 δὲ ἐπὶ τοῖς % ἀνεῦ τῆς Κρήτης, δηλαδὴ πλήρης ἀναλφάβητισμός, ἐνῶ ἐν τοῖς ξένοις κράτεσιν ὅπου εἰσῆλθῃ ὁ θεσμὸς δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος ἀναλφάβητισμός. Καὶ ἀναφέρει τὰ Σκανδιναυικὰ κράτη ὅπου οὐδεὶς ὑπάρχει ἀναλφάβητος.

Ο κ. **Γ. Πάπ** ἐρωτᾷ πρὸκειται περὶ ἐφαρμογῆς καθολικῆς ψηφοφορίας;

Δ. Γούναρης (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). "Οχι" ἡ συνταγματικὴ διατάξις τίθεται ἵνα δώσῃ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν νομοθετικὴν Ἐξουσίαν, ὅπως ἀποφασίσῃ ὅταν κρίνῃ ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα περὶ ἀφομοιώσεως τῶν δύο φύλων νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως συμματάσῃ καὶ ἡ γυνή εἰς τὴν ψηφοφορίαν. Πῶς θὰ μετάρχη, τοῦτο δὲν ζητοῦμεν νὰ καθορισθῇ ἀπὸ τοῦδε.

Ο κ. **Μητσόπουλος** ἐξκολουθῶν, λέγει ὅτι ἂν ὑπάρχει ἐκεῖ ἡ ἀνάμιξις τῆς γυναικὸς εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα, ἐλησημονήθη ὅτι ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει, οὔτε ἡ ἀγνοτης οὔτε αἱ ἄλλαι ἀρεταί, αἵτινες ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ οἰκογενείᾳ. "Ὅσας δὴποτε δὲ ἄλλας ἀρετὰς καὶ ἂν ἔχει ὁ ἐλληνικὸς λαός, δὲν δύναται παρὰ νὰ καταλήξῃ καὶ οὗτος ἐκεῖ, εἰσαγομένου τοῦ θεσμοῦ τῆς ψηφοφορίας διὰ τὰς γυναῖκας, ἀλλ' ὅταν ἐπιστῇ ὁ κατάλληλος καιρὸς. Ἄλλως τε, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ ἐλληνὶς γυνή τῆς ὑπαίθρου χώρας, δηλαδὴ ἡ ἀπόλυτος πλειοψηφία τοῦ ἐλληνικοῦ γυναικείου κόσμου εἶναι σήμερον ἀκόμη περιωρισμένη εἰς τὰς σχέσεις αὐτῆς καὶ εἰς οὐδὲν ἀέρχεται συγχρωτισμὸν, λόγῳ τῶν ἱερῶν ἡθῶν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀσκήσῃ αὕτη πολιτικὰ καθήκοντα. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μορφώσεως ἀκόμη, οὐδὲν ἰδιαιτέρον ὥς ἔχει νὰ ἀρυσθῇ ἡ Ἑλλὰς ἐκ τῆς ψήφου τῆς ἐλληνίδος, ἡ ὅποια βεβαίως, οὔτε διὰ τὰ Ἀνατολικά, ἀλλ' οὔτε διὰ τὰ ἄλλα δύσκολα καὶ τοσαῦτα ἐπιστημονικὰ πολιτικὰ καὶ ἐθνικὰ ζητήματα δύναται νὰ ἔχῃ

γνώσιν, ώστε να φωτίση τινά. Έπανερχόμενος δὲ καὶ πάλιν εἰς τὸ ζήτημα τῶν στατιστικῶν πληροφοριῶν περὶ τῆς μορφώσεως τῶν γυναικῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀναφέρων ὅτι ἐν Ἀμβρακίᾳ ἐπὶ 2,900 κατοίκων τρεῖς μόνον γυναῖκες εἶναι ἐγγράμματοι, ἄνδρες δὲ 800· ἐν Ἀχαρναίᾳ ἐπὶ 30 χιλιάδων κατοίκων 430 γυναῖκες· ἐν Παρνασίᾳ ἐπὶ 3,000 χιλιάδων κατοίκων μόνον 3, καὶ ἐν Ἀγιστροφίᾳ Διγίνης ἐπὶ ἐξακοσίων δέκα κατοίκων, μία μόνον, παρατηρεῖ ὅτι, οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, κακῶς εἰσάγεται μετὰ τύτης σπουδῆς ὁ θεσμὸς οὗτος ἐν Ἑλλάδι, ὁ ὁποῖος ἄλλως τε βεβαίωτο εἶναι καὶ ἀντιδημοτικός. Ἐκεῖνο τὸ ὅποσον δέχεται, εἶναι ἡ χορήγησις ἀστικῶν δικαιωμάτων εἰς τὴν γυναῖκα. Κατὰ τὰ ἄλλα πρέπει νὰ μείνῃ ἐκεῖ ὅπου ἀνέκαθεν ὁ Ἕλληνας ἔθηκεν αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, πολλαχῶς τιμῆσαι αὐτήν, καὶ ἀναγκάζων ἐν τῇ ἀρχαιότητι μὲν μέχρι τοῦ Ὀλύμπου, συγκαθέδρον τῶν θεῶν, ἐν δὲ τοῖς χριστιανικοῖς χρόνοις μέχρι τοῦ Οὐρανοῦ ἐν τῇ προσώπῳ τῆς Παναγίας Θεοτόκου. Ἀνασκοπὼν δὲ μετὰ τοῦτο καὶ ἐξετάζων τί δύναται νὰ προσφέρῃ ἡ γυνὴ εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα, λέγει ὅτι τὸ θῆλυ διὰ τὰ πολιτικὰ ζητήματα δύναται νὰ εἶναι στοιχεῖον ἀνατρεπτικόν καὶ οὐχὶ συντηρητικόν, καὶ ἀποδείξει τὰ ἐν Ρωσίᾳ. Καὶ περὶ τῶν ὁ κ. Μητσόπουλος, λέγει ὅτι ἐν ἡ περιπτώσει ἤθελεν ἡ Συνέλευσις δώσει παρόμοιον δικαίωμα, οὗτος θὰ εἶχε τὴν γνώμην ὅπως ἐπὶ τοῦ παρόντος περιορισθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο μόνον εἰς τὴν ἐκλογὴν δημοτικῶν ἀρχόντων.

Ὁ κ. Σ. Σωτηριάδης, δηλῶν ὅτι εἶναι κεκρηγμένος ὑπὲρ τῆς προτάσεως ὡς ἔχει τεθῇ, ἀναγνώριζεν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἔχει ἐν Ἑλλάδι, ὡς ὁ κ. Γούνγκος ἀνέπτυξε τοῦτο, καὶ ἀπορεῖ πῶς γίνεται τυχαῖα συζήτησις περὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Συνελεύσει, ἀφοῦ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ παρῆλθεν ἄνευ πολλῶν συζητήσεων. Ἀντίρρηση μόνον ἔχει ὡς πρὸς τὴν τοποθέτησιν τῆς προτεινομένης διατάξεως, ἡ ὁποία φρονεῖ ὅτι δὲν ἔχει θέσιν ἐν τῷ ἀρθρῷ 3 καὶ διὰ τοῦτο προτείνει ὅπως γίνῃ ψήφισμα ἐρωτηρευτικόν ἐν τῷ ἀρθρῷ, ὥστε ἐπ' αὐτοῦ στηριζομένη ἡ νομοθετικὴ Ἐξουσία νὰ πρόβῃ ἐν τῇ μέλλοντι εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος χωρὶς οὕτω νὰ τεθῇ φραγμὸς εἰς αὐτὴν νὰ παρεκκολληθῇ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ γυναικείου ζητήματος, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἔχομεν δείγματα προόδου.

Μ. Καβαλλιεράτος. Ἐπὶ τὰ κάτω.

Ὁ κ. Σ. Σωτηριάδης ἀπαντῶν εἰς τὴν διακοπὴν ταύτην καὶ ἐξαιρῶν τὴν δρᾶσιν τῆς γυναικὸς ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς μέχρι σήμερον, λέγει ὅτι καὶ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῇ Πολιτείᾳ τοῦ ἀνεγνώρισαν καὶ προέτρεψαν ὅπως ἡ γυνὴ συμμετέχῃ εἰς τὰ τῆς Πολιτείας. Ἀναφέρων δ' ὅτι ἡ συμμοίτησις κορατίων μετ' ἀρρένων εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ἡ εἰσαγωγή τῆς γυναικὸς τελευταίως εἰς τὰ δημόσια γραφεῖα κατέριψαν τὰς ἐπικρατούσας προλήψεις καὶ ἔδωκαν τὸ δικαίωμα εἰς τὴν γυναῖκα νὰ ζῇ, χωρὶς νὰ καταστραφῇ ἡ ἐλληνικὴ οἰκογένεια, νομίζει ὅτι οὐδεμίαν ἀξίαν δύνανται νὰ ἔχωσιν αἱ προβληθεῖσαι ἀντιρρήσεις. Τὴν ἐλληνίδα καὶ τὴν ἑλλην. οἰκογένειαν, λέγει, τηροῦσιν εἰς τὸ ὕψος αὐτῶν οὐχὶ ἡ μόρφωσις, ἀλλ' αἱ παρὰδόσεις. Ἀντικρούων μετὰ τοῦτο τὰς περὶ ἀγροικίας τῶν γυναικῶν γνώμας τοῦ κ. Μητσόπουλου καὶ ἀναφέρων ὅτι τὸ ἀγροικίατον ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει ἀκόμη καὶ παρὰ τοῖς ἀνδράσι, χωρὶς νὰ προσκύβῃ τι κακὸν διὰ τῆς ἀναμίξεως αὐτῶν εἰς τὴν Πολιτείαν, δὲν εὕρισκε δεδικοιολογημένους τοὺς φόβους μὴ τὰ τῆς Πολιτείας ἀποβῶσι χεῖρονα ἀνδοθῇ ἡ ψῆφος εἰς τὰς γυναῖκας. Ἀλλ' οὐδὲ καὶ τὰς περὶ ἡθῶν προλήψεις τῶν ἀντιλεγόντων εὕρισκε δεδικοιολογημένους ὁ ῥήτωρ καὶ διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι ἡ πρότασις πρέπει νὰ γίνῃ δεκτή.

Ὁ κ. Μπετρεῖ Γιαγιά Βένης διακόπτων, λέγει ὅτι ἐν Ἑλλάδι ὑπολογίζεται ὅτι ὑπάρχουσι περὶ τὸ ἐν ἑκατομύριον Μουσουλμάνων, ἐξ ὧν οἱ ἡμίσεις εἶναι γυναῖκες. Κατὰ τίνα τρόπον θὰ δυνηθῶσιν αὐταί, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν δαῶν καὶ τῶν συνθηκῶν, ὑπ' οὓς ζῇ ἡ Μουσουλμανίς, νὰ ψηφίσωσι; Θὰ εἰμεθα ὑπὸ χρεοὶ ἡμεῖς οἱ ἄνδρες νὰ καθοδηγώμεν μέχρι τῶν οἰκίδων μας τοὺς ὑποψηφίους καὶ μόνον ἐκεῖνους, οἵτινες θὰ ἔχωσιν ἄσπρα μαλλιά. Ἀλλ' ὅλοι αὐτοὶ θὰ παίρνουν μαῦρα!

Ὁ κ. Π. Ιαν. Ἀργυροπούλος ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Μπετρεῖ βεβην, πληροφορεῖ ὅτι πρὸ τίνος ἐν Συνεδρίῳ Μουσουλμάνων, γενόμενῳ ἐν Κοζάνῃ, ὑπεστηρίχθη ὅπως δοθῇ ἡ ψῆφος εἰς τὰς Μουσουλμανίδας.

Ὁ κ. Σ. Σωτηριάδης ἀπαντῶν ἐπίσης εἰς τὸν πληρεξούσιον κ. Μπετρεῖ καὶ ἀναφέρων ὅτι, καθ' ἣν στιγμήν ὁ Κεμάλ διορίζει ὑπουργὸν παιδείας ἐν Ἀγκәрᾳ γυναῖκα

και αποστέλλει αυτήν εις Ευρώπην, ή στερήσεις του δικαιώματος της ψήφου και εις την ελληνίδα και εις την Μουσουλμανίδα αποτελεί αναχρονισμόν, φροναί ότι δεν είναι όρθή ή γενομένη παρατήρησης του κ. Πληρεξουσίου.

Χρ. Μητσόπουλος. Δέχεσθε να έχετε 500 χιλ. ψήφων Μουσουλμανίδων;

Σ. Σωτηριάδης. Ουδείς αν θα είχαν εις τουτο δυσφορίαν, εφ' ους έχομεν σήμεραν 500 χιλ. ψήφων Μουσουλμάνων πολιτών Ελλήνων έχοντων τα αυτά δικαιώματα, ατινα έχει και πώς πολίτης "Ελλην. Αναφέρων δε μετά τουτο τα εν Φιλανδία γενόμενα επί Τσαρισμού, καθώς και τας εν Ευρώπη και Αμερικη σήμεραν επικρατούσας γνώμας και αντιλήψεις περί των γυναικών, κατακλήγει κηρυσσόμενος υπέρ της προτάσεως.

Ο κ. Περ. Ιαν. Αργυρόπουλος λέγει ότι εκ της μελέτης του ζητήματος πεισθείς εδεχθη και άντέγραψεν αυτόλεξεί σχεδόν εν ταίς προτάσεσιν αυτού την πρότασιν του πληρεξουσίου εξ Αχαΐας και Ηλιδος. Οσάκις, λέγει, συνεζήτησε περί του ζητήματος τούτου μετά διαφόρων όμοφυλων, ουδέποτε διέγνωσε βθεϊαν μελέτην του ζητήματος παρ' αυτούς, αλλά μόνον οΐησιν και εγωπαθείαν, ατινα δεν δυναντι να αποτελέσωσι σοβαρότητα επιχειρημάτων κατὰ της προτεινομένης προτάσεως.

Αναπτύσσων δε έκτενώς τα της δράσεως καθόλου της γυναικός ή όποια, καίτοι δημιουργεί και δίδει την ζωήν, όμως τίθεται εν ύστερα μοίρα καίτοι έχει θεληματικότητα, καίτοι έχει υπομονήν και ισχύν χαρακτηήρος, όμως αναγκάζεται να υπείκη εις τον άνδρα, ουχι λόγω ύπεροχής πνεύματος, αλλά λόγω της εγωπαθείας του άνδρος και της ρώμης αυτού, παρατηρεί ότι ταύτα δεν δυνανται να αποτελέσωσιν ισορρόπησιν, ούτε κοινωνικήν, ούτε πολιτικήν δια τουτο άπορεί πώς υπάρχουν οι άποκρούοντες την συζητουμένην πρότασιν. Άλλως τε, προσθέτει, ή γυνή έχει τάξιν, ην δεν έχει ο άνήρ εν τη εργασίη αυτού, επί πλέον δε, αν κρίνει τις εκ της αγρότιδος γυναικός, αυτή και παράγει εν ταύτῳ, και δεν βλέπει διάτινα λόγον πρέπει να στερηθη αυτή των δικαιωμάτων ατινα κέκτηται ο άνήρ.

Εξετάζων μετά τουτο το ζήτημα της ά παιδευσίας της γυναικός εν Ελλάδι και παρατηρών ότι τουτο δεν έχει σημασίαν τινά εις το ζήτημα της αναμίζεως αυτής εις την

πολιτικήν, διότι τας σκέψεις και πράξεις εν τη πολιτική δεν κανονίζει παρά το πολιτικόν αίσθητήριον, εξάγει το συμπέρασμα ότι θεωρεί αναγκάσιαν την άποδοχήν της προτάσεως και επί κανονική αλλά και επί πολιτικήν ώρελίχ.

Ανασκοπών μετά τουτο το ζήτημα της στρατεύσεως ο κ. Αργυρόπουλος και αναφέρων ότι από του 1912 και εντεύθεν ή ελληνίς γυνή, ου μόνον εστρατεύθη, περιθάλλουσα τους άσθενείς και περιποιουμένη τους στρατιώτας, αλλά και ήρωισμόν άράνταστον επέδειξεν έκεί όπου ο άνήρ δεν επέδειξε τοιοῦτον, υπομνηστικων δε και τας τελευταίας ύπηρεσίας των ελληνίδων, ως αὐται προσέφεραν εν τῷ Μετώπῳ και αναφέρων τον θάνατον, τον όποιον εύρον δύο δεσποιναι των Αθηνών εν τη έκτελέσει του καθήκοντός των, λέγει ότι, ου μόνον είναι δίκαιον αλλά και επιβάλλεται να παραχωρήθη εις την ελληνίδα το δικαίωμα της ψήφου. Τουτο άλλως τε, συνεχίζει ο κ. Αργυρόπουλος, υποδεικνύουσιν ήμιν και τα αποτελέσματα της γυναικείας δράσεως εν Ευρώπη και άλλαχοῦ, τόποτα ουδείς δύναται να άμφισβητήση. Και άνκρείει όπόσους και επωφελεστάτους νόμους εισήγαγεν εν Φιλανδία ή γυνή από του 1906 μέχρι του 1911. Αριθμῶν δ' εντέλει τας Χώρας, εν αίς εδόθη μέχρι τουδε το δικαίωμα της ψήφου, μεταξύ των όποιων καταλέγεται και ή Βουλγαρία αυτή ακόμη, κατακλήγει φρονῶν ότι δια της παρασχεθησομένης Ισοπολιτείας πολλά προβλήματα θέλουσι λυθῆ, θέλει δ' εισαχθῆ εν Ελλάδι εις νέος πολιτικῶς παράγων πολυ ανώτερος εκείνου ο όποτος υπήρχε και ύπόκει μέχρι τουδε, διότι διαφθαρείς ούτος και τριβείς εν τη διαχειρίσει των πολιτικῶν πραγμάτων της Χώρας επί εκατόν έτη, δεν δύναται να πράξη έκείνο το όποτον θέλει πράξει ή τάξις, ή έντιμότης και ή θεληματικότητα της γυναικός.

Λύεται μετά τουτο υπό του κ. Προέδρου ή συνεδρίασις ώρα 9 και 45 μ. μ. Ίνα επαναληρθῆ την προσεχῆ Τρίτην, ώρα 5 μ. μ.

Ο Πρόεδρος
Κ. Αργ. Λομβάρδος

Οι Γραμματεῖς
Π. Ιακώβου
Κ. Οικονομίδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ρ'

Τῆς 24 Μαΐου 1922.

Ὁρὰ 6 καὶ 10' μ. μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα καὶ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν λαόν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, ἀνευ τινὸς ἀντιρρήσεως.

— Οἱ ἔμποροι ἐξαγωγῆς ἐλαίου Μιτυλήνης δι' ἀναφορὰς των ζητοῦσιν τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ τοιμησιαίας ἰσχύος τῶν ἀδειῶν ἐξαγωγῆς ἐλαίου εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ παράτασιν τῶν ἀδειῶν τῶν εἰς χεῖρας τῶν ἐξαγωγέων ἐλαίου.

— Ὁ Σύνδεσμος Ἑλληνίδων ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς ὑποβάλλει προσχέδιον νόμου «περὶ ἀναξήτησεως τῆς πατρότητος», παρακαλῶν τὴν Συνέλευσιν, ὅπως υἱοθετήσῃ τοῦτο.

— Ὁ Γεώργιος Παπαγεωργίου ὑποβάλλει τρόπον συστάσεως Ἑθνικοῦ Τυμείου Συντάξεων.

— Ἡ Λαϊκὴ Τροπικὴ τῆς Μεσσηνίας ἐξ ἀφορμῆς τῶν κακαστροφῶν, ἃς ὑφίστανται οἱ κτηματῖται ἐκ τῶν ποιμένων, ὑποβάλλει ψήφισμα τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΣΗ'.

— Οἱ Χρῆστος Γεωργακόπουλος καὶ Παν. Κυριακίδης, γραμματεῖς ὑποθηκοφυλακίου Ἀθηνῶν, παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως διὰ νόμου λογισθῶσιν ὅλα τὰ ἔτη καθ' ἃ ὑπηρετήσαν ὡς χρόνος δημοσίας ὑπηρεσίας.

— Συνταξιούχοι σύζυγοι καὶ μητέρες φονευθέντων ὁπλιτῶν κατοίκων Ἀγρινίου παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως αὐξήσῃ τὴν μηνιαίαν σύνταξιν των.

— Ὁ Σύνδεσμος τῶν Τροχιοδρομικῶν ὑποβάλλει ὑπόμνημα εἰς τὴν Συνέλευσιν, ζητῶν τὴν ἐπεμβασιν αὐτῆς πρὸς λύσιν διαφόρων αὐτῶν ζητημάτων.

— Ὁ Κωνστ. Κατσιγιάννης, Βασιλίουπόυλος καὶ λοιποὶ παρακαλοῦσι τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, ὅπως ἐπιτρέψῃ τὴν πώλησιν γαιοκτημάτων ἰδιοκτητῶν πρὸς οὓς κατέθεσαν ἀρραβῶνα.

— Ἀπαξ ἀκόμη ὁ γεωργικὸς κόσμος Τρικινάων Καλαμπάκας παρακαλεῖ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, ὅπως τὸ ἀγροτικὸν νομοσχέδιον ψηφισθῇ συμφώνως μετὰ τοὺς πόθους τῶν γεωργῶν.

— Ὁ Πρόεδρος Κοινότητος Αἰγυψῆς Ἰωαννίνων παρα-

καλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως τροποποιηθῇ ὁ νόμος «περὶ βοσκῶν, ὥστε οἱ ἀγρόται κτηνοτρόφοι τῆς Κοινότητος νὰ μὴ ἔχωσι δικαιώματα νὰ βοσκῶσιν ἕκαστος πλείονα τῶν 25 κτηνῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ.

— Τὸ Συμβούλιον Συνδέσμου κτημάτων Τρικινάων παρακαλεῖ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, ὅπως κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀποζημιωθῶσι μετὰ προπολεμικὰς τιμὰς.

— Οἱ σταφιδοκτηματῖται Ζαχαρίας παρακαλοῦσιν ὅπως εἰσαχθῇ ὁ πρὸς ἀποξήρανσιν τῆς σταφίδος χάρτης ἀτελῶς.

— Ὁ Πρόεδρος Συλλόγου Ἰδιοκτητῶν ἐπαρχίας Ἑλεσσῶνος παρακαλεῖ, ὅπως, προκειμένου νὰ συζητηθῇ τὸ ἀγροτικὸν νομοσχέδιον, ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀγορὰ διαφόρων κτημάτων πρὸς κολληγῶν καὶ ἐπιτραπῇ ἡ πώλησις.

— Ὁ λαὸς τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Ἰωαννίνων μετὰ τὴν ἑλῆσιν πανδήμου μνημοσύνου ὑπὲρ τῶν σφαγιασθέντων ἀδελφῶν αὐτοῦ, θυμάτων τῆς κεμαλικῆς θηριωδίας, προσέβη εἰς ψήφισμα διαμαρτυρίας ἐνώπιον ὀλοκλήρου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου διὰ τὰς πρωτοφανεῖς θηριωδίας, ἱκετεύων συνάμα τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐξατλήσῃ πᾶν μέσον πρὸς σωτηρίαν τῶν ὑπολειπομένων.

— Διάφοροι δημόσιοι ὑπάλληλοι Χίου παρακαλοῦσιν, ὅπως καθορισθῇ τὸ ἐπίδομά των εἰς 50 τοῖς οἰο.

— Τὸ κατώτερον προσωπικὸν τῶν Τ. Τ. Τ. Βερροίας ζητεῖ αὐξήσιν 70 οἰο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του.

— Κάτοικοι Μακρογιάλου παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐμποδισθῇ ἡ κατόπι ἀδείας τοῦ οικονομικοῦ ἐφόρου ἀνέργεσις γκαζοῦλου εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας, προκειμένου ν' ἀνεγερθῇ ἐκεῖ σχολεῖον.

— Ὁ Ἰατρικὸς Σύνδεσμος Θεσσαλονίκης, κατόπι τῆς συρροῆς ξένων ἱατρῶν ἐξασκούντων ἐλευθέρως τὸ ἐπάγγελμα των, παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως συμπληρωθῇ ὁ νόμος ΔΕΙ' διδῶν ὠρισμένα προτόντα εἰς τοὺς ἐξασκούντας τὸ ἐπάγγελμα ἱατροῦ, ὀδοντοῦ καὶ φαρμακοποιῶ.

— Διάφοροι δημόσιοι ὑπάλληλοι Πύργου ζητοῦσιν, ὅπως τὸ ἐπίδομά των καθορισθῇ εἰς 50 οἰο.

— Τὸ κατώτερον προσωπικὸν τῶν Τ. Τ. Τ. Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Μακεδονίας παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐνισχύσῃ αὐτοὺς οικονομικῶς.

— Ἡ Εὐκνήβια Βορρὲ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως

τῇ χορηγηθῇ ἀνάλογος σύνταξις τοῦ υἱοῦ τῆς, προνευθέντος κατ' Αὐγούστον εἰς Μ. Ἀσίαν.

— Διάφοροι κολληγαὶ Ἑλλασπῶνος παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐπιτρέψῃ τὴν ἐλευθέραν πώλησιν τῶν γαιωκατημάτων.

— Οἱ κατώτεροι δημόσιοι ὑπάλληλοι Χελκίδος παρακαλοῦσιν, ὅπως δοθῇ ἐπίδομα ἀνάλογον πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν οἰκονομικῶν των ἀναγκῶν, καθόσον τὸ χορηγούμενον ἐπίδομα 30 ο/ο εἶναι ἀνεπαρκές.

— Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι Σάμου παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως χορηγήσῃ ἐπίδομα 50 ο/ο.

— Διάφοροι ὑπάλληλοι Ζακύνθου παρακαλοῦσι θερμῶς τὴν Συνέλευσιν ὅπως υποστηρίξῃ τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐπιδόματος, καθόσον ἡ κατὰ 30 ἐπὶ τοῖς ο/ο αὐξήσις δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὰς σημερινὰς τοῦ βίου ἀνάγκας.

— Οἱ ἀδελφοὶ Χιτζίη, Νικολάκη, ἐργοστασιάρχαι ἐν Βερροίῃ, παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως λογισθῇ καθὰ τὸ ρολογητὰ πρόσοδος τὸ ἐναπομένον ποσὸν μετὰ τὴν ἀρχίρεσιν τῶν πληρωθέντων ἀποδεδειγμένων χρεῶν.

— Οἱ ἐν ταῖς οὐλκαῖς Πύλου κρατούμενοι κατὰδικοὶ παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως βελτιωθῇ ἡ οἰκτρὰ θέσις των.

— Ὁ κ. Ν. Λεβίδης (πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας) ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ ἀρθροῦ 3ου τοῦ Συντάγματος.

— Ὁ κ. Περ. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου Νόμου «Περὶ ἀγροτικοῦ Νόμου».

— Ὁ κ. Χρήστος Καρᾶς, πληρεξούσιος Τρικυκλάων, ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ ἀρθροῦ 36 τοῦ ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου.

— Οἱ πληρεξούσιοι Ψαρρῶν κ. κ. Γεώργ. Πῶπ καὶ Α. Ἀράκης ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου.

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. Α. Ἀράκης (Ψαρρῶν) καὶ Ν. Καμπάνης (Κυκλάδων) ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου».

— Ὁ κ. Σίμος Μπαλάνος, πληρεξούσιος Εὐβοίας,

ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀγροτικοῦ νόμου».

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. Γεώργ. Σπηλιόπουλος (Μεσσηνίας) καὶ Σ. Σακελλαριάδης (Ἀρκαδίας) ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀφορωσῶν τὸ Σῶμα τῆς Στρατ. Διαικισύνης διατάξεων».

— Ὁ κ. Π. Πρωτοπαπαδάκης (Πρόεδρος Ὑπουργ. Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸ ἀρθρον 69 τοῦ ὑπ' ἀριθ' 425 νόμου περὶ Στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ».

Προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ συναίνουσης τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται τούτο **κατεπεῖγον** καὶ ψηφίζεται κατ' ἀρχήν.

— Ὁ κ. Ν. Μουζάνης ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους».

— Ὁ κ. Α. Σκιαδαρέσης ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ περιήλψεως θυμάτων πολέμου».

Εἰσέρχεται εἴτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων

Ὁ κ. Θ. Τουρκοβασίλης, ἐμὲν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς Ι. Δημητρακοπούλου, παρακαλεῖ εἰ δυνατόν νὰ περαιτωθῇ σήμερον ἡ προκατεμένη συζήτησις, διότι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παρατείνῃ ἐκκενρῶς ὑπόθεσις ἀφορώσα τὸν στρατηγὸν Δημητρακόπουλον, καθ' οὗ τοσούτοι ἐρεῖσθησαν πρό τινας ὑπαικινισμοὶ ἐνταῦθα.

Τὴν ἰδίαν σύστασιν κάμνει καὶ ὁ κ. Ἀλεξανδρόπουλος, φρονῶν ὅτι πρέπει νὰ περαιτωθῇ ἡ ὑπόθεσις αὐτή, ἀφορώσα καὶ αὐτόν, ζητεῖ δὲ καὶ οὗτος καὶ ὁ κ. Τουρκοβασίλης νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Συνέλευσις καὶ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις, ἐπειδὴ εἶχεν ἀπορρασιθῇ ἤδη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως νὰ συζητηθῇ αὕτη τὴν παρελθούσαν Τρίτην.

Πρόεδρος. Κατόπι ἀποφάσεως ἡ ἐρώτησις αὕτη ἔχει μεταφερθῇ εἰς τὰς ἐπερωτήσεις καὶ δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ σήμερον.

Τὴν γνώμην ταύτην ὑποστηρίζουσι καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργ.

γός και άλλοι πληρεξούσιοι και η συζήτηση αναβάλλεται διὰ τὰς συζητήσεις τῶν ἐπερωτήσεων.

Ο κ. **Α. Μάτεσις**, ἐπὶ ἀναφορᾶς Συνδέσμου τοκουκτιῶν και ἀναπήρων Θεσσαλονίκης, λέγει ὅτι κατοπινῇ τῆς ψηφίσεως τοῦ σχετικοῦ νόμου, τὰ πλεῖστα τῶν αἰτημάτων ικανοποιήθησαν. Ἐν τούτοις συνιστᾷ τὴν ἀναφορὰν.

Τὰς ἰδίαις συστάσεις κάμνουνσι και οἱ κ. κ. **Α. Παναγιώτου και Δ. Κρεμέζης**.

Ο κ. **Α. Παπαποστόλου**, ἐπὶ ἀναφορᾶς Λαϊκοῦ Πολιτικοῦ Συλλόγου Ἰωαννίνων, συνιστᾷ τὴν ἀναφορὰν.

Ο κ. **Γ. Χρηστάκης**, ἐπὶ ἀναφορᾶς προέδρου Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἀγρίας, παρατηρεῖ ὅτι τὸ ψηφισθέν νομοσχέδιον «περὶ μὴ ἐπιχρίσεως διὰ βοεῖας κόπρου τῶν στικριδαλῶνων», εἶναι ἀνεπαρκές, μὴ καθορίζον τὰ εἶδη, δι' ὧν θ' ἀντικατασταθῇ ἡ βοεῖα κόπρος. Ο χάρτης δέ, λέγει, ὁ προσφερόμενος ὑπὸ τῶν ἐμπόρων πρὸς στρώσιν εἶναι πολὺ ἀκριβὴς και εἶναι ζήτημα ἂν εἶναι και κατάλληλος. Συνιστᾷ νὰ καταρτισθῇ Ἐπιτροπὴ ὅπως μελετηθῇ καλύτερον τὸ ζήτημα και δοκιμασθῶσιν ὕλαι ἐγγύριοι, ὡς ἡ ἀργυλὸς κλπ.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** λέγει ὅτι ἐδοκιμάσθησαν ἤδη διάφορα εἶδη και εὗρεθῃ ὅτι ὁ χάρτης δὲν εἶναι ἀκατάλληλος.

Ο κ. **Κ. Λυκουρέζος** λέγει ὅτι ἐρόσον δύνανται νὰ ἐξευρεθῶσι και χρησιμοποιηθῶσι και ἄλλα εἶδη πλὴν τοῦ χάρτου, τίποτε δὲν ἐμποδίζει τοὺς παραγωγοὺς νὰ κάμωσι χρῆσιν αὐτῶν.

Ο κ. **Δ. Τσουκαλᾶς**, ἐπὶ ἀναφορᾶς Συλλόγου ποιμένων Ἀττικῆς, ζητούντων νὰ ἐπεκταθῇ ὁ σχετικὸς νόμος και ἐπὶ τῶν ἀκτημόνων ποιμένων, συνιστᾷ τὴν αὐτήν, συνιστῶσι δ' αὐτήν και οἱ κύριοι **Παναγιώτου, Μάτεσις, Κρεμέζης και Μητσόπουλος**.

Ἐπὶ ἀναφορᾶς Ἐπιτροπῆς συνταξιούχων ἀξιωματικῶν ο κ. **Α. Μάτεσις** συνιστᾷ θερμῶς τὴν ἀναφορὰν.

Ἐπὶ ἀναφορᾶς χηλζοπλήκτων κατοίκων κοινότητος Κωνσταντίνων Μετσηνίας, συνιστῶσι θερμότερα τὴν ἀναφορὰν οἱ κ. κ. **Ν. Δεβίδης, Ν. Κаланτζάκος Α. Τσουκαλᾶς, Γ. Σπηλιόπουλος, και Χ. Μητσόπουλος**.

Ο κ. **Χ. Βασιλακάκης**, κατ'ἐκτετακτοῦ και ἀναπτύσσων ἀναφορὰν ἐξαγωγέων ἐλαίου, ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἀδείας,

αἵτινες δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ δικφόρους λόγους, συνιστᾷ νὰ παραταθῇ τὸ τρίμηνον, διότι οἱ κάτοχοι αὐτῶν ἐπλήρωσαν ἀδρότητα τὰς ἀδείας ταύτας.

Ο κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Πρωθυπουργός) ἀπαντᾷ ὅτι ἂν γίνῃ τοῦτο δεκτόν, τότε δὲν ὑφίσταται πλέον νόμος και ἀδυνατεῖ νὰ δεχθῇ τὴν σύστασιν.

Οἱ κ. **Α. Παπαζαχαρίου και Ν. Γερμανός** ἐπὶ ἀναφορᾶς Συνδέσμου κτηματιῶν Θεσσαλονίκης, παρακαλοῦσι νὰ ληρθῇ ὑπ' ὅψιν ἡ αἵτησις.

Ο κ. **Δ. Κατσάνος** συνιστᾷ τὴν ἀναφορὰν τῶν ἐνοικιαστῶν ἐλαϊοδεκάτης Προβιάς και παρακαλεῖ νὰ ληρθῇ αὕτη ὑπ' ὅψιν, ἐρόσον δὲν ἤθελον ὑπάρχει ἄλλοι λόγοι κωλύοντες τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς.

Ἐπὶ ἀναφορᾶς προσωπικοῦ ἑλξέως τῶν σιδηροδρόμων, συνιστῶσι ἐκθύμως τὴν ἀναφορὰν οἱ κ. κ. **Σ. Σωτηριάδης, Δ. Παναγιώτου, Α. Τσουκαλᾶς και Δ. Κρεμέζης**, τονίζοντες τὸ δίκαιον αὐτῆς και παρακαλοῦντες τὸν κ. Ὑπουργόν νὰ μελετηθῇ τὸ ζήτημα και ικανοποιηθῇ τὰς ἀξιώσεις τῶν αἰτούντων.

Ο κ. **Σ. Στρατηγός** (Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας), ἀπαντῶν, λέγει ὅτι θέλει μελετηθῇ τὸ ζήτημα και θέλει ἀποφανθῇ, καίτοι πλεῖστα τῶν αἰτημάτων τῶν αἰτούντων ἔχουσιν ικανοποιηθῇ.

Οἱ κ. κ. **Περ. Ἀργυρόπουλος, Δ. Κρεμέζης και Α. Μάτεσις**, ἐπὶ ἀναφορᾶς Λέσχης Δημ. ὑπαλλήλων Ἀρτης και Ἐάνθης, Λέσχης Μακεδονίας, ζητούντων αὐξήσει τοῦ ἐπιδόματός των, συνιστῶσι τὴν ἀναφορὰν και παρακαλοῦσι νὰ ληρθῇ ὑπ' ὅψιν. Τὰς ἰδίαις συστάσεις κάμνουνσι και οἱ κ. κ. **Ν. Μουζάκης και Δ. Παναγιώτου**.

Ο κ. **Π. Ρεδιάδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν Ἑλλήνων ἐροπλιστῶν και παρακαλεῖ νὰ ληρθῇ ὑπ' ὅψιν.

Ἐπὶ ἀναφορᾶς ἀναπήρων πολέμου Θεσσαλίας, ο κ. **Α. Τσουκαλᾶς** συνιστᾷ θερμῶς τὴν ἀναφορὰν παρακαλῶν νὰ ληρθῇ αὕτη ὑπ' ὅψιν.

Ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ συμβολαιογράφου Ἀργους, και τοῦ Σπ. Λαϊοαδίου, ἀμίσθου ὑποθηκαφύλακος Ζαχῶλης, ο κ. **Σ. Σωτηριάδης**, συνιστᾷ τὴν ἀναφορὰν, παρατηρῶν ὅτι εἶναι ἀδίκον νὰ μὴ μισθοδοτῶνται οὗτοι.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης)

ἀπαντῶν, λέγει ὅτι ἔχει ὑπὸ μελέτην τὸ ζήτημα καὶ θέλει προσεχῶς λάβει τὴν προσήκουσαν περὶ τοῦτου μέριμναν.

Ὁ κ. Π. Σάνης καταθέτει μετὰ τοῦτο καὶ ἀναπτύσσει ἀναφοράν τῶν κατοίκων τοῦ δήμου Βουφράδας, αἰτούντων ὅπως ἀρθῶσι τὰ ἐπιβληθέντα προστήματα εἰς τοὺς μὴ προσαγαγόντας τὰ κτήνη αὐτῶν πρὸς ἐπίταξιν.

Παραπέμπεται εἰς τὴν ἀρμόδιον Ὑπουργόν.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ αὐξήσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου ΓΧΛΑ' ἐπιβληθέντος φόρου ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ λιμένος Πατρῶν ἐξαγομένης Κορινθιακῆς σταφίδος πρὸς ἀποπεράτωσιν καὶ διακώσμησιν τοῦ ἐν Πάτραις ἐγειρομένου ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκταὶ εἰς α' συζήτησιν αἱ προτάσεις νόμου.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΤΜΗ' περὶ ἀνοικοδομήσεως τοῦ ἐν Ζακύνθῳ ναοῦ Ἀγ. Διονυσίου».

«Περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν κοινωφελῶν ἔργων ἐν Αἰγίνῃ», μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. Τσουκαλᾶ ὑποστηριζομένου καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν πληρεξουσίων Ἀιτικῆς, καὶ ὑποβάλλοντος σχετικὰς τροπολογίας.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν τὰ σχέδια νόμου.

«Περὶ κυρώσεως τῶν μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος τοῦ Βελγίου, τῆς Γαλλίας, τῆς Μ. Βρετανίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Ρωμανίας, τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων Κροατῶν καὶ Σλοβένων καὶ τῆς Τσεχοσλοβακίας τῇ συμμετοχῇ τῆς Γερμανίας, Αὐστρίας, Βουλγαρίας καὶ Οὐγγαρίας, ὑπογραφείσης ἐν Παρισίοις τῇ 10/23 Ἰουλίου 1921 συμβάσεως περὶ τοῦ ὁριστικοῦ καθεστώτος τοῦ Δουναβίου καὶ

«Περὶ συστάσεως Εἰδικοῦ Ταμείου Σελινούντος» μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. Ἀγγελλοπούλου ὑποβάλλοντος σχετικὰς τροπολογίας τοῦ ἁρθροῦ 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου.

Γίνεται εἴτα δι' ἀναστάσεως δεκτὴν εἰς β' συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1432

περὶ Ἱεραιτικῶν Σχολῶν» μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. Ν. Καλλέλη, μὴ γενομένας ἀποδεκτὰς ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὡς καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ, ἔχον οὕτως.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1432 περὶ Ἱεραιτικῶν Σχολῶν.

(ὡς ἐτροποποιήθη).

Ἄρθρον 1.

Ἐν τῷ ἁρθρῷ 6 τοῦ Νόμου 1432 πρὸ τῶν λέξεων «τοῦ Γενικοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ Ταμείου» προστίθενται αἱ λέξεις «τοῦ Δημοσίου, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν Ὑπουργοῦ ἢ».

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ ἄρθρον 15 τοῦ περὶ ἐνοριῶν νόμου τοῦ 1910, ὡς μεταρρυθμισθῇ ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1921, μετὰ τὴν λέξιν «Γυμνασίου» προστίθεται «ἢ πτυχίον ὑποδιδακτικαίου».

Ἄρθρον 3.

Οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως, φοιτῶντες εἰς ἱεραικὰ φροντιστήρια, λογίζονται ὡς ἐν ἀδείᾳ δικτελοῦντες, ἀνεῖς ἀποδοχῶν.

Ἄρθρον 4.

Προσώρινοὶ ἐρήμεριοι, τοῦλάχιστον πρὸ πενταετίας ἱερωθέντες, μόνιμοποιούνται ὑπὸ τῶν οἰκείων Ἐπισκόπων εἰς ἃς κατέχουσι θέσεις ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς αὐτῆς Ἐπισκοπῆς, καὶ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.»

Ζητεῖται μετὰ τοῦτο ἡ πρόταξις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀρχικλευστῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ» ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, δὲν γίνεται ὅμως δεκτὴ κατόπιν ἀντιρρήσεων τοῦ κ. Γ. Μπουσίου, ἀποφασίζεται δὲ νὰ ἀναγρῶνται πρὸς συζήτησιν μετὰ τῶν πρώτων ἐν τῇ αὐριανῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει τῶν νομοσχεδίων.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως κατεπεὶργον τὸ νομοσχέδιον «περὶ αὐξήσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς σταφίδος τῆς ἐξαγομένης διὰ τοῦ λιμένος Πατρῶν πρὸς διακώσμησιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου».

Προεδρὸς. Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Ἀγροτικοῦ νόμου».

Ὁ κ. Α. Ἰωάννιδης, λαμβάνων τὴν λόγον καὶ ἐξαιρῶν τὴν συμβόλην εἰς τὰ τῆς Πολιτείας τοῦ ἀγροτικοῦ

πληθυσμού, αναγνωρίζει την ανάγκην τῆς ἐκ μέρους τοῦ Κράτους μερίμνης πρὸς οὐθυσιν τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος, καὶ ἀναφέρει ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς ἐμφανίσεως ἀπὸ τοῦ ζειννήστου Χ. Τρικούπη ἀγροτικῆς πολιτικῆς καὶ τὴν ὅλην αὐτῇ, ἐξελίξιν μέχρι τῆς ἐμφανίσεως ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς τοῦ Βενιζέλου. Τονίζων δὲ ἰδιαιτάτα τὴν συμβολήν, ἣν παρέσχεν εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος προσπάθειάς τῶν πολιτικῶν ἡ λαϊκῆ πρωτοβουλία τῶν ἰδιοκτητῶν τῆς Θεσσαλίας, οὔτινας διὰ κόπων καὶ χρηματικῶν θυσιῶν ἀπέκτησαν κατὰ τὸ πλεῖστον τὰς γαῖας αἱ σήμερον κατέχουσιν, προσθέτει Βεβαίως, καθήκον τῆς Πολιτείας εἶναι νὰ μεριμνήσῃ ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν, καὶ εἰς τοῦτο οὐδεμίαν θὰ προσβιθῇ ἀντίρρησης. Ἀπὸ τοῦ σημείου ὁμοῦς τούτου, μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως ἰδίᾳ τοῦ Βενιζέλου δημοκοπικῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς, ὑπάρχει μεγάλη ἀπίστικος. Αἱ γενόμεναι, λέγει, κατὰ τὴν ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν συζητήσεις ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος, ὑπῆρξαν δημοκοπικαί.

Οἱ κ. κ. **Χ. Καραῦς** καὶ **Α. Σλήμαν** διακρινόμενοι διὰ τὰ λεγόμενα ἐκ μέρους τοῦ ρήτορος περὶ δημοκοπικῆς πολιτικῆς κατὰ τὸ 1911 εἰς τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα ἐκ μέρους τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν.

Ὁ κ. **Α. Ἰωαννίδης** συνεχίζων, ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἡ τότε δοθεῖσα ἐρμηνεία εἰς τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Συντάγματος ἦτο περιττή, καὶ δὲν θὰ ἐγίνετο, ἐὰν δὲν ἐπρόκειτο νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς δημοκοπικὸν μέσον, ἐφόσον οὐδεποτε ἡμεροσητήθη ὅτι τὸ Κράτος εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀποκαταστήσῃ τοὺς ἀκτημόνας γεωροῦς. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἐκεῖνη δὲν εἶχε τὸ θάρρος ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα ἐν πνεύματι εὐλαϊκισμοῦ ἐξυπηρέτησεως τῶν συμφερόντων ὅλων τῶν πολιτῶν. Ἀντιθέτως, μάλιστα διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Κόμματος τούτου παρεμποδίσθη κατὰ τὸ 1916 ἡ εἰσχωγῆ ἐξ Αἰγύπτου τῶν ὕλων, δι' ὧν θὰ ἡδύνατο νὰ κατὰπολεμηθῇ ἡ ἀσθένεια τοῦ λαοῦ, περὶ οὗ προϋνόησεν ἡ διαδεχθεῖσα κατὰ τὸ 1915 τὸν Βενιζέλον Κυβερνήσις, παρατχοῦσα ἀληθῆ ἐνεργείαν εἰς τὴν ἐλασποαγωγὴν. Ἐξακολουθῶν, ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Βενιζέλου εἰσαχθεῖσα ἀγροτικὴ πολιτικὴ ὑπῆρξεν δημοκοπικὴ

ἀποβλέπουσα εἰς τὴν δημιουργίαν, τόσον παρὰ τοῖς ἰδιοκτηταῖς ὅσον καὶ παρὰ τοῖς καλλιεργηταῖς ἀντιθέτων ἐλπίδων διευθετήσεως τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος κατὰ τρόπον ἱκανοποιούντα τὰς βλέψεις καὶ τὰς συμφέροντα τῆς τάξεως τῶν. Τοῦτο, λέγει, προκύπτει ἀριθμητικῶς ἐκ τῶν βάσεων καὶ τῶν ἀρχῶν, ἐρ' ὧν ἐστηρίζοντο οἱ κατὰ καιροῦ ψηφισθέντες ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Βενιζελισμοῦ νόμοι, ὧν ἀναπτύσσει τὰς διαφορὰς διατάξεις ὡς καὶ τοὺς σκοποὺς εἰς οὓς ἀπέβλεπον καὶ τοὺς ὁποίους χαρακτηρίζει καθαρῶς δημοκοπικούς. Ἰδίᾳ παρατηρεῖ ὅτι μετὰ τὸν ἀγροτικὸν νόμον 2052 ἐξαπελύθησαν ἀνὰ τὰς διαφορὰς ἐπαρχίας καὶ ἰδίᾳ ἐν Θεσσαλίᾳ εἰδικοί ὑπάλληλοι, ὑποσχομένοι εἰς τοὺς ἀγροτικούς πληθυσμοὺς πλείστας προχάς καὶ εὐνοϊκὴν λύσιν τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος ὑπὲρ αὐτῶν, ὅπως παρασύρωσι τούτους καὶ ψηφίσωσι κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1920 ὑπὲρ τοῦ Βενιζέλου. Ἐτέθη δ' ἐπὶ πλέον εἰς ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 2521. Ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα οἱ ἀγροταὶ ἐγενεαν ἀπαθείς καὶ κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἔδωκαν τὸ προσήκον μάθημα εἰς τοὺς δημοκόπους τούτους.

Καὶ ἤδη, ἐξακολουθεῖ ὁ ρήτωρ, μετὰ πάροδον τόσο χρόνου, ἀφ' ἧς ἀπῆλθε τῆς ἀρχῆς τὸ κόμμα ἐκεῖνο καὶ καθ' ὃ διάστημα ἐφημέριστη αὐστηρῶς ὁ νόμος 2052, τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας συνέταξε καὶ προσήγαγε τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, ἐνῷ ὤφειλε νὰ προσαγάγῃ μελέτην σοβικὴν ἐπὶ τοῦ ἀπουδαίου τούτου ζητήματος. Ἐξακολουθῶν δὲ καὶ ἐξετάζων τὰς ἀρχὰς τοῦ νόμου 2052, εὐρίσκει ὅτι ἡ πρώτη αὐτοῦ βάσις ὅτι τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν εἶναι ἀνεγνωρισμένη ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς. Ἡ δευτέρᾳ αὐτοῦ ἀρχή, δι' ἧς, οὐ μόνον περιορίσθησαν τὰ δικαστήρια ἐν τῇ ἐκδικάσει τῶν ἀναλλοτριώσεων ἀλλὰ καὶ μετεβλήθησαν διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς αὐτὰ ἐνὸς ὑπαλλήλου εἰδικοῦ καὶ ἐνὸς ὑπαλλήλου τῆς διοικήσεως, παρουσιάζει τὸ Κράτος μετερχόμενον τὴν βίαν. Τὸ Κράτος, λέγει, βεβαίως δύναται νὰ μετέλθῃ βίαν· ἀλλ' ἀκριβῶς λόγῳ τῆς παντοδυναμίας του ἀνεγνωρίσθησαν ἡθικαὶ ἀρχαί, αἱ δὲν δύναται νὰ παραβῇ, χωρὶς ἡ ἔννοια αὐτοῦ νὰ ὑποστῇ μείωσιν, σχεδὸν ἐξαφάνισιν. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, δικτελοῦντες ὑπὸ τὰ κελεύσματα τοῦ τότε Ὑπουρ-

γού κ. Καφαντάρη, συμμετείχον εις τὴν ἐκδοσιν τῆς προδικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀφ' ἧς δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποστῇ ὁ δικαστὴς πρόεδρος ἐκδίδων τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν.

Ο κ. **Ι. Χριστάκης** διαμαρτύρεται διὰ τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ ἀγορεύοντος, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐξάρτησιν τῶν γεωπόνων ἐπ.στημόνων τῶν συμμετεχόντων εἰς τὰ δικαστήρια τῆς ἀπαλλοτριώσεως, οἵτινες ἐπράξαν τὸ καθήκον τῶν.

Ο κ. **Α. Ἰωαννίδης** συνεχίζων, ἐπικρίνει καὶ τὴν ἐτέραν βᾶσιν τοῦ νόμου περὶ ὀρισμοῦ τῶν κληρούχων, καὶ τοῦ κλήρου, ὅστις ἀφέθη εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας, ἀκριβῶς πρὸς δημιουργίαν συγκρούσεων μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν. Ἐξίρει μόνον τὴν τετάρτην βᾶσιν τοῦ νόμου 2052 περὶ συστάσεως συνετακισμῶν, ὧν ἀναπτύσσει τὰ ἀγκυλὰ ἀποτελέσματα.

Ἡδὴ μετὰ τὸν νόμον 2052 ἐρχεται τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, ὅπερ, ἐνῶ ἐν τῇ εἰσηγητικῇ αὐτοῦ ἐλθέσει κυτυριάζει τὰς ἐνεργείας τοῦ βενιζελισμοῦ, ἀποτελεῖ, κατὰ τὸ κείμενον αὐτοῦ ἀναξίου τεχνίτου κακὴν ἀπομίμησιν. Παρεχόμενος δὲ τὸ μέρος τὸ ἀφορῶν τὴν ἀποζημίωσιν, παρατηρεῖ, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς συγκροτήσεως τῶν δικαστηρίων, ὅτι ἀκολουθεῖ τὴν τοῦ προγενεστέρου νόμου. Εἰς τὰ ζήτητα δὲ τῆς ἀπαλλοτριώσεως ὑπερέβη καὶ τοῦτον, ἐφόσον ὀρίζει ὅτι ἅπαντα τὰ κτήματα εἰσὶν ἀπαλλοτριώτέα. Ἀναφέρει δ' ὅτι εἰς τὰ ἄλλα Κράτη ἡ χωρικὴ ἰδιοκτησία, ἣτις δὲν θίγεται, εἶναι ἀπὸ 50—1000 στρέμματα, παρατηρεῖ τὸ προγενόμενον ἔδικον εἰς ταῦς χωρικοὺς ἐκείνους, οἵτινες διὰ τῶν κοπῶν καὶ μόχθων τῶν καὶ διὰ τῶν οἰκονομῶν τῶν ἀπέκτησαν κτήματα ἐκτάσεως 1000 ἢ καὶ 2000 στρεμμάτων.

Δ. **Γούναρης**. (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Ἐχουσι κολλήγας;

Α. **Ἰωαννίδης**. Ναί.

Δ. **Γούναρης**. Ἐὰν ἔχωσι κολλήγας, τὸ ζήτημα ὑφίσταται καὶ διὰ τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν 2000 στρεμμάτων ὅπως καὶ διὰ τὴν τῶν 200.000 στρεμμάτων. Διότι τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ζήτημα ἐκτάσεως γῆς· εἶναι ζήτημα κολλήγων. Ἀποκατάστασις τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς γῆς, ἣν αὐτοὶ καλλιεργοῦσιν, δὲ ἀπαλλοτριώσεως ἀναγκαστικῆς τῆς ἰδιοκτησίας ταύτης ἐπὶ ἀποζημιώσει τῶν ἰδιοκτητῶν. Τοῦτο εἶναι τὸ θέμα.

Ν. **Καλογερόπουλος**. Ἄν τὸ νομοσχέδιον, κ. Υπουργέ τῆς Δικαιοσύνης, πρόκειται νὰ περιουσιθῇ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν κολλήγων, εἴμεθα ὅλοι σύμφωνοι. Ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦ κ. Υπουργοῦ τῆς Γεωργίας ζητεῖ ὅπως ἅπαντες οἱ ἰσχυριζόμενοι ὅτι εἶναι γεωργοὶ προσέλθωσι καὶ μετάσχωσι τῆς πανδαισίας, εἰς δὲ τοὺς ἤδη ἰδιοκτῆτας δὲν ἐπιτρέπεται οὐδὲ τόπος νὰ μείνῃ διὰ νὰ ταφῶσιν.

Δ. **Γούναρης**. Τὸ πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζει τὸ νομοσχέδιον εἶναι τοῦτο. Ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ καλλιεργοῦσι καὶ ἣτις πρόκειται νὰ παρχωρηθῇ εἰς αὐτοὺς δι' ἀπαλλοτριώσεως τῆς γῆς ταύτης ἀπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἀνήκει, ἐπὶ τῇ βᾶσει ἀποζημιώσεως. Αὕτη εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου. Βεβαίως ὅμως δὲν εἶναι δυνατόν μηχανικῶς νὰ καθορισθῇ τίς εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις καλλιεργῶν τὴν γῆν θέλει καὶ μετάσχῃ τῆς διανομῆς. Διότι ὑπάρχουσι πολλαπλᾷ σχέσεις καλλιεργείας. Καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, τίνες ἐξ ἐκείνων οἵτινες εὐρίσκονται εἰς σχέσιν πρὸς τὴν γῆν τὴν διανεμητέαν θὰ τύχωσιν ἢ μὴ κλήρου, πρέπει νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις μετὰ πλήρους ψυχραιμίας. Ὅπως ἐπίσης δύναται καὶ πρέπει νὰ γίνῃ συζήτησις μετὰ πλήρους ψυχραιμίας, περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ καθορισθῇ ἡ προσήκουσα ἀποζημίωσις τῆς ἀπαλλοτριώσεως. Αὐτὰ εἶναι τὰ δύο βασικά θέματα, ἐφ' ὧν θὰ γίνῃ συζήτησις περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ἐκτεθείσης ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἣτις εἶναι ἐκείνη περὶ τῆς ὁποίας ὠμίλησα.

Πρόκειται νὰ ἀποκατασταθῶσιν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται εἰς σχέσεις καλλιεργείας πρὸς τὴν γῆν, οἱ ὁποῖοι ἀποθέτουσι τὸν ἰδρώτα τῶν εἰς τὴν γῆν, οἱ ὁποῖοι ἔχουσι τὴν γῆν αὐτὴν μέσον γονιμοποιήσεως τῆς ἐργασίας αὐτῶν· πρόκειται νὰ ἀποκατασταθῶσιν εἰς τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν ἀπὸ γενεῶν κατέχουσι, καλλιεργοῦσι, καθιστῶσι γόνιμον καὶ τὴν παρουσιάζουσι παρχωρικὴν διὰ τὴν κοινωνίαν, Ναί ἢ ὄχι; (παρὰ τεταμένῳ χειροκροτήματι).

Ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἔχουσιν καὶ οἱ ἰδιοκτῆται δικαιώματα, τὰ ὁποῖα, ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ στιγμή νὰ καθῇ ἡ προσήκουσα εἰς τὰ δικαιώματα ταῦτα ἀποζημίωσις, πρέπει νὰ ἐξετασθῶσι καὶ νὰ ἀνυλθῶσιν, ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς, τῆς οἰκονο-

μικῆς, τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν ἀξίας. Τὰ δικαιώματα δὲ ταῦτα θὰ ἐξετασθῶσι μετὰ πάσης ἀπαθείας καὶ μετὰ πλήρους τοῦ αἰσθημάτος, ὅτι δέον νὰ μὴ ὑποστῶσι προσβολὴν τῆς δικαιολογικῆς αὐτῶν ἀξίας. Δὲν βλέπω τὸν λόγον τῆς ταραχῆς καὶ τοῦ ἐρεθισμού. Αὐτὰ εἶναι τὰ δύο ζητήματα. Ἀλλ' αὐτὰ τὰ δύο ζητήματα δὲν ἐμποδίζουν νὰ εἰμεθα ὅλοι σύμφωνοι ὡς πρὸς τὴν ἀρχήν, διότι ὡς ἀντιλαμβανόμενοι οὐδεὶς διαφωνεῖ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχὴν αὐτήν.

Ν. Κρίτσας. Εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας, οἱ ὁποῖοι ἔχουσι πολλὰ στρέμματα, δέον νὰ ἀρεθῇ ἐν ποσὸν στρεμμάτων.

Δ. Γούναρης. Αὐτὸ εἶναι ζήτημα περιορισμοῦ τῆς ἀρχῆς τὴν ὁποίαν ἐθέσκμεν. Δὲν θὰ ἤμην δέ, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἀπὸ τῆς ὁποίας σεῖς συζητεῖτε, διατεθειμένος νὰ δεχθῶ τὴν πρότασίν σας, ἂν δὲν μοῦ ἐδίδατε πλείονας ἐξηγήσεις. Διότι ἂν μοι παρουσιάζετε ἓνα ἰδιοκτῆτην, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε ἐκαλλιέργησε τὴν γῆν ἢ ὁποῖα ὀλόκληρος ἐκαλλιέργειτο ἀπὸ ἄλλους καλλιερῆτας, εἰ ὁποῖοι μόνον διὰ τῆς καλλιέργειας κατορθώνουν νὰ πορίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ ἠθέλετε μοι εἶπε ὅτι χάριν τοῦ ἰδιοκτῆτου αὐτοῦ πρέπει νὰ κρατηθῶσιν 10 ἢ 20 % εἰς βῆρος τῶν ἄλλων, τῶν καλλιεργούντων τὴν γῆν, θὰ ἤμην διατεθειμένος νὰ σὰς εἶπω ὅτι δὲν εὐρίσκω κανένα λόγον νὰ τὸ δεχθῶ. (χειροκροτήματα). Ἄν πρόκειται περὶ ἰδιοκτησίας, ἡ ὁποία δὲν ἐκαλλιερῆθη ποτὲ ἐν ὅλῳ ἀπὸ τοὺς καλλιερῆτας, τοῦ; νῦν ἐν αὐτῇ εὐρισκόμενος, μετὰξὺ τῶν ὁποίων θὰ γίνῃ ἡ διανομή, ἀλλὰ περὶ ἰδιοκτησίας τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος ἰδιοκτῆτης δι' ἐπιστάσεως ἢ ἄλλως πως ἐκαλλιέργησε, τότε θὰ ἦτο δυνατόν νὰ δεχθῶ τὴν γνώμην σας. Ταῦτα πάντα εἶναι λεπτομέρειαι, αἱ ὁποῖαι σχετίζονται καὶ μετὰ τὴν πρακτικὴν γνώμην τῆς καταστάσεως ἢ ὁποία κρατεῖ εἰς τὰ διάφορα μέρη, ἀλλὰ δὲν θίγουν τὴν ἀρχήν, διότι πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι πάντες ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ — ἐλτός ἂν διαφωνεῖ τις καὶ παρακαλῶ νὰ τὸ δηλώσῃ — εἰμεθα σύμφωνοι ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα.

Α. Χριστομάνος. Ομιλεῖ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος περὶ τῶν τροπολογιῶν τῶν υποβληθεισῶν ἢ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου; Διότι τὸ νομοσχεδίον εἶναι ἀντιθέτον πρὸς τὴν ἀρχήν, τὴν ὁποίαν ἐξέθεσεν ὁ κ. Πρόεδρος καὶ μετὰ τὴν ὁποίαν εἰμεθα ἐντελῶς σύμφωνοι.

Δ. Βοκοτόπουλος. Ἡ ἀρχὴ τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξεν ὁ κ. Πρόεδρος δὲν εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου.

Δ. Γούναρης. Ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου εἶναι αὕτη τὴν ὁποίαν ἐξέθηκα. Ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς διὰ τῶν διαφόρων διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου δύναται νὰ ὑπάρξῃ συζήτησις. Δύναται τις νὰ εἶπῃ εἰς τὰς διαφόρους κατηγορίας τοῦ νομοσχεδίου περιλαμβάνεται καὶ ἡ α' κατηγορία, ἡ ὁποία δὲν εἶναι κατηγορία καλλιερῆτων. Ἄν μὰς ἀποδείξωσιν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τοῦτο θέλουσιν ἰσχυρισθῆναι, ὅτι πράγματι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, οὐδεὶς θὰ ἐπιμείνῃ ἵνα ἡ κατηγορία περιληφθῇ. Ἐπομένως καὶ ὁ συντάκτης τοῦ νομοσχεδίου καὶ πᾶς τις δέχεται ὅτι ἡ β' εἰς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι καὶ πρέπει νὰ μείνῃ ὅτι ἡ γ' ἢ δ' δικαιομνηθῇ εἰς τοὺς καλλιερῆτας. Διότι πάντες εἰμεθα σύμφωνοι ὅτι ἐκεῖνοι αἱ κατηγορίαι τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα περιλαμβάνοντο ἐν τῷ νομοσχεδίῳ καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἠθέλε ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν εἶναι καλλιερῆται, νὰ ἐξαίρεθῶσι τοῦ νόμου. Ἐπίσης, ἂν τις ἤθελεν ὑποστηρίξει ὅτι δὲν περιλαμβάνεται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἡ α' ἢ β' κατηγορία καλλιερῆτων, ἐνῶ εἶναι κατηγορία καλλιερῆτων, καὶ ἤθελεν ἀποδειχθῇ τοῦτο, θὰ περιληφθῶσιν αἱ κατηγορίαι αὐταί. Τούτων οὕτως ἔχοντων καὶ ἀποδεκτῶν γενομένων, οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἔχουν ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ οἱ διατυπώσαντες καὶ οἱ ὑποστηρίζοντες τὸ νομοσχεδίον καὶ οἱ πολέμουντες αὐτό, εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἐξέθηκα.

Ἄν δὲ αὕτη εἶναι ἡ ἀρχή, ἡ συζήτησις ποῖα κατηγορία θὰ περιληφθῇ μετὰξὺ τῶν καλλιερῆτων καὶ ποῖος ὁ τρόπος τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἰδιοκτητῶν, εἶναι συζητήσεις ἀναγκαζομένης εἰς τὰ ἄρθρα τὰ εἰδικά. Ἐὰν πρόκειται γὰ γίνῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, δηλωθέντος ὅτι ἡ ἀρχὴ εἶναι αὕτη, τὴν ὁποίαν ἐγὼ πρὸ ὀλίγου καθώρισκα, τότε πᾶσα ἄλλη συζήτησις δέον νὰ παρκαταβῇ εἰς τὴν α' καὶ β' συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου.

Γ. Μπούσιος. Ὁχι.

Δ. Γούναρης. Παρακαλῶ. Ἐγὼ δὲν ζητῶ τίποτε. Ὑποβάλλω ἀπλῶς ἓνα τρίπον τοιαύτης ἢ τοιαύτης διακρουθείσεως τῆς συζητήσεως. Λαμβάνω δύο τινὰς θὰ συμβῶσιν ἢ δὲν θὰ δεχθῇτε τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχε-

δίου, ὡς ταύτην ἐγὼ διετύπωσα, καὶ τότε θὰ ὁμιλήσητε πλέον ἐν κεντίον τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ ὡς καθιερούντος τὴν τοιαύτην ἀρχήν, ἢ θὰ δεχθῆτε τὴν ἀρχὴν αὐτήν, καὶ τότε θὰ περατωθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἀρινουμένων τῶν ἄλλων ζητημάτων τῶν λεπτομερειῶν εἰς τὰς κατ' ἄρθρον συζητήσεις. Ἡ θὰ συμβῇ ἄλλο τι; θὰ δεχθῆτε μὲν τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου ἀλλὰ θὰ θεωρήσητε ὡς ἐξεταστέον εὐθὺς σὺν τῇ ἐξετάσει τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου καὶ τὰ δύο μεγάλα ζητήματα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι τὰς δύο οὐσιώδεις βάρεις τῆς ἐραρμολογίας τῆς ἀρχῆς ταύτης. Πρῶτον τὸ ζήτημα τοῦ τίς θὰ λάβῃ κληρὸν, καὶ δεύτερον, τίς θὰ εἴναι ἡ ἀποζημίωσις. Ἐὰν λοιπὸν γίνῃ δεκτὴ ἡ πρώτη ἀποψις, ἀναγκασίως, ἐφόσον δὲν ὑπάρχει τις ὁ ἀντιλέγων εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι πρέπει ν' ἀποκατασταθῶσιν οἱ ἀκτῆμονες καλλιεργηταί, ἡ συζήτησις πρέπει νὰ θεωρηθῇ περατωμένη καὶ νὰ ψηφισθῇ κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχεδίον. Ἐφόσον ὅμως ἤθελεν ἐπικρατῆσαι ἡ δευτέρᾳ ἀποψις, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι, ἐφόσον δὲν ὑπάρχει τις ὁ ἀμφισβητῶν τὴν ἀρχὴν, νὰ ἀκούσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν δύο ἄλλων θεμάτων τὰ ὁποῖα προκρίναμε.

Ν. Λεβιδης. Εἰς ποῖον ἄρθρον εἶναι ἀναγεγραμμένη ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου.

Δ. Γούναρης. Δὲν ἀναγράφεται διὰ λέξεων ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἀλλὰ ἐμφανίζει αὐτὴν ἡ ἐπερχομένη δικαιολογικὴ καὶ οἰκονομικὴ μεταβολὴ διὰ τῆς ἐραρμολογίας τοῦ νομοσχεδίου. Δι' αὐτῆς οἱ καλλιεργηταὶ καθίστανται ἰδιοκτῆται τῆς καλλιεργουμένης γῆς, ἢ ἀπαλλοτριούνται ἐν τῇ ἀποζημιώσει οἱ ἰδιοκτῆται.

Ν. Λεβιδης. Ἀρα, ἐκεῖνος ὅστις δὲν εἶνε καλλιεργητής, δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸ νομοσχεδίον;

Δ. Γούναρης. Βεβαίως. Ἀλλὰ τίς εἶναι ὁ καλλιεργητής; Περὶ τούτου θὰ συζητήσωμεν. Ἄλλος θὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι εἶναι ἡ τάδε κατηγορία, ἡ ὁποῖα πρέπει νὰ λάβῃ κληρὸν. Ἄλλος ὅτι εἶναι ἐκείνη ἡ κατηγορία καὶ ἄλλος θὰ προσθήσῃ ὅτι ἐκτὸς αὐτῶν εἶναι καὶ μία ἄλλη κατηγορία, ἡ ὁποῖα πρέπει νὰ περιληφθῇ, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Λοιπὸν εἶπον ὅτι ἂν θέλομε νὰ συζητήσωμεν περὶ μόνως τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, πρέπει νὰ περατωθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ ν' ἀφήσωμεν τὰς λεπτομερειῶν συζητήσεις διὰ τὰς κατ' ἄρθρον δύο συζητήσεις.

Ἐὰν ὅμως ἐπικρατῆσῃ ἡ γνώμη νὰ ἐπιληφθῶμεν τῆς συζητήσεως ἀπὸ σήμερον ἄμεσως καὶ τῶν δύο μεγάλων ζητημάτων, τῶν περιεχομένων εἰς τὸ νομοσχεδίον, τότε θὰ ὑποχρεωθῶμεν νὰ συζητήσωμεν καὶ αὐτὰ.

Ἐγὼ θὰ παρεκάλουν τὴν Συνέλευσιν, εἴτε τὸ ἐν σύστημα δεχθῇ, εἴτε τὸ ἄλλο, ν' ἀρῇσιν τὴν λεπτομερειῶν συζήτησιν τῶν διακρίσεων ἁρθεῶν εἰς τὰς κατ' ἄρθρον συζητήσεις. Διότι οὕτω πῶς συζητουμένου ἐκάστου ἁρθρου εἰδικῶς καὶ ἀναπτυσσομένου ἐκάστου ζητήματος χωριστῶς, θὰ καταστήσῃ δυνατὸν καὶ ἡ συζήτησις νὰ γίνῃ κανονικώτερη. Ἐνῶ, ἐν ἑκάστῳ τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων ἀνερχόμενος τὸ βῆμα καὶ συζητῶν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς συζητεῖ ἐν ταύτῳ καὶ περὶ ὧν τῶν λεπτομερειῶν τῶν περιεχομένων εἰς τὰ καθ' ἑκάστου ἁρθρα συλλήβδην, τότε ἡ συζήτησις καθίσταται ἥκιστα κανονικὴ καὶ δημιουργεῖται κύμα ἡκίστα συντελῶν εἰς δικηφώτισιν τῶν πραγμάτων (ἀγδαῖα χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Ἀλ. Ἰωαννίδης** συνεχίζων μετὰ τοῦτο τὴν ἀγρεύσιν του, λέγει ὅτι τὸ ζήτημα ὡς τίθεται ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ὑπερβαίνει τὰ ὅρια ἧτινα καθώρισεν ὁ κ. ἐξ Ἀρχαίας ἡμέτης περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτῆμονων καλλιεργητῶν. Ἐὰν πρὶκεῖται νὰ προσχθῇ νέον νομοσχεδίον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τούτων, δὲν ἔχει καμμίαν ἀντίρρησην. Ἀλλὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίον, μὴ ἔντα ποικιλομένον πρὸς τὰς ἀρχὰς ταύτας, τὸ ἀποκρούει. Τούτων τῶν νομοσχεδίων, οὕτως ἔχον, εἶναι δημοκρατικώτερον καὶ αὐτοῦ τοῦ βενιζελικοῦ, ὡς ἀποδεικνύει τοῦτ' αὐτὸ τὸ ἰον ἄρθρον. Τὸ βενιζελικὸν νομοσχεδίον εἶχε τὴν βάσιν τῶν συνεταιρισμῶν, ἡτις καίτοι ἀπέβλεπεν εἰς ἐκλογικοὺς σκοπούς, ὅμως ἦτο βάσις, δι' ἧς ἐξησυχάζετο μία καθαρὰ ἀγροτικὴ πολιτικὴ. Ταῦτα πάντα ἀνατρέπονται διὰ τῆς καταργήσεως τῶν συνεταιρισμῶν, οἵτινες ἀντικαθίστανται δι' ἐπιτροπῶν, πράγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ὀρθόν, διότι τὸ Κράτος δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν με ἄτομα, ἀλλὰ με ομάδας ἀγροτικάς. Ἀνάγκη λοιπὸν, ὅπως ἀκολουθηθῇ κρατικὴ πολιτικὴ, νὰ κανονισθῇ πρῶτον τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων μετὰ τῶν αὐτοκαλλιεργητῶν καὶ τῶν καλλιεργητῶν τῆς γῆς. Τοῦς ἰδιοκτῆτας, λέγει, πρέπει νὰ σεβασθῶμεν, διότι οὗτοι, οἱ μορτικῶς κτήματα ἔχοντες καὶ συνεργασθέντες μετὰ τῶν μορτικῶν, δὲν πρέπει νὰ τιμωρῶνται διὰ τὴν συνεργα-

σίαν, ἣν εἶχον κατὰ τὸ παρελθὼν μετὰ τῶν μορτιτῶν. Οἱ ἔχοντες μικρὰ κτήματα ἰδιοκτητῆται, πεντακόσια ἕως χίλια στρέμματα, δὲν πρέπει νὰ στερηθῶσι τῶν κτημάτων αὐτῶν, διότι οὗτοι, ὡς μικροῖδιοκτητῆται, εἶναι ἀριστοὶ καλλιεργηταί. Τοῦτο δέ, προσθᾶται, διότι οὐδεμία ὑπάρχει σχέσηις σήμερον μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ καλλιεργητῶν, ἀλλ' ὑπάρχει σχέσηις μετὰ τῶν Κράτους καὶ μορτιτῶν, διότι τοῦτο ἀπὸλλοτριῶν. Ἔνεκα τούτου, φρονεῖ, ὅτι πρέπει νὰ παραπεμφθῇ τὸ ζήτημα εἰς ἐπιτροπὴν ἐκ βουλευτῶν, ἥτις νὰ ὑποβάλλῃ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, οὐχὶ ἀπλῶς τὰς παρατηρήσεις αὐτῆς, ἀλλ' ἴδιον σχέδιον νόμου, τὸ ὁποῖον πέποιθεν ὅτι θέλει ψηφισθῇ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως.

Ἀποκρούων μετὰ τοῦτο ὡς τεχνιτοὺς τοὺς προβληθέντας κινδύνους περὶ ἐξεγέρσεως τῶν ἀγροτῶν, διότι, λέγει, σχεδὸν ἔχει ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος 2052 ἐπὶ 242 κτημάτων ἐκ τῶν 324 κηρυχθέντων ἀπὸλλοτριωτέων, διότι ἀπηλλοτριώθησαν καὶ οὐσιαστικῶς ταῦτα διὰ τοῦ νόμου περὶ ἐπικειμένης ἐσοδείας, δὲν εὐρίσκει τὴν λόγον τῆς σπουδῆς τῆς ἐπιτήδεως τοῦ νομοσχεδίου. Ὑποστηρίζει ἔπειτα ὅτι πρωτίτως πρέπει νὰ λυθῶσι κληρονόμοι κληρονόμοι τῶν θανόντων ἐν πολέμῳ καὶ οἱ στρατευμένοι, καὶ καταλήγει ἐπανερχόμενος εἰς τὴν πρότασιν τοῦ νὰ σχηματισθῇ ἐπιτροπὴ, ἥτις ἐντὸς 10 ἡμερῶν νὰ καταρτίσῃ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον νὰ προσαχθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ νὰ ψηφισθῇ, ἐπαναλαμβάνει, ἄνευ τινὸς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινεῖ, ὅτι πολυπληθὲς ὄμας, ἀντιπροσωπεύουσα 130 γεωργικοὺς συνεταγισμούς, παρουσιασθεῖσα ἐνώπιον αὐτοῦ δι' ἐπιτροπῆς, παρέδωκεν αὐτῷ ψήφισμα, δι' οὗ ζητοῦσιν οὗτοι τὰ ἑξῆς:

1. "Ἀμεσαν καὶ ὁλοκληρωτικὴν καθ' ὅλον τὸ Κράτος παραχίωρσιν τῆς γῆς εἰς τοὺς Συνεταιρισμούς, ἀποκαταστάσεως τῶν καλλιεργητῶν καὶ ἐμφυτευτῶν, τροποποιουμένου καταλλήλως τοῦ 17ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐπῇται τῆς παραχωρήσεως ἢ ἀποζημιώσεως, λογιζομένη προπολεμικῶς.

2. Νὰ μὴ καταργηθῶσιν ἀλλὰ νὰ ἐνισχυθῶσιν οἱ συνεταγισμοὶ ἀποκαταστάσεως.

3. Νὰ μὴ γίνῃ διάκρισις εἰς τὴν ἀποκατάστασιν με-

ταξὺ κολληγῶν καὶ γεωργῶν παρακεντέδων. ἀποκαθιστάμενων ἐξ ἑαυτῶν πάντων τῶν καλλιεργητῶν.

4. Κατὰ προτίμησιν νὰ παραχωρηθῶσιν ἀνεξαιρέτως πάντα τὰ Μοναστηριακὰ, βικουφικὰ, εὐαγγέλων ἰδρυμάτων καὶ συναφῶν κτήματα πάσης προελεύσεως, ὡς ἐπίσης καὶ τὰς γεωργικὰ κτήματα τοῦ Κράτους, ἐξουδετερουμένης πάσης ἀντιδράσεως ἐκ μέρους τοῦ Γενικοῦ Ἑλληνοκρατικοῦ Ταμεῖου.

Ἀνακοινεῖ ἐπίσης ὁ κ. Πρόεδρος ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τῶν κ. κ. Δ. Τσιτσάρου, Δ. Κητσάνου, Ἀμπτή βέη Σέξ-Μπέξ, Μπετρή-Γιχγιά βέη, Ἀλ. Ἰωαννίδη, Σίμου Μπαλάνου, Ν. Κάκου Δ. Παναγιώτου, Ἀλῆ-Ριζῆ, Π. Σταύρου, Ἀμπᾶς Σέιτ, Α. Παπαζαχαρίου, Α. Ζήρου, Α. Χριστομάνου καὶ πολλῶν ἄλλων, δι' ἧς προτείνεται ὅπως τὸ νομοσχέδιον παραπεμφθῇ εἰς ἐπιτροπὴν Κοινοβουλευτικὴν, ἥτις ἐντὸς τεκτῆς προθεσμίας νὰ ὑποβάλλῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἔκθεσιν ἐν τῇς.

Ἐπίσης ὑπεβλήθη ἑτέρα πρότασις ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ κ. Χριστομάνου, Κεμκεδὴν βέη, Π. Σταύρου, Χατὴν Μεχμέτ Ἀλῆ καὶ λοιπῶν, ὅπως ἡ ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ προτάσεως πρὸς παρακομπὴν τοῦ νομοσχεδίου εἰς ἐπιτροπὴν ἀπόφασις γίνῃ διὰ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ἐπίσης οἱ πληρεξούσιοι Κοζάνης ὑποβάλλουσι τὴν ἑξῆς πρότασιν:

« Ἡ Συνέλευσις ψηφίζει ὅτι πρέπει νὰ ἀποκατασταθῶσιν οἱ ἀκτῆμονες γεωργοὶ οἱ μαχηταὶ τῶν ἐνδύων πολέμων, καὶ οἱ στενώτατοι συγγενεῖς τῶν φονευθέντων ἐν πολέμῳ. Πρὸς τοῦτο ἀνάγκη ἀναγκαστικῆς ἀπὸλλοτριώσεως ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας ἀποζημιουμένης, συμψώνως τοῖς καίμοις νόμοις.

« Πρὸς τοῦτο καταρτίζει ἐπιτροπὴν ὅπως τάχιστα ἐπιληφθῇ τῆς λεπτομεροῦς ἐρεῦνης τοῦ θέματος καὶ προετοιμάσῃ τὴν δέουσαν νομοθετικὴν ἐργασίαν. »

Αἱ προτάσεις αὗται θέλουσι ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μετὰ τὸ τέλος τῆς συζητήσεως.

Λαμβάνει εἰς τὸν λόγον ὁ κ. κ. **Ἀλεξ. Παπαθανασίου**, ὅστις λέγει ὅτι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐπιδιώκεται ἡ λύσις ἐνὸς προβλήματος οὐσιωδιστάτου, ἀφορῶντος εἰς τὸν γεωργικὸν κόσμον ἐν γενεῇ. Ἐξετάζων δὲ τοῦτο ἀπὸ ἀπόψεως Συνταγματικῆς

δεν εύρίσκει κώλυμα νόμιμον πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἀκτημόνων γεωργῶν δι' ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως. Ἡ ἐρμηνεία τῆς Συνταγματικῆς ρήσεως «δημοσίᾳ ὠφέλει» ἐτάχθη μὲ τὴν κρατούσαν γνώμην ὅτι αὕτη πρέπει νὰ ληρῇ ὑπ' ὅσιν ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν αὐτῆς ἐννοίαν, ἀναλόγως τῶν ἐξελισσόμενων σκοπῶν τοῦ Κράτους, καὶ ὅτι τοιαύτη ὑπάρχει καὶ ὅταν ἐξυπηρετεῖται ἀτομικὸν συμφέρον, ἄρκετ' οὖν τῇ ἐξυπηρετήσει τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος νὰ ἐπέρχηται καὶ κοινὴ ὠφέλεια εἰς τινὰ τῶν σκοπῶν, ὧν τὴν ἐπίτευξιν ἐπιδιώκει τὸ Κράτος ὡς λ. χ. νὰ προάγῃται ἡ γεωργία, οὐσιώδης παρὰ τῶν Ἑθνικῆς οἰκονομίας κλπ. Καίτοι οὕτω θὰ ἐθεώρει τερατιζομένην τὴν ἐξέτασιν προκειμένου νὰ ταχθῇ τις ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ὑπὲρ τῆς ὁποίας καὶ αὕτη ἐτάχθη, ὁμῶς ἐξετάζει καὶ τὴν φύσιν τοῦ θεσμοῦ ἰδιοκτησίας καὶ ἱστορικῶς καὶ κατὰ τὰς κρατούσας σήμερον ἐπιστημονικὰς ἀντιλήψεις, ὡς καὶ τὸν θεσμὸν τῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ φρονεῖ ὅτι ἂν ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις εἴη ἐπιβεβλημένη ἐκ κοινωνικῶν λόγων καὶ γὰρ πλουτολογικῶν σκοπῶν, δὲν πρέπει ἐξ ἄλλου σὺν τῇ ἐξετάσει τῶν ζητημάτων νὰ παρκαμεισθῇ καὶ πᾶν πῶρισμα προκύπτον ἐκ τῶν αὐτῶν ἐπιστημονικῶν ἀρχῶν ὑπὲρ τῶν ἰδιοκτητῶν, οἵτινες ἔχουσι καὶ οὗτοι δικαιώματα ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἔχουσι οἱ καλλιεργηταί, καλλιεργηταί καὶ οὗτοι ὄντες, καλλύτεροι οὗτοι τῶν μικρῶν καλλιεργητῶν, οἱ ὅποιοι δὲν δύνανται νὰ διχθέσωσι τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διχθετοῦσι διὰ τὴν γεωργικὴν πρὸς δὲν ἑνὸς τόπου οἱ ἰδιοκτῆται. Καὶ ἀναφέρει ἐνταῦθα ὁ κ. Παπαθωκασίου τὴν ἀποξήρανσιν τοῦ μεγάλου ἔλους ἐν Λαμίᾳ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Μεγάλῃ Βρύσι», διὰ τὸ ὅποσον, ἐνῶ οὐδεὶς, οὐδ' αὐτὸ τὸ Κράτος ἐμερίμνησεν, ἀπεξήραναν αὐτὸ ὁ ἐκεῖ ἰδιοκτῆτης τοῦ δαπανήσας περὶ τὰς 100 χιλ. δραχμῶν, καίτοι ἡ δαπάνη εἶχεν ὑπολογισθῇ ἐν ἑκατομύριον. Τοῦτου ἕνεκα θεωρεῖ ἀναγκαστικὰς ἐξαιρέσεις τινὰς ἐκ τῆς ἀπαλλοτριώσεως ὑπὲρ τῶν ἰδιοκτητῶν.

Ὡς πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν ὑποστηρίζει ὅτι αὕτη δύναται μὲν νὰ ὑπολογισθῇ μετ' ἐπισεικτικῆς ἀπέκτασις τῶν ἀγροτῶν, ἀλλὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς πλήρους ἀποζημιώσεως ἀπέκτασις τῶν ἰδιοκτητῶν ὁρεῖται νὰ τὴν κάμῃ τὸ Κράτος ὡς ἐγένετο ἐσχάτως ἐν Ρωμανίᾳ. Καταλήγων δὲ τονίζει τὴν ἄμεσον λύσιν τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος, ἵνα δημιουργηθῇ διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν οἰκονομικῶς αὐτάρ-

κῆς γεωργικῆς πληθυσμῆς, ὁ ὁποῖος ὡς συντηρητικὸν στοιχεῖον διὰ τὴν δικτῆρσιν τῆς φυσικῆς εὐρωστικῆς τοῦ λαοῦ θέλει ἀποτελῇ ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Κράτους τὸ ἀποταμίευμα ἐξ οὗ ν' ἀντλῶσι δυνάμεις αἱ πόλεις, ἃς σθεῖρει ἡ πρῶτος αὐξήσις αὐτῶν καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ζωῆς.

Ὁ κ. **Ι. Κινίας** παρατηρεῖ ὅτι κακῶς ἀνεφέρθη πρὸ ολίγου ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὡς ὑπογράψαντος πρῶτον περὶ παρκαμπίης τοῦ νομοσχεδίου εἰς ἐπιτροπήν. Οὗτος εἶναι ὑπερμαχος τοῦ νομοσχεδίου καὶ παρακαλεῖ νὰ δηλωθῇ τοῦτο εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Πρόεδρος. Ἀνεγνώσθη κακῶς ἡ ὑπογραφή. Πρὶνταί περὶ δυσαναγνώστου ὑπογραφῆς.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις, ἵνα ἐπαναληφθῇ τὴν 10 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν.

Ὡρὰ 10 καὶ 15'.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι, ἐὰν καὶ αὔριον ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου, ἡ Συνέλευσις θέλει εὐρεθῇ ἀντίθετος πρὸς τὴν Κανονισμὸν αὐτῆς, ὅπερ δὲν εύρίσκει ὀρθόν.

Πρόεδρος. Ὁ Κανονισμὸς ἐπιτρέπει τὴν συνέχειν τῆς συζητήσεως, ἐφόσον ἀποφασίζει τοῦτο ἡ Συνέλευσις. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ συζήτησις θέλει ἐξακολουθήσῃ καὶ αὔριον.

Ὁ κ. **Ἀλ. Σλήμαν**, περιοριζόμενος αὐστηρῶς εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἀποκρούων τὴν ἐκφρασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου κ. Ἰωαννίδου γνώμην, ὅτι οἱ Θεσσαλοὶ βουλευταὶ ὑπεστήριξαν τῷ 1911 τὸ Θεσσαλικὸν ζήτημα διὰ λόγους δημοκοπικούς καὶ οὐχὶ διὰ λόγους καθαροῦς οἰκονομολογικοῦς καὶ πλουτολογικοῦς, λέγει Ἡ ἀρχὴ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι οἷα τυχὸν διέγραφεν αὐτὴν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος. Ὁ νόμος 2052 δὲν ἦτο τέλειος, ἐπὶ πλέον δὲ προσέκρουσε καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν καὶ δι' αὐτὸ εἰσάγεται ὁ νέος νόμος, ὅστις τελειοποιεῖ τοῦτον. Διὰ τῆς εἰσαγομένης ὁμῶς ἔδῃ ἀρχῆς

περί αποκαταστάσεως τῶν καλλιεργητῶν διὰ τῆς ἀνάγκης ἀπχλοτριώσεως, δὲν πληροῦνται οἱ ἐπιδιωκόμενοι σκοποί. Ἡ διαφορά τῆς ἀντιλήψεως τοῦ εἶναι ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ πολὺ εὐρύτερα ἔννοια, ἢ τοι ἔννοεῖ νὰ δημιουργήσῃ περισσότερους γεωργούς, ἀποκαταστάμενων, πλὴν τῶν ἀκτῆμόνων καλλιεργητῶν, καὶ ὅλων τῶν ἀκτῆμόνων γεωργῶν. Ὁ ὁριζὸς τῶν ὁποῖον δίδει εἶναι ὁ ἐξῆς: Τῶν παραγωγῶν ἐχόντων ὡς ἔχουσιν, ἐπιβάλλεται καὶ ἡ οὐ τελεῖται νομοθετικὴ πρόνοια, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν ἀκτῆμόνων καλλιεργητῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπχλοτριώσεως. Οὗτος φρονεῖ καί. Καὶ ἐξετάζων τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἂν τὸ Κράτος δύναται νὰ κάμῃ ἐντατικὴν γεωργικὴν πολιτικὴν, δηλ. ἂν δύναται νὰ ἐγκαταστήσῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερους γεωργούς. Τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπχλοτριώσεως, ὅποτε κατ' ἀνάγκην τὸ Κράτος δύναται νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὰς περιουσιακάς σχέσεις τῶν ἀτόμων. Ἐπ' αὐτοῦ πρέπει νὰ ἀποφνεθῇ ἡ Συνέλευσις. Μόνον κατόπιν τούτου ἡ Συνέλευσις ἢ ἄλλη Βουλὴ δύναται νὰ καθορίσῃ τὰς λεπτομερεῖας καὶ τὰ μέσα τῆς ἀπχλοτριώσεως.

Ὁ κ. **Ε. Γαρουφαλιάς** λέγει ὅτι ὁ ρήτωρ δὲν πρέπει νὰ προχωρῇ πέρα τῶν ἀρχῶν, τὰς ὁποίας καλῶς ἔθηκεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.

Δ. Γούναρης. Δὲν ὑπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξὺ τῶν ἀκτῆμόνων καλλιεργητῶν καὶ τῶν ἀκτῆμόνων γεωργῶν.

Ὁ κ. **Σλήμαν** συνεχίζων, λέγει ὅτι, τιθεμένου σαφῶς τοῦ ζητήματος, θὰ λυθῇ τοῦτο εὐχερέστερον. Ἡ διαφορά τῆς ἀντιλήψεως ἐγκνεται εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Κράτους ἐπὶ τοιούτων ζητημάτων. Ἐὰν ἀπολυθῶμεν τὴν ἀρχὴν τῆς παντοδυναμίας τοῦ Κράτους, τὸ ζήτημα λύεται κατὰ τὸ νομοσχέδιον. Ὑπάρχει ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡ ἀνισότης μεταξὺ τῶν ἀτόμων, δημιουργουμένη ἐκ διαφορῶν περιστάσεων καὶ συνθηκῶν τοῦ βίου. Ἐχει τὸ δικαίωμα τὸ Κράτος νὰ ἐπεμβῇ, ὅπως ἐπιφέρει τὴν ἰσότητά; Κατὰ τὰς νεωτέρας θεωρίας, αἵτινες ἐπικρατοῦσιν εἰς τὸ Γερμανικὸν σύνταγμα, τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ ὑποδοθῇ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀτόμων πρὸς ἐπικρατοῦσιν τῆς ἰσότητος καὶ ἵνα ἀντεπεξέλθωσι ὅλοι ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὴν πάλιν τῆς ζωῆς. Ἐὰν

ἐρχομώσωμεν τὰς θεωρίας ταύτας καὶ ἐν Ἑλλάδι, δηλαδή καὶ ἐπὶ τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ, ὅστις ἀποτελεῖ τὴν πλειονότητα, ὀφείλει τὸ Κράτος νὰ ὑποδοθῇ τὴν τάξιν ταύτην ὅπως αὐξήσῃ καὶ βελτιωθῇ καὶ αὐτῇ. Κατὰ τὸ γράμμα τοῦ γεωργικοῦ συντάγματος ἡ ἰδιοκτησία γεννᾷ ὑποχρεώσεις. Ἐπομένως, ἐὰν ὁ ἰδιοκτήτης τῆς γῆς ἐργάζεται τὴν γῆν καλῶς, ὀφείλει οὗτος νὰ ὑποστηρίχθῃ ὅπως βελτιώσῃ τὴν παραγωγὴν. Ἐὰν τοῦναντίον, πρέπει ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς γῆς ἀποζημιούμενος. Πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος παρ' ἡμῖν ὀφείλομεν νὰ ἀποκαταστήσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερους γεωργούς, θὰ εὐρωμεν δὲ μεγιστον ἀριθμὸν αὐτῶν εἰς τοὺς ἀπολυθησόμενους ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Φρονεῖ ἐπίσης ὅτι ἡ περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν παρακτενέδων ἀρχή, ἥτις εἶναι καὶ ἡ βάση τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου, δεόν νὰ εἶναι ἀρχὴ ἱερά. Συμφέρει δὲ ἡ δημιουργία μικροῖς ιδιοκτητῶν, συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ἐκ λόγων πλουτολογικῶν, γεωργικῶν, κοινωνικῶν καὶ ἐθνικῶν. Ὁ ρήτωρ ἀναπτύσσει ὅλους τοὺς λόγους αὐτούς, ἐπιμένων εἰς τὸ ὅτι διὰ λόγους κοινωνικοὺς ἰδίως συμφέρει νὰ παραμεινῶσι καλλιεργοῦντες τὴν γῆν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότεροι γεωργοὶ καὶ μὴ ἀπαρχρύνωνται ταύτης μεταβαίνοντες εἰς τὰς πόλεις καὶ μεταναστεύοντες. Ὁ εὐγενέστερος πληθυσμὸς ἐνὸς τόπου εἶναι ὁ γεωργικός, ὅστις εἶναι καὶ ὁ γονιμώτερος, δίδων τοὺς καλυτέρους στρατιώτας. Ἡ Ἑλλὰς, Κράτος κατ' ἐξοχὴν γεωργικὸν καὶ ναυτικόν, ἔχει συμφέρον νὰ βοηθήσῃ ἀμφοτέρους τοὺς παράγοντας τούτους ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζονται αἱ ἐλπίδες τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου.

Ὁ κ. **Α. Χριστομάνος** ἐξετάζει πῶς ἐμφανίζεται παρ' ἡμῖν τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα, ὅπερ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἐποχῆς τοῦ Σόλωνος ἀπασχόλησε καὶ ἀπασχολεῖ πάντοτε σοβαρῶς τὴν Πολιτείαν, καὶ ἀνασκοπεῖ ἱστορικῶς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ζητήματος τούτου, ὅπερ ἐπανερχεται πάντοτε ὑπὸ τὴν αὐτὴν μορφήν. Ἀναφέρων δὲ τὴν πορείαν, ἣν ἔλαβε παρ' ἡμῖν τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα, παρατηρεῖ ὅτι 167 κεφαλοχώρια, περιήλθον εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν ἀκτῆμόνων καλλιεργητῶν, οὕτως ὥστε

νά δύναται νά υποστηριχθῇ ὅτι βαθμιαίως ἐπέρχεται ἡ ἀποκατάστασις αὐτῆ.

Ἐκρᾶζει εἶτα τὴν λύπην του, διότι ἔχει χαρακτηρηθῇ ἡ στάσις του ὡς ἀντιαγροτική, ἐνῶ ἐὰν ἤκουετο πρὸ πολλοῦ θὰ εἶχε λυθῇ τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν κολληγῶν ἐν ἀρχῇ, καὶ ἤδη θὰ συνεζήτουμεν περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν λοιπῶν καλλιεργητῶν. Εἶναι τοῦτο τὸ ἰδεῶδες πάσης Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἡ πραγματώσις τούτου δὲν εἶναι πάντοτε δυνατή, προσκύπτουσα, εἴτε εἰς ἐλλειψὶν μέσων, εἴτε προσχρόμην ἐκ λόγῶν κλιματολογικῶν, ἕνεκα τῶν ὁποίων συνήθως ἐπέρχεται καταστροφὴ τῆς παραγωγῆς. Κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ μικρὸς ἰδιοκτήτης, μὴ δυνάμενος νὰ ἀναγκασθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, θὰ ἀναγκασθῇ πάλιν νὰ καταρύγῃ εἰς τὸ κεφάλαιον, καὶ οὕτω ἐπέρχεται νέα τσιφλικοποίησις. Προνεῖ ἐπομένως ὅτι δεόν ἐκ παρᾠλήλου πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀκτημόνων τὸ Κράτος νὰ μεριμνήσῃ περὶ ἔργων ἀντιπλουμαρικήων καὶ περὶ διδασκαλίας γεωργικῆς, ἐν δὲν θέλῃ νὰ μεταπονήσῃ. Ἀλλὰ ἡ ἀποκατάστασις τῶν καλλιεργητῶν δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἀμέσως, ἀλλὰ τμηματικῶς, καὶ ἐφ' ὅσον οἱ ἀκτημόνες οὗτοι ἤθελον παράσχῃ τὰ ἐχέγγυα εὐλικρινδὺς προσπαθείας καὶ δεινότητος γεωργικῆς ἐπιδόσεως, καὶ τῇ βοηθείᾳ πάντοτε πιστωτικῆς ἰδρύματος, διότι ἄλλως ἡ ἀποκατάστασις αὕτη μᾶλλον πρόξενος βλάβης εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν παραγωγὴν ἢ ἐλπίαν εἰσθᾶν ἡ ὠφελίας. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης κατακρίνει τὸ νομοσχέδιον, οὕτινος ἄλλας μὲν διατάξεις εὐρίσκει δυσμενεῖς, ἄλλας δὲ εὐμενεῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ χαριστικάς, ἐξ ὧν τονίζει ἰδιαιτέρως τινάς.

Ο κ. Κ. Τερτίλης δικαιολογεῖ τίνος ἕνεκα ἀνεγράφη ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἡ διάταξις, ἣν ὑπαινίσσεται ὁ ἄρθεύων, καθ' ἣν δὲν ὑποκείνται εἰς ἀπαλλοτριώσιν κτήματα κείμενα ἐντὸς τῆς ζώνης τῶν πόλεων, εἰς ὃ ὡς συντάκτης τοῦ νομοσχεδίου πρὶν λθῆναι, κατόπι ὑποδείξεων πληρεξουσίων Ἀττικῆς, ὅπως μὴ παρεμποδισθῇ ἡ ἐπέκτασις τῶν Ἀθηνῶν.

Ο κ. Π. Σιάλκος ἐρωτᾷ, ἂν κηρύσσονται ἀπαλλοτριώσιμα δὲ τὰ κτήματα τὰ κείμενα ἐξω τῆς ζώνης τῶν πόλεων.

Κ. Τερτίλης. Μάλιστα.

Π. Σιάλκος. Κατάκειται οὕτως ἡ ἰδιωτικὴ ἰδιοκτησία.

Ο κ. Κ. Τερτίλης ἀπαντῶν, παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Πληρε-

ξούσιος δὲν ἐμελέτησε τὸ νομοσχέδιον, ὅπερ διακρίνει τὰ κτήματα καὶ καθορίζει τίνα τούτων κηρύσσονται ἀπαλλοτριώσιμα.

Ο κ. Α. Χριστομάνος συνεχίζων φρονεῖ, ὅτι οἱ κληροῖ, διὰ τὰ εἶναι βιώσιμοι, καὶ πρέπει νὰ παρακολουθηθῶσι παρᾠλήλως καὶ ὑπὸ τῆς μερίμνης τῆς Πολιτείας πρὸς προστασίαν τῆς γεωργίας καὶ τῆς παραγωγῆς κατὰ τῶν κλιματολογικῶν ὁρῶν οὓς ἀνωτέρω ἐτόνισεν.

Ἐρχόμενος εἶτα εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως εὐρίσκει τὸ νομοσχέδιον ἄδικον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν νόμον 2052, ὅστις εἶναι πολὺ δικαιότερος καὶ ἀναλύει ἐκτενέστερον τὰς σημερινὰς οἰκονομικὰς συνθήκας, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς τότε. Παρατηρεῖ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ εὐρεθῇ μέση τις λύσις, καὶ τοιαύτη θὰ ἦτο ἡ χρεωλυτικὴ ἀπόσβεσις διὰ τῆς παροχῆς εἰδους ἡ χρήματος ἀναπτύσσει δὲ τὸ πρὸς τοῦτο κατάλληλον σύστημα ἐν γενικαῖς γραμμαῖς.

Δὲν ἐνδιαφέρεται, λέγει, διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας, οἵτινες δὲν υπερβαίνουν τοὺς χιλίους καθ' ὅλην τὴν Χώραν, ἀλλὰ διὰ τὴν γεωργίαν, ἥτις ἐκ τοῦ φόβου ὅστις θὰ προκληθῇ εἰς τὰ κεφάλαια θὰ ὑποστῇ δεινὸν πλήγμα καὶ φέρει ὡς παράδειγμα ὅτι καὶ σήμερον ἡ Χώρα κατὰ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀκαλλιεργητος. Εὐρίσκει δὲ πολὺ φυσικὸν τὸν ἐνδοιασμόν τῶν κεφαλαίων πρὸς χρησιμοποίησιν αὐτῶν εἰς τὴν γεωργίαν, ἀφοῦ, ὡς ἀναφέρει, διὰ διαφορῶν ἀποφάσεων ἐσχάτως ὤρισθη ὡς τμήμα ἀπαλλοτριώσεως δικφύρων κτημάτων τὸ ποσὸν 3 μέχρι τὸ πολὺ 20 δραχμῶν κατὰ στρέμμα. Ἀνακεφαλαιῶν δὲ φρονεῖ ὅτι δεόν ἡ Πολιτεία νὰ μεριμνήσῃ ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν, οὐχὶ ὅμως ἀμέσως, ἀλλὰ τμηματικῶς, ὡς προλαβόντος ἀνεπτυξέν, ἐκ παρᾠλήλου ὁμοῦς δεόν νὰ μὴ ἀδικηθῶσι καὶ οἱ ἰδιοκτήται χάριν τοῦ δικαίου, ἀλλὰ καὶ χάριν τῆς γεωργίας, ἥτις θὰ ζημιωθῇ, καὶ φέρει ὡς παράδειγμα τὸ κτήμα «Σακαλάρι», ὅπερ πρὸ τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀπέφερε πολὺ περισσότερον σῖτον ἢ μετὰ τὴν ἀπαλλοτριώσιν του, ὁπότε ἡ παραγωγὴ αὐτοῦ ἠλαττώθη σημαντικῶς. Τὰ δύο ταῦτα μέτρα, νομίζει ὅτι δεόν νὰ ρυθμισθῶσι καὶ ἐναρμονισθῶσι κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε ν' ἀποβῶσι πρόξενά γενικῆς ὠφελίας καὶ παραγωγῆς τῆς γε-

ωργίας, ἐν τῇ Χώρα ὅπως αὕτη κατὰ τὴν αὐτάρκην (χειροκροτήματα).

Ο κ. **Δ. Τσιτσάρας** λέγει, ὅτι κατόπι τῶν λεγθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, πέποιθεν ὅτι τὸ νομοσχέδιον θὰ παρὰ περὶ τὴν εἰς ἐπιτροπὴν καὶ ἐκεῖ θὰ ἐξετασθῇ εὐρέως τὸ ζήτημα, οὕτως ὥστε τὸ ἐκ Θεσσαλίας προσερχόμενον ἐκπεριυλισμένον εὐτυχῶς νόσημα νὰ μὴ ὠθήσῃ τὰ πρῶτα εἰς ἀδιέξοδον. Νομίζει δ' ὅτι, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ νόμος περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐκουσίας ἀπκαλλοτριώσεως, δὲν θὰ ὑπῆρχε τὸ βασανίζον σήμερον ζήτημα τὴν Συνέλευσιν καὶ δὲν θὰ παρήρχετο τόσος χρόνος εἰς μάτην καὶ εἰς βάρος τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ τῶν Θεσσαλῶν, οἵτινες ἐπὶ τῷ προσχήμετι τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος μεταβαίνουντι εἰς τὰς πόλεις καὶ κατανάλισκουν εἰς ματαίαις συζητήσεις τὸν καιρὸν αὐτῶν. Τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον, ἐξκολουθεῖ, δημιουργεῖ ἀνισότητά κοινωνικὴν μὴ δικαιολογούμενην, θέλει δέ, ψηφισόμενον ὡς ἔχει, συντελέσει εἰς μείζονα ἔτι μειονότητα τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς δημητριακὰ καὶ εἰς κτηνοτροφίαν, ὡς ἀποδεικνύει ἡ παραγωγὴ τῶν κτημάτων τῶν ἀπκαλλοτριωθέντων τῷ 1911. Παρά τῶν κατόπι, ὅτι θέλει καταστραφῇ ἡ νομαδικὴ κτηνοτροφία, διότι οἱ μέλλοντες νὰ ἀποκατασταθῶσιν εἰς γεωργούς, θὰ ἐπιδροθῶσιν εἰς τὴν αἰκίστιον κτηνοτροφίαν, ἥτις δὲν δύναται νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν νομαδικὴν κτηνοτροφίαν καὶ εὐρίσκων ὅτι διὰ τοῦ καθιερουμένου νομοθετικοῦ συστήματος διακρίνεται ἡ Ἑλλάς εἰς προνομιστοὺς καὶ μὴ περιφερείας, φρονεῖ ὅτι τὸ ζήτημα ἀπὸ κοινωνικῆς ἀνάγκης μᾶλλον καὶ οὐχὶ ἀπὸ ἀγροτικῆς πολιτικῆς, πρέπει νὰ μελετηθῇ εὐρύτερον. Διὸ καὶ εὐρίσκει τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων δικαιοτάτον καὶ τάσσεται ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ παρὰ περὶ τὸ νομοσχέδιον εἰς ἐπιτροπὴν, νὰ ἐξετασθῇ καὶ νὰ προσκομισθῇ οὕτω ἄρτιον πρὸς τῆς Ἐθνικοσυλλεούσεως, ὥστε νὰ ἐκανοποιῇ ἀπάσας τὰς γεωργικὰς, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας τάξεις τὰς διαφοροτρόπως συνδεόμενας πρὸς τὴν γῆν. λαμβανόμενου ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ μεγάλοι ἰδιοκτῆται ἐφάνησαν φιλανθρωπότεροι καὶ χρησιμώτεροι εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, ἀπὸ τοὺς μικροκτηματίας.

Ο κ. **Α. Παπαποστόλου**, λέγει ὅτι δὲν εἶναι τόσον ὑπὲρ τῶν κολληγῶν τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἐκ πρώτης ὥψεως φαίνε-

ται, ἀλλὰ περισσότερο ὑπὲρ τῶν ἰδιοκτητῶν, διότι περιλαμβάνονται ἐν αὐτῷ διατάξεις τελείας ἄνιστοι, ἐνῶ πρέπει μίαν νὰ τηρηθῇ ἀρχὴ πρὸς ὀριστικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος. Αἱ παλαιαὶ Κυβερνήσεις, λέγει, δὲν ἐδείξαν προσήκουσαν μέριμναν διὰ τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν Θεσσαλίας, διότι ἀντὶ νὰ προσβλέψωσιν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς ἀπέβλεψαν πλείοντον εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας καὶ ἡδίκησαν τοὺς κολληγὰς. Τούτου ἕνεκα ἐγεννήθη τὸ ζήτημα τὸ θεσσαλικόν, καὶ ἀπεστάλη τῷ 1911 ἰσχυρὰ πλειονοψηφίᾳ ἐνταῦθα ἐκ 44 βουλευτῶν, ἥτις δὲν ἐπέτυθεν ἀλλ' ἀπῆλθε τὸν δικανονισμὸν τοῦ θεσσαλικοῦ ζητήματος, τὸ ὅποτον καὶ ἐπέτυχεν κατ' ἀρχήν. Συνέπεια τῆς ἐπιμονῆς ταύτης τοῦ θεσσαλικοῦ λαοῦ ἦτο· ἡ ἀπκαλλοτριώσις τῶν Ζαππεϊῶν κτημάτων καὶ ἄλλων τινῶν χωρίων. Ὅτε δὲ τῷ 1912 ἰδιοκτῆται τινὲς ἐνήργησαν ἐξώσεις τῶν πολεομένων εἰς τὸ μέτωπον, τότε ἐγένετο 1) μὲν ὁ νόμος περὶ μὴ ἐξώσεως τῶν κολληγῶν, 2) δὲ ὁ νόμος 2052 περὶ ἀπκαλλοτριώσεως τῷ 1917 καὶ 1918, ὅστις πᾶν ἄλλο εἶναι ἢ ἀντισυνταγματικὸς, ὡς ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τινῶν ἐνταῦθα. Ταῦτα πάντα, λέγει, ἀποτελοῦσι μέγα βῆμα πρὸς λύσιν τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος τὸ ὅποτον πρέπει νὰ προχωρήσῃ, ἐκανοποιουμένων οὕτω τῶν μαχομένων ἐν τῷ μετῴπῳ, καὶ δοξαζάντων τὰ ἑλληνικὰ ὄπλα καὶ οὐχὶ νὰ ὑποχωρήσῃ. Ἀποκρούων μετὰ τοῦτο τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἰδέα τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν Θεσσαλῶν εἶναι ἰδέα τοῦ τέως ὑπουργοῦ κ. Τερτίπη, λέγει ὅτι αὕτη εἶναι ἰδέα αὐτοῦ τοῦ θεσσαλικοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦτο ὑπάρχουσι διατάξεις ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, αἵτινες ἐμποδίζουν πλείστους ἀγρότας νὰ ἀποκατασταθῶσιν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἔχουσι τὰ ἀπαιτούμενα ἐφ' ὅδῳ. Διαφωνεῖ ὡς ἐκ τούτου εἰς πολλὰ σημεῖα τοῦ νομοσχεδίου τοῦ κ. Τερτίπη καὶ δηλοῖ ὅτι θέλει ὑποβάλλει σχετικὰς τροπολογίας. Ἐπειδὴ ὅμως, συνεχίζει, τὸ ζήτημα ἀπὸ θεσσαλικὸν γίνεται πανελλήνιον καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εὐρεθῶσι τὰ ἑκατομμύρια τὰ ὅποια θὰ χρειασθῶσιν, ἵνα λυθῇ τοῦτο τελειωτικῶς, οὐδεμίαν δ' ἐξ ἄλλου ἔχει ληφθῇ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ μέριμνα διὰ τὰ κεραλοχώρια, ὧν οἱ κάτοικοι δὲν ἔχουσιν οὔτε σπιθαμὴν γῆς, ἵνα κινήθωσι, φρονεῖ ὅτι εἶναι ἀτελεῖς καὶ ἐν τούτῳ τὸ νομοσχέδιον, διότι μεριμνᾷ περισσότερο περὶ τῶν σκηνιτῶν καὶ οὐχὶ περὶ τῶν κυρίως καλλιεργητῶν. Ἐπιρριζύσσεται διὰ τοῦτο καὶ ἐν τούτῳ νὰ ὑποβάλλῃ σχετικὰς τροπολογίας, ὥστε νὰ κατάρτῃ τὸ νο-

μοσχέδιον ἄρτιον ἵνα ἐξυπηρετηθῶσι καὶ οἱ οικονομικοὶ καὶ οἱ κοινωνικοὶ σκοποὶ οὓς τὸ νομοσχέδιον ἐπιτρέπει.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι καὶ σήμερον θέλει συνεχισθῇ ἡ συζήτης ἐπὶ τοῦ ἰδίου νομοσχεδίου, μεθ' ὧς καὶ ἡ συνεδρίασις ὥρα 2 τῆς νυκτός, ἵνα ἐπαναληφθῇ σήμερον ὥρα 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

Κων. Ἀργ. Λομβάρδος

Σ. Τσακόπουλος

Ν. Μουζάκης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΑ'

Τῆς 25 Μαΐου 1922.

Ὡρα 6 καὶ 10 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας ἀνέγνω τὴν ἀναρξίν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα καὶ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὴν Ἀκτὴν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Ν. Κουλάνδρου** παρατηρεῖ ὅτι, καίτοι ὁρίζεται ὡς ὥρα ἐνάρξεως συνεδριάσεως ἡ 5 μ. μ., ἀρχίζομεν εἰς τὰς 6 καὶ 10.

Πρόεδρος. Ποιοῦμαι τὴν σύστασιν εἰς τοὺς κ. Πληρεξούσιους, ὅπως προσέρχωνται ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὀριζομένην ὥραν.

Ἀνακοινοῦνται εἴτα τὰ ἑξῆς:

— Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ἀγροτικοῦ Συνδέσμου ἐπαρχίας Λευκάδος παρκαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἀναβίη πᾶσιν σύνταξιν περὶ ἀγροτικῆς ἀφορώσεως εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λευκάδος.

— Ἡ Δέσχη τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων ζητεῖ τὴν χορηγητὴν καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς δημοσίους ὑπαλλήλους προσωρινοῦ μηνιαίου ἐπιδόματος ἴσου πρὸς τὰ τῶν ἐκπαιδευτικῶν.

— Οἱ κάτοικοι Μυριοφύτου κίτουσιν ὅπως ἀρθῇ ἡ ἀπαγόρευσις ἐξαγωγῆς προϊόντων τῶν εἰς Κων. πόλιν.

— Ὁ Νικόλαος Μίχου φαρμακὸς ὑποβάλλει αἴτησιν ὅπως προαχθῇ.

— Ὁ λαὸς τῆς Καστορίας, ἐξ ἀφορμῆς πολλῶν ἐκτρώπων τοῦ Μητροπολίτου αὐτοῦ, παρκαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως τῷ ἀποδώσῃ τὰς νομίμως ἐκκυθεῖσας τοῦ, τὰς καταπατουμένους ὑπὸ αὐτοῦ.

— Ὁ Βασίλειος Παπαδημητρίου ὑποβάλλει αἴτησιν περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν τριφυλικῶν Ἡπείρου.

— Οἱ κάτοικοι Ἀστειχοῦ ζητοῦσι τὴν ἐπισκευὴν τῆς δημοσίας ὁδοῦ Κατσούνης—Ἀσταχοῦ.

— Ἐπιτροπὴ πολιτικῶν συνταξιούχων παρκαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς μηνιαίας συντάξεώς των.

— Οἱ κατὰ τὴν τριετίαν 1917—1920 λόγῳ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν παθόντες διὰ μακροῦ σκελεστικῶν ὑπομνήματός των ζητοῦσιν, ἵνα συντόμως ληφθῶσι διάφορα νομοθετικά καὶ ἐκτελεστικά μέτρα, δι' ὧν θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παραχρῆ τῶν ἀποζημιώσεων εἰς αὐτοὺς.

— Ὁ κ. **Κων. Ἀργ. Λομβάρδος** (πληρεξούσιος Ζακύνθου) ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ΓΤΜΗ' (3348) Νόμου.

— Ὁ κ. **Ν. Στράτος** (ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐκποιήσεως τῆς κληροδοτηθείσης ὑπὸ τοῦ Μάρκου Λιδανίου συλλογῆς γραμματῶσεων εἰς τὴν Ἱστορικὴν καὶ Ἐθνολογικὴν Ἐταιρείαν τῆς Ἑλλάδος».

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Χρ. Βασιλάκης**, **Λέσβου**, καὶ **Α. Χριστομάνος**, **Σερῶν**, ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου.

— Ὁ κ. **Γ. Κανούτας**, πληρεξούσιος Τρικυλλίων, ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ καταναγκαστικῆς καὶ ὁλοκληρωτικῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν τριφυλικῶν Θεσσαλίας».

— Ὁ κ. κ. **Ν. Στράτος**, Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν **Κ. Λυκουρέζος**, ἐπὶ τοῦ Δημ. Θεσσαροῦ καὶ **Ε. Αδαμόπουλος**, ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβάλλουσι σχέδια νόμου «περὶ προσωρινοῦ καθάρισμοῦ τῶν εἰς τοὺς δήμους καὶ κοινότητας τῆς Θεσσαλίας ἀποδοτέων ἐπιχορηγήσεων ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ δημοτικοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων».

Εισέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Ὁ κ. Δ. Στεφανόπουλος, λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, συνιστᾷ ὅπως ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀφοροσῶν τὸ Σῶμα τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης διατάξεων», τονίζων τὴν ἀνάγκην ἣτις ἐπιβάλλει τοῦτο, παρακαλεῖ δ' ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ, εἰς ἣν ἔχει παραπεμφθῇ, ὑποβάλῃ τὴν ἐκθεσὶν τῆς.

Ὁ κ. Δ. Π. Γούναρης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης), συνιστᾷ νὰ παρακληθῇ ἡ ἀρμοδία Ἐπιτροπὴ νὰ ὑποβάλῃ μέχρι τοῦ προσεχοῦς Σαββάτου τὴν ἐκθεσὶν τῆς ὅπως ἀναγραφῇ αὕτη ἐκ τῶν πρώτων ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Νομοθετικῇ Διατάξει τὴν ἐρχομένην Δευτέραν, καθόσον ἄλλως θέλει συζητηθῇ καὶ ἄνευ τῆς ὑποβολῆς ἐκθέσεως ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν.

Πρόεδρος. Εἰς συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἀρθρῶν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀρχικελευστῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ».

Ἄρθρον 1ον (ἀναγινώσκεται).

Ὁ κ. Ν. Λεβίδης, Γ. Ἀναστασόπουλος, Γ. Μπούσιος καὶ Δ. Τσουκαλᾶς ὑποστηρίζουσιν, ὅτι προκειμένου περὶ τῶν μηχανικῶν, δεόν νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ αὐξήσις τῶν ἀποδογῶν αὐτῶν.

Ὁ κ. Γ. Λεωνίδας (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν), δηλοῖ ὅτι ἀποδέχεται τὴν αὐξήσιν, ἣν καθορίζει ἡ προτεινομένη ὑπὸ τῶν κ. Πληρεξουσίων τροπολογία.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1ον, ὡς ἐτροπολογήθη, τὸ 2ον, ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὡς καὶ τὸ 3ον, ἀναβάλλεται δ' ἡ ψήφισις τοῦ συνόλου λόγφ. τῶν ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν.

Γίνονται ἐπίσης δεκτὰ δι' ἀναστάσεως εἰς α' κατ' ἄρθρῳ συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμου:

«Περὶ αὐξήσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου ΠΧΛΑ' ἐπιβληθέντος φόρου ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ λιμένος Πατρῶν ἐξαγομῆνης Κορινθιακῆς σπαφίδος πρὸς ἀποπεράτωσιν καὶ διακόσμησιν τοῦ ἐν Πάτραις ἐγειρομένου ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου».

«Περὶ ἐπιβολῆς προσθέτου φορολογίας διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ συμπλήρωσιν τῶν λιμένων Κατακώλου».

Γίνεται δεκτὴ δι' ἀναστάσεως εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν ἡ πρότασις νόμου.

«Περὶ ἀνεγέρσεως σχολικῶν κτιρίων, δημοτικῶν σχολείων ἐν Ἰστιαιᾷ τῆς ἐπαρχίας Ξηροχωρίου καὶ ἐν Λίμνῃ τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἔχουσα οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Κοινότητος Γουργοβίτης, τοῦ τέως δήμου Αἰδηψίων τῆς ἐπαρχίας Ξηροχωρίου κειμένην Ἱερὰν Μονὴν Ἀγίου Γεωργίου ἢ Ἡλίας νὰ συνάψῃ δάνειον μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, μέχρι τοῦ ποσοῦ δρχ. διακοσίων χιλιάδων (200.000), ὅπως διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀνεγερθῇ ἐν Ἰστιαίᾳ, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου Κοινότητος τῆς ἐπαρχίας Ξηροχωρίου, πλήρες ἐξατάξιον δημοτικὸν σχολεῖον ἀρρένων κατὰ τὰ σχεδιαγράμματα, ὁδηγίας, μελέτην καὶ προϋπολογισμόν δαπάνης, τὰ συντεταγμένα ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου τεχνικοῦ τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐν τῷ πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς αὐτῆς κοινότητος δωρηθέν γηπέδῳ.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς κοινότητος Λίμνης τοῦ τέως δήμου Αἰγείων τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος κειμένην Ἱερὰν Μονὴν Ἀγίου Νικολάου ἢ Γαλατάκι νὰ συνάψῃ δάνειον μετὰ τῆς αὐτῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος μέχρι τοῦ ποσοῦ ἑκατὸν πενήντα χιλιάδων (150,000) ὅπως διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀνεγερθῇ ἐν Λίμνῃ πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου κοινότητος, τριτάξιον δημοτικὸν σχολεῖον θηλέων καὶ ἐπισκευασθῇ καὶ ἀνακαινισθῇ τὸ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ὑπάρχον πλήρες διδασκτῆριον ἀρρένων κατὰ τὰ σχεδιαγράμματα, ὁδηγίας, μελέτην καὶ προϋπολογισμόν δαπάνης, τὰ συντεταγμένα ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου τεχνικοῦ τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ποσὸν τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον συνομολογηθισομένων δανείων τοποθετεῖται εἰς πρόσωρινὴν ἔντοκον κατὰθεσιν παρὰ τῷ ἐν Χαλκίδι ὑποκαταστήματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐπ' ὀνόματι τῶν οἰκείων το-

πικῶν «Ταμείων Ἐκπαιδευτικῆς Προνοίας», ἅτινα ιδρύθησαν δυνάμει τοῦ νόμου 2442, καὶ χρησιμοποιηθῇσεται ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀνωτέρου σκοποῦ.

Ἄρθρον 3.

Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν δανείων τούτων ἐκχωροῦνται καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 33 § 4 ἐδάφ. β' τοῦ 1242 νόμου περὶ δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἐδάφ. γ' καὶ ἄρθρ. 3 ἐδάφ. α' τοῦ νόμου ΓΥΙΔ' περὶ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, εἰσφορὰ αἱ ἀναλογοῦσαι εἰς βάρος τῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐσόδων τῶν ἀνωτέρω μνημονευομένων Μονῶν ὑπὲρ τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ὡς καὶ ἀνάλογον ποσὸν ἐκ τῶν εἰς τοὺς ἐτησίους αὐτῶν προϋπολογισμοὺς ἀναγραφομένων ἐσόδων καὶ πρὸ τῆς ἀφαιρέσεως πάσης οἰκιστήποτε ἄλλης εἰσφορᾶς διὰ νόμου ὑρισταμένης, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἐξοφληθῶσι τὰ οὕτω συνομολογησόμενα δάνεια ἐντὸς εἰκοσαετίας. Πρὸς ἀσφάλειαν δὲ τῶν ἀνωτέρω δανείων ἐκχωρεῖται τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς ἀναλόγου ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τῶν ἀνωτέρω μνημονευομένων Μονῶν.

Ἄρθρον 4.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου τὰ Ἡγουμενοσυμβούλια τῶν ἀνωτέρω Μονῶν θέλουσι προῶθ' ἀμέσως εἰς τὴν ἐκδοσιν τῶν αἰτούμενων ψηφισμάτων πρὸς συνομολόγησιν τῶν ἀνωτέρω δανείων.

Διὰ τὰ ψηφίσματα, τὰ οὕτω ἐκδοθησόμενα, δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλη τις ἐγκρισις.

Ἄρθρον 5.

Τὰ ἀνεγερθησόμενα κατὰ τὰ ἀνωτέρω κτίρια περιέρχονται κατὰ κυριότητα εἰς τὰ οἰκεία Ταμεῖα Ἐκπαιδευτικῆς Προνοίας, δὲν δύνανται δὲ ταῦτα νὰ ἀπαλλοτριωθῶσιν, ὑποθηκευθῶσιν ἢ χρησιμοποιηθῶσιν δι' οἰονδήποτε ἄλλον σκοπὸν.

Ἄρθρον 6.

Διὰ Β. Δικτάγματος κληρονομηθῶσονται τὰ τῆς ἐκτέλεσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Γίνεται ἐπειτα δεκτὴ δι' ἀνκτίσεως ἡ ἀρχὴ τῆς προτάσεως νόμου «Περὶ ἐνισχύσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐν Ὁράκῃ Μουσουλμανικῶν, Ἰσραηλιτικῶν καὶ Ἀρμενικῶν Κοινοτήτων.

Προκειμένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ὑπαλλήλων τῆς πολιτικῆς διοικήσεως Ὁράκης» ὁ κ. **N. Σιράτος**, (ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν), λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις, υἱοθέτησά τὴν αἰτιολογικὴν ἐκθεσιν τῆς ἀνωτέρω προτάσεως καὶ φρονούσα ὅτι ἐνδείκνυται ἡ βαθμιαία ἀφομοίωσις τῆς διοικήσεως Ὁράκης πρὸς τὴν τοῦ Παλαιοῦ Κράτους, προέβη εἰς τὴν σύνταξιν ἰδίου σχεδίου νόμου «περὶ Διοικήσεως Ὁράκης», ὅπερ ὑποβάλλει ἤδη εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ παρακαλεῖ ὅπως, ἀποσυρομένης τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ὑπαλλήλων τῆς πολιτικῆς διοικήσεως Ὁράκης», ἀντικατασταθῇ αὕτη διὰ τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου νόμου, ὅπερ εἶναι γενικώτερον καὶ ἐν ᾧ δὲν γίνεσθαι πλέον λόγος «περὶ στρατιωτικῆς διοικήσεως Ὁράκης». Προτείνει δ' εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅπως τὸ σχέδιον τοῦτο τοῦ νόμου, κηρυχθῇ κατεπεῖγον καὶ ψηφισθῇ κατ' ἀρχήν.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** ἀποκρούει τὴν πρότασιν ταύτην, συνιστῶν νὰ ἀνελθῇ, καθόσον τὸ νομοσχέδιον μόλις διανεμηθὲν καὶ ἐν ἀκερτῇ μακροσκελεῖ, εἶχει ἀνάγκην μελέτης.

Ὁ κ. **X. Βοξίκης** παρατηρεῖ ὅτι δύναται νὰ ψηφισθῇ ἡ ἀρχή, μεθ' ἧς νὰ παραπεμφθῇ ἀμέσως εἰς ἐπιτροπὴν ὁρισθησομένην ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, ἥτις ὅσον τάχιον νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἐκθεσιν τῆς.

Συναίνουσης τῆς Συνελεύσεως, κηρύσσεται **κατεπεῖγον** καὶ γίνεσθαι δεκτὸν κατ' ἀρχήν, ἀντὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ὑπαλλήλων καὶ πολιτικῆς διοικήσεως Ὁράκης» τὸ σχέδιον νόμου «περὶ διοικήσεως Ὁράκης», καὶ ἀποφασίζεται ὅπως παραπεμφθῇ εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις μέχρι τοῦ Σαββάτου νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἐκθεσιν τῆς.

Ἐπίσης, μετὰ τινὰς παρατηρήσεις τῶν κ. **Γ. Μπουσίου** καὶ **Α. Μάτεσι**, γίνεται δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἐποικισμοῦ ἐν Ὁράκῃ καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν κτηνίων αὐτῆς» καὶ ἀποφασίζεται ὅπως καὶ ἡ πρότασις αὕτη παραπεμφθῇ εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιτροπὴν, εἰς ἣν θὰ παραπεμφθῇ καὶ τὸ σχέδιον νόμου «περὶ διοικήσεως Ὁράκης».

Πρόεδρος. Ἀνκοινῶ ὅτι τὴν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἀνωτέρω νομοσχεδίων κατήρτισα ἐκ τῶν κ. **X. Βοξίκης**, **Γ. Μπουσίου**, **Α. Μάτεσι**, **N. Κωνσταντοπούλου**, **N. Λεβίδη** καὶ **Θ. Χρυσόβεργη** καὶ πα-

ρακαλῶ αὐτήν, ὅπως ἐπιληφθῇ ὅσον τάχιστα τῆς ἐξετάσεως τούτων καὶ ὑποβάλλῃ μέχρι τοῦ προσεχοῦς Σαββάτου τὴν ἐκθεσὶν τῆς.

Γίνεται εἰτα δεκτὸν δι' ἀναστάσεως εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου.

Περὶ τῶν δημοσίων λειτουργῶν τῶν διοριζομένων Ὑπουργῶν, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Διαρκούσης τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, πληρεξούσιοι διατελοῦντες δημόσιοι ὑπάλληλοι, διοριζόμενοι Ὑπουργοί, θεωροῦνται ἐν ἀδείᾳ καθ' ἅπαντα τὸν χρόνον, καθ' ὃ κατέχουσι τὴν θέσιν τοῦ Ὑπουργοῦ.

Πρόεδρος. Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κατάρξεως διατάξεων τινῶν τοῦ νόμου 2186 περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου ΧΜΗ' κτλ.».

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** φρονεῖ ὅτι δέον νὰ παρῃμείνῃ ὡς ἔχει ὁ ἐπὶ Βενιζέλου ψηφισθεὶς νόμος περὶ «ἐκλογῆς βουλευτῶν», ὅσον ἀφορᾷ τὸ καθοριζόμενον ὅριον τῆς ἀναλογίας τῶν 25 χιλιάδων κατοίκων κατὰ βουλευτὴν καὶ οὐχὶ τὸ διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὀριζόμενον ὅριον 16 χιλιάδων κατὰ βουλευτὴν, καθὼς νομίζει ὅτι δὲν συμφέρει νὰ εἶναι καὶ πολὺ μέγας ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν, τονίζων τὰς ἐκ τούτου ἐπιζημίους συνεπείας, καὶ τὰς παρεμβαλλομένας δυσχερείας ἐν ταῖς ἐργασίαις τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, διότι φρονεῖ ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν τείνει πρὸς διαφθορὰν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν υποβοηθεῖ τὴν ἐπὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἐπιρροὴν ἐκάστης ἀριθμητικῆς ομάδος ἢ μικρῶν ομάδων, ἐνῶ ἐπὶ τῶν πολυπληθῶν Κοινοβουλίων ὀλιγώτερον ὁ ἀριθμὸς καὶ περισσότερον τὸ ἡθικὸν κύρος τῶν ἰδεῶν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν κοινοβουλευτικῶν κατευθύνσεων. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἔχουσι παρ' ἡμῶν τὰ πολιτικὰ πράγματα, τὸ πολυπληθές τοῦ Κοινοβουλίου διευκολύνει τὴν εἰς αὐτὸ εἴσοδον τῶν νέων παρῃγόντων, οἵτινες διαμορφοῦνται μεταξὺ τοῦ λαοῦ ἐν τῇ πολιτικῇ ἐξελίξει καὶ ἐπομένως τὴν ἐμφάνισιν τῶν νέων ἰδεῶν, ἐνῶ ὅταν ὁ

ἀριθμὸς τῶν ἀντιπροσώπων εἶναι περιορισμένος, δυσκόλως θὰ δύνανται τὰ νέα στοιχεῖα νὰ ἀνκδειχθῶσι, διότι θὰ ἐπιπροσθῶσιν ἐκάστοτε οἱ ἔχοντες ἤδη δημιουργημένον πολιτικὸν κύρος. Τὸ ζήτημα τῆς ὀμολογίας διεξαγωγῆς τῶν ἐργασιῶν, εἰναι ζήτημα κανονισμοῦ καὶ προσηκούσης ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Β. Μαρκεζίνης** ἀντιτίθεται κατὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου, διότι δι' αὐτοῦ ἐλαττοῦται ἡ βᾶσις τοῦ ἀριθμοῦ πρὸς ἐκλογὴν βουλευτῶν ἀπὸ 25,000 σὺν κλάσματι 7, δι' οὗ θὰ ἐνηργεῖτο αἱ μέλλουσαι ἐκλογαὶ καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν βᾶσιν τῶν 16,000 σὺν 5, ὅπερ ἐψηφίσθη κατὰ τὸ 1905 καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου διεπόμενοι σήμερον ἔχομεν ἀριθμὸν βουλευτῶν—πληρεξουσίων 368. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἀναχρονισμόν, τὸ νὰ ζητῶμεν νὰ ἐπανεέλθωμεν εἰς τὴν κλίμακα τὴν πρὸ εἰκοσαετίας, ἐνῶ ἔκτοτε ἐπ' ἡλθον οἱ δύο νικηφόροι πόλεμοι ἔτι δὲ καὶ ὁ μέγας πόλεμος, ἐξ οὗ ἠυξήθη τὸ Κράτος κατὰ τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Θράκην. Ἀφίνω ὅτι κατόπιν τῆς ἐνεργηθείσης ἀπογραφῆς ὁ ἀριθμὸς θ' αὐξήσῃ εἰς 400, ἐὰν δὲ δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ δικαιωθῶσιν αἱ βλέψεις μας, τότε θὰ καταντήσῃ, ἐὰν ψηφισθῇ τοιοῦτον νομοσχέδιον, νὰ ἔχωμεν τοὺς 500 τοῦ Σόλωνος Βουλευτάς. Παρῃκαλεῖ ἐπομένως ν' ἀναδελθῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου, ἀφοῦ μάλιστα ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν εἶπεν ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ προτείνῃ ἄλλο, ἐν τῷ ὁποίῳ θὰ ἐμφαίνωνται αἱ πολιτικαὶ καὶ πολιτικαὶ σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ἐκλογικῶν θεμάτων καὶ τοῦ ἀριθμοῦ. Θὰ ἦτο δὲ σόλοικον νὰ ψηφίσωμεν τώρα βᾶσιν ἐκλογικὴν 16,000 καὶ εἰτα μεγαλειτέρην, διότι δὲν πιστεύει νὰ ζητηθῇ νὰ ἔχωμεν καὶ κάτω τῶν 16,000 βᾶσιν ἐκλογικὴν.

Ὁ κ. **Ν. Δεβίδης** παρατηρεῖ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο, σπουδαϊότατον ὄν, δὲν δύναται νὰ λυθῇ ἐπιτροχάδην. Ἐπειδὴ ὅμως εἰσάγεται ὡς μέτρον προσωρινόν, συνιστᾷ νὰ ψηφισθῇ, καὶ ὅταν ψηφισθῇ τὸ Σύνταγμα καὶ εἰσχωθῇ νέον ἐκλογικὸν νομοσχέδιον, τότε θέλει ὀμιλήσῃ εὐρύτατα ἐπὶ τοῦ θέματος. Τίς ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ἐν Ἑλλάδι, δὲν εἶναι, λέγει, θέμα κοινόν. Ἐξαρτᾶται ἡ ρύθμισις αὐτοῦ ἐκ τοῦ καθιερωθησομένου θεσμοῦ τοῦ Συμβουλίου. Ἐπικρατείας καὶ ἐκ τῆς Γερουσίας, καθ' ὧν οὕτως εἶναι κεκτη-

ρυγμένος, και διὰ τοῦτο δέχεται, ἐπικυαλῶμεναι, ὅπως τὸ νομοσχέδιον ὡς προσωρινὸν ψηφισθῇ.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον.

Γίνονται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὰ κατ' ἀρχὴν τὰ κατωθι νομοσχέδια:

«Περὶ χορηγίας παγίας προκαταβολῆς πρὸς τὰς ἀστυνομικὰς Διευθύνσεις τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων.

«Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος διὰ βελτίωσιν τροφῆς εἰς τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους κτλ».

«Περὶ τροποποιήσεως ἀρθρῶν τινῶν τοῦ νόμου 2461 περὶ Ἀστυνομίας Πόλεων».

«Περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως δραχμῶν τριακοσίων χιλιάδων διὰ βοηθήματα, χορηγηθέντα εἰς τραυματικὰ ἀναπήρους καὶ περιθαλψιούχους οἰκογενεῖς θυμάτων πολέμου, λόγῳ τῶν ἐρρτῶν τοῦ Πάσχα».

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 1960 καὶ 2503 περὶ περιθαλψέως θυμάτων πολέμου».

Ὁ κ. **Ε. Στρατηγός** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ὑδραγωγείου Κερκύρας», ὅπερ ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται **κατεπείγον** καὶ γίνεται δεκτὸν κατ' ἀρχὴν.

Πρόεδρος. Ἐξακολουθήσῃ τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ σχεδίου «περὶ ἀγροτικοῦ νόμου».

Ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** λαμβάνων τὴν λόγον, λέγει ὅτι εὐρίσκει τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νομοσχεδίου ἀντισυνταγματικὴν, διότι ἐνῶ ἔπρεπε τοῦτο νὰ φερόιται ὑπογράφας τῆς ὑπευθύνου Κυβερνήσεως, καὶ δὴ τὴν τοῦ Υπουργοῦ τῆς Γεωργίας καὶ τοῦ Υπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν προκαταβέβηκεν περὶ διαθέσεως ἐκατομμυρίων δι' ἀποζημιώσεις, δὲν φέρει ταύτας. Χαρακτηρίζει διὰ τοῦτο ἐκθετον τὸ νομοσχέδιον καὶ φρονεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ καὶ τοῦτο, διότι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἀποφεύγεται ἡ εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως, ἀπαρκίητος εἰς πᾶν νομοθέτημα, ὅπερ αὐτὴ ὑποστηρίζει.

Ἀλλ' οὐδ' ὁ κ. Υπουργὸς τῆς Γεωργίας ὑπάρχει ἐνταῦθα λέγει ὁ ἀγορεύων, ὁ ὅποιος νὰ λάβῃ τὴν εὐθύνην αὐτὴν. Προχωρῶν δὲ μετὰ τοῦτο καὶ χαρακτηρίζων τὸ νομοσχέδιον δημευτικόν, θεωρεῖ ἄτοπον νὰ υἱοθετήσῃ τοῦτο ἡ

Συνέλευσις, ἀφοῦ δὲν υἱοθέτησεν αὐτὸ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ περιεχομένου ἐξετάζων τὸ νομοσχέδιον ὁ κ. Βοκοτόπουλος, χαρακτηρίζει τοῦτο ὡς οἰκτρὸν ἐξ ἀμύδλωμα καὶ θὰ ἐθεώρει αὐτὸν εὐτυχὴ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ συνταγματικότητι αὐτῆς ἀνελαμβάνεν, οὐχὶ νὰ παύσῃ ὑποστηρίζουσα αὐτὸ ἀλλὰ νὰ τὸ μεταρρυθρίσῃ, καλύπτουσα τοῦτο διὰ τῆς συνταγματικῆς αὐτῆς εὐθύνης. Ἐρχόμενος εἰς εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ νομοσχεδίου, θεωρεῖ τοῦτο καὶ ἀδίκον, διότι παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς Ἐπιτροπὰς νὰ κανονίζωσι καὶ νὰ ἀποφασίζωσι περὶ τῆς τύχης τοῦ κτήματος τοῦ ἰδιοκτῆτου χωρὶς, ὅχι μόνον νὰ μὴ ἐρωτᾶται καὶ ὁ ἰδιοκτῆτης, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δικαίωμα πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ νὰ τῷ διδῇται. Ἀπλῶς μόνον ἐκ γενναϊοπροσύνης ἐπιτρέπει αὐτῷ ὁ συντάκτης τοῦ νομοσχεδίου νὰ παρίσταται εἰς τὸ Ἐρετεῖον καὶ πλέον οὐ.

Πλείστοι Πληρεξούσιοι δικακροτύρονται, παρατηροῦντες ὅτι δὲν ἔχει μελετήσῃ τὸ νομοσχέδιον ὁ ζήτητος.

Ἡλ. Μπασδέκης. Τί ἐνδιαφέρον ἔχετε σεῖς νὰ ὑπερασμίνεσθε τῶν ἰδιοκτητῶν;

Δ. Βοκοτόπουλος. Οὐδὲν ἔχω διαφέρον, διότι οὐδὲ σπιθαμὴν γῆς ἔχω, ἀλλ' ἐννοῶ νὰ ἐκπληρώσω τὸ καθήκον μου ἐνταῦθα καὶ διὰ τοῦτο ἀποκρούω πάντα τὰ τοιαῦτα ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὑπάρχοντα ἀφάνταστα καὶ πρωτοφανῆ.

Ὁ κ. **Κ. Τερτίπης** διακόπτων, λέγει ὅτι τὸ διδόμενον δικαίωμα τῆς παραστάσεως ἐνώπιον τοῦ Ἐρετείου τοῦ ἰδιοκτῆτου δὲν σημαίνει ἄλλο τι παρὰ ὅτι ὁ ἰδιοκτῆτης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραστῇ νομικῶς ἐν τῷ Ἐρετείῳ καὶ νὰ ὑπερασπίζῃ τῶν δικαιωμάτων του.

Ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** δέχεται, λέγει, ὡς ἔρμηνειαν τοῦτο τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ τοῦ νομοσχεδίου. Ἀλλὰ καὶ οὕτως δὲν εὐρίσκει ἐπαρκὲς νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα νὰ παρίσταται οὕτω ὁ ἰδιοκτῆτης ἐνώπιον τοῦ Ἐρετείου, χωρὶς νὰ τῷ παρέχεται οὐδὲν τῶν στοιχείων ἐκείνων, ἅτινα θὰ ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ τὰς ἀξιώσεις αὐτοῦ, διότι τὸ δικαστήριον μένον ἀπὸ τοὺς διοικητικοὺς ὑπαλλήλους ὑποχρεοῦται ν' ἀντλήσῃ πᾶν στοιχεῖον ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἀπόφασίν του καὶ οὐχὶ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ὁ κ. **Τερτίπης** ἀναγινώσκων τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ

νομοσχεδίου, παρατηρεί ότι και το δικαίωμα της έφέςεως παρέχεται εις τον ιδιοκτήτην και πᾶν ἄλλο μέσον υπερασπίσεως τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ.

Ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** ἐξετάζει μετὰ τοῦτο τὴν ὅλην οἰκονομικὴν τοῦ νομοσχεδίου καὶ λέγει ὅτι τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὸν Ὑπουργόν, ὅστις ἐνεργεῖ διοικητικῶς, χωρὶς νὰ ἀναμειγνύηται παντάπῃς ἡ δικαιοσύνη· δὲν δικάζει, δέ, προσθέτει, ὁ πρόεδρος ἐπὶ τῇ βάσει νόμου, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει διοικητικῶν ἐνεργειῶν, ἀρχόντος οὐσης τῆς δικαιοσύνης. Εἶναι συνεπῶς τελείως ἀντισυνταγματικὸν τὸ νομοσχέδιον, ὑπὸ τοῦς ὅρους τούτους εἰσκαγόμενον εἰς τὴν Συνέλευσιν, καὶ δικαστικῶς κηρύσσεται.

Ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, εὐρίσκει ὅτι ὀρθῶς ὁ ἡγέτης τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἔθηκε χθὲς τὰς βάσεις τῆς ὅλης συζητήσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου. Ἀλλ' ἀναγινώσκων τὸ 1ον ἄρθρον, ἐν ᾧ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, παρατηρεῖ ὅτι αὕτη εἶναι ἀντιθετὸς πρὸς ὅσα εἶπεν ὁ κ. Γούνκαρης, διότι κατ' αὐτὴν δύναται πᾶς πρόσφυς καὶ πᾶς ἄλλος νὰ ἐπιδράμῃ κατὰ παντὸς ιδιοκτήτου καὶ νὰ λάβῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ. Δὲν εἶναι συνεπῶς, λέγει, ἡ ἀρχὴ αὕτη σύμφωνος πρὸς τὴν τεθεῖσαν ἀρχὴν ὑπὸ τοῦ κ. Γούνκαρη.

Ο κ. **Κ. Τεγτίπης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον, ὁμιλοῦν περὶ προσφύγων, ἐννοεῖ καὶ τὰς Νέας Χώρας.

Ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** ἐξακολουθῶν καὶ ἀναγινώσκων τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου, λέγει ὅτι, ἐν ὃ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κ. Γούνκαρης ὑπέβαλλε τροπολογικὰν σχετικὴν πρὸς τὰς χθεσινὰς δηλώσεις αὐτοῦ, οὐδεμίαν θὰ εἶχεν ἀντίρρησην. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ὑπάρχει, καὶ ὀνομάζει τοῦτο ἕνα τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου ἀρχὴν ἀπροσδιόριστον. Καίτοι δέ, συνεχίζει, τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἐπικαλεῖται ὡς ἐπικουρικοὺς τοὺς νόμους 2052, καὶ τὸν τοῦ Ἐποικισμοῦ τοῦ 1914, ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις καταδικάζει αὐτοὺς, χαρακτηρίζουσα τούτους ὡς ἐπαναστατικούς. Ἀλλὰ καίτοι τοῦτο πράττει, πάλιν ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ τὸ νομοσχέδιον ἔχει αὐτοὺς δεξιῶν χερί, πράγματα τελείως ἀντίθετα καὶ παράδοξα. Ἐπὶ τοιαύτης ἀρχῆς, συνεχίζει, στηρίζεται τὸ νομοσχέδιον, παρέχον δι-

καίωμα γεωργικοῦ κλήρου καὶ εἰς τοὺς σαγματοποιοὺς ἀκόμη, καθὼς καὶ εἰς πάντα ἔχοντα ἢ μὲ ἔχοντα γεωργικὰ ἐρῶδικα.

Τρίτη ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, λέγει ὁ κ. Βοκοτόπουλος, εἶναι ἡ νομοποίησις τῶν Διαταγμάτων τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως, ἐξ ἧς ἀπαρτεῖ ὁ παρὼν νόμος, ὁ ὁποῖος ἔρχεται νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς ἡμᾶς νὰ κυρώσωμεν πράγματα, τὰ ὁποῖα οὐδὲν εἶναι σύμφωνα πρὸς τὴν ἀνατεθεῖσαν ἡμῖν ἐντολὴν τοῦ Λαοῦ. Διὰ τοῦτο, φρονεῖ, ὅτι ἡ Κυβερνήσις ἔχει καθήκον νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ νὰ συντάξῃ μετ' ἐπιτροπῆς τὸ νομοσχέδιον καὶ νὰ κυρώσῃ τοῦτο διὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῆς, διότι πρόκειται περὶ νομοσχεδίου, οὐχὶ θεσπαικοῦ μόνον, ἀλλὰ περὶ γενικωτέρου νομοσχεδίου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ νῦν Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας εἶναι ἐκ τῶν νομομαθεστέρων ἀνδρῶν, ἔχει δὲ ὑποχρέωσιν νὰ συνεργασθῇ μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐπιβάλλεται εἰς ἀμφοτέρους νὰ ἀνυσυντάξωσι τὸ νομοσχέδιον, συμβόμενοι τὴν ιδιοκτησίαν τοῦ πολίτου, καὶ νὰ εἰσκαγάωσι τοῦτο πρὸς ψήφισιν εἰς τὴν Συνέλευσιν οὕτως, ὥστε ἀποφευγόμενων τῶν μπολσεβικικῶν ἀντιλήψεων, ν' ἀποκατασταθῶσι μὲν οἱ κολλῆγαι, καὶ ὧν οὐδεὶς ἀντιδρᾷ, ἀλλὰ νὰ ἀποζημιωθῶσι νομίμως καὶ οἱ ιδιοκτῆται, αἰρομένης τῆς αὐθιχρέτου διαχειρίσεως τοῦ ζητήματος ὑπὸ μόνου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Προκείμενον νὰ λάβῃ τὸν λόγον ὁ κ. **Π. Στάϊκος**, ὁ κ. **Ν. Λεβίδης**, συνιστᾷ, ὅπως μὴ ματαιοπονωμένῃ συζητοῦντες, ἀφοῦ θὰ περᾶται εἰς ἐπιτροπὴν τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ νὰ ἐπιφυλαχθῶμεν νὰ ὁμιλήσωμεν εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Τὴν αὐτὴν γνώμην ὑποστηρίζει καὶ ὁ κ. **Ν. Καλλέλης**, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ περᾶται εἰς ἐπιτροπὴν τὸ νομοσχέδιον, χωρὶς νὰ ψηφισθῇ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** λέγει ὅτι, καίτοι δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ παραιτῇ τοὺς ἐγγεγραμμένους νὰ παραιτηθῶσι τοῦ λόγου, ὅμως πρὸς διευκόλυνσιν τῆς συζητήσεως θὰ ἦτο προτιμότερον τὸ νομοσχέδιον, ψηφίζόμενον κατ' ἀρχὴν, νὰ παρέρμετο εἰς Ἐπιτροπὴν, ἥτις νὰ περᾶται μετὰ τῆς προσεχοῦς Δευτέρας νὰ προσκομίσῃ τὰ πορίσματα αὐτῆς καὶ νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις εὐκολώτερον καὶ τελετωρότερον ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ, ἐν ἣ θὰ ἐλάβανεν καὶ

αὐτὸς μέρος, θὰ ἐζητᾶζοντο αἱ διαφωνίαι, θὰ καθωρίζοντο τὰ ἐπιμαχὰ σημεῖα, ἐὰν δὲν ᾔθελεν ἐπελθεῖ συμφωνία, καὶ θὰ ἐτεροματίζετο οὕτω ἐν τῇ Συνελεύσει ἡ τελειωτικὴ συζήτησις.

Ὁ κ. **N. Δεβίδης**, εὐρίσκων πρακτικὴν τὴν πρότασιν, δέχεται ταύτην, ἀφοῦ ὅμως ὁ ἡγέτης τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καθώριζε κατ' ὑπαγόρευσιν τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ἣν δὲν καθώρισε χθές σαφῶς. ἤτις μάλιστα νὰ ἀναγραφῇ καὶ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς. Ἐπίσης, προτείνει ὅπως μηχανηθῇ ἡ ταχθεῖσα προθεσμία, διότι μέχρι τῆς Δευτέρας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ καταρτίσῃ τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἡ Ἐπιτροπὴ.

Ὁ κ. **Xρ. Μητσόπουλος** λέγει ὅτι πρέπει πρὸ τούτου νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἀποδέχεται ταύτην τὴν πρότασιν ἡ Συνέλευσις, διότι καὶ μὲν ἐδέχθη ἡ Κυβερνήσις τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου καὶ εἰσήγαγε τοῦτο εἰς συζήτησιν, δὲν καθωρίσθη ὅμως ἂν πρόκειται περὶ νομοσχεδίου κυβερνητικοῦ ἢ περὶ προτάσεως νόμου. Λέγει τοῦτο, προσθέτει, διότι τὴν παρέμβασιν τῆς προτάσεως τοῦ ἡγέτου τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος θεωρεῖ ἔκτροπον, ὡς ἐπίσης οὐχὶ ὀρθὴν τὴν ἀπαίτησιν ὅπως διατυπωθῇ ἔγγραφος νέα ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου μετὰ τὴν χθές διατυπωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀρχὴν. Ἐὰν δὲν λυθῇ λέγει τοῦτο τὸ ζήτημα πρότερον, εἶναι ὑπόχρεος νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἣν δὲν ἀποδέχεται.

Ὁ κ. **A. Γούναρης** ἀπαντῶν, λέγει ὅτι ἐποιήσατο τὴν πρότασιν οὐχὶ ἵνα γίνῃ νέα συζήτησις, ἀλλ' ἵνα διευκολυνθῇ ἡ συζήτησις. Διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνει καὶ πάλιν τὴν παράκλησιν πρὸς τοὺς ἐγγεγραμμένους νὰ παραιτηθῶσι τοῦ λόγου, ἵνα ἐπιτευχθῇ εὐκολώτερον ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός.

Ἐξετάζων δὲ μετὰ τοῦτο τὰς ἀντιρρήσεις τῶν χαρακτηριζόντων τὸ νομοσχέδιον ὡς πρότασιν νόμου καὶ διευκρινίζων τὰς σχέσεις τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸ συζητούμενον νομοθέτημα, τὸ ὁποῖον κατήρτισεν ὑπουργὸς τῆς πρῶτης Κυβερνήσεως, λέγει ὅτι δὲν εὐρίσκει σόδαράν τὴν συζήτησιν περὶ τοῦ ἂν εἶναι πρότασις νόμου ἢ νομοσχεδίου, ἐν γενομένη συζητήσει περὶ ἀγροτικοῦ νόμου, ἀφοῦ οὐδε μίχ' ὑπάρχει διαφορὰ οὐσιαστικῶς καὶ ἀφοῦ καὶ τὸ νομοσχέδιον καὶ ἡ πρότασις νόμου λαμβάνουσι μορφήν νομοθετήματος, εὐθὺς ὡς ἀκουσθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ αἱ διάφοροι γνώ-

μαι. Διὰ τοῦτο θὰ μοὶ ἐπιτρέψετε, λέγει, ὁ κ. Γούναρης, νὰ εἶπω ὅτι ἡ συζήτησις περὶ τοῦ ἂν τὸ νομοσχέδιον εἶναι σχέδιον νόμου ἢ πρότασις νόμου, εἶναι συζήτησις κενόσπουδος, συζήτησις κατὰ τὴν ὁποίαν κατατρίβεται ὁ χρόνος ἀνευ οὐδενὸς πρακτικοῦ σκοποῦ, ἀνευ οὐδενὸς ἀποτελέσματος· εἶναι συζήτησις μεταφερομένη ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ ζητήματος εἰς συζήτησιν φράσεων καὶ λέξεων κενῶν πρακτικῆς ἐννοίας καὶ πρακτικοῦ ἀποτελέσματος. Τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου ἐπανέλαβον τετράκις χθές. Ἦκουσα ὅτι ἐτοιμάζεται πρότασις, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ζητηθῇ διατύπωσις εἰδικῇ τῆς ἀρχῆς τοῦ νόμου, ἣτις θὰ ψηφισθῇ ὅταν ψηφισθῇ κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον. Ὁμολογῶ ὅτι τοῦτο εἶναι πρᾶγμα πρωτότυπον εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ χρονικά. Δὲν εἰσεύρω εἰς κανέν κοινοβούλιον νὰ ὑπάρχῃ τοιοῦτον προηγούμενον, ὥστε, ψηφίζομένης τῆς ἀρχῆς ἐνὸς νομοσχεδίου, νὰ γίνῃ εἰδικὴ διατύπωσις τῆς ψηφίζομένης ἀρχῆς καὶ νὰ δηλωθῇ ὅτι ψηφίζεται κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον. Ἀ; ἀφήσωμεν, κύριοι, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον καθιερώθη διὰ τῆς μακρᾶς ἐφαρμογῆς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος καὶ ἂς μὴ θελήσωμεν νὰ γίνωμεν πρωτότυποι, διότι θέλοντες νὰ γίνωμεν πρωτότυποι καὶ νὰ φθάσωμεν ἐκεῖ ὅπου δὲν ἔφθασαν οἱ ἄλλοι, θὰ εἰμεθα ἐκτεθειμένοι εἰς τὸν κίνδυνον νὰ πράξωμεν τι μὴ ὀρθόν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δίδει εἶτα τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Βασιλακάκη.

X. Μητσόπουλος. Μὲ συγχωρεῖτε· ἔχω ἐγὼ τὸν λόγον ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος.

Πρόεδρος. Ποῦ εὐρίσκετε τὸ προσωπικόν; Δὲν ὑπάρχει ζήτημα προσωπικόν.

A. Γούναρης. Δὲν δύναται νὰ παραταθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος. Ὁ κ. Πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ὁμιλεῖ περὶ προσωπικοῦ ζητήματος. Οὐδὲν ὑπάρχει τὸ προσωπικόν.

X. Μητσόπουλος. Σεῖς, παρεκτρέπόμενος, εἶπετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι κενόσπουδος. Μὲ προσβάλατε.

Πρόεδρος. Δὲν ὑπάρχει καθόλου προσωπικόν ζήτημα. Παρακαλῶ νὰ καθήσητε ἡσυχος. Δὲν ἔχετε τὸν λόγον.

(Θόρυβος καὶ ἀντεγλήσεις ἐγείρονται μετὰ διαφόρων πληρεξουσίων καὶ τοῦ κ. Μητσοπούλου, ἐπιμένοντος νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος.)

Δ. Γούναρης. Κύριε Πρόεδρε, να παρακληθῇ ὁ κ. Πληρεξούσιος νὰ πύσῃ καὶ νὰ δώσῃ διὰ τὴν γίνῃ δύνατον νὰ ἐμιλήσω.

Χ. Μητσόπουλος. Σεῖς καὶ νὰ πύσῃ.

Νεὸς θύρος καὶ διευκρινιστικὴ ἐγείρονται ἐνταῦθα καθ' ἑπὶ τὴν αἴθουσαν. Πολλοὶ πληρεξούσιοι ἀπεύδουσι πρὸς τὸν κ. Μητσόπουλον καὶ ἄλλοι χειρονομοῦσιν ἀπειλητικῶς, ἐνῶ ὁ κώδων κρούεται διαμαντωδῶς, ὅπως ἐπέλθῃ ἡ συζή.

Πρόεδρος. Κύριε Μητσόπουλε, σὲ ἀναγκάζω εἰς τὴν τάξιν. Ἀπὸ σῆς δὲν ἀνεμνεα τοιούτην στάσιν.

Δ. Γούναρης. Παρακαλῶ δὲν εἶναι ἄρθρον, οὔτε δύναται νὰ γίνῃ ἀνεκτόν, ὥστε οἰοσθῇ ποτε τῶν κ. κ. Συγκλητῶν νὰ λαμβάνῃ τὸν λόγον ἐξω τῆς σειράς του, ἰσχυρίζομαι, ὅτι ὑπῆρξε ζήτημα προσωπικόν.

Ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος** χειρονομῶν, λέγει ὅτι προσελήθη καὶ ζητεῖ τὸν λόγον.

Πρόεδρος. Παύσατε παρακαλῶ τὰς διακοπὰς.

Δ. Γούναρης. Παρακαλῶ τὸν κ. Πληρεξούσιον νὰ μὴ με διακόπτῃ. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι οὐδὲν εἶναι δικαίωμα ἄλλ' οὔτε δύναται νὰ γίνῃ ἀνεκτόν, ἵνα οἰοσθῇ ποτε τῶν κ. κ. Συγκλητῶν θελεῖ νὰ λαμβάνῃ τὸν λόγον ἐξω τῆς σειράς του καὶ νὰ ἰσχυρίζηται ὅτι πρόκειται περὶ ζήτημα προσωπικόν.

Χ. Μητσόπουλος. Με ὑβρίζετε.

Δ. Γούναρης. Ὁχι. Ποσῶς δὲν σὲ ὑβρίσῃ. Ὁ Πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας εἶπεν ὅτι ὑφίσταται ζήτημα προσωπικόν. Διὰ τὴν παρακαλῶ; Διότι τὸν τρόπον, καθ' ὃν συνεζήτησεν, ἐγὼ ἐχαρακτήρισα ὡς μὴ συμβαλλόντα εἰς τὴν διεκκωγὴν τῆς συζήτησεως τοῦ ἀγροτικού;

Χ. Μητσόπουλος. Δὲν εἶπατε καὶ εἶπατε κενόσπουδον.

Δ. Γούναρης. Βεβαίως, τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὅριον συζητεῖτε περὶ τοῦ ἂν πρόκειται περὶ προτάσεως νόμου ἢ περὶ σχεδίου νόμου καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ τοῦ ζητήματος ἐχαρακτήρισα ὡς τρόπον συζήτησεως κενόσπουδον.

Καὶ τίς δύναται ν' ἀμνησθήσῃ, κύριοι, ὅτι εἶναι σπουδὴ περὶ τὰ κενά, ὅτι εἶναι ἀπασχόλησις περὶ ἐν ζήτημα μὴ ἔχον σημασίαν, μὴ ἔχον σχέσιν μετὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, ὅταν συζητούμενον τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος, παρεμβάλλοντα τοιοῦτον εἶδος συζήτησεως, αἱ ὁποῖαι, ὅχι μόνον πρὸς τὸ θέμα αὐδεμὶν ἔχουσι σχέσιν ἀλλ' αἱ ὁποῖαι καὶ στρέφονται εἰς ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ἐμὴν ἀντίληψιν ἀποτε-

λοῦσιν ἀπλῶς ἀγῶνα περὶ λέξεων; Πότε δ' εἶπον ἐγὼ ὅτι ἡ συζήτησις αὕτη εἶνε κενόσπουδος; Τὸ εἶπον, ὅτε ἀνέπτυξα τὴν διακρίσιν μεταξὺ προτάσεων νόμου καὶ σχεδίου νόμου.

Χ. Μητσόπουλος. Ἐπρεπε νὰ σταματήσητε ἐκεῖ.

Δ. Γούναρης. Δὲν θὰ μὰ κλονίσῃτε σεῖς ποὺ θὰ σταματήσω. Ὁρεῖλατε νὰ ἀκούητε ὅταν ἐμιλῶ.

Πρόεδρος. Εἰμι ὑποχρεωμένος, κύριε Πληρεξούσιε, ἵνα διὰ δευτέραν φασὶν τῆς ἀναγκάσω εἰς τὴν τάξιν.

Ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος** λέγει τι, ἀλλὰ δὲν ἀκούετα διότι ἐγείρεται νεὸς θύρος.

Πρόεδρος. Σὲ ἀναγκάζω διὰ δευτέραν φασὶν εἰς τὴν τάξιν, καὶ νὰ γαρή τοῦτο εἰς τὴν πρακτικὴν. Δὲν εἶνε κατάστασις αὕτη.

Δ. Γούναρης. Εἶπον ὅτι ἡ συζήτησις εἶναι κενόσπουδος καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω. Ναί, κύριοι, ὅτε ἀπεδείξα ὅτι ἡ περὶ τὰς τοιαύτας λεξικῆς διακρίσεις συζητήσεις, παρεμβάλλουμένη εἰς συζητήσεις τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος, ἀποτελεῖ καθ' ἑαυτὴν ἀπασχόλησιν περὶ λέξεις κενῆς ἐννοίας, ἡ συζήτησις αὕτη εἶναι καὶ λέγεται κατὰ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν κενόσπουδος. Νομίζω δ' ὅτι ὑπὸ οὐδενὸς δύναται νὰ ὑποστηρίχῃ ὅτι δὲν εἶναι κενόσπουδος συζητήσεις, ἡ συζητήσεις ἡ ὁποῖα προοικῶς καὶ ἀναμφισβήτητως στρέφεται περὶ τὰς λέξεις, ἡ ὁποῖα οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς θέμα. Ὅταν τις λέγει, εἰς τὸν τοιαύτην πεινούμενον συζητήσιν, ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ εἶναι κενόσπουδος, δὲν νομίζω ὅτι ἔχει δικαίωμα ὁ κ. Αὐτὸς νὰ λέγῃ ὅτι ὑβρίζεται καὶ ὅτι ὑφίσταται ζήτημα προσωπικόν.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις ὥρῃ 8 καὶ 45 μ.μ. ἵνα ἐπαναληθῇ τὴν 10 ὥραν μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν.

Ὅρῃ 10 καὶ 59 μ.μ.

Ἐπαναληρθεῖσης τῆς συνεδριάσεως, ὁ κ. **Πρόεδρος** ὑπομνηστικὴν τὴν παρακλήσιν ἣν ἐποίησεν ὁ κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γ' Πυργὸς πρὸς τοὺς ἐγγεγραμμένους ὅπως ἐμιλήσωσι, καὶ παρατηρήσωσι, πούτεστι τοῦ λόγου, ἵνα παρακληθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς Ἐπιτροπὴν καὶ περματισθῇ ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος**, λαμβάνων τὸν λόγον καὶ ἐξετάζων τὴν διαφορὰν μεταξὺ σχεδίου νόμου καὶ προτάσεως νόμου, τονίζει ὅτι, τὸ μὲν σχέδιον νόμου φέρει τὴν κυβερνητικὴν εὐθύνην, ἐνεργούσης τῆς Κυβερνήσεως ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως, ἐνῶ τοῦτο δὲν συμβαίνει ἐν ταῖς προτάσεσι νόμου, ἐνθα λείπει ἡ εὐθύνη αὐτή, ἀλλὰ πρόκειται περὶ βουλευτικῆς πρωτοβουλίας.

Δ. Γούναρης. Ὁ κ. Συνάδελφος ἐκ Κυκλάδων ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος, καθ' ἣν τὸ δικαίωμα τῆς ὑποβολῆς νόμων ἀνήκει εἰς τὸν Βασιλέα διὰ τῆς ὑπευθύνου Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὴν Βουλὴν, δηλ. εἰς τὰ μέλη τῆς Βουλῆς. Κατὰ κρατήσασαν συνήθειαν οὐδέποτε ἡσκήθη τὸ πρῶτον διὰ τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὑποβαλλόμενα σχέδια νόμου. Δὲν εἶναι ἄσκησις τῆς πρωτοβουλίας τῆς κοινοβουλευτικῆς, τῆς ἐν τῷ Συντάγματι ἀναγραφομένης; εἶναι ἄσκησις τῆς βουλευτικῆς ιδιοτητος, καὶ διὰ τοῦτο τὰ σχέδια νόμου φέρουσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ὑπουργοῦ μετὰ τῆς προσθήκης ὅτι εἶναι ἔργα τοῦ βουλευτοῦ. Ἐπομένως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τὰ σχέδια νόμου εἶναι ὅ, τι εἶναι καὶ αἱ προτάσεις νόμου. Ἀπὸ τῆς ἄλλης ἀπόψεως, ὅποια τις εἶναι ἡ σχέσις τῶν σχεδίων νόμου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, εἶναι ἕτερον θέμα, διότι τὰ σχέδια νόμου, τὰ ἐκάστοτε ὑποβαλλόμενα, φέρουσι χαρακτηριστικὰ κυβερνητικῆς προτάσεως, διότι ὑποβάλλονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ δὲν εἶναι πάντοτε τὰ σχέδια νόμου ζητήματα τιθέμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρῶτατις πολιτικῆς, ἄνευ τῆς τῆς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ μείνῃ. Αὕτη εἶναι ἡ διάκρισις, ὅπου ἀφορᾷ εἰς τὴν σχέσιν τῶν διαφόρων σχεδίων νόμου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ὑπάρχουσι σχέδια νόμου τὰ ὅποια ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὡς ὅρους τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς, καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια ἡ Κυβέρνησις δὲν θεωρεῖ τοιαῦτα. Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ χαρακτῆρος, τὸν ὅποιον ἀποδίδει ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον ἢ τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ νομοσχεδίου. Ὅποια τις εἶναι ἡ σχέσις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, καθορίσθη ἐπικειμένη μὲν ὡς. Σήμερον ἦλθεν ἡ συζήτησις τοῦ ἀγροτικού ζητήματος ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ. Ἐδηλώθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀφίνει ἀπόλυτον ἐλευθερίαν εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ συζητήσῃ ἐπ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν πορείαν τῶν συζητήσεων θὰ γίνωσι περαιτέρω δηλώσεις

τῆς Κυβερνήσεως ἂν ἀποδέχεται τοῦτο ἢ ἐκεῖνο ὡς ὁρῶν, ἀναμένοντα τὰ φῶτα ἐκ τῶν γενομένων συζητήσεων, ἀκούοντα καὶ τοὺς ἐντεῦθεν καὶ τοὺς ἐκεῖθεν. Διότι πρόκειται περὶ ζητήματος, κύριοι, τὸ ὅποιον δὲν εἶναι ζήτημα τῆς α ἢ τῆς β κυβερνητικῆς μερίδος; πρόκειται περὶ ζητήματος τὸ ὅποιον ἀφορᾷ τὴν Χώραν, περὶ καθαρῶς πλουτολογικῆς φύσεως ζητήματος, διὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ζήτημα κυβερνητικόν; δηλαδή ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποκαταστάσεως δι' ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἀκτημόνων γεωργῶν εἶναι λελυμένη, εἶναι ὁ κείμενος νόμος. Ἐπὶ τοῦτου ἔρχεται τὸ ζήτημα ἐνταῦθα. Τί προτείνετε; Μεταβολὴν τῆς κειμένης νομοθεσίας; Ἐὰν ἤθελεν ἀπορριφθῇ τὸ νομοσχέδιον αὐτό, θὰ μείνῃ ἡ κειμένη νομοθεσία δηλ. ὁ νόμος 2521. Εἶναι τις ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ὁ ὅποιος ὑποστηρίζει νὰ μὴ μείνῃ ἡ νομοθεσία ὡς ἔχει; Ἄν τις τοιοῦτος ὑπάρχει, ἔς πολυέση τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Ν. Δεβίδης** παρατηρεῖ ὅτι ὑπεβλήθη εἰς τὴν Συνέλευσιν ἐν κείμενον περὶ ὃ ἡγέρθη τὸ ζήτημα τῆς πατρότητος. Ἀναγνωρίζει ὅτι δὲν εἶναι εὐχερὲς ν' ἀμφισβητηθῇ ὅτι δὲν εἶναι σχέδιον νόμου, ἐφόσον φέρει τὴν ὑπογραφὴν ἐνὸς τέως ὑπουργοῦ. Ἐὰν ἐξετάσωμεν τοῦτο ἀπὸ τυπικῆς ἀπόψεως, θὰ εὐρωμεν καὶ ἄλλας ἐλλείψεις εἰς αὐτό, καθ' ὅσον, ἐνῶ διὰ τοῦ νομοσχεδίου θίγονται καὶ σχέσεις ἀναγόμεναι εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, δὲν φέρει ὅμως τὰς ὑπογραφὰς καὶ τῶν ὑπουργῶν τούτων. Πλὴν φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταναλίσκωμεν τὸν χρόνον περὶ ἀκαδημαϊκῶν συζητήσεων, ἀλλὰ ὡς πρακτικοὶ ἄνδρες νὰ χωρήσωμεν ἐπὶ τὴν λύσιν ζητήματος σοβαροῦ, ἐφόσον μάλιστα πάντες σχεδὸν εἴμεθα σύμφωνοι περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου. Ἐπομένως νομίζει ὅτι, ἐὰν ἤθελε γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ ἀξιολύτου ἐξ Ἀχαΐας ἡγέτου περὶ περαιοπομπῆς τοῦ νομοσχεδίου εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν, συγκροτηθησομένην ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, καὶ ἥτις ἐξετάζουσα κατὰ τρόπον φιλοδίκαιον τὴν ρύθμισιν τοῦ σοβαροῦ τούτου ζητήματος, θὰ ἠδύνετο νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα κατὰ τρόπον ἐκνοποιοῦντα τὰ συμφέροντα καὶ τῶν ἀκτημόνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν. Συνιστᾷ ὅμως ὅπως ἡ ὁρισθησομένη προθεσμία μὴ εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον σύντομος πρὸς πλήρη μελέτην ἐν τῇ ἐπιτροπῇ,

όποτε θα έδυντομεύετο ο χρόνος της συζητήσεως εν τη αίθουση ταύτη. Επίσης συνιστά όπως η Έπιτροπή μη όρισθῇ πολυμελής, διότι εκ της πείρας έχει αποδειχθῇ ότι ο μέγας αριθμός των μελών δεν επιπροσβαί εις την ταχέαν εργασίαν των έπιτροπών, κρίνεται προτείνει, επ' ευκαιρίαν όπως όρισθῇ ότι εύρίσκονται εν άπαρτίαι και επί παρούσας τριών μόνον μελών.

Ο κ. **Χ. Βασιλανάκης** παρατηρεῖ ότι, εφόσον ή άρχή του νομοσχεδίου είναι όμοια προς την κειμένη νομοθεσίαν, δεν είναι ανάγκη να γίνη νέος νόμος, άλλ'έν είναι ανάγκη, να μεταρρυθμισθώσιν οι ήδη υπάρχοντες νόμοι. Έάν όμως ή άρχή αυτού είναι αντίθετος προς την κειμένη νομοθεσίαν, τότε ήμεεις θα συζητήσωμεν. Άλλὰ τότε είμεθα υποχρεωμένοι να ερώτησωμεν την Κυβέρνησιν να μάς παρουσιάσῃ την άγροτικήν πολιτικήν της και τά μέτρα, τίνα πρόκειται να λάβῃ και ούχι να παραπεμφθῇ τὸ νομοσχέδιον εις έπιτροπήν, ἥς ή άπόφασις να υποβληθῇ εις την Συνέλευσιν, ἥτις ν' αναλάβῃ οὕτω την πρωτοβουλίαν και την εὐθύνην ἀντί της Κυβερνήσεως.

Ο κ. **Γούναρης** λέγει ότι δεν είναι αλήθες ότι η Συνέλευσις αναλαμβάνει εὐθύνην ἐν ή. Έπιτροπή επεξεργασθῇ τὸ νομοσχέδιον, δηλοῖ δ' ότι δεν συμφωνεῖ με τοὺς κοινοβουλευτικούς κανόνες, τοὺς οποίους ο κ. Βασιλανάκης ἐπινουῖ δια να καθιστῇ βασίμους τὰς επικρίσεις του, και ἀναπτύσσει ἐκτενῶς ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὅποις είναι ή εὐθύνη της Κυβερνήσεως, ἥς, βεβαίον τὸν κ. Πληρεξούσιον, ότι δεν δύναται να θεωρηθῇ συμμετέχων.

Ο κ. **Χ. Βασιλάκης** δηλοῖ ότι δεν πρόκειται περὶ της άτομικῆς του εὐθύνης ἀλλὰ περὶ της εὐθύνης της Συνελεύσεως.

Ο κ. **Ε. Γαρουφαλιάς** πάντων, λέγει, αὐτὸς ἀντί της Κυβερνήσεως, φρονεῖ ότι ή Κυβέρνησις ανέλαβεν ὑπ' εὐθύνην της τὴν λύσιν τοῦ άγροτικοῦ ζητήματος, ἀλλ' οἱ ὀλίγοι βενιζελικοί οἱ παριστάμενοι ἐν τη αίθούσῃ, δεν έχουσιν, οὔτε τὸ θάρρος, οὔτε τὴν ἀνδριμύνην να διατυπώσωσι τὰς γνώμας των, εἴτε ὑπὲρ της λύσεως, εἴτε κατ' αὐτῆς. Δημοσκοπούντες, δὲ κωλυσιεργοῦσιν, ἐπικαλούμενοι τὴν εφικμογήν τοῦ νόμου 2052, ἐνῷ ταῦτα, οὔτε ὁ Βενιζέλος, καὶ ἐφήρμοσεν.

Ο κ. **Π. Στάϊκος** λέγει ότι κατόπιν της παρακλήσεως τοῦ κ. ἐξ Ἀχαΐας Ἡγέτου περὶ παραπομπῆς τοῦ νο-

μοσχεδίου εις Έπιτροπήν και έχων ὑπ' ὄψει του τὰς γῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθείσας ἐπὶ τοῦ άγροτικοῦ ζητήματος σχέψεις, παρατεῖται τοῦ λόγου, ἵνα υποβοηθήσῃ τὸν ταχὺν τερματισμὸν της συζητήσεως.

Ο κ. **Α. Ζουρμπάς**, κρίνων ἐπ' ἀνάγκας να ὁμιλήσῃ ἐκ μέρους των Νέων Χωρῶν, θά ἦτο, λέγει, σύμφωνος ἐν ὧς ζετο προθεσμία 4—5 ἡμερῶν εις τὴν Έπιτροπήν, ἵνα προσκομίσῃ τὴν ἐκθεσίν της, ἀλλὰ ροβεῖται τούτο, διότι αἱ Έπιτροπαὶ παρελκύνουσι τὰ ζητήματα.

Επίσης διακρινεῖ και ὡς πρὸς τὴν τεθείσαν ἀρχήν τοῦ νομοσχεδίου, φρονῶν ότι ἔδει να περιορισθῇ αὕτη εις τριπλὸν, ὥστε να δηλωθῇ ταρῶς τίνες οἱ καλλιεργηταί. Πλὴν τούτου παρατηρεῖ τὰς τινεὺς σκεπτικὰς να λύσῃ τὸ θεσσαλικὸν ζήτημα εις ὅρος των Ν. Χωρῶν, ὅπερ δεν είναι ὀρθόν, διότι ἐν ἐν Θεσσαλίᾳ τὸ ζήτημα ἔλαβε τὴν ὀξύτητα, ἣν ἔλαβε, κατὰ μείζονα λόγον θὰ ὀξυνθῇ τούτο ἐν τῇ Ν. Χώρας, ἀπὸ ἐν τῇ Κεντρικῇ Μακεδονίᾳ μόνον ὑπάρχουσι 344 τσιρλίαις, ἥτινα θέλουσι πολλαπλασιασθῇ, ἐκκαρμυζόμενου τοῦ ὑπὸ κρίσιν νόμου.

Ο κ. **Ι. Χρηστάκης** ἐγαιρεόμενος αἵρεσις της θέσεως του, διακαυτοῦρεται ζωηρῶς κατὰ τοῦ πληρεξουσίου κ. Ἀλ. Ίωαννίδου, δηλοῖ δ' ότι ἀπεκάλεσεν αὐτὸς τοῦτον Πούλκαρον και παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον να καλέσῃ τὸν κ. Ίωαννίδην να ἀνακαλέσῃ τὴν φράσιν.

Εν τῷ μεταξύ, ἐρχόμενος εις ἀνταγκλήσεις μετὰ τοῦ κ. Ίωαννίδου, ἀποκαλεῖ τούτον κἄθαρμα!

Πρόεδρος. Κύριε Πληρεξούσιε, να ἀνκαλέσῃτε τὴν λέξιν κἄθαρμα, ἣν ἀπηυθύνετε πρὸς τὸν κ. Πληρεξούσιον.

Ι. Χρηστάκης. Εὐν ἀνκαλέσῃ και αὐτὸς τὴν φράσιν, ἣν μὴ ἀπηύθυνε, τότε ἀνακλιῶ.

Δίδονται ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐκατέρωθεν ἐξηγήσεις μετὰ τῶν διαπληκτισθέντων, ἀνακαλοῦνται αἱ διαμειρηθεῖσαι φράσεις και ἀποκαθίσταται ή τάξις.

Λήξαντες τοῦ ἐπεισοδίου ο κ. **Ζουρμπάς** συνεχίζων, λέγει ότι ὅπως μὴ λάβῃ τὸ ζήτημα τὴν ὀξύτητα καὶ μείζονα ταύτης, πρέπει να λυθῇ, δεδομένου ότι μόνον ἐν τῇ Κεντρικῇ Μακεδονίᾳ ὑπάρχει ἀριθμὸς κολληγῶν, ἴσως πρὸς τὴν ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ δὴ ἀλλόφυλος.

Ο κ. **Ν. Καλλέλης** δηλοῖ ότι, προκειμένου να παραπεμφθῇ τὸ ζήτημα εις έπιτροπήν, παρατεῖται ἐπὶ

τοῦ παρόντος τοῦ λόγου, ἐπιφυλασσόμενος νὰ ἐμειλίγη εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν. Κηρύσσεται δὲ ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ νόμου 2521, ἀπαλλάσσοντος τοὺς καλλιεργητὰς ἀπὸ τοῦ ἐπιστάτου καὶ ἐνοικιαστοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ὑπὸ τὰς εὐμενεῖς διὰ τοὺς Ἑπειρώτας κολληγὰς συνθήκας τοῦ νόμου 2052 τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου καὶ ὑπὲρ τῶν συνετακτισμῶν.

Ο κ. **Ἀμπᾶς** — **Σεῖτ** λέγει ὅτι τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα ἐν ταῖς Ν. Χώρας ἀποτελεῖ διὰ τὸν Μουσουλμανικὸν κόσμον ζήτημα ζωῆς καὶ θανάτου, διότι τὰ 90 ἐπὶ τοῖς 90 τῶν τριφυλικίων ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Μουσουλμάνους. Ἡ ἀπαλλοτριώσις, ἣν ἐπιδιώκει ἡ Κυβέρνησις καὶ ἣν οἱ Μουσουλμάνοι ὀνομάζουσι μπουλσεβικισμόν, διότι μετὰ 2 καὶ 80 δραχμὰς κατὰ στρέμμα οὐδέποτε ἔχει πωληθῇ ἡ γῆ, θέλει τελείως καταστρέψει αὐτούς. Ἀνθρώπων μετὰ τοῦτο πῶς ἐγένετο ἡ ἀπαλλοτριώσις ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἰρλανδίᾳ, καθὼς καὶ ἐν Ρώμουνίᾳ, ὅπου δὲν ὑπῆρχον αἱ συνθήκαι, αἵτινες ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐν Ἑλλάδι, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ μελετηθῇ, συμφώνως ἄλλως τε καὶ πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος τὸ ζήτημα, καὶ ἂν γίνῃ ἡ ἀπαλλοτριώσις νὰ γίνῃ ἐν ἰσότητι. Δεύτερον δ' ἡ ἀποζημιώσις, ἥτις θὰ δοθῇ αὐτοῖς, νὰ τοῖς δοθῇ προκοινοβουλευτικῶς καὶ εἰς χρυσόν, διότι ἐπὶ βενιζελικοῦ καθεστώτος, συμφώνως τῷ νόμῳ 2052, οὐδεμίαν ὑπῆρχεν ἀνάγκη χρυσοῦ. Τρίτον, νὰ μὴ ἀρχειρεθῇ τελείως ἀπὸ τοὺς ιδιοκτητὰς ἡ περιουσία αὐτῶν καὶ νὰ δοθῇ οὐχὶ εἰς καλλιεργητὰς ἀλλ' εἰς ὑποδηματοποιούς καὶ φαρμακοποιούς, ἀλλὰ νὰ μείνῃ μέρος καὶ εἰς τοὺς ιδιοκτητὰς, διότι ἔχουσι καὶ οὗτοι δικαίωμα νὰ ζήσωσιν, ὡς θὰ ζήσωσι καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες θὰ λάβωσι τὰ κτήματα. Ἐτερον ζήτημα, ἐξετάζει, ὁ κ. Σεῖτ, τὸ ζήτημα τῆς διαιτιμῆτεως τῆς δραχμῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας θὰ ἀποζημιωθῶσιν οἱ ιδιοκτητὰς, καὶ λέγει ὅτι γίνεται κακὸς ὑπολογισμὸς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ὅπως αἱ ἀποζημιώσεις αὗται γίνωσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ 1912 καὶ 1913, ὅτε ἡ λίρα εἶχε μόνον 25 δραχμὰς. Ἐρχεται μετὰ τοῦτο ὁ ἀγορεύων εἰς τὸ τῆς αὐτοκρατορίας ζήτημα καὶ φρονεῖ ὅτι, οὐ μόνον αὐτάρχεια ἀλλὰ τούναντίον μείωσις τῆς παραγωγῆς θέλει ἐπέλθει, ἣν οὐδεὶς δύναται νὰ φαντασθῇ. Ἀλλως τε, λέγει, ζητοῦντες οἱ Ἕλληνες

νὰ λάβωσι κατὰ τρόπον μπουλσεβικικὸν τὰ κτήματα τῶν Ν. Χωρῶν, ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν αὐτῶν ἀποστολήν. Οὗτοι ὑπῆρξαν ἔμποροι καὶ ναυτικοί. Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο τοὺς δεσμούς, οἱ ὅποιοι συνδέουσι τοὺς Μουσουλμάνους μετὰ τῆς Ἑλλάδος, δεσμούς μὴ ὑπάρχοντάς, οὔτε ἐν τῇ θρησκείᾳ, οὔτε ἐν τῷ πολιτισμῷ, οὔτε ἐν τοῖς ἥθεσιν, παρὰ μόνον ἐν τῷ κοινῷ συμφέροντι, λέγει ὅτι καλὸν εἶναι ὅπως μὴ καπῇ καὶ ὁ δεσμός, οὗτος, διότι θέλουσι καὶ οἱ Μουσουλμάνοι νὰ ζήτωσι.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ὁ κ. Πληρεξούσιος εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν λεπτομερειῶν τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἀναλύων τύπας εὐρίσκει καὶ ἀνίσκον καί, ἀπὸ ἀπόψεως ἀποκαταστάσεως, σφαλερὴν τὸ νομοσχέδιον, καὶ καταλήγει τονίζων ὅτι καὶ κατ' ἀρχὴν καὶ ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ τὸ νομοθέτημα δὲν πρέπει νὰ ἐρχομσθῇ, δηλαδὴ ὅτι οἱ Μουσουλμάνοι θέλουσιν ἀποκρούσει τοῦτο.

Ο κ. **Δ. Κατσάνος** ἐπικρίνει τὸ νομοσχέδιον ὡς ἐπεκτεῖνον τὴν βῆσιν κατὰ τρόπον προκινῶντα ἀναστάτῳσιν εἰς τὴν Πηλικίαν Ἑλλάδα καὶ ἀνατρέπον τοὺς ὅρους τῆς ἐξελίξεως τῆς ἰδιοκτησίας, τὴν ὁποίαν ἐσεβάσθησαν οἱ κατακτηταί, οἱ ἐπιδραμεῖντες κατὰ διαφόρους ἐποχάς, καὶ αὐτὴ ἡ τουρκικὴ δεσποτεία ἀκόμη, ἐπὶ βλάβῃ καὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς κτηνοτροφίας, ἀρῶν οὐδεμίαν συνθήκην ἐκ τῶν κρατουσῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπάρχει εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἰδιοκτησίας ἐν τῇ Πηλικίᾳ Ἑλλάδι. Θὰ ἦτο ὅχι μόνον ἀντισυνταγματικόν, ἀλλὰ καὶ πρωτοφανὲς αὐθερεσίαν, ἵνα ζητηθῇ ἡ ἐπιστροφή αὐτῆς ἐκ πάσης γωνίας γῆς πικρὸς ἀέρας εἰς ὑποκατάστασιν ἰδιοκτητῶν, οἵτινες διὰ μόχθων καὶ ἐπιβλέψεως κατήρτισαν μικρὰν ἰδιοκτησίαν, κατ' ἀντίθεσιν ἐκεῖνων οἵτινες, ἐν ἴσῃ μισρᾷ εὐρεθέντες, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συγκρατῶσιν τὴν περιουσίαν των. Ἐν τέλει παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν νὰ μὴ δεχθῇ τὸ κατασκευάσμα τοῦτο, ὅπερ ἀκριβῶς λόγῳ τῆς γενικότητός του, προκαλεῖ τοσαύτας συζητήσεις, καίτοι ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν ἐξεδηλώθη σχεδὸν ὁμοφωνία.

Ο κ. **Ι. Κίνιας** λέγει, ὅτι καίτοι ἐλήφθη ἀπόφασις περὶ προαπομπῆς τοῦ νομοσχεδίου εἰς ἐπιτροπὴν, οὐχ ἦτον θὰ ἐκθέσθῃ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὴν γνώμην του, ἵνα ἔχῃ αὐτὴν ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπὴ. Τὸ ζήτημα τῆς ἰδιοκτησίας δὲν εἶναι καθαρῶς ἀτομικὸν δικαίον

ἀλλ' είναι συνδεδεμένον μετὰ τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης· δεῖν νὰ ἐξετασθῇ, καθόσον δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἐξακολουθήτῃ ἡ σήμερον ὑπάρχουσα ἀνίσότης περὶ τὴν ἰδιοκτησίαν, ὥστε οἱ ἰδιοκτῆται, ὀχυρούμενοι ὀπισθεν τοῦ ἀτομικοῦ αὐτῶν δικαίου, νὰ παρέρχωνται μετὰ περιφρονήσεως πρὸ τῶν ἀκτημόνων. Ἐφόσον δὲ πάντες σχεδὸν εἴμεθα σύμφωνοι ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν ταύτην, δὲν νομίζω ὅτι πρέπει ν' ἀπομακρυνθῶμεν ταύτης, χάριν λεπτομερειῶν, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κληρούχους κτλ., ἐφόσον βεβαίως θὰ ὑπάρχωσιν ἀντιρρήσεις καὶ θὰ γίνωσιν εὐρύταται συζητήσεις. Τὸ μόνον σημεῖον ἐρ' οὐ φρονεῖ ὅτι δεῖν νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῆς ἡ Επιτροπῆ καὶ ἡ Συνέλευσις, εἶναι ὁ τρόπος τοῦ καθουρισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας, ὅστις δεῖν νὰ εἶναι δίκαιος, ὥστε νὰ μὴ ριπτωνται οὗτοι εἰς τοὺς δρόμους, στερούμενοι τῆς ἰδιοκτησίας τῶν. Ἐν συμπέρασματι τονίζει ὅτι δεῖν τὸ ζήτημα νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ τῶν δύο τούτων ἀπόψεων, τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων καὶ τῆς δικαίας ἀποζημιώσεως τῶν ἰδιοκτητῶν, λυθῇ δὲ τὰ χεῖρτα τὸ ζήτημα, χάριν τοῦ συμφέροντος καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν ὅσον καὶ τῶν ἀκτημόνων, ἀλλὰ καὶ χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς παραγωγῆς.

Οἱ κ. κ. **Εὐάγ. Γαρουφαλῖας**, καὶ **Α. Τσουκαλῆς** δηλοῦσι μετὰ ταῦτα ὅτι παρκατοῦνται τοῦ λόγου, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ ἐμιλήσωσιν ὅταν τὸ νομοσχέδιον συζητηθῇ κατ' ἄρθρον.

Ο κ. **Σπ. Ἀλεξιάδης** λέγει, ὅτι καίτοι κατηρυσμένος ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν, ὅμως διαφωνεῖ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, διότι τούτο δὲν ἔχει καμμίαν ἀρχήν. Ὁ ὑφιστάμενος νόμος, ποῖόν ὄν προγενεστέρως ἐνδελεχοῦς ἐργατικῆς, περιέχει διαφόρους ἐλλείψεις, ἀλλ' αὗται ἠδύναντο νὰ συμπληρωθῶσι δι' ἐιδίκα νομοσχέδιον καὶ τοιοῦτο νομοσχέδιον εἶδει νὰ εἰσ-
ηγηθῇ ὡς εἰσηγητὴς τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου καὶ οὐχὶ νὰ εἰσαγάγῃ ὁλοκληρὸν σύστημα ἀγροτικῆς νομοθεσίας, ἀποτελοῦν κακοτερον ἀντιγραφεὶν τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας. Ἐξετάζων μετὰ τούτο τὸ νέον νομοσχέδιον ὁ κ. Ἀλεξιάδης καὶ δὴ τὸ κεφάλαιον περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ ὑφισταμένου νόμου, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον, παρατηρεῖ ὅτι ὁ καθιερούμενος συντελεστὴς διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου εἶναι ἐνικόος, ἀποβαίνων εἰς βῆρος τῶν κολληγῶν, ἐνῶ ὁ συντελεστὴς τοῦ καίμενου νόμου εἶναι εἰς

στικῆς, ποικίλλων ἀνελήγως τῆς ποιότητος τοῦ ἐδάφους, τῶν μετῶν τῆς συγκοινωνίας κ. λ. π.

Ο κ. **Κ. Τερτίλης** ἀπαντῶν, λέγει ὅτι ἐπραξέ τοῦτο, ὅπως προλάβῃ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἀδικίας γενομένας, εἴτε κατὰ πλάνην, εἴτε κατὰ συμπάθειαν, ὑπὸ διαφόρων δικαστηρίων.

Ο κ. **Ἀλεξιάδης** ἐξακολουθῶν, παρατηρεῖ ὅτι καὶ ἡ περὶ προπολεμικῆς προσκυζήσεως διάταξις εἶναι τελείως ἀσύμφορος, προκειμένου περὶ ὁλοκληρωτικῆς ἀπαλλοτριώσεως, καθιστῶσα σχεδὸν ἀνεφάρμοστον τὸν νόμον. Κατακοίνει ἐπίσης ἐτέρως διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου, περὶ κτημάτων ἐφορικομένων πλησίον πόλεων, καὶ δὴ ἐν Καρδίτῃ, καὶ μάλιστα διὰ τι κτῆμα τοῦ κ. Τερτίτη, αἰτινες ἄδυνατῆ νὰ ἐννοηθῇ δικτὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ νομοσχέδιῳ, ὅπερ κτηνότητην οὕτω ἄθροισμα προσωπικῶν προνομίων.

Ο κ. **Τερτίλης** ἀπαντῶν δίδει τὴν διασαφήσιν ὅτι αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἐγένοντο παρὰ διὰ τὰ συμφέροντα τῶν διαφόρων δήμων καὶ ἰδιόκτῃ διὰ τὸν τῆς Καρδίτης, ὅστις ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν ἔδρυσιν Γεωπονικῆς Σχολῆς ἐν Καρδίτῃ, ἀπαραιτήτου καὶ ἐπωφελεστῆτος διὰ τὴν μέρψιν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου, ἐδωρήσατο εἰς τὸ Δημῖσιον 225 στρεμματα γαιῶν ἀξίας 250.000 δρ. ἐκ τῶν 600 τερούτων ἅτινα ἐξεμίσθου οὗτος πρὸς διαφόρους καὶ διὰ τὰ ὑπόλοιπα 400 στρεμματα ἐπαράπη εἰς τὸν Δῆμον νὰ πωλήσῃ ταῦτα πρὸς τρίτους καὶ διὰ τοῦ τιμήματος τούτων ἐκτέλεσθαι οὗτος διαφυρα κοινωνικῆ ἔργα.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 14, δὲν ἐτέθη ζήτη, ὡς καὶ γὰρ ἐδήλωσε πρὸς τὸν κ. Χριστομάνου, διὰ τὸ κτῆμα Καμινάδων, ἀλλὰ δι' ἄλλας πόλεις, ἐν αἷς ἤθελον ὑπάρξει τοιαῦτα οἰκόπεδα, καὶ ἰδίᾳ ἐτέθη ἡ διάταξις αὕτη κατὰ σύττησιν καὶ τῶν συνεταρισμῶν διαφόρων χωρίων, τῶν περίξ τῶν Ἀθηνῶν κτημάτων, αἱ ἰδιόκτηται, τῶν ὁποίων ἤθελον ὅλας τὰς περίξ τῶν Ἀθηνῶν νὰ θεωρήσωσι ἀναπαλλοτριώτους ἐπὶ ζημίᾳ αὐτῶν. οὕτω δὲ περιορίσθη τὸ ἀναπαλλοτριώτον ἐντὸς μόνον τοῦ σχεδίου τῶν πόλεων καὶ τῆς ζώνης αὐτῶν.

Ο κ. **Ἀλεξιάδης** συνεχίζων μετὰ τούτο κατακρίνει τὴν κατάρτησιν τῶν συνεταρισμῶν, ἣν καθιεροῖ τὸ νομοσχέδιον, φρονῶν ὅτι μόνον διὰ τῶν συνεταρισμῶν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐπιδοκιμαζομένη ἀπαλλοτριώσις. Δὲν εἶναι

δέ, προσθέτει, διόλου ισχυρόν τὸ ἐπιχείρημα ὅτι λείπει ἡ ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν συνεταίρων, διότι ὑπάρχουσιν αὐστηραὶ διατάξεις διὰ τὴν μὴ θέλοντα νὰ καταβάλῃ τὴν ἀνυπολόγιστον αὐτῷ ὀφειλὴν. Κατακρίνων καὶ ἑτέρως τινὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου, ὡς τὴν διάταξιν περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 2521, κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἀλλὰ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ προσκομισθῇ ἕτερον νομοσχέδιον, τροποποιῶν τὸν ὑφιστάμενον νόμον, διότι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον περιέχει διατάξεις δυσμενεστάτας διὰ τοὺς ἀγρότας.

Ὁ κ. **Δ. Καζάκης** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τὸ ἀγροτικὸν ἐρύθμισε ριζικῶς τὸ πρῶτον ὁ νόμος 2052, ὅστις καὶ προήγαγεν αὐτὴ ἐπικρασίαν. Ἐν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτοῦ προέκυψαν ἀτέλειαι τινεῖς ἢ ἀνωμαλίαι τι; ἡδύναντο νὰ ἐξουκλύνωμεν ἐγκρίτως διὰ τροπολογιῶν ταύτας, χωρὶς νὰ ἀναστειλόμεν ἐπὶ ἐνεαήμερον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου 2052 διὰ τῆς κυκλοφορίας τοῦ νέου νομοσχεδίου, διότι δὲν κάμνομεν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ διακωνίζωμεν ἀκόπως τὴν ἐκρεμόμενη τῆς ἐπιλύσεως τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος. Ἡ τοιαύτη ἐκρεμότης συνετέλεσεν εἰς τὴν μείωσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ἡ αὐξήσις τῆς ὁποίας ἀποπελεῖ τὴν δικαιολογικὴν βάσιν τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀγροτῶν. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ νόμου 2052 καὶ κατὰ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ κ. Τερτίπη.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** ἐπικρίνων τὴν διεξχθεῖσαν συζήτησιν, ὡς κακῶς διεξχθεῖσαν, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν καθωρίσθη κατ' αὐτὴν, οὐ μόνον ἡ ἀρχὴ ἀλλ' οὐδὲ ἡ βάσις τοῦ νομοσχεδίου, ἐφ' ᾧ νὰ στηριχθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ἵνα κανονίσῃ τὴν συζήτησιν αὐτῆς καὶ διατυπωθῇ τὸ συμπέρασμα, δὲν ἐγκρίνει τὴν παραπομπὴν τοῦ νομοσχεδίου εἰς ἐπιτροπὴν. Συνιστᾷ διὰ τοῦτο ὅπως συνεχισθῇ ἡ συζήτησις, ἵνα καθορισθῶσιν αἱ βάσεις τοῦ νομοσχεδίου καὶ μετὰ τοῦτο, δεκτῆς, γενομένης τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐν τῇ Συνελεύσει, νὰ παραπεμφθῇ ἔπειτα τοῦτο εἰς ἐπιτροπὴν. Ἐν τούτῳ, προσθέτει, δὲν γίνῃ, ροφεῖται μὴ ἐπανέλθωμεν καὶ πάλιν ἐκεῖ ὅπου ἤδη ἤρχισαμεν καὶ δὲν κατορθώσωμεν ποτὲ νὰ περνώσωμεν τὴν συζήτησιν.

Προκειμένου νὰ λάβῃ τὸν λόγον ὁ κ. **Ν. Καλλέλης**, πλεῖστοι πληρεξύσιοι δεικνύοντι κατὰ τοῦ ρήτορος,

διότι, καίτοι ἐδήλωσεν ὅτι παρητήθη, ἐν τούτοις λαμβάνει καὶ πάλιν τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Ν. Καλλέλης** ἐν τούτοις, λαμβάνων τὸν λόγον, λέγει ὅτι, ἐγγεγραμμένος ὢν νὰ ὁμιλήσῃ, κατόπι τῆς συστάσεως τοῦ ἀξιωματοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος παρητήθη τοῦ λόγου. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ μετὰ τοῦτο πολλοὶ ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων ὁμίλησαν, πρὸς ἄρσιν πάσης τυγχὴν ἀμφιβολίας, παρακαλεῖ νὰ δηλωθῇ ἐὰν ἡ τυγχὴν ἀποδοχὴ τῆς ἀρχῆς προδεσμεύῃ καὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ βασικῶν ζητημάτων.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** δηλοῖ ὅτι οὐδὲν πρὸς δεσμεύεται διὰ τῆς ἀρχῆς ἀποδοχῆς ἢ ἀποδοχῆς καὶ τῶν ἐν ταῖς καθέκαστα καθοριζομένων μερικωτέρων ἀρχῶν.

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης** παραιτεῖται τοῦ λόγου, μὲ τὴν παρητήρησιν ὅμως ὅτι αἱ συνθήκαι τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν Ἀττικῆς εἶναι διάφοροι τῶν ἄλλων περιφερειῶν. Κρίνει δὲ τὴν παρατήρησιν ταύτην ἀναγκαίαν, προκειμένου νὰ συζητηθῇ ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ἡ Ἐπιτροπὴ.

Παρατηθέντων εἰς καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγεγραμμένων, γίνεταί δευτὴ δι' ἀναστάσεως ἡ ἀρχὴ τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου, ἀπορροφᾷται δ' ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, ὅπως παραπεμφθῇ τοῦτο εἰς Ἐπιτροπὴν συγκαταστήσομένην ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου.

Πρόεδρος. Κατὰ τὴν ἐσπερινὴν συνεδρίαν θέλω ἀνακινῶσαι πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν θέλει παραπεμφθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Δ. Π. Γούναρης. Παρακαλῶ νὰ ὀριθῇ ἡ μεταπροσεχὴς Παρασκευὴ πρὸς συζήτησιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξετάσῃ τοῦτο καὶ ὑποβάλῃ τὴν ἐκθεσὶν τῆς.

Ἡ Συνέλευσις ἀποδέχεται τὴν πρότασιν.

Πρόεδρος. Ἄξιον θέλει γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τοῦ συντακτικοῦ ἔργου. Ἀνέται ἡ συνεδρίασις.

Μεθ' οὗτα ἡ συνεδρίασις ὥρα 1 καὶ 45' τῆς νυκτός διὰ νὰ ἐπικρατηθῇ αὐριον ὥρα 6 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Ἰακώβου
Ν. Μουζάκης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΒ

Τῆς 26 Μαΐου 1922.

Ὁ κ. Ζ. καὶ 45' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναβθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρᾶς κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσεται νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα καὶ ἐπιτροπὴ ἢ εἰσοδος εἰς τὴν λαὸν.

Ἀναγιγνώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ. κ. **Σπ. Ἀλεξιάδου, Ν. Καλλέλη καὶ Α. Ζουρπά.**

Ὁ κ. **Πρόεδρος**, ἐγερόμενος μετὰ τοῦτο τῆς ἐδρᾶς αὐτοῦ, λέγει τὸ ἐξῆς πρὸς τοὺς κ. κ. Πληρεξούσιους, ἐγερμένους ἐπίσης τῶν ἐδρῶν αὐτῶν.

Κύριοι· εὐτυχῶς γεγονὸς ἔλαθε χώραν σήμερον, ἡ τέλεσις τῶν γάμων τοῦ Βασιλέως τῆς Σερβίας μετὰ τῆς πριγκιπίσσης τῆς Ρωμανίας Μιρίτσας.

Ἐπὶ τῇ ἐγκρίσει τῆς φρονῶς ὅτι ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις, συμμερίζουμένη τὴν γὰρ τῶν δύο φίλων λαῶν, εἶναι ὁρθὴν καὶ με ἐξυποδοστήσῃ ὅπως δικαιοδία συγχρητήρια εἰς τοὺς Βασιλεῖς καὶ τὰς Βασιλίσσας τῶν λαῶν τούτων.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος**, εἰσερχόμενος μετὰ τοῦτο εἰς τὴν αἴθουσαν, παραπονεῖται ὅτι διετυπώθησαν, καλῶς ἐν τε τοῖς πρακτικοῖς καὶ τῷ δελτίῳ τοῦ τύπου τὰ τοῦ ἐπεισοδίου τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως καὶ ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Προέδρου, ἵνα μὴ διαστρέφῃται ἢ ἀλήθειαι.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι τὰ τοῦ ἐπεισοδίου παρελήφθησαν ἐκ τῶν ἐπτενογραφημένων πρακτικῶν, ἐν δὲ, λόγῳ τοῦ γενομένου θορύβου, δὲν ἐγένετό τι ἀντιληπτῶν, τοῦτο δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ γενόμενον ἐκ προθέσεως ὅπως διαστρεφῇ ἢ ἀλήθειαι.

Ὁ κ. **Γ. Πάπ** φρονεῖ ὅτι οὐδὲν πρακτικὸν σκοπὸν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ ἐπάνοδος τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ χθεσινοῦ ἐπεισοδίου καὶ συνιστᾷ ὅπως ἡ Συνέλευσις προχωρήσῃ εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς.

Ὁ κ. **Ν. Δεβίδης** λέγει ὅτι μετὰ προτοχῆς συντάσσονται τὰ ἐπίγραμμα Πρακτικά, συνιστᾷ ὅμως ὅπως ὁ συντάκτης αὐτῶν ἀπορεύῃ κρίσεις καὶ χαρακτηρισμοὺς καὶ

περιορίζεται εἰς τὴν ψυχρὴν ἀποτύπωσιν τῶν γενομένων. Συνιστᾷ δὲ καὶ οὗτος, ὅπως μὴ ἐπανέλθωμεν εἰς συζήτησιν ἐπὶ τοῦ χθεσινοῦ ἐπεισοδίου ἀλλὰ νὰ θεωρηθῇ τοῦτο λήξαν.

Πλείστοι Πληρεξούσιοι. Ἐλήξεν ἤδη τὸ ἐπεισοδίου.

Ὁ κ. **Α. Μάτσας** ποιεῖται παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ Κανονισμοῦ τῶν παρεχόντων τὸ δικαίωμα εἰς τὴν κ. Πρόεδρον νὰ ἀνκαλέσῃ εἰς τὴν τάξιν τοὺς κ. Πληρεξούσιους καὶ συνιστᾷ ὅπως δοθῇ ἡ προσήκουσα ἐρμηνεὶα ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, ὥστε τὸ δικαίωμα τοῦτο νὰ διδῇται εἰς τὴν Πρόεδρον κατόπι ἀδείας τῆς Βουλῆς. Λέγει περὶ τῆς προσθέσεως, ἀλλὰ διὰ τὴν νῦν κ. Πρόεδρον, οὐτινὲς ἐξαιρεῖ τὴν μέχρι τοῦδε διεύθυνσιν, ἀλλὰ διὰ τοὺς μέλλοντας ἐκάστοτε προέδρους.

Ὁ κ. **Πρόεδρος**, ἀναγιγνώσκων τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Κανονισμοῦ, λέγει ὅτι τὸ Προεδρεῖον ἐνεργήσῃ ὡς ἐνῆργησε χθὲς, εὐρίσκεται ἐν πληρεστάτῃ τάξει πρὸς τὸν Κανονισμόν. Ἐτερον, λέγει, ζήτημα ἐάν ὁ Κανονισμὸς δὲν ἔχει καλῶς, καίτοι οὗτος διαφωνεῖ εἰς τοῦτο, φρονῶν ὅτι ὁ Κανονισμὸς παρέχει ὀλιγώτερον τοῦ δέοντος δικαίωμα εἰς τὴν Πρόεδρον ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ὁ κ. **Α. Μάτσας** δηλοῖ ὅτι ὅσα εἶπε, δὲν εἶπε ταῦτα ἵνα θιγῇ τὸ Προεδρεῖον.

Ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης**, ἀναγιγνώσκων τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Κανονισμοῦ, κηρύσσει νόμιμον τὴν χθεσινὴν ἐνεργείαν τοῦ Προεδρείου. Παρατηρήσεις τινὰς ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Α. Μομφερτός** καὶ ἡ συζήτησις κηρύσσεται περτωμένη.

Ἀνακοινῶνται εἶτα τὰ ἐξῆς·

— Ὁ ἀγροτικὸς συνκιτρισμὸς Καμινάδων ἐκτελεθεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἡ ἐκ τοῦ ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου 14 παράγραφος τοῦ ἄρθρου 2 διαγράφῃ.

— Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις Συνομοσπονδίας Γεωργικῶν Συνκιτρισμῶν τῆς Ἑλλάδος, κατόπι συζητήσεως ἐπὶ τῶν προξενηθεισῶν κατ'ἐκτροπῶν ἐκ τῆς χαλάζης, ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ ἀμέσου συνδρομῆς τῶν παθόντων.

— Ἐκτάκτοι τάχυδρομικοὶ καὶ τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι Μετσηνίας παρὰκαλῶσιν ὅπως μονιμολογηθῶσιν.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν Καυκασίων παρὰκα-

λεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως προῶν εἰς σωτηρίαν τῶν κινδυνεύοντων Καυκασίων προσφύγων.

— Ο ὑποστράτηγος Τριλίδης προτείνει δι' αἰτήσεως αὐτοῦ τροποποιήσεις εἰς τὸν νόμον περὶ συντάξεως τῶν Στρατιωτικῶν.

Ο κ. Π. Ίαν. Ἀργυρόπουλος καὶ Κ. Δροσόπουλος παρατηροῦσιν ὅτι ἀντικανονικῶς ἀπευθύνεται ἡ αἴτησις αὕτη εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ συνιστοῦσιν νὰ ἀποσταλῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν νὰ μὴ θεωρηθῇ δὲ ὡς ἀγκυλωθεῖσα.

Πρόεδρος. Ἀποστέλλεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν.

— Ο Δημήτριος Τσόγκος, βιβλιοπώλης τυπογράφος, διαμαρτύρεται ἐναντίον τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν διδασκάλων πιεζούσης τοὺς περιφερειακοὺς συνδέσμους, ὅπως μεταβλήθωσιν εἰς βιβλιοπώλας καὶ γρατοπώλας.

— Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Γυθείου παρκαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἀρθῶσι τὰ ἐμπόδια παραλαβῆς καὶ μεταφοράς ἀλεύρων διὰ τὴν κανονικὴν τροποδότησιν τῶν κατοίκων Γυθείου.

— Οἱ καπνοβιομήχανοι Ναυπλίου, προκειμένου νὰ ἐπιβληθῇ νέα φορολογία εἰς τὸν καπνόν, παρακαλοῦσιν ὅπως καταργηθῇ ἡ τετάρτη ποιότης, ἀυξηθῇ ἡ λιγνιτὴ πώλησις κατὰ 15 λεπτὰ τὰ 25 γραμ. καὶ ἐπιτροπή, ἢ εἰσαγωγὴ σιγαροχάρτου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

— Ολόκληρος ἡ Κορινθία διαμαρτύρεται ἐντόνως κατὰ τοῦ νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως φόρου σταφίδας ὑπὲρ τοῦ ναοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου Πατρῶν.

— Ο Δημήτριος Σχοινῆς, διατελέσας ἔμπορος ἐν Αἰγύπτῳ, ζητεῖ ἀποζημίωσιν διὰ τὰς καταστροφὰς καὶ φυλακίσεις αἱ ὑπέστη ἐπὶ Βενιζέλου, ἐνεκὰ τῶν βασιλικῶν φρονημάτων του.

— Ο σύλλογος Παντοπωλῶν Ναυπλίου παρκαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως μὴ ἐπιβάλῃ νέα φορολογικὰ νομοσχέδια καὶ δὴ ἐπὶ τῶν εἰσχυρομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προϊόντων.

— Ο Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Οἰχαλίας, Μεσσηνίας, παρακαλεῖ ὅπως υποβληθῇ ὡς νόμος καὶ ψηφισθῇ τὸ παρὰ τῆς Λαϊκῆς Τραπεζῆς ὑποβληθέν ὑπόμνημα.

— Ἐπιτροπὴ ἀγωνιστῶν Μακεδονικοῦ ἀγῶνος ὑπομι-

νικῶς ἔχρυσαν ταύτην πρὸς τὴν πρότασιν του, ὅπως παραπεμφθῇ τὸ ζήτημα εἰς μέλλουσαν Βουλὴν. "Ἡ πρέπει ν' ἀναγνωρίσωμεν τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὰς γυναῖκας ἢ δὲν πρέπει. Τὸ παραπέμπειν αὐτὸ εἰς μελλούσας Βουλὰς εἶναι ἀρνήσις τοῦ δικαιώματος τοῦτου.

Διὰ τοῦτο προτείνει τὴν ἐξῆς τροπολογίαν.

Ἐν τῇ τελευτῇ τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος νὰ προστεθῶσιν αἱ κάτωθι τρεῖς παράγραφοι.

« 1. Τὸ δικαίωμα τοῦ ψηφοφορεῖν πρὸς ἐκλογὴν βουλευτῶν ἢ πληρεξουσίων καὶ κατὰ τὰς δημαγωγίας ὡς καὶ κατὰ τὰς κοινοτικὰς ἐκλογὰς, ἐρῶσον τὸ κοινοτικὸν σύστημα ἰσχύει, ἀπονέμεται καὶ εἰς τὰς γυναῖκας, ὅφ' οὓς ὅρους κέκτηνται τοῦτο κατὰ τοὺς νόμους καὶ οἱ ἄνδρες.

2. « Διὰ νόμων δύναται νὰ καταργηθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει πᾶσα διακρίσις τῶν φύλων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ικανότητά τοῦ ἐκλέγεσθαι καὶ τοῦ ἀνελκεμβάνειν οἰανδήποτε λειτουργίαν ἢ ὑπηρεσίαν.

3. « Ἰκανότης ἀναγνωριθεῖσα κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον, δὲν δύναται νὰ ἀφαιρηθῇ, οὔτε νὰ μειωθῇ διὰ νόμων, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ἡ τήρησις τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 108».

Ο κ. Δ. Γούναρης δηλοῖ ὅτι δέχεται τὴν πρότασιν ταύτην.

Ο κ. Ν. Λεβίδης ἐκφράζων τὴν χαρὰν του διὰ τοῦτο, ἐλπίζει ὅτι καὶ ἡ Συνέλευσις θὰ ἀποδεχθῇ τὴν πρότασιν του, διατυποῦ ὅμως τὴν ἀπορίαν του, πῶς, ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου, οἱ μὲν γέροντες νεωτερίζουσιν, ὑποστηρίζοντες τὴν ἀπρονόμητον πολιτικῶν δικαιωμάτων εἰς τὰς γυναῖκας, ἀντιδρῶσι δ' οἱ νεώτεροι. Συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν εὐρίσκει σοβαρὸν τὸ ἐπιχείρημα ὅτι λαμβάνουσαι πολιτικὰ δικαιώματα αἱ γυναῖκες θέλουσιν ἐγκαταλίπειν τὰ τοῦ οἴκου τῶν. Παρατῶν δὲ τὸν λόγον του, δηλοῖ ὅτι ἀντιτίθεται εἰς τὸ σύστημα τῆς παραπομπῆς συνταγματικῶν θεσμῶν εἰς μελλούσας Βουλὰς, διότι οἰοῖται δημιουργεῖται συνταγματικὴ ἐξουσία ἡδὲ ἀκόπως, καὶ προτιμᾷ ὅπως τὰ ζητήματα ταῦτα λυθῶσι παρ' ἡμῶν, ἔστω καὶ ἂν δὲν λυθῶσιν ἐπιτυχῶς. "Ἄς μὴ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν κατωφέρειαν, διότι δὲν γνωρίζω, προσθέτει, ἂν θὰ εἴναι εὐκολόν νὰ σταματήσωμεν. Αἱ κατὰ παραπομπὴν συνταγματικαὶ ἀποφάσεις θὰ εἶναι ἀποφάσεις νεκραί.

Ο κ. **Ι. Χριστοδουλιδής** λαμβάνει λέγει τον λόγον ἕνα δικαιολογήσει τὴν ψῆφον του. Εἶναι κατὰ τῆς παροχῆς πολιτικῶν δικαιωμάτων εἰς τὴν γυναικα, διότι δὲν εἶναι αὕτη ὁμιλος πρὸς τοῦτο. Ἰδιαιτέρως οὕτως εἶναι ἀντιθέτος, διότι ἡ θέσις τῆς γυναικὸς εἶναι ἐν τῇ οὐσίᾳ. Δὲν εὐρίσκει κανὺν ἀνάγκην δικαιολογεῖσθαι τὸν νεωτερισμὸν τοῦτον, διότι καὶ ἡ κοινὴ γνώμη καὶ ἡ γνώμη τῶν γυναικῶν εἶναι ἐναντίον τοῦτου. Ὅθεν κηρύσσεται κατὰ τῆς προσηύχης οὐκ ἐδέχθητε διατάξεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου εἰς τὸ Σύνταγμα.

Ο κ. **Α. Σουλιάτης Νικολαΐδης** κισθάνεται, λέγει, τὴν ἀνάγκην νὰ δικαιωτοῦν διὰ τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ ἀξιωματοῦ Ἀρχιεποῦ τοῦ Ἀρχιεπίσκοπου Κωνσταντίνου ὅτι οἱ ἀντικατοῦντες τὴν παροχὴν τῆς ἀναγκαστικῆς τῶν προτεινομένων προσθηκῶν, πράττουσι τοῦτο διότι θεωροῦσι τὴν γυναικα κατωτέρην τοῦ ἀνδρός. Ἰπεριεὶς τὴν πολιτικὴν, ὅστις νομίζει ὅτι αὕτη εἶναι γνώμων τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας. Ἀποκρούει ἐπίσης τὸ λεχθὲν ὅτι οἱ ἀποκρούοντες τὴν προτασίωσιν τοῦ ἀνδρός, πράττουσι τοῦτο νομίζοντες ὅτι οὕτω ἀποκλείουσιν εἰς τὰς γυναικας τὴν πύλιν τῶν ἐλλογῶν δι' αἰῶνα τὸν ἄπαντα, διότι πᾶς τις γνωρίζει ὅτι τὰ Σύντάγματα δὲν μένουσιν ἀμετάβλητα. Οἱ θέλοντες νὰ μείνῃ τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει, δὲν πράττουσι τοῦτο, διότι φαντάζονται ὅτι οὐδέποτε ἔξ παλαιᾶς ἀνάγκῃ νὰ χρηρηθῇ ψῆφος εἰς τὰς γυναικας, ἀλλὰ διότι δὲν νομίζουσιν εὐκαταῖον τοῦτο καὶ ἐπομένως δὲν θέλουσι διὰ τοῦ νόμου νὰ υποδαυλίσωσι καὶ ἐπιτείνωσι τὴν ἀνάγκην. Οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους δὲν νομίζουσι τοῦτο εὐκαταῖον εἶναι ἐκαῖνοι τοὺς ὁποίους ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀριστοφάνους παρὰβλέπουσιν μόνον ὅσοι σπεύδουσι νὰ ἐπιβυρύνωσι τὰς γυναικας διὰ πολιτικῶν λειτουργιῶν. Ἡ γυνὴ ἐν τῷ τεχνουργεῖν καὶ μεριμνᾶν περὶ τῶν τέκνων τῆς, δὲν δύναται νὰ ἀσχλητῇ εἰς ἔργα ἄλλοτρια, ἀναμειγνυμένη ἰδίᾳ εἰς τὴν πολιτικὴν, καὶ τοῦτο ὁ νομοθέτης πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, διότι πρόκειται περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ ἔθνους. Φρονεῖ ὅτι ἡ γυνὴ κατεργημένη εἰς τὴν πολιτικὴν θὰ ὑποστῇ τὴν βίαιαν ἐπιβολὴν τοῦ ἄρρενος φύλου, ὥστε νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου τὴν ἀνύψωσαν αἰῶνας πολιτισμοῦ. Κηρύσσεται ἐν τέλει ὑπὲρ τῆς παροχῆς τοῦ ἀνδρός ὡς ἔχει.

Ο κ. **Α. Χριστομάνος**, λαμβάνων τὸν λόγον ἐξ ἀφορμῆς τῆς παρρηγήσεως τοῦ ἡγέτου τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι κατὰ τι διάφορος τοῦ ἀνδρός, λέγει, ὅτι, ἐπιστημονικῶς, οὐχὶ κατὰ τι ἄλλῃ κατὰ πολὺ διαφέρει ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρός. Καὶ ἐξετάζων τὴν γυναικα, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἄνδρα, ἀπὸ ἀπύψεως κλισθητικῆς, βάρους, κρίσεως, ἀντιλήψεως κλπ., καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ δύο φύλα εἶναι ἐντελῶς ἄλλοτῃ καὶ ἑχρῶσι διαπλάσθῃ ὅπως τὸ ἐν συμπληροῖ ἐν τῇ ζωῇ τὸ ἄλλο, τοῦ ἄρρενος κατὰ φυσικὸν νόμον καὶ ἐνστικτῶς ἀναγκασθόντος, τὰ βαρύτερα ἄρρη. Ἡ συνανασίς διὰ τοῦτο τῶν δύο φύλων καὶ ἡ συνεργασία δὲν εἶναι τεχνικὴ κατὰσκευαστικὴ, ἀλλ' ἐνστικτῶς φυσικὴ ἀνάγκη, ἣν οὐδεὶς δύναται νὰ μεταβάλῃ. Ἐξετάζων δὲ τὴν ἰδέαν ἐκατέρου τῶν φύλων μετὰ τοῦτο ἐν τῇ ζωῇ, λέγει ὅτι ἀνέκαθεν ἡ γυνὴ περιωρίζετο εἰς τὰ τοῦ οἴκου κύτῃς, ἐνθ' ὃ ἄνθρω ἐμερίμνα διὰ τὰς ἐξωτερικὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας, ἐξερχόμενος εἰς τὸ κυνήγιον, στρατευόμενος, ἀναμειγνυόμενος εἰς τὰ τῆς Πολιτείας κ. λ. π. Ὡς ἰσχυρίζον δ' ἐν τῇ νεωτέρᾳ Πολιτείᾳ, δὲν ἐψέφισεν οὐδὲ ψηφίζει δι' ἐκείτῃν αἰῶνα, ἀλλ' ὡς ἀντιπρόσωπος ἐλοκληρίου τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, περὶ τῶν συμφερόντων τῆς οἰκίας καὶ μεριμνᾷ. Δὲν βλέπει λοιπὸν τὸν λόγον ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει νὰ δοθῇ ψῆφος εἰς τὴν γυναικα, καὶ κηρύσσεται κατ' αὐτῆς.

Ο κ. **Ν. Καλλιέλης** ἀποκρούων κατ' ἀρχὴν τὴν γνώμην περὶ ἀναγκαστικῆς διατάξεως ἐν τῷ Σύντάγματι, ὅπως μέλλουσα Βουλὴ λάβῃ τὸ δικαίωμα νὰ παρήσῃ ψῆφον εἰς τὰς γυναικας, παρρησιᾷ, ὅτι καὶ ἐν ἡμέλει μὲν ἡμεῖς νὰ δώσωμεν τὸ δικαίωμα τοῦτο, δὲν δύναμεθα νὰ τὸ προξώμεν, διότι ὁ ἐλληνικὸς λαὸς, οὐδ' ἡρώτηθη, οὐδ' ἔδωκε τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τινὰ ἐξ ἡμῶν. Ἀναπτύσσων δὲ διὰ μακρῶν τὴν κατὰστασιν τῆς γυναικὸς ἐν Ἑλλάδι, ἐν τῇ ὑπαίθρῳ ἰδίᾳ χώρῃ καὶ παρρησιᾷ ὅτι οὐδ' αὐταὶ οἱ ἴδιαι ἐπεζητήσαν, οὐδὲ θέλουσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὡς θὰ ἀπεδείκνυν καὶ δημαγωγικὰ μετὰ τῶν αὐτῶν τούτων τῶν γυναικῶν γινόμενον, καταλήγει φρονῶν ὅτι οὐδεμίαν ἀνάγκη ἐπιβάλλει νὰ θεσπισθῇ ἡ προτεινομένη ἀντιτῇ Σύνταγματι διάταξις.

Ο κ. **Α. Μάρασις** κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς προτάσεως.

τῆς Ἐπιτροπῆς, φρονῶν ὅτι δέον νὰ μείνῃ ἐλευθέρα ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία, ὅπως χορηγήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας. Τοῦτο θέλει συμβῇ εὐθὺς ὡς ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἤθελεν, ἐκ τῆς μελέτης τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν συνθηκῶν τῆς Χώρας κρίνει, ὅτι δέον νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας ἐν ὅλῃ ἢ ἐν μέρει. Ἀντιτίθεται οὖτως εἰς τὴν πρότασιν ὅπως ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία δεσμευθῇ ἐκ τῆς ἀποφάσεώς της.

Προκειμένου μετὰ τοῦτο νὰ λάβωσι τὸν λόγον οἱ κ. κ. Στεφανόπουλος, Μαρκεζίνης καὶ ἑτεροὶ πληρεξούσιοι ἐγγεγραμμένοι νὰ ὁμιλήσωσι, πλεῖστοι ἄλλοι πληρεξούσιοι ζητοῦσι νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις ἵνα συνεχισθῇ αὐρίον.

Ὁ κ. Γ. Μπούσιος, ὑποστηρίζων τοῦτο, λέγει ὅτι ἐτι πλεῖω ἐπιβάλλεται τοῦτο, καθότι ἔχει ὑποβληθῇ πρότασις ὅπως γένηται ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τῶν ὑποβληθεῖσων προτάσεων.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀποκρούει τοῦτο, δηλῶν ὅτι πρέπει νὰ συνεχισθῇ καὶ περατωθῇ ἡ συζήτησις, μείνῃ δὲ ἡ ψηφοφορία δι' αὐρίον. Καλεῖ δὲ πρὸς τοῦτο τοὺς θέλοντας νὰ ὁμιλήσωσι.

Ὁ κ. Ν. Στράτος (ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν) ὑποστηρίζει τὴν ἰδίαν γνώμην, δηλῶν ὅτι πρέπει νὰ λήξῃ ἡ συζήτησις ἀπὸψε.

Ὁ κ. Β. Μαρκεζίνης, δηλῶν ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ ὁμιλήσῃ ἐν ταιαύτῃ ὥρᾳ, καίτοι εἶναι ἐγγεγραμμένος, ἀπερχετι.

Ὁ κ. Γ. Ράλλης παρρησιᾷ ὅτι ἡ συζήτησις γίνεται πρὸς διαφωτισμὸν καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀποκλείσῃ τοὺς θέλοντας νὰ ὁμιλήσωσι, διὸ καὶ συνιστᾷ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀγγέλει ὅτι ὑποβλήθη ἑνστάσις ἀπαρτίας, ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τῶν κ. κ. Γ. Χριστοδουλιᾶ, Γ. Σισμάνη, Γ. Κουλιάνδρου, Α. Παπαζαχαρίου, Γ. Μπουσίου, Γ. Ἀλεξάνδρου καὶ λοιπῶν. Ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει λέγει, θέλω προβῇ εἰς τὴν λύσιν τῆς συνεδριάσεως, λόγῳ τοῦ προχωρηκότος τῆς ὥρας.

Ὁ κ. Γ. Μπούσιος, Α. Παπαζαχαρίου, κλπ. δηλοῦσιν ὅτι ἀποσύρουν τὴν περὶ ἐνστάσεως πρότασιν των.

Ὁ κ. Α. Γούναρης, (ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης), παρρησιᾷ ὅτι ἂν οἱ ὑποβαλόντες τὴν πρότασιν πρὸς ἑνστάσιν ἀπαρτίας θέλουν νὰ ὑποστηρίξωσιν αὐτήν, εἶναι δικαίωμα

αὐτῶν. Ἄλλως νὰ κληθῶσιν οἱ ἐγγεγραμμένοι νὰ ὁμιλήσωσι, καὶ ἂν οὐδεὶς λάβῃ τὸν λόγον, νὰ κηρυχθῇ περατωθεῖσα ἡ συζήτησις, διότι τοῦτο ἐπιβάλλει ἡ τάξις καὶ ὁ Κανονισμός.

Ὁ κ. Γ. Ράλλης λέγει ὅτι, ἂν κηρυχθῇ περατωμένη ἡ συζήτησις, τότε νὰ ληρῇ καὶ ἀπόρριξις, ἀλλὰ τὴν εὐθύνην θὰ φέρωσιν ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν ἔσχον τὸ θάρρος νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν ἑνστάσιν των περὶ ἀπαρτίας.

Ὁ κ. Α. Γούναρης παρρησιᾷ ὅτι δικαίωμα τῆς Συνελεύσεως εἶναι νὰ προβῇ ἀπόψε ἢ οὐ εἰς ἀπόρριξιν, πρᾶγμα τὸ ὅποσον βεβαίως δὲν θὰ πρᾶξῃ, δεδομένου ὅτι ἡ ἀπαρτίας θὰ ληρῇ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς κ. Πληρεξούσιους νὰ παρμεινώσιν ἐνταῦθα μέχρι τῆς πρωΐας. Διὰ τοῦτο ἐζητήσαμεν νὰ τεμαχισθῇ τῶρα ἡ συζήτησις καὶ νὰ γίνῃ αὐρίον ἡ ψηφοφορία.

Ὁ κ. Ράλλης λέγει ὅτι ὁ διεξαγόμενος ἄγων ὅπως τεμαχισθῇ ἡ συζήτησις, ἀποτελεῖ κέρδιον πλῆγμα κατὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς τάξεως, ἀλλὰ τὴν εὐθύνην ἐπ' αὐτῇ βεβαιώνει δὲν φέρει οὗτος.

Ὁ κ. Ν. Καμπάνης, λαμβάνων μετὰ τοῦτο τὸν λόγον, ἐπιβάλλει τὴν πρότασιν ὅπως αἱ μέλλουσαι Βουλὴ, αἵτινες ἤθελον ἐπιληρθῇ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τῆς παροχῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας, ἀποφασίζωσι τοῦτο διὰ τῆς ψήφου τῶν 2/3 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν αὐτῶν.

Ὁ κ. Α. Γούναρης δηλοῖ ὅτι εἶναι σύμφωνος καὶ δεχεται τὴν πρότασιν ταύτην.

Πρόεδρος. Ὑπάρχει ὑποβληθεῖσα πρότασις περὶ τοῦτου ὑπὸ τοῦ κ. Ε. Γαρουφαλιά καὶ Α. Τσουκαλά ἔχουσιν ὡς ἐξῆς.

«Ἀνατίθεται εἰς τὰς μελλούσας Βουλὰς ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ δικαίωματος τῆς ψήφου τῶν γυναικῶν διὰ νόμου ψηφισμένου διὰ πλειοψηφίας τῶν 2/3 τοῦλάχιστον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν».

Ὁ κ. Ν. Δεβίδης λέγει ὅτι, ἂν πρόκειται νὰ γίνῃ ταύτην τὴν ὥραν ψηφοφορία ἐπὶ τῶν προτάσεων, θὰ λάβῃ τὸν λόγον.

Δ. Γούναρης. "Οχι. Αύριον θά γίνη ψηφοφορία, ή πρότασις δὲ τοῦ κ. Λεβιδῆ ὡς ἀπαιτέρα θά εἴναι πρώτη.

Μηδενὸς ἑτέρου ζητήσαντες τὴν λόγον ἢ συζητήσεως κηρύσσεται περατωμένη, ἀναδιαλλομένη τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῶν προτάσεων διὰ τὴν ἀκόλουθον συνεδρίαν.

Μεθ' ἴδεται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ἡ συνεδρίασις ὡρα 9 τῆς νυκτός, ἵνα ἐπικυληθῇ σήμερον ὡρα 8 π. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

Κων. Ἀργ. Λομβάρδος,

Σ. Τσιακόπουλος

Ν. Μουζάνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΕ

Τῆς 27 Μαΐου 1923.

Ὦρα 6 καὶ 45' π. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐνάρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀναγῇ τὰ θεωρεῖα καὶ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὴν ἴαίν.

Ἀνακινῶσθαι καὶ ἐπικηροῦνται τὰ πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως μετὰ παρατηρήσεις τῶν κ. **Αθ. Νικολαΐδου, Γ. Βαρβούτη καὶ Α. Μάτεσι.**

Ἀνακινουῦνται τὰ ἐξῆς

— Ἡ Μελία Διγενεσπούλου, νόμιμος ἐπίτροπος τῶν ἀνηλίκων υἱῶν τῆς κληρονόμου Ἀνδρέου Συγγρού, παρακαλεῖ ὅπως νομοθετικῶς ἢ διοικητικῶς ἐξαίρεθῇ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐκ τῆς κληρονομίας ταύτης κτημάτων.

— Οἱ ἰδιοκτῆται Ν. Κορίνθου ζητοῦσιν ὅπως ἀποζημιωθῶσι διὰ τὴν ἐπίταξιν τῶν κτημάτων τῶν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1915.

— Ὁ Σύνδεσμος γυναικῶν Καπτορίας παρακαλεῖ, ὅπως οἱ ἔμποροι οἱ ἐξαγκυρόντες τὸ ἐμπόρευμα εἰς τὸ ἐξωτερικόν, μὴ καταβάλλωσι τὰς ὑπὸ τοῦ συνδικάτου ὀριζόμενας ἱσοτίμους τῷ ἐμπορεύματι ἐγγυήσεις, λόγω τῆς δυσχέρους οἰκονομικῆς θέσεώς των, ἐξ αἰτίας τῆς ὀπίας θέλει σταματῇ αὐτό.

— Τὸ Συμβούλιον τοῦ Σωματείου τῶν ἐκ Ρωσίας Ἑλλήνων, ὑποβάλλον ἐκκλησίαν πρὸς τὸ πανελλήνιον καὶ

τὴν σέβαστὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ἱκετεύει, ὅπως εὐρεθῇ τρόπος προστασίας καὶ βοηθείας αὐτῶν, κινδυνεύόντων νὰ ἀποθάνωσιν ἐξ ἰστίας.

— Οἱ κάτοικοι Κρετταίνης, Μαχρουσίων, Ρεσόβου, Βούνης καὶ Γαρδικιᾶς ζητοῦσι τὴν ἄρσιν καὶ τὴν τροποποίησιν δικτάξεων τινῶν τοῦ νόμου 2189 τῆς 1ης Ἰουνίου 1920.

— Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἐλληνίδων ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς, παρακαλοῦσιν τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει συζητήσεως καὶ ἱσοπολιτείας τῶν γυναικῶν, ὑποβάλλει ψήφισμα, ζητῶν ν' ἀναγνωρισθῇ καὶ εἰς τὴν ἐλληνίδα τὸ δικαίωμα νὰ συμμετέγῃ εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν διοίκησιν τῆς Πολιτείας, ἐπικαλούμενος τὸν πκτριωτισμὸν τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων, ὅπως μὴ κατατάξῃ τὴν ἐλληνίδα εἰς κατωτέραν μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν ἄλλων πεπολιτισμένων Κρατῶν, νὰ γίνῃ δὲ δεκτὴ ἡ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρότασις ἀναγκραμένη εἰς τὸ Σύνταγμα ὡς δικταξίς διὰ τὸ μέλλον.

— Οἱ κάτοικοι Σερρών ζητοῦσιν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ὑπὲρ ἀνεγέρσεως τῶν καταστραφέντων οἰκημάτων τῶν ἐκ τῶν διωκομένων πολέμων.

— Ὁ πληρεξούσιος Ἰωαννῖνων κ. **Π. Μπέμπης** ζητεῖ μηχανικὴν ἄδειαν ἄρσεως ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως.

Συναινέσεως τῆς Συνελεύσεως ἡ ἄδεια χρηρηγεῖται.

— Ὁ πληρεξούσιος Ἀχαΐας καὶ Ἠλιδος κ. **Αἰσιτ. Ἀλ. Φωτήλας** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ άρθρου 80 τοῦ Συντάγματος.

— Οἱ πληρεξούσιοι Ἀττικῆς καὶ Βιωτίας κύριοι **Α. Τσουνκαλῆς, Α. Μάτεσις, Περ. Ἰαν. Ἀργυροπούλος, Α. Κρεμιάνης καὶ Κ. Δροσόπουλος**, ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τῆς προτάσεως νόμου «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου Αἰγίνης».

— Ὁ κ. **Ἀγ. Σλήμαν**, πληρεξούσιος Λαρίσης, ὑποβάλλει ὑπόμνημα τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν Προέδρων ἀπάντων τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ Ἐπαρχικῆς Ἐνώσεως ἀπόσης τῆς Θεσσαλίας.

— Ὁ **Αἰσιτ. Τῶν Ἑλλήνων** ὑποβάλλει εὐχὴν, ὅπως ψηφισθῇ τὸ 3ον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος κατὰ τρόπον δίδοντα τὸ δικαίωμα ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Εισάγεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

**Ἡμερησίαν Διάταξιν
τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.**

Πρόεδρος. Ἐξακολουθήσας τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου Βου τοῦ Συντάγματος.

Περικτωθείσης γὰρ τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου, θέλει γίνει σήμερον κατ' ἀπόρριπτον τῆς Συνελεύσεως ψηφοφορία ἐπὶ τῶν ὑποχρουσῶν προτάσεων.

Ὁ κ. **Β. Μαρκεζίνης** λαμβάνων τὴν λόγον, λέγει ὅτι κατὰ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1864 ἰσχύει ὡς γενικὴ ἀρχὴ ὅτι μόνον οἱ πολῖται Ἕλληνες εἶναι δεκτοὶ εἰς πάντα τὰ δημοτικὰ ἔξαιρέματα καὶ τὰς λειτουργίας. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος, τῷ 1911, προσετέθη ἐξίρεσις «πλὴν τῶν δι' ἐιδιζῶν νόμων ἐισαγομένων ἐιδιζῶν ἐξαιρέσεων». Ἐνώπιον τῆς ὁλομελείας τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς εἶχε, λέγει, προταίνει ὅπως θέσωμεν ἐξαιρέσιν αὐτῆς τῆς ἐξαιρέσεως τὴν ἐξῆς: «μὴ δυνάμενων ὅμως νὰ ἐπεκταθῶσι καὶ εἰς πολιτικὰς—διοικητικὰς δημοσίας λειτουργίας». Ἐπὶ ταύτης τῆς προτάσεως τοῦ ἐγένετο μεγάλη συζήτησις ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ παρεπέμθη τὸ ζήτημα ἐνταῦθα. Ἐπειδὴ τὸ ζήτημα θεωρεῖ πολὺ σοβαρὸν, παρκαλεῖ τὴν Ἐθν. Συνέλευσιν, ὅπως κρίνῃ καὶ ἀποφασίσῃ μετ' εὐμενείας ἐπ' αὐτοῦ.

Πρόεδρος. Περικτωθείσης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου, δὲν δύναται νὰ ἐπικυρῇ καὶ πάλιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, καὶ θέλομεν προβῇ εἰς τὴν ψηφοφορίαν ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν προτάσεων.

Ἐπὶ τοῦ Βου ἄρθρου ὑπάρχει πρῶτον ἡ πρότασις τοῦ κ. **Ν. Λεβίδου**, εἰς ἣν προσχωρεῖ καὶ ὁ κ. **Α. Μομφεράτος**, ἔχουσιν ὡς ἐξῆς (ἀναγινώσκει):

«Τὸ δικαίωμα τοῦ ψηφοφορεῖν πρὸς ἐκλογὴν τῶν βουλευτῶν ἢ πληρεξουσίων ὡς καὶ κατὰ τὰς δημοκρατίας καὶ κατὰ τὰς κοινοτικὰς ἐκλογάς, ἐφόσον τὸ κοινοτικὸν σύστημα ἰσχύει, ἀπονέμεται καὶ εἰς τὰς γυναῖκας ἐφ' οἷς ὅροις κέκτηνται τοῦτε κατὰ τοὺς νόμους καὶ οἱ ἄνδρες».

Οἱ κ. κ. **Α. Βοκοτόπουλος** καὶ **Ε. Χατζιδάκης** ὑποστηρίζουσιν ὅτι ἡ πρότασις αὕτη, μὴ ὑποστηριχθεῖσα ἐν τῇ

Συνελεύσει ὡς νέα, οὐδὲ κατεκτεθεῖσα πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν, δὲν δύναται νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. **Β. Μαρκεζίνης** ὑποστηρίζων τὸ ἴδιον, λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις αὕτη τοῦ κ. Λεβίδου περὶ ἀμέσου παροχῆς δικαίωματος ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας, διότι δὲν συνεζητήθη τοιοῦτο ζήτημα ἐν τῇ Συνελεύσει, ἀλλὰ μόνον ἂν δέχεται νὰ ψηφισθῇ διάταξις, καθ' ἣν νὰ παρέχεται τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ παρχωρήσῃ ἄλλη Βουλὴ, ἐὰν θέλῃ ἢ μὴ, καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας. Κατὰ τὴν Κανονικὴν δέ, ἔνθα μίαν πρότασιν τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν, πρέπει νὰ εἴναι πῶσιμα τῆς γενομένης συζητήσεως· ἀλλὰ τοιαύτη συζήτησις δὲν ἔπινεν ἐπομένως ἡ πρότασις τοῦ κ. Λεβίδου εἶναι ἀπαράδεκτος, μὴ δυνάμενη νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Πλείστοι πληρεξούσιοι λέγουσιν ὅτι δὲν διενεμήθη ἡ πρότασις αὕτη.

Πρόεδρος. Οὐ μόνον διενεμήθη καὶ συνεζητήθη, ἀλλ' εἶναι δημοσιευμένη καὶ εἰς τὰς ἡμερῶν παλαιὰ τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Ν. Λεβίδης** ἀποκρούων τὴν γνώμην τοῦ κ. Μαρκεζίνου, λέγει ὅτι ἡ πρότασις αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Συντάγματος καὶ ἐν τῇ Συνελεύσει, μετ' ἐπιμονῆς καὶ πειρασμοῦ συνεζητήθη, καὶ ἀποτελεῖ αὕτη τὴν βάσιν καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ὅλου ζητήματος, ἐφ' οὗ τοσαύτη γίνεται συζήτησις. Μετὰ τὰς γενομένας, ἐν τῇ Συνελεύσει συζητήσεις, ἐβεβαίωσε τὴν πρότασιν αὐτοῦ, προσθέτας ὅτι, ἀρὸς προκρίεται νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας διὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογάς, κατὰ μείζονα λόγον δεῖν νὰ δοθῇ τοιοῦτο καὶ διὰ τὰς δημοκρατικὰς καὶ κοινοτικὰς. Δὲν δύναται συνεπῶς νὰ ἀποκρουθῇ ἡ πρότασις αὐτή.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ ἤδη εἰς τὴν θέσιν τοῦ ζητήματος, ὁ κ. Λεβίδης, ἐξετάζων τίς ἢ ἀπωτάτη πρότασις, ἡ ἀποκλείουσα ὅλας τὰς ἄλλας, καὶ ἥτις δεῖν νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν, φρονεῖ ὅτι μετὰ τὰς γενομένας συζητήσεις δεῖν νὰ τεθῇ ὡς τοιαύτη ἡ ἰδική του πρότασις, ὡς πῶσιμα τῆς ὅλης συζητήσεως, εἰς ἣν προσεχώρησε καὶ ὁ κ. Μομφεράτος, ἐδέχθη δ' αὐτὴν γὰρ καὶ ὁ κ. Ἡγέτης τοῦ Ἀσπικοῦ κόμματος. Δεκτή γὰρ γενομένης ταύτης, ἀπορρίπτονται ὅλας αἱ

άλλα. "Αν απορριφθῇ ἡ ἰδική του πρότασις, τότε ἔρχονται κατὰ σειράν εἰς ψηφοφορίαν καὶ ἄλλαι υπάρχουσαι προτάσεις.

"Όσον ἀφορᾷ εἰς τὰς προσθήκας περὶ παροχῆς ψήφου καὶ διὰ τὰς δημοκρατικὰς καὶ κοινοτικὰς ἐκλογάς, κῆται εἶναι λεπτομερέειναι, δυνάμεναι νὰ συζητηθῶσι. Τὸ πρωτεύον εἶναι ἂν δέχεται ἡ Συνέλευσις νὰ χορηγηθῇ δικαίωμα ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας, τοῦτο δὲ περιέχει ἡ πρότασις του.

Ο κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι δὲν συμφωνεῖ μετὰ τοῦ κ. **Λεβίδου**, ὑποστηρίζων ὅτι καὶ καὶ ἄλλαι προτάσεις θὰ τεθῶσιν εἰς ψηφοφορίαν.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** λέγει ὅτι προηγεῖται ἡ πρότασις τοῦ κ. **Λεβίδου** ὡς ἀπωτέρη, καὶ αὕτη θὰ τεθῇ πρώτη εἰς ψηφοφορίαν. Δὲν ἐπεται ὅμως ὅτι, δευτέρως γενομένης τῆς προτάσεως τοῦ κ. **Λεβίδου**, ἀπορρίπτονται αἱ ἄλλαι θεωροῦνται ἀπλῶς περιτταὶ ὅλαι καὶ ἄλλαι.

Ο κ. **Β. Μαργεζίνης** παρατηρεῖ ὅτι μετὰ τὰς γενομένας συζητήσεις, ἔπρεπε νὰ τεθῇ μία πρότασις περιλαμβάνουσα τὸ πῶς τῆς ὅλης συζητήσεως. Ἀλλὰ τοιαύτη πρότασις δὲν ἐτέθη. Τίθεται τὸν κατὰ μίαν πρότασις, δι' ἧς δίδεται ἀπὸ τοῦδε ψῆφος εἰς τὰς γυναῖκας.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** λέγει ὅτι πόρισμα τῆς συζητήσεως δύναται νὰ συναγάγῃ ἐκαστος πληρεξούσιος οἷον θέλει. Τὸ ζήτημα ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ὅτι ὁ κ. **Λεβίδης** ὑπέβαλεν ἤδη μίαν πρότασιν καὶ ἐπ' αὐτῆς, ὡς ἀπωτέρη, θέλει γίνῃ ψηφοφορία.

Ο κ. **Χ. Βοζίκης** ἐρωτᾷ ἡ πρότασις τοῦ κ. **Λεβίδου** περιέχει τὴν φράσιν «ἀπὸ τοῦδε»;

Ο κ. **Ν. Λεβίδης**, ἀνγκινώσκων τὴν πρότασιν αὐτοῦ λέγει ὅτι ἐννοεῖται «ἀπὸ τοῦδε».

Ο κ. **Χ. Βοζίκης** φρονεῖ ὅτι, ὡς ἔχει ἡ πρότασις εἶναι ἀρίστη, φρενέει δὲ μὴ ἀπορριπτομένης τῆς προτάσεως, θεωρηθῇ ὅτι ἡ Συνέλευσις ἀρνεῖται ἐκ τῶν προτέρων τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν προκρίνεται περὶ προτάσεως ψηφισματος, ἀλλὰ περὶ προσθήκης. Ἄν δ' ἀπορριφθῇ ἡ πρότασις αὕτη, θὰ ἔλθῃ εἰς ψηφοφορίαν ἡ δευτέρα.

Ο κ. **Μάτεσις** υποστηρίζει ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Συνέλευσις ἂν θέλει νὰ μεταβληθῇ τὸ

ἄρθρον 3ον ἢ νὰ μείνῃ ὡς ἔχει. Ἀφαιρούμενης τῆς προτάσεως αὐτοῦ ταύτης, περιττεῖται ἡ ψήφισις τῆς προτάσεως τοῦ κ. **Λεβίδου**.

Ο κ. **Δ. Γούναρης**, ἀποκρούων τὴν πρότασιν αὐτήν, λέγει ὅτι καὶ κοινοβουλευτικῶς κῆται εἶναι ἄσπορος, διότι ὡς γνωστὸν καὶ ἐν ταῖς νομοσχεδίοις πρῶτον ψηφίζονται καὶ τροπολογίαι καὶ ἔπειτα τὰ νομοσχέδια.

Ο κ. **Πρόεδρος** θέτει μετὰ τοῦτο εἰς ψηφοφορίαν τὴν πρότασιν τοῦ κ. **Λεβίδου** καὶ ἐρωτᾷ τὴν Συνέλευσιν ἂν δέχεται αὐτήν.

Ἡ Συνέλευσις δι' ἀναστάσεως ἀπορρίπτει τὴν πρότασιν.

Υπὸ τῶν κ. κ. **Ἀλ. Ἰωαννίδου, Γ. Μπουσίου, Ν. Κουλιάνδρου, Α. Παπαζαχαρίου, Χ. Γρόλλιου, Ε. Στουριαννάκη** καὶ λοιπῶν ὑποβάλλεται ἔπειτα πρότασις, ὅπως αἱ προτεινόμεναι προσθήκαι ἐπὶ τοῦ 3ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ψηφίζονται δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Τίθεται μετὰ ταῦτα εἰς ψηφοφορίαν ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** ἡ πρότασις τοῦ γέτου τοῦ **Δαϊκού Κόμματος** κ. **Δ. Γούναρη**, ἐν ἧ συγχωνεύεται πρότασις τοῦ κ. **Ν. Στρατάου**, καὶ ἡ πρότασις τοῦ **Μεταρρυθμιστικοῦ κόμματος**, ἔχουσα ὡς ἐξῆς: (Ἀνγκινώσκει).

«Περὶ προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 3.ον Συντάγματος ὅς ἐδάρειον.

Ἐδ. 2. Διὰ νόμων δύναται νὰ καταργηθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει πᾶσα διάκρισις τῶν φύλων, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκκλήτητα τοῦ ἐκλεγείν, τοῦ ἐκλεγέσθαι καὶ τοῦ ἀνακληθῆναι εἰκονήποτε λειτουργίαν ἢ ὑπηρεσίαν.

Ἐδ. 3. Ἰκανότης ἀναγνωρισθεῖσα, κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφειον, δὲν δύναται νὰ ἀραιεθῇ, οὔτε νὰ μειωθῇ διὰ νόμων, ἀλλὰ ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ἡ τήρησις τῆς δικταξέως τοῦ ἄρθρου 108».

Ο κ. **Δ. Γούναρης** παρατηρεῖ ὅτι, ἀποδεχόμενος γῆρας τὴν πρότασιν τῶν κ. κ. **Ε. Γκουρφαλιῶ καὶ Ν. Τσουκαλῶ**, ὡς καὶ τὴν πρότασιν τοῦ κ. **Ν. Καμπάνη**, τροποποιεῖ ὡς ἐξῆς τὸ πρῶτον ἐδάφειον τῆς προτάσεώς του.

Ἐδ. 2. Διὰ νόμων ψηφισμένων ὑπὸ τῶν 2/3 τοῦ συνέλου τῶν βουλευτῶν, δύναται νὰ καταργηθῇ κλπ.»

Ο κ. **Πῶσις** ζητεῖ ὅπως ὁρισθῇ διὰ ψηφισμάτων, ὅτι, προκειμένου περὶ παροχῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας, δὲν

ισχύει ὁ θεσμός περὶ καθολικῆς ψηφοφορίας. Ἐπίσης ζητεῖ ὅπως δηλωθῇ ὅτι δὲν θὰ ψηφίσῃ ἡ Συνέλευσις αὐτή, ὅταν μετατραπῇ αὐτὴ εἰς νομοθετικὴν Βουλὴν, νόμον παρέχοντα τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** λέγει ὅτι διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἠθέλητε ν' ἀνγκραφῇ ἀμέσως ἐν τῇ Συντάγματι διάταξις χορηγοῦσα τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν θὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅταν αὐτὴ μετατραπῇ εἰς νομοθετικὴν Βουλὴν, παρόμοιον μέτρον.

Γ. Πάπ. Ὅχι δὲν θὰ εἰσηγηθῇτε ἀλλὰ δὲν θὰ ἔχῃτε δικαίωμα νὰ εἰσηγηθῇτε. Νὰ δηλωθῇ ἐπιστήμως τοῦτο, νὰ γραφῇ δὲ καὶ εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ ὡς ἀποφασιστὴς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** δηλοῦ, ἀποδέχεται δὲ τοῦτο καὶ ἡ Συνέλευσις, ὅτι δὲν δύναται ἡ παρούσα Συνέλευσις μετατραπομένη εἰς νομοθετικὴν Βουλὴν νὰ εἰσηγηθῇ νόμον παρέχοντα τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** παρατηρεῖ ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Γούναρη περιέχει δύο ἐδάφια καὶ πρέπει νὰ διακριθῇ, ὥστε ἕκαστον μέρος αὐτῆς νὰ τεθῇ εἰς ἰδιαιτέραν ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** συμφωνῶν, δέχεται τὴν πρότασιν αὐτήν, καὶ ζητεῖ νὰ ἀνγκυρωθῇ ἡ πρότασις αὐτοῦ ὡς ἐτροποποιήθη καὶ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Πρόεδρος. Τὸ α' ἐδάφιον τῆς προτάσεως τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ὡς ἐτροποποιήθη παρ' αὐτοῦ, ἔχει ὡς ἑξῆς: (Ἀνγκυρώσκει).

Προστίθεται εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος ἐδάφιον 2, ἔχον οὕτως:

Ἐδ. 2. Διὰ νόμου ψηφιομένου ὑπὸ τῶν 2/3 τοῦ συνόλου τῶν Βουλευτῶν, δύναται νὰ καταργηθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει πᾶσα διάκρισις τῶν φύλων, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἰκανότητα τοῦ ἐκλέγειν, τοῦ ἐκλεγέσθαι καὶ τοῦ ἀναλαμβάνειν οἰκονομικὰς λειτουργίας ἢ υπηρεσίας.

Οἱ κ. **Γ. Μπούσιος** καὶ **Γ. Σπηλιόπουλος** λέγουσιν ὅτι ἔχουσιν ὑποβάλλει πρότασιν, ὅπως γίνῃ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Πρόεδρος. Μάλιστα θὰ γίνῃ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν λέγουσι **ναί**, οἱ μὴ παραδεχόμενοι λέγουσιν **οὐχί**.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκτρι οἱ κ. κ. **Ι. Χριστοδουλιᾶς** καὶ **Ν. Κωνσταντόπουλος** καὶ ἄρχεται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν ἡ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Παρατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς, ὁ κ. Πρόεδρος ἀναγγέλλει τὸ ἀποτέλεσμα ὡς ἑξῆς:

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 165.

ὑπὲρ τῆς προτάσεως 87.

Κατ' αὐτῆς 77.

Ἠρώθη ψῆφον 1.

Ἐπομένως ἡ πρότασις, ἔλαβε μὲν τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν, ἀλλὰ μὴ τυχοῦσα τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 56 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ Κανονισμοῦ, κανονιζομένης κατὰ τύπους πλειονοψηφίας τῶν 4/5 τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῆς ἀπαρτίας, ἀπορρίπτεται, συμφῶνως πρὸς τὸ κατωθι παρατιθέμενον πρωτόκολλον, ἔχον οὕτως:

Χατζῆ Ἀχμέτ Ζαδε Χ'.	Τάκης Φαρμακίπουλος
[Χ' Ἰβραήμ βέη	Εὐστ. Παπακωνσταντίνου . .
Χασάν Ἰβν Ἰβραήμ	Παναγ. Τσαλδάρης
Μεχμέτ Ρασήτ Ἰβραήμ . .	Σταμ. Μερκούρης N
Σολομὼν Δαβὶδ Μιτράνης .	Σπυρίδων Δεληγιάννης . . . N
Φερὴτ Ὀμέρ Ἐφέντης . . .	Ἀπόστολος Ζούζουλας . . . N
Ἀλεξ. Ἀντωνιάδης	Κωνστ. Πολυγένης N
Στέφανος Κωστόγιλου . . .	Σπυρίδων Στάης N
Γεώργιος Τσαγγαζής	Σωτήρ. Σωτηριάδης N
Παναγ. Ζδράλας	Ἰωάννης Καλούτσος N
Περικλῆς Γ. Κυριτίδης . . .	Ο. Νικόλ. Τριανταφυλλάκος . .
Χαρ. Θεοδωρίδης	Στέφ. Σκαλλιαριάδης . . . O
Ν. Ἀνδρ. Στράτος N	Σπυρ. Τσιγκόπουλος N
Γεώργ. Ἀλεξανδρόπουλος . .	Ν. Νικόλαος Βαρθολομῆς . . . O
Δημ. Σπ. Τζωρτζόπουλος .	Θεοδ. Τουρκοδασίλης N
Κωνστ. Τρικούπης	Παναγ. Σπυράκης N
Δημήτριος Γ. Τσιτσάκης . .	N Ἐπαμ. Δηληγιάννης
Δημ. Ἰωάν. Κατσάνος . . .	O Χρᾶλ. Βαζίκης N
Περ. Ν. Σισμάνης	O Ἀριστομένης Χηνιάδης . . .
Ξενοφῶν Γ. Μαυρομάτης . .	O Βασίλειος Σερραϊμ
Ἰω. Κ. Χριστοδουλιᾶς . . .	O Νικόλαος Τσαούχλος
Γ. Ν. Καλκντζόπουλος . . .	O Νικόλ. Γ. Καλλέλης O
Παναγ. Ἰωάν. Στατίκος . .	O Σπυρ. Μπενούκας N
Γεώργ. Καραπέτσουλος . . .	Εὐάγ. Π. Γαρουφαλιάς . . . N

'Αλέξ. Κ. Καραπάνος . . . Γεώργ. Ζερβός . . .
 Λυκούργος Τσουκαλάς . . Ν. Μεγμέτ Σααδίν. Νισαχλίδης .
 Γ. Μερκούρης . . . Ν. Αδελφός (Θεολογίας) . .
 'Ιωάννης Δ. Φάλας . . . Ο. Ραϊπ Χατζή Κερύ . . .
 Γ. 'Αναστασόπουλος . . Ν. Μεγμέτ Μουσταφά Μπαλαμ-
 'Αντώνιος Μάτσις . . . Ν . . .
 Α. Μπουράζης . . . Ν . . .
 Περ. 'Ιωλ. 'Αγγυρόπουλος . Ν. Μιχαήλ Ρούδας . . . Ν
 Νικόλαος Λεβίδης . . . Ν . . .
 'Ιωάννης Βατίστας . . . Ν . . .
 Χρ. 'Ηρ. Μητσόπουλος . . Ο. Κωνστ. Κουρτίδης . . .
 Γεώργιος Μάντακας . . . 'Αλέξ. Παπαθανάσης . . Ν
 Κίμων Δ. Στάκος . . . Βασίλειος Χατζηηλιάς . . .
 'Ιωάννης Αιγινός . . . Ο . . .
 'Ιωάννης Κίνας . . . Ν . . .
 Κ. 'Ηλ. Δρασίπουλος . . Ο . . .
 Δημ. Σπήλιωτόπουλος . . Ο . . .
 'Αναστ. Δ. Γαϊνάς . . . Ν . . .
 Π. Γαυρίτσας . . . Ν . . .
 Δ. Κραμπίης . . . Ο . . .
 'Ανδρ. Μικρούλης . . . Ν . . .
 Δημ. Παναγιώτου . . . Ν . . .
 Δημήτριος Ρούνας . . . Ν . . .
 Α. Ρούρος Καρακάρης . . .
 'Ανδρ. Στεφανόπουλος . . .
 Γ. Ν. Σισίνης . . . Ν . . .
 'Ανδρ. Παναγιωτόπουλος . .
 Γ. Α. Κρεπενίτης . . . Ο . . .
 'Αγγ. Πετραλίδης . . . Ο . . .
 Γ. Θ. Γιαννόπουλος . . . Ν . . .
 Δ. Σ. Στεφανόπουλος . . Ν . . .
 Θεόδωρ. Σ. Ζαχίης . . . Ν . . .
 Π. Παναγιωτόπουλος . . Ν . . .
 'Αγγ. 'Αγγελόπουλος . . . Ν . . .
 Γ. Α. Παπαγιαννόπουλος . .
 'Αριστοτέλης Φωτήης . . .
 'Αθαν. Παπαλούδης . . . Ν . . .
 Κων. Γεωργαντόπουλος . . .
 Κωνστ. Φακίτσος . . . Ν . . .
 Ροζέτ Αουτρή Χατζή Μετάν . .
 Κίρκος Κόττανης . . .

'Αθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης . Ο . Ν . Γ. Θεοτόκης . . .
 Χριστόδουλος Τρόλλιος . . . Ο . Τζών (Ιωλ) Γ. Θεοτόκης .
 Νικόλαος Κουλιάνδρος . . . Ο . Σπυρ. Στρατηγός . . Ν
 Σπύρος Παππής . . . Ο . Σπυρ. Η. Βαλαωρίτης . . .
 Γεώργ. Χατζηγεωργίου . . . Δημήτριος Κόλλας . . .
 Τάσος Γιαννούλης . . . 'Αναστ. Σιαδαρέσης . . Ν
 Γρ. Σαρακιανός . . . Κωνστ. Ζερβός Ζουκας . . .
 Κωνσταντίνος Βέης . . . Σ. Παπακρίστης . . . Ν
 Μιλτ. Ζαχειρόπουλος . . . Μαρτίνος Γεουλάνος . . Ν
 Ζήσης Σαβάρικας . . . 'Αριστ. Παζής . . . Ν
 Στέφανος Δρακούλης . . . Διονύσιος Βινιέρτης . . .
 'Αλφ. Ριζά Βέης . . . 'Αντ. Μουραράτος . . . Ν
 'Αμπτή Βέης, Σερμπί . . . Κ. Τσιπλίδης 'Αλφινάτος . Ν
 'Ομέρ Δουρζή 'Ιζέτ Βέη . . . Μιλτ. Καραλλιεράτης . . Ο
 Θεόδωρ. Χατζηδημητρίου . . Κωνστ. Γ. Τσιτσοτάκης . .
 'Εμμανουήλ Κήκκος . . . Γεώργιος 'Αθ. Μπούσιος . . Ο
 Σιακής 'Ισάκ 'Αβραάμ . . . Χρ. Η. Γουλιόπουλος . . .
 Δημ. Τσιχλίου . . . Γεώργ. Κ. Βαρθολέως . . .
 Γ. 'Αλεξάνδρου . . . Μπεντρή Γικιλά Βέης . . Ο
 Δαυίδ 'Αλφινάτης . . . 'Αλεξάνδρος 'Ιωαννίδης . . Ο
 'Αγγελος Παπαζαχαρίου . . Ο . . .
 Πέτρο Νυχχιλά Μαλάχ . . . 'Ιωάννης Γ. 'Αντωνιάδης . Ν
 Παναγ. Δαγκλής . . . Νικόλ. Ραμαντάν . . .
 Π. Φλώρος . . . Βασίλ. Γ. Βούρας . . .
 Σπυρίδων Σύρος . . . 'Αριστοτέλης 'Αθ. Ζάχος . .
 Κωνστ. Μελάς . . . 'Επαμ. 'Εμπερίδης . . . Ο
 Στέφανος Κασσαδάκης . . . 'Αντώνιος Βιτάλης . . . Ν
 Δ. Κίρκος . . . Βασ. Μαραζίνης . . . Ο
 Τιμ. Νότη Μπότταρης . . Ο . Νικόλαος Καραπάνης . . Ν
 Γ. Γαλλικός . . . 'Εμμ. Αλδοπούλος . . . Ν
 'Αναστ. Α. Χρηστίδης . . . Παριλής Ραδιάδης . . . Ν
 Πέτρος Δημ. Μπέμπης . . Ν . . .
 Εδωγγ. Χατζής . . . Νικόλαος 'Απεργής . . . Ν
 Γεώργιος Βηλαράς . . . Ν . . .
 Κ. Φιλάνδρος . . . Δημ. Βακατόπουλος . . . Ο
 Κ. Σπυρίδης . . . Θεόδ. Σκουφός . . . Ν
 Γεώργιος 'Εξηντάρης . . . Χριστόφορος 'Ασινός . . Ν
 'Αναστ. Μπακίλμπας . . . 'Αντών. Μεσσηνέζης . . . Ο
 Θεμιστ. Χρυσόβεργης . . . Πέτρος Κ. Μαυρομυλάς . . Ο
 'Αριστότ. 'Αθανάτος . . . Παναγ. Κασσανάκης . . . Ο

Κων. Παπαμιχαλόπουλος... Γ. Δικαιῶκος
 Νικόλ. Τσιριγώτης... Γ. Σπηλιόπουλος... Ο
 Γεώργ. Μαυρομιχαλάκης... Κ. Κουμουνδούρος...
 Βρασιδάς Λεοπούλος... Ν. Ν. Καλαντζάκος...
 Ίωάννης Κικρελλῆς... Ο. Θ. Μοσχούλας...
 Στυλ. Χρηστάς... Γ. Σχουνῆς... Ο
 Δημ. Πετρακάκος... Η. Ἀντωνάρπουλος... Ο
 Αντ. Καρτάλης... Ν. Βασ. Τσάφης...
 Ἀγαμέμνων Σλήμαν... Ν. Ἀθ. Αἰλιανός... Ο
 Μιχαήλ Σιάπιας... Ν. Σωτ. Κοτζαράνης... Ο
 Γεώρ. Μπαλτατζῆ... Γ. Ρουσιδης... Ο
 Κ. Οικονομίδης... Εὐστ. Στουραννάκης... Ο
 Θεόδωρος Λυμπερίτης... Χατζῆ Γκουσούρ Ἀλῆ Ρίζα...
 Νικ. Φίλιος... Ο. Σπλῆ Σερῆμ Χατζῆ...
 Ρήγας Πάντος... Ν. Χασάν Βέης Μεχμέτ Ἀλῆ Ο
 Μ. Μαρμαρίτης... Ο. Ι. Κυττιτζόγλου... Ο
 Δ. Καζάκης... Ο. Δημήτριος Δαγκλῆς...
 Ἀλ. Κυρώνης... Ο. Βασίλ. Μπάλλος...
 Δημ. Γίδας... Ο. Παναγῆς Κοκκινάτος...
 Ίωσήφ Κουνδουρός... Ρετζεπ Κηριμλῆς - Σεκερῆ
 Μιχαήλ Κοβαῆς... Εὐρένδης...
 Μιχ. Καταπότης... Μεχμέτ Βέης Ζαδὲ Ταῆπ...
 Νικόλ. Παπαδάκης... Κεβόρη Ὁγ. Παπαζῆν...
 Χρ. Βασιλακάκης... Ν. Χουσεῖν Ζαδὲ Ἰνθραχῆμ...
 Ἀντ. Παπαγεωργίου... Δερβίς Χουσεῖν Ζαδὲ Ἀλῆ...
 Ὁρέστης Κυπριανός... Θουλ. Γ. Ἐξηντῆρης...
 Δημ. Σαλτάς... Σαράντης Ι. Σαράντιδης... Ο
 Γρ. Η. Βαυδούρης... Πολύκλυτος Δ. Βεζιρτζῆς...
 Δ. Α. Σαββᾶς... Ίωάννης Παπαδάτος... Ο
 Λαλῖος Μαλιάνης... Μιλτιάδης Α. Σταμούλης...
 Μ. Σ. Βάλλης... Φίλιππος Μανουηλίδης...
 Ἀντ. Μαργαρίτης... Μουσταφᾶς Ζαδὲ Νεῆδ βέη...
 Γ. Καλδῆς... Ἐμμανουήλ Ι. Τσουδερός...
 Ἀλέξ. Μητρέλιας... Βασίλειος Ι. Σκουῶς... Ο
 Νικόλ. Παρίτης... Ν. Μανούσος Γ. Βολουδάκης...
 Κ. Λυκουρέζος... Ν. Μιχ. Δ. Παπαμιχαλάκης...
 Περ. Μπουτος... Γεώρ. Στ. Φραγκουδάκης...
 Σπ. Κουμουνδούρος... Ο. Αἰδουραχῆμ Ὁγλού Χασάν...
 Π. Σάκκης... Ο. Βέης...
 Αγ. Μισυρλῆς... Ο. Χατζῆ Χαφούζ Ἀλῆ Γκαλήπ

Ἀρίφ. Χαφούζ... Ἀλέξ. Παπακροστῆλου... Ν
 Σαλῆ Μεχμέτ Ὁγλού... Ἰθάν. Μικρούλης...
 Γεώρ. Μάτσόπουλος... Δημ. Θεοδοράκης...
 Γεώρ. Χεζουμόγλου... Ίωάννης Μάνος...
 Ἐπαμ. Κ. Κωνσταντῆς... Ἰθάν. Γεωργιάδης... Ο
 Ἡρακλῆς Η. Θαλασσινός... Ν. Σταύρος Ι. Ἰάκος...
 Ἐμμ. Σ. Χατζηδάκης... Ο. Νικόλαος Κρίτσας... Ο
 Νικόλαος Βλιάμης... Ν. Ίωάννης Χρ. Κούσουλας... Ο
 Σουκοῖ. Ἐρένδης... Γεώργιος Δ. Χλωρίς...
 Νεζῆμ. Ἐρένδης... Ἀλ. Α. Παπαθανασίου... Ο
 Χουρσίτ Μουσταφᾶ... Ίθάν. Ἀν. Παπαλουκῆς... Ν
 Ἰγνάν Βέης Φεζήλζαδὲ... Δημήτριος Χατζῆσας... Ν
 Γεώργιος Κίρκινος... Χρῆστος Η. Ζαριμπαῆς... Ν
 Ἀντ. Βεζιρτζῆ... Ἐμμανουήλ Β. Βελιόπουλος...
 Κωνστ. Χατζηγιαννάκης... Ν. Ἠλίας Γ. Ἀνδρόττος...
 Φλωρὸς Φλωρίδης... Ν. Φίλιππος Δεσφούλης... Ο
 Νικ. Κωνσταντόπουλος... Ν. Σῆμος Λιουμπής... Ν
 Ίωάννης Οἰκονομίδης... Ο. Ίωάννης Χρηστάκης...
 Ἀντ. Χρηστάκης... Ο. Μενέλαος Μπατρίνης...
 Χρῆστος Καρατζῆς... Ίωάννης Χατζῆς...
 Πέτρος Ἰακώβου... Παντ. Παπαθανασίου...
 Ἀθανάσιος Ἀργυρός... Ἀγαθὴ Βέης...
 Γεώργιος Ζήλτος... Ο. Εὐάγγελος Φιλιππίδης...
 Κωνσταντ. Μαρούλης... Ν. Μιχαήλ Τσιπῆς...
 Ἀχιλλεὺς Μελαιδῆς... Ν. Σοφ. Βενιζέλος...
 Παναγ. Ἀλεξίδης... Νικ. Σεργεντῆρης...
 Νικόλ. Λεωνίδης... Γεώργ. Μαρκαντωνάκης...
 Ίωάν. Λεωνίδης... Ν. Γεώργ. Πινηγούρας...
 Κωνστ. Τερεπῆς... Ο. Εὐάγγ. Γεωργιαδάκης...
 Δημήτριος Μπούσδρας... Ἐμμανουήλ Θεοδορίδης...
 Σπυριδὼν Ἀλεξιάδης... Ο. Γεώργ. Μυλωνογιάννης...
 Δημ. Κουκουλέττος... Ο. Γεώργ. Χ' Φραγκούλης Ἀν...
 Γεώργιος Δασκαλόπουλος... Ο. δευδης...
 Χρῆστος Κόρρας... Ν. Μάρκος Βολίνας... Ο
 Ἠλίας Μπασιδάκης... Ν. Χρῆστος Ροδοκανάκης...
 Γεώργιος Κανδύτας... Ν. Ἠλ. Ἀσιπώτης...
 Κωνστ. Στεργίουπουλος... Ο. Α. Ἀνδρέαδης... Ν
 Γεώργιος Ραδινός... Ν. Γεώργιος Πάπ... Ν
 Χ. Χατζηπέτρος... Ἀνδρέας Ἀράπης... Ο

Ὁ κ. Ν. Στράτος, (Υπουργός ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν), παρρησιάζεται ἐνδελεχῶς τὸ ζήτημα ἐμφανίζον διὰ τὸ προκύψαι ἀποτελεσματικόν. Συνεπῶς προτείνει νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις καὶ νὰ ἐπικληθῇ τὴν 10 μ. μ. ὥστε νὰ ἐξετασθῇ ἐν πλήρει ἡρεσίᾳ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Γενόμενης δευτῆς τῆς προτάσεως, διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8 καὶ 45'.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὡρᾳ 10 καὶ 55' μ. μ.

Ἐπικληροθίτης τῆς συνεδρίασεως, ὁ κ. Πρόεδρος λέγει τὰ ἑξῆς:

Κύριοι θεωρῶ καθήκον μου νὰ προβῶ εἰς μίαν δηλώσιν. Πρὸ τῆς διακοπῆς ἐγένετο ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ θέματος, προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος. Κατὰ τὴν ψηφοφορίαν ταύτην ἐψήφισαν ἐν ὄλῳ 165, ἐκ τῶν ὁποίων 87 ὑπὲρ τῆς προτάσεως, 77 κατὰ καὶ εἰς ἡνθήτη ψῆφον. Ἐγὼ ἀπήγγειλα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας, ἐδήλωσα δ' ὅτι ἡ πρότασις ἔλαβε τὴν πλειονοψηρίαν, ἀλλ' ὅτι, ὥς μὴ τυγχούσα τῆς συνταγματικῆς πλειονοψηρίας, τὴν ὁποίαν ὁρίζει τὸ ἄρθρον 56 τοῦ Συντάγματος, θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα. Ὁρῶ νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ ἀπαγγελθεῖσα παρ' ἐμοῦ γνώμη, δὲν ἦτο ὁρθή. Πρώτην ῥοὴν παρίστανται ἐφαρμογὴ τῆς συνταγματικῆς ταύτης διατάξεως, ἐγὼ δὲ οὐχὶ ὁρθῶς ἐθεώρησα καὶ ἀπήγγειλα ὅτι ἡ πρότασις ἀπερρίφθη, ἐνῶ τὸ ἀκριβές εἶναι, ὡς ἐπείσθη ἐκ τῆς κατόπι μελέτης τῆς υποθέσεως, ὅτι ἡ πρότασις δὲν ἀπερρίφθη, διότι δὲν ἐψηφίσθη.

Δ. Γούναρης (Υπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Δὲν ἐγένετο ἀπόφασις τῆς Βουλῆς.

Πρόεδρος. Δὲν ἔλαβε τὴν ἀπαιτούμενην ὑπὸ τοῦ Συντάγματος πλειονοψηρίαν τῶν τεσσάρων πρυπταν τοῦ κατωτάτου ὅριος τῆς ἀπχετικῆς. Ἐπομένως ἀπόφασις τῆς Βουλῆς δὲν ὑπῆρξε καὶ τὸ ζήτημα μένει ἐκκρεμές, διὰ νὰ ὑποβληθῇ εἰς νέαν ψηφοφορίαν ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως. Αὕτη εἶναι ἡ ἐμὴ γνώμη, τὴν ὁποίαν ἐκφράσσω ἐκ τῆς περαιτέρω σκέψεως καὶ μελέτης τῶν κειμένων καὶ τὴν ὁποίαν θεωρῶ καθήκον μου ν' ἀνακοινώσω εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Δ. Βοκοτόπουλος. Ἡ γενομένη ψηφοφορία δὲν ἀποτελεῖ ἀπόφασιν;

Πρόεδρος. Δὲν ὑπάρχει ἀπόφασις.

Ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** λέγει ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος νομίζει ὅτι ἡ ἀπαγγελία τοῦ ἀποτελέσματος δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ σχετικοῦ ἁρθρου τοῦ Συντάγματος καὶ συνεπῶς δὲν πρόκειται περὶ ἀποφάσεως. Ἀλλὰ τότε τί εἶναι τὸ ἀπαγγελθέν; Δὲν εἶνε ἀπόφασις; Ἐγὼ, προσθέτει ὁ κ. Βοκοτόπουλος, νομίζω ὅτι εἶναι ἀπόφασις, καὶ ἡ πρότασις θεωρεῖται κατὰ τὸ Σύνταγμα ἀπορριφθεῖσα.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος** παρρησιάζει τὸν κ. Πρόεδρον νὰ ἐξηγήσῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν, πῶς ἐπείσθη ἐκ τῶν ὑπαρξουσῶν ὅτι ἡ παρ' αὐτοῦ ἀνακοινωθεῖσα ἀπόφασις εἰς τὴν Συνέλευσιν δὲν εἶναι ἀπόφασις.

Κάνω τὴν ἐρώτησιν ταύτην, διότι τότε καὶ καὶ ἄλλαι ψηφοφορίαι καὶ γενομένης μετὰ 15 καὶ 20 μινον βουλευτῆς εἶναι ἀκέραιαι.

Πρόεδρος. Πληροφορῶ τὴν Συνέλευσιν καὶ τὸν κ. Πληρεξούσιον ὅτι οὐδαμῶς αἰσθάνομαι δυσκολίαν νὰ διακαλυφθῇ πῶς ἐπεξηγῶ τὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν παρ' ἐμοῦ τῆς διακοπῆς ἐξήνεγκα περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ψηφοφορίας. Ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ, ἡ ὁποία παρέκυψεν ἐν ἐμοί, κατέρυγον εἰς τὴν μελέτην τῶν κειμένων καὶ τῶν συζητήσεων τῶν γενομένων κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Συντάγματος κατὰ τὸ διαστημα τῆς διακοπῆς, εἶδον δὲ καὶ ἐπείσθη ὅτι κακῶς ἀπήγγειλα ὅτι ἡ πρότασις ἀπερρίφθη, ἐνῶ τὸ ὁρθόν εἶναι ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἀπόφασις ἄρτι τῆς Βουλῆς.

Σ. Σωτηριάδης. Δὲν ὑπῆρξεν ἀπχετικὴ πρὸς ἀπόφασιν.

Πρόεδρος. Τοῦτο δὲ ἐν ὅλῃ τῇ εὐλαρινεῖ ἀνήγγειλα πρὸς τὴν Συνέλευσιν καὶ τῇ ἐπικλήσει τῆς συνεδρίασεως. Αὕτις εἶναι ὁ λόγος, διὰ τὴν ὁποῖον προέβην εἰς τὴν δηλώσιν, τὴν ὁποίαν ἔκανα.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Υπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) λαμβάνων τὸν λόγον, λέγει ὅτι πρώτην ῥοὴν ἐκφράσσει παρόμοιον ζήτημα ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως. Πρόκειται περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἁρθρου 56 τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον συγχρόνως εἶναι καὶ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς. Το κείμενον ἔχει ὡς ἑξῆς κατὰ λέξιν, ἐπικυβερνῶμενον καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τὸν Κανονισμὸν. Ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ ἄνευ τῆς παρουσίας,

τοῦλάχιστον τοῦ ἐνὸς τρίτου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν. Δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ αὐτὴ δὲ ν' ἀποφασίσῃ ἀνεὺ ἀπολύτου πλειονοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν, ἡτις οὕτως οὐδέποτε δύναται νὰ εἶναι ὑπερτέρα τῶν τεσσάρων πεμπτῶν τοῦ κατωτέρω ὅρου τῆς ἀπαρτίας. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, ἡ πρότασις ἀπορρίπτεται. Καὶ ἀμέσως προβάλλει τὸ ἐρωτήμα· οὔτε τὸ Σύνταγμα, οὔτε ὁ Κανονισμὸς λέγει ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται ν' ἀπαδεύῃ πρότασιν τινὴ ἀνεὺ πλειονοψηφίας· ὥστε αὐτῆς μὴ ὑπαρχούσης νὰ θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα ἡ πρότασις; Λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀποφασίσῃ, ἀπόφασις δὲ εἶναι καὶ ἡ ἀποδοχὴ καὶ ἡ ἀπορριψὶς τῆς προτάσεως. Ἐπομένως δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ, σημαίνει ὅτι δὲν δύναται, οὔτε νὰ δεχθῇ, οὔτε ν' ἀπορρίψῃ. Πι διατάξεις εἶναι σχετικαὶ μετὰ τὴν διάταξιν τῆς ἀπαρτίας. Δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ ἀνεὺ παρουσίας τῶσων μελῶν. Μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ τῶν μελῶν, δὲν γίνεται συζήτησις καὶ ματαιοῦται ἡ συνεδρίασις. Δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ ἀνεὺ ταιούτης ἀπαρτίας. Πόσῃς; Τόσῃς, ὅσῃς ἀπαιτεῖται ὥστε νὰ λάβῃ ἡ ἀποφαιζομένη γνώμη, ἡ καταρτιζομένη ἀπόφασις τὰ τέσσαρα πέμπτα τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς ἀπαρτίας. Τούτων μὴ ὑπάρχοντων, δὲν λαμβάνεται ἀπόφασις. Ὅπως ἐκεῖ, τούτων μὴ ὑπάρχοντων δὲν γίνεται συζήτησις, οὕτω καὶ ἐδῶ, τούτων μὴ ὑπάρχοντων, δὲν λαμβάνεται ἀπόφασις. Ἡ φράσις ἐρμηνευομένη δίδει τὴν ἐννοίαν αὐτὴν ὡς ἀναμφίβολον. Τίνα ἐννοίαν ἐνόησαν καὶ ἔδωκαν εἰς τὴν ταιούτην φράσιν οἱ θεσπίζοντες αὐτήν, προκύπτει ἐκ τῶν συζητήσεων, αἱ ὅποιαι ἔλαβον χώραν ἐνταῦθα, ὅτε ἐψηφίσθη ἡ διάταξις τοῦ άρθρου 136. Ἐγέννηθη τότε τὸ ζήτημα ἂν πρέπει νὰ μειώσωσι τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀπαρτίας, ἡτις ὀρίζεται κατὰ τὸ παλαιὸν Σύνταγμα εἰς τὸ ἡμισυ πλέον ἐνὸς τῆς ἀπαρτίας. Ἐδέχθησαν νὰ τὸν μειώσωσιν εἰς τὸ ἐν τρίτον. Προβλήθη ὅμως ἡ ἐρώτησις· Μειοῦται ὁ ἀριθμὸς τῆς ἀπαρτίας εἰς τὸ τρίτον, ἀλλὰ τὸ ἡμισυ πλέον τοῦ ἐνὸς τοῦ τρίτου θὰ ἦτο ἀρκετὸν νὰ λαμβάνηται ἀπόφασις; Καὶ δύνασθε μὲν νὰ μειώσῃτε τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀπαρτίας, διὰ νὰ γίνωνται αἱ συζητήσεις μετὰ ἡλαττωμένον ἀριθμὸν, ἀλλ' εἶναι δυνατόν, ἐὰν μειώσῃτε τὸν ἀριθμὸν μέχρι τοῦ ἐνὸς τρίτου, νὰ λαμβάνωνται ἀποφάσεις διὰ τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐνὸς τρίτου πλέον ἐνός, δηλαδή διὰ τοῦ ἐνὸς ἑκτοῦ;

Πρὸς διόρθωσιν τοῦ ἀτόπου, τοῦ ἀποδεικνυμένου διὰ

τῆς ἀντιρρήσεως ταύτης, ἐγένετο δεκτὸν τὸ ἑξῆς· Τὴν ἀπαρτίαν διὰ τὴν συζήτησιν μειοῦμεν, γνωρίζετε δὲ ἐκ τινός λόγου ἐγένετο τοῦτο, διὰ νὰ πύσῃ ἡ ἀσχημία τῶν ἐνστάσεων περὶ ἀπαρτίας, διὰ τῶν ὁποίων παρεκκλινόντο αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς, ἐρόσον ἴσχυεν ὁ παλαιὸς Κανονισμὸς τὴν μειοῦμεν καὶ ἀντιμετωπίζομεν οὕτω καὶ διορθώνομεν τὸ ἀτόπον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπῆρχετο ἂν ἐδεχόμεθα ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ λαμβάνωνται ἀποφάσεις διὰ τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐνός τοῦτο πλέον ἐνός, δηλαδή διὰ τοῦ ἐνός ἐκτοῦ πλέον ἐνός, ὀρίζοντες ἐκείνο τὸ ὁποῖον ὀριζάν. Ὡστε κατὰ τὴν πνεύμα τῶν ψηφισάντων τὴν διάταξιν, ταιούτη ἦτο ἡ ἐννοία τῆς οὕτω διορθωθείσης ἐν τῇ δικαιοῇ αὐτῶν ἐννοίας, ἡτις καὶ διὰ τοῦ γράμματος ἀπεδόθη. Ὡς ταιούτην δὲ τὴν ἐννοίαν ἀπεδέχθη καὶ ἡ ἐρμηνεὶα ἡ ἐπιστημονικὴ, ἡ ἀνεξαρτήτως εἰσαδητότε ἀπαρτίας ἐκ συγκαταμένης τινός περικοπῆς ἀποτελεστέας ἀντικειμένου ἀπαρτολήσεως τῆς Συνελεύσεως. Ἐγὼ ἐνώπιόν μου τὴν ἐρμηνείαν, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητὴς τοῦ Συνταγματικῶς Δικαίου. Ὁ Νικόπολις λέγει (ἀναγνωρίζει) ὅτι κατὰ τὴν γενικὴν ταύτην διάταξιν τοῦ Συντάγματος ὀριζομένη ἀπαρτία ἀπαιτεῖται, ὅς μόνον διὰ πᾶσαν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συζήτησιν. Ὡστε τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν θέτει καὶ αὐτός, ὡς ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν ἀπαρτίας, ὅχι ὡς ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν ἀποδοχῆς προτάσεως. Καὶ κατωτέρω ὅταν οἱ παρόντες, ὡς μόνον 70 π. χ. (ἔως 150 ὀλίγων ἀριθμὸν βουλευτῶν) δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀπόλυτος πλειονοψηφία, καθίσταν αὕτη ἀποτελούμενη ἐκ 36 βουλευτῶν, εἶναι κατωτέρω τῶν 40, δηλαδή τῶν 40 τοῦ κατωτέρω ὅρου τῆς ἀπαρτίας. Ὡστε δέον νὰ ψηφίσωσιν ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦλάχιστον 40, μὴ λαμβανόμενης ἀποφάσεως ἐν ἐνεννίῃ περιπτώσει. Δηλαδή ἐν ἐνεννίῃ περιπτώσει, ἐὰν οἱ ψηφισάντες εἶναι ὀλιγώτεροι τῶν 40, δὲν λέγεται ἀπορριπτομένη τῆς προτάσεως, ἀλλὰ καὶ λαμβανόμενης ἀποφάσεως, δηλαδή δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία πρὸς ἀπόφασιν. Εἶναι λοιπὸν σαφὲς τὴν ἡ ἐρμηνείαν, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ καθηγητὴς τοῦ Συνταγματικῶς Δικαίου. Εἶναι δὲ φανερόν τοῦτο, διότι εἰς τὴν θὰ περιηγηθῇ εἰς ἀποτήματα ὁρίοντα μέχρι κατωτέρω 25 ὅταν εἶναι 18. Ἡ ἀπαρτία, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τὸν

όποιον έχουμε, είναι 123, τὰ 4, 5 τῶν 123 είναι 99. Διὰ τὴν λησθῆ ἀποφασίς χρειάζονται 90. Ἐάν λοιπὸν 98 ψῆφοι εἶναι ὑπὲρ μιᾶς προτάσεως κατὰ 25 ψήφων ἐναντίον αὐτῆς, παρόντων ὄντων 123, θὰ ἔχωμεν τὴν πρότασιν αὐτὴν ἀπορριφθεῖσαν διὰ τῆς ψήφου τῶν 25, καὶ μὴ γενομένην δεκτὴν διὰ τῆς ψήφου τῶν 98. Τοῦτο θὰ ἦτο ἄτοπον. Πῶς θὰ ἐδικαιολογεῖτο τὸ τοιοῦτον; Μόνον ἂν οἱ ἀπόντες θεωροῦνται καταψηφίζοντες. Ἀλλὰ τότε θὰ ἦτο ἀνάγκη πᾶσαις πρῶταις νὰ γίνῃ δεκτὴ διὰ τοῦ ἡμίσεος πλέον ἑνὸς τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν, διότι θὰ θεωροῦντο ὅλοι οἱ καταψηφίζοντες ἀπόντες. Τοῦτο ὅμως δὲν συμβαίνει· συνεπῶς οἱ ἀπόντες θεωροῦνται ἀπόντες, μὴ ἐκφράζοντες γνώμην. Καὶ ἀπαιτεῖται εἰς ἀριθμὸς παρόντων διὰ νὰ γίνῃ συνεδρίσκεις, ὡς ἀπαιτεῖται, ἄλλος δ' ἀριθμὸς παρόντων, διὰ νὰ γίνῃ ἀπόφασις. Διότι ἐκρίθη ἀναγκαστικὸν νὰ μὴ λαμβάνωνται ἀποφάσεις διὰ τοῦ ἐκτου πλέον ἑνός, ἀλλὰ δι' ἄλλου ἀριθμοῦ. Τοῦτου μὴ συντελουμένου, δὲν λαμβάνεται ἀπόφασις. Ἀναβάλλεται ἡ λήψις ἀποφάσεως διὰ τὴν συνεδρίσκειν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ γίνῃ δυνατόν νὰ συντελεσθῇ, εἴτε ὑπὲρ, εἴτε κατὰ τῆς προτάσεως ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς.

Δ. Βοκοτόπουλος. Ἐλήφθη ὅμως ἀπόφασις.

Δ. Γούναρης (Ἰπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) Πῶς ἐλήφθη;

Δ. Βοκοτόπουλος. Ἀδιάφορον ἐλήφθη.

Δ. Γούναρης. Ὁ κ. Συνάδελφος παρηνόησεν ἐντελῶς, ὅσα εἶπον καὶ τὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος. Τὸ Σύνταγμα δὲν λέγει ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος δὲν κάνει ψηφοφορίαν, ὅταν δὲν εἶναι ὑπὲρ τῆς προτάσεως τὰ 4 5.

Δ. Βοκοτόπουλος. Λέγει δὲν λαμβάνεται ἀπόφασις. Τοῦτο δὲ εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ Προέδρου, ἥτις εἶναι ἡ ἐξαγγελθεῖσα περὶ ἀπορρίψεως τῆς προτάσεως.

Δ. Γούναρης. Δὲν λέγει τοιοῦτό τι, ἀλλὰ ὅτε εἶναι δυνατόν νὰ εἴπῃ τοῦτο, διότι θὰ ἔπρεπεν ὁ κ. Πρόεδρος νὰ εἶναι νοσηρῶς, διὰ νὰ δύναται νὰ γνωρίζῃ, ὅτι ἐκ τῶν μελλόντων νὰ συμμετάσχῃ τῆς ψηφοφορίας δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ συγκεντρωθῶσι τὰ 4 5, ἵνα ληρῇ ἀπόφασις πλειονοψηφίας. Συνεπῶς δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἴπῃ τοιοῦτό τι τὸ Σύνταγμα. Διότι τὸ Σύνταγμα λέγει ὅτι δὲν λαμβάνεται ἀπόφασις, ἐάν δὲν συμπέσουν τῶσοι ψῆφοι. Θὰ γίνῃ λοιπὸν ψηφοφορία καὶ ἐκ ταύτης

θὰ προκύβῃ. Συνέπεσαν τῶσοι ψῆφοι; Ἐλήφθη ἀπόφασις ὑπὲρ ἢ κατὰ τῆς προτάσεως. Δὲν συνεπέσαν τῶσοι ψῆφοι, δὲν ἡδυνήθη ἡ Βουλὴ ἐξ ἀνεπαρκείας νὰ καταρτίσῃ ἀπόφασιν καὶ ἐπομένως δὲν ἐλήφθη καμμία ἀπόφασις.

Ι. Χριστοδουλίδης. Ὁ κ. Πρόεδρος ἐξήνεγκεν ἀπόφασιν.

Δ. Γούναρης. Ὁ Πρόεδρος δὲν καταρτίζει τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως. Αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς καταρτίζονται διὰ τῆς ψήφου αὐτῆς. Καὶ τότε ὑπάρχει ἀπόφασις, συνεπὴς τῆς ψήφου τῆς Συνελεύσεως, εἰς τὴν Σύνταγμα. Ἐάν, εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν, καθ' ἣν τρόπον ἐδόθη ἡ ψήφος τῆς Συνελεύσεως, δὲν ὑπῆρξεν ἀπόφασις, ὁ δὲ κ. Πρόεδρος ἐξαγγέλει κατὰ παραδομὴν ὅτι ὑπῆρξεν ἢ δὲν ὑπῆρξε, καὶ ἐξαγγέλει ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἢ ὑπῆρξεν ἢ α, ἢ ὅτι ὑπῆρξεν ἢ β' ἀπόφασις, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ υποχρεωτικὴν διὰ τὴν Συνέλευσιν ἀπόφασιν, ἀλλὰ δίδει τὸ δικαίωμα εἰς αἰσθηπότε νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἐξαγγελίας. Πολὺ δὲ περισσύτερον δύναται αὐτοὺς ὁ κ. Πρόεδρος νὰ πράξῃ τοῦτο. Ἐάν π. γ. ὑποθέσωμεν ὅτι ἀναγγέλλει ὅτι ἐψήφισαν ὑπὲρ μιᾶς προτάσεως 156 καὶ ἐναντίον αὐτῆς 162 καὶ εἶπῃ ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ, καὶ διακόψῃ τὴν συνεδρίσκειν, ἔρχεται κατὰ τὴν ἐναρκῆ τῆς ἐπομένης συνεδρίσεως καὶ λέγει· Κύριοι ἐκμὴ λάθος, καὶ ἐνῶ ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς προτάσεως 156, κατ' αὐτῆς δὲ 162 εἶπον ὅτι ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ, ἐνῶ ἡ πρότασις ἀπορρίφθη. Τοιοῦτοτρόπως δύναται νὰ εἴπῃ, ἐάν 87 ἐψήφισαν ὑπὲρ καὶ 77 κατὰ καὶ ἐξαγγέλει ὅτι ἡ πρότασις ἀπορρίφθη, ὅτι περιέπεσαν εἰς παραδομὴν καὶ εἶπε τοῦτο. Καὶ ἡδὴ λέγει, ὅτι ὅτε ἐγένετο δεκτὴ, ὅτε ἀπορρίφθη, ἀλλὰ δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις. Καὶ ἂν δὲν τὸ εἴπῃ ὁ κ. Πρόεδρος, δύναται νὰ τὸ εἴπῃ ἡ Συνέλευσις, διαρρήδην τὴν ἐξαγγελθεῖσαν ἀπόφασιν. Αὐτὴ, κύριοι, εἶναι ἡ ἐρωτηρία τοῦ Συντάγματος, ἡ σαφὴς καὶ καθαρὰ διάταξις τοῦ Συντάγματος. Ἐπομένως ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως δὲν ὑπῆρξεν. Εἶναι δὲ τοῦτο φυσικώτατον, διότι θὰ ἦτο περιεργὸν ἐν ἐλαχίστῳ ἀπόφασιν, συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην τῶν 77, ἀνεπαρκῶν καὶ αὐτῶν καὶ ἀντιθέτων πρὸς τὴν γνώμην τῶν 87. Ταύτην δὲ διάταξιν δὲν ἐνόησε νὰ θέσῃ ὁ συνταγματικὸς νοσηρῶς, ὅτε ὁ Κανονισμός. Οὐδεὶς λοιπὸν ὑπάρχει ἡμ-

φιλοβίη ότι δεν υπάρχει απόφασις τῆς Συνελεύσεως καὶ θὰ ληφθῇ ἀνάγκη νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ψηφοφορία.

Ι. Καραντζόγλου. Ἀμέσως τώρα.

Δ. Γούναρης. Τώρα ἀμέσως ἐνδεῶς νὰ ἔχωμεν τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα.

Ἐχομεν δύο εἰδῶν ἀπικρίαις: Ἀπικρίαν συζήτησεων καὶ ἀπικρίαν ἀποράσεων. Ἡ Βουλὴ, ὅταν δεν εἶναι ἐν ἀπικρίᾳ συζήτησεων, διακρίπτει τὴν συνεδρίασιν. Ἐνῶ ὅταν δεν εἶναι ἐν ἀπικρίᾳ ἀποράσεων, δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ συνεδριάζουσα καὶ συζητοῦσα. διότι δύναται νὰ εἶναι ἐν ἀπικρίᾳ συζήτησεων, νὰ εὐρεθῇ δὲ καὶ ἐν ἀπικρίᾳ ἀποράσεων ἐπὶ ἄλλου θέματος.

Δ. Τσουκαλῆς. Ἐν Γαλλίᾳ, ἐν παρομοίᾳ περιπτώσει ὁρίζεται ἡ ψηφοφορία διὰ τὴν ἐπομένην.

Δ. Γούναρης. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης. Βεβήλω.

Ο κ. Ι. Ράλλης συμφωνεῖ, λέγει, πρὸς τὴν θεωρίαν τοῦ κ. πληρεξουσίου Ἀρχαίου καὶ Ἡλιδος, καὶ συγχίζει τὴν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως, διότι δεν ἐδίδετο νὰ δηλώτῃ ὅτι ἐκ παρερμηνείας ἐξήγαγεν ἀπόφασιν λεληνησμένην. Ἀλλ' ἐρωτᾷ: τί θὰ γίνῃ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐπαναλαμβάνουμένης τῆς ψηφοφορίας, δεν ἐπιτευχθῇ καὶ πάλιν ἡ δέουσα πλειονοψηφία; Θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις, καὶ ἐπὶ τίνος θέματος;

Δ. Π. Γούναρης. Ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ἥτοι τῶν ἐπομένων ἄρθρων.

Ι. Ράλλης. Ἀλλ' ἄρτι ἀπεδείχθη ὅτι δεν δυνάμεθα ν' ἀποφασίσωμεν, πῶς θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις;

Δ. Π. Γούναρης. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος μόνον δεν δυνάμεθα ν' ἀποφασίσωμεν ἤδη, ὅχι ὅμως καὶ ἐπὶ πικνότητος ἐτέρου, ἐφόσον εὐρισκόμεθα ἐν ἀπικρίᾳ καὶ ἤθελε ληφθῇ ἐπὶ τοῦ τυχόντος τούτου θέματος ἡ ἀπόφασις διὰ τῆς ὁριζουμένης πλειονοψηφίας.

Ο κ. Ν. Καλογερόπουλος συμφωνεῖ πρὸς τὴν θεωρίαν τοῦ κ. Ἀρχαίου τοῦ Ἀκαίου Κόμματος, ὅτι δεν ὑπῆρξε πλειονοψηφία πρὸς ἀπόφασιν, δεν συμφωνεῖ ὅμως ὡς πρὸς τὴν ἐτέραν αὐτοῦ γνώμην, ὅτι δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἐπομένων ἄρθρων. Καὶ ἀναφέρει τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τῆς ψηφίσεως τῶν Συνταγματικῶν διατάξεων, καθ' ὃ ἡ σειρά τῆς συζήτησεως

τῶν προτάσεων κανονίζεται ἐκ τῆς σειράς τῶν ἄρθρων τοῦ Συντάγματος, εἰς τὰ ὁποῖα ἀφαιρῶσιν.

Ο κ. Ι. Ράλλης συνεχίζων, λέγει ὅτι ἐκ τῆς δοθείσης ἐρμηνείας, ὅτι δυνάμεθα νὰ προβῶμεν ἤδη εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἐπομένων ἄρθρων, προκύπτει τὸ ἐξῆς ἄπορον: ὅτι ἐνῶ δεν ἐλήφθη ἀπόφασις, καλούμεθα νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ ἄλλου θέματος, νὰ θεωρηθῇ δὲ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ περικοπμένη. Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως καὶ μέχρις οὗ ἤθελε καταστῇ δυνατὴ ἡ λήψις ἀποφάσεως, ὅπερ θὰ ἡδύνετο νὰ συμβῇ καὶ μετὰ παροδὸν πολλοῦ χρόνου, ἐάν τινες ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ζητήματος ἢ ἐξ ἄλλων αἰτίων ἤθελον μεταβάλλει γνώμην, δεν θὰ δύνανται νὰ ἐκφέρωσι τὴν γνώμην τῶν τούτῃ δικαιοδογούντες καὶ τοὺς λόγους τῆς μεταστροφῆς.

Ο κ. Ν. Στράτος (ὕπουργός ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν) λέγει, ὅτι ὁ Κανονισμὸς ὁμιλεῖ περὶ διεξαγωγῆς τῆς συζήτησεως τοῦ Συντάγματος κατὰ τὴν σειράν τῶν ἄρθρων, αἱ δὲ παρεκτρήσεις, αἱ γενόμεναι ἐπὶ τῷ τρόπῳ τῆς λήψεως ἀποφάσεως, στεροῦνται ἐρείσματος. Ἄν ἤθελε ματαιωθῇ ἡ λήψις ἀποφάσεως, δεν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ἀναπτολὴ συζήτησεων τῶν ἄρθρων τοῦ Συντάγματος, μέχρις οὗ καταρτισθῇ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 26 ἀπαιτούμενη ἀπικρία πρὸς λήψιν ἀποφάσεως. Τότε καὶ μόνον θὰ ἦτο ἀπικριτέον τοῦτο, ἂν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, ἡ ὑπὸ συζήτησιν, τῆς ὁποίας ἐπῆλθεν ματαίωσις τῆς ἀποφάσεως, ἦτο διάταξις βασικὴ, ἐξ ἧς θὰ ἐξηρτῶντο ἄλλαι διατάξεις ἐν τῇ συνεχείᾳ τοῦ ἄρθρου ἐπακολουθοῦσαι. Τὸ ἄρθρον ὅμως τοῦτο οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ Συντάγματος, οὔτε εἶναι βασικὴ ἡ διάταξις εἶναι μάλιστα παρεμπιπτική. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου οὐδεμίαν φέρει ἀνωμαλίαν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν ἄλλων. Καὶ κατὰ τὰς συζητήσεις τῆς ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς, τοῦ αὐτοῦ ὑπάρχοντος Κανονισμοῦ, ἡ αὐτὴ ἐκολουθήθη μέθοδος, τὴν ὁποῖαν εἰσέγαγεν ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, ὅτε πολλαὶ διατάξεις τοῦ Συντάγματος συζητήθησαν ἀντιστρόφως πρὸς τὴν σειράν, τὴν ὁποῖαν εἶχον κατ' αὐξοῦντα ἀριθμὸν. Τί θὰ γίνῃ λοιπὸν; Δύναται ἐπ' ἄπειρον ἡ Συνέλευσις νὰ ἀναβάλλῃ τὴν λήψιν ἀποφάσεως ἐπὶ ἐνὸς τοιούτου ζητήματος; Εἶναι πολλὰ λύσεις ἐφικταί. Ἐν πρώτοις δεν εἶναι ποτε δυνατόν ἡ Συνέλευσις νὰ λάβῃ τὴν ὁρισμέ-

ννη απόφασίν της, να ψηφιστή και πάλιν να επανέλθῃ εἰς τὴν ψηφοφορίαν, καθ' ἣν στιγμὴν εἶχαν ἠνωσθῶν ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀπορία διὰ τὴν λήψιν ἀποφάσεως. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ληφθῶσιν ἐξ ἐνέδρας, εἴτε κυβερνητικῆς, εἴτε ἀντιπολιτευτικῆς. Εἰδικῶς δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅπου δὲν ὑπάρχει κυβερνητικὴ καὶ ἀντιπολιτευτικὴ μερίς, ἀλλ' ὑπάρχουσι πληρεξούσιοι ἐλευθέρως σκεπτόμενοι, ἡ Συνέλευσις θὰ ἐξηρπάτῃ ἐκ τῆς τυχαίας ὑπεροχῆς τοῦ ἐνὸς στρατοπέδου, τὸ ὅποιον ἐν μιᾷ στιγμῇ ἤθελε νὰ καταπονῆσθαι τὸ ἄλλον. Τίνα λοιπὸν εἶναι τὰ ἐνδεχόμενα; Ἡ ἡ Συνέλευσις νὰ καθορίσῃ τὰ θέματα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ληφθῶσιν ἀποφάσεις, ἢ ἐπὶ θεμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκταξιώθησαν αἱ ἀποφάσεις, ἐφ' ὧν δὲν εἶναι βασικὰ καὶ δὲν συνδυάζονται πρὸς τὰ λοιπὰ ζητήματα, νὰ τὰ ἀναβάλῃ εἰς τὸ τέλος τῶν συζητήσεων, ὅταν θὰ λάβῃ μίαν ὠρισμένην ἀπόφασιν, θὰ ὀρίσῃ μίαν διατάξιν γενικῶς ἀναγκητικὴν, ἢ θὰ ὀρίσῃ ἡμέρας ἀναβολῆς, καθ' ἃς θὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ψηφοφορία, ὥστε νὰ λάβωσι γνώμην οἱ ἄπὸντες συναδελφοὶ καὶ νὰ προσέλθωσιν.

Δευτέρον μέτρον εἶναι νὰ προβῇ ἡμεῖς, ἡ Συνέλευσις εἰς δευτέραν ψηφοφορίαν. Περὶ αὐτοῦ δὲ δὲν ὑπάρχει ἀντιρρησης. Ἀναμφύβλως, ἂν ἡ Συνέλευσις ἤθελε γὰρ νὰ ἔδῃ ματακουμένην τὴν ψηφοφορίαν, δὲ ἀπώλειαν χρόνου, θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ ὀρίσῃ μίαν ἡμέραν καθ' ἣν θὰ γίνῃ ἡ ἐπομένη ψηφοφορία. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀντίρρησην, τὴν ὁποίαν ἔφασεν ὁ πληρεξούσιος κ. Ράλλης, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ μεταβάλῃ τις γνώμην, δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐκθέσῃ τὴν γνώμην του ταύτην, λαμβάνων τὴν λύσιν κατὰ τὴν ψηφοφορίαν, ὡς πᾶς βουλευτὴς δικαιούται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ψῆφόν του κατὰ τὴν ψηφοφορίαν.

Ο κ. **Α. Τσουνκαλᾶς** λέγει ὅτι τὸ Σύνταγμα ἐν προκειμένῳ εἶναι ἀτέλές· οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀπορριφθεῖσα πρότασις, διότι ἀπουσίασιν πολλοὶ βουλευταί. Τὴν ἀτέλειαν τοῦ Συντάγματος δέον νὰ συμπληρώσωμεν διὰ τῶν πικραδεδεγμένων εἰς τὰς ἄλλας Βουλὰς, Ἀγγλικὰς, Ἱταλικὰς κλπ. Ἀναφέρει ἰδίᾳ τὴν Κανονισμὸν τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς, καθ' ἣν ἡ ψηφοφορία, ἐὰν δὲν δώσῃ ἀπόλυτον πλειοψηφίαν, τότε ἡ πρότασις δὲν ἀπορρίπτεται, ἀλλὰ τίθεται εἰς ψηφοφορίαν κατὰ τὴν ἡμέτως ἐπαμένην συνεδρίαν, ὥστε ἡ ἀπό-

φασὶς λαμβάνεται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων βουλευτῶν.

Ο κ. **Γ. Βαρβούτης** ὑποστηρίζει ὅτι ἡ πρότασις ἀπορρίφθη, διότι ὁ εἰσάγων ἐν τῇ Συνελεύσει τὴν πρότασιν ἔπρεπε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπαιτούμενην πλειοψηφίαν πρὸς ἀποδοχὴν τῆς προτάσεως. Γίνεται τι ἀνάλυσον ὡς καὶ εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπου ἡ κρίσις περὶ ἀναστολῆς τῆς ποινῆς δέον νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἐμφήρως, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει ἀπορρίπτεται.

Ο κ. **Ν. Σιγάτος** δικηλόπτεον, παρατηρεῖ ὅτι ἐν προκειμένῳ εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον τὸ διὰ τῆς τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ Συντάγματος, ὅπερ ὀρίζει ὅτι ὅταν ἁλλεῖπει ἡ δέουσα πλειοψηφία, δὲν λαμβάνεται ἀπόφασις. Τοῦτο δὲ συνάγεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἐδῶκι, ἐπὶ ἐμφήρειας, ὀρίζει ὅτι ἡ πρότασις ἀπορρίπτεται, ὅπερ θὰ ὀρίζοντο, ἂν πράγματι ἤθελε, καὶ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ περιπτώσει.

Ο κ. **Γ. Βαρβούτης** ἀντικρούων, παρατηρεῖ ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ ἐδῶκιφ ἀκονίζεται τὸ συνήθως γινόμενον κατὰ τὰς περιπτώσεις τῆς ἐμφήρειας. Συνεχίζων, ἐπιμένει εἰς τὴν γνώμην του ὅτι ἡ πρότασις ἀπορρίφθη.

Ο κ. **Δ. Π. Γούναρης** λέγει ὅτι ὁ εἰσάγων μὴν πρότασιν, δὲν εἶναι ὡς ὁ ἐνάγων εἰς τὸ Δικαστήριον. Ἐπὶ τῆς προτάσεως ἐπιλαμβάνεται ἡ Συνέλευσις. Τὸ ὑποστηριζόμενον δὲ ὑπὸ τοῦ ἀγορεύοντος περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ εἰσάγοντος τὴν πρότασιν, ἀπὸ ἀπόψεως δημοσίου δικαίου, εἶναι κατὰ τὸ ἀκατανόητον.

Ο κ. **Βαρβούτης** ἐξαιρουμένη νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν γνώμην του καὶ πρὸς ὑποστήριξιν φέρει τὸ ἄτοπον ὅπερ θὰ γεννηθῇ ἂν ἐπαναληφθῇ πολλὰκις ἡ ψηφοφορία ἀνευ ἀποτελέσματος, ὥστε τὸ ζήτημα θὰ μὲν ἐκκρεμῇ.

Ο κ. **Σ. Σωτηριάδης** λέγει ὅτι, ὡς μὴ ἐπιτυχνομένη, ἀπαιτίας πρὸς συζήτησιν, λύεται ἡ συνεδρίασις ἵνα ἐπαναληφθῇ οὕτω καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ἀπόφασις, ἀλλὰ δέον νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ψηφοφορία.

Ο κ. **Γ. Μπούσιος** παρατηρεῖ ὅτι, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἀπαρτία πρὸς συζήτησιν, ὁ κ. Πρέσβης λύει τὴν συνεδρίασιν. Ομοίως πράττει καὶ μὴ ὑπαρξάσης ἀπαρτίας πρὸς ἀπό-

ορσιν. Οὕτω τοῦ θέματος μένοντος ἐκκρεμού, δὲν δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν ἐπὶ ἄλλου θέματος.

Ἐπ' εἰσκήρῃ δὲ παρὰ κλειτὸν ἀξιότιμον Ἀρχιερεὺς τοῦ Ἀθινοῦ κλήματος ν' ἀποσύρῃ τὴν πρότασιν τοῦ καὶ νὰ ἀσχοληθώμεν εἰς ἄλλα ζητήματα σοβαρώτερα.

Ὁ κ. Γ. Πῶπ λέγει ὅτι, καίτοι ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς προτάσεως, διότι ἐρᾷναι ὅτι δὲν ἔτι ἦτο ἐπιτεταγμένον νὰ δεσμευώμεν τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἀπονομῆς πολιτικῶν δικαιοῦχτων εἰς τὰς γυναῖκας, ἐν τούτοις φρονεῖ ὅτι ἡ πρότασις αὕτη ἀπερρίσθη καὶ νομίζει ὅτι δέον ὄν παρὰ πέμψωμεν τούτην εἰς τὴν μέλλουσαν Βουλὴν διὰ τῆς κατακλιθέου διατυπώσεως τοῦ ἀρθροῦ 108, ἐν ᾧ νὰ περιλαμβάνωνται, ἐκτὸς τῆς γενικῆς διατάξεως, καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀρθρῶν τοῦ Συντάγματος.

Ὅτι δ' ἀπερρίσθη ἡ πρότασις, συνάγεται ἐκ τῆς ἐρευνης καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀρθροῦ 56 τοῦ Συντάγματος, ὅπου δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὀρίσῃ ὅτι τὸ Κοινοβουλευτικὸν Σώμα συνερχόμενον καὶ ἐν εἰς θέσιν νὰ συζητήσῃ, εἶναι ἀνέχονον νὰ λάβῃ οἰκονομικὰ ἀποφάσεις. Ἡ ἐννοία τοῦ ἀρθροῦ 56 εἶναι ὅτι, ὅσκις πρόκειται νὰ ληθῇ ἀπόφασις, ἦτοι νὰ γίνῃ δεκτὴ πρότασις τις, δέον νὰ εὕχῃ τῆς ὀριζομένης πλειονοψηφίας. Τούτου μὴ ἐπιτεταγθέντος, ἡ πρότασις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰρηὶ ὡς ἀπορριφθεῖσα, διότι ἄλλως θὰ ἐδεχόμεθα ὅτι, ἐνῶ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ συζητήσωμεν, δὲν εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ ἀπορρίψωμεν.

Ὁ κ. Γούναρης λέγει ὅτι θὰ ἦτο ἐντελὴς σύμφωνος πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ ἀξιότιμου συναδέλφου, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ φροντίσῃ ὅπως περιτωθῇ ἡ ὑπὸ ψηφοφρίαν πρότασις. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου πρόκειται περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀρθροῦ 56, τὴν παρακλόντως καθώρισε καὶ πρὸς ἀποδείξιν τονίζει τὸ σόλιον, ὅπου θὰ παρῶσιάζετο, ἐὰν ἐδεχόμεθα ὅτι πρότασις τοιοῦτα τῆς πλειονοψηφίας τῶν παρόντων ἀπερρίσθη, ἐπικρατησάσης τῆς γνώμης τῆς πλειονοψηφίας, ὡς καὶ ἐλαβάνοντο οἱ ἀπόντες ὡς καταψηφίζοντες.

Τούτο θέλησας ν' ἀπορρίψῃ ὁ συντάκτης τοῦ ἀρθροῦ 56 καὶ καθώρισε ὅτι δὲν ἀπορρίπτεται. Ἀλλ' ὅτι δὲν λαμβάνεται ἀπόφασις, ἦτοι ἡ πρότασις ἀναιδέσταται. Ἀ; μὴ

νομισθῇ δ' ὅτι ἐπεζητήθη δι' ἐξεζητημένης ἐρμηνείας νὰ περισωθῇ ἡ ὑπὸ συζητήσιν πρότασις.

Ὁ κ. Α. Μάτεσις, τονίζων τὴν σπουδαιότητα τοῦ προκείμενου ζητήματος, φρονεῖ ὅτι οὐ μόνον συνταγματικῶς, ἀλλὰ καὶ ἱστορικῶς πρέπει νὰ ἐξετασθῇ τούτο, ἵνα ὀρθῶς λυθῇ, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει παρόμοιον προηγούμενον.

Πρόεδρος. Ὑπάρχει τοιοῦτος καὶ ἡ ψηφοφορία ἐπικρατήθη.

Α. Μάτεσις. Τόσον τὸ καλύτερον, διότι τούτο θέλει μᾶς ὁδηγήσει εἰς ταχύτεραν λύσιν τῆς γεννηθείσης ἀπορίας. Συνεχίζων εἶτα τὴν ἀγρεύσιν του, λέγει ὅτι δὲν ἀποδέχεται τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Γούναρη δοθεῖσαν ἐρμηνείαν, διότι θὰ ἐπερριφθεῖ τότε εἰς τὸ ἀδιέξοδον, καὶ φρονεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις πρέπει νὰ λάβῃ ἤδη μέσον καὶ ὀριστικὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀπόφασιν, ὥστε νὰ μὴ εὐρεθώμεν πρὸ παρομοίας περιπτώσεως ἐν τῷ μέλλοντι. Κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ, ἡ πρότασις μὴ λαβοῦσα τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν ψήφων, ἀπερρίσθη κατὰ τὰ κριτούντα σήμερα. Ἀλλ' ἐπειδὴ γεννᾶται ζήτημα ἀσφαfeίας τοῦ 56ου ἀρθροῦ τοῦ Συντάγματος, ἥτις οὐδὲ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 19 τοῦ Κανονισμοῦ διευκρινίζεται, φρονεῖ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀσφαfeίας ταύτης καὶ ὑποβάλλει πρότασιν πρὸς τούτο, ὅπως ἐν παρομοίᾳ περιπτώσει ἐπικρατησάνηται ἡ ψηφοφορία, καὶ ἐν δὲν λαμβάνηται ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς ὑπὲρ τῆς προτάσεως, νὰ ἀπορρίπτεται αὕτη, ὥστε νὰ μὴ μένῃ ἐν ἐκκρεμότητι τὸ Σώμα, ἀφοῦ καταδηλὸν τυγχάνει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀπαρτίας, ἀλλὰ περὶ πλειονοψηφίας.

Ὁ κ. Θ. Τουρκοβασίλης φρονεῖ ὅτι δὲν ἔχομεν ἀπόφασιν τῆς Συνέλευσεως, καθόσον δὲν ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος προβλεπόμενη ἀπαρτία πρὸς λήψιν ἀποφάσεως. Ὅπως, ὅταν δὲν ἔχομεν τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν πρὸς ἀπαρτίαν, δὲν δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν, οὕτω καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπορρίψωμεν, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς βουλευτῶν, ὅστις νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ ἢ κατὰ μίαν πρότασιν. Θὰ ἦτο δὲ τρωμερὸν νὰ παραδεχθώμεν ὅτι ἡ πρότασις ἀπερρίσθη, ὅταν οἱ ψηφισάντες ὑπὲρ αὐτῆς εἶναι περισσότεροι κατὰ 10 τῶν καταψηφισάντων αὐτὴν καὶ ὅταν μάλιστα ἔχομεν τὸ γ' ἐδάφ. τοῦ σχετικοῦ ἀρθροῦ, ὅπου λέγει ὅτι μόνον ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, ἡ πρότασις θεωρεῖται ἀπερριμένη. Τούτο ἀποτελεῖ σαφῆ διήλωσιν τῆς

βουλήσεως, τοῦ συνταγματικοῦ νομοθέτου. Ἐπομένως δὲν ἔχομεν ἀπόφασιν κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ Συντάγμα-
τος, καὶ ἀπορρεῖ πρὸς στήριξιν οἱ τήν τε φρονούντες.

Ο κ. **Φ. Δραγοῦμης** διακόπτει, παρτήρει ὅτι δὲν πρὶν αἰτεῖται περὶ νομοσχεδίου, ἀλλὰ περὶ συνταγματικῆς δι-
τάξεως· ἐπομένως δὲν ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ.
Μάτεσι, ὅθεν δὲν εἴη ἡ πρότασις ἀπερρίφθη.

Ο κ. **Τουρκοβασίλης** συνεχίζων καὶ ἀντικρούων τὰς
γνώμας τῶν κ. Γ. Πάπ. ἰσχυρίζομένου ὅτι ὑπάρχει τυ-
ραννικὴ πλειονοψηφία, λέγει ὅτι ἡ πλειονοψηφία οὐδέποτε
τηρῶνται, καθόσον ἔχει δικαίωμα νὰ κυβερνᾷ ὡς αὐτὴ θέλει.
Τυραννία ὑπάρχει ὅταν οἱ ὀλίγοι ἐπιβάλλουσιν τὴν θέλη-
σιν τῶν ἐπὶ τῶν πολλῶν.

Ἐπίσης ἀντικρούει καὶ τὸν κ. Μπούσιον, ἰσχυρίζομενος
ὅτι δύναται νὰ ἐκκαλουθῇ ἡ συζήτησις, καθόσον, ἐπὶ τοῦ
μέλλοντος νὰ συζητηθῇ θέματι, δύναται νὰ ληρθῇ ἀπό-
φασις μετὰ τὴν ὑπάρχοντα ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν, ἐὰν ἡ ὑπερ-
τῆς μίξας ἢ τῆς ἄλλης ψηφίσκοντες, ὑπερβῶσι τὸν ἀριθμὸν
τῶν 1/5 τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἀπαιτίας.

Περαιτῶν, δεχεται ὅτι ὑπάρχει ἀτέλεια τις, ὥς, ἐν τῇ
Κανονισμῶ καὶ τῷ Συντάγματι, καὶ δύναται ἡ Συνέλευσις
ἀσκόπως συντακτικὸν ἔργον νὰ διευκρινίσῃ τοῦτο, διὰ
καὶ συμφωνεῖ πρὸς τὴν ὑποβληθεῖσαν πρότασιν τοῦ κ. Μά-
τεσι, ἥτις συνιστᾷ νὰ τυπωθῇ καὶ νὰ συζητηθῇ κατὰ τὴν
προσέχῃ συνεδρίσιν.

Ο κ. **Γ. Παπαλουκάς** λέγει ὅτι ἀμφιβάλλων
περὶ τῶν ἐξενεργησάντων γνώμων τοῦ κ. Γούνκη καὶ τοῦ κ.
Ν. Σταύτου, ἐπικαλεσθέντων τὴν ἐριμνεσίαν τοῦ καθηγη-
τοῦ κ. Σχοιπύλου, φρονεῖ ὅτι, συμφώνως πρὸς τὸ ὅθον ἄρ-
θρον τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Κανονισμοῦ,
ἡ πρότασις ἀπερρίφθη· ἐπομένως μένει ἡ ἀποφασίς ἵνα διὰ
ψηφίσματος τῆς Συνελεύσεως, μεταρρυθμίζοντος τὸν Κανο-
νισμόν, λυθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοῦ ζήτημα, καὶ καθο-
ρισθῇ ὅτι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφο-
φορία. Τυχὺν, λέγει, ὑποστηρίζει μετὰ λύπης του, διότι
οὗτος ὑπερβήκατε τῆς ἀπορριφθείσης προτάσεως.

Ο κ. **Α. Τσουκαλὸς** δευτερολογῶν, ἐπαναλαμβάνει
ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο συζητήθη κατ' ἐπαναλήψιν καὶ ἐν
ἄλλαις Βουλαῖς, ἐρωπαικαῖς, ἀναγνώστων δὲ τὰ ἄρθρα
τῶν Κανονισμῶν τῶν διαφόρων βουλῶν, ὅς καὶ ἀνταρτεῖ,

λέγει ὅτι ἐλύθη ἐκεῖ τὸ ζήτημα ἐπὶ τῇ βῆσει τοῦ ἡμί-
σεως πλέον ἑνός, προκειμένου περὶ ἀποφάσεων, χωρὶς νὰ
ἀπορρίπτονται καὶ προτάσεις, ἐπαναλαμβάνεται δὲ τὴν
ἐκδούσαν ἡ ψηφοφορία καὶ λαμβάνεται ἡ ἀπόφασις οὐσ-
δήποτε καὶ ἂν εἴναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ψηφοφορησάντων. Ἐπε-
κτείνων δὲ τὸ ζήτημα ἐπὶ τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων καὶ
τῶν ἀνωνόμων ἐταιρειῶν, λέγει ὅτι ἐπαναλαμβάνεται τὴν
ἐκδούσαν ἡ ψηφοφορία καὶ ἐτέραν φωνήν, μετ' ἣν λαμβάνε-
ται ἀπόφασις δι' οὐσδήποτε ἀριθμοῦ ψήφων.

Ο κ. **Φ. Δραγοῦμης** φρονεῖ ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ
συζητῆσει γίνεται λάθος βῆσις. Τὸ ἄρθρον 56 τοῦ Συν-
τάγματος, ὡς καὶ τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ,
κἀνονίζει τὰ τῆς ψηφοφορίας τῶν νομοσχεδίων. Ἐδῶ ὅμως
πρόκειται περὶ συντακτικῶν καὶ ἄλλῶν ζητημάτων, καὶ φρονεῖ
ὅτι πρέπει νὰ ληρθῇ ὁριστικὴ ἀπόφασις ὑπὸ τῆς Συνελεύ-
σεως, ἥτις νὰ καθορίσῃ τί θέλει γίνεσθαι ὁσῶς περὶ συζη-
τῶνται τοιαῦται περιπτώσεις.

Ο κ. **Α. Κασιάνος**, ἀνελύων τὸ 56 ἄρθρον τοῦ Συν-
τάγματος, φρονεῖ ὅτι ἡ πρότασις ἀπερρίφθη. Ἀλλ' ἐπειδὴ
ἐνεργήθησαν ἀμφιβάλλαι πρέπει, ἢ νὰ ἐκκαλουθῇ ἡμε-
ρὸς ψηφοφορία ἐπὶ τῆς προτάσεως, ἢ νὰ θεωρηθῇ ἀπορρι-
φθεῖσα ἡ πρότασις.

Κηρύσσεται μετὰ ταῦτα περαιτωμένη ἡ συζήτησις ὑπὸ
τοῦ κ. **Προέδρου**, ὅστις δηλοῖ ὅτι ἡ ἀπόφασις θεωρεῖται
ὡς μὴ ληρθεῖσα καὶ ὅτι ἡ Συνέλευσις θ' ἀποφνηθῇ ἐπὶ τῆς
προτάσεως τῆς προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγ-
ματος διὰ νέας ψηφοφορίας, ἥτις θ' ἔλθῃ χώραν κατὰ τὴν
πρώτην ἡμέραν τῆς Συντακτικῆς ἐργασίας.

Ο κ. **Α. Γούναρης** προτείνει ὅπως μὴ γένηται συν-
εδρίασις αὔριον, λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ Ἰπουργικὸν Συμβούλιον δὲν
δύναται νὰ παρῇ κατ' αὐτὴν. Ἐπειδὴ εἴναι ὑποχρεωμέ-
νον νὰ μεταβῇ εἰς Σαλαμῖνα καὶ παρῇ εἰς τὰ ἀποκα-
λυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Καραϊσκάκη. Ἐπειδὴ δὲ οὐ-
τε κατὰ τὴν ὥραν τῆς εσπέρης δὲν θ' εἴναι δυνατόν νὰ
συνεχισθῇ ἡ συνεδρίασις, συνιστᾷ νὰ συνέλθῃ ἡ τριμυριονταμε-
λης ἐπὶ τοῦ Ἀγροτικού νομοσχεδίου Ἐπιτροπὴ νὰ ἀσχοληθῇ
εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἔργον αὐτῆς, ὥστε νὰ ἔχῃ ἐτοιμὴν τὴν
ἐργασίαν τῆς κατὰ τὴν ἀπορριφθεῖσαν συνεδρίαν.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. Γούνκη γίνεται δεκτὴ καὶ λύεται

ὡπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** ἡ συνεδρίασις, ὥρῃ 1 καὶ 55' π. μ., ἔνθ' ἐπικυλληθῇ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥρῃ 5 μ. μ.

Ο Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Π. Ίακώβου

Ν. Μουζάκης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΔ

Τῆς 30 Μαΐου 1922

ὥρῃ 6 καὶ 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναλθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύττει τὴν ἐνάρξιν τῆς συνεδρίασεως καὶ διατάσσεται νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα καὶ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν λαόν.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδρίασεως.

Ο κ. **Ἀθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης** παρατηρεῖ, ὅτι κακῶς ἔχρουσι διατυπωθῇ τὰ πρὸς αὐτοῦ λεχθέντα. «Κατὰ τὴν γνώμην του, λέγει, ἡ τροποποίησις τοῦ 3ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ἀπερρίφθη. Καὶ ἂν διεγνώμεν ἀλήθειαν τὴν νεοφανῆ ἐρμηνείαν τοῦ 56 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, πάλιν κατελήγημεν εἰς τὸ ὅτι ἡ τροποποίησις ἀπερρίφθη. Διότι τι λέγουσιν οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν νεοφανῆ ἐρμηνείαν; Οἱ τοῦ δὲν ἀπεφασίσθη ἐκ τῆς περὶ τῆς προταθείσης τροποποιήσεως ψηφοφορίας. Ἀφοῦ λοιπὸν οὐδὲν ἀπεφασίσθη, μένει ὡς ἔχει τὸ ὑπάρχον 3ον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος. Τὸ πολὺ πολὺ ἡ τροποποίησις δύναται νὰ ἐπενέλθῃ, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ».

Ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι κακῶς φέρεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς ὅτι ἐπεκτρώθῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς γενόμενης ψηφοφορίας διὰ τὴν πρότασιν περὶ παροχής ψήφου εἰς τὰς γυναικὰς. Τὰ γραφόμενα ἐκδηλοῦσι γνώμην τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως καὶ οὐχὶ ἀπόφασιν αὐτῆς καὶ συνιστᾷ ὅπως κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦτο διορθωθῶσι καὶ διατυπωθῶσι τὰ πρακτικά.

Ο κ. **Α. Σουλιώτης Νικολαΐδης**, συμφωνῶν μετὰ τοῦ κ. Βοκοτόπουλου, λέγει ὅτι ἐπηκολούθησε μακρὰ συζήτησις ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως, ἀλλ' ἡ Συνέλευσις δὲν ἀπεφάνη ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας,

διότι οὔτε ζήτημα ἐτέθη ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, οὔτε ἡ σχετικὴ ἐρώτησις ἀπηχούνη ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν Συνέλευσιν.

Τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, διότι πρὸκειται περὶ ἐρμηνείας τοῦ 56 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, ἧτοι περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θὰ ἀποφασίζωμεν. Κακῶς ἐρμηνεῖα αὐτοῦ, καθιερωμένη ἄνευ τῆς κύστησός τετήσεως τῶν τύπων, δύναται νὰ κλονίσῃ τὸ κύρος τῆς Συνελεύσεως. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι ἡ ἀπλήρῃ δῆλωσις τοῦ κ. Προέδρου, περὶ λήψεως ἀποφάσεως, δὲν ἄρκει ὅπως θεωρηθῇ ὡς γενομένη ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἡ νέη ἐρμηνεία. Δύναται, ὅμως, γὰ θεωρηθῇ μόνον ὅτι ἡ συζήτησις περὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ 56ου ἄρθρου διεκόπη, ὅπως ἐπικυλληθῇ τὴν Τετάρτην.

Πρόεδρος. Μετὰ τὰς γενομένας πρυθές δηλώσεις ἐν τῇ Συνελεύσει περὶ τοῦ ἀπαγγελθέντος πρὸ ἐμοῦ ἀποτελέσματος ἐπὶ τῆς γενομένης ψηφοφορίας, ἐγένετο μακροτάτη συζήτησις καὶ ἐλάβον τὸν λόγον πλεῖστοι κ. κ. Πληρεξούσιοι, τελευταῖος δὲ ὁ κ. Νικολαΐδης. Μετὰ τὴν ἀγέρευσιν τοῦ κ. Νικολαΐδου, ἠρώτησα ἂν ἔχει ἄλλος τις τὸν λόγον. Ἐπειδὴ οὐδεὶς ἐζήτησε τοῦτον, ἐκήρυξα τὴν συζήτησιν περατωμένην καὶ ὡς πόρισμα τῆς συζητήσεως ἐδήλωσα ὅτι θὰ ἐπικυλληθῇ ἡ ψηφοφορία, τοῦτο δέ, ἐπικυλληθέντων, ὡς ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, διότι πόρισμα τῆς συζητήσεως ὑπῆρξεν αὕτη.

Ο κ. **Ν. Δεβίδης** ἀνκράων ὅτι κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ καλῶς ἡ συζήτησις ἐκήρυχθη περατωμένη, ἀφοῦ οὐδεὶς ἐζήτησε γὰ λάβῃ τὸν λόγον μετὰ τὸν κ. Νικολαΐδην καὶ ἀφοῦ οὐδεὶς ἕτερος ὑπῆρχεν ἢ ὑπάρχει ἐγγεγραμμένος εἰς τὸ βιβλίον ὅπως βουλίσῃ, φρονεῖ ὅτι δὲν στηρίζονται οἱ ἰσχυρισμοὶ τῶν ἀντιθετῶν ὑποστηρίζοντων. Τοῦτο δὲ τόσῳ μάλλον, καθόσον ὁ κ. Πρόεδρος ἀγγέγειλεν ὅτι θέλει γίνεσθαι ψηφοφορία καὶ οὐδεὶς ἀντεῖπεν, ὅπως ἀντικρούσῃ τοῦτο ἡ ὑποβλήθη πρότασις τινα. Ἐβίβισται δὲ κατὰ τὰ κοινοβουλευτικὰ ἔθιμα, ὅταν οὐδαμῶς ἀκούσεται ἀντίρρησης κατὰ τῆς ἀναγγελίας τοῦ κ. Προέδρου, νὰ ἀναγνωρίζῃ τρυφῶν ὡς ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, ὡς καὶ εἶναι τοιαύτη. Ἐπομένως, ὅπως μὴ θεωρηθῇ ὅτι γίνεται οἰκδήποτε στέρησις τῶν δικαιωμάτων τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων, δεόν νὰ ἀναγκρωθῶσιν αἱ παρατηρήσεις αὐτῶν ἐν ταῖς πρακτικαῖς, καὶ ὅταν μεθ' αὐτοὺς ἔλθῃ τὸ ζήτημα πρὸς ψηφοφορίαν, νὰ διατυπώσωσιν οὗτοι τὰς ἰαυτῶν ἀντιρρήσεις, ἵνα προκαλέσωσι

νάειν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, διότι τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ἀναγερθεὶς εἶναι ἀπόφασις.

Ο κ. **Σουλιώτης Νικολαΐδης** λέγει ὅτι δὲν προέβηται περὶ τοῦ ἄντικρυστὸς νὰ διακηρυχθῇ, καὶ ὅτι δὲν ἐτέθη τὸ ζήτημα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου. Νομίζει μάλιστα ὅτι ἡ δοθεῖσα ἐκφρασις εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἐπ' αὐτῆς νὰ μὴ δύναται ἄλλοι νὰ τεθῇ ζήτημα ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως. Ἐρωτᾷ ὅμως τὸν κ. Συνάδελφον, ἂν δύναται νὰ λεγῇ ὅτι ἐπὶ τοιαύτῳ ζήτηματι Κανονισμοῦ, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις, ἐνῶ δὲν ἐτέθη τοιοῦτον ζήτημα.

Ο κ. **Ι. Καλούτσης** παρρησιάζεται ὅτι, ἐπὶ αὐτῆς ζήτησιν τὸν λόγον μετὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως, ὁ κ. Πρόεδρος κηρύσσει περικοπέντην τὴν συζήτησιν, ἡ ἀναγγελία δ' αὕτη εἶναι ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως, καὶ θὰ ἔχοι-αξίαν, ὅπως ἀντιθέτως τὴν πρακτικὴν διαβωθῶσιν, ὅτι οὐχὶ τὸ προεδρεῖον ἀλλ' ἡ Συνέλευσις ἀπεράσισε νὰ γίνῃ ψηφοφορία, νὰ συμπληρωθῇ δὲ καὶ δι' αὐτῶν εἶπεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Ἀξιότιμου Κόμματος, ὁ ὁποῖος ἀντέταξε τὴν γνώμην τοῦ κ. Προέδρου, εἰπόντος νὰ γίνῃ ψηφοφορία τὴν Δευτέραν, προτείνας ὅπως γίνῃ τοιαύτη τὴν προσεχῇ Τετάρτην. Ὅτι δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως προχθὲς καὶ ὅτι ἡ πρότασις δὲν ἀπερρίθη, τοῦτο εἶναι ἀναιρητήτως, διότι ἐὰν ἐψήφισαν ἐκ τῶν 45, τῶν 120 δηλ., κατὰ τῆς προτάσεως 117 καὶ 8 ὑπὲρ αὐτῆς, πάλιν δὲν θὰ ἐθεωρεῖτο ὅτι ἐλήφθη ἀπόφασις, ἀφοῦ δὲν συνελέγ-τρωσε αὕτη τὰ 45, συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμὸν.

Ο κ. **Α. Τσουνκαλᾶς** ὑποστηρίζει ἐπίσης, ὅτι ἡ συζήτησις ἐκτρώθη περικοπέντη. Ἀφοῦ μάλιστα, λέγει ὅτι αὐτὸς καὶ δευτερολόγησε. Ζητεῖ δὲ μὴν νὰ διορθωθῇ τὰ πρακτικά, ὡς πρὸς τὴν ἀγρεύσιν αὐτοῦ, συμφώνως πρὸς τὰς σημειώσεις, ὥς θελεῖ δοῦναι.

Ο κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** ὑποστηρίζει ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει βεβήτως ὁ ἀμνηστικὸν τὴν ἀκρίβειαν τῶν πρακτι-κῶν. Οἱ ἀμνηστικῶντες ὅμως, τὸ δικαίωμα τοῦ Προέδρου νὰ κηρύξῃ περικοπέντην τὴν συζήτησιν, πλανῶνται. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἔχει ὁ κ. Πρόεδρος ἐκ τοῦ άρθρου 26 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς, ὅπερ ὁρίζει, ὅτι, μὴ ὑπάρχοντός ἄλλου ν' ἀγορεύσῃ, κηρύσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου περικο-πέντη ἡ συζήτησις, καὶ οὕτως ἐγένετο. Πλανῶνται ἐπίσης

οἱ ἀμνηστικῶντες τὸ δικαίωμα τοῦ Προέδρου, ὅντι εἶπε τὴν Βουλὴν ἀπερρίθη. Ο κ. Πρόεδρος ἐκπροσωπεῖ κατὰ περ-μῆριον τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, διετύπωσε δὲ αὐ-τὴν, διότι μετὰ τὴν ἐκφραστὴν τὴν ἀπόφασιν ἐβλήθη-ναι, ὡς ἐν παντί, πλὴν δύο ἢ τριῶν πλεονεξουσίων, οὐδεὶς διαμαρτυρήσας τὴν διετύπωσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως διὰ τοῦ κ. Προέδρου. Ἐπομένως τὰ πρακ-τικά καλῶς ἀγορεύει καὶ δεῖν νὰ πύξῃ ἡ περὶ τοῦτου συζήτησις. Νὰ ἀναγραφῶσι μόνον καὶ ἀντιγράψωσι εἰς τὰ πρακτικά τῆς σημερινῆς διακρινόμενων κ. κ. Πληρε-ξουσίων κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐπικρατέως τῆς ὑπ-οφωτισμένης ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ 3 άρθρου τοῦ Συν-τάγματος, νὰ ἀντιπῶσι.

Σουλιώτης Νικολαΐδης. Μάλιστα. Τοῦτο ζητοῦ-μεν νὰ συζητήσωμεν πάλιν ἐπὶ τῆς ἐκφρασεως τοῦ 56 ἄρ-θρου τοῦ Συντάγματος πρὸς τῆς ψηφοφορίας κατὰ τὴν με-θύριον Τετάρτην.

Ο κ. **Χρ. Βασιλακάκης** παρρησιάζει ὅτι, καὶ ἂν καλῶς ἐπεραιώθη προχθὲς ἡ συζήτησις, τῶρα πρέπει νὰ περικοπθῇ, διότι ἡ κοινὴ γνώμη καὶ ὁ τύπος δυσπρόσοι καὶ κατηγα-ρῶσιν ἡλὲς ὡς ἀερολογεῖνται.

Ο κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** διαμαρτυρῶμενος, λέγει ὅτι συζητήσας, ἀρρώσκει τὸ Σύνταγμα, δὲν ἀποτελοῦσιν ἀερολογίαν καὶ ἔχουσι ὑποχρέωσιν οἱ τυχόντες λέγοντες νὰ παρκαλοῦσθωσι καὶ ὅχι νὰ κατηγορεύωσι.

Ἐπικυροῦνται μετὰ πᾶσιν τὰ πρακτικά, διορθούμενα συμφώνως πρὸς τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Νικολαΐδου.

Ο κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι, ἐκτελὼν τὴν ἀπὸ τῆς Συνελεύσεως, διεβίβασεν ἐπ' ἐκκριτῶν τῶν γράμων τοῦ Βα-σιλέως, Ἀλεξάνδρου τῆς Σερβίας καὶ τῆς πριγκιπέσσας Μαριίας τῆς Ρωμανίας, συγκαλητῆριον τηλεγραφημάτων πρὸς τὰς Κυβερνήσεις καὶ τὰς Βουλὰς τῶν δύο βίλων Κρα-τῶν καὶ τὴν Γερουσίαν τῆς Ρωμανίας.

Ἐπὶ ἀπάντησιν τούτων ἐλάβε τὰ ἑξῆς τηλεγραφηματα ἐκ Βελιγραδίου καὶ Βουκουρεστίου (ἀναγινώσκει).

Ἐξοχ. Πρόεδρον Ἐθνοσυνελεύσεως

Ἀθῆνας.

Βεβήτως συγκαλητῆριον ἐκ τηλεγραφημάτων ὡρῶν, ἐκφρά-

ζοντας τὰς συγχρητηρίους εὐχὰς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν γάμων τοῦ ἡμετέρου Βασιλέως, ἡ Σκουφίνα τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, εὐχαριστεῖ ὑμᾶς, συν-
ενώνει δὲ τὰς εὐχὰς αὐτῆς πρὸς τὰς ἡμετέρας διὰ τὴν εὐτυχίαν καὶ εὐημερίαν τοῦ ἡμετέρου καὶ φίλου Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς

Δ. Αἰμπάν.

**Ἐξοχώτατον Πρόεδρον τῆς Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλή-
νων Συνελεύσεως.**

Ἀθῆνας

Βαθύτατα εὐγνωμονοῦντες ἐπὶ τοῖς συγχρητηρίοις εὐ-
χαῖς, ἃς διεδίδάξατε ἐκ μέρους τῆς Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων
Συνελεύσεως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν γάμων τῆς ἀγαπητῆς
καὶ σεπτῆς πριγκιπίσσης ἡμῶν Μαρίνας μετὰ τῆς Λ.
Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων,
παρκαχλοῦμεν νὰ δεχθῇτε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μας.

Ὁ Ρωμανικός λαὸς οὐδέποτε ἀνέβηκε διὰ τὴν εὐλι-
κρινῆ φιλίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐφ' ἧς στηρίζει τὴν
ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἀγάπην, ἣν πρὸς αὐτὸν πάντοτε ἐτήρησε
καὶ θέλει ἐξακολουθεῖ διὰ τῶν ἐτῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῆς Ρωμανίας.

Μορλεάνου.

Ἐπίσης ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινεῖ τηλεγράφημα τοῦ
Πρωθυπουργοῦ τῆς Σουηδίας, πρὸς ἀπάντησιν εἰς τὴν δικ-
μαγευρίαν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως πρὸς ὅλον τὸν πεπολιτι-
σμένον κόσμον διὰ τὰς σφικτὰς τῶν χριστιανῶν ἐν Μικρῇ
Ἀσίᾳ ἔχον οὕτως.

Πρόεδρον τῆς Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως

Ἀθῆνας.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀναγγείλω τὴν παρεκκλήσιν τοῦ
ἡμετέρου τηλεγραφώματος τῆς 1ης Ἰουνίου καὶ παρκα-

καλῶ νὰ εἰσθε βέβαιος, ὅτι εὐελκρινῶς συμπεριζομαι τὰ
κρίθηματα συμπαθείας καὶ πόνου, ἅτινα συναισθάνεσθαι ὁλό-
κληρος ὁ πεπολιτισμένος κόσμος πρὸς τὰ ἀτυχῆ θύματα
τοῦ ἀπὸ τριετίας λυμηνουμένου τὴν Μικρὰν Ἀσίαν
πολέμου.

Πρόεδρος Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Μπράντιν

Ἀνακοινοῦνται κατὰ τὴν ἐξῆς:

— Διόφρου ὑπὸ ἀλλήλοι Βόλου παρκαχλοῦσι τὴν Κυ-
βέρνησιν ὅπως ἀπαλλοτρώσῃ τοῦ συνθετικοῦ φόρου.

— Ὁ Θεόδωρος Λάμπης, κίτοικας Γαζῶν Θεσσαλίας,
παρκαχλεῖ, ὅπως τῷ χορηγηθῇ μέρος ἐκ τῶν ἀδικαιημάτων
κτημάτων.

— Ὁ Πρόεδρος τῶν ἐμπορῶν καὶ ἀλλήλων Ζακύνθου παρκα-
χλεῖ, ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ τικμεῖου συντά-
ξεων ἰδιοκτητῶν ὑπὸ ἀλλήλων.

Ὁ ἱερδικὸς Σύνδεσμος Κορινθίος ὑποβάλλει εὐχὴν
περὶ ἀπαλλοτρώσεως τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων,
ἀλλὰ τὴν ρύθμισιν αὐτῶν πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἱεροῦ κλήρου.

— Ὁ Σύλλογος τῶν ἐν Ἰωαννίναις τυροκόμων παρκα-
χλεῖ, ὅπως διὰ νόμου καθορισθῇ προθεσμία πρὸς ἐπανεξέ-
γησιν ἀλλοτρῶς τυροῦ ἐνεακῆνος.

— Ὁ Παγγακὸς πολιτικὸς Σύλλογος, πληροφορηθεὶς τὴν
κατάργησιν τῶν γενικῶν Διοικήσεων Αἰγαίου, παρκαχλεῖ,
ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, διατηρηθῇ
τοῦλάχιστον μὴ τοιαύτη.

Κάτοικοι Παζῶν παρκαχλοῦσιν, ὅπως ἐπισπευθῇ ὁ
ραγισμὸς τῶν ἐλαιοδένδρων εἰς τὴν ἀνέσθησιν αὐτῶν.

— Διόφρου ἀνώτεροι ὑπὸ ἀλλήλοι Τρικάλων παρκαχ-
λοῦσιν, ὅπως κατηρηθῇ ὡς πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπὸ ἀλλή-
λους ἡ πληρωμὴ συνθετικοῦ φόρου.

Οἱ κάτοικοι Βασιμπήμης, παρκαχλοῦσι νὰ ἐπισπευθῇ
ἡ ριζική λύσις τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος, πρὸς ἀποκατά-
στασιν τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν.

— Ὁ Σύλλογος ἐργατῶν Κυρῶν ὑποβάλλει ὑπόμνη-
μα περὶ ἐφαρμογῆς ὁλοκληρωτικῆς Κυρικῆς ἀρχῆς εἰς τὰ
κουρεῖα.

— Αἱ Κοινότητες δύο χωρίων, Κελτίων καὶ Τρικυτῶ-
ν Τήνου, παρκαχλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως τὴν ὑπὸ τοῦ

πληρεξουσίου των κ. Α. Μεσσηνέζη υποβλήθη νομοσχέδιον, τὸ ἀφορῶν τὴν διοίκησιν τοῦ ἱεροῦ ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας, υἰοθετήσῃ καὶ συστήσῃ τὴν ψήφισιν αὐτοῦ.

— Ἡ Κοινότης Τήνου ὑποβάλλει εὐχὰν ὅπως τὸ ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου κ. Α. Μεσσηνέζη υποβλήθη νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἀντικαθίσταται εἰς τὴν ἐξουρηγήσασιν τοῦ ἱεροῦ ἰδρύματος υἰοθετηθῇ καὶ ψηφισθῇ.

— Οἱ πληρεξούσιοι Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. κ. **Ν. Δεβίδης** καὶ **Ι. Δυγνός** καὶ **Σ. Παϊπέτης** Καρχήρας, ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως ἀρθρῶν τινῶν τοῦ νόμου 2161 περὶ Ἀστυνομίας πόλεων».

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Σ. Δεληγιάννης**, **Α. Ζούζουλας**, καὶ **Ε. Παπακωνσταντίνου** Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, **Α. Βιτάλης**, Κυκλάδων, καὶ λοιποὶ ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τῆς προτάσεως νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2644 περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν Ἀξιωματικῶν εἰς τὴν σειράν τῆς ἀρχιτετητός των».

Οἱ πληρεξούσιοι **Θ. Τουρκαβασίλης**, **Γ. Καλαντιόπουλος** καὶ **Α. Μάτεσις** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου (2613) «περὶ προτάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεων τῶν παθόντων».

Ο κ. **Κ. Πολυγένης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2189 «περὶ ἐξουχίας κυριότητος ἐμφυτευτικῶν κτημάτων».

Τῇ προτάσει τοῦ κ. Υπουργοῦ καὶ συνκινώσεως τῆς Συνελεύσεως, κηρύσσεται τούτο **κατεπεῖγον** καὶ ψηφίζεται κατ' ἀρχήν.

Ο κ. **Ν. Στράτος** (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἐξῆς σχέδια νόμων.

1) Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 2353 «περὶ τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς φορολογίας τῶν ἐν Πελοποννήσῳ παρχουμένων σιτφίδος καὶ σούλων».

2) Περὶ κατάρτησεως διατάξεων τινῶν τοῦ νόμου 2486 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου ΧΜΙ' κλπ.

3) Περὶ ἐπιβολῆς δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς εἰσφορᾶς ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ Ὑποδιοικήσει Πλωμαρίου παρχουμένου ἁλίου.

4) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τινῶν νόμων 964 καὶ 2576 περὶ συστάσεως Νομοπαράσκευαστικῆς

Ἐπιτροπείας πρὸς σύνταξιν σχεδίων διοικητικῶν κωδίκων κλπ».

Ο κ. **Α. Γούναρης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς πρὸς σύνταξιν Κώδικος περὶ δικαστικῶν ὑπαλλήλων», ὅπερ ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται **κατεπεῖγον**.

Ο κ. **Μ. Γούδας** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει τὰ ἐξῆς σχέδια νόμων.

1) «Περὶ προθέκης δικαζέως εἰς τὴν νόμον περὶ συμβάσεως», καὶ

2) «Περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ νόμου 815, ὡς αὐτὸς ἐτροποποιήθη διὰ τῶν νόμων 1016, 1145, 1889, 2195 καὶ τοῦ ἀπὸ 1831 Ὁκτωβρίου νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ κηρυγματοῦ πωλήσεως Ἑφημερίδων κλπ».

Οἱ Υπουργοὶ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἐπὶ Στρατιωτικῶν κ. κ. **Δημ. Γούναρης** καὶ **Ν. Θεοτόκης** ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τῶν τυγχόντων ἀνάσταλτῆς προτελεύσεως εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ δικαστικῶν ὑπαλλήλων».

Τὸ νομοσχέδιον, ἀπορρίπτει τῆς Συνελεύσεως, κηρύσσεται **κατεπεῖγον**.

Ο κ. **Ε. Δαδόπουλος** (Υπουργὸς τῶν ἐπὶ Οἰκον.) ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προχρῆς ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετίας».

Ο κ. **Μ. Γούδας** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου «περὶ ἐλέγχου τοῦ ἐμπορίου τῆς σιτηρίδος», ὅπερ κηρύσσεται **κατεπεῖγον** καὶ γίνεται δεκτὸν κατ' ἀρχήν.

Προκειμένου μετὰ τοῦτο νὰ εἰσέλθῃ ἡ Συνελεύσις εἰς τὴν ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀνθρώπων καὶ Ἐρωτήσεων, ὁ κ. **Π. Φλωρὸς** παρῆλθεν τὸν κ. ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Υπουργῶν, ὅπως λάβῃ ταχύτητα μέτρον πρὸς κατεπὸλεμῆσιν τῆς πανώλους, ἥτις πρὸ δεκαπενθημέρου ἀνεφανή ἐν Πρεσβείᾳ, καθόσον μέχρι τούδε οὐδὲν ἐνηργήθη.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ **Δ. Δαγκλῆς**.

Ο κ. **Ν. Στράτος** (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν) πληροφρεῖ ὅτι ἔχουσι δικταχθῆ πρὸ πολλοῦ αἱ σχετικαὶ ἐνέργειαι, εἰάν δὲ ἐγένετο παράλειψις, τὴν ἐπιπεσόντα αὐτῇ, ὁ πάλαιος τῆς τιμωρίας κατὰ τῶν ὑπακτιῶν τῆς παραλείψεως αὐτῆς. Ο

πρωτόπαππαδάκης (Πρωθυπουργός), παραιτηθεί το υπό συζήτησιν θέμα δεν είναι θέμα της Συνελεύσεως, ἀλλ' αποκλειστικῶς της Κυβερνήσεως.

Επίσης ὁ κ. **Ι. Παπαλουκάς**, λέγει ὅτι πρὸ εικοστοῦ ἡμέρου ἀνακίνησεν ἐν τῇ Συνελεύσει τὸ ζήτημα τῆς ἀπολύσεως τῶν ἐρέδρων τῆς κλάσεως 1904 καὶ ἐπὶ τούτου ἐκδόθη ἐκδηλώθη ἡ γνώμη τῆς Συνελεύσεως. Μέχρι τοῦδε ὅμως οὐδὲν ἐνηργήθη, οὐδὲ ἀνεκρινώθη τι περὶ τούτου εἰς τὴν Συνέλευσιν. Κακηγουμένως ὅν ὑπὲρ τῆς ταχέως ὑπογραφῆς εἰρήνης, ἱκανοποιούσης τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, καὶ τῆς ταχέως ἀποστρατεύσεως, ὡς ἐδήλωσεν ὅτε ἐδικαιολόγησε τὴν ψήφον ἐμπιστοσύνης, ἣν ἔδωκεν εἰς τὴν παρούσαν Κυβέρνησιν, ἐλπίζει ὅτι αὕτη ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ζήτημα προσέχει τούτο, μὴ ἀνθελάλλουσα οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν πύσαν ἀνταρκτικὴν προσπᾶθειν πρὸς ταχέως ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος τούτου. Δὲν ἔχει ὅμως σχέσιν πρὸς τὴν εἰρήνην τὸ ζήτημα τῆς ἀπολύσεως τῆς κλάσεως τοῦ 1904, ἥτις ἐπιβάλλεται ἐκ λόγων δικαιοσύνης, σκοπιμότητος, φιλικωσύνης καὶ καλῶς ἐννοουμένου συμφέροντος τοῦ στρατοῦ. Ἐξ ἄλλου ἤρξατο ἡ συγκαμίδη τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ εἶναι ἀνάγκη ἀπόλυτος, ὅπως ἐπισπευθῇ ἡ ἀπόλυσις τούτων καὶ χάριν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, διὸ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ καὶ ἀναγγεῖλῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν της.

Πρόεδρος. Δὲν εἶναι τούτο θέμα τῆς παρούσης συζητήσεως.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι ζητοῦσι νὰ μεταβιῶσιν ἐπὶ τῇ συστάσει ταύτῃ.

Πρόεδρος. Εἶναι ἐκτὸς τοῦ Κανονισμοῦ.

Ο κ. **Π. Γακ. Ἀργυρόπουλος** ἐπ' εὐκαιρίᾳ διαμαρτύρεται διὰ τὴν κακτοῦσαν σκέψιν περὶ τῆς Κυβερνήτης τῆς προσκληθείσης τεσσάρων ἡλικιῶν τοῦ Νεοεταίου, ἐφ' ὅσον δὲν ἀνταδιδῶκε αὐτῇ τοὺς ἀντατάκτους καὶ λιποτακτάς.

Ο κ. **Μ. Καβαλλιεράτος** λέγει ὅτι εἶναι ἀναγεγραμμένη ἐπερώτησις αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θεματός τούτου. Ἡ συζήτης ἤδη εἶναι ἐκτὸς τοῦ Κανονισμοῦ.

Ο κ. **Θ. Τουρκοβασιλῆς** συνιστᾷ θερμῶς τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἐρέδρων τοῦ 1904.

Ο κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Πρωθυπουργός), παραιτηθεί τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέμα δεν είναι θέμα της Συνελεύσεως, ἀλλ' αποκλειστικῶς της Κυβερνήσεως.

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν **τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων.**

Πρόεδρος. Ἐπὶ τῆς συζητήσεως τῆς ἀναφορᾶς τῶν παθόντων κατὰ τὰ ἔτη 1917—1920, λόγῳ τῆς σθεναρότητος τοῦ θέματος νομίζω ὅτι δύναται νὰ παραρτηθῇ τὸ ὑπὸ Κανονισμοῦ ἐνισχυόμενον χρονικὸν ὄριον.

Πλείστοι Πληρεξούσιοι. Μάλιστα. Ἡ συζήτησις νὰ γενικευθῇ.

Ο κ. **Ν. Λεβίδης**, ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν κατὰ τὴν τριετίαν 1917—1920 παθόντων καὶ τόνιζων τὴν σοβαρότητα τοῦ ζητήματος, λέγει ὅτι καίτοι ἀναγνωρίζει τὴν οἰκονομικὴν δυσχέρειν ἣν διερχόμεθα, ἐν τούτοις φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει διὰ λόγους οἰκονομίας νὰ συμπεριφερωμεθα κατὰ τριπλὸν ἄδικον πρὸς μίαν κατηγορίαν, τὴν κατηγορίαν τῶν παθόντων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τυρραννίας, καὶ ἣν στιγμὴν τὸ Κράτος, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, προσπαθεῖ νὰ ἐνισχύσῃ οἰκονομικῶς τοὺς εἰς τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ χρητισμοποιομένους. Συνεχίζων καὶ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ἄγωνας τῶν παθόντων ὑπὲρ τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν μέχρι τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920, λέγει ὅτι ἐν τῇ ἀναφορᾷ περιεχόμενα εἶναι μικροτάτη καὶ ἀχρόστη περιλήψεις τῶν δεινῶν παθημάτων αὐτῶν, ἃ ὑπέστησαν ἐν τῇ προσπᾶθει πρὸς ἄμυναν κατὰ τῆς τυρραννίας καὶ ἐπιπτώσεις τῶν ἠθικῶν ἁγῶν διὰ τῆς πικρῆς νίκης τῆς 1ης Νοεμβρίου, ἥτις, δέον διὰ τοῦτο νὰ καθορισθῇ ὡς ἐθνικὴ ἡμέρα, ὡς καὶ ἡ 25 Μαρτίου, διότι καὶ κατὰ ταύτην ἀπετινάχθη ζυγὸς βαρὺς καὶ τυρραννικός ὡς ὁ τῶν Τούρκων. (Χειροκροτήματα.)

Ἀλλ' ἐν ταυτὶ περιπτώσει, προσθέτει, ἔδει νὰ ἔχωμεν πολλὰς καὶ οὐχὶ δύο χεῖρας, διὰ νὰ καλύψωμεν τὰ πρόσωπον ἐξ ἀντιθέσεως διὰ τὴν ἀδικιορρίαν, ἣν ἐπέδει ἐξέλιθξεν πρὸς τὰ ὅμματα ταῦτα τοῦ Ἐθνικοῦ τούτου κατὰ τῆς τυρραννίας ἁγῶνος!

Παρατηρῶν δ' ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου οὐδὲν

πραγματικόν ἐγένετο πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀνθρώπων τούτων, πλὴν ἐνὸς νομοθετήματος παραμείναντος σχεδὸν ἀνεκτελέστου, ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν τῆς Συνελεύσεως ὅπως ληρῇ μέρειν καὶ θεραπεύωσι τὰ ἐν τῇ ἀναρχῇ αἰτήματα τούτων πρὸ τῆς θορύλλουμένης δικαιοσύνης τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος. Πρὸς τοῦτο συνιστᾷ, ὅπως ἀπέναντι τῶν ἐπιδικασθέντων προσώπων, δοθῇ μέρος τοῦτον, ὅσον δ' ἄρκει τὰς μὴ ἐκδικασθείσας αἰτήσεις, νὰ συστηθῇ εἰς τὰς ἀρμοδίας Ἐπιτροπὰς νὰ ἐπισπεύσωσι τὴν ἐκτίμησιν αὐτῶν.

Τὸ νομοθέτημα, περὶ οὗ ἀνωτέρω ἀνέφερα, λέγει, προϋποθέτει περὶ συστάσεως ταμείου, ἐξ οὗ θὰ κατεβάλλοντο αἱ ἀποζημιώσεις αὐταί. Ἐν τούτοις ὅμως τὸ ταμεῖον πρῶτο παρήμενον ἀνεκτελέστου δικαιοσύνης ἐν τῷ χρόνῳ. Ἰδίᾳ ἀναφέρει ὅτι δὲν ἐρημύσθη ἡ σχετικὴ δικαιοσύνη περὶ τῆς ἀνκληψέως τῶν ἀδίκως κτηθέντων πρὸς τὸν τότε δεκσάντων εἰς βάρος τοῦ λαοῦ, τῶν πλείστον συνάντῃ περιφερομένων ἐλευθέρων καὶ δικηγόνων, ἀρείδων, καὶ ἦν στιγμὴν τὰ θύματα τούτων δυσπαρανοῦσιν οικονομικῶς. Ἐκ παρὰλλήλου ὁμοίως πρὸς τὴν οικονομικὴν ἐνίσχυσιν πρὸς αὐτούς, ἔδει νὰ ἀπονεμηθῇ εἰς αὐτούς καὶ ἱθὺς ἱκανοποίησις. Ἡ μὲν τοῦτο θὰ παρημποδίζε τὴν δικαιοπανιθεσίαν γεφύρωσιν; Ἀλλ' ἐν ταύτῃ περιπτώσει θὰ ἐκινδύνευε νὰ στρεφῇ ἡ γεφύρωσις αὐτὴ ἐναντίον τῶν δεινοπαθησάντων καὶ εἰς ὄφελος τῶν κατὰδυναστευσάντων ἐπὶ μὲν τρισέων τὸν ἐλληνικὸν λαόν. (Χειροκροτήματα).

Ἄς μὴ ἐπαναληφθῇ, συνεχίζει, τὸ ἔσποιν, ὅπερ ἔλαβε χώραν, προκειμένου περὶ τῶν ἱξιοκρατικῶν, αἵτινες ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὸ καθεῖν τῶν καὶ ὧν πικρῶς χύθησαν τὰ ἀνταρσθέντα δίκαια, ἀπέναντι τῶν παραδόντων τοῦ ὅρκου τῶν, καὶ ἃς ἀντικεινθῶσιν οἱ ὑπερμαχόμενοι τῶν ἐλευθερίων τοῦ λαοῦ.

Ὅταν, κύριοι, πρὸς ἡμᾶς τοὺς πολιτικούς ἄνδρας τῆς Χώρας, προσθέσει ὁ κ. Λεβιδης, τὸ καθεστὼς ἐλαῖνο τῆς βίας συμπεριφέρθη κατὰ τὴν σκληρότερον καὶ βικαιότερον τρόπον, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ πιστευθῶμεν εἰς τὰ ἐν τῇ ἀναρχῇ τῶν παθόντων, ἐν ὁχλοτάτῃ εἶναι ἐκτειθέμενα; Ἄς σπύσωμεν λοιπὸν νὰ θεραπεύσωμεν κατὰ τὸ δυνατόν τὰ δίκαια αἰτήματα τούτων, διότι ἐξ ἄλλου, καὶ ἀπὸ ἀπόψεως πολιτικῆς θὰ ἦτο τοῦτο ἐπιβεβλημένον. Ἐὰν οἱ ὑπὲρ

τῆς ἡθικῆς καὶ τῆς τιμῆς τοῦ τόπου ἀγωνισθέντες, ἴδωσιν ὅτι οἱ ἄγωνες αὐτῶν παρωμύθησαν, ἤθελον πιστεύσει ὅτι τούτοις εἶναι ἔργον ἀνοήτων, καὶ τότε, ἐὰν ἤθελέμποτε γένηται ἀποπειρὰ κατὰ τῶν ἐλευθερίων τοῦ λαοῦ, δὲν θὰ εὐρίσκοντο πλέον οἱ πρόθυμοι ὅπως προτάξωσι τὰ στήθη τῶν ὑπὲρ τῆς Πολιτείας καὶ τοῦ Βασιλείου. (Χειροκροτήματα).

Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις ἐὰν δὲν ληρῇ μέρειν πρὸς πραγματικὴν ἱκανοποίησιν, ἔστω καὶ μέρος τῶν αἰτημάτων τῶν παθόντων. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Α. Τσουνκαλᾶς χαρακτηρίζει τοὺς παθόντας ὡς ἥρωας, ἐμεινάντας εἰς τὴν ἰδεολογίαν τῶν καὶ ὑποστάντων τὰ μέγιστα τῶν μαρτυρίων. Συγκρίνων τὰ παθήματα, τὰ ἐκ τῆς βδελυγῆς ταύτης τυρηννικῆς, πρὸς τοὺς ἄγωνες τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας, παρομοιάζει αὐτούς πρὸς τούτους, καὶ ἀναφέρειται εἰς τὸν ἄγωνα τοῦ Παλλικαυῦ λαοῦ τῆς 14 Ἰουλίου, τῆς ἀλώσεως τῆς Βασίλειας, ἣν καὶ ἐκθειάζει, ἀποδεικνύων ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ τυραννὶς εἶναι πολὺ χειρότερη τῆς τοῦ ξένου κατακτητοῦ. Ἐξιστορῶν τὰ μαρτύρια τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, λέγει ὅτι δὲν πορκαίνεται μόνον περὶ ἀποδόσεως δικαίου εἰς τὰ αὐτῇ ἐκείνῃ θύματα, δικαίου ἐπὶ τοσούτον μεγάλου, ὥστε ἡ ψυχὴ του, παθόντος καὶ ἐκείνου, δὲν δύναται νὰ τὰ ἀπεικονίσῃ ἐπαρκῶς. Ποικαίται καὶ περὶ ὑπερτάτου συμφέροντος τῆς Πολιτείας καὶ τοῦ Κράτους, ὅτι ὁ ἄγων εἶναι περὶ πολιτεύματος καὶ τῶν λαϊκῶν ἐλευθερίων. Οὐκίτων δὲ περὶ πολιτεύματος καὶ ἀναφάρων γνώμας ξένων πολιτικῶν συγγραφέων, παρομοιάζει αὐτὸ πρὸς τὴν περὶ τοῦ σκάρους, καὶ λέγει ὅτι, ὅπως τοῦ περὶ τοῦ λαοῦ βλάπτοντος, τὸ σκάρος πλεῖε πρὸς καταποντισθέντος, αὐτῷ καὶ τοῦ πολιτεύματος νοθευόντος ἡ καταποντισθέντος τὸ σκάρος τῆς Πολιτείας βραίνει πρὸς τὴν καταστράφη. Καὶ ἐνῷ συνεδριάζομεν καὶ κατακαλίσκομεν ὀγκλήρους ἡμέρας καὶ νύκτας, καταβάλλοντες ὑπερνήρωτους προσπάθειας, ἵνα διαρρηθίσωμεν τὴν συνταγματικὴν ἡμῶν γάρτην, ὅστις θὰ χρησιμεύσῃ ὡς εἰσερχομένη μελλούσης ἐξελίξεως τῆς Πολιτείας, οὐδεμίαν ἀφ' ἑτέρου λαμβάνομεν μέριμναν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀνάγκη ἀφ' ἐνὸς ἱκανοποίησεως τῶν παθόντων, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀνστήσεως τιμωρίας τῶν καταπονησάντων τὸ πολίτευμα.

Α. Εἶδα. Τοῦτο πρόχει.

Δ. Βοκοτόπουλος. Ἀντιθέτως ὅμως ἔχει συμβῆ. Πλεῖστοι τῶν κατὰ πικρὰν τὴν τὸ πολίτευμα προστάττονται. Ὁ κ. **Α. Τσουκαλῆς** συνεχίζων, λέγει ὅτι, πράγματι, πλεῖστοι ὑπὸ ἀλλήλων, καὶ δὴ ἀνώτατοι, δρᾶσαντες κατὰ τὸ καθεστὸς ἐκεῖνο, εὐρίσκονται εἰς τὰς θέσεις τῶν. Ἀντιστοίχῃ εἴτῃ ἐν γενικῇ γραμμᾷ τὰς περὶ πολιτεύματος γνώμας του, καὶ καταλήγει λέγων ὅτι θλίβεται, διότι ἀποτελεῖ μέλος Συνελεύσεως, ἣτις μετὰ ἐν καὶ ἡμῖς ἔτος, καλεῖται ἵνα συζητήσῃ περὶ ἐκσυγκροτήσεως τῶν παθόντων, ἐνῶ εἶδει ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς νὰ προβῇ εἰς τὸ ὑψίστον καὶ ἐπιτακτικὸν τοῦτο καθήκον. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** λέγει ὅτι συμπληροῦνται σήμερον ἐν ἀκριβῶς ὁλόκληρον ἔτος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου περὶ παθόντων, καὶ ἐν τῇ μεταξὺ τούτῳ ἀπεδείχθησαν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αἱ ἀτέλειαι αὐτοῦ. τὰς ὁποίας δεόν νὰ ἐπανορθώσωμεν. Αἱ ἐπιτροπὴ ἐργάζονται βραδέως, ἀλλὰ τοῦτο ἀποδοτέον μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ εἰς τὴν διαδόχῃσιν τῆς ἀποζημιώσεως. Φρονεῖ ὅτι ἡ ἀποζημιώσις δεόν νὰ ὁρισθῇ ἴσῃ δι' ὅλους, ἥτοι δρχικὴ τεσσάρων καὶ ἡμερησίως δι' ἕκαστον, ἀνεξαρτήτως ἐπαγγελματός. Τοῦτο θὰ συντελέσῃ καὶ εἰς τὴν ταχύτητα τῆς ἐκδικάσεως, διότι διευκολύνει τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς, περιοριζομένης μόνον εἰς τὴν ἐξκαθάρισιν τῶν ἡμερῶν. Ἐπίτη, πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσωμεν μετὰ πικρῆς τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα. Πρέπει νὰ ἀνελθῇ τὴν ὑπαρξέωσιν ταύτην ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους. Νὰ συγκεντρωθῶσι τὰ ἀθροίσματα τῶν αἰτήσεων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἐκδοθείσας ἀποφάσεις, καὶ νὰ γίνῃ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς πιθανῆς δαπάνης. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦδε πρέπει νὰ δοθῇ ποσὸν τι ὡς προκαταβολή εἰς τοὺς δικαιούχους, καθορισθῶσι δ' ἡμέσως καὶ ὑπόλοιποι δόσεις τῆς πληρωμῆς. Ἀλ' ἐκτὸς τούτων δεόν νὰ δοθῇ καὶ ἡθικὴ ἀμοιβή εἰς τοὺς ἀγωνισθέντας. Πρέπει νὰ ἐγκαταστήσωμεν εἰς μεταλλικὴν τὴν φράσιν τὴν ἀντιπροσωπεύουσαν τὴν ἐργασίαν τοῦ ἔθνους πρὸς τοὺς στηθεάς τοῦ ἐθνικοῦ ὅρονος καὶ τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν καὶ νὰ κοσμήσωμεν διὰ τούτου, ὡς ἀριστείου τιμῆς τὰ στηθὴ τῶν πελλημεριῶν, τὰ ὅποια χάριν τῆς πατρίδος ἐτήποντο εἰς τὰς ἀνελίους τραγικὰς τῶν ἐλληρικῶν φυλακῶν. Τοῦτο θὰ ἐνεθούμην εἰς τὰς μελλούσας γενεάς ὅτι μόνον ἡ λαϊκὴ ἐπιμονὴ καὶ ἡ λαϊκὴ ἀνδρεία βέβαια τοὺς

θεσμούς, τὸν ἐθνικὸν ὅρονον καὶ τὴν τιμὴν τοῦ ἔθνους (χειροκροτήματα).

Γ. Ραδινός. Ἡ Ἐπιτροπὴ Τρικάλων οὐδὲ μίαν ἀπόφασιν ἐξέδωκε μέχρι σήμερον.

Ὁ κ. **Γ. Ἀλεξάνδρου** λέγει ὅτι κατ' ἐπαλήθευσιν ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν παθόντων καὶ συνέστησε νὰ ληρθῶσι τὰ προσήκοντα μέτρα, τὰ ὅποια εἶναι ἀπορὸν πῶς δὲν ἐληφθῆσαν ἀκόμη ὑπ' ὅψιν καὶ μένουσιν ὑποφέροντες ἄνθρωποι, τὰ πάνδεινα ὑποστάντες, ὑπὸ τοῦ πρώην καθεστώτος. Τὰ παθήματα τῶν ἀνθρώπων τούτων, λέγει, ἤρχισαν, ἀρ' ἢς ὁ γενναῖος ἡμῶν στρατός ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ καὶ νὰ ἐγκαταστῇ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὑπακούων εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ Μεγάλου ἡμῶν Βασιλέως. Τὸ δεύτερον κτύπημα ἐπῆλθε κατὰ τῶν παθόντων, ἀρ' ἢς τὸ τυραννικὸν καθεστὸς, ἐγκατασταθὲν ἐνταῦθα, ἤρχισε νὰ διαπράττῃ τὰ γνωστὰ ὄργια κατὰ παντός πολίτου Ἑλλήνος, νὰ ἐξορίζῃ πολιτικούς καὶ ἄλλους σημαίνοντας τοῦ τόπου ἄνδρας εἰς τὰς Νήσους, νὰ τυραννίσῃ ἀδικαίως τὸν τόπον ἄνδρας, νὰ ἐξορίζῃ ἀδικαίως, νὰ ἀντιφρονούντα κατ' αὐτοῦ, μὴ φειδόμενον οὔτε γυναικῶν, οὔτε γερόντων ἀκούει, καὶ τρίτον κατὰ τὰς προεχνομικὰς παρὰ μὲν, ὅτε, καίτοι ἐληφθῇ ὅτι αὐταὶ θὰ διεζήγουντο ἐλευθέρως, ὅμως οὐδὲν μισόν παρελείφθη, τὸ ὅπου νὰ μὴ ἐτέθη εἰς ἐνεργεῖαν, ἵνα παρεμποδισθῇ τὸ φρόνημα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Ἐγένοντο τιτὲ πλεῖστοι βανδαλισμοί, μετὰ δὲ τῶν καταδιωχθέντων ὑπῆρξε καὶ οὕτως καὶ ὁ κ. Νικολαΐδης, καὶ ἐπεβάλετο μετὰ τὰ τοιαῦτα ἡμεῖς ν' ἀποδώσωμεν πᾶσι τὰ ἀντίποινα, ἀνταλλάξοντες τὴν ἐξουσίαν. Ἐν τούτοις οὐδὲν ἐθίζαμεν, ὑπερβαίνοντες ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἀνοχήν. Καὶ μόνον τοῦτο ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν ἔλαβε δι' οὐδὲνα τῶν παθόντων. τὸ ἰσάξιον μέτρον, καὶ διὰ τοῦτο, ἐπὶ ἀνταλλαξάναι, ὑπαρχουσιν ἄπειροι ἐκ τῶν παθόντων ἐκείνων, οἵτινες ὑποφέρουσιν ἄπειροι ἐκ τῶν παθόντων ἐκείνων, οἵτινες ὑποφέρουσιν σήμερον τὰ πάνδεινα. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Συνέλευσις ἔχουσι καθήκον νὰ λάβωσιν ἡμέσως μέτρα χάριν τῶν παθόντων, οἵτινες ἐπέσαν θύματα τῆς ἀρροσιώσεως καὶ τῆς πίστεως αὐτῶν πρὸς τὴν Πατρίδα, ἡ δὲ Συνέλευσις ἔχει καθήκον, ἐκσυγκροτοῦσα τὸν πρῶτον ἐκ τῶν παθόντων τούτων, τὸν λατρευτόν ἡμῶν Βασιλέα Κωνσταντῖνον, ν' ἀνακηρύξῃ αὐτὸν Μέγα Κωνσταντῖνον! (Ζωνεῖ καὶ χειροκροτήματα).

Ο κ. Π. Υακ. Αργυρόπουλος λέγει ότι εδόθη μία επίσημος υπόσχεσις πρὸς τοὺς παθόντας καὶ ἡ υπόσχεσις αὕτη δὲν ἐτηρήθη. Ὅταν ἄποδον ἄτομον υπόσχεται, ὀφείλει νὰ τηρῇ, ἄλλως νὰ μὴ υπόσχηται. Ἡ πρόωγὴ Ἡνωμένη ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἰδιότητι τῆς υπόσχεθῆς καὶ ἤδη, ἔχουσα τὴν δύναμιν νὰ τηρήσῃ τὴν υπόσχεσίν της, δὲν τηρεῖ αὐτήν. Ἐπὶ δέκα καὶ ὀκτὼ μῆνας τὸ ζήτημα ἐλλομεῖται. Τοῦτο ὀφείλεται κατ' αὐτὴν εἰς τὴν διαφοράν φυσιολογικὴν ἐκείνων, οἵτινες ἐπὶ τριστὶς ἀναπνεύον ἐν τῇ ξένῃ τινὶ ἀέρι τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἡμῶν, οἵτινες βῆμα πρὸς βῆμα περὶκαυλοῦνται ἐν τῇ παθῇ μεγάλῃ μερίδῃ τοῦ λαοῦ, ὀριστιζόμενοι τὰ κατὰ καὶ ἡμεῖς δεινὰ. (Χειροκροτήματα). Εἰς τὴν διαφοράν αὐτὴν φυσιολογικὴν ὀφείλεται ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαικοῦ κόμματος δὲν ἐσπευσεν ἀπ' ἀρχῆς νὰ καθορίσῃ τὰς εὐθύναις τοῦ θανατικῆς καθεστώτος, καὶ καθορίσῃ ὀριστιζόμεναι στήσιν ἑκαστοῦ, σπεύσῃ δὲ νὰ ἀποζημιώσῃ τοὺς παθόντας, οὐχὶ ἀπὸ τοῦ γεννὸν ταμεῖον, τὸ ἱδρυθέν διὰ τοῦ νόμου, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ταμεῖον τοῦ Κράτους, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον ἀπεζημιώθησαν, ἐπὶ τῇ βίαιᾳ θανατικῇ νόμῳ, πᾶσι πάλαι τῶν ἡμετέρων, δικαίως τε καὶ ἀδικίως παθόντες κατὰ τὴν Ἰουλιανὰ (χειροκροτήματα).

Ο κ. Ήλ. Μπασιόδης περὶ τῆς ὅτι πρόκειται νὰ γίνῃ ἡ δήμεσις τῶν περιουσιῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐκκαλύφθησαν, ἵνα ἀποζημιωθῶσιν οἱ παθόντες, καὶ δὴ ἐκείνων, οἵτινες καθύπαινον ἤδη εἰς Πικρίους καὶ δικαστάς, αὐτοὶ μὲν τὰ χρήματα τοῦ δεινοπαθήσαντος ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Ο κ. Δ. Σπηλιωτόπουλος λέγει ὅτι ἀπεζημιώθησαν ἄνθρωποι μὴ δὲν παθόντες, καὶ ἐριστὰ ἐπὶ τούτου τὴν προτάξιν τῆς Κυβερνήσεως.

Ο κ. Αργυρόπουλος περὶ τῶν τὴν ἀγορεύσιν του, λέγει. Κύριοι τῆς πρόωγῃ Ἡνωμένης καὶ νῦν Κυβερνήτης, τηρήσατε τὴν υπόσχεσίν σας, ἐξοικονομῶντες ἐν ποσῶν, εἴτε ἐκ τοῦ δανείου, εἴτε ἐκ περιουσίας τῶν περιττῶν δαπανῶν, καὶ ἀποζημιώσατε τοὺς παθόντας.

Ο κ. Ι. Κούσουλαις λέγει, ὅτι τὸν φέρει ἐπὶ τὴν βῆμα ἡ φωνὴ τοῦ δικαίου τῶν παθόντων, οἵτινες, ἐνῶ ὑπῆρξαν θριαμβευταὶ τοῦ ἡρώους ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, ἐν τούτοις καὶ μετὰ τῶν χρόνων παροχμύονται θύματα τῆς τυραννίας. Ὡς θύματα δὲ παροχμύοντες ἀκόμη οἱ παθόν-

τες ἐκείνοι μετὰ ἐν ἑτοῖς χρησιμεύουσιν ὡς μάρτυρες, ὅτι τὸ Κράτος αὐτὴ δὲν ἀποκατεστάθη εἰς Κράτος δικαίου. Ἐορῶν δὲ μένουν αἱ πληγαὶ τῶν παθόντων ἀνοικταὶ καὶ ἀνεπούλωτοι, δὲν δύναται τὸ Κράτος τοῦτο ἢ νὰ ἔλθῃ τὴν τιμὴν τοῦ μεμειωμένου. Ὁ νόμος, περὶ ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων, τὸν ὁποῖον ἐψηφίσαντες, ὁρίζει τὴν σύστασιν εἰδικῶν ταμεῖων καὶ ἀπολήψεις τῶν κακῶς κτηθέντων πρὸς ἐκκαταβολὴν τῶν παθόντων, ὡς καὶ ἄλλους πόρους καὶ ἄλλας προσόδους. Τὶ ἐκ τούτων ἐξετελέσθη; Ο κ. Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ὅστις λόγῳ τῆς εἰς τὴν Εὐρώπην ἀπουσίας κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας δὲν εἶναι ὁ ὑπεύθυνος διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου, δὲν νὰ ἀμύνη βουλευτικὴν δῆλωσιν, ἐάν ὁ νόμος αὗτος ἦν ἐκτελεσθῇ, διότι προέβλεπε περὶ τῆς τυραννικῆς περιόδου καὶ εἰς τοὺς ἡρώους, καὶ εἰς τὰς πληγὰς τῶν θυμάτων αὐτῶν ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ὁ θρίαμβος τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Ο κ. Ήλ. Μπασιόδης λέγει ὅτι ὁ ἐκ Ἀφίσης στρατηγὸς Γεωργιάδης, ὅστις νῦν προήχθη καὶ εἰς ἀντιστρατηγόν, ἐτοίμασε δεκατέσσαρας εὐζώνους διὰ λόγους πολιτικῆς ταπεινότητος! ἀπέκτησε δὲ ἐν τῷ μεταξύ ἐν ἑκάστῳ περιουσίας καὶ ὅμως εἶναι ἐλεύθερος καὶ ἀπολαύει ὅλων τῶν ἀγαθῶν εἰς βάρος τῶν παθόντων.

Ο κ. Θ. Τουρκοβασίλης συνιστοῖ ὑπὲρ τῶν παθόντων καὶ συνιστᾷ τὴν παράταξιν τῆς προθέσεως τῆς ὑποβολῆς αἰτήσεων ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων μέχρι τέλους Ἰουνίου.

Ο κ. Δ. Κρεμῆνης ἐπιστᾷ τὴν προτάξιν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ἐπιδιαισχύντων ἐλαχίστων ποσῶν δι' ἐργατικὰς οὐδ' ἐνδοχρεῖται, καὶ συνιστᾷ ὅπως εἰς τοὺς παθόντας ἐργατικούς, δι' οὓς ἐπεδικάσθησαν ποσὰ κατὰ τῶν 10 χιλ. δραχμῶν, δοθῇ πᾶσι ποσὸν τι, καὶ ἀναβληθῇ δ' ἡ πληρωμὴ εἰς τοὺς ἔχοντας λαμβάνειν ἄνω τῶν 10 χιλ. δραχμῶν, διότι οὗτοι δύναται νὰ ἀναμεινῶσιν ἐπ' οὐρανὸν ἀνάμνη.

Ο κ. Δ. Παναγιώτου. Ὑπῶν τὸ θέμα ἐξηντλημένον μετὰ τὰ λεγόμενα, ἐριστὰ τὴν προτάξιν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ἐκλιθεμένων ἀποράσεων διὰ τοὺς παθόντας, καὶ χαρακτηρῶν, οἱ μόνον ὡς ἀδικούς, ἀλλὰ καὶ

περί αποζημιώσεως των παθόντων, και επειδη, οτιναις δειν νη συμπεριληφθωσιν εις εναν γενικον νουμον, δι' ου νη συζητησθη ταχυτατα το ζητημα τουτου, η αποζημιώσεως των παθόντων.

Ο κ. Ν. Αεβιδης νομιζει οτι, ως προηλθε της συζητήσεως, δυνάται νη συγκληθ το εξη, οτι η Συνελευσις δεν ευνει, ουδ επι στικην νη εξακολουθησ η κατ'ετασις αυτη, γενομενη; δε δεκται, της προτασεως προς ελκωτην επιτροπη, ητις δεν πρεπει νη ειναι πολυαριθμότερα των επιτ. μελων, νη συνεγκληθ αυτη μετ των κ. Υπουργων προς συζητησιν του ζητηματος. Επι πλέον νομιζει οτι το Ειδικον Γραφειον νη περιδληθ την ιδιότητα του νομικου προσωπου, εις ο, οι μεν αδικηθέντες νη προσχωρήσωσι τα στοιχεία των, τουτο δε νη εναντιν της αδικηθέντης, και τους προκρινως ζητησμενους.

Προς παντος ομως δειν η Κυβερνησις νη δηλωσ ην ειναι δικαιοδυνα νη επιληθ η της συζητήσεως του ζητηματος τουτου.

Ο κ. Α. Τσουκαλās θεωρει υποχρεωσιν αυτου νη διαμαρτυρηθ ως προς τα λεχθέντα υπό του κ. Μπουρνίου, οτι προς εξανοσιγήσιν των παθόντων, υπάρχει και η δειν η δικαστική, διετι δις τις εκ των πράξεων των υπαλλήλων της διοικήσεως ζημιαι εβλάπτοντο το Κράτος. Εξ άλλου, η δειν αυτη δεν ειναι συντομος. Εν τέλει συμφωνει εις την σύστασιν επιτροπης, ητις θη συνεργασικ. μετὰ της Κυβερνήσεως νη ρυθμισ η ταχυτατα το ζητημα.

Ο κ. Α. Μάτεσις λεγει οτι, οχι υπεβλεπε και αυτος, ως προηλθε της συζητήσεως την πρότασιν, ηη προσέλασε και υποβλεπε ο κ. Αεβιδης.

Ο κ. Η. Θαλασσινός λεγει οτι, δεν θη ωμίλει επί του θέματος τουτου, καθύστεν και αυτος διεσκέλεσεν εξαρτητός εν Κρητη και δεν θη εβλεπε νη υποληφθ ως περι εκουτου βλαβών. Επειδη όμως ελέχθησαν μερικα των διαπραχθέντων τεραστουργημάτων επί της επαχης του Βενιζελου, καθεστώς, νομιζει οτι δειν και αυτος νη αναρρην τα εν Σίμφω γενόμενα, όπου πικρ στατηώτου εκ των επαναστατων εδικοσθη κίρη επταετις, εις ην μετεδόθη και σύριλις, οι δε προ-

ναις της, επειδη ειχον την άτυχίαν νη διαμαρτυρηθωσιν, εξωρίσθησαν. Αναρρει και δικόσιν άλλα ανουσιούργηματα, ών ζημιαις υπεβλεπο, ειναι ο τ' τε διοικήτης της νησου Κόκος Μιχαλς. Εξακολουθών δε και αναρρών σχετικα η θαρ του Παυλίου Νουμου και διαταξεις του Αστικού δικαίου, υποστηρει οτι, ουχι μόνον οι αδικηθέντες, αλλά και πως προσωρήτας και συμμέτοχων, ως βοηθήτες, το επαναστατικον κίνημα, ειναι συνευθύνος προς επανόρθωσιν των αδικημάτων και εξανοσίγησιν των ζημιών των παθόντων.

Εξελθών εις τον νομον, ευσταζει οτι ουτος ειναι μολον σκληρ, και μόνον δεν καθωρίσθησαν επαρκώς τα των πρώων του Ειδικου ταμείου.

Ο κ. Ι. Δ. Ράλλης λεγει οτι, μεθ' οσα ελέχθησαν, περιερίετοι νη προσθεσ η ειναι στρεβλη η αντίληψις των δικαστικων επιτροπων, οτι δεν πρεπει εν τη επιδικασει των διαφόρων αιτήσεων νη δεικνύωσιν υπερβολικην χύστηροτητα, προστατεύουσιν τς συμφέραντα του Δημοσίου, διετι ουτω αδικούσι τους αδικηθέντας.

Ο κ. Π. Ιαν. Αργυρόπουλος θεωρει, ως συνεπικτυα της συζητήσεως, νη παρεκληθ ο κ. Υπουργός επί της Δικαιοσύνης νη συστήσ η εις της επιτροπης την ταχύν ενδικοσιν των αιτήσεων, και δευτερον νη διαγραφ η το άρθρον 13 του νόμου περί αποζημιώσεων των παθόντων, όριζομενου οτι τη Δημοσίου ορείλει νη καταβάλ η τις αποζημιώσεως. Επικουρικως δεγεται την επιτροπήν, όπως αυτη υπαδείξη της περιουσίας, χίτινες θη κριθώσιν επιβεβλημεναι.

Ο κ. Δ. Γούναρης, Υπουργός επί της Δικαιοσύνης αναρρει οτι ηη τη πρόσφυγη προς αυτών των παθόντων δι' επιτροπης, έσπευσε νη υπαδείξη εις της διαφόρους επιτροπας την ταχύν περ' αψωσιν της εκδικάσεως των αιτήσεων, και την κατη δελκήμερον υπβόλην κατ'επατάσεως των εκδικαζομένων, δηλοϊδ' οτι θηλει ελέγξει αυστηρώς π' την ταχύν παρόυσιας, μεν ην βραδύτητα. Οσον άρροξ εις την πληρωμήν, λεγει οτι, ούδεις ήμεσεσθήτητε την προς τουτο υποχρεωσιν του Δημοσίου, διό και εν τ' προπολογισμώ ηχει αναρρην κονδύλιον δις εκκαταμυρίων, διασπ' ην ύπηρεσιν του συνεκρησόμενου προς πληρωμήν των απόζημιώσεων δικαίου.

Ἀναγνώζων δ' ὅτι πᾶσι Βαλκάνις Κοσσυνηταις δεσφύ
 θέως ἐπιβόληθεν τὴν πορρωτὴν τῆς ἐκκατομήσεως
 τῶν παθόντων, λέγει σὺ κατὰ χλίσιν πρὸς τοῦτο πᾶσι
 προσέχθαι καὶ ἐπ' εὐχαρίᾳ ἀναγινῶσι, ὅτι ἐγένετο χάρις
 πρὸς ἐξολήσιν τῶν υἱῶν κατ' ἐκκατομῶν 100-1000 ἀν-
 δι' ὁμοθυμῶν, ἥτις οὕτως δὲν κατὰ χλίσιν εἰς χι-
 σκασιν.

Αυτοί λοιπόν είναι οι ενέργειες της Κυβερνήσεως, επι-
τιμολογώντας, τουλάχιστον, αυτές, δεν φανερώνει ότι παρεχόμε-
να στοιχεία επιβεβαιώνουν αυτήν. Έκείνο όμως, όπως νομίζω,
είναι δεν να τονίσω, είναι ότι πρέπει να κατανοήσουμε παν-
τός ότι η προσπάθεια όπως το Κράτος, καταβάλλει προσπά-
θειες δυνατόν και επιπαραγωγικών, αλλά συνεισφέρει μάλλον
εις την παραπαιδείση, ώστε να μην υπάρξει, εξαχρημάτιστος των
παθόντων. Επίσης, δια την παράταξιν της προθεσμίας
της υποβλήθη διάταξιν, φανερώνει ότι δεν πρέπει να είναι
το ίδιο, δια να μην δοθεί ειδικότητα προς κατάρτησιν.

[illegible]

Πρόεδρος. Δεχτείτε ἡ Σύνοδος τὴν ἐκτέλεσιν τῆς
τῆς τοῦ κ. Γεωργίου, 1917, καὶ 1918, καὶ 1919 καὶ 1920

Πολλοὶ πληροεξούσιοι. Μακάριτοι οἱ ἡγούμενοι.

Κρούσεται μετὰ ταῦτα προκείμενη ἡ σύγκρισις ὑπὸ
τοῦ κ. Παπαδόπου καὶ ἀποφασίζεται ἡ συνάκρισις ἐπὶ τῇ

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου

Προτάσει το Υπουργόν επί των Ύπομνημάτων **Ζ. Ν. Σιγάτου** προταστέον και γίνεσθαι δι' ἀρχαιότητος δευτέρου κληρονομούμενον **κατεπειχον**, εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ σχεδίου νομοπαραπομπῆς δι' ἀρχαιότητος **τῆς Θράκης**.

Δηλοῦ δ' ὅτι καὶ Σιγάτος ἐκείνῃ νομοσχεδίῳ τούτῳ κατὰ τὴν β' συζήτησιν του θέλει συζητηθῆ ἐπὶ τῷ βλαπτοῦς κερματι, τὸ ὅπουτον ἐπαρξέσθεται ἡ Ἑπιτροπὴ, εἰς ἡλείχως παραπομπῆ, καὶ ἴσως δὲν πρόθεσεν νὰ ὑποβάλῃ τὸ παρ' αὐτῆς παρασκευασθέν, φησίζεσθαι δὲ τὴν πρὶν νομοσχεδίον τούτου τοῦ ἐπείγοντος αὐτοῦ.

Εἰνόνται ἐπίσης δευτ. προτάσσμεν καὶ χρηστόμεν **κατελείοντα**, προτῆσαι τοῦ ἰδίου Ἐκσυργῶ, εἰς τὸ κατ' ἀβυσσον συζυγεῖν τὰ νομοτυπία.

ΠΙΛΑΤΟΥ ΕΡΕΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΔΡΟΝΙΚΗΣ

«Περὶ γὰρ οὐκ ἐστὶν πικρία, προσηγορικῆς ποίως τῆς Ἀστυνομιᾶς Διεφθόντες τοῦ Σώματος τοῖς Ἀστυνομικοῖς τῶν Πόλεων».

Περὶ χορηγίας ἐπιμαχίας δὲ βεβαιώσιν τοῦτο
εἰς τοὺς Ἀστυνομήτους ὑπαλλήλους κτλ.

ἡμεῖς ἐν τῇ πόλει, πᾶς ἐλπίδουσεως πῶς ἐν Ἰερουσαλὴμ
σοὺ λαμβανέων. Ἰσχυροῦσι καὶ ἀλγεῖν καὶ λυγρὰ τῶν καὶ

«Περὶ τοῦ πλὴν ὥστε τὸν ἄρχοντα ἐποικίσμων κατ' αὐτὸν (Θρακίαν)
 ἵκοντο γὰρ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἰς τὴν κατὰ πόλιν καὶ συνοίκον

ΣΥΛΛΕΓΕΙΝ ΤΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ

Περὶ τοῦ τοποῦθους καὶ νόμου ΓΤΜΗ (3348) ἀπὸ
ἀποκαθάρσεως τοῦ ἐν Ζαζάνη· Νόμος τοῦ Ἀγίου. Νο

67. $x = 0, y = 1$ is a solution of $x^2 + y^2 = 1$.

Ἀπὸ τῆς δημοσίευσης τοῦ παρόντος νόμου ἔδωκεν
ἀρ. 1 τοῦ νόμου 11111 ἐπιδόσεις καταστάσεως.

[illegible]

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου ΓΤΜΗ (π. ἀρ. 3348) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

« Εἰς τὴν κατὰ τὸ προσγεγόμενον ἄθροον Ἐπιτροπείαν ἐπιτρέπεται νὰ συντάξῃ τὴν ἀναγκαζομένην χρηματολογικὴν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ὑποθηκοφυλακτικὴν ἀνταρραχισμένην Τραπεζῆς μέχρι προσὺ δραχμῶν 400,000, κατὰ τὸ ἄθροον 8 τῆς ἀπὸ 8ης Ὀκτωβρίου 1880 εἰσὺς συμβαλλέως, ὑποθηκοφύλακται δὲ τῶν ἀπὸ 2ης Δεκεμβρίου 1880 ΓΥΓΕΖΟΝΤΩΝ. Πρὸς ὑπερρεσίαν δὲ τοῦ ὡς ἀνωτέρω συντάσσοντος, ὡς δὲ δαπάναν χρηματοδοτηθῶσιν, 5% ἀπὸ τῆς συνυπολογιστέως τοῦ δανείου εἰσπραχτέων ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄθροον 1 περιθέτων φόρων καὶ τῶν ἀπὸ 1ης Ἰαννουαρίου 1881 ἐκ τῶν κινουμένων καὶ τῶν ἀπὸ 1ης Ἰαννουαρίου 1882 ἐκ τῶν κινουμένων φόρων. Εἰς τὴν αὐτὴν Ἐπιτροπείαν ἐπιτρέπεται ὅπως χρησιμοποιοῦσιν καὶ τὰ μέχρι τοῦδε εἰσπραχθέντα καὶ τὰ μέχρι τῆς συνυπολογιστέως τοῦ δανείου εἰσπραχτέμενα ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἄθροον 1 ἐπιβολῆς προσθέτων φόρων καὶ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ κατατεθειμένα, πρὸς

ΑΙ. ΕΞ ΕΡΓΩΝ ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΓΕΡΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ. ΗΚ-
λουσι χρησιμοποιοῦθι διὰ τῆς δαπάνης πρὸς ῥομοτόμωσιν
τοῦ χώρου ἐν ᾧ ἀντιγερθήσεται ἡ γὰρ πρὸς ἐκτίστησιν
τῶν πρὸς τούτῳ ἀναγκαίων οἰκοπέδων καὶ οἰκοδομῶν καὶ
πρὸς μελέτην ἐν γένει τοῦ ἔργου τῆς ἀντιγέρσεως. Ἦν ὑπο-
λοισκόμενοι τὴν ποσὴν τούτων ὅτι χρῆσιμεύσει εἰς τὴν διὰ τὴν
ἐκπύρευσιν διακοσμήσιν τοῦ Ναοῦ δαπάνης. Καὶ μετὰ τὴν
συντέλειαν τῆς οἰκοδομῆς αἱ ἐξ ἐργῶν εἰσπράξεις καὶ τὰ
μετὰ τὴν ὑπερῶσιν τοῦ θανάτου περισσεύματα ἐκ τῶν ῥόδων
θὰ διατίθονται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν συμπλήρωσιν
τῆς ἐκπύρευσιν διακοσμήσεως τοῦ Ναοῦ.

Εἰς τὰ περισσέυματα ταῦτα περιλαμβάνονται καὶ ἅπαντα τὰ τῶν παρελθουσῶν καὶ ἀνεξελέγκτων ἐστὶ γράψεων τοιαῦτα, εἰς γέγραπται δὲ τοῦ Ἡγουμένου συμβουλίου ἢ παρὰ τὴν Τραπεζῇ ἐστὶ εὐρεσκόμενα, ἅπαντα εἰσαχθέντα εἰς κτήσιον καὶ ὁχλοῦ τῆς ἐκ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ Ἐπιτροπῆς.»

• Δεδομένης της Μεταξύ της Γερμανίας του Βασιλείου της Πολωνίας, της Μεγάλης Βρετανίας, της Ιταλίας, της Γιουγκοσλαβίας, του Βασιλείου του Σερβίου, Κροατίας και Σλοβενίας και της Τσεχοσλοβακίας, τη σύμβαση της Βερσαλλίας, Αιτίας, Βουρζουζ και Ουγγαρίας, υπέρμαχοι της Ηγεσίας τη 10/23 'Ιουλίου 1921 συμβάσει προοριστικού καθίστατος του Ιουδαίου, έχον ούτως:

Ἄρθρον μόνον γινώσκω

Κυριότητα ή μεταξύ της Ελλάδος, του Βελγίου, της Γαλλίας, της Μεγάλης Βρεταννίας, της Ιταλίας, της Ρωμανίας, του Βασιλείου των Σερβών, Κοσσυτών και Σλοβένων και της Τσεχοσλοβακίας, τα συμφέροντα της Γερμανίας, Αυστρίας, Βουλγαρίας και Ουγγαρίας, προήχθησαν εν Παρίσι, τη 10-23 Ιουλίου 1921 συνάπται περί του όριστικού καθεστώτος του Δουνάβεως μετά του προτάθμενου αυτή τελικού πρωτοτύπου, ών τα κείμενα εσονται εν πρωτοτύπω και Ελληνική μετάφρασι.

Επειδή ο Στόχος:

ἐπιστάς δὲ ἡγομένης αὐτῆς ἀπὸ τοῦ
κατεπεμμένοντα τὴν νομιστὴν

Περὶ τοῦ πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην ὁδὸν ἐκείνην

Περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου καὶ τῆς κοίτης 1325
περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ψαλμῶν

Προκειμένου να υποβληθεί ο χάρτης των νομοσχεδίων περὶ τὴν
παραγρῆς ἐπὶ δὲ ἡλικίας πρὸς διηλυγμένους ὑπαρχόντων καὶ πρὸς

τάσει τῶν κ. κ. Α. Τσουχαλά, Α. Μάρκου, Γ. Ράλλη, κ. κ. Ζήλων, Π. Τσεκούρα, κ. κ. Περ. Γ. Αργυρόπουλος

δὲ λέγει ὅτι θέλει νὰ ἐμμελῇ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου
τοῦτοῦ ἐνδεχόμενα ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασίς αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀποφασίς

Ζητείται υπεύθυνος για να αφηρηθεί από την Ημερομηνία - τίνες

Οκ. Ν. Σιοάτος - Γραφείο στην Βιοτεχνική, Πειραιά

λοιὸν ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησην, ὅπως ψηφισθῇ καὶ περὶ
τὸ παρόντος. Ἐπειδὴ ὁμοῦς πᾶσι καὶ ταῦτα, ἐστὶν ὅτι

πρὸς τὴν νόμον ἁπὲρ Κωνσταντῶν, τρεῖς περὶ νύκτας, εἰς τὴν
χθῶσιν ὑπὸ τῆς χρηοδίας ὑπάρχοντες, συνίστανται ἀναβλεψῆ

ἢ ψήφισις των.

— Ο κ. **Ι. Δεωνίδας**, Υπουργός επί των Ναυτιλίων, υποβάλλει τὸ ἐξῆς σχέδιον νόμου.

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2045 τοῦ 1924 περὶ συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Διεθνές Ὑδρογραφικὴν Γραφεῖον».

2) «Περὶ συστάσεως σώματος ἑξισωζικῶν τῶν πλοηγμάτων τῶν Στόλων».

Ο κ. **Γ. Μπαλτατζής**, Υπουργός ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, υποβάλλει σχέδιον νόμου. «Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Περσίῳι υπογραφείσης τῇ 4/17 Ἰανουαρίου 1912 Διεθνούς Ὑγειονομικῆς Συμβάσεως μετὰ τῶν ἄλλων αὐτῆς παρὰστραμάτων».

Ο κ. **Μ. Γούδας**, Υπουργός ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, υποβάλλει σχέδιον νόμου. «Περὶ παρὰστραμάτων μετὰστραμάτων, ὡς ἀπὸ ἐξουθενῶν εἰς ἑλληνικὰς λιμένες ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς».

Τὴν πρότασιν τοῦ κ. Υπουργοῦ καὶ συναίνεσης τῆς Συνελεύσεως τὸ νομοσχέδιον κηρύσσεται **κατεπεὶρον** καὶ ψηφίζεται κατ' ἀρχήν.

— **Ἡ ἐπὶ τῆς Δημοσίας ἀσφαλείας Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή** υποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἐξῆς σχεδίων νόμου, πῶν κατὰτέθεντων ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν.

1) Περὶ τροποποιήσεως άρθρων τινῶν τοῦ 2461 νόμου περὶ Ἀστυνομίας πόλεων.

2) Περὶ καταργήσεως δικτάσεων τινῶν τοῦ νόμου 2480 περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ ἐκλογικῆς βουλευτικῆς Νόμου ΧΜΗ, κτλ.

Εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὰς ἀποκαταστάσεις καὶ τὴν **Ἡμερησίαν Διάταξιν** καὶ τὰς **Ἐρωτήσεις** τῶν **Ἀναφορῶν** καὶ **Ἐρωτήσεων**.

Ο κ. **Γ. Σπηλιωτόπουλος**, καταθέτων ὑπόμνημα ὑπὲρ τῶν Χωροφυλακῆς, ζήτούντων αὐξήσειν τοῦ μισθοῦ των, συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Υπουργόν νὰ λάβῃ ὑπὸ τὴν ὑπόμνημα, καίτοι ἀισθανέται καὶ λέγει ὅτι οἱ οἰκονομικαὶ ἀνάγκαι δὲν ἐπιτρέπουσι τοῦτο. Τούλα/ιστον διὰ λόγους τοῦ χειμῶδους διχαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας πρέπει νὰ ληθῇ, ὅτι οἱ ὑπὸ τὸν νόμον αὐτὸν εἰσάγονται εἰς οὐλοὺς αὐξήσεις.

Ο κ. **Ν. Σιγάτος** ἀναγνώριζι τὸ δίκαιον τῶν

ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ τὸ ζήτημα προσκρούει εἰς τὸ πολυπληθὲς τῶν ἑκπτώσεων. Ἐν τούτοις μελετᾶται τὸ ζήτημα καὶ θὰ ληθῇ μερικὴν κατὰ τὸ δυνατόν.

Ο κ. **Α. Μάτεσις** χάρις, λέγει, ἀκούων τοῦ ὁρκίου λόγους τοῦ κ. Υπουργοῦ.

Ἐπὶ ἀνταρκτικῆς τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ τῶν Τ. Τ. Τ. τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυστικῆς Μακεδονίας, ζήτούντων βελτίωσιν τοῦ μισθοῦ των, ὁ κ. **Παππαζαχαρίου** εὐρίσκει δίκαια τὰ παράπονα τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων καὶ συνιστᾷ ὅπως ἐν τοῖς κατωτέρω ὑποσχεδίοις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὰ διδόμενα ἐπιδικάζηται μὴ ὅτιν ἂντι.

Ο κ. **Ξενοφ. Σιγατηγός** ἀπαντᾷ ὅτι ἐν τῶν κατωτέρων προκύπτει ὅτι τὰ ἐπιδιδόμενα, τὰ ὅποια οὐτοὶ λαμβάνουσιν, εἶναι ἐν ἀνταρκτικῇ ἀνώτερη τῶν τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων.

Ο κ. **Δ. Παναγιώτου** ποιεῖται ἐπίσης συστάσεις ὑπὲρ τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων.

Ἐπὶ ἀνταρκτικῆς τοῦ ἱατρικοῦ Συνδέσμου Θεσσαλονίκης, αἰτουμένου νὰ τεθῇ ὁρκισμὸς εἰς τοὺς πνευματικούς ἱατρούς, τοὺς εἰσερέσχοντες εἰς Θεσσαλονίκην, καὶ ν' ἀπαιτηθῇ πλὴν τῶν ἰδίων καὶ ἡ ἐλληνικὴ ἰατρικὴ, ὁ κ. **Ν. Μουζάκης** τονίζει τὸ δίκαιον τοῦ συνδέσμου καὶ ζητεῖ νὰ ληθῇ τὰ προτάκοντα μέτρα.

Ο κ. **Α. Χριστομάνος** τονίζει ἐπίσης τὸ γινόμενον ἔδικον εἰς βάρος τῶν στρατευθέντων ἱατρῶν, ὧν τὰς θέσεις κατὰχρησάνουσιν ἱατροὶ ξένοι ὑπήκοοι, καὶ δηλοῖ ὅτι θέλει ὑποβάλῃ σχετικὴν πρότασιν νόμου πρὸς περιορισμὸν τοῦ ἔδικου τούτου.

Ο κ. **Α. Παππαζαχαρίου** συνιστᾷ ἐπίσης νὰ ληθῇ ὅτιν ἀνάλογα μέτρα πρὸς προστασίαν τῶν Ἑλλήνων ὑπῆκόων, ἡτοὶ νὰ ζητηθῶσιν ἔδαικα ἐλληνικῆς ἰατρικῆς κλπ.

Ο κ. **Ἀθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης** λέγει ὅτι πλεῖστοι ξένοι ἱατροὶ εἶναι ἐτοιμοὶ νὰ κατέλθωσιν εἰς Θεσσαλονίκην, λόγῳ τῆς μὴ ὑπάρξεως περιορισμοῦ τινος.

Ο κ. **Ν. Σιγάτος**, Υπουργός ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀπαντᾷ, λέγει ὅτι τὸ ζήτημα δεῖται μελέτης, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ληθῇ ὅτιν προαίρεως ἡμεῖς μέτρα περὶ ζητήματος ἐπιστημονικοῦ, ἀφορῶντος εἰς τὴν πρόδον τοῦ πόπου. Περικαλεῖ δὲ νὰ τῷ ὑποβληθῇ καὶ ἡ ἀνταρκτικὴ καὶ

ή πρότασις νόμου, υπό του κ. Χριστομάνου, ίνα τὰς μελετήσῃ καὶ ἀπορυνθῇ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον.

Ἐπὶ ἀναφορᾷ τῶν σταθροδοτηματικῶν Ζαχαρίας, περὶ τοῦ πρὸς ἀποζητήσαντι τῆς σταθροδοτῆς χάριτος καὶ περὶ τῆς φορολογίας τῆς κινίης, ὁ κ. **Γ. Σπηλιόπουλος** ἀναπτύσσει τὴν ἀναφορὰν, τονίζων ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ ψηφισθῇ ἡ κατὰ τῆς κινίης φορολογία.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργὸς** λέγει ὅτι ἡ αὐξήσις τῆς τιμῆς τῆς κινίης ἀρεῖται εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς τιμῆς ἄγορας.

Ὁ κ. **Περ. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος** συνιστᾷ ὅπως δεχθῇ νὰ ὑποστῇ οἰκονομικὴ ζημίαν τὸ Κράτος, χάριν τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων, διότι ἡ ζήμις θὰ εἴναι μεγαλειτέρα εἰς τὸ Κράτος, ἐφ' ὅσον πρὶν καὶ περὶ ἐκπομπῶν ἐνὸς καὶ ἑνὸς ἐκπομπῶν κατοίκων.

Ὁ κ. **Γ. Σχοινᾶς** ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀποζητήσεως τῆς σταθροδοτῆς οὐκ ὀνείδων, συνιστᾷ νὰ κατεργασθῇ ἡ φορολογία ἐπὶ τοῦ χάριτος πρὸς ἀποζητήσαντι σταθροδοτῆς, ἀλλ' ἐν τούτῳ νὰ ψηφισθῇ εἰδικὸν νομοσχέδιον πρὸς ἐπιβολὴν αὐτοτῶν ποινῶν εἰς τοὺς τρυγῶντας ἄωρον σταθροδοτῆς καὶ ἄωρα σὺκα εἰς βάρος τοῦ ἐμπορίου τῆς σταθροδοτῆς.

Ἐπὶ ἀναφορᾷ τῶν τροχιοδρομικῶν ὑπαλλήλων, ζητούντων πρῶτον αὐξήσιν τῆς μισθοδοσίας των, καὶ δευτέρον νόμον περὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων, ὁ κ. **Α. Τσουκαλᾶς** συνιστᾷ ἰδιαιτέρως τὴν ἀναφορὰν καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν αὐτῇ. Ζητοῦσιν ἐπὶ πλέον οὗτοι, λέγει ὁ κ. Τσουκαλᾶς, νὰ κανονισθῇ τὸ ζήτημα τῆς συντάξεώς των, τὸ ὅποῖον θεωρεῖ σπουδαιότατον.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** θεωρεῖ δικαιότατα τὰ χιτήματα τῶν τροχιοδρομικῶν ὑπαλλήλων, λόγῳ τῆς οικονομικῆς ἀνάγκης τοῦ βίου, καὶ παρακαλεῖ νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν.

Παραμυλὴς συστάσεις κάμνει καὶ ὁ κ. **Σακελλαριάδης**, ὅστις εὐρίσκει δικαιότατα τὰ χιτήματα τῶν τροχιοδρομικῶν, ἀφοῦ ἡ Ἐκτελεστικὴ ἐπ' ἀνεπιλημμένων αὐξήσεων ἐπολλὰ πλάκισται τὰ εἰσοδήματα αὐτῆς.

Ὁ κ. **Περ. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος** λέγει ὅτι ἔχει ὑποβάλῃ σχέδιον νόμου περὶ τούτου εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν καὶ πέποιθεν ὅτι θέλει οὗτος λάβῃ τὴν προσήκουσαν μερίμνην.

Ὁ κ. **Σ. Στρατηγὸς**, Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας, ἀπαντῶν λέγει ὅτι ὡς πρὸς τοὺς μισθοὺς μελετᾷ τὸ ζήτημα.

Ἄλλ' ἐπειδὴ πάσα αὐξήσις ἐκτελεσθῇ εἰς βάρος τοῦ κοινῆς καὶ ἔχει ὡς ἀντικαταπὼν τὴν ἀρτίσιν τοῦ βίου, προτείνει ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ τέμνη εἰς τὴν κατὰστασιν αὐτῆς. Τὸ μισθολογικὸν τῆς Ἐκτελεστικῆς τῆς 1914 ἔτος ἐκπομπῶν, σήμερον ἔχει μισθολογικὸν 9 ἐκπομπῶν, ἐκτὸς τῶν αὐξήσεων τοῦ βίου. Θὰ προσπαθῇ ἐν τούτοις νὰ εὕρῃ τρόπον, ὅπως ἐκπληρωθῇ ὅλοις τούτοις τοῖς ὑπαλλήλοις, καθὼς καὶ τοῖς τοῦ ἀερίωτος καὶ τοῖς σιδηροδρομικοῖς.

Ὡς πρὸς τοὺς πίνakas τῶν ἐπιδομάτων, καθὼς καὶ διὰ τὰ ἄλλα αὐτῶν αἰτήματα, θὰ λάβῃ τὴν προσήκουσαν μερίμνην.

Ὁ κ. **Μάτεσις** ζητεῖ νὰ κατεργασθῇ οἱ ἰσολογισμοὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς.

Ὁ κ. **Α. Δαγκλῆς** λέγει ὅτι εἰσπράττει ἡ Ἐκτελεστικὴ 1 ἐκπομπῶν 600 χιλ. καὶ δαπανᾷ περὶ τῆς 600 χιλ.

Ὁ κ. **Α. Τσουκαλᾶς** συνιστᾷ νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν τῶν τροχιοδρομικῶν, χωρὶς νὰ αὐξήσῃ τὰ εἰσληπτικά.

Ὁ κ. **Στρατηγὸς** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑποσχεθῇ τούτου. Θὰ φρονίσῃ ὡς ὅπως διὰ συνδυασμοῦ βελτιώσῃ τὴν κατὰστασιν τῶν σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν.

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Ὁ κ. **Αρ. Φωτήλας**, ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως καμμένων τὸν λόγον, ὑποβάλλει πρότασιν ὑπογεγραμμένην ὑπὸ πολλῶν πληρεξουσίων, ζητούντων ἵνα προταγῇ τὰ ὑπ' ἀριθ. 6 «περὶ ἐπιδόματος τῶν ὑπαλλήλων» καὶ 51 «περὶ ἀπονομῆς συντάξεων ἐνεκεν πολιτικῆς ὑπηρεσίας» νομοσχέδια. Τὴν πρότασιν αὐτὴν ὑποστηρίζουσι καὶ οἱ κ. κ. **Περ. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος** καὶ **Α. Τσουκαλᾶς**.

Ἐπίσης ὑποβάλλουσι πρότασιν πρὸς πρόταξιν νομοσχεδίων διαφορῶν ἄλλοι κ. κ. Πληρεξούσιοι.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργὸς** ἀπαρτίζει τὰς προτάσεις ταύτας καὶ συνιστᾷ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις τῶν ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει θεμάτων κατὰ σειράν.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτώμενη δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ ἀπορίπτουται πᾶσι αἱ περὶ προτάξεως νομοσχεδίων προτάσεις.

Προκειμένου μετά τούτο νά διεκχυθῇ ψηφοφορία ἐπὶ τῆς κινήσεως πρὸς χορηγίαν ποινικῆς διώξεως τῶν πληρεξουσίων Φερήτ Ὁμέρ, Ἐπ. Ἐμπειρίκου, Ναζήμ Ἐφένδη καὶ Παντελῆ Παπαθανασίου, ὁ κ. Πρόεδρος συνιστᾷ εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς συνέβη καὶ ὑποβάλλῃ τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς. Διότι εἶναι ἑστραί 17 δικογραφίαι πρὸς μελέτην καὶ δὲν εἶναι ὁρὴν νά μένῃ ἐν ἀκαρμύτῃ ἡ ὑπόληψις τῶν κ. Πληρεξουσίων.

Ταυτοχρόνως ὁ κ. Πρόεδρος ζητεῖ τὴν ἀδείκνυ, ὡς συγχρόνως με τὰς γέννησιμους ψηφοφορίας γέννηται ἑμὸς καὶ ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συντάξεως εἰς τὸν Στρατηγὸν Παπούλκον» πρὸς οἰκονομικὸν χρόνον.

Γενόμενον δεκτοῦ τούτου, προτάσσονται καὶ τοποθετοῦνται πρὸ τοῦ βήματος αἱ ψηφιδῶναι κἀλπαί, πρὸς ἀνάρξιν τῆς ψηφοφορίας.

Ὁ κ. Ν. Κουλάνδρου παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐνῶ ἀπορρίνεται διὰ τοὺς ὑπὸ διώξιν δύο πληρεξουσίους, ἀναφέρουσα τοὺς λόγους τῶν κατηγοριῶν, σιωπᾷ διὰ τοὺς δύο Μουσουλμάνους πληρεξουσίους. Προτείνει νά ἀναδελθῇ ἡ ψηφοφορία διὰ τούτους, μέχρις οὗ ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλῃ πλὴρῶς τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς.

Ὁ κ. Πρόεδρος λέγει ὅτι αἱ ἐκθέσεις ἔχουσιν ὑποβληθῇ ἀπὸ τοῦ βουλίου τοῦ 1921, ἡ δὲ φάκελλος τῶν δικογραφιῶν, ὅστις περιέχει ὅλας τὰς λεπτομερείας, εὐρετὰ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κ. Πληρεξουσίου.

Ὁ κ. Ν. Στράτος εὐρίσκει δεδικαιολογημένην τὴν ἔνστασιν τοῦ κ. Κουλάνδρου. Ἐπειδὴ δὲ προθέσται, πρόκειται καὶ περὶ συναδελφῶν ἀλλοθρήσκων, ὁρὸν εἶναι ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ συνέβη καὶ συμπληρώσῃ τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς, ἵνα λάβῃ γνῶσιν ἡ Συνέλευσις καὶ προβῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. Α. Τσουκαλᾶς ὑποστηρίζει τὴν ἰδίαν γνώμην, λέγων ὅτι ἡ ἐρευνᾶ τῆς διώξεως πληρεξουσίων ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν αὐτοῦ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος καὶ οὐδέποτε εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ γίνῃ ψηφοφορία πρὶν ἢ ἡ Συνέλευσις λάβῃ πλὴρῶς γνῶσιν τῶν λόγων τῆς διώξεως, διότι πολλὰκις πρόκειται, καὶ περὶ ἐξοχότησεως πείσεως κατὰ πληρεξουσίων, ὅπερ εἶναι σπουδαιότατον.

Ἀποφάσκει τῆς Συνελεύσεως αἱ δικογραφίαι, αἱ ἀπο-

ρῶσαι τοὺς πληρεξουσίους Φερήτ — Ὁμέρ καὶ Ναζήμ Ἐφένδην, ἐπιστρέφονται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, ὅπως ὑποβάλλῃ ἐκθεσιν ἀναφέρουσαν τοὺς λόγους, δι' οὓς ζητεῖται ἡ διώξις, καὶ μετὰ τούτο νά ἐνεργηθῇ ἡ ψηφοφορία.

Ἀποσύρονται κατὰ τὸν τούτου καὶ δύο κἀλπαί, αἱ ἀπορῶσαι τοὺς πληρεξουσίους Φερήτ — Ὁμέρ καὶ Ναζήμ Ἐφένδην, μένουσι δ' αἱ λοιπαί.

Προκειμένου ν' ἀρχίσῃ ἡ ψηφοφορία, ὁ κ. Κ. Δροσόπουλος λαμβάνει τὸν λόγον ἐπὶ τῆς μελλούσης νά ἐνεργηθῇ ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συντάξεως εἰς τὸν στρατηγὸν Παπούλκον καὶ λέγει ὅτι θεωρεῖ πρόωρον καὶ τὴν ὑποβολὴν τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ψηφοφορίαν. Τούτο δὲ, διότι φρονεῖ ὅτι πρέπει νά ἐξετασθῇ ἂν δικαιολογεῖται ἡ ἀπορριμνωμένη σύνταξις, ἐφόσον δὲν ἐξητάσθῃ, οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νά ἐξετασθῇ ἡ στρατιωτικὴ δρᾶσις ὅλων τῶν ἐν τῷ πολυεμφε μετώπῳ στρατιωτικῶν παρχόντων. Διὰ τούτο προτείνει ν' ἀναδελθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.

Ν. Στράτος, Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν. Θὰ μοι ἐπιτρέψῃ ὁ ἀξιότιμος συναδελφὸς καὶ ἀγαπητὸς φίλος, πληρεξυσίος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, νά διαφωνήσω τελείως πρὸς τὴν ἀνέπτυξιν, ἐν σχέσει πρὸς τὸν Στρατηγὸν Παπούλκον. Ὁ Στρατηγὸς Παπούλκας εἶναι στρατιωτικὴ προσωπικότης, τὴν θέσιν τοῦ δὲ ὡς στρατιωτικῆς προσωπικότητος καθώρισεν ἡ ἐν γένει στρατιωτικὴ σταδιοδρομία καὶ ἡ δρᾶσις του ὡς Ἀρχηγὸς τῆς Στρατιᾶς τῆς Μ. Ἀσίας. Τὴν στρατιωτικὴν ἀξίαν τοῦ Ἀντιστρατήγου Παπούλκα θὰ δύνασθαι νά κρίνῃ ἡ ἱστορία, ἡ μέλλουσα. Σήμερον ὁμοῦ δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ὁ στρατηγὸς Παπούλκας εἶναι στρατιωτικὴ προσωπικότης, ἥτις ἀποσταλεῖται εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν εἰς στιγμὰς κρίσεως κατωρθώσῃ νά ἐπιβλῇ τὴν συνεργασίαν καὶ ἀδελφότητά μετὰ τῶν διωστικῶν μερίδων τοῦ στρατοῦ, ὁ ὅποιος ἐν εἴχῃ κακῶς διοικηθῇ ἐν ἀρχῇ, δὲν θὰ ἰδύνατο νά ὁρᾷ τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὅποια ἔφαιεν. Ἐάν ὁ ἐλληνικὸς στρατὸς ἐπορεύθῃ τὴν ὁδὸν τῆς νίκης καὶ τοῦ θριάμβου, ἡ βᾶσις τῆς νίκης ἔσται ἡ ἐμπειρία τοῦ προέμενου τοῦ συναδελφικοῦ μετὰ τῶν ἀξιομακτικῶν τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ, τῆς ὁμονοίας καὶ τῆς ἀλληλεγγύης μετὰ τῶν. Ἀλλὰ ὑπηρεσίαν μεγάλην ὑπῆρξεν ἡ

απέναντι του εχθρού διοικήσεις της νικηφόρου Στρατιάς της Μικράς Ασίας. Είναι δυνατόν να υπάρχουν άνδρες στρατιωτικοί ή άνδρες πολιτικοί, οίτινες, να είναι διατεθειμένοι να επικρατήσουν τις λεπτομερείς των στρατιωτικών ενεργειών της Στρατιάς, αλλά οι ενέργειαι εκείναι, εστημεύσαν την νίκην, δυνάμει της οποίας ή Ελλάς είναι εγκατεστημένη εν τῷ εδάφει της Μ. Ασίας, εγκατεστημένη κατὰ τρόπον καθιστώντα αδύνατον εις τον εχθρόν πασάν απόπειραν πρὸς απόρρουσιν της. Η κάληπ ης ψηφοφορίας δια την συνταξιν του Αρχηγού της νικηφόρου Στρατιάς, είναι ή κάληπ της νίκης. Η ψήφος της εθνικῆς Συνελεύσεως είναι ψήφος διαπιστοῦσά οτι τὸ ἔθνος, διακηρύττον την νίκην, ἐννοεῖ νὰ τιμήσῃ τὸν Αρχηγόν των νικητῶν (χειροκροτήματα παρεπαιχμένα).

Ο κ. **Ε. Μαυρομμάτης** διαμνηστέται δι' ὅσα εἶπεν ὁ κ. Δροσόπουλος, καὶ ζητεῖ τὴν ἀξίωσιν της συνταξέως, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα της Εθνικῆς Συνελεύσεως, ὅπερ ἐμφανῶς ἐξεδηλώθη.

Ο κ. **Ι. Χριστοδουλιᾶς** ὁμοίως λέγει ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ διαμνηστέται διὰ τὰ λεγθέντα, καὶ προσθέτει ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Παπούλα εἶναι κατὰ κράτος εἰς τὴν κερδίαν των στρατιωτῶν εὐζώνων καὶ των πεζῶν.

Ο κ. **Γ. Πάπ** λέγει ὅτι ἐτέθη ή συνείδησις ἡμῶν ἐν διλήμματι, κατόπι τοῦ ἐπιλόγου της ἀγορεύσεως τοῦ παρελθόντος ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦτου Ὑπουργοῦ ἐπὶ των Ἐσωτερικῶν, εἰπόντος ὅτι ή κάληπ αὐτὴ «εἶναι κάληπ της νίκης». Δὲν ἔπρεπε νὰ λεγθῇ τοῦτο, διότι ἐντυχθὰ, ἡμεῖς τοὐλάχιστον, δὲν ἤλθομεν νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ του πολέμου ζητήματα, καὶ τὴν ἐπιρύλαξιν ἐκείνην ἐτηρήσαμεν, ὥστε μέχρι της στιγμῆς ταύτης νὰ μὴ προσδῶμεν εἰς ἀναζήτησιν των λόγων, ἐνεκα των ὁποίων προσελήθη ή μεταβολή της ἀρχιστρατηγίας, ή ἀκαίρις ἀποδοχή της παλαιότησεως ἑνὸς στρατηγού, ὅπερ οὐ δικαίως ἐντεύθεν ἐλέγχθησαν, ὅσα ἐλέγχθησαν ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργόν ἐπὶ των Ἐσωτερικῶν. Ἀλλ' ἄρ' ἡς ἔπαυσα πλέον νὰ ἡγεῖται τοῦ στρατοῦ ἐκεῖνου, εἰς ὃν ἔδωκε τὴν ψυχικὴν ἐνότητά καὶ νοητικὴν ὁμοιομορφίαν, ἔχομεν δ' ὑπ' ὄψιν ἡμῶν καὶ τὰ φυσιογνωμίαις ἐκείνων, οἵτινες ἐκλήθησαν εἰς τὴν διαδοχὴν τοῦ ἀνδρός, τοῦ ὀδηγήσαντος νικηφόρος τὴν ἐλληνικὰν στρατεύματα, ἐκεί ὅπου οἱ ὑψιπετέστεροι πύθοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, ἄρ' ἡς ἔπαυσε

νὰ ἡγεῖται της νίκης, συνκινούσης της Κυβερνήσεως της Χώρας, ἔχομεν νέαν ὑποχρεώσιν ἀντὶ της κάληπς της νίκης νὰ ἰδῶμεν ἐνώπιον ἡμῶν τὴν κάληπν τοῦ διαταγμένου καὶ της ἀμφιβολίας, περὶ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον οφείλομεν νὰ παρὰσχῶμεν τὴν ψήφον ἡμῶν. Μὴ θέλων, λέγει, νὰ χαρακτηρίσῃ πρόσωπα, φρονεῖ ὅτι ἔχομεν ἐγγὺς τὴν πρόσφατον παρελθόν, ὅπερ τὴν ἀνακτοδοχὴν δ' ἔκτισιν διαφαινεταὶ λαμπρὰ ή μορφή τοῦ ἡγηθέντος, των ἐλληνικῶν στρατιῶν, ἵνα προσδώσῃ διὰ της ἀνδρείας των Ἑλλήνων μαχητῶν ἀδιατάκτῃ χαρὰ καὶ ἐκάντιον πάσης τυχόν χωρούσης εἰς τὴν σκέψιν τοῦ εχθροῦ ἐπιδρομῆς. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον οὕτως ἐτέθη τὴν ἐσπεραν ταύτην τὸ ζήτημα της συνταξέως τοῦ στρατηγοῦ Παπούλα, πρὸς τὸν ὁποῖον φίλα εὐλοκίῳ τὴν συνδέει καὶ βολέειν κίθλανεταὶ πρὸς αὐτὴν ἐκτίμησιν, ἐπιβλήσεται ἵνα χάριν τοῦ στρατηγοῦ τοῦτου ζητήσῃ ν' ἀναβληθῇ ή ψηφοφορία, μέχρι της στιγμῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ εὐρίσκηται εἰς θέσιν ή πολιτικὴ ἐξουσίαν τοῦ Κράτους νὰ δηλώσῃ ἐνεκα τίνων λόγων παρελήθη, ἐμπλεως πικρίας, ὁ στρατηγός, ὅτε θὰ γνωρίσωμεν πῶς καὶ δικτὶ ἐκλήθησαν ὠρισμένοι ἀξιωματικοὶ εἰς τὴν διαδοχὴν αὐτοῦ πρὸς νέας νίκας πρὸς κατὰ συντριβὴν τοῦ εχθροῦ. Διὰ τοῦτο, καὶ οφείλων πρὸς τὸν στρατηγόν νὰ μὴ ἀπιστήσῃ διὰ μυστικῆς ψήφου, δηλοῖ ὅτι θὰ κατὰψήφισῃ τὸ νομοσχέδιον, ή δὲ ψήφος του, ἀναβάλλουσα δι' ἡμέραν εὐθετὸν τὴν ἐξέτασιν της δράσεως τοῦ στρατηγού, θὰ εἶναι ή ψήφος ή οφειλουμένη εἰς τὴν ἐν ἀμφιβολίᾳ τιθεμένην ἀρετὴν τοῦ στρατηγοῦ καὶ τὴν ἐν ἀμφιβολίᾳ τεθεῖσαν νίκην.

Ο κ. **Περ. Ἰαν. Αργυρόπουλος** λέγει ὅτι ἀνεπαρμήθῃ συνταξίς εἰς ἄλλον ἀρχηγόν ἡγηθέντα του στόλου, κατὰ τὸ 1912, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ή Βουλὴ της λεπτομερείας της δράσεως, ἀποβλέψατα ὀρθῶς εἰς τὸ ἀποτέλεσμα καὶ παραβλέψατα ὅτι ή νίκη ὑπῆρξεν ἀπόλυτος ή σχετικὴ. Διὰ τὸν στρατηγόν Παπούλαν, εἴτε τὸ ἀποτέλεσμα ἐξετάζεται, εἴτε της λεπτομερείας της δράσεως, ἀπὸ τοῦδε δυνάμειν νὰ εἰπώμεν ὅτι ή νίκη του ὑπῆρξεν πλήρης, ὅταν δὲν ὑπῆρξεν ή πολιτικὴ νίκη. Μὰς ἀπαγορεύθη δυστυχῶς μέχρι τοῦδε ή ἐξέτασις της ὅλης ἐθνικῆς ὑποθέσεως, ἐν σχέσει μετὰ τὴν στρατιωτικὴν καὶ πολιτικὴν δράσιν των ὑπευθύνων. Τὴν ἀπαγορεύσιν ταύτην, ἐγὼ τοὐλάχιστον, δηλοῶ ὅτι, ἐὰν ἐσετάσθην μέχρι τοῦδε, δὲν θὰ σεβασθῶ ή ἐπὶ τινι

χρόνον βραχύν. Τότε θά αποδειχθῇ ὅτι αἱ πολιτικαὶ εὐθύναι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ βραδύνωσι τὴν στρατιωτικὴν δραστηρίτητα. Ρίπτεται μὲν μικρὰ συντάξις ὡς ψυχὴν εἰς νικηφόρον στρατηγὸν μετὰ τὴν μικρὰν σκεψὶν ὅτι μετριοφρονεῖ αἱ πικρίαι, οὐχὶ μόνον τοῦ στρατηγοῦ Παπούλα, ἀλλὰ καὶ αἱ πικρίαι, ὅς καὶ ἡμεῖς πάντες αἰσθανόμεθα ἐκ τῆς ἀσπύρου ἐθνικῶς καὶ μὴ ὑψηλόφρονος πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ κ. Παπούλα. Ἐν τῇδε κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς ἀπονολῆς μεγάλυτέρας συντάξεως εἰς τὸν κ. Παπούλαν.

Ο κ. Γ. Μπούσιος, ἐξιστορῶν τὰς διώξεις, ἃς ὑπέστη ὁ στρατηγὸς Παπούλας κατὰ τὸ καταλυθὲν καθεστὸς καὶ τὴν ἀποστολὴν, ἣν ἐπετέλεσεν, ὡς ἀρχηγὸς τῆς Στρατιᾶς Μ. Ἀσίας, φρονεῖ, μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς παραιτήσεώς του, ὅτι ἡ Πολιτεία ἔσπευσε νὰ ἐκκαθαρίσῃ τοὺς μετὰ τοῦ στρατηγοῦ λοχριατισμοὺς τῆς παρεχούσης συντάξεως. Ἡ στήριξις συνεπῶς πρὸς ὑποβολὴν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου δὲν εἶναι κατ'ἀλλήλους καὶ διὰ τοῦτο παρακαλεῖ ν' ἀποσυρθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Ο κ. Ν. Δεβίδης λέγει ὅτι λυπεῖται, διαφρονῶν πρὸς τὸν ἀξιοτίμον ἐκ Ψυχρῶν πληρεξούσιον καὶ τοὺς αὐτῷ συμφωνούντας, οἵτινες ἀπορεῖ πῶς, ἐνῶ ἀναγνωρίζουσι τὰς ὑπηρεσίας τοῦ στρατηγοῦ Παπούλα, ἀντιτίθενται διὰ τοὺς ἐκτελεσθέντας λόγους εἰς τὴν ἀπονολὴν αὐτοῦ συντάξεως, διότι εἶναι εἰσαεὶ τοῦτο πρόβλημα.

Ἐξακολουθῶν, λέγει ὅτι δὲν πρόκειται διὰ τῆς ἀπονολῆς συντάξεως νὰ ἐκνοσηθῇ ὕλη, ὁ στρατηγὸς, ἀλλὰ πρόκειται νὰ ἐκδηλωθῇ ἐξαιρετικὴ τιμὴ πρὸς ἐκτίμησιν, ὅστις εἶχε τὴν τιμὴν νὰ ἡγηθῇ τῆς νικηφόρου Ἑλληνικῆς στρατιᾶς διὰ ἐκκινήσῃ τὴν Κυβερνήσιν διὰ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς πρὸς ἀπονολὴν τῆς συντάξεως, δι' ἣς τιμᾶται ὁ ἡγήθεός τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Ο κ. Ἀν. Μάτσας λέγει ὅτι δὲν πρόκειται σήμερον περὶ ἐρεῦνης· εὐθὺς ἐπὶ τῶν πελεμίων γεγονότων. Ο στρατηγὸς Παπούλας ἀπαμειβόμενος σήμερον τῆς ἐνεργου θέσεως, τὴν ὁποίαν μετὰ τόσας τιμᾶς καὶ δοξῆς κατείχεν ἐν τῷ στρατεύματι. Ἡ Κυβέρνησις ἠθροίσθη ὅτι ὤφειλε πρὸς αὐτὸν τὴν ἔθνος τὴν τιμητικὴν διάκρισιν, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ὁπλῆς καὶ μόνῃς δυνάμει νὰ ἐξετασθῇ τὸ ὑποβληθέν νομοσχέδιον. Καὶ τὴν ἀπονολὴν τῆς τιμᾶς

ταύτης ὀφείλομεν εἰς τὸν στρατηγόν, ὅστις ὠδήγησε τὴν Ἑλληνικὴν στρατεύματα εἰς ἐνδοξοὺς νίκας καὶ συνέδεσε τὸ ὄνομα του μετὰ τόσων λαμπρῶν σελίδων τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας.

Ο κ. Γ. Ἀλεξάνδρου, ἀνασκοπῶν τὴν δραστηρίτητα τοῦ στρατηγοῦ Παπούλα καὶ ἐξαίρων ταύτην, εὐρίσκει ὅτι τὴ τῆς συντάξεως ἀπονολομένην ποσὴν εἶναι ὀλίγον. Συνεχίζων καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἐνδοξὰ κατορθώματα, ἅτινα ἐπετέλεσεν ἡ Στρατιὰ Μικρᾶς Ἀσίας ὑπὸ τῆς διαταγῆς τοῦ στρατηγοῦ Παπούλα, νομίζει ὅτι δεόν νὰ ὑπερφηφανευθῇ ὁ στρατηγὸς Παπούλα, νομίζει ὅτι δεόν νὰ ὑπερφηφανευθῇ διότι οὗτος ἡδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς πέρας μὲ 50 χιλιάδας ἰσχυρῶν ἀρμάτων, δι' ὧν οἱ ἔννοι στρατιωτικοὶ εἶχον ἐπιστήμως δηλώσει ὅτι θά ἐχρειάζοντο τοὐλάχιστον 500 χιλιάδες στρατοῦ. Διὰ τοῦτο προτείνει ὅπως εἰς τὸν στρατηγὸν Παπούλαν ἀπονοληθῇ τιμῆς ἐνεκεν τῆς ἐξῆς:

- 1) Νὰ προβιβασθῇ εἰς Στρατηγόν.
- 2) Νὰ μὴ διαγραφῇ τῶν ἐλέγχων τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ, τιμῆς ἐνεκεν.
- 3) Νὰ προαχθῇ εἰς ἀνώτερον παράσημον.
- 4) Νὰ τῷ ἀπονοληθῇ συντάξις 5 χιλιάδων δραχμῶν μηνιαίως καὶ
- 5) Νὰ διατηρήτῃ ὅλην τὴν τιμᾶν, ἃς εἶχεν ὅτε διώκει τὴν Στρατιὰν Μικρᾶς Ἀσίας.

Ο κ. Ἀθ. Σουλιάτης Νικολαΐδης λέγει ὅτι ἡ παρεχόμενη συντάξις εἰς τὸν στρατηγὸν Παπούλαν ταύτην τὴν στιγμήν, οὔτε δύνανται, οὔτε πρέπει νὰ ἐξετασθῇ πρὸς ἀπὸ μίαν καὶ μόνον ἀπόψεως, ἥτις εἶναι ἡ ἐξῆς: Ὁ στρατηγὸς Παπούλας μέχρι τῶρα διώκει τὴν Στρατιὰν Μικρᾶς Ἀσίας. Ὑπέβαλε κατὰ νόμον τὴν παραιτήσιν του καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἀποδεχθεῖσα αὐτήν, προτείνει εἰς ἡμᾶς νὰ ψηφίσωμεν τιμητικὴν διὰ τὸν Στρατηγὸν συντάξιν. Πᾶς διαφωνίᾳ πρὸς ἐπιψήφισιν ἀποκλείεται, διότι θά ὑπεδήλου δυσταχυμὴν πρὸς τὸ ἔργον τῆς Στρατιᾶς. Ἀλλὰ περὶ τοῦ λαμπροῦ ἔργου τῆς Στρατιᾶς ἡ γνώμη ἡμῶν πρέπει νὰ ἐμφανίζηται ὅποια καὶ εἴη. Καὶ εἶναι ἀδίστακτος. Διὰ τοῦτο ἀδίστακτος, πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ ἐπιψήφισις εἰς τὸν μέχρι τοῦδε ἀρχηγὸν αὐτῆς τιμητικῆς συντάξεως.

Ο κ. Ι. Δ. Πάλλης φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ μέσου τῆς ἐκδηλώσεως ἀπονολῆς

καὶ ἐκκαθαρίσει· τοῦ στρατηγοῦ Παπούλας ἡτύχησε, διότι οὐδόλως εὐθίσται πρὸς ἡμῶν αἱ παρεχόμεναι πρὸς τὴν πικρίδα ὑπηρεσίαι· ν' ἀποτιμῶνται εἰς χρημᾶτα. Διὰ τοῦτο εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ διαμαρτυρηθῇ, παρεχόμενος πρὸ τῆς ψηφιδόκου καλῆς, διὰ τὴν τοιαύτην ἐκκαθαρίσειν, δηλῶν ὡς συγχρόνως, ὅτι δὲν θέλει ἀρνηθῇ τὴν ψήφον τοῦ πρὸς παροχὴν τῆς συντάξεως.

Ο κ. Π. **Ιακώβου** παρατηρεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶδει νὰ ὑποβληθῇ εἰς εὐθετον χρόνον, ὅτε θὰ ἐπετρέπετο καὶ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ὅλου στρατιωτικοῦ ζητήματος. Ἐκφράζει τὴν λύπην τοῦ πρὸς τὴν Κυβερνητικὴν διὰ τὴν τελευταίαν μεταβολὴν τῆς ἀνωτάτης Διοικήσεως τοῦ στρατεύματος. Ὑπάρχουσι, λέγει, στρατιωτικοὶ παράγοντες, δημιουργημένοι ἐν Ἑλλάδι, δι' οὓς θὰ ὑπερηρξεν ἡ στρατιωτικὴ Εὐρώπη. Καὶ ὡς οὗτοι ἐτέθησαν κατὰ μέρος.

Ο κ. Σ. **Σωτηριάδης** πλεονεξίαν τὸ ἐγκώμιον τοῦ κ. Παπούλα ὡς πολιτικοῦ στρατιώτου καὶ ὑπερόχου πολιτοῦ, οὐτινος ἐχάριμας τὸ ψυχικὸν σθένος κατὰ τὴν πολιτικὴν διωγμὸν, ὃν παρεκλούθηται ὡς ὑπερσπιστής αὐτοῦ. Θεωρεῖ τὸν πολιτικὸν ἑλεγχὸν τῶν κυβερνητικῶν πράξεων ἀσχετον πρὸς ἐκδηλώσειν τιμῆς ἐπιβεβλημένης ὑπὸ ὑψίστου πολιτικοῦ καθήκοντος πρὸς ἐκείνον, ὅστις ἡγήθη τῆς τελευταίας νικηφόρου ἐκστρατείας. Ἡ ἀπονομή συντάξεως δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἐνίσχυσιν οικονομικὴν πρὸς ἐντικλὸν στρατιώτην, ἀλλὰ καὶ τιτλὸν τιμῆς διὰ τοῦτον, λόγῳ τῶν μεγάλων κούτου πρὸς τὴν πικρίδα θυσιῶν.

Ο κ. Α. **Τσουκαλᾶς** λέγει, ὅτι δύο εἶναι τὰ τελεμήρια, διὰ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν τὴν δρᾶσιν τοῦ ἐνδύζου ἀληθῶς στρατηγοῦ. Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία τοῦ στρατοῦ ἡμῶν καὶ τὰ τρόπαια, ἡ νικηφόρος ἱστορία, καὶ αἱ ἱκανοί, ἃς ἔσκατο, ἐλλοχαπρόντας τὸ ἐθνικὸν μεγαλεῖον, καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἀρμοδίου νᾶ γνωρίζῃ τὰ πράγματα καὶ ἀντιλαμβάνεσθαι περὶ ἐξέχον πρὸς τὸ ἔθνος ὑπηρεσιῶν τοῦ κ. Παπούλα. Τούτων τελευτῶν, δὲν δύναται νὰ ἐγείρῃ οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἀντιβολία διὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ στρατηγοῦ καὶ ἐλαχίστος ἡ Συνέλευσις δὲν νὰ τιμῇ δρόντως τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Στρατιᾶς.

Ο κ. Γ. **Μπούσιος** ἐπικυλοῦμαι ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσεν ὑποβλεῖν τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς θὰ καταψήφισεν μετὰ τὴν δόξαν καταψήφισέως ἐνός,

κυβερνητικοῦ μέτρου, καίτοι συμφωνεῖ πρὸς ὅσα ἐλέχθησαν περὶ τῆς ἀξίας καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ στρατηγοῦ Παπούλα.

Ο κ. Περ. **Ι. Ἀργυρόπουλος** ἀντικρούων, παρατηρεῖ ὅτι δὲν πρᾶται περὶ κυβερνητικοῦ μέτρου, ἀλλὰ περὶ ὑποχρεώσεως τῆς Πολιτείας πρὸς ἐκδηλώσειν τῆς σφειλομένης εἰς τὸν στρατηγὸν τιμῆς.

Ο κ. Γ. **Πώπ** παρεμβάτων, συμφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ κ. Μπούσιου.

Ο κ. Κ. **Δροσόπουλος** λέγει ὅτι καὶ μεθ' ὅσα ἐλέχθησαν ἐπιμένει εἰς τὰς ἀπόψεις του.

Ο κ. Δ. **Κατσάνος** φράζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀνελθῶμεν τὴν μαλλοῦσαν ιστορίαν καὶ τὴν ἐξελίξειν τῶν γεγονότων, ἵνα κρίνωμεν περὶ τῶν ἔργων καὶ τῆς ἀξίας τοῦ στρατηγοῦ Παπούλα, διότι ἔχομεν περὶ τοῦτου τὴν ζωντανὴν ιστορίαν. Ἐξιστορῶν διὰ μακρῶν τὴν δρᾶσιν τοῦ στρατηγοῦ Παπούλα, ὡς Ἀρχηγοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Στρατιᾶς κατὰ τὸν ἐν Μ. Ἀσίᾳ ἄγωνα, κρίνει τὴν παρεχόμενὴν σύνταξιν ὡς ἀναγκαζή.

Δ. **Γούναρης**. Κύριοι. Ο στρατηγὸς Παπούλας ἀνέλαθεν ὑψίστην στρατιωτικὴν διοίκησιν. Ἐκλήθη νὰ διαικήτῃ τὴν Στρατιὰν τῆς Μ. Ἀσίας, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀνατεθῇ ἔργον τοῦ ὁποίου, ὁρθῶς ἐλέγχθη, ὅτι μεγαλύτερον δὲν ἐπετέλεσεν ὁ Ἑλληνισμὸς ἐν τῇ μακρᾷ αὐτοῦ ἱστορίᾳ. Ο στρατηγὸς Παπούλας ἀνελαθε τὴν διοίκησιν αὐτὴν ὑπὸ συνθήκας δυσκόλους, μεταβὰς δ' εἰς τὴν Ἀσίαν κατώρθωσεν, ἵνα οἱ αἱ ἐκ τῶν δυσκολιῶν τὰς ὁποίας ἐδημιούργει ἡ ἐπελθούσα μεταβολὴ ἀνωμυλίας ἐξομαλυνθῶσι κατὰ τὸν τρόπον τέλειον καὶ ὀριστικόν. Ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν αὐτοῦ ὁ στρατὸς κατέστη ἱκανός, ἵνα ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον τὸ μέγιστον, τὸ ὁποῖον ἀπατέλει τὴν ἀποστολὴν του, καὶ τὸ ὁποῖον ἐπετέλεσεν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν αὐτοῦ. Ο στρατὸς τὸ ἔργον τοῦτο διεξήγαγε κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον ἐντελῶς εἰς τὴν ἀνατεθείσαν αὐτῷ ἀποστολὴν. Ο στρατηγὸς Παπούλας προσωποποιεῖ, κύριοι, τὸν στρατὸν, τὸν ὁποῖον διώκησεν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ στρατοῦ, καὶ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον συνετελέσθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ καὶ αὐτοῦ, εἶναι ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει οὗτος μερίδα γενναίαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἡμεῖς σήμερον οφείλομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν καὶ ἡ ἱστορία θ' ἀναγνωρίτῃ. Ἀλλ' ὁ στρατηγὸς Παπούλας κατελήθη ὑπὸ τοῦ

όριου της ηλικίας, εξέησε δ' ο ίδιος να μη γίνη χρήση της νομικής εκείνης διατάξεως, καθ' ἣν διαρκούσης της επι-
στρατεύσεως επιτρέπεται να μη εφαρμοσθῇ ὁ νόμος περὶ
όριου ηλικίας. Ἡ παράκλησις του αὐτῆ ἐγένετο δεκτή, καὶ
ὁ στρατηγὸς ἀπεχώρησε τοῦ στρατοῦ. Δὲν πρόκειται, κύ-
ριοι, διὰ τοῦ νομοσχεδίου νὰ τιμώμεν τὸν στρατηγόν.
Εἶμαι σύμφωνος μετὰ τὴν ἀρχήν, τὴν ὁποῖαν ἐξέθηκαν πολλοὶ
ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν συναδελφῶν, ὅτι ἡ τιμὴ δὲν ἐκδηλοῦται
διὰ χρηματικῶν παροχῶν κατὰ τὰ κρατοῦντα παρ' ἡμῶν.

Καὶ δέχομαι ὅτι καὶ τὰ κρατοῦντα ταῦτα ὁρθῶς ἔχουσιν.

Ἄλλ' ἂν ἑτέρου συμβαίνει καὶ ἑτερόν τι παρ' ἡμῶν. τὸ
ἴποιν πρὸς τιμὴν τῆς Χώρας ἡμῶν εἶναι σύνθετος. Οἱ δια-
χειριζόμενοι τὰ ὑπέρτατα τῆς Χώρας ἀξιώματα, δὲν ἐξερ-
χονται μετὰ ἐπαρκῆ τὰ ἐφόδια, ἵνα διαγάγῳσι τὰ τελευ-
τὰ ἐπὶ τῆς ζωῆς των ὑπὸ συνθήκας σχετικῆς ἀνέσεως.
Ὁ στρατηγὸς Παπούλας εἶναι ἐντελὲς πένης. Ἡ σύνταξις,
ἡ ὁποία προσήκει εἰς αὐτόν, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον,
ἀνέρχεται εἰς ποσὶν ἀνεπαρκές, ἵνα συντηρήσῃ ἑαυτόν.
Ἐχει ὑποχρέωσιν τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον ὑπηρετήσε, νὰ πα-
ράσχῃ εἰς αὐτόν τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως, καὶ εἰς τοῦ-
το ἀρρεῖ τὸ νομοσχέδιον. Ὑπάρχει ἐν αὐτῷ τιμὴ
καὶ τιμὴ μεγάλη. Ὁ ἀνὴρ, ὁ διαχειρισθεὶς τοιαύτην
ὑπηρεσίαν, εὐρίσκειται εἰς κατὰστασιν μὴ ἐπιτρέπουσαν νὰ
συντηρήσῃ ἑαυτόν, ἀλλὰ συγχρόνως πραγματοποιεῖ καὶ
τὴν ὑποχρέωσιν του τὸ Κράτος νὰ παράσχῃ εἰς τὸν στρατη-
γόν τὰ μέσα νὰ συντηρήσῃ ἑαυτόν.

Κ. Δροσόπουλος. Ὁ στρατηγὸς Καλλάρις ἔχει πολὺ
μικροτέρην σύνταξιν.

Δ. Γούναρης. Δὲν πρόκειται περὶ ἐξαιρετικῶν τινῶν.
Ὁ στρατηγὸς Παπούλας κατέλαβε θέσιν, μὴ προ-
βλεπόμενῃ ἐν τῇ συνήθει ἐξελίξαι τῶν πραγμάτων παρ'
ἡμῶν. Εἶναι ἀντιστράτηγος, ἀλλὰ διώκησεν στρατιάν.
Κατὰ τύπους ὁ βαθμὸς αὐτοῦ εἶναι βαθμὸς ἀντιστράτηγου,
κατ' οὐσίαν εἶναι ἀνώτατος βαθμὸς, κατὰ πολὺ ἀνώτερος
τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἀντιστράτηγου, διότι ὑπὸ τὴν διοίκησιν
του ὑπῆρχον Σώματα, τὰ ὁποῖα διώκουν ἑτεροὶ Ἀντιστρά-
τηγοι. Ἐπομένως εἶναι ἀνάγκη νὰ κανονίσωμεν διὰ τῶν
ἐξαιρετικῶν, εὐτὼς εἰπεῖν, βαθμῶν καὶ ἀνωτέρων τινῶν σύν-
ταξιν. Τοῦτο προνοεῖ τὸ νομοσχέδιον καὶ περικυλῶ νὰ
ψηφισθῇ, διότι ἀποτελεῖ πιστοποιήσιν μὲν τῆς τιμωτικῆς

καταστάσεως διὰ τὸν στρατηγόν Παπούλαν, ἐκπληρώσιν
δὲ ἐπιβεβλημένης ὑποχρέωσος διὰ τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον
οφείλει νὰ παράσχῃ εἰς αὐτόν τὰ μέσα, διότι ὑπηρετήσε τὴν
Πατρίδα καὶ δὲν ἠσχολήθη περὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πραγμάτων.

Ο κ. Ι. Δ. Πάλλης, ἀπεδεχόμενος τὰς ἀντιλήψεις τοῦ
ἀξιωματικοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ὅσον ἀρρεῖ εἰς τὸν
κατ' οὐσίαν βαθμὸν τοῦ ἀντιστράτηγου Παπούλα, παρατη-
ρεῖ ἐν τούτοις ὅτι, ὡς εἶναι διατετυπωμένον τὸ σχετικὸν ἄρ-
θρον τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπονουμῆς συντάξεως, δὲν ἀντα-
ποκρίνεται πρὸς τὰς ἀντιλήψεις ταύτας, καὶ προσεῖ ότι δεόν
νὰ γίνη ἡ συμφώνως πρὸς ταύτας ἐπιβληθεῖσα μεταβολή.

Πρόεδρος. Μηδενὸς ἑτέρου ἐπ' ἐσχάτως τὸν λόγον, κα-
νὼνται περὶ τῶν ἐκτελεσθέντων.

Προβιβάσθαι εἰς τὴν ψηφοφορίαν.

Θέτουν γίνεαι δύο μυστικαὶ ψηφοφορίαι. Ἐπὶ τῆς
κρίσεως παροχῆς ἀδείας πρὸς ποινικὴν διώξιν τῶν πληρε-
ξουσίων **Π. Παπαθανασίου καὶ Ἐπ. Ἐμπειρικοῦ** καὶ
ἐπὶ τῆς κατ' ἀρχὴν παροχῆς τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ
ἀπονουμῆς συντάξεως εἰς τὸν ἀντιστράτηγον **Α. Παπούλαν**».

Οἱ παρὰδεχόμενοι τὴν παροχὴν ἀδείας πρὸς ποινικὴν
διώξιν τῶν πληρεξουσίων, ψηφίζουν **ναί**, οἱ μὴ παρὰδε-
χόμενοι ψηφίζουν **ὄχι**.

Οἱ παρὰδεχόμενοι τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ
ἀπονουμῆς συντάξεως εἰς τὸν στρατηγόν Παπούλαν ψηφίζου-
σι **ναί**, οἱ μὴ παρὰδεχόμενοι ψηφίζουν **ὄχι**.

Ο κ. Σ. Σωτηριάδης προσθέτει ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ
ἡ ἀδεια διώξεως διὰ τὸν κ. Ἐμπειρικόν, διότι καὶ ὁ Ἀρειος
Πάγος ἐξέδωκεν ἀπαιλλοκτικὴν ἀπόφασιν δι' αὐτόν, καὶ δὲν
πρέπει νὰ μειοῦται ἡ ὑπόληψις τοῦ συναδελφου.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου οἱ
πληρεξούσιοι **Ν. Κωνσταντόπουλος, Σαράντα Ἐκκλη-
σιῶν, καὶ Γ. Βαρβούτης, Καζάνης,** καὶ ὑπὸ τὴν ἐπο-
πτεῖαν αὐτῶν ἄρχεται ἡ διὰ τραιριδίων μυστικὴ ψηφοφορία.

Παραπομπὴ τῆς ψηφοφορίας, ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινεῖ
πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὰ ἀποτελέσματα, ἔχοντα οὕτως.

Ἐψήφισαν ἐν ὅλῳ 149.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀπονουμῆς συν-
τάξεως εἰς τὸν ἀντιστράτηγον **Αν. Παπούλαν**» ἐψήφισαν.

Ὑπὲρ μὲν 120

Κατὰ δέ 25

Ἐπομένως γίνεται δεκτὴν κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο.

Ἐπὶ τῆς κινήσεως πρὸς παροχὴν ἰδείας πρὸς ποινηκὴν δώξιν τοῦ πληρεξουσίου Φλωρίνης κ. Π. Πικρὴν καὶ εὐφρόσιν.

Ὑπὲρ μὲν 111

Κατὰ δὲ 31

Ἐπομένως ἡ ἰδέα χρημεῖται.

Ἐπὶ τῆς κινήσεως πρὸς παροχὴν ἰδείας πρὸς ποινηκὴν δώξιν τοῦ πληρεξουσίου Κυκλάδων κ. Ἐπ. Ἐμπερίκου εὐφρόσιν.

Ὑπὲρ μὲν 119

Κατὰ δὲ 26

Ἐπομένως ἡ ἰδέα χρημεῖται.

Διακρίπτεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 9 καὶ 15 μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ ὥρα 10 καὶ 30 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὡρα 11 καὶ 5 μ. μ.

Ἐπαναληφθεὶς τῆς συνεδριάσεως, ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινεῖ ὅτι ὑποβάλλουσι τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι κ.κ.

Α. Τσουκαλῆς τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν πειθαρχικῶν διατάξεων τῶν Δικαστικῶν ὑπαλλήλων».

Α. Βιτάλης τοῦ νομοσχεδίου «περὶ παροχῆς ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους».

Ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. **Ν. Στράτος** ποιεῖται μετὰ τοῦτο πρότασιν, ὅπως μεταβληθῇ ἡ σειρά τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως, ὥστε νὰ καθιερωθῇ νὰ ψηφισθῇ τὰ τε ἐν τῇ ἡμερ. Διατάξει νομοσχεδίου καὶ ὅσα ἄλλα θέλουσιν ὑποβληθῇ ὑπὸ τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν, φρονεῖ δ' ὅτι ἐν καθιερωθῇ ἡμέρᾳ νομοθετικῆς ἐργασίας τὸ Σάββατον, ἡ Δευτέρα καὶ ἡ Πέμπτη, θέλει ἐπέλθῃ μεγίστη οἰκονομία καὶ εἰς τὸ νομοθετικὸν καὶ εἰς τὸ συντακτικὸν ἔργον τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Δευτέρα καὶ Πέμπτη, ὡς ἡμέραι ἐλέγχου, δὲν δύνανται νὰ ἀνακληθῶσιν ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας, προτείνει νὰ καθιερωθῶσιν ἡμέραι νομοθετικῆς ἐργασίας τὸ Σάββατον, ἡ Τρίτη καὶ ἡ Παρασκευὴ. Ἐπαιδὲ ὅμως τὴν Παρασκευὴν καὶ τὸ Σάββατον ἔχει ὁρισθῇ ὅπως γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ Ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου, συνεπὲς ὅπως ληθῇ ὁριστικὴ ἀπόφασις περὶ τῆς μεταβολῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν.

Ἡ Συνέλευσις Εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Ἀναβιβάζεται, προτάσει τοῦ κ. **Ν. Στράτου** ἡ ψήφισις τῶν νομοσχεδίων.

«Περὶ συστάσεως εἰδικῆς τριμελὲς διὰ τὴν ἐκτελέσιν κοινωφελῶν ἔργων ἐν Αἰγίνῃ».

«Περὶ συστάσεως Εἰδ. Τριμελὲς Σαλινούσων».

«Περὶ καθήσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 1744 ἐπιβληθέντος φόρου ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ λιμένος Πάτρων ἐξυγρομένης Κορινθιακῆς σταγίδος πρὸς ἀποπεράτωσιν καὶ διακόσμησιν τοῦ ἐν Πάτραις ἐνταυμένον ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου», ἵνα μεταβληθῇ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ ἐγκριθῇ ὡς αὐτὴ διατάξει κατὰ τὸν ΔΝΖ νόμον.

Ἀντικαθίσταται εἰς τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐπίσουλως προσθέτου φορολογίας διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ λιμένος Κατακόλου», ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, παραπέμπεται δ' ἀποφασίσει τῆς Συνελεύσεως εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἐπιτροπὴν, ἵνα ὑποβάλῃ τὴν σχετικὴν αὐτῆς ἔκθεσιν.

Προτάσει μετὰ τοῦτο τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρθρον συζήτησιν τὰ σχέδια νόμου.

«Περὶ καθιέρωσιν διατάξεων τινῶν τοῦ νόμου 2486 περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ ἐλκόντ' ἐξουσιῶν νόμου ΧΜΗ' κλπ.» μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Β. Μαργεζίνη** καὶ

«Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 2401 περὶ Ἀστυνομίας Πόλεων».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «Περὶ καθιέρωσιν καὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ 2743 νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἐπὶ 2 Δεκεμβρίου 1920 Νομ. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 2024 κλπ.».

Γίνονται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὰ κατ' ἀρχὴν τὰ σχέδια νόμου.

«Περὶ παροχῆς ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους πολιτικούς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας».

«Περὶ ἐκτελέσεως ὑδροηλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως ἐν τῇ πόλει Χανίων ὑπὸ τοῦ Δήμου».

«Περὶ ἐπιβουλῆς φόρου ὑπὲρ τοῦ δήμου Χανίων».

«Περὶ ἀναθεωρήσεως προστίμων ἐπιβληθέντων κατὰ τὰς ἐπιτάξεις κτηνῶν καὶ ὀχημάτων κατὰ τὴν παρῶσαν ἐπιστροφῆν.»

Γίνεται δεκτὴ εἰς α' συζήτησιν τὰ σχεδία νόμου.

«Περὶ ἐνοικίου φόρου δεκάτης Φλωρίνης, χρήσεως 1916».

«Περὶ τροποποιήσεως τῶν ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ἡμιῶν» μετὰ παρκτηρήσεις τῶν κ. **Χαρ. Βοζίκη** καὶ **Δ. Τσουνκαλά**.

«Περὶ διωνυμίας τῶν ἱερῶν Νεῶν Ζακύνθου», μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν, ὅπως ἐπεξεργασθῇ τοῦτο ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν.

«Περὶ ὑδραυλικῶν ἑλίσσωνος» καὶ

«Περὶ ἡλεκτρικῶν ἐγκυττάσεων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Γίνεται δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων.

«Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ νόμου 2144 περὶ συντηρήσεως τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλλην. Κράτους».

«Περὶ ὑδραυλικῶν ἐν γένει ἔργων».

«Περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων ΓΦΑ' (3501), 389 περὶ λιμενικοῦ Ταμείου Πειραιῶς».

«Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2371 περὶ τροποποιήσεως τοῦ 50 ἄρθρου τοῦ νόμου ΓΥΚΖ' περὶ ὁδοποιίας».

«Περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 467 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ΓΥΚΖ' (3427) νόμου περὶ ὁδοποιίας».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν τὸ σχεδίου νόμου «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξύ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας καὶ τοῦ κ. Γ. Β. Σατολιᾶ ὑπογραφείσης συμβάσεως περὶ ἀναθεωρήσεως μελετῶν ὑδρεύσεως Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ ἐκτελέσεως δοκιμαστικῶν διατρήσεων», μετὰ παρκτηρήσεις τῶν κ. **Ι. Ράλλη** καὶ **Ι. Κούσουλα**, ἐριστῶντων τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἐπὶ τῶν γινομένων ἐν Ἀμαρουσίῳ διατρήσεων, ὧν ἕνεκα κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ τὸ προάστειον τῶν Ἀθηνῶν Ἀμαρουσίου, μετὰ τὴν ἀποστράγγισιν, ὡς συνέβη, μετὰ τὴν Κηφισίαν.

Γίνονται δεκτὰ κατ' ἀρχὴν τὰ σχεδία νόμου.

«Περὶ καταργήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ νόμου 1354 περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 823 περὶ προσωρινῆς ἀπαγορεύσεως τῶν ἐκεί ὕδατων τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης».

«Περὶ παρκατάσεως τῆς ἐσχάτης τοῦ νόμου 1710 περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης».

«Περὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τοῦ νόμου 2576 περὶ ἀνακατασκευῆς τῆς πόλεως Σερρών ἐπὶ νέῳ σχεδίου», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

«Περὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου Μόρνου ὑπ' ἀριθ. 2437 νόμου τοῦ ἔτους 1920».

«Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης δακτ. τεσσαράκοντα πέντε χιλιάδων πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν ἐκτελεσθεισῶν ἐσφαγῶν ἐν τῷ Β. Σταθμῷ αὐτοκινήτων», μετὰ τὴν δόλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Νεοτικῶν κ. **Ι. Λαωνίδα** ὅτι καταργεῖ τὴν χρῆσιν τῶν αὐτοκινήτων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ του, πλὴν τῶν ἀπαρκτητῶς ἀναγκαζίων.

«Περὶ κατασκευῆς καὶ ἀποπαρκατώσεως Δημοσίων ἔργων ὁδοποιίας».

Γίνεται δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου διὰ τὴν κατασκευὴν μονίμων ὁδοστρωμάτων εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς Ἀθηνῶν. Πειραιῶς καὶ περιχώρων, μετὰ παρκτηρήσεις τῶν κ. κ. **Ι. Ράλλη** καὶ **Τσουνκαλά**, ὅπως μὴ προστεθῇ νέα φορολογία».

Ὁ κ. **Ε. Στρατηγός** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας) δηλοῖ ὅτι εἶναι ἀδύνατον ἀντὶ εἰδικῆς φορολογίας νὰ γίνῃ ἡ ἐπισκευὴ τῶν ὁδῶν, δέχεται δὲ μόνον νὰ συνεργασθῇ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου μετὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, πρὸς τροποποίησιν αὐτοῦ.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν τὸ σχεδίου νόμου «περὶ λιμένων καὶ λιμενικῶν Ταμείων».

Γίνεται δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1708 περὶ ἐκτελέσεως ἔργων ρυμοτομίας ἐν τῷ ἀποτερωθέντι τμήματι τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης», μετὰ παρκτηρήσεις τοῦ κ. **Κουλάνδρου**, ὃς ἀποδέχεται ὁ κ. Ὑπουργός, συνιστῶν τὴν ὑπόθεσιν τροπολογίας.

«Περὶ προσθήκης διατάξεων τινῶν εἰς τὸν νόμον 1709 περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἐκπύνησιν νέου σχεδίου τῶν Ἀθηνῶν, Καλλιθέας, Φαλήρων καὶ Πειραιῶς».

Γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν τὸ σχεδίου νόμου «περὶ ὑδραγωγείου Κερκύρας».

Γίνεται δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἄρθρου 8 τῆς μεταξύ τῶν Κυβερνήσεων Ἑλλάδος καὶ

Ἀγγλίας συμφωνίας· περί τῶν ἐν Ἑλλάδι Βρετανικῶν στρατιωτικῶν νεκροταφείων, τῆς ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Αὐγούστου 9 Σεπτεμβρίου 1921».

Γίνεται δεκτὴν εἰς α' συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κληθευτικῆς ἐκκαλεῖας τοῦ άρθρου 18 ἐδ. 1 τοῦ νόμου 2521 τῆς 14 Σεπτεμβρίου 1920 «περὶ παρχωρήσεως τῆς ἐστ-
θείας τῶν κολλητικῶς καλλιεργουμένων γαιῶν καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀγροτικῆς νομοθεσίας», γενομένης δεκτικῆς τῆς τροπολογίας τῶν κ. κ. **Δ. Μπούσδρα Α. Παπαποστόλου καὶ Γ. Δασκαλοπούλου**.

Γίνεται δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων·

Περὶ προσωρινῶ καθορισμοῦ τῶν εἰς τοὺς δῆμους καὶ κοινοτήτας τῆς Θράκης ἀποδοτέων χαμηλότεων ἐκ τῶν εἰσπραξέων τοῦ δημοτικοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς ἡλλοδαπῆς εἰσκαγομένων ἐμπορευμάτων».

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων 345 «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ εἰς τὴν δήμεχον Λευκαδίων ἀνατεθειμένου κληροδοτήματος Εὐστρ. Ζήλας» καὶ 1182 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ΠΕΣΡ» περὶ διανομῆς τῆς Ἐπαρχικῆς περιουσίας Λευκάδος».

Περὶ ἀναγκαστικῆς ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν πιστώσεως δραχμῶν 10.000 πρὸς ἀποζημιώσιν τῶν ἀγρολουμένων εἰς τὴν ἔκδοσιν συλλογῶν τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τούτου καὶ τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων Ἀρχῶν ἐφαρμοζομένων νόμων, ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

«Περὶ ἐπιβολῆς φόρου ὑπὲρ τοῦ δήμου καὶ τῶν κοινοτήτων τῆς νήσου Σάμου ἐπὶ τῶν εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἐκ τῆς ἡλλοδαπῆς εἰσκαγομένων ἢ ἐκ τοῦ λοιποῦ Κράτους μεταφερομένων ἐμπορευμάτων καὶ προϊόντων».

Γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ ΔΝΖ' νόμου περὶ συστάσεως δήμων καὶ κοινοτήτων», μετὰ τὴν δόλῳσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὅτι διαγράφονται τὰ άρθρα 19 καὶ 20 τοῦ νομοσχεδίου.

Γίνεται δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2707 τακτομένης προθεσμίας πρὸς ὑπόβολήν αἰτήσεων ἀναθεωρήσεως ἀποφάσεων τῶν Στρατοδικείων».

Γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς Διεθνούς Συμβάσεως περὶ ιδρύσεως ἐν Ἱερουσολέμ Διεθνούς Ἰνστιτούτου τοῦ φύλλους».

Γίνεται δεκτὴν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ προσωντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων διατάξεων», ἀναβαλλομένης τῆς ἀφίσεως τοῦ συνέλου, λόγῳ τῶν τροπολογιῶν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν σχεδίου νόμου «περὶ συντάξεων τῶν ἀποχωρούντων δικαστικῶν ὑπαλλήλων», ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης** προτείνει σχετικὴν τροπολογίαν τοῦ 1ου άρθρου, ὅπως προληφθῇ ἡ χορήγησις μεγάλων συντάξεων εἰς δικαστὰς ὀνιάνους, περιορισθῇ δὲ τὸ μέτρον μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ὁ κ. **Χ. Βοζίκης** ἀντιρροῖ τὴν γνώμην ταύτην τοῦ κ. Σωτηριάδου, μεθ' ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως μελετηθῇ τοῦτο καλύτερον, ἢ περὶ καὶ δέχεται ἡ Συνέλευσις.

Γίνεται δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς πρὸς σύνταξιν δικαστικοῦ Κώδικος περὶ δικηγόρων».

Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ άρθρου 3 τοῦ νόμου 2668».

Γίνονται δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν τὰ σχέδια νόμων·

Περὶ Στρατιωτικῶν Συμβολαιογράφων».

Περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀφορισμῶν τοῦ σώμας τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης διατάξεων».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ ἐν συνόλῳ συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχεδία·

Περὶ Ἐπιτροπείας τῶν ἐν Σάμῳ Ἱερῶν Μονῶν.

ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ἐν Σάμῳ Ἱερῶν Μονῶν, πλὴν τῆς τοῦ Πρεσβήτου Ἡλίου, συγκροτεῖται ἐκ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἱεροῦ, ὡς Προέδρου, καὶ δύο ἄλλων μελῶν διοριζομένων τῇ προτάσει τοῦ Νομάρχου Σάμου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑκκλησιαστικῶν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖται ἐν ἀπασίᾳ, ὅταν κατὰ τὴν συνήθειαν παρίσταται δύο μέλη. Ἡ ἐπιτροπὴ συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ προέδρου. Ἐάν δὲ ὁ πρόεδρος ἀρνήται νὰ πράξῃ τοῦτο, δις κατ' ἐπανάληψιν προσκληθεῖς ὑπὸ τῶν δύο ἄλλων μελῶν, τότε

τὰ δύο ταῦτα μέλη συνέρχονται εἰς συνεδρίαν αὐτοδικοδικίας. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπείας λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν.

Ἄρθρον 3.

Τὸ προσωπικὸν τῆς Ἐπιτροπείας ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ γραμματέως καὶ τῆς Ἐπιτροπείας, ἐκτελούντος καὶ χρήν τακτικῶν ἐπὶ ἀναλόγῃ ἐγγυήσει, καὶ ἐνὸς κλητῆρος. Γραμματεὺς διορίζεται προτάσει τῆς Ἐπιτροπείας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐπὶ βαθμῶ καὶ μισθῷ γραμματέως β' τάξεως ὁ ἔχων ἀπολυτήριον γυμνασίου ἢ ὁ προὑπηρετήσας ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἢ ἐν εἰρηνοδικεῖῳ ἢ ἐν συμβολαιογραφεῖῳ ἐπὶ τοῦ Ἡγεμονικοῦ ἢ Ἐνωτικοῦ τῆς νήσου καθεστώτος. Κλητῆρες κατὰ προτίμησιν διορίζονται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπείας οἱ τραυματίαι πολέμου. Ἡ Ἐπιτροπεία διορίζει καὶ παύει τὸν κλητῆρα.

Ὁ κανονισμὸς τῆς Ἐπιτροπείας, τοῦ γραφείου αὐτῆς καὶ τῆς υπηρεσίας τοῦ Γραμμοῦ ἐγκρίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ναυάρχου καὶ δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ προσωπικὸν τῆς Ἐπιτροπείας τὸ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου ὑπηρετοῦν δύναται νὰ παραμείνῃ τῇ προτάσει τῆς διορισθεμένης ἐπιτροπῆς.

Περὶ καθιερώσεως τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀντιπροέδρου τῶν

Ἐφετῶν καὶ ἀντιπροέδρου τῶν Πρωτοδικῶν.

(Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Καθίσταται ἴδιος βαθμὸς ὁ τοῦ ἀντιπροέδρου Ἐφετῶν καὶ ὁ τοῦ ἀντιπροέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ἕκαστον δὲ Ἐφετῶν καὶ Πρωτοδικεῖον δύναται νὰ ἔχῃ ἓνα ἀντιπρόεδρον κατὰ τὴν κατωτέρω ὀριζόμενα.

Ἄρθρον 2.

1. Ἀντιπρόεδρος Ἐφετῶν δύναται νὰ τοποθετηθῇ παρ' Ἐφετεῖῳ, οὗτος ἢ ὁργανικὴ δύναμις τυγχάνει τοῦλάχιστον ὀκτώ (8) Ἐφετῶν. Ἀντιπρόεδρος Πρωτοδικῶν δύναται νὰ τοποθετηθῇ παρὰ Πρωτοδικεῖῳ, οὗτος ἢ ὁργανικὴ δύναμις εἶναι τοῦλάχιστον ἕξ (6) πρωτοδικῶν. Παρὰ τῷ Πρωτοδικεῖῳ Ἀθηνῶν ὅμως δύναται νὰ τοποθετηθῶσι μέχρι τριῶν ἀντιπροέδρων, παρὰ δὲ τῷ τῆς Θεσσαλονίκης μέχρι δύο. Οὐδέποτε τὸ σύνολον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀντιπροέδρων Πρωτοδικῶν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς δεκαπέντε καὶ ὅσον τὸ Κράτος.

2. Εἰς τὸν κατὰ τὸν νόμον ΑΦΝΑ' τοῦ 1887 περὶ ὁρισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικαστῶν παρὰ τοῖς Ἐφετεῖοις καὶ Πρωτοδικεῖοις κ.λ.ν διὰ Β. διατάγματος ὀριζόμενον ἀριθμὸν

δικαστῶν νοεῖται περιλαμβανόμενος καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος ἢ οἱ ἀντιπρόεδροι, δι' ὅσα δικαστήρια ἔχουσιν τοιοῦτον.

Ἄρθρον 3.

Ἀντιπρόεδρος Πρωτοδικῶν διορίζεται ὁ ἐπὶ τριετίαν ὡς Πρωτοδικῆς ὑπηρετήσας. Ἀντιπρόεδρος Ἐφετῶν διορίζεται ὁ ἐπὶ διετίαν ὡς Ἐφέτης ὑπηρετήσας. Πλὴν τῶν κατὰ τὰς κειμένης διατάξεις ἀπααιουμένων προσόντων διὰ τὴν εἰς πρόεδρον Πρωτοδικῶν προαγωγὴν, δύναται νὰ διορισθῇ πρόεδρος Πρωτοδικῶν καὶ ὁ ἐπὶ ἐν τοῦλάχιστον ἔτος ὡς ἀντιπρόεδρος Πρωτοδικῶν ὑπηρετήσας. Πλὴν τῶν κατὰ τὰς κειμένης διατάξεις ἀπααιουμένων προσόντων διὰ τὴν εἰς πρόεδρον Ἐφετῶν προαγωγὴν, δύναται νὰ διορισθῇ πρόεδρος Ἐφετῶν καὶ ὁ ἐπὶ ἐν τοῦλάχιστον ἔτος ὡς ἀντιπρόεδρος Ἐφετῶν ὑπηρετήσας. Πλὴν τῶν κατὰ τὰς κειμένης διατάξεις ἀπααιουμένων προσόντων διὰ τὴν εἰς Ἀρεοπαγίτην προαγωγὴν, δύναται νὰ διορισθῇ ἀρεοπαγίτης καὶ ὁ ἐπὶ ἐν τοῦλάχιστον ἔτος ὡς ἀντιπρόεδρος Ἐφετῶν ὑπηρετήσας.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 104 τῆς 26 Δεκεμβρίου 1913 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

«Πρωτοδικαί, Ἀντιπρόεδροι καὶ Πρόεδροι Πρωτοδικῶν, Εἰσαγγελεῖς καὶ Ἀντεισαγγελεῖς Πρωτοδικῶν, Ἐφέται, Ἀντιπρόεδροι καὶ Ἀντεισαγγελεῖς Ἐφετῶν, οἵτινες ἤθελον παραλειφθῇ τρεῖς καὶ ἐπανάληψιν καὶ κατὰ χρονικὰ διαστήματα, ἀπέχοντα ἀλλήλων, τρεῖς τοῦλάχιστον μηνῶν ἐν προδιδασμοῖς εἰς ἀνωτέρας θέσεις, εἰσάγονται ἐντὸς δύο τὸ πολὺ μηνῶν ἀπὸ τῆς τελευταίας παραλείψεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου ΓΜΠ' τοῦ 1871, εἰς τὸν Ἀρειὸν Πάγον, ὅπως οὗτος ἀποφανθῇ ἐν συντρέχει περιπτώσεως καύσεως αὐτῶν λόγῳ ἀνεπαρκείας πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των.

Ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης παραγράφου δὲν ἐφαρμόζεται, εἰς τὸ Ἀνώτατον Δικαστικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν τρίτην καὶ ἐπομέναν παραλείψιν ἢ ἐπεὶ προσθέσει ρητῶς ἐν ταῖς αἰτιολογίαις τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ παράλειψις τοῦ προαιρεσυσμένου ἐν τῇ σειρᾷ τῆς ἀρχαιότητος γίνεται χωρὶς νὰ θεωρηθῇ οὗτος ἀνεπαρκὴς δι' ἣν ὅστις κατέχει.

Αἱ συνέπειαι τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου παραλείψεων παραμένουσιν ἐν ἰσχύϊ.

Ἄρθρον 5.

Τὸ σύνολον τῶν ἐν τῷ Κράτει ἀντεισαγγελεῶν παρ' Ἐφετεῖοις δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τοὺς δεκαπέντε. τῶν δὲ παρὰ Πρωτοδικαίς τοὺς πενήντα πέντε.

Περὶ ἀναθεώρησης τῶν εἰς τοὺς δικαστικούς ὑπαλλήλους ἐπιβεβλημένων πειθαρχικῶν ποινῶν.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου 104 τῆς 26/27 Δεκεμβρίου 1913 ἀναφερομένους δικαστικούς ὑπαλλήλους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπέβληθη κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1917 μέχρι 4 Νοεμβρίου 1920 πειθαρχικὴ ποινή, νὰ αἰτήσωνται ἀναθεώρησιν τῶν σχετικῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων.

Ἄρθρον 2.

Ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ θεωρεῖται κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ προηγούμενου ἄρθρου ὡς ἐπιβληθεῖσα, ἂν ἐντὸς τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1917 μέχρι 4 Νοεμβρίου 1920 χρονικοῦ δικαστήματος ἐκρίθῃ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργείου.

Διαδικασία ἀναθεώρησης.

Ἄρθρον 3.

Οἱ δικαστικοὶ ὑπαλλήλοι, ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ ἐπιβληθεῖσα εἰς αὐτὸν πειθαρχικὴ ποινὴ, ὀφείλει νὰ υποβάλῃ περὶ τούτου αἴτησιν πρὸς τὸν παρὰ τῷ Δικαστικῷ Συμβουλίῳ Εἰσαγγελέα, ὅπερ ἐπέβαλε τὴν πειθαρχικὴν ποινὴν, ἢ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἂν ἐπέβαλε τοῦτο τὴν ποινὴν, εἴτε ἀπ' ἐυθείας, εἴτε μεταρρυθμίσαν ἀπαλλακτικὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου. Προκειμένου περὶ δικαστικῶν ὑπαλλήλων μὴ ὑπηρετούντων παρὰ τοῖς δικαστηρίοις, ἅτινα ἐπέβαλον τὴν πειθαρχικὴν ποινὴν, ἡ περὶ ἀναθεώρησης αἴτησις δύναται νὰ υποβληθῇ καὶ εἰς τὸν Εἰσαγγελέα τοῦ δικαστηρίου παρ' ᾧ ὑπηρετοῦσι κατὰ τὴν ὑποβολὴν αὐτῆς, οὗτος δ' ὀφείλει ἀμελητὶ νὰ διαβιβάσῃ ταύτην μετὰ παντὸς πυχὸν συνυποβληθέντος ἡμέου στοιχείου πρὸς τὸ ἀρμόδιον διὰ τὴν ἀναθεώρησιν Δικαστικὸν Συμβούλιον. Ἡ πρὸς ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως προθεσμία εἶναι τριμήνιος, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς καταχωρίσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 4.

Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς περὶ ἀναθεώρησης αἰτήσεως εἶναι δεκτὸν πᾶν νέον στοιχεῖον κατ'ἀλλήλῳ πρὸς σχηματισμὸν τῆς κρίσεως τοῦ ἀναθεωρούντος Δικαστικοῦ Συμβουλίου (ἢ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης), ὅπερ ἀποφάσεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Ὁργανισμῷ τῶν Δικαστηρίων διαδικασίαν ἐπὶ τῶν πειθαρχικῶν υποθέσεων.

Ἄρθρον 5.

Τὸ ἀναθεωρὸν Δικαστικὸν Συμβούλιον, ἢ ὁ Ὑπουργός

τῆς Δικαιοσύνης, δύναται νὰ μεταρρυθμίσῃ ἢ ἐξαφανίσῃ τὴν ἀναθεωρουμένην πειθαρχικὴν ἀπόφασιν, οὐδέποτε ὅμως νὰ αὐξήσῃ ἢ μεταβάλῃ ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν ἐπιβληθεῖσαν διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης πειθαρχικὴν ποινήν.

Ἄρθρον 6.

Πᾶσαι αἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐκτιθέμεναι ὑπὸ τῶν Δικαστικῶν Συμβουλίων πειθαρχικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ἀναθεωροῦσαι τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ἀποστέλλονται μετὰ τῆς σχετικῆς δικογραφίας καὶ τῆς ἀναθεωρουμένης ἀποφάσεως πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργεῖον, ὅπερ ἔχει τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 307 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων ἀναγεράμενα δικαιώματα, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τοῦ προηγούμενου ἄρθρου.

Ἄρθρον 7.

Γεγνημένης δευτῆς τῆς ἀναθεώρησης, ἀποδίδονται εἰς τὸν αἰτησάμενον ταύτην δικαστικὸν ὑπαλλήλῳ, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργείου ἀπόφασιν, τὰ ἐπιβληθέντα εἰς τὸν διὰ τῆς ἀναθεωρηθεῖσης πειθαρχικῆς ἀποφάσεως τιμωρηθέντα πρόστιμα ἢ, διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν εἴχεν ἐπιβληθῇ δι' αὐτῆς προσωρινὴ παύσις, αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν διετέλεσεν ἐντὸς ὑπηρεσίας, ὡς καὶ τὰ ἑξῆς κατὰ τῆς σημειώσεως τέλη.

Ἄρθρον 8.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 305 § 1 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων ἀπολαμβάνονται αἱ λέξεις: «ἐντὸς ἐκείνων αἰτίων καταψηφίζουσιν ἐπίπληξιν».

Αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 299 § 1 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων ἐπιβαλλόμεναι πειθαρχικαὶ ποιναὶ θὰν ὑπὸκεινται εἰς τὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ.

Ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει ἀπὸ τῆς καταχωρίσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ τροποποιήσεως α') τοῦ ἄρθρου 490 ἐδάφ. α' αὐτοῦ. 1 Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς τοῦτο μεταρρυθμίσθη ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1893 Β. διατάγματος, τοῦ νόμου Γ' 2 ΑΕ' τῆς 21/23 Νοεμβρίου 1911 καὶ τοῦ νόμου 96 τῆς 18/19 Δεκεμβρίου 1913, καὶ β') τοῦ ἄρθρου 530 Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς τοῦτο μεταρρυθμίσθη ἀπὸ τοῦ Γ' 2 ΑΕ' νόμου τῆς 21/23 Νοεμβρίου 1913.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 490 ἐδάφ. α' ἀριθ. 1 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

ως τούτο μεταρρυθμίσθη υπό τοῦ ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1883 Β. Διατάγματος, τοῦ Νόμου Γ'ΑΔ' τῆς 21)23 Νοεμβρίου 1911 καὶ τοῦ Νόμου 96 τῆς 18)19 Δεκεμβρίου 1913, καὶ τὸ ἄρθρον 530 τῆς αὐτῆς Δικονομίας, ὡς μεταρρυθμίσθη υπό τοῦ Νόμου Γ'ΑΔ' τῆς 21)23 Νοεμβρίου 1911, τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Ἄρθρ. 490. Εἰς ἀμειψόμενους ὑποθέσεις, μὴ ἐξαιρουμένων μὲν τῶν ἐμπορικῶν, εἰ ἐξαιρεθῶσι θέλουν διακρίνει ἀνεκλήτως μὲν, μέχρι τοῦ ποσῶ τῶν δραχμῶν τριακοσίων (300), ἀπλήτως δὲ περὶ ὅλων τῶν προσωπικῶν καὶ τῶν εἰς κινήτῳ κτήματα ἢ τὴν ἐμπορίαν ἀφορώσων ἀγωγῶν, ὧν τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς χιλίας (1000)».

«Ἄρθρ. 530. Εἰς πρῶτον καὶ τελευταῖον βαθμὸν ἀποφασίζει τὴ Δικαστήριον τῶν Πρωτοδικῶν: 1. Περὶ προσωπικῶν καὶ εἰς κινήτῳ κτήματα ἀφορώσων ἀγωγῶν, μὴδὲ τῶν ἐμπορικῶν ἐξαιρουμένων, ὧν τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς (2000). Ὡς πρὸς τὴν πιστότητα ταύτην λαμβάνεται μὲν ὑπ' ὄψιν ὅλον τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφοράς, ἀλλὰ μόνον ἡ πρώτη αἰτήσις ὅλου τῶν ἐπιγεννημένων τόκων, ἐξόσων καὶ ὅλων περιπομένων ἀποδόσεων. 2. Περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπὶ ἀκινήτων, τῶν ὅποιον τὸ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος αἰτούμενον ἐτήσιον εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνει τὰς ἐκατὸν (100) δραχμὰς, ἢ, ἐπὶ ἁλίσκουτος εἰσοδήματος ἢ ἀλλοίφους τοιοῦτου, ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸ κτήμα ἄξια δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς (2.000) δραχμὰς.

Ἄρθρον 2.

Αἱ μέχρι τῆς ἀνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἐξαρκέσαι ἐνώπιον τῶν Πρωτοδικῶν ἀγωγαί, περὶ ὑποθέσεων ὑπαγομένων λόφῳ ποσῶ κατὰ τὸν παρόντα νόμον, εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν Ἐκρητοδικῶν παραμένουσιν ἐκδικαζόμεναι ὑπὸ τῶν Πρωτοδικῶν.

Ἄρθρον 3.

Ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἐναρκίαν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἐκρημῶν ὑποθέσεων ἐνώπιον τῶν κατ' ἑφεσιν δικαζόντων δικαστηρίων τὸ ἐκκλητὸν ἢ μὴ αὐτῶν κρίνεται κατὰ τὸν νόμον τὸν ἰσχύοντα κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 4.

Ὁ περὶ μικροδιαφορῶν καὶ μικροπραγματικῶν νόμος τῆς ἐως Κρητικῆς Πολιτείας διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ.

Ἄρθρον 5.

Ὁ παρὼν νόμος θέλει τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν διὰ Β. Διατάγματος καθ' ἑξῆς καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἀνάρξεως αὐτῆς».

Γίνονται δεκτὴν εἰς α' συζήτησιν τὰ σχέδια νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ΒΝΗ' τοῦ (1899) νόμου περὶ ἐξώσεως τῶν δυσπραπούντων μισθωτῶν».

Γίνονται δεκτὴν κατ' ἀρχὴν τὰ σχέδια νόμου:

«Περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἐνίκῃ πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

Γίνονται δεκτὴν εἰς α' συζήτησιν τὰ σχέδια νόμου «περὶ συστάσεως τμήματος βιομηχανικῆς ιδιοκτησίας».

Γίνονται δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τῶν σχεδίων νόμου:

«Περὶ παρυσίας τῆς προθεσμίας τῆς παραγράφου 2 τοῦ νόμου 2097 περὶ τροποποιήσεως δικαζέων τῶν νόμων ΓΩΚΙ' καὶ ΓΩΚΕ' περὶ Πανεπιστημίου».

«Περὶ κυρώσεως ἀτυπολογικῶν συμβάσεων διμελῶν ἀεσίων μεταξὺ τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκαιωνικῆς Ὑπουργείου καὶ δικρίων ἀτυπολογικῶν ἐταιρειῶν».

«Περὶ ἐκποιήσεως τῆς κληροδοτηθείσης ὑπὸ τοῦ Μάρκου Λιθάνου συλλογῆς Γραμματοσήμων εἰς τὴν Ἱστορικὴν καὶ ἱθυολογικὴν Ἑταιρείαν τῆς Ἑλλάδος».

«Περὶ ἐπαγγελματικῆς ἐπικιδεύσεως».

Γίνονται δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν τὰ σχέδια νόμου:

«Περὶ κωνοισμῶ ἑρχομένης τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικῶ, ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΒΜΕ' περὶ ἐλεγχῶ τοῦ αὐτοῦ τῆς σιταρίδος».

Γίνονται δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τῶν νομοσχεδίων:

«Περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς πρὸς σύνταξιν Κώδικος περὶ δικαστικῶν ὑπαλλήλων».

«Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 21 Ὀκτωβρίου 1921 συνκυβούσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τροικῆς τῆς Ἑλλάδος συμβάσεως, «περὶ χορηγήσεως ὑπὸ ταύτης δανείων, ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους, εἰς φορεγγίους κατόικους τῆς ἀνατολικῆς Θωρίας μονίμως ἐν αὐτῇ ἐγκαταστημένους».

«Περὶ ἀναγκαστικῆς πιστώσεως εἰς τὴν προϋπολογισμόν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, συμφώνως τοῖς νόμοις 2160 καὶ 2525 τοῦ ἔτους 1920, δι' ἀποζημιώσεων κατωρογῶν».

Γίνονται δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν τὰ σχέδια νόμου:

«Περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τοὺς νόμους περὶ συμβάσεως, ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ,

«Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς συναφθείσης τῇ 17 Φεβρουαρίου 1929 συμβάσεως περὶ πώλησεως τῶν διὰ λ/σίων αὐτῆς κυκλοφορούντων Τραπεζιτικῶν Γραμμάτων κατὰ 550 ἑκατομύρια.

«Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ τελωνειακοῦ κώδικος, τοῦ κώδικος περὶ τῶν νόμων περὶ τελωνειακοῦ δικηλογίου καὶ τοῦ προτηρημένου αὐτῶ δικηλογίου».

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2663 τοῦ ἔτους 1921, περὶ ἐκδόσεως γραμμάτων Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

«Περὶ κυρώσεως τῶν μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς συναφθεισῶν συμβάσεων: 1) ἀπὸ 23 Δεκεμβρίου 1920, δι' ἧς συνωμολογήθη δάνειον ἐκ δρχμῶν 12,000,000 καὶ 2) ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1921, δι' ἧς πικρητέθη τῆς ἐξορλήσεως τοῦ δανείου τούτου».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου, δεκτῆς γενομένης τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, ὅπως ἡ προθεσμία τῆς ἐπιδόσεως τῶν δηλώσεων προκηθῇ μέχρι τῆς 20 Ἰουνίου, ἀποφάσκει δὲ τῆς Συνελεύσεως καὶ τὰ σύνολα τῶν κατωθι νομοσχεδίων.

Περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῆς ἐπιδόσεως τῶν δηλώσεων καὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ αναλυτικοῦ καὶ συνθετικοῦ φόρου τῶν καθαρῶν προσόδων.

(Ὡς ἐτραποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἵνα παρατείνῃ τὰς προθεσμίας τῆς ἐπιδόσεως τῶν δηλώσεων τῶν καθαρῶν προσόδων, πτωχῶν τῶν κατηγοριῶν τοῦ φόρου ὑπερσυστάσεως καὶ τῶν ἀδειῶν ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος ὡς καὶ τοῦ συνθετικοῦ φόρου αὐτῶν, τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1922/1923 μέχρι 20 Ἰουνίου 1922.

Ὁ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους συνθετικὸς φόρος ἐπὶ τῶν καθαρῶν προσόδων καταβάλλεται εἰς τρεῖς ἴσας δόσεις, ἥτις τὴν πρώτην σὺν τῇ δηλώσει, τὴν δευτέραν ἐντὸς τοῦ τετάρτου μηνὸς καὶ τὴν τρίτην ἐντὸς τοῦ ἑξῆς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς πρὸς δήλωσιν προθεσμίας.

Ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως».

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸ ἄρθρον 223 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Προξενικοῦ νόμου, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὸ ἄρθρον 223 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Προξενικοῦ νόμου προστίθεται μετὰ τὸ 4ον ἐδάφιον ἡ ἀκόλουθος διατάξις:

«Διὰ τὴν ἐπικύρωσιν πιστοποιητικῶν προσελύσεως ὑπαρξουσῶν εἰσπράττεται τέλος ἐκ δρχμ. μεταλλικῶν τριῶν».

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται μετὰ ἑνα μῆνα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως».

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ διατάγματος «περὶ ἀνασυντάξεως τοῦ Σώματος τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον πρῶτον

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1921 Νομοθετικὸν Β. Διάταγμα περὶ ἀνασυντάξεως τοῦ Σώματος τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης, ἔχον ὡς ἀκολουθῶς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασσάμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Ἀπαντες οἱ κατὰ τὴν 10 Σεπτεμβρίου 1916 διατελοῦντες μόνιμοι Σύμβουλοι τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης, πλην τῶν λόγῳ νόστου ἀποχωρησάντων, ἐπανερχονται ἀμέσως ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς οὓς βαθμούς, τάξεις καὶ σειρὰν ἀρχαιότητος διετέλουν τὴν 10 Σεπτεμβρίου 1916, τῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης γενομένων προαγωγῶν καὶ ἀπολύσεων κηρυσσομένων ἀνύρων, τοῦ δὲ ἑκτοτε διαδραματόντος χρόνου λογιζομένου διὰ πάντας καὶ διὰ τοὺς κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Β. διατάγματος τῆς 17 Ἰουνίου 1917 «περὶ ἀναστολῆς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 484 περὶ συστάσεως Σώματος Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης κλπ.» ἀπολυθέντας, οἵτινες θεωροῦνται μηδέποτε ἀπολυθέντες, ὡς χρόνου ὑπηρεσίας καὶ συντάξεως ἐν ᾧ βαθμῇ διετέλουν τὴν 10 Σεπτεμβρίου 1916.

Ἐπίσης κηρύσσονται ἀκύροι ἅπαντες οἱ εἰς θέσιν μονίμου Συμβούλου τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης διορισμοὶ οἱ γενόμε-

νοι από της 10 Σεπτεμβρίου 1916 μέχρι σήμερα, τών κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο διορισθέντων μονίμων Συμβούλων ἢ μονιμοποιηθέντων προσωρινῶν ἢ ἐφεδρῶν τριούτων θεωρουμένων αὐταξιακῶς ἀπολυμένων τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, πλὴν τῶν ἐξ αὐτῶν διατελούντων ἤδη Συμβούλων δ' τάξεως, ἐὰν πρὶς διορισμὸν αὐτῶν ἐτηρήθησαν οἱ ὑπὸ τοῦ νόμου 484 ἀπαιτούμενοι ὅροι καὶ προϋποθέσεις, ὧν οἱ διοριστοὶ ἀναγνωρίζονται ὡς ἐγκυροὶ καὶ θεωροῦνται σύγχρονοι, πρὸς κατανάλωσιν τῆς ἀρχαιότητος αὐτῶν, ρυθμιζομένης κατὰ τὰς πρὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1916 ἰσχυούσας διατάξεις.

Αἱ πράξεις αἱ ἐνεργηθεῖσαι ὑπὸ τῶν δικαστικῶν ἐν γένει Συμβούλων, περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἄρθρον τοῦτο, παρκαθύνονται ἐγκυροί.

Ἄρθρον 2.

Ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω πρῶτον ἄρθρον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος παρκαθύνονται μονίμων Συμβούλων τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης διὰ Β. διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, δύνανται ν' ἀπολυθῶσιν ὁριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας ἐκεῖνοι, ὑπὲρ τῆς ἀπολύσεως τῶν ὁποίων θέλει γνωμοδοτήσει κατὰ πλειονοψηφίαν πενταμελὲς ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Ἀντιπροέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς ἀναπληρωτοῦ τοῦ πρώτου, τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἢ τοῦ παρὰ αὐτοῦ ὁρισθησμένου ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ Ἀντεισαγγελέων, τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετών καὶ δύο ἀντιστρατήγων ἢ ὑποστρατῆγων, διορισθέντων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, συνερχομένη ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Ἀντιπροέδρου αὐτοῦ καὶ μετὰ πρόσκλησιν τούτου καὶ ἐκτιμῶσα ἐν γένει τὴν ἱκανότητα, τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν ἀξιπρόεσιν καὶ τὸν δικαστικὸν καθόλου χαρακτῆρα τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον κριτέων, ὁφείλει νὰ ἀποφανθῇ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν Πρόεδρον αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἀποστολῆς τῆς περὶ τούτου προσκλήσεως τίνες ἐξ αὐτῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν παρὰ τῷ Ἀναθεωρητικῷ, πρέπει νὰ ἀπολυθῶσι τῆς ὑπηρεσίας, μὴ ὑποχρεωμένη νὰ τηρήσῃ ὁρισμένους τύπους διαδικασίας.

Ἄρθρον 3.

Ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 Ἐπιτροπῆς μὴ χαρακτηρισμένων ὡς ἀπολυτέων Συμβούλων διὰ Β. διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν πληροῦνται διὰ προαγωγῶν καὶ ἐν γένει τοποθετήσεων τὰ κενὰ ἐν τῷ Σώματι τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης, ἐπιτρεπομένης τῆς κατ' ἐκλογὴν προαγωγῆς Συμβούλων κατωτέρας τάξεως

εἰς τὰς κενὰς ἀνωτέρας θέσεις καὶ μὴ ἀπαιτουμένου πρὸς τοῦτο χρόνου ὑπηρεσίας αὐτῶν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πληροῦνται ἐφ' ὅπως καὶ οἱ θέσεις Προέδρου, Βασιλικῷ Ἐπιτρόπου καὶ μονίμων μελῶν τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ Δικαστηρίου, θεωρούμεναι προσωρινῶς κεναί, τῶν ἤδη κατεχόντων τὰς θέσεις ταύτας δυνάμενων νὰ τοποθετηθῶσιν ἐκ νέου εἰς ταύτας.

Ἄρθρον 4.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 484 «περὶ συστάσεως Σώματος Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης», τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος Β. διατάγματος τῆς 27 Δεκεμβρίου 1914 «περὶ πληρώσεως θέσεων Συμβούλων Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης», καὶ τῶν νόμων περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν, ἐφ' ὅσον ἀντίκεινται εἰς τὸ παρὸν διάταγμα, ἀναστέλλονται μέχρι συμπληρώσεως τῆς ἐκτελέσεως τῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων ἁρθρῶν τοῦ παρόντος καὶ ἐφ' ὅσον ἀντίκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Τὸ παρὸν διάγμα, εὐτιμὶς ἢ κακὸς ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθῆσεται ὑπὸ τὴν κύρωσιν τῆς Συνελεύσεως, ἅμα συνερχομένης, ἢ δὲ δημοσίευσίς καὶ ἐκτέλεσις αὐτοῦ ἀνατίθεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Δεκεμβρίου 1920.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Δ. Γ. Πάλλης.

Τὰ Μέλη

Π. Τσυχλάρης, Ν. Καλογερόπουλος, Θ. Ζαΐμης, Δ. Γούναρης, Ι. Δ. Πάλλης, Π. Μαυρομιχάλης.

Ἄρθρον δεῦτερον.

Κυροῦνται αἱ δυνάμει τοῦ ἀνωτέρω Νομοθετικοῦ Β. διατάγματος γενόμεναι προαγωγαὶ καὶ ἀπολύσεις μονίμων Στρατιωτικῶν Δικαστικῶν Συμβούλων.

Αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ αὐτοῦ Νομοθετικοῦ Β. διατάγματα ἀναστολῆς αἴρονται τὴν 31 Μαΐου 1922.

Γίνεται δευτὴν εἰς α' συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸ ἄρθρον 69 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 425 περὶ στρατολογίας νόμου τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ».

Γίνεται δεκτή ἡ ἀρχὴ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς Διεθνούς Συμβάσεως τῆς Γ' Διεθνούς Συνδιασκέψεως τῆς Ἑργασίας τῆς Γενεύης τῆς κανονιζούσης τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐβδομαδιαίας ἀναπαύσεως ἐν τοῖς βιομηχανικοῖς κατεστήματιν».

Γίνονται δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν τὰ σχέδια νόμου.

«Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 6 ἢ 19 Νοεμβρίου 1920 Διεθνούς Συμφωνίας πρὸς ἴδρυσιν Διεθνούς Κεντρικοῦ Γραφείου διπλωμάτων ἐφεσιτεχνίας», καὶ

«Περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 2023 καὶ 2056 καὶ ἐργασιῶν τοῦ Γραφείου δικαιτοχίας καὶ συμψηφισμοῦ».

Γίνεται δεκτή ἡ ἀρχὴ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ ἀπὸ 2716 νόμου περὶ δικλύσεως ἐργολαβιῶν ἐκτελέσεως δημοσίων καὶ λοιπῶν ἔργων, συνομολογηθεῖσων μέχρι τέλους Ματίου 1921 καὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν τῶν πιστωτικῶν ἐργολαβιῶν καὶ τῶν ἀναληφθησομένων ἐρεῖθες τοιούτων».

«Περὶ ἀπώλειαν εἰδῶν τινῶν ἀπὸ τῶν δημοτικῶν καὶ ἄλλων φόρων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Γεωργίας».

«Περὶ ἀκρονισμοῦ τιμῆς ἀντιγράφων σχεδίων τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας».

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1381 καὶ περὶ διαβάσεως ἀποδοχῶν κλπ. τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἑκπαιδεύσεως, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 2384».

«Περὶ παρτάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἀρθροῦ 3 ἐδ. 2 τοῦ νόμου 2131 τοῦ 1920 περὶ ἀνανεώσεως τῶν βιβλίων ὑποθηκῶν κλπ.».

«Περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως πρὸς περίθελψιν τῶν ἐκ Κουκάσου προφύγων».

«Περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἀθηνῆσιν Ἑθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου».

«Περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἐδαφ. 1 καὶ 3 τοῦ ἀρθροῦ 11 τοῦ νόμου 1381 καὶ περὶ διαβάσεως τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἑκπαιδεύσεως».

«Περὶ διαβάσεως καὶ ἀποδοχῶν τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων».

«Περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων».

«Περὶ ὀργανισμοῦ Ἑξωτερικῆς Φυτοπαθολογικῆς Ὑπηρεσίας».

«Περὶ ὀργανισμοῦ Κεντρικ. Φυτοπαθολογικῆς Ὑπηρεσίας».

«Περὶ ἐπιστρατεύσεως τοῦ ἡμερομηνίου προσωπικοῦ τῶν ἐν Ναυτάθρῳ ἐπισκομμένων ἐργαστηρίων κατὰ τὴν διάρκειαν ἐπιστρατεύσεως ἢ πολέμου».

«Περὶ ἐγκρίσεως τῆς γενομένης δαπάνης διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐν Ναυπλίῳ Δικαστικοῦ Μεγάρου».

«Περὶ ἐγκρίσεως τῆς γενομένης δαπάνης διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν καταστημάτων Ἑορταίου καὶ Εἰρηνοδικίου Θεσσαλονίκης».

«Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης ἀρχικῶν 46,000 διὰ τὴν κατασκευὴν περιτομίσματος ἀποχρωματηρίων καὶ τῶν πεζοδρομίων τοῦ Δικαστικοῦ Μεγάρου Κοζάνης».

«Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ συμπληρώσιν τοῦ δικαστικοῦ κατεστήματος Βεργίας».

«Περὶ ἐγκρίσεως αὐξήσεως δαπάνης διὰ τὴν ἐκτελέσιν ἀπαραιτήτων ἐργασιῶν πρὸς μεταρρυθμίσιν τοῦ τελωνεῖο κατεστήματος Πιτρῶν».

«Περὶ ἀμοιβῶν τῶν κατεδιδόντων ἢ κατασχόντων ἢ συμπράξαντων εἰς τὴν κατάσχεσιν λαθρομεπορίου πολέμου».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1922 νομοθετικοῦ διατάγματος περὶ παρτάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 1818 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΒΣΜΘ' περὶ ἀμφοποικτικῆς συγκοινωνίας».

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 2145 περὶ ἀποδοχῶν, ἀδειῶν καὶ συντάξεων τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς Δημοτικῆς Ἑκπαιδεύσεως καὶ 2249 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῶν νόμων 2145 καὶ 1242 περὶ Δημοτικ. Ἑκπαιδεύσεως».

«Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 615 περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν διατάξεων περὶ συστάσεως φαρμακείων».

«Περὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ καπνοῦ μεταφερομένου φόρου».

«Περὶ κυρώσεως τῆς Διεθνούς Συμβάσεως τῆς Γ' Διεθνούς Συνδιασκέψεως τῆς Ἑργασίας τῆς Γενεύης, τῆς κανονιζούσης τὴν χρῆσιν τοῦ ἀνθρακικοῦ μολύβδου (στουπεταίου) ἐν τοῖς χρωματισμοῖς».

«Περὶ τροποποιήσεως τῆς 4ης παρ. ἀρθροῦ τοῦ ἀρθροῦ 30

του νόμου 462 περί στρατιωτικῶν μηχανικῶν καὶ ὑπομηχανικῶν».

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ πίνακος τοῦ νόμου 1795 τῆς 2 Μαΐου 1919 περὶ ὁδοπορικῶν ἐξόδων Στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας».

«Περὶ καθήσεως τῆς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν ἀντιγεγραμμένης πιστώσεως διὰ συνδρομὴν τοῦ Δημοσίου εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Φιλελευθέρουτικὴν Ἐταιρείαν πρὸς συνάντησιν διδασκαλῶν καὶ ἡλπίων ἐν Ἀθήναις, Πάτραις, Κερκύρα, Αἰρίσις καὶ ἁστικῶν σχολῶν ἐν Τρικάλαις, Λαμία, Τριπόλει καὶ Κολοκοίταις».

«Περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 511 καὶ 1353 καὶ ἀνασυστάσεως νομοπαρασκευαστικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἀναθεώρησιν καὶ κωδικοποίησιν τῆς περὶ σχεδίων πόλεων καὶ ἀπαλλοτριώσεων νομοθεσίας».

«Περὶ καθήσεως τῆς διὰ νόμου 2254 ἐγκριθέντης διατάξεως δι' ἀπαρτιτῆτους καὶ ἐπειγούσας μεταρρυθμίσεις, προσθήκας καὶ συμπληρώσεις τοῦ κειμένου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν μέχρι τοῦ ποσῶ τῶν δραχμ. 215,000».

«Περὶ συστάσεως διδασκαλῶν προσηρτημένων εἰς τὸν μινύτιον».

«Περὶ ἀναδιορισμοῦ λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως».

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1434 περὶ ὀργανώσεως τῆς Ἑθνικῆς Πινυκοθήκης καὶ ΓΦΝΗ περὶ τῆς Ἑθνικῆς Πινυκοθήκης».

«Περὶ κατάρξεως τοῦ νόμου 2459 περὶ διαθέσεως τῶν ταχυδρομικῶν Πλημμελῶν».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν τὰ σχεδία νόμου

«Περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως δραχμῶν τριακοσίων χιλιάδων διὰ βοηθήματα χρηρηθέντα εἰς τραυματίας, ἀναπήρους καὶ περιθαλψιούτους οἰκογενεῖς θυμάτων πολέμου, λόγω τῶν ἔορτῶν τοῦ Πάσχα».

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 1960 καὶ 2503 περὶ περιθάλψεως θυμάτων πολέμου».

«Περὶ κυρώσεως Συμβάσεων μετὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας ἐξόφλησεως τῶν προσωρινῶν δανείων δραχμ. χρυσῶν 5,000,000 ὡς 1917, δραχμ. χρυσῶν 10,000,000 ὡς 1919 καὶ φράγκων 40,000,000 ὡς 1915».

«Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τῶν νόμων περὶ Νεοελλῶν Ἀπομνημονίου Τραπέζου».

Γίνονται δεκτὰ ἡ ἀρχὴ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ άρθρου τοῦ νόμου 1325 περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν τελῶν».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς δ' αὐτ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ σχεδία νόμου

Περὶ καταργήσεως τῆς φορολογίας ταχυδρόμων ἐν τῷ Η. Βασιλείῳ, ἔχον οὕτως

«Ἄρθρον μόνον.

Ἡ διὰ τοῦ νόμου 1679 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1919 περὶ φορολογίας τοῦ ταχυδρόμου καὶ τοῦ ταχυδρομικοῦ, ἐπιβληθεῖσα φορολογία ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ Κράτει κατανάλιστου ταχυδρόμου, περιορίζεται μόνον διὰ τῆς Νέας Χώρας, ἀπαλλασσμένου τῆς φορολογικῆς τῆς ἐν τῷ Παλαιῷ Βασιλείῳ κατανάλιστου ταχυδρόμου».

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸν νόμον 2131 περὶ τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν μελῶν τῆς Ν. Βουλευτικῆς Ἀποστολῆς, ἔχον οὕτως

«Ἄρθρον μόνον.

Εἰς τὸ 1 ἄρθρον τοῦ 2131 νόμου τῆς 16 Μαρτίου 1920 περὶ τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν μελῶν τῆς Ν. Βουλευτικῆς Ἀποστολῆς προστίθεται καὶ ἡ ἐξῆς παράγραφος

«Ἐπίσης τὰ ὁδοπορικὰ ἐξόδα τῆς τε καθόδου εἰς Ἑλλάδα καὶ τῆς ἐπανόδου εἰς Ἀγγλίαν, ὡς καὶ τῶν διὰ τὴν ἀλλοδαπὴν ὁδοῶν, ὅταν αἱ δικαιούται τούτων, ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου 1921, πληρώνονται εἰς χρυσὴν, τῆς νομισματικῆς διαφοράς καταβαλλομένης ὑπὸ τοῦ Δημοσίου».

Περὶ κυρώσεως τῶν Β. διατάγματος τῆς 25 Νοεμβρίου 1920 περὶ προσωρινῶν διατάξεων ἀφοροσῶν τὸν ὀργανισμόν τῆς Σχολῆς τῶν Ν. Δοκίμων καὶ τῆς 11 Δεκεμβρίου 1920 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1920 Β. διατάγματος περὶ προσωρινῶν διατάξεων ἀφοροσῶν τὸν ὀργανισμόν τῆς Σχολῆς τῶν Ν. Δοκίμων, ἔχον οὕτως

«Ἄρθρον πρῶτον

Κυροῦνται τὰ Β. διατάγματα 1) τῆς 25 Νοεμβρίου 1920

περί προσωρινών διατάξεων αφορισμών τὸν ὀργανισμὸν τῆς Σχολῆς τῶν Ν. Δοκίμων δημοσιευθὲν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 274 Τεύχους Α' φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 28 Νοεμβρίου 1920 καὶ 2) τῆς 11 Δεκεμβρίου 1920 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1920 Β. διατάγματος περί προσωρινῶν διατάξεων αφορισμῶν τὸν ὀργανισμὸν τῆς Σχολῆς τῶν Ν. Δοκίμων.

Ἄρθρον δεύτερον

Δόκιμοι, ἀπορριφθέντες κατὰ τὰς προαγωγικὰς ἐξετάσεις τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1916—1917, ὧν ἡ ἀπόρριψις ἠκυρώθη διὰ μεταγενεστέρως ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, ὡς παρανόμως γειομένη, καὶ ὑπεχρεώθησαν κατὰ συνέπειαν νὰ διακοῦνται μαθήματα μικροτέρας τάξεως ἐκείνης, εἰς ἣν ἐρεῖται οἱ συμμεληταὶ τῶν κατὰ τὴν ἐκ τῆς σχολῆς ἀπόλυσιν, ὁνομαζόμενοι δόκιμοι σημαιοφόροι καὶ ὡς τοιοῦτοι θὰ περπατήσωσι τὴν κακωνομιμένην ἐν τῇ Σχολῇ φοίτησιν.

Οἱ δόκιμοι οὗτοι, ἐξερχόμενοι τῆς Σχολῆς καὶ βαθμολογούμενοι σημαιοφόροι, τίθενται ἐπ' οὐράς τῶν ὁμοταξίων τῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1916—1917 καὶ ἀναλόγως τῆς μεταξὺ τῶν εἰρηδῶ ἐπιτυχίας, ἡ δὲ ἀρχαιότης τούτων καὶ τῶν ἐξελυσσόμενων συμφώνως πρὸς τὸ κυρούμενον ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1920 Β. Διάταγμα θέλει κανονισθῇ ἐπὶ τῇ βῆται τῆς ἣν ἐκέκτηντο ἐν τῇ Σχολῇ κατὰ τὸ αὐτὸ σχολικὸν ἔτος ἀρχαιότητος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ὑπετέρου ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργοῦ, ἀπεσιόσμενον καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Οἱ παρανόμως ἀπολυθέντες θυνάμει τῶν ἀπὸ 8 Ἰουλίου καὶ 6 Σεπτεμβρίου 1917 καὶ ἀπὸ 23 Ἰανουαρίου 1918 Β. διατάγματος τῶν τάξεων τοῦ Β. Ναυτικοῦ Δόκιμοι καὶ ἀνακληθέντες εἰς τὰς τάξεις, θέλουσιν, οἱ μὲν τῆς Δ' τάξεως, οἱ διακοῦντες τὰ μαθήματα τούτης, ὑποστῇ κατὰ τὰ κανονισμένα, μετὰ χρονικὴν διάστημα ὁρισθησόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, τὰς ἀποφοιτηρίους ἐξετάσεις.

Πρὸς ὁρισμὸν τῆς τελικῆς βαθμολογίας θέλουσι ληφθῇ αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 216 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Σχολῆς δεθείσαι βαθμολογίαι κατὰ τὴν φοίτησιν αὐτῶν καὶ αἱ τῶν ἐξετάσεων, καὶ οἱ ἐπιτυχόντες ἐξ αὐτῶν θέλουσι καταταχθῇ εἰς τὸ Β.

Ναυτικῶν ὡς σημαιοφόροι, ἂνευ ἄλλης διατυπώσεως, καὶ ταχθῇ ὡς πρὸς τὴν ἀρχαιότητα κατὰ σειράν τῆς ἐπιτυχίας τῶν εἰς τὸ δεξιὸν τῶν ἤδη ὑπαρχόντων σημαιοφόρων, οἱ δὲ τῆς Δ' τάξεως, οἱ μὴ διακοῦντες τὰ μαθήματα καὶ οἱ τῶν τάξεων Γ', Β' καὶ Α', θέλουσιν ἐξακολουθήσαι τὰ ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ν. Δοκίμων μαθήματα κατὰ τὰς κάτωθι διατάξεις.

Ἄρθρον 2.

Οἱ δόκιμοι τῆς Δ' τάξεως οἱ μὴ διακοῦντες τὰ μαθήματα τῆς Δ' τάξεως θέλουσιν ὁνομασθῇ δόκιμοι σημαιοφόροι καὶ θέλουσιν ἀκολουθήσαι τὰ μαθήματα τῆς Δ' τάξεως, ὑφιστάμενοι τοῖς περιοδικῶς διαγωνισμοῖς καὶ τὰς ἀποφοιτηρίους ἐξετάσεις, ἐν ἐπιτυχίᾳ δὲ κατὰ τάξιν θέλουσι βαθμολογηθῇ σημαιοφόροι ἂνευ ἄλλης διατυπώσεως.

Ἄρθρον 3.

Οἱ δόκιμοι τῆς Γ' καὶ Β' τάξεως θέλουσιν ὁνομασθῇ δόκιμοι σημαιοφόροι καὶ θέλουσιν ἀκολουθήσαι οἱ μὲν τῆς Γ' τάξεως τὰ ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ν. Δοκίμων μαθήματα τῶν τάξεων Γ' καὶ Δ', οἱ δὲ τῆς Β' τάξεως τὰ μαθήματα τῶν τάξεων Β', Γ' καὶ Δ', ὑφιστάμενοι τοῖς περιοδικῶς διαγωνισμοῖς, τὰς ἐνιαυσίους ἐξετάσεις καὶ τὴν ἐτήσιαν ἐπὶ τῶν πλοίων τοῦ Β. Ναυτικοῦ ἐκπαιδεύσιν, προαχόμενοι ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν ἐν ἐπιτυχίᾳ.

Οἱ ἀνωτέρω δόκιμοι σημαιοφόροι, ἐπιτυγχάνοντες κατὰ τὰς ἀποφοιτηρίους ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς τῶν Ν. Δοκίμων, θέλουσι βαθμολογηθῇ σημαιοφόροι κατὰ σειράν ἐπιτυχίας ἂνευ ἄλλης διατυπώσεως.

Ἄρθρον 4.

Οἱ ἀνωτέρω δόκιμοι σημαιοφόροι θὰ ἐνδικαίωται ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων, λαμβάνοντες θεωρᾶν τὸν ἡρατισμὸν αὐτῶν.

Ἡ ἐνδιαίτησις καὶ ἐκπαιδεύσις αὐτῶν ἐν τῇ Σχολῇ θέλουσι κανονισθῇ δι' Ὑπουργικῶν διαταγῶν, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

Ἡ Διοίκησις τῆς Σχολῆς τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων θέλει κρατῇ ἐκ τῶν ἀποδογῶν τῶν ἀνωτέρω δόκιμων σημαιοφόρων κατὰ μῆκος τὸ ἀναλογικὸν χρηματικὸν ποσὸν διὰ διδασκῶν, ἐὰν οἱ γονεῖς τούτων εἰσὶν ὑπόχρεοι εἰς τὴν πληρωμὴν τούτων.

Τὰ τῶν γυμνασίων καὶ γυμνασίων θὰ καταβάλλωνται συμφώνως πρὸς τὸν ὀργανισμὸν τῆς Σχολῆς τῶν Ν. Δοκίμων.

Ἄρθρον 5.

Οἱ δόκιμοι τῆς Α' τάξεως θέλουσιν ἀκολουθήσαι τὰ ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ν. Δοκίμων μαθήματα τῶν τάξεων Α', Β'.

Γ' και Δ' συμφώνως πρὸς τὸν ὁργανισμόν τῆς Σχολῆς τῶν Ν. Δοκίμων, θεωρούμενοι ἀρχιότεροι τῶν νεωτέρων κατὰ τὴν κατάταξιν ναυτικῶν δοκίμων, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν νῦν τῆς Δ' τάξεως.

*Ἀρθρον 6.

Διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1920—1921 διὰ τοὺς ἀνακληθέντας δοκίμους τῆς Α', Β' καὶ Γ' τάξεως καὶ τῶν τῆς Δ' τάξεως, τῶν μὴ διακούσαντων τὰ μαθήματα ταύτης, θέλous ἀληφθῆν ὑπ' ὅψιν αἱ βαθμολογίαι μόνον τῶν περιδικῶν διαγωνισμῶν, εἰς οὓς θὰ μετέσχωσι, καὶ τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων.

*Ἀρθρον 7.

Διὰ νόμον θέλousι κανονισθῇ τὰ τῆς προαγωγῆς, ὡς ἀξιωματικῶν, καὶ τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἀρχιότητος ἀπάντων τῶν ἀνακληθέντων δοκίμων μεταξὺ τῶν διὰ τοῦ αὐτοῦ διαγωνισμοῦ καταταχθέντων εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Ν. Δοκίμων, ὡς δοκίμων.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ταυτίῳ τῇ 25 Νοεμβρίου 1920.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ἡ Βασιλομήτωρ Ἀντιβασιλίςσα

Ο Δ Γ Α

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργός

Ι. Δ. ΠΑΛΛΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσμεν καὶ διατάσσομεν.

*Ἀρθρον 1.

Εἰς τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1920 Β. διατάγματος «περὶ προσωρινῶν διατάξεων ἀφορώσων τὸν ὁργανισμόν τῆς Σχολῆς τῶν Ν. Δοκίμων», προστίθενται τὰ ἐξῆς:

«τὸ ὅποιον θέλει καὶ διορίζει τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν».

*Ἀρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἰδίου Β. διατάγματος ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς:

«Οἱ δοκίμοι τῆς Δ' τάξεως, οἱ μὴ διακούσαντες τὰ μαθή-

ματα τῆς Δ' τάξεως θέλousιν ὀνομασθῇ δοκίμοι σημασιφόροι καὶ θέλousιν ἀπαρτίσει ἰδίαν τάξιν εἰς τὴν θὰ διδάσκωνται τὰ μαθήματα τῆς Δ' τάξεως κατὰ τρόπον κανονισθεῖτον δι' Ὑπουργικῆς διαταγῆς. Δι' ὁμοίας διαταγῆς θὰ καθορισθῶσι τὰ τῶν ἀποφοιτηρίων αὐτῶν ἐξετάσεων καὶ ἐν ἐπιτυχίᾳ κατὰ ταύτας θέλousι βαθμολογηθῇ σημασιφόροι ἀνευ ἄλλης διατυπώσεως».

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 11 Δεκεμβρίου 1920.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργός

Ι. Δ. ΠΑΛΛΗΣ

Περὶ γυναικῶν νοσοκόμων καὶ γυναικῶν οἰκονόμων τῶν Ν. Νοσοκομείων, ἔχον οὕτω:

*Ἀρθρον 1.

Ὁ Ὑπουργός τῶν Ναυτικῶν δύναται νὰ διορίσῃ γυναῖκας νοσοκόμους ἐν τοῖς Ν. Νοσοκομείοις, ὡς καὶ γυναῖκα οἰκονόμον τοῦ Νοσοκομείου κατόπιν διαγωνισμοῦ Ὁ Γεν. Διευθυντής τοῦ Ναυστάθμου δύναται νὰ προσλάβῃ μίαν ἢ καὶ πλείονας γυναῖκας ὡς πλυντρίας καὶ διορθωτρίας τῶν ἀσπυροβούχων διὰ τὸ Νοσοκομεῖον Ναυστάθμου, ὧν ἡ ἀμοιβὴ δι' ἐκαστήν δέον νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὰς ὁκτὼ δραχμὰς ἡμερησίως.

*Ἀρθρον 2.

Αἱ νοσοκόμοι διαίρουσιν εἰς τὰς ἐξῆς κατηγορίας:

- Εἰς τὴν τῶν προϊσταμένων.
- Εἰς τὴν τῶν νοσοκόμων α' τάξεως.
- Εἰς τὴν τῶν νοσοκόμων β' τάξεως.
- Εἰς τὴν τῶν νοσοκόμων γ' τάξεως.
- Εἰς τὴν τῶν δοκίμων νοσοκόμων, ὁ δὲ ἀριθμὸς αὐτῶν ὀρίζεται διὰ τῶν ὁργανισμῶν τῶν Ν. Νοσοκομείων.

*Ἀρθρον 3.

Αἱ νοσοκόμοι δέον νὰ ἔχωσι τὰ ἐξῆς προσόντα, διὰ καὶ λάθωσι μέρος εἰς τὸν διαγωνισμόν:

- Νὰ ἔχωσι κεκτημένην τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν.
- Νὰ ἔχωσιν ἡλικίαν 20 ἕως 35 ἐτῶν.
- Νὰ ὦσιν ἄγαμοι ἢ χῆραι ἀνευ τέκνων.
- Νὰ ἔχωσι πτυχίον ἐιδικῆς σχολῆς Νοσοκόμων ἢ νὰ ὑπηρετήσαν ἐπὶ δύο τοὐλάχιστον συνεχῆ ἔτη ὡς νοσοκόμοι ἐν ἀνεγνωρισμένῃ κλινικῇ.

Άρθρον 4.

Αἱ ἐπιτυχούσαι εἰς τὸν διαγωνισμόν προσλαμβάνονται ὡς δοκίμοι νοσοκόμοι καὶ μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν ὀνομαζόντων νοσοκόμοι γ' τάξεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, κατόπιν ἐξτάσεων. Αἱ ἀποτυχάουσαι ὑφίστανται μετὰ 6 μῆνας δευτέραν ἐξέτασιν καὶ ἂν ἀποτύχῃσι καὶ εἰς τὴν δευτέραν ἐξέτασιν ἀπολύονται.

Ἄπασαι αἱ νοσοκόμοι αἱ ἤδη ἐν ὑπηρεσίᾳ ὑπάρχουσαι θὰ ὑποστῶσιν ἐξετάσεις καὶ ὁ βαθμὸς καὶ ἡ ἀρχαιότης τῶν θὰ κανονισθῇ ἀντικρίως τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐξετάσεων τούτων.

Ὁ προβεβηκὸς νοσοκόμος γ' τάξεως εἰς τὴν τῆς β' καὶ τὴν τῆς α' γίνεται κατ' ἐκλογὴν μεταξὺ τῶν ἔχουσιν τριετὴ ὑπηρεσίαν ἢ κατ' ἀρχαιότητα μετὰ πενταετὴ ὑπηρεσίαν.

Ὁ προβεβηκὸς νοσοκόμος α' τάξεως εἰς τὴν τῶν προϊσταμένων γίνεται κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν μετὰ τριετὴ ὑπηρεσίαν ὡς νοσοκόμος α' τάξεως.

Οἱ προβεβηκοὶ γίνονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν κατόπιν ἡττολογημένων προτάσεων τῶν διευθυντῶν τῶν οἰκείων Ναυτικῶν Νοσοκομείων.

Άρθρον 5.

Αἱ νοσοκόμοι, ὡς καὶ ἡ οἰκονόμος, κατοικοῦσιν ἀπαρχιτῶς ἐν ταῖς Νοσοκομείαις, λαμβάνουσι δὲ δι' ἑξῆς τῶν πέντε δραχμὰς 150 μηνίως.

Άρθρον 6.

Ὁ μηνιαίος μισθὸς τῶν ναυτικῶν νοσοκόμων καὶ οἰκονόμων ὁρίζεται ὡς ἑξῆς:

Προϊσταμένης	Δραχμὰς 200
Νοσοκόμου α' τάξεως	» 160
Νοσοκόμου β' »	» 140
Νοσοκόμου γ' »	» 120
Δοκίμου νοσοκόμου	» 100
Οἰκονόμου	» 150

Αἱ νοσοκόμοι θὰ φέρωσι πάντα ἐντὸς τοῦ Νοσοκομείου καὶ ἐκτὸς τοῦ Νοσοκομείου τὴν κανονισμένην σπολὴν τῶν μετὰ τοῦ βαθμοῦ τῶν.

Αἱ νοσοκόμοι λαμβάνουσιν ἑκάστον ἔτος μίαν ἐνδυμασίαν μεθ' ἐνὸς ζεύγους υποδημάτων καὶ πύλου διὰ τὴν ἐκτὸς τοῦ Νοσοκομείου ἀμφοτέρων τῶν καὶ δύο ἐνδυμασίας διὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Νοσοκομείου ἀμφοτέρων μετὰ δύο ζευγῶν υποδημάτων.

Άρθρον 7.

Αἱ νοσοκόμοι καὶ αἱ οἰκονόμοι δικαιούνται συντάξεως ἐν

ἔχωσιν εἰκοσιπενταετὴ (25) ὑπηρεσίαν καὶ πενήκοντα (50) ἐτῶν ἡλικίαν.

Ἡ σύνταξις αὐτῶν ὁρίζεται εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ κατὰ μέσον ὅρον μισθοῦ τῶν τῶν τελευταίων τεσσάρων ἐτῶν.

Ἐὰν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑποστῶσι σωματικὴν βλάβην ἢ νόσον συνεπαγομένην πρὸς τὸ ὑπηρετεῖν ἀνικηλόγητα, λαμβάνουσι τὴν ὡς ἄνω σύνταξιν ὑπηρεσίας εἰκοσιπέντε ἐτῶν.

Ἐὰν μετὰ εἰκοσιπενταετὴ ὑπηρεσίαν ἀπολυθῶσι τῆς ὑπηρεσίας, καίτοι μὴ συμπληρώσῃσι τὸ πενήκοντον ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν, ἀπολαμβάνουσι σύνταξιν δι' ἑκάστον ἔτος ὑπηρεσίας ἵσυν πρὸς τὸ ἐν τριακοντῶν τῆς ἄνω συντάξεως τῶν εἰκοσιπέντε ἐτῶν. ἔνθα ἔχωσι συμπληρώσει δεκαπενταετὴ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν.

Άρθρον 8.

Αἱ νοσοκόμοι καὶ ἡ οἰκονόμος δύνανται νὰ λαμβάνωσι κατ' ἔτος ἄδειαν ἀπουσίας τεσσάρων ἡβδομαδῶν μετὰ πλήρους μισθοῦ.

Άρθρον 9.

Πειθαρχικαὶ περιστάσεις εἰσὶν:

- α') Ἀπουσία ἄνευ ἄδειας.
- β') Μὴ ἀξιοπρεπὴς συμπεριφορὰ.
- γ') Ἡ ραθυμία.
- δ') Ἡ ἀτελής ἢ μὴ ἐγκαιρὸς τοῦ καθήκοντος ἀντιλήψις.
- ε') Ἡ παράβασις τοῦ καθήκοντος.

Άρθρον 10.

Πειθαρχικαὶ ποιναὶ εἰσὶ:

- α') Ἐπίπληξις.
- β') Πρόστιμον ἀπὸ 5 μέχρι 50 δραχμῶν.
- γ') Ἡ πρόσωρινή παῦσις ἀπὸ 3 ἡμερῶν μέχρι 3 μηνῶν, συνεπαγομένην παῦσιν τοῦ μισθοῦ.

δ') Ἡ ἀπόλυσις.

Αἱ δύο πρῶται ποιναὶ ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Νοσοκομείου, αἱ δὲ δύο τελευταῖαι καταγγιλλοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, κατόπιν προτάσεως τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Νοσοκομείου καὶ ἀφ' οὗ προηγουμένως προσκληθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν νοσοκόμος ἢ οἰκονόμος νὰ ὑποβάλῃ ἐντὸς ὁρισμένης προθεσμίας ἀπολογία.

Άρθρον 11.

Ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας αἱ νοσοκόμοι, ἐὰν ἔλθωσιν εἰς γάμον καὶ ἂν ἀποκτήσωσι τέκνα, ὅτε καὶ δὲν δικαιῶνται συντάξεως ἐὰν δὲν ἔχωσι συμπληρώσει εἰκοσιπενταετὴ ὑπηρεσίαν.

Ἐὰν τοῦ διαγωνισμοῦ τῶν καθηλούντων, τῆς σπολῆς τῶν ναυτικῶν νοσοκόμων καὶ οἰκονόμων, τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν, ὅς καὶ

τά των λεπτομερειών της εκτελέσεως του παρόντος νόμου κ.κ. υποβλήσονται διά Β. διατάγματος.

Άρθρον 12.

Καταργείται ο ύπ' αριθ. 685 νόμος «περί γυναικῶν νοσοκόμων».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴν εἰς α' συζήτησιν τὴ νομοσχέδιον περὶ ἀρχιεργαστασισκῶν τῶν Συνεργείων τοῦ Β. Νουστάθμου.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ ἰσχύοντος κανονισμοῦ τῆς 19 Δεκεμβρίου 1888 διὰ τὸ ἱερὸν Ἰδρυμα τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου καὶ καταργήσεως τῶν σχετικῶν περὶ τούτου νόμων 2241 τοῦ ἔτους 1920, ΔΦΖ' τοῦ ἔτους 1887 καὶ ΨΕΖ' τοῦ ἔτους 1878».

Λύεται κατόπι ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 1 καὶ 15 π. μ., καὶ ἐπαναλήφθη ἄξιον ὥρᾳ 6 π. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Ἀργ. Αουβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀλ. Φωτήλας

Ν. Μουζάκης.

ΣΥΝΔΡΙΑ ΡΣ'

Τῆς 1 Ἰουλίου 1922.

Ὦρᾳ 7 καὶ 5' π. μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀνέθων ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσεται ν' ἀναγῇ τὸ θεωρεῖν καὶ ἐπιτραπῇ ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἑκτί.

Ἀναγιγνώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, μετὰ τὴν παρατηρήσιν τοῦ καὶ Ν. Κουλάνδρου ὅτι δὲν ἀναγράφεται ἐν τοῖς πρακτικαῖς ἡ διακηρυχθεῖσα περὶ τοῦ τρόπου, κατ' ὃν ἐγένετο γῆρας ἡ ψήφισις τῶν νομοσχεδίων.

Ὁ κ. Ι. Κίνιας ἀμείνων ἐπὶ τοῦ δελτίου τοῦ τύπου λέγει ὅτι κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν, ἣν καὶ εἶχε λάβει τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν παθόντων πρὸ τῆς δικαιοσύνης καὶ διὰ κατὰ τὴν ἡμὴν ἐσπερινήν, ἐν τούτοις μέχρι τῆς 12ης νυκτερινῆς ἀκόμη δὲν εἶχε καταρτίσθαι ἐν τῷ δελτίῳ τοῦ τύπου ἡ σχετικὴ τῆς ἀγορεύσεως του περὶ

λήψεως, ἐπικαλεῖται δὲ πρὸς πίστωσιν τὴν μαρτυρίαν τοῦ κ. Ν. Καμπύνη. Οὐδὲν ὡς ἐκ τούτου ἐδημοσιεύθη ἐν ταῖς ἐφημερίσιν καὶ νομίζει ὅτι τὸ δελτίον τοῦ τύπου δὲν ἐξυπλήρωται οὐδὲν σκοπὸν καὶ πρέπει νὰ καταργηθῇ.

Πρόεδρος. Κατόπι πολλῶν παραπόνων κατὰ τοῦ δελτίου τοῦ Τύπου παρεκλήθησαν οἱ κ.κ. Πληρεξούσιοι ὅπως ἐυχρηστῶνται καὶ συντάσσωσι περίληψιν τῆς ἀγορεύσεως τῶν. Ἐκ ἐκ καθυσπερήσεώς τινος ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων ὅπως δώσῃ τὴν σχετικὴν περίληψιν συνέβη τὸ ἄτακτον, ὅπως ἀνέφερον ὁ κ. Πληρεξούσιος τοῦτο, δὲν πρέπει νὰ καταλογισθῇ εἰς βλάβος τοῦ Δελτίου.

Ὁ κ. Π. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος παρεμβαίνων παρατηρεῖ ὅτι τὸ δελτίον τοῦ Τύπου καλῶς λειτουργεῖ καταχωρίζων ἐλαχίστους τὰς περιλήψεις ἐνίων, ἄλλων δὲ συντόμους, ἡ καὶ οὐδόλως μνημονεύει τούτους.

Ὁ κ. Ι. Κίνιας ἐπιμένει εἰς τὰς ἀντιλήψεις του, ψέγων ὅτι τὸ δελτίον τοῦ τύπου, καὶ ἐπαναλαμβάνει ὅτι πρέπει νὰ καταργηθῇ τοῦτο.

Πρόεδρος. Δὲν πρέπει νὰ γίνεται σύγκρισις τῶν ἀναγκαιότητων ἐν τῷ δελτίῳ τοῦ τύπου, πρὸς τὰ ἐν ταῖς ἐφημερίσιν, εἴτε ἐλλείψει χώρου, εἴτε ἐνεκῇ ἄλλων λόγων ἁπλῶς ἢ σπρεβλῶς δημοσιευμένων, καὶ φρονεῖ ὅτι ἀρκετὰ ἐλέγχθηται περὶ τούτου.

Ἀνακοινῶνται εἴτα τὰ ἐξῆς:

— Αἱ Κοινοὶτες, Σωσθηνεῖον, Ὑπερβίων, Φαλατὰδον καὶ Κήμης, Τήνου, ὑποβάλλουσι ψήφισμα ἐκφράζουσιν εὐχὴν ὅπως ἡ Κυβέρνησις υἱοθετήσῃ καὶ ψηφίσῃ τὸ ὑποβληθέν ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου κ. Μεσσηνέζη νομοσχέδιον ἀφορῶν εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ ἱεροῦ ἰδρυμάτος Εὐαγγελιστρίας Τήνου.

— Ἡ Βασιλική, χήρα Νικολάου Ζορπά, παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 2503, ὁ καθιστὼν τὴν μηνιαίαν σύνταξιν τῆς.

— Ἡ Πανελλήνιος Ἑνωσις ἐφημεριδοπωλῶν παρακαλεῖται ὅπως κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ αὐτῆς τῆς τιμῆς τῶν ἐφημερίδων» κανονισθῇ καὶ ἀνάλογον ποσοστὸν δι' αὐτούς.

— Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι Δράμας ζητοῦσιν, ὅπως τὸ ἐπίδομα κανονισθῇ εἰς 50 α. κ.

— Κολλήγει Βερροίας παρακκλούςιν όπως ἀπαλλοτριωθῶσι καὶ τὰ τσιφλίκια τῶν κοινοτήτων των.

— Οἱ πληρεξούσιοι τοῦ Νομοῦ Ροδῆς διευκρινίζονται κατὰ πάσης τυχόν μελετωμένης τροποποιήσεως τῶν δυτικῶν συνόρων τῆς Θράκης.

— Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Δέσχης τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων Μακεδονίας παρακκλεῖ, όπως ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τοῦ ὑπαλληλικοῦ νομοσχεδίου, χορηγούντος συνάμα 10 ο.σ. ἐπίδομα εἰς τοὺς ἀνωτέρους καὶ 60 ο.σ. εἰς τοὺς κατωτέρους ὑπαλλήλους.

— Ἡ Δέσχη τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων Βερροίας ζητεῖ τὴν ἀύξησιν τοῦ ἐπιδόματος καὶ τὴν ταχέαν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

— Οἱ Γεωργικοὶ Σύνδεσμοι τῆς περιφερείας Νικοῦτης ζητοῦσιν, όπως ἀπαλλοτριωθῶσι καὶ τὰ τσιφλίκια τῆς περιφερείας των.

— Οἱ δημόσιοι ὑπαλλήλοι Σερρών παρακκλούςιν, όπως χορηγηθῇ αὐτοῖς ἐπίδομα 50 ο.σ.

— Ὁ Σύνδεσμος τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων Θεσσαλίας παρακκλεῖ, λόγω οἰκονομικοῦ ἀδιεξόδου, τὴν Συνέλευσιν, όπως ἐπισπεύσῃ τὴν ψήφισιν τοῦ ὑπαλληλικοῦ νομοσχεδίου καθορίζουσα συνάμα τὸ ἐπίδομα 50 ο.σ.

— Οἱ δημόσιοι ὑπαλλήλοι Ἀργινοῦ παρακκλούςιν, όπως ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τοῦ ὑπαλληλικοῦ νομοσχεδίου.

— Οἱ δημόσιοι ὑπαλλήλοι Πύργου παρακκλούςιν, όπως ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου Δημοσίων ὑπαλλήλων συγχρόνως δὲ όπως χορηγηθῇ ἐπίδομα 50 ο.σ.

— Οἱ δικηγόροι Κορώνης ζητοῦσιν, όπως τροποποιηθῇ τὸ 490 ἄρθρον τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

— Ἰδιοετήτι ἀστικῶν ἀκινήτων Πατρῶν ὑποβάλλουσι σχέψεις ἐπὶ νομοθετικῶν μέτρων ἀσφαλόντων τὸ ἐνδιαφέρον.

— Ὁ Σύνδεσμος ραπτιῶν ἱακτισμοῦ Στρατοῦ ὑποβάλλει εὐχὴν ὑπὲρ δικαιωμάτων γυναικῶν.

— Αἱ Σοφία γῆραι Μ. Μαλεάργου, συνταγματάρχου, καὶ Φωτεινὴ γῆραι Μετζίλοπούλου, ἐπιτάχου, ζητοῦσιν, όπως τροποποιηθῇ τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ περὶ συντάξεως νόμου.

— Ὁ πληρεξούσιος Μεσσηνίας κ. Γ. Σχοινᾶς ὑποβάλλει τροπολογίαν τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 35

τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἐνεκὰ πολιτικῆς ὑπηρεσίας πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφισβητήσεως περὶ τὴν σαρὴ συναινῆς πρώτης περιόδου τῆς παραγράφου ταύτης.

— Ὁ πληρεξούσιος κ. Σ. Τσιακόπουλος ὑποβάλλει αἴτησιν τῶν κατόικων Βερροίας, αἰτουμένων τὴν χορηγήσιν τῆς Κυβερνήσεως, κατόπι τῆς καταπεποίσεως γκαλάξης, ἥτις κατέστρεψεν ἔπασαν τὴν ἐσοδείαν τῆς Κοινοτήτος, συνιστᾷ αὐτὴν θερμῶς καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ τὴν ἐπὶ ὅψιν.

Ἡ αἴτησις ἀποστέλλεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον πρὸς ἐνέργειαν.

— Ὁ πληρεξούσιος Καλλιπόλεως κ. Θεμ. Α. Χρυσοβέργης ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου».

Ὁ κ. Γεώργ. Ἀλεξάνδρου, πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης, ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπιθεωρητῶν τῶν Δημοτικῶν σχολείων».

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. Γ. Σπηλιόπουλος (Μεσσηνίας) Α. Βιτάλης. Ν. Καμπάνης (Κυκλάδων), Α. Μάτεσης (Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας) κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀσφαρῶν τοῦ Σώμου τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης δικτάξεων».

— Ὁ πληρεξούσιος Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας κ. Σ. Σωτηριάδης ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ καθαρῆς τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ 2743 νόμου» «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1920 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 2024 κλπ.».

Εἰσάγεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ νομοθετικοῦ καὶ συντακτικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Ὁ κ. Α. Σουλιωτῆς Νικολαΐδης, λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, λέγει, ὅτι δευτέρον θέμει ἐν αὐτῇ ἀναγράφεται ἐπανάληψις τῆς ὑποφορῆς ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὅτι δηλαδή δευτέρα ὑποφορὰ ἐπὶ τῆς γνωστῆς προτάσεως πρὸς τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου τούτου. Ζητεῖται, λέγει, νὰ πρὸβῶμεν εἰς τὴν δευτέραν ταύτην ὑποφορὰν, σφηνίζόμενοι εἰς μεταμετανοήτιν τινὰ ἀπὸ

ακριν τῆς παρελθούσης Πρακτικῆς. Ὁμιλῶν ἐπὶ τῶν πρακτικῶν, εἶπε διὰ τίνος λόγου ἡ ἀπορρασία ἐκείνη εἶναι ἀμφιβάλλου κανονικότητος. Ἀλλὰ καὶ κανονικὴ ἐν θεωρηθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς παρελθούσης Πρακτικῆς, ἀναμφισβότως εἶναι αὐτῆς. Διότι δὲν λέγει τι θὰ γίνῃ ἐν καὶ ἡ δευτέρα ψηφοφορία παρουσιάσῃ τὰ κατὰ ἀποτελέσματα. Τοῦτο ὅμως εἶναι ὑπερκρατέον διὰ νὰ μὴ προῶμεν εἰς δευτέραν ψηφοφορίαν, διότι τὸ κύρος τῆς Συνελεύσεως κλονίζεται ἐν προὄχῃ εἰς ψηφοφορίαν ἐν γὰρ ὅτι ὁ τρόπος καθ' ὃν θὰ ψηφίσῃ εἶναι αὐτῆς. Νομίζει λοιπὸν ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ σημερινὴ ψηφοφορία, μέχρις οὗ κανονισθῇ πλήρως ὁ τρόπος καθ' ὃν θὰ ψηφίσωμεν.

Ὁ κ. Γ. Πάπ, ἐπιθυμῶν, λέγει, ν' ἀπαλλάξῃ τὸν προλαβόντα τὸν γεννηθέντα διαταγμοῦ, φρονεῖ ὅτι τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶναι ὅμοια πρὸς τὰ τῆς προηγούμενης ψηφοφορίας, καθ' ὃν ἡ πρακτικὴ ἀπερρίθη. Ἐξακολουθῶν λέγει, ὅτι κατὰ τὸν ἀνακηρυχθέντα τοῦτου ζητήματος, ἀναδύοντο εἰς σχετικὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 56 ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῆς 30ης Μαΐου ἐν τῇ Β' Περιόδῳ αὐτῆς, ὅτε ἐψηφίστο ἡ ἀπονομὴ συντάξεως εἰς δύο συντάξεις ἀδελφάς.

Σ. Σωτηριάδης Ὁμιλεῖτε περὶ τῆς ψευδοβουλῆς;

Γ. Πάπ. Κύριε Συνάδελφοι, νὰ ρωτήσῃ τοὺς βουλευτάς, ὅταν ἔρχονται ὡς διδάσκαλοι τῶν ζώντων. Ἐξακολουθῶν δὲ, λέγει ὅτι, ψηφισμένης τῆς συντάξεως ταύτης, ἐπὶ 116 ψηφοφορήσαντων, 72 ἐψήφισαν εἰς τὸ ναὶ καὶ 44 εἰς τὸ ὄχι. Ἡ συντάξις ἐν αὐτῇ ἀπερρίθη, ἀκριβῶς διότι δὲν συνεκέντρωσε τὴν ἀπαιτούμενην ἀπκρίαν. Καίτοι δὲ ἐπρόκειτο περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς πρόσωπα, διὰ τὰ ὅποια ἐνδιεφερότο τὰ μέγιστα, ἡ κατὰ τὴν τότε Κυβέρνησιν, ἦγε καὶ ἔφερε τὴν Βουλὴν ὡς ἐκ τῆς συγκροτήσεώς αὐτῆς, δὲν ἠθέλησεν ἐν αὐτῇ ἐπὶ τοσούτον νὰ παραβῇ τὴν σκληρὰ διατάξιν τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ Συντάγματος.

Ν. Δεβίδης. Ἀσφαλῶς δὲν τὴν ἐσκέρθη.

Ὁ κ. Γ. Πάπ, ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι δὲν εἶναι μόνον αὐτὸ τὸ παράδειγμα. Ὑπάρχει καὶ ἕτερον τοιοῦτον ἐπὶ ὁμοίῳ ζητήματος ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὸν ποιητὴν Ματσούκαν, ᾧ αἱ ἀπερρίθη εἰς τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἀκριβῶς ἐνεκὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου. Ὑποστηρίζει ὅθεν ὅτι, ἐφόσον ἔχομεν μίαν ἀντίθετον ἐρμηνείαν, δύο ὁδοὺς ἔχομεν ν' ἀκολουθήσωμεν ἢ τὴν τῆς πα-

ραπομπῆς τοῦ ἄρθρου 3 εἰς τὸ ἄρθρον 108 περὶ ἀναθεωρήσεως, ὡς ἔχει διατυπώσῃ, ἢ τὴν διὰ ψηφισμάτων, καὶ ἐρμηνεύσωμεν τὸ ἄρθρον 56 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. Σ. Σωτηριάδης φρονεῖ ὅτι κακῶς ἤρχισεν ἡ ἀναψηφίσαις θέματος, ἐντελῶς ἐκινηθέντος, μετὰ ζωντὴν καὶ μακρὰν συζήτησιν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως καὶ μετ' ἀπορρασίαν αὐτῆς, ἣτις βεβαίως δὲν δύναται ν' ἀνταρτήσῃ. Δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἀναθεωρησις τῆς ἀπορράσεως ἐκ τοῦ παραδείγματος, ὅπερ ἐπεκλήσθη ὁ προλαβόντα, τῆς ψευδοβουλῆς, διότι μίαν πλάνην ἢ παρατυπίαν τῆς ψευδοβουλῆς δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τῆς ἀπορράσεως ἡμῶν, ἀλλὰ μάλιστα ἡ ληρθεῖσα ἀπόφασις εἶναι σύμφωνος, οὐ μόνον πρὸς τὸ σκληρὸν ἄρθρον 56 τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ψηφισάσης τὸ ἄρθρον Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Ι. Καλούτσης ὁμοίως ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἀπορρασία περὶ ἐπικυρώσεως τῆς ψηφοφορίας ἐλήφθη κατὰ τὴν παρελθούσαν συνεδρίαν.

Ὁ κ. Α. Τσουκαλᾶς λέγει ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου ἐγένετο συζήτησις καταναλωσασα ἑλκυστικὸν συνεδρίασιν καὶ ἡ Συνέλευσις ἐν τῇ κυριαρχικῇ τῆς δικαιοματικῇ ἐρμηνεύσεν τὸ ἄρθρον 56 τοῦ Συντάγματος καὶ ἐληφθῇ ἀπόφασις εἰς τρόπον, ὥστε οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει ἀπόφασις τῆς ψευδοβουλῆς τοῦ 1915. Νομίζει ὅτι δὲν εἶναι πλέον κατὰστασις αὐτῇ τῆς διαρκούς παραστάσεως λέγων ἄνευ λόγου.

Ὁ κ. Α. Μάτεσις λέγει ὅτι, καίτοι ἀπὸ νομοερμηνευτικῆς ἀπόψεως ἐξέρχεται τὴν γνώμην τοῦ κατὰ τὴν σχετικὴν συζήτησιν, ἀλλὰ ἡ Συνέλευσις εἶναι κυρίαρχος, ἔχει δικαιοκρίαν νὰ δώτῃ εὐκαταφρόντως θέλει λύσιν εἰς τὸ ζήτημα, χωρὶς νὰ ἀσπαρνῇται εἰς νομοερμηνευτικὴν ζητήματα.

Ὁ κ. Δ. Βοκοτόπουλος, ἐξιστορῶν πῶς ἔχει τὸ ζήτημα, ὑποστηρίζει ὅτι ἡ δόξασις τοῦ κ. Προέδρου, ἡ γεννημένη κατὰ τὴν παρελθούσαν συνεδρίαν μετὰ τὴν συζήτησιν ὅτι θὰ ἐπικυρωθῇ ἡ ψηφοφορία, ἦτο ἀπλῶς γνώμη τοῦ κ. Προέδρου καὶ οὐχὶ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως. Ἐξαιτῶν εἶτα τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 56 λέγει ὅτι αὐτὴ εἶναι σκληρὴ, καθύστεν ὀρίζει ὅτι, ἐφόσον δὲν συμφων-

προϋπάρχοντα πλειονοψηφία επί ώρισμένης προτάσεως, δεν λαμβάνεται απόφασις.

Ο κ. **N. Δ. Δεβίδης** λέγει ότι η συζήτησις, παρ' ός γίνεται σήμεραν λόγος, εγένετο επί μείζονα κατ' όν συνεδρίαση της 27ης Μάϊου, επί πρακτική της όποιος άναγράφουσιν ότι εκηρύχθη υπό του κ. Προέδρου η συζήτησις περί τοιαύτην. Έρώτην ούδεως φέρεται ζητήσας μετά τουτο την λόγον, ορθώς ο κ. Πρόεδρος εκήρυξε την συζήτησιν περί τοιαύτην. Εύρισκόμεθα ούτω πρό ενός γεγονότος, ταπεινωμένου. Πώς λοιπόν ζητούσι την λόγον επί του ζητήματος τούτου οι πάναντία φρονούντες;

Σήμεραν εύρισκόμεθα πρό επαναλήψεως της ψηφοφορίας. Έάν προέδωται μή επαναληφθή και κατ' όν σημαίνην ψηφοφορίαν ότι συνέβη προχθές, φρονεί ότι δεόν ν' αναμνησθώσι την διεξερρογήν ταύτης, και τότε δύνανται να κρίνωσι τά αποτελεσμάτια.

Ο κ. **Σπ. Κουμουνοδόθρος** λέγει ότι συμπέρασμα της παρούσης συζήτησεως, ως και των λαβουσών κατ' όν τας ημέρας ταύτης συζητήσεων επί του Συντάγματος, είναι η υποχρέωσις νά ψηφίσωμεν ήμεεις αύτήν την διάλυσιν της Εθνοσυνελεύσεως πριν ή επιβελή αυτήν ο έλληνας λαός.

Ο κ. **Γ. Μποδοσιος** λέγει ότι, άσχετως πρός τό τυπικόν μέρος της διεξαγομένης συζήτησεως, επί της ούσιας εύρίσκει ότι, άρουν δέν πρόκειται διά της σχετικής προτάσεως του 3ου άρθρου του Συντάγματος ν' αναγνωρισθώ από τοῦδε το δικαίωμα της ψήφου εις τάς γυναικας, άρουν δέν πρόκειται ή παρούσα Συνέλευσις, ήνωμένη Βουλή, νά ψηφίσω σχετικών νόμων, ή δέ μεθ' ήμιν έλευσόμενη Βουλή μόνον υπό συνταγματικήν μορφήν δηλ. διά των 2/3 του όλου αριθμού των μελών της θά δύναται νά ψηφίσω αύτόν, είναι άπορον διατί ο άρχαίος εισηγητής της προτάσεως δέν δέχεται νά παραπεμφθώ τό ζήτημα μετ' άλλων όμοίων εις την συνταγματικήν αρμοδιότητα της προσεχούς Βουλής. Σέβεται την γυναίκα ως κατήν, ως αδελφήν, ως σύζυγον, ως θυγατέρα, ως φίλην, ως οικιαγενετικήν και κοινωνικόν παράγοντα σέβεται και τάς γνώμας των έναντιπρόσθεντων σέβεται όμωσ και την διαμυστικήν γνώμην, ή όποιαν μετ' άγκυλικήσεως παρακολουθεί την επί του ζητήματος τούτου παρατεινομένην άκρίβην

τη ζήτησιν ακαυχλίσκουσιν πολυτίμους ώρας της Συνελεύσεως επί πρόωγως τεθέντος θεματός. Και άπέναντι της εκδηλουμένης επιμονής πρός παράτασιν της συζήτησεως, αναγκάζεται ν' αποχωρήσῃ της αιθούσης, έρρόσον διαρκεί αυτή.

Ο κ. **N. Κουλάνδρου** λέγει ότι και αυτός είναι υποχρεωμένος ν' αποχωρήσῃ της συνεδρίας, αντιλαμβάνομενος ότι τό ζήτημα αυτό έγινε ζήτημα κομματικής άντιπαφσεως.

Ο κ. **Κ. Δροσόπουλος** όμολώς δηλοῖ ότι θ' άπόσχῃ της συνεδριάσεως.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (Υπουργός επί της Δικαιοσύνης) λέγει ότι, εξέθηκεν ήδη την γνώμην του επί της έννοιας του άρθρου 56 του Συντάγματος, τό όποιον είναι και τό 19 του Κανονισμού της Βουλής. Φρονώ, πρόσθεται, ότι εν ή περιπτώσει υπάρχει μόν η άπαιτία, ή καθοριζομένη διά την συζήτησιν, δέν κατορθωθή δέ κατ' όν συζήτησιν προτάσεως τινος νά συγκεντρωθώ ή αιτιμία των ψήφων. ή άπαιτούμενος ίνα λάβω απόφασιν τό Σώμα, άπόφασις δέν λαμβάνεται, ούτε άπόδοχής της προτάσεως, ούτε άπορρίψεως αυτής. Περὶ τούτου ούδένά κρίνει διασχυρίσιν τί πρόγραμμα του 56 άρθρου. Άλλά και ή έννοια είναι τοιαύτη, ώστε νά δύναται νά θεωρηθώ ως επιβεβλημένον τούτο. Θά ήτο της αληθείας περίεργον εάν επί άπαιτίας 123, όσοι άπαιτούνται ίνα συνεδριάξῃ εν άπαιτία ή Συνέλευσις με τον αριθμόν 361 όσοι την άποτελοῦσιν, εάν, λεγώ, επί τοιαύτης άπαιτίας πρότασις τις λαμβάνουσιν ψήφους 98 ίκαντι 25 έθεωρεῖτο άπορριφθεῖσα διά των 25 ψήφων! Τούτο θά ήτο άνωμαλίαν αξιοθρήνητος. Τό μόνον τό όποιον θά ήδύνατο νά συνεκλήγῃ εξ αυτού, ως συμπέρασμα, είναι ότι ή Βουλή δέν ύπῆρξεν εν ίκανότητι ν' άπορατίσῃ, επιβάλλεται δ' εις την περίπτωση ταύτην αναβολή της άποράσεως διά νά προσέλθωσι και οι άλλοι, οι άπόντες, ίνα και αύτων παρόντων δοθώσι αι ψήφοι υπέρ της άποδοχής ή υπέρ της άπορρίψεως της προτάσεως. Μόνον δέ επί της υποθέσεως ότι όλοι οι άπόντες θεωρούνται ως κατήψήφισαντες, θά ύποστηρίζετο ή αντίθετος άπόψις. Άλλά τοιούτος όρος και καθ' έαυτόν και εν συγκρίσει πρός την πραγματικότητα, θά άπετέλει τερατωδία, διότι ούδεως δύναται νά ισχυρισθώ σθεναρώς ότι οι άπόντες έννοῦσι νά άπορριφθώσιν

όλοι κι εἰς τὴν Βουλὴν εἰσαγόμενοι προτάσεις, αἰσθόμενοι τότε φύσεως καὶ ἄν ὥς κατὰ τὴν ἀπουσίαν των. Ἄλλως, ἐάν οἱ ἀπόντες θεωρῶνται ὡς καταψηφισάντες, τότε ἔπρεπε νὰ δεγθῶμεν ὅτι οὐδαμῶς ψηφίζεται πρὶν τῆς, ἀνευ τοῦ ἡμίσεως πλέον τοῦ ἐνὸς τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ, διότι τότε μόνον ὑπάρχει πρᾶγματι πλειονοψηφία τῶν ἐπὶ τῶν παρόντων ἀντιλεγόντων καὶ ἐπὶ τῶν ἀπόντων θεωρουμένων ὡς ἀντιλεγόντων.

Τοῦτο ὅμως δὲν λέγει τὸ Σύνταγμα καὶ οὐδεὶς Κανονισμός, ἀλλὰ λέγει τὸ ἐγκύριον, ὅτι μὲ 99 ψήφους δύναται νὰ ψηφισθῇ πρότασις. Ὡς οἱ 246, ἀπόντες ἐθεωροῦντο καταψηφίζοντες, τότε, ἐάν εἰς τοὺς 98 προσετίθετο εἷς, ἡ πρότασις θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς γενομένη δεκτὴ καὶ ἐπομένως οἱ 246 ἀπόντες καὶ θεωρούμενοι καταψηφίζοντες μετὰ τῶν 24 παρόντων καὶ καταψηφισάντων, ὅλοι αὐτοὶ θὰ ὑπεχώρουν πρὸ τοῦ ἐνός!

Ἄλλ' εἶναι δυνατόν σαφῶς νὰ λέγωνται καὶ τὰ τὰ πράγματα;

Ἰδοὺ διατὶ εἶπον ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ ἐννοια αὐτῇ τοῦ 56 ἄρθρου, διότι ἐάν ὑπῆρχε ἀντίθετος ἐννοια, θὰ ἦτο αὕτη παράλογος. Ὑποστήριξα δὲ τὴν γνώμην αὐτὴν κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν, οὐχὶ διότι εἶχον ἐνδιαφέρον νὰ ἐπικυβερνηθῇ ἡ πληροφορία ἐπὶ τῆς προτάσεως, ἀλλὰ ἐκ τῆς πεποιθήσεώς μου ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Συντάγματος, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχουμεν δικαίωμα νὰ παρίδωμεν. Ὁ κ. ἐκ Ὑπερῶν συναδελφεός, ἀναφέρων τὸ παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἀνέφερε, δὲν ἐπεκαλέσθη συγχρόνως καὶ ἐρμηνείαν τινὰ δοθεῖσαν κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ἣν ἐψηφίσθη τὸ 56 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος.

Γ. Πώπ. Τὰ πρακτικὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀφίχονται ἐν ὀφθαλμοῖς ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ δοθεῖσα ἐρμηνεία. Φρονῶ δ' ὅτι συμφωνεῖ μετ' ἐμοῦ καὶ ὁ κ. Βοζίκης.

Χ. Βοζίκης. Ὁχι, ὄχι. Ἐκ τῶν ἐστεινογραφημένων πρακτικῶν τῆς Συνεδριάσεως ἐκείνης δὲν ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον θέλετε.

Δ. Γούναρης. Ἐνόμισα ὅτι ὁ κ. Συνάδελφος ἐκ Ὑπερῶν θὰ ἔφερεν ἐρμηνείαν τινὰ δοθεῖσαν, ὅχι ὑπὸ μέλους τινὸς τῆς Συνελεύσεως ἐκείνης, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς Συνελεύσεως. Διότι ἂν ἔφερε γνώμην διακρίων μελῶν ὁμιλούντων περὶ τοῦ 56 καὶ περὶ τῆς ἐν-

νοίαν τὴν ὁποίαν τὰ μέλη ταῦτα ἀπέδιδον εἰς τὸ ἄρθρον 56, τοῦτο οὐδαμῶς ἔχει σημασίαν, καὶ τοῦτο ἔφερεν εἰς ἀπάντησιν, ὅτι μὲ δέκα ὅχι, διότι ἡ γνώμη βλέπομεν ὅτι διακρίων ἐρμηνείαν ἀποδίδουσιν εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο οἱ ἀγορεύοντες. Θὰ εἶχε τὴν ἑξῆς γνώμην προσωπικῶς τοῦ μέλους τῆς Συνελεύσεως, δὲν θὰ εἶχεν ὡς τὴν ἑξῆς ἐρμηνείαν τῆς Συνελεύσεως, τότε δοθεῖσα. Τοῦτο ἀνέμενε. ὅτε ἐξηγγελετο ὑπὸ τοῦ κ. ἐκ Ὑπερῶν βουλευτοῦ τὸ νῦν ἐπιχειρημα. Ἀλλὰ τὸ ἐπιχειρημα δὲν ὑπῆρξεν ἐρμηνεία δοθεῖσα ὑπὸ τῆς τότε Συνελεύσεως δὲν ὑπῆρξε καὶ γνώμη διακριτικῆς ὑπὸ μέλους τινὸς τῆς τότε Συνελεύσεως. Τὸ ἐπιχειρημα ἀναγκάσθη ὡς ἐρμηνεία δοθεῖσα ὑπὸ πλείου μετὰ τῆς Βουλῆς, καὶ ὁποία πλέον δὲν ἀπετέλει Βουλὴν. Διὸ εἶναι φανερόν, ὅτι καὶ οἱ κύριοι Συνάδελφοι, οἱ καταπολεμήσαντες νὰ ἀντιποιηθῶσιν ἔργα βουλευτοῦ, ὅχι μόνον δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι κύρος περὶ ἐρμηνείας συνταγματικῆς δικταξείας, ἀλλὰ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς βουλευτικῶς ὑποστηρικμέναι εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τὰς διατάσσον. Καὶ δι' αὐτὸ ὁ κ. Συνάδελφος δὲν ἐπεκαλέσθη τὴν γνώμην τῶν βουλευτῶν αὐτῶν μόνον ἐπεκαλέσθη τὴν γνώμην τῶν ὀδηγούντων αὐτοῖς, περὶ τῶν ὁποίων εἶπεν ὅτι εἶχον τὴν ἐξαιρετικὴν ιδιότητην ὅτι ἀπετέλουν τοὺς ὀδηγούντας εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν Ἀναθεωρητικὴν, καθ' ἣν ἐψηφίσθη τὸ ἄρθρον 56. Τὸ κύρος τινῶν τῶν ὀδηγούντων τοὺς ἄλλους ἐκ τοῦ ὅτι ἀπετέλεσαν τὴν Συνέλευσιν καὶ ἦτι; ἐψήφισε τὸ ἄρθρον 56, δὲν ἀπετέλεσαν ἐρμηνείαν κίθοντικὴν. Αἱ πράξεις δὲ τῆς ομάδος ἐκείνης, αἱ ἀναγόμεναι εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Συντάγματος, πᾶν ἄλλο πρὸς προηγούμενον δύνανται νὰ ἀποτελέσωσι, δεδομένου ὅτι αὐτοὶ οὐδαμῶς εἶχον σχέσηιν πρὸς τὸ Σύνταγμα, ἀπὸ ἡ περυσίας των ἐνταῦθα ἀπετέλει ποδινύκτημα τοῦ Συντάγματος. Ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα, τί εἶπεν ὁ κ. Συνάδελφος ὅτι ἐγένετο κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην;

Εἶπεν ὅτι ἐγένετο πληροφορία διὰ μίαν σύνταξιν, τὴν σύνταξιν τῆς ἀδελφῆς τοῦ καθηγητοῦ Βασιλείου, καὶ ὅτι αὕτη ἔλαβε μὲν πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων, οὐχὶ ὅμως ἀριθμὸν ἀντιπροσωπεύοντα τὴν 415 τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῆς ἀπαρίτης. Τοῦτο εἶναι ἀληθές. Ἀλλὰ προσέβη ἡ Βουλὴ ἐκείνη εἰς ἀπόφασιν ὅτι ἀπερρίθη ἡ πρότασις; Ὁχι δὲν συζη-

ταύτην ἐξ ἀναγκῆς. Κατὰ τὴν ὥρην εὐρίσκον δὲν προσέβη
εἰς τοιαύτην ἀπόφασιν.

Ἐκείνους τὸ ὅποιον λέγει ὁ κ. Συναδέλφους, δὲν ἔχω διὰ-
κρίσιν νὰ ἀκριβοποιήσω, ὅτι δηλ. συνεπίειχ τῆς πρώτης
ἐκπεφρασμένης ἀπεμνημόνευσε τῆς ἡμερησίας Διατάξεως καὶ δὲν
εἰσαγγέλη πάλιν. Ἐν πρακτικῇ δὲν λέγουσιν ὅτι ἀπερρίφθη.

Καὶ ἀνακρινόμενος ὁ κ. Ρουγκῆς τὴν πρακτικῇ.

Συναγίζων δὲ μετὰ ταῦτα, λέγει ὅτι ἐπιστῆναι δὲν
ὑπάρχει ἐπίσημος ἐκκλήσις τοῦ Προέδρου περὶ ἀπορρίψεως
τῆς προτάσεως, καὶ ὅτι, ὡς εἰρήνευσε ἐκ τῶν πρακτικῶν,
δὲν προκύπτει ἀπορρίψις τῆς προτάσεως, ἀλλ' ὅσπῳ ὅτι
δὲν εἰρήνηται ἀπόφασιν. Ὑπομένως εἶναι ἀνακρισιμότητων ὅτι
δὲν ὑπάρχει ἐμφανὲς οὐδὲ τοῦ ὁμήλου ἐκείνου, ὁ ὅποιος ὡς
Παύλος ἐρίσσει, περὶ ἄλλης ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ Συν-
τάγματος. Ἀλλ' ὡς τε καὶ ἂν ὑπῆρχε, οὐχὶ μόνον δὲν θὰ
ἐλθοῦμεν ἐπὶ τῶν διὰ τὴν ὁλοκληρῶν ἐξουδιότητε κώρον
τῶν προσώπων ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ διότι ἐνδεχόμενον εἶναι
νὰ εἴχῃ περιέλθῃ καὶ ἡ Βουλὴ ἐκείνη εἰς πλάνην. Δὲν δι-
σμεῖται δ' ἐν προσηνόμενον μιν ἐμφανέως διατάξεως συν-
ταγματικῆς ὅσον αὐτὴ ἀντιτίθεται εἰς τὴν πράγματι.

Ὁ ἐκ Κοζάνης πληρεξούσιος κ. Μπουσίος, ὅστις τὴν
συμμετρίαν ἐκείνην ἀποστηρίζει, κρίνει ἀπὸ τινων ἡμερῶν ἐν-
δοχῶν νὰ μὴ χαρίζῃ τῆς παραινέσεως τοῦ καὶ κατετίθη-
σας ἐκείνους κριτῶν τῶν χρητῶν καὶ τῶν ἀρχέστρων ἐν
τῇ Ἐθνικοσυλεύσει συζητήσεως, νομίζει ὅτι ἐκείναις τῆς
ἐκείνης αὐτῆς κρίσεως δὲν φθάνει νὰ χαρακτηρίσῃ, ὡς σύβα-
ντος, δύναται νὰ τῆς ἐξέγῃ ὡς ἀναξίαν λόγου. Μὴ λησμο-
νῶν δὲ ὅτι, οὕτως ἢ ἄλλως, ἡ Συνέλευσις αὐτὴ ἔχει ἔργον
συνταγματικὸν νὰ ἐπιτελέσῃ, ἥτοι νὰ ἐπεξεργασθῇ καὶ συζη-
τήσῃ τὸ Σύνταγμα, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρῇ ὡς ἐπου-
σιώδη τὰ θέματα, τὰ ὅποια ἀναφέρονται εἰς αὐτὴν τὴν βί-
σιν τοῦ Συντάγματος. Ἰσως, διότι θεωρεῖ ὁ ἐκ Κοζάνης
κ. Πληρεξούσιος ἐν τῇ συνειδήσει αὐτοῦ λεγόμενον ἀνηγι-
αῶς τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας τῶν γυναικῶν, νομίζει ὅτι εἶναι
κατακρίσιμον νὰ συζητῶμεν περὶ θέματος, τὸ ὅποιον ἡ
συνείδησις αὐτοῦ ἔχει καταδικάσει. Θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ
εἴπω εἰς αὐτὴν ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ κατα-
δικητὴ ἐνός θεσμοῦ, δὲν εἶναι ἀρεστὴ, ἵνα ὁ θεσμὸς αὐτὸς θεω-
ρηθῇ ἀνάξιος, ὅπως ἀπαρχολήσῃ Συνταγματικὴν Συνέλευσιν
κατωστὴν ἐξουσίαν τὸ Σύνταγμα, ὅχι μόνον διὰ τὴν σύμμε-

τρον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ διηνεκές, μέχρις ὅτου ἐπέλθῃ μετα-
βολὴ αὐτοῦ.

Ὑπάρχουσι πολλοὶ οἱ ὅποιοι, μὴ δυνάμενοι ν' ἀντιλη-
φῶσι τὴν σπουδαιότητα τοῦ ζητήματος περὶ τοῦ ὁποίου
τροπίζεται, μὴ δυνάμενοι νὰ διδάσιν τὰς περιπτώσεις ὑπὸ
τῆς ὁποίας εἶναι ἐνδεχόμενον, διὰ νὰ μὴ εἴπω βέβαιον, νὰ
ἐπείθῃ εἰς τὴν ἀνάγκην ἡ Χώρα ἡμῶν νὰ προσυγγῇ εἰς
κατὰ τὴν ὁποίαν ὁλοκληρῶς σχεδὴν ὁ κόσμος ἔχει ἀπο-
δεχθῇ, νομίζουσιν ὅτι δύναται νὰ ἐμυλῶσι περὶ αὐτοῦ
μετὰ χρητιστῶν ἀξιώσεως. Ἀλλὰ περὶ τούτου ἔχω ἤδη
ἐξηγήσασθαι τὴν γνώμην μου. Ἐπιστῶ ὅμως τὴν προσα-
γῇ ὅμως, ὅτι θέματα τῆς σοβαρότητος αὐτοῦ, τὸ ὅποιον
ἐμφανὲς συζητούμεν, δὲν δύναται νὰ συζητῶνται μετὰ
χρητιστῶν ἀξιώσεως. Ἐκείνους μόνον οἱ ὅποιοι τοι-
αῦτά εἰσιν εἰς τὰ πολιτικὰ φαινόμενα καὶ τὴν μέλλουσαν
ἐξελίξιν αὐτῶν, εἶναι δυνατόν νὰ συζητοῦν διὰ τοιαύτης με-
θόδου περὶ τοιαύτων θεμάτων. Ἀλλ' ὁ κ. Πληρεξούσιος ἐκ
Κοζάνης καὶ τὸ θέμα τίνος ἐννοίαν ἔχει ἡ συνταγματικὴ
ἀνάγκη; νομίζει ἀνάγκη νὰ ἀπαρχολῇ τῆς πολιτικῆς
αὐτοῦ ὥστε, τῆς ὁποίας ἔχει διαθέσει αὐτῆς ὑπερ τοῦ κρι-
τέρου βεβαιῶς συμπεριόντων τοῦ Κράτους. Νομίζω, κύριε,
ὅτι, προκειμένου περὶ τῆς ἐννοίας μιᾶς συνταγματικῆς δια-
τάξεως, τὴν ὁποίαν κληρούμεθα νὰ ἐραρμόσωμεν, δὲν ἔχο-
μεν ἐνώπιον ἄλλον θέμα, τὸ ὅποιον δύναται νὰ ἀφῇ τὴν κ.
Πληρεξούσιον ν' ἀποχωρήσῃ τῆς αἰθουσίας. Ἐχόμεν ἐνώπιον
αὐτῶν, θέμα ἄλλων εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ Συντάγματος, πρὸς
τὸ ὅποιον ἐφειλόμεν πᾶσαν εὐλάβειαν, μέχρι τῆς ἡμέρας
αὐτῆς ἢ ἐφειλόμεν μεταβάλλει αὐτὴν. Ἡ εὐλάβεια δ' αὐτῇ, ἐπι-
βάλλει τὴν ἀναξήγησιν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἀληθείας αὐτῆς
ἐννοίας. Ἐκείνους δ' ὅστις θὰ ἐχρησιμεύει τὸ ἔργον τῆς
συζητήσεως τῆς ἀληθείας ἐννοίας τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς
ἐφαρμογῆς τῆς ἀληθείας αὐτῆς ἐννοίας ὡς ἔργον ἀνάξιον,
καὶ ἡτὸ κατώτερον τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, καὶ
δὲν δύναται νὰ ἐπευθύνῃ οὐδὲ παραινέταις, οὐδὲ κινήσεις.

Ἀλλ' ὡς τε δὲν ἔχομεν ἀνάγκην ν' ἀκούωμεν τοιαύτας.
Ὁ κ. Γ. Πώπ δευτερολογῶν, λέγει ὅτι ἐπερφηρίσας
τῆς προτάσεως καὶ προσαναγκάων ὅσα κινήσῃ νὰ κρα-
τῇ ῥῶτον, ἐπράξε τούτου κυρίως χάριν τῆς ἐννοίας τῆς
ἐμφανέως τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος. Ἄν ἡ πρὸς αὐ-
τοῦ ἐξαναχθεῖται γνώμη εἶναι παλινκαμένη, ἢ πλάνη τοῦ

εἶναι σεβαστή. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ πλάνης, καθόσον ἡ παρ' αὐτοῦ υποστηριζομένη ἐρμηνεία φρονεῖ ὅτι εἶναι ἡ ἀληθής, καὶ δι' αὐτὸ νομίζει ὅτι καὶ ἡ Συνέλευσις πρέπει νὰ ἐξενέγκῃ γνώμην καὶ ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ προκύψαντος ζητήματος, ἵνα διαυκυνισθῇ ἡ ἐρμηνεία τοῦ 58ου άρθρου τοῦ Συντάγματος. Πρὸς τοῦτο ὑποβάλλει σχετικὴν πρότασιν.

Ὁ κ. **Ἀθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης** φρονεῖ ὅτι ἡ ἐρμηνεία, ἡ δοθησαμένη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, πρέπει νὰ εἶναι ἐρμηνεία κλονίζουσα καὶ τί θέλει γενέσθαι ἐν τῷ μέλλοντι. Νομίζει δ' ὅτι τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς Ἐπιτροπῆς.

Προκειμένου μετὰ τοῦτο νὰ δικτυωθῇ ἡ πρότασις, ἐρ' ἡς θέλει γίνεσθαι ἡ ψηφοφορία, ὁ κ. **Δ. Γούναρης** λέγει ὅτι αὕτη, μετὰ τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ κ. Πώπ, δεῖν νὰ δικτυωθῇ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι θὰ ψηφισθῇ ὡς ἀντίρρησης κατὰ τῆς γενομένης ψηφοφορίας.

Πρόεδρος. Ἡ πρότασις δὲν δύναται νὰ δικτυωθῇ ἄλλως παρὰ ὡς ἐξῆς: «Ἡ Συνέλευσις, θεωροῦσα ὅτι ἡ προϋθεσινὴ ψηφοφορία ἀπετέλεσεν ἀπόρριψιν τῆς προτάσεως, μεταδίδει εἰς τὴν ἔργα τῆς».

Γ. Πώπ. Θέλω ἐγὼ δικτυώσαι τὴν πρότασιν, κύριε Πρόεδρε.

Ὁ κ. **Α. Μομφερᾶτος** λέγει ὅτι ἡ προχθὲς ἀπαγγελομένη ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ παρ' αὐτοῦ πεπλανημένη καὶ ν' ἀνκληθῇ. Οὐδ' ἐπιτρέπεται νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ κ. Πρόεδρος, διότι οὗτος δὲν ἐκπρσωπεῖ ἐκυτὴν ἀλλὰ τὴν Συνέλευσιν, καὶ ἡ φωνή του ἐξυγχελομένη ἀπὸ τοῦ Προεδρείου ἀποτελεῖ ἀπόφασιν. Ἐπειδὴ δέ, προσθέτει, πρόκειται περὶ σοβαρωτάτου θεσμοῦ, ὅστις τάχιον ἢ βράδιον θὰ εἰσχωθῇ καὶ παρ' ἡμῶν ὅσον καὶ ἀνκαταπολεμηθῇ, δευτέρω καὶ τρίτῃ ψηφορία γενομένην περὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Συνελεύσει, οὐδὲ τὸ παρὸν μείνῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ πρέπει νὰ γίνῃ».

Πλειστοὶ πληρεξούσιοι, διατυποῦσιν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὴν γνώμην, ὅτι οὐδεμίαν τῆς Κυβερνήσεως μείωσιν δύναται ν' ἀποτελέσῃ οἰκλήποτε γνώμη ἢ συζήτησις περὶ τοῦ Συντάγματος. Ἐδήλωσε δ' ἄλλως τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος.

Μηδενὸς ἑτέρου ζητήσαντος κατόπι τὸν λόγον, ἡ συζήτησις κηρύσσεται περατωμένη.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινεῖ εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ὑπε-

ἐλήθη ἡ ἐξῆς πρότασις ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Πώπ: «Ἡ Ἑθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις, θεωροῦσα ὅτι ἀπερρίθη ἡ πρότασις τῆς τροπολογίας τοῦ άρθρου 3 τοῦ Συντάγματος, μεταδίδει εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν».

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** λέγει ὅτι πρέπει νὰ συμπληρωθῇ ἡ πρότασις διὰ τῆς προσθήκης ἀπερρίθη μετὰ γενομένην ψηφοφορίαν».

Πρόεδρος. Μάλιστα. Συμπληρωθῇ οὕτω (ἀναγινώσκει).

Ἡ Συνέλευσις θεωροῦσα ὅτι ἀπερρίθη ἡ πρότασις τῆς τροπολογίας τοῦ άρθρου 3 τοῦ Συντάγματος κατὰ τὴν γενομένην τὴν 27 Μαρτίου ε. ε. ψηφορίαν, μεταδίδει εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν».

Ὁ κ. **Ν. Καλλέλης** λέγει ὅτι πρὸς τοῦτο δεῖν νὰ διευκρινισθῇ ἐν ἐλήφθη ἀπόφασις προχθὲς.

Δ. Γούναρης. Μετὰ τὴν νέαν γενησομένην, ἐπὶ τῇ βύσει τῆς προτάσεως τοῦ κ. Πώπ ψηφοφορίαν, πικρᾷ τοῦτο.

Πρόεδρος. Ἀρχεῖται ἡ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως. Οἱ λέγοντες **ναί**, θεωροῦσιν ὡς ἀπορριφθεῖσαν τὴν πρότασιν περὶ προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος διὰ τῆς γενομένης ψηφοφορίας. Οἱ μὴ θεωροῦντες ὡς ἀπορριφθεῖσαν τὴν πρότασιν λέγουσιν **οὐκ**.

Κηλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ν. Καλλέλης** καὶ **Γ. Χλωρός** καὶ ἀρχεῖται ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν αὐτῶν ἡ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ὁ κ. **Β. Μαργεζίνης**, δικαιολογῶν τὴν ψῆφον αὐτοῦ, δηλοῖ ὅτι θέλει δώσει ψῆφον εἰς τὸ **οὐκ**, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις κατὰ τὴν προϋθεσινὴν ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. **Ν. Κаланτζάκος**, δικαιολογῶν ἐπίσης τὴν ἐστυαυτοῦ ψῆφον, δηλοῖ ὅτι θέλει δώσει ψῆφον εἰς τὸ **οὐκ**, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι δὲν ἀπερρίθη ἡ πρότασις, διότι δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις.

Περαιτωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διατάξεως ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγγέλλει ὅτι εὐρέθησαν παρόντες κατὰ τὴν ψηφοφορίαν, οὔτινες καὶ ἐψήφισαν, 108· ὑπομένως δὲν ὑπῆρξεν ἀπαρτία.

Λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρα 9 καὶ 20' μ. μ., ἵνα ἐπαναληφθῇ αὔριον ὥρα 6 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. **Αἰγ. Λομβάρδος**

Οἱ Γραμματεῖς
Περ. **Μπουτῆς**
Ν. **Μουζάκης**.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΖ

Τηρ 2 Ιουνίου 1922.

Ὡρ 6 καὶ 53 μ. μ. ε. κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἐνκρίσιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεώρεται καὶ ἐπιτροπή ἢ εἴσοδος εἰς τὴν λαὸν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυρῶνται τὰ πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινούνται τὰ ἑξῆς.

— Οἱ δημοδιδάσκαλοι Σερρών, ἐξισχυόντες τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίᾳ καὶ πολλὰς βλαπτομένους καὶ δημευθέντας ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ Βουλγάρων, ζητοῦσιν ὅπως ἀπαλλαγῶσι τοῦ χρέους τῶν πρὶν τῇ Δημιουργίᾳ λόγφ συντάξεως τῶν ἐτῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίᾳ.

— Ἡ Βασιλικὴ γὰρ Νικηλίου Τσιλάκου, ἡγέτου, δηλοφρονήσαντος εἰς τὰς βουλὰς Ἀχαΐας, ζητεῖ τὴν ἀπονουή συντάξεως.

— Ἡ Δύμη, γὰρ Διον. Μανθιοπούλου, ἀποθιγνόντος ταγματάρχου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ζητεῖ κῆρσιν τῆς συντάξεώς της.

— Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι Μαγνητικῆς παρεκκλήσαντες τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως νόθευται τὴν γνώμην τῆς Ἀσφῆς Ἀθηνῶν διὰ τὸ ἐπίδομα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

— Οἱ κάτοικοι Ροδόπης παρεκκλῶσιν, ὅπως ὁ Νομὸς Ροδόπης παρεμείνη ἀέρετος, καὶ γὰρ ὑπάρχῃ εἰς τὴν Διοίκησιν Δράμας.

— Ἐπιτροπὴ ἐφέδρων Σαμίων παρεκκλῆ, ὅπως πύσιν ἢ καταδίωξις τῶν ὑπὸ τῆς ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως κηρυχθέντων ἀνυποτάκτων.

— Οἱ Κάτοικοι Μετλήρων ζητοῦσι τὴν ἀπομείναι τοῦ ἐλατ' ὑπηρετούντος Ταμίου.

— Οἱ κάτοικοι τοῦ Ζαχρυρίου διαμαρτύρονται διότι κητηρήθησαν τὰ Ἑλληνικά Σχολεῖα, ἐκφράζουσι δὲ τὴν βαθυτάτην τῶν ὀδόντων, διότι πολλὰ Δημοτικά σχολεῖα ἔχουσιν ὑποδουλωθῶσι εἰς Γερμανοὺς καὶ οὕτω καταδικάζονται εἰς ἀπαιδευσίαν.

— Ο Κτηματικὸς Σύνδεσμος Ἀθηνῶν παρεκκλῆ, ὅπως τροποποιηθῇ τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχέδιον «περὶ συντάξεως

εἰδικῶν Ταμείων διὰ τὴν κητικαυτὴν μονίμων ὁδοστρωμάτων» ἐπιδοκλούμενου τοῦ τέλους ἐπὶ τῶν ἐνοικίων.

— Ὁ Παναγιώτης Ρουσέας, συνταξιούχος λοχαγός, ζητεῖ κῆρσιν τῆς συντάξεώς του.

— Διήφοροι στρατευθέντες ὑπάλληλοι ζητοῦσι τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 425, ὅστε νὰ λαμβάνωσιν ἀποδοχὰς ἅπαντες οἱ μόνιμοι ὑπάλληλοι, οἱ ὑπηρετούντες ἐν τῷ Στρατῷ.

— Ὁ Χρυσὸς Κουρυστάς, πρωτομὴν δευτεροβάθμιος ὑποδιδάσκαλος, ζητεῖ τὴν μονιμοποίησιν του.

— Ἡ πολιτικὴ Ἐνωσις τῆς Μακεδονικῆς Νεολογίας Σερρών παρεκκλῆ, ὅπως μεταφερθῶσιν εἰς τὴν Α' κλῆσιν τῆς Β'ς σειράς ἐφεδρείας οἱ ἔχοντες ἀδελφὸν ἢ πικτερά θανόντα ἐν ἐμφερίᾳ.

— Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Κτηματικῶν Σχολίων Ἀμφίσσης ὑποβάλλει τροποποίησιν τοῦ νόμου 3218 «περὶ ἀγρονομικῆς».

— Ὁ πληρεξούσιος Μεσσηνίας κ. Ν. Καλαντζάκος ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχετικοῦ νόμου «περὶ κληνοφισμοῦ ἀρχαιότητος τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ Β. Νεοτακτοῦ».

— Ὁ πληρεξούσιος Κυκλάδων κ. Δ. Κ. Βοκοτόπουλος ὑποβάλλει πρότασιν ψήφισματος «περὶ τοῦ ἐκτὸς νῆου τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου».

— Οἱ πληρεξούσιοι Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. κ. Περ. Ίακ. Ἀργυρόπουλος καὶ Ν. Δεβίδης ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀπονουῆς συντάξεως ἐνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

— Ὁ κ. Ε. Στρατηγός, Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας, ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ οργανισμοῦ τῶν προσηρητημένων Σχολείων τοῦ ἑθν. Μετσόβιου Πολυτεχνείου».

— Ὁ κ. Κ. Πολυγένης Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας, ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ δατῶν νόμων καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν κῶτων».

— Ἡ ἀρμυδία ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν της ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἐποικισμοῦ ἐν Ὀρχηῳ».

— Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων περὶ δημοτικῆς φρολογίας σὺνων καὶ στερῶν ἐν Πι-

ἀπονηνίσθη ειδική επιτροπή, εἰς ἣν περικλείεσθαι τὸ νομοσχέδιον, ἀποτελεισθῆναι ὑπὸ τῶν κ. κ. **Α. Ζούβουλα, Α. Στεφανοπούλου, Ἀνδρ. Παπαγιωτοπούλου, Σπ. Κουμουνδούρου, Ἀρ. Φωτήλα, Α. Μισούλη καὶ Γ. Παπαγιαννοπούλου.**

Οἱ κ. **Ν. Λεβίδης**, πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διάταξης λαμβάνων τὴν ῥήσιν, υποβάλλει αἵτησιν τοῦ ἐν ἀποστρατεία ἀντισυνταγματάρχου τοῦ ἱππικοῦ Παικισιάνου Σπανίου, περικείμενον ἐπὶ ἡδικήθη κατὰ τοῦς γενομένους προδικασμούς. Συνιστᾷ θερμῶς τὴν αἵτησιν ταύτην καὶ παρακαλεῖτὶ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὧσιν ὡς δικαιοσύνη.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Γίνεται δι' ἀνασκήσεως δεκτὴν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου.

Περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ πρεσβυτέρων τῶν δικαστικῶν ἐπαλλήλων διατάξεων.

(Ὡς ἐμπροσθεν ἦν κατὰ τὴν α. τοῦ ἡμερησίου, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

1. Δύνανται νὰ συμπληρωθῶσι αἱ κεναὶ ἐκάστης θέσεως ἑξατῶν μέχρι τοῦ ἐνὸς τρίτου αὐτῶν ἐν τῶν διατελούντων δικηγόνων, τῶν ἐχόντων α') δεκάτῃ τοῦλάχιστον ἐξδωδεκάτῃ δικηγορικὴν ὑπηρεσίαν παρὰ πολυμελὲς δικαστηρίον, ἢ β') τῶν ἐχόντων τοιαύτην ἐντὶ πέντε ἐτῶν, ἐξ ὧν ὅμως τὰ δύο τοῦλάχιστον παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ.

2. Εἰς τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάριον δεκαετίαν ἡ ὑκατεία δύνανται νὰ συνυπολογισθῇ καὶ ἡ προϋπάρχουσα δικαστικὴ τοιαύτη.

Ἄρθρον 2.

1. Περὶ τῆς κατάλληλότητος τῶν ἐν τῷ προηγούμενῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων ὑποψηφίων ἐφετῶν ἀποφάνεται, ἀποφασιστικῶς διὰ τῶν Ὑπουργῶν ἢ ὁλομέλειά τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς ἣν μετέχει μετὰ ψήφου καὶ ὁ παρ' αὐτῷ Εἰσαγγελεὺς ἢ οἱ νόμιμοι τούτου ἀναπληρωταί. μετὰ προηγούμενην περὶ τούτου ἡτοιτογημένην γνωμοδότησιν τῆς ὁλομέλειας τῶν ἀρμόδιων Ἐφετείων, εἰς ἣν μετέχει μετὰ ψήφου καὶ ὁ παρ' Ἐφετικῆς Εἰσαγγελεὺς ἢ οἱ νόμιμοι ἀναπληρωταί του.

2. Ἀρμόδιον κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς προηγούμενης παραγράφου Ἐφετείων εἶναι τὸ παρ' ᾧ ἀσκεῖ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὁ υπο-

ψήφιος διὰ τὴν θέσιν τοῦ Ἐφετου δικηγόρου, ἂν δὲ ἤσκησεν ἡ ἀσκεία τοῦτο μόνον παρὰ Πρωτοδικεῖον, τὸ Ἐφετεῖον εἰς ὃ ὑπάρχει τὸ Πρωτοδικεῖον τοῦτο.

3. Πὺ ὁλομέλειά τοῦ Ἀρείου Πάγου δύνανται νὰ ζητήσῃ πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς σχετικῆς περὶ τοῦ υποψηφίου ἐγγράφους πληροφορίας καὶ παρὰ τοῦ Προέδρου καὶ Εἰσαγγελεὺς τῶν Πρωτοδικῶν, παρ' οἷς ἤσκησεν ἡ ἀσκεία τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὁ υποψηφίος, ἐπὶ δὲ καὶ παρὰ τῶν Συμβούλων τῶν ἀρμόδιων Δικηγορικῶν Συλλόγων.

Ἄρθρον 3.

Οἱ βουλευμένοι νὰ καταλάβωσι θέσιν Ἐφετου δικηγόρου ὑποβάλλουσι τὴν περὶ τούτου αἵτησιν τῶν εἰς τὸν ἀρμόδιον παρ' Ἐφετικῆς Εἰσαγγελεῖ, συνοδευομένην μετὰ τῶν πιστοποιητικῶν α') ὅτι συνεμορφώθησαν πρὸς τὰς στρατολογικὰς τῶν ὑποχρεώσεις, β') ὅτι ἄγουσιν ἡλικίαν, οὐχὶ μείζονα τῶν 45, καὶ δὲ ἐλάχιστην τῶν 30 ἐτῶν. Δύνανται δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ παρ' Ἐφετικῆς Εἰσαγγελεὺς νὰ προταθῶσιν ἄνευ αἰτήσεως τῶν, ἐφ' ἑσὶν ἔχουσι τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προσόντα. Τὰ καλούμενα Εἰσρισμοὺ εἰς δικαστικὴν ἐν γένει θέσιν ἰσχύουσι καὶ ἐν προκειμένῳ.

Ἄρθρον 4.

Οἱ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός, ὑπαρχουσῶν κενῶν θέσεων Ἐφετῶν, πληρωτέων κατὰ τὴν κρίσιν του καὶ ἐν δικηγορίῳ, προσκαλεῖ τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας, κατὰ τὸν παρόντα νόμον, διὰ δηλοποιήσεώς του, δημοσιευμένης ἐν δυτὶ τῆς πρωτευούσης ἐφημερίσιν, εἰκοσι τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς δηλοποιήσεως ταύτης ὁρισμένης ἡμέρας, μέχρι τῆς ὁποίας εἶναι δεκταὶ αἱ αἰτήσεις. Εἰς τὴν αὐτῆς προθεσμίας ὑποβάλλουσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης τὰς προτάσεις τῶν καὶ οἱ Εἰσαγγελεῖς Ἐφετῶν διὰ τοῦς ὑπ' αὐτῶν, ἄνευ αἰτήσεως τῶν, προτεινόμενους.

Ἄρθρον 5.

Ἀντισυγγελεὺς Ἐφετῶν διαρίζεται ὁ ὑπηρετήσας ἐπὶ διετίαν ὡς εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν ἢ ὁ κατεργάμενος δεκάτῃ εἰσαγγελείῳ καὶ ἀντισυγγελεὺς ὑπηρεσίαν Πρωτοδικῶν ἐν συνέλει.

Ἄρθρον 6.

Αἱ κεναὶ θέσεις τῶν εἰρηνοδικῶν, πταισματοδικῶν καὶ γραμματέων πρωτοδικῶν δύνανται νὰ συμπληρωθῶσι παρὰ ταπεινότερων τῆς Νομικῆς ἐχόντων δεκάτῃ ὑπηρεσίαν γραμματέως Εἰρηνοδικεῖον ἢ ὑπογραμματέως πολυμελοῦς δικαστηρίου ἢ παρὰ τῶν ἐχόντων πτυχίον εἰρηνοδικίου μετὰ τὸν βαθμὸν τοῦλά-

χιστον «καλῶς» καὶ ὑπηρεσίαν γραμματέως Εἰρηνοδικείου ἢ εἰδικοῦ Πταισματοδικείου τοῦλάχιστον δεκαετῇ προτάται τοῦ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 7.

Οἱ γραμματεῖς Εἰρηνοδικείων ἢ εἰδικῶν Πταισματοδικείων, οἱ ἔχοντες τὰ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ 6 προσόντα, δύνανται νὰ ἀναπληρώσι τὸν Εἰρηνοδικὴν ἐν τῇ ἐκδικάσει τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων.

Ἄρθρον 8.

Ὑπογραμματεῖς πολυμελῶν δικαστηρίων ἢ Εἰσκηρυγίων ἢ γραμματεῖς πολιτικοῦ Δικαστηρίου, ἔχοντες πτυχίον νομικῆς καὶ τριετὴ ὑπηρεσίαν πρὸ εἴτε μετὰ τὴν λήψιν τοῦ πτυχίου τῶν, δύνανται νὰ προσέλθωσιν εἰς τὰς πρὸς ἀπόκτησιν ἀδείας τοῦ δικηγορεῖν ἐξετάσεις, καὶ ὄντι ἀσκήσεια παρὰ δικηγόρῳ.

Ἄρθρον 9.

Ἐκτός τῶν κατὰ τὰς καμμένας διατάξεις πρῶτόντων πρὸς διορισμὸν συμβολαιογράφου, δύναται νὰ διορισθῇ συμβολαιογράφος, ἐκτός ὅμως τῆς ἑδρας Πρωτοδικείου, καὶ ὁ ἐπὶ δεκαετίαν ὑπογραμματεὺς Εἰρηνοδικείου κατόπιν δοκιμασίας, ἐνεργομένης κατὰ τοὺς ἄρους τοῦ ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου 1914 Β. Διατάγματος «περὶ ἐξετάσεων συμβολαιογράφων» ἐν ταῖς νέαις χώραις».

Ζητεῖ καὶ λαμβάνει εἰς τὸν λόγον ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διάταξης ὁ κ. **Ἀθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης**. ὁ ὁποῖος λέγει, ὅτι, ἐπειδὴ τὸ συντακτικὸν ἔργον προσέκρουσεν εἰς ζητήμαζ τρόπου ψηφοφορίας, παρελκυσμένων τῶν ἐργασιῶν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχουσιν ὠριμάσει ἀκόμη ζητήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις ἐπιμένει, παρακαλεῖ νὰ διακοπῇ τὸ συντακτικὸν ἔργον καὶ κατανεύσῃ αὕτη νὰ περατωθῇ τὸ ἐκκρεμές νομοθετικὸν ἐντὸς τοῦ θέρους, δηλαδή πρὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως. Κατόπι δε, προδῇ εἰς τὸ Συντακτικὸν κατὰ τὸν Ὀκτώβριον, ἅρῳ ἐν τῇ μεταξὺ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συντάγματος προσετοίμασθ τὴν σχετικὴν ἐργασίαν. Πρὸς ταῦτα ὑποβάλλει πρότασιν ὑπογεγραμμένην ὑπὸ εἰκοσι καὶ δύο πληρεξουσίων. Ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ ταύτης παρακαλεῖ νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Συνέλευσις, πρὶν ἢ γένηται ἡ χθεὲς ματαιωθείσα ψηφοφορία.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (Πρωτοπυργός). Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ὅτι εὕρισκόμεθα πρὸ μιᾶς ψηφοφορίας, ἣτις διεκόπη. Πρὸ τῆς ψηφοφορίας ταύτης, οὐδεμίαν εἶναι δυνατόν νὰ λάβωμεν ἀπόφασιν.

προδῇ εἰς τὸ Συντακτικὸν κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ἅρῳ ἐν

Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Δὲν νομίζω ὅτι δύναται νὰ κατὰσκευάξῃ εἰδικὸν Ἡμερησίαν Διάταξιν. οὔτε ἀρκεῖ ἡ δήλωσις τινος ὅτι αὐτὸ θέλει νὰ πραγματοποιῇ πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, διὰ νὰ τεθῇ πρᾶγματι πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ἐκείνου τοῦ ὁποῖου ζητεῖ. Ἡ Ἡμερησίαν Διάταξις, περιλαμβάνει ὠρισμένα ἀντικείμενα καὶ δὲν δύναται κατὰ τὸν Κανονισμὸν οἰκονομεῖται ὑποβάλλομένη πρῶτασις ἢ νὰ ἀκολουθήσῃ μετὰ τὴν σειρὴν τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ἣτις κακιστίζεται καὶ ἐκαστην μετὰ τὸ πέρας τῆς συνεδριάσεως. Πρὸ τῆς ψηφοφορίας εἶναι αὐτῆς δυνατόν νὰ εἰσχωρῇ οἰκονομεῖται πρῶτασις.

Πρόεδρος. Ἡ ὑποβληθεῖσα πρῶτασις εἰς τὸ Προεδρεῖον ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Παρακαλοῦμεν ὅπως ἡ κατωτέρω πρῶτασις, θεωρουμένη κατεπεύγουσα, τεθῇ ὑπὸ τὴν ψῆφον τῆς Συνελεύσεως πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως. Ἡ Συνέλευσις, ἀποφατίζουσα, νὰ συνεχίσῃ τὸ συντακτικὸν ἔργον μετὰ τὰς ἑρρινὰς διακοπὰς μέχρι δ' αὐτῶν ν' ἀσχοληθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν καὶ τὸν κοινοβουλευτικὸν ἐλαγχον, εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν».

Ἐπὶ τῆς προτάσεως αὐτῆς δυνάμεθα νὰ ἐπικενθώμεν μετ' ὀλίγον.

Ὁ κ. **Α. Νικολαΐδης** ἐπιμένων εἰς τὴν ἀπόψιν του, φρονεῖ ὅτι, ἐὰν προχωρήτῃ ἡ ψηφοφορία, θὰ περατωθῇ ἡ ἀποκρίσις καὶ θὰ ρηθῇ οὕτως ἡ Συνέλευσις εἰς τὸ ἀποχωρήσαν. Τονίζει ὅτι ἡ προτάσις τοῦ δὲν ἐμπνέεται ὑπὸ πνεύματος ἀντιπολιτεύσεως, οὔτε, ἐκ πεισματικῆς τινος. Ἀλλ' ἐνταῦθα τῆς ἐπιμονῆς νὰ ψηφισθῇ ἡ γνωστὴ τροποποίησις τοῦ 3ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, τροποποίησις τὴν ὁποίαν ἡ λαϊκὴ συνείδησις, ὀρθῶς καὶ ἰσχυρῶς ἀκόμη ἐθνηκόρων ἀποκρίσει, ἀντικατίζει καὶ παρακλίνει τὴν Συνέλευσιν, ἣτις κατανεύσκει καὶ ἀποτελέσματος τὴν χρόνον αὐτῆς, κατέστησε δ' ἄχρηστον καὶ ἀμφίβολον τὸ δῶρον ἅρῳ τοῦ Συντάγματος, τὸ κύριον δηλ. σημεῖον καὶ τὸ σπουδαιότερον, καὶ καταφθαίρει τὸ κύρος τῆς Κυβερνήσεως, ἣτις μόνον δύναται νὰ εἶναι σήμερον ἰσχυρά. Ἡ πρῶτασις μου ἀποβλέπει εἰς τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἐγένετο, ὅχι ὑπὲρ τῶν τύπων.

Πρόεδρος. Ὁπωσδήποτε εὕρισκόμεθα πρὸ μιᾶς ἀξίας

μένης ψηφοφορίας και εκκρεμότης θεωρώ καλόν νά γίνῃ πρῶτον ἡ ψηφοφορία.

Ο κ. **Νικολαΐδης** λέγει ὅτι ἡ πρόταξις τοῦ ἀκριβοῦς τήν ψηφοφορίαν θέλει νά πρόλάβῃ, διότι καί τήν αὐτήν ἐρηκνεύειν τοῦ ὅθι ἄρθρου θεωρεῖ μὴ ὀρθήν καί τήν τροποποίησιν τοῦ 3ου τοῦ Συντάγματος ὡς ἀποκαρδιωμένην ἐκ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, ἄλλως θά ὑπερψήφισεν αὐτήν.

Γ. Ἀναστασόπουλος. Ἡ πρόταξις τοῦ πληρεξουσίου Θεσσαλονίκης, καί ἐκ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος καί ὑπό των ἀναπτυχθέντων λόγων, βεβαίως θά συζητηθῇ. Ἀλλ' οὐχί ταύτην τὴν στιγμήν. Προέχει τῆς συζητήσεως ταύτης ἡ συνέχισις τῆς ψηφοφορίας τῆς γῆρας, ἥτις ἐματαιώθη ἐλλείψει ἀκρίβειας. Ἡδύναντο νά συζητηθῇ ἡ πρόταξις του, ἐνῶ προσβάλλετο μετὰ τὸ μέσον τῆς ψηφοφορίας; Βεβαίως ὅχι. Οὕτω καί σήμερον δὲν δύναται νά προταχθῇ τῆς ψηφοφορίας, προκειμένου μάλιστα διὰ ταύτης ν' ἀκυρωθῇ ἡ ἀπόφασις, ἡ ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως, καθ' ἣν ἡ Ἐθνοσυνέλευσις δὲν ἀπερνήθη ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς τροπολογίας τοῦ 3ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, δηλαδή δὲν ἀπέριψε ταύτην. Ἡ πρόταξις τοῦ κ. Πληρεξουσίου ἐκ Ὑπερῶν εἶναι ὅτι, ἐνῶ τῆς ἀναγραφόμενης ἐν ταῖς ἐπισήμῃς πρακτικαῖς περιόδου, ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἀπέριψε τὴν τροπολογίαν. Προκαίεται ἄρα περὶ κύρους τῶν πρακτικῶν καί τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, διὰ τῆς δικαιοσύνης ψηφοφορίας ἥτις θά ἀποδείξῃ ἂν ἔχωσιν ἀκριβῶς τὰ πρακτικά καί ἡ ἀπαγγελθεῖσα ἐν αὐτοῖς ἀπόφασις ὅτι θά προσβληθῇ εἰς ἄλλην συζητήσιν. Ο κ. Πληρεξούσιος συνεχίζων, ἀναπτύσσει τὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς τάξεως καί τῆς ὑποχρεώσεως ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Σώματος, καί καταλήγει λέγων ὅτι, ἐνὸς μὲν ὑπάρχει πρόταξις περὶ κύρους τῶν πρακτικῶν καί περὶ ἀποράσεως ἡ οὐ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, δηλαδή πρόταξις ἀμυρίσθητης τῆς ἀληθείας, τῶν πρακτικῶν, ἡ δικαιοσύνη ἐπὶ ταύτης ψηφοφορία δέον νά συνεχισθῇ πρὸς πᾶντὸ ἄλλου ἔργου.

Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) Ο κ. Βουλευτὴς ἀνέλαβε ἔργον λίαν σοβαρὸν νά μεριμνήσῃ περὶ τῆς σωτηρίας τῆς Κυβερνήσεως. Ἀνέλαβε τὴν μεριμνάν νά σώσῃ τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τῆς συνεπείας τῆς ἐπιμονῆς τῆς. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἐδήλωσεν ὅτι ἐπὶ σιδηρῶς ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ἔχει γνώμην πολιτικὴν

καί ἀρῆκεν ἐλευθέραν τὴν Συνέλευσιν νά ἀπορρίψῃ κατὰ τοῦτον ἢ ἐκείνον τὸν τρόπον. Δὲν δύναται λοιπὸν νά γίνηται λόγος περὶ ἐπιμονῆς. Δύο μὲν τῆς Κυβερνήσεως οὐχί ὑπὸ τὴν ιδιότητα μέλους τῆς Κυβερνήσεως ἀλλ' ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ πληρεξουσίου, ὑπεβάλλον προτάσεις τινάς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος, ὡς ὑπεβάλλον τοιαύτας ὅχι μόνον τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ καί ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος καί διάφοροι ἄλλοι πληρεξούσιοι. Αἱ προτάσεις αὐταί, ὅχι ἐξ ἐπιμονῆς τῶν ὑποβληθέντων ἀλλ' ἐκ τῶν δικτάξεων τοῦ Κανονισμοῦ, ἔπρεπε νά ὑποβληθῶσιν ὑπὸ τὴν ψῆφον τῆς Συνελεύσεως διὰ νά γίνουσι δεκταί ἢ νά ἀπορριθῶσι. Πῶς εὐρηται ἡ ἐπιμονὴ τῆς Κυβερνήσεως; Ὑπάρχουσι περιστάσεις ἰδιαιτέραι, τὰς ὁποίας ὁ κ. Συνάδελφος ἐκ Θεσσαλονίκης εὐηρεστήθη νά χαρακτηρίσῃ ὡς ἐπιμονὴν καί ἀπὸ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀπορίας ζητεῖ νά σώσῃ τὴν Κυβέρνησιν, κινδυνεύουσιν ἐκ τοῦ λόγου τούτου νά ἐμφανισθῇ εἰς τὰ ὄψα τῆς ἐλληνικῆς κριτικῆς ὡς ἐπιδιώκουσα πράγματα, τὰ ὁποία δὲν συμφωνοῦσι μὲ τὴν πολιτικὴν συνείδησιν τοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης κ. Συνδέλου; Ἡμεῖς, ἐπειδὴ εἰμὲν μέλη τῆς Κυβερνήσεως, πρέπει νά εἰπώμεν ὅτι αἱ προτάσεις ἡμῶν ἔχουσιν ἰδιαιτέραν τινὰ ἀσθένειαν, ὥστε νά μὴ τεθῶσι καὶ εἰς ψηφοφορίαν; Τίθενται εἰς ψηφοφορίαν κατὰ τὸν Κανονισμόν, καί ἂν ἡ Συνέλευσις δὲν τὰς θέλῃ, θά τὰς ἀπορρίψῃ. Πῶς εἶναι ἡ ἐπιμονή; Ἐπρεπε νά γίνῃ ἐν ἄρθρῳ διὰ τοῦ Κανονισμοῦ τότε, ὡς προτείνει ὁ κ. Συνάδελφος, καί κατὰ τὸ ὅποιον δι' ἐκείνας τὰς προτάσεις, τὰς ὁποίας ὑποβάλουσι τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, θά ἰσχύῃ ἰδιαιτέρον ἄρθρον κατὰ ὅποιον αἱ προτάσεις αὐταί, ἅμα θέλει οἰσδῆσται πληρεξούσιος νά τὰς χαρακτηρίσῃ ὡς μὴ συμφώνους πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν συνείδησιν αὐτοῦ, δὲν θά τίθενται εἰς ψηφοφορίαν.

Τοιαύτην διάταξιν τοῦ Κανονισμοῦ δὲν ἔχομεν. Ἄν ὑπάρχει ἀνάγκη νά παρατῇ, καὶ ἡμεῖς θά ἀναπτύξωμεν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ λόγου, διὰ τοῦς ὁποίους ἡμεῖς παρεκλέσαμεν νά γίνῃ δεκτὸν ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴ τοιαύτη διάταξις, Ὑπεβλήθη αὐτὴ ἡ πρόταξις εἰς ψηφοφορίαν, ἐγένετο ἡ ψηφοφορία. Τί πταίμεν ἡμεῖς; ἂν ἡ ψηφοφορία δὲν ἀπέληξεν εἰς ἀποτέλεσμα, σύμφωνας πρὸς τὸ ἄρθρον 56 τοῦ Συντάγματος; Ἡ ἔπρεπε νά δεχθῶμεν, ἐπειδὴ ἐπρόκειτο

περί τοιαύτης προτάσεως, ἵνα μὴ χαρακτηρισθῶμεν ὡς ἐπι-
μυνοί, ἐρμηνεύειν τοῦ ἄρθρου 56, ἥτις καθ' ἡμᾶς δὲν εἶναι
ῥηθῆ; Δὲν ἔχομεν αὐτὴν τὴν γνώμην, δι' οὗ λόγου; ἀνεπτύ-
ξμεν. Ὁ κ. Συνάδελφος ἐκ Ψαρῶν εἶπε· κύριοι, ἐγὼ ἔχω
ἐγκυτὴν γνώμην καὶ παρακαλῶ ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦτου ἡ
Συνέλευσις, καὶ ἡ Συνέλευσις, ἄρ' οὐ θέλουσι τὰς περὶ τοῦτου
συζητήσεις, πρόκειται ἤδη νὰ ψηφοφορήσῃ. Ποῦ εἶναι ἡ ἐπι-
μονή, ἐνῶς τῆς ὁποίας συμβαίνουσιν ὅλα αὐτὰ τὰ δεινὰ πρὸς
ἀποτροπὴν τῶν ὁποίων ὁ κ. Συνάδελφος ἔκχευε τὴν πρό-
τασιν, τὴν ὁποίαν ἔκχευε; Εὐρισκόμεθα εἰς τὸ σταδίου τῆς
ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Πληρεξουσίου τῶν
Ψαρῶν, ἡ ὁποία λόγῳ ἀπικρίτως ἐλλείψεται ἐνκυβήτησιν.

Ὁ κ. Γ. Πῶπ λέγει ὅτι ἔχει λύσιν ἱκανὴν νὰ περι-
σώσῃ τὴν κατὰστασιν καὶ ἀπαλλάξῃ τὴν Συνέλευσιν τῶν
ψηφοφοριῶν. Εἶναι αὕτη, ὡς ὑπέδειξε καὶ γθέ., νὰ παρα-
πεμφθῇ ἡ περὶ προαγωγῆς ψήφου εἰς τὰς γυνάξεις
εἰς τὴν συζητήσιν τοῦ ἄρθρου 108 περὶ ἀναθεωρητέων δικ-
ταξέων, διότι καὶ σήμερον, ἀποδεχόμενοι τὴν προσθήκην, τὸ
αὐτὸ θὰ δώσωμεν ποικιλικὸν ἀποτέλεσμα ὡς καὶ ἂν τὴν
ἀποδεχθῶμεν τότε. Διότι καὶ τὴν καὶ τότε θὰ παραπέμ-
ψωμεν τὴν ἀπόφασιν εἰς μέλλουσαν Βουλὴν. Ἐν ὁ κ. Ἀρ-
χιεὺς τῆς πλειονοψηφίας ἀποδεχεται τὴν πρότασιν ταύτην
σήμερον, τότε ἀποσύρω τὴν περὶ ἐρμηνείας τοῦ 56 ἄρθρου
πρότασιν μου, ἀρ' οὐ θὰ ἐρμηνευθῇ τοῦτο ὅτιν θὰ ἔλθῃ ἡ
σειρὰ του. Ψηφισόμενος οὕτω τοῦ 3ου ἄρθρου ὡς ἔχει, θὰ
προβῶμεν εἰς τὴν περαιτέρω ἐργασίαν μας, συμφώνως καὶ
πρὸς τὸν κοινὸν πύθον Συνελεύσεως καὶ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Δ. Γούναρης. Προτείνετε δηλ. νὰ παραπεμφθῇ ἡ συζή-
τησις καὶ ἀπόφασις ἐπὶ τῶν προτάσεων περὶ τροπολογίας
τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρ-
θρου 108;

Γ. Πῶπ. Αὐτὸ κινουίσκατε σεῖς, συμφώνως πρὸς τὴν
ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως. Ἐγὼ τὴν πρότασιν ταύτην
διετύπωσα, ἵνα εἰς τὸ ἄρθρον 108 συζητήσωμεν περὶ τοῦ
θέματος. Ἐγὼ ἀποσύρω τὴν πρότασίν μου, κύριε Πρόεδρε.

Δ. Γούναρης. Ὁ κ. Πληρεξούσιος ἐκ Ψαρῶν προτείνει,
ἵνα ἡ Συνέλευσις δεχθῇ ὅπως ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ
τῶν προτάσεων τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν προσθήκην δικταξέως
ἐν τῷ ἄρθρῳ 3, τῶν γενομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἐμοῦ

καὶ ὑπὸ ἄλλων συναδελφῶν, συνδυασθῇ μετὰ τῆς συζητή-
σεως τοῦ ἄρθρου 108.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Ὁ κ. Σουλιάτης **Νικολαΐδης** δηλοῖ ὅτι ἀποσύρει
καὶ οὗτος τὴν πρότασίν του, καθύστερον δὲν προσεφθελεῖται
ἡ ἐρμηνεία τοῦ 56 ἄρθρου. Ἡ πρότασίς μου προήχεται ὡς
εἶπον ἐκ διathέσεων οὐχὶ ἀντιπολιτευτικῶν, ἀλλ' ὅπως ἀπο-
δοθῇ τὸ κύρος τῆς μόντης ἰσχυρᾶς σήμερον Κυβερνήσεως, τὸ
ἵστον ἐθεώρηται μειούμενον. Κατόπι τῆς συγκαταβάσεως
τοῦ κ. Ἡγέτου τῆς πλειοψηφίας, λησμονῶ καὶ τὴν εἰρω-
νεύειν, μεθ' ἧς περὶ τῆς προτάσεώς μου ὁμιλήσεν οὗτος.
Εὐρίσκατο αὐτὴ ἐν πλήρει ἀντιθέσει πρὸς τὴν διάθεσιν, ἐξ
ἧς ἡ πρότασίς μου προήλθε.

Ὁ κ. Γ. Μπούσιος παρατηρεῖ ὅτι αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν
λύσιν εἶχεν ἤδη προτείνει ἀπὸ τῆς προαγωγῆς, ἀλλὰ δὲν εἰσ-
ήκουσθη. Ἀλλ' ἐρωτᾷ· τί θέλει ἤδη ἀπογίνει τὸ ἄρθρον 3;
θὰ ψηφισθῇ;

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** λέγει ὅτι ἡ συζήτησις ἀφορᾷ τὰς
προτάσεις περὶ προσθηκῶν εἰς τὸ ἄρθρον 3ον καὶ οὐχὶ τὸ
ἄρθρον 3. Συνεπῶς τὸ ἄρθρον 3 θὰ μείνῃ ὡς ἔχει, μετὰ τὴν
μικρὴν λεκτικὴν μεταβολήν, ἣν προσέπεινεν ὁ κ. Ν. Στρά-
της. Ἡ πρότασις, ἣν ἐγὼ ὑποβάλλω, λέγει ὁ κ. Γούναρης,
εἰς τὴν Συνέλευσιν, εἶναι ἵνα ἡ ἀπόφασις ἐπὶ τῶν προτά-
σεων αὐτοῦ περὶ προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 3ον παραπεμ-
φθῶσι καὶ συμπληρωθῶσιν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον
108, καὶ ἐπὶ τῆς προτάσεώς μου αὐτῆς παρακαλῶ νὰ ἐρω-
τηθῇ ἡ Συνέλευσις.

Πρόεδρος. Λαμβὼν ἐρωτᾷ τὴν Συνέλευσιν· δέχεται τὴν
πρότασιν τοῦ κ. Υπουργοῦ ἐπὶ τῆς Διακιοσύνης, ὅπως πᾶσαι
καὶ προτάσεις, καὶ συναρεῖ, πρὸς τὴν προσθήκην τοῦ ἄρθρου 3ου
τοῦ Συντάγματος, πλὴν τῆς τοῦ κ. Λεβιδῆ, ἥτις ἀπερρίφθη,
παραπεμφθῶσι νὰ συζητηθῶσιν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρ-
θρον 108 τοῦ Συντάγματος;

Οἱ παραδεχόμενοι παρακαλῶ νὰ ἐγερθῶσιν.

Ἐγείρονται οἱ πλείστοι.

Πρόεδρος. Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη.

Τὸ ἄρθρον 3, ὅπερ μετὰ τὴν λεκτικὴν μεταβολήν ὑπὸ
τοῦ κ. Ν. Στράτου τίθεται ἤδη εἰς ψηφοφορίαν, ἔχει ὡς
εἴρηξεν (ἀναγινώσκει):

«Ἄρθρον 3.—Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου

καὶ συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη, ἀναλόγως τῶν δυνάμεων των· μόνον δὲ πολῖται Ἕλληνας εἶναι δεκτοὶ εἰς ὅλας τὰς δημοσίας λειτουργίας, πλὴν τῶν δι' εἰδικῶν νόμων εἰσαγομένων εἰδικῶν ἐξαίρεσεων. Ἡ ἰδιότης τοῦ Ἑλλήνος πολίτου ἀποκτάται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν νόμων. Εἰς πολίτας Ἕλληνας τίτλοι εὐγενείας ἢ διακρίσεως οὔτε ἀπονέμονται, οὔτε ἀναγνωρίζονται.

Οἱ παρδεχόμενοι τὸ ἄρθρον 3, ὡς ἀνεγνώσθη, παρκαταλείπονται νὰ ἐγερθῶσιν.

Ἐγείρονται πλεῖστοι.

Ἡ Συνέλευσις παρδεχθή.

Ἐπομένως ἐγένετο δεκτὸν τὸ ἄρθρον 3, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 3.

Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη, ἀναλόγως τῶν δυνάμεων των· μόνον δὲ πολῖται Ἕλληνες εἶναι δεκτοὶ εἰς ὅλας τὰς δημοσίας λειτουργίας, πλὴν τῶν δι' εἰδικῶν νόμων εἰσαγομένων εἰδικῶν ἐξαίρεσεων. Ἡ ἰδιότης τοῦ Ἑλλήνος πολίτου ἀποκτάται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν νόμων. Εἰς πολίτας Ἕλληνας τίτλοι εὐγενείας ἢ διακρίσεως οὔτε ἀπονέμονται, οὔτε ἀναγνωρίζονται.

Πρόεδρος. Συζητήσις ἐπὶ τοῦ ἁρθροῦ 4 τοῦ Συντάγματος, ἔχοντος ὡς ἑξῆς· (ἀναγινώσκει).

«Ἄρθρον 4. Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαράβιαστος. Οὐδεὶς καταδικάζεται, συλλαμβάνεται, φυλάσσεται ἢ ἄλλως πως περιορίζεται, εἰμὴ ὅπου καὶ ὅπως ὁ νόμος κελεύει».

Ἐπὶ τοῦ ἁρθροῦ αὐτοῦ ὑπάρχει πρότασις ὑποβιβασθεῖσα ὑπὸ τῶν κ. κ. Ν. Κελογογεροπούλου καὶ Δ. Βοκοτόπουλου ὅπως τοῦτο ἀντικατασταθῇ ὡς ἑξῆς·

«Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαράβιαστος. Οὐδεὶς ὑποχρεοῦται νὰ ὑποστῇ σύλληψιν ἢ φυλάκισιν ἢ περιορισμὸν αὐτῆς, ἀνεῦ ἐντάλματος ἢ ἀποφάσεως τῆς ἀρχῆς δικαστικῆς Ἀρχῆς. Οὐδεὶς καταδικάζεται, εἰμὴ ὅπου καὶ ὅπως ὁ νόμος ὁρίζει».

Ο κ. Δ. Βοκοτόπουλος λαμβάνων τὴν λόγον, ὑποστηρίζει ἐν ἐκτάσει τὴν πρότασιν τοῦ αὐτοῦ, φερῶν ὅτι

ἀντικατάστασις τοῦ ἁρθροῦ, κατόπι τῆς παρκατάστασις τῆς σχετικῆς διατάξεως ὑπὸ τῆς τριετοῦς βουλευτικῆς τυχόντως, εἶναι ἐπιβεβλημένη. Ὁ πολίτης, προσθέτει, πρέπει νὰ προστατευθῇ ἀπὸ πάσης ἐκ τῆς μελλούσης ἐπιβουλῆς τῆς ἐλευθερίας αὐτοῦ τῆς προσωπικῆς.

Ο κ. Κ. Λυκουρᾶζος ὕπουργός ἐπὶ τοῦ Δημοσίου (ἑσπεροῦ), εἰσηγητῆς, λέγει ὅτι ἐν τῇ ἐπιτροπῇ τοῦ Συντάγματος ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συζητήσῃ διὰ μακρῶν ἐπὶ τῆς προτάσεως. Φρονεῖ ὅμως ὅτι τὸ ἄρθρον ἔχει καλῶς, ὡς ἔχει, καὶ δὲν πρέπει νὰ μεταβληθῇ.

Ο κ. Ν. Λεβίδης ἀποκρίσει τὴν προσθήκην τοῦ κ. Βοκοτοπούλου, ὑποστηρίζων, ὅπως τὸ ἄρθρον μένη ὡς ἔχει ἐν τῷ ἰσχύοντι Συντάγματι, καθίσων τοῦτο πληρέστατα προστατεύει τοὺς πολίτας. Ὅπου ὑπῆρξεν ἀνάγκη μείζονος προστασίας προσεβλήκαμεν, προσθέτει, ὡς π. χ. ἐν τῷ ἁρθρῳ β' τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, ἐνθα προσεβλήκαμεν δύο παραγράφους μειζόνων ἐγγυήσεων ὑπὲρ τῶν πολιτῶν. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προκαλέσωμεν ζητῶς διὰ τοῦ Συντάγματος εἰς ἀντίστασιν τοὺς πολίτας, ὅσας παρὰ νόμους συλλαμβάνονται. Τοῦτο ἐξυπακούεται. Ἄλλως τε καὶ οὐδὲν Σύνταγμα τῶν ἄλλων Κρατῶν ἀναγράφει ὅσα ὁ κ. Βοκοτόπουλος ζητεῖ. Βεβαιώθητε, κύριοι, ὅτι ἐνθα ὑπῆρξεν ἀνάγκη προστασίας τῶν πολιτῶν, ἡ ἐπιτροπὴ ἡμῶν ἐφρόντισε περὶ τούτου, τροποποιήσασα τὰς ἰσχυρῶς διατάξεις ἢ προσθέσασα νέας.

Ο κ. Δ. Γούναρης φρονεῖ ὅτι τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἀντιθέτου συλλήψεως πολίτου ὑπὸ ἀστυνομικοῦ δέον νὰ κανονίσωσιν αἱ διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου. Δὲν εἶναι τοῦτο ἔργον τοῦ Συντάγματος. Προκειμένου ὅμως περὶ τῆς περιπτώσεως Κυβερνήσεως ἐνεργούσης κατὰ σύστημα ἐπὶ κατάπαυσιν τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν, ἐξ οὗ καὶ ἐρωτήθησαν οἱ κ. κ. Εἰσηγητὰς τῆς τροπολογίας τοῦ ἁρθρ. 4, δὲν συντρέχει λόγος νὰ περιληφθῇ ἐν τῷ Συντάγματι ὅτι ἐπιτρέπεται ἢ ἀντίστασις. Εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ἐπιβάλλεται ἢ ἀντίστασις, καὶ ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ ἐκείνου, τὸ ὅποσον λέγει ὅτι ἡ τήρησις τοῦ Συντάγματος ἀφίεται εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλ' ἐπιβάλλεται ἢ ἀντίστασις, ἢ εἰς τὸ ἐν ἄτομον, τὸ συλλαμβανόμενον ὑπὸ δυνάμει ἐνόπλου, κατ' ἣς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀντιταθῇ ὁ πολίτης, διότι μόνον κατὰ παράδρομὴν ἔμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ

περίπτωσις ἀντιστάσεως πραγματικῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ συλλαμβανόμενος πολίτης θὰ εἶναι δυνάτῳ νὰ ἀντιταχθῇ, δηλαδή κατὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ὑπῆρχεν ἀρετὴ ἐνόπλιος δυνάμεις, ἵνα τὸν συλλάβῃ. Ταιούτῃ ἀντίστασις, ὅσον καὶ ἂν εἴναι ἀνταγγραμμένη ἐν τῷ Συντάγματι, δὲν θὰ λάβῃ χώραν. Ἄλλῃ εἶναι ἡ ἀντίστασις, ἡ ὁποία ἐνεργεῖται εἰς ταιούτην περίπτωσιν, ἡ ὁμαδική· δηλαδή ἡ ἐπανάστασις κατὰ τοῦ καθεστώτος καὶ ἡ ἀνατροπὴ διὰ τῆς βίαις τοῦ καθεστώτος, τὸ ὁποῖον προσέβαλε τὸ δικαίωμα τῶν πολιτῶν. Αὕτῃ δὲν ρυθμίζεται ἀπὸ τῆς Συνταγματικῆς δικταξίαις, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ συνείσθημα τῶν πολιτῶν, ὅτι πρέπει νὰ ἀνταγρῶσι κατὰ τῆς ταυτότης ἀντισυνταγματικῆς ἐπιβουλῆς καὶ ἐγκληματικῆς ἐνεργείας. Καὶ ρηθάνομεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ ὅταν ἡ Χώρα ἔχει τὴν ἀπαιτούμενην ζωὴν, ἵνα μὴ καταδικαστεύηται διὰ κατὰπίεσιν πολιτικῶν, ὅπως θὰ ἐρθάνομεν καὶ ἡμεῖς, εἰν δὲν ἐνηργούντο ἐκλογαί, εἰς τὴν διὰ τῆς βίαις ἐξέγερσιν καὶ ἀνατροπὴν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐτόλμων κατὰ ταιούτον τρόπον νὰ πικραδιάζωσι τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος.

Ἐπομένως νομίζω, ὅτι ἡ ἐν τῷ Συντάγματι ἀναγραφὴ ταυτοῦτης διατάξεως περιττεῖται ἐντελῶς, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἀρνεσθώμεν εἰς τὰ φυσικὰ δίκαια, τὰ ὁποῖα ἔχει ὁ πολίτης, καὶ εἰς τὸν πατριωτισμὸν αὐτοῦ, τὸν ὑπαγορεύοντα νὰ ἐξεγερθῇ ὁμαδικῶς, ἵνα ἀνατρέψῃ τοῦς καταπατοῦντας τὰς συνταγματικὰς τοῦ ἐλευθερίας. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης καὶ συνταγματικῆς δικταξίαις τοῦ ἄρθρου 4 πλήρως ἔχρουσι, διότι τὸ ἄρθρον λέγει ὅτι οὐδεὶς καταδικάζεται καὶ συλλαμβάνεται εἰμὴ ὅπου καὶ ὅπως ὁ νόμος ὀρίζει.

Ὁ κ. **N. Καλαντζάκος**, λέγει ὅτι ὁ κύριος λόγος, δι' ὃν περιβλήθημεν παρὰ τοῦ λαοῦ διὰ συνταγματικῆς ἐντολῆς, ἦτο ὅπως ἀναστηλώσωμεν τὰς καταπατηθείσας λαϊκὰς ἐλευθερίας, ἐφόσον ἐπὶ τοῦ δυναστικοῦ ζητήματος ἀπαρνήθη ἀπευθείας διὰ τοῦ δημοψηφίσματος. Ἐν τῇ μερίμνῃ ἡμῶν ταύτῃ, ἐπιλέγει, δέον νὰ δεχθώμεν τὴν προτεινομένην ὑπὸ τῶν κ. Καλογεροπούλου καὶ Βοκοτοπούλου τροπολογίαν τοῦ ἄρθρου 1, ἀναγνωρίζοντες συνταγματικῶς τὸ δικαίωμα τῆς ἡμένης τοῦ πολίτου κατὰ πάσης παρενόμου ἐνεργείας τῶν ὀργάνων τῆς Ἐξουσίας, εἰν θέλωμεν νὰ φανερώσωμεν πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ὅτι πραγματικὴ ἐνδικ-

πρόσθετα διὰ τὰς ἀτομικὰς ἐλευθερίας καὶ περὶ πολλοῦ ποιοῦμεθα τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν.

Ὁ κ. **A. Μάτεσις** λέγει ὅτι περὶ τοῦ δικαίωματος τῶν πολιτῶν πρὸς ἀντίστασιν ὑπάρχουσι θεωρητικῶς τρεῖς γνώμαι· ἡ θεωρία τῆς μὴ ἀντιστάσεως, ἡ θεωρία τῆς παθητικῆς ἀντιστάσεως, καὶ ἡ θεωρία τῆς ἐνεργοῦς ἀντιστάσεως. Ὑπὲρ τῆς τελευταίας ταύτης θεωρίας ἐτάχθη οὗτος ἐν τῇ ἐπιτροπῇ τῶν εἰσηγητῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπῆρχεν ἀντίθετος γνώμη, ἀπερρασίθη νὰ μὴ ἀναγραφῇ ἡ συζήτησις εἰς τὰ πρακτικὰ, ὅπως ἀρεθῇ ἐλευθέρῳ ἐν τῷ μέλλοντι ἐπιστημονικῶς ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἄρθρου. Ἦδη ὅμως, ἐπαρνεσθέντος τοῦ ζητήματος ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως, νομίζει ὅτι δέον ν' ἀναγραφῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιστάσεως, ἐν περιπτώσει παρενόμου προσβολῆς τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας. Ἐν ἡ ὁμοῦς περιπτώσει ἡ Συνέλευσις ἤθελεν ἀπορρίψει τὴν πρότασιν, δέον αὐτῇ αὕτη ἡ Συνέλευσις νὰ ἐρμηνεύσῃ ὅτι ἡ ἀπόρριψις τῆς, ἀρνούσας τὸ ἄρθρον ἔχει, δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἀναγκώριον τοῦ δικαίωματος τῆς ἀντιστάσεως.

Ὁ κ. **A. Βοκοτόπουλος** λέγει ὅτι δὲν εἶναι ὁ μόνος λόγος, ὃν προλαβόντως ἀνέφερον, ὅτις τὸν ἤγαγεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς τροπολογίας τοῦ, καθίστον πικρὰτερεῖ ὅτι καὶ πρὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ καθεστώτος πολλὰκις τὰ ὅργανα τῆς ἐξουσίας, τὰ δικαστικὰ καὶ τὰ ἀστυνομικὰ, δὲν ἐτεβάζθησαν τὸ δικαίωμα τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, λόγῳ τῶν ἀσθενεστάτων ἐγγυήσεων τῆς προστασίας τῆς ἐλευθερίας, ἀγόμεναι πολλὰκις εἰς τοῦτο, εἴτε ἐξ ὑπερβολικοῦ ζήλου, εἴτε ἐκ κακῆς ἀντιλήψεως. Τὴν κακὴν ταύτην ἀντιλήψιν κατέστησαν κινῶν τὰ τυρῶν δουλοῦντα εἰς τὴν βενιζελικὴν καμφορὰν ὄργανα τῆς τυραννίας. Ἐπομένως ὑποστηρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς μετεβολῆς τοῦ ἄρθρου 1, ὅπερ ὡς ἔχει νῦν, μὴ περιέχον κύρωσιν τῆς ἀπαγορεύσεως, δὲν δύναται νὰ προστατεύσῃ τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν, εἰδὴ μάλιστα ἀπέκλιναν τῶν δικαστικῶν, εἰσαγγελικῶν καὶ ἀνακριτικῶν Ἀρχῶν. Διὸ καὶ ἐν τῷ σχετικῷ ἄρθρῳ τοῦ Συντάγματος ἔχει ὑπεβάλαι τροπολογίαν, καθ' ἣν αἱ δικασταὶ, οἵτινες ἤθελεν παρὰβιάσει τὸ Σύνταγμα, θὰ ὑπάκουνται εἰς ποινάς.

Ἐν τῇ αἰ, ἀναφερόμενος εἰς τοὺς λόγους τούτους, ἐλπίζει ὅτι ἡ Συνέλευσις θέλει ἀναγνωρίσει συνταγματικῶς τὸ δι-

καίωμα τῆς ἀμύνης κατὰ πάσης παρὰ νόμου ἐνεργείας τῶν ὁργάνων τῆς δημοτικῆς δυνάμεως, ἀποδεχόμενη τὴν τροπολογία του.

Ο κ. **Ηρ. Θαλασσινός** υποστηρίζει, ὅτι οὐδεμία γεννᾶται ἀμφισβητικὴ περὶ τοῦ ἐπιτροπεύου τῆς ἀμύνης κατὰ πάσης προϋποθέσεως τῆς ἐλευθερίας, ἐφόσον αὕτη ἐνεργεῖται περὶ τῶν ὁρίων, ἅτινα ὁρίζει ὁ νόμος, ὅπερ συνάγεται ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ ὅπως ὁ νόμος ὁρίζει. Φρονεῖ ὡστόσο, ὅτι οὐδεμία ἀνάγκη παρίσταται μεταβολῆς τοῦ ἄρθρου, ὅπερ δέον νὰ μείνῃ ὡς ἔχει, καθότι, καίτοι ἐγεννήθη ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ ἐπιτροπεύου τῆς ἀμύνης κατὰ τῆς παρὰ νόμου προσβολῆς τῆς ἐλευθερίας ἐκ μέρους τῶν ὁργάνων τοῦ Κράτους, ἐν τούτοις ἡ ἀρχὴ συνείδησιν γνῶμη δέχεται, ὅπερ εἶναι καὶ τὸ ὀρθόν, ὅτι ἡ ἀμύνα εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἐπιτρέπεται.

Ο κ. **Α. Φωτήλας** λέγει, ὅτι, ἐνῶ ἀναγνωρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς προστασίας τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, οὐχ ἥττον δὲν παύει τὴν λυσιτελείαν τῆς προτεινομένης τροπολογίας. Ἀναλύων τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5ου, εὐρίσκει ὅτι τοῦτο πλήρως ἐκκαθαρίζει τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν, καθορίζον τὴν διαδικαστικὴν τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 4. Ἀκριβῶς δέ, διότι περιέχει δικονομικὰς διατάξεις, ὑπεστηρίχθη ἐν τῇ ἀνθεωρητικῇ Βουλῇ ἡ διαγραφὴ αὐτοῦ, ὡς ρυθμίζοντος θέματα τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἅπερ εἶδει νὰ ρυθμίζονται ἀνεξάρτητα πρὸς τὴν ἐξέλιξιν. Ἀλλῶς τε νομίζει, ὅτι δύναται νὰ βλάψῃ ἡ τροπολογία, διότι συνταγματικοποιεῖται μία διαδικασία, ἐνῶ δύναται βραδύτερον ν' ἀπακτιθῶσι διὰ τὴν φυλάκισιν περισσότεραι ἐγγυήσεις καὶ ὅτι ἡ ἀντίστασις θὰ γίνῃ κενὴ, ἐνῶ εἶναι ἐξαιρέσις, ὡς συνάγεται καὶ ἤδη ἐκ τοῦ συντάγματος καὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ο κ. **Σ. Σωτηριάδης** φρονεῖ, ὅτι οὐδεμία ἀπαιτεῖται προσθήκη εἰς τὸ σχετικὸν περὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας ἄρθρον τοῦ συντάγματος, διότι τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ζήτημα συνταγματικῆς διατάξεως, ἀλλὰ ζήτημα μορφώσεως δικαστικῶν λειτουργῶν, ἐχόντων ἀνεπτυγμένην τὴν συνείδησιν τοῦ καθήκοντος, καὶ μορφώσεως ἀστυνομικοῦ ὁργάνου, σεβομένου τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τοῦ πολίτου. Οἱ αἰδήποτε διατάξεις καὶ ἂν ἀναγραφῶσιν ἐν τῷ συντάγματι.

Δὲν θὰ προστατευθῇ περισσότερον ἢ προσωπικὴ ἐλευθερία. Ἀναγινώσκει τὴν διατάξιν τοῦ ἄρθρου καὶ υποστηρίζει, ἀντὶ τῆς δικαστικῆς τοῦ πείρας, ὅτι ἐπανειλημμένως παρεβιάσθη τοῦτο, χωρὶς καὶ ἀναγκασθεῖσι ποινὰ ν' ἀναγκιστῶσι τὴν παρὰ νόμον τοῦτο.

Ο κ. **Κ. Δουκουλές**, Ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ Δημοσίου Θεσχυρῶν, λέγει, ὅτι εἶναι τόσον πειστικὴ ἡ ἀλήθεια τῶν ὑπὸ τοῦ ἀξιολόγου πληρεξουσίου Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας ἀναπτυχθέντων, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ προβληθῇ ἀντίρρησης. Ἐξαιρουμένων καὶ ἀναπτύσσων τὸ περιττὸν τῆς ἀναγραφῆς καὶ ἐτέρων δικονομικῶν διατάξεων ἐν τῷ Συντάγματι, βεβαιῶν, ἐπίσης ἀρνούμενος ἐκ τοῦ δικαστικοῦ αὐτοῦ βίου, ὅτι τὰ δικαστήρια ὑπῆρξαν πάντοτε αὐστηρά, προκειμένου νὰ κρίνωσιν ὅργανα τῆς Ἐξουσίας διὰ παραβάσιν καθήκοντος. Ἐν τέλει, τονίζων τὰς δυσχερείας καὶ τοὺς κινδύνους, οὓς θὰ δημιουργήσῃ ἡ παραδοχὴ τῆς ἀνευ οὐσιαστικοῦ λόγου προτεινομένης τροπολογίας, κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς παρὰ νόμον τῶν ἄρθρων ὡς ἔχει.

Ο κ. **Ν. Κουλιάνδρου** κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τῆς προτεινομένης εἰς τὸ ἄρθρον 4 προσθήκης, διότι ἐκ προσωπικῆς τοῦ πείρας, κατεβλήθη ἀνευ οὐδενὸς λόγου καὶ ἀδίκως, πείθεται, ὅτι διὰ τῆς προσθήκης ἐκκαθαρίζεται καλύπτει ἡ ἐλευθερία εἰς τοὺς πολίτας.

Ο κ. **Ι. Κούσουλας** κηρύσσεται ἐπίσης ὑπὲρ τῆς προσθήκης εἰς τὸ 4 ἄρθρον τῆς ἀντιτάξεως τῶν πολιτῶν κατὰ τῆς παρεβιάσεως αὐτῶν, διότι ἡ παρεβίασις ὑπὸ τῶν ὁργάνων, τῶν ἐκτελεστικῶν γίνεται ἢ διὰ πλάνην ἢ ἀπὸ σκοποῦ ἰδιοτελοῦς ἢ ἐνεκα πολιτικῆς ἐπιβολῆς. Διὰ τῆς προσθήκης τῆς ἀντιστάσεως δὲν θ' ἀποτρέπηται ἡ ἐξ ἐπιβολῆς πολιτικῆς γενομένη παρεβίασις τῶν ἐκτελεστικῶν ὁργάνων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν δύο ἄλλων περιπτώσεων ἡ προσθήκη θὰ φέρῃ λαμπρὰ ἀποτελεσματα. Ἡ διατάξις αὕτη, ὅς ἐνός θὰ ἀναγκάσῃ τὸ ἐκτελεστικὸν ὄργανον νὰ σεβασθῇ τελειότερον τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τοῦ καὶ νὰ καταστῇ μᾶλλον εὐσυνείδητον, ὅς ἐτέρου δὲ θὰ καταστήσῃ τοῦτο περιδεέστερον εἰς αὐθάδειαν, προκειμένου περὶ παρεβιάσεως τῆς προσωπικῆς τοῦ ἐλευθερίας ἐξ ἀκατανοήτου σκοποῦ, διότι θὰ ἔχῃ τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ὁ ἀδικούμενος πολίτης δύναται νὰ ἀμυνθῇ. Διὰ τοῦτο κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τῆς τροποποιήσεως περὶ ἀντιστάσεως τῶν πολιτῶν.

Ο κ. **Περ. Αργυρόπουλος**, ἀναφερόντων τὴ συνῆλθον αὐτῶ τῷ 1919, ὅτε κατ' ἐπαλήθεϊν μετέβησαν πρὸς σύλληψιν αὐτοῦ ὄργανα τῆς ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, φρονεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ τεθῇ πικρὸς διὰ τῆς εἰς τὸ Συντάγμα, τοῦ πολίτου μὴ δυνάμενος νὰ ἀμυνθῇ κατὰ τῆς ἐνόπλου βίας.

Παραδοχῇ, λέγει, τοιαύτης διχτάξεως θὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς κλονισμὸν αὐτῶν τῶν θεμελίων τῆς Πολιτείας.

Ο κ. **Α. Μομφεράτος** λέγει ὅτι δὲν εἶναι συνταγματικῶς θεσμός ἡ περιρροήσις τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας. Τὰ Συντάγματα διὰ γενικῶν μόνον δικτάξεων περιρροῦσι τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν. Αἱ συλλήψεις, εἶναι γνωστὴν, ὅτι γίνονται πολλὰκις ἄνευ ἐντάλματός. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ κανὼνα. Ὡς πρὸς τὸ ἐπ' αὐτοῦ μόνον ἐγγένηται δύναται νὰ ὑπάρξωσιν ἀρσιβετήσεις καὶ νὰ τεθῶσι δικασκρήσεις. Ἀλλ' ὅταν πρόκειται περὶ τυραννίας, περὶ ἀνωμάλου δηλ. καταστάσεως, οὐδεμίαν σημασίαν δύναται νὰ ἔχωσιν πρόσθετοί τινες δικτάξεις. Φρονεῖ ἐν τέλει ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Βασιτοπούλου, διότι διὰ συνταγματικῶν θεσμῶν δὲν δύναται νὰ περιρροήθῃ ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου. Οὐδὲ δυνάμεθα εἰς ἐν γνωστὸν κακοῦργον νὰ ἐπιτρέψωμεν νὰ ὑπλοφορῇ καὶ φανεῖται, δύναται τοῦ Συντάγματος, διότι δὲν ἔχομεν ἐντάλμα νὰ τὴν συλλάβωμεν. Ἡ πρότασις αὕτη, γινόμενη δεκτὴ καὶ τιθεμένη ἐν τῷ Συντάγματι, θὰ ἀπετέλει στίγμα.

Ο κ. **Ν. Βλιάμος** φρονεῖ ὅτι ἡ προτεινομένη τροποποίησις εἶναι ὅπως περιττή, ὡς οὐδαμῶς βελτιοῦσα τὸ ἄρθρον 1 καὶ οὐδὲν ὅπλον προσφέρουσα ὑπὲρ τῆς ἐξῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου, προσβάλλομένης ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας δι' ἑλλείψιν δικηδικαγωγῆσεως αὐτῶν.

Ο κ. **Δ. Κρεμέζης** κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς τροποποιήσεως τῶν κ. κ. Κηλογεροπούλου καὶ Βασιτοπούλου, διότι ἐκ πείρας γνωρίζει, λέγει, ὅτι εἰς ὅλας τὰ ἐποχὰς τὰ ἐκτελεστικὰ ὄργανα ἐνέχουσιν ἀθρόα συλλήψεις καὶ φυλακίσεις φιλησύχων πολιτῶν καὶ ἐργατῶν.

Ο κ. **Ν. Καλαντζάκος**, ἀντικρούων τῆς γνώμης τῶν κ. κ. Λεβιδῆ καὶ Ἀργυροπούλου, φρονεῖ ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Βασιτοπούλου πρέπει νὰ γένηται δεκτὴ, διότι θὰ ἐμπνέῃ τὸ δέος εἰς τοὺς θέλοντας νὰ παραβιάσωσι τὴν

προσωπικὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου, γινώσκοντες ὅτι δύναται νὰ εὐρεθῶσι πρὸ νομίμου ἀμύνης. Ὅσον δ' ἄφοδ' εἰς τὸ ζήτημα τῶν κακοῦργων, δὲν πρόκειται περὶ τοῦτου ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι περὶ κακοῦργων οὐδεὶς θὰ ἀντείπῃ ὅτι δὲν πρέπει νὰ συλληφῶσιν. Ἀλλως τε ἡ Συνέλευσις αὕτη, ἀκριβῶς διὰ τὴν περιρροήσιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου κυρίως καὶ πρὸ παντός συνήλθε, καὶ πρέπει νὰ λάβῃ ὅλας τὰ μέτρα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἄλλως οὐδέν θὰ εἶχε λόγον.

Ο κ. **Γ. Πῶπ** ὑποβάλλει πρότασιν ὅπως πᾶσι καὶ ἐπὶ τοῦ 4ου ἔθρου τροπολογίαι παραπεμπθῶσι καὶ συζητηθῶσιν, ὡς συναρτῆς, εἰς τὸ δὸν ἄρθρον, ψηφισμένου τοῦ ἔθρου 4ου, ὡς ἔχει.

Ἀποκρούομένης τῆς προτάσεως αὐτῆς ὑπὸ τῶν κ. **Κ. Λυκουρέζου καὶ Ν. Λεβιδῆ**, διότι κατὰρτίζεται οὕτως ὁ ὑφιστάμενος Κανονισμός, ὁ κ. **Πρόεδρος** θέτει εἰς ψηφισμὸν πρῶτον τὴν τροπολογίαν τῶν κ. **Ν. Κηλογεροπούλου καὶ Δ. Βασιτοπούλου**, ὡς ἀπωτέραν.

Ἡ πρότασις ἔχει οὕτως:

Ν' ἀντικατασταθῇ τὸν ἄρθρον 1 ὡς ἐξῆς:

«Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαραβίαστος. Οὐδεὶς ὑποχρεοῦται νὰ ὑποστῇ σύλληψιν ἢ φυλάκισιν ἢ περιορισμὸν αὐτῆς, ἄνευ ἐντάλματος ἢ ἀποράσεως τῆς ἀρμοδίας δικαστικῆς Ἀρχῆς. Οὐδεὶς καταδικάζεται, εἰμὴ ὅπου καὶ ὅπως ὁ νόμος ὀρίζει».

Πρόεδρος. Λέγεται ἡ Συνέλευσις τὴν πρότασιν; οὐκ ἔστι.

Πλειστοὶ πληρεξούσιοι. Ὀχι, ὄχι.

Πρόεδρος. Ἡ πρότασις ἀπορρίπτεται.

Θετὴ μετὰ τοῦτο ὁ κ. Πρόεδρος, εἰς ψηφισμὸν τὸ ἄρθρον 1, καὶ ἐρωτᾷ περὶ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ τὴν Συνέλευσιν, ἥτις ἀπορρίπτεται δι' ἀναστέλλου ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ ὡς ἔχει.

Ἐπομένως τὸ ἄρθρον 1 ἐγένετο δεκτὸν ὡς ἐξῆς.

Ἄρθρον 1.

«Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαραβίαστος. Οὐδεὶς καταδικάζεται, συλλαμβάνεται, φυλακίζεται ἢ ἄλλως πῶς περιορίζεται, εἰμὴ ὅπου καὶ ὅπως ὁ νόμος ὀρίζει».

Διχόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρῃ 9 καὶ 55' μ. μ. ὅπως ἐπικυλλήθη τὴν 10' καὶ 30 μ. μ.

Μετὰ τὴν Διακοπὴν

Ὁρῃ 11 καὶ 15' μ. μ.

Πρόεδρος. Ἐπικυλλήθηναι ἡ συνεδρίασις.

Ἀνκοινῶ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκκτονταετηρίδος τελεῖ ἐν Χίῳ τὴν προσεχῆ Δευτέραν καὶ Τρίτην, θὴν καὶ τὴν ὁδεύοντος, ἐροῦν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκκτονταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀντικειμένης αὐτῇ τῆς τουρκικῆς ναυαρχίδος. Δι' ἐγγράφου κ' αὐτῆς προσεκέλευσε τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ κατὰ τὰς ἐροτάς.

Τὸ Προεδρεῖον θέλει ἀντιπροσωπεύσει τὴν Συνέλευσιν, ἐρῶσαν αὐτὴ δὲν ἤθελεν ἀπορρῶσαι ἄλλως.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα. Μάλιστα.

Προκειμένου ν' ἀρξήται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ 4ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, ὁ κ. **A. Μάτεσις** λαμβάνων τὴν λόγον, λέγει ὅτι κατὰ τῆς ἀπορρίψεως τῆς τροπολογίης τοῦ κ. Κιλογοερπούλου καὶ Βακοτοπούλου ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4ου, ἵνα μὴ θεωρηθῇ ὅτι δι' αὐτῆς ἐδόθη εἰς τὸ ἄρθρον 4 διαφοράς ἐννοιαὶ τῆς μέχρι τοῦδε κρατούσης, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιστάσεως κατὰ τῶν ἐκνόμων πράξεων τῶν δημοσίων Ἀρχῶν, ὅτι δηλαδὴ ἀπὸ τοῦδε ἀπαγορεύεται κατ' ἀρχὴν πᾶσι ἀλλοις κατὰ τῶν τοιούτων πράξεων, ὑποβάλλει μετὰ τῶν κατωθι πληρεξουσίων κ. **N. Κаланτζάκου, I. Κούσουλα, N. Κουλάνδρου** καὶ **I. Καρελλᾶ** πρότασιν, ὅπως κατ' ἀρχὴν ἐν τοῖς ποινικοῖς ἢ ἐξῆς ἐρμηνευτικῇ δὴλωσις.

« Ἡ ἀπόρριψις τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τοῦ 4ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος δὲν ἔχει τὴν ἐννοίαν τῆς κατ' ἀρχὴν ἀπαγορεύσεως τῆς ἀντιστάσεως ».

Ὁ κ. **K. Λυκουρέζος** λέγει ὅτι ὁ κ. Συνάεδρος ἐπ' ἐνέργειαι ἐπὶ ζητήματος ληθόντος. Ἐπὶ πλέον ὁμῶς φρονεῖ, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν τὴν προτεινομένην ἐρμηνείαν, διότι ἀκριβῶς, ἵνα ἀποφύγωμεν τοῦτο, ἀπεκρῶσκαμεν τὴν πρωτῆθεσιν τροπολογίαν.

Ὁ κ. **X. Βοζίκης** λέγει ὅτι ὁ ρόλος τοῦ κ. Μάτεσι δὲν εἶναι ἀδικαιολόγητος, διό τὸ ζήτημα γράζει νὰ διασφηνισθῇ. Κρατεῖ τὴ γνώμη ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης κατὰ τῆς ποινικομοσύνης Ἀρχῆς ἐπιτρέπεται. Συμφω-

νεῖ ἐπομένως πρὸς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐρμηνείας, ἵνα μὴ θεωρηθῇ ὅτι διὰ τῆς ἀπορρίψεως τῆς τροπολογίης ἀναρρῶνται τὰ μέχρι τοῦδε κρατοῦντα.

Ὁ κ. **Αρ. Φωτήλας** νομίζει ὅτι ἀπαξ ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ἐρμηνευτικῆς δηλώσεως, δέον νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ αὕτη.

Ὁ κ. **A. Τσουκαλᾶς** διακρίνει τὴν ἀντίστασιν εἰς ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν, ἐξ ὧν, τὴν μὲν ἐνεργητικὴν οὐδαμοῦ δέχονται, ἀλλὰ μόνον τὴν παθητικὴν, ἥτοι τὴν ἀπείθειαν.

Ὁ κ. **X. Βοζίκης** λέγει ὅτι δέον νὰ δηλωθῇ ὅτι ἡ ἀπαρριψις τῆς προταθείσης τροπολογίης τοῦ ἄρθρου 4ου, δὲν μεταβάλλει τὰ μέχρι σήμερον κρατοῦντα, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 4ου.

Πρόεδρος. Δέχεται ἡ Συνέλευσις τὴν προτεινομένην ἐρμηνείαν.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα. Μάλιστα.

Πρόεδρος. Ἐπομένως γίνεται δεκτὴ ἡ ἐξῆς ἐρμηνευτικὴ δήλωσις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4ου.

« Ἡ ἀπόρριψις τῆς προταθείσης τροπολογίης τοῦ ἄρθρου 4ου δὲν μεταβάλλει τὰ μέχρι σήμερον κρατοῦντα, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου τούτου ».

Πρόεδρος. Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 5ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. **K. Λυκουρέζος**, (Εἰσηγητής), ἐξιστορῶν τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ ἐρμηνεύων τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ, λέγει ὅτι τὴν μορφήν, ἣν ἔχει, ἔλαβε κατὰ τὴν ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν τοῦ 1911, καὶ ὅτι, ἐνῶ τὸ 4 ἄρθρον θεσπίζει τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν, τὸ 5 ὁρίζει τὰς λεπτομερείας τοῦ ἀπαρριψίου τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας. Ὁμιλῶν δ' ἐπὶ τῶν προθεσμιῶν, τὰς ὁποίας τὸ ἄρθρον τοῦτο τάσσει, λέγει ὅτι αὐταὶ εἶναι καλῶς μελετημέναι. Παλλὰς ἐγένετο ὅντως ὑπέρβασις τῶν προθεσμιῶν, ἀλλὰ τοῦτο ἐγένετο ἐξ ἀνάγκης ἀνυπερβλήτου. Ὁμιλῶν εἰτα ἐπὶ τῶν προταθείσων τροποποιήσεων, ἀναρρᾷ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἐγένοντο δεκταί. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ιδιωτικὴν κατηγορίαν, ὁ θεσμὸς οὗτος εἶναι βάρβαρος, ἀποδοκιμασθεὶς τελειῶς ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης, διὸ καὶ δὲν ὑφίσταται πλέον εἰς πολλὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη, καὶ παρ' ἡμῶν δ' ἐσχάτως θεωρεῖται ὡς κατ' ἀρχὴν. Ὁ θεσμὸς οὗτος θεωρεῖται μειῶν τὸ κύρος

τῆς εισαγγελικῆς Ἀρχῆς. Ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἰδιωτικὴ κατηγορία δύναται νὰ δικτηρηθῇ, καὶ διὰ τοῦτο ἐγένετο δεκτὴ ἡ σχετικὴ τροπολογία. Ομιλῶν κατόπι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀντιστάσεως, λέγει, ὅτι πλυνῶνται οἱ λέγοντες, ὅτι εἶναι δύνατον νὰ ἀναγκασθῇ ἐν τῷ Συντάγματι τοιαύτη διάταξις, διότι δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἐν τῷ Συντάγματι Ἀρχὴ παρνομουσία, ἐκκέντιον τῆς ὁποίας νὰ ἐπιτρέπηται ἡ ἀντίστασις. Ἀλλ' ὅπως εἶναι ἀδύνατον νὰ προσέπωνεν τὰς ποικιλίας τῶν περιπτώσεων, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Ἀρχὴ δύναται νὰ ἐμπανισθῇ παρνομουσία καὶ νὰ δοθῇ ἐπομένως εἰς τὴν πολιτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιστάσεως. Γὰρ ἐκτελεστικὰ ὄργανα ἄλλως δὲν δύναται ν' ἀποκλύπτωσιν ἐκάστοτε καὶ τὴν σκοπὴν τῆς ἐπεμβάσεως τῶν. Ἐν τέλει παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν νὰ δεχθῇ τὸ ἄρθρον 5, ὡς διατυπώθη ὑπὸ τῆς Επιτροπῆς.

Ὁ κ. **Αρ. Φωτήλας** ἀναπτύσσων δύο τροπολογίας, αἱ ἔχει ὑποβάλει. τοῦ ἁρθροῦ 5, λέγει, ὅτι διὰ τῆς πρώτης τούτων ἐπιζητεῖται ἡ πληρότης τοῦ ἁρθροῦ, προστιθεμένης μετὰ τῆς λέξεως «ἐπὶ παρνομίᾳ κατὰκράτησις», τῆς φράσεως, «κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ποινικοῦ νόμου». Τοῦτο θεωρεῖ ἀπαραίτητον ὁ κ. Εἰσαγγελὴς, διότι τὸ γὰρ νυν ἔχον ἡ παρνομία κατὰκράτησις τιμωρεῖται κατὰ τὸν Π. Νόμον μόνον, ὅσας προέρχεται ἐκ δολίης πονηρίας, ἐνῶ φρονεῖ ὅτι εἶδει, οὐ μόνον τότε, ἀλλὰ καὶ ἐν περιπτώσει κατὰκράτησεως παρνομίας ἐξ ἀμελείας νὰ κολάζεσθαι τοῦτο ὡς ἀδικημὰ καὶ ἐιργάζει τὴν εὐχὴν ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀποδεχομένη τοῦτο μεταβάλῃ τὸν ποινικὸν νόμον. Φοβούμενος ὅμως μή, ὡς ἔχει σήμερα ὁ ποινικὸς νόμος, συνταγματικοποιήσωμεν τὰς δικτάξεις αὐτοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρνομίαν κατὰκράτησιν, ὑποστηρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποδοχῆς τῆς προτεινομένης προσθήκης.

Οἱ κ. **Κ. Λυκουρέζος** καὶ **Χαρ. Βοζίκης** παρκατηροῦσιν ὅτι οὐδεὶς συντρέχει ρίσκος, καθίσουν ἐννοεῖται ὅτι ἐφαρμόζονται καὶ ἐκάστοτε ἰσχύουσιν δικτάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ὁ κ. **Ν. Λεβίδης** φρονῶν ἐπίσης ὅτι εἶναι πλέον δικαστικὴ ἡ προσθήκη, παρκατηρεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ αὕτη δεκτὴ, διότι δὲν προσαρμίζεται πρὸς τὸ χάρισμα τῆς λακωνικότητος, δι' οὗ πρέπει νὰ εἶναι πεποινικισμένος ὁ Κανονιστικὸς Χάρτης.

Ὁ κ. **Αρ. Φωτήλας** ἀναπτύσσων τὴν δευτέραν αὐτοῦ τροπολογίαν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ ποσοῦ τῆς ἐκνοπορήσεως, διὰ τῆς φράσεως, «οὐδέποτε δὲ κινωτέρου δι' ἐκαστὴν ἡμέραν καὶ ὅσον δραχμῶν ἀναλογισοῖσι καὶ ἡμέραν εἰς τὴν δύναμι τοῦ ὁργανικοῦ νόμου λαμβάνοντά τὸν μεγαλύτερον μισθὸν ὑπὸ τὴν τοῦ Κράτους κατὰ τὴν χρονοῦ τῆς παρνομίας κατὰκράτησεως», ὑποστηρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς παραδοχῆς ταύτης πρὸς ὁρισμὸν μεταβολῆς τοῦ ποσοῦ ἐκνοπορήσεως, ἀναλόγως πρὸς τὰς οἰκονομικὰς συνθήκας.

Ὁ κ. **Ν. Καλλέλης** φρονεῖ ὅτι αἱ δικτάξεις τοῦ ἁρθροῦ 5 θὰ ἦτο λισιτελέστερον νὰ διελαμβάνοντο ἐν τῷ Π. Νόμῳ. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἀναγκάζονται ἐν τῷ Συντάγματι, προτείνει δύο τροποποιήσεις, α' «Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν ὅρον «ἐγκλήματος», φρονεῖ ἐπιβεβλημένην τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ διὰ τοῦ ὅρου «κακουργήματος», ἵνα μὴ ὑπάρχῃ ἀσάφεια ἐν τῷ Συντάγματι καὶ ἀντινομία μετὰ τοῦ καὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Ὁ κ. **Λυκουρέζος** φρονεῖ ὅτι οὐδεὶς ἀτάκτως ἐγεννήθη, καὶ ὅλην τὴν ἀπὸ τοῦ β' ἐφαρμογὴν τοῦ ἁρθροῦ.

Ὁ κ. **Καλλέλης** ἐξακολουθῶν, ἐπιμένει εἰς τὰς ἀντιλήψεις τοῦ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς μεταβολῆς τοῦ ὅρου ἐγκλήματος. β' φρονεῖ ἀναγκάσκει καὶ τὴν ἑτέραν προσθήκην, ἣν ἀπεδέχθη καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος, ὅτι οἱ παραβάται τῶν δικτάξεων τοῦ ἁρθροῦ 5 «διώκονται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος». Εἰς τοῦτο, λέγει, ἔχθη ἐκ τῆς μαχρᾶς αὐτοῦ δικαστικῆς πείρας, μὴ εὐρίσκων ἰσχυρὸν τὸ ἐπιχειρημα ὅτι πολλοίς δὲν θὰ συμῆεν τοῦτο εἰς τὸν πλῆθον, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν φοβεῖται ἡ δικαστικὴ Ἀρχὴ μὴ παρίδῃ τὴν ζημίαν, ἥτις θὰ προσεγίνετο εἰς τὸν παθόντα, διώκουσά ἐξ ἐπαγγέλματος. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἂν συνέβαινε, προέπεινὰ δεχθῶμεν ὅτι αἱ δικτάξεις αὗται εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ ἡ τήρησις αὐτῶν δεῖν ν' ἀρεθῇ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν.

Ὁ κ. **Α. Τσουκαλᾶς** λέγει ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶναι τὸ σπουδαιότερον, διότι ἀφορᾷ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πολίτου, ἥτις ἀποτελεῖ, κατ' ἐπιφανῆ ξένον συγγεγρέα, τὸν πολιτισμὸν τῆς Χώρας. Τὸ «ἐπ' αὐτοσώρῳ» εἶναι ἀσάφες. Ἀναφέρει τὰ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, τὰς γνώμας ξένων συγγραφέων καὶ τὰς συζητήσεις ἐν ταῖς Ἐθνοσυνελεύσεσιν,

ἐξ ὧν δὲν ἐμφαίνεται σαφῶς τὸ «ἐπ' αὐτοφώρῳ» καὶ προσκάλει τὴν ἐπιψήφισιν εἰδικοῦ νόμου. Ζητεῖ νὰ συμπληρωθῇ δι' ἐρμηνευτικῆς διατάξεως, ὁ ὅρος, ὥστε νὰ ἐμφανηται ὅτι δὲν περιλαμβάνονται εἰς αὐτὸν τὰ πταίσματα. Προχωρῶν δὲ καὶ ἐξετάζων τὰς εὐθύνας, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἔχη τὸ Κράτος διὰ τὰς παραινόμενους συλλήψεις καὶ στερήσεις τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, ὑποστηρίζει ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ διάταξις, ὥστε εἰς παραινόμενους περιπτώσεις νὰ εὐθύνηται τὸ Κράτος διὰ τὰς παραινόμενους τῶν ὑπαλλήλων, εἴτε ἐνεκὰ ἄλλου λόγου νὰ ὑπέχη πᾶσαν εὐθύνην, ἰδίᾳ μάλιστα ἐπὶ στερήσει προσωπικῆς ἐλευθερίας. Ἐξετάζει τὰς σχετικὰς διατάξεις τὰς ὑπαρχούσας εἰς τὰ Συντάγματα τῶν διαφόρων Ἑυρωπαϊκῶν Κρατῶν καὶ καταλήγει λέγων, ὅτι δὲν εἶναι ἐπαρκὴς ἡ εὐθύνη μόνον τῶν προσώπων ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἡ τοῦ Κράτους.

Ο κ. **N. Καλαντάξκο** λέγει ὅτι, δεχόμενοι τὴν πρότασιν τοῦ κ. Τσουκαλᾶ, πρέπει νὰ ἀρνηθῶμεν ὁλόκληρον τὸ ἀστικὸν δίκαιον. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, εἴτε ἐκ δόλου, εἴτε ἐκ πλάνης βλάβῃσι τὸν πολίτην, οὐ μόνον τιμωροῦνται ἀλλὰ καὶ ὑποχρεοῦνται εἰς ἀποζημιώσεις· οὐδεμὶς συνεπὶς χρειάζεται ἐν τῷ Συντάγματι νὰ προσθήκη.

Ἐπίσης, ὡς ἄροξ· εἰς τὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐγκλήματα καὶ τὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ πταίσματα, ὑποστηρίζει ὅτι τὸ Σύνταγμα ἔχει καλῶς καὶ οὐδεμὶς χρειάζεται νὰ προσθήκη ἄρθρου.

Ἐπίσης, διαφωνεῖ ὡς πρὸς τὴν προσθήκην, ὅτι ἐπιτρέπεται καὶ «ἡ ἰδιωτικὴ κατηγορία», διότι οὕτω παρουσιάζομεθα ὅτι δὲν ἔχομεν γνῶσιν τῆς Ποιν. Δικονομίας, ἐφ' ὅσον ὁ θεσμός αὐτὸς κατηγορήθη, καὶ νομίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ τηρηθῇ μόνον ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει. Δὲν νομίζει ὅτι εἶναι ἐπιτετραχμένον νὰ φανερώσωμεν ἐν προκειμένῳ δυσπιστίαν πρὸς τὴν δικαστικὴν Ἐξουσίαν.

Ο κ. **A. Μάτεσις** λέγει, ὅτι, διὰ τῆς λέξεως ἐγκλημα, τὰ ἰσχύον Σύνταγμα ἐννοεῖ πᾶν ἀδίκημα, ἀφίνει δὲ εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν νὰ ὀρίξῃ τίνα εἶναι τὰ ἀδικήματα, ἐφ' ὧν ἐπιτρέπεται ἡ ἐπ' αὐτοφώρῳ σύλληψις. Τὰς περιπτώσεις τοῦ αὐτοφώρου ὀρίζει ἡ νομοθετικὴ Ἐξουσία. Συμφωνεῖ εἰς τὴν πρότασιν τῆς ἐξ ἐπαγγέλματος διώξεως, δικαιολογουμένης καὶ ἐκ θεωρητικῶν καὶ ἐκ πρακτικῶν

λόγων συμφωνεῖ ἐπίσης εἰς τὴν ἀναγραφὴν συνταγματικῆς διατάξεως περὶ τῆς εὐθύνης τοῦ Κράτους διὰ τὰς παραινόμενους τῶν ὑπαλλήλων του, ἀλλὰ νομίζει ὅτι τὸ θέμα τοῦτο δεόν νὰ συζητηθῇ ἐν ᾗ θέσει συνεζητήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτοι μετὰ τὸ ἄρθρον 102.

Ο κ. **Ἀγγελόπουλος**, πληρεξούσιος Ἀρχίας καὶ Ἡλιδας, ζητεῖ νὰ διευκρινισθῇ ἡ διάταξις τοῦ ὅρου «ἐπ' αὐτοφώρῳ», ὑποστηρίζων νὰ περιληφθῶσι καὶ τὰ πταίσματα.

Ο κ. **A. Τσουκαλᾶς**, ἐμμένων εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ, ζητεῖ νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις του.

Ο κ. **N. Λεβίδης** παρατηρεῖ ὅτι, μετὰ τὴν ἐν τῇ πολυμελεστάτῃ συνταγματικῇ ἐπιτροπῇ συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἁρθρῶν τοῦ Συντάγματος, ἡ παρούσα συζήτησις περὶ ἐλαχίστων καὶ ἀσημάντων δὲν ἔχει θέσιν, διότι τὸ Σύνταγμα δὲν φροντίζει διὰ τὰ πταίσματα. Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν συνεζητήθησαν εὐρύτατα ὅλα τὰ ἄρθρα, καὶ ὅσα ἄρθρα ἔπρεπε νὰ μεταβληθῶσι, μετεβλήθησαν. Τὰ ἄλλα, τὰ μὴ μεταβλήθησαν, δὲν ἔπρεπε νὰ μεταβληθῶσι καὶ ἔμειναν ὡς ἔχουσι. Πρέπει συνεπὶς νὰ ψηφισθῇ τὸ ἄρθρον 5ον καὶ νὰ μὴ ματαιωσπῶμεν εἰς μακρὰς καὶ ἀκόμους συζητήσεις, παρεχόντες τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς μαροφιλοδόξους νὰ διαδίδωσιν ὅτι οὐδὲν ἄλλα πράττομεν ἐνταῦθα, παρὰ νὰ λογοκοπνῶμεν.

Λέγουσι τινὰ οἱ κ. κ. **I. Κούσουλας, K. Λυκουρέζος** καὶ **N. Στράτος**, μεθ' ἡ συζήτησις κηρύσσεται περατωμένη.

Πρόεδρος. Ἐπὶ τοῦ ἁρθροῦ 5ου, ὑπάρχουσι πέντε προτάσεις, αἵτινες τίθενται εἰς ψηφοφορίαν.

Πρώτη εἶναι ἡ τοῦ πληρεξουσίου κ. **A. Φωτήλα**, καίτοι αὐτὸς ἐδήλωσεν ὅτι παραιτεῖται αὐτῆς, ἔχουσα ὡς ἐξῆς·

«Μετὰ τὰς λέξεις «ἐπὶ παραινόμενους κατὰ κράτος», νὰ προστεθῇ ἡ φράσις· «κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ποινικοῦ νόμου» καὶ ἡ ἐν τέλει φράσις «οὐδέποτε δὲ κατωτέρου τῶν δραχμῶν πενήτηκοντα» νὰ ἀντικατασταθῇ ὡς ἐξῆς. «οὐδέποτε δὲ κατωτέρου δι' ἐκάστην ἡμέραν τῶν ὅσων δραχμῶν ἀντιλογουσι καθ' ἡμέραν εἰς τὸν δυνάμει τῶν ὀργανικῶν νόμων λαμβάνοντα τὸν μεγαλύτερον μισθὸν ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους κατὰ τὸν χρόνον τῆς παραινόμενους κατακρατήσεως».

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν παρκαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσι.

Ἐλάχιστοι πληρεξούσιοι ἐγείρονται.

Επομένως ἡ Συνέλευσις δὲν παρεδέχθη καὶ ἡ πρότασις ἀπορρίπτεται.

Δευτέρω εἶναι ἡ πρότασις τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ κώδικος περὶ συγχωνεύσεως τοῦ ἔθρου ὁ πρὸς τὸ ἔθρον ἔχουσα οὕτως:

Ἄρθρον 5.

«Εἰς τὸν ἀποφύγετον τοῦ αὐτοφύγετου ἐγκλήματος οὐδεὶς συλλαμβάνεται, οὐδὲ φυλακίζεται. ἄνευ ἡτιολογημένου δικαστικοῦ ἐντάλματος, τὸ ὅπου δὲν πρέπει νὰ κοινοποιῇται πάντοτε κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συλλήψεως ἢ προφυλάξεως. Ὁ ἐπὶ αὐτοφύγετον ἢ δι' ἐντάλματος συλλήψεως κρατηθεὶς, προσάγεται εἰς τὸν ἀρμόδιον Εἰσαγγελέα ἄνευ τινὸς ἀναβολῆς, τὸ βραδύτερον ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ τῆς συλλήψεως, ἂν δὲ ἡ σύλληψις ἐγένετο ἐκτὸς τῆς ἑδρας τοῦ Εἰσαγγελέως, ἐντὸς τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου πρὸς μεταγωγὴν χρόνου, ὅστις ὅμως οὐδέποτε δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς πέντε ἡμέρας.

Ὁ εἰσαγγελεὺς ὁρεῖται ἄνευ τινὸς ἀναβολῆς νὰ ἀποστείλῃ τὸν συλληφθέντα εἰς τὸν Ἀνακριτὴν, ὅστις ὑποχρεοῦται, ἵνα ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προσαγωγῆς, εἴτε ἀπολύσῃ τὸν συλληφθέντα, εἴτε ἐκδώσῃ κατ' αὐτοῦ ἐντάλμα φυλακίσεως. Παρελθούσης ἀπράκτου ἐκατέρας τῶν προθεσμιῶν τούτων, πᾶς δεσμοφύλαξ ἢ ἄλλος ἐπιτετραμμένος τὴν κράτησιν τοῦ συλληφθέντος, εἴτε πολιτικῶς ὑπάλληλος, εἴτε στρατιωτικῶς, ὁρεῖται ν' ἀπολύσῃ αὐτὸν παρὰ χρεῖμα. Οἱ παραβάται τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τιμωροῦνται ἐπὶ παρὸν κατὰ κράτος. ὑποχρεοῦνται δὲ εἰς τὴν ἀνὴρωσιν πάσης ζημίας προσγενομένης εἰς τὸν παθόντα καὶ προσέτι εἰς ἐκκαταβολὴν αὐτοῦ διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ ὀριζομένου κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ, οὐδέποτε δὲ κατωτέρου τῶν δραχ. 50.

«Επὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων ὑποχρεοῦται πάντοτε τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν, τῇ αἰτήσιν τοῦ προφυλάκισθέντος, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἐπὶ ἐγγυήσιν ὀριζομένη διὰ δικαστικοῦ βουλεύματος, καὶ ὡς ἐπιτρέπεται ἀνακατῇ μόνον εἰς τὸν κατηγορούμενον. Οὐδέποτε ἐπὶ τῶ ἐγκλημάτων τούτων ἢ προφυλάκισις δύναται τὰ παρὰ τὸ πρὸς τῶν τριῶν μηνῶν.

Ἐπὶ τῶν κοινῶν ἐγκλημάτων ἢ προφυλάκισις τοῦ κατηγορούμενου δὲν δύναται νὰ παραταθῇ πέρα τῶν ἐξ μηνῶν, τῆς ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσιν καθοριζομένης διὰ νόμον.

Ἐν ταῖς ὡς ἄνω προθεσμίαις συμπεριλαμβανέται τὸ πρὸς

στὰδ. ν. τῆς ἀπὸ τῆς ἀνακρίσεως καὶ τὸ τῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου διαδικασίας καὶ ὁριστικῆς ἐκδικάσεως.

Οἱ παρεδεχόμενοι τὴν πρότασιν παρὰκαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσιν.

Ἐλάχιστοι πληρεξούσιοι ἐγείρονται.

Επομένως ἡ Συνέλευσις δὲν παρεδέχθη καὶ ἡ πρότασις ἀπορρίπτεται.

Ο κ. Ν. Στράτος δηλοῖ ὅτι ποιεῖται τὴν ἐπιφύλαξιν, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ συγχωνευμένου μετὰ τοῦ ἔθρου νόμου, ἔθρου β, θέλει ὑποστηρίξῃ τὴν μεταβολὴν τῆς λέξεως «δύναται», μετὰ τῆς λέξεως «ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων», διὰ τῆς λέξεως «ὑποχρεοῦται», καθισταμένης οὕτω ὑποχρεωτικῆς τῆς ἐπὶ ἐγγυήσιν ἀπολύσεως τοῦ διὰ πολιτικῶν ἐγκλημάτων κατηγορούμενου.

Πρόεδρος. Τίθεται ἤδη εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἔθρον ὡς διατυπώται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ο κ. Χ. Βαζίλης προτείνει, ὅπως χωρισθῶσιν καὶ ἐν αὐτῇ προτεινόμεναι τροπολογίαι.

Πρόεδρος. Μάλιστα.

Τίθεται πρώτη εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις περὶ προσηγήσεως, μετὰ τῆς λέξεως «Οἱ παρεδύχθη τῶν ἀνωτέρω δικτηρίων τιμωροῦνται», τῶν λέξεων «διωκόμενοι καὶ ἐξ ἐγκλημάτων».

Οἱ παρεδεχόμενοι παρὰκαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσιν.

Ἐγείρονται ἐλάχιστοι.

Ἡ Συνέλευσις ἐπομένως δὲν παρεδέχθη καὶ ἡ πρότασις ἀπορρίπτεται.

Τίθεται δεύτερον εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις περὶ ὀρισμοῦ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐκκαταβολῆς, οὐχὶ κατωτέρου τῶν δραχμῶν 50 δι' ἐκάστην ἡμέραν.

Οἱ παρεδεχόμενοι τὴν πρότασιν παρὰκαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσιν. (Ἐγείρονται πλεῖστοι).

Ἡ Συνέλευσις ἐπομένως παρεδέχθη.

Τίθεται τρίτον εἰς ψηφοφορίαν ἡ προσηγήκη εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔθρου «ἐπιτετραμμένης τῆς ἰδιωτικῆς κατηγορίας».

Οἱ παρεδεχόμενοι τὴν προσηγήκην παρὰκαλοῦνται νὰ ἐγερθῶσιν.

Ἐγείρονται ἐλάχιστοι.

Ἡ Συνέλευσις ἐπομένως δὲν παρεδέχθη.

Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ἔθρον ὅν ἐγένετο δεκτὸν ὡς ἐστίν.

Άρθρον 5.

Εξαιρουμένου του αυτοφώρου έγκλήματος, ούδεις συλλαμβάνεται ούδὲ φυλακίζεται, άνευ ήτοιολογημένου δικαστικού εντάλματος, τὸ όποιον πρέπει νά κοινοποιηθῇ κατὰ τήν στιγμήν της συλληψεως ή προσωλακίσεως. Ο έπ' αυτοφώρῳ ή δι' εντάλματος συλληψεως κρατηθείς, προσάγεται εἰς τὸν άρμόδιον ανακριτὴν άνευ τινὸς αναβολῆς, τὸ βραδύτερον δὲ εντός είκοσι καί τεσσάρων ώρων από της συλληψεως, άν δὲ ή σύλληψις ἐγένετο εκτός της έδρας τοῦ ανακριτοῦ, εντός τοῦ απόλυτως αναγκαίου πρὸς μεταγωγὴν χρόνου. Ο ανακριτής όφείλει, εντός τριῶν τὸ πολὺ ήμερῶν από της προσαγωγῆς, εἴτε ν' απολύσῃ τὸν συλληφθέντα, εἴτε νά εκδώσῃ κατ' αὐτοῦ ένταλμα φυλακίσεως. Παρελθούσης άπράκτου έκάτερας τῶν προθεσμιῶν τούτων, πῶς θεσμιφύλαξ ή άλλος επιτετραμμένος τήν κράτησιν τοῦ συλληφθέντος, εἴτε πολιτικός ήπάλληλος, εἴτε στρατιωτικός, όφείλει νά απολύσῃ αὐτὸν παραχρῆμα.

Οί παραβάται τῶν άνωτέρω διατάξεων τιμωροῦνται ἐπὶ παρανόμῳ κατακρατῇ, υποχρεοῦνται δὲ εἰς τὴν ανόρθωσιν πάσης ζημίας προσγενομένης εἰς τὸν παθόντα καί προσέτι εἰς ικανοποίησιν αὐτοῦ διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ, όριζομένου κατὰ τήν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, οὔδέποτε δὲ κατωτέρου τῶν δραχμῶν πεντήκοντα δι' έκάστην ήμέραν».

Προκειμένου νά συνεχισθῇ ή συζήτησις ἐπὶ τοῦ βου άρθρου, πλείστοι πληρεξούσιοι ζητοῦσι νά λυθῇ ή συνεδρίασις.

Η αίτησις γίνεται δεκτή καί λύεται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ή συνεδρίασις ὥρα 1 καί 40' τοῦ μεσονυχτίου π. μ. ἵνα επαγγελθῇ κύθημερόν ὥρα 6 μ. μ.

Ο Πρόεδρος

Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οί Γραμματεῖς

Σ. Τσακόπουλος

Ι. Καλούτσος

Τῆς 3 'Ιουνίου 1922

Ὡρα 7 καί 5' μ. μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς έδρας κηρύσσει τήν έναρξιν τῆς συνεδρίασεως καί διατάσσει ν' ανοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα καί επιτραπέη ή είσοδος εἰς τὸν λαόν.

Αναμνηστικόντι καί επικυροῦνται τὰ πρακτικά της προηγουμένης συνεδρίασεως.

Ο κ. Χ. Βασιλακάκης παρατηρεῖ ὅτι αἱ συνεδριάσεις ἐξ ακουλουθοῦσιν ἀρχόμεναι πολὺ βραδέως καί ἐριστῶ ἐπὶ τούτου τήν προσηγὴν τοῦ κ. Προέδρου, συνιστῶν ὅπως αἱ συνεδριάσεις ἀρχωνται καθ' ἣν ὥραν ὀρίζονται.

Ο κ. Γ. Πώπ κατόπι τῶν ὅσα ἀνέγνωσε εἰς τῆς ἐρημερίδας, παρακαλεῖ, λέγει, νά ληρθῇ πρίναι διὰ της σχέσεως τῶν κυρίων Πληρεξουσίων πρὸς τοὺς υπαλλήλους της Συνελεύσεως, διότι συχνά λαμβάνουσιν χωρὴν ἐπεισώδια καί δὲν γνωρίζομεν ποῦ ν' ἀποδώσωμεν τὸ δικαίον καί τὸ ἀδικον. Χάριν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Βουλῆς παρακαλῶ, κ. Πρόεδρε, ἂν εὐαρεστεῖσθε ν' ανακοινώσῃτε εἰς τήν Συνέλευσιν τὰ τοῦ χθεσινοῦ ἐπεισοδίου, διότι δὲν εἶναι εὐπρεπὲς οἱ πληρεξούσιοι νά ἐμφανιζώμεθα συμπλεκόμενοι μετὰ τῶν υπαλλήλων.

Πρόεδρος. Εἶναι πολὺ ὀρθή ή παρατήρησις τήν ὅποιαν ἐκάματε. Θά παρακαλέσω θερμότερα τοὺς κ. κ. Πληρεξουσίου, ὥσάκις λαμβάνουσιν ἀφορμὴν οἰουδήποτε παραπάνου καθ' οἰουδήποτε μέλους τοῦ προσωπικοῦ, εἴτε άνωτέρου, εἴτε κατωτέρου, ν' ἀπευθύνωνται εἰς τὸ Προεδρεῖον ἐν τῇ βεβαιότητι ὅτι ὁ Πρόεδρος της Συνελεύσεως θέλει φροντίσει νά δοθῇ πλήρης ικανοποίησις εἰς τὸν κ. Πληρεξούσιον.

Γ. Πώπ. Ὑποθέτω ὅτι θά ἐνηργήσατε κάποιαν ἀνάκρισιν. Ὅσακι, θά ἀποδεικνύετο, διὰ της διατηρήσεως τοῦ υπαλλήλου εἰς τήν θέσιν του, ὅτι οὗτος ήδικήθη, πάντες ήμεῖς, θά ἐκδηλοῦμεν λύπην διὰ τήν δημιουργίαν τοιούτου ἐπεισοδίου.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Ο κ. Ν. Λεβίδης, λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ της βραδείας διαρκείας της Ημερησίας Διατάξεως, ποιεῖται γενικωτέρως παρατηρήσεις περὶ τῆς μὴ κανονικῆς λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν της Συνελεύσεως πρὸς ὁμαλήν διεξαγωγὴν τῶν

ἔργων τῶν κ. Πληρεξουσίων καὶ ἐριστῇ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Προέδρου, ὥστε νὰ ἀναγκασθῶσιν οἱ κ. κ. Πληρεξούσιοι νὰ πιστεύωσιν ὅτι τὰ γενόμενα ἀποτελοῦσι σκόπιμον ἐμπέδον κατὰ τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἔργων τῶν κ. κ. Ἀντιπροσώπων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ο κ. **Πρόεδρος** ἀπαντῶν, λέγει ὅτι ὄντως ἡ σημερινὴ Ἡμερησία Διάταξις διενεργήθη βραδύως, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Συνελεύσεως ἀλλ' εἰς τὰς ἐν τῇ Ἐθν. Τυπογραφείῳ περυσινὰ γενομένας τεχνικὰς ἀνωμαλίας, περὶ τῆς ἄρτης τῶν ὀπίων κατ' ἐπικαλήψιν ἐμερίμνησεν.

Ο κ. **X. Βοζίκης** ποιεῖται τὴν παρατήρησιν ὅτι κατὰ πληροφάνειαν τοῦ Ἐθν. Τυπογραφείου, ὁ ἀρχιδιὸς ἐπὶ τῆς διορθώσεως τῶν ἐντύπων τῆς Βουλῆς ὑπάλληλος βραδύνει νὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ καὶ ἐντεῦθεν αἱ ἀνωμαλίας. Συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον νὰ δώτῃ ὅπου δεῖ τὰς δεούτας διορθώσεις.

Πρόεδρος. Ο περὶ αὐτοῦ πρόκειται ὑπάλληλος εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ μάλιστα προθύμων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ καὶ φρονεῖ ὅτι αἱ διορθώσεις εἰς τὸν κ. Πληρεξούσιον πληροφάνειαν ἐκ τοῦ Ἐθν. Τυπογραφείου ἐδόθησαν μᾶλλον πρὶς μεταθέσιν εἰς τὸν λαόν.

Ο κ. **N. Λεβίδης** δευτερολογῶν, δὲν εὕρισκε ἐπαρκεῖς τὰς πληροφάνειας τοῦ κ. Προέδρου, φρονῶν ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴν νὰ δυσχεραίνεται τὸ ἔργον τῆς Συνελεύσεως ἐξ αὐτῶν τῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ Ἐθν. Τυπογραφείου, αἵτινες πρέπει νὰ διορθωθῶσι. Παρατηρῶν δὲ μετὰ τοῦτο ὅτι, οὔτε τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ τῆς Συνελεύσεως ἔχουσι τυπωθῆ, ἐλτός τῶν δύο τόμων τῶν ἐπισήμων αὐτῆς πρακτικῶν, οὔτε τὰ τῶν παλαιῶν περιόδων τῶν ἐπισήμων καὶ τῶν ἐστενογραφημένων πρακτικῶν, καὶ ἰδίως τὰ τῆς πρώτηςπουργίας τοῦ ἡμενησίου Θεοτόκη, εὕρισκε τοῦτο οὐχὶ ὀμάλον καὶ συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον, ὅπως ἂν τὸ πρῶτον διὰ Κοινοβούλιον ἄτοπον τοῦτο, καθότι πλὴν τῶν ἄλλων τὰ τε ἐπίσημα καὶ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ ἔχουσι καὶ σπουδαιότητα ἀξίαν διὰ τὴν ἐξηγήσιν τῶν νόμων, τῶν τοσούτων ἐχόντων ἐπίδρασιν καὶ ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν καὶ ἐπὶ τῶν δημόσιων συμφερόντων τοῦ Κράτους. Πρόκειται, προσθέτει, περὶ ἀταξίας καὶ καθυστέρησης τῆς πρώτης ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους, ἢ ὅ-

ποῖα θὰ ἀποτελεῖ καὶ ἡν παραδειγμα διὰ τὰς ἄλλας ὑπηρετίας, καὶ συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον, ὅπως συνεννοούμενος καὶ μετὰ τῶν ἄλλων κ. κ. Ὑπουργῶν προσβῇ εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τῶν ἀνεκτυπώτων πρακτικῶν, διὰ τὰ ὁποῖα εἶχον τὴν ὑπαγόρευσιν πλεῖστοι τῶν καὶ σήμερον κ. κ. Ὑπουργῶν νὰ διαφέρωνται. Ἐάν, λέγει ὁ κ. Λεβίδης, δὲν ληρθῶσιν ὑπ' ὧν αἱ παρατηρήσεις αὐτουαῦται, θέλει ἐπανέλθῃ δριμύτερος καὶ θέλει καταγγεῖλαι γεγονότα ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν θὰ μείνωσιν εὐχαριστημένοι οἱ ἰθύνοντες.

Πρόεδρος. Νομίζω ὅτι τὰ περὶ καταγγελιῶν δὲν θὰ ἀφορῶσι τὸ παρὶν προεδρεῖον, διότι θὰ ἦτο παράδοξον νὰ εὐθινηται τοῦτο διὰ πράξεις τοῦ παρελθόντος.

N. Λεβίδης. Ὅχι τὸ παρὶν προεδρεῖον βεβαίως.

Πρόεδρος. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν καθυστέρησιν τῆς ἐκτύπωσης τῶν πρακτικῶν παλαιῶν περιόδων, εἶναι ἀληθές ὅτι καθυστερεῖ ἡ ἐκδοσις ὁλοκληρῶν περιόδων καὶ τῶν ἐπισήμων καὶ τῶν ἐστενογραφημένων πρακτικῶν. Ἐκ τῶν ἐστενογραφημένων δὲ πρακτικῶν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως μόλις περὶ τὰ 30 τυπογραφικὰ φύλλα ἔχουσιν ἐκτυπωθῆ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν πριεργεῖται ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Συνελεύσεως, διότι ἡ ἐργασία εἶναι ἑτοιμός. Προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ μὲν Ἐθν. Τυπογραφεῖον δὲν ἐπαρκεῖ νὰ προσβῇ εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τῶν πρακτικῶν, ἐλλείπει ἐργατῶν καὶ μηχανῶν καὶ ἄλλων τεχνικῶν μέσων, τὰ δὲ ἰδιωτικὰ τυπογραφεῖα, πρὶς ἃ ἀπετάθη, ἐζήτησαν ἰσὺ δαρχ. δι' ἕκαστον τυπογραφικὸν φύλλον ἐξ ὀκτώ σελίδων καὶ δὲν ἐνήμεσα ὅτι ἐπρεπε νὰ δώσω τόσον ὑπερβολικὸν πρῶτον. Πάντως ὁμως ἐριστῶ καὶ ἐγὼ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως, ἵνα ἐκτυπωθῶσι τὰ μὴ ἐκτυπωθέντα μέχρι τοῦδε πρακτικὰ. Πρὶς τοῦτο, δύο τρόποι ὑπάρχουσιν ἢ νὰ ιδρύσῃ ἡ Βουλὴ ἴδιον τυπογραφεῖον ἢ νὰ ἐνισχυθῇ τὸ Ἐθν. Τυπογραφεῖον, ἵνα φέρῃ εἰς πέρας τὴν ἐργασίαν ταύτην.

N. Λεβίδης. Φρονῶ, κ. Πρόεδρε, ὅτι πρὶς τοῦτο πρέπει νὰ συστήνῃ ἐπιτροπὴ νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα, νὰ φέρῃ τὸ πόρισμα τῆς ἐνταῦθα, ὥστε νὰ ἴδωμεν τοῦτο καὶ νὰ προβῶμεν εἰς λήψιν οἰστικῆς ἀποφάσεως.

Πρόεδρος. Μάλιστα. Τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης θὰ εὐχαριστηθῇτε νὰ συμμετασχητε καὶ ὑμεῖς.

N. Λεβίδης. Μάλιστα.

Ἀνακοινούνται εἴτε ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** τὰ ἑξῆς:

— Ἐπιτροπὴ ἐργασθέντων κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα ζητοῦσιν ἱκανοποίησιν.

— Ἀπόστραφοὶ ἀξίωματικοὶ ξηρᾶς καὶ θλίψεως, ὑποβάλλουσι ψήφισμα δικαρυτῶν διὰ τὸν ψηφισθέντα νόμον «περὶ συντάξεων».

— Οἱ κολληγεῖ, κτήματος Κορυδαλλοῦ, ζητοῦσιν, ὅπως ἀπαλλοτριωθῇ τὸ κτήμα τοῦτο καὶ ἀπκλειρθῇ ἡ ἀντιθετος διάταξις ἐκ τοῦ νομοσχεδίου.

— Ὁ Σωτήριος Σπυρίδουλος παρακαλεῖ, ὅπως διορθωθῇ ἀδίκημα ὅπερ ἐγένετο εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς τρεῖς ἐξοδελφούς του, λόγῳ ἐκπλειστηριασμοῦ μικροῦ οἰκοπέδου των.

— Ὁ Δ. Ἀγάθος λοχαγὸς παρακαλεῖ, ὅπως ἐξετασθῇ ἡ ὑπόθεσις του καὶ διορθωθῇ τὸ ἀδίκημα, ὅπερ ἐγένετο αὐτῷ κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἀρχιότητος.

— Ἡ Ἀγγελικὴ Πύρου, ἐγγονὴ τοῦ νεκροῦ Γ. Ἀνδρούτσου, αἰτεῖται τὴν χορηγήσιν ἀναλόγου βοθημάτων πρὸς συντήρησιν τῆς.

— Ὁ ἑλληνικὸς ἐκθέτου καὶ κληρὸς ὑποβάλλει ὑπόμνημα κατὰ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν Μοναστηριακῶν κτημάτων.

— Οἱ Μεχμέτ Σααδὴκ Πασά καὶ λοιποὶ υἱοὶ καὶ κληρονόμοι Σααδὴκ Πασά ζητοῦσιν, ὅπως ἐξαίρεθῇ τῆς ἀπαλλοτριώσεως ὁ μετὰ πολλῶν κόπων ὑπ' αὐτῶν ἀποζηρηκθεὶς βάλτος Χανοπούλου.

— Ἡ Κοινότης Τριποτάμου Τήνου παρακαλεῖ, ὅπως ψηφισθῇ τὸ «περὶ διοικήσεως τοῦ ἱεροῦ ἱδρύματος Ἐπαγγελιστρίας» νομοσχέδιον.

— Διάφοροι εἰσπράκτορες ἐφημερίδων Ἀκρίσης παρακαλοῦσιν, ὅπως τροποποιηθῇ τὸ νομοσχέδιον τῆς αὐξήσεως τῶν ἐφημερίδων καὶ πρὸς ἰδικίαν των συμῆρον.

— Οἱ Προσωρινοὶ ἐν τῷ κράτει δημοδιδάσκαλοι παρακαλοῦσιν, ὅπως τοῖς χορηγηθῇ ἀνάλογον ἐπίδομα.

— Οἱ ἀγροτικοὶ Συναιτερισμοὶ Ἀττικῆς, ἐκφράζοντες τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Ἀγίου κόμματος καὶ λοιποὺς ὑποστηρικτάς των δικαίων τοῦ ἀγροτοῦ, ὑποβάλλουσι ψήφισμα ζητοῦντες τὴν ἐλαττωτικὴν ἀπαλλοτριώσιν ἀπάντων τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ ἀγροκτημάτων, τὴν πληρωμὴν αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προπρόδρομικῶν

τιμῶν καὶ τὴν ἐγκατάταξιν ὡς κληροῦχον ἀπάντων τούτων τῶν ἀκτημάτων καλλιεργητῶν.

— Διάφοροι παθόντες ἐκ Θεσσαλονίκης ζητοῦσιν, ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ ἀποζημίωσις των.

— Ἡ Συννομοσπονδία τῶν Ἐπαγγελματιῶν τῆς Ἑλλάδος ποιεῖται ἐκκλησίαν πρὸς τὴν Συνέλευσιν, ὅπως τὸ ὑποβληθέν νομοσχέδιον «περὶ ἰδρύσεως βιοτεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν Ἐπιμελητηρίων» κηρυχθῇ κτεπεῖγον καὶ αὐτῷ ἐπισταθῇ ἡ ψήφισις τοῦτου.

— Οἱ πληρεξούσιοι Ἀκρίσης κ. κ. **N. Μαργαρίτης Δ. Ι. Γιδας**, ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Γενικοῦ ταμείου ἐλαίας».

— Ὁ πληρεξούσιος Ἀρχαδίας κ. **Στέφ. Ν. Σακελλαριάδης**, ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κητεσχευῆς καὶ ἀποπερατώσεως δημοσίων ἔργων ὁδοποιίας».

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **N. Κουλάνδρου Θεσσαλονίκης καὶ Δ. Καζάκης** Ἀκρίσης ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 2145 περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. καὶ 2243 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2145».

— Ὁ πληρεξούσιος Ἀρχαδίας κ. **Θ. Τουρκοβασιλῆς** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου περὶ ἀναθεωρήσεως προτίμων ἐπιβληθέντων ἢ ἐπιβληθησομένων κατὰ τὰς ἐπιτάξεις κτηνῶν καὶ ὄχημάτων κατὰ τὴν ἐνεστώσαν ἐπιστάτευσιν.

— Οἱ πληρεξούσιοι Τρικάλων κ. κ. **Χρ. Καρᾶς καὶ Γ. Ραδινός** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προσόντων διαβαθμίσεως καὶ ἀποδοχῶν τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων».

— Ὁ πληρεξούσιος Μεσσηνίας κ. **Γ. Σπηλιόπουλος** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀναθεωρήσεως προτίμων ἐπιβληθέντων ἢ ἐπιβληθησομένων κατὰ τὰς ἐπιτάξεις κτηνῶν καὶ ὄχημάτων κατὰ τὴν ἐνεστώσαν ἐπιτάτευσιν».

— Ὁ αὐτὸς κ. **Πληρεξούσιος** ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κατασκευῆς καὶ ἀποπερατώσεως δημοσίων ἔργων ὁδοποιίας».

— Οἱ πληρεξούσιοι Μεσσηνίας κ. κ. **Γ. Σχοινᾶς, Α. Αἰλιανός καὶ Γ. Σπηλιόπουλος** ὑποβάλλουσι τροπολο-

γίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ νόμου 2109 περὶ ἐξαγοράς τῆς φιλῆς κυριότητος τῶν ἐμ-
φυτευτικῶν κτημάτων».

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Π. Κότσανος**, Θεσσαλονίκης, **Χ. Καρατζᾶς** Σερρών, **Ζ. Σαββαρίδας** Θεσσαλονίκης, **Ν. Μαργαρίτης** Λαρίσης κλπ. υποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀπονουμῆς συντάξεως ἐνεκκ πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

Ο κ. **Ι. Δεωνίδας** (Υπουργός ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν),
ὕποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐπανορθώσεως ἐδικτημέ-
των ἀξιοματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ προσγενομένων ἀπὸ
τοῦ 1917 μέχρι τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920».

Ο κ. Μάρκος Θεοδωρίδης (Υπουργός ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ μαθηρευθμίσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Περιθάλψεως, μετονομαζομένου Ὑπουργεῖον Ὑγιείας, Προνοίας καὶ Συντάξεως», ὡς ἐτροποποιήθη μετὰ τὴν κατ' ἀρχὴν ψήφισίν του.

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ι. Δ. Ράλλης, Δ. Τσουνκαλᾶς, Α. Μάτεσις, Δ. Παναγιώτων, Ἀττικῆς καὶ Βιοτιτίης, Ν. Καμπάνης, Κυκλάδων, Α. Ζούτικας καὶ Σπ. Δηλιγιάννης Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας**, ὑποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἐνεκὰ πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

—Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. Ἰωάν. Παπαλουκάς, Φθιώτιδος, καὶ Φωκίδος καὶ Ν. Κаланτζῆκος, Μεσσηνίας, ὑπεβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου τοῦ νόμου 2751.

— Οι πληρεξέτασται **Α. Μάτεσις**, Αττικής και Βοιωτίας, και **Ν. Καμπάνης**, Κυκλάδων, υποβάλλουσι τροπολογία του σχεδίου νόμου «περί παρατάξεως της προεδρίας της 2^{ης} 2 του νόμου 2097 περί τροποποιήσεως των νόμων ΓΩΚΓ και ΓΩΚΕ».

Οι πληρεξούσιοι κ. κ. Κ. Ἀλφονσάτος Τυλλάδος, Κεφαλληνίας, καὶ Θ. Τουρκοβασίλης, Ἀρχαδίας, υποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἐνεκὰ πολιτικῆς ὑπηρεσίης.

—Οι πληρεξούσιοι κ. κ. **Σ. Κοτσαμάνης**, Πέλλης, **Δ. Πα-
ναγιώτου** και **Δ. Κρεμέτης**, Αττικής και Βοιωτίας, **Π.
Ε. Σπυροπούλης**, Αρκαδίας, **Ι. Καντανιζόγλου**, Πέλλης,
Δ. Κασάνης, Λαρίσης, **Ν. Κρυλάνδρου**, Θεσσαλονίκης, **Ν.
Τσοῦχλος**, Αρκαδίας, και **Ν. Κρίτας**, Φθιώτιδος και Φω-

κίβδας, υποβάλλουσι τροπολογία του σχεδίου νόμου «περί
ἀπογομψῆς συντάξεως ἑνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

Ο κ. Φ. Μανουηλίδης, λαμβάνων μετά τούτο πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τὸν λόγον, λέγει ὅτι, διὰ τῆς ἐργασιμότητος ἀπευθυνόμενων αὐτῶ ὑπὸ διαφόρων συνδικαίων πληρεξουσίων ἐκ Θράκης καὶ ἄλλων ἐκεῖ κατοίκων δικτυοῦνται σφοδρώτατα παράπονα κατὰ τῆς ἐκεῖ Στρατιᾶς, ἣ ὁπλίς, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτῆς ὅτι εὐρισκόμεθα ἐν παραμονῇς χειμῶτος καὶ ἀλγισμοῦ καὶ κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ ἡ ἐσοθεῖα ἐκατομμυρίων, ὑποχρεοῖ τὴν γεωργικὴν πληθυσμὸν νὰ ἐγκαταλίπῃ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ καὶ νὰ ἀνέλθῃ τὴν ἐκτέλεσιν ἀναγκαστικῶν ἔργων διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδῶν. Ἐπιβάλλεται εἰς αὐτοὺς νὰ ἐργάζωνται πέντε ἡμέραι κατὰ μῆνα, ἤτοι 60 ὅλαι ἡμέραι ἐτησίως. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτῆς ἡ Κυβέρνησις τὰ παράπονα τῶν κατοίκων καὶ νὰ ἐνεργήσῃ νὰ σταματήσῃ ἡ δοθεῖσα διαταγὴ μέχρι τοῦ φθινοπώρου, ὅτε οἱ κάτοικοι, ἐλευθέροι ἀπὸ τῆς ἐπαιγούτης αὐτῶν ἐργασίας, εἶναι πρόθυμοι νὰ ἐκτελέσωσι προθύμως πᾶσαν ἐργασίαν ἀφορώσαν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν τῆς Θράκης.

Ο κ. **Χ. Βοζίκης**, ως τώρι Γεν. Διοικητής Θράκης, λέγει ότι δὲν πρόκειται πρὸς περὶ πάντα μῶνον ἡμερῶν ἐτήσιως, καὶ οὐχὶ πάντε κατὰ μῆν. Πρόκειται δὲ περὶ μέτρου προϋπάρχοντος ἐν Θράκῃ, ὅπου καὶ αὐτὸς διετρήσεν. Ἐὰν ὅμως πρόκειται περὶ ἐπιβολῆς ἀνγκαστικῆς ἐργασίας 60 ἡμερῶν, εὐρίσκει τὸ μέτρον ἄγριον, φρονεῖ δ' ὅτι Ἐστρατιὰ οὐδεμίαν θέσιν ἔχει εἰς τὴν ἐπιβολὴν τοιούτων μέτρων.

Ο κ. Ν. Κωνσταντόπουλος λέγει: πινάξ επί της
του ζητήματος υποδεικνύων, ἵνα ἀγκυρωθῶσιν ἐκεῖνοι
ἐκ τῶν κατοίκων, οἵτινες δὲν ἔχουσιν ἐπεμελόμενα ἐργα-
σίᾳ καὶ δύνανται νὰ διαθέσωσι χρόνον, οἱ ἄλλοι δὲ ὑπο-
χρεωθῶσι νὰ ἐργασθῶσι. τὸ φθινόπωρον.

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ημερησίαν Διάταξιν
τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Ο κ. Δ. Βοκοτόπουλος, καθύψωνον ἐπὶ τῇ Πραξι-
τικῇ Διατάξεως τὴν ἰδίαν παρὰ κλητὴν να προταχῇ
ἐν αὐτῇ καὶ ψηφισθῇ τὴ παρ' αὐτῷ υποβληθεὶς νομο-
σχέδιον «περὶ δικαστικῆς προταχτικῆς», διότι προέβλεπε

περί νομισματικού γενικού δικαίου, ἀποῦ ἀνεστέρθη ἐκ τῶν βιβλίων τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως καὶ ἐψηφίσθη ἡ πρότασις, νόμου ἢ ἀποφάσεως τῶν νόμων τῆς Εὐκτατοῦς Τῆς.

Πρόεδρος. Σήμερον δὲν δύναται νὰ προταχθῇ, ὡς οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῇ προτάσει μετὰ τῶν πρώτων.

Γίνονται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δευτὴ εἰς β' καὶ ἄρθρον συζητήτων καὶ σύνολον τὰ σχέδια νόμου.

Περὶ ὑδραγωγείου Κερκυρας, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Τὸ ὑδραγωγεῖον Κερκύρας, ἱδρυμα αὐτοτελὲς καὶ ἰδιοκτητή-
ρητον τῆς πόλεως Κερκύρας, ἀποτελεῖ ἴδιον νομικὸν πρόσωπον καὶ διοικεῖται ὑπὸ πενταμελὸς ἐπιτροπῆς ἀποτετιμένης ἐξ ἐνὸς δημοτικοῦ συμβούλου τοῦ δήμου Κερκυραίων ὡς προέδρου, ἐκλεγμένου καὶ ἑκάστην περίετον ὑπὸ τοῦ οἰκείου δημοτικοῦ συμβουλίου ὑποχρεωτικῶς ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ συνεδρίᾳ, ἐκ τοῦ νομαρχιακοῦ Κερκύρας, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας Κερκύρας, τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου Κερκύρας καὶ ἐνὸς δη-
μότη Κερκυραίου ἐπιστήμονος, κατὰ τετραετήσιον διορίζομένου ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Κερκύρας, τῇ προτάσει τοῦ δημάρχου Κερ-
κυραίων. Ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἐκπροσωπεῖ ταύτην καὶ τὸ ἱδρυμα καὶ ὅλας αὐτοῦ τὰς σχέσεις καὶ ἐνώπιον παντὸς δικαστηρίου καὶ πάσης ἀρχῆς, διορίζων καὶ τοὺς πληρεξου-
σίους δικηγόρους, μετ' ἀπόφασιν μόνης τῆς ἐπιτροπῆς.

Τὰ τῆς ἀπαρτίδας τῆς ἐπιτροπῆς καὶ πᾶσα σχετικὴ διάτα-
ξις ἀφορῶσα τὰ δικαιώματα τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ἐν γένει
διοίκησιν τοῦ ἱδρυματος κανονισθῇσονται ἐξ ἄπαξ διὰ Β. δια-
τάγματος. Τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς δικαιούνται ἀποζημιώσεως
δραχμῶν εἴκοσι πέντε (25) ἑκαστον κατὰ συνεδρίασιν καὶ ὁ
πρόεδρος ταύτης ἐτησίως ἀποζημιώσεως δραχμῶν χιλίων, κα-
ταβαλλομένων ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ ὑδραγωγείου, τῆς ἀποζη-
μιώσεως τῶν μελῶν μὴ θανατηθέντων νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς
πεντακοσίας ἐτησίως.

Ἄρθρον 2.

Τὸ διοικητικὸν καὶ τεχνικὸν προσωπικὸν τοῦ ἱδρυματος εἶναι
μόνιμον καὶ ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς γραμματέως προϊσταμένου,
ἐνὸς μηχανικοῦ ἢ προσωρινοῦ τεχνικοῦ ἐπόπτου, δύο βοηθῶν,
ἐνὸς ταμίου, δύο εἰσπρακτόρων, πέντε ὑδρονόμων τεχνιτῶν,
ἐνὸς ἀρχιφύλακος, τριῶν φυλάκων δεξιμένης Περσείας, πη-
γῶν καὶ δεξιμένης Κερταρίου καὶ ἐνὸς κλητῆρος. Τὸ ὡς ἄνω
προσωπικὸν διορίζεται κατὰ τὰς ἐκαστοὺς ἀνάγκας καὶ ἀπο-

λύεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ δὲ προσόντα τούτου καὶ αἱ ἐπι-
θητικαὶ ποιναί, τὰ καθήκοντα, δικαιώματα καὶ δικαιοδοσία
κανονισθῇσονται διὰ Β. διατάγματος.

Ἄρθρον 3.

Πόροι τοῦ ἱδρυματος.

Οἱ πόροι τοῦ ἱδρυματος, οἷον εἶναι ἀνεξάρτητοι τῶν δημο-
τικῶν καὶ δὲν δύναται νὰ συγχωνευθῇ μετὰ τούτων, εἶναι:
1) αἱ ἐτήσιαι εἰσπράξεις ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ὕδατος, 2)
τὰ ἐπὶ πλέον καταβαλλόμενα ὑπὸ τῶν καταναλωτῶν ποσὰ ἐν
περιπτώσει σπατάλης τοῦ ὕδατος κατὰ τὰ κατωτέρα ὀριζόμενα,
καὶ 3) αἱ παντὸς ἄλλου εἶδους πρόσδοι, εἰσφορὰ καὶ δωρεαί.

Ἡ ἐτήσια εἰσφορὰ δι' ἑκάστην οἰκογένειαν, θανατημένην νὰ χρη-
σιμοποιῇ τρεῖς μόνον κρουνοὺς, δὲν δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα
τῶν εἴκοσι δραχμῶν καὶ ἀνωτέρα τῶν τεσσαράκοντα, ὡς ἡ
ἐπιτροπὴ ἤθελε τὴν προσδιορίσει. Ἡ εἰσφορὰ αὕτη εἶναι ἡ αὕτη
δι' ὅλας τὰς οἰκογενείας. Εἰς τὰ παντὸς εἶδους καταστήματα,
βιομηχανικὰ ἐργοστάσια, ὡς καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην χρῆσιν πλὴν
τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν κτιρίων, ἱδρυμάτων καὶ σχολ-
αίων, τὸ ὕδωρ χορηγεῖται διὰ γνώμονος, τῆς τιμῆς τοῦ κυβ.
μέτρου ὕδατος ὀριζομένης ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκαστοτε. Ἡ
τιμὴ αὕτη τοῦ κυβ. μέτρου ὕδατος δὲν δύναται νὰ εἶναι κατω-
τέρα τῶν εἴκοσι πέντε λεπτῶν τῆς δραχμῆς καὶ ἀνωτέρα τῶν
τεσσαράκοντα. Οἱ διὰ γνώμονος καταναλωταὶ πλὴν τῆς ὡς
ἄνω τιμῆς τοῦ ὕδατος καταβάλλουσι καὶ ἐνωίκιον διὰ τὸν γνώ-
μονα, ὅπως δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς τρεῖς δραχμὰς κατὰ
μῆνα, καθορίζεται δὲ ἐκαστοτε ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 4.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω πύρων τοῦ ἱδρυματος καταβάλλονται οἱ μι-
σθοὶ τοῦ προσωπικοῦ, αἱ ἀποζημιώσεις τῶν μελῶν καὶ τοῦ
Προέδρου τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ πᾶσα δαπάνη ἀ-
φορῶσα εἰς τὴν συντήρησιν, τηρητικὴν ἀνακαίνισιν καὶ λει-
τουργίαν τοῦ ὑδραγωγείου ἐν γένει. Ἡ διοικοῦσα τὸ ἱδρυμα
ἐπιτροπὴ δύναται, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβου-
λίου τοῦ δήμου Κερκυραίων καὶ τοῦ Νομάρχου Κερκύρας, νὰ
συνάψῃ δάνειον μέχρι τριῶν ἑκαταμμυρίων δραχμῶν πρὸς
πλήρη ἀνακαίνισιν καὶ συντήρησιν τοῦ ὑδραγωγείου. Ἐπιτρέ-
πεται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἡ καταβολὴ τοῦ ἡμίσεος τῆς δαπάνης
κατασκευῆς ὁδοῦ μεταξὺ τῶν θέσεων Κανόνι καὶ Πέραμα τῆς
λιμνοθάλασσης, τοῦ ἐτέρου ἡμίσεος καταβαλλομένου ὑπὸ τοῦ
Δημοσίου, ὅς ἢ θέλει τοποθετηθῇ ὁ ἀγωγὸς τοῦ ὑδραγωγείου.

Ἄρθρον 5.

Πάντα τὰ ὑπάρχοντα καὶ ἐκτελεστέα ἔργα θεωροῦνται δη-

μυσίας ανάγκης, επιτρεπομένης πάσης απαλλοτριώσεως κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, ἐκτελούνται δὲ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, κατὰ τὰς μέχρι σήμερον ἰσχύουσας περὶ τούτου διατάξεις.

Ἄρθρον 6.

Οἱ ἰδιοκτῆται τῶν κτημάτων, δι' ὧν διέρχονται οἰοιδήποτε ἄγωγοι τοῦ ὑδραγωγείου, ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιτρέπωσιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ ὑδραγωγείου, ὅπως διέρχωνται διὰ τοῦ κτηματῶς τῶν πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ὑδραγωγείου, ἐφόσον ἐκ τούτου δὲν ἐπέρχεται ἀποδεκτὴ ἐλάττωσις εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν. Οἱ μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὰ ἄνω τιμωροῦνται μὲ πρῶτον μὲχρι πεντακασίων δραχμῶν καὶ ἐν ὑποτροπῇ μὲ διπλάσιον πρῶτον καὶ φυλάκισιν μέχρι τριῶν μηνῶν. Οἱ ἐπιφέροντες ἐλάττωσιν οἰκονομίας εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις ἐν γένει τοῦ ὑδραγωγείου τιμωροῦνται μὲ πρῶτον μὲχρι πεντακασίων δραχμῶν, ὑποχρεοῦμενοι καὶ εἰς τὴν καταβολὴν τῆς δαπάνης ἐπανορθώσεως τῆς γενόμενης ζημίας, ἐν ὑποτροπῇ δὲ μὲ διπλάσιον πρῶτον καὶ φυλάκισιν μέχρις ἑξ μηνῶν. Μὲ τὰς αὐτὰς ποινὰς τιμωροῦνται καὶ οἱ ἐπιχειροῦντες οἰκονομίας ἐργασίαν ἐντὸς τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ ὑδραγωγείου ἢ καὶ οἱ ἰδιοκτῆται κτημάτων, οἵτινες διέρχονται ἄνευ ἀδείας τῆς ἐπιτροπῆς ἄνωθεν τῶν ἄγωγῶν καὶ εἰς ἃ σημεῖα δὲν ὑφίσταται ὁδὸς κοινῆς χρήσεως. Ὁ σπαταλῶν τὸ κατ' ἀποκοπὴν παρεχόμενον ὕδωρ ἢ γενικῶς ὅπωςδήποτε παραβιάζων τὸν δια τοῦ σχετικοῦ Β. Διατάγματος λεπτομερῶς καθορισθόμενον κανονισμὸν ὑδρεύσεως τιμωρεῖται μὲ πρῶτον μὲχρι πεντακασίων δραχμῶν καὶ ἐν ὑποτροπῇ μὲ διπλάσιον πρῶτον ἢ μὲ φυλάκισιν μέχρις ἑξ μηνῶν, δικαιοδοτούμενος καὶ τῆς ὑδρεύσεως, χωρὶς οὐδεμίαν νὰ δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀξίωσιν οὕτως.

Ἡ βεβαίωσις τῶν ἄνω παραβάσεων γίνεται μετὰ ἐπιτρόπιον αὐτοψίαν, διὰ πρωτοκόλλου συντασσομένου ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπαλλήλων τοῦ ὑδραγωγείου. Ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τούτῳ συντασσόμενῳ εἰς διπλὸν βεβαιούται ἡτιςδήποτε ἢ γενόμενης παραβάσεως, ἀντίστοιχον δὲ αὐτοῦ ἀποστέλλομενον εἰς τὸν ἀρμοδίον Εἰσαγγελεῖα ἔχει τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 134 τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἰσχύν, ἀποστέλλειν ὑποδείξεις περὶ τῆς διαπραγμάτευσης κολασίμου πράξεως, μέχρις ἐναντίως ἀποδείξεως. Αἱ Ἀρχαὶ καὶ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα ὑφείλουσι νὰ συνδράμωσι τὴν ἐπιτροπὴν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 7.

Ἡ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ὑφιστάμενη Ἐπιτροπὴ τοῦ ὑδραγωγείου συμπληροῦται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς

ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς πενταμελὴ τοιαύτην κατὰ τὰς διατάξεις τούτου καὶ μέχρι τῆς νέας δημοτικῆς περιόδου. Ἀπασαὶ αἱ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλόμεναι καὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς ἑκάστος τῶν ὑδροληπτῶν ὀρισθούμεναι ἢ ἐτήσιαι εἰσφοραὶ ὑδροληψίας, ἢ τιμὰὶ τοῦ κυβ. μέτρου ὕδατος, ἰσχύουσι διὰ τοὺς ἔχοντας ἤδη τὴν χρῆσιν τοῦ ὕδατος ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς εἰσφορᾶς τῶν τοῦ τρέχοντος ἔτους, αἱ μέχρι τούτου δὲ ὀφειλὰὶ αὐτῶν καὶ αἱ ἀπὸ τούτου τοιαῦται ὡς καὶ πάντα ἄλλη τοῦ ὑδραγωγείου ἀπαίτησις εἰσπράττονται κατὰ τὸν περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων νόμον.

Ἄρθρον 8.

Δύναται νὰ ἐβρωθῇ διὰ Β. Διατάγματος, τῇ προτάσει τῆς διοικούσης τοῦ ἰδρυμα Ἐπιτροπῆς, ταμεῖον συντάξεως τῶν μισθῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑδραγωγείου, αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας τοῦ ὁποίου κανονισθῶσιν διὰ τοῦ ἰδίου Β. Διατάγματος.

Ἄρθρον 9.

Διὰ Β. Διατάγματος ἐφ' ἧκα ἐκδοθησέμενον, προάγει τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, κανονισθῶσιν αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος νόμου.

Πᾶσα διατάξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον κατὰ γέεται.

Ἄρθρον 10.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσίευσής του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ συντάξεως εἰδικῶν ταμείων διὰ τὴν ἐπὶ τέλει συντασσόμενων ἔργων ἐν Αἰγίνῃ, μετὰ παρατηρήσεων τοῦ Α. Τσουκαλά ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 10, προσθεθέντος τὰς λέξεων «κατασκευάζεται καὶ», ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 1.

Πρὸς ὑδρευσιν, φωτισμόν, ὁδοποιίαν καὶ ἐξωραϊσμόν ἐν γένει τῆς κοινωπόλεως Αἰγίνης, συνιστᾶται εἰδικὸν ταμεῖον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Εἰδικὸν Ταμεῖον κοινωφελῶν ἔργων κοινωπόλεως Αἰγίνης».

Πόροι τοῦ Ταμείου εἰσι:

1) Ἐτήσια εἰσφορὰ τῆς Κοινότητος Αἰγίνης, ἴση πρὸς τὰ κατὰ μέσον ὅρον ἐτήσιως δαπανώμενα διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Κοινότητος Αἰγίνης κατὰ τὴν προηγουμένην τριετίαν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου διὰ τὸν φωτισμόν, ὑδρευσιν, καθαριότητα, ὑπανόμευσιν καὶ ὁδοποιίαν.

2) Ἐτήσια εἰσφορὰ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Αἰγίνης, ὡς κατωτέρω ὀριζομένη, εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ὑδρεύσεως καὶ φωτισμοῦ τοῦ λιμένος, ὡς καὶ κατασκευῆς παραλιακῆς ὑποῦ-

μου, ὧν ἔργων τὴν τε κατασκευὴν, συντήρησιν καὶ λειτουργίαν ἀντικαθίστανε ἐφεξῆς τὸ συνιστάμενον εἰδικὸν Ταμεῖον.

Ἡ ἐτήσια εἰσφορά τοῦ Αἰμαγινοῦ Ταμεῖου ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ ἐτήσιου ἐσόδου τοῦ προερχομένου.

Ἐκ τῆς προσθέτου αὐξήσεως, ὁρισθεσμένης διὰ Β. Διατάγματα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου Αἰγίνης.

α') Τῶν εἰσχωρητικῶν τελῶν διὰ τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐν γένει εἰσάγοντα ἐμπορεύματα.

β') Τῶν κατὰ τὸ τελωνιακὸν δασμολόγιον ἀτελῶς εἰσάγομένων ἐμπορευμάτων, ἐκτὸς τῶν νομίμως καθοριζομένων ἐξαίρεσεων καὶ ἀπαλλαγῶν.

γ') Ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐξ ἄλλων μερῶν τοῦ Κράτους μεταφερομένων προϊόντων καὶ ἐμπορευμάτων, πλὴν τοῦ σπόγγου, φορολογουμένου κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν.

Τοῦ ἐδαφίου τούτου τὸ ποσοστὸν τῆς φορολογίας ὁρίζεται εἰς τέσσαρα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (4/100), ἡ δὲ ἐφαρμογὴν τοῦ ὅρου αὐτοῦ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

δ') Ἐπὶ τῶν διὰ τῆς παραλίας Αἰγίνης καὶ τῶν ἐν τῷ λιμένι Αἰγίνης ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον ἐπιβιβαζομένων προϊόντων τῶν μεταλλείων πρὸς ἐξαγωγὴν ἢ μεταφορὰν ἀλλασχοῦ πλὴν τῶν νομίμων ἐξαίρεσεων καὶ ἀπαλλαγῶν.

ε') Ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν πρὸς ἐξαγωγὴν ἢ μεταφορὰν ἐπιβιβαζομένων προϊόντων καὶ ἐμπορευμάτων ὑπαγομένου ἐν ταύτῃ καὶ τοῦ ἐξαγομένου σπόγγου καθὼς καὶ τῶν ἐξαγομένων νωπῶν ἰχθύων καὶ ὀστράκων, νὰ ἀρχῇται δὲ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου τούτου τὸ ποσοστὸν τῆς φορολογίας, τοῦ μὲν σπόγγου ὁρίζεται εἰς ἓν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (1 ο/ο) ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ, τῆς δὲ ἐν τῷ δημοτικῷ δασμολογίῳ ὁριζομένης, τῶν δὲ νωπῶν ἰχθύων καὶ ὀστράκων, ἀδιακρίτως εἶδους καὶ ποιότητος, εἰς δέκα λεπτά κατ' ὅκω.

Ἡ εἰσπραξὶς ἀπάντων τῶν ὡς εἴρηται ἐπιπροσθέτων λιμενικῶν φόρων διανεργεῖται συγχρόνως μετὰ τῶν φόρων τοῦ λιμενικοῦ ταμεῖου, τὰ δὲ ὀφειλόμενα εἰς τὸ εἰδικὸν ταμεῖον ποσά ἀποδίδονται εἰς τοῦτο ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς λήξεως ἐκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους ὑπὸ τοῦ Αἰμαγινοῦ Ταμεῖου κατόπιν ἐξακριβώσεως ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ δύο μελῶν τοῦ λιμενικοῦ Ταμεῖου καὶ δύο κοινοτικῶν Συμβούλων ὁριζομένων ἀπάντων ὑπὸ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινότητος Αἰγίνης καὶ κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας.

Ἐπὶ τῶν φόρων τούτων ἐφαρμόζονται αἱ σχετικαὶ διατά-

ξεις τοῦ περὶ καθυστερούντων νόμου, ὡς πρὸς τὴν εἰσπραξίν, τοῦ περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ, ὡς πρὸς τοὺς ἐπιφορτισμένους τὴν εἰσπραξίν καὶ διαχείρισιν ὑπαλλήλους, συμβούλια καὶ ἐπιτροπὰς καὶ τῶν τελωνιακῶν νόμων ὡς πρὸς τὴν λαθραίαν εἰσαγωγὴν ἢ μεταφορὰν διὰ τὴν ὀλικὴν δῆλωσιν ἢ διασάφησιν τῶν φορολογουμένων εἰδῶν.

3) Αἱ ἐκ τῆς ὑποχρεωτικῆς ὑδρεύσεως καὶ φωτισμοῦ εἰσπραξεῖς κατὰ τὰ περαιτέρω ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 2.

Τὰ εἰσπραττόμενα ἐκ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρων καὶ λοιπῶν ἐσόδων κατατίθενται εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἐπ' ὀνόματι τοῦ εἰδικοῦ ταμεῖου, ἡ δὲ διαχείρισις τούτων, ὡς καὶ ἡ διάθεσις καὶ ἡ ἐπιτήρησις τῶν διὰ τούτων ἐκτελουμένων ἔργων, ἀνατίθεται εἰς τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Αἰγίνης, ὑπὸ τὸν κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ἐλεγchon καὶ ἐγκρίσιν τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων γίνεται κατὰ τὰς διὰ δημοσίων ἔργων ἰσχύουσας διατάξεις, ἡ δὲ βεβαίωσις καὶ εἰσπραξὶς τῶν φόρων, ὡς καὶ ἡ διάθεσις τῶν πόρων τοῦ ταμεῖου γίνονται κατὰ τὰς περὶ λιμένων ἰσχύουσας διατάξεις, ἐφ' ἔσται αὐταὶ δὲν τροποποιῶνται διὰ τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς τοῦ περὶ οὗ ὁ παρὼν νόμος εἰδικοῦ Ταμεῖου συντάσσεται ὑπὸ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, ὅστις δύναται νὰ τροποποιήσῃ ἐπὶ ἑλαττον ἢ διαγράψῃ πᾶσαν μὴ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀναγκαίαν δαπάνην.

Ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον οὐδεμίαν ἔχουσι χρηματικὴν διαχείρισιν, πᾶσαι δὲ αἱ πληρωμαὶ γίνονται διὰ χρηματικῶν ἐνταλμάτων, ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Αἰγίνης μετὰ θεώρησιν τῶν ἐνταλμάτων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ἐπαρχιακοῦ Ταμεῖου, ἀσκούντος ἐν προκειμένῳ τὸν ἐλεγchon τῆς τηρήσεως τῶν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ διατάξεων.

Οὐδεμίαν πληρωμὴ γίνεται ἄνευ ψηφίσματος τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρίσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ὑδρευσίς καὶ ὁ φωτισμὸς τῆς κομποπόλεως Αἰγίνης δύναται νὰ ἐκτελεσθῶσιν εἴτε ταυτοχρόνως δι' ἡνωμένης ἐργασίας εἴτε καὶ κεχωρισμένως διὰ χωριστῆς τοιαύτης, δι' ἀποφάσεως τῶν εἰδικῶν τεχνικῶν Συμβούλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, εἰς ᾧ θέλουσιν ὑποβληθῇ πᾶσαι αἱ μέχρι τοῦδε ὑπάρχουσαι σχετικαὶ μελέται, ὡς καὶ αἱ τυχόν μεταγε-

νεστέρως δαπάνη του ειδικού ταμείου γενησόμεναι, θέλουσι δὲ ἐγκριθῇ αἱ τε ὁριστικαὶ μελέται, οἱ προϋπολογισμοὶ καὶ αἱ συγγραφαὶ τῶν ὄρων τῶν ἐκτελεσθησομένων ἔργων ὑδρεύσεως καὶ φωτισμοῦ, ἅτινα, κατόπι μαιεδοσίας δύνανται γὰρ ἐκχωρηθῶσιν εἰς ἐργολάβον διὰ τε τὴν κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν, ἢ κεχωρισμένως δι' ἑκατέραν τούτων κατὰ τοὺς ἐιδικοὺς καὶ λεπτομερεῖς ὅρους τοὺς ἐν τε ταῖς ὁροῖς καὶ τῇ περὶ δημοπρασίας διακηρύξει, μετ' ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, περιληφθησόμενους.

Ἄρθρον 4.

Ἀφ' ἧς ἡμέρας περατωθήσονται τὰ ἔργα τῆς ὑδρεύσεως καὶ ὡς ταῦτα ἔτοιμα πρὸς ἐκμετάλλευσιν, δύναται γὰρ ἐπιβληθῇ διὰ τῆς μετὰ τοῦ ἀναδόχου συναμολογηθησομένης συμβάσεως, ἢ ἐφόσον τὴν ὑδροληψίαν ἤθελον ἀναλάβει ἀπ' εὐθείας ἡ Κοινότης διὰ Β. διατάγματος ἐκδιδομένου ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν τῆς Συγκοινωνίας καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὑποχρεωτικῇ ὑδροληψίᾳ διὰ πᾶσιν διόφορον οἰκίαν εὐρισκομένην ἐν τῇ περὶ αὐτὴν καὶ ἐν τῇ ὁδῷ Αἰαντος, ὡς καὶ διὰ πάντα τὰ καφεναῖα, οἰνοπωλεῖα, φαρμακεία καὶ βιομηχανικά ἐν γένει καταστήματα.

Οἱ ὑδρολήπται διαιρεθῆσονται εἰς τρεῖς κατηγορίας, ἀναλόγως τῆς ἀξίας τῆς οἰκοδομῆς, τῆς χρησιμοποίησεως καὶ τῆς προσόδου τῶν ἀκινήτων. Διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, θέλει κανονισθῇ τὸ τε τιμολόγιον καὶ τὸ ἐλάχιστον ποσὸν τοῦ παρεχομένου ὕδατος, ἀναλόγως τῆς κατηγορίας τοῦ ἀκινήτου, χωρὶς τὸ μὲν τιμολόγιον γὰρ ἢ μείζον τῶν ὀραχμῶν 90 κατὰ δράμιον ἐτησίως, τὰ δὲ ὑποχρεωτικῶς παρεχόμενα ποσὰ ὕδατος γὰρ εἶναι ἐλάσσονα τοῦ ἡμίσεος δραμίου καὶ μείζονα τοῦ ἐνὸς δραμίου κατὰ ὑδρολήπτην.

Ἄρθρον 5.

Τὰ ὀφειλόμενα ὑπὸ τῶν καταναλωτῶν ἐξ ὑποχρεωτικῆς ὑδροληψίας ὅλ' εἰσπράττωνται ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου τῆς ὑδρεύσεως ἢ τοῦ ἐιδικοῦ Ταμείου ἑνὸς τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

Πᾶσαι αἱ ὀφειλαὶ πρὸς τὸν ἀνάδοχον ἢ τὴν κοινότητα ἐκ φωτισμοῦ ἢ ὕδατος δικάζονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Πειραιεὶ Πρωτοδικῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ ἐξώσεως τῶν δυστροπούντων μισθωτῶν νόμου ΒΧΗ' τῆς 8 Ἰουλίου 1899, αἱ ποιοῦνται δὲ ἀπαιτήσεις ἀπολαύουσι νομίμου ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου προνομίου, ἀμέσως μετὰ τοὺς ὀφειλομένους προνομιακῶς φόρους.

Ἄρθρον 6.

Καθ' ὅτι ἀφορᾷ τὴν συντήρησιν τοῦ ὑδραγωγείου, τὰς βλάβας αὐτοῦ καὶ τῶν συναφῶν ἔργων, τὰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις καὶ ποιῆς διὰ τὰ ἔργα τῆς ὑδρεύσεως, ὡς καὶ τὰς τιμωρίας διὰ τὰς παραβάσεις τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας κεχωρημένων κανονισμῶν τῆς ἐκμετάλλευσως τοῦ φωτισμοῦ καὶ ὑδρεύσεως, ἐφόσον διὰ τοῦ τελευταίου τούτους δὲν ὑπάρχουσιν ἐιδικοί κανονισμοὶ τοῦ Κράτους, ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 24, 25, 26 καὶ 27 τοῦ νόμου 283 τῆς 26 Ἰουλίου 1914 περὶ ὑδρεύσεως καὶ ἐξυγιάνσεως τῶν πόλεων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς.

Ἄρθρον 7.

Πρὸς ταχυτέραν ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων ἐν γένει ἔργων ἐπιτρέπεται εἰς τὸ συνιστώμενον ἐιδικὸν Ταμεῖον γὰρ δανείζεσθαι παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἢ ἄλλης τινὸς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος τὰ ἀναγκαῖα χρηματικά ποσά, κατὰ τὰς ἰσχύουσας παρομοίας διατάξεις καὶ ὅρους διὰ τὰ λιμενικὰ ταμεῖα, ἐπὶ ἐγγυήσῃ ἢ ὁπωσδήποτε ἄλλως τῶν τε φόρων καὶ τῶν ἐν γένει ἐσόδων τοῦ ἐιδικοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 8.

Τὰ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἢ ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς μεταφερόμενα ἢ εἰσαγόμενα ὑλικά καὶ ὕλαι, τὰ μηχανήματα καὶ τὰ ἐργαλεῖα διὰ τε τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων ὑδρεύσεως καὶ φωτισμοῦ, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τούτων εἴτε ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς κοινότητος εἴτε δι' ἐργολάβων δυνάμει συμβάσεως, ἁρμοδίως ἐγκειμένης, ἀπαλλάσσονται παντὸς δημοσίου, δημοτικοῦ, ἢ λιμενικοῦ δασμοῦ καὶ φόρου ἢ ἄλλων αἰωνιόητοις δικαιωμάτων.

Ἄρθρον 9.

Τῶν περὶ ὧν προνοεῖ ὁ παρὼν νόμος ἔργων ὄντων δημοσίας ὡφελείας, ἅπαντα τὰ διὰ τὴν σύστασιν, κατασκευὴν καὶ λειτουργίαν τῶν ἔργων ἀναγκαιοῦντα προσωρινῶς ἢ ὁριστικῶς γήπεδα ἢ ἀκίνητα ἀπαλλοτριεῦνται ἀναγκαστικῶς καὶ ἐπειγόντως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΝΑ' (3951) τῆς 4 Δεκεμβρίου 1911.

Ἄρθρον 10.

Ἡ ἀπὸ Αἰγίνης εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ ναοῦ Ἀφαιῆς ὁδὸς καταλογίζεται εἰς τὰς ἐθνικὰς ὁδοὺς καὶ, ὡς ταχύνῃ, κατασκευάζεται καὶ συντηρεῖται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

Ἐφ' ὅσον οἱ πόροι τοῦ Ταμείου ἤθελον ἐπαρκέσει διὰ τὴν κατὰ προτίμησιν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ὑδρεύσεως καὶ φωτισμοῦ τῆς κομμοπόλεως Αἰγίνης, δύνανται διὰ τῶν πόρων αὐτοῦ γὰρ

ἐκτελώνται ἔργα δημοτικῆς ὁδοποιΐας καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον καθὼς καὶ θενδροφυτείας καὶ ἔργα ἐξωραϊσμοῦ καὶ συγκοινωνίας ἐν γένει.

Ἄρθρον 11.

Τὸ εἰδικὸν Ταμεῖον διατηρεῖ ἴδιον γραμματεῖα, ἐν ἀνάγκῃ καὶ βοηθὸν αὐτοῦ, πρὸς δὲ καὶ κλητῆρα, προτεινομένων καὶ διοριζομένων ἀπάντων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Αἰγίνης.

Ἡ πισθοδοσία τοῦ μὲν γραμματέως ὀρίζεται μέχρι δραχμῶν 300 μηνιαίως, τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ μέχρι δραχ. 150 μηνιαίως καὶ τοῦ κλητῆρος μέχρι δραχ. 90 μηνιαίως.

Ἄρθρον 12.

Γραμματεὺς τοῦ εἰδικοῦ Ταμεῖου, βοηθὸς αὐτοῦ καὶ κλητῆρ δύνανται νὰ διορίζωνται καὶ οἱ ἐκάστοτε γραμματεῖς καὶ κλητῆρες τῆς Κοινότητος Αἰγίνης, ἀπολαμβάνοντες ἐπιμισθίου ἐκ τοῦ εἰδικοῦ Ταμεῖου ὡς ἐξῆς· Ἐπιμισθιον γραμματέως μέχρι δραχμῶν 150 μηνιαίως, τοῦ βοηθοῦ μέχρι δραχμῶν 90 μηνιαίως καὶ τοῦ κλητῆρος μέχρι δραχμῶν 45 μηνιαίως.

Ἄρθρον 13.

Ὁ ἐκάστοτε Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Αἰγίνης ἐκτὸς τῶν ἐξόδων παραστάσεώς του, ἅτινα λαμβάνει ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος Αἰγίνης, λαμβάνει ἐπιπροσθέτως ταυῦτα καὶ ἐκ τοῦ εἰδικοῦ Ταμεῖου, μέχρι δραχμῶν 200 μηνιαίως, ταύτας δὲ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας.

Ἄρθρον 14.

Διὰ Β. διατάγματος ἐκδιδόμενον ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἐσωτερικῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνίας, ὀρίζονται πᾶσαι αἱ ἀναγκαῖαι ἐν γένει διατάξεις καὶ λεπτομέρειαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 15.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου τούτου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ὁβρυμνίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

• Περὶ αὐξήσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον I τοῦ νόμου ΓΧΛΑ' ἐπιβληθέντος φόρου ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ λιμένος Παιτρῶν ἐξαγομένου Κορινθιακῆς σταφίδος πρὸς ἐποπεράτωσιν καὶ διακόσμησιν τοῦ ἐν Πάτραις ἐκτελούμενου τοῦ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέως, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Ὁ κατὰ τὸ ἄρθρον I τοῦ ΓΧΛΑ' νόμου ἐπιβιλλόμενος φόρος ἐπὶ τοῦ διὰ τοῦ λιμένος Παιτρῶν ἐξαγομένου σταφι-

δοκάρπου (Κορινθιακῆς σταφίδος), αὐξάνεται ἀπὸ λεπτῶν 30 εἰς δραχμὴν μίαν (1) κατὰ ἐνετικὸν χιλιόλιτρον.

Ἄρθρον 2.

Τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου ΓΧΛΑ' προβλεπόμενον ποσὸν δανείου, ὅπερ δικαιούται νὰ συναφῇ ἡ κατὰ τὸν νόμον ΒΥΦΟΔ' τῆς 21 Δεκεμβρίου 1900 ὡρισμένη ἐπιτροπὴ, αὐξάνεται κατ' ἀναλογίαν τῆς διὰ τοῦ παρόντος αὐξήσεως τοῦ προϊόντος τοῦ φόρου.

Ἄρθρον 3.

Ὁ παρὼν νόμος θελεῖ ἰσχύσει ἀπὸ πρώτης Ἀπριλοῦ τοῦ 1922.

Περὶ ἐπιβολῆς προσθέτου φορολογίας διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ λιμένος Κατακόλου.

(Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ κατὰ τὴν α' κατ' ἄρθρον συζητήσιν), ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ συμπλήρωσιν τῶν ἔργων τοῦ λιμένος Κατακόλου ἐπιβάλλεται πρόσθετος φορολογία ἐκ δραχμῶν ὀκτὼ κατὰ χιλιόλιτρον ἐπὶ τοῦ ἐκ τοῦ λιμένος τούτου εἰς τὴν ἄλλοδαπὴν ἐξαγομένου ἢ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μεταφερομένου σταφιδοκάρπου. Ἐπίσης ἐπιβάλλεται φορολογία ἐξ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος λεπτῶ κατ' ὅκταν ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου οἴνου καὶ δέκα λεπτῶν κατ' ὅκταν ἐπὶ τοῦ οἶνουπνεύματος τῶν διὰ τοῦ λιμένος Κατακόλου εἰς τὴν ἄλλοδαπὴν ἢ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μεταφερομένων.

Ἄρθρον 2.

Ἡ εἰσπραξὶς τῶν φόρων τούτων ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς τελωνιακῆς ἀρχῆς Κατακόλου.

Διὰ πᾶσαν εἰσπραξὴν ἐκδίδεται καὶ ἐγχειρίζεται τῷ πληρωτῇ διπλότυπος ἀποδείξις, ἐκκοπτομένη ἐκ διπλοτύπου βιβλίου, ὃ ἐκαστον φύλλον περιέχει δύο διπλοτύπους ἀποδείξεις.

Αἱ διπλότυποι ἀποδείξεις ἀριθμοῦνται διὰ σφραγίδος, ἐχούσης ἐντύπους αὐξαντας ἀριθμούς καὶ σφραγίζονται μεταξὺ τῶν δύο στελεχῶν καὶ τῶν δύο ἀποδείξεων διὰ τῆς σφραγίδος τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Κατακόλου, οὕτως ὥστε ἐκαστον τῶν μερῶν τῆς σφραγίδος νὰ συμπίπτῃ πρὸς ἐκαστὴν τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῶν δύο στελεχῶν καὶ τῶν δύο ἀποσπασμάτων τῶν διπλοτύπων εἰσπράξεως, μονογραφούμεναι ἅμα ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 3.

Αἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον εἰσπράξεις κατατίθενται

ανά δεκαήμερον υπό των εντεταλμένων την εισπράξιν αὐτῶν εἰς τὸ ἐν Πύργῳ ὑποκατάστημα τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν πησοῦ 1 ο/ο διὰ τῶν τελώνων Κατακόλου. Ἐν περιπτώσει, καὶ ἢν αἱ εισπράξεις αὗται τυγχάνουσι κατώτεροι τῶν χιλίων δραχμῶν, κατατίθενται κατὰ μῆνα.

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ἐκδίδει γραμμάτια παραλαβῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Βελτιώσεις Λιμένας Κατακόλου», ἡ δαπάνη τῆς ἐκτοπώσεως τῶν ὑποκρινόμενων βάρυται τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον.

Ἄρθρον 4.

Οἱ ἐντεταλμένοι τὴν εἰσπράξιν τοῦ φόρου ὑποβάλλουσιν ἀνὰ τριμηνίαν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, διὰ τοῦ Προέδρου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὰς εἰσπράξεων τῆς ληξιάσης τριμηνίας μετ' ἀντιγράφων τῶν ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς ἐκδοθέντων γραμματίων παραλαβῆς. Κατὰ δὲ τὴν ληξίαν ἐκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους ἢ κατὰ τὴν ληξίαν τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν ἕνεκα μεταθέσεως ἢ ἀπολύσεως, ὑποβάλλουσιν ἰσολογισμὸν τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν, ἐν ᾧ ἐπισυνάπτονται τὰ στελέχη τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐκδοθεισῶν ἀποδείξεων καὶ τὰ γραμμάτια παραλαβῆς τῆς Τραπεζῆς.

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα, παρ' ἣς αἱ εἰσπράξεις κατατίθενται εἰς ἴδιον ἑντοκὸν ἀνοικτὸν λογαριασμὸν, εἰς ὃν ἐπίσης περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἐπὶ τῇ βάρῃ τῶν προσόδων τούτων τυχὸν δάνεια, ἀποστέλλει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, διὰ τοῦ Προέδρου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν ληξίαν ἐκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους συνοπτικὴν κατὰ τὰς ἐσόδων καὶ ἐξόδων κατὰ τὸ ληξίαν ἔτος.

Αἱ καταστάσεις διαχειρίσεως τῶν ἐντεταλμένων τὴν εἰσπράξιν τοῦ φόρου ἐλέγχονται καὶ θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

Ἄρθρον 5.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ τὸ πολὺ, τῆς ἡμέρας ἐνάρξεως ἐρισθομένης διὰ Β. διατάγματος».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δευτέρου εἰς 6 κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ κατεργήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ 2743 νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1920 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 2024 κλπ.», ἀναβιβασμένης τῆς ψήφισεως τοῦ συνόλου, λόγῳ συναρμολογήσεως τῶν τροπολογιῶν.

Πρόεδρος. καὶ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «πε-

ρὶ παροχῆς ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους πολιτικούς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας».

Ο καὶ **Ἀρ. Φωτῆλας** λέγει, προδλεπομένης εὐρυτάτης συζητήσεως, ἥτις θέλει ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸν ὅτι πάντες θὰ θελήσωσι τὴν ἀύξησιν τοῦ ἐπιδόματος, παρκαλεῖ τὸν καὶ Ὑπουργὸν νὰ δηλώσῃ ἂν ἐμμένει εἰς τὸ παρεχόμενον διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπίδομα 30 τοῖς ο/ο ἢ εἶναι διατεθειμένος νὰ τὸ αὐξήσῃ. Νομίζει ὅτι οἱ κατώτεροι πρέπει νὰ λάβωσι πολὺ μεῖζον ἐπίδομα, πάντως δὲ ν' αὐξηθῇ καὶ τὸ 30ο διότι οἱ ὑπάλληλοι δὲν δύνανται νὰ ἐπαρκεσώσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ βίου.

Ο καὶ **Ἐμ. Λαδόπουλος** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) δηλοῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου θὰ εἰσέλθῃ θέσιν νὰ δηλώσῃ ὅσον αὐξήσιν τοῦ ἐπιδόματος θὰ εἰσέλθῃ διατεθειμένη νὰ δεχθῇ.

Ο καὶ **Γ. Πάπ** λέγει ὅτι εἶναι πεπεισμένος ὅτι γενικὴ ὑπάρχει ἡ γνώμη περὶ αὐξήσεως τοῦ ὀριζομένου ἐπιδόματος, ὅπερ φρονεῖ ὅτι δεῖν νὰ ἐξατμισθῇ διαρκῶς καὶ οὐχὶ προσωρινῶς ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων, καθόσον οὗτοι ἔχουσιν ὑπὲρ ἐκείνων τὸ δίκαιον, ἄνευ ὅμως εἰ δυνατόν, αὐξήσεως τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ. Θὰ ἐπεθύμει νὰ μάθῃ παρὰ τοῦ καὶ Ὑπουργοῦ εἰς ὅποσον ποσὸν προϋπολογίζεται μηνιαίως ὅτι θὰ ἀνέλθῃ τὸ ὀριζόμενον ἐπίδομα.

Ἐμ. Λαδόπουλος (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) Θὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ποσὸν τῶν 4 ἐκατομμυρίων καὶ 167 χιλιάδων δραχμῶν μηνιαίως.

Ο καὶ **Γ. Πάπ** συνεχίζει, παρατηρεῖ ὅτι, ἐὰν εἰς τὸ ἐπίδομα τοῦτο προστεθῇ τὸ ἐπίδομα τῶν διδασκάλων, ἡ ὅλική ἐτήσιος δαπάνη θ' ἀνέλθῃ εἰς 72 ἐκατομμύρια, εἰς 2 προστιθεμένου τοῦ ποσοῦ τῶν ἐπιδόματων τῶν ἀξιωματικῶν, τῆς δαπάνης διὰ τὰ συσταθέντα δύο νέα Ὑπουργεῖα καὶ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἀναγκαστικοῦ δανείου, τὸ εἰς 600 περίπου ἐκατομμυρίων ἑλλειμα τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ θ' ἀνέλθῃ ἀσφαλῶς τὸ δισεκατομμύριον. Συνεπικουρούσης δὲ καὶ τῆς συναλλαγματικῆς διακυμάνσεως καὶ τῆς πτώσεως τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος, φόβος ὑπάρχει μὴ φθάσῃ τὸ 1 καὶ 1/2 δισεκατομμύριον. Ἀπέναντι τῆς τοιαύτης οἰκονομικῆς καταστάσεως, ἥτις ἐμβάλλει σοβαρὰς ἀνησυχίας περὶ τῆς αὐριον, ὀφείλομεν, λέγει, νὰ λάβω-

μεν τὰ δέοντα μέτρα, ὅπως τὴν ἀντιμετωπισώμεν, τοσοῦτον δὲ μᾶλλον, καθόσον ὁ λαός, ὅστις προθύμως παρέχει, ὅτι τοῦ ἐζητήσαμεν, θεωρεῖ καὶ ἡμᾶς συνυπευθύνους τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐλλείψιν τῆς τοιαύτης μερίμνης. Ὅθεν καλούμεθα πάντες Συνέλευσις, καὶ Κυβέρνησις, ν' ἀντιμετωπισώμεν τὴν κατάστασιν.

Μὴ προτιθέμενος, λέγει, νὰ κατηγορήσῃ τινὰ διὰ τὰς γενομένας σπατάλας, διότι ταύτας ἀπαιτεῖ σήμερον ἡ ἐξέλιξις ἡ κοινωνικὴ, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Κυβέρνησιν, δικτὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἀνεδάλλεται ἡ ὑπόβολή τῶν φορολογικῶν νομοσχεδίων, ἅτινα ὁ κ. Πρωθυπουργός, εἰσηγητῆς τοῦ ἀναγκαστικοῦ δανείου, δι' οὗ πράγματι ἐξησφαλίσθη ἡ παραμονὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ τῆς Μ. Ἀσίας καὶ ἐπετεύχθη ἡ γαλήνη τοῦ τόπου, ἐδήλωσεν ἐπανειλημμένως ὅτι, θὰ ὑπεβάλλοντο ὅσον τάχιστα καὶ ὅτι διὰ τούτων θὰ ἐφορολογούντο αἱ ἰσχυρεῖς οικονομικῶς τάξεις. Μήπως συνέτρεξαν γεγονότα ὑποχρεώσαντα τὴν Κυβέρνησιν νὰ μεταβάλλῃ τὴν οικονομικὴν πολιτικὴν τῆς;

Ὁ κ. **Ἐμ. Λαδόπουλος** (Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν), λέγει ὅτι τὸ οικονομικὸν σύστημα τῆς Κυβερνήσεως δὲν μετεβλήθη, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπῆλθε ἡ μεταβολὴ αὕτη εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, πρέσβη ἀνάγκη συμπληρωματικῶν τινῶν μελετῶν καὶ προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας πρὸς ὑπόβολήν τῶν φορολογικῶν μέτρων. Ἐν τούτοις τὰ φορολογικὰ ταῦτα μέτρα θὰ τὰ ὑπεβάλλῃ ἡ Κυβέρνησις μόνον ὅταν ἐξαντλήσῃ τὸ στάδιον τῶν οικονομικῶν.

Ὁ κ. **Γ. Πάπ** φρονῶν ὅτι δὲν ἔπρεπε ν' ἀναβληθῇ ἡ ὑπόβολή τῶν φορολογικῶν νομοσχεδίων, ὑποστηρίζει ἐξ ἄλλου ὅτι δέον νὰ ληρῇ μερίμνη περὶ ἀποκαταστάσεως οικονομικῆς σταθερότητος, διὰ τῆς ἐξυγιάνσεως τῆς νομισματικῆς ἡμῶν ἰκίης. Πρὸς τοῦτο φρονεῖ ὅτι θὰ ἔδωκε νὰ ληφθῶσι τὰ ἐξῆς μέτρα νὰ ἐπιβληθῇ ἀναγκαστικὸν δάνειον ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος τῶν εἰς χρυσὸν καταθέσεων τῶν διαφόρων Τραπεζῶν, αἵτινες ἀνέρχονται περίπου εἰς τὰ 24 ἐκτομύρια, ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι αὗται προέρχονται, οὐχὶ ἐξ ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, ἀλλ' ἐξ ἀγορᾶς συναλλαγματος ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ. Νὰ διατηρηθῇ ὁ θεσμὸς τοῦ Συνδικάτου καὶ νὰ παρεμπο-

δισθῇ διὰ παντὸς τρόπου ἡ ἀγορὰ συναλλαγματος ἐν τῇ ἐλευθερᾷ ἀγορᾷ καὶ γ' νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον ἡ ἐξαγωγή συναλλαγματος διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς εισαγωγῆς διαφόρων μὴ ἀπολύτως ἀναγκαιῶν εἰδῶν, ὡς προσήκει εἰς τὸ Κράτος εὐρισκόμενον ἐν ἐμπολέμῳ καταστάσει.

Διὰ τοῦ τοῦ τοῦτο φρονεῖ ὅτι θὰ ἐπιτευχθῇ ὑποτίμησις τῆς λίρας κατὰ 60—70 δραχμάς, ἐκ παραλλήλου δὲ διὰ φορολογικῶν μέτρων καὶ οικονομικῶν θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν διὰ τῶν ἰδίων ἡμῶν δυνάμεων οικονομικὴν ἐξυγίανσιν, ὥστε νὰ δυναθῶμεν ν' ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰς ἀνάγκας ἡμῶν. Ὡς φορολογήσωμεν, λέγει, τὸν πλοῦτον, ἵνα καὶ οὗτος δυναθῇ νὰ συμμετάσχη τῆς τιμῆς, ὅτι βοηθεῖ τὴν Πατριδα, ὡς ὁ μαχόμενος λαὸς παρέχει εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν του.

Ὁ κ. **Ν. Σιράτος** (Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν) ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Πληρεξούσιον Ν. Ψαρῶν, ἐν σχέσει πρὸς τὴν οικονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, κάμνει τὴν δήλωσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶναι οὐρόφωτος εἰς τὴν βάσιν τῶν φορολογικῶν μέτρων. Θὰ φορολογηθῇ ὁ πλοῦτος καὶ οὐχὶ ὁ λαός. Θὰ ἐπανεχθῶσιν αὐστηροτάται οικονομίαι, μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ μὴ παραλύσωσιν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Κράτους. Σκέψις περὶ γενικῆς λαϊκῆς φορολογίας δὲν θὰ γίνῃ, εἰμὴ μόνον, ἀν' ἡ ἐξάντλησις τῶν μεσῶν τούτων ἀποδειχθῇ ἀνίκανος πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος, διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῶν οικονομικῶν τῆς Χώρας, καὶ τότε θὰ σκεφθῶμεν περὶ προτιμύσεως παντὸς ἄλλου μέτρου, ὅπερ θὰ κατέληγεν εἰς ἀποφυγὴν φορολογίας τῶν λαϊκῶν τάξεων, αἵτινες πρὸ παντὸς ἔδωκαν τοὺς μαχητάς τοῦ Μικρασιατικοῦ μετώπου.

Ὁ κ. **Α. Τσουκαλᾶς** συζητεῖται, λέγει, τὸ περὶ παρόχης ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετάς σπουδαιότατον ζήτημα, διότι ἀφορᾷ, οὐ μόνον τὴν ἀπονομὴν δικαίου εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπόστασιν τοῦ Κράτους, διότι Κράτος σημαίνει δημοῖοι ὑπηρεσίαι. Παρατηρῶν δ' ὅτι ὁ κ. Ψαρῶν κ. Πληρεξούσιος ἐπὶ δύο συνεχεῖς ὥρας προσεπάθησε νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς Συνελεύσεως, ἀναφέρων ἑκατοντάδας ἐκτομυρίων δαπανῶν διὰ τὰ ἐπιδόματα ταῦτα, ὡμίλησεν ἐπὶ τῆς καθ' ὅλου οικονομικῆς πολιτικῆς, δηλοῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ

παρίδῃ τὰ κατὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιχειρήματα. Ἐπειδὴ θὰ ἀσχοληθῇ εὐρύτερον ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, παρκαχλεῖ ὅπως διανοπῇ ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 10' καὶ 30 μ. μ.

Ὁ κ. Γ. Πάπ λέγει ὅτι διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του οὐδὲν πρὸς τίθεται νὰ καταπολεμήσῃ τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Ἀπ' ἐναντίας μάλιστα φρονεῖ, ὅτι πρέπει ν' ἀνέλθῃ τοῦτο κατὰ 100 ο/ο.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 15' διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν 10 καὶ 30' μ. μ.

Μετὰ τὴν διανοπὴν

Ὡρᾳ 11 καὶ 25' μ. μ.

Ἐπαναληφθεῖσης τῆς συνεδριάσεως, γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκάτ' εἰς 6' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμου.

Περὶ Διοικήσεως τῆς Θράκης.

(Ὡς συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς ἐπεξεργασθείσης Ἐπιτροπῆς ἡ πρότασις νόμου τοῦ ἐξ Ἀρχαδίας πληρεξουσίου κ. Χ. Βοζίκη «περὶ ἀλλήλων τῆς Πολ. διοικήσεως Θράκης»).

Ἄρθρον 1.

Καθίσταται Γενικὴ Διοίκησις Θράκης, περιλαμβάνουσα τὴν καὶ Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν Θράκην.

Ἄρθρον 2.

Γενικὸς Διοικητὴς Θράκης διορίζεται, εἴτε ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Ὑπουργοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 1149 τῆς 5 Φεβρουαρίου 1918 «περὶ Γενικῶν Διοικήσεων ἐν ταῖς Νέαις Χώρας», εἴτε Ὑπουργός, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου 2574 τῆς 26 Ἀπριλίου 1921 «περὶ ἀναθέσεως καθηκόντων Γεν. Διοικητοῦ εἰς μέλος τῆς Κυβερνήσεως».

Ἄρθρον 3.

Ἐδρα τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, ὁρίζεται ἡ Ἀδριανούπολις.

Ἄρθρον 4.

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Θράκης ἀσκεῖ τὴν δικαιοδοσίαν καὶ τὰ καθήκοντα τὰ ὀριζόμενα διὰ τοὺς Γενικοὺς Διοικητὰς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 4 καὶ ἐπομ. τοῦ νόμου 1149 τῆς 5 Φεβρουαρίου 1918, τῷ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου τούτου Β. διατάγματος τῆς 10 Φεβρουαρίου 1918 καὶ τῶν τροποποιησάντων καὶ

συμπληρωσάντων τὰς διατάξεις αὐτῶν νόμων. Προσωρινῶς δὲ καὶ ἐφόσον Γενικὸς Διοικητὴς εἶναι Ὑπουργός, ἀσκεῖ καὶ τὴν δικαιοδοσίαν καὶ τὰ καθήκοντα τὰ ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΔΡΑΔ' τοῦ ἔτους 1913 καὶ τοῦ νόμου 1914 τοῦ ἔτους 1920. Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 2492 ἰσχύει διὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΔΡΑΔ' τὰς ἀσχετοὺς πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, περὶ ὧν προνοεῖ ὁ παρὼν νόμος.

Τὰ τῆς ἀναπληρώσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ κανονίζονται κατὰ τὸν νόμον 273 τοῦ ἔτους 1914.

Ἄρθρον 5.

Ἡ ὑφιστάμενη διοικητικὴ διαίρεσις τῆς Θράκης δύναται νὰ μεταβληθῇ διὰ Β. διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ τοιαύτη μεταβολὴ τῆς διοικητικῆς διαίρεσεως δὲν ἰσχύει ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐκλογὰς βουλευτῶν τὰς ἐνεργοῦσιν ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τοῦ περὶ αὐτῆς Β. διατάγματος.

Ἄρθρον 6.

Εἰς τὰς θέσεις διευθυντῶν, τμηματάρχων, εἰσηγητῶν καὶ γραμματέων α' τάξεως ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Γεν. Διοικήσεως Θράκης, ὡς καὶ εἰς τὰς θέσεις Οἰκονομικῶν Ἐφόρων καὶ Γραμμῶν, Τελωνῶν καὶ Ὑποτελωνῶν, ὑπηρετοῦσιν ἀποκλειστικῶς ὑπαλλήλοι μόνιμοι, διοριζόμενοι ἢ μετατιθέμενοι ἀπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων, κατὰ τοὺς ὅρους τῶν σχετικῶν δι' ἑκάστην Ὑπουργεῖον περὶ διορισμοῦ καὶ μεταθέσεως τῶν ὑπαλλήλων νόμων.

Ἄρθρον 7.

Ἡ μεταθεσις καὶ ὁ διορισμὸς εἰς τὰς ὑπηρεσίας Θράκης γίνεται διὰ Β. διατάγματος, ὅπου ἀπαιτεῖται τοῦτο. Ἡ δὲ τοποθέτησις αὐτῶν ἐν ταῖς καθ' ἑκάστην ὑπηρεσίαις γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

Οἱ ἤδη ἀπεσπασμένοι παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει Θράκης δηλωσάντες ὑπαλλήλοι, πλὴν τῶν ἔχοντων βαθμὸν Διευθυντοῦ α' τάξεως Ὑπουργείου, θεωροῦνται ὡς μετατιθέμενοι εἰς αὐτήν, ἀνυμετατίθενται δὲ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 13.

Ἄρθρον 8.

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς δύναται ν' ἀναθεῖν προσωρινῶς εἰς τὴν αὐτῷ διοριζόμενον ἢ μετατιθέμενον μόνιμον ὑπαλλήλον ὑπηρεσίαν καὶ καθ' ἑνὲς βαθμὸν ἡνωτέρω τῆς τοῦ

πραγματικῶν αὐτοῦ βαθμοῦ καὶ ὡς ἐνδεήποτε κλάδον τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 9.

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ περὶ διορισμοῦ ἢ μεταθέσεως Διατάγματος, τὸ δικαίωμα χορηγήσεως ἀδείας εἰς τὸν διοριζόμενον ἢ μετατιθέμενον ὑπάλληλον ἔχει μόνον ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Θράκης.

Ἡ προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ διορισθεὶς ἢ μετατεθεὶς εἰς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν Θράκης ὑπάλληλος εἶναι ὑπέρχεται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν Γεν. Διοίκησιν, ὁρίζεται εἰκοσήμερος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως, συμπεριλαμβανομένης, τοῦ περὶ διορισμοῦ ἢ μεταθέσεως Β. διατάγματος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ ἀδικαιολόγητος ὑπέρβασις τῆς προθεσμίας ταύτης ἀποτελεῖ πειθαρχικὸν ἄδίκημα, διωκόμενον κατὰ τοὺς δι' ἐλάττω ὑπηρεσίαν ἰσχύοντες σχετικούς νόμους.

Ἄρθρον 10.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐπὶ διατείν ὁ χρόνος τῆς ἐν Θράκῃ ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων λογίζεται διὰ τὴν καθορισμὴν τῆς συντάξεως καὶ τῆς προαγωγῆς κατὰ τὸ ἐν τρίτον ἀνώτερος τοῦ πραγματικῶν.

Ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς πρὶ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ὑπηρετοῦντας ἐν Θράκῃ ὑπαλλήλους, ἐφόσον οὗτοι ᾔθελον ὑπηρετῆσαι ἐν Θράκῃ τοῦλάχιστον ἐπὶ ἓν ἐτὶ ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

Ἄρθρον 11.

Ἐπιτρέπεται ἔτι διὰ Β. διατάγματος, ἐκδιδομένου κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ληφθησομένην προτάσει τοῦ Γ. Διοικητοῦ, κανονισθῇ ὁ ὁργανισμὸς τῆς ὑπηρεσίας τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Θράκης. Ἐκ τῶν οὕτω συσταθησομένων θέσεων αἱ τῶν Διευθυντῶν, Τμηματάρχων καὶ Εἰσηγητῶν ἢ Γραμματέων α' τάξεως, ὡς καὶ αἱ θέσεις τῶν Οἰκονομικῶν Ἐφόρων καὶ Τμητῶν, Τελωνῶν καὶ Ὑποτελωνῶν πληροῦνται κατὰ προτίμησιν πάσης ἄλλης ἐν τῇ Παλαιᾷ Κράτει.

Ἄρθρον 12.

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς δύναται νὰ ἀνυψῇ δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ τὴν ἀσκήσιν μέρους τῆς δικαιοδοσίας καὶ τῶν καθηκόντων του εἰς τὸν ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ καὶ τοὺς προϊσταμένους τῶν διευθύνσεων τῆς Γενικῆς Διοικήσεως.

Ἄρθρον 13.

Ἡ ἐκ Θράκης εἰς ὑπηρεσίας ἐν Παλαιᾷ Ἑλλάδι μεταθέσις ὑπαλλήλου πρὶ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἐν Θράκῃ τοποθετήσεως του γίνεται καὶ ὅν τρόπον καὶ ἡ εἰς τὰς ὑπηρεσίας Θράκης μετάθεσις, ἀλλὰ μόνον τῇ προτάσει τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης. Μετ' ἐνός ἔτους ὑπηρετίαν ἐν Θράκῃ ὁ ὑπάλληλος δύναται νὰ μετατεθῇ κατὰ τοὺς ὅρους τῶν σχετικῶν δι' ἕκαστον Ὑπουργεῖον περὶ μεταθέσεως τῶν ὑπαλλήλων νόμων καὶ ἀνευ προτάσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

Ἄρθρον 14.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐκδιδομένης μετὰ προηγουμένην τακτικὴν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συσταθήσεται Ἐπιτροπὴ ἐκ τριῶν Διευθυντῶν Ὑπουργείων, ἧτις μεταβαλόνουσα, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, εἰς Θράκην, θέλει ἐξετάσει, δι' ὧν αὕτη ᾔθελον ἐγκρίνει μέτρων, τὰ τε τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα τῶν ἐν ταῖς ὑπηρεσίαις Θράκης ὑπὸ τῆς Γ. Διοικήσεως διωρισμένων προσωρινῶν ὑπαλλήλων, πλὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ τῶν δικαστικῶν, καὶ θέλει ἀποφασίσαι ἐντὸς προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς εἰς Θράκην μεταθέσεως της περὶ τῆς μονιμοποιήσεως ἢ μὴ αὐτῶν εἰς ὃν κατέχουσιν ἢ κατώτερον βαθμὸν.

Ἐκτὸς τούτων ἢ προσωρινοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, διωρισμένοι ὑπὸ τινος τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων, πλὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν, καὶ ἀπεσπατμένον εἰς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν Θράκης, μονιμοποιοῦνται δι' ὁμοφώνίας τῆς ἀνω ἐπιτροπῆς ὑφ' οὗς ὅρου καὶ οἱ προσωρινοί, ἀλλ' ἡ διατήρησις ἢ ἀπόλυσις τῶν μὴ τυχόντων ὁμοφώνίας τῆς ἐπιτροπῆς ἀνήκει εἰς τὸν διορίσαν αὐτοὺς Ὑπουργεῖον.

Διὰ τοὺς ἐντοπίους καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀλυτρώτων ἑλληνικῶν χωρῶν προσωρινούς ὑπαλλήλους, ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ γραφείας α' τάξεως μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ γραμματέως α' τάξεως, συμπεριλαμβανομένου, δύναται κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς, νὰ ἐξετασθῶσι μόνον τὰ οὐσιαστικὰ προσόντα.

Ὁ χρόνος προγενεστέρως ὑπηρεσίας δὲν ὑπολογίζεται μετὰ τῶν ἀναγκαιῶν προσόντων διὰ τὴν εἰς τινὰ βαθμὸν μονιμοποίησιν τοῦ προσωρινοῦ ὑπαλλήλου.

Ὑπάλληλος προσωρινός, τυχὼν τῆς ὁλοφθρίας τῆς Ἐ-

πιτροπής μονιμοποιείται υποχρεωτικώς και τοποθετείται εις τὰς υπηρεσίας τῆς Θράκης, προκαλούμενου ὑπὸ τοῦ ἀρμυδίου Ὑπουργοῦ τοῦ οἰκείου Β. διατάγματος και δημοσιευμένου ἐντὶς προθεσμίας ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν ὑπόβολῃς τῆς περὶ μονιμοποιήσεως ἀποράσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Πρωτορινὲς ὑπάλληλος, τυχὼν πλειονοψηφίας τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν μονιμοποίησιν, δύναται νὰ δικτηρηθῇ εἰς τὴν πρωτορινὴν θέσιν του, κατ' ἐξίσεσιν τοῦ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος νόμου κανόνος και ἐρῶσαν δὲν δύναται νὰ πληρωθῇ αὕτη διὰ μονίμου ὑπαλλήλου.

Πρωτορινὲς ὑπάλληλος, μὴ τυχὼν τῆς πλειονοψηφίας τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπολύεται υποχρεωτικῶς δι' ἀποράσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

Οἱ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι, ἰσὶοῖοι ἢ μόνιμοι, τοποθετοῦνται ἐν Θράκῃ κατὰ τοὺς νόμους περὶ δικαστικῶν ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 15.

Ἐπιτρέπεται ἵνα διὰ Β. διαταγμάτων ἐπεκτείνηται εἰς Θράκην ἡ ἰσχὺς, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ὀρισταμένων ἐν τῷ λοιπῷ Κράτει νόμων.

Ἄρθρον 16.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μετάθεσις διευθυντοῦ Ὑπουργείου. Διευθυντὴς Ὑπουργείου δύναται, τῇ συναινέσει αὐτοῦ, νὰ ἀποσπασθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ και τῇ αἰτήσει τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει Θράκης, ἐπὶ τρίμηνον κατ' ἀνώτατον ὅρον χρονικὸν διάστημα, πρὸς ἐκτέλεσιν ὀρισμένης υπηρεσίας. Τελεῖ δὲ κατὰ τὴν διαρκείαν τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν ἐποπτείαν μόνου τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

Εἰς τὸν οὕτω ἀποσπώμενον παρέχεται, πλὴν τῶν ὁδοιπορικῶν αὐτοῦ ἐξόδων, και πρόσθετος ἡμερησία ἀποζημιώσις κανονιζομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, μέχρι ποσοῦ ἴσου πρὸς τὰς ἡμερησίας αὐτοῦ ἀποδοχάς.

Τῶν ἰδίων ὁδοιπορικῶν ἐξόδων και ἀποζημιώσεως δικαιοῦνται και τὰ μέλη τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 14 Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 17.

Ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 14 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς καταργεῖται ὁ νόμος 1910 τῆς

20 Ἰανουαρίου 1920, καθόσον ἀφορᾷ τὴν Γεν. Διοίκησιν Θράκης.

Ἄρθρον 18.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ ἐποικισμοῦ ἐν Θράκῃ και ἀποκαταστάσεως τῶν κατοίκων αὐτῆς.

(Ὡς ἐρεπολογήθη ὑπὸ τῆς ἐδικῆς ἐπιτροπῆς), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Εγκρίνεται δαπάνη, διὰ μὲν τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ παλιννοστήσαντος πληθυσμοῦ Θράκης μέχρι ποσοῦ δραχμῶν δεκαπέντε ἑκατομμυρίων, διὰ δὲ τὴν ἐν γένει ἐγκατάστασιν και περιθάλψιν τῶν ἐν Θράκῃ εὐρισκομένων και τῶν ἀφιχθησομένων ἐποίκων ὁμογενῶν μέχρι ποσοῦ δραχμῶν πεντήκοντα πέντε (55) ἑκατομμυρίων.

Ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν πεντήκοντα πέντε (55) ἑκατομμυρίων, δραχμῶν πέντε (5) ἑκατομμύρια διατίθενται διὰ περιθάλψιν τῶν ἐποίκων ὁμογενῶν και βαρύνουσι τὸ Ὑπουργεῖον Περιθάλψεως.

Ἡ δαπάνη τῶν δεκαπέντε (15) ἑκατομμυρίων διὰ τὴν ἀποκατάστασιν παλιννοστήσαντων Θρακῶν και ἡ δαπάνη τῶν πεντήκοντα (50) ἑκατομμυρίων διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἐποίκων ὁμογενῶν, βαρύνουσι τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας.

Εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν Ὑπουργείων τούτων ἀναγράφονται ἐτησίως αἱ ἀναγκαῖαι πιστώσεις, τιθέμεναι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης, δι' ἐπιτροπικῶν ἐνταλμάτων ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε παρουσιαζομένων ἀναγκῶν.

Ἄρθρον 2.

Διὰ τὸν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον σκοπὸν συστήνεται παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει Θράκης πενταμελὴς Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ πέντε ἀνωτέρων μονίμων ὑπαλλήλων, ἐνὸς ἐκ τῶν Ὑπουργείων Οἰκονομικῶν, Περιθάλψεως και Συγκοινωνίας και δύο ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐκ τῶν ἀποσπασμένων ἢ ὀριστικῶς τοποθετηθησομένων ἐν Θράκῃ, εἰρικημένων ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης. Τῆς ἐπιτροπῆς προεδρεύει ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος και ἐπὶ ὁμοεθέμων ὁ ἀρχαιότερος.

Διὰ Β. διατάγματος προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δύναται νὰ διορισθῇ εἰδικὸς πρόεδρος τῆς τριμελὲς ἐπιτροπῆς και μὴ δημόσιος ὑπάλληλος, ἐπὶ μισθῷ και βαθμῇ Γεν. Γραμματέως Ὑπουργείου. Ἐν ταύτῃ τῇ

πτώσει δὲν μετέχει τῆς ἐπιτροπῆς ὁ νεώτερος τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Γενικοῦ Γραμματείου.

Ἀναπληρωτὴς τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰδικοῦ προέδρου, ὑπόντος ἢ κωλυομένου ἢ τυχόν μὴ ὑπάρχοντος, εἶναι ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος ἐκ τῶν μελῶν ἢ ἐν ἰσοβαθείᾳ ὁ ἀρχαιότερος τούτων, ἀναπληρωτὴ δὲ τῶν μελῶν διορίζονται ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης ἐκ τῶν μονίμων ὑπαλλήλων τῶν οἰκείων Γραμματειῶν.

Εἰς τῆς συνεδριάσεις δύνανται νὰ λαμβάνωσι μέρος, καλεσμένοι ὡς εἰσηγηταὶ ἄνευ ψήρου καὶ ἄλλοι δημόσιοι ὑπάλληλοι.

Ἄρθρον 3.

Ἡ Ἐπιτροπὴ κληρονομεῖ μόνον ἐν γενικῇς γραμματεῖς τῶν λεπτομερειῶν ἐπαρκειμένων εἰς τὰς ὑπευθύνους ἁρμοδίας ὑπηρεσίας, πᾶν ζήτημα ἀφορῶν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Θράκης, ἀπορρατίζει ἐπὶ παντὶ εἶδους προμηθειῶν, καθορίζουσα καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν γυνήσκονται αὗται, γνωματεύει περὶ τοῦ ἀπαιτηθησομένου ποσοῦ δι' ἀνεργείας, ἐπισκευῶν, ἀγορῶν, ἢ μισθώσεως οἰκημάτων καὶ γαιῶν, τοῦ τοῦτου καὶ τοῦ τύπου τῶν ἀνεργησομένων οἰκημάτων, εἴτε δι' ἐργολαβίας, ἐν ὧν ἢ ἐν μέρει, εἴτε κατ' ἄλλον τρόπον, τῆς προσηλψέως τοῦ ἀπαραιτήτως ἀναγκαίου προσωπικοῦ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κατὰ τὸν ἐγκαταρριμμένον ὁργανισμόν τῆς ὑπηρεσίας ὑπάρχοντος, ὡς καὶ περὶ πάσης δαπάνης ἢ μετροῦ ἀναγκαίου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐπιδιωχομένου σκοποῦ.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἐπιτροπὴ συνεδριάζει καλουμένη ὑπὸ τοῦ προέδρου ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, πικρόντων τούλάχιστον τριῶν μελῶν, ἐξ ὧν εἰς γεωπόνος, καὶ ἀπορρατίζει κατὰ πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων, ἐν ἰσοψηφίᾳ ἀπορριμμένου ὁριστικῶς τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καθίστανται ἐκτελεστικαί, ἀφοῦ προηγουμένως ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, ὅστις δικαιούται νὰ τροποποιήσῃ ἢ ἀπορρίψῃ αὐτάς, ἐν ὧν ἢ ἐν μέρει, μόνον ἐφόσον αὗται ἀντίκεινται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ παρόντος νόμου ἢ δὲν εἶναι ἐφικτὴ διὰ γενικωτέρους λόγους ἢ ἐκτέλεσις αὐτῶν, πάντοτε δι' ἡτιολογημένης ἀποφάσεως αὐτοῦ.

Ἄρθρον 5.

Εἰς πᾶν ἐντάλμα ἐκδιδόμενον πρὸς πληρωμὴν δαπάνης ἀφορώσης εἰς τὸν σκοπὸν τὴν προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου, δεόν νὰ ἐπιτυνάπηται ἀπαραιτήτως, πλὴν τῶν κατανυγμένων διακινητικῶν, καὶ ἀπόσπασμα τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ἐνεκρίθη ἡ δαπάνη αὕτη, εἴτε γενικῶς, εἴτε εἰδικῶς.

Ἄρθρον 6.

Ἡ διακομὴ τῶν δανείων ἐν γένει θέλει ἐνεργεῖσθαι ὑπὸ τῶν πρὸς τούτῳ ἁρμοδίων Γραμμάτων Ἐποικισμοῦ.

Αἱ διοικητικαὶ Ἀρχαὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν γραμμάτων τούτων.

Ἄρθρον 7.

Ἐνάντι τῶν διανεμομένων δανείων ἐν γένει λαμβάνονται ἐρ' ἁπλοῦ χαρακτοῦ ἀποδείξεις ὑπογεγραμμέναι ὑπὸ τῶν παρχληπτῶν, ἢ, τούτων ἀγγραμμάτων ὄντων, ὑπὸ δύο μαρτύρων καὶ τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ Ἐπικισμοῦ. Καὶ ἰσάκεις μὲν πρόκειται περὶ δανειῶν, αὐτοῦσι δὲ ὕλικόν, αἱ ἀποδείξεις αὗται συντάσσονται εἰς ἁπλοῦν, ὁσάκις δὲ περὶ μετρητῶν, εἰς διπλοῦν.

Διὰ τὰς αὐτὰς συνταχθήσονται ἀποδείξεις ἰσχυεῖ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 1684.

Ἄρθρον 8.

Τὸ χορηγηθησόμενον εἰς ἕκαστον ἐντόπιον Θράκα δάνειον, δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου, μετὰ τοῦ τυχόν χορηγηθέντος τοιοῦτου εἰς χρημὴν ἢ εἰς εἶδος ἐκ τῶν πιστώσεων τοῦ νόμου 2515, δὲν πρέπει νὰ υπερβῇ τὰς 6.000 δραχμὰς, πλὴν τοῦ κατὰ τὸν πληθυσμὸν Καλλιπόλεως καὶ Μεδύτου, δι' ὃν τὸ ποσὸν δύνανται νὰ αὐξηθῇ μέχρι δρ. 8.000.

Ἀμὲν ὡς δημοσιευθῇ τὸ περὶ δικλύσεως τῆς Βουλῆς Β. διάταγμα καὶ μέχρι τῆς ἐπομένης ἡμέρας τῆς ἐνεργηθείσης ἐλλογῆς, ἀνστέλλεται πᾶσα τοιαύτη χορηγήσις.

Ἐπίσης, κατὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν διάστημα, ἀνστέλλεται καὶ πᾶσα ἀναγκαστικὴ εἰσπραξις τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὀφειλομένων.

Ἄρθρον 9.

Πάντα τὰ ὡς δύνει, τὰ χορηγηθέντα εἰς ἕκαστον ἐντόπιον κατὰ τὸν Θράκας ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν νόμων 350, 1746,

1538, του νόμου του κυρώσαντος το νομοθετικόν διάταγμα τῆς 29 Ἰουνίου τοῦ 1919 καὶ τοῦ νόμου 2515, ὡς καὶ τὸ χρηρηγηθέντα τυχόν τοιοῦτον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος νόμου, ἀποτελοῦσιν ἐνὶ τῷ δάνειον ἐξοφλήτεον πρὸς τὸ Κράτος· εἰς δέκα ἐτησίαις ἰσὰς δόσεις, κατὰ τὸ σύστημα τῆς συνθέτου τοκοχρεωλυτικῆς καὶ ἐπὶ τόκῳ ἰσοῦτος τοῦ καταβολῆς, τῆς πρώτης δόσεως ἀρχομένης τὴν 1 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1923, ἀρ' ἧς ἀρχεται ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τῶν διὰ τὰ ἀνωτέρω δάνεια.

Ὅσοι μέχρι τῆς ἀνωτέρω χρονολογίας θέλουσιν ἐξοφλήσει τὸ χρέος των, δικαιούνται ἐκπτώσεως 10 τοῦτοιο ἐπὶ τοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου, ἀπαλλοτρώμενοι καὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῶν.

Ἄρθρον 10.

Διὰ τὴν εἰσπραξὶν τῶν ἀνωτέρω δόσεων ἐφαρμοζόνται αἱ διατάξεις τῶν νόμων «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων» τηρουμένης πάντοτε τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος νόμου.

Αἱ σχετικαὶ βεβαιωτικαὶ κατεστάσεις· συντάσσονται ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ἑποικιοκρατοῦ καὶ θεωροῦμεναι ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ἢ κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας ἀποστέλλονται πρὸς τοὺς οἰκείους τμηματὰς πρὸς εἴσπραξιν.

Πλὴν τῆς διατάξεως τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 8, ἀναστολὴ τῆς εἰσπράξεως δόσεως τινος καθόλου ἢ ἐν μέρει διὰ τινος περιφερείας ἢ συνοικισμῶν ἢ καὶ συγκειμένων δι' ὠρισμένα ἔτομα συνοικισμῶν τινων, δύναται νὰ χρηρηγηθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, στηριζομένη· ἐπὶ ἐκθέσεως τοῦ ἀρμοδίου Γραφεῖου Ἑποικισμοῦ καὶ ὁμοφώνου γνωμοδοτήσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον θὰ ὑφίσταται ἡ εἰρημένη ἐπιτροπὴ, ἐὰν ἐκ θεωρητικῆς ἢ ἄλλου τυχαίου λόγου κατεστράφησαν αἱ σπαρεῖσαι ἐκτάσεις, ἢ ἐμειώθη ἡ παραγωγὴ κατωτέρω τοῦ ἡμίσεος τοῦ μέσου ὅρου τῆς παραγωγῆς τῶν προηγουμένων τελευταίων τριῶν ἐτῶν.

Ἡ ἀναστολὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ εἶναι διαρκείας μείζονος τοῦ ἐνὸς ἔτους, ἐν περιπτώσει δὲ χρηρηγήσεως τοιαύτης ἐνὸς ἔτους, οἱ δι' οὗς ἐχορηγήθη ὑποχρεοῦνται νὰ

καταβάλωσι τυχόν ἀνυπερθέτως κατὰ τὸ ἀμέσως ἐπόμενον ἔτος ὅμοῦ μετὰ τῆς ἐπομένης δόσεως. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος συντρέχουσιν οἱ ἀνωτέρω λόγοι, δύναται νὰ χρηρηγηθῇ καθ' ὅμοιον τρόπον ἀναστολὴ διὰ τὴν δευτέραν μόνον δόσιν.

Ἄρθρον 11.

Διὰ τοῦς ἐγκατασταθέντας καὶ ἐγκαταστηθησόμενους ἐν Θράκῃ ἐποίκους ὁμογενεῖς, ἰσχύει ὁ νόμος 350 μετὰ τῶν συμπληρωσάντων αὐτὸν νόμων 857, 1584 ὡς καὶ τῶν κυρωσάντων τὰ Διατάγματα νόμων 1745 καὶ 1746, ἐλαττωμένου μόνον τοῦ πρὸς ἐξοφλήσιν τῶν χρεῶν χρονικοῦ διαστήματος εἰς δέκα πέντε ἀντὶ τριάκοντα ἔτη, τῶν σχετικῶν πιστώσεων λαμβανόμενων ἐκ τῶν τοῦ παρόντος νόμου τοιοῦτων.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ἐποίκους, τοῦς ἐξοφλήσαντας ὁλόκληρον τὸ χρέος των ἐντὸς τετραετίας ἀπὸ τῆς προσωρινῆς ἐγκαταστάσεως των.

Ἡ δικαιοδοσίᾳ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν τοῦ ἐν Θεσσαλονικίᾳ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Κτημάτων καὶ Ἑποικισμοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπερβασιν τῶν ἐν τῷ νόμῳ 350 ταυτομένων ἀνωτάτων ὁρίων δαπάνης διὰ τὴν παροχὴν μέσων ἐν γένει ἐγκαταστάσεως καὶ καλλιέργειας εἰς ἐγκαθισταμένους ἐποίκους.

Ἡ ὑπηρεσίᾳ τῶν τοπικῶν ἐπιτροπῶν εἶναι ἀμείσθος.

Ἄρθρον 12.

Διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, προτάτει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας, δύναται ν' ἀναθεθῇ ἡ εἰσπραξις τῶν χρεῶν αὐτῶν εἰς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν Θράκης, παρ' ἧς ἀποσπᾶται ἡ τοποθετεῖται τὸ ἀναγκαῖον προσωπικόν.

Ἄρθρον 13.

Τὸ χρέος τῶν ἐκ Βουλγαρίας ἐποίκων ὁμογενῶν δύναται νὰ καταστῇ καθόλου ἢ ἐν μέρει ἀπικιτητὸν δι' ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης, εὐθὺς ὡς ᾗθελε καταβληθῇ αὐτοῖς ἢ ἀξίᾳ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ ἐγκαταλειφθήσomenης ἀκινήτου περιουσίας αὐτῶν ὑπὸ τῆς Μικτῆς Ἐπι-

τροπής, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 10 τῆς ἐν Νεϊγύ υπογραφείσης συνθήκης μεταξύ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας «περὶ ἀμοιβαίας καὶ ἐθελουσίας μεταναστεύσεως τῶν φυλετικῶν μειονοτήτων».

Ἄρθρον 14.

Εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ἐπιτρέπεται ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀρωγῆς τοῦ Κράτους καὶ εἰς ἄλλογενεῖς ἐποίκους, μόνον ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν παροχὴν περιθάλψεως, κατόπι ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης.

Ἄρθρον 15.

Ἐκ τῶν πιστώσεων τοῦ παρόντος νόμου ἐπιτρέπεται ἡ ἀγορὰ γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ ἡ διαθεσις αὐτῶν ἐπὶ πιστώσει εἰς Γεωργικοὺς Συνεταιρισμοὺς, Κοινότητας καὶ προσφυγικοὺς Συναιτισμούς, καθοριζομένου ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ τρόπου τῆς προμηθεύσεως καὶ χρεώσεώς των, ὥστε εἰς οὐδεμίαν ζημίαν νὰ ὑπὸκνηται τὸ Δημόσιον.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐγκαταστάσεως, ἀνεπαρκῶς ἐφοδιαζομένων ἐποίκων ὁμογενῶν, ἐπιτρέπεται νὰ γίνηται διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου χρεωσθέντες ἀναλόγως, καλλιεργεῖν μέρους τῶν εἰς αὐτοὺς παραχωρουμένων γαιῶν.

Κατόπι ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης, ἐπιτρέπεται ἡ χρησιμοποίησις μέρους ἐκ τῆς πιστώσεως τοῦ Ὑπουργείου Περιθάλψεως δι' ἐποικιστικὰς ἐργασίας.

Ἄρθρον 16.

Πᾶσα λεπτομέρεια, ἀφορῶσα εἰς τὴν ἐν γένει ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου, κανονισθήσεται διὰ Β. διαταγμάτων, ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, Γεωργικῶν καὶ Περιθάλψεως.

Ἄρθρον 17.

Ὁ νόμος 2515 καταργεῖται, διατηρουμένων ἐν ἰσχύϊ τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ παραχθέντων δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρον 18.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

«Περὶ ἐνισχύσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐν Θράκῃ Μουσουλμανικῶν, Ἰσραηλιτικῶν καὶ Ἀρμενικῶν κοινοτήτων», ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον μόνον.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐτῶν 1922 καὶ ἐφεξῆς ἀναγράφεται ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον. «Ἐνίσχυσις ἐκπαιδεύσεως κοινοτήτων Θράκης» πίστωσης 1) διὰ τὴν ἐκπαιδευσιν τῶν Ὀθωμανῶν, 2) διὰ τὴν ἐκπαιδευσιν τῶν Ἰσραηλιτῶν, 3) διὰ τὴν ἐκπαιδευσιν τῶν Ἀρμενίων.

Τὰ ποσὰ τῶν πιστώσεων καθορίζονται ἐπὶ τῇ βάσει ἐκθέσεων τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν.

Προτάσει μετὰ τοῦτο τοῦ κ. **Χ. Βοζίκη**, γενομένη δεκτὴ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, κυροῦνται μέχρι τοῦ σημείου τοῦτου τὰ πρακτικὰ ὑπ' εὐθύνην τοῦ Προεδρείου.

Γίνεται εἴτα δι' ἀναστάσεως δεκτὴν εἰς 6' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως Τμησίου Ἑλαίας» γενομένης δεκτῆς τροπολογίας τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Α. Γίδα** καὶ **Ν. Μαργαρίτη**, τιθεμένης ὡς ἐδαφ. 2 ἐν τῷ ἄρθρῳ 6, ἀναβάλλεται δ' ἡ ψήφισις τοῦ συνόλου, λόγῳ τῆς ἐν λόγῳ τροπολογίας.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὴν, προτάσει τοῦ κ. **Α. Τσουκαλά**, δι' ἀναστάσεως εἰς 4' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγγέλλει μετὰ τοῦτο ὅτι ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παροχῆς ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους πολιτικούς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας».

Λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Α. Τσουκαλάς**, ὁστις λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων εἶναι σπουδαιότατον, διότι ἐκ τούτου ἐξαρτᾶται τὸ Κράτος· Κράτος δ' ἐστὶ αἱ δημοσὶαι ὑπηρεσίαι καὶ ἀναφέρεται εἰς ἔκθεσιν τοῦ κ. Γούναρη, ἐν ἡ ἀνωμολογεῖται ἡ κρίσις, ἣν διέρχεται ὁ ὑπαλληλικὸς κλάδος. Ἐξετάζων τὰ τῶν μισθῶν, λέγει ὅτι οἱ ὑπάλληλοι πένονται, οὐδὲ εἶναι δυνατὸν ἄλλως, ὅταν τμηματάρχης δικινύσας ὁλόκληρον τὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, λαμβάνει 900 δραχμὰς ἀνεπαρκεῖς νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ τοῦ βίου. Ἐξε-

τάζων δ' ἐπὶ τῇ βάσει ἀριθμῶν τὰς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων υπαλλήλων, λέγει ὅτι ἐν δοθῇ ἐπίδομα 30 τοῖς ομοθὰ ἔχωμεν αὐξήσιν μηνιαίαν 4 εκατομμυρίων, ἐνῶ ἐν χορηγήσωμεν 50 ομοθὰ ἔχωμεν ἐπὶ πλέον δύο καὶ ἡμισυ εκατομμύρια. Ἀλλ' οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δὲν ἀνάγονται εἰς τὸ ἔτος, ἀλλ' εἰς ἓνα ἢ δύο μῆνας, μέχρι δηλαδὴ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ψηφισθέντος νόμου περὶ μέτρων ἀφροδύντων τοὺς δημοσίους υπαλλήλους, ὥστε κατὰ πολὺ θὰ ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν υπαλλήλων, καὶ κατὰ πολὺ θὰ μειωθῇ καὶ τὸ σύνολον τῶν μισθῶν.

Ὁ κ. Π. Πρωτοπαδάκης, Πρωθυπουργός, παρατηρεῖ ὅτι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου μᾶλλον αὐξήσις ἢ ἐλάττωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν υπαλλήλων θὰ ἐπέλθῃ, διότι ἀκριβῶς αἱ ὑπηρεσίαι χωλκύνουσι, λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ υπάλληλοι δὲν εἶναι ἀρκετοί.

Ὁ κ. Α. Τσουκαλᾶς συνεχίζει καὶ ὁμιλῶν περὶ τῆς νομισματικῆς κρίσεως, καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ κακοδαμονία τῆς Ἑλλάδος ὀφείλεται εἰς τὴν ὑπερτίμησιν τῆς δραχμῆς καὶ αὐτὴν πρέπει νὰ ἐξυγιάνωμεν, ἄλλως οὐδὲν ἐστὶ γενέσθαι. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἀπαιτεῖται αὐξήσις τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων καὶ ἐπιβολὴ φορολογίας εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ στρατοῦ κατεχομένους Χώρας. Ἐν ἐπιβάλλωμεν 20 τοῖς ομοθὰ ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ, θὰ ἔχωμεν ἐν δισεκατομμύριον, διὰ τοῦ ὁποίου θ' ἀνακουρίσωμεν τὸν ἑλληνικὸν λαόν. Ἀλλ' ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ Ὑπάτος Ἀρμοστής ἐν Σμύρῃ ὑπάγῃται εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, διότι εἶναι σατραπείας, ἀπαξιῶν καὶ ν' ἀπαντᾷ εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως. Σπικταλὴ τὰ εκατομμύρια εἰς κατασκευὰς Πανεπιστημίων ἐν Σμύρῃ, καθ' ὃν χρόνον οἱ κάτοικοι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κινδυνεύουσι τὴν ζωὴν των ἐκ τοῦ Κεράλ. Πρὸ ἡμερῶν ἐδαπάνησε 550 χιλιάδας δραχμῶν δι' ἐπιπλα τοῦ Πανεπιστημίου. Δὲν δυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν εἰς τοὺς δημοσίους υπαλλήλους τοῦλάχιστον 50 τοῖς ομοθὰ αὐξήσιν, ὅση ἀπαιτεῖται διὰ τὸν ἄρτον αὐτῶν καὶ μόνον.

Γ. Μπαλτατζής. Ὑπουργός ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν. Εἶμαι ὑποχρεωμένος, ἐπεὶ δὲ με προεκαλέσατε, νὰ ἀπαντήσω, ὅτι δι' ἐλαχίστην ὑπόθεσιν, καθαρῶς ἰδιωτικῆς φύσεως, ἐζήτησα παρὰ τοῦ κ. Ἀρμοστοῦ νὰ μοι δώσῃ σχετικὰς πληροφορίες καὶ ὁ κ. Ὑπάτος Ἀρμοστής δὲν ἀπήντησεν εἰσέτι. Καὶ ἀδιαφορῶ διὰ τὸ πρᾶγμα. Ἀλλ' ὅταν ὁμιλῇτε διὰ τὸν κ. Ὑπάτον Ἀρμοστήν, δὲν πρέπει νὰ λησμονῇτε τί ὀφείλει

ὁ Ἑλληνισμὸς πρὸς αὐτόν, οὐτινος ἡ διοίκησις εἶναι παραδειγματική καὶ μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα, κατὰ τὴν στιγμήν μάλιστα αὐτὴν, καθ' ἣν πρόκειται νὰ ἔλθῃ Διεθνὴς ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ εἰς τὰς κατεχομένας ὑφ' ἡμῶν Χώρας, νὰ εἰπώμεν· ἔλθετε, κύριοι, καὶ ἴδετε τὴν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν καὶ μὴ φεισθῆτε οὐδενὸς μέσου πρὸς μόρφωσιν ἀκριβοῦς γνώμης περὶ αὐτῆς. Δυνάμεθα δ' οὕτω νὰ λαλήσωμεν χάρις εἰς τὸν κ. Στεργιάδην.

Α. Τσουκαλᾶς. Αὕτη εἶναι γνώμη προσωπικὴ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Γ. Μπαλτατζής. Μὲ συγχωρεῖτε. Ἐκφράζω τὴν γνώμην τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Α. Τσουκαλᾶς. Καὶ ἐγὼ δύνάμην νὰ σὰς βεβαιώσω ὅτι εἰς τὰ τηλεγραφήματα τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἀπαντᾷ.

Γ. Μπαλτατζής. Σὰς εἶπον ὅτι, κατόπι συστάσεως ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρμενικῆς κοινότητος καὶ τῆς τῶν Ἀλυτρώτων Ἐπιτροπῆς μετὰ τοῦ πληρεξουσίου Θεάκης κ. Παπαζιάν δι' ὑποθέσιν Ἀρμενίου τινὸς κυρίου, ὁ ὁποῖος δὲν ἐνθυμοῦμαι νῦν τίνα συμφέροντα ἰδιωτικὰ ὑπελάμβανε ὡς παραμελούμενα, ἔγραψα εἰς τὸν κ. Στεργιάδην, ὅστις δὲν ἀπήντησεν εἰσέτι. Ἀλλ' αὐτὸ εἶναι ἐν ἐπεισόδιον ἀσήμαντον, ἐν ὑποθέσει ἰδιωτικῆς φύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἴσως ὁ κ. Ἀρμοστής ἐροῦναι ὅτι μόνος εἶναι ἀρμόδιος. Μὴ λησμονῇτε ἄλλως τε ὅτι ἰσχύει νόμος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔχει δικαίωματα εὐρύτατα ὁ Ὑπάτος Ἀρμοστής, διοικῶν ὡς ἀνθύπατος τὴν Χώραν, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀπαγγέλλητε κατηγορητήριον κατ' ἀνδρὸς προσενηγότου ὑπηρεσίας πολυτιμοτάτης εἰς τὴν Χώραν.

Ὁ κ. Τσουκαλᾶς συνεχίζει, ἐμμένει εἰς τὰς περὶ τοῦ κ. Στεργιάδου γνώμης αὐτοῦ, φέρει δ' ὡς παράδειγμα τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ κ. Λάμπρου ἐκ Σμύρνης, δι' ἣν οὐδ' ἀπαντήσεως ἔχον ἡξίωσε τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, καίτοι κατ' ἐπανάληψιν ἐκλήθη παρ' αὐτοῦ.

Ὁ κ. Περ. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος, ἀνερχόμενος τὸ βῆμα, εὐρίσκεται λέγει εἰς δυσχερῆ θέσιν, διότι θὰ προτείνῃ αὐξήσεις. Ἀλλά, κύριοι Κυβερνήται, προσθέτει, δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ παραβλέψῃτε τὰ 30 ἢ 50 τοῖς ομοθὰ τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν δυστυχῶν δημοσίων υπαλλήλων καὶ δικαστικῶν, ὅταν ἡ ἀκρίβεια τῆς ζωῆς ἐφθασεν, εἰς ὃ ἐφθασεν σήμερον, ἐκ σφάλματός σας. Τὸ οἰκονομικὸν καὶ δημοσιονομικὸν ζήτημα

εἶναι ἀπότομον τῆς μὴ λύσεως τοῦ ἐθνικοῦ. Καὶ διὰ τὴν μὴ λύσιν τοῦ ἐθνικοῦ δὲν πταίμεν ἡμεῖς οἱ πληρεξούσιοι, ἀλλὰ πεῖς οἱ κυβερνήται. Δὲν πταίουσιν οἱ ναῦται ἐνὸς πλοίου, ἂν ὁ Κυβερνήτης καὶ οἱ ἀξιωματικοί, ἀντὶ νὰ ὁδηγήσωσι τὸ πλοῖον ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Σμύρνην, ἔκαμαν τὸν περίπλου τῆς γῆς. Ἐφίσον διαρκεῖ ἡ κατάστασις αὐτή, ἔχετε καθήκον νὰ δώσητε τὰ πρὸς τὸ ζῆν εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

Π. Πρωτοπαπαδάκης, Πρωθυπουργός. Λέγετε ὅτι δὲν εὐθύνεσθε ὑμεῖς ἀλλ' οἱ ἄλλοι, διὰ τὸν μὴ τερματισμὸν ὠρισμένης τινὸς καταστάσεως. Ποίαν κατάστασιν ἐννοεῖτε.

Περ. Ἀργυρόπουλος. Τὴν κατάστασιν τῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Ἐχετε τὴν ἰδέαν ὅτι εὐθυνόμεθα ἡμεῖς διὰ τὸν μὴ τερματισμὸν τῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως;

Περ. Ἀργυρόπουλος. Εἰς πᾶσαν συνταγματικὴν χώραν ἡ Κυβέρνησις, ὑποθέτω, εὐθύνεται διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν κοινῶν. Ἐγὼ ἄλλως τε σήμερον δὲν προτίθεμαι νὰ ἐμιλήσω περὶ εὐθυνῶν.

Δ. Γούναρης. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης. Γίνεται σύγχυσις τῆς λέξεως εὐθύνη. Δὲν ἐνοεῖτε ὅτι δύναται ἡ κατάστασις νὰ γίνῃ ἄλλως. Θέλετε νὰ εἴπητε ὅτι διὰ τὴν διαχείρισιν φέρομεν τὰς εὐθύνας, καὶ ἂν δὲν ὑπάρχουσιν εὐθύναι καταλογιστέαι.

Περ. Ἀργυρόπουλος. Δὲν θέλω νὰ εἰσέλθω εἰς τοιοῦτον θέμα. Ἀμφισβητεῖτε, τὸ ὅτι δὲν ἀποδίδω καλῶς τὴν ἐννοίαν τῆς λέξεως «εὐθύνη». Πολλάκις, εἰς πολλοὺς πληρεξουσίους ἀγορεύοντας, ἐπεκαλέσθητε ὑπὲρ αὐτῶν τὴν ἀκατανόησιν ἐπὶ λέξεων καὶ ἐννοιῶν. Καὶ ἀφοῦ με προκαλεῖτε, πρὸς τὴν θέλησιν καὶ ἐπιθυμίαν μου, θὰ ἀπαντήσω, διότι οὐδέποτε ὑπεκφεύγω. Ἡ ἐννοία, ἣν ἀποδίδω, τῆς λέξεως εὐθύνη, εἶναι ὅτι θεωρῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις εὐθύνεται διὰ τὴν μὴ ταχεῖαν λήξιν τῆς ἐξωτερικῆς καταστάσεως.

Αὕτη εἶναι ἡ ἐννοία τῆς εὐθύνης.

Δ. Γούναρης. Δηλαδή ἡ δύνατο νὰ ἐπιφέρει τὴν λήξιν, ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς δὲ δὲν ἐπῆλθεν αὕτη.

Περ. Ἀργυρόπουλος. Ἡ Κυβέρνησις ἔκαμαν ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς ὑποθέσεως τὸ δυνατόν αὐτῇ, ἀλλὰ δὲν ἔκαμαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι ὤφειλε νὰ κάμῃ, διότι τοιαῦται καταστάσεις λύνονται διὰ γενναίων μέτρων. Ὅταν μία Κυβέρ-

νησις ἀκολουθήσῃ τὴν τύχην τοῦ πυροβόλου, καὶ ὅταν ἡ Κυβέρνησις αὕτη εἴχῃ τὴν τύχην νὰ εὑρεθῇ, πνίσχυρος, μετὰ ἕνα κάματον ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν στρατῶν, καὶ Κυβερνήσεις τῶν ὁποίων ἔλεγον ὅτι οὔτε ἕνα στρατιώτην δύνανται νὰ στείλωσιν, οὔτε ἕνα φράγκον νὰ δαπανήσωσι διὰ τὴν Ἀνατολικὴν ὑπόθεσιν, ἡ τοιαύτη Κυβέρνησις εὐρίσκετο ἐνκντὶ ἐξωτερικῆς καταστάσεως ἰδιαιότητος, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε εἶδεν ἡ πολιτικὴ ἱστορία τοῦ διαρρευσάντος αἰῶνος. Ἀφ' ἐνὸς ἡ Εὐρώπη, μετὰ τὸν μέγαν πόλεμον, ἦτο κεκμηκυία, μὴ δυναμένη ἐνεργῶς νὰ ἀναμιχθῇ, ἀφ' ἑτέρου στρατὸς ἐλληνικὸς, κύριος τῆς καταστάσεως ἐν Ἀνατολῇ καὶ προσπιστὴς τῶν διεθνῶν συμφερόντων, καὶ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εὐρισκομένη πρὸ ἐσωτερικῆς καταστάσεως μοναδικῆς ἱστορικῶς, τὴν ὁποίαν ἴσως δὲν θὰ ἐπανάδῃ πλέον ἡ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος. Εἶχεν ἕνα λαὸν ὁλόκληρον ἐνθουσιῶντα, μακινόμενον ἐξ ἐνθουσιασμοῦ, ἐνεκα ὠρισμένων αἰτίων, καὶ ἐὰν εἰς τὸν λαὸν αὐτὸν εἰς ἐμπνευσμένον καὶ θεληματικὸν ἀρχηγόν, θέτων ὡς δεδομένον ὅτι ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ ὀφείλει νὰ διεξαγάγῃ τὴν μεγίστην ταύτην ὑπόθεσιν, ἔλεγε· «Καλῶ πανστρατιάν, διὰ νὰ ἐκπληρώσω ἐν τῷ ἐλαχίστῳ χρόνῳ τὰ μέγιστα τῶν ὁνείρων σου», σὰς βεβαίῳ ὅτι ὁλόκληρος ὁ λαὸς αὐτὸς θὰ ἠκολούθει. Καὶ ἡ πολιτικὴ τοῦ πυροβόλου, ἀφοῦ αὕτη ἐξελέγη, θὰ ἀπέδιδεν ἐντὸς βραχείου χρόνου τὸ μέγιστον.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Κύριε Ἀργυρόπουλε, πάντοτε μετὰ πολλῆς προσοχῆς σὰς παρακολουθῶ, λυποῦμαι ὅμως ἤδη διὰ τὰ λεγόμενά σας.

Π. Ἀργυρόπουλος. Διατὶ λυπεῖσθε;

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Διότι δὲν ἠμπορῶ νὰ σὰς εἰπῶ ποῦ σφάλισθε, λέγοντες αὐτὰ ποῦ λέγετε.

Π. Ἀργυρόπουλος. Νὰ μοῦ εἴπητε.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Δὲν ἠμπορῶ νὰ σὰς εἰπῶ.

Π. Ἀργυρόπουλος. Κύριε Πρόεδρε, προεκλήθη νὰ εἰπῶ τὴν ἐνδομυχὸν γνώμην μου. Ἐπειδὴ προεκλήθη, εἶπον ὅτι, ἀφοῦ ἠκολουθήσατε τὴν πολιτικὴν τοῦ πυροβόλου, φρονῶ ὅτι ἂν διὰ πανστρατιᾶς διεξήγετο αὕτη ἡ πολιτικὴ, ὁ τερματισμὸς θὰ ἦτο τάχιστος καὶ αἱ θυσίαι ἥσσονες.

Δ. Γούναρης. Σφάλлите.

Π. Ἀργυρόπουλος. Πιθανόν.

Δ. Γούναρης. Βεβαίῳτε, Κύριε Ἀργυρόπουλε, ὅτι ἔχετε

σεῖς ἀτομικῶς τὴν πεποιθήσιν, ὅτι ἡδύνατο νὰ γίνη τι περισσότερον ἀπὸ ὅ, τι ἔγινε κατὰ τὴν κατεύθυνσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖτε, ἐξ ὧων γνωρίζετε, ὅχι ἐξ ὧων δὲν γνωρίζετε; Σὰς ἐρωτῶ τοῦτο: καὶ ἢ ὅχι; Καὶ ἂν εἶπτε ναι, δεχομαι ἄλλην τὴν εὐθύνην, τὴν ἀποῖαν μοι ἐπιρρίπτετε, ἐπιφυλάσσόμενος νὰ σὰς ἀποδείξω, ὅταν ὁ καιρὸς ἐπιτρέψῃ, ὅτι αὐτὸ δὲν εἶνε ἀκριβές.

Π. Ἀργυρόπουλος. Θὰ μοι ἐπιτρέψῃτε τότε νὰ σὰς ἀπαντήσω εἰς ἄλλην συνεδρίαν, ὅτε προσκομίζων τὰς σημειώσεις μου θὰ ἀποδείξω καὶ τὸ παρ' ἐμοῦ ὑποστηριχθέν σάμενον.

Δ. Γούναρης. Δὲν σὰς ζητοῦμεν τὴν φάκελλον τῶν σημειώσεών σας.

Π. Ἀργυρόπουλος. Μὲ προκλεῖτε, κ. Πρόεδρε, νὰ ὁμιλήσω ἐπὶ ζητήματος σπουδαίου. Δὲν θέλω νὰ τὸ πράξω ἀκαίρως.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Σεῖς ἔχετε τὴν πεποιθήσιν ἐσχηματισμένην ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον σὰς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης. Τῷ τῷ μόνον σὰς ζητῶμεν, ἂν ἡ ἀτομικὴ σας πεποίθησις αὐτὴν τὴν στιγμήν εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ νομίζετε ὅτι ἡδύνατο νὰ γίνη τι, πλέον ἐκείνου. τὸ ὁποῖον ἐγένετο, καὶ παρελείφθη νὰ γίνη τοῦτο. Τοῦτο μόνον.

Π. Ἀργυρόπουλος. Ἐχω τὴν πεποιθήσιν, κ. Πρόεδρε, ὅτι ἡ ἐξελίξις τῆς καταστάσεως, ἡ ἀπαία ἔφερε τὴν παράτασιν αὐτὴν, τῆς ὁποίας ἀποτόκα εἶναι ὅλα αὐτὰ τὰ φαινόμενα τὰ ὁποῖα βλέπομεν, ὁφείλεται εἰς ἀσυνκρινὸν βασικὸν σφάλμα θέσεως τοῦ ζητήματος παρ' ἡμῶν, γενόμενον κατὰ τὴν πρώτην συγκάτησιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας μὲ τοὺς ξένους ἐν Λονδίῳ.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Ἀνεξάρτητον.

Ε. Γαροφαλῆς. Δὲν εἶναι συζήτησις αὐτή.

Δ. Γούναρης. Δὲν ἀπαντᾷτε εἰς αὐτὸ, τὸ ὁποῖον σὰς ἐρωτῶ.

Π. Ἀργυρόπουλος. Δὲν θέλω νὰ ἀπαντήσω σήμερον.

Δ. Γούναρης. Σὰς ἐρωτῶ καὶ ἀποφεύγετε νὰ ἀπαντήσετε καὶ ἀξίῳ νὰ ἀπαντήσετε εἰς τοῦτο. Μὰς ἐπερρίψατε τὴν μαμφὴν, ὅτι ἐκ ἐκείνου καὶ πανστρεχτικῶν καὶ ἐπωφελοῦμεθα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἀδυναμίας τῆς Εὐρώπης νὰ ἐπεμβῇ, θὰ εἴχομεν ἄλλοις ἀπογελοῦσθαι. Σὰς ἐρωτῶ, καθ' ἣν ἔχετε σεῖς γνώσιν τῶν πραγμάτων

καὶ χωρὶς νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν τὴν ἀγνοίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεσθε, ἂν δύνασθε νὰ βεβαιώσητε σεῖς, καθ' ἣν ἔχετε γνώσιν—σὰς χαρίζω ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀγνοεῖτε—ἂν δύνασθε νὰ βεβαιώσητε ὅτι κατὰ τὴν κατεύθυνσιν, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλήσατε, ἡδυνάμεθα νὰ πράξωμεν τι περισσότερον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἐπράξαμεν, καὶ δὲν τὸ ἐπράξαμεν. Καὶ σὰς προσέθηκα ὅτι ἂν εἶπτε ναι, θὰ δεχθῶ τὴν εὐθύνην διὰ τὸ ναι αὐτὸ μέχρι τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ σὰς ἀποδείξω, δι' ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀγνοεῖτε, ὅταν μοι ἐπιτραπῇ νὰ τὰ εἶπω, αὐτὸ τὸ ναι τὸ ὁποῖον θὰ εἶπτε, δὲν εἶναι ἀκριβές.

Π. Ἀργυρόπουλος. Μὲ προκλεῖτε ἐπ' ἀνενελημένως, ἐν ὧν δὲν πρόκειται ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας καὶ νὰ ἀποδείξω τοὺς ἰσχυρισμούς μου, νὰ εἶπω ναι ἢ ὅχι. Λέγω ναι, καὶ ἐπιφυλάσσομαι, ὅταν πρόκειται νὰ ἀποδείξητε, ἐγὼ νὰ ἀνταποδείξω.

Δ. Γούναρης. Σημειῶ τὸ ναι σας, καὶ ἐπιφυλάσσομαι νὰ σὰς ἀναγκάσω νὰ εἶπτε, καὶ σεῖς ὁ ἴδιος ἀκούη, ὅχι, καὶ νὰ μετανοήσητε δι' αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶπετε.

Π. Ἀργυρόπουλος. Εἴθε τοῦτο. Πιστεύσατε δὲ ὅτι τὴν πᾶσαν ἐπιφυλακτικότητά. Ὅτ' ἄλλο δὲν ἠθέλησατε, καὶ οὐδέποτε ἠθέλησατε, νὰ γίνη συζήτησις, δὲν ἐγένετο. Θὰ γίνη προσεχῶς. Μὲ προκλεῖτε. Ἀπαντῶ ναι εἰς τὸ ἐρώτημά σας. Καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ στιγμή, οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάτει τῶν λυσιτικῶν, τὰ ὁποῖα δὲν ζητῶ νὰ μύθω, καὶ ἀμφιβάλω ἂν ὑπάρχουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάτει ἐκείνων τὰ ὁποῖα εἶναι γνωστὰ, δημόσια πράγματα, θὰ ἀποδείξω τὸ ναι, τὸ ὁποῖον πεποιθίτως ἐξεφώνησα.

Δ. Γούναρης. Ταῦτα ἀπὸ τῆς ἀπίστεως αὐτῆς. Εἶπετε καὶ ἐν ἄλλο. Ἐνῶ εἶπετε ὅτι τὸ σφάλμα εἶναι τοῦτο, προσεθήκατε κατόπι ὅτι ἐγένετο καὶ βασικὸν σφάλμα κατὰ τὴν ἐν Λονδίῳ διπλωματικὴν ἡμῶν ἐνέργειαν. Καὶ δὲν εἶχετε δικαίωμα, συμμετέχοντες εἰς τὴν διπλωματικὴν ἐκείνην ἀποστολὴν, νὰ χαρακτηρίσητε τὸ ἔργον αὐτῆς ὡς σφάλμα. Συμμετέχετε τῆς ἀποστολῆς, ἥσθε μέλος αὐτῆς, καὶ δὲν δικαιούσθε νὰ ἀποκαλύπτῃτε ὅτι γνωρίζετε ἐκ τῆς ἐπισήμου θέσεως ὑμῶν.

Π. Ἀργυρόπουλος. Δὲν ἀπειλάω. οὐδ' ἔχω νὰ ἀποκαλύψω τίποτε. Βαίνομαι ἐπὶ τῶν δημοσίως γνωστών, ὥστε ἀκούσι τὰ ἄτοπα μαθήματα.

Δ. Γούναρης. Επωφελεῖσθε τῆς θέσεως ὑμῶν, διὰ νὰ εἰπῆτε ὅτι τοῦτο ἡ ἐκεῖνο ἀποτελεῖ σφάλμα. Θὰ εἶχε πᾶς τις τὸ δικαίωμα νὰ πιστεύσῃ ὅτι σεῖς καὶ τι γνωρίζετε, τὸ ὅποσον εἶνε σφάλμα, καὶ τὸ ὅποσον δὲν δικαιούσθε νὰ ἀποκαλύψετε. Δὲν εἰσέρχουμι εἰς τὸν χαρακτήρισμόν τῆς τοιαύτης ὑμῶν ἐνεργείας. Εἶναι ἐνεργεῖα, τὴν ὁποίαν δὲν εἴχετε δικαίωμα νὰ κάμντε. Ἀπᾶς ὁμῶς τὴν ἐκάμντε, σᾶς προκλῶ νὰ εἰπῆτε ποῖον εἶναι αὐτὸ τὸ σφάλμα.

Π. Ἀργυρόπουλος. Πρὸ παντός, κ. Πρόεδρε, σᾶς παρακαλῶ, ἀπᾶς διὰ παντός, νὰ μὴ μοῦ δίδετε μαθήματα ἀνατροφῆς, ὑμεῖς τοῦλάχιστον. Μαθήματα ἀνατροφῆς ἔλαβον ἀρκετὰ ἀπὸ τὸν πατέρα μου, ἅτινα πιθανῶς νὰ μὴ ἡδυνήθησαν νὰ λάβωσιν ἄλλοι.

Δ. Γούναρης. Σᾶς παρακαλῶ, κ. Ἀργυρόπουλε· μὴ νομίζετε ὅτι πρόκειται περὶ μαθημάτων ἀνατροφῆς. Εἰς οὐδὲνα δίδω μαθήματα ἀνατροφῆς.

Π. Ἀργυρόπουλος. Διότι δὲν δύνασθε νὰ δώσητε.

Δ. Γούναρης. Ἀλλ' ἐρώσων ἐνηργήσατε μὲ δημοσίαν ἐντολήν, δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι παραβιάζετε τὴν ἐπίσημον ἐντολήν, τὸ καθήκον τῆς δημοσίας ἐντολῆς, ὅταν ἐπωφελεῖσθε αὐτῆς, διὰ νὰ κάμντε ἀντιπολιτευσιν. Τοῦτο ἔχω δικαίωμα νὰ τὸ εἶπω. Ἐκεῖνος δ' ὁ ὅποιος, καλούμενος νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ ὅρια τῆς ἐντολῆς του, τολμᾷ νὰ εἰπῇ ὅτι τῷ δίδω μαθήματα ἀνατροφῆς, ἐκεῖνος δὲν διακρίνει τὰ εὐκολώτερα τῶν πραγμάτων. Περὶ τούτου δὲν ἐνδιαφέρομαι. Ἐνδιαφέρουμι περὶ τοῦ ὅτι ὀφείλετε νὰ μείνητε ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ἐντολῆς, τὴν ὁποίαν σᾶς ἀνέθηκαν, καὶ τὰ ὅρια ταῦτα δὲν σᾶς ἐπιτρέπουν νὰ μεταχειρίζεσθε τὴν θέσιν ὑμῶν, τὴν ἐκεῖ (δεικνύει τὸ βῆμα), πρὸς σκοποὺς ἀντιπολιτευτικούς. Αὐτὸ σᾶς εἶπον καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ ἀρῇσητε κατὰ μέρος τὰ περὶ ἀνατροφῆς. Εἶχον δικαίωμα καὶ ὑποχρέωσιν νὰ σᾶς εἶπω αὐτό, ἀμυνόμενος τῶν συμφερόντων τῆς Χώρας, τὰ ὁποῖα ἐν μέρει ἦσαν ἀνατεθειμένα εἰς τὰς χεῖρας τὰς ἰδικὰς σας καὶ τὰ ὁποῖα τὴν ἐσπέραν ταύτην ἀποπειράσθε νὰ ἐκθέσητε πρὸς σκοποὺς ἀντιπολιτευτικούς.

Π. Ἀργυρόπουλος. Πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὰ συμφέροντα τὰ ἰδικὰ σας ἀπὸ τὰ τῆς Χώρας. Θὰ εἴχετε δικαίωμα νὰ εἰπῆτε ὅσα εἴπετε, ἐν ᾗ περιπτώσει ἀνερχόμενος τὸ βῆμα ἀπεκάλυπτον πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον δικαίωμα ν' ἀποκαλύψω.

Γ. Μπαλιτζῆς. Ἀπεκλύψτε.

Π. Ἀργυρόπουλος. Δὲν ἀπεκάλυψα τίποτε. Ὁφείλω δὲ νὰ δηλώσω, Κύριοι, ὅτι οὐδὲν, καὶ νὰ ᾔθελον, ἔχω νὰ ἀποκαλύψω, διότι δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς κανὲν μυστικόν.

Γ. Μπαλιτζῆς. Ὡραία.

Π. Ἀργυρόπουλος. Λέγετε ὠραία, κ. Ὑπουργέ, ἀλλ' οὐδὲν εἶναι ὠραῖον τὸ θέαμα, διότι ὁ κ. Πρόεδρος δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ ὅλην αὐτὴν τὴν ἀποστορῶν ἐπὶ ὑποθετικοῦ σφάλματος, εἰς τὸ ὅποσον δὲν ὑπέπεσα, καὶ εἰς τὸ ὅποσον ἂν ὑπέπιπτον, θὰ ἐβλάπτα αὐτὸν ὅχι τὰ συμφέροντα τῆς Χώρας.

Δ. Γούναρης. Ὑπεπέσατε.

Π. Ἀργυρόπουλος. Δὲν ὑπέπεσα, ὡς πᾶς δύναται νὰ κρίνῃ, διὸ καὶ δὲν εἶναι ἐν τάξει ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, οὕτω πῶς συμπεριφερόμενος...

Δ. Γούναρης. Εἶναι ἐν πληρεστάτῃ τάξει.

Π. Ἀργυρόπουλος.... Δὲν τὸν πρεσβύτω ὁμῶς, διότι τελευταῖον πρὸς πάντα ἐλέγχοντα πληρεξούσιον φέρεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον.

Δ. Γούναρης. Ὅσῳκι καλούμεθα νὰ προστατεύωμεν τὰ συμφέροντα τῆς Χώρας, δυνάμεθα νὰ ὀμιλῶμεν κατὰ τοιοῦτον τρόπον.

Π. Ἀργυρόπουλος. Καὶ ὀμιλεῖτε πρὸς ἐμὲ περὶ παραβιάσεως τῶν συμφερόντων τῆς Χώρας. Εἴθε καὶ ἄλλοι νὰ παρέβλαπτον τὰ συμφέροντα τῆς Χώρας ὅσον ἐγώ, πκιδιόθεν ὑπὲρ τῶν δημοσίων μοχθῶν. Μοὶ ἀπεδώκατε πρᾶξιν ἀποκαλύψεως μυστικῶν, ἅτινα δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουσι, καὶ ἅτινα συνεπῶς δὲν ἀπεκλύψα, καὶ τοῦτο, ἵνα μὴ ἀπαντήσητε εὐθέως εἰς τὸ ζήτημα καὶ τὴν αἰτίαν μου. Ἐχων ὡς ἀρχήν, οὔτε ἰδιαιτέρως ἀβλαβεῖς ὀμιλίαις νὰ ἐπαναλαμβάνω, ὥστε νὰ εἶμαι ἀνίκανος νὰ ἐκθέσω δημοσίᾳ πράγματα παραβλάπτοντα τὸ συμφέρον τῆς Χώρας. Οἱ λόγοι σας ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἐντύπωσιν τῶν θεωρειῶν, ἐνῶ οἱ ἰδικοί μου ἀπέβλεψαν πάντοτε εἰς τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων. Τελευταῖον ἐπιπίπτετε κατὰ τῶν πληρεξουσίων, οἵτινες εὐσυνειδήτως προσπαθοῦσι νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ καθήκον των. Περὶ τίνος ἀντιπολιτευτικοῦ πνεύματος ὀμιλεῖτε; Καὶ πρὸς τίνα σκοπὸν; Ἠλεγχῇ, ὁσάκις ἐπεβάλλετο, πολὺ ὀλιγώτερον πρὸς ὅ,τι ἔπρεπεν. Ἐβοήθητα ὑμᾶς πολὺ πλειότερον ἄλλων, διὰ τε τῆς ἐργασίας μου καὶ τῶν λόγων μου.

Καὶ ἐρωτῶ ὑμᾶς· τί δύνασθε νὰ μοὶ προσάψητε; Προέβην ποτὲ εἰς ἐνέργειάν τινα, ἐζήτησα ποτέ τι ἢ ἐξέφρασα καμμίαν γνώμην, ἐξ οἰουδήποτε ὑπολογισμοῦ ἢ ἐξ οἰσodήποτε ὑστεροβουλίας; Σὰς παρεκαλῶ· ἢ μήτοι δὲν εἶμαι ἀρεστός, διότι δὲν ἀρεσκομαι εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῶν μικροσυμφερόντων, εἰς τὴν ὁποίαν ἄλλοι ἡδέως ἐντρυνύουσιν;

Γ. Μπαλτατζής. Δὲν εἶναι κανεὶς συνειθισμένος εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῶν μικροσυμφερόντων, ἀλλ' εἶπετε καί τι, τὸ ὅποτον ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὰς παρατηρήσεις, καὶ εἴθε σεῖς ὑπαίτιος.

Π. Ἀργυρόπουλος. Τονίζω τοῦτο· ὅτι οφείλετε νὰ σέβεσθε τὴν ἀντίληψιν τῆς Συνελεύσεως, καὶ δὴ ἐκεῖνους τῶν πληρεξουσίων, οἵτινες ἐκτελοῦσι τὸ καθήκον των. Ἄλλως αἱ σεβόμενοι ἐκντοῦς, δὲν ἔχουσι θέσιν ἐνταῦθα. (Κατέρχεται τοῦ βήματος ἐξέρχεται τῆς χιθούσης).

Ὁ κ. **N. Καραντζάκος** λέγει ὅτι εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἀναγνωρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐν τῇ μέτρῃ τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων τῆς Χώρας, καὶ περιττεύει πᾶσα περὶ αὐτοῦ συζήτησις. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπεσχέθη ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς αὔριον θ' ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ ποσοστοῦ, ὅτε καὶ θ' συζητησώμεν. Ὁφείλω ν' ἀπαντήσω ὅμως, προσθέτει, εἰς τὸν κ. Τσουκαλᾶν, ὅτι ὁ κ. Στεργιάδης, στὰς ὑπεράνω πολιτικῶν παθῶν καὶ προτιμήσεων, προσφέρει πολυτίμους ὑπηρεσίας, δι' ἃς ἐγὼ ὡς Ἕλληνα πληρεξούσιος, εὐγνωμονῶ τοῦτον. Λυποῦμαι πολὺ, διότι ὁ κ. Συνάδελφος ἐθίζει, ὡς μὴ ὤφειλε, δι' ὅσων εἶπε τὸν Ὑπατον Ἀρμοστήν, ἢ διοίκησιν τοῦ ὁποίου ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ εἶναι, τόσον ἀκριβοδικαίᾳ καὶ ἐθνικῇ, ὥστε κινεῖ τὴν θαυμασμόν παντὸς ἀνεπηρέστου κριτοῦ.

Ὁ κ. **A. Βιτάλης**, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐπιδόματος τῶν 30 ο/ο εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Ἐπίσης ὑποβάλλει τροπολογίαν ὅπως συμπεριληφθῶσιν εἰς τὴν αὐξητικὴν ταῦτην καὶ οἱ μισθοδοτούμενοι ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου. Ἐπίσης ν' αὐξηθῇ τὸ ἐπίδομα τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ὁ κ. **Θ. Τσολακωβάκης** τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, οἵτινες ἀλυσιδέσται ἔχουσι παραδοθῇ εἰς τὴν αἰσχροκέρδειαν καὶ μὲ

τὰς σημερινὰς ἀπολήψεις εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς διηθητικὰς αὐξανομένας ἀνάγκας τοῦ καθ' ἡμέραν βίου.

Ὁ κ. **Ἀν. Σκιαδαρέσης** φρονεῖ ὅτι ἡ συζήτησις παρεξέκλινεν ἀπὸ τῆς ὀρθῆς βάτεως ἐπὶ τῆς ὁποίας ὤφειλε νὰ διεξαχθῇ. Προκειμένου περὶ τῆς ἐπαυξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζηται μόνον πῶς εὐρίσκονται τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους, ἀλλὰ κατὰ πόσον αἱ μισθοὶ αὐτῶν ἀρκοῦσι διὰ τὰς στοιχειώδεις αὐτῶν ἀνάγκας, ἐφόσον οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ ὅτι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι συνυφαίνονται εἰς τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ τοῦ Κράτους. Ἐὰν δὲ εἰς τὰς κρίσιμους ταῦτα στιγμὰς εἶναι ὑπερτάτη ἀνάγκη ἡ διατήρησις τοῦ στρατοῦ τοῦ ἐξωτερικοῦ Μετώπου, ἐπιβάλλεται καὶ ἡ διατήρησις τοῦ στρατοῦ τοῦ ἐσωτερικοῦ Μετώπου, ὃν ἀποτελεῖ τὸ σύνολον τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἵνα διατηρηθῇ τοῦτο εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀντὶ πάσης θυσίας. Δύνασθε νὰ περιορίσητε πᾶσαν ἄλλην δαπάνην. Καταργήσατε πᾶσαν πολυτέλειαν, ἀλλὰ σεβάσθητε τὰς βάσεις τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς τοῦ Κράτους. Ἐὰν δὲ αἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀδυνατοῦσι ν' ἀνταποκριθῶσιν πρὸς τὰς ἀπαραιτήτους βιωτικὰς αὐτῶν ἀνάγκας μὲ τοὺς γλίσχαρους μισθοὺς, τοὺς ὁποίους διαθάτει τὸ Κράτος, σπεύσατε νὰ τοὺς ὀπλίσητε διὰ τὴν ζωὴν, αὐξάνοντες τὸ χορηγούμενον ἐπίδομα· ἄλλως κινδυνεύετε νὰ ἴδῃτε τοὺς τοὺς ἀπομακρυνομένους τῶν δημοσίων θέσεων, διὰ ν' ἀνεύρωσι πόρους εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, ἢ ἀπασχολουμένους μὲ τὸ πρῶτον τῆς ζωῆς καὶ καθισταμένους ἀνικάνους διὰ τὰ καθήκοντά των. Ἐὰν δὲ σήμερον οἱ μεγάλοι μισθοὶ μολὶς ἀρκοῦσι διὰ τὰς πρωτίστας ἀνάγκας τῶν ὑπαλλήλων, ἑκατὸς μετὰ φοίτης διερωτᾶται, ἂν εἶναι δυνατόν ν' ἀσφαλισθῇ καὶ αὐτὸς ὁ ἐπιούσιος τῶν μικρῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες ἔχουσι καὶ αὐτοὶ στήμα καὶ κοιλίαν, οἰκογενεῖας καὶ στοιχειώδεις ἀνάγκας, ἐνδυμασίας, τροφῆς καὶ κατοικίας.

N. Παρίσης. Οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ τὴν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως. Διὰ τί λοιπὸν συζητεῖτε;

A. Σκιαδαρέσης. Λησμονεῖτε κ. Συνάδελφε ὅτι δὲν συζητοῦμεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς σήμερον ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀσθρων τοῦ νομοσχεδίου. Προσπαθῶ δὲ νὰ πείσω τὴν Κυβέρνησιν ὅπως αὐξήσῃ τὸ ἀναγραφόμενον ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἐπίδομα.

Ἐμ. Λαδόπουλος. (Ὑπουργός). Ἡ Κυβέρνησις, ἀποφασίσασα κατ' ἀρχὴν τὴν χρητήγησιν ἐπιδόματος, ὑπέ-

βαλεν ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον. Ἀκούσασα δὲ τοὺς ῥήτορας, θέλει ἀποφασίσει νὰ προβῇ εἰς ἀνάλογον αὐξήσιν.

Α. Σκιαδαρέσης. Σὺς συγγαίρῳ, κύριε Ὑπουργέ, καὶ ἔστω ἡ δῆλωσίς σας αὕτη, ὡς ἀπάντησίς μου εἰς τὸν διακοφικτὴ μοι κύριον Συνάδελφον. Ἐγὼ δ' ἔσομαι εὐτυχής, διότι ἐν τῇ ἀποφάσει τῆς Κυβερνήσεως, βαρύνουσα καὶ ἡ ἀσθενής μου φωνή, θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ζωῆς τῶν ὑπαλλήλων ἐπ' ὠφελίᾳ τοῦ Κράτους. (ραγδαῖα χειροκροτήματα).

Ο **κ. Ν. Γερμανός** λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ συζητηθῇ τί δύναται, ἀλλὰ τί ὀφείλει νὰ δώσῃ τὸ Κράτος πρὸς τοὺς ἐργαζομένους ἐν αὐτῷ ὑπαλλήλους. Φρονῶν δ' ὅτι ἡ αὐξήσις τῶν ἐπιδόματων πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους εἶναι ὑποχρεώσεις ἐπιβεβλημένη, προτείνει, πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀπαιτηθησομένων δαπανῶν, πρῶτον μὲν νὰ ἀπολυθῶσι πάντες οἱ ἀργόμισθοι, δεύτερον δὲ νὰ περιορισθῶσι εἰς τὸ ἐλάχιστον αἱ θέσεις τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν. Ὑποστηρίζει δ' ὅτι δύναται τοῦτο νὰ γίνῃ ἄνευ βλάβης τῶν ὑπηρεσιῶν, ἀνθρώπων ὡς παράδειγμα τὸ Γραφεῖον τοῦ Νομομηχανικοῦ Ἀττικῆς, τὸ ὅποσον, ἐνῶ ἄλλοτε διεξῆγε τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ με 10 μόνον ὑπαλλήλους, τῶρα ἔχει περὶ τοὺς 40!

Ο **κ. Α. Παναγιώτου** συνιστᾷ ἐπίσης νὰ αὐξηθῶσι τὰ ἐπιδόματα, διότι καὶ πάλιν ταῦτα θὰ ὦσιν ἀνεπαρκῆ μετὰ τινὰ χρόνον, κατόπι τῆς ὑψώσεως τῆς λίρας εἰς δραχμὰς 170 καὶ τῆς καθημερινῆς αὐξήσεως τῶν ἀναγκῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης. Ἀς στραφῇ δὲ τὸ Δημόσιον, πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀπαιτουμένων ποσῶν, πρὸς τὴν φορολογίαν τῶν ἀνωτέρων ἐταιρειῶν καὶ ἄλλων τραπεζικῶν ιδρυμάτων τὰ ὅποια ἔχουσι κερδῆται ἐκτομυμύρια εἰς βάρος τοῦ πιεζομένου λαοῦ. Ἰδίᾳ συνιστᾷ ὅπως αὐξηθῶσι περὶ σφόδρον τὰ ἐπιδόματα τῶν μικροτέρων ὑπαλλήλων, μέχρι 50 τοῖς ο/ο.

Ο **κ. Γ. Μπούσιος**, συγκρίνων τὰ δοθέντα ἐπιδόματα καὶ τὰς λοιπὰς αὐξήσεις πρὸς τοὺς στρατιωτικούς, δικαστικούς καὶ λοιποὺς ὑπαλλήλους, πρὸς τὰ ἐπιδόματα τὰ ὅποια πρόκειται νὰ δοθῶσι πρὸς τοὺς πολιτικούς ὑπαλλήλους, εὐρίσκει τὰ δεύτερα πᾶντα τελείως ἄνιστα. Λαμβανομένου δ' ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ στρατιωτικοί, πλὴν τῶν αὐξήσεων τῶν γεννῶν, ἀς ἔλαβον, ἔχουσι καὶ ἄλλας οἰκονο-

μικὰς εὐκολίας, πρόκειται, λέγει, καὶ περὶ ἀδικίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐὰν δὲν δοθῶσι αὐτοῖς γενναῖαι αὐξήσεις. Ἐπειδὴ ὅμως, συνεχίζει, τὸ ζήτημα τῶν αὐξήσεων σχετίζεται καὶ μετὰ τὸ οἰκονομικὸν μέρος τοῦ Κράτους, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἄμεσος ἐκκαθάρισις καὶ ὀργάνωσις τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, κατὰ τρόπον ὅστις νὰ ἀπαλλάξῃ ταύτας καὶ ἀπὸ τὰ ἄχρηστα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ περιττὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν θέλει ἐπέλθει ἐξοικονόμησις μεγάλου ποσού, τὸ ὅποσον νὰ δοθῇ εἰς τοὺς ἐργαζομένους ὑπαλλήλους. Προτείνει πρὸς τοῦτο νὰ σχηματισθῶσι ἐν ἑκάστη ὑπηρεσίᾳ ὀλιγάριθμοι ἐπιτροπαί, κίτινες νὰ ἐπιδιώκωσι τοῦτο. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ προτεινόμενον ποσόν, εὐρίσκει τοῦτο μικρὸν καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει ν' αὐξηθῇ. Προτείνει ἐν τέλει τραπελογίαν ἐπὶ τοῦ 2' ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ζητῶν νὰ περιληφθῶσι ἐν αὐτῷ καὶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, ἥτοι οἱ Γεν. Ἐπιθεωρηταὶ κλπ.

Ο **κ. Γ. Σχοινᾶς** λέγει ὅτι πρέπει νὰ αὐξηθῇ τὸ ἐπίδομα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, καίτοι ἀναγνωρίζει τὰς οἰκονομικὰς δυσχερεῖας τοῦ Κράτους. Ὑποστηρίζει πρὸς τοῦτο τραπελογίαν αὐτοῦ περὶ διαβαθμίσεως τῶν αὐξήσεων ὡς ἑξῆς. Εἰς τοὺς Γεν. Γραμματεῖς καὶ Διευθυντάς νὰ δοθῶσι 30 ἐπὶ τοῖς ο/ο. Εἰς τοὺς Τμηματάρχας καὶ Εἰσαγγελεῖς 40 ἐπὶ τοῖς ο/ο καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους 50 ἐπὶ τοῖς ο/ο. Ἀνθρώπων δὲ μετὰ ταῦτα ὅτι αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ ἰδιωτικὰ καταστήματα δίδουσι διπλοὺς μισθοὺς εἰς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῶν, ἐνῶ τὸ Κράτος διὰ τοῦ συνθετικοῦ φόρου ἀφαιρεῖ παρὰ τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ ἕνα μισθὸν ἐτησίως, δίδων 11 μισθοὺς ἀντὶ τῶν 12, ὑποστηρίζει ὅτι πρέπει νὰ καταργηθῇ ὁ συνθετικὸς φόρος διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, ἀφοῦ ἤδη πληρώνουσιν οὗτοι τὸν ἅπλοῦν φόρον.

Οἱ **κ. Κούσουλος**, καὶ **Αγ. Παπαζαχαρίου**, συμφωνοῦντες πρὸς τὴν τραπελογίαν τοῦ κ. Σχοινᾶ, ὑποστηρίζουσιν ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ στοιχειώδη δικαιοσύνην καὶ ἔχουσιν ὑποχρέωσιν νὰ ἀποδώσωσι πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, μετὰ τὰς αὐξήσεις τὰς ὁποίας ἔδωκαν πρὸς τοὺς στρατιωτικούς καὶ τοὺς δικαστικούς ὑπαλλήλους, τὰ ἡυξημένα ἐπιδόματα.

Ο **κ. Παπαζαχαρίου** συνηγορῶν ἰδιαιτέρως διὰ τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐπιδόματος τῶν μικροτέρων ὑπαλλήλων, οἵτινες πολλάκις εἶναι οἱ Ἀτλαντες τῶν ὑπηρεσιῶν, ποιεῖται εὐφη-

μον μνείαν τοῦ ἀρχικλητῆρος τῆς Βουλῆς, οὕτινος ἐξαίρει τὰς ὑπηρεσίας καὶ συνηγορεῖ ὑπὲρ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ, ἡ ὁποία μόλις ἀνέρχεται εἰς 220 δραχμὰς, ἀπομάκρυνσιν δὲ τῶν ἄλλων κλητῆρων, ὅσοι οὐδαμῶς ἐργάζονται.

Οἱ κ. κ. **Πέτρος Μαυρομιχάλης** καὶ **Δ. Καζάνης** συνιστῶσι νὰ συμπεριληφθῶσι εἰς τοὺς εὐεργετουμένους καὶ οἱ Ἐπιθεωρηταὶ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων καὶ οἱ προσωρινοὶ ὑποδιδάσκαλοι.

Ὁ κ. **Α. Μάτσεις** συντάσσεται πρὸς τοὺς ζητήσαντας τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐπιδόματος, προτείνων πρὸς τούτοις ὅπως τὸ ἐπίδομα αὐξηθῇ κατὰ ποσοστὸν δι' ἕκαστον μέλος τῆς οἰκογενείας τοῦ ὑπαλλήλου, ἥτοι τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα. Πρὸς τούτοις ἡ ἐν ἄρθρῳ 1 ἀπαρρίθμισις, νὰ συμπληρωθῇ οὕτως, ὥστε νὰ συμπεριληφθῶσιν ἅπκσαι αἱ κατηγορίαι τῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἰδίᾳ οἱ ἐμπειροτέχναι.

Ὁ κ. **Σχοινᾶς**, ἐρωτῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ, προκαλεῖ δὴλῶσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, δὴλοῦντος ὅτι μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων, περιλαμβανόμενοι καὶ οἱ ἡμερομίσθιοι ἐργάται, χαρακτηρίζονται ὡς ἑκταχοὶ ὑπαλλήλοι.

Ὁ κ. **Ι. Χριστοδουλιᾶς** ὑποστηρίζει αὐξήσιν τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων εἰς 40 ο/ο καὶ τῶν κατωτέρων εἰς 50 ο/ο. Ὑποστηρίζει ἐπίσης νὰ δοθῇ προσθέτως 10 ο/ο εἰς τὴν ζῶσαν σύζυγον, 10 ο/ο εἰς τὸ τέκνον καὶ 10 ο/ο εἰς τὴν ἄπορον μητέρα. Συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν νὰ φανῇ γενναῖος εἰς τὴν παροχὴν τοῦ ἐπιδόματος τῶν ὑπαλλήλων, ἂν θέλει νὰ ἔχῃ ὑπηρεσίας καὶ νὰ συμπεριληφθῶσιν οἱ προσωρινοὶ ὑποδιδάσκαλοι καὶ Ἐπιθεωρηταί.

Ὁ κ. **Α. Παπαλοσιόλου** συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς αὐξήσεως τοῦ ποσοστοῦ, λέγει δ' ὅτι πρὸς ἐξοικονόμησιν τοῦ ἀπαιτουμένου χρήματος, δεόν νὰ περυνθῶσιν ὅλοι οἱ ἀργόμισθοι τοὺς ὁποίους αὐτοὶ οἱ πληρεξούσιοι συγκράτοῦσι καὶ ὑποστηρίζουσι.

Τὰ αὐτὰ συνιστῶσι καὶ οἱ κ. κ. **Χατζηγεωργίου** καὶ **Τουρνοβοσίλης**, ὁ δὲ κ. **Γ. Πῶπ** λέγει ὅτι κατόπι τῆς γενομένης συζητήσεως ὁ κ. Ὑπουργὸς θέλει προσκομίσει ἀρτιώτερον νομοσχέδιον εἰς τὴν Συνέλευσιν, διότι πέποιθεν ὅτι θὰ πρυτανεύσῃ παρ' αὐτῷ, οὐ μόνον πνεῦμα δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ πνεῦμα, οὐχὶ ὑπὲρ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους ἀλλὰ ὑπὲρ τῶν οἰκονομικῶν τῶν ὑπαλλήλων.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περὶ τὴν αὐτὴν συζήτησιν, γί-

νεται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον.

Γίνονται μετὰ ταῦτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ νομοσχέδια.

«Περὶ ἐκτελέσεως ὑδροηλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως ἐν τῇ πόλει Χανίων ὑπὸ τοῦ δήμου».

«Περὶ ἐπιβολῆς φόρων ὑπὲρ τοῦ δήμου Χανίων». καὶ

«Περὶ ἀναθεωρήσεως προστίμων ἐπιβληθέντων κατὰ τὰς ἐπιτάξεις κτηνῶν καὶ ὀχημάτων κατὰ τὴν παρούσαν ἐπιστροφᾶν».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμου.

Περὶ ἐνοικίου φόρου δεκάτης Φλωρίνης χρήσεως 1916», ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 1.

Αἱ κατὰ τοὺς νόμους 842 καὶ 2116 ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 842 ἐπιτροπῆς ἐπὶ αἰτήσεων ἀπαλλαγῆς ἀπὸ ἐνοικίου φόρου δεκάτης τοῦ νομοῦ Φλωρίνης χρήσεως 1916 ἀναθεωροῦνται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ἐὰν ἤθελε τοῦτο ζητηθῇ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Τῆς ἀναθεωρήσεως προηγεῖται ἐπιτόπως ἔρευνα ὑπὸ οἰκονομικοῦ ὑπαλλήλου, ἔχοντος τοῦλάχιστον βαθμὸν οἰκονομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ καὶ προβαίνοντος εἰς συλλογὴν καὶ ἐξακριβώσιν πάντων τῶν ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν ὑποβαλλομένων στοιχείων δι' ἐνόρκων καταθέσεων.

Αἱ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως ἀποφάσεις τῆς κατὰ τὸ ἐδ. 1 ἐπιτροπῆς εἶναι ἀνεκκληταί.

Ἡ αἴτησις συνοδεύεται ὑπὸ γραμματίου παρακαταθήκης δραχμῶν ἐξήκοντα, ὧν τὸ ἥμισυ παρέχεται λόγῳ ἀμοιβῆς εἰς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ εἰς τὸν ἐπιτοπίως μεταβαίνοντα οἰκονομικὸν Ἐπιθεωρητὴν πλὴν τῆς κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ἀποζημιώσεώς του.

Ἄρθρον 2.

Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐπιτροπῆς ἀναστέλλεται πᾶσα καταδίωξις κατὰ τῶν ἐνοικιαστῶν τούτων ἐξ ἐνοικίου δεκάτης χρήσεως 1916, ἐφόσον ἐζητήθῃ ἡ ἀναθεώρησις ἢ ἄλλως μέχρι λήξεως τῆς πρὸς τοῦτο προθεσμίας, ἀπαλλάσσονται δὲ οὗτοι παντὸς προσθέτου καὶ τόκου ὑπερμερίας μέχρι τῆς εἰς αὐτοὺς κοινοποι-

ήσεως τῆς ἐπὶ τῆς ἀναθεώρησης ἀποφάσεως ἢ μέχρι τῆς ἀπράκτου παρέλευσεως τῆς πρὸς ἀναθεώρησιν προθεσμίας.

Τὰ μετὰ τὴν ἀναθεώρησιν ἢ μετὰ παρέλευσιν ἀπράκτου τῆς πρὸς ἀναθεώρησιν προθεσμίας βεβαιούμενα εἰς βάρος τῶν ἐνοικιαστῶν ποσὰ καταβάλλονται ἀτόκως εἰς δέκα ἴσας ἐνιαυσίους δόσεις μέχρι τέλους Μαΐου ἐκάστου ἔτους. Ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος καταβολὴ δόσεως τινος καθιστᾷ ἀπαιτητὸν ὁλόκληρον τὸ χρέος μετὰ προσθέτων καὶ τόκων ὑπερμερίας.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ διοικήσεως τῶν ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου Ζακύνθου, ἔχον οὕτως

Ἄρθρον 1.

Οἱ ἐν Ζακύνθῳ ἱεροὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀποκαλούμενοι κτητορικαὶ ἢ συναδελφικοὶ Ναοί, ἀπὸ δὲ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου φέροντες τὴν ὀνομασίαν μόνον ἐνοριακοί.—πλὴν τῶν ιδιοκτητῶν καὶ τῶν μοναστηριακῶν.—διέπονται κατὰ τὸν παρόντα νόμον, μὴ ἐκτεινομένης ἐνταῦθα τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ΓΦΖ' (3596).

Ἄρθρον 2.

Ἐκάστος Ναὸς ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς νομικὸν πρόσωπον, ἔχον ἰδίαν περιουσίαν καὶ κτώμενον τοιαύτην καθ' οἷονδήποτε τῶν νομίμων τρόπων.

Ἄρθρον 3.

Ἡ διαχείρισις τῆς περιουσίας ἐκάστου τῶν νομικῶν τούτων προσώπων ἀσκεῖται τοῦ λοιποῦ ὑπὸ πενταμελοῦς συμβουλίου ἐπιτρόπων, ἐκλεγομένων ἀνὰ τριετίαν ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν κτητόρων ἀδελφῶν ἢ ἐνοριτῶν, οἵτινες ἐφεξῆς θὰ ὀνομάζονται μόνον ἐνορίται. Ὁ ἐφημέριος τοῦ Ναοῦ ἢ ὁ ἐφημέριος τῆς κεντρικῆς ἐνορίας εἶναι αὐτοδικαίως μέλος τοῦ Συμβουλίου.

Τὰ προσόντα τῶν ἐκλογέων καὶ ἐκλεξιμῶν, ἡ σύνταξις τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου, ἡ ἐνέργεια τῶν ἐκλογῶν, ἡ ἐκδίκασις αὐτῶν κτλ. κανονισθῶσιν διὰ τοῦ ἐκδοθησομένου πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου νομοτελεστικοῦ διατάγματος.

Ἄρθρον 4.

Οἱ ἐκλεγθέντες νέαι ἐπιτροπὴ ἀμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων αὐτῶν καὶ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης παραλαμβάνουσιν ἀπὸ τοῦ τῶς ἐπιτρόπου, ὑποχρέους πρὸς τοῦτο ἐπὶ ποινῇ παραβάσεως καθήκοντος κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον, ἅπαν τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν τοῦ Ναοῦ κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ νομοτελεστικῷ διατάγματι ἐκτιθέμενα.

Ἄρθρον 5.

Ἀμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων τῶν πρώτων μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἐπιτρόπων καὶ ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἐπιτροπὴ καλουμένη Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ Ζακύνθου καὶ ἀποτελουμένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, Νομάρχου καὶ Εἰρηνοδίκου, μεθ' ἧς συμπράττουσιν οἱ ἐπιτροπὴ ἐκάστου Ναοῦ, συντάσσει τακτικὴν καὶ λεπτομερῆ ἀπογραφὴν τῆς τε κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας ἐκάστου ἀποτελοῦντος αὐτοτελὲς νομικὸν πρόσωπον Ναοῦ καὶ ἥτις καταχωρίζεται ἐν τῇ εἰδικῇ ἐκάστου Ναοῦ βιβλίῳ διαχείρισεως καὶ ἐν γενικῷ τοιοῦτω κατατεθειμένῳ ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Μετὰ τῆς ἀκινήτου περιουσίας ἐκάστου Ναοῦ ἀπογράφονται καὶ τὰ ἐδαφονόμια καὶ οἱ ἐμφυτευτικοὶ κανόνες ὅσοι προκύπτουσιν, εἴτε ἐκ προκαταρκτικῶν συμβολαίων, εἴτε ἐκ δικαστικῶν ἀποφάσεων ἐπιδικαζουσῶν τελεσιδικίως τοιοῦτους ἐδαφονομικοὺς ἢ ἐμφυτευτικοὺς κανόνες, εἴτε ἐκ συνεχούς ἐπὶ τριάκοντα ἔτη καταβολῆς προκυπτούσης ἐκ τῶν βιβλίων τῶν Ναῶν, εἴτε ἐξ ὁμολογίας τῶν ἐδαφονόμων ἢ ἐμφυτευτῶν προκυπτούσης ἐξ ἐπισήμων συμβολαίων. Τὰ οὕτως ἀπογραφόμενα ἐδαφονόμια καὶ κανόνες καθίστανται ἀπαιτητὰ πρὸς τὴν καταβολὴν τῶν ἐδαφονόμων τῶν ἐδαφονόμων ἢ ἐμφυτευτῶν ἑκέραια τὰ δικαιώματα αὐτῶν περὶ ἐξοφλήσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1676 τοῦ Ἰονίου Κώδικος.

Πᾶς ἐνδιαφερόμενος ἔχει δικαίωμα νὰ προσβάλῃ τὴν τοιαύτην ἐγγραφὴν τῶν ἐδαφονομιῶν διὰ προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς περὶ ἀπογραφῆς τῆς τεσσαράκονθήμερου προθεσμίας, κοινοποιουμένης τοῖς ἐπιτρόποις τοῦ Ναοῦ καὶ ἐκδικαζομένης τὴν πρώτην μετὰ παρέλευσιν ὁκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως δικάσιμον καθ' ἣν προσάγονται καὶ ἀπασαὶ αἱ ἀποδείξεις καὶ ἀνταποδείξεις. Ὁ Εἰρηνοδίκης τὴν ἀπόφασίν του, ἥτις εἶναι ἀνέκκλητος, ἐκδίδει ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζητήσεως.

Ἄρθρον 6.

Τὸ λογιστικὸν ἔτος τοῦ Ναοῦ ἄρχεται τὴν πρώτην Μαρτίου ἐκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους.

Τὴν τρίτην Κυριακὴν τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς ἐκάστου ἔτους συνέρχονται οἱ ἐνορίται ἐν τῷ Ναῷ, ἐξελέγχουσι τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ λήξαντος ἔτους, ψηφίζουσι τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπιδύοντος ἔτους καὶ ἀκούουσι τὴν λογαροσίαν τῶν ἐπιτρόπων. Ὁ τε ἀπολογισμὸς, προϋπολογισμὸς, ἢ ἔκθεσις τῆς λογαροσίας καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδρίασεως ταύτης, ἅπανα

κινείται εις τών ένοριτών, υποβάλλονται το βραδύτερον εντός τριών ήμερών εις τόν Ειρηνοδίκην προς έκδίκασιν.

Τά καθέκαστα τής έκδικάσεως κανονισθήσονται δια νομοταξιακού διατάγματος, ως και αι εύθύναι τών έπιτροπών.

Άρθρον 7.

Τήν διαίρεσιν του Δήμου Ζακυνθίων και τών Κοινοτήτων εις ώρισμένον αριθμόν Κεντρικών Ένοριών, τόν προσδιορισμόν του αριθμού αυτών εν τε τῷ δήμῳ Ζακυνθίων και έκάστη Κοινότητι, τήν σύλληψιν τών Νόων εις Κεντρικῆς Ένορίας, και τόν προσδιορισμόν τών χωρογραφικῶν ὁρίων έκάστης Κεντρικῆς Ένορίας κανονίζει Β. Διατάγμα προκαλούμενον ὑπό του Υπουργοῦ τῶν Εκκλησιαστικῶν και τῇ προτάσει Έπιτροπῆς ἀποτελεσμένης ὑπό τῆς Εκκλησιαστικῆς Έπιτροπῆς και του προϊσταμένου του Γραφείου του Νομογραφικου και ενός Συμβούλου, προκειμένου μὲν περί κανονισμοῦ τῶν ένοριῶν του Δήμου Ζακυνθίων, ἐκλεγομένου ὑπό του Δημοτικού Συμβουλίου Ζακυνθίων, προκειμένου δὲ περί κανονισμοῦ τῶν ένοριῶν τῶν Κοινοτήτων ἐκλεγομένου ὑπό του οἰκείου Κοινοτικού Συμβουλίου.

Η Έπιτροπή αὕτη ὀφείλει νά ἔχη περατώσει τήν ἐργασίαν της ἐντός ἐξήκοντα ἡμερῶν ἀπό τῆς ἰσχύος του παρόντος νόμου, συνέρχεται δὲ προσκλήσει του Ἐπισκόπου και ὑποβάλλει τήν πρότασιν της διά του Ἐπισκόπου τῷ ἐπὶ τῶν Εκκλησιαστικῶν Υπουργείῳ τὸ βραδύτερον ἐντός ὁκτώ ἡμερῶν ἀπό τῆς λήξεως τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας τῶν ἐξήκοντα ἡμερῶν. Πάσης τροποποιήσεως του κανονιστικοῦ τούτου Β. Διατάγματος πρέπει νά προηγήται πρότασις τῆς ἀνωτέρω Έπιτροπῆς.

Άρθρον 8.

Οἱ ἐντός τῶν προσδιορισθέντων ὁρίων έκάστης Κεντρικῆς Ένορίας κατοικοῦντες, ἀνήκουσιν αὐτοδικαίως, ὡς ένορίταις, εἰς τήν Κεντρικὴν ταύτην Ένορίαν, πλὴν τῶν ἐπιθυμούντων νά παραμείνωσιν ὡς ένορίται εἰς τοὺς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως του παρόντος Νόμου Συναδελφικούς κλητορικούς αὐτῶν ναοὺς. Ἦν τούτῳ τῇ ἐπιθυμίαν τῶν ὀφείλουσι νά ἐκφράσωσιν ἐν τῷς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του παρόντος νόμου διὰ δηλώσεως ἐνώπιον του Εἰρηνοδίκου, συντασσόμενης ἐκθέσεως κατ' αὐξάντα ἀριθμόν ἐν ἐπὶ τούτῳ βιβλίῳ ὅπερ μονογραφημένον χορηγῇ ὁ Ἐπίσκοπος και ἦτις ὑπογράφεται ὑπὸ του Εἰρηνοδίκου, γραμματέως και του δηλούντος, ἀγραμμάτου δὲ του του ὄντος ὑπὸ δύο μαρτύρων.

Αἱ ταιαῦται δηλώσεις εἶνε προσωπικαὶ και δὲν ἐκτείνονται εἰς τὰ τέκνα εἴτε ὑπάρχοντα εἴτε μέλλοντα του δηλούντος, α.

τινα, γινόμενα ἐν γλῶσσῃ ὡς ὑπάρχοντα εἰς τήν κατὰ τὸν παρόντα νόμον ένορίαν τῶν.

Μετά τήν λήξιν τῆς δεκαπενθημέρου προθεσμίας κλείει τὸ βιβλίον ὁ Εἰρηνοδίκης διὰ πράξεώς του κατωθι αὐτοῦ συντάσσόμενης και ἀποστέλλει τοῦτο τῷ Ἐπισκόπῳ.

Τὰ τῆς συντάξεως του καταλόγου τῶν ένοριῶν και τῆς έκδικάσεως αὐτοῦ κανονισθήσονται διά του Νομοταξιακοῦ Διατάγματος.

Άρθρον 9.

Οἱ ἐφημερίαι τῶν ἐνοριακῶν ναῶν διορίζονται ὑπὸ του Ἐπισκόπου, τῇ προτάσει τῶν ένοριτῶν ἀποφαινομένων κατ' πλειονοψησίαν και συναρχωμένων πρὸς τοῦτο προσκλήσει του Σ. Ἐπισκόπου. Ἐν τοῖς ἰδιοκτηταῖς ναοῖς τὰ τῆς ἱερουργίας τελεῖ ἱερεὺς ἐν ἐνεργείᾳ, καλούμενος ὑπὸ του ἰδιοκτήτου τῇ ἐγκρίσει του Σ. Ἐπισκόπου.

Άρθρον 10.

Τὰ προσόντα τῶν ἐφημερίων κανονίζονται διά του γενικοῦ του Κράτους νόμου.

Τὰ πρόστασια τῆς πόλεως ἱσοδυναμοῦσι πρὸς κώμας κατὰ τῶν χιλίων κατοίκων.

Άρθρον 11.

Οἱ χειροτονούμενοι ἱεροδιάκονοι πρὶν χειροτονηθῇ και ἀναλῆξαι τὰ καθήκοντά του ὀφείλει νά ὑπηρετήσῃ ἐπὶ ὁλόκληρόν τουλάχιστον ἔτος παρὰ τινι τῶν Κεντρικῶν Ένοριῶν τῆς πόλεως και ὑποστῇ δοκιμασίαν ἐπὶ παρουσίᾳ του Ἐπισκόπου ὑπὸ ἐπιτροπῆς τριῶν ἐφημερίων διοριζομένων ὑπὸ του Ἐπισκόπου περί του τελετουργικοῦ ὁλοκληήρου του ἐν αὐτοῦ ὡς συγχέζεται ἐν Ζακύνθῳ.

Άρθρον 12.

Οἱ ὑπάρχοντες ἐφημερίαι και ἂν μὴ ἔχωσι τὰ ὑπὸ του παρόντος νόμου ὀριζόμενα προσόντα διατηροῦνται ὡς τοιοῦτοι ἱσοβίως.

Άρθρον 13.

Η μισθοδοσία τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον διοριζομένων ἐφημερίων εἶναι ἐν μὲν τῇ πόλει ὁ μέχρι δραχ. 200 κατὰ μῆνα, ἐν δὲ ταῖς κώμας μέχρι δραχμῶν 150 κατὰ μῆνα.

Η μισθοδοσία αὕτη προσαυξάνει ἀνὰ δραγμάς ἐκαστομηνιαίως μετὰ συμπλήρωσιν έκάστης πενταετίας ὑπηρεσίας έκαστου ἐφημερίου. Ὅταν ἡ μισθοδοσία τῶν ἐφημερίων τῆς πόλεως ἀνέλθῃ μέχρι τῶν δραχ. 300 μηνιαίως, τῶν δὲ ἐφημερίων τῶν κωμῶν μέχρι δραχμῶν 250 μηνιαίως, πάσα περαιτέρω προσαύξηση μισθοδοσίας παύεται.

Τὴν μισθοδοσίαν ὀρίζουσιν ἀναλόγως τῶν πόρων τοῦ ναοῦ οἱ ἐπίτροποι. ἐν διαφωνίᾳ δὲ τούτων μετὰ τοῦ ἐφημερίου ἀποφασίζει ἀμετακλήτως ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ Ζακύνθου.

Ἡ μισθοδοσία τῶν ἱερέων εἶναι ἀκατάσχετος.

Ἄρθρον 14.

Οἱ ἐφημέριοι ὅλων τῶν ἐνοριακῶν ναῶν ὑποχρεοῦνται νὰ τηρῶσι τὰ βιβλία τῶν γεννήσεων καὶ βαπτίσεων, τῶν γάμων καὶ τῶν θανάτων, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν σχετικῶν νόμων καὶ κανονισμῶν τοῦ Κράτους.

Τὴν ἀκριβὴ τήρησιν τῶν βιβλίων τούτων ἐπιβλέπει ὁ Ἐπίσκοπος διὰ δύο τοῦλάχιστον κατ' ἔτος ἐπιθεωρήσεων.

Ἄρθρον 15.

Πρὸς περιθαλψὴν τῶν ἐνεκα γήρατος ἢ νόσου ἀνιάτου κατὰστάντων ἀνικάνων ἱερέων συνιστᾶται εἰδικὸν ταμεῖον συντάξεων ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον συντάξεων τοῦ Ἱερατεῖου Ζακύνθου». Τοῦ ταμεῖου τούτου μετέχουσι πάντες οἱ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου διοριζόμενοι ἐφημέριοι, οἱ δὲ ἤδη ὑπάρχοντες τοιοῦτοι μετὰ παρέλευσιν δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 16.

Οἱ πόροι τοῦ ταμεῖου τούτου, οἱ ἔχοντες δικαίωμα πρὸς σύνταξιν, ὁ προσδιορισμὸς τῆς συντάξεως, ὁ τρόπος τῆς ἀπολαύσεως τῆς συντάξεως, αἱ περιπτώσεις τῆς ἐλαττώσεως καὶ ἡ διαχείρισις τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμεῖου τῶν συντάξεων κανονισθῶσιν διὰ τοῦ Νομοτελεστικοῦ Διατάγματος.

Ἄρθρον 17.

Ἐκ τῶν πρωτίστων καὶ κυριωτάτων μελημάτων τῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς Ζακύνθου καὶ τῶν ἐπιτρόπων τῶν ἐνοριακῶν Ναῶν εἶναι ἡ ἐπὶ δημοπρασίᾳ ἐκποιήσις ὅλων τῶν κτημάτων τῶν τε ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν τῶν ἐνοριακῶν Ναῶν, πλὴν τῶν χρησιμευόντων ὡς Πρεσβυτέρεια οἰκημάτων, καὶ ἡ κατάθεσις παντὸς ἀντιτίμου τῶν ἐκποιουμένων κτημάτων εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ ἀναπαλλοτριώτῳ τίτλῳ καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου Ζακύνθου.

Ἄρθρον 18.

Ἡ ἐκτίμησις καὶ ἡ καταμέτρησης τῶν κτημάτων, ἡ ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τῶν βαρυνόντων αὐτὰ βαρῶν, ἡ ἐνέργεια τοῦ πλειστηριασμοῦ τῶν κτημάτων καὶ ἡ διάθεσις τῶν ὑπολειφθέντων ἀπωλήτων κτημάτων, κανονισθῶσιν διὰ τοῦ Νομοτελεστικοῦ Διατάγματος.

Ἄρθρον 19.

Πᾶν ἀντίτιμον τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα ἐκποιουμένων

κτημάτων κατατίθεται ἅμα εἰσπραχθῇ εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ λογαριασμῷ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου Ζακύνθου καὶ ἐπὶ ἀναπαλλοτριώτῳ τίτλῳ, χωρὶς οὐδεμίᾳ οὐδέποτε νὰ δύναται νὰ γίνῃ χρήσις τῶν κεφαλαίων αὐτῶν δι' οὐδεμίαν αἰτίαν. Μένον τῶν εἰσοδημάτων τῶν κεφαλαίων αὐτῶν θὰ ποιῆται χρῆσιν ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν Ναῶν καὶ κατὰ τὰς κατωτέρω διατάξεις.

Ἄρθρον 20.

Πρὸς ἐνίσχιν καὶ ὁμοίωσιν διοικήσιν τῶν εἰς τὸν παρόντα νόμον ὑπαγομένων Ναῶν τῆς Ζακύνθου ἰδρύεται Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον ἀνήκον εἰς ἅπαντας τοὺς εἰρημένους Ναοὺς, περιλαμβάνον ὅλας τὰς περιουσίας τῶν Ναῶν τούτων καὶ διαχειριζόμενον παρὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς Ζακύνθου.

Ἄρθρον 21.

Εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον ἀνήκουσι:

- 1) Τὰ εἰσοδήματα τῶν ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν κτημάτων τῶν Ναῶν καὶ τὰ ἐδαφονόμια αὐτῶν μέχρι τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν.
- 2) Οἱ τόκοι ἢ τὰ τοκομερίδια ἢ τὰ ἀπωσθήποτε εἰσοδήματα τῶν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν κατατεθειμένων κεφαλαίων τῶν ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν περιουσιῶν τῶν Ναῶν προερχομένων ἢ ἐξ αἰσθητέρας ἄλλης αἰτίας.
- 3) Ἡ κατὰ τὰς κατωτέρω διατάξεις ἐπιβαλλομένη εἰσφορά τῶν ἐνοριτῶν ὑπὲρ τῶν Ναῶν.
- 4) Δωρεαὶ καὶ κληροδοσίαι ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου γινόμεναι.
- 5) Οἱ αἰσθητέρας ἄλλης κέρδη ἢ πόροι μὴ ἀνήκοντες εἰς ὁρισμένον Ναόν.

Ἄρθρον 22.

Ἀπαντα τὰ εἰσοδήματα τῶν περιουσιῶν μέχρι τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν ὅλων τῶν εἰς τὸν παρόντα νόμον ὑπαγομένων Ναῶν τῆς Ζακύνθου συγκεντρώνονται εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον, εἰς τὸ ὑποχρεοῦνται ἐπὶ προσωπικῇ αὐτῶν εὐθύνη οἱ ἐπίτροποι τῶν Ναῶν νὰ καταβάλλωσιν ἀνά τριμηνίαν ἀπὸ τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν ἀγροτικῶν καὶ ἀστικῶν κτημάτων καὶ ἐδαφονομιῶν.

Αἱ ἐκ τῶν δίσκων ἐκάστου Ναοῦ καὶ τῆς πώλησεως κτηρῶν εἰσπράξεις, καθὼς καὶ πᾶσαι αἱ εἰδικαὶ δωρεαὶ εἴτε εἰς χρηματίζεσθαι εἰς εἶδη, κληροδοσίαι καὶ συνδράμαι αἱ πρὸς ὠφελόμενον Ναὸν γινόμεναι ἀνήκουσιν εἰς τὸν Ναὸν τούτον καὶ

διαχειρίζονται υπό των επιτρόπων του Ναού και δαπανώνται υπέρ αυτού.

Άρθρον 23.

Γὰ εἰσπράξιμον εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον εἰσπράττειται, εἴτε ἐκ τῶν εἰς τὴν Τράπεζαν παρακατατεθειμένων ἐξ ἐμπιρῆτως τῶν περιουσιῶν ἐκάστου Ναοῦ, εἴτε ἐκ τῶν ὑπερλειπόμενων ἀνεκπηδήτων κτημάτων, κρατοῦνται εἰς χωριστὰ λογαριασμὸν διὰ τὰ προσερχόμενα ἐκ τῶν περιουσιῶν τῶν Ναῶν τοῦ ἡδὴ δήμου Ζακυνθίων καὶ διὰ τὰ προσερχόμενα ἐκ τῶν περιουσιῶν τῶν Ναῶν τῶν χωρίων.

Άρθρον 24.

Ὁ καθαρτισμὸς τοῦ Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου καὶ ἡ ἐνδίκαιος αὐτοῦ κανονισθῆσονται διὰ τοῦ Νομοτελεστικοῦ Διατάγματος.

Άρθρον 25.

Εἰς τὰ ἔσοδα ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ ἀναγράφει ὡς ἔρρηθῃ, χωριστὰ τὰς ἐκ τῶν περιουσιῶν τῶν Ναῶν τοῦ δήμου Ζακυνθίων εἰσπράξεις, καὶ χωριστὰ τὰς ἐκ τῶν περιουσιῶν τῶν Ναῶν τῶν χωρίων τοιαύτας. Καὶ τὰς μὲν εἰσπράξεις τὰς ἐκ τῶν περιουσιῶν τῶν Ναῶν τοῦ δήμου Ζακυνθίων διὰθέτει πρὸς συντήρησιν τῶν Ναῶν τῆς πόλεως καὶ τῶν προσσείων καὶ κατανέμει αὐτάς κατ' ἴσον ποσὸν εἰς ἐκάστην τῶν κληρικῶν ἐνορίων τῆς πόλεως, πλὴν τοῦ καθεδρικοῦ Ναοῦ, πρὸς ὃν χορηγεῖται ἐπὶ πλείον ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ τέσσερα τοῦ χορηγήματος, εἰς δὲ τοὺς Ναοὺς τῶν προσσείων χορηγεῖται ἀνάλογον ποσὸν διὰ τὴν μισθωδοσίαν τοῦ ἐφημερίου καὶ τὰ λοιπὰ ἀποκρίττεται πρὸς συντήρησιν τοῦ Ναοῦ ἑξῆς.

Άρθρον 26.

Γὰ γενικὰ ἔσοδα τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ταμεῖου καὶ ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον τῶν συντάξεων εἰσφορά καταλογίζονται ἀναλόγως εἰς τὰς εἰσπράξεις τῶν Ναῶν τῆς πόλεως καὶ τὰς ἐνορίας τῶν Ναῶν τῶν χωρίων.

Άρθρον 27.

Ἡ ἀποζημίωσις τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἡ συντήρησις τοῦ Γραφείου κανονισθῆσονται διὰ τοῦ Νομοτελεστικοῦ Διατάγματος.

Άρθρον 28.

Γὰ κατὰ τὸ Πάσχα καὶ τὸ Χριστούγεννα προσφερόμενα εἰς τοὺς ἱερεῖς διὰ διανομῆς πασχάλίων ὠδῶν δικαιώματα, ὑπὸ τῶν ὁριζηθέντων Πατριαρχικῶν καὶ ἀρχιεπισκοπικῶν διατάξεων, ἀποδίδονται ἐκ τῶν προσερχομένων δικαιωμάτων ἐκ τῆς τῶν πασχάλίων ὠδῶν κατ' οἶκον διανομῆς πρὸς τοὺς εἰς ἐκάστην ἐνορίαν ἀνήκοντας ἐνορίτας. Ἡ πόσις καταρτίζεται κατὰ τὰς

καταμενῇ τῶν Θεοφαιών ἀντὶ τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, ἐκπὸς τῆς ἐνορίας ἐκάστου ἐφημερίου ἀρχιεπισκοπ. διατηρούμενον μόνον παρὰ τῷ οἴκῳ, ἐφημερίῳ διὰ μόνους τοὺς ἐνορίτας αὐτοῦ.

Ἀντὶ τῶν ὅτων καταργουμένων γενικῶν προσφορῶν, ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἐνορίτας εἰσφορά ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου, κανονισμένη κατὰ τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

Γὰ λοιπὰ τυχερὰ ἐκ βαπτισμάτων, γάμων, κηδεῶν, μνημόνων κλπ. δικαιώματα διατηροῦνται ὑπὲρ τῶν ἱερῶν.

Άρθρον 29.

Ἀπαντες οἱ ἐνορίται, ἀρχιερεῖς οἰκονομικοὶ, ἄρρενες ἢ ὀφθαλμοί, διαίρουνται εἰς 4 τάξεις, ὧν ἡ πρώτη τάξις καταβάλλει ὡς εἰσφοράν δέκα μῶν ἐτησίως, ἡ δευτέρα τάξις δέκα μῶν πέντε ἐτησίως, ἡ τρίτη τάξις δέκα μῶν ἐτησίως καὶ ἡ τετάρτη τάξις εἰς ἡμῶν ἀγγράφονται οἱ ἐντελῶς ἄποροι, οὐδὲν καταβάλλει.

Ὁ καθολογισμὸς τῶν εἰς εἰσφοράν ὑποχρεῶν καὶ τῶν μὴ αὐτῶν συντάσσεται ὑπὸ τῶν Ἐπιτρόπων ἐκάστης Κεντρικῆς ἐνορίας κατὰ Ἰανουάριον καὶ πέμπεται εἰς τὸν ταμίαν, ἐνόπιον τοῦ ὁποῦ ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ Φεβρουαρίου ὑποβάλλουσιν οἱ ἐνορίται τὰς εἰσπράξεις τῶν, ὡς ἐντὸς τοῦ δευτέρου δεκαπενθημέρου τοῦ Φεβρουαρίου ἐκδικάζει ὀριστικῶς ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ συνερχομένη ἐπὶ τούτῳ κατὰ πόδον κληρίων τοῦ Ἐπισκόπου. Οἱ οὕτω συνταχθέντες ὀριστικοὶ καταλόγοι ἐκάστης Κεντρικῆς ἐνορίας πέμπονται εἰς τοὺς ἐπιτρόπους καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ἐνεργεῖται ἡ εἰσπράξις τῶν εἰσφορῶν διὰ διπλοτύπων ἀποδείξεων.

Ἡ καθ' ὅμοιον τρόπον διενεργεῖται ἡ κατ' ἑτος ἀναθεώρησις τῶν καταλόγων τούτων.

Άρθρον 30.

Ὁ τρόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς εἰσφορᾶς τῶν ἐνορίων κανονισθῆσονται διὰ τοῦ Νομοτελεστικοῦ Διατάγματος.

Άρθρον 31.

Κατ' ἑτος καὶ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ συντάσσει τὸν ἀπολογισμὸν αὐτῆς, ὃν μετ' ἐκθέσεως ὑποβάλλει εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συνεδρίον. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συνεδρίου καὶ ἡ ἐκθέσις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς δημοσιεύεται ἐπιμελῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Άρθρον 32.

Ἡ πόσις τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ἐντορᾶς συντάσσονται ἐφ' ὅλῳ χρεῶν.

Άρθρον 33.

Διὰ τὰς δαπάνας τῆς λειτουργίας τοῦ νόμου, ἡρετὴ τῆς ἀπο-

δὴν τῶν πραγματογνωμόνων, ὁδοιπορικά αὐτῶν ἐξοδα, προμήθειαν βιβλίων, δημοσίευσιν προγραμμάτων κλπ., ἐπιβάλλεται ἐφ' ὅπως εἰσφορά εἰς ὅλους τοὺς εἰς τὸν παρόντα νόμον ὑπαγομένους Νοοὺς 5 μέχρι 10 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν εἰσδημάτων των, κανονιζομένου τοῦ ποσοστοῦ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ εἰσπραττομένης τῆς εἰσφοράς ὑπὸ τοῦ ἐπαρχιακοῦ ταμίου, δυνάμει τῶν περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων νόμων, ὑπευθύνων δὲ προσωπικῶς εἰς τὴν καταβολὴν τῆς κανονισθεμένης εἰσφοράς τῶν Ἐπιτρόπων τῶν Νοῶν.

Ἄρθρον 34.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὑπάγεται καὶ ὁ ἐνοριακὸς Ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ὅστις χρησιμεύει ὡς Καθεδρικὸς Ναὸς τῆς Ἐπικοπῆς Ζακύνθου. Πρὸς συντήρησιν τοῦ Ναοῦ τούτου ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ πράξεώς της, ἐκδιδόμενη ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καὶ μεταγραφομένης εἰς τὰ βιβλία τῶν Μεταγραφῶν, ἀποχωρίζει τὸ ἥμισυ τῶν κτημάτων καὶ εἰσδημάτων ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ εἰς τὸν Ναὸν ταῦτον προσηρτημένον Ἀγαθοεργὸν Ἰδρυμα, ὅπερ διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1890 Β. διατάγματος μετωνομάσθη ὡς γυναικεῖα Μονή. Τὰ οὕτως ἀποχωριζόμενα κτήματα ἢ εἰσδήματα μεταβιβάζονται ἑσσεὶ ὡς ἴδια τοῦ εἰρημένου Ναοῦ ἰδιοκτησία, ὑπαγόμενα εἰς ὅλας τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἡ ὑπόλοιπος περιουσία τοῦ Ἀγαθοεργοῦ τούτου ἰδρύματος ἢ γυναικεῖας Μονῆς θέλει χρησιμοποιοῦν διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδοθησαμένου τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργοῦ, ἰδρυσαμένου Ἀγαθοεργοῦ Ἰδρύματος Παρθενώος, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀπὸ 19 Ἰουνίου 1867 Β. Διατάγματος.

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος Νόμου ἢ ἐν τῷ Ἀγαθοεργῷ Ἰδρύματι περιβελὴ τοῦ μοναχικοῦ σχήματος καὶ ἀποκαταρσίς των ἐν αὐτῷ διατιτωμένων ἀπαγορεύεται. Αἱ μέχρι τοῦδε ἀποκαταρτίζεσθαι θέλουσιν ἐξακολουθεῖ νὰ διαμένωσι καὶ διατιῶνται ἐν τῷ Καταστήματι ἀνατιθεμένης αὐταῖς ὑπηρεσίας ἐν τῷ Καταστήματι ἀναλόγου τοῦ μοναχικοῦ αὐτῶν σχήματος.

Ἄρθρον 35.

Πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις ἀναφερομένων θέλουσι κανονισθῇ καὶ ἀπαταὶ αἱ λοιπαὶ λεπτομέρειαι πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου διὰ Β. Νομοτελεστικοῦ Διατάγματος ἐφ' ὅπως ἐκδιδόμενου τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, ἅμα τῇ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 36.

Ἀνὰ διετίαν τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια ὅλων τῶν Νοῶν συνέρχονται εἰς Γενικὴν Συνέλευσιν τῇ προσκλήσει τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς συμπαρασταμένης εἰς τὴν Συνέλευσιν ἀνὰ διετίαν πρὸς συζήτησιν καὶ λήψιν γενικῶν μέτρων ἀφορῶντων ἅπαντας τοὺς Νοοὺς.

Ἄρθρον 37.

Πᾶσα διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Γίνονται δὲ ἀνκστάσεις δεκτὰ εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ σχέδια νόμου.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων 815 «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ εἰς τὸν Δήμαρχον Λευκαδίων ἀντιστεμένου κληροδομήματος Εὐσεπ. Ζάκχα» καὶ 1182 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ΨΕΣΓ» περὶ διανομῆς τῆς ἐπαρχιακῆς περιουσίας Λευκάδος.

Περὶ ἀνγκραφῆς ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν πιστώσεως δραχ. 10,000 πρὸς ἀποζημιώσιν τῶν ἀσφαλουμένων εἰς τὴν ἔκδοσιν συλλογῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τούτου καὶ τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων Ἀρχῶν ἐφαρμοζομένων νόμων.

Περὶ ἐπιβολῆς φόρου ὑπὲρ τοῦ δήμου καὶ τῶν κοινοτήτων τῆς νήσου Σάμου ἐπὶ τῶν εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσαγομένων ἢ ἐκ τοῦ λοιποῦ Κράτους μεταφερομένων ἐμπορευμάτων καὶ προϊόντων.

Γίνονται δὲ ἀνκστάσεις δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ τίνετον συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμου.

Περὶ τροποποιήσεως άρθρων τινῶν τοῦ νόμου 3641 «περὶ Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων».

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ α' Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν μετὰ τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 1.

Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ άρθρου 4 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: «Ἀρχηγὸς τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας Πόλεων, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ απαιτούμενου χρόνου καὶ τῶν ἐν γένει προσόντων πρὸς πλήρωσιν τῆς θέσεως ταύτης παρ' ἀνωτέρου Ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου, δύναται νὰ διορισθῇ διὰ Β. Διατάγματος προσωρινῶς ἀνώτατος δικαστικὸς λειτουργὸς ἔχων βαθμὴν τοῦλάχιστον Ἐφέτου ἢ Ἀντισταγματέως Ἐφετών, ἢ διοικητικὸς

υπάλληλος, έχων βαθμόν Διευθυντού Υπουργείου, και δεκαπενταετή δημοσίαν υπηρεσίαν. Διαρκούσης της υπηρεσίας της Βρετανικής Αστυνομικής Αποστολής, ή θέσις αυτή ανατίθεται εἰς τὸν Ἀρχηγὸν αὐτῆς, συμφώνως τῷ νόμῳ 1587).

Τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Βρετανικῆς Αστυνομικῆς Αποστολῆς ἀπάντα εἰς ἄδειαν ἢ ὑπηρεσίαν ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ, ἐγκρίσει τοῦ Υπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν, τὸ ἀρχαιότερον τῶν μελῶν τῆς Αποστολῆς ταύτης).

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον θὰν τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Συνοσταται Ἀστυνομικὸν Συμβούλιον, ἐδρεύον ἐν τῷ Υπουργείῳ τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ ἀπαρτιζόμενον ἐξ ἐνὸς Ἀρσενίου, ὡς Προέδρου, τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Υπουργείου, ἐνὸς Ἑφέτου καὶ ἐνὸς Διευθυντοῦ τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας Πόλεων α' ἢ β' τάξεως, ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐν Ἀθήναις ἢ Πειραιεῖ, ὡς μελῶν».

Καθ' ἑκάστην Εἰσηγητοῦ μὲν παρὰ τῷ Συμβουλίῳ ἀνεργεῖ ἢ παρὰ τῷ Υπουργείῳ Τμηματάρχης τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων, περισταμένως ἀνευ ψήφου, γραμματεὺς δὲ εἰς τῶν παρὰ τῷ Τμήματι Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων γραμματέων ἢ λογιστῶν, ὁρίζομενος διὰ διαταγῆς τοῦ Υπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν, ὁρίζουσας καὶ τὸν ἀναπληρωτὴν του».

Κατὰ Δεκέμβριον ἐκάστου ἔτους ὁ Ἀρσένιος Πάσης συνεδριάων ἐν ὀλομελείᾳ ὁρίζει τὸν Ἀρσενικήτην, ὡς καὶ τὸν ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐν ὀλομελείᾳ ὁρίζει τὸν ἀναπληρωτὴν τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου, ὁ Υπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν τὸν Διευθυντὴν τοῦ Υπουργείου καὶ τὸν ἀναπληρωτὴν τούτου Διευθυντὴν, τὸ Ἑφετεῖον Ἀθηνῶν τὸν Ἑφέτην καὶ τὸν τούτου ἀναπληρωτὴν ὁ δ' Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ὡς καὶ τὸν ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ. Μὴ ὑπαρχόντων ἢ κωλυομένων τῶν Διευθυντῶν τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ὡς πέμπτον μέλος τοῦ Συμβουλίου χρησιμοποιοῦται ὁ παρὰ τῷ Υπουργείῳ τῶν Ἑσωτερικῶν Τμηματάρχης τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων».

Τὸ Συμβούλιον ἀποτελεῖ ἰδίαν ἀρχήν, συνέρχεται δὲ διὰ τοῦλάχιστον τοῦ μῆνός, ἢ τῇ πρὸςκλησίᾳ τοῦ Υπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν, ὅταν τοῦτο ᾔθελε κρίσῃ παρ' αὐτοῦ ἀνάγκη.

Τὸ Ἀστυνομικὸν Συμβούλιον συνεδριάζει, συνηρτοῦμενον ἐν ὀλομελείᾳ, αἱ δ' ἀποφάσεις αὐτοῦ λαμβάνονται διὰ πλειονοψηφείας τοῦλάχιστον τριῶν κατὰ δύο».

Τὸ Ἀστυνομικὸν Συμβούλιον ἀποφασίζει ἐπὶ πάσης εἰσαγωγῆς αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν ἢ τοῦ Ἀρχι-

κῶ τῆς Ἀστυνομίας κατηγορίας κατὰ ἀστυνομικὸν ὑπαλλήλου, ἥτις ἐκ τῆς σοβαρότητος αὐτῆς κρίνεται ὑπὲρ αὐτῶν ὡς ἀποφασιστῶν, νὰ ἐπισύρῃ τὴν ποινὴν τῆς ἀποβολῆς ἢ τοῦ ὑποβιβασμοῦ».

Τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἀστυνομικοῦ Συμβουλίου δύναται ὁ Ἐπιμετρώς τῶν Ἑσωτερικῶν ἢ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας ἐκάστης κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῆς δικαιοδοσίας του, ἐντός δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς εἰς τούτους ὑποβολῆς του, νὰ τροποποιήσῃ δι' ἡτιολογημένης ἀποφάσεως ἐπὶ τὸ αὐστηρότερον ἢ ἐπιεικέστερον. Μὴ ἀποφαινομένων τούτων ἄλλως ἐντός τῆς εἰρημένης προθεσμίας, ἐκτελοῦνται αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου».

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἀστυνομικοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ αἱ τροποποιητικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Υπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν, καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας εἰσὶν ἐπιδικτικαὶ ἀναθεωρήσεως μετὰ τριμήνου ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως των καὶ ἐντός ἑταυς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των, κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἂν διαδικασίαν. Εἰς τὰς τελευταίας ἀναθεωρήσεις λαμβάνουσι μέρος εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Συμβούλιον καὶ δύο μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Διοικητικῆς Υπηρεσίας τοῦ Υπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν, ἐκ τῶν μὴ ἀγκυρόντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Υπουργείου τούτου».

Τὸ Ἀστυνομικὸν Συμβούλιον γνωματεύει 1) διὰ τὰς προτάσεις καὶ τὰς μεταθέσεις τῶν Ἀστυνομικῶν Υπαλλήλων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 15 τοῦ παρόντος νόμου, καὶ 2) περὶ πάσης ὑποθέσεως σχετιζομένης πρὸς τὴν πειθαρχίαν καὶ ἐν ᾧ κείναι τὴν διοίκησιν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σώματος, παραπεμπομένης αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν».

Τὸ πρῶτον Ἀστυνομικὸν Συμβούλιον καταρτισθῆσεται ἐντός μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐσχέσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰς ἐκάστην τῶν μελῶν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ τὸν Εἰσηγητὴν αὐτοῦ, χορηγεῖται πεντηκοντάδραχμον ἐπίδομα δι' ἐκάστην συνεδρίαν τοῦ Συμβουλίου, εἰς ἣν παρίσταται ἀλλ' οὐχὶ πλέον τῶν 300 δραχμῶν κατὰ μῆνα διὰ τὸ τακτικόν καὶ τὸ ἀναπληρωτικόν μέλος, εἰς δὲ τὸν γραμματέα ἐκατοντάδραχμον μηνιαίον ἐπίδομα».

Κατὰ τὰς ἑορπάς, ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας καὶ αἱ λεπτομέρειαι πᾶν καθορίζονται ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Συμβουλίου ἀρνησιθεσθέντι διὰ Β. Διατάγματος».

Ἄρθρον 3.

Ἄρθρον 9 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ὅπως διορισθῇ τῆς Ἀστυνομικῆς ὑπάλληλος, δεῖν νὰ ἐκκατελεθῇ προηγουμένως ἐν ἐπὶ τούτῳ Ἀστυνομικῇ Σχολῇ, νὰ εὐδοκίμησῃ κατὰ τὰς ἐκ ταύτης ἐξετηρέους ἐξειστάσεις καὶ νὰ

διατηρή ἅπαντα τὰ προσόντα καὶ τὰς ιδιότητες, δυνάμει τῶν ὁποίων εἰσήχθη εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην.

Ἡ Ἀπαραίτητοι ιδιότητες καὶ προσόντα διὰ τὴν εἰσαγωγὴν δοκίμων διὰ τοὺς βαθμοὺς Ἀστυφύλακος, Ἀρχιφύλακος καὶ Ὑπαστυνόμου εἰς τὴν Ἀστυνομικὴν Σχολὴν εἶνε : 1) ἡλικία 21—27 ἐτῶν, 2) φυσικὴ ἰκανότης ἀνταποκρινομένη πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἔργων τῆς Ἀστυνομίας, 3) ἀγαθία, 4) παρελθὸν ἀπηλλαγμένον καταδίκης ἢ καταδιώξεως ἐπὶ πλημμελίᾳ προβλεπομένῳ ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 22 καὶ 23 τοῦ Π. Ν. ἢ κακουργήματι, καὶ ἐν γένει βίος προηγούμενος χρηστός, 5) ἐκπλήρωσις ἐνιαυσίας τοῦλάχιστον ὑπηρεσίας ἐν τῷ στρατῷ τῆς ξηρᾶς ἢ τῆς θαλάσσης ἢ τῇ Χωροφυλακῇ, ἢ νόμιμος ἀπαλλαγὴ τῆς στρατιωτικῆς υποχρεώσεως διὰ λόγον ἄλλον πλὴν τοῦ τῆς υγείας, καὶ 6) ἐνδεικτικὸν πλήρους δημοτικοῦ σχολείου διὰ τοὺς δοκίμους ἀστυφύλακας, Γυμνασίου ἢ Ἐμπορικῆς Σχολῆς διὰ τοὺς δοκίμους Ἀρχιφύλακας καὶ συμπληρωμένη φοιτήσις ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ ἢ πτυχίον Νομικῆς διὰ τοὺς ὑπαστυνόμους. Τὰ τοῦ τρόπου τῆς πιστοποιήσεως τῶν ἀνωτέρω ιδιοτήτων καὶ προσόντων, ὡς καὶ τὰ ἀπαιτούμενα εἰδικώτερα προσόντα διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Ἀστυνομικὴν Σχολὴν ὑποψηφίων διὰ τοὺς ἀνωτέρω βαθμοὺς κληρονομοῦνται διὰ Β. Διατάγματος.

Ἡ Οἱ ἄνδρες τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς ἢ τῆς θαλάσσης, ἢ τῆς Χωροφυλακῆς, οἱ διανύσαντες ἐνδὸς ἔτους τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν, δύνανται νὰ γίνωσι δεκτοὶ ἐν τῇ Ἀστυνομικῇ Σχολῇ, ἀπαλλασσόμενοι τοῦ υπολοίπου τῆς ἐν τῷ Στρατῷ υποχρεώσεως τῶν ἢ τῆς ἐν τῇ Χωροφυλακῇ θητείας τῶν.

Ἡ Ἐκ τούτων, οἱ μὴ εὐδοκίμοι οὐκ εἰς τὰς ἐξετάσεις ἢ παραιτούμενοι ἢ ἀποβαλλόμενοι ἢ ἐξ οἰουδήποτε λόγου ἀπομακρυνόμενοι τῆς ἀστυνομικῆς ὑπηρεσίας πρὸ τῆς συμπληρώσεως ἐν αὐτῇ πενταετίας, ἐπανερχοῦνται εἰς τὸν Στρατὸν ἢ τὴν Χωροφυλακὴν, οἱ μὲν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατατάξεως αὐτῶν εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Σῶμα κληρωτοὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ υπολοίπου τῆς υποχρεώσεως τῶν, οἱ δὲ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἐφεδρὸι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς υποχρεώσεως, εἰς ἣν ἡ στρατολογικὴ αὐτῶν κλάσις ὑπεβλήθη, τοῦ χρόνου τῆς ἐν τῇ Ἀστυνομικῇ Σχολῇ φοιτήσεως καὶ τῆς ἐν τῷ Ἀστυνομικῷ Σώματι ὑπηρεσίας αὐτῶν μὴ λογιζομένου ὡς χρόνου ἐκπληρώσεως στρατιωτικῆς υποχρεώσεως ἢ θητείας ἐν τῷ Στρατῷ ἢ τῇ Χωροφυλακῇ. Οἱ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς πενταετίας ἀρχαῖοι οὐκ ὑπέχονται μόνον τὰς μετὰ ταῦτα υποχρεώσεις τῆς στρατολογικῆς αὐτῶν κλάσεως,

Ἡ μεταφορὰ τῶν ἀνθυποασπιστῶν καὶ ὀπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸ Σῶμα τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων γίνεται διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἡ μεταφορὰ τῶν ὀπλιτῶν καθίσταται ὁριστικὴ ὅμα τῇ εἰσαγωγῇ τούτων εἰς Ἀστυνομικὴν Σχολὴν, ἀφ' ἧς καὶ συνεπάγεται τὴν διαγραφὴν τούτων ἐκ τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς ἐφεδρείας τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς. Ἡ ἐν τῇ Χωροφυλακῇ ὑπηρεσία τούτων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ χρόνου τῶν πολέμων διπλοῦ χρόνου ὑπηρεσίας, συνυπολογίζεται κατὰ χρόνον ἐν τῇ Ἀστυνομίᾳ διὰ σύνταξιν εἰς τὴν κατὰ τὸ ἀρθρον 31 τοῦ νόμου 2461 ἀπαιτούμενην ὑπηρεσίαν.

Ἡ Ἀρθρον 4.

Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ἀρθρου 11 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Διὰ Β. Διατάγματος ὁρίζονται τὰ τῆς ἐκπαίδευσως καὶ πειθαρχίας τῶν δοκίμων Ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων ἐν τῇ Ἀστυνομικῇ Σχολῇ καὶ τὰ τοῦ ὀργανισμοῦ ἐν γένει ταύτης.»

Ἡ Ἀρθρον 5.

Ἡ τρίτη παράγραφος τοῦ ἀρθρου 13 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Οὗτοι μετατάσσονται εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Σῶμα μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν εἰς τὰς τελικὰς ἐξετάσεις τῆς Ἀστυνομικῆς Σχολῆς, διὰ Β. Διατάγματος, προκαλουμένου ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Στρατιωτικῶν.

Ἡ Ὁ ἐν τῷ Ἀστυνομικῷ Σώματι βαθμὸς τῶν καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἀρχαιότης τῶν προσδιορίζεται ἐκ τῆς κατὰ τὰς ἐξιτηρίους ἐκ τῆς Σχολῆς ἐξετάσεως σειρᾶς τῆς ἐπιτυχίας. Ἡ ἐν τῇ Χωροφυλακῇ δ' ὑπηρεσία αὐτῶν, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ χρόνου τῶν πολέμων διπλοῦ χρόνου ὑπηρεσίας, συνυπολογίζεται ὡς ὑπηρεσία ἐν τῷ Ἀστυνομικῷ Σώματι διὰ σύνταξιν εἰς τὸν κατὰ τὸ ἀρθρον 31 τοῦ νόμου 2461 ἀπαιτούμενον χρόνον ὑπηρεσίας.

Ἡ Οἱ μετατάσσόμενοι εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Σῶμα Ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυποασπιστὰς τῆς Χωροφυλακῆς παύονται, μετὰ ἐξαμνην ἀπὸ τῆς μετατάξεώς τῶν, ἀνήκοντες εἰς τὴν ἐνεργὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ἀνήκουσι δ' ἐφεδρῆς μόνον εἰς τὴν ἐφεδρείαν τοῦ Σώματος τούτου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐξαμνηνοῦ δύνανται, διὰ Β. Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Στρατιωτικῶν καὶ κατόπιν ἡτιολογημένης προτάσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, νὰ ἐπανέλθωσιν οὗτοι εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, ὅποτε ἀκολουθοῦσιν ἐν αὐτῷ τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν ἀρχαιότητα, λαμβάνοντες τὸν βαθμὸν τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς

μετατάξεως των εις τὸ Ἀστυνομικὸν Σώμα ὁμοιοδόκων των. Οἱ ὁποσδήποτε διὰ λόγους πειθαρχίας ἀπολυόμενοι τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σώματος διαγράφονται τῆς τε ἐνεσίου καὶ τῆς ἐφεξῆς ὑπηρεσίας τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς.»

Εἰς τὸ τέλος τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προστίθεται ἡ ἐξῆς παράγραφος :

«Οἱ Ἀξιωματικοὶ οὗτοι, ὅταν ἀφορᾷ μόνον τὰς πρὸς τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ ὑποχρεώσεις των καὶ τὰ ἐκ τούτου δικαιώματά των, ἐξομοιοῦνται. οἱ μὲν Ἀστυνόμοι Β' τάξεως, οἱ ἔχοντες ἐλάσσονα τῶν δύο ἐτῶν ὑπηρεσίαν, εἰς τὸν βαθμὸν τούτον, πρὸς ἀνθυπολοχαγούς, μετὰ δὲ τὰ δύο ἔτη πρὸς Ὑπολοχαγούς, οἱ Ἀστυνόμοι Α' τάξεως, οἱ ἔχοντες ἐλάσσονα τῶν τριῶν ἐτῶν ὑπηρεσίαν, πρὸς Λοχαγούς, μετὰ δὲ τὰ τρία ἔτη πρὸς Ταγματάρχας, οἱ Ἀστυνομικοὶ Διευθυνταὶ Β' τάξεως, οἱ ἔχοντες ἐλάσσονα τῶν δύο ἐτῶν ὑπηρεσίαν, εἰς τὸν βαθμὸν τούτον, πρὸς Ταγματάρχας, μετὰ δὲ τὰ δύο ἔτη, πρὸς Ἀντισυνταγματάρχας, οἱ Ἀστυνομικοὶ Διευθυνταὶ Α' τάξεως πρὸς Συνταγματάρχας, καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας, ἔχων μὲν ἐλάσσονα τῶν δύο ἐτῶν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τούτον, πρὸς Ὑποστράτηγον, μετὰ δὲ τὰ δύο ἔτη πρὸς Ἀνιστράτηγον.»

Ἄρθρον 6.

Ἡ τρίτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 14 τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς :

«Μέχρι τοῦ τρίτου ὅμοις τῶν ἐκαστοῦ ὑφισταμένων κενῶν θέσεων εἰς τοὺς βαθμοὺς Ἀστυνόμου Α' τάξεως καὶ κάτω, δύνανται νὰ πληρωθῶσι διὰ προαγωγῶν ἐνεργουμένων κατ' ἐκλογὴν, δι' ἐξαρέτως καλὰς ἀστυνομικὰς ἢ διοικητικὰς ὑπηρεσίας, κατὰ τὴν γνώμην ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ δύο Ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν, ἐκ περιτροπῆς κατ' ἑτος ὁριζομένων.»

Ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπαλείφεται, ἀντικαθιστῶμένη διὰ τῶν ἐξῆς :

«Αἱ θέσεις τῶν Ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας πόλεων πληροῦνται διὰ προαγωγῶν ἐνεργουμένων, μόνον κατ' ἐκλογὴν.»

«Αἱ ὑφιστάμενοι ἐν γένει κεναὶ θέσεις ἐν τῷ Ἀστυνομικῷ Σώματι μετὰ πάροδον διετίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου πληροῦνται ὑποχρεωτικῶς διὰ προαγωγῶν ἐντὸς τριμήνου, ἀφ' ἧς ἐκινῶνται.»

Ἄρθρον 7.

Τὸ ἄρθρον 15 τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς :

«Οἱ διορισμοὶ καὶ ἡ πρώτη τοποθέτησις, ὡς καὶ αἱ παρατάξεις καὶ μεταθέσεις τῶν μὲν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ τοῦ

βαθμοῦ Ἀστυνόμου καὶ ἀνω ἐνεργοῦνται διὰ Β. Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν, κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας καὶ συμφώνου γνώμης τοῦ Ἀστυνομικοῦ Συμβουλίου, προκασιμένου διὰ τὰς προαγωγὰς καὶ μεταθέσεις τούτων, τῶν δὲ Ὑπαστυνόμων διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν στηριζομένης εἰς πρότασιν τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῶν Ἀρχιφυλάκων καὶ Ἀστυφυλάκων διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας.

«Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον γίνεται καὶ ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπέλυσις τῶν Ἀστυνομικῶν, καθ' ὅς περιπτώσεις ἐπιτρέπεται ἢ ἐπιβάλλεται αὕτη ἐκ τοῦ νόμου.»

Ἄρθρον 8.

Τὸ ἄρθρον 17 τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς :

«Οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι θύνανται, δι' ἀπαρχῶντας ὑπηρεσιακοὺς λόγους, νὰ μετακτιθῶσιν ἀπὸ μιᾶς εἰς ἑτέραν ἐκ τῶν διατεταμένων ὑπὸ τοῦ νόμου 2461 πόλεων, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δι' ἐκάστην πόλιν καθορισμένης ὑπάρχουσας.»

«Διὰ τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους, ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ ἀστυνόμου Α' τάξεως καὶ ἀνω, ὡς καὶ δι' ἅπαντας τοὺς ἀστυφίλους, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ νόμου ΦΜ' «περὶ ἐνταπίων δημοσίων ὑπαλλήλων».

«Οἱ λόγῳ μεταθέσεως μετακινούμενοι ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ πρὸς τούτους ἐξομοιούμενοι δικαιούνται, πλὴν τῶν τῇ αἰτήσει των μετατιθεμένων, ὁδοιπορικῶν ἐξόδων δι' ἑαυτοὺς τε καὶ τὰς οἰκογενεῖας των».

«Ὀδοιπορικῶν ἐξόδων δικαιούνται ὡσαύτως οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι, δόκιμοι ἢ μὴ, καὶ οἱ πρὸς τούτοις ἐξομοιούμενοι, οἱ ὁποσδήποτε συνεπείχῃ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν ἢ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, μετακινούμενοι διὰ λόγους ὑπηρεσίας ἢ υγείας».

«Διὰ Β. διατάγματος καθορίζονται εἰδικώτερον αἱ περιπτώσεις, καθ' ὅς βαρύνουσι τὸ Δημόσιον τὰ ὁδοιπορικὰ ἐξόδα τῶν διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους μετακινουμένων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, αἱ ἀποζημιώσεις καὶ αἱ περιπτώσεις, καθ' ὅς δικαιούνται τούτων, ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς δικαιολογήσεως αὐτῶν τε καὶ τῶν ὁδοιπορικῶν ἐξόδων».

«Διὰ Β. διατάγματος καθορίζονται ἐπίσης τὰ περὶ ἀδείων τῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων».

«Οἱ ταξιδεύοντες σιδηροδρομικῶς ἢ ατμοπλοικῶς ἀστυνομικοὶ δικαιούνται τῶν ἐκπτώσεων, ὧν καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἐπίται τῆς χωροφυλακῆς».

Ἄρθρον 9.

Ἡ δευτέρα καὶ τρίτη παράγραφος τοῦ ἁρθροῦ 19 τροποποι-
οῦνται ὡς ἐξῆς:

«Ἡ ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία τοῦ ἀστυνομικοῦ σώματος ὡς
καὶ ἡ ἀστυϊατρικὴ ὑπηρεσία τῶν πόλεων, ἐκτελοῦνται ὑπὸ ἀ-
στυϊάτρων, κατὰ τὰς κατωτέρω διατάξεις διεριζομένων, ἢ
κατωτέρων ὑγειονομικῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ. Πάντες
οὗτοι δέον νὰ κέκηνται πιστοποιητικόν, δι' οὗ νὰ ἐμφαίνεται,
ὅτι ἠσκήθησαν ἐπὶ ἐν τοῦλάχιστον ἔτος εἰς δημόσιον ἐργαστή-
ριον ὑγεινῆς, ἢ ἐπισήμως ἀνεγνωρισμένον τοιοῦτο τῆς ἡμεδα-
πῆς ἢ ἀλλοδαπῆς».

«Ἡ ἀστυκτηνιατρικὴ ὑπηρεσία τῶν πόλεων ἐκτελεῖται ὑπὸ
τοῦ ἐν ἐκάστη τούτων νομοκτηνιάτρου ἢ τοῦ ὑπὸ τούτου ὀριζο-
μένου κτηνιάτρου. Ἐν ἐλλείψει τοιούτων, τὰ καθήκοντα
ταῦτα ἀνατίθενται εἰς ἰδιώτας κτηνιάτρους».

«Οἱ ἰδιῶται ἀστυϊατροὶ καὶ ἀστυκτηνιάτροι, ἐξομοιούμενοι
ἅμα τῷ διορισμῷ αὐτῶν πρὸς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους, ὑπά-
γουντα καὶ ὅλα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ εἰδικῶς
ὅσον ἀφορᾷ τὰς προαγωγὰς καὶ μεταθέσεις, λαμβάνουσι δὲ τὸν
βαθμὸν καὶ τὰς ἀποδοχὰς ἀστυνόμου β' τάξεως, δυνάμενοι νὰ
προαχθῶσι μέχρι τοῦ βαθμοῦ ἀστυνομικοῦ διευθυντοῦ β' τά-
ξεως».

«Τὰ περὶ τοῦ τρόπου τοῦ διορισμοῦ τῶν ἰδιωτῶν ἀστυϊάτρων
καὶ ἀστυκτηνιάτρων, τοῦ ἀριθμοῦ τούτων ἐν ἐκάστη Ἀστυνο-
μικῇ Διευθύνσει, τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα τῆς προαγωγῆς
αὐτῶν, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἀναγκαία λεπτομέρεια ἐν σχέσει
πρὸς αὐτοὺς, κανονίζονται διὰ Β. διατάγματος».

Ἄρθρον 10.

Ὁ τίτλος τοῦ κεφαλαίου Γ' ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ: «Πε-
θαρχικαὶ ποιναὶ καὶ ἀμειβαί».

Ἄρθρον 11.

Τὰ ἄρθρα 20, 21, 22 καὶ 23 τοῦ νόμου 2461 ἀντικαθ-
ίστανται διὰ τοῦ ἐξῆς:

I «Αἱ εἰς τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους ἐπιβαλλόμεναι
πειθαρχικαὶ ποιναὶ εἶναι: 1) Συμβουλή ἢ παραινέσις, 2)
ἐπίπληξις, 3) περιορισμὸς μετὰ ἢ ἄνευ προσθέτων ἀσκήσεων
ἢ προσθέτου ὑπηρεσίας, 4) πρόστιμον, 5) ἀργία, 6) ὑποβίβα-
σμός καὶ 7) ἀπόλυσις».

II «Ἡ ποινὴ τῆς ἀπολύσεως ἐπιβάλλεται: α') εἰς τοὺς
μὴ συμπληρώσαντας πενταετὴ ὑπηρεσίαν ἀστυφύλακας ὑπὸ τοῦ
Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, β') εἰς τοὺς ἔχοντας πλεον τῶν
πέντε ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἀστυφύλακας καὶ εἰς τοὺς ἀρχιφύλακας
ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἀστυνομικοῦ Συμ-

βουλίου, γ') εἰς πάντας τοὺς ὑπὲρ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀρχιφύ-
λακας ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, μετὰ
πρότασιν τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Συμ-
βουλίου, δ') εἰς τοὺς ἔχοντας βαθμὸν ἀστυνομικοῦ Διευθυ-
νοῦ β' τάξεως καὶ ἄνω ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν,
μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Συμβουλίου.

III «Ἡ ποινὴ τοῦ ὑποβιβασμοῦ ἐπιβάλλεται μόνον εἰς τοὺς
ἀρχιφύλακας ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἀ-
στυνομικοῦ Συμβουλίου».

IV «Ἡ ποινὴ τῆς ἀργίας, μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ τὸν
ἓνα μῆνα, ἐχούσης δὲ τὰς συνεπείας τῶν διατάξεων τοῦ ἁρ-
θροῦ 24 τοῦ νόμου 2461, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ
12 τοῦ παρόντος νόμου, ἐπιβάλλεται εἰς μὲν τοὺς ἀστυφύλα-
κας καὶ ἀστυδύλακας ὑπὸ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ, τῇ
ἐγκρίσει τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, εἰς τοὺς ὑπαστυνό-
μους ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσω-
τερικῶν, εἰς δὲ τοὺς ἀνωτέρους τούτων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ
τῶν Ἐσωτερικῶν, τῇ προτάσει ἢ καὶ ἄνευ ταιαύτης τοῦ Ἀρ-
χηγοῦ».

V «Αἱ ἀνωτέρω ποιναὶ ἐπιβάλλονται, προκειμένου περὶ σπ-
δαρωτάτων παραπτώματων, μαρτυρούντων προφανῆ διαφθορὰν
χαρκτηρὸς ἢ ἀναξιοπρεπῆ διαγωγὴν ἢ ἀδιαφορίαν ἢ βλαβεράν
ἐμέλειαν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθήκοντων τοῦ ἀστυνομικοῦ
ὑπαλλήλου ἢ ἄλλως ἀκαταλληλότητα δι' αὐτά, πάντοτε δι'
κατόπιν βεβαιώσεως τοῦ πειθαρχικοῦ παραπτώματος διὰ δι-
ικητικῆς ἐξετάσεως».

VI «Τὴν ποινὴν τοῦ πρόστιμου μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ τὸ
ἥμισυ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ τιμωρουμένου ἀστυνομικοῦ ὑπαλ-
λήλου, ἐπιβάλλει εἰς μὲν τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους ἀπὸ
τοῦ βαθμοῦ ὑπαστυνόμου α' τάξεως καὶ κάτω ὁ Ἀρχηγός, τῇ
προτάσει τοῦ οἰκείου Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ, ἀπὸ δὲ τοῦ
βαθμοῦ τοῦ ἀστυνόμου καὶ ἄνω ὁ Ὑπουργός τῶν Ἐσωτερικῶν,
τῇ προτάσει ἢ καὶ ἄνευ ταιαύτης τοῦ Ἀρχηγοῦ. Πρόστιμον
μέχρι μισθοῦ μιᾶς ἡμέρας ἐπιβάλλει ἕκαστος Ἀστυνομικὸς
Διευθυντής εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἀρχιφύλακας
καὶ ἀστυφύλακας».

VII «Ἡ ποινὴ τοῦ περιορισμοῦ μετὰ ἢ ἄνευ προσθέτων ἀ-
σκήσεων ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἀρχιφύλακας καὶ ἀστυφύλακας
ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ, τῇ προτάσει τῶν ἐι-
δικῶν προϊσταμένων τῶν».

VIII «Ἡ ποινὴ τῆς ἐπίπληξεως, ὡς καὶ ἡ τῆς συμβουλῆς
ἢ παραινέσεως, ἐπιβάλλεται ὑπὸ παντὸς ἀστυνομικοῦ ὑπαλλή-

«Εν Ἀθήναις, Πειραιῇ, Θεσσαλονίκῃ,

Πάτραις καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ ᾔθελεν

ὁρισθῇ διὰ Β. διατάγματος.

«Δι' ἑκάστον ἀστυφύλακα μηνιαίως δρα. 25

» » ἀρχιφύλακα » » 30

» » ὑπαστυνόμον » » 40

Εν ταῖς λοιπαῖς
πόλεσιν

12

15

20

Γὰ ποσὰ ταῦτα δύναται νὰ ἐλαττωθῇ διὰ Β. διατάγμα-
τος μέχρι τοῦ ἡμίσεος ἢ καὶ αὐξηθῇ μέχρι τοῦ διπλασίου.»

Ἄρθρον 15.

Μετὰ τὸ ἄρθρον 27 προστίθεται ἄρθρον 27α, ἔχον οὕτω

«Ἡ κήδευσίς καὶ ταφὴ τῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, τῶν
τε διατελούντων ἐν τῇ ἐνεργῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ τῶν συνταξιού-
χων, τελεῖται δημοσίᾳ δαπάνῃ.

«Διὰ Β. διατάγματος καθορισθῇ ἡ τοιαύτη δαπάνη, κατὰ
λόγον τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀποβιώσαντος ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου.»

Ἄρθρον 16.

Τὸ ἄρθρον 32 ἀπελείφεται.

Ἄρθρον 17.

Τὸ ἄρθρον 38 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ ὑπαστυνόμου καὶ
κάτω, δὲν δύναται νὰ ἐλθῇ εἰς γάμον, εἰμὴ ἀφοῦ ᾔθελε συμ-
πληρώσει διατῇ ὑπηρεσίᾳ ἐν τῇ Ἀστυνομίᾳ καὶ τῇ ἀδείᾳ τοῦ
Ἀρχηγοῦ. Ἡ παράβασις τῆς διατάξεως ταύτης συνεπάγεται
αὐτοδικαίως τὴν ἐκπτώσιν τοῦ ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τοῦ
βαθμοῦ καὶ τῆς θέσεως αὐτοῦ, συν τῇ ἀποβολῇ παντὸς δικαιώ-
ματος εἰς σύνταξιν ἢ χορήγημα.

«Ἡ ἀναλογία τῶν ἐγγάμων ἀστυφυλάκων δὲν δύναται νὰ
ὑπερβαίῃ τὰ 50 ο)ο τῆς ἐν ἐκάστῃ πόλει ὑπηρετούσης δυνά-
μεως.

«Οἱ ἔχοντες βαθμὴν ἀνώτερον τοῦ ὑπαστυνόμου δύναται νὰ
συνάψωσι γάμον κατόπιν ἐγκριτικῆς διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ
τῶν Ἑσωτερικῶν, προκαλουμένης δι' αἰτήσεως τῶν ἱεραρχι-
κῶς ὑποβαλλομένων.»

Ἄρθρον 18.

Τὸ ἄρθρον 40 τοῦ νόμου 2461 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«1. Ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, ὅστις:

α') παραβαίνει ὡς οὐδέποτε τὴν διάταξιν τοῦ ἁρθρου 33
τοῦ νόμου 2461,

β') ἀποδιδυνάσκει ἐνοχὸς ἐκνομίας παραβάσεως ἢ παραμε-
λήσεως κανόνος ἢ διαταγῆς, τῶν ὁποίων ἡ τήρησις εἶνε κα-
θῆκον αὐτοῦ ὡς ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου,

γ') ἐπὶ τῇ ἀποχώρῃ του ἐκ τῆς ἀστυνομικῆς ὑπηρεσίας
ᾗθελεν ἐπιζητήσει, ἢ, ἀνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς

Ἀστυνομίας, ἀποδεχθῇ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως οἰονδήποτε δῶρον
ἢ ἀμοιβήν χρηματικῆς ἀξίας,

δ') μετὰ τὴν ἐκ τοῦ Σώματος ἀπομάκρυνσίν του δημοσιεύσῃ,
κατὰ τρόπον χαρακτηριζόμενον ὡς ἀθέμιτον ἢ ἀπρεπῆ, πλη-
ροφορίαν ἐμπιστευτικῆς φύσεως, περιελοῦσθιν εἰς γνώσιν του
κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῷ Ἀστυνομικῷ Σώματι ὑπηρε-
σίας, τιμωρεῖται, δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου, διὰ
φυλακίσεως μέχρι τριῶν μηνῶν ἢ χρηματικῆς ποινῆς μέχρι δια-
κισίων δραχμῶν, ἢ ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν τούτων.»

«Ἢ. Ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, ὅστις, εἴτε κατὰ τὸν χρόνον
τῆς ἐν τῷ Ἀστυνομικῷ Σώματι ὑπηρεσίας του, εἴτε μετὰ τὴν
ἐκ τούτου ἀποχώρησιν ᾗθελεν ἀποδειχθῇ ἐνοχὸς συνεργασίας
ἐν γνώσει μετὰ κλεπτῶν ἢ ἀγυρτῶν, τιμωρεῖται μετὰ φυλάκισιν
τουλάχιστον δύο μηνῶν, ἢ δὲ πράξεις ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν ἐπι-
βαρυντικὴν αἰτίαν, εἰς ἃς περιπτώσεις προβλέπονται βαρύτε-
ραι ποιναὶ ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου.»

III. Ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, ὅστις ᾗθελεν ἐξυβρίσει ἢ ἀπειλήσει
ἀνώτερον του προσφορικῶς ἢ ἐγγράφως, τιμωρεῖται, ἐὰν μὲν τὸ
ἄδίκημα ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν, διὰ φυλακίσεως
μέχρι δύο ἐτῶν, ἄλλως δὲ διὰ φυλακίσεως μέχρις ἐνὸς ἐτους.
Ἀπαραίτητον στοιχεῖον διὰ τὴν ὡς ἄνω ποινικὴν δίωξιν τοῦ
κατηγορουμένου, προκειμένου περὶ προσφορικῆς ἐξυβρίσεως,
εἶναι ἡ ἐκ μέρους τοῦ κατηγορουμένου αὐτοπρόσωπος ἀντίλη-
ψις τοῦ ἀδικήματος.

«IV. Ὅταν τὸ ἄδίκημα τῆς προσφορικῆς ἐξυβρίσεως δὲν
ὑπέπεσιν εἰς τὴν ἄμεσον ἀντίληψιν τοῦ μηνυτοῦ, ὡς καὶ εἰς
περίπτωσιν ἐξυβρίσεως κατωτέρου παρ' ἀνωτέρου, ἐφαρμόζον-
ται αἱ διατάξεις τοῦ καὶνοῦ ποινικοῦ νόμου.

«Εἰς πάσας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις καὶ μετὰ τὸ πέρας
τῆς ποινικῆς διώξεως, ἢ μὴ γενομένης τοιαύτης, δύναται νὰ
ληφθῇ καὶ πειθαρχικὰ μέτρα κατὰ τῶν ἐνόχων, ἐπιβαλλο-
μένων τῶν ποινῶν τῶν ἐδῶκιν II, III καὶ V τοῦ ἁρθρου 12
τοῦ παρόντος νόμου.

«V. Πᾶς ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, ὅστις ἐκ παραμελήσεως
βιαιοπραγεῖ κατ' ἀνωτέρου ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας ἢ
ἐνεκα ταύτης, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως 3—5 ἐτῶν. Ἡ αὕτη
πράξις, ἐκτὸς ὑπηρεσίας τελοῦμένη, τιμωρεῖται διὰ φυλακι-
σεως 1—3 ἐτῶν.»

«VI. Πᾶς ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, ὅστις ἀπρομελετήτως
καὶ ἐν βραχυῇ ψυχικῇ ὁρμῇ βιαιοπραγεῖ κατ' ἀνωτέρου, ἐν
τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐνεκα ταύτης, τιμωρεῖται διὰ
φυλακίσεως μέχρι τριῶν ἐτῶν. Ἡ αὕτη πράξις, ἐκτὸς ὑπηρε-
σίας τελοῦμένη, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως 1—3 ἐτῶν.»

ρεσίας τελουμένη, τιμωρείται διά φυλακίσεως μέχρις ενός έτους.

«Αίτιμα κατά κατωτέρου τιμωρούνται κατά τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ νόμου, δυνάμενων νὰ ληφθῶσι κατά τοῦ ἐνόχου καὶ πειθαρχικῶν μέτρων, πάντως ὅμως μετὰ τὸ πέρας τῆς ποινικῆς διώξεως, ὡς καὶ μὴ γενομένης ταιαύτης.

«Αἱ παραβάσεις τῶν ἀδικημάτων, περὶ ὧν τὰ ἐδάφια III, V καὶ VI τοῦ παρόντος ἄρθρου εἰσάγονται, πρὸς ἐκδίκασιν δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου ἐντὸς εἴκοσι ἡμερῶν ἀπὸ τῆς μηνύσεως τῶν.»

Ἄρθρον 19.

Ἐξ τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 41 προστίθενται τὰ ἐξῆς:

«Οἱ ἐνόχοι τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 19—26 τοῦ νόμου περὶ ἐξουσίως ἀδικημάτων στρεφόμενων κατὰ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς ἢ μέλους τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας Πόλεων ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἢ ἐνεκα ταύτης, τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν. Κατὰ δὲ τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 307 καὶ 308 τοῦ Ποινικοῦ νόμου, τὸ γεγονός ἐστὶ ὁ παθὼν ἦτο ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του, ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν ἐπιβαρυντικὴν περίπτωσιν. Κατὰ πάσας τὰς ἀνω περιπτώσεις ἰσχύουσι προσέτι αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 9 τοῦ νόμου 1699.

«Ἐπίσης ἐπιβαρυντικὴν περίπτωσιν ἀποτελοῦσιν αἱ παραβάσεις τῶν ἄρθρων 164—168 τοῦ ποινικοῦ νόμου, ὅταν οἱ παραβάται στρέφονται κατὰ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς ἢ μέλους τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας Πόλεων, ὅποτε ἀρμόδια πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἀδικημάτων εἶνε τὸ κοινὰ ποινικὰ δικαστήρια, καὶ ἂν ἐπὶ οἱ ὑπαίτιοι ἀνήκωσιν εἰς τὸν στρατὸν τῆς ἑλλάδος ἢ τῆς βασιλείας ἢ τὴν χωροφυλακήν».

Ἄρθρον 20.

Τὸ ἄρθρον 43 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς:

«Οὐδὲν μέλος τῆς Ἀστυνομικῆς Δυνάμεως, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, δικαιούται νὰ παρακινηθῇ τῆς θέσεως ταύτης ἢ ν' ἀποστῇ τῶν καθηκόντων του, ἂν μὴ ἦθελεν ἐπιτραπῇ αὐτῷ τοῦτο ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγῶ, ἢ ἂν μὴ ἦθελεν ἐπιδιοθῇ παρ' αὐτοῦ τῷ Ἀρχηγῷ εἰσποίσεις πρὸς τιμῆναι περὶ τῆς τουαύτης προθέσεως του.

Παρακινούμενος τῆς θέσεως του καὶ ἀφιστάμενος τῶν καθηκόντων αὐτοῦ θεωρεῖται πᾶς ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, ὅστις Α') ἀπουσιάζει ἄνευ ἀδείας τῆς ἀρμοδίας προϊσταμένης αὐτοῦ Ἀρχῆς πλέον τῶν ἐξ ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἦθελεν ἐπιστήμως βεβαιωθῇ ἡ ἀπουσία του, Β') ὁδοιπορῶν ἢ διατελῶν ἐπ' ἀδείας δὲν ἐμ-

φανισθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του μετὰ δέκα πέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς προσδιορισθείσης ἡμέρας τῆς ἐπανόδου του ἢ τῆς εἰς τὸν πόρον ὃν ὅροι μεταβάσεώς του.

«Ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι καθιστάμενοι, ἐνόχοι αὐθαίρετου παραιτήσεως τῆς θέσεως αὐτῶν ἢ αὐθαίρετου ἀπομακρύνσεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν διώκονται ποινικῶς καὶ τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως ἀπὸ ἐξ μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν. Ἰδιαιτέρως ἐπιβαρυντικὴ περίπτωσις θεωρεῖται, ἐὰν ὁ αὐθαίρετος ἀπομακρυνθεὶς τῶν καθηκόντων του παρέλθῃ μεθ' αὐτοῦ διημέριον εἰδρῶς, ἐφ' ὅσον ἡ ταιαύτη πράξις δὲν ἐπιτύχει βαρυτέρας ποινῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου.

«Οἱ ἀπουσιάζοντες αὐθαίρετως μέχρις ἐξ ἡμερῶν καὶ οἱ ἐπανερχόμενοι ἐξ ἀδείας ἢ μεταβαίνοντες εἰς τὸν πόρον ὃν ὅροι ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἀδείας τῶν ἢ τῆς προσδιορισθείσης ἡμέρας τῆς εἰς τὸν πόρον ὃν ὅροι ἀφίξεώς των, στεροῦνται πασῶν τῶν ἀποδογῶν τῶν ἡμερῶν τούτων, τιμωροῦνται δὲ καὶ πειθαρχικῶς. (Οἱ ἀφιστάμενοι δ' ὅμως τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἐν συνεννοήσει μετ' ἄλλων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων διώκονται καὶ ποινικῶς, τιμωροῦμενοι διὰ φυλακίσεως τοῦλάχιστον ἐνὸς μηνός δι' ἐκάστην ἡμέραν ἀπουσίας.

«Ἐὰν ἡ αὐθαίρετος ἀπομακρυνσις των ἐλαθε γόρην, καθ' ὃν χρόνον ἡ ὑπηρεσία εἶχεν ἰδιαιτέραν ἀρχὴν, αὐτῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν ζητημάτων δημοσίας τάξεως ἢ δημοσίας ἀσφαλείας, τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν.

«Εἰς ἀμφοτέρω περιπτώσεις ἐφαρμόζονται αἱ περὶ αὐτομαθῶν καὶ συνακτιῶν διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.»

Ἄρθρον 21.

Ἐπιδέχεται ἡ διὰ Β. διατάγματος κωδικοποιήσις τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2461, μετὰ τοῦ παρόντος νόμου, εἰς ἐν ἐνὸς καίμενον φέρον τὸν αὐξαντὰ ἀριθμὸν τοῦ νόμου τούτου.

«Περὶ τοῦ ἡρώδους ἐπιδομίου διὰ βελτιώσιν τροφῆς εἰς τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους, ὡς ἐννοησάμεθα κατὰ τὴν ἐν ἐνὸς καίμενον φέρον τὸν αὐξαντὰ ἀριθμὸν τοῦ νόμου τούτου.»

Ἄρθρον 22.

Ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1922 χορηγεῖται εἰς τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους ἡμερησίαν ἐπίδομα διὰ βελτιώσιν τροφῆς κατὰ τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν:

Εἰς μὲν τοὺς ἀστυνόμους καὶ ἀρχιφύλακας δισχιλὶ τέσσαρες ἡμερησίως, εἰς τοὺς ὑπαστυνόμους αἱ καὶ οἱ ἐπὶ ξείνους δισχιλὶ πέντε ἡμερησίως, εἰς δὲ τοὺς ἀστυνομικοὺς

ὡς ἀλλήλους τῶν ἀνωτέρων βαθμῶν δραχμῶν ἐπὶ ἡμερησίῳι:

Διὰ Β. διατάγματα, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδόμενου, δύναται τὸ ὥς ἀνω ἐπιδόμα νὰ περιορισθῇ μέχρι τοῦ ἡμισίου, ἐφόσον αἱ οικονομικαὶ συνθήκαι ᾔθελον κακίστην συντελεσθῇ.

Τὸ ἐπιδόμα τοῦτο εἰς ἀνδραλιν, ὑπὲρ τῶν Μετοχικῶν Τραπεζῶν, φόρου καὶ παρὰ προσόδου τῆς ἑλληνικῆς κατῆστης ἢ κατῆχουσιν ὑπόκειται.

Προϋπολογισμὸς δευτέρας ἐπιδόματος τροφῆς
Ιστορικῶν ὑπελλήλων.

Ἀνώτεροι	$25 \times 7 \times 30 \times 12$	63000
Υποστηνόμενοι	$40 \times 5 \times 30 \times 12$	72000
Υποστηνόμενοι	$16 \times 5 \times 30 \times 7$	16800

Ἀρχ. καὶ ἄστυρ. $265 \times 4 \times 30 \times 12$ 381600

Ἀρχ. καὶ ἄστυρ. $440 \times 4 \times 30 \times 4$ 211200 592800

Τὸ ὥς δραχμ. 744600

Ἀνώτερον ὅρον διὰ τοὺς οικονομικοὺς ἐτος 1922—1923.

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ ΔΝΖ νόμου
περὶ τροποποιήσεως δόμων καὶ κοινοτήτων.

(Ἐξ ἐννομοποιήθη, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἀλλοθὴς ἐννοια τοῦ ἐδαφίου τετάρτου τοῦ ἀρθρου 12 τοῦ νόμου ΔΝΖ (ὑπ' ἀριθ. 1057) εἶναι ὅτι εἰς τὴν κυριότητα καὶ νομὴν ἐκδόσης κοινότητος ἀνήκουσας εἰς τοὺς διεπομένους ὑπὸ τοῦ νόμου ΚΘ' τῆς 31 Ἰανουαρίου 1864 νομοῦ, παραχωροῦνται οὐ μόνον οἱ εἰς τὴν κατὰ παράκλησιν νομὴν τῆς ἀνέκοντας, ἀλλὰ πάντες οἱ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς περιφέρειας τῆς περιλαμβανόμενοι ἐθνικοὶ βοσκῆται τόποι πάσης κατῆχουσας καὶ γαίαν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξηρημένων διανομῆς, πλὴν τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀρθρου εἰδικῶς ἐξαιρουμένων.

Ὡς ὅρα τῶν κοινοτικῶν περιφερειῶν λογίζονται τὰ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΔΝΖ καθορισθέντα.

Ἄρθρον 2.

Τὸ πρῶτον ἐδαφίον τοῦ ἀρθρου 20 τοῦ ΔΝΖ νόμου, ὡς ἐννομοποιήθη διὰ τοῦ ἀρθρου 11 τοῦ νόμου 641, ἦται τὸ ἀρ-

χόμενον ἀπὸ τῶν λέξεων «ἕκαστος δημότης δικαιούται καὶ λήγειν εἰς τὰς λέξεις «εἰς ὅς ὑπάγονται ὡς δημόται οἱ συνεταῖροι καὶ ἀνήκουσιν οἱ ὑπὸ τῶν ἐταιρικῶν ζώων βοσκόμενοι τόποι», ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς:

«ἕκαστος δημότης δικαιούται, ὅπως ἐντὸς τῶν κοινοτικῶν βοσκῆσιμων τόπων 1) βοσκή θωρεῖν 5 μέχρι 10 μεγάλα ζῶα, μικρὰ δὲ τοῦλάχιστον 25 καὶ κατ' ἀνώτατον ὅρον 150, κατ' ἀπόρατον τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου. 2) βοσκή πᾶν πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ζῶων ἀνήκον αὐτῷ, ἐπὶ ἐτήσια καταβολὴ εἰς μέγιστον δέκα δραχμῶν, κατ' ἀπόρατον τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου. δι' ἕκαστον μέγα ζῶον, καὶ τριῶν μέχρι πέντε δραχμῶν δι' ἕκαστον πρόβατον, ἐκαστὴν αἶγα καὶ ἕκαστον χοῖρον. Ἐφόσον τὰ μικρὰ ζῶα βοσκῶσι μόνον ἐπὶ θεινῶν βοσκῆσιμων τόπων, τὸ δικαίωμα βοσκῆς ἐλαττοῦται εἰς τὸ ἡμισι τοῦ ἀνωτέρου. Οἱ θηλάζοντες γόνοι δὲν ὑποβάλλονται εἰς πληρωτὴν δικαίωματος βοσκῆς. 3) διατηρῇ διὰ τὴν εὐλαξίν τῶν μικρῶν ζώων τοῦ ἑνὸς ἐτεροδημότην ποιμένα ἀνὰ 150 ζῶα, δικαιούμενον ὅπως βοσκή ἀνέκοντα αὐτῷ κατ' ἀνώτατον ὅρον 40 μικρὰ ζῶα, ἐπὶ ἐτήσια καταβολὴ δι' ἕκαστον τούτων διπλάσιον τῆς διὰ τοὺς δημότας ἀνωτέρω ὁριζομένης, καὶ 5 μεγάλα ζῶα ἐπὶ ἐτήσια καταβολὴ δραχμῶν δέκα δι' ἕκαστον.

Πρὸς τοὺς ποιμένας ἐξαιρουμένων οἱ ἐπίμορτοι καλλιεργηταὶ ἄγρων ἀνέκοντων εἰς δημότας, μὴ δυνάμενοι ὁμοῦ νὰ βοσκῶσιν ἐντὸς τῆς κοινοτικῆς περιφέρειας πλεονα τῶν 40 μικρῶν καὶ τῶν 5 μεγάλων ζώων, ἐπὶ τῇ διὰ τοὺς ποιμένας ὁριζομένη ἀνωτέρω ἐτήσια καταβολῇ. Καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ πρόσληψις ἐτεροδημότου ποιμένου συντελεῖται ὑπὸ δρους ἐταιρείας, καταβάλλεται ὑπὸ τῶν συνεταίρων τὸ ἀνωτέρω καθοριζόμενον διὰ τὸν δημότην δικαίωμα βοσκῆς ἀνέκοντα πρὸς ἑκατέραν τῶν κοινοτήτων, εἰς ὅς ὑπάγονται ὡς δημόται οἱ συνεταῖροι καὶ ἀνήκουσιν οἱ ὑπὸ τῶν ἐταιρικῶν ζώων βοσκόμενοι τόποι».

Ἄρθρον 3.

Τὸ πρῶτον ἐδαφίον τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ νόμου 2074 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς:

«Ἐπὶ τῆς χρήσεως τῶν βοσκῶν τῶν χαρακτηριζομένων ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 101 τοῦ νόμου περὶ γαίαν ὡς θεράτων ἢ καμαθίων (γαίλας ἢ κισλάς) δύναται νὰ ἐπιβληθῇ δικαίωμα βοσκῆς εἰς μέγιστον δέκα δραχμῶν δι' ἕκαστην περίοδον, δι' ἕκαστον μέγα ζῶον, καὶ τριῶν μέχρι πέντε δραχμῶν δι' ἕκαστον πρόβατον, ἐκαστὴν αἶγα καὶ ἕκαστον χοῖρον».

Άρθρον 4.

Τὰ ἐδάφια τρίτον καὶ τέταρτον τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ ΔΝΖ νόμου ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἐξῆς :

«Δι' ἀποφάσεως τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου ἐπιτρέπεται γὰρ χορηγήσῃν ἐτησίως ἔσοδα παραστάσεως εἰς τὸν πρόεδρον αὐτοῦ, ὅτινα ὅμως δὲν δύνανται νὰ υπερβαίνωσι τὴν ἐξῆς ἀναλογία :

α') Μέχρι δραχμῶν 200 ἐτησίως ἐπὶ πραγματοποιουμένων ἐτησίων ἐσόδων μὴ υπερβαίνοντων τὰς 2,000 δραχμὰς.

β') Ἐάν τὰ ἐτησίως πραγματοποιούμενα ἔσοδα υπερβαίνωσι τὰς 2000 δραχμὰς :

Ἐπὶ πενταμελῶν μὲν καὶ ἑξαμελῶν συμβουλίων μέχρι δραχμῶν 300.

Ἐπὶ ἑννεαμελῶν μέχρι δραχμῶν 500.

Ἐπὶ δωδεκαμελῶν μέχρι δραχμῶν 700.

Ἐπὶ δεκαπενταμελῶν μέχρι δραχμῶν 1000.

γ') Ἐάν τὰ ἐτήσια ἔσοδα υπερβαίνωσι τὰς 15,000 δραχ., τὰ ἔσοδα παραστάσεως δύνανται νὰ ὁρισθῶσι μέχρι δραχμῶν 1500, καὶ μέχρι 2000, ἂν υπερβαίνωσι τὰς 25,000.

Ἄν ἡ ἔσοδα τῆς κοινότητος εἶναι πρωτεύουσα ἐπαρχίας, τὰ ἔσοδα παραστάσεως δύνανται νὰ ὁρισθῶσιν ἐπὶ ἐτησίων μὲν ἐσόδων ἄνω τῶν 20,000 δραχμῶν μέχρι δραχμῶν 2,400, ἐπὶ ἐτησίων δὲ ἐσόδων ἄνω τῶν 40,000 δραχμῶν μέχρι 4,000, καὶ ἐπὶ ἐσόδων ἄνω τῶν 60,000 δραχ. μέχρι 5,000 δραχμῶν. Ἄν τὰ ἔσοδα υπερβαίνωσι τὰς 100,000 δραχ., τὰ ἔσοδα παραστάσεως δύνανται νὰ ὁρισθῶσι μέχρι 7200 δραχμῶν.

Άρθρον 5.

Τὰ ἐδάφια δεύτερον, τρίτον, τέταρτον, πέμπτον καὶ ἕκτον τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ ΔΝΖ νόμου, ὡς τροποποιήθησαν καὶ συναπληρώθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ νόμου 641 καὶ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ 1076, ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἐξῆς :

«Εἰς κοινότητα, ὧν τὰ πραγματοποιηθέντα ἐτήσια ἔσοδα δὲν υπερβαίνωσι τὰς 4,000 δραχ., τὰ καθήκοντα γραμματέως ἀνατίθενται ἢ εἰς τινὰ τῶν κοινοτικῶν συμβούλων ἡμισθί, ἢ εἰς τινὰ τῶν λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, ἐπὶ μισθοῦ οὐκ ἄνωτέρῳ τῶν 50 δραχμῶν κατὰ μῆνα.

Ὅταν ὑπάρχουσι πλείονες τοῦ ἐνὸς διδάσκαλοι, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀνατεθῶσι τὰ καθήκοντα τοῦ γραμματέως εἰς τὸν αὐτὸν διδάσκαλον ἐπὶ δύο συνεχῆ ἔτη.

Ἐάν ἅπαντες οἱ κοινοτικοὶ σύμβουλοι εἶναι ἀγράμματοι, οἱ δὲ λειτουργοὶ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως δὲν ἔχοντες γὰρ ἀναλάβει τὰ καθήκοντα τοῦ γραμματέως, διορίζεται εἰδικὸς

γραμματέως, ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν 80 κατὰ μῆνα, ὅστις δὲν δύναται νὰ εἶναι ὁ μὴ ἀρχικῶς ἀποδεχθεὶς λειτουργὸς τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

Δύνανται ν' ἀνατεθῶσι τὰ καθήκοντα γραμματέως δύο γειτνιαζουσῶν κοινότητων εἰς τὸν αὐτὸν δημοδιδάσκαλον, ἂν ἐν τῇ μιᾷ τῶν κοινότητων τούτων δὲν ὑπάρχῃ δημοδιδάσκαλος, ἢ, ἂν ὁ ὑπάρχων δὲν ἀποδέχεται τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην.

Εἰς κοινότητας ἐχούσας μέχρι 2,000 κατοίκων καὶ πραγματοποιηθέντα ἐτησίως ἔσοδα ἄνω τῶν 4,000 μέχρις 8,000 δραχμῶν, δύναται νὰ διορισθῇ εἰδικὸς γραμματέως ἐπὶ μισθῷ μέχρις 120 δραχμῶν κατὰ μῆνα. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ἐπιμισθιον τοῦ λειτουργοῦ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, εἰς ὃν ἀνατίθενται τὰ καθήκοντα γραμματέως, δύναται νὰ ὁρισθῇ μέχρις 80 δραχμῶν κατὰ μῆνα.

Εἰς κοινότητας ἐχούσας ἄνω τῶν 2000 κατοίκων καὶ ἐτήσια ἔσοδα 8,001—15,000 δραχμῶν, ὁ μισθὸς τοῦ γραμματέως ὁρίζεται μέχρις 160 δραχ. κατὰ μῆνα.

Εἰς κοινότητας ἐχούσας ἔσοδα ἄνω τῶν 15,000 μέχρι 40,000 δραχμῶν, ὁ μισθὸς τοῦ γραμματέως ὁρίζεται μέχρις 240 δραχμῶν κατὰ μῆνα.

Εἰς κοινότητας ἐχούσας ἄνω τῶν 4,000 κατοίκων καὶ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα ἄνω τῶν 15,000 δραχμῶν ἐτησίως, δύναται νὰ ὁρισθῇ καὶ εἰς βεληθὸς τοῦ γραμματέως, ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν 90 κατὰ μῆνα.

Εἰς κοινότητας, ὧν τὰ ἐτήσια ἔσοδα δὲν υπερβαίνωσι τὰς 4,000 δραχ., τὰ καθήκοντα κλητῆρος ἀνατίθενται εἰς ἀγροφύλακα ἢ ἀγροτικὸν διανομέα ἢ ἄλλον δημότην, γνωρίζοντα γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν, ἐπὶ ἡμισθί μέχρι δραχμῶν 40 κατὰ μῆνα. Εἰς τὰς λοιπὰς κοινότητας ὁ μισθὸς τοῦ κλητῆρος ὁρίζεται μέχρις δραχμῶν 60 κατὰ μῆνα.

Άρθρον 6.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 1838 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς :

«Εἰς τὰς ἐν ταῖς νέαις Χώρας, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 1051, ἀναγνωρίζομενας κοινότητας τὰ ἔσοδα παραστάσεως τοῦ προέδρου δύνανται νὰ ὁρίζονται εἰς ποσὸν ἄνωτερον τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ ΔΝΖ νόμου (ὡς τροποποιεῖται διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου) ὁριζομένου καὶ μέχρι τοῦ διπλασίου.»

Άρθρον 7.

Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 1838 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς :

«Ὁ μισθὸς τοῦ εἰδικοῦ γραμματέως τῆς κοινότητος δύναται νὰ ὁρισθῇ καὶ εἰς ποσὸν ἄνωτερον τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 53

του νόμου „ΔΝΖ“ (ὡς τροποποιεῖται διὰ τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ παρ-
εῖντος νόμου) ὀριζομένου καὶ μέχρι τοῦ διπλασίου.

Ἄρθρον 8.

Τὸ ἀρθρὸν 72 τοῦ νόμου „ΔΝΖ“, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ
ἀρθροῦ 17 τοῦ νόμου 1076 καὶ τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ 2055, ἀντι-
καθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς :

«Ἡ ταμιακὴ ὑπηρεσία τῶν κοινοτήτων ἐκτελεῖται ὑπὸ τῶν
ἀρμοδίων ἐπαρχιακῶν ταμείων.

Πάντων τῶν κοινοτικῶν ἐσόδων ἡ εἰσπράξις ἐνεργεῖται διὰ
τῶν ἀρμοδίων δημοσίων ὀργάνων, κατὰ τοὺς νόμους περὶ εἰσ-
πράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων.

Ἐν ἑλλείψει δημοσίου εἰσπράκτορος, δύναται νὰ διο-
ρισθῇ εἰδικὸς τοιοῦτος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν
Ἐσωτερικῶν τῇ προτάσει τοῦ ἀρμοδίου ἐπαρχιακοῦ τα-
μείου ἢ διευθυντοῦ ταμείου, μισθοδοτούμενος εἰς βῆρος τῶν ἐν-
διαφερομένων κοινοτήτων διὰ τῶν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον πα-
ρουστῶν καὶ διὰ μισθοῦ μὴ δυναμένου νὰ υπερβῇ τὰς διακόσιας
δραχμὰς κατὰ μῆνα. Τὸ διὰ τὸν μισθὸν τοῦτον ποσὸν κατανέ-
μεται εἰς τὰς ἐνδιαφερομένας κοινότητας δι' ἀποφάσεως τοῦ
Νομάρχου, ἀναλόγως τῶν ἐτησίων πραγματικῶν ἐσόδων αὐτῶν.

Ὁ εἰδικὸς εἰσπράκτωρ ὑπέχει τὰς εὐθύνας τοῦ δημοσίου εἰσ-
πράκτορος.

Ἡ εἰσπράξις τῶν ἐσόδων καὶ ἡ διεξαγωγή ἐν γένει τῆς τα-
μιακῆς ὑπηρεσίας τῶν κοινοτήτων ἐνεργεῖται ἐπὶ ποσοστοῖς δύο
τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων ἐσόδων, ὅτινα ὅμως δὲν
δύνανται νὰ υπερβῶσι τὰς ὀγδοήκοντα δραχμὰς κατὰ μῆνα δι'
ἑκάστην κοινότητα.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ποσοστῶν τριάκοντα πέντε ἑκατοστὰ
ἀνήκουσιν εἰς τὴν εἰσπράκτορα, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἰς τὸ προσω-
πικὸν τοῦ ταμείου (ταμίαν καὶ γραμματεῖς, ἢ διευθυντὴν, λο-
γιστὴν, ταμίαν καὶ γραμματεῖς ἐν οἷς ταμείοις ἐφαρμόζονται
αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 1573).

Ἡ μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ταμείου κατανομή τῶν ποσο-
στῶν ἐνεργεῖται κατ' ἰσομοιρίαν.

Εἰς τὰ ταμεία τὰ ἐνεργοῦντα τὴν ταμιακὴν ὑπηρεσίαν κοι-
νοτήτων δύναται νὰ διορισθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου,
προτάσει τοῦ ταμίου ἢ διευθυντοῦ τοῦ ταμείου, βοηθὸς ἐπὶ μισ-
θῷ μηνιαίῳ οὐχὶ ἀνωτέρῳ τῶν 200 δραχμῶν. Τὸ διὰ τὸν
μισθὸν τοῦτον ποσὸν κατανέμεται εἰς τὰς κοινότητας δι' ἀπο-
φάσεως τοῦ Νομάρχου, ἀναλόγως τῶν ἐτησίων πραγματικῶν
ἐσόδων.

Οἱ κατὰ τὸ ἀρθρὸν τοῦτο διοριζόμενοι ὑπάλληλοι, πρὶν ἢ

ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν, δίδουσιν ἐνέσιον τοῦ ταμίου
ἢ διευθυντοῦ ταμείου τὸν ὅγκον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

Καταργοῦνται τὰ κατὰ τὴν β' παράγραφον τοῦ ἀρθροῦ 13
τοῦ νόμου 1573 καὶ τὸ ἀρθρὸν 6 τοῦ ἀπὸ 16 Ἀπριλίου
1919 Β. Διατάγματος «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἀρθροῦ 13 παρ.
β' τοῦ νόμου 1573 κλπ.» χρησιμοποιήματα εἰς τοὺς ἐπαρχιακοὺς
ταμίας, τοὺς ὁμοεισόδους τοῦτοις ταμιακοὺς ὑπαλλήλους καὶ
δημοσίους εἰσπράκτορας ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων ἐκ δημο-
τικῶν καὶ κοινοτικῶν ἐσόδων.

Ἄρθρον 9.

Ὁ ἐν τῷ τελευταίῳ στίχῳ τῆς § 3 τοῦ ἀρθροῦ 29 τοῦ νόμου
2435 ἀριθμὸς «150» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ «250».

Ἄρθρον 10.

Ὁ ἐν τῷ α' ἐδαφίῳ τοῦ ἀρθροῦ 79 τοῦ „ΔΝΖ“ νόμου ἀριθ-
μὸς «200» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ «1500».

Ὁ ἐν τῷ δευτέρῳ ἐδαφίῳ τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ 79 ἀριθμὸς
«200» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ «1500».

Ἐπίσης ὁ ἐν τῷ γ' ἐδαφίῳ τοῦ ἰδίου ἀρθροῦ 79 ἀριθμὸς
«200» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ «1500».

Ὁ ἐν τῷ δ' ἐδαφίῳ τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ 79 ἀριθμὸς «500»
ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ «3000».

Ἄρθρον 11.

Τὸ ἀρθρὸν 80 τοῦ „ΔΝΖ“ νόμου ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐπι-
μένου.

«Αἱ μελέται κοινοτικῶν ἔργων ἐκπονοῦνται, εἴτε ὑπὸ ἰδιο-
τῶν ἀνεγνωρισμένων μηχανικῶν, εἴτε ὑπὸ τῶ τῆς ὑπηρεσίας
τῶν δημοσίων ἔργων.

Μελέται κοινοτικῶν ἔργων δαπάνης μέχρι 5000 δραχμῶν
θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Νομομηχανικοῦ, μέχρι δὲ ποσῶ
20,000 δραχμῶν ὑπὸ τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δη-
μοσίων ἔργων τῆς περιφέρειας.

Μελέται κοινοτικῶν ἔργων δαπάνης ἀνωτέρας τῶν 20000
δραχμῶν υποβάλλονται εἰς τὴν ἐγκρίσιν τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουρ-
γείῳ τῆς Συγκοινωνίας ἀρμοδίου τεχνικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν κοινοτικῶν ἔργων γίνεται ὑπὸ τὴν ἐπι-
θλεψιν εἴτε ἰδιοτῶν ἀνεγνωρισμένων μηχανικῶν εἴτε μηχανι-
κῶν τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων ἔργων.

Ἄρθρον 12.

Τὸ β' ἐδαφίον τοῦ ἀρθροῦ 96 τοῦ „ΔΝΖ“ νόμου ἀντικαθί-
σταται διὰ τοῦ ἐξῆς :

«Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον χορηγεῖ ἐξόδα παρυστασεως ἐ-
τησίως εἰς τὸν δήμαρχον.

α') Μέχρι δραχμῶν 5000 εἰς τοὺς δήμους ὧν τὰ πραγματοποιούμενα ἐτησίως ἔσοδα ἀνέρχονται μέχρι 50,000 δραχμῶν.

β') Μέχρι δραχμῶν 8000 εἰς τοὺς δήμους ὧν τὰ ἔσοδα ἀνέρχονται μέχρι 150,000 δραχμῶν.

γ') Μέχρι δραχμῶν 12000 εἰς τοὺς δήμους ὧν τὰ ἔσοδα ἀνέρχονται μέχρι 300,000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 13.

Ἡ ἐν τῷ γ' ἐδαφίῳ τοῦ ἀρθροῦ 98 τοῦ ΔΝΖ' νόμου, ὡς ἀντικατεστήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 21 τοῦ νόμου 1076, λέξεις «χιλίων» ἀντικαθίσταται διὰ τῶν λέξεων «πέντε χιλιάδων». Αἱ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ἐδαφίῳ λέξεις «τῇ Δημοκριτικῇ Ἐπιτροπῇ» ἀντικαθίσταται διὰ τῶν λέξεων «τῷ δημοτικῷ συμβούλιον».

Ἄρθρον 14.

Ὁ ἐν τῷ ὑπὸ στοιχ. ζ' ἐδαφίῳ τοῦ ἀρθροῦ 108 τοῦ ΔΝΖ' νόμου ἀριθμὸς «3000» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ «20000». Εἰς τὸ τέλος δὲ τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου προστίθενται τὰ ἑξῆς: «ἀποδίδει δὲ λογαριασμὸν εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον».

Ἄρθρον 15.

Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι ὁμνῶσιν, πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν, τὸν ὄρκον τοῦ δημοτικοῦ ὑπαλλήλου ἐνώπιον τοῦ Δημάρχου.

Ἄρθρον 16.

Ἡ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 2055 προστεθεῖσα εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθροῦ 116 τοῦ ΔΝΖ' νόμου διάταξις ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἐπομένης:

«Τὰ κατὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο ἀποδιδόμενα εἰς τὸν εἰσπράκτορα καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ ταμείου ποσοστὰ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῶσι τὰς διακοσίας πενήκοντα δραχμὰς κατὰ μῆνα δι' ἑκάστην δῆμον.»

Ἄρθρον 17.

Ὁ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 5 ἐδαφίῳ τοῦ ἀρθρ. 127 τοῦ ΔΝΖ' νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 30 τοῦ νόμου 641, ἀριθμὸς «12000» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ «18000».

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 7 ἐδαφίῳ τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ 127 τοῦ ΔΝΖ' νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 30 τοῦ νόμου 641, ἀπαιτῶνται αἱ λέξεις «ἢ ἀνταλλαγῆς».

Ἄρθρον 18.

Ἡ ἐν τῷ α' στίχῳ τοῦ α' ἐδαφ. τοῦ ἀρθροῦ 128 τοῦ ΔΝΖ' νόμου λέξεις «ἀγροτικῶν» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς λέξεως «ἀκινήτων».

Ἄρθρον 19.

Οἱ ἀριθμοὶ τῶν ἀρθρῶν εἰς τὸ παραρτήματι τοῦ β' ἐδαφίου τοῦ

ἀρθροῦ 142 τοῦ ΔΝΖ' νόμου διαρθρῶνται εἰς τοὺς πραγματικούς «137—140».

Ἄρθρον 20.

Καταργεῖται τὸ ἀρθρον 1 τοῦ νόμου 2055.

Ἄρθρον 21.

Ἡ ἰσχὺς τῶν ἀρθρῶν 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς χειμερινῆς κτηνοτροφικῆς περιόδου 1922—23, τῶν δὲ ἀρθρῶν 4, 5, 8, 9, 12 καὶ 16 ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1922.

Ἄρθρον 22.

Ἐπιτρέπεται, ἵνα ἐπιβάλληται, κατὰ τοὺς δρους τῶν ἀρθρῶν 8 καὶ 25 τοῦ νόμου 2435, δημοτικὸς ἢ κοινοτικὸς φόρος ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δήμου ἢ τῆς κοινότητος παραγομένων γεωργικῶν προϊόντων.

Ὁ φόρος οὗτος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 2 ο/ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς παραγωγῆς.

Διὰ Β. Διατάγματος κανονισθῆσεται ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ κατὰ τὸ παρὸν ἀρθρον ἐπιβαλλομένου φόρου.

Διατρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὁ κατὰ τὸ ἀρθρον 21 τοῦ νόμου 2647 περὶ φορολογίας τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἐπιβληθεὶς δημοτικὸς ἢ κοινοτικὸς φόρος.

Προσωριναὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 23.

Διαρκούσης τῆς παρατάσεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν νῦν ὑφισταμένων δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἀρχῶν, ἡ ἀπαρτία καὶ ἡ ἀπόλυτος πλειοψηφία τοῦ δημοτικοῦ καὶ κοινοτικοῦ συμβουλίου λογίζεται ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαρχόντων συμβούλων.

Ἄρθρον 24.

Ἀν μετὰ τὴν ἐνάρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου κενώθῃ θέσις Δημάρχου, ὁ ἐκτελέσων τὰ καθήκοντα τοῦ Δημάρχου ἐκλέγεται ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἢ τῶν δημοκριτικῶν παρέδρων.

Ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει μέχρι τῆς μετὰ τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς ἐγκαταστάσεως τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν.

Περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως, δανεισμοῦ, τοιαυτοῦν χρεῶν διὰ βοηθήματα χορηγηθέντα εἰς τραυματίας ἀναπήρους καὶ περιθαλψινοὺς οἰκογενεῖας θυμῶν πολέμου, λόγῳ τῶν ἐσοτῶν τοῦ Πάσχα, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται ἡ διὰ τὰς ἐσοτὰς τοῦ Πάσχα γεννημένη δαπάνη δανεισμοῦ τοιαυτοῦ χρεῶν, συμφωνῶσα τῇ ὑπ' ἀριθ.

Γ. πράξει του Υπουργικού Συμβουλίου, τῆς 28 Μαρτίου 1922 διὰ βοηθήματα χορηγηθέντα εἰς στρατιωτικὰ ἀναπήρους καὶ περιθαλψιούχους οἰκονομεία, θυμάτων πολέμου, τῆς ἀναγκαιότητος πιστώσεως ἀναγκασμένης ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ Υπουργείου Περιθάλψεως τῆς ἡμετέρας 1922—23.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσίευσός του εἰς τὴν Ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 1960 καὶ 2503 περὶ περιθάλψεως θυμάτων Πολέμου, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 28 τοῦ νόμου 1960 ἀναγραφομένη πίστωσις τῶν τριῶν ἐκατομυρίων κυξάνεται εἰς αὐτὸ ἐκατομύριον διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1922—1923.

Ἐκαιρετικῶς κυξάνεται ἡ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ 28 τοῦ ἰδίου νόμου 1960 πίστωσις εἰς πέντε καὶ ἡμισυ ἐκατομύρια διὰ τὰ οἰκονομικά ἔτη 1920—1922, ἀναγκασμένης πρὸς τούτῃ εἰδικῆς πιστώσεως.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2503 προβλεπομένη προθεσμία παρατείνεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς μερὶ τέλους Δεκεμβρίου 1922.

Ἐντὺς αὐτῆς γίνονται δεκταὶ καὶ αἰτήσεις πρὸς πύροχὴν περιθάλψεως στηριζόμεναι εἰς γὰρ νόθον ἀρβύλλον εἰς τὴν ἐπιτροπείαν 1915—1916 καὶ εἰς τοὺς ἀρῶνας τῆς Βουλῆς Ἠπείρου.

Ἄρθρον 3.

Αἱ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις τῶν ἀγγραμμάτων περιθαλψιούχων ὑπογράφονται ὑπὸ δύο μαρτύρων ἀνεξαρτήτως ποσού.

Ἄρθρον 4.

Ἡ δὲ διὰ τῆς ἀντικειμένης εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀναγκαζέται.

Περὶ εἰδικῶν Στρατιωτικῶν Συμβολαιογράφων ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 1.

1. Ἐν κενῷ πύκτου διορίζονται εἰδικαὶ Στρατιωτικοὶ Συμβολαιογράφοι πρὸς τοὺς Τμήματι Στρατοῦ τοῦ

ἐνδιαφερόμενης ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ Κράτους, ἔχοντες ἀρμοδιότητα καὶ ὑποχρέωσιν πρὸς σύνταξιν ἐπισήμων πράξεων δι' ὧν παρέχονται ὑπὸ τῶν δηλούντων γενικαὶ ἢ εἰδικαὶ ἐντολαὶ καὶ πληρεξουσιότης.

2. Οἱ συμβολαιογράφοι οὗτοι διορίζονται πρὸς Μεραρχίαν ἢ Συντάγματι ἢ Μοίρᾳ ἢ οἰκδόποτε ἄλλη μονάδι στρατοῦ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ ἐκάστου τῶν ἐκτὸς τοῦ Κράτους Σωματίων στρατοῦ ἢ ἀνεξαρτήτων Τμημάτων δι' ἡμερησίαν αὐτοῦ διαταγῆς καὶ ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς Ἀξιωματικῶν, ἀντιστοιχοῦντων πρὸς στρατιωτικοὺς ὑπαλλήλους. Διὰ τῆς αὐτῆς ἢ ἑτέρας ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ αὐτοῦ Διοικητοῦ ἐρίζεται καὶ ὁ ἀξιωματικὸς ἢ στρατιωτικὸς ὑπαλλήλος, ὅστις θὰ ἀναπληρῇ τὸν κολλούμενον ἢ ἀπόντα Στρατιωτικὸν Συμβολαιογράφον.

3. Ὁ διορίζων τὸν στρατιωτικὸν συμβολαιογράφον καὶ τὸν ἀναπληρωτὴν δύναται ἐν πάσῃ στιγμῇ νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτοὺς δι' ἄλλων ἀξιωματικῶν καὶ ἐρείσει ἀνευ ἀναβολῆς ν' ἀναρρέῃ πάντα διορισμὸν πρὸς τὴν Ἀρχήν τοῦ ἐκτὸς τοῦ Κράτους στρατοῦ καὶ πρὸς τὴν Ὑπουργεῖα τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Διακισύνης.

Ἄρθρον 2.

1. Οἱ στρατιωτικοὶ συμβολαιογράφοι συντάττουσι τὰς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐπιτροπόμενας αὐτοὺς πράξεις, μόνον ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰ ἐν τῇ παραγράφῳ 1 τοῦ ἄρθρου 1 Τμήματα ἰδιωτῶν, πολιτικῶν ὑπαλλήλων καὶ στρατιωτικῶν, ἀδείχῃ τῆς στρατιωτικῆς Ἀρχῆς ἀπολυσθέντων τὰ ὡς ἄνω Τμήματα ἰδιωτῶν, πολιτικῶν ὑπαλλήλων καὶ στρατιωτικῶν καὶ ὑπὲρ πάντων τούτων, ἀδικαίτως πρὸς τὴν Στρατιωτικὴν Μονάδα, ἐν ἣ ἀνήκουσι.

2. Συμβολαιογραφικὰ πρᾶξις γενομένη ὑπὸ στρατιωτικοῦ συμβολαιογράφου ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρον 3.

Καὶ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν συμβολαιογράφων ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 172, 173, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 200 καὶ 201 τοῦ ὁργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων καὶ συμβολαιογράφων μετὰ τῶν ἐξῆς τροποποιήσεων· α') οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 178 μάρτυρες τῆς πράξεως ἐρίζονται εἰς τρεῖς, ὑποχρεωτικῶς ἐγγραμμάτους καὶ ὑπη-

μετῶντας ἐν τῇ στρατῷ ὡς ὀπλίτας, ἀνθυποστρατῆρας, ἀξιωματικούς ἢ στρατιωτικούς ὑπαλλήλους· β' ἀπαγορεύεται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητας τῆς πράξεως, ἡ πρόσληψις ἀναπληρωτῶν ὡς συμπράττοντος εἰς τὴν πρῶτην συμβολαιογραφῶν· γ' δὲν εἶναι ἀπαρτίτης ἡ μετὰ τοῦ οἰκῆματος, ἐν ᾧ συντάχθη ἡ πράξις· δ' ἐν τῇ πράξει ποιεῖται πρῶτον καὶ ἀναγράφονται καὶ ἡμερησίως διατεταχῆ· δι' ὧν διορίσθησαν, ὅ τε ἐνεργῶν καὶ ὁ τυχὼν συμπράττων Συμβολαιογράφος, καὶ Στρατιωτ. Μονάδας, παρ' αἱ, διορίσθησαν οὗτοι, καὶ Στρατιωτ. Μονάδας, εἰς ἃς ἀνακούσιν οἱ δηλοῦντες, καὶ οἱ μακρύτεροι, ὡς καὶ οἱ κοινότητες, οἱ Δῆμοι καὶ οἱ Ἐπαρχίαι, ἐξ ὧν ἐστρατολογήθησαν οἱ στρατιωτικοὶ ἐκ τούτων, ἐν δὲ τῇ πρώτῃ, ὅρ' ἐκαστοῦ συμβολαιογράφου ἡ ἀναπληρωτῶν συνταχθεὶς πράξις συνάπτεται ἀντίγραφον τῆς διαριστάσεως καὶ τὴν ἡμερησίως διατεταχῆ· ε' πᾶσα πράξις ὑπογράφεται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητας, ὑπὸ πάντων τῶν μακρύτερων τῆς πράξεως καὶ ἐνός τουλάχιστον ἐκ τῶν μακρύτερων τῆς ταυτότητας, ἐν προσελέγχθησαν ἑτέροι τινες οὗτοι κατὰ τὸ ἄρθρον 182· σ', τὰ ἀντίγραφα τῶν συμβολαιογραφικῶν ἐγγράφων καταρτίζονται διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συμβολαιογράφου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ καὶ τῆς ἐφημερίδος τῆς Στρατιωτικῆς Μονάδος ἢ τοῦ Στρατιωτικοῦ Τμήματος, παρ' ᾧ οὗτος τυγχάνει διωρισμένος, ἐν ἐλλείψει δὲ ταύτης στρατηγὸς γίνεται ἰδιωτικῶς μετὰ ἀμέσως πρὸ τῆς διὰ τῆς ὑπογραφῆς κυρώσεως· ζ' ἐν περιπτώσει ἀντικαταστάσεως στρατιωτικοῦ συμβολαιογράφου, ὀφείλει οὗτος νὰ παραδώτῃ πάντα τὰ πρωτότυπα τῶν συνταχθεῖσων ὑπ' αὐτοῦ πράξεων εἰς τὴν διάδοχον ἢ ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ διὰ συντακτικῶν πρωτοκόλλων συντασσόμενον ἐπὶ τοῦ εὐρετηρίου, καὶ ἢ) τὸ εὐρετήριο ἀριθμεῖται καὶ μονογραφεῖται κατὰ ἅπλους φύλλον ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Μονάδος, παρ' ἣ διορίσθη ὁ στρατιωτικὸς συμβολαιογράφος, βεβαιοῦνται δὲ τούτο καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων διὰ πράξεως τοῦ αὐτοῦ Διοικητοῦ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου.

Ἄρθρον 4.

Στρατιωτικὸς συμβολαιογράφος ἀρνούμενος ἢ ἀδικολογήτως ἀναβῆλλον τὴν σύνταξιν ἐπιτετραμμένης αὐτῷ κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 πράξεως, τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Στρατοδικείου διὰ φυλακίσεως μέχρις ἐνός ἔτους, παρὰ τῶν δὲ ἐξ ἀμελείας ἢ ἀπροσεξίας ἢ κυρότητας οἱ-

κνήματα τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ παρόντος νόμου διατάξεων, τιμωρεῖται πενιχρόνως κατὰ τοὺς στρατιωτικούς κανονισμούς.

Ἄρθρον 5.

1. Ἡ θέσις παντὸς συμβολαιογράφου καταγράφεται, ἐκτός μὲν τοῦ Κράτους ὑπὸ τῆς συστησεως αὐτῇ Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς ἢ ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς, εἰς ἣν ὑπῆλθεν, τὸ διορίσαν αὐτὸν ἀνεξαρτήτων Τμήμα, δι' ἡμερησίως αὐτῆς διατεταχῆς, ὀφείλονται καὶ τὸν στρατιωτικὸν συμβολαιογράφον, εἰς ὃν θέλουσι παρακολλητῇ τὰ πρωτότυπα τῶν πράξεων καὶ τὰ ἐγγραφὰ τῆς καταγραφουμένης θέσεως, κατὰδικαίως δὲ ἅμα τῇ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐπικράδην ἐκαστοῦ Τμήματος, παρ' ᾧ ὀρίσται συμβολαιογράφος.

2. Ὁ Διοικητὴς ἐκαστοῦ Σώματος Στρατοῦ ἢ ἀνεξαρτήτου Τμήματος, ἅμα τῇ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐπικράδην τοῦ ὑπ' αὐτὸν Σώματος ἢ Τμήματος, ὀφείλει νὰ διατεταχῇ δι' ἡμερησίως διατεταχῆς τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἕνα τῶν στρατιωτικῶν συμβολαιογράφων τοῦ Σώματος ἢ Τμήματος διὰ τεκτικῶν ἐπὶ τῶν εὐρετηρίων τῶν συμβολαίων συντασσόμενων πρωτοκόλλων παραδοῖν τῶν ἀρχείων πάντων τῶν λοιπῶν συμβολαιογράφων, τὴν δὲ παραλαμβάνει συμβολαιογράφον, ὅπως παραδώτῃ πάντα ταῦτα καὶ τὸ αὐτοῦ ἀρχεῖον πρὸς τὴν διεκπεραιωτὴν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ἐπὶ ἡποδείξει ὑποβλητέῃ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

3. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης διὰ πράξεώς τοῦ δημοσιευμένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὀφείλει ἕνα τῶν συμβολαιογράφων Ἀθηνῶν, πρὸς ὃν παραδίδει τὰ ἀρχεῖα τῶν τῶς στρατιωτικῶν συμβολαιογράφων, δικαιούμενον νὰ ἐαδίῃ ἀντίγραφα τῶν παραληφθεῖσων ὑπ' αὐτοῦ πρωτοτύπων πράξεων καὶ τῶν προσηρημένων αὐταῖς ἐγγράφων ἐπὶ τοῦ νομίμου τέλους χρητοσήμου.

Ἄρθρον 6.

1. Τὰ τε πρωτότυπα τῶν πράξεων τῶν στρατιωτικῶν συμβολαιογράφων καὶ τὰ ἀντίγραφα αὐτῶν συντάσσονται ἐφ' ἁπλοῦς χάρτου ἀτελῶς, δινηκένου τοῦ συμβολαιογράφου νὰ ἐπιτρέπη εἰς τὸν παρ' αὐτῷ ὀπλίτην γραφεῖν τὴν εἰσπραξὶν δεκαπενταλέπτου δι' ἐκαστὴν σελίδα ἐπὶ τῶν ἀντιγράφων.

2. Ἐπιτρέπεται ἕνα διὰ Β. Διατεταχῆτων καθορίζων-

ται καὶ Μονάδες ἢ Τμήματα Στρατοῦ, πρὸς αὐτὰς θὰ διορίζωνται στρατιωτικοὶ συμβολαιογράφοι καὶ πᾶσα λεπτομέρεια πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου.

Περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 27

τοῦ νόμου 247 τοῦ 1914.

(Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ). ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Ἐν τῇ αὐτῇ παρὰρ. 2 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ νόμου 247 προστίθεται ἐδάφιον, ἔχον οὕτως:

«Ὁμοίως ἐκκρίνεται καὶ ἀπορρίπτεται ἡ ἐξέτασις ἐκκρίσεως περὶ τῆς, ὡς καὶ ἐδοξε αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιφυλάκων».

Καὶ παρὰρ. 3, ἔχουσα οὕτως:

Συνιστάται Ἑποπτικὸν Συμβούλιον ἀρχιφυλάκῃς, Λευκάδος ἐδρεύον ἐν τῇ πόλει Λευκάδος καὶ ὑποτελούμενον ἀπὸ τῶν ἡγετῶν τῶν Πρωτοδικῶν, ὡς πρόεδρος, τὸν ἡγετῶν τοῦ Τμήματος Ἀμύνης ἀναπαραγωγῶν καὶ τὸν Ἀστυν. Διευθυντὴν Λευκάδος, ὡς μέλη ἢ τοὺς νομίμους αὐτῶν ἀναπληρωτάς».

Περὶ ἀρχιεργασταρχῶν τῶν Συνοργείων τοῦ

B. Ναυστάθμου, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Διὰ τοῦς ὑπάρχοντες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἀρχιεργασταρχῆς α' τάξεως τῶν Συνοργείων τοῦ B. Ναυστάθμου καὶ τῆς Ὑποβρυχίου Ἀμύνης, συνιστῶνται οἱ ἑξῆς βαθμοί:

Ἐργασταρχοῦ γ' τάξεως, ἑξομοιούμενος πρὸς τὸν σημαιοφόρον.

Ἐργασταρχοῦ β' τάξεως, ἑξομοιούμενος πρὸς τὸν ἀνθυποπλοίαρχον.

Ἐργασταρχοῦ α' τάξεως, ἑξομοιούμενος πρὸς τὸν υποπλοίαρχον.

Οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ὑπάρχοντες ἀρχιεργασταρχαὶ α' τάξεως μετονομασθήσονται διὰ B. διατάγματος εἰς ἐργασταρχῆς γ' τάξεως.

Ἄρθρον 2.

Οἱ ἐργασταρχαὶ γ' καὶ β' τάξεως προάγονται εἰς τοὺς ἀμέσως ἀνωτέρους βαθμοὺς διὰ B. διατάγματος μετὰ διετή ὑπηρεσίαν εἰς ἑκάτερον τῶν βαθμῶν τούτων.

Ἡ μέχρι τοῦδε ὑπηρεσία τῶν νῦν ὑπαρχόντων ἀρχιεργαστα-

ρχῶν α' τάξεως λογίζεται ὡς ὑπηρεσία ἐργασταρχοῦ γ' τάξεως.

Οἱ κεκτημένοι ὑπερπενταετή ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐργασταρχοῦ γ' τάξεως (πρῶτη ἀρχιεργασταρχοῦ α' τάξεως) δύνανται νὰ προαχθῶσι διὰ B. διατάγματος εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐργασταρχοῦ α' τάξεως ἀπ' εὐθείας, κατόπιν προτάσεως τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ B. Ναυστάθμου.

Ἄρθρον 3.

Ὁ καθὰρξ. μηνιαίος μισθός, ἂνεν κρατήσεων ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου, τῶν Ταμείων ἀποστράτων ἀξιωματικῶν καὶ χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ B. Ναυτικοῦ, τῶν ἐργασταρχῶν α' τάξεως ὀρίζεται εἰς δραχμὰς 700 τῶν ἐργασταρχῶν β' τάξεως εἰς » 675 τῶν ἐργασταρχῶν γ' τάξεως εἰς » 650

Ἀπαντες δὲ λαμβάνουσι καὶ τὰ κανονισθέντα διὰ τοῦς ἀξιωματικῶν τοῦ B. Ναυτικοῦ ἔξοδα τραπέζης.

Ὅριον ἡλικίας ἀπάντων τῶν ἀνωτέρω ὀρίζεται τὸ 70ὸν ἔτος.

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω μισθοῦ χορηγεῖται καὶ τὸ κανονισθὲν διὰ τοῦ νόμου περὶ μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀρχιμελεστών τοῦ B. Ναυτικοῦ ῥητάριον ἐπίδομα καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰδίου νόμου.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 1325 περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν τελῶν τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τοὺς φοιτητάς τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ Κεποδιστηριακοῦ Πανεπιστημίου ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 1325 περὶ τῶν Ἑκπαιδευτικῶν τελῶν τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τοὺς φοιτητάς τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ Κεποδιστηριακοῦ Πανεπιστημίου, τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἑκάτερου τῶν Πανεπιστημίων επιτρέπεται ἡ ἀναγκρὴ κατ' ἔτος πιστώσεως μέχρι δραχ. 60.000 διὰ δαπάνης μὴ προβλεπομένης ὑπὸ τῶν νόμων καὶ ἀφορώσας, εἴτε εἰς προσθήκην πρωτοπικίου, εἴτε εἰς ἀλλὰς ἀνάγκας τῶν Πανεπιστημίων, εἴτε εἰς ἔξοδα περὶ τῆς Πρυτανείας καὶ τῶν μελῶν τῆς Συγκλήτου, καὶ ὡς πρὸς τὴν αὐξήσιν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἑδῆ διωρισμένου ἐκτάκτου πρωτοπικίου.

Ἡ διατάξις αὕτη ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἀναρτίσεως τοῦ Πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1921—1922».

Γίνονται δι' αναστάσεως δευτὰ εἰς α' κατ' ἄρθρον συζητήσιν τὰ σχεδία νόμου.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἁρθροῦ 5 τοῦ νόμου 1325 περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν τελῶν» ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ.

«Περὶ διαδοχικῆς τῶν μηχανικῶν τοῦ Υπουργείου τῆς Γεωργίας».

Ἐπίσης γίνεται δευτὰ ἡ πρότασις νόμου.

«Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ ἰσχύοντος ὁργανισμοῦ τῆς 19 Δεκεμβρίου 1888 διὰ τὸ ἱερὸν Ἰδρυμα τῆς Εὐαγγελιστρικῆς Τήνου καὶ κατεργήσεως τῶν σχετικῶν περὶ τούτου νόμων 2241 τοῦ ἔτους 1920, ΑΦΖ' τοῦ ἔτους 1887 καὶ ΨΕΖ' τοῦ ἔτους 1878.

Μεθ' αὐταὶ ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** ἡ συνεδρίασις ὥρα 2 καὶ 40' τοῦ μεσονυκτίου ἔνα ἐκπαλειρηθῇ σήμερον τὴν ὥραν 5 α. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς καὶ α. α.

Ἀναστ. Σκιαδαρῆς;

Γ. Σηλιόπουλος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΡΘ

Τῆς 1 Γουρτίου 1922

Ὡρα 6 καὶ 40' α. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας ἀκροῦσαι τὴν ἐγκρῆν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσειν ἄνοιχθαι τὴ θεωρεῖα καὶ ἐπιτροπῇ ἡ εἰσόδος εἰς τὴν ἁλὸν.

Ὁ κ. **Γ. Πάπ**, εὐθὺς ἀμέσως λαμβάνων τὸν λόγον, παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς ἐκκλινόμενης τῆς Ἐπαγωγῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁργανώσασθαι ἐθνικῶς ἐστὶς ἐν Χίῳ καὶ εἰς τὰ Ψαλὰ ἐπὶ τῇ πυροπολήσει τῆς Τουρκικῆς ναυαρχίδος ὑπὸ τοῦ Καναρῆ, παρέλιπε νὰ καλεσθῇ καὶ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως. Προτείνει διὰ τούτου ὅπως συμμαχῶσιν μετὰ τοῦ κληθέντος Προέδρου καὶ πέντε τοὐλάχιστον μέλη τῆς Συνελεύσεως, ἧται ὁ κ. Κ. Τερτίπης, ὡς ἀπόστολος τοῦ μετασχηματῆς τῆς κατεστρόφης τῆς Τουρκικῆς ναυαρχίδος, ὁ κ. Γ. Μπούσιος, ὁ κ. Θ. Σκούρος, ὁ κ. Γ. Ἀλεξάνδρου καὶ ὁ κ. Ἡλ. Μπαρδέλης.

Πλειστοὶ Πληρεξούσιοι. Καὶ ὁ κ. Πάπ.

Ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος**, ἀντιπροσώπων τὴν πρότασιν

τοῦ κ. Πάπ, φρονεῖ ὅτι ἡ ἐκλογή τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως πρέπει νὰ γίνῃ διὰ κληρώσεως.

Πλειστοὶ Πληρεξούσιοι ἀποκρούουσι τούτου, μὴ θεωροῦντες ἀντικατὰ τὴν κληρώσιν.

Ὁ κ. **Ι. Λεωνίδας**, Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, λέγει ὅτι ὁρεῖται νὰ κατεστήσῃ γνωστὴν εἰς τὴν Συνελεύσιν, πρὶν προέλθῃν δυσάρεσκειων καὶ παρεκλίσεων, ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἡ ἀνάλογος ἐπάρκεια θέσεων ἐν τῷ ἐκκλινόμενῳ πρὸς μεταρρύθμιν τῶν ἐπισήμων ἀεροπολῶν «Ἀνδρῶν», διότι αἱ θέσεις αὐτῶν ἔχουσιν ἔδη διατεθῇ εἰς τοὺς καλεσμένους. Διὰ τούτου παρακαλεῖ, ὅπως οἱ κ. κ. Πληρεξούσιοι ἀρκεσθῶσιν εἰς τὰς περιουήσεις, αἵτινες θέλουσι παρασχεθῇ αὐτοῖς.

Οἱ κ. κ. **Δ. Τσουκαλῆς** καὶ **Γ. Πάπ** διακρινόμενοι, μεμρῶμενοι τὴν Ἐπιτροπῇ, ἡ ὁποία πρωτίστως ὁρεῖται νὰ καλεσθῇ τὴν Ἐθνικὴν Ἀντιπροσωπείαν, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι παρόμοιαι ἐστὶς ἔχουσι σκοπὸν ἐθνικόν.

Ὁ κ. **Δ. Σηλιωτόπουλος**, ἐκρῶζων τὴν ἐκπαλειρῆν τοῦ διὰ τὴν παραλειψὶν τῆς προσλήψεως τῆς Ἐθν. Ἀντιπροσωπείας ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, φρονεῖ ὅτι πρέπει οἱ κ. κ. Πληρεξούσιοι νὰ τοποθετηθῶσιν εἰς τὰς πρώτας θέσεις, νὰ μετατεθῶσι δ' εἰς τὰς 2' θέσεις οἱ καλεσμένοι ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν ἐκκλινόμενῳ περιπτώσει, προσθέτει, ὅτι ἔτι προτιμώτερον νὰ μὴ συμμετάσχῃ τῶν ἐσφύων ἡ Συνέλευσις.

Ὁ κ. **Γ. Πάπ**, διακρινόμενος, λέγει νὰ ἐνδιαφεσθῇ πλεονέτερον τῶν ἄλλων κ. κ. Πληρεξουσίων, ὡς ἀντιπροσώπων τῆς νήσου Ψαλῶν, εἰρίσκειται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσβῇ εἰς τὴν δῆλωσιν ὅτι δὲν δύναται νὰ χωρίσῃ ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ ὡς μέλους τῆς Συνελεύσεως, ἐπὶ τοῦ σκαφους δὲ ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἐλήφθη πρόνοιαν νὰ ὑπάρχῃ θέσις διὰ νὰ μεταβῶσιν αἱ ἀντιπροσώποι τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ οὕτε δι' αὐτὸν. (εὖγε εὖγε). Θεωρεῖ, προσθέτει, ἀνάγκην ἐκ τούτου παρακαλεῖται ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, νὰ μετασχημῇ τῆς πονηγῆσεως, εἰς τὴν ἐδόθη πλέον μαρτυρῶν κοσμητικῆς ἐκδρομῆς, κατὰ τρόπον ἀναισθητῶν τὴν ἱστορίαν, μὴ ἐπιτροπόμενον δὲ εἴπερ ποτε νῦν, ὅποτε ἐπὶ κεφαλῇ τῆς ἐστὶς ἐλήφθη νὰ τεθῇ ἡ Ἐξουσία ἡ συμβουλευτικὴ τὴν ἐθνικὴν ἐνότητά καὶ τὸ ἐλληνικὸν Κράτος. Ἐμῶν ὑποχρεωμένος, κ. Πρόεδρε, σὺν

εχίζει ο κ. Πώπ, να πράξω τούτο εκ στοιχειώδους, αλληλεγγύης προς τους εν τη Συνελεύσει Συνεκδηλούς. Άλλή συγκρότηση, ορείλω να πράξω και άλλα τι να ζητήσω; εἴθις; ἀμέτως ἐξετάσῃ τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως, τίνας εἶναι οἱ ἐνεργήσαντες τὰς προσκλήσεις καὶ πρὸς τίνας ἐστάλησαν αὐταί. Ὑπῆρξεν ἐποχή κατὰ τὴν ὁποίαν, ὡς ἐνηυμείσθη καὶ Ὑμεῖς, κ. Πρόεδρε, ἐπίσημοι ἐοικὸς μεταβιβάλλοντο εἰς κοινὴν τέρψιν καὶ ταξίδειν ἀνὰ ψυχῆς. Προάγειται νὰ ἐπανεέλθωμεν εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἣν τῶσον κατακρίνατε καὶ ὑμεῖς; Διὰ τῆς ἐορτῆς τῆς 6 Ἰουνίου ἡ Συνέλευσις μετὰ πάσης ψυχικῆς χαρᾶς, μετὰ πάσης διαθέσεως ἔσπευσε νὰ συνομολογήσῃ ὅτι καὶ πελαγικὸν σκάφος ἔπραξε νὰ πανηγυρίσῃ, ἐκκλίσσασιν δ' ἀπὸ τῆς ἔργῃ αὐτοῦ τὸ τολευικὸν «Ἀβέρωφ», ἵνα κατεπλεύσῃ εἰς τὰ ἡρεμὰ ὕδατα τοῦ Σκωτσικοῦ καὶ ῥέσῃ τὴν σημαίαν τοῦ ἐλευθεροῦ Κράτους εἰς Χίον καὶ Ψυχὰ πρὸς πανηγυριστὴν τῆς μεγάλῃς καὶ ἡμέρας. Ἐχομεν λοιπὸν ἐπιτακτικώτερον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διακηρυχθῶμεν, διότι ἐλησμονήθη ὅτι πᾶσα δύναμις τοῦ ἔθνους ἀπορρεῖ ἐκ τῆς κίθουρας ταύτης καὶ ὅτι οἱ ἐν τῇ κίθουρᾳ ταύτῃ εἶναι οἱ ἀντιπροσωπεύοντες τὴν ἐθνικὴν παρὰδосιν καὶ τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις. Ἐγὼ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι κατὰ τῶν ἐσχέτων ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Νκυτικῶν, καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην συνέβη ὅ,τι συνέβηκε καὶ κατὰ τὴν παρελθόν.

Ι. Λεωνίδας. Ὑπουργός, ἐπὶ τῶν Νκυτικῶν. Ὅχι.

Γ. Πώπ. Φαίνεται μᾶλλον καί, διότι πρὸ μικροῦ ἔμνηον ὅτι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες συνδέονται πρὸς τὴν παρὰδосιν διὰ τῶν δατυῶν τῆς οἰκογενείας, οὐδεὶς ἐκλήθη. Αἱ οἰκογενεαὶ τῶν Ψυχικῶν πυρπολητῶν καὶ νκυτῶν δὲν ἐκλήθησαν. Οἱ ἀπύργοι τοῦ Ὑδαρίου πυρπολυτοῦ Πιπίνου, ὡς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν Κινάρη, δὲν ἐκλήθησαν. Ὁ Ἄγγελος Δημητριάδης, Ψυχικὸς, υἱὸς τοῦ πυρπολητοῦ Μαρμαράκη, δὲν ἐκλήθη. Ὁ υἱὸς τοῦ ὑπηρετοῦντος τότε ἐπὶ τοῦ πυρπολικῶ Νικολάκη, δὲν ἐκλήθη, ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ ἀπύργος τοῦ νκυτῶν τότε μεγάλου Μικούλη δὲν ἐκλήθη. Τίνας λοιπὸν εἶναι οἱ δημουργοῦντες νέαν ἐθνικὴν ἱστορίαν, οἵτινες δημουργοῦν ἐπιτροπὰς ἵνα μετάσχῃσι τῶν καινοργάνων τούτων τέρψιν τῆς κοσμικῆς ζωῆς; Ὁ ἀντιπροσωπεύσας τὴν δόξαν τῶν Ψυχῶν τίνας; Ἐπομένως, κύριε

Πρόεδρε, ἐκεῖ ἐνθα ἔψαλιν ὁ ποιητὴς ὅτι ὑπάρχει ἡ μυχρὴ φαῖη εἰς τὴν ὁποίαν περιπλάττει ἡ δόξα καὶ ἐκλήθη ἡ ἀνθηρνήτωρ σήμερον νὰ περιπλάτῃ ἡ κοσμικὴ τέρψις, καθυδρίζουσα τὴν ἐννοίαν τῆς ἐπιστήμης ἐορτῆς, ἐγὼ, ὡς πληρεξούσιος Ψυχῶν, δὲν θὰ μεταβῶ. (Χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Ἡ προσκλήσις τῆς Συνελεύσεως ἐγένετο ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ πάσης εὐλαθείας, ἀπερρασίθη δὲ ν' ἀντιπροσωπεύσῃ κατὰ τὸ Προεδρεῖον συγκαίμενον ἐκ δέκα μελῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκ τῶν δέκα μελῶν τοῦ Προεδρείου τὰ πλεῖστα δὲν θὰ δυνήσῃσι νὰ μεταβῶσιν εἰς Χίον ἐνεκα διακρίσεων λόγων, ἀπερρασίθη νὰ μεταβῶσιν οἱ δύο Ἀντιπρόεδροι καὶ εἰς Γραμματεῖς. Συνεπῶς ἡ προσκλήσις ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγένετο κανονικῶς.

Ὁ κ. **Ἀντ. Μομφεράτος**, βασιλὼν διὰ μακρῶν, προνοεῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ, οὐ μόνον τὰς παρούσας προσκλήσεις δὲν ἔλαβε κανονικῶς, ἀλλὰ καὶ ἄλλας κατὰς ἐνεργείας διὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἐκπαινετικῆς ἐνεργείας αὐτοχότατα. Διανοθεῖται δ' αὐτοβούλως, ἵνα διαχειρισθῇ τὸ ἔργον ἐπὶ μίαν δεκαετίαν, ἥτοι μέχρι τοῦ 1932, προδίδει εἰς δαπάνας τελείως ἀσκήτους καὶ ἀδικαιολογήτους, διότι, καίτοι ἔχει δαπανῆσαι περὶ τὸ ἐν ἐκπαινετικῶν δαπανῶν μέχρι σήμερον, ὅμως οὐδὲν ἀντάξιον ἐπικουσίσει, παρὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν «Στοχασμῶν» τῆς, τοὺς ὁποίους ἀνακρινώστων τις πρέπει νὰ οἰκτείρῃ τὴν Ἐπιτροπὴν. Διὰ τοῦτο προτείνει ὅπως ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴ ἀντικαταστήσῃ δι' ἑτέρας τοιαύτης, ἁξίας ν' ἀντιλήθῃ καὶ τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς καὶ τὸ ἔργον τὸ μέγα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πανηγυρίσῃ. Παρούσιναι ἐορταί, προσθέτει ἐν τέλει, πρέπει νὰ λαμβάνωσι πανεθνικὸν χαρακτῆρα, νὰ ἐκλέγωνται δὲ καὶ οἱ κατὰλληλοι ῥήτορες, ἵνα ἐξυμνήσωσι τὰ τελεσθέντα ἔργα. Δὲν ἀφίνονται εἰς τοὺς τυγχόντας νὰ λέγωσιν ὅ,τι ἂν θέλωσιν.

Ὁ κ. **Κ. Λυκουρέζος**, Ὑπουργός ἐπὶ τοῦ Δημοσίου Ὑποκυρίου, λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξετέλεσε τὸ ἔργον αὐτῆς, καλέσασθαι τὸ Προεδρεῖον ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν Ἐθνικοσυνέλευσιν. τοῦτο δὲ καὶ ἀπερρασίθη ἤδη νὰ γένηται. Δὲν εὑρίσκει συνεπῶς δεδίκαιολογημένην τὴν γενόμενὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Δ. Σπηλιωτόπουλος** δευτερολογῶν, λέγει ὅτι, ἐρίσον θὰ ἀπουσιάσωσιν ἐκ τοῦ Προεδρείου ἑπτὰ μέλη,

δύνανται, κι θέσεις, κι προωρισμέναι δι' αυτά, να διατεθώσιν εις τους ερσιθέντας πληρεξουσίου.

Επιτρόπων δὲ τὰ λεγθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Πώπ καὶ Μομφεράτου διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκτοντικῆς τῆς Εὐκτοντικῆς τῆς Πρεσβυτέρου, παρακαλεῖ τοὺς ἀρμοδίους νὰ λάβωσι τὰ δεόντα μέτρα. Ἐπ' ἐκείνῃ δ' ἀναφέρει ὅτι καὶ οὗτος δὲν προτελέσθη κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι γενομένην ἐκδήλωση, τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Καραϊσκάκη, καίτοι τυχάνων πληρεξουσίου Ἀττικῆς καὶ Βιωτίας.

Ο κ. Α. Μομφεράτος, ἐκνευρήμενος ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐπιτιθεταὶ δριμύτητα κατὰ τῆς Ἐπιτροπῆς, καλεῖ τὰς ἐνέργειαις αὐτῆς καὶ ζητεῖ τὴν κατάργησιν αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ μὴ συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἐκδήλωση τῆς Συνέλευσις.

Ο κ. Α. Τσουκαλᾶς νομίζει ὅτι ἔπρεπεν ὁ κ. Συναδελφὸς νὰ ὑπόβῃ ἐπερώτησιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ νὰ μὴ ἀπασχολώμεθα σήμερον μετὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν.

Ο κ. Χ. Βοζίνης φανεῖ ὅτι δέον νὰ συμπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς τοῦ Προεδρείου εἰς δέκα μέλη καὶ νὰ διατεθώσιν αἱ ἀνάλογαι ἐν τῇ πλείῳ θέσεις, ἡδικοῦ, ἢν παραστή ἀνάγκη νὰ ἐκτιπώσῃται τινες ἐκ τῶν κεκλημένων.

Ο κ. Γ. Πώπ φανεῖ ὅτι τὸ Προεδρεῖον, συμπεριλαμβανόν τὴν γνώμην του, δὲν θέλει παραστή εἰς τὴν ἐκδήλωση.

Ο κ. Ν. Δ. Λεβίδης, παρατηρῶν ὅτι οὐδὲως εὐθύνεται ὁ κ. Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Νεκρῶν, λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκτοντικῆς τῆς Εὐκτοντικῆς τῆς Πρεσβυτέρου, ἔχει τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτος τῆς ἐποχῆς τοῦ χειμῶνος τοῦ Λάμπου, ὅτε κατηρτίσθη, συγκαταλεγθέντων ἐν αὐτῇ καὶ μελῶν μηδελίαν σχετῶν ἔχοντων πρὸς τὸ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, ἀποκλεισθέντων δὲ πολλῶν δικαιομένων. Ἦδη κατηρτίσθη καὶ Ἐπιτροπή, ἣν ἀγνοεῖ τις κατάρτις. Παρακαλεῖ διὰ τοῦτο τὸν κ. Υπουργόν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ φέρῃ τὸν κατάλογον τῆς Ἐπιτροπῆς, καθύστερ πληροφρεῖται ὅτι συμπεριελήφθησαν ἐν αὐτῇ καὶ πρόσωπα ἄσχετα πρὸς τὴν ἱστορίαν ἡμῶν.

Ἐπὶ τοῦ γεννηθέντος ζητήματος τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐθνικοσυνέλευσις, λέγει ὅτι, ἀπορριπθέντος ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ τὸ Προεδρεῖον τὴν Ἐθνικοσυνέλευσιν, ἀτόπως ἐγένετο λόγος περὶ συμπληρώσεως τῆς ἀντιπροσωπείας διὰ μελῶν τῆς Συνέλευσις. Λέγει δ' ἀτόπως, διότι

διατρέχοντες τὸν κίνδυνον νὰ θεωρηθῶμεν ὅτι ἐκλιπαρούμεν νὰ συμμετάσχοντες εἰς τὴν ἐκδήλωση. Ἐκπλήσσεται, προσθέτει, ἀκούων ὅτι, πλὴν τῶν πληρεξουσίων Ὑκρῶν, δὲν ἐκλήθησαν οἱ πληρεξουσίου Χίου, καὶ ἐρωτᾷ, τίνες εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐκρίναν ἐκ τούτων καὶ ὅπως ἀντικαταστήσωσι τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἐκκτοντικῆς νήσου. Διὰ τοῦτο φανεῖ ὅτι δέον νὰ κατατεθῇ κατάλογος ἐκείνων, οἵτινες ἐκλήθησαν, καὶ ἐκείνων, οἵτινες θέλουσι μεταβῆναι, νὰ μὴ ἀντιπροσωπεύῃ δὲ ἡ Συνέλευσις, ἢν δόξῃ τὸ προσήκον μέλημα εἰς τοὺς κυρίους τούτους, οἵτινες μετ' ἐκπλήξεως ἤκουσαν ὅτι δὲν ἐκλήσαν κατὰ τὴν γενομένην ἐν Σαλαμῖνι ἐκδήλωση τοῦ κ. Πληρεξουσίου Ἀττικῆς καὶ Βιωτίας πλὴν αὐτοῦ.

Πρόεδρος. Τὴν ἐκδήλωση ἐν Σαλαμῖνι εἶχε διοργανώσει ἡ Ἱστορικὴ καὶ Ἐθνολογικὴ Ἐταιρεία καὶ οὐχὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκκτοντικῆς τῆς Εὐκτοντικῆς τῆς Πρεσβυτέρου.

Ο κ. Ν. Λεβίδης συνεχίζων, λέγει ὅτι ἀρκετὸν ἐπιλαστούργηθη ἡ ἱστορία τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος, ὅπου τῶν δικαίων δοκασισμένων, οἵτινες ἀνέλαβον νὰ ἐκπροσωπήσωσι τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους, καὶ φανεῖ ὅτι ἀλλήλων ἔχουμεν νὰ θεωρῶμεν ἡμεῖς τίς εἰς τὴν κατάρτισιν αὐτῆς. Ἐκφράζων ἐν τέλει τὴν γνώμην του, διότι τὸ ζήτημα ἀνεκινήθη ὑπὸ τῆς Συνέλευσις, ἐλπίζει ὅτι τὸ Προεδρεῖον δὲν θὰ θελήσῃ νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἐκδήλωση.

Ο κ. Α. Ἀνδρεάδης, πληρεξουσίου Χίου, βρεῖται λέγει νὰ δικαιοκρατηθῇ, διότι δὲν συμπεριελήφθη εἰς τὴν ἀντιπροσωπείαν, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ συνάνθρωπος καὶ ἀπόγονος τοῦ νεκροῦ Α. Μικαῖλου, πληρεξουσίου κ. Ἀνδρ. Μικαῖλου, συγγενῶς δὲ καὶ οἱ συναδελφοὶ κ. Ἀργυροπούλου καὶ Τσουκαλᾶς, πρὸς οὓς ἐγγράμμεται ἡ Χίος διὰ τὴν τελευταίναν δρασὶν τῶν πρὸς ἀπελευθερώσιν τῆς.

Ο κ. Α. Τσουκαλᾶς, ἐγκριστῶν τὸν κ. Συναδελφόν διὰ τὰς εὐμενεῖς ἐκφράσεις του, δηλοῖ ὅτι διατελεῖ ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῆς προθεσεως τούτου, ὅτι θὰ προσβαίνειν εἰς τῆς παρατηρήσεις ταύτας, καὶ ὅτι δὲν δεγεται νὰ συμμετάσχῃ τῆς ἀντιπροσωπείας.

Ο κ. Ν. Βλιάμος λέγει ὅτι μικρὰ συζήτησης ἐγένετο περὶ τοῦ ὄντως σοβαροῦ ζητήματος τῆς ἐκπροσωπήσεως τῆς ἀποστολῆς. Ἐν τούτοις οὐδεμίαν ἐλήφθη ἀπόφασις, εἶναι δ' ἀνάγκη νὰ ληθῇ τοιαύτη ταύτην τὴν ἐσπερὰν

και χάριν του γοήτρου της Έθνοσυνελεύσεως και χάριν παραδειγματισμού δια την άπρόσφορον συμπεριφοράν της Έπιτροπείας επί του Ιστορισμού της έκκονταετηρίδος.

Ο κ. Γ. Σχοινάς λέγει ότι πόρισμα της συζητήσεως είναι να μη συμμετάσχη ή Συνέλευσις εις την πανηγυρισμόν, και παρακαλεί να δηλωθῇ αν το Προεδρείον της Συνελεύσεως θα μεταβῇ.

Πρόεδρος. Συμφώνως προς την ληφθεϊσαν απόφασιν ή Συνέλευσις θα αντιπροσωπευθῇ δια του Προεδρείου, όπου ή αποτελεῖται, δι' οὗς λόγους ανέφερα, ἐκ τριῶν μελῶν. Εἰς τὰ τρία ταῦτα μέλη του Προεδρείου θα προστεθῇ καὶ ἡ ἐρισθεῖσα ἐν ἀρχῇ της συνεδριάσεως πενταμελής ἐπιτροπή.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Καὶ ὁ κ. Α. Μικουλής.

Πρόεδρος. Μάλιστα.

Ο κ. Ν. Λεβίδης λέγει ότι περί πολλοῦ ποιεῖται τοὺς συναδέλφους κ. Μπούσιον καὶ Μπασιδέην, ἐν τούτοις φρονεῖ ότι εἰς οὐδεμίαν ἱστορικὴν σχέσιν εὐρίσκονται πρὸς τὸ πανηγυριζόμενον γεγονός, ὥστε νὰ συμμετάσχῃσι της ἀντιπροσωπείας.

Ο κ. Γ. Μπούσιος δηλοῖ ότι δὲν θέλει μετὰσχῇ της ἀντιπροσωπείας.

Παρατηρήσεις της συζητήσεως, ἀναγινώσκειται τὸ μὲν ἐπικυρωθὲν μέρος τῶν πρακτικῶν της προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ο κ. Α. Τσουκαλᾶς, λαμβάνων ἐπὶ τῶν πρακτικῶν τὸν λόγον, παρατηρεῖ ότι ἀναγράφεται ότι ὁ κ. Υπουργός, τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀπαντῶν αὐτῷ, εἶπεν ότι ἐτηλεγράφησεν εἰς τὸν Ἀρμυστὴν Σμύρνης, ἵνα τῷ φανῇ εὐχάριστος. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθές. Ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀρμενικὴ Κοινότης μετὰ τοῦ πληρεξουσίου Θράκης, Ἀρμενίου κ. Παπαζιάν, προσήλθον οἱ καὶ διεμαρτυρήθησαν δι' αὐθιχρυσίας κατὰ της Ἀρμενίας διαπραττομένας ὑπὸ τοῦ Ἀρμυστοῦ. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἡ τῶν Ἀλυτρώτων Ἐπιτροπεία τῶν Ἑλλήνων διεβίβασεν ὁμοίαν διαμαρτυρίαν, σὺν τῇ παρακλήσει ὅπως τὴν διεβιβάσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τὴσαν εἰς αὐτὴν ὅσον καὶ εἰς τὸν κ. Ἀναστασοπούλου πληρεξούσιον Ἀττικῆς. Τοῦ κ. Ἀναστασοπούλου ἀδικοκλήτητος, αὐτὸς μετὰ τοῦ κ. Παπαζιάν διεβιβάσκειν ἐντολὴν της Ἀρμενικῆς κοινότητος καὶ της ἐπὶ τῶν Ἀλυτρώτων Ἐπιτροπείας εἰς τὸν κ. Υπουργόν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅστις μᾶς διεβεβαίωσεν ότι

γινώσκει τὴν ὑπόθεσιν πρὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πρέσβεως της Ἀρμενίας, διὸ καὶ ἐτηλεγράφησεν ἥδη εἰς τὸν Ἀρμυστὴν, παρακλῶν ὅπως ἐτηλεγράρησῃ καὶ πάλιν. Ἐπομένως, οὐχὶ χάριν ἐμοῦ καὶ ὅπως μοὶ φανῇ εὐχάριστος προσέβη ὁ κ. Υπουργός εἰς τὴν σχετικὴν ἐνέργειαν.

Ο κ. Γ. Μπαλιαζῆς, Υπουργός ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, δηλοῖ ότι οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησην νὰ διορθωθῶσι τὰ πρακτικά, ὡς ζητεῖ ὁ κ. Συνάδελφος, δίδει δὲ σχετικὰς διασαφήσεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Ο κ. Ν. Κаланτιάκος παρατηρεῖ ότι ἐν τῇ Ἀθηναίῳ τύπῳ, ὥςως λόγῳ τοῦ προκαχωρημένου της ὥρας, δὲν ἀνεγράφησαν τὰ πρὸς αὐτοῦ γράμματα λεγόμενα ὑπὲρ τοῦ Υπάτου Ἀρμυστοῦ Σμύρνης εἰς ἀπάντησιν τοῦ κ. Τσουκαλᾶ, ἐνῶ ἀντιθέτως ἀνεγράφησαν τὰ κατ' αὐτοῦ λεγόμενα, ἐπ' εὐκαιρίᾳ δὲ ἐγκωμιάζει τὴν δράσιν αὐτοῦ, δι' ἣς οὗτος ἤρθη εἰς τὸ εὐπρέπον ὕψος τοῦ Ἑλλήνος Ἀρμυστοῦ, καὶ τονίζει ότι διὰ της μακρῶν πάσης πολιτικῆς ἐπηρεῖας διοικήσεώς του, ἀποτελεῖ ἐγγύησιν διὰ τὴν ἐν Μ. Ἀσίᾳ Ἑλληνισμόν.

Ο κ. Γ. Μπούσιος, ἀναφερόμενός εἰς ἐπαναληφθεῖν δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου της Κυβερνήσεως, ότι πρέπει κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων νὰ τηρῇται ἡ σειρά της Ἡμερησίας Διατάξεως, παρατηρεῖ ἐν τούτοις ότι κατὰ τὴν χθεσινὴν συζήτησιν δὲν ἐτηρήθη ἡ σειρά αὐτή, καὶ παρακαλεῖ νὰ μὴ ἐπαναληφθῇ τὸ ἀκόμημα τοῦτο.

Πρόεδρος. Οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ἔτιπον. Ἐκφράζεσθε διὰ λέξεως, ἥτις δὲν ἀρμόζει εἰς τὸ θέμα. Νομοσχέδια, τὰ ὅποια συζητοῦνται, λαμβάνονται ἐκ της Ἡμερησίας Διατάξεως. Ἄν πολλάκις συμβῇ νὰ μὴ τηρῇται ἡ σειρά αὐτῶν, τοῦτο γίνεταί κατὰ ἀπορρήσεως της Συνελεύσεως. Πᾶσα δ' ἀπόφασις της Συνελεύσεως εἶναι σέβαστη.

Ο κ. Γ. Μπούσιος δευτερολογῶν, λέγει ότι δὲν πρέπει νὰ συζητῶνται νομοσχέδια, ὅσῳκις δὲν ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν πληρεξουσίων.

Ο κ. Χ. Μητσόπουλος συμφωνεῖ πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Μπούσιου.

Πρόεδρος. Ὅσῳκις νομίζετε ότι δὲν ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς πληρεξουσίων, δὲν ἔχετε ἢ νὰ ὑποβάλητε ἐνστάσιν ἀπαρτίας, καὶ οὐχὶ νὰ ἐπιρρίπτετε τὴν εὐθύνην ἐπὶ τοῦ Προεδρείου.

Ο κ. Π. Κουρτίδης λέγει ότι μετ' εκπλήξεως είδεν εν τοῖς πρακτικαῖς ν' ἀναγράφεται ὅτι ἐψηφίσθησαν εἰς β' ἀνὰ πέντε τὰ «περὶ Διοικήσεως Ὁρχαίας» καὶ «Ἐποικισμοῦ» νομοσχέδια. Τονίζει ὅτι ταῦτα ἐψηφίσθησαν παρὰ τὴν σειράν αὐτῶν, καὶ οὕτως δὲν κατάρθωσαν οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ συζητήσωσιν ἐπ' αὐτῶν.

Ο κ. Σ. Σωτηριάδης διαμαρτύρεται κατὰ τῆς κλιμάκας ὅτι τὰ περὶ Ὁρχαίας νομοσχέδια ἐψηφίσθησαν ἀτάκτως, καθ' ὃν χρόνον προήδρευεν χθές οὗτος τῆς Συνελεύσεως. Ἐξιστορῶν δὲ λεπτομερῶς τὴν τῆς τῆς ἐκκωνικῶς ἐψηφίσθησαν ταῦτα παρὰ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς συμμετοχῆς καὶ δύο ὁρχαίων πληρεξουσίων, ἐνεργούντων κατ' ἐντολὴν καὶ τῶν λοιπῶν ὁρχαίων πληρεξουσίων, διαβεβαιῶν ὅτι οὐδεὶς ἐξήγγειλεν ἐπὶ ταῦτα τὴν λόγον καὶ συνεπῶς ἐψηφίσθησαν ταῦτα ἄνευ συζήτησεως, συμφωνούσης τῆς Συνελεύσεως. Ἐπικαλεῖται τὴν μαρτυρίαν ὅλων τῶν παρῶν καὶ τῶν φήρις πληρεξουσίων, ὅνα πιστοποιήσωσι τὴν ἀκρίβειαν τῶν λεγόμενων του. Ἐν τέλει τονίζει, ὅτι πᾶς ὅστις ἐξήγγειλε τὴν λόγον τῶ ἐδόθη οὗτος ἀκωλύτως, καὶ ὅτι ἀνεβλήθη ἡ ψήφισις ἐτέρων νομοσχεδίων, ἐφ' ὧν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ συζήτησις, κατ' ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως.

Ο κ. Γ. Πάπ λέγει ὅτι, παρὼν κατὰ τὴν χθεσινήν νυκτερινὴν συνεδρίαν, δὲν δύναται ἢ νὰ ἐξάσῃ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ὁ ἀντιπρόεδρος κ. Σωτηριάδης διεύθυνε τὴν συνεδρίαν κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν νομοσχεδίων. Ἐἶναι κληρὸς πλέον, λέγει, νὰ παύσῃ ἡ διὰ τούτων συζητήσεων μείωσις τοῦ γοήτρου τῆς Συνελεύσεως.

Οἱ κ. Γ. Κούσουλας καὶ Δ. Βοκοτόπουλος συμφωνοῦντες, λεγούσιν ὅτι καὶ ἡ συζήτησις καὶ ἡ ψήφισις τῶν νομοσχεδίων διεξήχθη κανονικῶς.

Ο κ. Πρόεδρος παρατηρεῖ μετὰ τούτο ὅτι ἐν τοῖς πρακτικοῖς παρελήφθη ἐκ λάθους, μὴ ἀναγραφέν τὸ νομοσχέδιον «περὶ χορηγήσεως παγκίας προκταχολῆς εἰς τὰς Ἀστυνομικὰς Διευθύνσεις τῶν Πόλεων», καίτοι ἐψηφίσθη εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν καὶ σύνολον, θέλει δὲ ἀναγνωθῇ καὶ δημοσιευθῇ ἐν τῇ ἀριστερᾷ σελίδι α'.

(α) ΣΗΜ. Ἐδοξασαί ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι τῆς προηγουμένης συνεδρίας τοῦ παρόντος τοῦτου.

Ἐτερον ἐπίσης λάθος ἐγένετο, ὅτι κατεχωρίσθησαν ἐν σελίδι 25 καὶ 26, δύο νομοσχέδια τὰ «περὶ συμπληρώσεως τῶν δικαζέων τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ νόμου 247 τοῦ 1914» καὶ τὸ «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 1323 περὶ τῶν ἐλπιδοσυτικῶν τελῶν τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τοὺς φαινητὰς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου», ὡς ψηφισθέντα εἰς τὸ σύνολον, ἐνῶ ἀμφοτέρω ἐψηφίσθησαν εἰς α' συζήτησιν τροπολογηθέντα. Ἐπομένως διαγράφονται ἀμφοτέρω καὶ ἀναγράφονται ὡς ἐψηφίσθησαν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ Διατάξει.

Μὴ ὑπαρχούσης ἐτέρας ἀντιρρήσεως, τὰ πρακτικὰ ἐπικυροῦνται ὡς διαρθρώθησαν.

Ο κ. Πρόεδρος ἀνακοινῶν κατόπι ὅτι ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Δυναρχίας ἀπέστειλε πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα, εἰς ἀπάντησιν τηλεγραφήματος αὐτοῦ διὰ τὰς γενομένας σφαγὰς.

Ἐκ Κοπενάγης 15/6/23

Ἐξοχώτατον Κύριον **Κ. Α. Δομβάρδον**,

Πρόεδρον Ἐθνικῆς Συνελεύσεως

Ἀθήναι

Ἐχω τὴν τιμὴν ν' ἀναγγείλω τὴν λήψιν τοῦ τηλεγραφήματος ὑμῶν τῆς 1ης Ἰουνίου.

Μετὰ ζωντᾶς συγκινήσεως ἔλαβον γινώσκιν τῆς ἐν αὐτῷ περιγραφῆς τῶν γεγονότων, ἐφ' ὧν εὐηρεστήθητε νὰ ἐπιστήγητε τὴν προσοχὴν μου. Ὁ Πρωθυπουργὸς Δυναρχίας

NAERGAART

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἀναφορῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ κατεθέτει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῆς Ἰουλίας χθρῆς τοῦ ἐθνομάρτυρος Γ. Καρχακωλῆ.

Ο κ. Ν. Φίλιος ὑποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 2145 καὶ 2243».

Ο κ. Α. Μάτσεις, ὑποβάλλει πρότασιν «περὶ προ-

θήκης άρθρου εν τῷ περὶ δημοσίου δικαίου κεφάλαιῳ τοῦ Συντάγματος.

Προέρχεται εἴτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Ο κ. Δ. Γούναρης, ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, λαμβάνων τὴν λόγον ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, λέγει ὅτι, ἐπειδὴ δὲν κητέρεται ἐπὶ τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀγροτικού νόμου» μετὰ τῆς γενόμενης ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ συζητήσεως, παρακαλεῖ ὅπως ἡ συζήτηςις αὐτοῦ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῇ Πρακτικὴν καὶ τὸ Σάββατον, ἀφοῦ ἐν τῷ μετὰ τὸν διανυκτεριστὴν ἐντυπὸν μεταρρυθμιζόμενον καὶ δοθῇ καιρὸς ὅπως μελετηθῇ τοῦτο ὑπὸ τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων διὰ τὴν γεννησομένην συζήτησιν.

Ο κ. Γ. Μπούσιος λέγει ὅτι, πρὶν ἢ τυπωθῇ τὸ νομοσχέδιον, εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ μία ἀκόμη συνεδρίασις ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ τελευταία, καὶ μετὰ τοῦτο νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ τοῦτο.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις κηίνει καὶ ὁ κ. Ἀγ. Παπαζαχαρίου.

Δ. Γούναρης. Βεβήτως ἡ συνεδρίασις θὰ γίνῃ τὴν προσεχῇ Τετάρτην ἢ Πέμπτην.

Δεκάτης γενόμενης τῆς προτάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἡ Συνέλευσις ἀρχεῖται τοῦ συντακτικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Πρόεδρος. Συζητήσεως ἐπὶ τοῦ άρθρου 6 τοῦ Συντάγματος, ἔχοντος οὕτως: (Ἀναγινώσκει). Ἄρθρον 6. «Ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων δύναται πάντοτε τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν, τῇ αἰτήσει τοῦ προφυλακισθέντος, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπόλυσιν τοῦτου ἐπὶ ἐγγυήσει, ὁρίζομένη διὰ δικαστικὸν βουλευματός, καθ' ὃ ἐπιτρέπεται ἀνακοπή».

«Οὐδέποτε ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων τούτων ἡ προφυλάξις δύναται νὰ παρκαθῇ περὶ τῶν τριῶν μηνῶν».

Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἡ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος ἐπιτροπὴ προτείνει ὅπως τὸ ε' εἰσφύων μετατραπῇ ὡς ἑξῆς:

«Τὸ ἔνταλμα τῆς προφυλάξεως αὐτοδικαίως καταργεῖται μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ.

Ἐπίσης νὰ προτεθῇ καὶ γ' εἰσφύων ἔχον οὕτως:

Ἐπὶ κοινῶν ἐγκλημάτων ἡ προφυλάξις τοῦ κατηγο-

ρουμένου ἀλλ' ὁρίσκει τὰ ἐγκλήματα πρὸς τὰς ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτοδικαίως τοῦ Συμβουλίου τῶν Πλημμελειοδικῶν μετὰ τὴν παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ.

Ἐπίσης τὸ Μεταρρυθμιστικὸν Δέσφμα προτείνει, ὅπως τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Συνταγματος μετὰ τὸν παρὰ τοῦ άρθρου αὐτοῦ, διατυπωθῇ ὡς ἑξῆς:

Ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων ὑποχρεοῦται πάντοτε τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν, τῇ αἰτήσει τοῦ προφυλακισθέντος, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπόλυσιν τοῦτου ἐπὶ ἐγγυήσει ὁρίζομένη διὰ δικαστικὸν βουλευματός, καθ' ὃ ἐπιτρέπεται ἀνακοπή, μόνον εἰς τὸν κατ' ἐξουσίαν οὐδέποτε ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων τούτων ἡ προφυλάξις δύναται νὰ παρκαθῇ περὶ τῶν τριῶν μηνῶν.

Ἐπὶ τῶν κοινῶν ἐγκλημάτων ἡ προφυλάξις τοῦ κατηγορουμένου δὲν δύναται νὰ παρκαθῇ περὶ τῶν ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτοδικαίως τοῦ Συμβουλίου τῶν Πλημμελειοδικῶν μετὰ τὴν παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ.

Ἐν ταῖς ἀνω προθεσμίαις συμπιπνύονται τὸ τε σταθιδιον τῆς ὅλης ἀνακρίσεως καὶ τὸ τῆς ἐννομιᾶς τοῦ Συμβουλίου διὰ δικασίαν.

Ο κ. Κ. Λυκουρέζος, πληρεξουσίου Μεσσηνίας, καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῷ Δημοσίῳ Παιδαγωγείῳ, λαμβάνων ἐπὶ τοῦ άρθρου τὸν λόγον ὡς εἰσαγγητὴς, εἰσφέρει ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος ἐπιτροπῇ, λέγει ὅτι, κατὰ τὴν Ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν τὸ ἄρθρον 6 ἐγένετο δεκτὸν ὡς εἶχε καὶ ἐν τῷ παλαιῷ Συντάγματι, προσέειπε δ' οὕτως ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ, ὅπως τὸ ἄρθρον τοῦτο συμπιπνύθῃ μετὰ τοῦ βίου ἄλλου εἰς ἓν ἄρθρον, ὡς συναρτῶν πρὸς αὐτὸ. Ἀλλ' ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἐδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην, ἐπιμένονσα ὅπως τὸ ὅλον ἄρθρον μὲν ὦσι χωρισμένα. Ὑπεστηρίχθη μετὰ τοῦτο παρ' αὐτοῦ ἡ πρότασις, ὅπως τῇ δυνατικῇ διατάξει τοῦ άρθρου ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων κητέσθῃ ὑπερρεωτική, ἀντὶ τῆς χάσεως ὅλῃς «δύναται πάντοτε τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν κ.τ.λ.» νὰ τεθῇ «ὑποχρεοῦται πάντοτε κ.τ.λ.». Τοῦτο δὲ καὶ πρέπει νὰ γίνῃ, διότι αὐτὴ ἡ φράσις τῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων ἐπιβάλλει τοῦτο· ἄλλως δὲ καὶ ἡ νεωτέρη ἐπιστήμη τοῦτο παροδεύεται καὶ ὑπεστηρίξει διὰ τῶν ἐγκριωτέων αὐτῆς ἐπιστημονικῶν. Ἐπὶ πλέον φρονῶ, λέγει ὁ κ. Λυκουρέζος, πρὸς μετέωρα προσέειπε τῆς ἀπομακρῆς ἐλευθερίας τῶν ἀλλοτρίων νὰ συμπιπ-

[illegible]

Οὐδέποτε ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων τούτων ἡ πρᾶξις
λαμπρὴ δύναται να παρατηρηθῇ, πέρα τῶν τριῶν με-
γάλων ἐκείνων ἐπὶ τοῖς ἑσπέραις ἐκείναις ἡμέραις.

[illegible]

— Ο Εμπειρικός Σύλλογος Γορτίου, παρακαλεί, όπως δικασθεί, η πληρωμή του προ τριών μηνών επιταγμένου, ελκίου.

— Το Διευθυντήριο και εποπτικόν Συμβούλιον του αθηναϊκού πιστωτικού συνεταιρισμού διακαυτοῦται κατ'επίσημον τρόπον, διακαυτοῦσιν κινήσεως, συναλλαγμάτων, βαρυνούσας, τὴν ἐξυγίαν στρωματοῦ.

Αἱ ἐλπίδες εἰς ἐπεσοὺς κατὰ τὴν Ἀθηνῶν ἰατρικὴν τὴν Συνέλευσιν, ὅπως μερυνήσῃ διὰ τὴν μὴ ἐξουσίαν τῶν, εἰς τὴν ἐποικίαν ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν κατελκίτω, προξενεῖ.

Οἱ γεωργὶ τοῦ χωρίου Λιόπεσι Ἀττικῆς δι' αἰτήσεως, τῶν ἡγετῶν τὴν χορηγίαν συναλλαγμάτων.

— Η Γενικὴ Συνέλευσις τῶν Βουλευτῶν καὶ ἐπαγγελματιῶν τῆς Ἀθηνῶν ὑποβάλλει ψήφισμα, ζητοῦν, ὅπως καὶ προῦν, εἰς τὴν ἐπιβίωσιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἡρώσεως Ἑλληνιστικῶν Ὑπομνημάτων.

Οἱ πληρεξούσιοι Λαρίδας κ. κ. **Αγ. Σλήμαν** καὶ **Δημ. Καζάκης** ὑποβάλλουσιν προπαρασκευαστικὸν σχέδιον νόμου περὶ ἐκκαταστάσεως δικαστικῆς τοῦ ἐδ. 1 τοῦ ἔτους 18 τοῦ νόμου 2521 περὶ παραχωρήσεως, τῆς ἐσόδου τῶν κολλητικῶς καλλιεργουμένων γαιῶν.

Οἱ πληρεξούσιοι **Αρχαῖος** καὶ **Πλάτος** κ. κ. **Ι. Θ. Γιαννόπουλος** ὑποβάλλουσιν προπαρασκευαστικὸν σχέδιον νόμου περὶ ἐπιβουλήτων τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Οἱ πληρεξούσιοι Λεσβοῦ κ. κ. **N. Παρίσης**, **M. Λαλιῶς** καὶ **X. Βασιλακάκης** ὑποβάλλουσιν προπαρασκευαστικὸν σχέδιον νόμου περὶ ἐπιβουλῆς δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς εἰσφοράς ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ ὑπεδικαζομένη Πλωμαρίου παρκαταμένου ελκίου.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ηλ. Μπασιδέκης**, **Τριαντάφυλλος**, **Π. Ιακώβου**, **Σερρών**, **N. Κρίτας**, **Φηλαϊδοπουλίδου**, **Α. Αράνης**, **Ψαρῶν**, **Α. Τσουκαλᾶς**, **Ἀττιλοδοσιτίης**, **Σπ. Δηλιγιάννης** καὶ **Α. Ζούγουλας** Ἀργολιδόκορινθος καὶ **N. Καμπάνης** Κυλλήδων, ὑποβάλλουσιν πρότερον νόμου περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 2729, 2771 καὶ 2773, περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἐξ ἐποτάσεως ἐπινυθιόντων ἱερωματικῶν ζῆται, καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἐποικίαν κατελκίτω, κατὰ τὴν ἐποικίαν κατελκίτω.

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ηλ. Μπασιδέκης**, **Τριαντάφυλλος**, **Π. Ιακώβου**, **Σερρών**, **N. Κρίτας**, **Φηλαϊδοπουλίδου**, **Α. Αράνης**, **Ψαρῶν**, **Α. Τσουκαλᾶς**, **Ἀττιλοδοσιτίης**, **Σπ. Δηλιγιάννης** καὶ **Α. Ζούγουλας** Ἀργολιδόκορινθος καὶ **N. Καμπάνης** Κυλλήδων, ὑποβάλλουσιν πρότερον νόμου περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 2729, 2771 καὶ 2773, περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἐξ ἐποτάσεως ἐπινυθιόντων ἱερωματικῶν ζῆται, καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἐποικίαν κατελκίτω, κατὰ τὴν ἐποικίαν κατελκίτω.

— Ο κ. **P. Μπαλιτατζής**, ἑκ τῶν ἑξωτερικῶν, ὑποβάλλει τὸ σχέδιον νόμου.

Περὶ ἀποδοχῆς καὶ συστάσεως ἐμμετῶν τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 1008, ὅς ἐπὶ ποσὶν διὰ τοῦ νόμου 2255, περὶ τῆς ἀποδοχῆς νομισματικῆς ἐπικαταλλήτης, μειώσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν Προξενικῶν καὶ Προξενικῶν ὑπαλλήλων.

— Περὶ κινήσεως τῆς Διεθνούς Συνέλευσεως τοῦ 30 Σεπτεμβρίου 1921 τῆς Διεθνούς Συμφωνίας, τῆς 18 Μαρτίου 1904 καὶ τῆς Διεθνούς Συμβάσεως, τῆς 1ης Μαρτίου 1910 περὶ ἀποδοχῆς τῆς πωλητικῆς τῶν λευκῶν.

Ο κ. Ὑπουργὸς Ζητεῖ ὅπως ἡ Συνέλευσις δεχθῇ, ὅτι τὰ νομοσχέδια ταῦτα κηρύσσονται κατεπελγόντα.

Ο κ. **Δ. Βοιωτόπουλος** παρατηρεῖ ἐπὶ εὐκαιρίᾳ ἐπὶ ἀντὶ τὰ κηρύσσονται κατεπελγόντα καὶ νομοσχέδια, καὶ πρὸς τὴν ἐκκαταστάσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐπικαταλλήτων τῶν νομισματικῶν, μετὰ τῶν ὁρίων ὑπάρχουσιν καὶ εἰδικὰ τοῦ προτάσεως νόμου καὶ ψήφισμα.

Ο κ. **X. Καρρῆς** Ζητεῖ ἐπίσης, νὰ τοποθετῶν τὰ ὑποβληθέντα ὑπομνήματα τῶν Βουλευτῶν Συνελεύσεων, πρὶν ἢ γενῇται ἡ συζήτησις τοῦ ἀποδοχῶν νόμου.

Ο κ. **N. Λεβίδης** Ζητεῖ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ὑποβουλῆς τῶν ἀνωτέρων νομοσχεδίων, νὰ ὑποβληθῶν ὑπὸ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν ἑξωτερικῶν 1) πίνακες τῆς ἐλκτικῆς τῶν δικανῶν διὰ τὰ ἀποδοχῶν προξενικῶν ἐν Ἀδριατικῇ, Σαύρῃ καὶ 2) πίνακες τῆς κινήσεως τῶν δικανῶν τῶν ἱδρυμένων νέων προξενίων.

Μὴ ἀπαρχούσης μετὰ τοῦτο ἀντιρρήσεως τινος κηρύσσονται ἀποδοχῆς τῆς Συνελεύσεως κατεπελγόντα τὰ ἀνωτέρω νομοσχέδια.

Ἀνακρινόντι μετὰ τοῦτο ὁ κ. **Πρόεδρος** δεῖ ἡ ἐπιτροπὴ, ἥτις θέλει ἐξεύρει τὸν καταλλήλον τρόπον πρὸς ἐκτελεστικὴν τῶν ἀποδοχῶν περὶ τῶν Βουλευτῶν, κατηρτίσθαι πρὸς αὐτοῦ ἐκ τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **N. Λεβίδης**, **I. Ράλλης**, **Α. Σκούφου**, **Γ. Αναστασοπούλου**, **Α. Χριστομάνου** καὶ τοῦ ἰδίου, καλεῖται δ' αὖτις ὅπως συνέλθῃ κῆρυον περὶ ὥραν 11 π. μ. ἐν τῇ Βουλευτηρίᾳ ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτοῦ πρὸς σύστασιν.

Ο κ. Γ. Κοκκινόλης, Πρωτοδικάρχης Ημερησίου, αναφέρει ότι υπάρχει έντονη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής εκκρεμής διευκρίνιση κατ' αὐτὴν, χορηγούμενης δε καὶ πῶς ἐχρυσί τὰ τῆς κατηγορίας, παρακαλεῖ, ὅπως, ἐπὶ τῇ ἐπιτροπῇ, ἐπισπεύσῃ καὶ υποβάλῃ τὴν ἐκθεσὶν αὐτῆς, ὅσα τετακτωμένα καὶ ὑποθέσεις αὐτῇ, ὅτι, φανεροί, δὲ εἶναι ἐπὶ τῇ ἐπιτροπῇ καὶ μετὰ ἐκτεθειμένων, ὅ, ὑποθέσεις αὐτῇ.

Ο κ. Πρόεδρος, συνεισφέρει μετὰ τὴν γνώμην, τοῦ κ. Παλαρεσσίου, συνιστᾷ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ συναρτῇ καὶ ὅσῃ τέρμα εἰς τὴν ἐντολήν αὐτῆς, ἐκτεθειμένων, διακριτικῶς, ὑποβάλλουσιν τὰς ἐντολὰς ἐκτεθειμένων.

Ο κ. Στ. Σωτηριάδης, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ἀναφέρει ἐν τῇ ἐκθεσὶν, ὅτι, ὁ δὲ συνάλλεται ἐπιτροπὴ καὶ θέλει ἐκδώσῃ, σχετικὰς ἐκθέσεις.

Ο κ. Κ. Πολυγένης, Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας, υποβάλλει σχέδιον νόμου, ὑπερὶ τῶν ἀποβλήτων καὶ συμπλοκῶν τῶν νύμφων διακριτικῶς καὶ ἐκτεθειμένων.

Προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ ἀναισθησθεῖς, Συνέλευσις, τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ἀναρτῶνται κατεπεὶρον καὶ ψηφίζεται κατ' ἀρχήν.

Οἱ πρὸς αὐτῇ, κ. κ. Δ. Κατάνης, Διευτὴς, Α. Βιτάλης, Κυβερνήτης, Δ. Κασιλάκης, Λαϊκὸς καὶ Σ. Γάιος (Φιλοτιμοφιλὸς) υποβάλλουσιν, τροπολογικῶν σχεδίων νόμου, περὶ ἀναρτίων τῆς ἀρχαίας, τῶν ἀποβλήτων καὶ τῶν Β. Νεοφίλων.

Οἱ κ. κ. Ν. Στράτος, Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν, Κ. Πολυγένης, Γεωργίας, υποβάλλουσιν, σχέδιον νόμου, περὶ ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀγκυρῆς.

Συνεισφέρει τῇ Συνέλευσιν, ἀναρτῶνται κατεπεὶρον τὸ νομοσχέδιον καὶ ψηφίζεται κατ' ἀρχήν.

Ο κ. Ν. Στράτος, Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν, υποβάλλει σχέδιον νόμου, περὶ αἰθέσεως τοῦ μαθητῶν δημοτικῶν σχολῶν.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο, Συνέλευσις εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Ὁ δὲ νομοθετικὸς αὐτῆς ὁρῶν, ἀναρτῶνται κατεπεὶρον τὸ νομοσχέδιον καὶ ψηφίζεται κατ' ἀρχήν.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο, Συνέλευσις εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Περὶ συστάσεως Ταμείου τῆς ἐλαίας, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν χρηματικῶν μέσων πρὸς πρόληψιν καὶ θεραπείαν τῶν ἀσθενειῶν τῆς ἐλαίας ἐξ ἐπιβλαβῶν ἐντόμων καὶ φυτικῶν παρασίτων, συνιστᾶται εἰδικὸν «Ταμείον τῆς ἐλαίας» ὑπαγόμενον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ἄρθρον 2.

1) Ἡ ὅροι τοῦ Ταμείου εἶναι:

- α) Πρόσθετος φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαίων, βεβαιούμενος καὶ συνεισπραττόμενος μετὰ τοῦ ὑπερ τοῦ Δημοσίου τοιούτου, ὁρίζομενος δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ ἐλαίου εἰς 20 ἔως 100 τοὶς ἑκατὸν τοῦ ὑπερ τοῦ Δημοσίου φόρου, ἐπὶ δὲ τῶν ἐλαίων εἰς 2 ἔως 5 λεπτά κατ' ὅκον.

β) Ἐτήσια ἐπὶ ἀπολήψει εἰσφορά τοῦ Δημοσίου μέχρι δέκα ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἀναρτῶμενη εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

γ) Ἀξία μετὰπολουμένων φαρμάκων, ἐργαλείων καὶ ἄλλων ὑλικῶν ἀπορριπτόμενων πρὸς τὸν ἀνω σκοπὸν ὑπὸ τοῦ Ταμείου.

2) Διὰ Β. Διαταγμάτων ἐκδιδόμενων προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Γεωργίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, μετὰ γνώμοδοτήριον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου τῆς ἑλαίας, ὁρίζονται αἱ περιφέρειαι τῆς ἐπιβολῆς τοῦ προσθέτου φόρου καὶ τὸ δι' ἑκάστην ἐξ αὐτῶν ποσοστὸν αὐτοῦ, μετὰ ψήφισμα τοῦ ἀρμεζίου δημοτικοῦ ἢ κοινωτικοῦ συμβουλίου τῆς περιφέρειας, τῆς πλειονότητος δὲ τῶν συμβουλίων, ἐφ' ὅσον ἡ περιφέρεια περιλαμβάνει πλείονας καὶνότητας.

3) Διὰ Β. διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν ὁρίζεται καὶ ὁ τρόπος τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου, ὡς καὶ τῆς καταθέσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν § 4 τοῦ ἄρθρου 1.

4) Δι' ὁμοίων Β. Διαταγμάτων δύναται, μετὰ γνώμοδοτήριον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου τῆς ἑλαίας, νὰ ἀρθῇ ἢ νὰ περιορισθῇ κατὰ ποσὸν ἢ περιφέρειαν ὁ ἐπιβληθεὶς πρόσθετος φόρος.

Ἄρθρον 3.

1. Ἐκ τῶν πόρων τοῦ Ταμείου καταβάλλονται αἱ δαπάναι:

- α) Διὰ τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὸν δημόσιον ταμῖον τῆς εἰσφοράς τοῦ Δημοσίου.

β) Διὰ τὴν προμήθειαν, συσκευὴν, μεταφορὰν καὶ ἀναπο-

οήκουν φαρμάκων, εργαλείων και άλλων υλικών δια την πρόληψιν και θεραπεία των ασθενειών της Ελλάδας.

γ') Διὰ τὴν πληρωμὴν ἐπιστάτων καὶ ἡμερομισθίων ἐργαζομένων πρὸς υποδειγματικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐντομεκτόνων καὶ παρὰ τοις τόκων φαρμάκων εἰς τὰς ἐλασίαν.

δ') Διὰ τὴν πληρωμὴν οδοπορικῶν ἐξόδων καὶ άλλων ἐπιπλέον τοῦ μεθοδίου ἀποδόγων τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ «Ταμείου τῆς Ἑλλάδος» ἐκτελούμεναι ἐργασίας ὑπὸ ἀλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

ε') Διὰ τὴν δημοσίευσιν ἐγκυκλίων, οδηγιῶν, βιβλίων καὶ εἰδύλων, ὡς καὶ διὰ λογιστικὰ βιβλία καὶ γραφικὰ ἐξόδα τοῦ Ταμείου.

2. Ὁ ἐξ ὠρισμένης περιφέρειας προερχόμενος φόρος διατίθεται ὑπὲρ αὐτῆς ταύτης μόνον τῆς περιφέρειας.

3. Αἱ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον δαπάναι τοῦ Ταμείου κατανέμονται εἰς τὰς κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἁρθροῦ 1 ὁριζούμενας περιφέρειας, ἐπιβαρύνεται δὲ ἐκάστη αὐτῶν ἀναλόγως τῶν δι' αὐτὴν γενομένων δαπανῶν.

4. Ἐκ τοῦ εἰσπραττομένου ἀπὸ ἐκάστην περιφέρειαν φόρου ὑπὲρ τοῦ «Ταμείου τῆς Ἑλλάδος» ἀποδίδεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον τὸ διὰ τὴν περιφέρειαν αὐτὴν ἀντικειμένου μέρος τῆς εἰσφοράς τοῦ Δημοσίου. Διὰ Β. Δικταγμάτων προκαλουμένου ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῆς Γεωργίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν ἢ κανονισθῇ ὁ τρόπος τῆς εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἀποδόσεως τῆς εἰσφοράς αὐτοῦ. Ἐφόσον δὲ αἱ πόροι τοῦ Ταμείου δι' ἐκάστην περιφέρειαν ὑπερβαίνουν τὰς διὰ τὴν περιφέρειαν ταύτην γενομένας δαπάνας, τὸ πλεόνκμα παραμένει ὡς ἀποθεματικὸν τοῦ «Ταμείου τῆς Ἑλλάδος» διὰ τὴν περιφέρειαν, ἐκ τῆς ὁποίας προέρχεται.

5. Τὰ παρὰ τῷ Ταμείῳ Πρακτικῶν καὶ Δανείων ὑποχρεωτικὰ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου κεφάλαια ἐκ τοῦ εἰδικῆς ὑπὲρ τοῦ κατὰ τὸν νόμον 1366 Ταμείου τῆς Ἑλλάδος φόρου εισάγονται εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ἑλλάδος.

6. Εἰς τὸ διὰ τοῦ παρόντος νόμου συνιστώμενον Ταμεῖον τῆς Ἑλλάδος εισάγεται ἐπίσης τὸ συμφώνως τῷ νόμῳ 2566 περὶ τοῦ πρόπου τῆς διαθέσεως τῶν ἀδειῶν ἐξαγωγῆς ἐλαίου διατεθέν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου πρὸς κατὰπολέμησιν τῶν νότων τῆς Ἑλλάδος, εἰσπραχθέν δὲ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καὶ εἰσπραχθόμενον ἀπὸ αὐτῆς δέκατον τοῦ δικαιώματος τῶν ἀδειῶν τῆς εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγωγῆς ἐλαίου.

Ἄρθρον 4.

1. Τὸ Ταμεῖον ἐδρεύει ἐν Ἀθήναις καὶ διακρίνεται ὑπὸ Διευθυντικῷ Συμβουλίῳ, ἀπαρτιζόμενον ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς

Φυτοπαθολογίας ὡς Προέδρου καὶ ἐκπροσωποῦντες αὐτό, ἐκ τῶν δύο Τμηματορχῶν τῆς Διευθύνσεως τῆς Φυτοπαθολογίας ἢ τούτων ἀπόντων ἢ καὶ ἀρρένων, ἐκ δύο Τμηματορχῶν τῆς Διευθύνσεως τῆς Γεωργίας, ἐκ τοῦ παρὰ τῇ Διευθύνσει τῆς Γεωργίας Εἰσρηγτοῦ ἢ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἑλαιοκομίας καὶ ἐκ τοῦ παρὰ τῇ Ἀνωτέρᾳ Γεωπονικῇ Σχολῇ Καθηγητοῦ τῆς Γεωργικῆς Ζωολογίας καὶ Εντομολογίας ἢ τῆς Φυτοπαθολογίας (Μονητολογίας).

2. Ὁ προϋπολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς τοῦ Ταμείου συντάσσονται κατ' ἐτος ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ, ὁ δὲ προϋπολογισμὸς ἀποτελεῖ παράρτημα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους. Ὁ ἀπολογισμὸς μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν σφραγισμῶν ἀποστέλλεται εἰς τὸ Ἑλεγκτικὸν Συνέδριον, ὅπου ἐξελέγχει αὐτὸν καὶ ἐκδίδει τὴν ἀπόφασίν του, δημοσιευμένην διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

3. Τὰ περισσεύματα τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐκάστης χρήσεως θεωροῦνται ὡς ἐσοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἐπομένης χρήσεως.

4. Οἱ κατὰ τὰ ἐδάφια α' καὶ γ' τῆς § 1 τοῦ ἁρθροῦ 2 πόροι κατατίθενται ἐντόκως μετὰ τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ ἀλλήλους, ἀμελοῦντες νὰ καταθέσωσιν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐγκλίσεις τῶν πόρων τοῦ Ταμείου, ὑπάρχοντι ἐκτὸς τῆς πειθαρχικῆς τιμωρίας, ἀρτίων καὶ πονηρῶν εὐθύνων, ἐφαρμοζομένου τοῦ ἁρθροῦ 391 τοῦ Ποινικοῦ νόμου. Ἡ ἐγκλίσις ἀναγκασμένη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας πιστωσις διὰ τὴν κατὰ τὸ ἐδάφιο β' τῆς § 1 τοῦ ἁρθροῦ 2 ἐτήσιαν εἰσφορὰν τοῦ Δημοσίου εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ἑλλάδος διατίθεται ὑπὲρ τοῦ Ταμείου ἐγκλίσεως ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, κατὰθεμένου τοῦ χορηγομένου χρηματικῆς ποσῆς ἀμέσως παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος.

5. Αἱ πληρωμαὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 διαφόρων δαπανῶν ἐνεργεῖται παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δι' ἐνταλμάτων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ταμείου.

6. Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ τὰς ἐν τῷ ἁρθρῳ 3 ὁριζούμενας δαπάνας προκαταβολὴ ἐκαστοῦ πάσῃ μέχρι δικασίων γιλιῶδων βραχυῶν διὰ γραμματικὴν ἐντάλματος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἐπὶ ἀποδοσὶ λογιστικῶν ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ λογιστικοῦ νόμου.

Ἄρθρον 5.

Τὸ Ταμεῖον τῆς Ἑλλάδος δὲν ὑπόκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 1608 περὶ ἐξουσίας Ταμείου Πρακτικῶν καὶ Δανείων.

"Αρθρον 6.

Τὰ άρθρα 1, 2, 3, 4, καὶ ὁ τοῦ νόμου 1366 «περὶ συστάσεως Τριμελῆς τῆς Ἑλλάδος, περὶ προστασίας καὶ κλαδεύματος τῶν εὐκρινειδῶν καὶ περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 214» καταργεῖται.

Ο παρὼν νόμος ὡς καὶ ὁ ὑπ' ἀριθ. 1366 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν 12 Δήμων ἢ Κοινοτήτων Πηλίου, Ἰππῶ, Ίωλλος, Ὀρμινίου, Μακρονήσου, Νηλείας, Μηλεῶν, Ἀρετῶν, Σπαλιθῶν, Σηπιάδας, Διαντίου, Μυρσίου, Κισσῶν καὶ Ζακύνθου τῆς ἐπαρχίας Βόλου, ἐφ' ὧν ἰσχύει ὁ εἰδικὸς Νόμος 2753.

"Αρθρον 7.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ καταργήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἁρθρου 3 τοῦ 2743 νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἁρθρου 2 τοῦ νόμου 2024 κλπ., ἔχον οὕτως:

"Αρθρον 1.

Καταργεῖται τὸ ἄρθρον 3 τοῦ 2743 νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἁρθρου 2 τοῦ νόμου 2024 κλπ.» καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς:

"Αρθρον 3. Ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου διὰ Β. Διατάγματος προκλήρουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ ἐσχάτῃ ἐκδοθησομένου, θέλουσιν ὁριθῇ οἱ ἀριθμοὶ τοῦ παντὸς κλάδου ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

"Αρθρον 2.

Καταργεῖται τὸ ἀπὸ 19 Μαρτίου Β. Διατάγμα «περὶ ὁρισμοῦ τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ».

"Αρθρον 3.

Εἰς τοὺς κλάδους τοῦ Β. Ναυτικοῦ, εἰς οὓς δὲν ἔχουσιν ὁριθῇ θέσεις γενικῶν ἀξιωματικῶν, οἱ διοικῶντες τῶν πλοιάρχων κεκτημένοι ὑπερτεσσάρων καὶ τεττάρων ὡς συντάξιμον ὑπηρεσίαν, ἐξ ὧν 2 εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ διοικῶντος τῶν πλοιάρχων, ἀποστρατευόμενοι λαμβάνουσι μόνον τὴν σύνταξιν ὑποναυάρχου, μετὰ διόρισμένην καὶ εἰς τὰς διατάξεις τούτων.

Προκειμένου νὰ συνεχισθῇ ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 9 τοῦ Συντάγματος, ὁ κ. Α. Μάτεσις λέγει ὅτι ἐγὼ ὑποβάλλει πρότασιν περὶ πρόσθινης ἀφῆρας ἐν τῷ Συντάγματι εἰθὺς ἐμμέως μετὰ τὸ 8 ἄρθρον. Παράκαλεῖ, ὅπως, συμφωνῶς πρὸς τὸν Κανονισμὸν τῆς Συνελεύσεως, ἡ Συνέλευσις πρὸς τὴν συζήτησιν τῆς πρότασώς του ἐκύτῃ.

Πρόεδρος. Ἡ πρότασις τοῦ κ. Πληρεξουσίου ἔχει ὡς ἐξῆς: (Ἀναγινώσκει.) «Πρότασις περὶ πρόσθινης ἀφῆρας ἐν τῷ περὶ Δημοσίου Δικαίου κέρκι τοῦ Συντάγματος».

«Προτείνουμεν ὅπως τεθῇ ἐν τῷ Συντάγματι μετὰ τὸ ἄρθρον 8 αὐτοῦ ἡ ἐν γένει καὶ κατωτέρω ἐντὸς τοῦ κεφαλαίου «Περὶ Δημοσίου Δικαίου τῶν Ἑλλήνων» ἰδιὸν ἄρθρον ἔχον ὡς ἐξῆς:

«Νόμοι καταργούντες ἢ περιορίζοντες δικαιώματα τῆς υπερασπίσεως ἢ ἐνδίκης μέσαι, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτῶν τετελεσμένων ἀδικημάτων».

Ὁ κ. Κ. Λυκουρέζος (Ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ Δημοσ. Θεσχυροῦ), παρήγγειλε ὅτι κατ' εἰλημμένην ὁδὸν τῆς Συνελεύσεως ἀπόρριπται, ὅτι ὑποβλήθη ἐνταῦθα πρότασις, δέον νὰ συζητηθῶσιν ἐν τέλει μετὰ τὴν συζήτησιν κατὰ σειράν τῶν ἁρθρῶν τοῦ Συντάγματος, ὅποτε, εἰν γινώσκει δεκάτι, θέλει καθιερωθῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἡ σειρά, ἣν θέλουσι λαβεῖ κατὰ τὴν ἀρίθμησιν τῶν ἁρθρῶν τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. Μάτεσις ἐμμένει εἰς τὴν γνώμην, ὅπως συζητηθῇ τὴν ὥρην τῆς προτάσεως. Λέγεται οὐχ ἡσπὸν, εἰν ἡ Συνέλευσις δὲν ἀποδέχεται τοῦτο, νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις αὐτῆς μετὰ τὸν 11ον ἄρθρον ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως νὰ γινῇ πρᾶξις τούτου εἰς τὰς Πράξεις.

Ἀποφαίνεται ἐν τέλει ἡ ἀναβολὴ τῆς προτάσεως.

Πρόεδρος. Συζητήσιν ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 11 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος, ἔχοντος οὕτως: (Ἀναγινώσκει.)

"Αρθρον 9.

«Ἐκστὸς ἢ καὶ πολλοὶ οὗτοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα, τηροῦντες τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ν' ἀνταρῶνται ἐν κοινῇ πρὸς τὰς Ἀρχάς, ὑποχρεωμέναι εἰς ταχεῖαν ἀνταρσίαν καὶ ἐγγράφον ἀπάντησιν πρὸς τὴν ἀνταρῶμενον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου. Μόνον μετὰ τὴν τελικὴν ἀπόφασιν τῆς πρὸς τὴν ἀνταρσίαν Ἀρχῆς καὶ τῇ ἀδείᾳ ταύτῃ, ἐπιτρέπεται

την ή ζητησις ευθυνών παρά του υποβαλλόντος την άγκυραν δια παραβάσεις εν αυτή ύπαρχούσας».

Πρό τούτου όμως λέγει ο κ. Πρόεδρος, υπάρχει πρότασις της Επιτροπής όπως προ του άρθρου 9 μετατεθεί και συζητηθή το άρθρον 15 του εν ισχύι Συντάγματος.

Ο κ. **Κ. Λυκουρέζος** (Υπουργός επί του Δημοσίου Θησαυρού) φρονεί ότι πρέπει να εξεκολληθή η συζήτησις κατ' αμφοτέρων των άρθρων, αφού περί της τοποθετήσεως ενός εκάστου άρθρου θέλει ληφθή απόφασις εις το τέλος της συζητήσεως των άρθρων του Συντάγματος.

Γενόμενης δεκτής της προτάσεως του κ. Υπουργού, αποφασίζεται η συζήτησις επί του άρθρου 9.

Ο κ. **Κ. Λυκουρέζος**, εκ των εισηγητών της Επιτροπής του Συντάγματος, λέγει ότι εν τη Επιτροπή υπεστηρίχθη όπως το άρθρον 9 μείνη ως έχει. Την γνώμην αυτήν, προσθέτει, υποστηρίζει και ήδη, φρονών ότι δεν υπάρχει ανάγκη μεταβολής του άρθρου.

Πρόεδρος. Επί του άρθρου 9 υπάρχει ή εξής πρότασις των κυρίων **Ν. Καλογεροπούλου** και **Δ. Βοκοτόπουλου** (Αναγινώσκει):

Το β' εδάφ. του άρθρου 9 ν' αντικατασταθή ως εξής:

«Η άρκησις άπικνήσεως ή ή άδικαιολογήτως βραδεία τοιαύτη, επίσυρουσα την δίωξιν του ύπαίτιου και την ύποχρέωσιν αυτού εις απόζημίωσιν, εάν εν τη άρκήσεως ή άδικαιολογήτου βραδύτητος περιήλθε θετική ζημία εις τον αναφερόμενον».

Λαμβάνει τον λόγον ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος**, όστις λέγει ότι κατ' την Αναθεωρητικήν Βουλήν, εισηγουμένου του **Ν. Δημητρίου**, εγένετο μεταβολή του άρθρου 9 και εγένετο δεκτόν όπως πάσα Αρχή ύποχρεούται να άπαντή εις τούς αναφερομένους προς αυτήν πολίτας διά πάσαν αυτήν ύπόθεσιν, επί τη βάση των διατάξεων του νόμου.

Η Επιτροπή τότε του Συντάγματος, μη άρεσθεύσας εις τούτο, προσέτεινε και δεύτερον εδάφιον εις το άρθρον κατ' το όποιον «Μόνον μετά τελικήν άπόφασιν της προς την ή αναφορά Αρχής κλπ. επιτροπής ή ζητησις ευθυνών» και ούτω καθ' εξής. Αμφοτέρως τας μεταβολάς και προσθήκας ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** εύρίσκει τελείως περιττάς και άναίτιας συνταγματικώς, προνοίας. Ως άλλως, δε αί διατά-

ξεις αὐταὶ ἐχούσι διατυπωθῆναι ἀνεξίτητοι τὸ κύρος τοῦ ἀναφερόμενου. Τοῦτου ἕνεκα, ζητεῖται ν' ἀντικατασταθῇ τὸ β' εἰσαφίον τοῦ άρθρου διὰ τῆς παρ' αὐτοῦ ὑποβαλλομένης προτάσεως, δι' ἧς οὐ μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφερόμενου ἐξασφαλίζεται πλήρως, ἀλλ' ἐπὶ πλέον καθίσταται ὑπεύθυνος καὶ ἡ ὑπαίτια Αρχή, ἡ ὁποία ἤθελε παραμελήσει τὴν πρὸς τὸν ἀναφερόμενον πρὸς αὐτὴν πολίτην ὑποχρέωσιν αὐτῆς, ὑποχρεουμένη ν' ἀποζημιώσῃ τὴν ὑποστάντα ἐκ τῆς παραμελήσεως τούτης εὐανδρίατε ζημίαν.

Κηρύσσεται περὶ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ άρθρου 9 οὐ μὴ ζητησάντος ἑτέρου τὸν λόγον, καὶ τίθεται ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀνωτέρω ἀναγνωσθεῖσα πρότασις τῶν κ. κ. **Ν. Καλογεροπούλου** καὶ **Δ. Βοκοτόπουλου**.

Ἡ Συνέλευσις δι' ἀναστάσεως ἀπορίπτει τὴν πρότασιν.

Τίθεται εἰτα εἰς ψηφοφορίαν τὸ άρθρον 9ον καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτόν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὡς ἐξῆς:

* Ἀρθρον 9ον

«Ἐκαστος ἡ καὶ ἑμὸ πολλοὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα, τηρούντες τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ν' ἀναφέρονται ἐγγράφως πρὸς τὰς Αρχάς, ὑποχρεούμενας εἰς ταχεῖαν ἐνέργειαν καὶ ἐγγράφον ἀπάντησιν πρὸς τὸν ἀναφερόμενον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου. Μόνον, μετὰ τὴν τελικὴν ἀπόφασιν τῆς πρὸς τὴν ἡ ἀναφορά Αρχῆς καὶ τῇ ἀδείᾳ ταύτης, ἐπιτρέπεται ἡ ζητησις ευθυνών παρά τοῦ υποβαλλόντος τὴν ἀναφορὰν διὰ παραβάσεις ἐν αὐτῇ ὑπαρχούσας».

Πρόεδρος. Συζήτησις ἐπὶ τοῦ άρθρου 10ου τοῦ Συντάγματος, ἔχοντος οὕτως:

* Ἀρθρον 10ον

«Οἱ Ἕλληνες ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ συγέρχεσθαι ῥηθῶς καὶ ἀσπλῶς μόνον εἰς τὰς δημοσίας συναθροίσεις δόναται νὰ παρίσταται ἡ Ἀστυνομία.

ών, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διοίκτησιν, ἔλεγχον κτλ.; Τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν, δεδομένου ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι ἐνδιαφέρουσι καὶ ἀπὸ ἀπόψεως τῶν συμπεριόντων τῶν διαχειριζομένων τῶ Σωματεῖα. Ἀλλ' ὅς τε δέον γὰρ μὴ παρορᾶται ὅτι τοὺς νόμους τούτους θέλει ψηφίσῃ ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία, ἥτις θὰ λάβῃ βεβαίως ὑπ' ὄψιν τὰς ἀντιλήψεις τοῦ καὶ Συγκλήτου.

Μὴ λαβόντος ἑτέρου τὸν λόγον ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ 11 ἄρθρου κηρύσσεται περὶτωμένη.

Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις τοῦ κ. Α. Μάτσει.

Ἡ Συνέλευσις δι' ἀναστάσεως ἀπορρίπτει τὴν πρότασιν ταύτην.

Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις τοῦ κ. Ν. Κηλογοροπούλου καὶ Δ. Βολασιπούλου.

Ἡ Συνέλευσις δι' ἀναστάσεως ἀπορρίπτει ἐπίσης τὴν πρότασιν.

Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἄρθρον 11ον καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὡς ἐξῆς:

Ἄρθρον 11

Οἱ Ἕλληνες ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι, τηροῦντες τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, οἵτινες ὁρῶς οὐδέποτε θύναται νὰ ὀπαγάσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτου εἰς προηγουμένην τῆς Κυβερνήσεως ἄδειαν.

Συνεταιρισμός τις δὲν δύναται νὰ διαλυθῇ, ἐνεκα παραβάσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων, εἰμὴ διὰ δικαστικῆς αποφάσεως.

Πρόεδρος. Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 12ου τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος, ἔχοντος οὕτως (ἀναγινώσκει).

Ἄρθρον 12.

«Ἡ κατεικία ἐκάστου εἶναι ἄσυλον. Οὐδεμία κατ' οἶκον ἔρευνα ἐνεργεῖται, εἰμὴ ὅτε καὶ ὅπως ὁ νόμος διατάσσει.

Οἱ παραβάται τῶν διατάξεων τούτων τιμωροῦνται ἐπὶ καταχρήσει τῆς ἐξουσίας τῆς Ἀρχῆς, ὑποχρεοῦνται δὲ εἰς πλήρη ἀποζημίωσιν τοῦ παθόντος καὶ προσέτι εἰς ἱκανοποίησιν αὐτοῦ διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ ὀριζομένου κατὰ τὴν

κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, οὐδέποτε δὲ κατωτέρου τῶν δραχμῶν ἑκατὸν».

Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ, ἐπὶ τοῦ Συντάγματος, προτείνει νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος «ἐπιτρεπούμενης καὶ ἰδιωτικῆς κατηγορίας».

Ἐπίσης τὸ Μεταρρυθμιστικὸν Κόμμα προτείνει ν' ἀντικατασταθῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν «ἑκατὸν» διὰ τοῦ ποσοῦ δραχμῶν «πεντακοσίων».

Ο κ. Σ. Σωτηριάδης, εἰσήγητὴς ἐν τῇ Συνταγματικῇ ἐπιτροπῇ, λέγει ὅτι τὸ ἄρθρον δέον γὰρ μείνῃ ὡς ἔχει ἐν τῷ Συντάγματι, ἐφόσον ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5 δὲν ἐνενοεῖτο δεκτὴ ἡ προσθήκη «ἐπιτρεπούμενης καὶ ἰδιωτικῆς κατηγορίας».

Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ 12ου ἄρθρου κηρύσσεται περὶτωμένη.

Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Συνέλευσις δι' ἀναστάσεως ἀπορρίπτει αὐτήν.

Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις τοῦ Μεταρρυθμιστικοῦ Κόμματος, ἥτις οὕτως ἀποσύρεται.

Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἄρθρον 12ον καὶ γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως ὡς ἐξῆς:

Ἄρθρον 12ον

«Ἡ κατεικία ἐκάστου εἶναι ἄσυλον. Οὐδεμία κατ' οἶκον ἔρευνα ἐνεργεῖται, εἰμὴ ὅτε καὶ ὅπως ὁ νόμος διατάσσει.

Οἱ παραβάται τῶν διατάξεων τούτων τιμωροῦνται ἐπὶ καταχρήσει τῆς ἐξουσίας τῆς Ἀρχῆς, ὑποχρεοῦνται δὲ εἰς πλήρη ἀποζημίωσιν τοῦ παθόντος καὶ προσέτι εἰς ἱκανοποίησιν αὐτοῦ διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ ὀριζομένου κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, οὐδέποτε δὲ κατωτέρου τῶν δραχμῶν ἑκατὸν».

Πρόεδρος. Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 13ου τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος, ἔχοντος ὡς ἐξῆς (ἀναγινώσκει).

Ἄρθρον 13ον

Ἐν Ἑλλάδι, οὔτε πωλεῖται, οὔτε ἀγοράζεται ἄνθρωπος· ἀργυρώνητος ἢ δοῦλος πάντος γένους καὶ

πάσης θρησκείας είναι ελεύθεροι, αμα πατήρη επί ελληνικού εδάφους».

Επί του άρθρου τούτου ουδεμία υπάρχει πρότασις.

Δέχεται η Συνέλευσις, όπως το άρθρον του μείνει ως έχει.

Η Συνέλευσις δι' αναστήσεως δέχεται το Άνω άρθρον Ιβον ως ανεγνωσθέν.

Πρόεδρος. Συζητήσις επί του άρθρου Ιβον του εν ισχύι Συντάγματος (αναγινώσκει).

«Εκαστος δύναται να δημοσιεύη προφορικώς, εγγράφως και δια του τύπου τούς στοχασμούς του, τήσων τούς νόμους του Κράτους. Ο τύπος είναι ελεύθερος. Η λογοκρισις, ως και πών άλλο προληπτικόν μέτρον, απαγορεύονται. Απαγορεύεται ωσχύτως ή κατάρσεις, εφημερίδων και άλλων εντύπων διακριτών, είτε πρό τής δημοσιεύσεως, είτε μετ' αυτήν. Επιτρέπεται δε κατ' εξαίρεσιν ή κατάρσεις μετ' την δημοσίευσιν, ενεκα προσβολής κατ' τής χρηστικῆς, θρησκείας ή κατ' του προσώπου του Βασιλέως, ή κατ' τής υπό του νόμου οριζομένης περιστασις, ενεκαν άσθενών δημοσιευμάτων προσβολώντων κατάρσιν τήν δημοσίαν κίδω· άλλ' εν τούτῳ περιπτώσει, εντός εξαότι και τεσσάρων ωρών από τής κατάρσεως, οφείλουν και είσταγγεσθαι να υποβλήη την ύπόθεσιν εις τὸ δικαστικόν συμβούλιον και τούτο ν' αποφανθῇ περὶ τής διατηρήσεως ή τής άρσεως, τής κατάρσεως ή άλλως, ή κατάρσεις κίρεται κύτοδικαίως. Ανατροπή κατ' του βουλευμῆτος, επιτρέπεται εις μόνον τὸν δημοσιεύσαντα τὸ κατάρθεν, ουχι δὲ και εις τὸν είσταγγελέα.

Δύνανται, κατ' ὃν τούτων ὁ νόμος, ήθελεν ορίσει, ν' απαγορευθῇ επί κπειλῇ κατάρσεως και ποινικῆς διώξεως ή δημοσιεύσεως εἰδήσεων ή ανακρινώσεων αναγνωσθῶν εις στρατιωτικῆς κινήσεις ή εις ἔργα οχυρώσεως τής Χώρας. Εἰς τήν κατάρσιν εφ' ἡμερίζονται αἱ ἀνωτέρω διατάξεις.

Ο,τε ἐλδότης εφημερίδος και ὁ συγγραφεὺς ἐπιτηδύμου δημοσιεύματος, ἀναφερομένου εις τὸν ἰδιωτικὸν ὄρθον, πλὴν τής κατ' τὸς ὁρους τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐπιδοκιμαμένης ποινῆς, εἰσιν ἄστικῶς και ἀλλήλογως ὑπεύθυνοι εις πλήρη ἀνάρθρωσιν πάσης προσηγομένης ψυχῆς και εις ἐκκαποήσιν τοῦ παθόντος, διὰ χρηματικὸν ποσόν, ὁριζομένου

κατ' τήν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, οὐδέποτε δ' ἐλάσσονος τῶν δραχμῶν διακοσίων.

Εἰς μόνον πολίτας ἑλλήνας, επιτρέπεται ή ἐκδοσις εφημερίδων.

Επὶ τοῦ άρθρου τούτου υπάρχουν αἱ ἐξῆς προτάσεις.

Η ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπή προτείνει ὡς μετ' τῆς λέξεως «ὁ τύπος είναι ελεύθερος» προστεθῇ «και ουδεμία προηγουμένη ἄδεια απαιτεῖται πρὸς ἐκδοσιν εφημερίδος ή άλλου εντύπου».

Επίσης μετ' τήν λέξιν «χρηστικῆς» νὰ τεθῇ «ή άλλης εν τῷ Κράτει γνωστῆς».

Επίσης εν τῇ β' νὰ μεταβληθῇ ή φράσις «..... αναγνωσθῶν» τῆς, χώρας» εις «αναγνωσθῶν εις κινήσεις τοῦ κράτους και κατ' ὅλως τῶν στοχαστῶν ή εις ἔργα οχυρώσεως από τε ἐρηξ, και θαλάσσης μόνον όταν δια κινήσιν σκοπεῖται ή κινῶν τῆς Χώρας».

Επίσης εν τῇ γ' νὰ μεταβληθῇ τὸ ποσόν δραχμῶν «διακοσίων» εις «πεντακοσίων» και ή δ' νὰ διατυπωθῇ ὡς ἐξῆς:

«Εἰς μόνον πολίτας ἑλλήνας, νὰ ἐπιτηδύμενος διὰ κατάρσιν ἀποφάσεως τῶν πολιτικῶν κύτων δικαιοσύνης, επιτρέπεται ή ἐκδοσις εφημερίδος ή περιττοῦ. Νόμος θέλει ορίσει τῆς ποινῆς τῶν κατάρσεων τῆς παρουσῆς διατάξεως».

Τὸ Μεταρρυθμιστικόν Κόμμα προτείνει ὡς εν τῇ β' προστεθῇ μετ' τήν λέξιν «στρατιωτικῆς», αἱ λέξεις «και νηυτικῆς» ή νὰ μεταβληθῇ ή φράσις «εις ἔργα οχυρώσεως» διὰ τῆς «εις τήν κινῶν εν γενεῇ».

Αἱ προτάσεις κῆται ἀποσώζονται.

Οἱ κ. **N. Καλογερόπουλος** και **Δ. Βοκοτόπουλος** προτείνουν ὡς ή δ' του άρθρου Ιβ' τοσποποιθῇ οὕτως:

«Μόνον πολῖται ἑλλήνας, ἀπολαρόντες τῶν πολιτικῶν αὐτῶν δικαιώματων, δύναται νὰ ὡς ἰδιωκτῆται ή διευθυνηται εφημερίδων κυκλοφορουσῶν εν Ἑλλάδι».

Να προστεθῇ δὲ εἰς β' οἱ ἐξῆς:

«Εξέχοντες κατ' πῶν μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας κατὰδιδωκονται και τιμωροῦνται εἰς ἐπαγγελματίας».

Μὴ λαβόντες τινὰς τὸν λόγον, ή συζητήσις ἐπὶ τοῦ άρθρου Ιβ' κηρύσσεται περατωμένη.

Ἀποσυμβαισίων, ὡς ἂνω, τῶν προτάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς, τίθενται εἰς ψηφοφορίαν καὶ προτάσεις τῶν κ. Ν. Κηλο-
γεροπούλου καὶ Δ. Βοκοτόπουλου.

Ἡ Συνέλευσις δι' ἀναστήσεως ἀπορρίπτει τούτας.

Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἄρθρον 14 καὶ γίνεται
δεκτὸν δι' ἀναστήσεως, ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρον 14.

«Ἐκαστος δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμοὺς του, τηρῶν τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Ὁ τύπος εἶναι ἐλεύθερος. Ἡ λογακρισία ὡς καὶ πᾶν ἄλλο προ-
ληπτικὸν μέτρον ἀπαγορεύονται. Ἀπαγορεύεται ὡσαύτως ἡ κατάσχες ἐφημερίδων καὶ ἄλλων ἐν-
τύπων διατριβῶν, εἴτε πρὸ τῆς δημοσίευσως, εἴτε μετ' αὐτήν. Ἐπιτρέπεται δὲ κατ' ἐξαιρέσιν ἡ κα-
τάσχες μετὰ τὴν δημοσίευσιν, ἐνεκα προσβολῆς κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἢ κατὰ τοῦ προσ-
ώπου τοῦ Βασιλέως, ἢ κατὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένης περιστάσεως, ἐνεκα ἀσέμνων δημοσιευ-
μάτων προσδαλλόντων καταφανῶς τὴν δημοσίαν αἰδῶν ἄλλ' ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει, ἐντὸς εἰκοσι καὶ
τεσσάρων ὡρῶν ἀπὸ τῆς κασχέσεως, ὀφείλουσι καὶ
ὁ εἰσαγγελεὺς νὰ ὑποβάλῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ δι-
καστικὸν συμβούλιον καὶ τοῦτο ν' ἀποφανθῇ περὶ
τῆς διατηρήσεως ἢ τῆς ἀρσεως τῆς κατασχέσεως
ἄλλως, ἢ κατάσχες αἴρεται αὐτοδικαίως. Ἀνα-
κατῇ κατὰ τοῦ βουλεύματος ἐπιτρέπεται, εἰς μόνον
τὸν δημοσιεύσαντα τὸ κατασχεθέν, οὐχὶ δὲ καὶ
εἰς τὸν εἰσαγγελέα.

Δύναται καθ' ὃν τρόπον ὁ νόμος ἤθελεν ὀρίσει, ν' ἀπαγορευθῇ ἐπὶ ἀπειλῇ κατασχέσεως καὶ ποι-
νικῆς διώξεως ἢ δημοσίευσιν εἰδήσεων ἢ ἀνακοι-
νώσεων ἀνογαμένων εἰς στρατιωτικὰς κινήσεις ἢ
εἰς ἔργα ὀχυρώσεως τῆς Χώρας. Εἰς τὴν κατά-
σχecin ἐφαρμόζονται αἱ ἀνατέρω διατάξεις.

«Ὁ τε ὁ ἐκδότης ἐφημερίδος καὶ ὁ συγγραφεὺς
ἐπιληψίμων δημοσιεύματος, ἀναφερομένου εἰς τὸν
ιδιωτικὸν βίον, πλὴν τῆς κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ποι-
νικοῦ νόμου ἐπιβαλλομένης ποινῆς, εἰσὶν ἀστικῶς
καὶ ἀλληλεγγῶς ὑπεύθυνοι εἰς πλήρη ἀνδρόφωσιν
πάσης πρεσβεζομένης ζημίας καὶ εἰς ἱκανοποίησιν τοῦ
παθόντος διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὀριζομένου κατὰ
τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ. οὐδέποτε δ' ἐλάσσονος
τῶν δραχμῶν διακοσίων.

Πρόεδρος. Συζητήσῃ ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 15 τοῦ ἐν ἰσχύι
Συντάγματός, ἔχοντος ὡς ἑξῆς, (ἀναγινώσκει).

Ἄρθρον 15.

«Οὐδεὶς ὅρκος ἐπιβάλλεται ἀνευ νόμου ὀριζόντος
καὶ τοῦ τύπου αὐτοῦ».

Ἐπὶ τοῦ ἀρθρου τούτου οὐδεμία ὑπάρχει πρότασις.

Δέχεται ἡ Συνέλευσις ὅπως τὸ ἄρθρον τοῦτο μείνῃ ὡς
ἔχει.

Ἡ Συνέλευσις δι' ἀναστήσεως δέχεται τὸ ὡς ἂνω
ἄρθρον 15ον ὡς ἀναγνώσθη.

Προκειμένου ν' ἀρχίσῃ ἡ συζήτης ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 16
τοῦ κ. Α. Μάτεσις ἀναδύνων τὸν λόγον, προτείνει ὅπως μετὰ
τὸ ἄρθρ. 15, γίνῃ δεκτὸν ὡς ἰδιὸν ἄρθρον ἢ παρ' αὐτοῦ προτα-
θεῖσα ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως μετὰ τὸ ἄρθρον 8 πρότασις·
Ἀναπτύσσων τὴν πρότασιν τοῦ ταύτην, λέγει ὅτι ἡ πρό-
τασις αὕτη εἶναι, ἐκ τῶν κυριωτέρων σημείων, ἐφ' ὧν τὸ
καταλυθὲν σύστημα χρησιμοποιοῦν τὴν σχετικὴν συνταξ-
ματικὴν ἐλευθερίαν ἐστηρίχθη ὡς ἐφαρμόσθη τὰ κατὰ
θλιπτικὰ αὐτοῦ μέτρα. Ὁ κίνδυνος δὲν γεννᾶται, ἐκ ὅσας
μικρᾶς Νομαρχικῆς ἐξουσίας εἰλικρινῶς ἠθέλει νομίσαι ὅτι ὑπῆρχε
ἀνάγκη μεταβολῆς τῶν εἰρημένων δικονομικῶν διατάξεων,
ἀλλ' ὅσας Κυβερνητικᾶς ἀπολυταρχικῆς, ἐξουσίας πειθύνειον
πλειοψηφίαν, καταχρᾶται τοῦ Συνταγματικοῦ δικαιώμα-
τος, ἐκ δημιουργήσεως προσωρινῶς κατὰθλιπτικῆς διατάξεως
εἰς βῆρος ὀρισμένων κατὰδικωμένων προσώπων. Προσθε-
τεῖ ὅτι ταιαῦτα ἀποπλῆ ἐνεφανίσθησαν εἰς τὴν Ἑθνην, τὰ
ὅποια πλείοντον πέντων ἐπαρχήθησαν ὑπὸ ἐμφυλίων

αγωνων, καὶ δὴ εἰς τὰ Ἑθνη τῆς Ἰσπανικῆς καὶ Πορτογαλικῆς φυλῆς. Καὶ τὰ συντάγματα αὐτῶν προέβλεψαν περὶ τῶν σχετικῶν ἐγκυρῶσεων, οὕτως ὥστε, ἂν μὴ Νομοθετικῇ ἐξουσίᾳ ᾔθελετ παραβῇ ταύτας, νὰ θεωρῆται ἐκτός τῆς νομιμότητος.

Δ. Γούναρης. Εἰς τὸ ἄρθρον περὶ στρατιωτικοῦ νόμου, εἰκὶ νὰ θεωρῶμεν ὅτι ἀδικήματα διαπραχθέντα πρὸ τῆς κερύσεως τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου παραπαιπύονται εἰς τὰ κοινὰ Δικαστήρια.

Α. Μάτεσις. Ἀκριβῶς ὑπὸ τῶν κοινῶν Δικαστηρίων ἐγένοντο μετὰ κατὰχρήσεις.

Δ. Γούναρης. Παρακλῶ τὴν Συνέλευσιν νὰ προσέξῃ. Εἶναι ἀδύνατον νὰ δεχθῇ τις ὅτι θὰ ἔχωμεν ἐφαρμογὴν νόμων δικονομικῶν, εἰς ἀδικήματα προγενέστερα, μὴ ἰσχυρῶν. Ἐκτός τῶν λόγων τῶν θεωρητικῶν, τοὺς ὁποίους δὲν ἔχω ἀναπτύσσειν τώρα, ὑπάρχει καὶ ἡ πειστικὴ ἀδυναμία. Φαντάσθητε ὅτι κατὰχρεῖται ἡ φανερά ἀνταρσία. ἂν ἡ Νομοθεσία φθάσῃ εἰς τὴν ἰδέαν τῆς κατὰχρήσεως αὐτῆς. Ἄν θέλετε ὁ θεσμός αὐτός νὰ προστατεύηται διὰ τοῦ Συντάγματος, πρέπει νὰ τὸν προστατεύητε, ὅχι μόνον διὰ τὰς παρελθούσας δίκας, ἀλλὰ καὶ δι' ὅλας τὰς δίκας. Πῶς θὰ εἴπητε ὅτι θέλετε νὰ προστατεύητε διὰ τοῦ Συντάγματος ἐν αἰονόδηποτε θεσμὸν, ὁ ὁποῖος κατὰχρεῖται ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ θὰ τὸν ἐφαρμόσῃτε χωρὶς νὰ ἔχητε τὸ ὄργανον τῆς ἐφαρμογῆς; Ὑποθέσατε ὅτι γίνεται μεταβολὴ εἰς τὴν Νομοθεσίαν ταύτην τοιαύτη, ὅποιαν κατὰχρεῖται τὸ ὄργανον διὰ νὰ δικάσῃ τὰς δίκας, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο κατὰ τὸ παρελθόν. Ἐπικυκλαζόμενα ὅτι ἡ μόνη προστασία ἐκείνου τὸ ὅποῖον ζητεῖτε, ἐξαρτάται ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου. Ἐχομεν παραπλεύρως δύο διαδικασίας, τὴν δικαστικὴν τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων, καὶ τὴν διάδικασιν τῶν μὴ στρατιωτικῶν δικαστηρίων. Θέλετε νὰ προστατεύητε ἀπὸ τῆς ἐπαγωγῆς εἰς τὰ στρατιωτικὰ δικαστήρια ἀδικήματα γενόμενα πρὸ τῆς ἐισαγωγῆς τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου. Εἶνε εὐχερὲστατον. Θὰ εἴπητε ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσι τὰ πρὸ τῆς ἐισαγωγῆς τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου ὑπαχθέντα ἀδικήματα εἰς τὴν στρατιωτικὴν Δικαιοσύνην. Ἐφ' οὗ δέχεσθε συνταγματικῶς ἀπαρτίστους τὰ παρελθούσας δίκας, δικτὶ δὲν τὰς δέχεσθε καὶ διὰ τὰς μελλούσας;

Πρόεδρος. Ἄκουσας, ἐπιμένοντες εἰς τὴν γνώμην τοῦ διὰ τὰς δύο συλλογιμαίας περιπτώσεις, τοῦ περιρρίσμου τῶν δικασμάτων τῆς ὑπερχρισσεως καὶ τῶν ἐνδίκων νέων, δὲν εὐρίσκει τὰ προβλεθέντα ἐπιχειρήματα ἰσχυρά, καὶ ἀνακεφαλαιώων τὰς ἐπὶ τοῦ τούτου ἀντιλήψεις σου, προτείνει τὴν προαρχὴν τῆς προτάσεως σου.

Ἡ συζητήσις ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης κηρύσσεται περατωμένη.

Πρόεδρος. Τιθεῖται εἰς ψήφουσαν ἡ δὲ ἀπὸ προτάσεως τοῦ κ. Μάτεσι.

Ἡ Συνέλευσις δι' ἀναστήσεως ἀπορρίπτει τὴν προτάσιν.

Πρόεδρος. Συζητήσις ἐπὶ τοῦ άρθρου 106 τοῦ Συντάγματος.

Ο. κ. Ν. Δεβίδης. Ἀνατρέχοντες εἰς προτάσιν τοῦ κ. Ἀρχιεροῦ τοῦ Ἀδελφοῦ Κερυμῆτος, ὅπως μετὰ τὸν ἀρθροῦ 106 συζητηθῇ καὶ τὸ ἄρθρον περὶ γλώσσης, πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὡς ἀνὰ βλῆθῇ ἡ συζητήσις ἐπὶ τοῦ τοῦ ἀρθροῦ καὶ συζητήσεως τοῦ ἐν ἄρθρῳ ἀρθροῦ, ὅτε θέλει συζητηθῇ ἐν ἑνὶ τῷ ἑκλήρῳ τῆς γλώσσης.

Ο. κ. Δ. Π. Γούναρης. ἀναλύων τὰς παραρτήσεις τοῦ ἀρθροῦ 106 τοῦ σχεδίου τῆς ὑπερχρισσεως, παρατηρεῖ ὅτι ἡ καὶ διὰ δύναι ὁμοῦ καὶ πρὸς τὰς ἀνάγκαις τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κελεύου τοῦ Συνταγματικῶς πλὴν καὶ μεταβολῶν τῆς γλώσσης καὶ γλωσσικῶν εἰς ἡρωτικὰ, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ δ' ὁμοῦ καὶ πρὸς τὴν γ' τοῦ κελεύου ἀρθροῦ. Ἐπομένως δύνανται νὰ γίνωσι δεκταὶ αἱ τοιαύται παραρτήσεις καὶ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζητήσις ἐπὶ τῆς προπαραβλεπόμενης γλώσσῃ, ὡς σχετικῶς πρὸς τὴν περὶ γλώσσης διατάξιν, ἂν τὰ ἄρθρα τοῦ ἀρθροῦ περὶ γλώσσης, ὡς ἐπὶ τῆς καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας σχετικῆς προτάσεως ἐν τῷ ἀρθρῷ 106.

Συναίνουσης τῆς Συνελεύσεως, ἀποφασίζεται ὅπως ἡ καὶ διὰ δὲ πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 106, καὶ σχετικῶς πρὸς τὴν περὶ γλώσσης διατάξιν, συζητηθῶσι κατὰ τὴν συζητήσιν τοῦ σχετικοῦ ἀρθροῦ περὶ γλώσσης.

Πρόεδρος. Ὑπάρχουσιν οὕτως καὶ αἱ ἐξῆς δύο προτάσεις μὴ σχετικαί, πρὸς τὴν περὶ γλώσσης διατάξιν.

Η. κ. Π. Ἰαν. Δρυμενοπούλου. ὅπως προσεβῇ εἰς τὸ ἄρθρον 106 ἑξῆς ἔχοντος:

«Εἰς τὸ Κράτος ἀνάκει ἡ ἰδρυτικὴ ἀρχὴ τῶν δημοτικῶν ἐπαγγελίων κατὰ κλάδους, ὡς καὶ ἡ ἰδρυτικὴ ἐργατικῶν ἐπαγγ-

μελλομένων σχολών. Ἡ εἰς τὰς σχολὰς καὶ τὰς ἐκπαιδευ-
σις παρέχεται δωρεάν ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ἰδιώτερος νόμος
θελεῖ καθιερωθῆναι ἡ ἐπὶ τῇ ἰδιωτικῇ καὶ λειπορρήκῃ τῶν scho-
λῶν ἐκπαίδευσις.

Καὶ δευτέρῃ τῶν κ. Ν. Καλογεροπούλου καὶ Δ.
Βοκοτόπουλου, ὅπως τὸ τοῦτον ἐδάχοντο τὸν ἀρθρον 16
ἀντικαταστήσῃ οὕτως:

«Ἐπιτρέπεται εἰς ἰδιώτικας καὶ νομικὰς πρῶτας ἡμέ-
δαπνός, ἀδείχ. του Ἰπουργοῦ τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἡ τῆς τῆς
ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων, λειτουρگوῦντων κατὰ τοὺς νό-
μους τοῦ Κράτους».

Ο κ. Δ. Βοκοτόπουλος ἀναπτύσσων τὴν πρῶτασιν
του, ποιεῖ τὰς παραρτήσεως τῆς παραρτήσεως αὐτῆς, ἵνα μὴ
δύναται ἀλλοδαποὶ ἀνεῖν ἀδείας τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας
Ἰπουργοῦ, καὶ ἰδιώτικα ἐκπαιδευτήρια.

Ο κ. Δ. Π. Γούναρης προφέρει ὅτι τὰ πάντα δύναται γν-
ρῖναι ἀνεῖν ἀδείας τῆς δικτατορίας τοῦ ἀρθρου 16, ἀλλὰ
δι' ἐρμηνευτικῆς δηλώσεως, ἵνα γὰρ ἀποδεχθῇ ἡ Συνέλευσις
ἐγκρίσας δι' οὕτως.

«Εἰς τοὺς νόμους, πρὸς ὧν ποιῆται μυσίαν τὸ βου ἐδά-
χοντο, πρὸς συζητουμένον ἀρθρου, δύναται γὰρ ἀπαρτῆθαι καὶ
πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ Κράτους πρὸς ἰδιωτικὰς σχολὰς».

Ἡ συζητήσις ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 16 καὶ ἀρτῆται μετὰ
τοῦτο περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν.

Τίθεται εἰς ψηφισθῆναι ἡ πρῶτασις τῶν κ. Ν. Καλογερο-
πούλου καὶ Δ. Βοκοτόπουλου καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις δι' ἀναστάσεως ἀπορρίπτει τὴν πρῶτασιν,
δεχομένη οὕτως τὴν ἀνω διατυπωθεῖσαν ἐρμηνευτικὴν δη-
λώσιν.

Τίθεται εἰς ψηφισθῆναι ἡ πρῶτασις τοῦ κ. Ἀργυρο-
πούλου καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις ἀπορρίπτει ἐπίσης δι' ἀναστάσεως τὴν
πρῶτασιν τοῦ κ. Ν. Καλογεροπούλου καὶ Δ. Βοκοτόπουλου.

Τίθεται εἰς ψηφισθῆναι τὸ ἀρθρον 16 καὶ ἀρτῆται
μετὰ τοῦτο περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Ἡ Συνέλευσις ἀρτῆται
ἀπορρίπτει τὴν πρῶτασιν καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις ἀρτῆται ἀπορρίπτει τὴν πρῶτασιν καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

«Ἐπιτρέπεται εἰς ἰδιώτικας καὶ νομικὰς πρῶτας ἡμέ-
δαπνός, ἀδείχ. του Ἰπουργοῦ τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἡ τῆς τῆς
ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων, λειτουρگوῦντων κατὰ τοὺς νό-
μους τοῦ Κράτους».

Ἡ συζητήσις ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 16 καὶ ἀρτῆται μετὰ
τοῦτο περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν.

Τίθεται εἰς ψηφισθῆναι ἡ πρῶτασις τῶν κ. Ν. Καλογερο-
πούλου καὶ Δ. Βοκοτόπουλου καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις δι' ἀναστάσεως ἀπορρίπτει τὴν πρῶτασιν,
δεχομένη οὕτως τὴν ἀνω διατυπωθεῖσαν ἐρμηνευτικὴν δη-
λώσιν.

Τίθεται εἰς ψηφισθῆναι ἡ πρῶτασις τοῦ κ. Ἀργυρο-
πούλου καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις ἀρτῆται ἀπορρίπτει τὴν πρῶτασιν καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις ἀρτῆται ἀπορρίπτει τὴν πρῶτασιν καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις ἀρτῆται ἀπορρίπτει τὴν πρῶτασιν καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις ἀρτῆται ἀπορρίπτει τὴν πρῶτασιν καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις ἀρτῆται ἀπορρίπτει τὴν πρῶτασιν καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις ἀρτῆται ἀπορρίπτει τὴν πρῶτασιν καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Ἡ Συνέλευσις ἀρτῆται ἀπορρίπτει τὴν πρῶτασιν καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις.

Εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἀνήκει νὰ μεριμνήσῃ περὶ
προσπορευμάτων τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐπιστ. ἀρχαῶν
ιδιωτικῶν, ὥστε νὰ συμβάλῃ αὐτὴ εἰς τὴν κοινὴν ἐνέ-
λεικν. Εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἀνήκει ἐπίσης ἡ μερι-
μνα περὶ ἐξασφάλισις εἰς τοὺς ἀπὸ τῶν ἀρχαῶν ἐπαρ-
κτοῦ διὰ τῆς ἀναγωγῆς τῶν πρὸς καλλιέργειαν καὶ εἰς
τοὺς ἐργασίας ἀναγωγῆς ιδιωτικῶν κατοικίας ἀπὸ τὴν

700 νόμος ὁρᾷται τῇ ἰδοκλήσει αἰσίου, ἐκ τῆς διανο-
μοσύνης ὁρᾷται προσκινῶντος ἀποδοξαμένον, ὅτι καὶ ὁ
πῶς ὁ νόμος διατάσσει, πάντοτε δὲ προηγουμένης ἀπο-
ζημιώσεως. Ἡ ἀποζημίωσις ὁρίζεται πάντοτε διὰ τῆς δι-
καστικῆς ὁδοῦ. Ἐν περιπτώσει, δ', ἐπειροῦσθαι δύναται
καὶ προσωρινῶς νὰ βασιθῇ δικαστικῶς, μετ' ἀκρόα-
σιν ἢ πρόσκλησιν τοῦ δικαιούχου, ὅστις δύναται νὰ ὑπο-
βάλῃ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ εἰς παρρησίαν ἀνα-
γέρου ἐπ' ἡρώσεως, καὶ ὅτι ἐφόσον ὁρίσῃ τὸ νόμος. Πράγματι,
ἀπεθελῶν, τῆς ὁριστικῆς, ἢ τῆς προσωρινῆς ὁρίσεως, ἀπο-
ζημιώσεως, ἀπαρτῶνται ἀμέσως πάντα τὰ δικαιώματα τοῦ
δικαιούχου, μὴ ἐπ' ἐπόμενῃ τῆς καταλήψεως.

ἱερεῖς τοὶ νόμοι γὰρ κλονήσονται τὰ τῆς ἰουδαίης καὶ διὰ τὴς
σωτῆρος τῶν πεπολκειῶν, εὐαγγελίων, ἀρχιερατικῶν θυσιασίων,
ἐκκλησιῶν καὶ βασιλικῶν ὁδῶν καὶ πάσης τιτῆς φυλακῆς
δυνάμεως, ἐπαρμολογημένης τῆς προηγουμένης διατάξεως διὰ
τῆς ἀπικλοτηρώσεως κεκτημένων ἀκατωμάτων.

Προσέτι αὐτῇ ἀπομαρτυρεῖ ὑπὲρ τῶν ὑποδουλῶν τῶν αὐτῆν.

[illegible]

Ἡ τοὺς ἡγούμενους τοῦ 17 αἰῶρος κληρονομία μετὰ τοῦτο
περὶ τὴν ἐκκλησίαν, τίθεται δ' εἰς ὑποφωτισμένην ἡ πρῶτη ἐκ τῶν
Μεσοποταμικῶν ἐκδόσεων. Ἡ ἀποστολὴ ἐκδομένη ἐστὶν ὡς ἑξῆς

Ἡ Συνέλευσις δι' ἀναστάσεως δέχεται, καθὼς οἱ πρὸ
 καθέρον 17 τοῦ ἡ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, νῦν

προσθήκη της γ' ἀρχήσιν, ἐκ τῶν μέντοι τῶν ἀξιοπονη-
νικῶν. Ὅθεν τὸ ἄρθρον 17 ἐγένετο δευτέρως ἑξῆς:

«Οὐδεις σπείρειται τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, εἴη διὰ
ἐκμισθίαν ἢ ἀγάπην, προσερχόμενος ἀποδεχόμενός τε
καὶ ὅπως ὁ νόμος διατάσσει, πάντοτε καὶ πρὸς
ἐκμισθίαν ἀποζημιώσεως. Ἡ ἀποζημιώσις ὀρίζεται
πάντοτε διὰ τῆς δικαιοσύνης ὁδοῦ. Ἐν περιπτώσει δ'
ἐπιτελεσθῇ, δύνανται καὶ προσωρινῶς νὰ ὀρισθῇ δι-
καιωτικῶς μετ' ἀκρίβειας ἡ πρόσδεξις τοῦ δικαίου-
χαυ, ὥστε δύναται καὶ ἀπεχρησθῇ, κατὰ τὴν κρίσιν
τοῦ δικαστοῦ, εἰς παροχὴν ἀναλόγου ἐγγυήσεως, κατ'
ἐν-τόπιον ὀρίσει ὁ νόμος. Πρὸ τῆς καταβολῆς τῆς
ὀριστικῆς ἢ προσωρινῆς ὀρισθείσης ἀποζημιώσεως,
δικαζομένων ἀκέραια πάντα τὰ δικαιώματα τοῦ
ιδιόκτητου, μὴ ἐπιτρέπονται τῆς καταλήψεως.

Εἰδικοί νομοὶ κανονίζονται τὰ τῆς ἐποκτεθείας καὶ διαθέσεως τῶν μεταλλικῶν, ορυκτῶν, ἀρχαιολεγι-
κῶν θησαυρῶν καὶ λαμπρικῶν καὶ βροντῶν ὕδατων.

Επίσης, ειδικοί νόμοι καθορίζουν τα εθνικά ήπια-
 ξων δια τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ τῆς ἑλλάδος καὶ
 τῆς θαλάσσης ἐν περιπτώσει ἐμπλέξεως καὶ ἐκτά-
 σης ἢ ἐπιστροφῆς αὐτοῦ. *

Ἀφ' ἑδρος. Ἡ ἐκκλησία ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ Ἰδου τοῦ ἐν
τοῦ Συναγώγης ἔχοντος τοῦ ὄρους. (Ἡ Ἀνατολική) νότιος

W. A. Gossling & Co.

304. $\alpha\beta\gamma\delta\epsilon\zeta\eta\theta\iota\kappa\lambda\mu\nu\pi\rho\sigma\tau\upsilon\phi\chi\psi\omega\pi\alpha\beta\gamma\delta\epsilon\zeta\eta\theta\iota\kappa\lambda\mu\nu\pi\rho\sigma\tau\upsilon\phi\chi\psi\omega$ Ο
 τω^ν $\alpha\beta\gamma\delta\epsilon\zeta\eta\theta\iota\kappa\lambda\mu\nu\pi\rho\sigma\tau\upsilon\phi\chi\psi\omega$ ρΗ-θυσίων (πολύ) $\alpha\beta\gamma\delta\epsilon\zeta\eta\theta\iota\kappa\lambda\mu\nu\pi\rho\sigma\tau\upsilon\phi\chi\psi\omega$
 παρ' $\alpha\beta\gamma\delta\epsilon\zeta\eta\theta\iota\kappa\lambda\mu\nu\pi\rho\sigma\tau\upsilon\phi\chi\psi\omega$ $\alpha\beta\gamma\delta\epsilon\zeta\eta\theta\iota\kappa\lambda\mu\nu\pi\rho\sigma\tau\upsilon\phi\chi\psi\omega$ $\alpha\beta\gamma\delta\epsilon\zeta\eta\theta\iota\kappa\lambda\mu\nu\pi\rho\sigma\tau\upsilon\phi\chi\psi\omega$

1) Η τμήμα Σ. Σωτηριάδου, έρχεται ως 57ος Ν.α. προστέθη έγκαιρα στον αριθμό 2090300Π

« Η επικηρύξις απαγορεύεται, επιτρέπεται μόνον ως
πρὸς τὸ ἀόκητον τῆς ἀπώλειας μετὰ ἐξόδον ὁριστικοῦ
ἐπὶ τοῦ ἀποβλήτου τοῦ ἀπώλειαν ἀντιπροσώπου. Πίναξ 60 »

6-00 207H0480 223 X/NP/K950-2997-151161-1210 A/VB20-

πομπούλου, οἵτινες προστείνουσιν ὅπως τὸ ἄρθρον 18 προπομπῇ αὐτῶν.

«Αἱ βάσανοι ἀπαγορεύονται κατὰ τὴν προανακρίσιν καὶ κατὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ποινῆς. Ἀπαγορεύεται ἡ γενική δημοσιεὶς δυνάμει ἐκείνης τῆς διατάξεως τοιαύτης ὅπως ἐστὶν ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς ἐκδόσεως κατὰ τῆς πατρίδος, κατὰ τοὺς σχετικούς ὁρους τῶν ποινικῶν νόμων, πρὸς ἀποκρίσιν τοῦ Κράτους ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς ἐκδόσεως ἐπὶ αὐτῶν. Ὁ πολιτικός θάνατος καταργεῖται. Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων, ἐκτὸς τῶν συνθετῶν, καταργεῖται».

Ο. κ. **Σ. Σωτηριάδης** ὑποστήριξεν τὴν προτάσιν τοῦ ἡρωοῦ ὅπως εἰς τὴν ἐκδόσιν τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς ἐκδόσεως κατὰ τῆς πατρίδος, κατὰ τοὺς σχετικούς ὁρους τῶν ποινικῶν νόμων, πρὸς ἀποκρίσιν τοῦ Κράτους ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς ἐκδόσεως ἐπὶ αὐτῶν. Ὁ πολιτικός θάνατος καταργεῖται. Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων, ἐκτὸς τῶν συνθετῶν, καταργεῖται.

Ο. κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** ὑποστήριξε ἐπὶ τῆς τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐκδόσεως.

Ἡ συζητῆσις ἐπὶ τοῦ ἁρθροῦ 18 κηρύσσεται εἰς πρῶτον ῥατῶν μεθ' ἵθεται εἰς ὑποφορὴν πρῶτον ἢ πρῶτον τοῦ κ. Σωτηριάδου.

Ἡ Συνέλευσις ἐρωτῶν τὴν ἀπορίπτει κατὰ τὴν ἀνταρτίαν.

Ο. κ. **Τ. Βακαλόπουλος** εἰς τὴν ἐκδόσιν τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς ἐκδόσεως κατὰ τῆς πατρίδος, κατὰ τοὺς σχετικούς ὁρους τῶν ποινικῶν νόμων, πρὸς ἀποκρίσιν τοῦ Κράτους ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς ἐκδόσεως ἐπὶ αὐτῶν. Ὁ πολιτικός θάνατος καταργεῖται. Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων, ἐκτὸς τῶν συνθετῶν, καταργεῖται.

Τὴν ἐκδόσιν τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς ἐκδόσεως κατὰ τῆς πατρίδος, κατὰ τοὺς σχετικούς ὁρους τῶν ποινικῶν νόμων, πρὸς ἀποκρίσιν τοῦ Κράτους ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς ἐκδόσεως ἐπὶ αὐτῶν. Ὁ πολιτικός θάνατος καταργεῖται. Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων, ἐκτὸς τῶν συνθετῶν, καταργεῖται.

Ἄρθρον 18

«Αἱ βάσανοι καὶ ἡ γενική δημοσιεὶς ἀπαγορεύονται. Ὁ πολιτικός θάνατος καταργεῖται. Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων, ἐκτὸς τῶν συνθετῶν, καταργεῖται».

Πρόεδρος Συζητῆσις ἐπὶ τοῦ ἁρθροῦ 19 τοῦ ἐν ἰσχύι Συντάγματος, ἔχοντος, οὕτως: (ἀναγινώσκει)

Ἄρθρον 19

«Οὐδεμία πραγματοποιημένη ἄδεια τῆς δικητικῆς Ἀρχῆς ἀπαιτεῖται πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς δίκη τῶν δη-

μασίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων διὰ τὰς περιττὰς υπηρεσίαν ἀξιοποίνους πράξεις αὐτῶν, ἐκτὸς τῶν περι Ἰπουργῶν εἰδικῶς διατεταγμένων».

Ἐπὶ τοῦ ἁρθροῦ τούτου οὐδεμία ἀντιρροῖ πρότασις.

Δεχεται ἡ Συνέλευσις, ὅπως τὸ ἄρθρον, τοῦτο μείνη ὡς ἐστὶν ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς ἐκδόσεως κατὰ τῆς πατρίδος, κατὰ τοὺς σχετικούς ὁρους τῶν ποινικῶν νόμων, πρὸς ἀποκρίσιν τοῦ Κράτους ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς ἐκδόσεως ἐπὶ αὐτῶν. Ὁ πολιτικός θάνατος καταργεῖται. Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων, ἐκτὸς τῶν συνθετῶν, καταργεῖται.

Ἡ Συνέλευσις δεχεται δι' ἀναστάσεως ὅπως τὸ ὡς ἀνω ἄρθρον 19 τοῦ Συντάγματος μείνη ὡς ἐστὶν.

Πρόεδρος Συζητῆσις ἐπὶ τοῦ ἁρθροῦ 20 τοῦ ἐν ἰσχύι Συντάγματος, ἔχοντος, οὕτως: (ἀναγινώσκει)

Ἄρθρον 20

«Τὰ ἀπορρήγια τῶν ἐπιστολῶν εἶναι ἀπολύτως ἀπαρτίστον».

Ἐπὶ τοῦ ἁρθροῦ τούτου ὑπαρξοῦσι δύο προτάσεις, ἡ τῆς Συνταγματικῆς Επιτροπῆς καὶ ἡ τοῦ Μεταρρυθμιστικοῦ Κόμματος, ὅπως εἰς τὸ ἀπαρτίστον περιληφθῶσι καὶ αἱ τηλεγραφεύματα καὶ τηλεφωνήματα.

Ο. κ. **Ν. Σπύρας** (ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν) ὑποστήριξε δι' ὀλίγων τὴν παραδοχὴν τῆς προτάσεως τοῦ.

Ο. κ. **Ε. Χαλιδάκης** ἐπὶ τοῦ 20 ἁρθροῦ ὁμολῶν, ὁρᾷ ὅτι, ἐπεὶ πλείστακις ἡ δικαιοσύνη εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην, χάριν ὑψίστων συμφερόντων τῆς Πολιτείας, γὰρ ἐμνηνύσῃ εὐρὺς τὴν περὶ ἀπολύτου ἀπαρτίσεως διατάξιν τοῦ ἁρθροῦ, καλὸν ἦθελεν εἰσθαι, ὅπως γίνῃ δεκτὴ τροπολογία, καθ' ἣν δι' ἀπορτίσεως τοῦ Συνταγματος τῶν ἑσῶν δύναται νὰ γίνῃ παρτίσις καὶ ἐπιστολῶν. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ εἶναι ἀπολύτως ἀπαρτίσις ἡ ἐπιστολή, διότι ἐφροντίζεν εἰς κακὸς γὰρ νὰ περικαλιπῇ διὰ φακέλλου τὴν ἐγκληματικὴν αὐτῶν βουλήτην καὶ ὅταν ἀκούη ἀπευθύνεται αὐτῶς, κατ' αὐτὴν τῆς Πολιτείας.

Ο. κ. **Δ. Π. Γούναρης** λέγει ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη τοῦ, διότι ἡ νομολογία καθώρισε π. εἶναι ἀπαρτίστον τῶν ἐπιστολῶν.

Μὴ λαβόντος ἑτέρου τῶν λόγων, ἡ συζητῆσις ἐπὶ τοῦ 20ου ἁρθροῦ κηρύσσεται περὶ μείνη.

Τίθεται εἰς ὑποφορὴν, συλλεγουμένη, ἡ πρότασις τῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος, ἑστῆς μετὰ τῆς τοῦ Μεταρρυθμιστικοῦ Κόμματος.

θ' ἀπετέλει ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, ἥτις δὲν ἐπιτρέ-
πεται, δὲν εἶναι ἀρμόζον διὰ τὴν σοβαρότητα τῆς Συν-
ελεύσεως νὰ ὑποβληθῇ ἐκ δευτέρου εἰς συζήτησιν. Διὰ
τοῦτο φρονεῖ ὅτι δεόν ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου «Περί
Συντάξεως τῆς Πολιτείας» ν' ἀναβληθῇ.

Δ. Π. Γούναρης. Ἀποφασίζομεν ὑπὲρ τὴν ἐπιρύθαι τῆς
μεταβολῆς τῶν άρθρων, ἃν ἤθελον γίνεαι δεκτοὶ οἱ προ-
τεινόμενοι θεσμοί.

Ο κ. Χ. Μητσόπουλος ὁμοίως ὑποστηρίζει ὅτι δεόν
ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου «Περί Συντάξεως τῆς Πολι-
τείας» ν' ἀναβληθῇ, διότι πρόκειται περὶ σοβαρωτάτων
θεσμῶν, οἵτινες θα μεταβληθῶσιν ἄρδην τὴν σύστασιν τῆς
Πολιτείας.

Ο κ. Α. Μάτεσις συμφωνεῖ ὅτι ἐπιβάλλεται καὶ ἡ ἀνα-
βολὴ τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου τούτου.

Ο κ. Δ. Γούναρης λέγει ὅτι τροποποιεῖ τὰς προ-
τάσεις αὐτοῦ, ὥστε αὐτὰ νὰ περιληφθῶσιν ἐν τῷ ἄρθρῳ 108.
Δυναμικῶς λοιπὸν, λέγει, νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτη-
σιν καὶ ψήφισιν τῶν άρθρων 21—23 τοῦ Συντάγματος, ἀπὸ
ταῦς δὲ τὰς προτάσεις τὰς ἀναφερόμενάς εἰς τοὺς θεσμούς,
Γερουσίας, Δημοψηφισματος ἢ Συμβουλίου Ἐπαγγελματι-
κῶν τάξεων νὰ παραπέμψωμεν εἰς τὸ ἄρθρον 108.

Δεκτῆς γενόμενης δὲ τῆς Συνελεύσεως τῆς προτάσεως
ταύτης, ἀρχετὶ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ άρθρου 21 τοῦ ἐν ἰσχύι
Συντάγματος.

Πρόεδρος (Ἀναγινώττει).

Ἀρθρον 21 τοῦ Συντάγματος.

«Ἀπάσαι αἱ ἐξουσίαι πηγάζουσιν ἐκ τοῦ Ἕ-
θνους, ἐνεργοῦνται δὲ καθ' ὅν τρόπον ὁρίζει τὸ Σύν-
ταγμα».

Δέχεται ἡ Συνέλευσις τὸ ἄρθρον τούτου ὡς ἔστι.

**Η Συνέλευσις δὲ ἀναστάσεως δέχεται τὸ ὡς ἄνω ἄρ-
θρον 21 ὡς ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου.**

**Δέχεται οὐδὲν ἡ Συνέλευσις ἐρωτώμενη ὑπὸ τοῦ κ.
Προέδρου δι' ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα 22, 23, 24, 25, 26,
27 καὶ 28 ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ ἐν ἰσχύι Συντάγματι, ἅτινα**

ο κ. Πρόεδρος ἀναγνώσκει, ἐχρῆτα ὡς ἔστι.

Ἀρθρον 22.

«Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Βα-
σιλέως καὶ τῆς Βουλῆς».

Ἀρθρον 23.

«Τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως τῶν νόμων ἀνή-
κει εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὸν Βασιλέα, ὅστις ἐνασχεῖ
τοῦτο διὰ τῶν ὑπουργῶν».

Ἀρθρον 24.

«Οὐδενὶα πρότασις, ἀφορῶσα εἰς αὐξήσιν τῶν
ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ μισθοδοσίαν καὶ
σύντάξιν ἢ ἐν γένει, δι' ὀφελὸς προσώπου, πη-
γάζει ἐκ τῆς Βουλῆς».

Ἀρθρον 25.

«Πρότασις νόμου, ἀποκρουθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐτε-
ρου τῶν παραγόντων τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐξουσίας,
δὲν εἰσάγεται ἐκ νέου εἰς τὴν αὐτὴν Βουλευτικὴν
Συνέδον».

Ἀρθρον 26.

«Ἡ αὐθεντικὴ ἐξηγησία τῶν νόμων ἀνήκει εἰς
τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν».

Ἀρθρον 27.

«Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀνήκει εἰς τὸν Βασιλέα,
ἐνεργεῖται δὲ διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ διοριζομένων ὑ-
πευθύνων ὑπουργῶν».

Ἀρθρον 28.

«Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἐνεργεῖται διὰ τῶν δικα-
στηρίων, αἱ δὲ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται ἐν
ὀνόματι τοῦ Βασιλέως».

Πρόεδρος. Συζητήσιν ἐπὶ τοῦ άρθρου 29 τοῦ ἐν ἰσχύι
Συντάγματος, «Περί τοῦ Βασιλέως» ἔχοντος αὐτῆς

Ἀρθρον 29.

«Τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως εἶναι ἀνέυθυγον καὶ
ἀπαράβυστον, εἰ δὲ ὑπουργοὶ αὐτοῦ εἶναι ὑπεύ-
θονοι».

Προκειμένου να λάβει τὸν λόγον ὁ πληρεξούσιος κ. Ἀντ.

Μομφεράτος, ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἐκτελέσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σύνταγματος ἐπὶ τοῦ Κερκυραίου «Περὶ Βασιλείας» κ. Δ. Γούναρη. Ὁ π. ὁ κ. Μομφεράτος, ἐπὶ τῆς Δικηγορίας, ἀναφέρει ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ εἶναι σύμφωνος ὅπως τὸ ἀποφασισθὲν ὡς ἔχει.

Ὁ κ. Ἀντ. Μομφεράτος λέγει συγκατακτὸς τοῦ οὐδε-
μῆτι μεταβολῆς ὅλως ἐισαγγῆς τοῦ ἀρθροῦ 29 φερεῖ ὅμως ἐπὶ
ναγκῆς ὅπως συζητηθῇ εὐρύτατα, ὅτι περὶ Βασιλείας καὶ τῶν
προνομίων αὐτοῦ ζητήμα, ὅχι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν θεωριῶν τοῦ
Esprit καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καθα-
ρῶς κοινοβουλευτικῶν συγγραμμάτων. Κατὰ τοὺς συγγραφεῖς τού-
τους, αὐτὸς ἐκπρωτοῦνται τὴν ἐκείνου ἀντιλήψιν περὶ τοῦ
σφαιρῆς συνταγματικῆς Βασιλείας, καίτοι παρ' αὐτῶν δὲκ εἴη
ὁ Βασιλεὺς, ἀλλὰ τὸ Κοινοβούλιον, διότι ἐκ αὐτοῦ ἀπορρέει
πᾶσα ἡ ἰσχύς καὶ ἡ δύναμις τοῦ Κράτους. Ἀπὸδεικνύει τούτου,
ὅτι καίτοι ἐν πολλοῖς χρόνοις τοῦ Σύνταγματος εἰσιν ἀναγε-
γασμένοι πολλοὶ προνόμιοι τοῦ Στεμματος, ὅμως ἐν αὐτῶν
σφαιρῆς ἐκείνης ἡ ὁποία ἀφ' ἧς εἰς τὴν ἀνάστασιν τῆς Βουλῆς οὐδε-
μῆτι ἀπορρέει καὶ καὶ ἀπορρέει ἀπὸ τοῦ Μομφεράτου πρὸς
κηρύξεως πολέμου καὶ εἰρήνης, «περὶ κυρώσεως τῶν νόμων»
«περὶ διορισμοῦ καὶ ἀφαιρέσεως τῶν Ἀποκριτῶν» κλπ. προνομίας
τοῦ Στεμματος, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα τὰ σχετικὰ πρὸς ταύ-
τας, λέγει ὅτι ἀπασαί αὐταὶ αἱ προνόμιοι εἰσιν ἀνυπόστατοι, διότι
οὐδεμίας αὐτῶν δύναται νὰ κατὰ τὴν ὁποίαν προαφ' ἧς ὁ Βασιλεὺς
Κατ' ἀκολουθίαν ὁ Βασιλεὺς δὲκ εἶναι παρὰ ἀπλοῦς θεατῆς,
καὶ ἐν τῇ ἐκτέλει τῶν νόμων καὶ ἐν τῇ ἐκτέλει τῶν νόμων, ὅτι τῇ
βάσει τῆς ἐκτέλεως καὶ μάτης δύναται νὰ κατὰ τὴν ὁποίαν
τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς, ἥτις καὶ αὐτὴ εἶναι κοινὴ βουλευ-
τικὴ πράξις, ὡς εἶπον, καὶ οὐδὲν ἔστιν ἄλλο. Διὰ τούτου, λέγει,
καὶ δὲν ἀποδέχονται τὴν ἐκτέλει 37ῳ ἀρθρῳ ὑπο-
βληθέντων πρὸς αὐτὸν τῶν Ἀποκριτῶν τῶν Ἀποκριτῶν κομμω-
τας, ὅπως πρὸς διαλύσιν τῆς Βουλῆς καὶ ἐκλογαίαν τῶν ἐκ-
λογῶν, διορίζεται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ὑπηρετικὴ Κυβέρνησις,
ἐκλεγομένη μετὰ τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς
Ἐπιφανείας, κλπ., διότι ταιρῶν Κυβέρνησις δὲκ δύναται νὰ
ἐκπρὸς τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, θὰ ἦγε δὲ τὰ πρᾶγματα εἶναι
ὅπου ἡ ἐκτέλει τῶν νόμων ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ οὐδὲν ἔστιν
ἐστῆρις μίαν Βουλὴν, ὅταν θορῇ τῆς 31 Μαΐου, εἰς ἐν Β.
ἀναγκασθῇ Ἀποταλῆσαι αὐτὴν ὡς ἀπορρέει ἀπὸ τοῦ
Βασιλέως εἶναι ἀναγκασθῇ ὡς ἀπορρέει ἀπὸ τοῦ
μοθετικαὶ αὐτῆς πράξεις. Διὸ καὶ κατὰ τὰς σχετικὰς συζη-
τήσεις, τὰς γενομένας περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, εἶπον καὶ

ὡς ἀπορρέει ἀπὸ τοῦ λαοῦ καὶ οὐδὲν ἔστιν ἄλλο. Διὰ τούτου, λέγει,
καὶ δὲν ἀποδέχονται τὴν ἐκτέλει 37ῳ ἀρθρῳ ὑπο-
βληθέντων πρὸς αὐτὸν τῶν Ἀποκριτῶν τῶν Ἀποκριτῶν κομμω-
τας, ὅπως πρὸς διαλύσιν τῆς Βουλῆς καὶ ἐκλογαίαν τῶν ἐκ-
λογῶν, διορίζεται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ὑπηρετικὴ Κυβέρνησις,
ἐκλεγομένη μετὰ τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς
Ἐπιφανείας, κλπ., διότι ταιρῶν Κυβέρνησις δὲκ δύναται νὰ
ἐκπρὸς τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, θὰ ἦγε δὲ τὰ πρᾶγματα εἶναι
ὅπου ἡ ἐκτέλει τῶν νόμων ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ οὐδὲν ἔστιν
ἐστῆρις μίαν Βουλὴν, ὅταν θορῇ τῆς 31 Μαΐου, εἰς ἐν Β.
ἀναγκασθῇ Ἀποταλῆσαι αὐτὴν ὡς ἀπορρέει ἀπὸ τοῦ
Βασιλέως εἶναι ἀναγκασθῇ ὡς ἀπορρέει ἀπὸ τοῦ
μοθετικαὶ αὐτῆς πράξεις. Διὸ καὶ κατὰ τὰς σχετικὰς συζη-
τήσεις, τὰς γενομένας περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, εἶπον καὶ

Μὴ λαβόντος ἄλλου τινὸς τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 29,
κηρύσσεται περατομένη ἡ ἐκτέλει τῆς ἐκτέλεως, ὅτι εἰς
ψηροφροσίαν καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὑπὸ τῆς
Συνελεύσεως τῶν ἀποκριτῶν ὡς ἀπὸ ἀνεκμύσεως, ὡς ἀπὸ

Ὁ κ. Μομφεράτος, ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἐκτελέσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ
Σύνταγματος, ἀναφέρει ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ εἶναι σύμφωνος ὅπως
τὸ ἀποφασισθὲν ὡς ἔχει.

Ἄρθρον 30

Οὐδεμίας πρὸς τοῦ Βασιλέως ἰσχύος, οὐδὲ ἐκ-
τέλεως, ὅτι δὲν εἶναι πρὸς τὸν πρᾶγμα πρᾶγμα, πρᾶγμα τοῦ
ἐκπρὸς τῆς ἐκτέλεως τῆς ἐκτέλεως, ὅτι εἰς
ψηροφροσίαν καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὑπὸ τῆς
Συνελεύσεως τῶν ἀποκριτῶν ὡς ἀπὸ ἀνεκμύσεως, ὡς ἀπὸ

Ὁ κ. Μομφεράτος, ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἐκτελέσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ
Σύνταγματος, ἀναφέρει ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ εἶναι σύμφωνος ὅπως
τὸ ἀποφασισθὲν ὡς ἔχει.

Μὴ λαβόντος ἄλλου τινὸς τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 29,
κηρύσσεται περατομένη ἡ ἐκτέλει τῆς ἐκτέλεως, ὅτι εἰς
ψηροφροσίαν καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὑπὸ τῆς
Συνελεύσεως τῶν ἀποκριτῶν ὡς ἀπὸ ἀνεκμύσεως, ὡς ἀπὸ

Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις αὕτη, ἀλλ' ἢ ἡ Συνέλευσις ἀπορρίπτει δι' ἀναστάσεως τὴν πρότασιν.

Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἄρθρον 30 καὶ γίνεται δεχτὸν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, ὡς ἔχει ἀνεγνώσθην.

Πρόεδρος. Συζητήσις ἐπὶ τοῦ 31 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, ἔχοντος οὕτως (ἀναγνώσκει).

Ἄρθρον 31. Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς αὐτοῦ.

1) Ἡ τοῦ κ. Περ. Γιακ. Ἀργυροπούλου, ἔχουσα ὡς ἔχει.

Ἄρθρον 31. Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς.

Ὑπουργοὶ διορίζονται μὲν τῶν Κθινεβουλίων.

Πρὸς διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐλλογῶν διορίζεται ὑπηρεσιακὴ Κυβέρνησις ἥς (τὰ μέλη ἐκλέγονται μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν προέδρων Ἐρετῶν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον συγκροτεῖται ὑπηρεσιακὴ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐλλογῶν τῆς Γερουσίας.

2) Ἡ τοῦ κ. Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἔχουσα ὡς ἔχει.

Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς. Το σκεπτικὸν Διατάγμα καθὼς καὶ τὸ Διατάγμα παραιτήσεως Ὑπουργοῦ προσυπογράφεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικῆς Συμβουλίου.

Εἰς περὶ τῶν παραιτήσεως ἡ ἀπολύσεως ὁλοκληρῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀν' οὗδε τῶν παυσάντων Ὑπουργῶν συγκατατεθῇ εἰς τὸ νὰ προσυπογράψῃ τὸ Διατάγμα τῆς ἀπολύσεως τοῦ παλαιοῦ καὶ διορισμοῦ τοῦ νέου Ὑπουργείου, ἀπογράφονται ταῦτα παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ νέου Ὑπουργείου.

Ὁλοκληρῶν τοῦ Ὑπουργικῆς Συμβουλίου καὶ εἰς ἑκάστης τῶν Ὑπουργῶν δέον τὰς τυχούσας ἐμπιστάσεως τῆς Βουλῆς.

Εἰς τὴν εἰς ψηφοφορίαν αἱ προτάσεις αὗται.

Ἡ τοῦ κ. Περ. Γιακ. Ἀργυροπούλου, ἀπορρίπτεται, παραπμπομένη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὅπως ἀνέστη.

Ἡ τοῦ κ. Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἀπορρίπτεται δι' ἀναστάσεως ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

Τίθεται μετὰ τοῦτο εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἄρθρον 31 καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεχτὸν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὡς ἔχει.

Ἄρθρον 31. Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς αὐτοῦ.

1) Ἡ τοῦ κ. Περ. Γιακ. Ἀργυροπούλου, ἔχουσα ὡς ἔχει.

Ἄρθρον 31. Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς.

Ὑπουργοὶ διορίζονται μὲν τῶν Κθινεβουλίων.

Πρὸς διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐλλογῶν διορίζεται ὑπηρεσιακὴ Κυβέρνησις ἥς (τὰ μέλη ἐκλέγονται μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν προέδρων Ἐρετῶν.

Τίθεται μετὰ τοῦτο εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἄρθρον 31 καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεχτὸν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὡς ἔχει.

Ἄρθρον 31. Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς αὐτοῦ.

1) Ἡ τοῦ κ. Περ. Γιακ. Ἀργυροπούλου, ἔχουσα ὡς ἔχει.

Ἄρθρον 31. Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς.

Ὑπουργοὶ διορίζονται μὲν τῶν Κθινεβουλίων.

Πρὸς διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐλλογῶν διορίζεται ὑπηρεσιακὴ Κυβέρνησις ἥς (τὰ μέλη ἐκλέγονται μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν προέδρων Ἐρετῶν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον συγκροτεῖται ὑπηρεσιακὴ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐλλογῶν τῆς Γερουσίας.

2) Ἡ τοῦ κ. Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἔχουσα ὡς ἔχει.

Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς. Το σκεπτικὸν Διατάγμα καθὼς καὶ τὸ Διατάγμα παραιτήσεως Ὑπουργοῦ προσυπογράφεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικῆς Συμβουλίου.

Εἰς περὶ τῶν παραιτήσεως ἡ ἀπολύσεως ὁλοκληρῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀν' οὗδε τῶν παυσάντων Ὑπουργῶν συγκατατεθῇ εἰς τὸ νὰ προσυπογράψῃ τὸ Διατάγμα τῆς ἀπολύσεως τοῦ παλαιοῦ καὶ διορισμοῦ τοῦ νέου Ὑπουργείου, ἀπογράφονται ταῦτα παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ νέου Ὑπουργείου.

Ὁλοκληρῶν τοῦ Ὑπουργικῆς Συμβουλίου καὶ εἰς ἑκάστης τῶν Ὑπουργῶν δέον τὰς τυχούσας ἐμπιστάσεως τῆς Βουλῆς.

Εἰς τὴν εἰς ψηφοφορίαν αἱ προτάσεις αὗται.

Ἡ τοῦ κ. Περ. Γιακ. Ἀργυροπούλου, ἀπορρίπτεται, παραπμπομένη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὅπως ἀνέστη.

Ἡ τοῦ κ. Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἀπορρίπτεται δι' ἀναστάσεως ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

Τίθεται μετὰ τοῦτο εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἄρθρον 31 καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεχτὸν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὡς ἔχει.

Ἄρθρον 31. Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς αὐτοῦ.

1) Ἡ τοῦ κ. Περ. Γιακ. Ἀργυροπούλου, ἔχουσα ὡς ἔχει.

Ἄρθρον 31. Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς.

Ὑπουργοὶ διορίζονται μὲν τῶν Κθινεβουλίων.

Πρὸς διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐλλογῶν διορίζεται ὑπηρεσιακὴ Κυβέρνησις ἥς (τὰ μέλη ἐκλέγονται μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν προέδρων Ἐρετῶν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον συγκροτεῖται ὑπηρεσιακὴ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐλλογῶν τῆς Γερουσίας.

2) Ἡ τοῦ κ. Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἔχουσα ὡς ἔχει.

Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς. Το σκεπτικὸν Διατάγμα καθὼς καὶ τὸ Διατάγμα παραιτήσεως Ὑπουργοῦ προσυπογράφεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικῆς Συμβουλίου.

Εἰς περὶ τῶν παραιτήσεως ἡ ἀπολύσεως ὁλοκληρῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀν' οὗδε τῶν παυσάντων Ὑπουργῶν συγκατατεθῇ εἰς τὸ νὰ προσυπογράψῃ τὸ Διατάγμα τῆς ἀπολύσεως τοῦ παλαιοῦ καὶ διορισμοῦ τοῦ νέου Ὑπουργείου, ἀπογράφονται ταῦτα παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ νέου Ὑπουργείου.

Σώματος και οὐχί τῶν δύο τρίτων τῶν πονούντων και διὰ ψήφου ἐπανάκλησαν. τρεῖς εἰς χωριστάς συνεδριάσεις.

Ζητῶ ὡσπύτω; διὰ τὴν παρὰχωρήσιν και ἀνταλλαγὴν πληθυσμῶν λαοψήφισμα, διὰ τῆς ψήφου τῶν τεσσάρων πέμπτων. Δὲν συμφωνῶ ὅτι δύναται νὰ συμπεριληφθῇ τὸ λαοψήφισμα εἰς τὸ γενικὸν ἄρθρον περὶ δημοψήφισματος, τὸ ὅποῖον δὲν γνωρίζομεν ἂν θὰ γίνῃ ἀποδεκτὸν. Προέκειται περὶ λαοψήφισματος ἐθνικοῦ και γεωγραφικοῦ, περιεχομένου τύχης ἀνθρώπων ἐθνικῆς. Τὸ λαοψήφισμα εἶναι ἐθνικοψήφισμα και οὐχί ἀπλὸν δημοψήφισμα, *referendum*). Νομίζω ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου τούτου δύναται νὰ ἐπεκταθῇ και εἰς τὰς περιπτώσεις εἰς ἀνταλλαγὴν πληθυσμῶν τῆς ἤδη συμφωνηθείσης ἐν συνθήκαι; τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Τουρκίαν και Βουλγαρίαν. Δέον τὸ Σύνταγμα νὰ λάβῃ τὰ μέτρα του.

Ο κ. **N. Στράτος** λέγει ὅτι βραχυῶς δὲν διαφωγεί πρὸς τὸν κ. Μητσόπουλον, διότι παρατηρεῖ ὅτι και ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς ἡ Συνέλευσις ζητεῖ ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξασφαλισθῇ, κατὰ τρίτον μὴ δυνάμενον νὰ θέσῃ ἐν οἰκδηποτε περιστάσει ἐν κινδύνῳ τμήματα τῆς Χώρας, δυνάμενα νὰ εὐρεθῶσι πρὸ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνταλλαγῆς. Ὑπὸ δύο περιπτώσεις, προσθέτει, δύναται νὰ ἐμφανισθῇ τὸ ζήτημα. Ἡ πρώτη εἶναι ὅταν ἡ Ἑλλὰς, προκειμένου νὰ συνάψῃ συμφωνίαν μετ' ἄλλου Κράτους, νὰ μὴ ὑπάρξῃ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ πλειονοψηφούντος κόμματος, ὁ ὅποῖος, διότι ἔχει κατὰ νοῦν νὰ συνάψῃ διὰ δικριῶν αὐτοῦ σχεδίων συμφωνίας, νὰ δύναται νὰ ἀνταλλάσῃ τοὺς πληθυσμοὺς μετ' ἐγκληματικὴν ἀτυνειδισίαν, ὡς συνέβη κατὰ τὸ ἐγγύς παρελθόν. Διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται ἡ λέξις παντὸς μέτρου, ὅπως μὴ ἀνταλλάσσωνται ὁμογενεῖς πληθυσμοὶ ὡς πρόβηται.

Ἡ δευτέρα περίπτωση εἶναι ὅταν, ἡττηθείσης τῆς Χώρας ἐν πολέμῳ και ἐπιβαλλομένου τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ αὐτῆς, τί δέον γενέσθαι; Νὰ ψηφίσῃ ὁ ἀτυχῆσας πληθυσμὸς ὅτι θὰ δεχθῇ οἰκισθελῶς τὴν προσάρτησιν ἢ νὰ διαμαρτυρηθῇ, δηλοῦργῶν οὕτω ζήτημα ἀκυρότητος; Τὸ ζήτημα τοῦτο δέον νὰ ἐξετάσωμεν.

Ο κ. **A. Μάρσις** διακρίπτων, παρατηρεῖ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο δεῖται μεγάλῃς και ἐμπεριστατωμένης συζητήσεως. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ὥρα εἶναι παρεχωρημένη, προτείνει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις δι' αὔριον.

Τὴν πρότερον ταύτην ὑποστηρίξει και ὁ κ. **N. Δεβίδης** και ἀπορριπτεῖται ἡ ἀνὰβολὴ τῆς συζητήσεως δι' αὔριον.

Λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρα 9 και 45' διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ αὔριον ὥρα 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κων. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
N. M. Κουλάνδρου
(ὑψανάνγνωστος)

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΙΑ

Τῆς 9 Ἰουνίου 1922.

Ὦρα 6 και 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως και διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα και ἐπιτάπη ἡ εἴσοδος εἰς τὴν λαίαν.

Ἀναγινώσκοντι και ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

— Ὁ Κωνστ. Κιούσης και Ἡλίας Κορνιώτης κάτοικοι Καρδίττης; παρακαλοῦσιν, ὅπως, τοῖς ἐπιστρεφῇ τὸ παρὰ νόμῳ πωληθέν ἐκεῖ οἰκίπεδον ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικιστικοῦ συμβουλίου και ὅπερ ἀνήκει εἰς αὐτοὺς.

— Ὁ Σύνδεσμος Ἑνοδόχων Ἀθηνῶν ὑποβάλλει ὑπόμνημα ζητῶν, ὅπως θεσπισθῇ νομοθετικῶς, προνομικὸν δικαίωμα κατασχέσεως τῶν πραγμάτων ἐνοικιστοῦ διὰ πᾶσαν καθυστερουμένην ἀπαιτήσιν μισθώσεως ἢ ἀποζημιώσεως, καθῶς και νὰ εὐθύνωνται οὗτοι διὰ πᾶσαν ἀπώλειαν πραγμάτων παρακατατιθεμένων αὐτοῖς.

— Οἱ κάτοικοι Λεπένους παρακαλοῦσιν, ὅπως, ἰδρυθῇ ἐν τῇ κοινότητι τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Λαϊκοῦ Πολιτικοῦ Συλλόγου Καστορίας παρακαλεῖ, ὅπως ἀναγνωρισθῶσιν ὡς κύριοι κἀτόχοι τῶν κτημάτων ἐκεῖνοι, οἵτινες ἡγόρασαν ταῦτα.

— Ἡ Γεωργικὴ Ἑνωσις Μακεδονίας ζητεῖ, ὅπως ἀπαλλοτριωθῶσι τὰ κτήματα ἐκεῖνα, εἰς ἃ εἶναι ἐγκατεστημένοι κολλῆται, τὰ δὲ λοιπὰ παραμένωσιν εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας.

— Ὁ Γερὸς Κλήρος Θήρας παρακαλεῖ, ὅπως προστατευθῇ ἡ περιουσίαν τῶν Ἑλληνικῶν και τῶν Μονῶν.

— Ἐπιτροπὴ γαιοκτημόνων Φθιώτιδος παρακαλεῖ, ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις τοῦ ἀγροτικῆς νομοσχεδίου.

— Τὸ Ἱερατικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον Γυθείου ζητεῖ, ὅπως μὴ ἀπαλλοτριωθῶσι τὰ Μοναστηριακὰ κτήματα.

— Οἱ κάτοικοι Τρικάλων ζητοῦσιν, ὅπως μὴ γίνῃ ὁλοκληρωτικὴ ἀπαλλοτριώσις τῶν ἀγροκτημάτων.

— Διάφοροι Σύλλογοι δημοδιδασκάλων παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν, ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν ψήφισιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν νομοσχεδίων.

— Ὁ Γεώργιος Μυλωνᾶς, κατ'ἐγγέλων τοὺς ὁδελφοὺς Σταματοπούλου, ἐργαστασιάρχας, τοποθετήσαντας εἰς κεντρικὴν ὁδὸν Βόλου ἐνέεικον κινήτηριον λερίον, παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ πρὸς τῶν ἐργασιῶν καὶ τιμωρηθῶσιν οὗτοι ἀμελῶς.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συναιτερισμοῦ Κρεσταινῆς παρακαλεῖ, ὅπως ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τῆς τροποποιήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐμφυτευτικῶν κτημάτων.

— Ὁ Πρόεδρος Συνδέσμου Κρεσταινῆς παρακαλεῖ, ὅπως ψηφισθῶσιν αἱ ὑπὸ τῆς Λαϊκῆς Τραπεζῆς ὑποβληθεῖσαι τροποποιήσεις τοῦ νόμου περὶ ἀγροφυλακῆς.

— Οἱ κάτοικοι Κασσίου, Ἀμπελακίων καὶ Σαλαμίνας δι' ἀναφορὰς τῶν ζητοῦσι τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἐν τῷ λοιμοκαθαρτηρίῳ Ἁγίου Γεωργίου προσφύγων, ὡς ἐπικυνδύνων διὰ τὴν δημοσίαν υἱεῖαν.

— Ὁ πληρεξούσιος Μεσσηνίας κ. **Γεώργ. Σχοινῆς** υποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κανονισμοῦ τῆς ἀρχαιότητος τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ».

— Ὁ πληρεξούσιος Μεσσηνίας κ. **Γεώργ. Σπηλιόπουλος** υποβάλλει τὰς ἐξῆς τροπολογίας.

1) τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 2353 περὶ τῆς Δημοτικῆς καὶ Κοινοτικῆς φορολογίας κ. λ. π.

2) τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παροχῆς ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους πολιτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας».

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Στ. Σακελλαριάδης** Ἀρχαδίας, **Δ. Παναγιώτου** Ἀττικοβοιωτίας, **Α. Αἰλιανός** Μεσσηνίας, **Αρ. Χηνιάδης** Ἀρχαδίας, **Περ. Μπουττός** Μεσσηνίας, **Π. Ε. Σπυράκης** Ἀρχαδίας καὶ **Ν. Καλαντζάκος**, Μεσσηνίας, υποβάλλουσι τροπολογίαν τοῦ σχε-

διοῦ νόμου «περὶ προσόντων, διαβιβάσεως καὶ ἀποδοχῶν τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῶν Δημοτικῶν Σχολείων».

— Ὁ πληρεξούσιος **Σ. Γάτος**, Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, υποβάλλει τροπολογίαν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 2415 περὶ ἀποδοχῶν κ. λ. π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ 2249 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1453».

— Ὁ πληρεξούσιος Λακωνίας **Μ. Σιάπκας** υποβάλλει τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1381 περὶ ἀποδοχῶν, διαβιβάσεως κ. λ. π. ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 2384 κ. λ. π.

— Ὁ πληρεξούσιος Κυκλάδων κ. **Περ. Α. Ρεδιάδης** υποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ συγκροτήσεως τῶν ἐφεδρεῶν τοῦ κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν Στρατοῦ».

— Ἡ ἐπὶ τῆς **Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς** υποβάλλει τὴν ἐκθέσιν τῆς ἐπὶ τῆς διαγραφῆς τοῦ πληρεξουσίου Ἡρακλείου κ. **Γεωρ. Κοκκινάκη**.

— Ὁ κ. **Κ. Πολυγένης**, Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας, υποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ὁρισμοῦ ἡμέρας ἐνάρξεως τοῦ τρυγητοῦ τῶν σταφιδαμπελών».

Τῇ προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ συναινέσει τῆς Συνελεύσεως τὸ νομοσχέδιον τοῦτο κηρύσσεται **κατεπειγον καὶ ψηφίζεται κατ' ἀρχήν**.

— Ὁ κ. **Α. Τσουκαλᾶς**, λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἐπείγοντος ζητήματος, καταθέτει ἀναφορὰν τῶν πέριξ τοῦ Λοιμοκαθαρτηρίου κατόικων, ζητούντων ὅπως ληρθῶσι μέτρα πρὸς μεταφορὰν τῶν ἐν τῷ Λοιμοκαθαρτηρίῳ συγκεντρωθέντων προσφύγων, διότι ἐκ τῶν πολλὰ πλὴν θανατηφόρων νόσων, αἵτινες μαστίζουσι τοὺς, κινδυνεύει καὶ ἡ ἰδικὴ τῶν υἱεῖα. Παρακαλεῖ νὰ ληρθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀναφορὰ αὕτη, καὶ ληρθῶσιν ἄμεσα καὶ ἐπείγοντα μέτρα πρὸς διακτανισμόν τοῦ σοβαρώτατου τοῦτου ζητήματος, μεταφερομένων ἀλλοχού τῶν προσφύγων.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις κίμνουσι καὶ οἱ κ. κ. **Ἀντ. Μάτσης**, **Δ. Σπηλιωτόπουλος** καὶ **Χ. Μητσόπουλος**.

Οἱ κ. **Π. Πρωτοπαπαδάκης**, Πρωθυπουργός, καὶ **Δ. Γούναρης**, Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, ἀπαντῶσιν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπαχολεῖ ἤδη ἀπὸ δέκα καὶ

πλέον ημερών την Κυβέρνησιν καὶ μελετᾶται ὁ ταχὺς διακανονισμὸς αὐτοῦ.

Ο κ. **Μ. Γούδας**, Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθν. Οἰκονομίας, παρκαλεῖ ἐπ' εὐκαιρίᾳ νὰ ψηφισθῇ κατεπειγόντως τὸ παρ' αὐτοῦ υποβεβλημένον νομοσχέδιον, σχετικὸν πρὸς διακανονισμὸν τοῦ ζήτηματος τοῦτου.

Ηγρόεδρος. Εἶναι ἀναγκαζομένην ἐξαιρετικῶς ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διοικήσει καὶ θέλει ψηφισθῇ.

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' καὶ ἄρθρον συζητήσιν τὸ νομοσχέδιον περὶ τῆς παρόντος μεταφορᾶς προσώπων, ὁμαδὸν ἐρχομένων εἰς ἑλληνικοὺς λιμένας ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς.

Συνεχιζομένης μετὰ τοῦτο τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ 33ου ἁρθροῦ τοῦ Συντάγματος, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Δ. Τσουκαλᾶς**, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι δὲν συμφέρεται τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως περὶ δημοψηφίσματος τῶν κατοίκων τῶν Χωρῶν, αἵτινες δύνανται ν' ἀνταλλαχθῶσιν, ἐρῶσαν τὸ τοιοῦτον θὰ συμβῇ μόνον ἐν ὑπερτάτῃ ἀνάγκῃ.

Ἀλλ' ἐκν ἡ περὶ δημοψηφίσματος πρότασις δέον νὰ ἀπορριφθῇ, ἡ περὶ κατοχυρώσεως ὁμῶς τοῦ ἁρθροῦ διάταξις περὶ ψηφίσεως τοῦ γένου διὰ τῶν δύο τρίτων τοῦ ὅλκου ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν δέον νὰ ἐπιβληθῇ. Ἀνασκοπῶν τὰ τοῦ παρελθόντος, ἀναφέρεται εἰς τοὺς διωγμοὺς τῶν Χριστιανῶν, τοὺς λαβόντας χώραν κατὰ δικρούας ἐποχάς, καὶ ἰδίως κατὰ τὸ ἔτος 1914, ὅτε ἐπὶ καὶ πλέον ἐκτοντάδες χιλιάδων Χριστιανῶν τῶν Θρακικῶν καὶ Μικρασιατικῶν παρὰ τὴν ἀπηλαθῆσαν ὑπὲρ τῶν Τούρκων ἐν οἰκτρᾷ καταστάσει, γυμνοὶ καὶ ἀνυπόδητοι, καὶ κατὰφυγονεῖς τὰς ἀντιπέρας ὄχθας, εἰς τὴν Χίον, Μιτυλήνην καὶ τὴν Σάλον, καὶ λέγει ὅτι ὁ τότε Πρωθυπουργὸς, οὐ μόνον οὐδὲν ἀπεστείλε πλοῖον πρὸς παραλαβὴν καὶ περιστάλψιν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου αἰτήσεις τῶν ἐκεῖ Ἀσπύων, ἀλλὰ καὶ ἀπηγορεύσε τὴν διὰ τοῦ τηλεγράφου διεισδύσασιν πληροφοριῶν. Μόνον δ' ὅτε ἐξ ἐπιβλατῶν ἐγνώθη τὸ ζήτημα καὶ ἐξηγήθη τὸ δημοτικὸν ὄριον, παραληθεῖς ἐν τῇ Βουλῇ, προέβη εἰς τὰς δυνάμιτις ἐλαινὰς δηλώσει περὶ κλειστοῦ καὶ

ρύξεως πολέμου κατὰ τῆς Τουρκίας, ψευδόμενος, διότι ταυτοχρόνως ἀπέστειλεν ἀντιπροσώπους πρὸς συνεννόησιν μετὰ τῶν Τούρκων. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον αἱ τουρκικαὶ ἐφημερίδες ἀνέγραφον ὅτι ὁ τότε Πρωθυπουργὸς εἶχε δώσει τὴν συγκατάθεσιν τοῦ. Ἡ Τανὶν, τὸ ἐπίσημον νεοτουρκικὸν ὄργανον τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῆς 12 Ἰουνίου τοῦ 1914 καὶ ἡ ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς τὸν Γκαλὴπ Κεμαλὴ ἀναφέρουσι ταῦτα. Ἐκ τούτων καὶ ἄλλων, προσθετεί, ἀποδεικνύεται ὅτι δέον νὰ κατοχυρώσωμεν τὸ ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, οὐχὶ βεβλῶς διὰ δημοψηφίσματος, ἀλλὰ διὰ τῆς πλειθῆκος διατάξεως ὅπως ὁ νόμος ψηφίζεται διὰ τῶν δύο τρίτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν.

Οἱ κ. κ. **Θ. Χρυσοβέργης** καὶ **Ν. Κωνσταντινίδης**, ἀντικρούοντες τὸν κ. Τσουκαλᾶν, ἀποδίδοντα τοὺς ἐν Θράκῃ διωγμοὺς τῶν ἐλληνικῶν πληθυσμῶν εἰς τὰς συνεννοήσεις τὰς ὁποίας διεξῆγεν, ὁ τότε πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος, περὶ συνάψεως συμμάχιας μετὰ τῆς Τουρκίας, τῇ ὑποδείξει τῆς Γερμανίας, λέγουσιν ὅτι οἱ διωγμοὶ ὀφείλονται εἰς φυλετικούς διωγμοὺς, ἐγένοντο δὲ πολὺ πρότερον, πρὶν τῆς γενομένης συνεννοήσεως τοῦ Βενιζέλου μετὰ τῆς Τουρκίας περὶ συνάψεως συνθήκης.

Ο κ. **Ν. Στρέτος** λέγει ὅτι οἱ διωγμοὶ τῆς Θράκης δὲν ὀφείλονται ὅντως εἰς καμμίαν συμφωνίαν. Οἱ διωγμοὶ ὁμῶς τῆς Θράκης, οἱ ἄγριοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον σκοπὸν τὴν ἐκπατρισμὸν τῆς Θράκης, ἐγένοντο τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως ὡς κυβερνητικὴ πολιτικὴ. Ἀλλ' ὑπάρχει ἄλλο ἀναμφισβήτητον γεγονός, ἡ διαπραγματεύσις ἡ ὁποία ἐγένετο πρὸς ἀνταλλαγὴν τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, καὶ τὸ γεγονός εἶναι ἐπαρκές καὶ σημαντικόν, ὥστε ἡ Συνέλευσις νὰ λάβῃ μετρά, ἵνα τοιαῦτα ἀποφασίς μὴ λαμβάνωνται ἐν τῷ μέλλοντι ἄνευ πλειονοψηφίας τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσίας.

Ο κ. **Γ. Μπούσιος** λέγει ὅτι, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ σχέσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους πρὸς τὰς περὶ αὐτοῦ κειμένας ἀλυτρώτους ἐτι Χώρας δὲν εἶναι ὡς αἱ τῶν ἄλλων Κρατῶν, διότι ἡμεῖς ἔχομεν ἐπὶ τῶν Χωρῶν τούτων ἀπαράγραπτα δικαίωματα ἱστορικά, δέον νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἑλλήν. Ἐθνους πρὸς τὰς Χώρας ταύτας. Δὲν δυνάμεθα ἡμεῖς, λέγει, οὐδὲ δικαιούμεθα νὰ καμώμεν

οίανδήποτε ανταλλαγήν, ἔστω καὶ σπιθαμὴν γῆς, εἴτε Χώρῃς, εἴτε πληθυσμοῦ. Τὸ ζήτημα βεβαίως εἶναι διάφορον, προκειμένου περὶ ἀνωτέρας βίαις· ἀλλὰ προκειμένου περὶ ἄλλου τρόπου παράχωρήσεως ἐδάφους, καὶ δὴ ἀμφισβητούμενου, ὡς νῦν, δεόν νὰ τεθῇ διάταξις ἐν τῷ Συντάγματι, ὅτι οὐδεμία ἐπιτρέπεται παράχωρησις Χωρῶν ἢ λαῶν περιλαμβανόντων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον καὶ ἰδόντων τὸν ἥλιον τῆς ἐλευθερίας, εἴτε διὰ νόμου, εἴτε ἄνευ νόμου.

Δ. Γούναρης. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης. Δὲν μὲν ὠρεῖται τίποτε νὰ τεθῇ τοῦτο ἐν τῷ Συντάγματι, διότι δὲν πρόκειται περὶ Χώρας προσκρατηθείσης.

Γ. Μπούσιος. Εἶναι ἀπαραίτητον, διότι πρόκειται περὶ τῆς Θράκης.

Δ. Γούναρης. Ἐκεῖ πρόκειται περὶ συνθήκης.

Γ. Μπούσιος. Οὐχί. Πρόκειται περὶ κληροῦς προσκρατηθείσης, ἣ ὅποια ἐγένετο ἤδη κανονικώτατα, ἀπὸ καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς Χώρας αὐτῆς ἔχοντες ἐνταῦθα, κληρὸν βουλευομένους, καὶ ἀρμοδίωσιν διοικητικὴν. Συνεπῶς προτείνω νὰ συμπληρωθῇ τὸ ἄρθρον ὡς ἐξῆς: «Οὐδεμία ἐπιτρέπεται παράχωρησις Χωρῶν ἢ λαῶν, περιλαμβανομένων ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Βασίλειῳ».

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν κατάταξιν τοῦ ἁρθροῦ τούτου, φρονῶ, λέγει ὁ κ. Μπούσιος, ὅτι δὲν ἔχει τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐν τῷ περὶ Βασιλείας, κεραλκίῳ, διότι οὐκ εἶναι περὶ ὅλως διόλου ἄλλου ζητήματος. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι, ἢ πρέπει νὰ τεθῇ ὡς παράρτημα τοῦ 32 ἁρθροῦ, ἢ νὰ μετατεθῇ ἀλλοχθῇ.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος**, διαιτῶν διὰ μακρῶν, λέγει ὅτι ἀπεδέχθη καὶ προσέτινε χθες τὸ δημοψήφισμα, προκειμένου περὶ παράχωρήσεως Χώρας ἢ πληθυσμοῦ, διότι ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν πρόκειται περὶ νομικοῦ δημοψηφίσματος, ἀλλὰ περὶ λαοψηφίσματος, ἢ κάλλιον περὶ ἐθνοψηφίσματος, τὸ ὅποτον ἂν εἴναι κατὰ τὸ δίκαιον ὁρθόν, πρέπει καὶ κατὰ πρᾶγμα νὰ καταστῇ τοιοῦτον, διότι καθ' οἷονδήποτε τρόπον καὶ ἂν ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα, ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐθνολογικὰς καὶ γεωγραφικὰς ἀξιώσεις, θέλει εἰσθαι ὠφελιμώτατον διὰ τὴν Ἑλλάδα. «Ας ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ Δωδεκάνησα, ἢ Β. Ἡπειρος καὶ ἄλλα διεκδικούμενα ἑλληνικὰ μέρη. Ἀλλὰ, τε τὸ δημοψήφισμα, μετὰ τὴν διάσχεψιν τῶν Παρισίων, ἔχει καθιερωθῇ καὶ ἀναγνωρισθῇ διεθνῶς, περιλαμβάνεται δὲ καὶ εἰς τοὺς 14

ἄρθροι τοῦ Οὐέλσωνος, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀγνοῇ τοῦτο ἡ Ἑλλάς. Φρονῶ δὲ, λέγει ὁ κ. Μητσόπουλος, ὅτι ἐν τῷ δημοψηφίσματι τούτῳ πρέπει νὰ περιληφθῇ νὰ ψηφίζωσι καὶ αἱ γυναῖκες, ἀπὸ 18 ἐτῶν ἡλικίας καὶ ἄνω, καὶ δι' ἄλλους λόγους ἀλλὰ καὶ διότι, μετὰ τὰ πολεμικὰ γεγονότα καὶ τὴν ἐν Τουρκίᾳ δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, οἱ ἄνδρες κατεστράφησαν καὶ δὲν μένουσι παρὰ αἱ γυναῖκες, αἵτινες δὲν ἀποτελοῦσι μόνον γηγενῆ πληθυσμόν, ἀλλ' εἶναι καὶ ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδιά τοῦ τόπου.

Ὅσον ἀφορᾷ, συνεχίζει ὁ κ. Μητσόπουλος, εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ ζητήματος τούτου ὑπὸ τῆς Βουλῆς, δεόν νὰ καθιερωθῇ διάταξις, ὅπως αὕτη γίνηται, οὐχὶ διὰ τῶν 2/3, ἀλλὰ διὰ τῶν 4/5.

Ὁ κ. **Ἀντ. Μομφερᾶτος** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῶν παράχωρήσεων χωρῶν ἢ πληθυσμῶν, δὲν εἶναι ζήτημα συνταγματικόν, ἀλλὰ ζήτημα συνθηκῶν, ζήτημα διεθνές, τὸ ὅποτον θὰ κανονισθῇ οὐχὶ ἐξ ἡμῶν, ἀλλὰ ἐκ τῶν θεληόντων τῶν ἄλλων, καὶ δὴ τοῦ ἐχθροῦ. Κατ' ἀκολουθίαν θεωρεῖ περιττὴν τὴν διάταξιν, διότι οὐδὲν πρακτικόν ἀποτέλεσμα δύναται νὰ ἔχῃ αὕτη.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος** ἀπαντῶν, λέγει ὅτι ἡ ἐμπόλεμος κατάστασις δὲν δημιουργεῖ καὶ ἄμεσον δικαίωμα προσάρτησεως μιᾶς Χώρας. Ἀπὸ τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως μέχρι τῆς συνάψεως τῆς συνθήκης καὶ συνομολογήσεως τῆς εἰρήνης, θὰ μετελαβήσῃ πολλὰ γεγονότα καὶ θ' ἀνακύψῃσι πολλὰ ζητήματα, ὅποτε τὸ δημοψήφισμα εἶναι ἀπαραίτητον, καθότι θέλει ἐνισχύει τὴν Κυβέρνησιν ἐν τῇ ἀρνήσει αὐτῆς πρὸς παράχωρησιν πληθυσμοῦ ὁμογενοῦς. Ἀλλὰς τε τὸ λαοψήφισμα ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀνταλλαγήν πληθυσμῶν ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ὅπως ἀποτρέψῃ τὴν ἐπανάληψιν πράξεων, ἃς πρῶτος καθιέρωσεν ὁ Βενιζέλος, ζητήσας νὰ ἀνταλλάξῃ οὐ μόνον ἑλληνικοὺς πληθυσμούς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς Τουρκικοὺς, οὓς δὲν ἐννοεῖ ὅτι εἴχομεν ἀνάγκην νὰ ἔχωμεν ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν. Μὴ λησμονεῖτε δ' ὅτι διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀρχεται νὰ ἐκτελεσθῇ περιπετειῶν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ Μικροασιατικοῦ ζητήματος, καὶ δεόν καὶ τοῦτο νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ προτάσει τὴν ὁποίαν κάμνω. Διὰ τοῦτο προτείνω ὅπως τὸ ἄρθρον τροποποιηθῇ ὡς ἐξῆς: «Οὐδεμία παρατήρησις ἢ ἀνταλλαγή ἐδάφους ἢ πληθυσμοῦ δύναται νὰ γίνη ἄνευ εἰδι-

καὺ πρὸς τοῦτο νόμου, ψηφίζομένου ὑπὸ τῶν 3/4 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τοῦ Κοινοβουλίου.

«Προκειμένου δὲ περὶ παραχωρήσεως ἢ ἀνταλλαγῆς πληθυσμοῦ, αὕτη δὲν δύναται νὰ γίνη ἄνευ ἐθνοψηφισματος τῶν εἰρημένων πληθυσμῶν, δι' ὃ ἀπαιτοῦνται αἱ ψῆφοι τῶν 4/5 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ἀρρένων καὶ θηλέων ἀπὸ ἡλικίας 18 ἐτῶν.

«Οὐδέποτε τὰ μυστικά ἄρθρα συνθήκης τινος δύναται νὰ ἀνατρέψωσι τὰ φανερά.»

Ὁ κ. **A. Μάτεσις** συμφωνεῖ πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Στράτου ὅπως ἡ ἀνταλλαγή Χώρας ἀποφασίζεται διὰ πλειονοψηφίας τῶν δύο τρίτων. Οὕτως ἀποφεύγεται ἡ τυχὸν ἐκ συναρπάγῃς ψήφισις τοιούτων νόμων. Ἀποκρούει τὴν πρότασιν, τὴν υἱοθετηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Μητσοπούλου, ὅπως ἡ παραχώρησις ἐξαρτᾶται ἐκ δημοψηφίσματος τῶν σχετικῶν πληθυσμῶν, διότι ἂν ἤθελε ποτε παραστῇ ταύτη ἀπεικταίᾳ καὶ ἀδυσώπητος ἀνάγκη, καθ' ἣν τὸ ἔθνος θὰ ἐβλεπεν ἐκυτὸ ὑποχρεωμένον νὰ ὑποκύβῃ εἰς τοιαύτην θυσίαν, ἡ θυσία αὕτη θὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν αὐτοθυσίας μέρους τινὸς τοῦ ἔθνους χάριν τῆς συντηρήσεως καὶ σωτηρίας τοῦ ὅλου. Καὶ τότε, ἂν μὲν οἱ κάτοικοι τῆς περὶ ἧς προκειται Χώρας δὲν ἤθελον συναίνεσαι εἰς τὴν αὐτοθυσίαν ταύτην, ἤθελε κινδυνεύσει ὁλόκληρον τὸ ἔθνος· ἂν δ' ἂν ἑτέρου ἤθελον συναίνεσαι, τότε θὰ δώσωσιν εἰς τοὺς ξένους τὸ δικαίωμα νὰ κηρύττωσιν ὅτι οὐκ ἐθελῶς ἀπεσπάρσθησαν τοῦ ἔθνους οἱ πληθυσμοὶ ἐκεῖνοι.

Ὁ κ. **A. Σουλιώτης Νικολαΐδης** δὲν νομίζει ὀρθόν, οὔτε ν' ἀποκλεισθῇ, ὅπως ὁ ἐκ Κοζάνης κ. Συναδελφός ἐτήτησεν, ἀπολύτως ἡ παραχώρησις ἢ ἀνταλλαγή ἐδάφους, οὔτε νὰ ἐξαρτηθῇ αὕτη ἐκ δημοψηφίσματος τοῦ παραχωρητέου μέρους. Δὲν νομίζει ὀρθόν τὸ πρῶτον, διότι δὲν δύναται νὰ προεξοφληθῇ οὕτω τὸ μέλλον. Δὲν εἶναι ἀδύνατον, π. χ. νὰ πρόκειται ποτε περὶ ἀνταλλαγῆς μικροῦ τινος τμήματος τοῦ Κράτους κατοικοῦμένου ὑπὸ ἀλλοθγῶν πρὸς μέρος ἄλλου Κράτους κατοικοῦμένου ὑπὸ ὁμογενῶν. Δὲν νομίζει ὀρθόν τὸ δεύτερον, δι' οὗ λόγους ἀνεπτυξεν ὁ κ. Μάτεσις καὶ ὁ κ. Μουφεράτος. Συμφωνεῖ δ' ἐντελῶς πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ ἐκ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ἡγέτου, δι' οὗ λόγους ζητεῖ τὴν τροποποίησιν λόγους ἐκ πείρας προερχομένους.

Μόνον, διὰ λόγους ἐπίσης, προσφάτου πείρας, νομίζει

χορήσιμον νὰ προκαλέσῃ μίαν δῆλωσιν τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ὑπὸ συζήτησιν τροποποιήσεως. Δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος τῆς δῆλωσεως ταύτης, ἂν δὲν ἐγένοντο αἱ γνωσταὶ συζητήσεις περὶ ἐκμνησίας τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος. Ἀλλ' ἐδῶ παρουσιάζεται παρουσίᾳ περιπτώσις. Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι περιττὸν νὰ δηλωθῇ ὅτι, ἂν καὶ κατὰ ἕνα ὀλιγώτερον τῶν τριῶν τετάρτων τοῦ συνόλου τῶν βουλευτῶν ψηφίσωσιν ὑπὲρ τῆς παραχωρήσεως ἢ ἀνταλλαγῆς, ἡ πρότασις ἀπορρίπτεται.

Ὁ κ. **N. Στράτος** δηλοῖ ὅτι ἡ ἔννοια τῆς φράσεως «οὐδεμία παραχώρησις ἄνευ νόμου ψηφίζομένου διὰ πλειονοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν εἶναι σαφής. «Νόμος τοιούτος, μὴ τυχὼν τῆς ψήφου τῶν τριῶν τετάρτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν, θεωρεῖται ἀπορριπτός».

Ἡ Συνελευσις ἀπεδέχθη τὴν δῆλωσιν ταύτην ὡς ἐκμνησίαν τοῦ ἄρθρου τοῦτου.

Ὁ κ. **N. Καλαντζάκος** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀπαγορευτικὴ διατάξις τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ Συντάγματος περὶ παραχωρήσεως ἢ ἀνταλλαγῆς Χώρας προτείνεται ἐν ἡ περιπτώσει τοῦ Κράτος εὐρεθῇ ποτε εἰς τὴν πληρᾶν ἀνάγκην νὰ ποιήσῃται μίαν ἐξαιρέσιν, ἥτοι τῆς διὰ νόμου παραχωρήσεως τούτων. Πρὸς τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ κ. Στράτου, ἥτοι τῆς λήψεως τῶν δύο τρίτων τοῦ ὀλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν, συντάσσεται, λέγει, διότι οὕτως τὸ Νομοθετικὸν Σώμα δὲν διὰ τῶν δύο τρίτων τοῦ ὀλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν ν' ἀπορρῖνῃ. Δὲν δεχεται οὖτως ἀπολύτως τὴν πρότασιν περὶ δημοψηφίσματος, τὸ μὲν διότι οὐδὲν πρακτικὸν τοῦτο θὰ ἔχῃ ἀποτέλεσμα, τὸ δὲ διότι γεννᾶται ἐκ τοῦτου ζημία τῆς παραχωρηθησομένης Χώρας, ἂν τὸ δημοψήφισμα ἀποδῇ ὑπὲρ τῆς παραχωρήσεως. Πολλὰκις τὰ ἔθνη ἐνδισκόνται εἰς τὴν ἀνάγκην ἐξ ἀτυχῶν γεγονότων ν' ἀκρωτηριασῶσι μέρος τῆς ἑπικρατείας πρὸς διάσωσιν τῆς λοιπῆς μεγίστης τοιαύτης καὶ ἐνεκ τούτου ἀναγκάζουσιν εἰς τὸ Σύνταγμα τοιαύτην ἐξαιρέσιν. Ἡ Ἑλλὰς οὖτως, στήριζομένη εἰς τὸν γενναῖον στρατὸν τῆς καὶ εἰς τὰ ἔθνη αὐτῆς δικαία, δὲν θὰ εὐρεθῇ ποτε εἰς τοιαύτην σκληρὰν ἀνάγκην τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ 33 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. **A. Μουφεράτος**, φρονῶν ὅτι αἱ συνταγματικαὶ διατάξεις πρέπει νὰ εἶναι γενικαί, παρατηρεῖ ἐν προκειμένῳ

ὅτι οὐδεμία ἀνάγκη παρίσταται νὰ τεθῶσιν οἱ προτεινόμενοι περιορισμοὶ εἰς τὸ 33 ἄρθρον, καθόσον ἡ παραχώρησις Χώρας, ἐάν, ὁ μὴ γένοιτο, ᾔθελεν ἀπορρυσθῆ, θὰ ἦτο ἀποτελεσμα βίας καὶ ἐπιβολῆς τοῦ ἰσχυρωτέρου. Ἀπεναντι δὲ τοῦτου οὐδεμία ἀπαγόρευσις θὰ ἔδυνάτο νὰ ἰσχύσῃ. Ἀναφέρει παραδείγματα, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Κουμουνοῦρου παραίτησιν τῶν δικαιομάτων ἐπὶ τῆς Ἡπείρου, παραίτησιν ἣτις ἰσοδυναμεῖ πρὸς παραχώρησιν, ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὴν προσχώρησιν τῆς Θεσσαλίας. Ἐξετάζων αἶτα τὴν προσθήκην τοῦ ὅρου «πληθυσμοῦ», εὕρισκε τοῦτον περιττόν, καθόσον ἐνυπάρχει ἐν τῷ ὅρῳ «Χώρας», διότι δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ Χώρα χωρίζουμένη τῶν κατοίκων αὐτῆς. Ἰδιαιτέρως ἀποκρούει τὸ προτεινόμενον δημοψήφισμα, ὅπερ δὲν εὕρισκε ὅτι δύναται νὰ πληρώσῃ πρακτικὸν τινὰ σκοπόν, εφόσον ᾔθελον αἱ περιστάσεις ἐπιβάλλει τὴν παραχώρησιν Χώρας τινός. Ἐν τελείᾳ κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς παραμονῆς τοῦ ἄρθρου 33 ὡς ἔχει.

Ο κ. **Σ. Κουμουνοῦρος** φρονεῖ ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Στράτου πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ διάτχξιν τοῦ Συνταγματικοῦ ἡμῶν χάριτος, ἀλλὰ μόνον εφόσον πρόκειται περὶ τοῦ πρώτου μέρους τῆς προτάσεως, τὸ ὅποῖον εἶναι φύσεως ἐξωτερικοῦ δημοσίου δικαίου. Προκειμένου ὅμως περὶ τοῦ δευτέρου μέρους, εἶναι τοῦτο θέμα τοῦ διεθνoῦς δικαίου, ἐφιστᾷ δὲ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ἵνα μεριμνήσῃ, εἴτε διὰ τοῦ Συνεδρίου τῆς Χάγης, εἴτε διὰ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, εἴτε διὰ συμβάσεων, ὅπως μὴ γίνηται μετὰβολὴ ἐπικυριαρχίας λαῶν διὰ τοῦ δικαίου τοῦ πολέμου, ἀλλὰ διὰ δημοψηφισμάτων αὐτῶν, ὡς αἱκεῖ πρόκειται νὰ μεταβάλλωσιν ἐπικυριαρχίαν.

Ο κ. **Περ. Ἰαν. Ἀργυροπούλος** λέγει ὅτι δὲν θὰ ἐγένετο μικρὰ συζήτησις, οὔτε προτάσεις θὰ ὑπεβάλλοντο ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 33, ἐάν ἡ Συνέλευσις δὲν διείπετο ὑπὸ ὠρισμένης ψυχολογίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας συνίσταται ὅπως προφυλαχθῇ αὕτη. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ παρελθὼν ὠρισμένος ἀρχηγὸς ἐπεχείρησεν ἡ προεὶδη εἰς παραβάσεις, θέλομεν διὰ τοῦ Συντάγματος νὰ προφυλάξωμεν τὴν Χώραν ἀπὸ μελλοντικὰς τοιαύτης παραβάσεως. Ἀλλὰ τοῦτο ἀποτελεῖ πλάνην. Οὐδέποτε συνταγματικαὶ διατάξεις, προφυλάξαν Χώραν ἀπὸ αὐθαρεσίαν ἐπιβληθεῖσαν διὰ τῆς βίας. Ἐάν ἡ δύναμις τῶν παραγμάτων, ἡ ἡ ἀνάγκη ἐπιβάλλει παραχώρησιν ἐθνικοῦ

ἐλληνικοῦ τμήματος, δὲν θὰ ἔχῃ σημασίαν ἂν διὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου θὰ ἀπακιδῶνται τὰ δύο τρίτα ἢ τὰ τρία τέταρτα τῶν βουλευτῶν. Κατὰλήγων κηρύσσεται ὅπως τὸ ἄρθρον 33 μείνῃ ὡς ἔχει.

Ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** ἀντιτίθεται εἰς τὰς προτεινόμενας προσθήκας, καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὴν τοῦ δημοψηφίσματος. Θὰ ἐφθάνε μάλιστα μεχρι τοῦ σημείου νὰ προτείνῃ καὶ τὴν ἀφίρσιν τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ ὀριζομένου «νόμου», καθόσον φρονεῖ ὅτι ἂν κατόπι νόμου, καὶ μάλιστα διὰ τῶν 2/3 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν ψηφίζομένου πολὺ δὲ περισσότερον διὰ δημοψηφίσματος τῶν κατοίκων ἀπερρυσίετο ἡ παραχώρησις τμήματος τινός τῆς Χώρας, θὰ ἀπετέλει τοῦτο, διὰ τὸν πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ παραχώρησις, τίτλον ἀκαταμάχητόν. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν κινδύνων τούτων φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις περὶ δημοψηφίσματος πρὸς παραχώρησιν Χώρας, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἐτέρα πρότασις ὅπως ὁ νόμος ψηφίζεται διὰ τῶν 2/3 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν.

Ο κ. **Ν. Δ. Δεβίδης** λέγει ὅτι ἀποδέχεται τὴν προτεινομένην προσθήκην «πληθυσμῶν», εἰς τὴν ἄνωγον τὴν κ. Εἰσηγητὴν τοῦτου πρόσωπα γεγονότα. Ἀποδέχεται χάριν μειζονος ἐγγυήσεως νὰ ὀρισθῇ ὅτι ὁ νόμος, δι' οὗ θ' ἀπερρυσίετο τοῦτο, νὰ ἐψηφίζετο ὑπὸ τῶν 2/3 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Ἀντιτίθεται ὅμως πρὸς τὴν ιδέαν τοῦ δημοψηφίσματος τῶν κατοίκων τοῦ παραχωρουμένου τμήματος, ἀκριβῶς διότι τοιοῦτό τι, θὰ προῦκάλει σοβαρωτάτους διὰ τὴν Ἐπικράτειαν κινδύνους. Διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν εἶναι ἀρμόδιος ν' ἀποφανθῇ περὶ τῆς παραχωρήσεως τμήματος τινός τῆς Χώρας μόνον ὁ λαός, ὁ κατοικῶν τὸ τμήμα τοῦτο, ἀλλ' ὁλόκληρος ὁ λαὸς τοῦ ὅλου Κράτους, θὰ ἔδυνάτο νὰ φθάσωμεν εἰς ἀδιέξοδον, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν, ἡ μὲν ἀντίληψις τοῦ ὅλου ἔθνους θὰ ἐθεώρει ἐπιβαλλομένην τὴν παραχώρησιν τοῦ τμήματος τούτου, χάριν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, οἱ δὲ κατοικοὶ τοῦ τμήματος διὰ δημοψηφίσματος θ' ἀπέστεργον τοῦτο. Τί θὰ συνέβαινεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει; Αἱ Κυβερνήσεις, θέλουσαι νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὸ Σύνταγμα, δὲν θὰ προέβαινον εἰς τὴν παραχώρησιν, οὕτως ὥστε ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην θὰ ἐπιπτον, μεχρὶς οὗ θὰ εὕρισκετο Κυβερνήτης τυχαῖος ἄνευ πολιτικοῦ παρελθόντος καὶ μέλλοντος; ἵνα ἀνυπόληπτον τὴν λύσιν, μεθ' ἧς

λιν αυτός θά ἐτίθετο κατὰ μέρος. Θά ἐδημιουργεῖτο οὕτω μία κωμωδία, καὶ μάλιστα ἐν οὕτῳ τραγικῇ τοῦ ἔθνους περιπετείᾳ. Διὰ τοῦτο κηρύσσεται κατὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προτάσεως τοῦ κ. Μητσοπούλου, ἀποδεχόμενος τὰς προσητάς τοῦ κ. Στράτου.

Ο κ. **N. Παρίσης** νομίζει ὅτι ἡ διάταξις αὕτη περὶ ἀλλοθρήσεως ἐκ ξένων Συνταγματῶν, ἐν οἷς εἶχε τεθῆ δια λόγους ἱστορικούς, οὐδεμίαν ἔχει θεσιν περ' αὐτῆν. Διὰ τοῦτο θά ἐνόμιζεν, ὅτι κατ' οὐδὲν ἐβλάπτεται διὰ τὴν ἀποδοχὴν. Ἐρῶσιν ὅμως ὑπάρχει, φρονεῖ ὅτι δεόν νὰ τροποποιηθῇ κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ κ. Μπουσίου, ὁριζομένης ἀπολύτου ἀπαγορεύσεως πρὸς περὶ ἀλλοθρήσεως τμημάτων τῆς Χώρας διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ άρθρου, ὅτι «οὐδεμία περὶ ἀλλοθρήσεως ἢ ἀνταλλαγῆς τμημάτων τῆς Χώρας δύναται νὰ γίνη».

Κατὰ μείζονα λόγον ἀντιτίθεται εἰς τὴν προτάσιν περὶ ἐγκρίσεως τῆς περὶ ἀλλοθρήσεως διὰ δημοψηφίσματος, ἀκριβῶς διότι ροδεῖται μὴ προκύψωσιν ἀντίθετα ἀποτελέσματα τῶν ἐπιδιωκόμενων ὑπὸ τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ τῆς προτάσεως, ὡς εὐρέως ἀνεπτύχθη ὑπὸ τῶν κ. κ. Μάτση, Βοκοτόπουλου καὶ Λεβίδου.

Ο κ. **Εμ. Χατζηδάκης** φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνη δεκτὴ ἡ ἐκ πατριωτικοῦ πόνου ψυχῆς ἀπορροήσασα πρότασις τοῦ κ. Μπουσίου, ἀλλὰ νὰ μείνῃ τὸ 33 ἄρθρον ὡς ἔχει μετὰ τὴν προσητὴν, ἣν προτείνει ὁ κ. Στράτος ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου διὰ τῶν δύο τρίτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Ἀντικρούει τὴν πρότασιν τοῦ κ. Μητσοπούλου περὶ δημοψηφίσματος, διότι, ἂν μὲν οἱ κάτοικοι τοῦ ἐδάφους, ὅπερ προκειται νὰ περὶ ἀλλοθρήσεως, ψηφίσωσιν ὑπὲρ τῆς περὶ ἀλλοθρήσεως, ὑπάρχουσιν οἱ κίνδυνοι οὗς ἀνέπτυσαν οἱ κ. κ. Βοκοτόπουλος καὶ Παρίσης, ἂν δὲ ψηφίσωσι κατ' αὐτῆς, ὁ νικητὴς δὲν θά σεβασθῇ τὴν συνταγματικὴν μας διάταξιν, ἀλλὰ θά μᾶς ἐξαναγκάσῃ, ἐκτός τῆς ἡττῆς, νὰ ὑποστώμεν καὶ τὴν ταπεινώσιν νὰ μεταβάλωμεν διὰ ξένης βίας διατάξεις συνταγματικὰς, ὡς ἐπ' αὐτῇ Γερμανίᾳ διὰ τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιών.

Ο κ. **N. Στράτος**, Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν, λέγει ὅτι περὶ ἀλλοθρήσεως ἀσφαλῶς ἡ διάταξις ἦν προέτεινεν, διότι θά ἦτο μᾶλλον νὰ τεθῇ τοιαύτη διάταξις ἐν περιπτώσει πολέμου, καθ' ὅν τὸ πᾶν κανονίζει, οὐ μόνον ἡ δύναμις τοῦ ἰσχυρωτέρου ἀλλὰ καὶ ἄλλα ζητήματα. Ἀλλ' οὐδὲ

καὶ προῖον προκατλήψεως εἶναι αὕτη, ὡς εἶπεν ὁ κ. Ἀργυρόπουλος. Εἰς τὴν διάταξιν ἐδωκαν ἀφορμὴν τὰ γνωστὰ γεγονότα τῆς Καβάλλας, τὰ ὅποια ὑπῆρξαν ἡ πρώτη καὶ κυρίως ἀφορμὴ νὰ δημιουργηθῇ ἐν Ἑλλάδι ἀνωμαλιότης καὶ φοβερώτατη πολιτικὴ κατάσταση, ἥτις ἀκόμη κατατρέπει τὴν Χώραν. Ἀλλ' ἐπὶ πλέον, ἀφορμὴν εἰς τὴν πρότασιν ἐκείνην ἐδωκεν ἡ δευτέρα περίπτωσις τῆς πολιτικῆς τοῦ κ. Βενιζέλου, ὁ ὅποιος, καίτοι ὑπῆρχεν ἡ συνθήκη τῶν Ἀθηνῶν δυνάμει τῆς ὁποίας εἶχε κατακυρωθῇ ἡ κυριαρχία τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ἐδέχθη, ὅπως μεταβάλῃ, τὴν ὑποδείξει τῆς Γερμανίας, τὴν κατάστασιν ἐκείνην, δεχομένη ἐπικυριοχίαν τῆς Τουρκίας, ἐπὶ τῇ βάσει συμμαχίας. Ἀλλὰ πλὴν τούτου, καὶ ἡ ἑτέρα συνεννόησις τοῦ κ. Βενιζέλου, ὅπως ἀνταλλάξῃ πληθυσμούς Θωρακικούς καὶ Μακεδονικούς μετὰ τὸν σκοπὸν νὰ συνάψῃ Βαλκανικὸν μπλόκ, ἥτο καὶ εἶναι σπουδαιότατος λόγος, ὅπως λάβωμεν κατοχυρωτικὰ μέτρα ἐν τῷ Συντάγματι, ὥστε νὰ μὴ δύνηται μία Κυβέρνησις, χωρὶς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὴν θέλησιν τῆς Βουλῆς, νὰ προσβάλῃ εἰς ἐξωφρενικὰς συνεννοήσεις καὶ ἀποφάσεις. Ἐάν, λέγει ὁ κ. Στράτος, δὲν ἐπῆρχετο ὁ Ἑυρωπαϊκὸς πόλεμος, αἱ συνεννοήσεις ἐκεῖναι θά ἐπαρχματοποιούον καὶ τότε, οὐ μόνον Χῶραι ἑλληνικαὶ θ' ἀπώλοντο, οὐ μόνον αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου θ' ἀπεσπῶντο τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ θά περιεκόπτετο καὶ ἡ συνέχεια ἑλληνικῶν ἐδαφῶν, καὶ οἱ Θῶραι· πληρεξούσιοι δὲν θά παρεκλήθηον ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Ὡστε δὲν πρόκειται περὶ προκατλήψεων, ἀλλὰ περὶ προλήψεως νέων ἐθνικῶν ἐγκλημάτων, δυναμένων νὰ διαπεραχθῶσιν εἰς βάρος τῆς Χώρας. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν κατοχύρωσιν τῆς ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν, μὴ ἀνηκόντων εἰς τὸ Ἑλλ. Βασίλειον, ἀλλ' ἀνηκόντων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος διὰ συνταγματικῆς διατάξεως, ἐγὼ δὲν ὑπεστήριξα τοιοῦτο τι, λέγει ὁ ρητωρ, διότι ταῦτα δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀντικείμενον συνταγματικῶν διατάξεων, οὐδὲ δημοψηφίσματος, ἀλλ' ἀντικείμενον συνθήκης. ἥτις θέλει ὑπογραφῇ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ὑφουςίως. Ἄν δὲν πρίκειται περὶ πολέμου, καθ' ὅν ἡ Ἑλλάς θέλει ἔχει τὸ ἀτύχημα νὰ ἡττηθῇ καὶ νὰ ὑποστῇ ἀκρωτηριασμόν, θά ἦτο τοῦτο εἰς ἐπὶ πλέον λόγος νὰ ἀποκρουσθῇ τὸ δημοψήφισμα, τὸ ὅποιον θά ἀπεστέροι τὴν Χώραν μίαν διακαρτυρίαν. Ἀλλ'

